

VÁROSUNK

2004

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 100 Ft

XI. évfolyam 1. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2004. január

BOLDOG ÚJ ÉVET!

A szeretet ünnepének meghitt perceiben meleg szívvel köszöntöm Gyomaendrőd minden polgárát!

Gyermekeket és felnőtteket!

Kívánom, hogy a szeretet, a béke és a nyugalom töltsen be szívüket és otthonaikat! A házak ablakán kiszűrődő gyertyafény, a harangok zúgása nemzedékről nemzedékre jelzi a várakozásteli hangulatot, a kereszténység nagy ünnepét.

Egy pillanatra megállunk a világ rohanó zajában, féltve vigyázzuk szeretteinket és visszaemlékezünk hajdani karácsonyaink izére, melyet gyermekeinknek adunk tovább. **Ne feledjük, a szeretet olyan erő, amely szeretetet terem.**

Reményekkel és várakozással tekintünk a jövő felé. Kívánom, hogy az új évben is maradjon annyi melegség a szívekben, amely kitart a következő karácsonyig.

Kívánom, hogy legyen elég erő és kitartás álmaik megvalósításához, hozzon az új esztendő bőséget, gyűlölködés helyett emberi szót és soha el nem fogyó szeretetteljes békességet!

„A XXI. század elején a magyar polgároknak és a magyar nemzetnek a többi európai nemzet polgáraihoz és nemzeteihez hasonlóan már nem a hagyományos ideológiák, már nem a hagyományos politikai erők, hanem a hamis ígéretek és a valóban boldog és értelmes élet között kell választaniuk. Egyre erőszakosabban hirdetik a világban, hogy csak azzal törődj, amit gyorsan megkaphatsz, amiért nem kell gondolkodni, mélyen érezni, magadból feláldozni, elköteleződni, hűségesnek maradni, amiért nem kell másokat szeretni, és másokban bízni. Azt hirdetik, nem számít a múlt, nem számít kinek az áldozatából lett, ami lett. Azt hirdetik, nem kell az igazság, elég a többség, nem kell a valódi szabadság, elég, ha az üresség annak látszik. Mi azt mondjuk, az ilyen élet aligha lehet értelmes és boldog.

Mi arra kötünk szövetséget, hogy hamis ígéretek délibábjá helyett a szabadságra és felelősségre épüljön a magyar polgárok jövője, szabadságra és felelősségre épüljön a nemzet.

Mi arra kötünk szövetséget, hogy megtartsuk, ami igazán fontos a nemzet számára: az emberi méltóságot,

történelmünket, kultúránkat és nyelvünket, családjaink jövőjét, fiataljaink tehetségét, az idősor tisztességét, a háttáron túlrá vetett magyarokat, anyaföldünket, a magyar termőföldet és hazánk maradék közvagyonát.

Mi arra kötünk szövetséget, hogy a családok támogatásával, a nők megbecsülésével, az egyházak segítségével megerősítsük a nemzet gyöngyöző és ritkuló szövetét.

Mi arra kötünk szövetséget, hogy a magyarok érdekét szolgáló gazdasági rendszer épüljön fel Magyarországon, amely javítja az emberek rendszerváltoztatás óta megrendült anyagi biztonságát.

Mi arra kötünk szövetséget, hogy a falusi élet és a családi gazdaságok saját rangot és távlatot kapjanak, a vidéki Magyarország erősödjék.

Mi arra kötünk szövetséget, hogy az Európai Unió polgáraivá váló magyarok mindannyian a csatlakozás nyertesei legyenek, és maradjon Európa a szabad nemzetek szövetsége.

Mi arra kötünk szövetséget, hogy olyan helyet foglaljunk el a most formálódó új világrendben, mely biztosítja a Kárpát-medencei magyarok számára a biztonságot és a szabadságot.

Bízunk abban, hogy szövetségünkkel hozzájárulunk az erős és egységes magyar nemzet ügyéhez.

Rendületlenül hiszünk a szeretet és az összefogás erejében.”

A Magyar Polgári Szövetség 2003. májusi Gesztenyészerti Alapító leveléből fentiek szerint válogatott gondolatok jegyében kívánok minden olvasónak

Békés, boldog és szeretetteljes gazdag új esztendőt! Adjon az Ur mindnyájunknak erőt, egészséget, kellő alázatot.

Domokos László

Gyomaendrőd és Békés megye V. sz. Választókerületének országgyűlési képviselője

Önnnek joga van tudni...

Hogy miről döntött Gyomaendrőd Város Önkormányzata Képviselő-testülete december 18-i ülésén

Az év utolsó testületi ülése már hagyomány, hogy kihelyezett ülés, amit a Selyem úti óvoda. Vezetőjének szíves meghívására az óvoda helységében tartott meg a testület. A meghívásra elsősorban azért kerülhetett sor, hogy az ott tanuló kis óvodások a saját környezetükben mutathassák be karácsonyváro ünnepségüket. A kép, ami fogadta az oda érkező képviselőket, felejthetetlen gondolkodást ígért ezzel minden város atya. Igényes, izléses karácsonyi díszítés, hangulat, illat áradt ott mindenből. A műsor színvonaláról is csak felső fokon lehet beszélni. Szépen öltözött angyalkák, pásztorok, és a születés történetének minden szereplője hitelesen, átérzve, szintén felnőttségként adták elő a karácsony misztériumát idéző jeleneteket.

Bármennyire is nehezünkre esett, a bemutató után el kellett kezdeni a munkát. Azt azért érezni lehetett az ülés hangulatából, hogy nem maradt el az előadás hatása...

Ivóvíz ellátási és szennyvíz elvezetés szolgáltatás díja 2004-ben:

Lakossági alapdíj: 520 Ft, ivóvíz díj: 75 Ft/köbméter, csatornaszolg. díj: 125.7 Ft/köbméter, az árak az ÁFA-t nem tartalmazzák!

A folyékony hulladék –kezelőműben kiszállított szippantott szennyvíz fogadási díja a mindenkor érvényes csatornadíj másfélszerese.

Jó tudni még, hogy ha a felhasználható vízmennyiség valamilyen okból lecsökken, akkor a Vízművek javaslatára a vízkorlátozást a polgármester rendelheti el, a korlátozásnak 3 fokozata van, (az első fokozatba a kertöntözés, gépkocsi mosás, park öntözés, a másodikba a napi 10 köbméter feletti fogyasztás, a harmadik fokozatba a szakaszos vízszolgáltatás tartozik).

A fák védelméről, valamint a helyi természeti területek és értékek védetté nyilvánításáról is rendeletet alkotott a testület. A rendelet a város bel-és külterületén lévő közterületi fákra, az üzemi fásítás fáira, valamint a védetté nyilvánított természeti értékekre vonatkozik. A közterületeken lévő fák kivágására a jegyző adhat engedélyt. Nem kell fizetni a faértéket abban az esetben, ha valaki az általa telepített gyümölcsfa kivágását követően a fakivágási engedélyben megjelölt fafajtaival a pótlás elvégzi. Aki a rendeletet megszegi, vagy kijátssza, pénzbírsággal sújtják, és a faértékszámítás szerinti összeget is meg kell fizetnie!

Az Erzsébet liget fái 1993 óta helyi védettség alá tartoznak. A parkot ért hatások miatt a növényállomány egy része elpusztult, vagy pusztulófélben van, ezért fokozott mértékű tisztítás, fakivágás szükséges. A jelenlegi felmérés alapján 36 db fa került feljegyzésre, amelyek kivágására a jövő évben kerül sor. A faállomány megőrzése érdekében az értékes, kitermelt fák pótlását a parkfelújítás terveinek megfelelően szakember irányításával végzik.

A város bel-és külterületi holtágainak védelméről szóló 22/1992. (VII.1.) KT rendelet az alábbiak szerint került módosításra, illetve kiegészítésre, hatályba lép: 2004. január 1-én.

1.§ a R.4§(1), A parti sáv szélessége a holtágak partvonalától 3 méterig terjed.

(2) A parti sávba épületet, építményt csak kivételesen (...) külön jogszabály szerint meghatározott körben, az arra hatáskörrel rendelkező hatóság, valamint az illetékes vízügyi- és természetvédelmi hatóság szakhatósági hozzájárulásával – lehet elhelyezni.

A parlagfű terjedésének visszaszorításáról szóló 23/1998. (X.6.) KT rendelet módosítása:

1.§ A R3.§(5) : a parlagfű vegyszeres gyomirtása tekintetében a megyei Növény- és Talajvédelmi Szolgálat szakvéleménye az irányadó.

2.§ A R.6.§(2): Aki a parlagfű irtást belterületen – felszólítás ellenére sem végzi el, azt a jegyző határozattal kötelezheti a védekezésre,

(3) Amennyiben a szabálysértést elkövető a kötelezéstől számított 8 napon belül nem tesz eleget kötelezettségének, úgy a terület tulajdonosa (kezelője, bérlője, hasznélvezője, stb.) költségére a jegyző közérdekű védekezést rendel el. A módosítás hatályba lép: 2004. jan. 1-én.

A Liget Fürdő KFT átmeneti finanszírozási gondjainak enyhítésére pénzeszköz átadási kérelemmel fordult a testület felé, 6.285 e. Ft-ot hagyott jóvá a testület.

A város közalkalmazottjainak és köztisztviselőinek 13. havi illetményének kifizetését engedélyezte a testület.

A Gyomaszolg Ipari Park Kft által végzett szolgáltatásainak árváltozására a KFT Felügyelőbizottsága 6%-os emelést javasolt, a testület jóváhagyta. Ez a díjtétel emelés a temető és ezzel kapcsolatos szolgáltatási díjakra is vonatkozik!

Liget Fürdő keleti főbejáratának látványterveit, és a bejárat területének átrendezésére vonatkozó koncepciót elfogadta a testület. A szóbeli előterjesztésben elhangzott, hogy az önkormányzat e vonatkozásban úgymond koncepcióváltásra kényszerült, mert Varga Zoltán az eredeti bejárat építési engedélye ellen fellebbezéssel élt, amely eljárásnak befejezése hosszú időt vehet igénybe. Ezért a testület hozzájárult a koncepcióváltáshoz, és engedélyezte egy bérlő - Kiss Sándor - kérelmét, hogy a főbejárat épülete mellett vendéglátó egységet és üzlethelyiséget létesítsen, amelynek építési terveit stílusban illeszteni kell a fürdő stílusához.

Kis Bálint Általános Iskola és Óvoda igazgatói állására a város önkormányzata pályázatot ír ki (a jelenlegi igazgató megbízása 2004. aug. 31-én lejár)

A pályázati feltételek a törvényszerintiek, a pályázati kiírás az Oktatási Minisztérium hivatalos lapjában jelenik meg.

Sikertelen volt a kocsorhegyi településrész utcanev változtatási javaslat, mert az ott lakóknak csak 47%-a küldte vissza határidőre a véleményét. Sajnos csak 2-3 szavazat hiányzott az 50%-hoz. Ugyanis 78 szavazólappól 2 felbontatlanul, 36 érvényesen került vissza... (Kár, hogy így történt)

Pájer Sándor vállalkozó, aki a Tempom-zugi strandot üzemelteti, kérelemmel fordult a testülethez, amely szerint a meglévő épületsort bővíteni kívánja. A bővítés a meglévő épület D-Ny-i végéhez, 134,41 négyzetméter alapterületű közösségi helység és raktárra vonatkozik. A kérelmét a testület támogatta, valamint azt is, hogy a meglévő faházakban fürdőszobákat, továbbá 4 db szabadtéri grillházat építsen.

A Bethlen Gábor Szakképző Iskola területén lévő 2 db szolgálati lakás az FVM részére eladásra kerül, ajánlati ár: 9,5 millió forint.

Blaha u 37 sz. alatti kamion által májusban megrongált lakóépület előtti közterület járda rendeltetésű használatát ideiglenes járdaépítéssel köteles a tulajdonos megoldani, soron kívül. Amennyiben a kötelezett nem tesz eleget a felhívásnak, akkor a járda átépítését az ő költségére az önkormányzat elvégzetteti

Kilépett a Körös-Szögi Kistérségi Társulásból Gyomaendrőd városa, részben takarékosági okokra hivatkozva...

*Császárné Gyuricza Éva
képviselő*

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

A Kondoros és Környéke Polgári Együttműködés Egyesületének meghívására december 3-án előadást tartott **Dr. Matolcsy György a polgári kormány gazdasági minisztere**. Nagy sikerű, hasznos és értékes előadásának címe volt: **Magyarként Európában**. Az előadásra a Kondorosi Betyár Csárdában került sor.

December 4-én a Városi Képtárban nagyszerű képműkiállítás volt, melyet Bula Teréz rendezett.

December 21-én a gyomai Római Katolikus Templomban a Gyomaendrődi Zenebarátok Kórusa nagyszerű, aranyvasárnapi koncertet adott. Közreműködött még: Janó Gizella fuvolán, Fazekas Erika hegedűn, Gecseiné Sárhegyi Nóra és Berg Andrea zongorán, Oláh Gizella szavalattal, szólót énekelt Erdeiné Mucci Márta, és férje.

A koncert végén az énekekkel együtt énekelt a közönség a Csendes éj, szentséges éj! dalt.

A Blaha úti Gondozási Központban december 27-én tartott ünnepi szent misét Iványi tiszteendő úr. Az ott élők közül -mintegy 20-an - imádkoztak és énekelték együtt a Dicsőség mennyben az Istennek, Békesség földön a jóakarátú embernek... a kántor úr hordozható hangszerén kísérte énekünk, és énekelt velünk. Öröm volt együtt lenni azzal a sok idős emberrel, akiknek arcán látni lehetett a régi, fiatal idejükre emlékező karácsonyok szép emlékét, amikor még ők is családban tölthették a szeretet ünnepét. A jelenlévők meghatottsággal és őszinte szívvel kívántak egymásnak békés, boldog időket. Könnyes szemmel imádkoztunk azokért, akik ebben az otthonban fejezték be földi pályájukat.

December 5-én a Gondozási Központ Endrődi részén a Mikulás ünnepségen részt vett és ajándékot osztott a Kincs az Életed Közhasznú Alapítvány, a fogyatékos gyermekek és klub tagok részére.

A városban az Ipari Szakképző Iskola épületében a karácsonyi ünnep előtti december 21-én mintegy 250 adag ebéd került kiosztásra, amit a kormány finanszírozott.

December 5-én Budapesten tartotta Országos Választmány ülését a Kereszténydemokrata Néppárt. A Választmány tagjai elnökké választották Semjén Zsoltot, főtítkárrá Szokolai Györgyöt és a választmány elnökévé Latorcai Jánost.

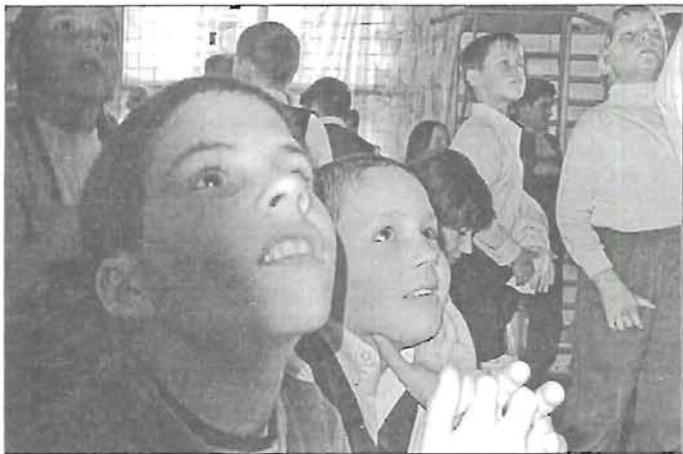
Bella Rózsa grafikáiból kiállítás nyílt Párkányban (Szlovákia), december 9-én. A kiállítás 2004. január 18-ig tekinthető meg, a Párkányi Városi Művelődési Központban.

Az Apolló Mozi Pódium Kávézójában december 16-án bemutatták: Jadviga Párnája című filmet, melynek vetítése után író-olvasó találkozóra is sor került. A regény írója Závada Pál a könyvét a helyszínen dedikálta.

Városunk országgyűlés képviselője Domokos László december 17-én lakossági fórumot tartott az Öregszoői Gondozási Központban. A fórumon elhangzott egyik legjelentősebb és orvoslásra váró panasz az ott lakók postai szolgáltatására és a kerékpárút kivilágítására vonatkozott.

December 17-én a Cigány Kisebbségi Önkormányzat és a Német Kisebbségi Önkormányzat közösen rendezte meg a **Kisebbségek Napját**, az Endrődi Művelődési Házban.

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola diákjai december 19-én tartották Karácsonyváró Ünnepségüket. Már hagyomány, hogy az ünnepség a negyedik adventi gyertya meggyújtásával veszi kezdetét, és ezt követően az iskola tornatermében lévő színpadon a tanulók - kicsik és nagyok egyaránt - igazi átéléssel mutatták be az igényesen összeállított színes műsort. A karácsonyváros igazi hangulatát sikerült megidéznük a felső tagozatos diákoknak, a Kék madár történetének előadásával. Az ünnepség az iskola igazgatójának néhány mondatos karácsonyi jókívánságával, a gyönyörűen feldíszített karácsonyfa gyertyáinak meggyújtásával és közös énekléssel ért véget.

Szarvason A Békés Megyei Területfejlesztési Tanács és a Körös-szögi Területfejlesztési Társulás szakmai előadást szervezett az **EU-s pályázati lehetőségek 2004-ben** címmel. A programot december 17-én tartották.

December 18-án az endrődi Szent Imre templomban több, mint 160 család számára került karácsonyi szeretetsomag szétosztásra. Az ünnepséget a Templomos Lovagrend az MKDSZ helyi szervezete, és az Élet másokért Egyesület szervezte, a lebonyolításban részt vett a helyi Karitatív munkacsoport is. A rászorult gyermekek rengeteg játékot, könyvet, ajándékot vihettek haza.

Az Önkéntes Tűzoltó Egyesület tagjai és hozzátartozói december 28-án tartották évzáró, már hagyományos ünnepi gyűlésüket, amelynek hivatalos része csak pár percig tartott. Az elnök, Farkasinszki Sándor röviden összefoglalta az elmúlt év eseményeit. Eljött és személyesen mondott köszönetet az egyesület tagjainak a Nagylaposi Rózsakertészet egyik vezetője, történt ugyanis, hogy az egyik kódós téli éjszaka egy kamionnyi árjuk felborult, és az önkéntes tűzoltók gyors és szakszerű segítségének köszönhetően nem keletkezett a cégnek jelentős kára. Köszönetét nemcsak szóban fejezte ki.

Megtisztelte jelenlétével az ünnepi vacsorát Iványi plébános úr is, aki néhány perces üdvözlő beszédében a civilek nevében mondott köszönet mellett a karácsony misztériumáról is beszélt. Jó hangulatban fogyasztottuk el az ünnepi vacsorát, néhány tűzoltó kitüntetésben is részesült, mindnyájunk öröme, amit nagy tappsal üdvözlöttünk.

December 19-én a Gondozási Központ Klub tagjai számára karácsonyi ünnepséget szervezett a klub vezetősége. Az ünnepségen a Kincs az Életed Alapítvány szétosztotta a pályázaton nyert pénzből vásárolt szeretetsomagokat. A fogyatékkal élő gyermekek szép műsor keretében, énekekkel, verssel, köszönték meg az ajándékokat és kívántak áldott karácsonyi ünnepet a megjelenteknek. A gyermekeket megajándékozták még a nyújtójaház lakói is.

In memoriam

Szülföld: Bölcse, majd koporsó!
Sarkosillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér ize, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb Jövő!

Timár Máté

PUJ FERENC

1946-
2003

1946. december 4.-én született Mezőberényben. Édesanyja is mezőberényi születésű, Lakatos Vilma, édesapja, id. Puj Ferenc, aki Sarkadon született.

A nagyszülők Nagyváradról települtek át, színházi muzsikusok voltak Nagyváradon. A zene szeretete, mint családi hagyomány így szállt apáról fiúra. A szülők Sarkadról Endrődre költöztek, itt telepedtek le és itt alapítottak családot. Ifj. Puj Ferencnek még három leánytestvére volt, közülük két gyermek örökölte és vitte tovább a zenei tehetséget.

Ifj. Puj Ferenc édesapja vendéglátó zenészként dolgozott, egész Békés-megye területén, elismert primásként, de többnyire Gyomán és Endrődön. Az ifjú Puj Ferenc már 4-5 éves korában ismerkedett a hegedűvel, és édesapja, nagyapja, nagybátyja segítségével szerezte meg a zenei tudását. 12 éves korában már tagja volt a 3 tagú cigányzenekarnak, és az Endrődi Művelődési Házban muzsikáltak. Kisérték Zala Tóth Erzsébet énekesnőt, és Kis Károlyt énekes művészt is. Kis Károly fel is figyelte az ifjú primás zenei tehetségére, és szeretete volna, ha Budapestre kerül a Rajkó Zenekarba. A szülei nem engedték, hogy fiatalon elkerüljön a szülői háztól, ekkoriban még az általános iskolai tanulmányait végezte, de emellett édesapjával és nagybátyjával lakodalmakban muzsikáltak, és vendég énekeseket kísérték muzsikájukkal.

A Cipész Ipari KTSZ-ben mint ipari tanuló dolgozott és tanult 1964-67 között, majd cipészként néhány évet dolgozott is, majd katonának bevonult. A katonaság ideje alatt is hű maradt a zenéhez, sőt ott megtanult gitározni és a bálókba is járt,

zenélni. A leszerelés után önálló zenekart alapított, amit már édesapja nélkül vezetett. Ez a zenekar nemcsak cigányzenét és magyar nótákat játszott, hanem már tánczenét, operettet, és természetesen cigányzenét és magyar nótát is.

1971. szeptember 11-én házasságot kötött Dógi Évával, akinek szülei szintén zenész családból származtak. Házasságukból három gyermek született, két leány és egy fiú, közülük ketten tovább vitték a zenei tudást.

Puj Ferenc több mint 30 évet dolgozott Gyoma és Endrőd szórakoztató és vendéglátó helységeiben. Eközben állandóan fejlesztette tudását. Magán órákra járt, majd a Békéscsabai Zeneművészeti Stúdióban, tanult. A hegedű és a gitár mellett megtanulta a zongora fortélyait is, amit szintén nagy átéléssel művelt. Bármelyik tanult hangszerhez nyúlt, mindegyiken át-sütött kiváló zenei tehetsége, de a hegedű állt legközelebb a szívéhez. Többször mondta:

„Az életem a hegedű”. Édesapja haláláig többször dogoztak egy bandában, sőt még a leány testvérével is, a Körös étteremben. Édesapja halála után ő vezette primásként a bandát. Több fiatal endrődi zenészt tanított, és önzetlenül adta át zenei tudását. Így tanította idősebb leányát is, aki hét évig járt zeneiskolába, és ő is zenei tudással rendelkezik.

Az élet úgy hozta, hogy megszűnt az ÁFÉSZ, a vendéglátóhelységek már nem igényelték a cigány zenét, így vidékre ment zenélni, itt maradt a fia, aki inkább a billentyűs hangszerhez, a zongorához talán jobban kötődött, mint a hegedűhöz. Örömmel fedezte fel, hogy fia a zongorán ugyan olyan átéléssel játszik, mint ő hegedűn. Sokat dolgoztak együtt apa és fia igen neves helyeken, mint a Békéscsabai Fiume Szálló, a Gyulai Erkel Hotel, az Orosházi Fehér hattyú, vagy a Szarvasi Ciprus Fogadó. Ezekben a nívós helyeken értékelték és tisztelték a zenei tudásukat...

Az élettől nagyon sok lehetőséget kapott, sok helyen megfordult, és fordulhatott volna, de a szíve visszahúzta, Gyomára és Endrődre. Sok-sok bánatot és fájdalmat okozott neki, hogy lakóhelye, családjának szülőföldje az utóbbi években nem sok lehetőséget adott zenei tehetségének.

Büszke volt fiára, mint zenészre, jól eső érzés volt számára, amikor együtt muzsikáltak. Hálás volt a Sorsnak, mert megérthette, hogy a fia úgy kísérte őt billentyűs hangszeren, a zongorán, mint annak idején ő zenélt édesapjával minden fajta zenei műfajban. Öröm és büszkeség töltötte el szívét, hogy fia folytatja a családi hagyományt, ha nem is hegedűvel, de az örökölt és az átadott zenei tudás tovább él, és remélte, hogy tovább száll majd apáról fiúra.

Mindig attól félt, amit az utolsó gondolatoként meg is fogalmazott: „ha én meghalok, Gyomaendrődön a cigányzene is meghal velem együtt...”

Pápainé Puj Éva

Historia Domus

AZ ENDRÖDI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE (részletek)

1819. Lengyel káplán helyébe Suhánszki János, Visnyei helyébe pedig, aki

Grócz János után békési plébános lett, Tóth László.

Kalmár Mihály, tekintélyes földes gazda és többszörös bíróviseltnak nevezetes végrendelete: „5. amennyi pénzbeli értékem van és találatik akár Contractusokban, akár készpénzben, vagy bankóban, vagy convenciós pénzben, aminek előtte abból a temetésre teendő költségek, úgy főtisztelendő Kricsfalusy V. Esperest s plébános úrnál lévő passziva(?) adósságom ki fog fizetődni, légyen és maradjon a szegénységben s nyomorúságomban sínylődő ember társaimé: melyre „nézve megkérem mind a mostani, mind a jövőendő Tiszt. Plébános urakat, hogy ezen akaratom s rendelésem következtében ne terheltessenek ezen felül előadott pénzbeli értékeket kezdek és gondviselések alá venni, s azt gyarapodás végett interesre kiadván, annak interesét az olyan szegény vagy nyomorult sorban lévő felebarátaim között, akiket Tiszt. plébános úr Bírók uraimékkal egyetértve arra érdemesnek lenni itél, minden esztendőben kiosztani, az Istennek dicsőségére, az ő felségítésekre s az év bűnös lelkemnek üdvösségére.” – Meghalt ez év október 26-án.

Ezen hagyatékot illetőleg találatott: készpénz 481 v-fr. Edények 21 f értékben, - kötelezvényekben 8.427 fr (a templomnál is a malomépités 1817-ben fölvetett 1.300 fr) - ez misealapítvány lett.. összesen: 8.929 fr. A három leánynak kifizettetett 350 f, temetési költségre ment 125 f 43. Maradvány: 8.453 fr. Ebből nem biztos helyen volt 1.794 v-fr.

Így keletkezett a Kalmár-féle szegényalap.

Leányiskolául a község megszerezte a plébániával szemben lévő házat –mostani egyházfi-ház.

Alt Sándor – Kunszentmártonban leánytanítónak megválasztatván – fizetése megjavított: 80 fr, 3 öl fa, 3 kocsi fűtő, 8 köb. búza, 8 köb. árpa, 4 köb. búzaörletés.

1820. Suhánszki Sz. Somlyóra megy, helyébe újra Lengyel jött.

Bíró: Iványi Pál.
Kalmárnak a templomnál lévő 1.300 forintjából misealapok lettek:

1. assistenciás, 3 csendes, 58 loctum. Később 1 assist és 12 csendesre módosult.

1821. Bíró Pintér György.

1822. Tóth László betegsége miatt a váradí irlgalmasokhoz vonul. Utána: Salamon Ádám.

Bíró: Tímár J. Mihály.

A gyomavégi temető megnagyobbította.

Kricsfalusy a szomszéd ház és telek megvételével az udvart megtoldotta.

Ez a mostani kert területe.

A 4 régi keresztet – gyomai úti, kondorosi úti, 2 temetői – egészen megújították, mely alkalommal a devalváció által úgy is leolvadt alapok egészen felhasználódtak.

1823. A templomzugban a régi temető helyén kereszt állítva.

A harangozó fizetése: 60 rforint, 8 köb. búza, 4 köb. árpa, 3 öl lágú fa, 2/8 sessio föld, áldozati szükségre: 1 köb. búza, 1 öl fa. Orgonanyomóé: 1 köb. búza, 1 pár csizma. Tanítói fizetések: Professzoré (fiútanító): 300 v-fr, 6 köb. búza, 6 öl fa, 5/8 sessio föld. Leánytanítóé: 80 v-fr, 8 köb. búza, 8 köb. árpa, 3 öl lágú fa, 3 kocsi fűtő. Kántoré: 200 v-fr, 5-5 köb. búza és árpa, 6 öl keményfa, 4/8 sessio föld, 483 négyszögöl veteményes, szabad stóla. A leánytanító 300 frt subsidiumot kapott az egyházmegyei pénztárból.

Malombevétel: 1.333 fr 30 kr.

1824. Május. Canonica vizitáció, templom conseczaciós(?) és bérmálás. Lásd.: 55 lapon.

Istentisztelet rendje az 1823. évi főpásztori intézvény alapján:

Télen vasár- és ünnepnapokon 8-kor sacrum lectum cum organi pulsu; fél 10-kor, az első harangozások csendes mise, 10-kor asperges, énekes mise, prédikáció. Délután vasárnap lorettói litánia, ünnepén vecsernye.

Gyertyaszentelőn processio a templom körül.

Nagyböjt pénteken délután litánia de passione acum expos. Ssmi, Prédikáció még nincs.

Nagypénteken szentségbevétel 6-kor.

Fehérvasárnap d.u. fél háromkor katekézis, utána Ior. Litánia.

Sz. Márk napján a process. Után s. lectum de festo.

Keresztjáró napokon 7-kor cantatum, process. után lectum de festo.

Áldozócsütörtökön du. katekézis és vesperás.

Pünkösöd második napján szintén.

Úrnapián prédikáció az utolsó sátonnál. Suboctava mindennap körmenet a templom körül.

Katekézis Sz. Györgytől őrzőangyal vasárnapjáig.

Úrnapi vasárnapján délután katekézis, lorettói és szentségről litánia egymás után. 6 órai litániáról nincs szó.

Pünkösödkor körmenet nincs. Csakis az úrnapi, feltámadási, búzaszentelési, kerjáró(?) és szentjánosiak említve.

Salamon Telegdre megy plébánosnak, utódja Órmos Imre.

Bíró: Hunya Mátyás.

Ebben az évben készült a Szent János kápolna Berta János költségén, aki fenntartásukra hagyott is 125 váltó- (50 pengő) forintot.

A község kötelezte magát a templom előtti kökereszt, a gyomai út melletti, a két temetőbéli és a templomzugi régi temető helyén álló keresztnek fenntartására. (Can. Vis. 1824. pag. 18.)

Tanköteles fiú 469, leány 344. Feljár 229 fiú, 164 leány. A leányiskola igen szűk s csak lócák vannak benne.

A vizitáció alkalmával püspöki rendelet: 1. Mivel a káplánszobák szűkek és egészségtelenek, gondoskodni kell másokról. 2.

A község valósítsa meg megfelelőbb leányiskola állítására vonatkozó régebbi szándékát.

Patrona: Hartvig M. Terézia grófnő, mint gr. Stockhammer Ferenc özvegye, de miután 1820-ban endrödi birtokait 5 gyermeke közt elosztotta, kegyúri jog illeti: 1/ Stockhammer Herman cs. kir. kamarást, 2/ Stockhammer Zsófia, gr. Auersperg János colonellusnét, 3/ Stockhammer Vilma, báró Bedekovics Jánosnét, 4/ Stockhammer Joanna, gr. Stockhammer Ferdinándnét, 5/ Stockhammer Karolina, báró Drechsel Florentinnét, akik mind Bécsben laknak. Csak praesentálni szoktak, de a terhet mind a Communitas viseli, talán azért, mert minden földesúri és kir. javadalmat már egy század óta a község tart bérben.

Csejt és Kis-Kondoros puszták is ugyanezen birtokosoké. Sima az endrödiek úrbéres legelője.

Gyomának földesura pedig gr. Stockhammer Ferdinánd, Stockhammer Joanna férje, az előbbiek nagybátyja.

Jövedelem: mivel az 1804. évi szerződésben említett összegek régebben pengőben fizetődtek s azért ezek minden időben ily értékben lettek volna fizetendők, a község, a bankó pénz értékének csökkenésével, a bankó éven kikötött készpénz és deputatum illetményt már az előd számára megtoldotta s ez most is tart. (800+200 helyett 1.500 váltóforint, 32 pozs. mérő, azaz 16 köből helyett 24-24 köb. lásd. 32. lap)

Kricsfalusy tisztb. Kanonok.

1825. Lengyel diószegi plébános. Utódja Losonczi István. Kricsfalusy váradí kano-nok és szemináriumi rektor.

LÁBOS JÁNOS

1826. május – 1840. október

1826. Működési idejének az 56-60. lapokon olvashatók. Itt kiegészítésül csak a következők, mint ott már közbe nem szűrhető, jegyeztetnek föl.

1829. A Lajcsák Ferenc püspök által július 3-án tartott Canonica Vizitáció szerint az istentisztelet rendje: mindkét misén és pedig evangélium után prédikáció. (Tehát Lábos hozta be.) A két mise kezdete Sz. Györgytől – Sz. Mihályig 6 és 9, Sz. Mihálytól – Sz. Györgyig 7 és 10 óra. Közben az iskolásoknak van csendes miséjük (orgona nélkül) melyen ők énekelnek. Végül nekik az evangélium szakaszt felolvassák s a tanítók az iskolában megmagyarázzák.

Ünnep du. mindig vesperás. Vasárnap du. egész évben a mindszent litániája, s előtte katekézis „ductu libri catechetici, Ivannis Láng.” Advent és nagyböjtben katekézis a gyónás és áldozásról.

Processiók: gyertyaszentelő, feltámadás, búzaszentelő és keresztjáró, áldozócsütörtök, két templomünnepe és év utolsó napján, tehát Húsvét és Pünkösöd napján nem.

A mellékoltárok kövei új pecsétel láttanak el. Az eddig a kóruson lévő régi Sz. Imre-képet a szószékkel szemben helyezték el.

Katolikus oldal

JANUÁRI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 5 órakor. Hétköznap reggel fél 8-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

január 11-én és 25-én, vasárnap fél 12.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor. Kedden, csütörtökön, elsöpénteken és szombaton este 5-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise.

Gvoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor, szombaton 15 órakor vasárnapi előesti mise.

A katolikus hit elemei (26.)

Imádságok (7.)

25. Imádság a Szentlélekhez

Jöjj, Szentlélek Úristen, töltsd el híveid szívét, és szereteted tüzeit gyűjtsd lángra bennük.

V. Küldd el Szentlekedet, és minden átalakul
R. És megújítod a föld színét.

Könyörögjünk. Isten, Te a Szentlélek fényével világosítottad meg híveid szívét. Add meg nekünk ugyanabban a Lélekben, hogy mindig a jót válasszuk, és a Szentlélek vigasztalásának örvendjünk. Krisztus, a mi Urunk által. Amen.

26. Magnificat

Magasztalja lelkem az Urat,
és szívem ujjong üdvözítő Istenemben.
Tekintetre méltatta alázatos szolgálóleányát:
íme, ezentúl boldognak hirdetnek az összes nemzedékek,
mert nagyot művelt velem ő, aki Hatalmas:
ő, akit Szentnek hívunk.

Nemzedékről nemzedékre megmarad irgalma azokon,
akik istenfélők.

Csodát művelt erős karjával:
a kevélykedőket széjjelszórta,
hatalmasokat elűzött trónjukról,
kicsinyeket pedig felmagasztalt;
az éhezőket minden jóval betölti,
a gazdagokat elbocsátja üres kézzel.

Gondjába vette gyermekét, Izraelt:
megemlékezett irgalmáról,
melyet atyáinknak hajdan megígért,
Abrahámnak és utódainak mindörökké.

27. Emlékezzél meg

Emlékezzél meg, ó legkegyelmesebb Szűz Mária, hogy sohasem lehetett hallani, hogy te bárkit is magára hagyta volna, aki oltalmadat kérte, és segítségért hozzád könyörgött. Ilyen bizalomtól lelkesítve sietek hozzád, ó Szüzek Szüze, jóságos anyám. Hozzád fordulok, és színed előtt sóhajtozva állok, én, szegény bűnös. Ne vesd meg könyörgésemet, ó Anyja az örök Igének, hanem hallgass rám kegyelmesen, és hallgass meg engem! Amen.

28. Úrangyala

Az Úr anyyala köszönté a Boldogságos Szűz Máriát.
És ő méhébe fogadta Szentlélektől szent Fiát.

JANUÁRI ÜNNEPEK

1. csütörtök: Újév, Szűz Mária Isten Anyja
2. péntek: Nagy Szent Vazul és Nazianzi Szent Gergely
4. vasárnap: **Vízkereszt**
7. szerda: Penyaforti Szent Rajmund áldozópap
11. vasárnap: **Urunk megkeresztelkedése**
13. kedd: Szent Hiláriusz püspök, egyháztanító
17. szombat: Szent Antal apát
18. vasárnap: **Évközi 2. vasárnap**
20. kedd: Szent Fábán pápa, Szent Sebestyén vértanú
21. szerda: Szent Ágnes szűz, vértanú
22. csütörtök: Szent Vince diakókus, vértanú
24. szombat: Szalézi Szent Ferenc püspök, egyháztanító
25. vasárnap: **Évközi 3. vasárnap**
26. hétfő: Szent Timóteusz és Titusz püspökök
27. kedd: Merici Szent Angéla szűz
28. szerda: Aquinói Szent Tamás áldozópap, egyháztanító
31. szombat: Bosco Szent János áldozópap

*A katolikus oldalakat szerkeszti:
Iványi László plébános*

Üdvözlégy, Mária...

Íme az Úrnak szolgálóleánya.
Legyen nekem a te igéd szerint.

Üdvözlégy, Mária...

És az Ige testté lön.
És miköztünk lakozék.

Üdvözlégy, Mária...

Imádkozzál érettünk, Istennek szent Anyja!
Hogy méltók lehessünk Krisztus ígéreire.

Könyörögjünk. Kérünk téged, Úristen, önts lelkünkbe szent kegyelmedet, hogy akik az angyali üzenet által szent Fiadnak, Jézus Krisztusnak megtestesülését megismertük, az ő kinszenvedése és keresztye által a feltámadás dicsőségébe vitessünk. Krisztus, a mi Urunk által. Amen.

29. Imádság Szent Mihályhoz

Szent Mihály arkangyal, védelmezz minket a küzdelemben, a sátán gonosz kísértései ellen légy oltalmunk! Esedezve kérjük: Parancsoljon neki az Isten! Te pedig, mennyei seregek vezére, a sátánt és a többi gonosz szellemet, kik a lelkek vesztére körüljárnak a világban, Isten erejével taszítsd vissza a kárhozat helyére! Amen.

30. Az őrzőangyalhoz

Őrangyalom, szívből kérlek,
Légy vezérem, amíg élek,
Ments meg engem büntől, bajtól,
Ne hagyj el a halálomkor.
Mindig jóra figyelmeztess,
Úgy vezess a jó Istenhez.

31. Imádság a pápáért

Az Egyház felszólít, hogy imádkozzunk mindazokért, akiket Krisztus felelős állásokra hívott meg az Egyházban. Isten őrizze meg őket az igazságban és szeretetben, és jutalmazza meg őket értünk végzett szolgálatukért. Imádkozzunk papjainkért, püspökeinkért és különösen a Szentatyáért, Krisztus helytartójáért.

Mindenható gondviselő Atyánk, tekints szeretettel Szentatyánkra, a Pápára, hiszen utóda ő Szent Péternek, akire egyházadat építetted. Segítsd, hogy látható központja és szilárd alapja legyen annak a hitnek és szeretetnek, amely mindnyájunkat egybeköt. Amen.

Erdő Péter bíboros, prímás, érsek közleménye az iráni földrengés áldozatairól és a Tilos Rádióban elhangzott durva keresztényellenes kijelentésről

Budapest: Erdő Péter bíboros, prímás, Esztergom-budapesti érsek az alábbi közleményt juttatta el a magyar Kurír szerkesztőségéhez:

Értesülve az iráni földrengés természeti katasztrófájáról, őszinte részvétellel és együttérzéssel emlékezünk meg az áldozatokról és hozzátartozóikról. Kérjük a hazai katolikus karitatív szervezeteket, hogy keressék a segítségnyújtás lehetőségét.

Utólag jutott tudomásunkra, hogy a szenteste ünnepi hangulatát egy magyarországi rádióadásban a keresztények elleni gyűlölködő kijelentések árnyékkolták be. Szent István első vértanú példáját követve imádkozunk azért a személyért, aki ezeket a kijelentéseket tette, és kérjük Isten segítségét, hogy hazánk életét ne a gyűlölködés és a hangulatkeltés, hanem az igazságosság, a szeretet és a béke jellemezze.

A Tilos Rádióban elhangzott keresztényellenes kijelentés további visszhangja

A bíboros, prímás, érsek közleményének második részében említett, keresztények elleni gyűlölködő kijelentésekről december 27-én számunkban már részletesen beszámoltunk: december 24-én szenteste B. Zoltán, a Tilos Rádió – állítólag ittas – műsorvezetője – miután gyalázatos kijelentéseket tett Assisi Szent Ferencre – közölte, hogy kiirtaná az összes keresztényt. A két másik műsorvezető azonnal elhatárolódott B. Zoltán kijelentésétől, a rádió vezetője pedig elbocsátotta állásából. Most az újabb reagálásokból közlünk néhányat.

A Vasárnapi Hírekben (Az MDF... Élesen elítéljük... december 28., 1.3.o.) többen is véleményt nyilvánítanak. Herényi Károly, az MDF frakcióvezetője közölte: pártja képviselőcsoportjának jogi kabinetje büntetőeljárást kezdeményez a Tilos Rádió műsorvezetője ellen, mivel B. Zoltán megsértette a Btk. 269. paragrafusát, és elkövette, illetve kimerítette a közösség elleni izgatás tényét. Újhelyi István, az MSZP médiapolitikusa izléstelennek, botrányosnak és szakmailag elfogadhatatlannak nevezte B. Zoltán kijelentését. Leszögezte: vallási hovatartozástól és politikai meggyőződéstől függetlenül megbocsátatlanul a hasonló megnyilatkozás egy rádiós műsorban. Újhelyi azért is lepődött meg a műsorban elhangzottakon, mert szerinte a Tilos Rádió eddigi működésére nem volt jellemző ez a magatartás. Szent-Iványi István, az SZDSZ frakcióvezető-helyettese elfogadhatatlannak és felháborítósnak tartja az elhangzott mondatot, az ilyesmit minden jóérzésű embernek meg-és kivetni kell, ám örül a gyors következményeknek is. Így az ominózus műsor felfüggesztésének, az azonnali munkajogi következményeknek. A gonosz, bántó szavak, szándékok ellen Szent-Iványi szerint a nyilvánosság erejével, az elszigeteléssel, és a kirekesztéssel kell a társadalmat, a közösségeket, egyéneket megvédeni.

A három újságíró érdekvédelmi szervezet (MÚOSZ, MÚK és a MAKÚSZ) közös nyilatkozatban tiltakozott a Tilos Rádióban elhangzott megmagyarázhatatlan kiszólás ellen. Kolláth György alkotmányjogász kifejtette: Ez a gyalázatos kiszólás egy elbocsátást feltétlenül megalapoz, és ha az elbocsátottnak jó vastag bőr van a képén, akkor még egy munkaügyi perre sor kerülhet. Másfajta per sajnos nem jön számításba. „Az emberi méltóság egy demokráciában alapérték. Emberi méltósága nemcsak egyének, hanem közösségeknek is lehet. Itt a keresztények közösségét, méltóságát érte sérelem. A magyar polgári jogban az egyén teljes eszköztárral rendelkezik, hogy önmaga méltóságát, becsületét, polgári és büntetőbírósi elöltségét megvédje. Am sajnos a közösség megsértett méltóságának polgári jogi eszköztára hiányzik. Azaz a közösség helyett, annak a nevében vagy a jogán az egyén nem perelhet. Ez a magyar jogból teljességgel és nagyon hiányzik. A közösség elleni izgatás tényállását abban a keretben vizsgálhatjuk csak, amit a törvény értelmezéseként az Alkotmánybíróság adott. Am az, hogy 'kiirtánám' – akár viccnek szánta, aki ezt mondta, akár nem –, nem jelent olyan közvetlen egyértelmű fenyegetőt veszélyt, ami miatt a mai értelmezés szerint – amely 'gyűlöletre uszítást' említi – ez a nagyon-nagyon ostoba és megmagyarázhatatlan kiszólás beleferne a közösség elleni uszítás tényállásába.”

Gergely Jenő egyháztörténész emlékeztet rá: „Ilyent a Rákosiék sem mondtak. Hogy ez a mondat egy magyar rádió hullámhosszán, a demokratikus Magyarországon elhangozhatott, az olyan elvadulás, ami fölött nem lehet igazán napirendre térni. Teljesen mindegy, hogy részeg volt-e a műsorvezető, avagy sem, az is mindegy, hogy azzal, ittas volt, csupán mosdatják-e. Az ittas vezető is felel a gázolásért, tudatállapotától függetlenül. Csak remélni tudom, itt, az ünnepek közt: az elhangzott egyszerű volt. Mint a mesében: 'hol volt, hol nem volt' – de többé ne legyen...” (Magyar Kurír)

Három karácsonyi ünnep

A felső kép a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola karácsonyvárosi ünnepén készült.

December 19-én, az ünnep a negyedik adventi gyertya meggyújtásával kezdődött, majd a gyerekek karácsonyi jeleneteket adtak elő az iskola új tornatermének színpadán. Az ünnep Kiss Pál igazgató úr zárásával és gyertyagyújtással ért véget.

Középső képünk: Szentestén készült az endrői templomban, ahol az éjjeli mise előtt a gyerekek a hitoktató vezetésével betlehemeset adtak elő.

Az alsó kép a hunyai gyerekek templomi betlehemes játékáról tudósít, melyet Szenteste adtak elő, az iskola pedagógusai és a hunyai hitoktató vezetésével.

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

Remete Szent Pál

Ünnepe: január 15.

Remete Szent Pál képe a lengyelországi Częstochowa kegyhely múzeumában látható

Szent Jeromos a IV. század végén szájhagyomány után írta le Pál történetét.

Remete Szent Pál Thébais tartományban született kereszténynek 228 táján.

Szülei jó kereszténynek igyekeztek nevelni és vagyoni helyzetéhez illő világi tudásra is jártasságot szerezni. Szülei hamar meghaltak. Ő még alig töltötte be a tizenhatodik életévét, s amikor kitört a Decius üldözése, a nővérénél húzta meg magát. Hamarosan onnan is menekülnie kell, mert sógora lel akarja jelenteni, Ezért Pál a sivatagba menekül. Mialatt az üldözések végét várta egyre jobban megszerette a sziklás sivatagot. E vidéken az éghajlat elviselhető, így egy barlangban húzta meg magát. Elédelt a környező fák adták, a közelben vízforrás csörgedezett. Lassan megszokja a külső csendet, és belső csendet teremt magában imával, elmélkedéseivel. Istenbe merül.

Az Úr minden nap egy hollóval fél kenyert küldött neki, s ez így ment hatvan éven keresztül. Ruháját a pálmaháncsából fonta, s így élte le egész életét imádságban Istennek szentelve.

Holtteste Velencébe, a Szent Juliánus templomba került.

Időközben a magyarországi, renddé szerveződött remeték az ő égi pártfogásuk alá helyezték, és a Thébai Szent Pál első remete testvérci rendjének, röviden pálosoknak neveztek magukat. A Thébai sivatag szentje ily módon magyarrá lett. 1381-ben, Nagy Lajos király Velencével megkötötte a Torinói békét. A király a békekötés egyik feltételként Remete Szent Pál ereklyéinek átadását jelölte meg. Ennek értelmében 1381 őszén Velencéből Budára, a királyi vár kápolnájába szállították a drága maradványokat, és néhány napi nyíl-

vános tisztelet után, ünnepi körmenetben kísérték a rend főmonostorának Szent Lőrinc templomába, ami a budai hegyek között állt. Itt kápolnát építettek a remete tiszteletére, s az ország minden tájáról érkeztek zarándokok, és az ország minden táján szaporodtak a Remete Szent Pál közbenjárásának tulajdonított csodálatos, rendkívüli gyógyulások. Budaszentlőrincen így keletkezett az ország egyik legnépszerűbb búcsújáró helye a középkor végéig.

A pálosok a török pusztítás elől a templom kincseit és a szent tetemét az egyik felvidéki várba vitték, majd amikor az leégett az ereklye is elpusztult.

Az egyiptomi remete tiszteletét különösen a pálos rend templomaiban ápolják. A rendalapító Boldog Özséb (1270) mai utódai, 1990-ben megkezdték lelkipásztori munkájukat a Gellért-hegyi sziklakápolnájukban.

A pálos rend első számú védőszentje. Művészi ábrázolásokon pálmaháncsokból szőtt ruhákban jelenik meg a szent alakja jelképcével a kenyeret csőrében tartó hollóval, a két oroszlánnal, illetve a pálmafa társaságában.

Különös jelenetek:

Pál a sivatagban keresztelt előtt imádkozik

Antal remete felkeresi Pált, a holló megérkezik

Angyal segít Pálnak a pálmafa háncsaiból ruhát szőni

Remete, remeteség: A keresztény üldözések idején, Keleten és Egyiptomban is a pusztába menekülve kerestek menedéket a szent életet választó emberek. Később „mozgalommá”, hősi életformává lett a remeteség. Önmegtartóztatás, szemlélődés, a bensőséges imaélet példái lettek. A középkorban egymás után alakultak a remete közösségek, remete-telepek Magyarországon is (Mecsek, Bakony, Pilisi hegyek).

„Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik elfáradtatok és az élet terhét hordozátok: én felülditelek titeket.”
(Mt-11, 28)

Remete Szent Pál ereklyéinek átvitele Velencéből Budára. (1381, Tommaso Dolabella) Lengyelország, Częstochowa

A Magyar Szent Korona működik!

Kedves olvasó! A 21. század első napján, 2000. január elsején a Magyar Szent Koronát átköltötték az Ország Házába. Sokan vagyunk, akik őszintén reméljük, hogy a Szent Korona az Ország Házában kedvezően befolyásolhatja a magyarság jövőjét. Hogy hogyan, és miképpen lehetséges ez, ehhez meg kell ismerkednünk a Szent Korona misztériumával. Szeretnénk méltóképpen elmondani, hogy miképpen lehetséges az, hogy a Magyar Szent Koronánk jogi személy, és legmagasabb rangú alanya a magyar államhatalomnak.

Ezen ismereteket Dr. Pap Gábor művészettörténész előadásának rövidített változatából, több részletben való közléssel szeretnénk közre adni. Kérjük olvassák figyelemmel, mert olyan ismereteket szerezhetnek, amelyeket hosszú évtizedek óta elittoltak előlünk.

VIII. rész

A felső korona résznek az apostolaiból Fülöp és András párosságát kell elmagyarázni.

Azt tudjuk, hogy Fülöpnek, mint diakónusnak mi a kapcsolata Pál apostollal? Teljesen hétköznapi a kapcsolata. Amikor Pál apostol nagy térítő útjáról hazajön, Fülöpnél száll meg. Szépen le is írja, 2 lánya van, prófétai hajladóságai voltak és így tovább, és így tovább...

Tehát sok mindent tudunk a Pállal való kapcsolatáról. De ez a diakónus! Igen ám, de mint apostolok is jelentősek! Fülöp és András mint kettős! Mégpedig kétféle vonatkozásban is! Az egyik magából a Bibliából olvasható ki, és rendkívül tanulságos. Szokták prédikációkban is emlegetni ezt a kettőt! Az 5000 ember, illetve a később 4000 ember megvendéglésénél játszanak így párosban szerepet: S nagyon lényeges a különbség kettőjük viselkedése között. Ismerjük a történetet. Hegyi beszéd, nagyon szép szövegek, sok ember ráhangolódik a szövegekre, lelkileg megérik egy váltásra. Utána leszál a Nap, el kezd hidegedni és hát köveken ülünk, borzasztó dolog, kiderül, hogy nagyon messze van a legközelebbi emberi hajlék, itt nagyon hideg van, és nincs mit enni. Na most eddig kellemesen prófétált itt a szövegelő úr, most tessék! Mondja meg mit tegyünk? Tehát magyarul szólva ezt a kérdést is meg kell oldani! Tehát ilyen nincs, hogy én prédikálok, prófétálok, mindenki elandalodik, és utána nem tudok megoldást adni, arra ami viszont, fizikai, testi igénye, vagyis elengedhetetlen feltétele a létezésnek. Tehát mi történik? Két apostol mozdul rá a problémára! Az egyik Fülöp, a másik András! Név szerint említik őket! Mit csinál Fülöp? Megszámolja, hogy hányan vagyunk! Ez itt most 5000. Tehát pontosan számba veszi a dolgokat, pontosan számba veszi milyen messzi van innen az első település, oszt, szoroz, és kiderül, hogy nem tudjuk elérni. Aztán megnézi, hogy mi a rendelkezésre álló élelem mennyisége. Van 2 hal és 5 kenyér! Azután megint oszt, szoroz, kevés 5000 embernek! Problémát megoldotta, odamegy Jézushoz, s közli, sajnos Mester, a kérdés megoldhatatlan! Na most minden rosszmájúság nélkül a műszaki értelmiség mai magatartása! Kimutatja! Igen már nem

lesz elég oxigén, már nem lesz elég nyersanyagunk, már túlságosan sok az ember, kevés lesz az élelem, és így tovább... Rendkívül pontosan lelkiismeretesen, majd odamegy a székelő kormányzathoz, s közli: sajnos a kérdés megoldhatatlan. Eddig minden tevékenysége példászerű volt! Szép volt, jó volt! Szükség van rá? Hát hogy ne volna rá szükség? Nagyon is van rá szükség!

Na most következik András! András egy pillanattal felméri: sokan vagyunk! Mennyi a rendelkezésre álló élelem? Egy pillanattal felméri: rettentően kevés! És mit csinál? Gyerekeket hív, és a gyerekek viszik oda a 2 halat és 5 kenyeret Jézushoz, és teljesítve van a kérdés, megoldható vagy nem?

És megoldható volt! Igen! Mindenki jólakottan ment haza és még össze is gyűjtötték a maradékot! Na most, ha nem tudunk a gyerekek szintjéig bizalommal, teljes hittel lenni, akkor a jelenlegi életünknek már befellegzett! Tehát azok a tendenciák, amelyek akár a megleghatás irányába, akár a sivatagosodás irányába akár a teljes éhhalálirányába a táplálék elégtelensége, akár a nyersanyag elégtelensége, vagy az energiahordozók elégtelensége irányába hatnak, ezek ma már olyan mértékűek, -hogy itt most hitegethetjük magunkat bármivel- pontosan tudja mindenki aki a tényeket ismeri, hogy ez ésszerű keretek között maradva, megoldhatatlan. Ha új, lényegileg új energiaforrást nem találunk, akkor elég nyilvánvaló, hogy végeztünk! De önmagában az energiaforrás sem elég! Tehát, ha új teljes értékű embermagatartásformára nem tudunk ráhangolódni, akkor kész! Teljesen mindegy hogy tudok-e O-ponti energiát hasznosítani, mert akkor arra megint rászaporodunk, és megint kész vagyunk! Tehát a problémának tulajdonképpen ez a Fülöpi út vagy pedig András út, - ezt nem szívesen mondom ki, mert ennek volt egy 60-s száma és valaha -tehát az András féle út vagy a Fülöp-féle út egy hitoktatásban vagy lelki gondozás-

ban állandóan emlegetett kétféleség. Az egyik a hit útja, a másik a tárgyi tudás útja. Ha valaki azt hiszi, hogy egyik a másikkal szemben kijátszható, az óriási téved! Tehát igenis mind a kettőre szükség van, és egyensúlyos szerepkör! Akármelyiket játszom ki a másik rovására, felborul a társadalom élete. Más-más módon ugyan, vagy túlszaporodás formájában, vagy esztelen emberirtás formájában, de mindenképpen megsínyli az emberiséget! A felvilágosodás kora óta nekünk a hit útja egyszerűen be van vágva. Tehát az elmúlt -mondhatjuk - 300 évben aki a hitre apellált, s vele a kegyelemre - mint olyan adományra, amit nem kérek vissza -legjobb esetben is- elnézést a kifejezésért - de hülyének nézték! És ennek megfelelően is bántak vele.

Tehát egész egyszerűen: az emberi magatartás normái közül kiiktatódott az amelyik a megmaradásának, elengedhetetlen feltétele. Az, hogy a Hittel tényleg hegyeket lehet mozgatni! senki ki sem próbálja. Miért? Azért mert megszámlolja először, hogy kb. hány kilopond lehet egy hegyben, és kb. hogy ha azt hiszi, hogy nyerni fog a lottón a következő héten, hát azzal ő mit ér el? Hát semmit. Tehát akkor ennyi kilopond tömeget nem lehet megmozdítani Hittel! Hát ez már csak világos ügye? Tehát a Hitnek ezt az erejét a mesék birodalmába vagy a sarlatárság birodalmába utalta és aszerint is bántik el vele! Most ez ugyanolyan egyoldalúság, mint ha én most le akarok menni és hitemre bízom magam. Hát nem a hitemre kell bízni, hanem meg kell nézni hova lépek, s ha ott lépcső van, megfelelően el kell osztani a testsúlyomat. Tehát vannak olyan helyzetek amikor igenis a tapasztalásnak van nagy szerepe, és a belőle logikai úton való következtetéseknek. Egyáltalán nem felesleges, ez egy egyensúlyos kétféle szerep. Ahogy ezek a szerepek elosznak a Szent Koronán, az nagyon tanulságos. Mert ne felejtjük el ez az András oldala, most itt Pétert hátnézetben látjuk, tehát ott van fölül Péter, itt van András ez pedig Pál és Fülöp. Na most pontosan ott helyezkednek el, ahol az agyféltekék működésében és az egyik oldalon a racionális gondolkodásnak van félteke működése, s a másikon pedig az intuitív jelleg. Tehát

teljes emberségre teljes problémára törtenik a ráhangolódás. Ezt mondhatjuk magasabb szinten annak, hogy HITTEL intézek el dolgokat.

Közreadta: Vaszkó Irén
Folytatás következik

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszereket.

Corvo bianco
Cipőipari Bt.

MAGÁNVÁMRAKTÁR

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

Endrődi néprajz

Rovatvezető: Szonda István

Endrődi Betlehemes játék

Bevonuló ének:

Imádni jöttünk kisdéd Istenünk
A jószívű pásztorokkal.
Téged keresve, jászladhoz esve,
Imádunk a jámborokkal.
Lelki képzetünk-e dicső éjjel,
Hű szeretetünk hozzád vezérel.
Napkelet tájra, Betlehem pusztára,
Szeretetünkért jöttél e világra.

Narrátor:

Eljött már karácsony fehér szakállával,
Én is megjelentem a lyukas csizmával.
Hiszik kendtek ugye, hogy én nagyon fázok,
Adjanak hát garast, vagy ha van petákat.
Bekopogunk máma a jó emberekhez,
Gazdaghoz, öreghez és a szegényekhez.
Házakba, kunyhókba visszük az örömet,
Adjon Isten nekik áldott ünnepeket.
De kint már kopognak, megnézem kik azok,
Ugyan kik lennének, hát ők a pásztorok.
(*Öreg kint marad a többi bejön.*)
Elérkezett az a boldog és szerencsés óra,
Melyben Mária megváltót szült nekünk világra.
Nagy örömmel vitte a hírt a pásztortanyára,
Az angyal, az Atya Isten parancsolatjára.
(*Pásztorok beszélgetnek.*)

Jankó: Pásztortársim elfáradtunk.

Palkó: Vacsorázzunk és aludjunk.

Sankó: Jankó, Palkó én addig nem eszek,

Én bizony megvárom Andrászt, az öreget.

(*Pásztorok veszik a bográcsot és énekelve körülülük.*)

Ó, ó, ó boldog ez az istálló,

Ó, ó, ó levesünk, jaj de jó.

Megfőtt benne a tokjő,

Énen marad a Sankó.

(*Kint dörömbölés.*)

Jankó: Ki van kint?

Öreg: (*Kintről felel.*) Az angyal.

Palkó: Az ám András bácsi botal.

(*Bejön, beesik.*)

Jankó: András bácsi ne tréfáljon,

Jöjjön velünk vacsorázzon.

Palkó: Nem angyal volt, hanem farkas,

Jól megijedt és elszaladt.

Megtépázta a bundáját,

Maga meg azt hitte angyalt lát.

Öreg: Beste kölkei ti nem hisztek nekem,

De majd ti is megijedtek,

Ha nagy fényességgel megjelenik az angyal.

(*Pásztorok nevetnek.*)

Hány óra fiam?

Pásztorok: Félzödre.

Öreg: Akkor feküdjünk le a földre.

(*Az angyalok énekelnek, pásztorok feljvednek, bámulnak.*)

Angyalok: Keljtek fel sietséggel pásztorok, pásztorok,

Istennek szent anyala jött hozzátok.

Menjete el Betlehembe lássátok, lássátok,

Most született kisdéd Jézust áldjátok.

Íme rongyos istállóba jászolban, jászolban.

Barmok között szénán fekszik a pólyában.

(*Pásztorok szájátva nézik az angyalokat. Az öreg alszik.*)

Palkó: (*Jankóhoz*) Almodom pajtás vagy valóság ez mind?

Öreg: Kicsoda az ki énekel ilyenkor éjféلكor?

Pásztorok: Kelj fel öreg, mert Betlehem városában nagy a vesze-

delem.

Öreg: Tán jönnek a farkasok?

Pásztorok: Nem is a bárányok.

Sankó: Kelj fel öreg, angyal jelenté, hogy megszületett a megváltó

Betlehembe.

Öreg: Láttam én azt a nagy fényességet Betlehem felett.

(*Öreg énekel.*)

Csillagsugár áll Betlehem felett,

Angyal mondá, hogy Isten ember lett.

Jászol tarja emberiség üdvét,
Fénykörnyezi az egek küldöttjét.

Atyától lett a szűznek magzatja,
Mégsincs neki földön édesatyja,
Nyomor bántja szegény édesanyját,
Rongy és hideg királyok királyát.

Ökör, szamár türelem jelei,
Kis Jézusnak szelíd testőrei,
Mondja igám, édes könnyűterhem,
Sok millió hívő remél bennem.

Angyalok énekelnek:

Keljtek fel pásztorok, pásztorok,
Halljátok, amit mondok.
Egy szép szűz az éjszakán,
Fiacskát szült a szénán, ej, ej, ej.
Ej, ej, ej, lett szűz emlőjében tej.

Keljtek fel pásztorok, pásztorok,
Halljátok, amit mondok.
Betlehembe menjetek és ott megkeressétek.
Fekszik a jászolban, rongyos istállóban,
Megváltó Jézustok alle alleluja.

Pásztorok éneke: (*Körbe járnak a jászol körül.*)

Nosza pajtás hagyjuk itt a csordát és a nyáját,
Muzsikálva induljunk, szép csendben ballagjunk.
Úgy, úgy, úgy, úgy, úgy, úgy, úgy,
Áldott kis Jézus aludj.

Az angyal ezt hirdette, pásztorokat vezetle,
Nosza vigyük dudánkat, egy kis ajándékokat.
Jankó hoz tejecskét, jó édes mézecsckét,
Egy kosár almácskát, koszorús báránkyát,
Ég és föld urának, a kis Jézuskának.

Angyalok:

A pásztorok is itt vannak.
Térden állva imádkoznak,
És az angyali seregek,
Vígán zengedeznek.

Öreg:

Üdvöz légy kis Jézus, királyok királya,
Te megváltót hoztál e romlott világra.
Fogadd el kegyesen ezt a kis gomolyát,
Szegény pásztor vagyok mit is hozhatnék mást.

Sankó, Palkó, Jankó:

Üdvözlégy kis Jézus pásztorok pásztora,
Túrót, írot hoztunk ne légy éhes soha.
Báránkyát is hoztunk szép fehéret,
Neked kis bojtárok vagyunk,
Köszöntünk Tégedet.

Pásztorok tánca:

Ezen éjjen vígán legyen minden teremtmény nagyon,
Már a mi kis Jézusunk, im a jászolban nagyon.
Így örvendjünk, így vigadjunk,
Köszöntéseket is mondjunk.
Ígaz Messiásnak, Ég és Föld Urának.
Dicsőség Istennek, békeség embernek,
Ma született kisdédnek, az angyalok zengjenek,
Dicsőség, glória, mi is mondjuk, az Istennek dicsőség.

Mária:

Repülj szellő lágyan, lágyan,
Ringasd lábam, lábam.
Aludjál, aludjál, álmodjál, álmodjál.
Édes kincsem kis virágom aludjál.

Mindenki: (*Halkan.*)

Aludjál, aludjál, álmodjál, álmodjál.

Édes kincsem kis virágom aludjál.

Narrátor:

Köszönjük, hogy minket ide bebocsájtottatok,
A kisdéd Jézuskának szállást is adtatok.
Az ég áldása szálljon titeátok.
Dicsértessék Jézus vígán maradjatok.
Isten áldja meg e háznak gazdáját,
Ókrét, szamarát és minden jószágát.

Vaszkó Irén gyűjtése

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

XI. évfolyam

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2004. január

Januári melléklet - 2004

„Segítsünk a rászoruló gyermekeken!”

Endrőd, Szt. Imre Templom 2003. december 18. csütörtök de. 10. 00 óra

ADVENTI ÖRÖMÖK: JÓT TENNI JÓ!

Igen széles összefogást és szinte a csodával határos eredményt hozott a Templomos Lovagrend Tiszántúli Központjának felhívása. „Segítsünk a rászorult gyermekeken”

A kérés nemcsak helyi, hanem országos meghallgatásra is talált.

Rég múlt időkét idézett a december 18-án történtek itt a Körösök völgyében.

Gyomaendrődön a 200 éves Szent Imre római katolikus templom úgy megtelt, hogy a későn jövők talán be sem fértek. „A templomba hosszú sorba indulnak el ifjak, vénék” Ady Endre sorait méltán lehetett e napon idézni.

Jöttek a gyerekek és hozzátartozóik, úgy mint régen az éjféle misére.

A látvány, ami az ide érkezőket fogadta, biztos, hogy emlékezetes marad. Azok is meglepődtek, akik rendszeresen járnak a templomba. Más okból ugyan, de azok is meglepődtek, akik talán első alkalommal jöttek be az Isten házába (mert hogy biztosan voltak ilyenek is).

A templom szinte teljes hosszában a bevezető szőnyegen sorakoztak azok az ajándékok, amelyeket elsősorban a helybéli adakozók küldtek, könyvek, kirakók, babák, macik, nyuszik, és minden olyan ami gyermekszem-szájnak ingere. Ezekből az ajándékokból az ünnepség végén a gyermekek tetszésük szerint válogathattak és vihették magukkal haza. El is fogyott egy szálig. Az előre elkészített csomagokhoz az ünnepség előtti órában újabb 100 csomag érkezett, amit személyesen Edvi Péter úr hozott, aki a Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat képviselőjében jött el. Azokat a csomagokat, amelyeket a Gyermekétkeztetési Alapítvány által meghirdetett pályázaton a gyomaendrődi általános iskolák nyertek (összesen 131 csomagot 655 e. forint értékben) személyesen adott át az alapítvány kuratóriuma nevében Megyeri István úr a város iskoláinak igazgatóinak.

A helybéli nagy családok, és azok a családok kaptak karácsonyi élelmiszer csomagot, akik valóban rászorulnak a segítségre, mintegy 167 család. Nagy volt az öröm, kicsik és nagyok között. Nem lehet az adakozók nevét maradéktalanul felsorolni, de mindenképpen meg kell említeni, hogy helyi és környékbeli

vállalkozók, magán személyek, a körzet országgyűlési képviselője, Domokos László igen jelentősen hozzájárultak az adakozás sikeréhez.

A csomagostást megelőzte igen szép karácsonyi előzetes műsor. A helyi Kner Imre Gimnázium diákjai egy régi Endrődi Betlehemes játékot adtak elő, a Bethlen Gábor Szakképző Iskola növendékeinek énekkara karácsonyi dalokat énekeltek. A templomos Lovagrend történetével összefüggő nyilvánosan meghirdetett rajzpályázat nyertesei is szemmel láthatóan meghatódtak, hiszen az első díj egy Olaszországi út, amit a Templomos Lovagrend Nagymestere adott át, nyertese: Tóth Sándor tanulónak, a második díjat Barta Mónika nyerte, (15 ezer forint), a harmadik díj nyertese Kondor Nóra, (10 ezer forint), és a negyedik díjat (5.000 Ft) Gyuricza Barbara tanuló nyerte. Külön díjas (10.000 Ft) Takács Zoltán színrajza lett. Az ünnepség fénypontjához tartozott, hogy személyesen megtisztelte jelenlétével az ünnepséget a Templomos Lovagrend Nagymestere gróf Marcello Alberto Cristofani della Magione, aki Olaszországból jött el, ezenkívül a Lovagrend magyar, német, osztrák képviselői, lovagok és egy dáma, akik személyesen is részt vettek a csomagok szétosztásában. Az ünnepség szervezője, helyben fr. Ungvölgyi János lovag volt, részt vett még a szervezésben, és anyagilag is támogatta a Kereszténydemokrata Szövetség Gyomaendrődi Szervezete, az Egyházközség plébánosa dom. Iványi László, továbbá az újonnan létrejött Endrődi Karitatív Munkacsoport és a Templárius Alapítvány, akik nélkül ez a jótékony ünnepség nem jöhetett volna létre. Az ő segítő munkájuknak is köszönhető, hogy mintegy 600 résztvevő karácsonya lett emlékezetessé. Hisszük, hogy ezen a délelőttön valóra vált Gyomaendrődön Ady Endre karácsonyi álma:

„Karácsonyi rege/ Ha valóra válna,
Ígazi boldogság szállna a világra...”

Császárné Gyuricza Éva

a rajzpályázat nyertese, Tóth Sándor

Alsó kép: a templom szőnyegén az összegyűjtött ajándékok új gazdáikra várnak

KÖSZÖNTŐ: Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Exelenciás Uram, Nagymester Úr! Paptestvérek, nemes lovak, dámák, fővédnökök, jótévők és adakozók, szervezők, kedves gyerekek, kedves szülők!

Mindenki nagyon várta ezt mai napot. Hosszú előkészület és munka előzte meg. Ezt a kezdeményezést, hogy segítsünk a gyermekeken, két évvel ezelőtt indította el az Elet-másokért Egyesület. Vezetőjük Dáma Vaszkó Sándorné Margit asszony. Egyik tagunk önzetlenségének, Dr. Kolbusz Judit bírónőnek köszönhetően hét rászorult családot látogattak meg és ajándékoztak meg. Az élmény lesújtó, ugyanakkor felemelő volt. A kis Jézus üzent, hogy segíteni kell ezeken a gyerekeken.

A folytatás a múlt esztendőben volt a Gyomai Jézus Szive templomban, ahol már a nagycsaládos és hátrányos helyzetűek közül 62 gyermeket (13 család) + 18 állami gondozottat ajándékoztunk meg. Az Egyesület mellett segítőként és támogatóként megjelent a Templomos Lovagrend, a Kereszténydemokrata Szövetség helyi Szervezete és a Templárius Alapítvány is.

Az idei esztendő minden eddigi várakozást felül múl, hiszen 167 család meglepetéséről szól, mely közel 500 gyermeket jelent.

A támogatók köre széles körű. A Templomos Lovagrend a szervezőmunka élére állt és közös gyűjtésünk eredményeképpen országos akcióvá nőtte ki magát. Olyannyira, hogy a Magyar Rendtartomány jövőjét illetően meghatározó jelentőséggel bír a mai nap.

Örülök annak, hogy a Tiszántúli Comturiaja Központja Gyomaendrőd lehet, és a jótékony célú gyűjtésével, az adakozás helyszínéül a templomunk adhat otthont, mely az ifjúság példaképéről, Szt. Imréről van elnevezve.

Többen is kérdezték, hogy miért a templom ad helyet ennek az ünnepnek, hisz ez a mindennapoktól eltérően bizonyos felfordulást okoz. Ennek mély gyökerei vannak. Tudjuk, kétezer évvel ezelőtt, az Isten Fia, Jézus Krisztus hozta el a szeretetet a földre. Az Ő születését ünnepeljük Karácsonykor. Működése során nagyon sokat tanított a szeretetről. Elettét is szeretetből áldozta értünk. Az őt követők, a keresztények is, ebben is követik példáját. Az Egyház kétezer év óta törődik a rászorulókkal.

Ezt írja az Apostolok Cselekedetei:

ApCsel 2.42-47

„Allhatatosan kitarítottak az apostolok tanításában és közösségében, a kenyértörésben és az imádságban. ... A hívek mind ugyanazon a helyen tartózkodtak, és közös volt mindenük.

Birtokaikat és javaikat eladták, s az árát szétosztották azok közt, akik szűkséget szenvedtek.

Egy szívvel-lélekkel mindennap összegyűltek a templomban. A kenyeret házaknál törték meg, s örömmel és egyszerű szívvel veték magukhoz az ételt.

Dicsőítették az Istent, és az egész nép szerette őket. Az Úr pedig naponként növelte az üdvözültek számát ugyanott.”

Amikor szentmisére összegyűltek, hozták az adományait, melyet az oltár köré helyeztek el. Ki mézet, ki gyümölcsöt, vagy kenyeret, halat, baromfit, vagy más élelmiszert. Szenteste lesz a TV-ben Franco Zeffirelli csodálatos filmje, a Napfivér Holdnővér. Ebben is látható ez a cselekedet. Mise után következett az Agapé. Az adományokat szétosztották. Erre emlékezett a mai nap is. Itt, az oltár körül összegyűlt szeretet ajándékokat fogjuk szétosztani.

E nagy eseményre való készülődés már nyáron elkezdődött és mára teljessé ki teljesen. Napról-napra látszódt, hogyan bontakozik ki ez a szép munka. A város ifjúsága megmozdult, a vállalkozók, magánszemélyek szíve megnyílt: szinte nincs Gyomaendrődön

Tóth Sándor két alkotása

olyan ember ma, aki ne tudná, hogy most itt mi zajlik. Ehhez országosan is több helyen csatlakoztak. Köszönjük.

Nem utolsó sorban köszöntöm a gyermekeket, akik a hívó szóra jöttek a templomi adakozásra és kedves szüleit, tanáraitokat. Köszöntöm azokat is, akik a rajzpályázatra elküldték alkotásaikat. Gratulálok nektek, ügyesek vagytok.

Templomunk először ad otthont ilyen jellegű rendezvénynek, ünnepségeknek. Bízom abban, hogy a jövőben lesz alkalmunk a jelenlévőkkel többször találkozni, lesznek olyan események, ahol találkozhatunk Istennel. Vegyetek észre és halljátok meg üzenetét.

Néhány nap múlva itt a Karácsony. Ez elmúlt néhány évtizedben bármennyire is próbálták átfelelni átértelmezni az ünnep lényegét (fenyőünnep, szeretet ünnepe, stb.) nem sikerült. Karácsony Jézus születése nélkül olyan, mint a húsvétes hús nélkül.

Kedves Szülők! Vannak gyerekek, akik talán ma lépték át először Isten Háza küszöbét. Talán azt sem tudják, ki az a Jézus Krisztus, akinek szeretete ma idehozott minket. Mondjátok el gyermekeiteknek. Tanítsátok őket imádkozni. És ha gyermekeitek még nem lettek Isten Fiává a keresztségben, pótoljátok!

Most köszönöm meg a Karitatív munkacsoportnak azt az áldozatos munkát, akik koordinálták a mai nap létrejöttét. Köszönöm az adományozóknak, felajánlóknak, a gyerekeknek a nagylelkűségét, akik anyagilag és természetben segítettek, akik legkedvesebb játékokat ajánlották fel egy rászorult embertársuknak.

Hogy kinek mi köszönhető, azt majd részletesebben elmondja fr. Ungvályi János tanár úr, a Templomos Lovagrend Tiszántúli Comturijának Commendatora, egyházközségi elnök.

Az én feladatomban viszont az, hogy első számon megköszönjem Ungvályi Jánosnak ezt a mai napot. Ő vállalta fel ezt a nagyszerű kezdeményezést, ő szervezte meg, és vezényelte le, iszonyatos sok munkával és gondoskodással. Azt hiszem, megérdemel egy tapsot, és kérem, imádkozunk is érte.

Végül még szeretném bejelenteni, hogy mai ünnepségünk fővédnöke, Gyúlay Endre püspök úr nem tudott mai ünnepünkön részt venni. Levélben jelezte, hogy ma Budapesten, a Miniszterelnöki Hivatal Egyházi Kapcsolatok Osztályán kell megjelennie.

Isten bőséges kegyelme legyen jutalmuk és azokon, akik itt ma megjelentek. Kérem, vigyék el másoknak is a minket szerető Isten jó hírét és szeretetét. A szeretet lángja, mint ezek a kis mécsesek lobbanjanak lángra, és adjuk tovább a fényt és a szeretet lángját. Isten áldotta, boldog karácsonyt kívánok mindenkinek.

dom. Iványi László plébános

A rajzpályázat eredményei:

- díj: Olaszországi jutalom utazás teljes ellátással a lovagrend központjába, Poggibonsiba. (Nagymester felajánlása) **TÓTH SÁNDOR, Evangélikus Gimnázium, Békéscsaba**
- díj: 15. 000,- Ft készpénz (a Kereszténydemokrata Szövetség helyi szervezetének felajánlása) **BARTA MÓNIKA, Evangélikus Gimnázium, Békéscsaba**
- díj: 10. 000,- Ft készpénz, melyet 50 db képeslap eladásából tettünk elő, mely Takács Zoltán és Rafael Tibor alkotásait tartalmazó képeslap. **KONDOR NÓRA, Szt. Gellért Katolikus Általános Iskola**
- díj: 5. 000,- Ft készpénz - Neubort László és családja felajánlása. **GYURICZA BARBARA, Szt. Gellért Katolikus Ált. Iskola**

Külön díjban részesült: 10. 000,- Ft készpénz, mely Dinya Zoltán (Madizol kft.) vállalkozó felajánlása. **TAKÁCS ZOLTÁN, Bethlen Gábor Szakképző Iskola és Kollégium**

Ajándékosár, mely Timár Vince (Selyem u.) élelmiszeripari vállalkozásának felajánlása és díjazottként **BÁRKAI RÉKA (Selyem úti óvoda) óvodás kapta;**

Játékosomag, melyet Uhrin Emese vállalkozó felajánlásából **ÁGOSTON DOROTTYA (Selyem u. óvoda) kapta meg.**

Ajándékosomag, melyet Feketéné Bielik Julianna vállalkozónak köszönhetően **RÁCZ ÉVA (Rózsahelyi Kálmán Ált. Iskola) kapta meg.**

Ajándékosomag, melyet Borsi Lajos Dévaványai vállalkozónak köszönhetően **LIZICZAI CSABA (Rózsahelyi Kálmán Ált. Iskola) diákja kapta meg.**

Ezen a díjakonfelül a rajzokat szeretnénk utaztatni. Támogatókat keresünk, akik ezeket a gyereket a továbbiakban is segítik. E munkákat szeretnénk elvinni a Vatikánba, Olaszországba, Németországba, Ausztriába és természetesen Magyarországon több püspöki székhelyre is. A legjobbakat képeslap és füzet formájában kiadjuk. A rajzok a Templomos Lovagrend Tiszántúli Komturjának tulajdonát fogják képezni. Köszönjük a rajzokat és az adományozók segítségét.

Akik támogattak, adakoztak...

1. Marcello Alberto Cristofani della Magione Nagymester (Olaszország) - képünk
2. Dr. Fr. Manfred Eder (Németország)
3. dom. Panajotis Floros (Ausztria)
4. dom. Andrea Capelli (Olaszország)
5. Dokomokos László országgyűlési képviselő
6. Gyermekétképzési Alapítvány (Megyeri István)
7. Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat (Edvi Péter)
8. Timár Vince vállalkozó
9. Fekete Lászlóné vállalkozó
10. Neubort László vállalkozó
11. Borsi Lajos vállalkozó
12. Timár András vállalkozó
13. Hornok Ernő újságíró
14. Alföld KHT.
15. Nagylaposi Rózsakert
16. Kert Kiwi Kft.
17. Sikér Kft.

18. CUTI Bt.
19. Uhrin Benedek
20. Viki Cipő (Csikós János és családja)
21. Németh B. László műsorvezető
22. Kossuth Rádió, „A mi időnk” szerkesztősége
23. **Iskolák, Óvodák**
 - Bethlen Gábor Szakképző Iskola és Kollégium
 - Kner Imre Gimnázium
 - Kiss Bálint Ált. Isk.
 - Szt. Gellért Kat. Ált. Isk.
 - Rózsashegyi Kálmán Ált. Isk.

- Kossuth úti Óvoda
- Selyem úti Óvoda
- Blaha úti Óvoda és a többi fel nem sorolt Óvodák

24. **Médiák:** (Gyulai katolikus Tv, Duna Tv, Hír Tv, MTV 1-Szegedi Körzeti Stúdió, Kossuth Rádió, Rádió 1, Vatikáni Rádió, Magyar Nemzet, Szabad Föld, KELET, Békés Megyei Hírlap, Képmás Magazin, Új Ember Katolikus Hetilap, Szó-Beszéd,

25. Gyomaendrődi Híradó, Városunk.)
25. Karamell-Snack Élelmiszergyártó Kft. (Gyomaendrőd)
26. Kner Nyomda Kft.
27. Zelnik József, Művészeti Akadémia (Vigadó)
28. Stranszkiné Németh Zsuzsanna varrónő
29. Élet Másokért Egyesület
30. Kereszténydemokrata Szövetség
31. Templárius Alapítvány
32. Templomos Lovagrend
33. Magyar Kolping Szövetség
34. Magyar Máltai Szeretetszolgálat Szarvasi Szervezete

35. Gallicoop Pulykafeldolgozó Rt. (Szarvas)
36. Bodor Györgyné (Nagykanizsa)
37. Magánszemélyek természetbeni adományai
38. Pénzbeli támogatások, csekken történő befizetések (169.600,-Ft Templárius Alapítvány számlájára)
39. Endrődi Tájháza És Helytörténeti Múzeum, Szonda István aktív közreműködésével
40. Múzeum Barátok Köre Egyesület
41. ifj. Varjú László
42. A rajzpályázat résztvevői
43. Endrődi Karitatív Munkacsoport önzetlen munkája

Isten fizesse meg kedves mindnyájuk önzetlenségét, nagylelkűségét és a szervezőknek a hetekig tartó kitaró és szívós szervezőmunkát. A csomagokat a Neubort házaspár szállította. Köszönjük.

Legyen áldott a közelgő karácsonyuk szeretteik, gyermekeik és barátai körében.

*Fr. Ungvölgyi János
commendator
A Templomos Lovagrend
Tiszántúli Komtúrja*

Támogatóink közül bemutatjuk:

1. A Gyermekétképzési Alapítvány igazgatója, Megyeri István 131 csomagot adott át a Templomos Lovagrend Tiszántúli Komtúrja szervezésének köszönhetően a következő intézményeknek, melyet a Szt. Imre templomban vettek át a sajtó és televízió nyilvánossága előtt:

- Szt. Gellért Katolikus Általános Iskola (35 csomag);
- Kiss Bálint Általános Iskola (50 csomag);
- Rózsashegyi Kálmán Általános Iskola (30 csomag);
- Kossuth úti Óvoda (16 csomag).

- Rózsashegyi Kálmán Általános Iskola (30 csomag);
- Kossuth úti Óvoda (16 csomag).

Összesen 131 csomagot adományozott az alapítvány pályázat útján ezeknek az intézményeknek, melynek értéke közel 700-eft volt. A csomagokat a Sikér Kft. tulajdonosainak köszönhetően, ingyen leszállították a helyszínre Juhász László gépkocsivezetőnek köszönhetően.

Vele utazott és segített bepakolni **Matyelka József**, aki a Kossuth úti óvoda karbantartója. Ezúton köszönjük meg munkáját. Itt kell megemlítenem Dr. Csoma Antalné áldozatos munkáját, aki az iskolák közötti kapcsolattartást intézte és szervezte. **Fontos még megemlíteni**, hogy az összes, igen szép kivitelű meghívót ingyen készítette a Kner

Nyomda Rt. és itt mondunk köszönetet **Papp Lajos vezérigazgató** úrnak.

A Templomos Lovagrend részére a Templárius Alapítvány kérelmére a családok neveit és címeit a helyi **Családsegítő Iroda vezetőjének Czikkely Erikának és munkatársainak** köszönjük meg.

Fontos megemlíteni **Szonda István** és munkatársainak **NEVÉT**, a Múzeum Barátok Köre Egyesület tagjainak azt a színvonalas kiállítást, amit a gyermekek rajzaiból és a Lovagrend anyagából készítettek.

Nem utolsósorban az újonnan alakult **Endrődi Karitatív Munkacsoport** vezetőjének, **Szakályos Tibornénak** és minden tagjának a heteken át tartó megfeszített és kitaró szervező munkát.

2. A Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat magyar tagozatának vezetője, Edvi Péter az ünnepség előtt az utolsó pillanatokban lepte meg a gyermekeket.

100 karácsonyi csomagot adott át, egyenként 10.000 Ft/család értékben. Újabb 67 csomag leszállítása várat magára, melyet az ünnepek után fogunk leszállítani és az oktatási intézmények vezetőinek segítségével fogunk szétosztani a rászorultak között. Értéke több mint másfél millió forint. Hálásan köszönjük nemes lelkűségét és segítségét.

ZÁRSZÓ

Uram. Köszönöm Neked.
 A mai nap minden kegyelmét, fényét, jószágát és örömét.
 Köszönöm Neked!
 A 167 családot, benne a közel 500 gyermeket. Arcuk ragyogását, simogató ölelését, mosolyát.
 Köszönöm Neked!
 Köszönöm a Templomos Lovagrendet, és minden szerető szívet, akik körülvettek.
 Köszönöm Neked.
 A mérhetetlen kegyelmed erejét, hívásod, amiért ma közénk jöttél.
 Köszönöm Neked.
 Megnyitottad a szíveket, lelkeket, megnyitottad ma a Mennyboltot.
 Köszönöm Neked.
 Azt a sok felajánlást anyagiakban, adományokban és a megnyílt szíveket.
 Köszönöm Neked.
 Az áldott sok kezét, ami ezt a mai napot előkészítette.
 Köszönöm Neked.
 Túlcsoorduló kegyelmed, mely hetek óta végigkísérte munkánkat és várakozásunkat.
 Köszönöm Neked.
 Minden nehézségét, örömét és napról-napra kibontakozó és mára kész művedet.
 Köszönöm Neked.
 A helyes irányt, a szervezői karizmát, a mindig kész megoldást.
 Köszönöm Neked.

Azt veszed észre, hogy tudsz ünnepelni, hogy várod a Kis Jézus születését, hogy tudsz örülni mások örömeinek, együtt tudsz érezni bajba jutott embertársaddal.

Ezt akkor tapasztalod meg, ha ismered a keresztség szentségét, ismered a szentlélek erejét.

Ez mi? A keresztelés és a bérmálás. Ezek azok az „eszközök”, amivel fel leszel vértelve, és nagy dolgokat tudsz cselekedni.

Ha ez hiányzik életedből, akkor nincs jól felépítve a lelked. Olyan, mint a ház, aminek nincs alapja. Ha nincs alapja, az összedől. Ilyen lesz a Te életed is.

Isten mindenkinek szabad akaratot adott, ezt jegyezd meg. Te dönts el, hogy mit akarsz!

Szikla alapot lelkednek, és felhagysz minden rosszal vagy a pogányok áldozatává válsz és lesz majd valami.

Egyet tudnod kell, hogy Isten szeret Téged. Mert előtte mindenki egyforma és nem személyválogató. Halld meg hívását, figyeld sorsodat és életed, akkor majd rájössz, hogy ezzel mit üzent Neked az Úr és mit kell választanod.

Köszönöm Istenem, hogy ezeket a gondolatokat számba adtad és elmondhatam.

Uram! Hálát adok a mai nap minden kegyelméért. Mutasd meg az utat ezeknek a gyerekeknek és mutasd az utat a

kétérdőseknek.

Áradjon most szét kegyelmed hatalmas ereje, a szentlélek tüze Mindnyájótokra.
 Áradjon most szét a jó, a szép, az öröm és szeretet szíveitekben.
 Mutasd meg Uram a helyes utat, és találjatok rá a nap minden percében, minden nehézségekben és örömtölkben egyaránt.

Miről tudjátok majd ezt megtapasztalni? Onnan, ha megtértek és levetkőzitek a pogányok szokásait, gonoszságait, a drogot és az alkoholt elvetitek magatoktól. Azt veszed észre, hogy van más út.

Azt veszed észre, hogy téged is észrevesznek, meglátnak, és ez által már megszólított az Úr.

Minden jelentővő családnak, gyermeknek és vendégnek Istentől megáldott boldog karácsonyt és egészségben, békében, szeretetben teljes eredményes újesztendőt kívánok **MINDENKINEK.**

Köszönöm.

Fr. Ungvályi János

A különdíjas Takács Zoltán alkotása

Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István

„Babonaságok”, hiedelemvilág, szólások-mondások a 18-19.sz.-i Gyomán IV. rész

A dió kultikus szerepéhez tartozik még az építési áldozattal kapcsolatban /tovább folytatva sorozatunk III. részében az „építési áldozat”-nál említettek, idézve Bálint Sándor: A szögédi nemzet c. könyvéből, hogy különös tisztelet, szinte meghatottság nyilvánul meg tájunkon is idézett, hangoztatott jó kívánságban: „Adjon Isten minden jót, diófából koporsót...” /ugyanis jó módú embernek készülhetett diófából koporsó/. Érdekes megfigyelésem, hogy Gyomán, Füzesgyarmaton, Okányban és sok másfele vidékünkön az előre elkészített koporsóban a padláson diót tartottak.

Az „építési áldozat”-hoz tartozik még, hogy békéscsabai régi házak bontásakor a padlástapasztásból mumifikálódott süldőmacska tetemek kerültek elő. Idős emberek szerint; ez így volt szokásba, hogy mikor a padlástapasztásra került a sor a házépítés során, akkor vagy az új ház udvarán, szomszédban, vagy utcán elkaptak egy növendék /süldő/ macskát, agyoncsapták és betapasztották a rosszak ellen. Úgy mondták másfele is csinálnak ilyet a környéken. Sárrét udvaraiban egy edényben tejet vagy tojásokat raktak a fundamentumba, hogy ; „kiengeszteljék a föld szellemét”. A küszöb alá meg; tanált lúpatkót, pizt, raktak, biztosíccsák a szerencséjüket, meghogy mindig legyen pizük”. Mielőtt beköltöztek vona az új házba, egy tyúknak elvágta a nyakát a küszöbön; „mer’ ott víznek kellett folyani, nehogy kihajjék mingyán valaki az új házból”. Volt aki egy pár galambot reptetett ki az ablakon, hogy azok haljanak meg s ne valaki a házból. Az egyik idős emlékező így mondta; „...mink osztán nem vágtunk tyukot a küszöbön, mer’ közbe az egyik tapasztó cigánynak

meghótt vót a kilencedik gyereke, mondtuk osztán, hogy na kilett a juss, megvót adva az áldozat”. /Pusztainé Madar Ilona: Sárrétudvari néprajza Debrecen, 1983. 454 old./

Hiedelmek, „tanító” mondások; „Az új asszony, vagy asszony amikor az új házba költöznek, bevitelkor meg ne fogja az asztalt, idegen vigye be, mert máskípp ha megfogja veszekedni fognak az urával egész életükbe. Kenyeret szeletelés után „hanyatt” letenni, vagy sőt kiborítani veszekedést jelent. „Nagypinteken mossa a holló a fáját”, vagy s bűnös ember ezen a napon szálljon magába, térjen meg a bűnök útjáról, „osztán úgy ájjik az úrasztala elibe húsvét vasárnapján, tiszta szívvel-lélekkel, mer’ máskípp nincs értelme”. „Ha a „viselő asszony jobb csecse duzzadt, akkor jánya, ha bal csecse, fija születik”. „Amikor régen a határban, vagy otthon ittak az emberek kút vederből, kantárból, korsóból, „elébb lötyintettek egy kicsit a födre, földanyáknak”. „A fékezhetetlen gyereket így figyelmeztették: „Kara beste, vagy beste kara lelke rongy kölyke...”, kara vigyen el /azaz vigyen el az ördög, ti. kun s más ötürk nyelveken kara =fekete, beste=gonosz jelentésű/. „Hallod, ez a Guci / Gergely beceneve/ olyan rossz mint az ördögyszar! Luca napján /dec. 13./ nem szabad volt varni, mert akkor az üjesztendőben nem tojtak a tyúkok, ti. a gazdasszony „bevarrta a tyúkok seggét”. Naplement után ne aggy ki tejet a házból mer’ megrontják a tehenet, ha mégis kiadsz, akkor hincsel bele egy csipet sőt. „Este ne vidd ki a szemetet a házból mer’ megrontod a házínpit s kiadod a hasznót a házból. Ha kotló ül bent a tojásan, ne labdázson senki a házba, mert nem kél ki a csirke. „Rígen ha hullott az aprójószág, akkor egy hullát feldobtak a háztetejire vagy az udvaron fára felakasztottak egyet, hogy vigye el a szél a betegségét”. „Amikor tavasszal először látsz gólyát, rántsd ki egy hajszálad s mondjad; hajt rántok,

gólyát látok, szerencsét tanálok”. „Szümöcsre / szemölcsre/ tegyél csimasz, olyan tökös veréb virit, s elmullik tülle”. „Akinék a nyakán, vagy akarhun kelis van, egy piros almát vegyen a kezibe s kerítse körül vele háromszor, aztán az almát hajinca el, aki felveszi oszt megeszi, arra ragad rá a kelis. Legjobb ha piaci napon a piac közelibe hajintya el, mer’ aki meglátta biztos felveszi, mer’ aszthiszi, hogy a piacos személy hagyta el. „Ha új lábost, edényt vesz a menyecske, a család kedves ételit főzze meg benne, mert akkor sohse fogy ki a házból a kedvükre való étel”.

Ne szüless esti órákban, mert akkor beteges leszel egész életedbe, meg ráadásul szegény is mint a templom egere. Igen rossz ilyen szempontból ha valaki hét és kilenc óra között születik, akár reggel, akár este. Jól jár aki mikor kakukk szót hall, pénz van a zsebibe, mert akkor egész évbe lesz pénz a zsebibe. Egyed napján / szept. 1./ állítsd a süldőt hizóba, mert akkor biztosan „tenyírnyi vastag” szalonájja lesz. Aki húsvét előtt nagycsütörtökön kimegy a temetőbe, ott ráül egy sírra, belebámul a kezibe tartott tükörbe s ha abban lángot lát meg, még abban az évben rejtett kincsre akad. A fukar, zsugori gazdára azt mondták; „szurokszaró” /ti. a saját piszkát is kiszipolyozza/. „Nevet mint oláh a hegyen”, „Úl mint Panna Váradon”, „Ne dévankozz mán annyit neki/hanem csinájjad”, „Túl van az már Ungon-Bergen /vagyis a régi időkből való mondas lehet, amikor a lengyel határ fele menekültek kuruckodó eleink, azaz Ung és Berg vármegye fele/, „Körmöten macskának nehéz a fára mászni” / a minden anyagi lehetőség nélkül nagy munkába vágó fiatal házásoknak mondták volt/. „Olyan vagyok mint a kábabirka” /szédül/. „Vaktyúk is tanál patkót”. Fut mint a vereshasu nyúl”.

Cs. Szabó István

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETERE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, oserépkályhák, kandallók, kerti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Boltunk ajánlata:

- ⇨ Csempék
- ⇨ padlólapok
- ⇨ csaptelepek
- ⇨ külső, belső burkoló kövek
- ⇨ lermészelos kövek

Várom kedves vevőimet:

Neubort László kandallóépítő, Gyomaendrőd.

Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492

Mobil sz.: 06 30 349-1655.

Az Európai Unió részeként

Hannah Bartram cikke

„Az Európai Unió jövőre az egykori kommunista blokk 8 államával bővül. Függetlenül a politikai vonatkozásoktól, egy dolog biztos: az anyagilag támogatott mezőgazdaság előre meg nem jósolható helyzetbe hozza a kontinens legritkább madarait.

Jövőre olyan új fejezet kezdődik kontinensünk történelmében, amikor is az Európai Unió Ciprussal, Máltával együtt „magához öleli 8 keleti unokatestvérét” – amely Európa politikai történelmének legjelentősebb változása. Habár ezek az országok sok szenvedésen mentek keresztül, nem vitás, hogy még a két világháború sem okozott akkora pusztítást Kelet-Európa madárvilágában, mint amekkorát az EU-bővítés okozni fog!

A pesszimisták számára a Kelet-Európa madárvilágára váró végzet elkésérintően ismerős. Az anyagilag támogatott intenzív mezőgazdaság, a csatornázás, az utak, a vasút, a vízi út tervek, a tőzegki-termelés és az ipari fakitermelés várhatóan súlyos károkat fog okozni.

Mit lehet mondani az optimistáknak? Nos mindig van remény!

Kelet-Európában található Európa veszélyeztetett –fészkelő vagy téli vendég- madarainak 1/3-a, beleértve a cigányrécét, a parlagi sast, a harist, a túzokot, a fehér gólyát, a szalakótát, a kis örgébicsot, amely már eltűnt Nyugat-Európa kaszáloiról.

Az RSPB kelet-európai partnereivel együttműködve a Bird Life International védnöksége alatt komoly erőfeszítéseket tesz, hogy a régió főlegesen madárvilága és élőhelyeik ne tünjenek el úgy, ahogyan az már megtörtént Nyugaton. Bár az európai történelem tanulmányozása tanúsíthatja, hogy a kontinens gazdag olyan tévedésekben, amelyeket újra, meg újra elkövetnek.

Egymásnak ellenmondó nézetek

Megkezdődött a küzdelem Kelet-Európa vadvilágának megmentése érdekében, és a téli soha nem volt még ilyen nagy. Az RSPB munkatársa Waliczky Zoltán beszél a bővítés problémáikájáról:

„Amint a volt szocialista országok bekerülnek egy olyan tömörülésbe, amely a világ legvirágzóbb államait foglalja magába, ironikus, hogy minden egyes EU-tagország irigylő azt az elérhetetlen gazdagságot, amely most még „tapintható” közelségben van a hajdani vasfüggöny másik oldalán. Érthető, hogy a nyugati természetvédők és madármegfigyelők bámulják a madaraknak és a vadvilágnak azt a gazdagságát, amelyre Nyugat-Európában már alig emlékeznek. Például ki emlékezik még Nagy-Britanniában a haris szakadatlanul ismétlődő hangjaira? Mindeközben a kelet-európai politikuskok, gyárosok és mezőgazdászok elbűvölve hallgatják Brüsszel ígéreteit a gazdasági felvirágozásról, amely szinte elképzelhetetlen az itt élő emberek számára. A szomszéd fűje még soha nem volt zölddebb, mint most. És soha előtt nem kellett ekkora harcot megvívniuk a természetvédőknek ilyen rövid idő alatt.”

En az RSPB mezőgazdasági politikájának szakértőjeként (Hannah Bartram) az európai bővítéssel foglakozom. Szerencsém volt végigutazni a kontinens keleti részeit, és minden egyes alkalommal mely benyomást tett rám a vadvilág gazdagsága. Kelet-Lengyelország tájai olyanok, mint ha visszautaznánk az időben. A Biebrza mocsarokról állva el lehet képzelni, milyen lehetett az Ely szigetétől Kelet-Angliáig terjedő lápvídek. Nézni, ahogy a jávorszarvas átcsörtet a mocsáron, ahogyan a fehérszárnyú szerkő a daru

Fotó:Péchy Tamás

krugatásától kísérve megmártózik a vízben –ezek olyan élmények, amelyeket soha nem lehet elfelejteni. Könnyű elmerülni a vadvilág romantikájában és azt hinni, hogy mindez örökké így fog tartani, de a délen levő Szlovéniától az északi Észtszország számos lehetséges fejlesztés várható, ami veszélyezteteti vagy tönkre is teszi a legjobb élőhelyeket. Jelek vannak például arra, hogy Biebrza keresztül főútvonalat fognak építeni. Van bárhol is biztonság? Norbert Schaffner, az RSPB európai programjának főnöke egy kicsit pragmatikusabban szemléli a helyzetet: „ne nézzük rózsaszín szemüvegen át Kelet-Európát. Keleten is meg vannak azok a problémák, mint Nyugaton. Például a kommunista időszakban a legtermékenyebb területeket a kollektívizálás jegyében szántóterületté alakították a mind nagyobb természetértékek érdekében. A rendszer elégtelenségei hagytak azonban teret a madaraknak, például a szalakótának és a kis örgébicsnek. Az alacsony intenzitású mezőgazdaság és a vadállományban gazdag területek kombinációja az, ami Kelet-Európát gazdaggá teszi, és érdemessé a régiót arra, hogy harcoljunk érte. Ez a küzdelem kemény lesz. Nyugaton már eladtuk a lelkiunket a gazdasági felvirágzás érdekében, és az Európai Unió bővítésének egyik eredménye a jobb életkörülmények lehetősége lesz – legalább is keletről nézve. Ha egy kelet-európai gazdának választania kellene: van egy BMW-je és rovarirtóval kezeli a földjét, vagy lovai vannak és szekerere, valamint fehér gólya a mezőn; a legtöbben az előzőt választanák. Ki nem?

Az a lényeg, hogy fel kell ismerni: lesz változás, de meg kell bizonyosodni arról, hogy a pénzügyi támogatást oly módon használják fel, a gazdák, hogy ne tegyék tönkre a környezetet, hogy az infrastrukturális építkezések elkerüljék a legfontosabb élőhelyeket, és hogy Kelet-Európa országai nagyobb védelmet fordítanak természeti kincseinkre”.

Valóságos bőség

Számos angol madarász úgy véli, hogy Kelet-Európa pusztán egy híd, ahol több keleti elterjedésű madár, mint például a fekete sas, a tavi cankó, és a citrombillegető hazája közelében talál magának élőhelyet. Habár ez igaz, nem ez teszi Kelet-Európát olyan különlegessé, hanem madár-bősége. A 8 kelet-európai ország együttes területe csak 20-25%-át teszi ki az EU jelenlegi

15 államának, de az új belépőknek több madárfajból is ötször akkora állományuk van – ilyen például a fehér gólya. Hagyományosan úgy tekintünk a fehér gólyára, mint az élet hordozójára és öröm forrásra minden tavasszal a madár megjelenése. Kelet Európa útjain utazva –ahol a gólyák kelepelése felhangzik minden falusi utcákon – könnyű a hiedelem eredetét felfedezni. De mi lesz a hagyománnyal Belgiumban, Dániában és Hollandiában, ahol a fehér gólyákat a kezén is megszármolhatja az ember, néhol már egy kezén. Azt hiszem, a fehér gólya eltűnése jól jelképezi a hagyományos vidéki életforma romlását, illetve megsemmisülését.

Az EU közös agrárpolitikája következtében a madarak széles körű eltűnése látszik a legnagyobb fenyegetésnek. Talaly Koppenhágában megállapodtak ugyan abban, hogy a támogatásokat a környezetvédelemre fordítják, de ehelyett a támogatások 1/5-ét máris elvonták a környezetbarát mezőgazdasági tervek-től és közvetlenül a gazdáknak fizetik ki; kiköveve ezzel az utat az intenzív gazdálkodáshoz. Paul Donald az RSPB kutató biológusa, aki az európai madarak hanyatlását tanulmányozza, úgy véli:

„Néhány madárfaj nyugat-európai fogyásának éves mértéke nagyobb, mint a dodó eltűnéséé felfedezésétől kiirtásáig.

Senki sem tudja megjósolni a vörösfejű gébics és a nyaktekeres kihalásának idejét Európában, de rendszeresen költő madárként már mindkettő eltűnt Nagy-Britanniából, a haris elterjedési térképe pedig az EU keleti határvonalát is kirajzolja.

Az intenzív mezőgazdaság nem az egyetlen veszély a kelet-európai madarakra nézve. Ahogyan a régió mezőgazdasága fejlődik, úgy fejlődnek az infrastrukturális beruházások is a közlekedésben. Néhány éve a Bird Life International feljegyzi a Fontos Madárlelőhely Területeket (IBA) Kelet-Európában. Az IBA minősítéshez a területnek a madarak megőrzése szempontjából kell jelentősnek lennie. 2001-ben közzétették a kontinens valamennyi IBA területének jegyzékét. Eddig 318 ilyen helyet jegyeztek fel a 8 kelet-európai országban és több kijelölése várható. Valamennyi IBA terület rendkívüli védettséget vagy Natura 2000-es területként minősítettek. Egyedül a közlekedési tervek Kelet-Európa legfontosabb madárlelőhelyeinek mégis több mint negyedét veszélyeztetik – mutat rá a Bird Life International jelentése. Abban bízhatunk, hogy legalább néhány különleges életközösség és táj megmarad – a fenntartható mezőgazdaság keretein belül. Az EU csatlakozás előnyöket és hátrányokat hoz az új országoknak. Az RSPB és partnerszervezetei küzdenek azért, hogy a régió különlegességei egmaradjanak, és megvédjék a vadvilágot a leginkább veszélyeztetett eljárásoktól, míg bátorítják az, hogy az európai törvények az eddiginél nagyobb fokú védelemről gondoskodhatnak.

Madarak, amelyeket Európa elveszíthet

25 globálisan veszélyeztetett madárfaj fordul elő rendszeresen Európában. Ezek közül 8 költ, vagy áttelel abban a 8 keleti államban, amely hamarosan az EU része lesz...”

Cigányréce, steller-pehelyréce, fekete sas, parlagi sas, fehércarkmú vércse, haris, túzok, csikofejű nádiposztás.

Hannah Bartram cikke az RSPB-től a Birdwatch 2003. júliusi számában

Fordította: Négyesi Tamás, megjelent a Madár távlat X. évf. 5. számában, 2003. szeptember
Közreadta: Császárné Gyuricza Éva

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

CSÁNGÓ HIMNUSZ

Csángó magyar, csángó magyar,
Mivé lettél csángó magyar?
Ágról szakadt madár vagy te,
El vettette, el felejtve!

Egy pusztába telepedtél,
Melyet országnak neveztlél,
Most se országod, se hazád,
Csak az Úr Isten gondol rád.

Idegen nyelv bébortja nyom,
Olasz papocskák nyakadon,
Nem tudsz énekelni, gyónni,
Anyád nyelvén imádkozni.

Én Istenem hová leszünk?
Gyermekeink, s mi elveszünk!
Melyet apáink öriztek,
Elpusztítják szép nyelvünket.

Halljuk áll még Magyarországot,
Úr Istenünk Te is megáldd.
Hogy rajtunk könyörüljenek,
S elveszni ne engedjenek.

Mert mi is magyarok vagyunk,
Még Ázsiából szakadtunk,
Úr Isten sorsunkon segíts!
Csángó magyart el ne veszíts.

Budai Ilona népdalénekes karácsony előtt megjelent új könyvének címe: „Székely mesebeszéd” és mellette van egy CD is. A könyvben, illetve a CD-n 11 nagyon szép és kedves székely népmesének örülhetnek gyermekek, felnőttek egyaránt.

Az „Ismerős Arcok” nevű blues-rock zenekar két nagysikerű koncertet adott Székelyföldön, Udvarhelyen és Kézdivásárhelyen. Útközben Nyerges-tetőn az 1848-49-es szabadságharc idején itt lemészárolt őrzők emlékének egy fakesztyet állítottak a kopjafák mellé. Ezek a székely magyarok

-egy pásztor árulásának lettek áldozatai- életüket adták a magyar szabadságért.

Temesváron emlékeztek a forradalom 1989. december 20-i helyi győzelméről. Az évfordulós rendezvényen részt vett a román államfő Ion Iliescu is. Megemlékeztek arról, hogy a forradalom helyi győzelmének jelképeként akkor a Bánság legjelentősebb városát kommunizmusmentes várossá nyilvánították. A történelmi pillanat emlékeként megszólaltak a város szíreñái, ott volt asz ünnepségen mintegy 200 forradalmár, beszédet mondott az államfő után az akkor megalakult Román Demokratikus Front vezetője Lorin Fortuna. Sajtótájékoztatót tartott Tőkés László református püspök, aki hangsúlyozta, hogy 1989 nem befejezett múlt, mert csak a kommunista önkényuralmi rendszertől való szabadulás hosszúra nyúlt folyamatáról van szó, és a román politikában még mindig jelen van a magyarellenesség...

Marosvásárhelyen ünnepelte az RMDSZ megalakulásának 14-ik évfordulóját. Ott elmondták, hogy az erdélyi magyarságnak a szülőföldön való maradásának és ottani boldogulásának egyik feltétele az elkobzott vagyonok visszaszolgáltatása. Markó Béla hangsúlyozta, hogy a szellemi jogok tekintetében jelentős eredmény, hogy az alkotmány garantálja az anyanyelv használatot, az anyanyelvű oktatást, az oktatási intézmények kiépítését, amely eredmények vezetnek az autonómiához, amit nem kiáltványokkal, hanem nehéz, küzdelmes munkával lehet csak elérni...

December 28-án megtartott szerbiai parlamenti választáson 19 párt és koalíció versengett a 250 képviselői mandátumért. Tizenkét párt, 6 választási koalíció és egy polgári csoport szállt ringbe, összesen 4245 jelölttel. A választási eredmény a radikálisok biztos győzelmét hozta, ám a kormányalakítási lehetőségük inkább a szerényebb eredményű demokratikus irányzatú pártoknak van. Sajnos nem jutott be a parlamentbe a Kasza József vezette Vajdasági Magyar Szövetség, amely az „Együtt a toleranciáért koalícióban, a kisebbségi és regionális pártokkal együtt indult. Ennek a koalíciónak nem sikerült elérni a parlamenti küszöböt -5% -. Mint ismeretes, korábban a vajdasági magyaroknak 6 képviselőjük volt a kormányban, és Kasza József volt a kormány egyik alelnöke. A mostani választási kudarc miatt Kasza József a VMSZ elnöke felajánlotta lemondását. Ágoston András kezdeményezi, hogy hozzák létre a vajdasági magyar pártok koalícióját. A törvényhozásba 6 párt jutott be, a Szerb Radikális Párt – (81 mandátum), Szerbiai Demokrata Párt (53 mandátum), Demokrata Párt (37 mandátum), G17 Plusz (34 mandátum), Vuk Draskovics és Velimir Illics vezette koalíció (23 mandátum), Milosevics Szerbiai Szocialista Pártja (22 mandátum). Érdekes még, hogy Koszovóban a radikálisok sikere 42%! volt. E sorok írásakor még csak sejteni lehet, hogy Szerbia legerősebb pártja ellenzéki szerepre készül.(?), de a tárgyalások még csak most kezdődtek, a kormány alakításhoz 126 képviselő kell. A radikálisoknak és a szocialistáknak is egy-egy hágai vádlott fémjelzi a listáját, Seselj, és Milosevics!... El lehet és kell azon gondolkodni, hogy mivel magyarázható a szélsőségesek ily mértékű erősödése, a csetnikvilág visszatérése, a Milosevics-Seselj rezsím ilyen arányú támogatottsága? Talán a rendszerváltásban csalódottak, a nemzeti büszkeségükben sértett Szerbia hívta őket vissza?

Ukrajnában jövő év őszén kerül sor az elnökválasztásra. Igaz még 10 hónap van hátra, mégis sokan úgy vélik, hogy a Kucsma államfőhöz hű erők az alkotmánymódosítással a jelenlegi hatalom jelentős ellenfelének számító -jobb oldali politikus- Viktor Juscenko – minden idők legsikeresebb volt kormányfője - semlegesítésére törekcsenek.

Evangélikus Oldal

Jézus mondja: az ég és a föld elmúlik, de az én beszédeim nem múlnak el.

Márk evangéliuma 13,31

Ünnepnapokban bővelkedő időszak után most ismét visszatérhettünk a hétköznapiak rendes kerékvágásába. Sok energiát felemésztettek bennünk a mögöttünk álló hetek, kinek a boldog ünnepi készülődés, kinek az ilyen ünnepi időszakban felerősödő magányérzete miatt. Most mégis erőt kell merítenünk az újra elinduláshoz, hogy újra megtaláljuk a helyünket az egyszerű munkanapokon is. Szeretném, ha ebben nem csak most, de a jövőben is az Élő Ige, Jézus Krisztus segíthetne és erősíthetne bennünket.

Az evangélikus bibliaválasztó útmutatónk 2004. évre szóló igéjével köszöntöm szeretettel az olvasókat az újesztendőben. Múlандó és állandóan változó világunkban legyenek most és mindig előttünk útravalóként Krisztus szavai, melyek örökké érvényesek maradnak, amelyekre lehet számítani, és akár egész életünket építeni. Amit ő mond, az az örökkévalóság üzenete. Ezért lehet, és kell nekünk tanítványoknak a történelem sodrában egyedül ehhez igazodnunk, és az események helyes értékelését ebből megtanulnunk.

Evangélikus oldal – olvashatják a fejlécen - de nem csak az evangélikusokat szeretném megszólítani ezen a lapon. Evangélikus oldal, de ez nem jelenti azt, hogy „Magunkról, Magunknak” szólnánk. Reményem az, hogy ami ezen az oldalon lesz olvasható a jövőben, sokkal inkább olyan keresztény értékeket képvisel majd, amelyet mindannyian sajátunknak érezhetünk, felekezeti hovatartozás nélkül.

Akkor mégis mitől lesz evangélikus ez az oldal? Ehhez előljáróban mégis magunkról lutheránusokról írok egy keveset. Arról, hogy mit jelent számunkra az evangélikusságunk. Arról, hogy mi az, amiért kicsit másképp látjuk körülöttünk a világot, és hogy mi az a zsinórmérték, amelyhez mindent viszonyítunk.

Mint mindannyian mi is a múltból, a történelmünkől építkezünk, de most mégsem Luther Márton egyházújító munkájának leírásával kezdeném ezt a rövid bemutatkozást. Sokkal inkább azzal, hogy ennek a munkának a nyomán, ma itt Gyomaendrődön és szerte az országban, mit jelent számunkra a gyülekezet közösségéhez tartozni.

Egy olyan keresztény úton járni

- amelyen a feltámadt és élő Jézus Krisztus erőterébe kerülhetünk,
- ahol a Biblia jelenti az iránytűt és a kereszt a tájékozdási pontot,
- ahol életünk minden helyzetében Isten gondviselésének bizonyossága a meghatározó,
- ahol nem a magunk eszében és erejében, hanem Istenben bízunk,
- ahol nem csak a saját felekezetünkkel szeretnénk testvéri közösségben élni,
- ahol a munka és a hivatás istentiszteletté válhat,
- ahol a családot Isten különleges ajándékának tartjuk.

Szeretnénk együtt végigjárni az utat!

A feltámadott Jézus Krisztus a tanítványok mellé szegődött az Emmaus felé vezető úton. Így szeretnénk mi is embertársaink mellé állva

- hirdetni és megtagasztalni a keresztségben, hogy Isten szeretete mindent megelőz,
- elmondani és megmutatni esküvőkön, hogy Isten szeretete kifogyhatatlan tartalékot jelent,
- a sírókkal és remegő szívűekkel megosztani a bizonyosságot, hogy a halál után nem a semmi, hanem Isten szeretete vár minket.

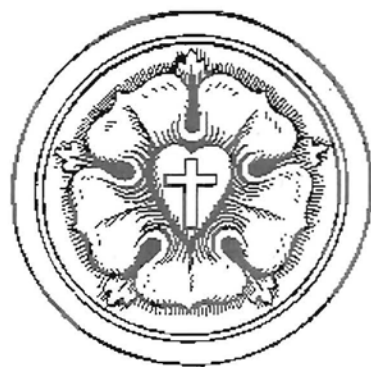
És útközben...

- az istentiszteleteken hétről hétre figyelünk Isten aktuális szavára, és az úrvacsorában részesedünk az Élet Táplálékában,
- napi bibliaválasztással próbálunk tájékozódni az igazi és tartós értékek mentén,
- tanuljuk a leleményes szeretet titkát, azt, hogy nem önmagunkért élünk.

Második éve végzem szolgálatomat itt Gyomaendrődön kicsiny gyülekezetünkben, amely sok-sok megpróbáltatást átélt, – többek között azt is, hogy 1977 óta nincs helyben lakó lelkésze – mégis megmaradt, és valódi szeretetközösségként tesz bizonyosságot mindazokról az ajándékokról, amelyeket Isten kegyelméből megtapasztalt.

Oldalunkon ezeket szeretném hónapról hónapra továbbadni, hogy legyen miből erőt merítenünk, és a mulandóság világában igazi értékekre lelhesünk.

Horváth Z. Olivér evangélikus lelkész

Gyülekezeti alkalmaink:

Istentisztelet:

vasárnap 9 órai kezdettel
(Minden hónap 2. vasárnapján úrvacsorai alkalommal.)

Gyülekezeti Biblióra:

szerda 15 órai kezdettel
Sorozatunk: A Tízparancsolat
(A téli időszakban a havazás beálltával, hóolvadási szünetel ez az alkalom.)

Konfirmációi előkészítő 16-18 éveseknek:
hétfő 16 órakor

Hivatali elérhetőség:

Telefonon egyeztetett időpontban.
Telefonszám (hétköznapi 9-17 óra között): 56/352-437

Alkalmainkra minden Testvérünket és Érdeklődőt szeretettel várunk!

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

FUT A KICSI CSACSI

(Varga Katalin verse)

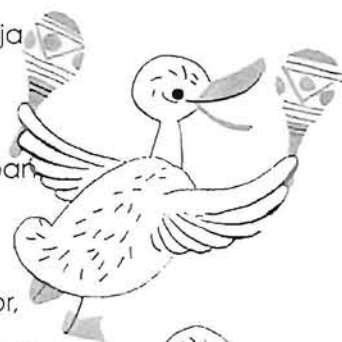
Fut, siet a kicsi csacsi,
 Vele fut a kicsi kocsi,
 Kicsi kocsin bácsi, néni
 Meg a pici Piri s Béni,
 ki a finom kiflit kéri.
 Ott a vajás kifli!
 A kosárból vedd ki!
 A csacsinak nem adunk!
 Hiába rí, nem adunk,
 inkább gyalogolunk.
 Gyalog megyünk Budára,
 odaérünk szerdára.
 Ott a hegyek magasak,
 a hegytetők havasak.
 Hát a szánkót, sítalpakat
 elhoztuk-e? Mondd meg!
 SÍ! SÍ! Juj, de siklik ez a sí!

A HÁROM SÁRGA KACSA ÉNEKE
(Varga Katalin verse)

Három legény karácsonykor,
 As, Tás, Pikulás,
 tíz rigót fog fenn a dombon
 As, Tás, Pikulás.
 Tíz rigót mind megkopasztja,
 kalácstészta dagasztja
 As, Tás, Pikulás.
 Ó mi hó!
 Lám a tíz rigó
 ablakot vág a kalácson.
 Ez ám a vidám karácsony!
 Dó, mi, szó!
 Zeng a nótaszó,
 Füttyög a tíz rigó.

Három legény karácsonykor,
 As, Tás, Pikulás.
 tíz békát fog fenn a dombon,
 As, Tás, Pikulás.
 Tíz békát csuprokba rakja,
 kocsonyának megfagyasztja
 As, Tás, Pikulás.
 Ó, bé, kú!
 Lám, a hars torkú
 békahad a sok csuporban
 brekegni kezd azon nyomban
 ó, bé, kú!
 Égi háború!
 Tíz béka száztorkú!

Három legény karácsonykor,
 As, Tás, Pikulás,
 tíz tücsköt fog fenn a dombon,
 As, Tás, Pikulás.
 Tíz tücsköt is megtisztítja,
 s pálinkában felforralja
 As, Tás, Pikulás.
 Ó, ó, ó!
 Lám a csobogó
 pálinkában benne ülnek,
 s éjjel-nappal hegedülnek,
 dó, mi szó!
 Zeng a nótaszó!
 Peng tíz tücsökvonó.

Új kommunikációs programmal jelentkezik
a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia

„Hit, tudás, emberség” - az Egyház ezzel az üzenettel állítja középpontba a katolikus iskola értékeit

hit, tudás, emberség

Magyar Katolikus Egyház

city-light formában, valamint telefonfülkéken kialakított reklámfelületen. A hit, tudás, emberség gondolatát - társadalmi célú hirdetésként - hanghordozón is eljuttatja az Egyház a nyilvánosság számára.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia a jövő év folyamán különböző rendezvényeken kívánja elemezni és megvilágítani üzenete tartalmát.

A katolikus oktatási és nevelési intézetek életfilozófiájuknak tartják, hogy az Evangélium szellemében - az egész emberre figyelve - az emberi teljesség megéléséhez segítsék diákjaikat. Ebben a tevékenységben a katolikus intézmények

munkatársai azoknak a szülőknek akarnak segítséget nyújtani, akik gyermekeik fejlődésében a hit, tudás, emberség egységét tartják kívánatosnak.

Az egy évre tervezett program során - bevezetőül - decemberben és februárban 400-400 óriásplakáton lesz látható diákjai körében a fiatal tanár alakja. A plakát megjelenik még metróállomások peronjain és

MAGYARORSZÁG UNIÓS CSATLAKOZÁSI FELKÉSZÜLÉSÉRŐL

Átfogó Monitoring jelentést adott ki az Európai Bizottság a 2004. május 1-jével az Európai Unió teljes jogú tagjává váló országokról, így hazánkról is.

Ez az irás nem átfogó értékelés, hanem abból a szempontból vizsgálja a csatlakozó országokat, mennyire tettek eleget a csatlakozási jegyzőkönyvben vállalt kötelezettségeiknek.

Magyarország esetében a Monitoring jelentés egyetlen területen fogalmaz meg komoly aggodalmakat, és ez a mezőgazdaság.

Az európai uniós tagságnkkal kapcsolatos feladatok nem zárultak le 2002. április 16-án, amikor a csatlakozási szerződést aláírták. Fontos feladat, hogy a társadalom minél szélesebb körben tájékozott legyen, hogy tisztában legyünk azzal, hogy mit is jelent a tagság a mindennapi életünkben. Ebben a folyamatban a magyar civil szervezeteknek igen fontos szerepük van, így az Európa Ház egy kiadvány sorozatot indít, aminek részeként a Monitoring jelentés magyar nyelvű fordítását eljuttatták ide Endrődre, az Endrődiek Baráti Körének Egyesületébe is, - merthogy az egyesület tagja az Európa Háznak!

A Monitoring Jelentés nagy anyag, abból csak „szemelgetni” lehet itt az újság hasábján, de ha olvasóink közül van aki el akarja olvasni teljes terjedelmében, szívesen átadjuk olvasásra a Szerkesztőségben (Endrőd, Damjanich u 15). (F. Szerkesztő)

A. Bevezetés

A Monitoring jelentés két fő részből áll.

Az első rész a gazdasági témákkal foglalkozik, amiben röviden leírásra kerül Magyarország gazdasági fejlődése, és ezután leltárba veszi azokat a szükséges gazdasági reformok végrehajtását, melyeket a 2002. évi Éves Jelentés megjelölt.

A második rész áttekintést ad arról, hogyan áll hazánk a csatlakozási szerződésből eredő, az összes kötelezettség és követelmény végrehajtásában, mind a jogalkotás, mind a jogalkalmazó szervezetrendszer szemszögéből, ideértve az adminisztratív feladatokat és a végrehajtást. A bíróság és a közigazgatás általános helyzete és a hatékony korrupció-ellenes intézkedések kidolgozása is ide tartozik.

A jelentés a 2003. év szeptember végi állapotot tükrözi. Az addig ténylegesen meghozott döntéseket, a ténylegesen megalkotott jogszabályokat, a ténylegesen alkalmazott intézkedéseket, és a ténylegesen létrehozott és működő szervezetrendszereket rögzíti.

Ez az értékelés abból indul ki, hogy Magyarországnak a csatlakozás idejére teljesen felkészültnek kell lennie a tagságra.

B. Gazdasági kérdések

A Bizottság 2002. évi Jelentésében megállapította, hogy „Magyarország működő piacgazdaságnak tekinthető és a jelenlegi reformok folytatása esetén képesnek kell lennie arra, hogy Unión belül verseny nyomasztásának és a piaci erőknek megfeleljen.”

1. Gazdasági fejlemények

„Magyarország általános gazdasági egyensúlya romlott, különös tekintettel a GDP szerkezetére, a külső egyensúlyra, valamint az árfolyam és a kamatlábak stabilitására. A 2002. évi jelentős államháztartási hiányt egy szorosabb, habár igen ambiciózus 2003-as fiskális politika és egy szigorú 2004-es költségvetési terv követte, ugyanakkor inkonzisztens monetáris és arfo-

lyam-politikai döntések további nehézségeket okoztak. Kedvezőtlen nemzetközi környezetben, de erős kereslet oldali támogatással a GDP 3,3%-kal bővült 2002-ben. 2003 első felében a növekedés üteme éves szinten 2,6%-ra mérséklődött.”... „Az éves infláció 2002-ben 5,2 százalékra süllyedt, majd 2003 májusára a rendszerváltás óta a legalacsonyabb szintre, 3,6%-ra csökkent, ezután azonban augusztusban ismét nőtt, 4,7%-ra.”

2. Az ajánlások teljesítése

„Az államháztartási hiány csökkenő tendenciát mutat a fiskális politika 2003-as fordulata óta, de további erőfeszítésekre van szükség az államháztartási reformok terén. ... A 2002-es 9,2%-os GDP arányos államháztartási hiány 2003-ban 5 százalék alá kell, hogy kerüljön, és 3,8 % legyen 2004-ben.

... Az egészségügyi reform egy tízéves program keretében valósul meg, ennek jelentős lendületet adott a privat háziorsvosi praxisok létrejöttének lehetősége 2002-ben és az új 2003-as törvény, amely lehetővé teszi az egészségügy jelentős mértékű privatizációját, beleértve a kórházakat is... Az új törvény alkalmazásának első lépéseként a kormány 31 kórházat vont be az adósság enyhítési programba, előkészítendő a későbbi privatizációt.

... A bérék növekedése mérséklődött 2003-ban a 2001-es és 2002-es igen magas ütemet követően, különösen az üzleti szférában, a gazdaság kezd hozzászokni az alacsonyabb inflációs környezethez... Azonban 2003 első 7 hónapjában a 2002-es intézkedések tovagyrúzó hatásai erősebbek voltak, mint az általános növekedés-lassulási tendencia és így a reálbérek éves szinten újabb 13,1%-kal nőttek. Így bár a versenyszféra bruttó bérnövekedése egyértelműen 7-8%-ra csökkent, a reálbér növekedés az egész gazdaságot tekintve továbbra is jelentősen meghaladja a termelékenység növekedési szintjét.”

C. A csatlakozási tárgyalásokból fakadó kötelezettségek és vállalások

A Magyarországról szóló 2002. évi Éves Jelentésben a Bizottság megállapította:

„Magyarország általánosságban eleget tesz a tárgyalásokon vállalt kötelezettségeinek. Azonban késedelem tapasztalható az állat-egészségügyi szabályozás átvételében, az importált halak méret szerinti ellenőrzésre vonatkozó szabályozás módosításában, a gáztörvény elfogadásában és egyes környezetvédelmi jogszabályok módosítása tekintetében (Nemzeti Hulladékkezelési terv, regionális és helyi hulladékkezelési tervek, csomagolás, hulladékkezelés). Ezen feladatok teljesítése még Magyarország előtt álló feladat.”

... Magyarország a legtöbb területen eredményeket ért el a közigazgatási kapacitás kiépítésében. Azonban további erőfeszítések szükségesek különösen a mezőgazdaság, a közlekedés, a regionális politika, a környezetvédelem a pénzügyi ellenőrzés területén. További tennivalók vannak az adminisztratív kapacitás kiépítése területén annak biztosítása érdekében, hogy teljesüljön a közösségi alapok biztos, hatékony és ellenőrizhető kezelése”

A Monitoring Jelentés ezt követően 29 cím alatt részletezi a megállapítását (pld. közigazgatás, igazságszolgáltatás, korrupció elleni intézkedés, áruk, személyek szabad áramlása, mozgása, tőke szabad áramlása,

stb.) ebből csak a mezőgazdasággal kapcsolatos megállapításokból ismertetünk részleteket.

„A mezőgazdasági fejezet nagyszámú kötelező szabályt tartalmaz, amelyek jelentős része közvetlenül alkalmazandó a tagállamokban.... A csatlakozó országoknak készen kell állniuk a közös piaci szervezetekbe való integrációra a mezőgazdasági termékek széles skáláján, egyebek közt a szántóföldi növények, zöldségek, gyümölcs és hústermékek, esetében. A fejezet részét képezi az állategészségügyre és növényegészségügyre vonatkozó részletes szabályozás. Az egységes piacon az állategészségügy és az élelmiszerbiztonság megőrzése érdekében fontosak a vetőmagok minőségével, a károsítókkal, valamint a növényvédő szerekkel kapcsolatos szabályok.

Az új Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) 2003. július 1-én jött létre hivatalosan, a már létező Agrár-innovációs Központ és a SAPARD Hivatal összevonása révén. Az új kifizető ügynökség felkészülési munkáit sürgősen fel kell gyorsítani, különösen az informatikai rendszer fejlesztése és eljárásrendek kialakítása, illetve a személyzet felvétele és képzése terén. Bár az utóbbi 6 hónapban fontos előrelépés történt a mezőgazdasági parcella-azonosítási rendszer (MePAR) kialakításában, a teljes mértékben működőképes Integrált Igazgatási és Ellenőrzési Rendszer (IIR) létrehozása továbbra is súlyos késébe van, mind technikai, mind pedig szervezési szempontból. A még hátra lévő feladatokat és a rendelkezésre álló időt tekintetbe véve ma már komolyan kétségbe kell vonni, hogy Magyarország rendelkezhet-e egy működő rendszerrel a csatlakozás napján.”

... „Magyarország jó eredményeket ért el a minőségpolitika és a biogazdálkodás terén”.

... „Ami a gazdálkodók közvetlen támogatását illeti, a Magyar Kormány döntött arról, hogy a tagság első évében az egyösszegű terület alapú támogatási rendszert alkalmazza.”

Vidékfejlesztés

A vidékfejlesztés intézkedések irányító hatósága a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium lesz. Az MVH lesz a vidékfejlesztési intézkedések kifizető ügynöksége és felelője az intézkedések végrehajtásáért. ... Összesében komoly aggodalomra ad okot, Magyarország felkészültsége a vidékfejlesztési programok végrehajtásában, különösen a még befejezésre váró munkák mennyisége, s felelősségi körök tisztázatlansága és a gyenge koordináció miatt.”

D. KONKLÚZIÓK

... „Azokon a területeken, ahol az előző Éves Jelentés javaslatokat fogalmazott meg, némi előrelépés történt, azonban még mindig maradtak további tennivalók.

... Magyarországnak azonnali és határozott lépéseket kell tennie négy komoly aggodalomra okot adó területen a közösségi vívmányok egy fejezetében, a csatlakozás időpontjára kész kíván lenni.

Ez a mezőgazdaság fejezetben, Magyarország felkészülését illetően a Kifizető Ügynökség felállítását, az Integrált Igazgatási és Ellenőrzési rendszer működtetése, a vidékfejlesztési intézkedések végrehajtására való felkészülés és a közegészségügyi szabályok betartása az élelmiszer-ellátó üzemekben.

Közreadta: Császárné Gyuricza Eva

Irodalmi oldal

PÁSKÁNDI GÉZA
(1933-1995)

Páskándi Géza alakját, gondolatait, irodalmi munkásságát idézte fel - tavalý néhány hónapon keresztül - a Petöfi Irodalmi Múzeum.

A költő, író, színpadi szerző hányattott sorsának bemutatásában, a kiállítás megszervezésében fontos szerep jutott a feleségnek, Páskándiné Sebők Anikónak is. Dokumentumokkal, fényképekkel, személyes tárgyakkal, videofelvételekkel emlékeztek az elmúlt évben éppen 70 éve született, Kossuth-díjas íróra.

Önéletrajzának részletével, költői szépségű, filozofikus gondolataival, versével emlékezünk mi is az 1995-ben elhunyt erdélyi

művészre.

„A méltó túlélés a boldogság maga. Ebben nincs pardon számomra. Én teljes egészében a szeretet-tan oldalán és álláspontján állok.

(...) Az igazság az bennem, az életemben van. Én az igazság része vagyok.

Bízom abban, hogy mint magánember nem tudom még azokat sem gyűlölni, akik nekem rosszat tettek. Ez az én magánügyem, ezt nem tehetem közösségi normává. Ideológiákat tudok csak gyűlölni, azt viszont most és mindörökké.”

„El kell mennem
Addig a házig.
S ha teteje
közben beázik!
El kell mennem
addig a házig.
S ha minden
lakója
holtra fázik!
El kell mennem
addig a házig.
S ha belőlem
már csak a
gerenda látszik!
El kell mennem
addig a házig.

S ha lent
vályog-közét
egyik töltik!
El kell mennem
addig a földig.
S ha szuppját
fübe
eső döngölte!
El kell mennem
Abba a földbe.”
(Ars poetica a pusztán)

„Nem is a rácsban van a
rabság, hanem a gondolatban, (...)
hogy a rabok jai, kiint maradtak.”
(Nem igaz! 1958. részlet)

„Mert bár mindig rátarti
voltam s vagyok erdélyi
mivoltomra – örökké
magyar írónak, egytetemes
magyar írónak akartam
tudni s nevezni magam.”
(A megvallás)

A Piros maciár c. kötet, amit bezúrtak és amiért hatévi börtön járt, a költő dedikálta önmagának, 1966-ban szabadulása után.

„Dedikálom pedig a könyvet önmagának, újévi jókívánságokkal: még sok sorakozzék e mellé polcomra, testvéri, haveri szeretettel.
Páskándi Géza Páskándi Gézának”
Bukarest, 1966. jan. 10-én

„Nem színpadi szerző, elsősorban író vagyok, aki azért ír néha drámát, mert hallgat az anyag sugallatára, s hagyja hogy anyaga is alakítsa őt. Nem könyvdramáknak szántam ezeket a darabokat, de azt is tudom: addig minden csak könyvdramá, amíg meg nem leli színházát, színészeit, rendezőjét. Annyiban mégis könyvdramát írtam, hogy jó olvasmányoknak szerettem volna tudni ezt a néha mulatságos, olykor szorongató betű-világot.”
(Az eb olykor emeli a lábát, 1970)

„Számunkra az, hogy a színház templom, réges-rég nem holmi metafora, hanem nyers történelmi tény, igazság, amellyel számolnunk muszáj.

Hiszen, ha üldözik az anyanyelvi szót és kultúrát, ha tilos az utcán, tilos a hivatalban, tilos a táblákon, feliratokon, szülőnk és szülőltünk: a Nyelv számára mi marad hát?

Csupán a Szószék és a Színpad.”
(1989. Kalauz nélkül)

„Tekints a végtelen csillagos mezőre, a Határtalanba. Kérdezd meg: ha Isten jó, márpedig jó, miért ne akart volna szép és emberlényegű lényt s főképp Életet teremteni a Világmindenség sok más pontjára is. Miért ne lehetett volna egyidejűleg teremtés több helyen a Világegyetemnek? Vagy tán az Isten a Földünk Szobrászműhelyéből szórta, küldte szét alkotásait az Univerzum más tájaira? Hiszen akármelyiket megtehetette Ő. Hát kutasd kezényomát s müljék el szorongásod, hogy tán nem léteznék Isten, a Mindenség Ura.”

Prolóógus

„Amikor kis házaadt körös-körül belepi a hó... Amikor nyavalyák törnek rád gyűrűben, vénülés csahos évei... Köhögtetők... Amikor magányod olyan lesz, mint egy cella... Szerzetesé s rabé: kolostori és tömlöci... Akkor üj le és írj. Akkor. Éppen akkor. Ott és akkor éppen.”
(Budapest, 1991. dec. részlet)

Szimbiózisban a történelemmel

A történelmi nevekkel. Kéz a kézben eseményekkel is. 1933-ban születtem a Versailles-ban Romániához csatolt részek egyikében (Szatmárhegy, Szatmárnémeti mellett). Épp amikor Hitler Adolf uralomra jutott.

1940-ben voltam első elemista, amikor már kitört a háború, és megtörtént a bécsi döntés, mely után bizonyos partiumi, erdélyi részek már nem osztrák-magyar, de a magyar államiságba kerültek ismét. Vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzása alatt.

1944-45-ben, a háború végén írtak be a középiskolába. 1949-ben ifjú újságíróként utaztam Bukarestbe. Az Ifjúmunkás című laphoz kerültem épp amaz időpontban, amikor Joszif Visszarionovics Sztálin (Dzsugasvili) hetvenedik születésnapját ünnepelte ország és világ. (Tizenhat évesen – ezt régebb sokszor leírtam – idős és meglelt költők kórusában őt én magam is megverseltem.) Amikor pedig sokunk legnagyobb megdöbbenésére még a „Generalisszimusz” is meghalt, 1953-ban Kolozsvárra, a Bolyai bölcsészkarának magyar nyelv és irodalom szakára mentem. Innen – főként a hiányzások okából – kis időre átrándultam a jogfakultásra is.

Az 1956-os diákmegmozdulásokban betöltött epizódszerepem és néhány versem, cikkem miatt 1957 tavaszán letartóztattak, majd hat év börtönre ítélték. (Ezek az írások már nem voltak „osztályharcosak”, mint mondjuk a főképp 49-50-ben fogalmazódók, de hát ezekről is szoltam már jóval régebben.)

A levert magyar forradalmi szabadságharc megtorlásainak idejét némileg biztosságban, a kolozsvári, a szamosújvári börtönökben és kényszer-munkán, a Duna-deltában éltem át. A nemzetközi enyhülés és országos ünnepek évében, 1963-ban szabadultam.

1965-ben meghalt a román kommunista párt főtákará, Gheorghiu-Dej. Nemsokára megkaptam írói közlétségomat eladdig raktári munkásként dolgoztam, majd bibliográfusként, egy bukaresti könyvtérjesztónél.) Első – talán részint önvédelmi – házasságom is erre az időre esik. Egy – bakfiskortól Bukarestben élő – krajovai születésű, pravoszláv vallású, mutatós elvált asszonyt vettem feleségül, aki tehetséges műfordító (és költő meg táncdalszöveg-író) volt.

Jelenlegi házasságom – az evangélikus vallású – Anikóval (Sebők) immáron régi szerelemből fogant, ahogy Ágnes leányom is, akit reformátusnak kereszteltek (Kolozsvár, 1972).

1974-ben (páriuszom miatt) kétszeri kísérletre végre áttelepülhettem (repatriálhattam) Magyarországra. Ott ebben a régi barátaim (Majtényi Erik, Földes László) s egy-két jó emberem, itt Illýs Gyula és szűkebb köre meg egy hithű katolikus leány önzetlen segítségé egyengette utamat. Ugyanígy nejemet, Anikót is – alaki házassággal – egy jószívű barátom segítette át. Igyekeztem lojális lenni a befogadó államhoz, bárkihez, aki hónom alá nyúlt, hiszen akárhogy is, de felvállalták hallgatóságos, ám nyilvánvaló politikai menekült mivoltomat. (Magyar üldözött magyart a szomszédokkal szemben megövi, itt ilyen addig még nemigen volt.) Sok derék magyar emberrel volt alkalmam találkozni (a párttagok, sőt vezető párttagok közül is). Azóta Budapesten élek.

Minden díj, kitüntetés, amit ott és itt kaptam, tulajdonképpen jólesett, és nincs okom, hogy ne legyek rá büszke. Ott: az írószövetségtől elnyert vagy a magyar kritikusoktól kapott Pezsgő-díj. Itt: József Attila, Magyar Művészetért, Kortárs. Mégis van két legbecesebb a becsesek között: az 56-os Emlékérem és a Kossuth-díj.

Nagy megtiszteltetés volt számomra, hogy a Magyar Művészeti Akadémia tagjául, sőt alapító (majd elnökségi) tagjául meghívtak s választottak. Ide tartozik az is, hogy csupa jó helyen dolgozhattam. Kortárs szerkesztősége, Nemzeti Színház... Szűkebb pátriában pedig az Utunkhoz fűzőtt bensőséges viszony. Sok kiváló ember társasága vett tehát körül. Erdélyben, Bukarestben, pompás tanáraitam is beleértve persze...

Ám azt sem hallgathatom el, hogy –töménen s hosszú ideig – sem azelőtt, sem azután ennyi „elit-ember” nem volt társaságomban, mint épp börtöneim hat éve alatt.

Az igazi, teljes szabadság első négy esztendeje (1990-94) volt a legboldogabb eseménysor eddigi életemben. Leszámítva – nyilván – gyermekkorom egy-egy időszakát.

Azért mondom, hogy teljes szabadság, mert részleges szabadságélményben már volt részem azelőtt is. Főként választott irodalmi tárgyaim, műformáim és stílusom jóvoltából. Vagyis a magamnak teremtett szabadság főforrás volt, amit nem a jelen világ kínált, hanem jórészt öröklöttségem (...)

Budapest, 1994. máj. 15.-jún.29.
Közölve: Curriculum Vitae (Bp.)
Kortárs Kk. 1995.

Ízes ízek

január

„Pörgött” káposzta

Hozzávalók: 1 kg savanyú káposzta, 1/2 kg sertéshús (legjobb az álla), - lehet éppen füstölt hús is, a lényeg, hogy legyen rajta kövérje is. Hús híján kakastaréjra vágott szalonnaszeleteket (30 dkg ebből elég) is felhasználhatunk, 1/2 liter víz.

A zsírral vékonyan megkent tepsibe kör alakban elhelyezzük a kimosott káposztát. Középre tesszük a késsel bevagdostott húst. Ha szalonnaszeleteket használunk, akkor azokat az elegyengedett káposzta tetején helyezzük el.

Vizet öntünk alá és forró sütőben (jobb, ha kemencében) megsütjük.

Az idén olyan recepteket küldenék, amelyek nem sajátok, de jók. Hódmezővásárhely környéki un. paraszti ételek receptjei ezek, Herczeg Mihály gyűjtésében.

Seidl Ambrus

PONT
ELELMISZER

Sarokház Csemege
Ct. Tímár Vince

Gyomaendrőd, Blaha u.27. Tel.:386-691.

Minden kedves vásárlónak eredményekben gazdag,
boldog új esztendőt kívánok.

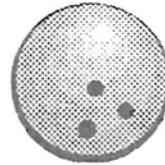
Továbbra is várom vásárlóimat, gazdag
áruválasztékkal.

**Februárban farsangi ajándék, meglepetés,
nyeremény sorsolás lesz!**

Nyitvatartás: hétköznap 6-tól 18-ig, szombaton 6-12-ig,
vasárnap 7-től 10 óráig.

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes
környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak,
díszbédél összekötött értekezletek, kon-
ferenciák, találkozók rendezése mérsékelt
árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az
étterem speciális kivánság szerinti menü
elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhe-
tő óránként 1.500-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, záruk, lakatok

Fürdőkádadak, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

THERMIX
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

☐ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☞ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☞ Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

**BO-TI
BT**

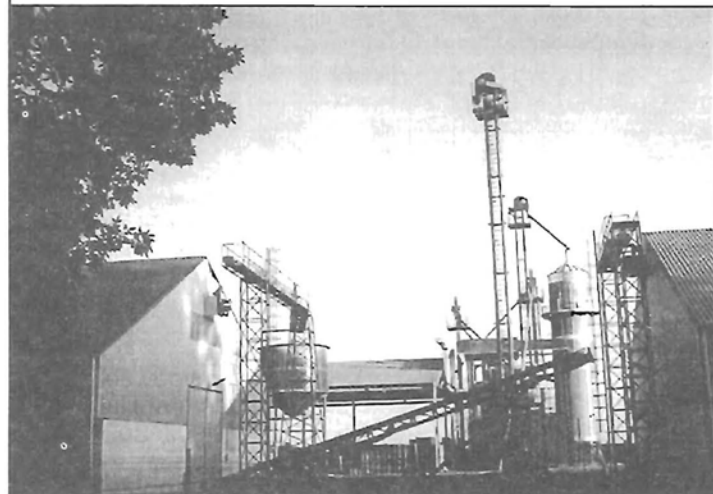
**Mezőgazdasági, Műszaki
és Szolgáltató Betéti Társa-
ság,** Hunya, (Rákóczi u.
55-57.) mezőgazdasági üze-
mek, kistermelők részére
komplett mezőgazdasági szol-
galtatást vállal.

Biztosítja a termeléshez
szükséges műtrágyát, vető-
magot és vegyszert.

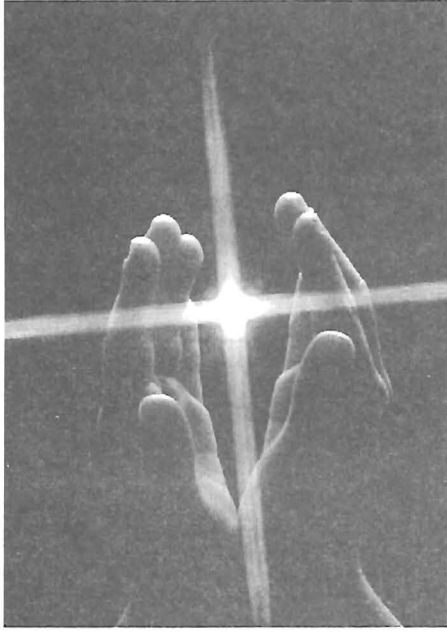
Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tá-
rolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá
66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.

E-mail: <boti.bt@bekesnet.hu>, <boti.bt@mailbox.hu>

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem múlnak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek,
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Gulász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

Cs. SZABÓ IMRÉNÉ Simon Ida, aki a Hámán Kató utcában lakott, december 15-én 86 éves korában váratlanul befejezte földi pályáját. Gyászolják: családja

FARKAS MÁTÉNÉ Szujó Magdolna, aki a Dózsa György utcában élt november 27-én rövid súlyos betegség után 80 éves korában visszaadta lelkét Teremtő Urának és az Örökkévalóság Honába költözött. Gyászolják: családja

FEKÉCS JÁNOS, aki az Endrödi utcában élt, december 9-én, 82 éves korában hosszan tartó súlyos betegség után befejezte földi pályáját. Gyászolják: özvegye, lányai és azok családja.

KURUCZ LÁSZLÓ, aki a Sugár u 124-ben élt, december 20-án 50 éves korában hosszú betegség után az örökkévalóság honába költözött. Gyászolja: édesanyja, öccse és családja, és a rokonok.

NÉMETH PÁLNÉ Tóth Julianna volt gyomaendrödi lakos december 13-án, 86 éves korában elment az élők sorából. Gyászolja: leánya és családja

PAP LAJOS aki a Kossuth utcában élt, december 4-én 68 éves korában hosszú betegség után befejezte földi életét. Gyászolja : a családja

Özv. SOLYMOSI FERECNÉ Kéri Róza, aki a Bajcsy Zsilinszky utcában lakott november 26-án 81 éves korában váratlanul elhunyt. Gyászolja: a családja

TÍMÁR ZOLTÁN BÉLÁNÉ, aki a Seilyem u 106-ban élt, november 28-án 39 éves korában 10 hónapi szenvedés után visszaadta lelkét Teremtő Urának, és elköltözött az élők sorából.

Gyászolja: férje, gyermekei, testvérei és az egész rokonság.

Köszönet nyilvánítás

A gyászoló család hálával és tisztelettel köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik Farkas Máténé temetésén ott voltak, elkiérték utolsó útjára és részvételükkel a gyászukban osztoztak.

Gyászoló családja

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.

Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrödi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrödi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrödi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrödi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálózási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Fényképalbum

Bal oldali kép: Iványi Lajos és K. Timár Erzsébet, az I. világháború idején
alsó kép: Décsi paskomi iskola, Klinghamer László és tanítványai (1948-52)

Kert- barátok- nak

Gyümölcsstermesztés kialakulása házunkban - III. rész

Országunkban a gyümölcsstermesztés meghonosodásával, szakirányú továbbfejlődésével megkezdődött a jellegzetes gyümölcsstermesztő tájak kialakulása is. Ehhez a természetes tényezők is hozzájárultak. Így elsősorban az éghajlat, széljárás, csapadékeloszlás, valamint a talajviszonyok. A tájstermesztés kialakulásával egyes gyümölcsfélék termelése a vidék jellegzetes kultúrájává fejlődött ki.

Gyümölcsstermesztő tájaink:

Sárgabarack: Kiskunság (Kecskemét és környéke), Fejér megye nyugati része.

Téli alma: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye, és a dél-dunántúli megyék.

Szilva: Békés, Szabolcs-Szatmár-Bereg megye. (Szarvason ősszel megrendezik a „Szilva Napokat, melynek keretében Szilvalekvár Főzési versenyre is sor kerül.

Bogyós gyümölcsök: (málna, szamóca, ribizke, köszméte), Dunazug, Dunakanyar.

Őszibarack: Buda déli része és Szeged környéke

Mandula: Balaton északi része

Körte: Kiskunság déli része, és Szeged környéke.

Cseresznye, meggy: Cserhát, Bükk, Mátra vidéke.

Dió, szelíd gesztenye: Dunántúl délnyugati tájai.

Városunk területén a hatvanas években a szőlő, és őszibarack kultúra széles körben elterjedt. Az őszibarack termesztése alábbhagyott, visszahúzódóban van. Ennek első sorban az az oka, hogy a nagy mag (húsos részen belül) kifejlődéséhez sok mészsó (kalciumra) van szüksége a növénynek. Mivel nálunk a talaj viszonylag kevés mészt tartalmaz, ennek eredményeként az őszibarackfa el kezd mézgásodni, majd a katlan alakú fa oldalágai fokozatosan elhalnak. Vidékünkön a gyümölcsfa rövidéletű, ezért ma már kevés helyen látni őszibarackfákat. Igen szép, szabályosan metszett fái voltak Varga Bélának, (aki iskolaigazgató volt) a termésből még a piacra is jutott eladásra.

Kertjeink az utóbbi évtizedekben mind szakmailag, mind esztétikailag sokat fejlődtek. E fejlődés eredményeként 3 típusú kertetek láthatunk:

1.) hétvégi, (hobby) kert, melyekben csak annyi gyümölcsöt, zöldségféléket termelnek, amennyire a családnak szüksége van. Ezen kertek művelésénél az elsődleges cél a kikapcsolódás, feltöltődés, ha van rá lehetőség, horgászás és az egészséges élethez szükséges testmozgás. Példaként lehet említeni többek közt a Temlom-zug kertjeit, ahol a szabályosan nevelt gyümölcsfák,

NOVEMBER 23-TÓL DECEMBER 10-IG Gyoma
BELTERÜLETÉN 8,4 MM CSAPADÉK HULLOTT. A FAGY
BEÁLLTÁVAL A MÉRÉST TAVASZIG SZÜNETELTETJÜK.

(alma, körte, barack, naspolya), mellett látható a kiépített szalonna és hús sütő, amelyet kényelmes kis ülőhelyek vesznek körül. A környezetet díszcserjék teszik varázslatosá. A többnyire jellegzetes, igényesen megépített hétvégi házak általában a Körös holtága felé néznek.

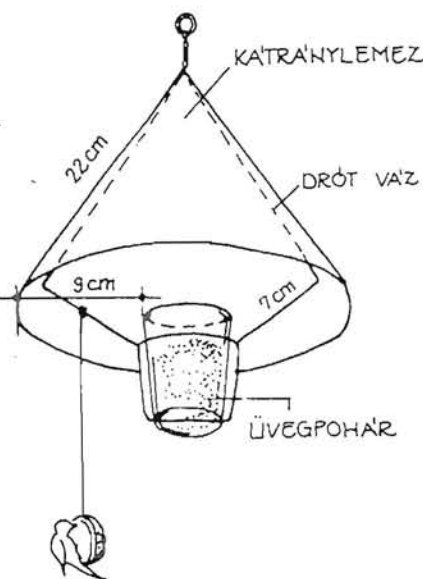
2.) hétvégi telek, haszonkert, melyben gyümölcs, zöldségáru termelés folyik, amelyből piacra is kerül eladásra. Többen a holtágak zugaiban öntözéses zöldségtermeléssel is foglalkoznak. A csonthéjas és almatermesű gyümölcsfák mellett a háztartásban használatos szinte minden zöldség félére így kerül a piacokra. Mind a gyümölcs, mind a zöldségtermelés kultúra ápolott, gondozott, a kártevők ellen rendszeresen szakszerűen védett földeken folyik, nagy gondot fordítanak a talaj tápanyag utánpótlására (istálló trágya és műtrágya) is.

3.) kertes családi házak, amelyek elsősorban faluhelyen és vidéken terjedhettek el. Így városunkban is meg lehet csodálni a pázsitfűves, díszcserjékkel, díszfákkal virágokkal telepitett udvarokat, kerteteket. Így kerül az élő növény, a természet alkotóeleme emberközelbe, amelyre minden élőlénynek egyaránt szüksége van. Ehhez az emberbarát környezethez elengedhetetlenül hozzá tartozik a madárvilág. Különösen a téli időszakban szorulnak az emberek segítségére. Faodúk, madáretetők kertben való kihelyezésével, a madarak rendszeres etetésével át segíthetjük őket a téli nehéz időkön, amikor nem tudnak önerőből elég táplálékhoz jutni. Az énekesmadarak meghálálják a téli gondoskodást, mert tavasztól őszig ingyen munkásként pusztítják a fák, bokrok, gyümölcsök kártevőit.

Az ápolott, gondozott kertek az embernek testi, lelki felüdülést nyújtanak, amelyre oly nagy szükség van ebben a rohanó, elemberteletedett világban.

Hunya Alajos

SÜVEG-ETETŐ

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

téli ajánlataim:

- hólápátok
- viaszos vászon, asztalterítők
- zománcozott tűzhely, kályhacsövek
- kéziszerszámok, szegek, csavarok
- cirokseprű
- faliak, takaróponyvák, műanyagáruk
- gumicsizmák, védőkesztyűk
- kutyá-, macska-, madáreledel
- barkácsszerszámok
- műanyag kukák (-110 | 5990,-)
- drótkerítések, létrák
- fürdőszoba vízfűgöny
- üst, üstház
- favédő rács (nyulak ellen)

Boldog új évet kíván:

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 E-mail: cji12218@mail.datanet.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Hunya Alajos, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Szonda István, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu

ROZSIKAI-KÖNYVTÁR
F370h2
Gyomaendrőd, Blaha u. 21.

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

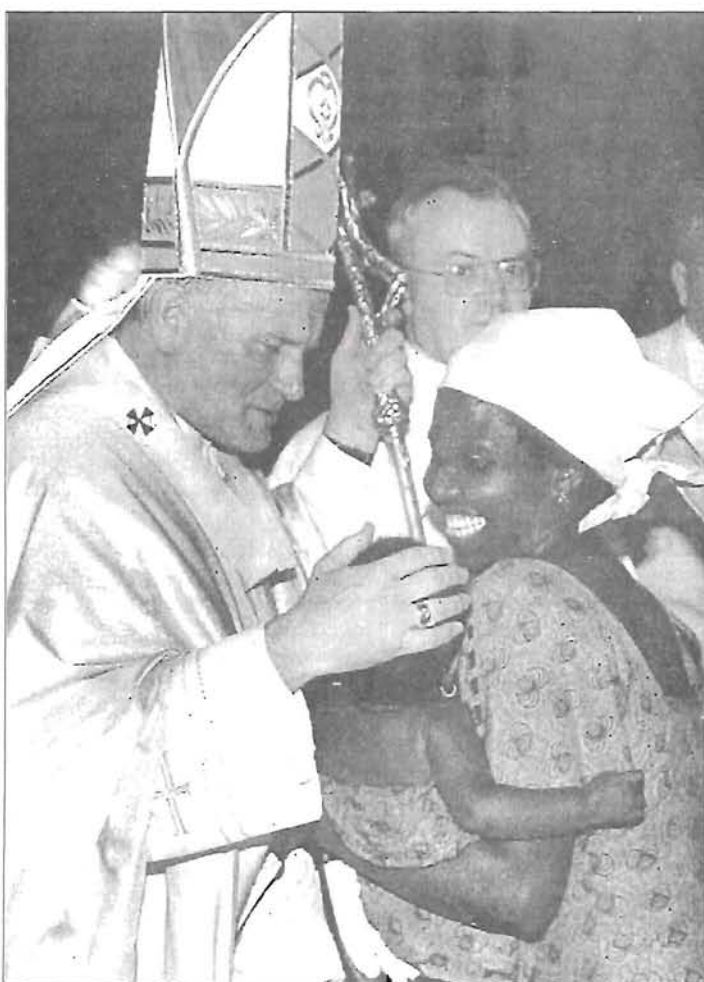
Ára: 100 Ft

XI. évfolyam 2. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2004. február

A pápa politikai fellépést sürget a terrorizmussal szemben

tikai mozgósítás kell például ahhoz, hogy megszüntessék azokat az alapvető társadalmi igazságtalanságokat, amelyek a reménytelenség és erőszak cselekedeteire indítják az embereket - vélte.

Politikai lépéseket sürgetett a terrorizmus elleni harcban január 10-én II. János Pál pápa, aki szerint a megtorlás kegyetlen módszerei önmagukban nem elegendők a harc sikeréhez.

A katolikus egyház fő ügy vélte, az erőszakos fellépés önmagában csak súlyosbítja a helyzetet, növeli a feszültséget, és rontja annak lehetőségeit, hogy emberek és nemzetek között békét teremtsenek.

II. János Pál kijelentette, még az emberi életet nyilvánvalóan megvető terrorcselekményekre adott választ sem vezérelheti kizárólag gyűlölet vagy bosszúvágy. Nem elégségesek a tisztán büntető vagy megtorló jellegű intézkedések sem - tette hozzá.

A terrorizmus ellen a politika és az oktatás-nevelés szintjén is harcolni kell - hangoztatta a szentatyá. Poli-

Önök joga van tudni...

hogy a **KISRÉTI GYÓGYSZÁLLÓÉRT ALAPÍTVÁNY** 19 ALAPÍTÓJA január 24-én tartotta ülését, amelyen a beszámoló meghallgatása után új kuratóriumi elnököt választottak.

Mint ismeretes, az alapítványt 1991. december 31-én 19 természetes személy és Gyomaendrőd város Polgármesteri Hivatala hozta létre 255.000 forint alapítói vagyonnal. Az alapítvány létrehozásának gondolata az Endrődiek Baráti Körének Budapesti ülésén született, egyik szorgalmazója Dr. Radnóti Vilmos volt. Az alapítókat az a cél vezérelte, hogy:

„Gyomaendrőd lakosainak jobb munkaellátottsága előmozdítása, szociális helyzetének javítása az által hogy kezdeményezi a Kistrétzugban a nagylaposi hévíz felhasználásával gyógyszálló létesítését. Az alapítvány célja tehát hogy megteremtse mindazokat a feltételeket, amelyek a gyógyszálló létesítéséhez szükségesek.”

Az alapítókat az egyik kurátor, Gellai József tájékoztatta az elmúlt 12 év jelentősebb eseményeiről:

Részletek a beszámolóból:

„... A rendszerváltás időszakában bizakodóak voltunk, úgy gondoltuk, hogy az alapítvány 10 éves évfordulóját már egy jó nevű, népszerű, gyógyszálló dísztermében fogjuk tartani.

Dr. Gellai Imre hatalmas szakmai tudásával, a szálloda-konceptió elkészítésével, kiterjedt kapcsolataival önzetlenül vállalta fel egy négy csillagos gyógyszálló létrehozásának szakmai irányítását. Neves építészeket, balneológus szakembereket és a sárvári, büki gyógyfürdő és működő szállodák tapasztalatait hozta segítségül. Kelet-Magyarországon ez is kevés volt. Sajnos nem ez az egyetlen dolog ebben az országban, ahol nem váltak valóra a remények.

Támogatóink száma azonban folyamatosan gyarapodott, mára elérte a 117 főt. Ebben a szervezésben országnál része volt néhai Császár Ferenc barátunknak, aki a kezdetektől haláláig volt a kuratórium fáradhatatlan motorja, vezetője. Ilyen népes tagsággal nem sok szervezet bír, ennek már komoly jelentősége van. Vagyonunk is szépen gyarapodott, ezáltal nyílt lehetőség arra, hogy 1993. június 29-én az alapítvány megszerezhetett az akkori Lenin Tsz felszámolásakor 900.000 forintért a Kistrét zugban 7 ha földet. A terület azóta tovább gyarapodott, több mint 9 ha van már a birtokunkban, és ma is tárgyalásban vagyunk egy parcella megvásárlásával kapcsolatban. Ez a terület ma sokszorosát éri az akkori vételárnak, és a megvalósítás elengedhetetlen feltétele. Az önkormányzat a külterületi szántó besorolásból átminősítette belterületi szántóvá, majd a rendezési tervben gyógyszálló és létesítményei célra jegyezte be, mely ismét komoly értéknövekedést jelentett. 1995-ben pedig „üdülészálló” területté nyilvánította... Igyekeztünk megmozgatni minden követ... számos hazai és nemzetközi befektetővel tárgyaltunk... Minden jóérzésű, endrői kötődésű ember segített a maga módján, politikától függetlenül.

1995. október 13-án megalakult a Körös Részvénytársaság. Tímár Máté lelkesítő felhívására és Tímár Mihály atya szívhez szóló Népházban elmondott beszédére biztosan sokan emlékeznek még a szervezés időszakából. Sajnos elképzeléseink nem találtak támogatásra az országos területfejlesztési koncepciókban. A nemzetközi helyzet is ellenünk dolgozott, háború tört ki a Szovjetunió utódállamaiban és a Balkánon, Románia fejlődése is lassúbb ütemben tör-

tént mint gondoltuk. Kelet-Magyarország zsákutca lett, elkerülték az infrastrukturális fejlesztések. 1998. december 31-én végelszámolással meg kellett szüntetnünk a részvénytársaságot. Az alapítvány azonban folyamatosan működött a részvénytársaság előtt, alatt, és utána is. A földterületet átmenetileg haszonbérbe adtuk.

1999-ben Dr. Dávid Imre polgármester úr segítségével koncepciónk bekerült Békés megye Területfejlesztési programjába „Gyomaendrőd Kistréti Gyógyszálló és Rehabilitációs Központ címmel”.

A megvalósításhoz sajnos azóta sem kerültünk közelebb, de esélyeink nem romlottak, területünk és vagyonunk tovább gyarapodott.

Vagyonunk a következő tételekből áll:

- 4 csillagos gyógyszálló koncepciója, melyet Dr. Gellai Imre készített
- Gazdaságossági számítás a megtérülésről
- Tanulmány a hévízellátási lehetőségekről
- Üzemeltetési tanulmányterv
- Külterületi rendezési terv
- Makett a tervezett gyógyszállóról
- 9 ha 2950 nm. földterület, 358.7 AK értékben
- 3.676.183 Ft számlapénz az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezetben

... Az utóbbi években sajnos nem történt látványos előrelépés és ez rosszindulatú intrikákat hozott felszínre. Remélem, kiderül az eddigiekből, hogy nem történtek szabálytalanságok, és az alapítvány vagyona nemhogy eltűnt volna, de folyamatosan gyarapszik. Ez köszönhető az eddigi kuratóriumnak és főleg vezetőjének. A legutolsó – 2003. december 7-i kuratóriumi ülésen a következő határozat született egyhangú szavazattal:

7/2003. sz. kuratóriumi határozat:

A Kistréti Gyógyszállóért Alapítvány kuratóriuma tiszteletét fejezi ki Császár Ferencnek, aki több mint egy évtizeden át lelkiismeretesen látta el az elnök teendőket az alapítvány javára. Emlékét ezzel a határozattal is őrizzük.

Sajnos nincs már közöttünk Tímár Máté alapító, Kiszely Lajos és Dr. Radnóti Vilmos kurátor sem.

... Az eddigiekből leszűrhető az a tanulság, hogy az elmúlt 12 év nem telt el haszontalanul. Voltak reményteljesebb időszakok, és voltak kilátástalanok, téltenségre kárhoztatók is. De a remény nem veszett el. Ezt a lehetőséget át kell mentenünk a következő reményteljes idősakra: az Unióba. Gyógyvízben Európa leggazdagabb országai közé tartozunk. Ahogy újra felértékelődik az egészség, a megelőzés, a rehabilitáció, úgy gyarapodik a vagyonunk értéke, s úgy közeledik a megvalósulás lehetősége is”...

Az alapítók a kuratórium elnökének egyhangú szavazattal megválasztották: Dr. Gellai Imrét, aki székgofoglalójában elemezte Békés megye, ezen belül városunk gyógyturizmusban rejlő lehetőségeit és annak jövőbeni kiteljesedésének, megvalósításának reális esélyeit, reményeit.

KATONA JÓZSEF MŰVELŐDÉSI HÁZ FEBRUÁRI PROGRAMAJÁNLATA:

Február 5. 18 óra Bélyeggyűjtők Klubja éves közgyűlése

Február 5. 15 óra az Őszió Nyugdíjas Klub

FARSANGI MULATSÁGA, vacsora, műsor

Február 6. 16 óra a Körösmenti Alapfokú Művészeti Iskola Néptánc Tanszakának félévzáró VIZSGAMŰSORA

Február 7. 16 óra Körösmenti Alapfokú Művészeti Iskola társastánc és modern tánc tanszakának VIZSGABEMUTATÓJA

Február 9-én Pavlovits Miklós: ÖRDÖG A ZSÁKBAN című mesejáték, a Békés Megyei Jókai Színház társulatának előadásában, övadásoknak és kisiskolásoknak

Február 14. 19 óra SVÁB BATYUS BÁL

a Német Kisebbségi Önkormányzat szervezésében

Február 21. ismét BREAKBEAT és DRUM BASS buli a Soundware szervezésében

Folyamatosan várjuk az érdeklődőket az alábbi csoportjainkba:

Felnőtt Képzőművész Szakkör minden hónap 2. és 4. szerdáján 17-19 óráig;

Angol Szabad Beszélgetési Est minden hónap 3. szerdán 18-19.30-ig;

Jóga, minden pénteken 18-20 óráig

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Köszönet az 1 %-ért!

Az alábbi gyomaendrői civil szervezetek köszönik mindazoknak, akik adójuk 1%-ával támogatták alapítványukat, egyesületüket. Remélik és kérik, az ez évi támogatást is.

- **Endrői Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány**, célja az egyházi temetők karbantartása, újra megnyitással kapcsolatos költségek fedezése, a templombelső felújításának támogatása.
- Adószám: 18380761-1-04.
- **Városunk Nagyjaiért Közhasznú Alapítvány**, célja az endrődiek emlékét megőrizni.
- Adószám: 18382615-1-04.
- **Endrődiek Baráti Köre Egyesület**, célja a hagyományok ápolása, az elszármazottakkal való kapcsolattartás.
- Adószám: 19182030-1-04.
- **Élet Másokért Közhasznú Egyesület**, célja a rászoruló gyermekek és felnőttek segítése, támogatása.
- Adószám: 18384215-1-04
- **Templárius Alapítvány**: A „Segítsünk a rászoruló gyermekeknek!” akciónkat minden évben szeretnénk megrendezni
Adószámunk: 18856617-1-17
- **Honismereti Alapítvány**, célja a helyi hagyományok megőrzése, publikálása, az Endrői Füzetek, Gyomaendrői Ki, kicsoda? megjelenítése.
- Adószám: 19056274-1-04
- **Hittel a Holnap Ifjúságáért Alapítvány**, célja a Szent Gellért Katolikus Iskola támogatása.
- Adószám: 18372276-2-04
- **Hunyad és Fia Közhasznú Alapítvány** - hunyai származású tehetséges gyermekek továbbtanulásának támogatására.
- Adószám: 10043419-2-04
- **Önkéntes Tűzoltó Egyesület** Kiemelkedően Közhasznú Egyesület célja az élet és vagyon védelme városunkban és környékén.
- Adószám: 18371608 -1-04.
- **Hallható Hang Alapítvány**, célja a zeneiskola hangszerállományának gyarapítása.
- Adószám: 18379383-1-04
- **Gyomaendrői Városi Sportegyesület**, célja a helyi ifjúsági sport támogatása.
- Adószám: 18370827-2-04.
- **Dr. Farkas János Alapítvány**, célja a külterületen felnövő tehetséges, hátrányos helyzetű fiatalok tovább tanulásának támogatása.
- Adószám: 19062255-1-04
- **Öregszülői Gyermekekért Alapítvány**, célja a külterületen felnövő hátrányos helyzetű gyermekek közép és felsőfokú tanulmányainak támogatása.
- Adószám: 18376184-1-04
- **Selyem úti Óvodáért Alapítvány** célja az óvodás gyermekek kirándulásainak támogatása, az óvodai felszerelések színvonalának javítása.
- Adószám: 18379778-1-24
- **Gyomaendrői Siketek és Nagyothallók Közhasznú Alapítványa**, célja a gyomaendrői siketek és nagyothallók segítése.
- Adószám: 18380558-1-04
- **Kincs Az Életed Közhasznú Alapítvány**, célja a Gyomaendrődön fogyatékkal élők segítése, a Gondozási Központ ez irányú tevékenységének támogatása, felszereléseinek javítása.
- Adószám: 18386932-1-04

Kedves Olvasó! Köszönettel vennénk, ha használaton kívüli, de még jó állapotban lévő és használható televízióját, videó lejátszó készülékét felajánlaná valóban rászorult családok részére. Szerkesztőségünkben van néhány cím, amelyre el tudnánk juttatni az adományt.

Búcsúzik a Városi Képtár vezetője, Bula Teréz

Decemberben ünnepelte a Képtár fennállásának 10. évfordulóját. Az ünnepség méltóképpen tükrözte azt a színvonalas szakmai munkát, ami vezetőjét, Bula Terézt, az évek során is folyamatosan jellemezte.

Az ünnepség természeténél fogva egy visszatekintő, retrospektív kiállítással, és a Képtár udvarán felállított Vidovszky-mellszobrának felavatásával vette kezdetét (a szobor Pátzay Pál munkája). Az ünnepségre készült el a Vidovszky monográfia, ami kettős évfordulót köszöntött, - Vidovszky születésének 120. és a Képtár 10. - a monográfiát Láng Miklós dedikálta.

Az ünnepség jó alkalom volt arra is, hogy mindazok, akik segítettek a Képtár létrehozását, majd működtetését, bővítését, méltó elismerésben részesüljenek. Az elismeréseket a Művészbarátok Egyesületének Vidovszky Béla Emlékbizottsága és a Közalapítvány Kuratóriumának javaslatára adományozták.

Vidovszky-emlékplakettet kapott: Dr. Frankó Károly volt polgármester, Dr. Dávid Imre polgármester, Papp Lajos Kner Nyomda igazgatója, Knapcsek Béla a Thermix Építőipari Szövetkezet elnöke, Oskó Sándor vállalkozó és Kóris Györgyné az alapítvány elnöke.

Emléklapot és könyvjutalmat kapott: Dr. Kovács Béla az alapítvány kuratóriumának korábbi elnöke, Megyeriné Csapó Ildikó az alapítvány korábbi titkára és Bula Teréz a gyűjtemény vezetője, Kertes Imréné és Poharelecné Rác Ildikó gazdasági ügyintéző.

A napokban érkezett a hír, hogy a Képtár új vezetőt kap. Eljuttatta szerkesztőségünkbe az alábbi szöveget a képtár volt vezetője:

„Megragadom az alkalmat, hogy köszönetet mondjak mindazoknak, akik a Képtárban töltött nyolc évem alatt támogattak, s elbúcsúzzam a gyűjtemény kedves törzsközönségétől és visszatérő látogatóitól. Az évfordulós kiállítás megnyitása után pár nappal hozta tudomásomra az alapítvány elnöke, hogy nem áll módjomban a további alkalmazásom. Utódom Molnár Anikó aki eddig a Városházán a civil referensi feladatokat látta el. Kérem, a Képtár érdekében segítsék munkáját!

S most nézzék el nekem, ha kissé érzelmes leszek. Úgy búcsúzom a Képtártól, mint anya a kedves gyermekétől, akit nem ő szült ugyan, de az első csetlő-botló lépésektől szerette, ápolta, a sajátjának érezte. Nincs egyetlen kép, egyetlen zug, az utolsó szögig a falban, amihez ne fűzne kedves, személyes emlék. Ugyanígy vagyok a gyűjtemény támogatóival, a sok-sok év alatt a szakmai kapcsolatból kifejlődött barátságokkal és a művészetszerető közönséggel. Nehéz mindezt itthagyni.

Mégis, köszönöm a sorsnak, hogy itt lehettem. Kérem, őrizzenek meg jó emlékezetükben!”

Bula Teréz a Képtár (volt) vezetője

Február 21-én, szombaton este 6-kor tartja az endrői egyházközség a szokásos farsangi vacsoráját. Szeretettel hívunk és várunk mindenkit. A vacsorajegy kapható a plébánián.

Kedves Olvasó!

A szerkesztőség nevében hálás köszönetemet fejezem ki Önöknek - akiket illet - az anyagi és erkölcsi támogatásokért. Köszönöm, hogy az elküldött csekkek nagy része már kitöltve visszakerült és számlánkon szépen nőtt az egyenleg. Köszönöm az üzeneteket, a bátorító leveleket. Bizony sokszor jól esik, szükség is van rá, mert erőt ad a munka és feladat folytatására. Örömmel és szívesen írjuk újságunkat. Várjuk olvasóink kritikáit, véleményeit és azokat a régi fényképeket, amelyek közlés után biztosan visszakerülnek a feladóhoz.

Azok az olvasók, akik nem tudták, vagy nem is akarták a kért összeget eljuttatni, azok még a februári számot megkapják, de sajnós a továbbiakban nem áll módunkban elküldeni.

Üdvözlettel és köszönettel:
Császárné Gyuricza Éva főszerkesztő

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

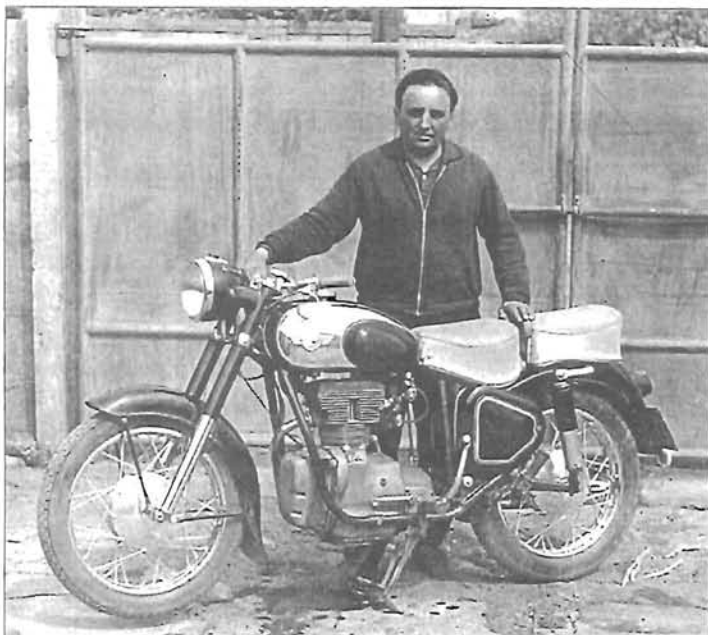
BULA ELEK

1930-
2004

Endrődön született és élt, szülei nagyon szorgalmas becsületes parasztemberek voltak; Hanyecz Erzsébet és Bula Elek. Egy fiú testvére volt, Dezső.

A polgári iskola elvégzése után először asztalosinasnak szegődött az Apponyi úti Timár (Fütyöri) asztaloshoz. Jobban érdekelte a vasas szakma, így az első év után átment géplakatosinasnak, ott meg is szerezte a szakmai képesítést és

géplakatosként kezdett el dolgozni. Mint annyian mások, ő is a fővárosban próbált szerencsét, Csepelre ment dolgozni, természetesen a vasszakmában helyezkedett el. Nem sokáig bírta szülőfalujától távol, így hazajött, kiváltotta az iparendéjét, és először bérelt, majd a felépített saját műhelyében dolgozott.

A katonaidejét Tasszáron, származása miatt mint „muszos”, azaz munkaszolgálatos kezdte. 27 hónap után Budapesten szerelt le.

1977. április 30-án házasságot kötött Varga Zsuzsannával, Tiszaföldváron volt az esküvő. Egy leánygyermeket neveltek fel békeességben, szeretetben.

Mint a szakma kiváló mestere és tudója, élete során 21 fiatalnak adott szakmát. Az ipari tanulókat nagyon nagy türelemmel, hozzáértéssel tanította önzetlenül adta át tudását. A faluban igen jóindulatú, segítőkész „ezermesternek” tartották, aki hozzáfordult, mindenkin segített, sokat dolgozott, sokszor látástól vakulásig állt rendelkezésre.

Nagyon szívesen járt a labdarúgó meccsre, segítette, bátorította a helyi csapatot.

Egyik kezdeményezője és aktív segítője is volt az ipartestület újjáépítésének, a KIOSZ épületnek. Az iparosok rendezvényein szívesen vett részt, de nem csak a mulatságon, hanem a szervezésben is segített, mindig lehetett rá számítani.

63 éves volt, amikor egy véletlen baleset következtében súlyosan megsérült. A saját udvarában esett el és koponyaalapi törést szenvedett. Sajnos nem sikerült felépülnie, 11 éven át változó türelemmel viselte igen súlyos betegségét. Felesége Zsuzsa asszony gondosan és odaadóan, szeretettel ápolta, mindent elkövetett, hogy elviselhető, emberhez méltó élete legyen.

Felesége hirtelen jött betegsége miatt ideiglenesen a szarvasi gondozási központba került, ahol január 12-én a szíve utolsó dobant és befejezte tartalmas életét, hosszan tartó betegsége is véget ért.

Jó ember, jó szakember, jó családapa, szerető férj volt. Nyugodjon békében!

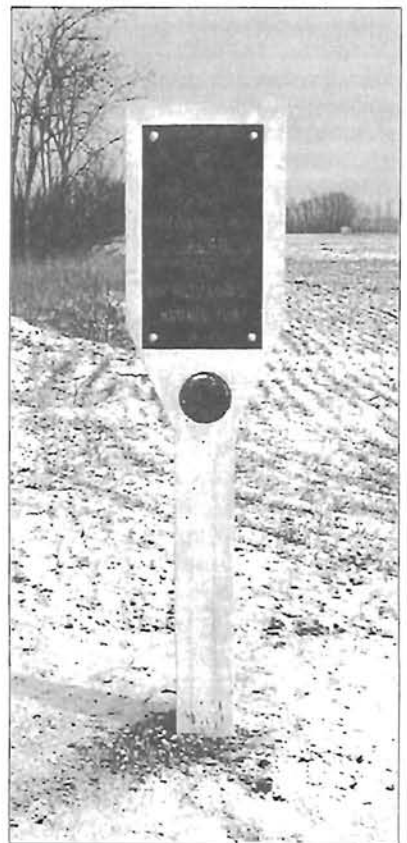
Császárné Gyuricza Éva

Vitéz Fülöp Pál, endrődi származású, szegedi lakos a hunyai bekötőút építéséhez (amely a földjét érinti) 3000 négyzetméter földet adományozott a községnek, így segítette Hunya község nagyra becsült lakosságát.

2003. október 23-án felavatták azt az emléktáblát, amelyet a megépített út kezdetén, a saját földjén állíttatott az alábbi szöveggel:

Vándor! Azon az úton haladsz, amelyhez vitéz Fülöp Pál östermelő 3000 négyzetméter területet adományozott HUNYA Község részére.

A tábla tetején eredetileg egy fehér kőgalamb állt, de sajnos „elszállt” (idegen kezek nyomán), hogy a fellegek szárnyán hírül vigye e nemes cselekedetet más vidékre is.

Historia Domus

AZ ENDRÓDI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE (részletek)

1829. Szent János kápolnát.

A leányiskola az 1824-i Can. Vis. meghagyása szerint átértékelte a kántor lakásába, melyet a község a plébániával szemben vett (a mostani harangozó lakás), de ezzel az állapot nem javult, mert ez is sem nem elég tágas, sem nem elég magas.

Lábos fizetésemelést kér. Felhossa, hogy a személyére is megadatott 1.500 v-forintból a káplánoknak tartozik adni, tehát 1200 v-frt nem elég a házi szükségletek fedezésére, s e tekintetben az ő helyzete rosszabb, mint volt 40 évvel előbb Homonnayé, ki csupán csak párber váltság címén 750 pengőforintot, tehát a mostani váltó (bankó) érték szerint 1.875 forintot kapott, holott a nép még egyszer annyira szaporodott. Kér ez okból személyére javításul: 400 fő káposztát, 4 hizott öreg sertést, 12 szekér szénát behordással, 60 itce tehén vaját, 4 mázsa sőt, 12 szekér szalmát vagy fűzfárost, vagy tőzeget, a szénanyilaslak, úgy a papi tanyán lévő fünek lekaszását, felgyűjtését és behordását.

Ennek következtében a község a Can. Visit. Alkalmával tartott gyűlésen 1828. november 1-től számvitva Lábos személyére 300 v-forinttal emelte az eddigi 1.500 frt-ot. Ugyanezen Can. Vis. szerint meg nem váltott (200 forinton felüli) stóla: a stóla funeralis pro sepultura cum

Impositionis cerimonia libera et (Tehát a három actusért 6 frt.)

1829. Dinya Imre leánytanító fizetése szintén emeltetvén lett: 150 v-forint, 10

köb. búza megörölve, 10 köb. árpa, 1 öl kemény-, 4 öl fűzfa, 3 kocsi fűtő.

Endre Imre kántor november 27-én meghal. Helyettes volt már ekkor Balla Károly.

1830. Endródi birtokosok voltak: gr. Stockhammer Zsófia (gr. Auerspergerné), Johanna (gr. Stockhammer Ferdinánd, a gyomai földesúr neje) és Karolina (b. Drechsel Florantinné) – lásd. 37. lapon 1824. év – egyenlő harmad-harmad részben.

Gróf Stockhammer Johanna következő feltételek mellett hajlandó bérbe adni az endródieknek: 1/ 62 1/8 úrbéri sessiót 30 pengőforintjával 1.863 f 45. 2/ 111 házasság adóját 2 f 40 = 310 f 48 kr. 3/ 737 kapás szőlőskertek adóját 30 = 368 f 30 kr. 4/ báránytizedet 200 pengő-frt. 5/ malomvátot 60 p-frt. 6/ pálinkafőzés adóját 15 p-frt. 7/ házatlan zsellér adóját 1200 p-frt. 8/ 1744 hold allodiaturát 2.128 p-frt. 9/ regále javadalmakat 600 p-frt. Összesen: 5.646 p-frt 3 kr, azaz 14.115 váltóforint 7 " kr.

Az elhunyt Berta helyére a püspök (Lajcsák) fiútanítónak sem Dinnyésit nem öhajtja, mivel ez dicséretesen működik mostani helyén s fizetése is megjavul „a tanítói földek megosztásával” – sem Fándy Antalt, mivel ennek, bár oklevele van, elégséges előképzettsége nincs.

A fiútanító eddigi 5/8 sessiójából csakugyan a leánytanítónak adnak 2/8 sessiót = 14 4/8 holdat, amannak maradván 3/8 sessió = 21 6/8 hold. Deputatumuk pedig: fiútanítóé: 8 köb. búza, 2 köb. árpa, 6 öl fa, búzaörletés. A leánytanítóé: 8 köb. búza, 8 köb. árpa, 1+3 öl fa, 3 kocsi fűtő.

A kántorságra megválasztják a supplest, Balla Károlyt, fizetése: 200 váltóforint, 5-5 köb. búza és árpa, 6 öl keményfa, 4/8 sessió föld, 483 négyszögöl veteményes, stóla: énekes mise 1 v-frt, libera 30 v-kr, öregtemetés 2 v-frt, kiste-metés 1 v-frt, koporsóba tétel 1 v-frt, búcsúztató 9 versen felül 8 pengőkrárcjár versenként. A fiútanítói állásra kinevezik Somlay Istvánt.

1831. Somlay és Dinnyési tanítók 50-40 forint subsidiumot kapnak. Somlay a püspöknél felszólal az ellen, hogy az ő tanyaföldjéből 2/8 sessiót elszakítottak a leánytanító részére,

2 köb. búza és árpa kárpótlás mellett a leánytanító deputatumából. Úgy látszik, ez Lábos indítványára történt. A püspök a Can. Visit. alapján igazat ad neki s utasítja Lábos-t a visszadás fogyanosítására. Megtörtént.

Somlay, mint (kálvinista tógátusból lett) „álorcás” katolikus és házastárs ember mindjárt első évében annyira meggyűlöltette magát, hogy népzendülés támadt ellene, s iskolájából a gyermekeket – katolikus hitüket féltvén – mind kivonták.

Molnár József leánytanító lesz, de Lábos nincs vele megelegedve: „ad munus docendi negue natus, negue qualificatus.”

Lábos panasza az előljáráshoz: „Sok gonoszságok uralkodnak Endrődön. Én a prédikációkban eleget harcolok azok ellen, de kevés, sőt az ifjúságra nézve semmi sikere sincs az evangéliumnak. Ennél fogva bíró uram figyelmességét és pálcáját szólítom fel. 1/ Sokan ünnepen és vasárnapon a korcsmákban hallgatják a szentmisét, ott dözsölnek, trzsalkodnak, káromkodnak, fajtalan beszédekkel töltik az időt. Szinte így megy a vecsernye ideje is, sőt a fiatalok a gyepen játékkal szentelik meg a vecsernyét. 2/ Mások szénát hordanak, vagy más terheket. Többnyire pedig a gyomai csárdába férfi, asszony, leány, gyermek, szoktak mulatni az isteni szolgálat végezte előtt is.”

1832. Októberben Lábos és az előljáráshoz Somlay-t a tanítóságtól elmozdítják. A püspök ígéri, hogy a következő isk. évben más állomásra teszi át. Ez meg is történt.

1833. Ez évben már Szöllősy József – ezelőtt supplest a

leányiskolában – a fiúk tanítója, s ez év május havában a plébános már panaszkodat is hoz fel viselete ellen. – Somlay még 1839-ben is kérelmezte Endrődre visszahelyezését a Helytartótanácsnál.

Molnár József leánytanító kéri, hogy fizetését 150-ról 300 váltóforintra emeljék, mint amennyi a fiútanítónak van, aki emellett még 5/8 sessió földet is bír. Lábos erre a kérvényre a következőket jegyzi: „A férfitü gyermekek tanítója földje kétfelére való osztásába a Can. Vis. értelme szerint megegyezek és rendelem, hogy azon földnek felét a leányok tanítójának méretessék és adják ki az Erd. Birák.” A kettéosztás tényleg végbement.

1836. Báro Dreschelné – gr. Stockhammer Karolina Endrőd községnek 3 évre bérbe adta az ő endródi harmadrészét, következő feltételek mellett:

1. 62 " úrbéri sessio 75 váltóforintjával 4.659 f 22 kr

(jobbágyi szolgálmányok és adók nélkül)

2. 111 házasság adóját 7 v-frt 777 f

3. 66 házatlan zsellér adóját 3 váltóforintjával .198 f

4. 737 kapás szőlő tizedváltságért, á 3 f 737 f

5. az allodiális földeket:

158 hold a Simaberekben, 5 forintjával 790

134 hold a kopolalóban, 4 forintjával 536

1061 hold Udvarnokon, 4 forintjával 4.244

464 hold Polyákhalmon 4 forintjával 1.856

Össz.: 1.817 hold Összeg: 13.797 váltó-frt.

A közös urasági kocma a község házával szemben ezen bérleti időszak alatt épült 5.000 váltóforinton, melyet az építő község a bérösszegeből vont le.

A regálék jövedelme 2.211 forint volt.

1839. Erre az évre a község a fentiekből csak a következőket tartotta meg:

Az úrbéri szolgálmányokat és adókat 4.659 váltóforint

111 házasság adóját 777

az 59 házatlan zsellér adóját 177

a szőlőskertek tizedváltságát 737

Összesen: 6.350

A báróné nagyon el volt adósodva. Rendesen előlegezte a bérletösszeg nagyobb részét.

1840. Júliusban a báróné endródi részét könyörületből bérbe vette b. Vay Miklós évi 6.800 pengő = 17.000 váltóforintért, hogy a báróné adósságait, melyekből az endródi birtokot 34.000 pengőforint terhelt, 75 ezer p-forint erejéig lefizesse, oly kikötés mellett, hogy a birtok fölszerelésére apródonként 25 ezer v-forintot levonhat. A bérösszegeből a bérlet évenként 150 p-forintot tartozott b. Drechsel György (a báróné fia, az „endródi báró”, a megyében lévő Drechsel bárók apja) részére kifizetni.

W SZONDER W

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

RENDELKEZŐ NYILATKOZAT A BEFIZETETT ADÓ EGY SZÁZALÉKÁRÓL

A kedvezményezett technikai száma:

0011

A kedvezményezett neve:

Magyar Katolikus Egyház

Tudnivalók:

Ezt a nyilatkozatot tegye egy olyan postai, szabvány méretű borítékba, amely a lap méretét csak annyiban haladja meg, hogy abban a lap elhelyezhető legyen.

Fontos!

Ahhoz, hogy rendelkezése teljesíthető legyen, kérjük, hogy a borítékban az Ön nevét, lakcímét és adóazonosító jelét pontosan tüntesse fel!

Katolikus oldal

FEBRUÁRI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 5 órakor. Hétköznap reggel fél 8-kor. keresztút nagyböjt péntekjein 5-kor, vasárnap fél 5-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

február 8-án és 22-én, vasárnap fél 12.

Hunva

Vasárnap: délelőtt 10-kor. Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 5-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise. Nagyböjt péntekjein fél 5-kor keresztút.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor, szombaton 15 órakor vasárnapi előesti mise.

A péneki 8 órai misék után szentírásolvasás, nagyböjtben keresztút.

FEBRUÁRI ÜNNEPEK

1. vasárnap: Évközi 4. vasárnap
2. hétfő: Gyertyaszentelő Boldogasszony
3. kedd: Szent Balázs püspök vértanú
5. csütörtök: Szent Ágota szűz, vértanú
6. péntek: Miki Szent Pál és társai vértanú
8. vasárnap: Évközi 5. vasárnap
10. kedd: Szent Skolasztika szűz
11. szerda: Lourdes-i Szűz Mária
14. szombat: Szent Cirill és Metód, Európa társvédőszentjei
15. vasárnap: Évközi 6. vasárnap
17. kedd: A Szervita rend hét szent alapítója
21. szombat: Damjáni Szent Péter püspök, egyháztanító
22. vasárnap: Évközi 7. vasárnap
23. hétfő: Szent Polikárp püspök és vértanú
24. kedd: Szent Mátyás apostol
25. szerda: Hamvazószerda (szigorú böjt!)
29. vasárnap: Nagyböjt 1. vasárnap

A katolikus hit elemei (27.)

Imádságok (8.)

32. A 129. zsoltár: De profundis

A mélységből kiáltok, Uram, hozzád, Istenem, figyelj a szómrál!
Fordulj felém, és hallgass figyelmesen könyörgésem hangos szavára!
Ha bűneinket, Uram, felrovd,
Uram, ki az, aki előtted megállhat?
De nálad bocsánatot nyer a véték,
ezért félve tisztelünk téged.
Remélek az Úrban, benne remél a lelkem,
és bízom ígéretében.
Lelkem várja az Urat,
jobban, mint éji ör a hajnalt.
Mert az Úrnál van az irgalom,
és bőséges a megváltás nála.
Választott népét ő váltja meg minden bűnétől.

33. A halottakért

Adj, Uram, örök nyugalmat nekik, és az örök világosság fényeskedjék nekik. Nyugodjanak békében. Amen.
Uram, hallgasd meg könyörgésem, és kiáltásom jusson eléd.
Isten, híveidnek teremtője és megváltója, add meg elköltözött szolgálóid lelkének minden bűnük bocsánatát, hogy imádságunk által elnyerjék irgalmadat, amire mindig vágyakoztak. Amen.

34. Ima Szent István királyhoz

Nemzetünk apostola és hatalmas pártfogója, szeretett királyunk, Szent István, ki őseinket a pogány tévelygés sötétségéből az egyedül üdvözítő katolikus hit világosságára hoztad, istentelen bálványaidat leromboltad, megtért népednek templomokat és iskolákat emeltél, sze-

Január 24-én, szombat délután gyűlést tartott az endrői plébánián a Templomos Lovagrend Tiszántúli Komtúriája. Az összejövetel szentmisével fejeződött be.

Legközelebb február 28-án, szombaton délután 3 órára várjuk a Kedves Híveket a lovagok miséjére.

Tovább épül a hunyai plébánia

Az enyhe télnek köszönhetően néhány hét pihenő után tovább épül a hunyai plébánia. Az ősszel tető alá került az épület. Jelenleg a belső munkálatok folynak. Amint a képen is látható, belül ki van vakolva. Hamarosan a burkolati munkák következnek. (képünk)

A katolikus oldalakat szerkeszti:
Iványi László plébános

géneit, árváit és özvegyeit szerető atyaként tápláltad és így nemzetet műveltél, boldoggá tenni iparkodtál; a te tömérdek fáradozásod, kiállott küzdelmeid és mindezekkel szerzett kimondhatatlan nagy érdemeid miatt fiúi és még most is alattvalói bizodalommal fordulunk hozzád, ó apostoli szent királyunk, és kérünk, ne vond meg hathatós pártfogásodat a te magyar népedtől, melyet annyi munkával megtérttél. Kérj számára buzgó apostolokat; kérd az Istent, szüntesse meg köztünk a hitszakadás átkát és az erkölcsstelen életet, hogy üdvösséges törvényeid és igaz atyai szívedből fakadt intelmeid szerint, a szeretetben egyesülve, az egy igaz hitben állhatatosan megmaradjunk, szent életed nyomdokait kövessük és így egykor veled együtt az örök boldogságban Urunkat, Istenünket vég nélkül áldjuk és dicséreljük. Amen.

V. Az igazat az Úr egyenes utakon vezette.
R. És megmutatta neki Isten országát.

Könyörögjünk. Engedd kegyelmesen, mindenható Úristen, hogy a te hitvallód, Szent István, az egyházat, melyet e földön terjesztett, a mennyekben dicsőségesen védelmezze, a mi Urunk, Jézus Krisztus által. Amen. (Sík-Schütz: Imádságoskönyv)

35. Ima a hazáért

Emlékezzél meg Istennek dicsőséges Anyja, magyarok Nagyszőzvénye, szentséges Szűz Mária! emlékezzél meg örökségedről, melyet hű szolgálóid, első királyunk és apostolunk, Szent István neked fölajánlott és végrendeletében neked hagyott. Tekints kegyes arccal országodra és dicső érdemeid által légy szószólónk és közbenjárónk szent Fiadnál, Jézus Krisztusnál. Amen. (Esterházy Pál imája)

Hősök vagy áldozatok?

Kedves Olvasó!

Évezredes történelmünk sajnos nem szü-
kölködik nemzeti tragédiáknak sem.

A nemzeti közgondolkodásunkban szent kötelességként kell hogy éljen a gyászos évfordulókra való emlékezés. Szinte minden család érintett, hiszen apák, testvérek, fiak haltak százezreivel a haza védelméért, vagy sajnos még idegen érdekekért is. Legalább az évfordulók napján emlékezzünk, és lélekben tessékük újra a távoli földeken nyugvó hozzátartozóinkat.

Január 12-én volt a II. Világháború egyik legnagyobb magyar katasztrófájának a 61. évfordulója. A 2. magyar hadsereg a Don-kanyarban csaknem teljesen elpusztult, mintegy 150 ezer honfitársunk lelte ott halálát. Kik voltak ők, hősök vagy áldozatok?

Ugy tűnik, hogy 61 év sem volt elég idő ahhoz, hogy erre a kérdésre a történelem egyértelmű választ adjon. De ne feledjük, hogy mintegy 45 éven át a szovjet megszállás idején sem Magyarországon, sem a volt Szovjetunióban – ahol az orosz és ukrán egyszerű emberek is ellenségként tekintettek a Don-kanyarban elpusztult magyar katonákra – nem lehetett nyíltan népünknek saját hallottait meggyászolni, az ott pihenő katonáknak a végtisztességet megadni. Korabeli visszaemlékezésekből és Nemeskürty István Mi történt velünk című regényéből idézzük fel az akkori viszonyok egy-egy pillanatképét:

„... A magyar nemzet semmiképpen sem kívánt háborút, legkevésbé az oroszokkal.

...a korszerűtlenül felszerelt magyar hadsereg semmit se ér, legföljebb mint „emberanyag”.

...Az is mindenki tudhatta, hogy Oroszország végtelen távlatai, időjárása (kemény tél, hosszán tartó, latyakos-sáros tavasz) leküzdhetetlen utánpótlási nehézségeket okoznak.

...Az első magyar katonák egy héttel a német támadások kezdete után, 1941. június 28-án lépték át a Kárpátok határát és kezdték meg behatolásukat szovjetország területre. A magyar hadműveleteket egy „Kárpát-csoport”-nak elnevezett, mintegy két hadtestnyi katonai erő kezdte meg, a kassai VIII. hadtest parancsnokának, Szombathelyi Ferenc altábornagynak irányításával. Gyors-hadtest elnevezéssel két gépkocsizó dandár és egy lovasdandár tartozott még Szombathelyi altábornagy vezénylete alá. Ennek Dálnoki Miklós Béla vezérőrnagy volt a parancsnoka. Ebben a hadjáratban került sor a második világháború, sőt a történelem utolsó huszárohámára. Erich Kern, a Wehrmacht tisztje írta le emlékiratában, 1948. 54.):

„Reggel óta kemény harcban álltunk egy magas vasúti töltés oldalába beásott és szívesen védekező ellenséggel szemben. A nap folyamán már négyezer támadtuk őket, de mind a négyezer visszavertek bennünket. A zászlóaljparancsnok minden hangnemben ordított, a századparancsnokok tehetetlenek voltak. A sürgős tüzérségi tűztámogatást hiába kértük, az egyre késett. És ekkor csak megjelent a színen egy magyar huszárezred, loháton. Mind nevéttünk. Ugyan mit akarnak itt ezek a magyarok? Kár lesz azokért a pompás, elegáns lovakért.

Ekkor szinte kővé meredtünk. Ezek a fickók megőrültek! Huszárszázad, huszárszázad után robogott felénk. Elhangzott a vezényszó. A barnára sült arcú, karcsú lovasok úgy ültek a nyeregben, mintha belenőttek volna. Parancsnokuk, egy magas, fénylő

aranygalléros huszárezredes kirántotta a kardját. Négy-öt könnyű páncélgépkocsi kanyarodott elő a szárnyakra és már vágatott is át a széles, sík mezőn a huszárezred, kivont kardjuk csillogott a nap fénylő sugarai-ban. Talán Seydlitz rohamozott így egykoron. Minden elővigyázatról megfeledkezve ugrottunk föl állásainkból. Olyan volt az egész, mint egy nagyszerűen megrendezett lovas film. Eldördültek az első lövések a töltés felől, aztán mind ritkábban hallottuk őket. És ezután szinte kidüldedt szemmel, hitetlenkedve néztük, amit láttunk, hogy a szovjet ezred katonái, akik a mi századaink támadásait olyan hevesen és elkéseredett ellenállással verték vissza, most sorra ugrálnak föl, és szinte eszelősen futnak, menekülnek, a diadalmasan száguldó magyarok pedig úzik, hajtják, maguk előtt az oroszokat és fénylő kardjaikkal gazdag, nagyon gazdag aratást végeznek köztük. A fénylő huszárkardok csillogását az orosz muzsik idegei egyszerűen nem bírták elviselni. Ez a primitív fegyver most a primitív tömeg ellenállását zúzta szét.” (Ezt a huszárohámot Mikecz Kálmán őrnagy, a 4., „Hadik” huszárezred osztályparancsnoka vezényelte).

A magyar katonák négy hónap alatt több mint kétezer kilométer mélységben hatoltak be a Szovjetunió, lényegében Ukrajna területére és eljutottak a Dnyeper folyóig. A kitűzött feladatot súlyos veszteségek ellenére végrehajtották. (3730 fő véres veszteség, anélkül típusú olasz kis harckocsijaik száz százalékban megsemmisültek, a „Toldi” könnyű harckocsik pedig nyolcvan százalékban. Igen nagy volt a lövészteség is.) Figyelembe véve, hogy magyar katonák 1918 óta nem szereztek haditapasztalatokat, felszerelésük pedig elégtelennek bizonyult, bevetésük eredményesnek mondható... E tapasztalatok alapján magától értetődnek tűnt, hogy kormányunk és az államfő arra az álláspontra helyezkedik: megtettük, amit elvárnak tőlünk, többre nem futja erőnk-ből. ... 1941 karácsonyára mintha fellélegezhettünk volna...Azonban. A német hadsereg Moszkva alatt megtorpant. Szabályosan belefagyott a hóba. A katonák még mindig nyári öltözetüket viselték. A háború sorsa eldőlt, a németek ezt a háborút elvesztették. „Az oroszok győznek, a németek összeomlanak... az oroszok jobban harcolnak, mint gondoltuk volna. Nyoma sincs összeomlásuknak, mint ahogy a németek állítják... Megfordult a kocka.”... Ugyanez, 1941. december hetedikén a japán légi-erő a csendes-óceáni amerikai flotta Pearl Harbor-i támaszpontját bombázta; megkezdődött a japán-amerikai háború, minek következtében Nagy-Britannia hadat üzent Magyarországnak (Jugoszlávia megtámadásakor szakított meg velünk diplomáciai kapcsolatait), Németország és Olaszország pedig december 11-én az Amerikai Egyesült Államok-nak. A világháború jószerint az egész az egész földgömbre kiterjedt.

... A helyzet tehát az, hogy Magyarország (területe: 172 ezer négyzetkilométer, lakosainak száma kis híján 15 millió fő) 1941. december 12-től hadiállapotban van: az Eszák-amerikai Egyesült Államokkal, a brit birodalommal, annak gyarmatait ideszámítva, beleértve Dél-Afrikát, Ausztráliát, Új-Zélandot, Kanadát, és Indiát, valamint a Szovjetunióval.

... 1942 januárjában a német hadvezetőség tudta, hogy oroszországi támadásuk, előnyomulásuk elakadt. Minden hatókörük-be tartozó katonai erőt igénybe kellett venniük. Ezért 1942. január 6-án Budapestre érkezett Ribbentrop külügyminiszter, hogy újabb magyar csapatok bevetését, sőt: a teljes m. kir. honvéd haderőt követelje. A kormányzó időnyerés céljából „a részletek megbeszélésére” magyar és német katonai szakértők tárgyalását javasolta... Ingerült viták és kölcsönös szemrehányások után abban maradtak, hogy kormányunk az egész honvéd haderő egyharmadát – a 2. magyar hadsereget – küldi a harctérre.

...A hadsereg 1942 áprilisában indult a harctérre, három hadteste július 27-ig foglalta el harcálláspontját; parancsnoka, Jány Gusztáv vezérezredes. A már kiérkezett magyar alakulatok június 28-án kezdték meg támadásukat, augusztus elejére közelítették meg a Don folyót. Fokozatosan berendezkedtek a folyam védelmére. Így telt el az ősz és az első, 1942-es november-decemberi téli hónapok... ez a 2. hadsereg, melyet tényleg „leirtak”, úgy ahogy volt: odaveszett...” Császárné Gyuricza Éva

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

Szent Balázs

Ünnepe:
február 3.

„Egy napon rémült anya sietett hozzá, mert fia egy torkán akadt szálkától fuldoklott. A szent megáldotta a fiút (egy másik változat szerint eltávolította a halszálkát) és a fiú megmenekült a haláltól.

Ki is volt ez a közkedvelt szent? Szentünk született örmény volt, és olyan példamutató életet élt, hogy Szent Sebásté népe püspökké választotta. A keresztényüldözés miatt egy barlangból vezette híveit. Imádkozva, tanácsokat osztva és gyógyítva a rábízott közösséget. Allhatatosságra, kitartásra buzdítva őket. Nemesak a lélek betegségeit gyógyította, ismerte a test bajait, így lelki és testi betegségeket egyaránt gyógyított.

A hagyomány szerint vadállatok őrizték, amelyek vadállatok módjára engedelmessé váltak neki. De sajnos nemcsak a kereszténynek ismerték a barlanghoz vezető utat, hanem a poroszlók is. Az oroszlanokból, tigrisekből, medvékből és farkasokból álló testőrség sem tudta megmenteni a remete-püspököt, mert ő ellenállás nélkül engedte magát elfogni. Mivel Balázst nem bírták hittagadásra kényszeríteni, megkorbácsolás után a siralomházba került. Mint a barlangban, a börtönben is sok segítséget kérő ember kereste fel és rabságát is imádságra, gyógyításra és csodatévő segítségre használta. Egy alkalommal, mikor a bíról kísérték vissza a cellájába, egy asszonyon úgy segített, hogy visszaadta a sertését, amely farkas ragadott el. Az asszony hálából ajándékot hozott neki, húst, kenyeret és gyertyát. Balázs nem maradt adós: a gyertya felajánlás évenkénti megismétlését, különleges áldásával kötötte össze.

A kihallgatás során a pogány isteneket ördögnek nevezte. Kemény ítéletet kapott: vízbefojtást. Balázst egy tóba dobták, de nem fulladt bele, mert a tó a kereszt jelére kiszáradt. Végül lefejezték. Mindez 316-ban történt.

Kelétlen a VI. századtól, nyugaton a IX. századtól, mint a torokbajok ellen védő szentet tisztelték és elterjedt Szent Balázs ereklyéinek kultusza is. Hamarosan feltűntek a szent mardványai Tarantóban, Maizban, Trierben, Lübeckben, Párizsban és Ragúzában, ahol a város védőszentjévé választották. Számos templomot szenteltek neki Konstantinápolyban és Rómában.

Balázst a középkorban rendszerint püspöki öltözetben vagy palástban ábrázolják, pásztorbottal és keresztbe illesztett gyertyákkal, sertéslejjel, valamint gerebennel (emlékeztetésül arra a vaskampóra, amellyel a legenda szerint kíntatásakor a testét tépték), ritkábban egy fiúval.

Különleges jelenetek, mikor Balázs kihúz egy halszálkát egy fiú torkából, csoda a farkasokkal és a disznóval.

Gyógyítása révén a segítőszentek közé sorolták. Így lett védőszentje az orvosoknak, takácsoknak, gyertyaöntőknek, tímároknak, a szélmolnároknak és a fúvós muzsikuskoknak.

Kora tavaszi időjárás fordulónap az ünnepe: a tél végét és veszedelmes viharokat jelzi. Hazánkban a XVI. század óta ismert a Balázs-napi áldás, ami a torkon akadt szálka eltávolí-

tásának és a Balázsnak adott gyertya együttes emlékéből ered. A pap Szent Balázs napján vagy az azt követő vasárnap a templomban két X vagy Y alakban összekötött égő gyertyát tart a hívő álla alá-elé; és a torokbajtól, meg minden más bajtól való megszabadulásért imádkozik: „SZENT BALÁZS PÖSPÖK ÉS VERTANÚ KÖZBENJÁRASÁRA SZABADÍTSON MEG TÉGED AZ ISTEN A TOROKBAJTÓL ÉS MINDEN MÁS BAJTÓL.”

Régi paraszti hiedelem szerint a balázsnapi vizet a fiatal baromfinknak adták inni, s így nem fogja őket elvinni a róka. Kötni sem kötöttek, mert különben a szél elviszi a tetőt. Balázs napokon a lovakat megáldották, a balázskenyér, pedig elűzi a torokfájást.

A nagy beteg, torokrákkal küzdő Babits Mihály drámai versben állított emléket a gyermekkori „balázsolásnak”:

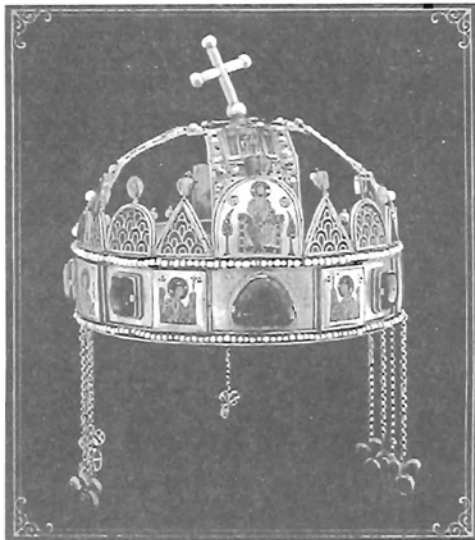
Balázsolás

Szépen könyörgök, segíts rajtam, szent Balázs!
Gyermekkoromban két felhíváson gyertyát tettem keresztbe gyenge nyakamon
s úgy néztem a gyertyák közül,
mint két ág közt kinéző ijedt őzike.
Tél közepén, Balázs-napon
szemem pislogva csüggött az öreg papon,
aki hozzád imádkozott
fölémhajolva, ahogy ott térdeltem az
oltár előtt, kegyes szokás
szerint, s diákul dünyögve, amit sem én
s ő se jól értett. De azért
te meghallgattad és megóvtad gyermeki
életem a fojtogató
torokgyíktól, s a veszedelmes mandulák
lobjaitól, hogy fölönvén
félszáz évet megérjek, háladatlanul,
nem is gondolva teréad.
Oh ne bánd csúf gondatlanságom, védj ma is,
segíts, Sebasta püspöke!
Lásd, így élünk mi, gyermeknődra,
balgatag hátra se nézünk, elfutunk
a zajló úton, eleresztve kezete,
magasabb szellemek-de ti
csak mosolyogtok, okos felnőttek gyanánt.
Nem sért, ha semmibe veszünk
s aztán a bajban újra visszazaladunk
hozzátok, mint hozzád ma én
reszkető szívvel... Mosolyogj rajtam, Balázs!
ki mint szepegő kamasz,
térdplek itt együgyű oltárod kövén-
mosolyogj rajtam, csak segíts!
Mert orv betegség öldös íme engemet
és fojtogatja torkomat,
gégém szűkül, levegőm egyre fogy, tudóm
zihál, s mint aki hegyre hág,
mind nehezebben kúszva, vagy terhet cipel,
kifúlva, akként élek én
örökös lihegésben. S már az orvosok
kése fenyeget, rossz nyakam
fölvágni, melyet hajdan olyan megadón
hajtottam gyertyáid közé,
mintha sejtettem volna már... Segíts, Balázs!
Hisz te szent gégédet is
kések nyiszálták, mikor a gonosz pogány
kivégzett: tudhatod, mi az!
Te ismered a penge élet, vér ízét,
a megfeszített perceket,
a szakadt légcső görceit, s a fulladást
csatáját és rémületét.
Segíts! Te már mindent tudsz, túl vagy mindenem,
okos felnőtt! Te jól tudod,
mennyi kint bír az ember, mennyit nem sokall
még az Isten jósága sem,
s mit ér az élet... S talán azt is, hogy nem is
olyan nagy dolog a halál.

A Magyar Szent Korona működik!

Kedves olvasó! A 21. század első napján, 2000. január elsején a Magyar Szent Koronát átköltöztették az Ország Házába. Sokan vagyunk, akik őszintén reméljük, hogy a Szent Korona az Ország Házában kedvezően befolyásolhatja a magyarság jövőjét. Hogy hogyan, és miképpen lehetséges ez, ehhez meg kell ismerkednünk a Szent Korona misztériumával. Szeretnénk méltóképpen elmondani, hogy miképpen lehetséges az, hogy a Magyar Szent Koronánk jogi személy, és legmagasabb rangú alanya a magyar államhatalomnak.

Ezen ismereteket Dr. Pap Gábor művészettörténész előadásának rövidített változatából, több részletben való közléssel szeretnénk közre adni. Kérjük, olvassák figyelemmel, mert olyan ismereteket szerezhettek, amelyeket hosszú évtizedek óta eltitkoltak előlünk.

IX. rész

Hittel intézték el a dolgokat.

Tehát nem lebotva, analizálva a kérdést részleteiben oldom meg, hanem egészében, egyszeri ráhangolódással.

Fel kell figyelni rá, hogy a Magyar Szent Korona képrendje között nagyon szoros a kapcsolat. Erre mondhatják; nem a nagy feltalálás, -tényleg nem az- egyébként a beavató korona, és ha tudjuk, hogy teljes személyiség átalakítást kell elvégeznie, akkor nyilvánvalóan olyan tulajdonságokat kell az egyes agyfelületek fölé tenni, ami alatt megfelelő tulajdonság befolyásolás történik. Az agymező nem egyöntetűen idegzik be a szervezetet és felelősek bizonyos tulajdonságaink működéséért. Ha én megsértek egy agyterületet akkor mondjuk a látóképeségemet veszítem el, de ha egy másik agyfelületet sértek meg, akkor már nem a látóképeségem fogom elveszíteni, hanem egy másik fajta viselkedésem fog sérülni általa. És ezeket ma már elég nagy pontossággal fel lehet térképezni. Tehát lehet tudni, hogy milyen viselkedés típusok felelnek meg az agykéreg szintjén, illetve a kéreg alatt agyterületen mondjuk Szent Péternek. Ezzel egy orvoscsoporthoz már 1986-ban úgy foglalkozott, hogy először szimpóziumon 86 decemberében, majd az idevágó ismereteit és 87-ben már írásban is közzé tette. És a 80-as évek végén a 90-es évek elején már végigszáguldoztak a világon angol nyelven! Tehát ez azt is jelenti, hogy mi vagyunk itt a legtájékozatlanabbak a saját szent koronánknak a legfontosabb ügyeit illetően. Hát ezeken próbálunk mi itt áttörni az ilyenfajta előadásokkal, mert az elképzelhetetlen számomra, hogy az ilyen kincsek még alapfokú tudnivalóikkal nincs tisztába a magyar állampolgároknak a 99%-a! És amit helyette adnak neki a magyar koronáról annak 99%-a szemem szedett hazugság! Meg fogom mutatni, mi az ami hazugság, és helyette mi az ami látható. Tapintható igazság!

Andrást és Fülöpöt még valami összeköti mint apostolokat. Együtt tevékenykedtek, ez a tevékenységük már nem a Bibliában van leírva, nem az Újszövetségben, hanem a legendájukban. Külön-külön mind a kettőnél hangsúlyozódik, van egy olyan legendárium, kifejezetten magyar király részére készült, aki Magyarországról indult el, hogy Itáliában

elfoglalja trónját, de még mielőtt megkoronázhatták volna, meggyilkolták. Ez Nagy Lajos király öccse volt, - Anjou - Endre. Az ő részére készült el a legendárium, amelyik egész sereg tudnivalót tartalmaz, amelyre csak egy magyar királynak van szüksége, tehát magyar származékunk van szüksége. Tehát a magyar szentek legendái és az apostoloknak magyar vonatkozású története! Most erre mondhatnánk, hogy hogy beszélhetünk „apostoloknak magyar vonatkozásúakról”? Amikor köztudott, nem is tudom ki mondta a TV-ben, hogy Árpáddal jött be az első magyar a Kárpát-medencébe. Ha az ember pikkint, azt feleli, hát, hiszen ezért kapta az Akadémia elnöki székét! Mert ezt mondja. Semmi köze nincs a tényekhez. Mert hisz a tényekhez annak van köze, tessék elolvasni, mit írnak rólunk egészen a legrégebbi időktől kezdve! A barátaink is az ellenségeink is, és mi magyarok is, mert ugyanazt írják, összesen 4 féle elnevezéssel illetnek és kb. ugyanannyiszor írják az egyiket, mint a másikat! S visszafelé haladva ez ugye a magyar, vagy annak a valamelyik névváltozata pl. görögben az UNGROY Hungarus, vagy annak valamelyik névváltozata Nyugat-Európában, akkor neveznek: AVARESNEK, ugyan azt a magyarságot. Neveznek: UNNOINAK (görög forrásokban) vagy annak megfelelő HUNNI, u. többes számban a latin forrásokban, és ugyanannyiszor SZKITÁNAK, természetesen. Tehát ezek a források az araboktól kezdve a legnyugatibb forrásokig ugyanazokat írják. Ezek nem nagyon tudtak összebeszélni! Tehát az a fikció, hogy ezek rosszul értesültek voltak: no de ugyanolyan mértékben! Ugyanúgy rosszul értesült egy arab Kútfő, mint egy franciaországi nyelven író latin szerzetes? Ezt már ne felejtsük el! Teljesen nyilvánvaló, hogy egy tényleges continuitásról van szó!

Én amikor a mai előadásomra készültem, elővettem Moravcsik Gyulának egy nagyon fontos könyvét: Az Árpád-

ház történetének bizánci forrásai-t. Ez azért fontos könyv, és azért nagyon jó, mert a történetek mellett ott vannak a görög eredeti szövegek. Nem lehet hazudni! Nem lehet csúsztatni! Ha ők egyszer türkök írnak, türkök beszélnek. Tessék megnézni, miért türkök? Ugyan abban az időben ott van az unglaj is! Rendszeresen használják a szkitát, és az unjojt (Hun) is a magyarra. Ezeket a kérdéseket nagyon higgadtan bizony újra kell tárgyalni! Egyet egészen biztosan lehet tudni, még Napóleon korában a felkelő nemességet a szkíta elődök erkölcsével és hadi dicsőségével lelkesítették. Erre mondhatják: na annyit is ért! Csak ne egy Petőfi versből tanuljuk meg, hogy milyen volt a győri csata? Napóleon maga nyilatkozta, hogy az összes csaták között a legnehezebb volt a győri csata, és ha nem olyan idioták a vezetői a magyaroknak, semmi körülmények között nem tudott volna győzni... Most ezt így tessék megjegyezni! Nekünk nem egy-egy tényben torzítanak, hanem az EGÉSZ TUDATUNKAT torzítják, és mindig a kisebbségi érzés újabb és újabb megerősítésében, soha nem ellenkező irányba! Tehát még ezt sem higgyük el anélkül, hogy utána ne néznénk!

Jókai Mór a Névtelen várban pontosan leírja, regényes körülmények között -de csak azért, mert más körülmények között nem lehetett volna kiadni- teljes pontos adatolással, leírja a győri csata eleje, vége, következményei kérdéskörét. És ebben az időben itt még a nemességnek a szkíta erkölcs volt a példakép! Ez nem önmagában érdekes, hanem azért érdekes, mert az egész Európában egyetlen más népnek nem volt a szkíta erkölcs a mintája. Például egy németet nem lehetett szkíta erkölccsel lelkesíteni, egy olaszt sem, egy oláhot sem, egy tótot sem, csak akkor, ha mint vállalt magyarságát érezte szkíta származékunk!

Tehát a kisajátítása a szkitáknak, indoeurópai részről, késői szerzemény. Teljesen politikai tendenciák állnak mögötte. No, most ezt miért kell hangsúlyozni? Azért, mert András és Fülöp a 2 szkíta tériítő apostol. És pontosan ez a jellegzetesség: ezt hangsúlyozza az Endre király számára készített ANJOU LEGENDÁRIUM. Andrásnál is, ahol külön írja le a történetét, Fülöpnél is, tehát ők a szkíta tériítők. Ez mit jelent? Egyrészt azt, hogy ők szkíta forrásból hozzák a kereszténységet, másrészt, hogy a szkitáknak mondják el az örömeiket. Na, most szkíta utód király egy van Európában! Ez pedig a magyar király!

Folytatjuk!

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszereket.

Corvo bianco
Cipőipari Rt.

MAGÁNVÁMRÁKTÁR

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

Endrőd néprajza

Rendező: Szandra István

Háromkirályjárás Endrődön

Bemutatkozás: (mind mondják)

Adnak-e a három királyoknak szállást?
(bentről mondják) Adunk!

Heródes: Én vagyok Heródes király,
aki keményen felfegyverkezve keresem
Isten fiát, hogy megöljem őt.
De nem találtam meg. Napkeletről Bölcsék
jönnek, akik kisdedet keresnek,
ha megtalálják, tudtomra adják és megölöm őt.
(kiszól) Gyere bé Menyhárt!

Menyhárt: Menyhár király vagyok.
Király volt az apám Kis-Ázsiában,
Kétfelől aranylánc, csüngött a nyakában,
Aki nekem pénzt nem ad, nem jut Mennysországra!
(kiszól) Gyere bé, Gáspár!

Gáspár: Én vagyok a Gáspár, afféle földi király.
Láttuk a csillagát az igaz Királynak,
Elindultunk, hogy megtaláljuk őt,
És a világ királyának valljuk.
(kiszól) Gyere bé, Boldizsár!

Boldizsár: Jöttem, siettem Szerecsen híres országából.
Egy kappanra rátaláltam,
kicsavartam a nyakát, megfőztem
és még a pásztorok is ettek belőle.
Eljöttem, hogy megtaláljam
az új királyt és imádjam őt.

G. M.B.: (egyszerre mondják)
Gáspár, Menyhár, Boldizsár,
Mind a három szent király.

Katona: (kardjával Heródes kísézője felé csap, mert az
kardjával megfenyegette őt)
Allj félre barátom, tőled én nem félek.
Ilyen legénytől én meg nem ijedek.
Éjjel te gazdáddal, én magamnak élek!
(kardjával odasuhint Heródes kísézőjének)

Együtt énekelnek:
A szent királyok, három águsok,
Ur Krisztus, Ur Krisztus.
Miként szemléljük, akként köszöntjük,
A Jézust, a Jézust.

Pásztor és az angyal: (együtt éneklük a közönség felé)
Örömet mondok néktek, ne féljetek,
Mert ma született a ti üdvösségetek,
Mert ma született a ti üdvösségetek.

Menjete el hát gyorsan a városba,
Ott találjátok Jézust a jászolba,
Ott találjátok Jézust a jászolba.

Három királyok új csillagot látnak,
Az ő szívükbe ekképp gondolkodnak,
Az ő szívükbe ekképp gondolkodnak.

Menyhárt: (ének)
Ez bizonyára új királynak jele,
Mit a próféták, rég megjövendöltek.

Boldizsár: (ének)
Menjünk el nyomban, és ha fölhaláljuk,
Ajándékunkkal királyunknak valljuk.

(Veszik az ajándékokat, készülődnek: a helyiséget körbejárják és visszatérnek a tér közepére kitett jászolhoz vagy betlehemi templomocskához. A járkálás alatt énekelnek, melynek dallama feltűnően szép, mert a tevé járását utánozza a ritmus.)

Együtt énekelnek:

Egy új csillag támadott kelet szelíd egén,
Mely jelenti, hogy leszállt, a rég várt égi fény,
A rég várt égi fény.

Kelet három bölcsei látták a csillagot,
Elindultak gazdagon, vittek ajándékot,
Vittek ajándékot.

Jeruzsálemben érvén a csillag elveszett,
Felőle kérdeztetek, királyt és véneket,
Királyt és véneket.

Hol van a zsidók királya, ki ma világra jött,
Láttuk az ő csillagát, jöttünk imádni őt,
Jöttünk imádni őt.

Heródes, hogy ezt hallá színében változott,
Az ő vén bölcseivel ekképp tanácskozott,
Ekképp tanácskozott.

Keressétek fel hamar bölcsék a csecsemőt,
Feltalálván én is el – megyek imádni őt,
Megyek imádni őt.

És a csillag megállott egy istálló felett,
A három bölcs térdre hullt, az új király előtt,
Az új király előtt.

Ajándékokat adván aranyt, tömjént, mirhát,
Mely egyedül jelenti, a ma született királyt,
A ma született királyt.

Aranyat, mint királynak, tömjént, mint Istennek,
Jelentette a mirha, halandó embernek,
Halandó embernek.

(Fél térdre ereszkednek és a három király felajánlja az ajándékokat, s közben énekelnek.)

Gáspár mutatja néki szép aranyját,
Ezzel jelenti királyok királyát,
Ezzel jelenti királyok királyát.

Menyhárt a tömjént Jézusának viszi,
Istenségéről bizonyoságot teszi,
Istenségéről bizonyoságot teszi.

Boldizsár mirhát nyújt szerelmesének,
Ezzel jelenti őtet istenének,
Ezzel jelenti őtet istenének.

Mindnyájan énekelnek a pásztorok is:

Új csillag jelent az égen,
Kít meg jövendöltek régen,
Próféták ő könyvében,
Próféták ő könyvében.

Kit szent lelkek óhajtának,
Limbuszban lévőök várának,
Buzgó imádságokkal,

Kondrátó: Cs. Szabó István

Gyoma néprajza

Az 1739. évi pestisjárvány Gyomán
I. rész

Az általam ismert szakirodalom szerint egy 1517. évi feljegyzésben ismerhető fel e szörnyű betegségre utaló feljegyzés; „meregý kele ev torkaban”; azaz mirigy nőtt az ő torkában. Ismeretes továbbá az 1708-1711. között dühöngött országos pestisjárvány mely nem kevés mértékben gyengítette meg II. Rákóczi Ferenc Magyarország-és Erdély fejedelme, vezérő fejedelem urunk öngysága által vezetett szabadságharcunk katonái, gazdasági „környüllásait”. Ekkor országosan másfél millió pestisben elhunytat számláltak össze.

„Az utolsó nagy pestis járvány Magyarországon 1738-1742 között volt. Sok viszontagságos idők után alig húsz esztendeje újra megült Gyoma református vallású szinmagyar lakossága ez idő alatt vesztett el –apraját, nagyját bele-számítva- 505 lelket. Iszonyu csapás volt ez, de nem csak Gyomára nézve hiszen az egész Békés vármegyében is tombolt ez a járvány s sirba küldött 5165 lelket. A legkevesebbet Csabán; 65 lelket, mert mint Haán Lajos tudós tiszteletes történész evangélikus lelképásztor írja; „igen nagy szigorúsággal betartották az elkülönítő előírásokat, ugyannyira, hogy a korabeli lelkész az elkülönítő épületet körülvevő árkon keresztül egy rudon nyújtotta által a még tántorgó, de holtuk előtt az urvacsora közösségében résztvenni óhajtó hiveknek a szent jegyeket s a rudat utána alaposan megfűstölték.

Ennek a – legtöbb esetben kelet felől érkező – betegségnek népies neve; „mirigy, guga” s ennek változatai pl. erdélyben főleg székelyföldön; „csuma”. Kórokozójának hordozója bizony a „házi patkány”, sajnos korabeli eleink ezt még nem tudták volt. Súlyos, gyors lefolyású belső betegség, pestises gyulladás, pestises szepszis/mérgezés/, ld. még „guga”; nyaki mirigyek gyulladása megdagadása /lymphademitis/, a régi nyelv-

használatban a pestist is jelentette. A „guga” minden olyan daganat, amely az ember mirigy részén /ágyék, hónalj/ keletkezik. Az állatok hasonló kemény daganatait szintén gugának nevezték.

A gyomai pestisben elhunyt eleinket feltüntető, Gyoma egyik legkorábbi újratelepülés utáni irata, a Békés megyei Levéltárban található Gyulán a következő jelzettel:

BmL.Gyula.Gyoma Nagyk. ir.V.317.A.b.1.Iratok 1739-1825.Fol.1-8. „Anno 1739.Die 15-January Kezdött Gyomán Istennek Csapása, a' guga, Kik megholtanak ezen Istennek Csapásába, azoknak neveik beíratattanak ekképen.” Igen értékes irat ez, mert az egyházi anyakönyvünk /Ref. Egyh./ 1741-től van vezetve, tehát eltekintve 1719-1725 között megejtett megyei összeírások névsorától -melyek különböző kitételek miatt korántsem teljesek- egyetlen korai részletes családnévanyagunk Gyoma lakosságára nézve. Ébből a névsorból ismerhetjük meg, hogy milyen pusztítást végzett ez a egyetlen járvány, mert a következő 1745 évi megyei összeírásban hiányoznak az itt még előtűnő családnevek s viszont nagyon sok új név jelenik meg ami újabb idetelepülőket jelez.

A „pestises” névsorból több következtetés, megállapítás szűrhető le, nézzünk ezek közül néhányat. Az első halottakat 1739. január 15-én, 16-án, 17-én, 18-án, 19-én, 20-n, 21-22-én, 25-én, 26-án, 28-29-én, 30-án temették; felnőtt férfit 6, nőt 4, gyermekkorú férfit 19, leányt 7 lelket. 15-én 6, 16-án 4, 17-én 2, 18-án 2, 19-én 2, 20-án 4, 21-én 2, 22-én 2, 25-én 2, 26-án 1, 28-án 3, 29-én 3, 30-án 3 lelket. Február hónapban megnőtt az elhunytak száma felnőtt férfi 13, asszony, nő 11, gyermekkorú férfi 22, leányt 30 lelket temettek. Február 1-én temettek 5, 2-án 1, 3-án 2, 4-én 3, 5-én 1, 6-án 2, 7-én 3, 8-án 4, 9-én 8, 11-én 3, 12-én 4, 13-án 4, 14-én 2, 15-én 9, 16-án 6, 17-én 4, 18-án 10, 19-én 4, 20-án 2, 21-én 2, 22-én 2, 23-án 5, 24-én 4, 25-én 5, 26-án 8, 27-én 10, 28-án 3 lelket. Már-

cius hónapban elhunyt felnőtt férfi 47, asszony, nő 30, gyermekkorú férfi 79, leány 70 lélek. Március 1-én temettek 9, 2-án 5, 3-án 4, 4-én 5, 5-én 12, 6-án 6, 7-én 6, 8-án 6, 10-én 11, 11-én 7, 12-én 4, 13-án 7, 14-én 8, 15-én 14, 16-án 12, 17-én 7, 18-án 6, 19-én 5, 20-án 7, 21-én 12, 22-én 15, 23-án 6, 24-én 9, 25-én 7, 26-án 10, 27-én 4, 28-án 6, 29-én 5, 30-án 5, 31-én 8 lelket. Áprilisban elhunyt felnőtt férfi 25, asszony, nő 6, gyermek férfi 33, leány 31. Április 1-én eltemettek 9, 2-án 10, 3-án 6, 4-én 6, 5-én 4, 6-án 5, 7-én 4, 8-án 2, 9-én 3, 10-én 4, 11-én 8, 12-én 4, 13-án 5, 14-én 3, 15-én 1, 16-án 5, 17-én 2, 18-án 1, 20-án 2, 21-én 1, 24-én 2, 25-én 2, 26-án 2, 27-én 1, 28-án 1, 29-én 1, 30-án 1 lelket. Május hónapban eltemettek felnőtt férfi 1, asszony, nő 1, gyermekkorú férfi 5, leány 1. 4-én 1, 7-én 2, 11-én 1, 12-én 1, 13-án 1, 21-én 1, 26-án 1 lelket.

Feltűnően sok az elhunytak között minden időben a felnőtt férfiak és fiúgyermek száma. Március és április hónapban haltak meg a legtöbben, ekkor szinte minden napra esett temetés, volt olyan nap, hogy 15! A bejegyzések is érdemesek a tanulmányozásra. A legszánandóbbak a „névtelenek”; „A Nótárius Szolgálla, Oláh Gergely Ridegje / 10-15 esztendő fiúcska, aki kint a tanyán akkor még állatszálláson az állatokra felügyelt./, Icsa István Szolgája, A Schola Mester Öccse, Praedikátor Uram Szolgálla, Koós Ferencz Kondássa, Szappanos Mihály Sógora.” A feleségek, gyermekek is csak úgy mint a halott anyakönyvben így szerepelnek; „Garay Márton Felesége, Szilva Mihály Fia, Mata István Leánya.”

Családok pusztulását is nyomon lehet követni: „Katona Szabó János maga, Katona Szabó János Fia, Leánya, Felesége, Leánya, egy napon: Ramos István maga, Felesége” majd

ápr. 18-án Némédi Mihály Schola Magister Uram is követte öccsét s sok szép jóra való tanítványát.

Cs. Szabó István

folytatás az előző oldalról

Buzgó imádságokkal.

Gáspár: (ének)
Új királynak királyságát,
Mennyeinek földnek méltóságát,
Szent Gáspár bizonyítja,
Szent Gáspár bizonyítja.

Menyhárt: (ének)
Noha Menyhárt szegénységét,
Látja mégis Istenségét,
Vallja és bizonyítja,
Vallja és bizonyítja.

Boldizsár:(ének)
Boldizsár ő mirhát viszen,

Ezzel bizonyágot teszen,
Hogy Isten emberré lett,
Hogy Isten emberré lett.

Mindnyájan mondják:
Köszönjük, hogy minket ide bebocsájtottatok,
A három királyoknak ti szállást is adtatok,
Az égi áldás szálljon tireátok,
Dicsértessék Jézus, vígan maradjatok!

Kivonuláskor mindnyájan éneklük:
Visszatérének ők hazájukba nagy vígan, nagy vígan,
És ezt a csodát mindennek mondják
nagy bátran, nagy bátran,
És ezt a titkot mindennek mondják
nagy bátran, nagy bátran.

Vaszko Irén gyűjtése

ESEMÉNYEK, EPIZÓDOK, ÉLETKÉPEK

A RÓZSAHEGYIBŐL

Iskolánk életében nagy változás következett be, hiszen a 2003/2004-es tanévtől nyugdíjba vonuló Ladányi Gáborné igazgató helyét Farkas Zoltánné vette át. A tantestület és az önkormányzat a beadott pályázatot egyhangúlag támogatta.

Az elfogadott pedagógiai program szerint haladunk tovább. A személyi változások következtében törvényszerűen bekövetkező változások mellett megőrizzük a közösen kidolgozott értékeinket, ápoljuk a hagyományainkat.

A tanév munkatervének összeállításánál építettünk a hagyományos rendezvényeinkre.

Iskolanaptárunk eddigi jelentősebb eseményei:

Tanévnyitó ünnepségünkön az első osztályosok örömmel fogadták a gyermekeknek szóló „Rózsahegy program”-ot, melynek átadásával hivatalosan is az iskola diákjaivá fogadtuk őket.

Az első hetet a „Tanulás tanítása” projekt napjaival indítottuk, megkönnyítve ezzel a szünet és az iskola közötti átmenetet. Az első hét zárásaként diákönkormányzatunk megszervezte a hagyományos őszi túrát.

Vári Éva 8. osztályos tanuló így emlékezik a nap eseményeire: A csipős hidegben felsorakoztunk az iskola udvarán és türelmetlenül vártuk az indulást. Az akadályok a ligetben és az ártérben voltak. Egy részük elméleti feladatokból állt, de az is talált kedvére valót, aki az ügyességi feladatokat kedveli jobban. Nekünk a környezetvédelemről szóló feladat tetszett, hiszen itt maximális pontszámot kaptunk. Az akadályok sikeres leküzdése után kellőképpen elfáradva, de jó hangulatban érkezünk a táborhelyre. A reggeli hidegnek ekkor már nyoma sem volt. Beszélgettünk, játszottunk, több osztály pedig fociban mérte össze tudását. A nap zárásaként minden csapat jutalmat kapott. Kicsit szomorúan indultunk haza, mert nekünk ez volt az utolsó őszi túránk.

Október 23-a is a hagyományok jegyében telt, hiszen Dr. Dávid Imre polgármester úr felkérésére most is iskolánk irodalom szakköre és énekkara adta az endrődi városrész ünnepi műsorát.

Nem könnyű, de szép feladat évről évre az ünneplő közönség elé kiállni, és színvonalas műsort adni. Ezt tanulóinknak és az

őket felkészítő Komóczi Attiláné magyar szakos, Nagy Ildikó ének szakos tanárnőknek valamint Takács Máttyás tanítónak köszönhetjük.

Nagy múltra tekint vissza iskolánkban a TÁTIKA, ami szintén a diákönkormányzat rendezvénye. A 14

színvonalas műorszám közül nehezen tudta kiválasztani a zsűri a legjobbakat. A két legszínvonalasabb alakítást az 1.a és a 8.a osztályosok nyújtották. Mindkét csapat jutalma egy-egy finom torta volt. Valamennyi felépítő kapott édességet, melyet részben a diákönkormányzat, részben pedig szponzoraink finanszíroztak. Tanulóink nevében is köszönjük kedvességüket.

Novemberben büszkék voltunk azokra a tanulóinkra, akiknek az alkotásait kiállították a Közösségi Házban. Ezeket a gyermekeket Molnárné Pésó Irma, iskolánk rajz szakos tanára ismerteti meg a különböző művészeti technikákkal.

Repültek a hetek, sőt a hónapok s már a Mikulás-napi rendezvénysorozat vette kezdetét. Osztályon belül és testvérosztályok között történtek az ajándékozások, s idén először az alsó tagozatosok meghívták az óvodásokat egy közös ünnepségre. A tanulók műsorral és ajándékkal lepték meg az óvodásokat.

Az év utolsó tanítási hete az adventi készülődés jegyében telt. Karácsonyi hangulatot árasztottak a folyosók, osztálytermek. A gyerekek az osztályfőnökök és a rajz szakos kollégák irányításával szépítették környezetüket. Ismét

2. kép: Kiállítás

3. kép: Karácsony

Az utolsó tanítási nap karácsonyi hangulatát fokozta, hogy sok vendég, köztük nyugdíjas pedagógusaink is eljöttek, hogy velünk együtt ünnepeljenek.

Második Európai Unió Phare pályázatunk zajlik ebben az évben. Ennek kapcsán színes délutáni szabadidős programok várják tanulóinkat. Erről a lehetőségről levélben értesítettük a szülőket, hogy segíthessenek gyermekeiknek a választásban. A Kisebbségi Házzal közösen karácsonyi receptcsere címmel pedagógusok, szülők karácsonyi süteményeket sütöttek, mellyel feldíszítették a fenyőfát és megvendégelték azokat a gyermekeket, akik műsort adtak a ház vendégeinek.

Terveink szerint a 2004. évben is sok szabadidős programot kínálunk tanulóinknak a tanulás mellett.

Rózsahgyi Kálmán Általános Iskola
tanestülete

SÍTÁBOR RÓZSAHEGYEN

Január 4-től 10-ig iskolánk tanulóival, immár harmadszor jártunk sítáborban. Egy erdei szállodában laktunk, Rózsahegy és Donovaly között. A szlovák vendéglátóink nagyon kitétek magukért.

Tanulóink többsége már volt velünk sítáborban, de jöttek olyanok is, akik először ismerkedtek meg ennek a téli sportágnak az örömeivel. Az első lesiklások alkalmával

folytatás a 36. oldalon

1. kép: Október 23.

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

„Úr Isten sorsunkon segíts!“
(a Csángó Himnusz egy sora)

A székelyek tragédiájának egyik legszomorúbb fejezete az 1764-ben Madéfalván történt vérengzés. Csík, Udvarhely és Háromszék lakói határőr feladattal voltak megbízva. A védelem fejében bizonyos kivételeket élveztek; pld. mentesültek a jobbágyterhektől.

(Erdély akkoriban három népcsoportból tevődött össze, jelentősebben: a székely, magyar és a szász. Románság akkor még elenyésző számban élt itt.)

Nehéz teher volt, hogy évente ezer újonc kiállítását rótták rájuk. Minden 128 családra egyet, egy hadrakész-korú fiatal. Utóbbiak a „katona-fogás” elől a környező erdőkbe menekültek, mert tudva volt, hogy hazájuktól távoli vidékre, vagy országba kényszerítették őket. A fennálló rendelkezést az is népszerűtlenné tette, hogy a kevés román, de már gazdag vajdák hosszabb szabadságot ígértek a bevonult katonáknak, mint a hatalmon lévő német hatóság. Kitudódott, hogy nem tartotta be a már-már hatalmat követelő román bojárság. Az ügy tisztázására bizottságot állítottak. Összegyűlt a nép, idős, és fiatal. Az utóbbiak nem voltak hajlandók katonának állni idegen érdekekért. 1764. január 6-án a császári katonaság Madéfalvára vonult, a tiltakozó tömeg hallatára. Elállták a hegyek között a kivezető utakat.

Ágyúszó verte fel a falu csöndjét, és rémisztette meg a gyülekezőket. Ez kora hajnalban, szinte még éjjel történt. A már összegyűlt csoportokba verődve menekülni igyekeztek, mintegy 400-an lehettek. A fegyvertelen menekülőket puskatűz és halál várta. Bukov nevű katonai parancsnok „jó munkát” végzett, a menekülők hullottak a német fegyverektől, bármerre is indultak ki a faluból. A megmaradt, több faluból összegyűlt kis csapat a várható megtorlástól tartva 1773-76 között a Kárpátokon ismert utakon át Bukovinában szóródtak szét Bukow hóhérsai elől. Itt alakítottak kis településeket, Fogadjisten, Istensegits, neveket kaptak a kis falvak, majd Hadikfalva és Andrásfalva is így alakult meg. 1848-ban már 36 ezren voltak.

A XIX. Században tervezték a leszármazott utódok hazatértüket. 1883-ban Pancsova mellé 4 ezer alduani székely, Hertelendre, Sándorfalva, Székelykevére, Györokra, (1883), Dévára (1888-92). Vajdahunyadra, Marosludasra, Csernakeresztúrra kerültek vissza. Voltak akik távoli tájakra, más világrészekre kerültek, mint pl. Kanadába, Brazíliába. Dolgos, nagyszerű emberek lévén farmterelepeket hoztak létre Apkins, Székelyföld, Máriavölgy, Hamilton, Eszerháza stb néven. Brazíliában 1924-ban alakították meg Boldogasszonyfalvát.

A második világháború idején egy embercsoport ismét vándorútra kelt és Vas, Veszprém, Zala, Fejér megyékben lettek új otthonra, mintegy 20 ezren. Kulturájuk számos archaikus vonást őriz. Jellegzetes viselet, geometrikus mintázat, bordó szőtt textilák emlékeztetnek az őseikre. Táncaik, dalaik az ősi magyar tulajdonságokat őrzik. Ezek a csoportok a déli országárszökből kerültek hazánk mai területére, a szerb befolyás elől menekülve és gazdagítva kultúránkat.

Ezen témával kapcsolatos irodalmi értékeink: Ignác Rózsa Anyanyelve magyar; Nyíró József A Madéfalvi veszedelem; Marczali Henrik Erdély története.

Márton Gábor

Ausztriában a magyarok alkotják a legnagyobb nemzeti kisebbséget.

A legutóbbi népszámlálás adatai szerint a csak magukat magyaroknak valló osztrák állampolgárok száma majdnem 26 ezer, a magyar származásúak száma 6763 fő. Egyre többen vállalják magyarságukat Burgenlandban. Burgenland dimbes-dombos vidéke a magyar történelem relikváiát őrizi: tornyok, templomok, várak, kastélyok. Ez a vidék 1921-től tartozik Ausztriához, azelőtt várvidéknek, most Burgenlandnak hívják, tartományában több mint ezer éve élnek magyarok, jelenlegi lélekszámuk alig hétezer fő, az elcsatolás óta csaknem a harmadára csökkent a magyar származásúak létszáma. A magyar népcsoport döntő része ma is paraszt és iparos, nagyon szűk értelmiségi réteg van

A magyar nemzetiségűek „szigetekben” élnek, azaz nem egymás szomszédságában, mint pld. Felsőőr (Oberwart), Felsőpulya (Oberpullendorf), Órsziget (Siget an der Wart) és Alsóőr (Unterswart).

A magyar kormány támogatásának hiányában január elsejétől leállt a státustörvény végrehajtását segítő kárpátaljai irodahálózat működése. Ez azt is jelentheti, hogy akik eddig nem tudták benyújtani a magyarigazolvány, a diák és oktatói igazolvány iránti kérelmüket, azok ezután már nem is tehetik meg. A Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) az érintett státusirodák nevében hivatalos úton indoklást kért a Határon Túli Magyarok Hivatala (HTMH)-től, közölte Kovács Miklós elnök, aki szerint ezzel a lépéssel a magyar kormány durva provokációt követett el a kárpátaljai magyarok és ezen belül a KMKSZ ellen.

A legutóbbi szerbiai választásokon az ottani magyarság elsősorban azért veszítette el a parlamenti képviselőt, mert nem lépett fel egységesen – mondta Markó Béla, az RMDSZ elnöke. „Megpróbálják egyesek felelőtlenül tönkretenni az elmúlt 14 évben kialakított és mindvégig megőrzött politikai egységünket. Ami másfél évtizeden át jól működött, miért ne működhetne ezután is? Akinek kritikája van, véleményét akar mondani, tegye meg az RMDSZ-en belül” – hangoztatta a romániai magyar politikus.

A Székely Nemzeti Tanács (SZNT) csíkszeredai ülésén több módosító indítvány elfogadása után véglegesítették az autonómiatervezetet. A tanács egy küldöttsége már tárgyal a bukaresti parlamenti frakciók elnökeivel, és tájékoztató megbeszélést kezdeményeztek a magyarországi pártok országgyűlési frakcióival is.

Románia egyik leggazdagabb üzletember-párosa (Ioan és Vasile Micula, vagyonukat 650 millió dollárra becsülik) új magyar nyelvű napilapot indít Nagyváradon. Az újság Reggel címmel fog megjelenni, vezetője feltehetően Dénes László az Erdélyi Napló főszerkesztője lesz.

A Vajdasági Magyar Szövetség elnöksége nem fogadta el Kasza József lemondását. Az elnököt az elnökség egyhangúlag támogatta. Az elnökség elemezte a párt és a koalíció választási szereplését, és megállapították, hogy a vajdasági magyarságnak új helyzettel kell szembenézni, ami nem jelentheti a félreállást, a VSZM tovább fog küzdeni.

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!
Boltunk ajánlata:

- ⇒ Csempék
- ⇒ padlólapok
- ⇒ csaptelepek
- ⇒ külső, belső burkoló kövek
- ⇒ természetes kövek

Várom kedves vevőimet:
Neubort László kandallóépítő. Gyomaendrőd.
Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

Evangélikus Oldal

Megbékélés Istennel

Ezért ha valaki Krisztusban van, új teremtés az: a régi elmúlt, és ime: új jött létre. Mindez pedig Istentől van, aki megbékéltetett minket önmagával Krisztus által, és nekünk adta a békéltetés szolgálatát. Isten ugyanis Krisztusban megbékéltette a világot önmagával, úgyhogy nem tulajdonította nekik vétkeiket, és reánk bízta a békéltetés igéjét. Tehát Krisztusért járva követségben, mintha Isten kérne általunk: Krisztusért kérjünk, béküljete meg az Istennel! Mert azt, aki nem ismert bűnt, bűnné tette értünk, hogy mi Isten igazsága legyünk őbenne.

2Kor. 5,17-21

Küzdelem, harc, ami egy életen át jellemzi az embert. Minden napjának, szinte minden percében harcol. Egészségéért, családjáért, jogaiért, a békéért, munkájáért, mindennapi betevőjéért, sérelmei jogorvoslatáért. Nincs helye a pihenésnek! Küzdeni mindig lehet, és kell is. Ez az, ami mozgat, ami előbbre visz.

Ez ősi nyughatatlanág ellenére azt hiszem minden emberben él a vágy valahol mélyen a béke után. Ne kelljen minden idegszálával élete következő nagy csatájára összpontosítania a munkahelyén, vagy akár az otthonában. Több kultúrában is megjelenik ez a vágyakozás, a régi történelem előtti idők legendáiban, ahol béke és rend uralkodott. A kép mindig visszatér: Ami valamikor volt, életünk részéhez tartozott az, amire mindig is törekszünk, vágyakozunk. Nevezhetjük bár aranykornak ezt az időszakot, és a nagy ősi civilizációktól kezdve, az európai kultúránkon keresztül, sok-sok más népcsoport ugyanúgy a magáénak tudhatja ezt. A mai, jelenkori, a történelem által behatárolt, rossz, megromlott, bűnös és boldogtalan világgal ellentétben, valamikor régen, a történelem előtti időkben létezett egy boldog és kiegyensúlyozott világ, amikor béke uralkodott, az ember élete maga volt a tökély, nem volt fájdalom és mindenkinek a sült galamb, személy szerint a legmegfelelőbbre átsütve repült a szájába. Ez az aranykor, és nevezük bátran paradicsomi állapotnak, az ember hibájából ment tönkre, és az emberé maradt a nyomor, a kín és a vágyakozás.

Mi az ami ezen elképzelések mögött található?

Amit oly sokan visszavágyunk, keresünk, kutatunk, az nem más mint, az az időszak, amikor még meg volt a teremtmény kapcsolata a Teremtőjével, a származásával, Istennel.

Azt hiszem a paradicsomi állapot lényege ez. A megromlott ember-Isten kapcsolat helyreállítása. Megbékélés a Teremtőnkkel, a Megtartónkkal, amit követ a megbékélés önmagunkkal, ami után képesek lehetünk egyáltalán megbékélni egymással. Békehármas, aminek alapja, csakis az Istennel való megbékélés lehet, amire minden más is épül.

Ez az üzenet szólal meg mindig megújuló erővel Izráelnek az Ószövetség lapjain, ennek a lehengerlő lehetősége ér el mindannyiunkat az Újszövetség örömhírében, és erre biztat minket is Pál apostol a fent olvasható időszakaszban.

Mindaz, ami régen még csak hiú ábránd lehetett, az Első Eljövétel óta Krisztusban kézzelfoghatóvá vált a számunkra. A múlt homályából felcsillanó remélt jövő már elkezdődött! Isten békejobbát nyújt nekünk! Ezt munkálja az, hogy Krisztus emberként közénk érkezett. Nem győzedelmes ítélőbíró képeben jött el hozzánk, nem ítélettel súlyt ránk, hanem Ő volt az, akire lesújtott az ítélet - helyettünk. A belső harcainkban akar először győzelmet aratni a kegyelem fegyverével.

Isten a Krisztusban megbékéltette a világot önmagával – valljuk Pál apostollal együtt.

Helyreállt a kapcsolat, mert Krisztus mindazt helyrehozta, amit az ember elrontott.

A keresztfán elhangzott: Elvégeztetett! – és ez valóban ezt jelenti: Isten maga lépett hozzánk, és maga adott békét.

Az elfogadás lehet a mi cselekedetünk. Válassz Isten lépésére. Így a lelkünkben béke lehet: Ő nem vádol engem semmiért, megbocsátott. A háta mögé vetette bűneimet, én is abbahagyhatom a harcot, megnyugvást lelhetek.

Eztán elkezdődhet valami új, valami más. Az a békefolyamat, ami az embertársak között történik. Ebben is benne van Isten munkája és szeretete, de nem csupán elfogadás kell, hanem tettek is kellene a mi oldalunkon.

Az elmúlt hónapban szerte Magyarországon és a világban közösen imádkoztak különböző felekezetek gyülekezetei az Ökumenikus Imahét keretén belül, egy közösségben a békeért.

Rajtunk múlik, hogy megpróbálkozzunk-e békét kötni, békét munkálni. A keresztény ember számára felszólítás ez az Isten részéről.

Apró lépésekben, de mindent meg kellene tennünk érte. Ehhez le kell győzni önmagunkat, hiszen az én érdekemet kell a legtöbbször háttérbe szorítani.

Örökre, a megbékélés területén is csak Krisztus visszatérése és ítélete után lesz valóságos állapot. De a saját életünkben, országunkban a békeért Isten munkatársainak kellene lennünk. Ő mindent megtett értünk. Jó lenne, ha ebből mindnyájunknak jutna a megújulásra.

Horváth Z. Olivér evangélikus lelkész

Gyülekezeti alkalmaink:

Istentisztelet:

vasárnap 9 órai kezdettel
(Minden hónap 2. vasárnapján úrvacsorai alkalommal.)

Gyülekezeti Bibliáóra:

csütörtök 15 órai kezdettel
Sorozatunk: A Tízparancsok
(A téli időszakban a havazás beálltával, hóolvadásig szünetel ez az alkalom.)

Konfirmációi előkészítő

Általános iskola 7-8 osztály:
csütörtökön 16.30 órakor
15-17 éveseknek:
kedden 14.30 órakor

Hivatali elérhetőség:

Telefonon egyeztetett időpontban.
Telefonszám (hétköznap 9-17 óra között): 56/352-437

Alkalmainkra minden Testvérünket és Érdeklődőt szeretettel várunk!

Református hírek

Nem azt kutatjuk, hogy mi vár az ajtó mögött, hanem azt valljuk, hogy az ÚR erről, és arról is velünk van!

A több mint 50 éve együtt szolgálók egyházmegyei közössége 24 anyaegyházközségben, 12 leányegyházközségben, 13 misszió egyházközségben végzi szolgálatát, és 19 szórványban gondozza a megyében élő reformátusokat. Az egyházmegyében 50 lelkész szolgál.

Az elmúlt 13 évben 25 templomunkon történt jelentős vagy teljes felújítás, 3 településen vásároltuk meg az első gyülekezeti ingatlant (is-

tentiszteleti célra), Újszalontán épült, Szarvason épül új templom. Ugyanakkor 4 új lelkészlakás épült, 26 lelkészlakást felújítottunk és korszerűsítettünk. Csak két gyülekezetünk nincs tartósan helyben lakó lelképásztor.

Az elmúlt 13 évben 3 óvoda, 4 általános iskola, 1 gimnázium és középiskolai kollégium, 4 bennlakásos és 3 nappali ellátást biztosító szociális intézmény nyílt, illetve épült – 1 nyugdíjsház kezdte meg működését. Ezekben 5 intézeti lelkési állás szervezése történt meg.

Az elmúlt 13 évben kiteljesedett a kórházmissziós szolgálatunk. A megyei kórházban van állandó, főállású kórházlelkészünk, számára az egyházmegye szolgálati lakást is vásárolt. Egyházmegyénk területén 1 büntetés végrehajtási in-

tézetben szolgál egy félállású börtönlelkész. Az egyházmegye területét 3 részre osztva, 3 rész-munkaidős körzeti missziói lelkész segíti a gyülekezeti munkát.

Az elmúlt 13 évben a hitoktatást egyre több településen megszerveztük, így a csoportok és a tanulók száma szinte változatlan évről-évre. A különböző korosztályúaknak egyházmegyei találkozókat kezdtünk szervezni.

A presbiterek képzése a missziói lelkészek, a missziói bizottság és a Presbiteri Szövetség Területi szerve segítségével évek óta rendszeresen, program szerint folyik.

Előttünk még több feladat van...

A Békési Református Egyházmegye Esperei Hivatalának 2004. 01. 03-i közleménye

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

Siklósi János: PIROS CSIPKEBOGYÓ

Erdő mélyén
tisztá fehér a hó,
tisztá fehér a hó.

Fehér hóban
piros csipkebogyó,
piros csipkebogyó.

Hull a bogyó,
megfesti a havat,
befesti a havat.

Fehér hóban
piros gyöngyszem szalad,
piros vércsepp szalad.

Erdő mélyén
tisztá fehér a hó,
tisztá fehér a hó.

Bevérzi a
piros csipkebogyó,
hulló csipkebogyó.

Szüts László: A HÓ-LEÁNY

Lenge lányka volt a hó,
Szélben vígan táncoló,
Csak aztán elnehezült,
Pihenni a földre dült,
Kertre, útra, háztetőre
(sokfelé jutott belőle),
erdőmélyre, bokor alá,
könnyű álmom szállott reá.
Csakhogy mikor menni kellett,
nem mindenütt ébredt ám meg:
háztetőről, útról, kertről,
mint a lepke, úgy lebbent föl,
de az erdőn, bokor alatt
tovább aludt, ott is maradt.

Elfutott az utolsó,
égbe röpítő szánkó,
kisütött a napsugár,
éledezett a határ.

Hát az erdőn, bokor alján
felnézett ám a kis hó-lány,
felnézett és ámult-bámult,
nem tudta már, hogy hová hullt,
azt hitte, csak álmodt lát,
olyan szép volt a világ;

tőgra nyitotta szemét,
hadd álmodjon egyre még,
nem bánta már az egészet
(hazamenni hogy elkésett),
úgy döntött, hogy itt marad
- s most a zöldben hófehéren
virít a bokrok alatt.

Emlékezés a régi farsangokra

A karácsonyi ünnepek után, Vízkeresztől a húsvéti böjt kezdetéig tart a farsang. Ekkor a vidámságnak, mulatozásnak, vendéglátásnak van az ideje. Régen, gyakran még a disznótörőket is erre az időre tették. Általában nagy hideg volt farsangkor, és nemcsak a fiatalok rendeztek igen nívós összejöveteleket. Farsangkor szokás volt álarcos bálokat, azaz maszkbálokat, vadász bálokat, gazda bálokat, iparos bálokat rendezni. A tanya világ sem maradt ki a mulatozásból. Ott is voltak bálok és cigányzenekarok húzták a talpalávalót. Az iskolák sem maradtak ki a maszkbálokból, a gyerekek nagy-nagy örömmel. A szülők is eljöttek a gyerekek mulatságára, tea-est, vagy vacsora is volt a farsangi bál rendezvényeken.

A hétköznapiak sem teltek vidámság nélkül farsang idején. A tollfosztó lányok, hol az egyik, hol a másik háznál gyűltek össze, fosztás közben szépen énekeltek. A legényeknek ez jó alkalom volt, hogy meglátogassák a tevékenyen leányokat, sokat nevetgéltek, énekeltek, ismerkedtek egymással, előfordult, hogy az ismerkedés idővel házassággal végződött.

Az is gyakran előfordult, hogy disznóvágás estéjén, amikor már vacsorához készülődtek a háziak, és akik egész nap dolgoztak, megjelentek az úgynevezett "szűrösök", akik szintén álarcban jöttek, festett arccal és áruhát öltöttek, nagy üres tarisznyát is az oldalukon hozták. Az áruhátakat hamarosan levetették nagy nevetés közepette és ezt követően jó hangulatban együtt vacsoráztak a háziakkal. Akik így szűrösnek beöltöztek, általában közeli ismerősök voltak.

A cuháre is a farsangi mulatságokhoz tartozott a faluban. Általában – de nem kizárólag – iparosok műhelyében készítették elő a cuháret, ami abból állt, hogy a

földet felszörták törekkel, fellocsolták, és azon jól tudtak táncolni, főleg citera zenére, hiszen majdnem minden fiú tudott szépen citerázni. A tanya-világban a kútágsra felhúzott veder volt a jel, hogy melyik házban gyülekeznek a fiatalok a cuháréra. Néha-néha előfordult, hogy az új bor, vagy pálinka hatására heveskedések, verekedésekre is sor került, a hatóság ilyenkor beavatkozott, és bizony nem maradt el a felelősségre vonás sem.

A farsangi időszak jó alkalom volt a faluban a színtársulatok, a dalárda szereplésére is.

Ekkor volt az ideje a rokonlátogatásnak is. Szépen csengő szánokkal érkeztek a rokonok egész napos látogatásra. A vendéglátók már előre megfőzték a kemencében a finom töltött káposztát, megsütötték a tepertős pogácsát, a hájas kiflit vagy nyújtott rétest, no és a farsangi fánkot (amit pampuskának becéztek) és a házigazda saját főzetű pálinkával és, új borával, kínálta a vendégeket. A gyerekeknek is nagy élmény volt a látogatás, kedvükre játszottak, hancúroztak, örültek egymásnak kicsi és nagyok.

A vidám időszakot a farsang háromnapja zárta, ami farsang utolsó hétvégéjén van, ennek elmúltával kezdődött hamvazószerdán a böjt, és tartott 7 héten át, egészen húsvétig. Ebben az időszakban viszont tilos volt a tánc és más mulatság!

Márton Gábor

A nagylaposi iskola farsangi bálja a 60-as években. (Előtérben Pelyva Miklós és Márton Gábor tanár) ... és ma, a Rózsakert Idősek Otthonában (alsó képünk)

Fiatalokról fiataloknak

EMLÉKEZÉS EGY SZILVESZTER ÉJSZAKÁRA!

Mint tudjuk, minden ember életében nagy szerepet tölt be az évnek ezen, utolsó napja. Mindenki más és másképpen ünnepli. Egyesek elmennék a barátokkal, ismerősökkel szórakozni, de vannak olyanok is, akik otthon, szűk körben a családdal együtt ünneplik az év végét.

De nem is erről szeretnék most beszélni, hogy ki hogyan és kivel ünnepelt.

A minap az egyik jó barátomtól kaptam egy levelet. Róla csak annyit, hogy ő is egy kb. akkora városban él, mint mi. Budapesten egyetemista, és az emberek kultúráját, életét vizsgálja. Esszéiből, dolgozataiból mindig küld nekem szemelvényeket, amelyeket fel tudok használni a tanulmányaimhoz.

Most például az Óév búcsúztatásáról írt, hogy ez a jeles nap miképpen jelenik meg az emberek viselkedésében, életében az egyes országokban. Magyarországon nagy problémákat vélt felfedezni. A fiatalság, mint írta, „kissé elvetemült”.

- A hibát a rendszerváltásnál kell keresnünk. 1989. Ez az az időpont az életünkben, amikor a régi rendszerből kiszabadulva ránk szakadt ez a temérdek szabadság. Ahogy a mondás tartja, a túl sok szabadság-

nak néha több az átka, mint a haszna. A Kádár-rendszerben szinte semmit sem lehetett csinálni. Igaz egypártrendszer volt, az MSZMP totális diktatúrája; némi „nagytestvéri” beavatkozással. Mára azonban minden megváltozott, de a magyar társadalom még nem elég érett ahhoz, hogy felfogja. A 2003-as év volt az, amikor is Magyarországon, lásd a nyugati országokhoz hasonlóan; Szilveszter délutánjától az Újév hajnaláig engedélyezve lett a petárda és a tűzijáték. Engedély ide vagy oda, az emberek minden évben csinálták, csak eddig nem ilyen nagy hévvel. Most hogy az engedély már megvan, hosszabbítsuk meg ezt a szűk egy napot. Nálunk úgy néz ki, hogy az Óév búcsúztató és az Újév köszöntő úgy; körülbelül két hétig tart.

Alighogy elkezdődött a diákok életében a szünet, azzal együtt kezdődött meg a Szilveszter. Ezzel nincs semmi baj, hisz miért is ne, de úgy néz ki, hogy ezalatt az ezer egy-néhány év alatt, amióta a Kárpát-medencében vagyunk, a kultúra nem vert nagy gyökereket ezen a téren. Eddig az ember nyugodtan mert sétálni az év ezen időszakában is az effajta városokban, mint ahol én lakom, de most(?), mintha a háborús zónában járnánk. A szünetben nem telt el úgy nap, hogy a 8

éven felüliek ki ne éltek volna eddig elfojtott vágyaikat a robbantgatás terén. Balesetek is történtek, de erről nem sokat hallottunk. Véleményem szerint megvan mindennek a helye. Sokak szerint remek szórakozás az, hogy a discoban petárdát dobok a tömeg közé, vagy felrobbantok egy postaládát, vagy még sorolhatnám az effajta „gyermeki csínytevéseket”. Kíváncsi vagyok arra is, hogy az ünnep befejeztével mennyi kisebb „háborúkhöz” szükséges anyagot vittek vissza a vásárlás színhelyére, de lehet az is, hogy eltették a következő év végére azzal a gondolattal, hogy jövőre legalább nem kell venni.

Szó eshetne itt az állatvédelemről, nem is tudom, hogy mennyi kutya szökött el otthonról a jobb jövő reményében.

Kezdünk felzárkózni Európához. Tudom, a csapból is az folyik, hogy a nyugat, de mégis pár dologban azért példát vehetnénk róluk, persze nem mindenben.

Ami itt leírtam, azt az összes következtetést az egész lakosság tükrében vontam le, de hát tudjuk nem minden ember egyforma.

Zárásként azt mondanám, hogy nem akartam általánosítani. Akinek nem inge, ne vegye magára!

Várfi Péter

folytatás a 32. oldalról

tűntek, de ők is hamar belelendültek.

A sípályák a nehézségi fokozatok szerint különböző színűek: zöld, kék, piros és fekete. Azokat a fekete pályákat, amelyeken szűz hó található; gyémánt pályáknak nevezik.

Iskolánk tanulói közül gyémántpályás minősítést szereztek: Balázs Tímea, Keresztes Kitti, Mészáros Dávid, Csorba Máté és Gellai Balázs. Piros pályás minősítésű lett. Dógi Richárd és Jónás Balázs. Iskolánk volt tanulói közül Vetró Judit, Vetró András és Trendl András is gyémántpályás minősítést kapott.

még sokan bizonytalanok

Az esti vacsora és fürdés után óriási hantulatú riki-tiki kártyapartik következtek,

ahol a veszteseknek különböző mókás büntetéseket találtak ki a játékosok.

A sípályák nagyon jó állapotban voltak,

folyamatosan működtek a hóagyúk, reggelre pedig a hókaparó gépek újjá varázsolták a pályákat. Tanulóink kedvencének bizonyult a 2 km-es pálya az erdő szélén, ahol különböző versenyeket szerveztünk.

Sajnos igen hamar elrepült ez a 7 nap. Kellemes emlékekkel feltöltődve jöttünk haza, hogy felrissülve nekivágjunk a hétköznapoknak.

Mindannyian megegyeztünk abban, hogy jövőre újra elmegyünk sítáborba!

Vaszkán Gábor
testnevelő tanár

4. kép: sítábor

Irodalmi oldal

A szerelem éneke DSIDA JENŐ (1907-1938)

„Rövid az életem: leími is csak röviden lehet” – írja 1929-ben Ön-életrajzában Dsida Jenő, aki akkor -22 évesen- még nem tudhatta, hogy földi léte valóban nagyon rövid, mindössze 31 év lesz.

„Tizenöt és fél éves voltam, amikor első versem –valami kis névnapki köszöntő- megjelent Benedek Elek nagyapó Címborájában, s akkor kaptam az első honoráriumot. Azóta sem voltam még olyan boldogan büszke és magammal megelégedett, mint akkor. Azóta sok mindent láttam a világban, és becsületesen próbáltam irni magamról és arról a sok mindenről, amit láttam.”

Cyermekkorát, lelki alkatát, költészetét és egész életét meghatározta szervi szívbjaja. Talán ennek köszönheti, hogy „a szenvedést is megkóstoltam már, néhány évig állandóan levert voltam és szomorú”, s hogy lírájában ott bujklál –kimondva és kimondatlanul- a halál gondolata.

„Talányos, kétszólamú alkotás a Dsida-vers” –állapítja meg egyik tanulmányában Láng Csustáv. Muzsika, könnyedség, derű, mosoly, játékoság, életöröm, szépség, harmónia, idill...sorakoznak a szavak versei olvasása közben. De megszólalnak a másik szólam hangjai is, hogy az önfeledt pillanatok varázsát nyomban kettőtörjék: fájdalom, enyészet, tépelődés, magány, elmúlás.

A csodagyerek szárnypróbálgatásai után érettségi a szatmári Mihai Eminescu líceumban, majd jogi tanulmányok a kolozsvári Regele Ferdinand Tudományegyetemen, folyóirat-szerkesztés, újságírás, tevékeny irodalmi élet, műfordítás...

S a hatások: Petőfi, Heine, Reviczky, Juhász Gyula, Tóth Árpád, Reményik Sándor, Mécs László. A hagyomány és a modern ötvöztése, s az egész életét, költészetét átható vallásosság, istenhit. 1937-ben feleségül veszi Imbery Melindát, majd egy évet sem élhettek együtt, amikor 1938 júniusában „gennyes szívvelhátya-lob”-ban meghalt Kolozsvárott.

Egy fecske átsuhan...

Valami volt.

Mint mikor megakad az óra
s tovább ketyeg,

egy szomorú angyal szívárványra mosolyog
és újra pityereg.

Szélüzött felhők közt kisüt a hold.

Boldogságból torony emelkedik
s már leomlott.

Illanó illat
villanó fény,
káprázó szemnek ezerszínű folt.

Egy búcsuzó fecske átsuhan
házunk füstje fölött.

Csak ennyi volt.

Arany és kék szavakkal

Miképen boltíves,
pökhálás vén terem
zugában álmodó
középkori barát,
ki lemosdotta rég
a földi vágy sarát
s már félig fent lebeg
a tiszta étheren,-
ül roppant asztalánál,
mely könyvekkel telí
s a nagybetűk közébe
kis képecskéket ékel,
Madonnát fest örökké
arannyal s égi kéekkel,
mígnem szelíd mosollyal
lelkét kileheli:

úgy szeretnék én is
lámpásom esteli,
halavány fénye mellett
megörökíteni, drága
arany és kék szavakkal
csak Téged festeni,
míg ujjam el nem szárad,
mint romló fának ága
s le nem lankad fejem
a béke isteni
ölebe, és Szerelmem,
világ legszebb Virága.

Életében két kötetet jelent meg: Leselkedő magány (1928); Nagycsütörtök (1933) és egy riportkönyve Magyar karaván Itálián keresztül (1933) címmel.

„Most huszonkét éves vagyok, de napról napra fiatalodom. Éjszakánként szépeket álmodom, rendületlenül hiszek Istenben és az emberekben. Hiszek a nőben, a versben, a szépség és a jóság misziójában.”

Földi és égi érzésekről olvashatunk azokban a versekben, melyek szerelmi lírájának legszebb darabjai, s melyekben -mint minden Dsida-versben- a fény nyomában ott jár az árnyék is.

Polányi Éva

Dal az elmaradt vallomásról

Úgy vágya hozzád
ezer puha szó,
ezer csudaszó,
színes, szomorú
szerelemmel lázadó.

Úgy beborítna,
mint földet az ég,
mint fénnel az ég
a remegő rózsát,
mely lengve, lobogva ég.

S meghal mind, mire
kinyíló ajkamhoz ér,
mosolygó ajkamhoz ér,
csomóba alvad,
mint fagyban a földön a vér.

S megkopva lassan
megyek egy hús gödörig,
megyek a sírgödörig
s a vallomás is
fakul és üszkösödik,

csak mélyül a csend
s őszibb lesz mind a vidék,
november lesz a vidék
s az egyetlen szép szerelemre
késik a bizonyíték.

...Míg aztán én leszek
fölkötött a reggeli fény,
fürtödön alkonyi fény,
szó, ami néma
és mégis költemény,

minden magam leszek,
emlék és friss levegő,
szentség és tág levegő
s az édesbús öröm,
a testeden átremegő,

háza fölött a csillag,
mely álmaidban rezeg,
csillog és szívvedbe rezeg,
szerelem, szerelem,
karácsonyfádon gyertya leszek.

Viharban dörgés,
mely lángoló csodákra hív,
háborgó csodákra hív
s egy világnak zengi, mire
kicsi volt s gyöngé a szív.

Karom a földre cikázik
haragos villám gyanánt,
csattanó villám gyanánt
s lesújt körülöttem
mindenkit, aki bánt

Megbocsátod-e?

Szél vagyok.
Megbocsátod-e,
hogy port hintettem égszínké szemedbe!

Nap vagyok.
Megbocsátod-e,
hogy leperzseltem hófehér karod!

Ősz vagyok.
Megbocsátod-e,
hogy ingvalladra tört levelet szórtam!

Fű vagyok.
Megbocsátod-e,
hogy megcsiklandtam rámtipró bokádat!

Víz vagyok.
Megbocsátod-e,
hogy áztattalak forró könnyesőben!

Árny vagyok.
Megbocsátod-e,
hogy véletlenül arcodra vetődtem!

Vallomás

Élek, mint szigeten.
Mindennap férdre kell
hullanom. Kívüled
semmi sem érdekel.
Kihűlhet már a nap,
lehullhat már a hold,
e zengő túlvilág
magába szív, felold.

Édes illatai,
különös fényei
vannak. És szigorú
boldog törvényei.
Mint máshol ketyegő
kis óra méreget,
itt melled dobaja
méri az éveket
s ha szólasz, mindegyik
puhán, révedezően
ejtett igéd ezüst
virág lesz kék mezőn
és sóhajod a szél,
mely fűrtjeimbe kap
és arcod itt a hold
és arcod itt a nap.

Tündéri éjben érkezel!
Várlak reggel.
Várlak délután.
Este
fehér zivatar rázza az ősfenyőket.

Csillogó buckák
zizegve rohannak.
A szél
hörögve lengeti hosszú hősörényét.

Zúzmarás utakon át
tündéri éjben
érkezel
kunyhóm elé, északifény leánya.

Prémek vattáznak
Bolyhosan, fehéren,
szájad
piros melegén pihék halódnak,

zöldfényű csillag
reszket hajadban
s szárad előtt
felhőt zihálnak a rénszarvasok.

Ízes ízek

február

Zupa

Hozzávalók: 1,5 l víz, 2 evőkanál zsír, fél kávéskanál köménymag, 1 evőkanál liszt, fél kávéskanál törötpaprika, 15 dkg zsírban pirított kenyérkocka, 1 kávéskanál só.

A zsírban kipattogatott köménymagra rászórjuk a lisztet, törötpaprikát. Főleresztjük vízzel. Összeforraljuk. A tányérba rakott pirított kenyérkockára szedjük.

Seidl Ambrus

PONT
ÉLELMISZER

Sarokház Csemege
Ct. Timár Vince

Gyomaendrőd, Blaha u.27. Tel.:386-691.

Ajánlataink:

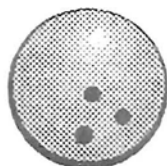
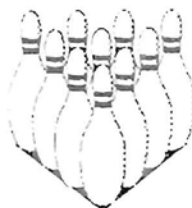
Csemege uborka 0,7 l:	117.-Ft
Székely káposzta:	239.-Ft
Baromfi párizsi:	289.-Ft/kg
Szobi alma lé 1,5 l	135.-Ft
Tomi kristály 0,6 kg	269.-Ft
Picador 0,75	199.-Ft

Februári farsang nyeregyjáték részletei az üzletben!

Nyitvatartás: hétköznap 6-tól 17-ig, szombaton 6-12-ig, vasárnap 7-től 10 óráig.

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.500-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, záruk, lakatok

Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

THERMUX
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

☐ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

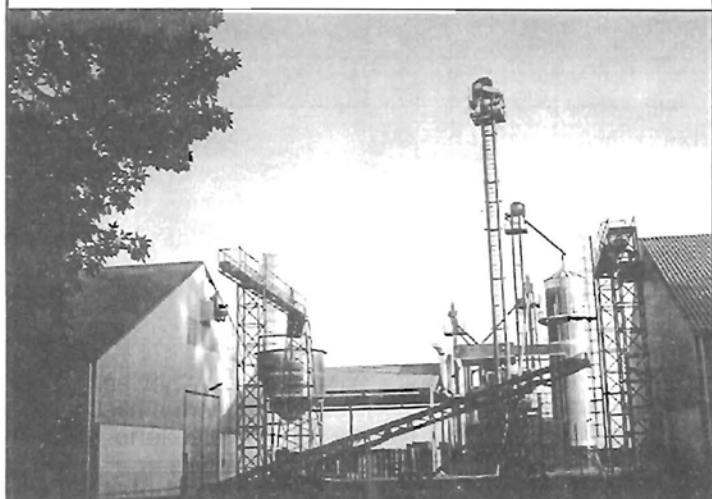
- ☞ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☞ Építőipari gépek, segédesszközök bérbeadása (toronydarú, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

**BO-TI
BT**

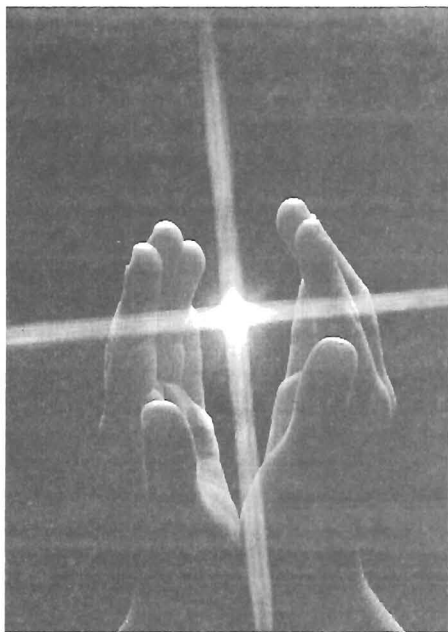
Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság, Hunya, (Rákóczi u. 55-57.) mezőgazdasági üzemek, kistermelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vetőmagot és vegyszert. Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.
E-mail: <boti.bt@bekesnet.hu>, <boti.bt@mailbox.hu>

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem múltak el ők, lélek szívéinkben élnek:
Háiba szállnak áruyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

BULA ELEK, aki a Fő utcában élt, január 12-én 74 éves korában hosszú betegség után megtért Teremtő Urához. Gyászolják: családja, rokonai, ismerősei.

HORNOK MARGIT, aki a Temető utcában élt, súlyos betegség után 83 éves korában, január 25-én befejezte földi pályáját. Gyászolják: testvére, Anikó, Gizella és Gizella néni és az utcabeliek.

KURILLA MÓNIKA, volt endrői Juhász Gyula utcai lakos, életének 78.-ik évében, hosszú szenvedés után az Örökkévalóság honába költözött. Gyászolják: testvérei és azok családja.

SOCZÓ LAJOS VILMOS, január 7-én 46 éves korában hirtelen jött betegsége miatt elköltözött az élők sorából. Gyászolják: a családja

SZUJÓ LAJOS, aki a Damjanich utcában lakott, január 21-én 76 éves korában rövid, de súlyos betegség és szenvedés után megtért Teremtő Urához. Gyászolják: testvérei, és azok családja, barátai, rokonai.

PLACZKI MIHÁLY, január 9-én, 59 éves korában rövid betegség után befejezte földi pályáját. Gyászolják: Felesége, gyermekei, és azok családja, rokonai, ismerősei.

Köszönet nyilvánítás:

A gyászoló család köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik Bula Eleket elkísérték utolsó útjára, részvétükkel, virágaikkal az elhunyt iránti tiszteletüket, szeretetüket kifejezték, a fájdalomunkban osztoztak.

A gyászoló család

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrői katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Késpénzbefizetés az endrői plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrői Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrői templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálójának évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Fényképalbum

Deutsch Sándor, Gellai Gáspár, Timár László, Pintér Imre, Szalai Ignác, Gellai Imre, Csuvár József, Jakus Lajos, Timár Imre, Hornok István, Timár János, Puskás Lajos, Matuska Imre, Peió Lajos, Thim Lajos

Véha Vendel, Hanyecz Teréz, Talan Anna, Hanyecz Mária, Koloh Jolán, Farkasozki, Anna, Hornok Emma, Szakólas Mária, Kenyeres Gizella, Kenyeres Eszter, Talan Franciska, Gyuricza Eszter, Koós Ágnes, Vaszkó Eszter, Dávid Etus, Pelyva Margit, Kurilla Erzsébet, Kenyeres Imre, Timafalvi Mátys, Kulik István, Duda Lajos, Éllás József, Koda László, Benke Lajos kassza, Kovács Ferenc, Kurilla Vince, Dinya Ilés, Tóth András, Hegedűs Miklós, Gellai József

Gyuricza Imre, Kiszely Olga, Timár Irma, Uhrin Piroška, Koós László, Duda Gizella, Timár Etus, Knap Margit, Szurovecz Miklós

Endrői Iparos Dalkör

Gulyás-foto

GAZDAKALENDÁRIUM

BŐJTELŐ HAVA

Információ gazdálkodóknak

Az EU-támogatások alapjai

„A jó pap is holtig tanul” tartja a mondás. Igaz ez a gazdálkodó emberre is, aki egész életében tanulja mesterségét a sikeres gazdálkodás érdekében.

Valamikor is az számított jó gazdának, aki a szántás-vetés tudományán túl eligazodott a számok és betűk világában, valamint hivatalos ügyeit el tudta rendezni.

Hazánk Európai Unióhoz való csatlakozását követően a gazdálkodóknak igen szigorú szabályokhoz kell alkalmazkodni. Az Unióban a mezőgazdasági termelők hosszú időn keresztül szoktak hozzá a szabályozókhoz, míg a hazai gazdálkodóknak néhány hónap alatt át kell ezt venni és alkalmazkodni kell hozzá.

Természetesen ebben nincsenek egyedül, mivel e rendeletek megismerésében, a nyomtatványok kitöltésében segítséget adnak a falugazdászok és az agrárkamara szaktanácsadói.

Mit is kell tudni?

Legelőször is tisztában kell lenni a támogatások alapjait jelentő fogalmakkal.

Ügyfélregiszter

A Kormány a 141/2003 (IX. 9.) rendeletével szabályozza az ügyfélregisztert és a hozzá kapcsolódó nyilvántartásba vételt. Azok a gazdálkodók, akik korábban valamilyen rendszerben már nyilvántartásban voltak, azok a G200-as nyomtatványon hitelesíthetik adataikat, melynek alapján a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivataltól megkapják az új regisztrációs számot.

Más termelők akár növénytermesztéssel, akár állattenyésztéssel foglalkoznak kérhetik a nyilvántartásba vételt a G001-es nyomtatványon.

Az új típusú regisztráció jellemzői:

- nem kell évente váltani
- egységes, minden mezőgazdasággal kapcsolatban álló személy vagy vállalkozás (állattartó, növénytermesztő) 10 jegyű regisztrációs számot kap
- nem kell évente adatokat szolgáltatni, de a változásokat, a változástól számított 15 napon belül jelenteni kell az MVH-nak

A korábbi szisztéma szerint regisztrált, főként növénytermesztéssel foglalkozó gazdálkodók adathitelesítése novemberben már megtörtént a falugazdászok közreműködésével.

Akik állattartásuk okán szerepelnek nyilvántartásban, azok folyamatosan kapják a G200-as nyomtatványokat, melyet az egyeztetés után a falugazdásznál adhatnak át vagy postai úton továbbíthatnak.

Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszer MePAR

A 2003. július 1-jén megalakult Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) fogja a mezőgazdasági támogatások bonyolítások végezni.

Korábban a gazdálkodók a földnyilvántartási adatok alapján igényelték a támogatásokat, mely 2004-től teljesen megváltozik.

A gazdáknek január 20-ig a falugazdász irodában elhelyezett 1:10000 méretarányú térképeken kell megkeresniük azokat a fizikai blokkokat, melyeken termelést folytatnak.

A fizikai blokk is egy új fogalom. Természetes határokkal körülvett, mezőgazdasági művelésre alkalmas területet jelent.

A fizikai blokk területének egy része támogatott, míg a nem mezőgazdasági hasznosítású része nem.

A blokkterületekhez a gazdálkodók a G015-ös nyomtatvány kitöltése útján juthat. Azok a gazdálkodók, akik határidőre leadták a G015-ös ÜGYFÉL-BLOKK ADATOK LAPJA nyomtatványt, azok kérelemcsomagot kapnak, melyben a saját gazdaságukra szabott egyedi blokkterületek is benne lesznek.

Egységes Nyilvántartási és Azonosító Rendszer ENAR

A rendszerben meghatározott állatfajok (szarvasmarha, juh, kecske, sertés, ló) teljes körű és egységes elvek szerinti nyilvántartását jelenti.

Azok az állattartók, akik már az OMMI, ENAR és Tenyészet Információs Rendszerében már nyilván voltak tartva, azok a hitelesítő G200-as nyomtatványon kérhetik regisztrálásukat.

További információk kérhetők a falugazdászoktól.

Várfi András

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETERE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

februári ajánlataim:

- Tavasz lemosó vegyszerek
- Kézi és háti permetezők
- Növényvédő szerek
- Tasakos vetőmagok
- Tavasz virághagymák, virág magok
- Kukorica vetőmagok, Dekalb
- Kiskun, Martonvásári
- Műtrágyák, Tápanyagok
- Foliák, műanyag kukák
- Esőruhák, gumicsizmák
- Zománczott kályhák
- Elektromos fűtő készülékek
- Kézi szerszámok, szegek
- Csavarok, zárok, lakatok
- Izzók, elemek
- Kutya, macska, madáreledel

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 E-mail: civil2218@mail.datanet.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Sóczy Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88
Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 100 Ft

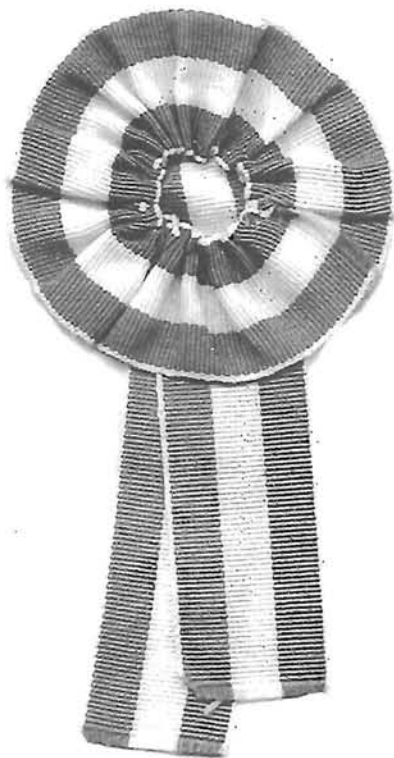
XI. évfolyam 3. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2004. március

Képkockák múltból-jelenből-jövőből

F37013

Mit is nem adnék azért, hogy egyszer újra átélhessem azt az érzést, ami igaz, hogy csak ritkán, de megérintett. Az ünnepről szólok most, méghozzá a nemzeti ünnepről.

Legrégebbi találkozásunk az óvodában történt, de bizony „falakba” ütköztem otthon, amikor a Hídfő utcai ablakainkat éppúgy fel akartam öltöztetni, mint azt mintaként kedves óvodámban láttam az óvónénijeimtől.

Csak hát az 50-es évek végét irtuk, s akkor nemzeti zászló vörös nélkül még itt sem létezhetett.

Az iskolában megemlékeztünk a szigorúan-erőltetetten összekapcsolt három tavaszi nemzeti ünnepről, de a nagy közönség számára továbbra is munkanap volt március 15. Erről talán ennyit, aki megélte, tudja, hogy miről írtam, aki nem, annak úgyis hosszabb idő kell elmagyarázni. Szívesen vállalom. Remélem, hogy ebben mások is segítenek-segítenek nekem.

Közeledünk március 15-éhez. Lehet, magammal is tisztáznom kellene, hogy mit is várok el ettől az alkalomtól, talán akkor könnyebb lenne. Egy biztos: ami ünnep, az nem hétköznapi! Miért érzem ezt mégis annak? Talán, mert egy egész nemzet munkanélküli napnak kapja meg, s töredékének jut csak eszébe, hogy miért is nem kell aznap a munkahelyére bemennie. Örülnek, hogy a nagy hajtásban adódik egy szusszanásnyi idő erre-arra a ház körül. Közvetlenül a rendszerváltás után (pedig megígértem magamnak, hogy nem politizálok!) az volt a véleményem, hogy csak az jöjjön ünnepelni, aki belülről érzi a szükségességét. De meglepődtem, hogy ilyen kevesen vannak!

Bajban vagyok magammal, mert azt sem érzem többnyire hitelesnek, ami a feszes, szertartásos rendezvényeken történik. Az egymás mellé tévedt versekből,

forrásokból nem érezhető a fő mondanivaló. A zene sem találja meg sokszor a helyét. Az ünnepi beszéd fő feladata, hogy eljusson a hallgatókhoz. Legtöbbször hiányérzettel érek haza. Pedig ott voltam, pedig együtt voltunk... Valahol mégis megoldásnak kellene lenni! Képtelenek vagyunk eljutni oda, hogy személyessé váljon március 15-e. Pedig ez a legkedvesebb ünnepem, mert a fiatalok ünnepe, a hatalommal való dacolás napja. A szembefordulás lehetősége. Ezen a napon mindig feltör az aktuális igazságvadás, a vágyalmok ilyenkor közelebb kerülnek hozzánk. Ezért volt olyan fontos az 1970-es években és 1988 körül. Mert akkor láttunk valamiféle biztató jövőt...

Mit várok azóta is március 15-én folyamatosan, évről évre? Nem tudom. Csak azt, hogy így nem jó. Nem jó az sem, ha valakik elfelejtik, az sem, ha kisajátítják, nem jó, ha elkoptatják ezt a napot. De még mindig nem tudom a megoldást... Hadd használjam volt (ma már biológus) tanítványom, Kóra Judit új szavát. Mert bizonyos dolgok az életben létfeltételek, mások lélekfeltételek.

Ricsey Edit

PETŐFI SÁNDOR NAPLÓJÁBÓL

Pest, március 15. 1848.

Szabad a sajtó!...

Ha tudnám, hogy a hazának nem lesz rám szüksége, szívembe mártanám kardomat, s úgy írnám le haldokolva, piros véremmel e szavakat, hogy itt álljanak a piros betűk, mint a szabadság hajnalsugarai.

Ma született a magyar szabadság, mert ma esett le a sajtóruha a bilincs... vagy van olyan együgyű, ki azt képzelje, hogy szabad sajtó nélkül lehet bármely nemzetnek szabadsága?

Üdvöz légy születésed napján, magyar szabadság! Először is én üdvözöllek, ki imádkoztam és küzdöttem érted, üdvözöllek oly magas örömmel, amilyen mély volt fájdalom, midőn nélkülöztünk tégedet!

Oh szabadságunk, édes kedves újszülött, légy hosszú életű e földön, élj addig, míg csak él egy magyar; ha nemzetünk utolsó fia meghal, borulj rá szemfedő gyanánt... s ha előbb jön rád a halál, rántsd magaddal sírodba az egész nemzetet, mert tovább élnie nélküled gyalázat lesz, veled halnia pedig dicsőség!

Önnel jog van tudni...

miről döntött a Képviselő-testület február 26-i ülésén

Szokatlanul megtelt az ülésterem, mert a lakosság részéről eljöttek néhányan. Ez jó! Ugyanis a testületi ülések, sőt még a bizottsági ülések is nyilvánosak.

A polgármesteri beszámolóból a lényegesebbek:

Az új áruház építése tavasszal kezdődik (egyházi iskolával szemben). Az építési engedélyek már jogerősek, a fák, amelyek az építkezés miatt útban voltak, már máshol ébrednek téli álmukból, szegények át lettek ültetve...

A város honlapjáról minden érdeklődő letöltheti a testületi határozatokat, 2000-ig visszamenőleg.

A szennyvíz bekötések tavasszal folytatódnak és remények szerint június végére befejeződnek.

A felújított fürdő átadása április 23-án lesz, a miniszterelnök is kitünteti jelenlétével az ünnepséget. Ekkor lesz az elszármazottak világ találkozója, haza várunk mindenkit. Két napos lesz az ünnepség. 23-án Gyomán kezdődik, este a Református templomban gyönyörű műsort szolgáltatnak azok a neves művészek, akik innen indultak meghódítani a világot. A Kner Imre Gimnázium öreg diákjai is találkozhatnak még ezen az estén, az Alma Mater 50 éves évfordulójára is lehet koccintani az állófogadáson. Másnap reggel az endrődi Római Katolikus Templomban lesz szent mise, mise után a Tájház előtt kereszt szentelés, és a Gyomai Református Templomban istentisztelet. Ezen a délelőttön az Endrődi Tájház, a Városi Képtár, a Kner Múzeum, és a Motormúzeum várja az érdeklődőket. Aki akar, fürödhet az új Ligeti fürdőben. A fáradságos délelőtt után közös ebéd lesz, majd megnyitja kapuit a Kner Imre Gimnázium egy olyan képzőművészeti kiállításra, ahol gyomaendrődi születésű festők, képzőművészek munkáiban gyönyörködhetnek. Végül de nem utolsó sorban, az egyik legmeghittőbb esemény lesz a Ki-kicsoda lexikon első napi megjelenése, azt hiszem mindnyájunk öröme.

A meghívók részletezik a további tudnivalókat, mint pld. a szállítás lehetőségeket, a részvételi feltételeket stb. Jó lenne, ha sokan haza jönnének, és az itthon élők részéről is nagy lenne az érdeklődés! Szeretnénk, ha régi barátságok felújulnának, mert jó együtt lenni régi barátokkal, osztálytársakkal, szomszédokkal. Igazi ünnepre készülünk, az ünnep a hétköznapokat teszi színessé, az élet nélkülözhetetlen része.

Írásban tett fel jó néhány kérdést Dr. Halászné helyi lakos. A kérdések nagy részét a jegyző úr azonnal megválaszolta, de a kérdésű írásban is kéri a választ.

Panasszal élt Varga Zoltán helyi vállalkozó, a ligetben elbontásra váró vagyonának megváltására ajánlott, méltatlanul alacsony ár-ajánlat miatt. A jegyzővel és a polgármesterrel folytatott előzetes tárgyalásai nem vezettek eredményre, az ügy valószínű bíróságon folytatódik.

Az ülés több mint 30 napirendje közül a legfontosabb volt a 2004. évi költségvetési rendelet megalkotása. Több oldalon át lehetne taglálni, mert a város életében ezek a döntések meghatározóak, viszont helyszűke miatt csak a leglényegesebbekre van lehetőség:

A köztisztviselők és közalkalmazottak számára nincs béremelési kötelezettség, de lehetőség sem, tehát a soros lépések és a jubileumi jutalmakon kívül 462 ember reáljövédelme biztosan csökken, a jelenlegi számok alapján. Amennyiben a központi költségvetést módosítják, amelyről jelenleg is folynak tárgyalások, akkor ez a szomorú valóság javulhat.

A dologi kiadások a tavalyi tévyszámnak csak a 85%-a. Az intézmények gondjaiból elég ha csak az energiaárak változására utalunk, de lehetne sorolni tovább...

A Jókai úti óvoda mint intézmény megszűnik, a közalapítványi formában való működés feltételeit megszavazta a testület. Ezen döntés alapján júliustól felmentésre kerül 7 fő. Az intézkedésre a kétségbeejtően csökkenő gyermeklétszám miatt került sor, (2001-ben 96, 2002-ben 71 gyermek született).

A 2 tartózkodással elfogadott költségvetés főbb számai: végösszeg: 3,3 milliárd forint, amelyből működésre 1,8 milliárd, fejlesztésre 1,1 milliárd, felújításra 20 millió, működési tartalék 329 millió, fejlesztési tartalék 48 millió forint. A kiadások teljes fedezetére 141, 6 millió forint hitelre van szükség, aminek nagy része fejlesztési forrás hiány. A költségvetésben az APEH vizsgálattal kapcsolatos 100 millió nagyságrendű vitatott összeg nagy bizonytalansági tényező, amely beruházáshoz kapcsolódó AFA visszajelentés vitatott tétele, jelenleg per alatt. A könyvvizsgáló elfogadásra javasolta a költségvetést.

Az elmúlt évi költségvetés néhány sora módosításra került, a jelenlegi végösszeg, 4,9 milliárd (áprilisban lesz a szárszámadás), ebből az összegből a fejlesztés 2,7 milliárd, a működési költség 1,9 milliárd, tartalék 171 millió forint.

PÁLYÁZATI LEHETŐSÉG!

Március 31-ig lehet pályázni az Ifjúsági alapra, Sportalapra, a Civilszervezetek támogatására. A részletes feltételek olvashatóak a www.gyomaendrod.hu honlapon, a pályázat csak a rendszeresített adatlapon nyújtható be, amelyet a Polgármesteri hivatalban lehet megszerezni.

Pályázik a város a Kner emléktér kialakítására, SAPARD felhívásra.

A VI. Nemzetközi Halfőző verseny lebonyolítására pályázatot hirdet a testület, gyomaendrődi székhelyű vállalkozóknak. Határidő: március 31. de. 11 óra. További részletek a Polgármesteri Hivatalban.

Ötvenegy helyi vállalkozó pályázott a mikrohullámú adat kommunikációs végpont elnyerésére. 40 egyéni és 5 csoportos lehetőség volt felkínálva.

Örménykút, Hunya és Csárdaszállás megkötötte az együttműködési megállapodást a gyermekjóléti és családsegítő szolgálat feladatellátására.

Óvodai, és általános iskolai beiratások időpontja a városban: március 29, 30, 31.

Gyógyszertárak ügyeleti nyitvatartási rendjének módosítási kérelmét együtt fogja tárgyalni a testület az orvosi ügyelet új rendjével. Erre a következő ülésen kerül sor.

A Sikér Kft új élelmiszer üzletet épít, a gépjármű beálló miatt ki kell vágni a védett hársfa sor egy fáját. A védett fa kivágásáért 165 ezer forintot kell fizetni, amely összeg a védett fásor hiányzó fának pótlására fordítható. Csak egy képviselő volt, aki nem szavazta meg (én).

Kádár Péter helyi lakos a Kner tér kialakításának részbeni módosítását javasolta. A javaslat nagyon tetszetős, de kissé elkésett. A lényege, hogy a Tudás kútja mellé a Kner háromdimenziós emblémát is jelenítsük meg szobor formájában. Mint ismeretes, az embléma a „háza a könyvtár” a kort, az elődöket, a foglalkozást igen hűen jeleníti meg. A testület felkérte a jegyzőt több lényeges kérdés tisztázására, és ezek ismeretében hozható döntés. Kádár úr a kútra tervezett idézetet is elhagyta.

Császárné Gyuricza Éva képviselő

NEMZETI ÜNNEP

Gyomaendrőd, 2004. március 15.

9 órakor ünnepi mise Endrődön a Szent Imre Katolikus Templomban.

9.40 órakor Ünnepi műsor és koszorúzás.

11 órakor Ünnepi műsor Gyomán a Szabadság téren, majd koszorúzás.

Növényvédelmi szakmérnök szaktanácsadási munkákat vállal. Gyomaendrőd határában lévő földcenk, a szükséges munkák szakszerű elvégzése mellett a vegyszerek beszerzését és szállítását is vállalom: **PÉTRÓCZKI HUNYAD ÁRON** növényvédő szakmérnök Gyomaendrőd Téglagyári Dűlő 511. Telefon: 06-70-385-8918

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Megtartotta alakuló ülését a civil alapprogram tanácsa Békéscsabán. Sikerült olyan jelöltet ajánlani a szegedi elektori gyűlésen, akinek elfogadását a régió küldöttei is elfogadták. Pocsajiné Fábrián Magda a dél-alföldi civil szervezetek képviselője. Február 27-én ismét választanak az elektorok küldötteket a szakmai kollégiumokba, akiknek az lesz a feladatuk, hogy a civil szervezetek működését segítő források elosztásáról döntsenek.

Az agrártárca államtitkára Benedek Fülöp Békés megyei előadását igen nagy várakozás előzte meg. Az előadás fő témája az EU által finanszírozott támogatások, a hazai forrás lehetőségek, a terület-típusú támogatási rendszer volt. A megyei gazdák és országgyűlési képviselők az előadás után konkrét kérdéseikre várták a választ. A kérdezők saját bőrükön tapasztalják a mezőgazdaság katasztrófa helyzetét, nincs a kormány-nak jövőképe a mezőgazdaság vonatkozásában, mi lesz azokkal a tönkrement gazdálkodókkal, akik még bankhitelhez sem juthatnak. Az agráripcák szinte minden ágazatban zavarokkal küszködik, a támogatások nem a termelőkhez, hanem inkább a kereskedőkhöz jutnak el, kilátástalan sok gazdálkodónak a jelenc, a felvásárlók nem fizetnek... tehát nem elég az uniós jövővel foglalkozni, azt meg kellene érni, hangozott el sok kritika és jogos panasz az agrárválság miatt.

Európa és a magyarság címmel tartott előadást Kiszely István antropológus professzor Békéscsabán. Előadásában kitért kutatásának azon eredményére, amely a magyarság eredetére vonatkozik. Ennek alapján a finn-magyar rokonságról azt tartja, hogy csupán néhány száz közös szókinés köti össze bennünket a finnugorokkal, ami az ugorok szomszéd-ságában eltöltött száz év öröksége. Antropológiailag tudományos tényekkel alátámasztható, hogy a magyarok legközelebbi rokonai a Turáni alföldtől délkeletre élő ujgurok, belső-ázsiai türk népek. Az antropoló-giai tényeken túl ők is rovásírás-ként ismert betűírást használták, és a régészeti leletek is sok egyezőséget mutatnak a honfoglalás kori magyar sírok leleteivel. A honfoglalás, kutatásai szerint 5 hullámban történt: a tu-ráni antropológiai jegyeket hordozó magyar lakosság a hunokkal, avarokkal, Árpád népével, a jászokkal és a kunokkal érkezett a Kárpát-medencébe. A hun-magyar rokonság tényét a 20. század közepéig nem vitatták. Előadásában kitért még ősi kultúránk több ezer éves örök-ségére, az őtvösvésvészet, a katonai és haditechnikai, valamint a kifino-mult eleganciával viselt felső és alsóruházatra. Kiszely professzor bízik abban, hogy van a magyarságnak annyi tartaléka, hogy átvészeljük a globalizmus veszélyeit, és megmaradhatunk magyarnak.

HAGYOMÁNYUNK MŰHELYE

A Békés Megyei Művelődési Központ, Békéscsaba Luther u 6 sz. és a Békési úti Közösségi Házak Békéscsaba Békési út 15-17 biztosít helyet az ELETFA Kulturális Alapítvány által tervezett programoknak. Az előadásokra a belépőjegy 400 Ft, az alapítvány által tervezett kirándulások önköltségi áron kerülnek meghirdetésre, ez alól egyedül a csiksomlyói út kivétel, hiszen ott egyéb járulékos költségek is felmerülnek, mint pld. a szállás.

2004. első félévi tervezett programja:

Február 25. szerda 18 óra: Molnár V. József: A Szent Korona és az ösképek (Luther u.)

Március 20. szombat 14 óra: „Sándor, József, Benedek, zsákban hoznak meletet”.

Tavaszi ünnepek a napj-egyenlőség könyvében. Helyszín: Békési úti Közösségi Házak Békéscsaba Békési út 15-17.

Március 25. csütörtök: Szent Korona szertárs Kecskenémten (érdeklődés esetén buszt rendelünk)

Március 31. szerda 18 óra: Papp Gábor: A Szentkorona működés rendje (Luther utca)

Április 3. szombat 14 óra: Barkaszentelő szombat... Tavaszi ünnepkör a Húsvét jegyében. Helyszín: Békési úti Közösségi Házak.(Békési út 15-17.)

Április 22. csütörtök 18 óra: Szántai Lajos: „Szállva szállt koronájuk, magyar koronájuk...” A magyar királyok koronázási szertartása. (Luther u.)

Április 24. szombat 14 óra: „Süss fel nap. Szent György nap...” Tavaszi határjárás – a dombegyázi halmokon (buszos kirándulás, ha lesz megfelelő számú jelentkező)

Május 22 szombat: „Szállva száll koronájuk magyar koronájuk...” Pütkösi királyválasztás Szarvason a Történelmi Emlékhelyen (buszos kirándulás, megfelelő számú jelentkező esetén)

Május 28-31: Pütkösd Csiksomlyón. Közös szervezés az Ipolyi Arnold Népfőiskolával)

Június 26-27: „Megrakjuk a tüzet, Szent Iváni tüzet...” Nyári napforduló és Szent Korona szertartás Magor halmán. (Buszos kirándulás, kellő számú jelentkező esetén.)

Rendezvényeinkre minden érdeklődőt szeretettel várunk! Ezúton is szeretnénk megköszönni az előző év során az adójukból nyújtott 1%-ot. Kérjük az évben is támogassák Alapítványunkat, amelynek adószáma: 18375255-1-04

Érdösi Géza és Koszecz Sándor

Bemutatkozott Dr. Becsey Zsolt az 5. sz. Választóköri körzetben. A Fidesz MPP Szövetség képviselőjelöltje az Európai Parlamenti választáson. Három régiót fog képviselni Békés, Csongrád és Bács-Kiskun megyét. Közgazdász diplomata, 15 éve dolgozik Brüsszelben, de miután elfogadta a képviselőjelöltséget, brüsszeli állását felmondta, és családjával haza költözött Szedre, a szülővárosba. Becsey Zsolt olyan képviselőjelölt, aki születése óta szorosan kötődik régióinkhoz, igen nagy gyakorlatot szerzett brüsszeli munkája során így az itt élők érdekeit nagy hatással tudná képviselni.

A Fidesz a jelölő listája összeállításakor régióink jelöltjének a 7. „biztos” befutó helyet biztosította. Rajtunk választókon múlik, hogy jövőnk érdekében hogyan élünk a felkínált nagy lehetőséggel.

A Magyar Kereszténydemokrata Szövetség választmány ülést tartott február 14-én Budapesten. Schmidt Pál a Fidesz MPP Szövetség alelnöke, az Európai Parlamenti választási lista vezetője meleg szavakkal köszöntötte a küldötteket, és szóban átadta Orbán Viktor elnök üzenetét, és jókívánságát, majd hangsúlyosan felhívott mindenkit arra, hogy a soron következő Európai Parlamenti Választáson való részvétel fontosságát terjesztünk kell, és úgy szavazni, hogy a keresztény Magyarország képviselőtét biztosító nemzeti oldal minél több képviselővel vehessen részt a brüsszeli munkában. Napirend előtt szintén szólt a KDNP elnöke, Dr. Semjén Zsolt, aki a kereszténydemokraták jelenlegi feladatát 3 pontban foglalta össze: 1/ karakteres keresztényerőt építeni, 2/ a Fidesz formálódó szövetségben aktív szerepet vállalni, 3/ a keresztény értékeket vállaló Európai Uniói tagság elérése. A választmányon Alapszabály-módosításon túl tisztségviselői választás is volt. A választás eredménye: az MKDSZ elnöke Harrach Péter - eddigi társelnök -, társelnöki funkciójában megerősítésre került Dr. Surján László, alelnökök: Nógrádi László és Soltész Miklós, ügyvezető: Molnár József, a Választmány elnöke: Dr. Latorcai János. Megválasztásra került még 2 választmányi alelnök, és az Alföldi, a Dunántúli, és az Észak-Magyarországi régiók, valamint Budapest területi képviselője is.

Békésre érkezett az a „zarándok fészület”, amelyet a cigány küldöttség római útjára magával vitt, és a pápa ösztönsége megáldotta.

Békésen ünnepi szent misét mondott ez alkalom tiszteletére Nagy József plébános, amelyen a cigány és nem cigány ember-testvérek békéjéért imádkoztak.

Dr. Mikola István, volt egészségügyi miniszter február 23-án Kondoroson a Csárdában tartott előadást, amelynek címe: Egészségesen élni jó! A Polgári Kormány egészségügyi minisztere részletesen szólt arról a minisztersége alatt jóváhagyott 10 éves Nemzeti Népegészségügyi programról, amelyet a jelenlegi Kormány ugyan félre tett, de megvalósítását a miniszter még nem adta fel. Ez a program nemzetmentő, életvédő program. Elmondta, hogy a nemzeti identitás 4 tőről fakad ezek: nemzeti együvé tartozás, a társadalmi együvé tartozás, a hit és a család. Hangsúlyozta az egymásra figyelés fontosságát, az egymásért viselt felelősségünket, és azt, hogy a gyermek a legjobb befektetés. Beszélte a HIT szerepéről a gyógyulásban, és a problémák megoldásában. A közeledő uniós csatlakozásunkat szívesebben nevezi reintegrációnak, mert hazánk végre elfoglalja azt a helyet, ami joggal megilleti. Az uniós csatlakozást nagy lehetőségnek minősítette, és ennek során elmondta, hogy amikor miniszterként fogadta őt II. János Pál pápa, akkor a pápa ösztönsége arra figyelmeztette, hogy a magyaroknak missziós szerepe van abban, hogy a szekularizált Európába visszavigyék a kereszténységet. A magyar nép államalapító, 1000 éve él itt Európában, és ebben a múltjában kell az Európai Unióhoz csatlakoznia...

Beszélt még azokról a veszélyekről, amelyek jelenleg is leselkednek ránk, mint a globalizáció, ami egyébként mindenfajta közösség el-lensége, az egészségbiztosítás generációkon felgyülemllett vagyonát fenyegető lopakodó kiárusításról, és arról, hogy a nemzeti vagyonnak már 90%-a sajnos idegen kezekben van.

In memoriam

Szülföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

NAGY KATALIN

1986-
2004

„Hogyha bimbófóvel asznak a virágok, ó az fáj!
Ha reménye új tavasznak most születvén sírba száll!”

(Arany János)

Fájdalomtól megtört szívvel emlékezünk egy kislányra, akit élete hajnalán, mint egy törékeny, alig fakadt bimbót a kegyetlen téli szél elsodort. Élt 17 évet.

Hajdúböszörményen született 1986. november 29-én, ott is élt szüleivel és két egyetemista testérével. Édesanyja Márton Ildikó tanárnő, édesapja Nagy Márton agrármérnök, 1979-ben kötöttek házasságot Endrődön.

Kis Kató endrődi születésű édesanyja révén kötődött kedvenc városához, Gyomaendrődhöz. Szabadidejét szívesen töltötte az endrődi ligetben élő nagyszüleinél, Márton Gábor tanáréknál.

Reményteli rövid élete igen tartalmas volt. Idén érettségizett volna, mindig kitűnő tanuló volt, kedvenc sportja az úszás, és a lovaglás volt, nagyon szeretett táncolni és szívesen zongorázott. Afrika-kutatónak készült.

Tavaly nyáron a hetedik osztályt befejezve, mint az iskola legjobb tanulója, először egy balatoni, majd orvosi engedéllyel még egy litvániai jutalom üdülésen is részt vett. Ezt követően eljött Endrődre, augusztus 20-án vidáman szórakozott unokatestvérei kíséretében az endrődi ligeti ünnepségen, pedig ekkor már dacolt a betegségével.

Két éve annak, hogy megtámadta a gyilkos kór. Igen nagy lelki erővel, tudatosan küzdött a betegségével, az életért, nagy tervekkel készült a felnőtt korra.

Még az idei 8-ik gimnáziumot is elkezdte, de már csak néhány hetet tudott iskolába járni, betegsége egyre jobban elhatalmasodott, ezért magántanuló lett. Sajnos egyre több időt kellett töltenie a Debreceni Onkológián, ezért édesanyja otthagyt a tanári állását és leányát ápolta, vigyázta. Sajnos a leg gondosabb ápolás sem segített, egészsége rohamosan romlott, fizikai ereje elhagyta, ekkor már teljes öntudattal készült a halálra, végrendelkezett, majd kómába esett és február 6-án befejezte rövid földi pályáját, lelke az örökkévalóság homába költözött.

Akik ismerték, mind szerették. Mély fájdalommal búcsúztak tőle szülei, két testvére, 6 unokatestvére, nagyszülei, rokonai és iskolatársai, tanítói, tanárai, barátai, akik közül egy valaki a temetés után mécesest és fehér rózsát visz a sírjára...

Császárné Gyuricza Éva

Egyházközségi farsangi vacsora

Az endrődi Szent Imre Egyházközség az idén is megtartotta a farsangi vacsoráját.

A vidám összejevetelt a fiatalok rövid művészi műsora nyitotta. Fr. Ungvölgyi János, az egyházközség világi elnöke felkérte Iványi László plébánost beszéde megtartására, aki beszámolt az elmúlt év munkáiról, az idei év egyházi terveiről. Ezután az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány elnöke, Szabó Zoltánné elnök tartott beszámolót az alapítvány működéséről, és a temetői munkákról.

A finom birkapörkölt elfogyasztása után vidám mulatság következett, voltak, akik táncoltak is. Majd tombolatárgyakat sorsoltak ki.

Az estet megtisztelte Dr. Dávid Imre polgármester úr is. Sokan eljöttek Endrődről, Hunyáról és Gyomárról. Jó éreztük magunkat.

Historia Domus

HUZLY KÁROLY

1840. október – 1852. március

1841. Szerződés az új plébánossal a következőkben:

1. Kézpénz 1.800 v-forint, melyből tartozik ő a két káplán 150-150 V-forintját fizetni.
2. Naturálék: 24-24 köböl tiszta búza, árpa, zab, búzaőrlésért 24 v-ft, 24 öl tölgyfa, 24 akó hegyi új lehűzött bor, de ennek ára és fuvarja akonként 10 v-forintjával megváltatik = 240 v-ft, egy mázsa fagyvó, ősi ugarszántás, vetés (a pléb. magjával) elboronálás, - a tanyai földön tennet s már apró boglyába rakott széna nagy boglyákba rakása.

1840-ben Lábos követelte az 1804-ben kikötött 1.000 forintot (800 párber, 200 stólaváltás) ezüstben, mert akkor bankó még nem volt. Szintén a borváltási 5 frt is pengő érték. S mivel az előjárók ezt az értelmezést nem akarták elfogadni, Lábos kijelenti, hogy párber- és stólaszedési jogot visszaveszi, azaz 1839. nov. 1-től maga szed minden pártól 2 véka búzát és 30 pengő krajcárt, f. év március 1-től pedig szedi a (Mária Terézia idejében) megállapított stólailletéket ezüstben, emellett lemondván minden deputatúmról, melynek beszedése és kiszolgáltatása miatt oly sok kellemetlenség merült fel. Csak a káplánok 60-60 ezüst forintját követeli a községtől. Lemondását az ebből származó zavarok is előmozdították. **Bíró: Farkas György.**

Szölösi József fiútanító követeli a 8 év óta a leánytanító által élvezett földrészt, s Delinger kápt. helynök vissza is itéli neki, de a község folyamodására a tényleges állapotot meghagyva a jövő Can. Visitation, azon föltétel mellett, hogy a község oda fog törekedni, hogy az úrbéri regulatio alkalmával minden tanító legalább 4/8 sessio földet kapjon.

Volt fiú tanköteles 600, járt 342, leány tanköteles 420, járt 132.

A lakosok közkívánatára más községek példája szerint itt is „Verbunk”-ot állítottak, úgy hogy a beálló legény kapjon a közpénztárból 10 esztendőre 250 v-forintot, hogy ez az árvak kasszájában részére szaporodjon. A verbunk költségét azonban kívül fizették. Mindjárt ez évi márciusban 24-en álltak be, akik 12-50 forintig vettek föl pénzből, a többi szüleiknél, vagy az ár vapénztárban helyezték el. Némelyek még egyes gazdák részéről is kaptak gabona vagy pénz jutalékot.

1842. Megrovasban részesül a szülők azon hanyagsága, hogy 1000 iskolakötelesből alig 200 jár iskolába. Hasonlóképp a tanítóké.

1843. Báró Dreschel Florentinné, szül. gróf Stockhammer Karolina, tömördek adóssága miatt, apja, gr. Stockhammer Ferencről örökölt s az 1835. évi osztályos egyezségnél fogva rája szállt endrői harmadrész birtokát, és nővére, néhai gróf Stockhammer Johanna (gr. Stockhammer Ferdinándné) endrői harmadából rája szállt egy-egyedét – a gróf Harruckker örökösök úgynevezett közös fundusát, vagyis osztatlanul fennhagyott fekvő birtokból és nevezett sommára növekedett tőkéből álló s közkezelés alatt álló értékét kivéve – eladta kaporai Wodianer Sámuel Józsefnek 225 ezer ezüst forintért, amiből azonban az adósságok levonása után csak 25 ezer maradt fenn. Ennek fejében Wodianer tartozott neki évenként fizetni: férje életében 5.500, annak halála után 4.500 p-forintot, halála esetére pedig (+1856) 1.000 forintról végrendeletileg intézkedhetik. Az átruházott kötelezettségek közé számított a fia, báró Dreschel György részére még fizetetlenül hátralevő 34 ezer ezüst forint is.

1844. Molnár József leánytanító meghalt. Ez év június havában a püspök ajánlja Paróczai András gyomai tanítót, akit meg is választanak. – Az üresedés alkalmával a plébános ajánlatára a 10 év óta elszakított földrészt a fiútanítónak visszaadják.

1845. Tanítói javadalmak: fiútanítóé: 120 p-ft, 12 mérő árpa, (6 frt) 6 öl fa (18 frt) 5/8 föld (15 frt) = 159 p-forint. Leánytanítóé: 80 p-ft, 20 pozsonyi mérő búza (20 frt) 20 pozsonyi mérő árpa (10 frt) =

110 p-forint. Megjegyzendő: Paróczai új tanítónak a fizetését javították 50 V-forinttal (150-ból lett 200 v-ft = 80 pengő) kárpótlásul az elvett 2/8 telek földért.

Csomák esperes véleményezi: a nemrég ettől felmentett kántort kötelezzék ismét a leányok tanítására, és pedig a községtől a leánytanító részére fizetett illeték fejében supplens által, mert a kántor (eredetileg leánytanító) egyszerűen fölmentetett a tanítástól anélkül, hogy emiatt kántortanítói javadalmából valamit veszített volna.

1847. Februárban Szölösi fiútanító meghal. Júliusban helyére Szebeni János békési segédtanítót megválasztják és szerződést kötnek vele, melyben az 5/8 sessio föld élvezete is ki van kötve.

A forradalomban ez a föld újra kettéosztatott, de 1853. januárban szentségi végzéssel Szebeni ismét visszakapja, Paróczay pedig annak további szorgalmazásától eltartatik.

Grieszhaber újárósi káplán. Ide jött Püspöky Alajos Gyoma számára, de egy hónap múlva már Csabára helyezték, ide pedig Danielovics Jánost (Gyoma számára). Másik káplán lett ismét **Bíró.**

SCHIEFNER EDE

1852. július – 1889. április

1852. Schiefner kért 1.200 forintot, melyből a püspök kívánására a káplánok 100-100 forintot kapnak. Deputatum és szolgálmányok a Huzlyé szerint. Az 1860. évi bevallás szerint kapott: párber- és stólaváltás fejében 8.400 forintot; deputatumul: 24 köb. búzát, saját becslése szerint 5 frt-jával = 120 frt, - 24 köb. árpát, á: 2,52 = 60 frt 48 - 24 köb. zabot, á: 1 frt 68 = 40 frt 32 - 24 akó bort, á: 4 frt = 96 frt - 24 öl fát, á: 5 frt = 120 frt.

A templompénztárban semmi maradványt nem vett át. Alapítványtökek: 3.740 v-forint. A malom pénztárában volt bevétel: 1.232, kiadás: 474, maradvány: 757 v-ft.

1853. Szebeni a forradalomban tőle elvett 2/8 sessiot ismét visszakapja. Paróczay leánytanító jóvédelme regulatióig így emeltetik: 120 p-ft, 15 köb. búza, 10 köb. árpa, 4 öl fa, 3 kocsi szalma.

1854. Az előjáróság kéri a püspököt, hogy a patrónust a templomtéjének megújítására szorítsa.

1855. A halászok a templomzugi régi temetőben állított keresztjüket megújítják. Alapszerzésre utasítottak.

1857. Legelő elkülönítés és felosztás.

Az eddig földdel nem bíró leány kapott itéletileg 4/8 (fél telek = 12 (1.200 négyzetöles) hold földet, ajándékba pedig az uraságtól 20 holdat = 32 1.200 öles = 24 241/600 kat. hold. Ennek következtében püspöki engedéllyel a 15 köböl búzát és 10 köböl árpát leszállították 8-8 köbölre.

A fiútanító földje lett 35 kat. hold tanya és ugar föld, 10 kat. hold legelő illeték. Továbbá: 6-6 köb. búza és árpa, 120 pengőforint.

A kántoré 30 kat. hold a legelőilletékekkel, 483 öl kert, 6-6 köb. búza és árpa, 6 öl fa, 200 p-ft, stóla nagyhalottól 1 p-ft, kicsitől 30 kr.

A plébániáé: 133 792/1600 szántó, 11 1448/1600 legelő, összesen: a kat. iv szerint 145 807/1600 kat. hold és a Bánomban 900 négyzetöles kert. Továbbá két új iskola céljára az uraság adott 40 magyarholdat és 2 beltelket, a község hasonlóképp 40 hold földet. Ez a 40-40 hold = 58 1560/1600 hold a Nyárszegi dűlőben Gyoma felé. – Kálváriára ... lásd. 64. lapon.

A harangozóé lett: 15 kat. hold (=20 1.200 négyzetöles) 483 öles kert, 9 köb. búza, 4 köb. árpa, 3 öl fa, 64 pengőforint, harangozás után 10 kr.

A Kalmár-féle szegényalapra adakoztak a hívek 112 p-ft-ot. Lett 2.859 frt 56 kr.

1858. Püspöky sarkadi, Kapy magyarcsekei plébános. Jönnek Kny Antal és Liszt Imre. A harmadik iskola állítása sürgettetik.

1859. Paróczay leánytanító ellen panaszok.

Kovács Erzsébet 200 pengő hagyománya és különféle bírságok idecsatolása következtében a Kalmár-féle szegényalap év végén volt 3.338 frt 9 kr., osztrák értékben, mert ez évtől kezdve a régi

AZ ENDRŐDI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE

(részletek)

pengőérték helyett az új osztrák érték jött forgalomba.

A kálváriára is megkezdődött az adakozás, hogy az uraság által adományozott 3 hold föld jóvédelmével alap létesüljön.

1860. Kny várad-olaszi káplán, helyébe jön Boglucz Sándor.

A gyomavégi iskola felépült, a terv szerint 4.000 forint költséggel. Megnyílt, mint vegyes, Balla Mátyas, helybeli származású tanító, vezetése alatt, aki a következők fizetést kapta: a gyomavégi temető melletti (Nyárszegzug) 40 hold föld haszonélvezete, 100 forint és 4 öl fa.

Paróczay pedig az előbbi panaszok és egy újabb büntény alapján a tanítóságból elmozdítják a megválasztják Végh Antalt.

A Habzda- és a Földi-féle keresztiek teljes megújítására az illető alapokból 30 és 20, a Jedlicská-ból pedig 70 forint utalványoztatik.

1861. Liszt hazamegy vaskohi plébánosnak, Boglucz betegsége miatt. Utódaik Lindenmayer Károly és Fehér Nándor.

1863. Lindenmayer gyulai német, endrői pedig Rázel József.

Timár János engedélyt kapott, hogy az eredetileg Simán állított keresztet megújítva átvihesse a berényi út melletti tanyájára, 25 forint alapot tévén rá.

1864. Fejér debreceni, Nádudvary endrői káplán. Hunya Mátyas keresztjét örökösei megújítják s fenntartására 20 frt alapot tesznek.

1865. Végh Antal leánytanító iskolatestvérnek megy, következő évben Vidovics Antal jön a helyébe.

Nádudvary m.peterdi plébános. Utána jön Újvári Benedek.

1866. Hunya Pálné, Kovács Ilona 60 forinton ravaltal készített.

A Szent János-kápolna megújítatik 70 frt költséggel a saját ipartökejéből.

1867. Békés vármegye gyűlése elrendelte, hogy a tanítóföldök után a község úgy, mint eddig, ezután is fizesse az adót, amire magát 1858-ban kötelezte is.

1868. Rázel várad-újárósi káplánnak, Újváry gyógyítás végett hazamenvén, káplánnak idejöttek Turner Mihály és Grócz Béla. 1868. végén adtak még 3 hold legelő földet, az „Endrői leányiskola” részére, melynek azonban egy részét a gáttársulat kisajátította.

1869. Grócz Béla várad-olaszi, Apostol Ubald endrői káplán lesz.

Lipovniczky püspök egy tanácskozmányban szabályzatot állapított meg, mely szerint minden plébánián egyházközségi tanácsot kellett szervezni, mely mint párhuzamos iskolahatóság az 1868. népiskolai törvény iskolaszékével, a katolikus iskolák ügyét vezesse. Ezt decemberben Endrődön megalkották s ez elhatározta 5 %-os iskolaadó kivetését, s ennek kezelését – a régi hagyományos szokás alapján – a községi előjáróságnál hagyta.

1870. Balla Károly kántor meghalt.

A községi képviselő szeptemberben a három iskolát szavazattöbbséggel községének nyilvánítja s ezt Vadász Manó, Békés-Csongrád megye kir. templomfelügyelője helyben hagyja s utasítja a községet iskolaszék alakítására. A püspök fájlatja ezt s reméli, hogy a plébános ezt a szülőkre támaszkodva meghiúsítja.

1871. Márciusban a püspök utasít, hogy a kántort nem a község, hanem az egyháztanács választja. Megválasztják Ujházy Sándor egyeki kántort.

Augusztus. A Közokt. Minisztérium s a megyei központi iskolaszék meghagyásából egy kiküldött bizottság a lakosságot megszavaztatta az iskolák jellege ügyében. 96 szótöbbséggel a katolikus jelleg megmaradt. Ennek következtében az előjáróság felhívott a beszedett 5 % iskolaadó átadására. Az előjáróság ezt megtagadván, a szolgabíró elrendelte.

Miniszteri megintés és utasítás 5 új iskola felállítására.

Katolikus oldal

MÁRCIUSI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 5 órakor. Hétköznap reggel fél 8-kor.
keresztút nagybőjt péntekjein 5-kor, vasárnap fél 5-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

március 14-én és 28-án, vasárnap fél 12.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor. Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 5-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise. Nagybőjt péntekjein fél 5-kor keresztút.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor, szombaton 16 órakor vasárnapi előesti mise, a nyári időszámítástól 18 órakor.

A péneki 8 órai misék után nagybőjtben keresztút.

Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepén, március 25-én délelőtt 10 órakor lesz a mise.

Június 6-án Gyomán bérmálkozás. Az bérmálkozhat, aki már volt elsőáldozó, és betöltötte a 13. évét.

Jelentkezni lehet a plébánián március 31-ig.

Körlevél a katolikus iskolákról

I. A rendszerváltás óta eltelt időben felállt Magyarországon a katolikus oktatás egész rendszere: az óvodától az egyetemig. Az iskolák nem azonos arányban vannak jelen az egész ország területén, így még szükséges lehet új iskolák alapítása is, de lényegét tekintve a katolikus oktatás rendszere már kialakult.

Így figyelmünk most már meglévő iskolarendszerünk minőségi megújulására kell, hogy irányuljon.

Most nézzünk egypárat a katolikus oktatás fontos feladatai közül:

II. Az egyházi iskolák élő, egyházi közösségek legyenek, melyek élük és átadják a hitet;

Ez talán a legfontosabb feladat. Ezt senki és semmi más nem végezheti el helyettünk. Ezt értékelte sokra pap-professzorában, Sík Sándorban, tanítványa a szegedi egyetemen, Radnóti Miklós is. Ezt írta róla:

„Egy költőt ünnepeltek itt,
ki Krisztust kiált, mikor
az erőst is megtörte már a próba,
s bárány helyett a farkast hirdeti,
s kemény öklére büszke Európa.” (Köszöntő: 1939-ben!)

A katolikus iskola nyíltan vállalja - mint iskola is! - a katolikus hitet, ember és világképet, s az ebből fakadó erkölcsi igényességet. S ezt csak elkötelezett emberekkel lehet megvalósítani.

Viszont ha egy keresztény iskola valóban az, akkor rendelkezik az oktatás-nevelés egész területén egy plusz erőforrással: s ez a katolikus hitünkben fakadó speciális, 2000 év óta jelenlévő „eszköz-tár”: a hit, a lelkiismeret, az aszkézis, a „másokért valóság” elve, a hazaszeretetre, a nemzeti kultúra megbecsülésére nevelés - a személyes és kollektív példa által. A keresztény emberkép realista: nem Socratész vagy Rousseau naív idealizmusa. Az embernek küzdenie kell, hogy önmaga hibáit legyőzve: közösségi emberré, teljes emberré váljon. S itt meghatározó a hitből fakadó élet szerepe. Ezt mindenekelőtt erősíteni kell!

Régóta panaszoljuk: ami legjobban hiányzik az a hitét felnőtt módon ismerő, azért kiálló, mellette elkötelezett hívő keresztény. Ennek megalapozása kell, hogy katolikus iskoláink egyik igen fontos feladata legyen.

Hogy hitünk „rationabile obsequium” ész-szerű hódolat legyen, ez a katolikus iskolák egyik igen fontos feladata. Ugyanis észre kell vennünk: hogy „Két front küzd ma az emberért: az istenellenes hu-

MÁRCIUSI ÜNNEPEK

7. vasárnap: Nagybőjt 2. vasárnapja
14. vasárnap: Nagybőjt 3. vasárnapja
19. péntek: Szent József
21. vasárnap: Nagybőjt 4. vasárnapja
25. csütörtök: Gyümölcsoltó Boldogasszony
28. vasárnap: Nagybőjt 5. vasárnapja

Nagybőjti lelkigyakorlat:

Endrődön: április 1-2-3-án, este 6-kor.

Hunyán: április 1-2-3-án, délután 4-kor.

Vezeti: Pálfai Zoltán szegedi egyetemi lelkész

Gyomán: április 1-2-3-án, este 6-kor.

Vezeti: Ondavay Tibor mezőtúri plébános, főesperes, pápai preláus.

A katolikus hit elemeit a következő számban folytatjuk!

A katolikus oldalakat szerkeszti:
Iványi László plébános

manizmus és a keresztény humanizmus. A válságba jutott mai emberek választania kell: Istennel, vagy Isten ellen? Ez a kérdés! Meggyőződésünk, hogy az ember felszabadításának és istenivé válásának egyetlen járható útja van: és ez nem más, mint a testté lett Ige, Jézus Krisztus.” (Szabó F.: 5. lap).

Szoltsenyicin írja: „Az oly igen ünnepelt haladás minden technikai sikere, az űrhajózással együtt nem képes kiemelni minket abból az erkölcsi nyomorúságból, amelybe a XX. század zuhant.” (Martinetti: 94. lap).

André Malraux pedig nyíltan bevallotta: «Isten „halála” után az ember is meghalt. S közben tanúi vagyunk a „vallás visszatérésének” a gondolkodó emberek, főleg a fiatalok vallás felé fordulásának. S ez érthető is, hiszen ahogy André Frossard írta: „Elég tapasztalatot szereztünk már a gyűlöletről, hogy tudjuk, hogy az igazság nem e világból jön.”»

Egy katolikus szülő mondta: mikor beíratam fiamat egyházi iskolába, egy céloom volt: hogy hívő, keresztény, becsületes ember legyen. Ha pedig van hozzá tehetsége, akkor azt is bontakoztassa ki, mint talentumot, minél jobban.”

Ebben az értelemben kell, hogy iskoláink „elit iskolák” legyenek, hogy emberségben, keresztény hitben elit fiatalokat neveljenek. Akik segítik a gyöngét, megértik a fogyatékos, vagyis akik valóban emberek és keresztények.

De ugyanakkor minden lehetőséget meg kell adni, hogy talentumait a mi iskoláinkban is minden gyermek úgy kamatoztathassa, hogy „sokszoros termést” hozzon.

Katolikus iskoláink gyermek-központúak, nem a gyermeknek mindent megengedő „kiszolgálói” értelemben, hanem a keresztény szeretetből fakadó igényes követelmények következetes megvalósítása értelmében.

Ismerjük a mai élet kísértéseit. A szülők egy jó része elvesztette tekintélyét gyermekei előtt, odadobják a „gyeplőt” a lovak közé, a szülői hivatást feladva, gyermekeik kegyeiért versenyeznek pénzzel, mindent megengedő magatartással. Ez egyben felveti az iskolák és a szülők kapcsolatának, a szülők „formálásának” nagy kérdését is.

Sok szülő így - szándéka ellenére - mindent megtesz, hogy gyermekét félre nevelje, s ennek eredményeként felnőtt gyermekeit végleg elveszítse. Mikor II. János-Pál pápa Párizsban járt, egy fiatal így nyilatkozott a vele való találkozásról: „legnagyobb élményem az volt, hogy először találkoztam a Szentatya személyében olyan emberrel, aki komolyan vett minket, mivel mert követelményeket támasztani.”

Mikor megkérdezték a Szentatyát, nem fél-e, hogy az Egyház kemény erkölcsi követelményei elriasztják a fiatalokat, a Szentatya így válaszolt: „Jobban bízom a fiatalok-

ban. S az Egyház nem kemény, hanem igényes követelményeket támaszt velük szemben."

Katolikus iskoláink bátran szembeszállnak a fogyasztói társadalom bálványával, a hasznossági szemlélettel, az erkölcstelenséget gyakran nyíltan hirdető és kívánatosnak bemutató médiumokkal és közgondolkodással.

„Bátran”, hiszen bátorság kell ehhez. Mécs László írta: „a pisztángoktól én azt tanultam, hogy szemben úsznak ők az árral.” Mintha a korszellemtől, a média hatalmától szinte „megbabonázva” lennének sokszor. Pedig már Prohászka püspök ezt írta: «.. a kisebbrendűségi érzéssel megvert apostol - nem apostol többé..”

A katolikus iskola minden keresztény hivatásnak, így a papi és szerzetesi hivatásnak is melegágya. Ugyanis Jézus Krisztus ma is hív fiatalokat szolgálatára. Csak ezt rajtunk keresztül teszi, s ebben fontos küldetése van egyházi iskoláinknak is.

Végül kell, hogy a Magyar Katolikus Egyház úgy tekintse iskoláinkat - az óvodától az egyetemig -, mint amik az Egyház legdrágább kincsei, jövőnk reménységei.

És ki kell fejezni hálás köszönetünket nevelőink, iskolai dolgozóink áldozatos munkájáért. Ők „egyházi küldetést” teljesítenek. Katolikus iskoláink állami feladatokat látnak el, a közoktatás részei, ezért elvben ugyanazt a támogatást kapják az államtól, mint az önkormányzati iskolák. Ez eddig nagyjából fedezte az üzemeltetési költségeket. Ugyanakkor katolikus iskoláink karbantartása, tartarozása, de akár csak évi festése is már túllépi ezeket a kereteket. Ha azt akarjuk, hogy iskoláink korszerűek legyenek, ellátva a szükséges eszközökkel, akkor nekünk is áldozatot kell hozni értük. Az egyházmegyék és szerzetesrendek is komoly áldozatokat hoznak katolikus iskoláinkért, s ehhez kérjük a (...) kedves testvéreink nagylelkű támogatását is. Hiszen a mi katolikus gyermekeink neveléséről és így keresztény és magyar jövőnkéről van szó.

III. Kedves Testvérek! De Lubac bíboros írta: «Nem igaz, hogy az ember, mint olykor mondják, nem tudja Isten nélkül elrendezni a Földet. Az viszont igaz, hogy Isten nélkül nem tudja azt megvédeni az embertől.» (Martineti: i. m. 267. lap).

Adj a Isten, hogy katolikus iskoláinkban olyan fiatalok nevelődjenek, akikről nem kell megvédeni a világot, hanem akik áldás lesznek a világnak!

Magyar Katolikus Püspöki Kar

Farsang 2004-ben

Február 20-án a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola megrendezte az első nagyobb szabású farsangi ünnepségét. Az előkészületek már február elejétől elkezdődtek. Bár „ember tervez, Isten végez” szokták mondani, de az alapos szervezésnek meg is lett az eredménye.

A témérdek szendvics és farsangi fánk elkészítése szorgos pedagógusaink keze munkáját dicsérte, melyből természetesen a diákok is nagy örömmel vették ki a részüket. Külön köszönetet érdemelnek a finom sütemények elkészítéséért iskolánk tanulóinak szülei is. Az új tornaterem báli hangulatúvá varázslásában is mindenki igyekezett kivenni a részét. Gyermekeink számtalan tombolatárgyat helyeztek a színpadra kihelyezett asztalokra.

Mindannyian nagyon izgatottan vártuk a péntek délutáni kezdést. A maskarás diákok talán a fellépés miatt, mi pedig azért izgulhattunk, hogy minden rendben történjen, s minél nagyobb meglepetéseket szerezzünk tanulóinknak. A műsor a jelmezes gyerekek felvonulásával, bemutakozásával kezdődött. Mondanom sem kell, hogy nagyon sokan öltöttek magukra farsangi álarcokat, maskarákat. Voltak katonáink, királynőink, szőlőfürűnk és számos filmsztárunk, de erről a képek, gondolom, sokkal többet elárulnak az Interneten. Az ezt követő taticán magát Thaliát, Britney Spearst és a Groovehouse-t köszönthettük, kik egyre inkább fokozták a buli hangulatát. A tombolahúzásig a büfében fogytak a sütemények, szendvics, fánkok és természetesen sokan a táncter szőnyegét koptatták. Igen értékes tárgyakat sorsoltunk ki, köztük számos szép könyv és torta. Jó volt látni a gyerekek izgatott arcát, szemek csillogását, amint keresgélnek a szelvények között az esetleges nyerő számot. Ilyenkor érzi úgy az ember, hogy érdemes volt ezt a pályát választania. A nyeremények kiosztását követően a buli hangulata a tetőfokára hágott. Tanárok, diákok együtt ropták a jobbnál jobb slágerekre a táncot. A CD lejátszó utolsó számát hatalmas tapsvihár és sikolypróba zárta le.

A bevételt természetesen az osztályok kapták meg, mely jól jöhet osztálykirándulások alkalmával. Reméljük, még adódik lehetőség, hogy tanulóinknak kulturált és jó hangulatú rendezvényeket szervezzünk, hol nemcsak a diákok, de mi, tanárok is jól érezhetjük magunkat, hisz a humor is jó pedagógiai eszközzé válhat!

Solymosi Sándor
tanító

Köszönjük a kedves szülőknek a sok süteményt!
Rendezvényünket támogatták:

Color Shop Papírbolt, Kalamáris Papírbolt, Kert-Kivi Kft. és CUTI Bt.

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola várja az új elsősöket! Beíratás időpontja március 29-30-31-én, hétfőn, kedden, szerdán. (Gyomaendrőd mindhárom általános iskolájában egyidőben lesz) Helye: Szent Gellért Katolikus Általános Iskola. Közethatárunk Gyomaendrőd Város egész közigazgatási területe. Nyílt napok: március 22-23-24-én, hétfőn, kedden, szerdán 8-10 óráig.

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

Szent Benedek

Ünnep:
július 11.

Szent Benedek szobra a pannonhalmi apátság templomból, részlet, 1725-1730

A Nyugat-Római Birodalom végleg összeomlott (Kr. u. 476). Ekkortájt született a nursziai Benedek. Rómában tanult, hamar megelégedte az erkölcs-telen környezetét, ahol csak az élhajhászás, tanulótársai üres léha szórakozásait látta. Először Enfide falucskában la-

kott, majd három éven át Subiaco közelében egy barlangban élt remeteként. Nem volt könnyű, hiszen a remetét az otthoni kényelem emléke kísérte. Akadt az itáliai hegyekben, olyan remete, aki sziklához láncolta magát. Benedek a LELKÉT AKARTA ISTENHEZ LÁNCOLNI. Amikor egyszer vonzotta a világ, félig ruhátlanul behempergett a barlangja előtti tüskebokorba; soha többé nem tértek vissza kísértései. A továbbiakban az Isteni gondviselés vezette. Az ifjú remete híre messzire eljutott. Sokan jártak hozzá tanácsért, lelki eligazításért. Majd szerzetesek keresték fel és megkérték, legyen a vezetőjük. Benedek visszatért Vicovából Subicóba. Megtapasztalta, hogy milyen veszélyes a szabályok nélküli szerzetesi élet. Ezért a hozzá csatlakozókból kisebb közösséget: monostort szervezett, ahol 12 szerzetes élt egy atya; az apát vezetésével. Monte Cassino erdőtől-bozótól lepet magaslatain telepedtek meg. Itt híres kolostort alapított és regulát állított össze, ami mindenfelé elterjedt.

Mivel a régi magyarok a Benedek nevet Bencének mondták, követőit bencéseknek hívjuk. Életmódjukat ez a jelmondat fejezi ki: **IMÁDKOZZAL ÉS DOLGOZZAL!**

„IMÁDKOZZÁL!”

Életükben Isten volt a központ, ezért az imádság (egyéni és közös), az elmélkedés, a szentolvasmány elsőrendű szerepet kapott. Istentiszteletüket nagyon széppé tették, sokat imádkoztak énekelve. Minden éjszaka felkeltek, hogy néhány órát imában töltsenek.

„DOLGOZZÁL!”

Ahol a bencések monostort alapítottak, saját kezük munkájával lecsapolták a mocsarakat, irtották az őserdőt és fatemplomokat emeltek. Élelmüket, ruházatukat maguk teremtették elő.

Földművelő tevékenységük korszakos jelentőségű volt. Európa fölük tanulta meg a földművelést, az ipart és a munka megbecsülését. A monostorok mellett a szegények házai állottak és azok közelében a ragályos betegek kórháza volt. A kertekben gyógynövényeket termesztettek és minden monostorban volt betegápoló testvér, aki a környék betegeit gondozta. A kapus testvérré bízták az alalmazna osztását. A Nyugat-Római Birodalom bukása után a barbárok uralták a vidéket, a latin műveltség pusztulásnak indult. A rómaiak műveltségét a bencések mentették meg számunkra. Türelmesen másolták a régi könyveket, iskolákat nyitottak és tanították az ifjúságot. Teljes virágkorában 15000 bencés monostor működött, ugyanennyi iskolával.

A bencések hitelesítő tevékenysége Szent Ágoston és 40 bencés társának működésével kezdődött. Amikor az angliai monostorok megerősödtek elindultak a mai Németország területére téríteni.

A magyarországi térítésnél nagy szerepe volt a pannonhalmi bencés monostornak. Innen került ki Szent Mór pécsi püspök is. Szent Gellért is Szent Benedek „fia” volt. Benedek életének további részét a Monte Cassino-i apátságban töltötte. 547. március 21-én halt meg.

Húga, Szent Skolasztika női monostort alapított. A népvándorlás idején attól féltek, hogy Szent Benedek és Szent Skolasztika sírját is meggyalázzák, ezért ereklyéiket a Saint Benoit-Sur-Loire és a Sain Benoit du Mans templomaiba menekítették és ma is ott őrzik.

Szent Benedek regulája 620-630 körül széles körben ismertté vált. 1964. október 24-én VI. Pál pápa ünnepélyesen kijelentette, hogy **SZENT BENEDEK EURÓPA VEDŐSZENTJE.**

Ünnepét ettől kezdve július 11-én ünnepeljük.

...Ma nem elég imádkozni! - halljuk néha... Sohasem volt elég! De ima nélkül a munka is nehezebb...

„**ORA ET LABORA!**” - **IMÁDKOZZÁL ÉS DOLGOZZÁL!**

W SZONDER W

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

KÚTFÚRÁS

Teljes körű ügyintézés - 63-250 mm-es csővezéssel

KÚTJAVÍTÁS

300 m-es talpmélységig

TALAJMECHANIKAI FÚRÁSOK

Megfigyelő és észlelő kutak telepítése

MÉLYALAPOZÁS

Centrifugál és merülő szivattyúk forgalmazása és telepítése

KOMÓCZY ATTILA

5502 GYOMAENDRÖD, Apponyi u 47
T.:06-66 386-338, 06-30-228-1848, 06-30-480-6758

A Magyar Szent Korona működik!

Kedves olvasó! A 21. század első napján, 2000. január elsején a Magyar Szent Koronát átköltöztették az Ország Házába. Sokan vagyunk, akik őszintén reméljük, hogy a Szent Korona az Ország Házában kedvezően befolyásolhatja a magyarság jövőjét. Hogy hogyan, és miképpen lehetséges ez, ehhez meg kell ismerkednünk a Szent Korona misztériumával. Szeretnénk méltóképpen elmondani, hogy miképpen lehetséges az, hogy a Magyar Szent Koronánk jogi személy, és legmagasabb rangú alanya a magyar államhatalomnak.

Ezen ismereteket Dr. Pap Gábor művészettörténész előadásának rövidített változatából, több részletben való közléssel szeretnénk közre adni. Kérjük olvassák figyelemmel, mert olyan ismereteket szerezhetnek, amelyeket hosszú évtizedek óta eltitkoltak előlünk.

X. rész

Szkíta utód király egy van Európában! Ez pedig a magyar király! De senki más nincs olyan, sincs, hogy no de azért ott jelentkezik valaki. Hogy érthető legyen: Senkit nem béreltek fel soha, hogy jelentkezzen, hogy én is szkíta származék vagyok. Soha. Szarmata származék volt, Lengyelországot Szarmáciának nevezik. A lengyel királyt nevezik latin nyelvű forrásokban szarmatának, de szkítának nem!

Tehát a szkíta térítés azt jelenti: a magyarok térítője. Ez a programot nekünk szól. Külön felhívnam a figyelmet arra, ami fölül Jónással indul, azt meg kell szűrni! Meg kell szűrni, mert egy választott nép a programot odáig torzítja, hogy az tömeggyilkosság-gá változik.

A hátrafelé hajló részen egy programot meg kell szűrni, a Jákob féle programot, meg kell szűrni! Mert a lelkiség torzíthatja és a testi kényszerek, elvihetik a vesztegetés irányába a megvesztegethetőség, elvihetik a pornó felé. Tehát igenis meg kell szűrni! De a szkíta térítők által lehozott igehirdetést igenis nem kell megszünni! És ez nagyon fontos tanúság! Mert a szkíta bölcsesség, amikor a kereszténységgel átítatódik, az nem szorol semmilyen módosításra, akkor az egy-egyben elfogadható. Ez a szkíta kereszténység! A második, ami fővonulatban van és éppen ez a gond, hogy ez van fővonulatban ez: JUDEOKRISZTIANIZMUS Ez bizony nagyon komoly szűrőre szorol. Elöl: a mindentudás szerénységével kell megszünni, hátul pedig azt kell tudni, hogy ki volt ott eredeti-

leg? Mert az szűrte meg! No most az tudvaló, hogy nem a mai kép volt ott! Ott egy kulcsfontosságú kép volt. Tudnivaló, hogy ma a Korona összes kulcskérdése ehhez kapcsolódik. Tehát a mondjuk idehívnam az akadémia elnökét, aki ilyen ügyben szokott nyilatkozni, és megkérdeznék, hogy ugyan miért próbálta elhítni több millió állampolgárral, hogy Szent István nem viselhette a fején ezt a Koronát, mégis mire alapozta ezt a véleményét: Valószínűleg nagyon tagoltan azt mondaná: azért mert hátul a koronán ott van egy bizánci császár képmása felirattal, el lehet olvasni. „A Dukas családból származó császár: a rómaiaknak; Mihály”(ez latinul van felírva!). Na most, ilyen egy volt, Dukas Mihály, aki 1071-78 között uralkodott. Szent István pedig 1038-ban meghalt. Tehát belátható, hogy ezt a koronát Szent István nem viselhette. Ez annyira megejtő gondolat, hogy eszünkbe sem jut megkérdezni: Ugyan már egy pillanatra, - még mielőtt elindulna felvenni a Nobel-díjat nem mondaná meg, hogy Dukas Mihály képe eredeti a Koronán? Hogy lehet ilyet kérdezni? Hiszen 200 éve mindenki úgy tárgyalja - szakemberek - úgy tárgyalják, s ebben egyet is értenek, hogy természetesen eredeti a Koronán. És nincs egyetlen riporter, aki megkérdezné tőlük, hogy: Szakember ide vagy oda, nem vette-e véletlenül észre, hogy ez a kép az eredeti foglalatán ennek az eredeti foglalatnak 26%-ával túl nyúlik? Mondjuk, hogy nem tud számolni, rendben van, Akadémia elnöktől nem lehet mindent elvárni! De ránéz, ránéz és látja, hogy az eredeti foglalatába nem fér bele! Na most közepes intelligenciával,

egy 5-7 éves gyerek milyen következtetést von le? Hogy tudniillik nem eredeti azon a helyen! Miért? Azért mert az ötvösség története egyértelműen bizonyítja, -mai napig bezárólag-, hogy mindig előbb van a befoglalandó tárgy és ahhoz készül pászentesan a foglalat! Soha még véletlenül sem fordítva! Tehát ilyen nincs, hogy én most mindenesetre méretezek ide egy foglalatot, és vagy befér az a Dukas kép, vagy nem, még akkor mindig megvan a lehetőség, hogy odaszegecseljük! Ilyen nincsen! Itt nem arról van szó, hogy egy rendkívüli képzettséget igénylő feladat, amit hát ennek a témának kutatója nem tudhat az Akadémia elnöke, hanem arról van szó, hogy tényleg 5-7 éves gyerek szintjén azonnal megoldható probléma. Tehát ha nem fér bele egy kép, egy kő a foglalatba, akkor az azt jelenti, hogy másodlagos azon a helyen! Ez tehát nem vélekedés kérdése, hanem ténykérdés!

Két alapvető hibát lehet elkövetni mindenféle kutatási területen. Az egyik az, ha a feltételezésemet ténynek maszkírozom. A másik hiba, amikor én vélekedés kérdésnek állítok be valamit, ami ténykérdés! A Magyar Szent Korona kutatási története tele van olyan állításokkal, amit az 50-100 évben csak kijelentő módban, jelen időben közölnek velünk, mintha ez tény lenne, közben pedig feltételezésről van szó, amit soha semmilyen ténnyel nem támasztottak alá! Nincs erre vonatkozó tény! A felső részt, ha leemelném az alsóról - csak gondolatban próbáljuk meg -, működhetne ez koronaként? Teljesen nyilvánvaló, hogy nem! Próbáljuk meg a fejünkre tenni, majd azután lóháton fellovagolni egy koronadombra és ott a 4 világtáj felé vágni. Mit csinálnék az első lépésen a lónak? Fel sem tudnánk a lóra ülni már leesne a fejünkről. Hogy képzelik el! Mindenképpen kell egy abroncs., ami alul összefogja. Na most nézzük, milyen bizonyítékok vannak arra, hogy ez az abroncs bármikor is más lett volna, mint jelenlegi? Hát semmilyen bizonyíték nincs rá! Mi csak így ismerjük ezt a koronát, hogy az abroncs összefogja, és ami nélkül nem működik koronaként. Semmilyen bizonyíték nincs rá, de áttétele sincs, hogy ez bármikor más lett volna, mint a jelenlegi. Ezeket a kérdéseket fel kell tenni! Ha egyáltalán szóba kerül az, hogy a Magyar Szent Koronán DUKAS MIHÁLY képe MÁSODLAGOS!

Folytatjuk!
Közreadta: Vaszkó Irén

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszereket.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

Corus bianco
Cipőipar Bt.

MAGÁNVÁMRÁKTÁR

Endrőd néprajza

Rovatvezető: Szonda István

Bepillantás Endrőd régmúltjába

Tisztelt Olvasó! Településünk régészeti jelentőségére szeretném felhívni a figyelmüket. A XIX. században felszínre került leletek sokasága után a 1970-es években végzett akadémiai terepbejárás egyértelműen bizonyította, hogy már az őskorban igen kedvelt terület volt (Endrőd és környéke), amelyről megannyi településnyom és régészeti tárgylelet ad bizonyosságot. Hadd idézzek két kiváló régészünk írásából, az ide vonatkozó kutatásaikról. Először a sajnós korán elhunyt régész-nő Nickolin Edit által írt „Bepillantás Endrőd régmúltjába”(régészeti kiállítás) szakvezetőjéből, majd pedig Árkus Péter régész-történész levéltári kutatásából.

1.) „Már a XIX. század végi és XX. század eleji újságokban, szakfolyóiratokban, múzeumi évkönyvekben is olvashatunk a község határában előkerült régészeti leletekről, de a terület legteljesebb, az írott forrásokat is megelőző településtörténetének megismerése az 1974-79 között végzett tervszerű terepbejáráshoz fűződik. Az MTA. szakemberei a felszíni gyűjtések eredményeképpen feltérképezték a még fellelhető ősi településnyomokat. Megfigyelték, hogy a határ északi részén kanyargó Holt-Berettyó mentén sok őskori lelőhely van, de a platókon Árpád-kori települések találhatók. A völgy déli pereme és a Hármaskörös völgye között egy széles sáv alacsony fekvésű és csaknem teljesen leletmentes. A Hármaskörös fiatal meanderei egy ősbibb széles völgyben kanyarognak, az Árpád-kori és középkori falvak ennek partjaihoz igazodtak. A Köröstől délre a lelőhelyek egy észak-déli ágrendszer rajzolnak ki. Ez az Öregszőlők környéki nagy lelőhely-csoportosulásba vezet. Az őskorban a késő bronzkortól lakottak, és igen nagy a szármata kori lelőhelyek száma.

Az Öregszőlőben Cserép Ernő tanyájánál Árkus Péter végzett ásatást. Itt a Körös kultúra gödrei kerültek elő, melyek leletei közül kiemelkednek a lábas edények, reliefdiszes töredékek, állatszobrocskák, idol- és oltárdarabok, valamint csontkarika.

Az Alföld első telepesei az ie. 6000 táján a Körös kultúra népe volt. Nevét fő elterjedési területéről, a Körösök vidékéről kapta. A csipett díszítésű kerámiával jellemezhető kultúra a nagy DK-Európai Körös-Starcevo kultúrkör része, ez közvetítette a Közel-Keleten az un. Termékeny félhold területén végbement neolitikus forradalom vívmányait vidékünkre is. Gyűjtögetés, halászat, vadászat mellett, földműveléssel, állattenyésztéssel is foglalkoztak, vagyis a zsákmányoló életmódról áttértek a termelő gazdálkodásra. Ez szükségessé tette, hogy hosszabb időre egy helyben lakjanak. Szerszámaikat is tökéletesítették, már csiszolt kőbaltákat készítettek. Folyók mellett hosszant elnyúló telepeken, paticsfalú házakban laktak, halottaikat a telepen zsugorított helyzetben temették el. Edényeiket pelyvával soványított agyagból készítették, felületüket gyakran díszítették ujjbenyomkodásokkal, körömcsípésekkel, bütykökkel, de találhatóak fekete illetve fehér festésű, valamint bíborbevonatos darabok is.

Az Alföld északi peremén még a Körös kultúra virágkorában, annak hatására alakult ki az Alföldi Vonaldiszes Kerámia (AVK) kultúrája, mely fokozatosan dél felé húzódva elfoglalta az egész Alföldet. Az AVK népcsoportok már nemcsak a folyópartokon telepedtek meg, hanem az azoktól távolabbi területeket is birtokba vették. Rövidebb ideig éltek egy helyen, hiszen juh- és kecsketartás helyett, szarvasmarha- és sertésenyész-

tésre tértek át, így sűrűbben kellett új legelő után nézniük. Elképzelhető, hogy vándorlásaik során földbemélyített, gödöröszerű, sátozott lakásokban éltek. Emlékanyaguk nagyrészt ezekből a gödrökből kerül elő, ezekbe temették el halottaikat is zsugorított helyzetben. Kerámiájukat különböző bonyolult, bekarcolt motívumokkal, esetenként festéssel díszítették. Isten-szobraik lapos, háromszögfejű idolk. Eszközeik változatlanul köpengék, csontárák, simítók.

Az AVK-t a Szakálhádi kultúra népe követte az Alföld középső területén. Eredetüket még homály fedi, az eddig feltárt lelőhelyeik Közép- és DK-európai elemek keveredése figyelhető meg. Központi telepeiket, melyek a folyamatos egyhelyben lakás következtében idővel dombszerűen kiemelkedtek környezetükből, telkeknek nevezzük. Ezek körül kisebb egyrétegű lakóhelyet találunk. Többosztatú nagy családi házakban éltek, ahol már az egyszerű tűzhelyek nyomai is megfigyelhetők. Halottaikat zsugorított helyzetben a telep éppen nem lakott részén temették el. Edényeik gyakran egészen vékony falúak, fényezett felületűek, jellemző díszítésük a bekarcolt szalagminta, bonyolult meander motívum, gyakran sárga, piros festéssel. De számos tároló edényük is előkerült. Gabonájukat az arcos edényekben megjelenített istennő védelmére bízták. A tartós egy helyben élés a mezőgazdaság magasabb szintű művelését feltételezi és ezt a nagy úrtartalmú hombárok, az előkerült megszenesedett gabona magvak bizonyítják is.”

(Nickolin Edit régész)

2.) Levéltári források az Endrődön talált és múzeumba került leletekről (1875-1926)

„1875-ben Ujházi.Sándor endrődi „rk. Éneklész” régi érmetek adományozott a Gyulai Múzeumnak.

1876-ban Salacz Krisztina középkori leleteket ajándékozott a Gyulai Múzeumnak.

1877-ben az endrődi Anya-Körös medrében talált szarvas agancsot ajándékozott a Gyulai Múzeumnak Schiffer Endre.

1878-ban Gácsi János endrődi lakos szarvas agancsot adott a Gyulai Múzeumnak.

1879-ben Endrőd község elöljárósága a Simai-zug Anya-Körös medrében talált leletet juttatott el a Gyulai Múzeumba.

1885-ben Balla Mátyás endrődi tanító, az endrődi határhoz tartozó Peresi pusztán talált mammuth-csontot adott a Gyulai Múzeumnak.

1888-ban Steinbecker Gábor Endrődről származó bronzkardot adományozott a Nemzeti Múzeumnak.

1900-ban Ujházi Miklós endrődi kántortanító a Simai csárda közelében, a Körös partján mammuthcsontot talált, amit 1904-ben és esetleg 1908-ban Domonkos János a gyulai múzeumigazgató is megszemlélte.

1922-ben dr. Kiss Vilmos orvos őskori lelőhelyre bukkant Endrődön a Körös parton.

1925-ben Endrődön a Holt-Körös partján Krecsмарik Endre egy őskori lelőhelyre bukkant, melyről korábban arany ékszer is előkerült. Ez valószínűleg elveszett. Lehetséges, hogy ez az a lelőhely, ahol még ugyanebben az évben ásatást végzett Krecsмарik Endre vezetésével a Gyomai Pedagógiai Társaság.

Ugyanebben az évben Endrődön Vidosits Jenő kertjében a Körös szélén egy kővéső került elő.

1926-ban Endrődről több bizonytalan lelőhelyű magánygyűjtőtől származó lelet (bronzkori, népvándorlás kori) került a szegedi egyetemre.”

(Árkus Péter régész-történész)

Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István

1739 évi pestisjárvány Gyomán II. rész

A pestisben megholtak neveinek írásmódjánál is szembeötlő a korabeli társadalmi rend /hierarchia/ hangsúlyozása. Ugyanez nyomon követhető a ref. egyház lelkészei által 1741-től vezetett anyakönyvekben is /bár a halotti anyakönyvek un. „imádságos, énekszós, búcsúztatós” halottaink nevét a rektortanítók vezették, mivel felsorolt módon történt „szertartásokat” ők végezték/.

„Úr, Uram, Uram Ó Kegyelme, Nemzetes Úr, Ó Kegyelme” megszólítás csak az un. „honorációroknak” /nem nemesi származású, de értelmiségi foglalkozása révén a jobbágnál kedvezőbb helyzetben lévő személy; lelkipásztor, ügyvéd, orvos, mérnök, tanító, kántor, patikus stb./, a községi előjáróknak; bíró, törvénybíró, esküdtek, községgazda, székgazda/ a mézárszékek felügyelője/, illetve székbíró, halászkok bírāja, kertek gazdája, pusztagazda/ legelők, pásztorok felügyelője/, tizedesek/ a tizedek-kerületek felügyelői/, utca kapitányoknak járt, nemzeti úr meg csak nemes embernek. Asszonyaik neveit előbb felsoroltaknak sem tüntették fel –ti, lánykori nevüket-hanem csak „felesége” megjelöléssel emlékeztek meg róla, gyermekeknél pedig ; „fia, leánya, leánykája” keresztnév nélkül került beírásra. Jóllehet ez esetben nem is volt cél a nevek ismerete, csak éppen a fi-és nőnemen való halálozásának összesítése. Ki ne felejtsem, mert fontos a korabeli társadalomismeret-hoz, hogy tekintélyes telkesgazdáknak is „uram ókegyelme” megszólítás járt.

Gyomán ez annál is inkább, mert törzsökös családjaink „szabadalmazott” /privilegiált/ jász-kun s hajdú telepekről is jöttek vissza ide, magukkal hozva a közösségi-egyenkénti nemesi öntudatot. Vajon hol születhettek a következőkben felsoroltak, akiket e szörnyű betegség a „Guga” /vagyis pestis/ itt Gyomán döntött a sírba? –„Nagy Péter maga” 58 esztendő, –„Högyei Pál Felesége” 56 esztendő, –„Szabó István maga” 60 esztendő, –„Behun Mihályné” 50 esztendő, –„Affra István maga” 60 esztendő, –„Csáki István maga” 66 esztendő, „Kenderisi János Felesége” 50 esztendő, –„Czibere Mihálys” 70 esztendő, –„Nagy Ferencz” 50 esztendő, –„Morgó Bíró János maga” 50 esztendő, –„Kozák György felesége” 50 esztendő, –„Bendő Györgyné” 50 esztendő,

–„Pap János maga” 50 esztendő, –„Boczonádi Nagy János maga” 66 esztendő, –„Bendő Márton maga” 60 esztendő, –„Szabó Gergély” 80 esztendő, –„Agoston Mihály Felesége” 56 esztendő, –„Kozák György maga” 70 esztendő, –„Józsa Lőrincz Felesége” 76 esztendő, –„Takács Mihály maga” 50 esztendő, –„Bárdos Mihály maga” 70 esztendő, –„Bódvai András maga” 50 esztendő, –„Szabó György maga” 60 esztendő, –„Izsó István maga” 55 esztendő,

–„Öreg Juhász Péter maga” 70 esztendő, –„Öreg Füsüs István 88 esztendő, –„Öreg Szilágyi Ferentz” 80 esztendő. 1650-1680 között születhettek éppen Gyomán is, mert okleveles adat szerint 1685-ben Solymossy Boldizsár gyomai ref. prédikátor alamizsnát kér a túriaktól, tehát éltek itt ahogy lehetett. /no meg panaszt tettek a gyulai bégnél, hogy Thököly Imre kuruc lovasai kegyetlenül megsarcolták az amúgy is szegény gyomai jobbágyokat/.

Hová temethették el 505 lélek /felölt-gyermek vegyesen/ földi maradványait? Valószínűleg javarészt kisebb-nagyobb tömegsírba, korabeli szokásoknak megfelelően. Egyedül a ref. templomtól ÉNY-NY –ra lévő hajdani kastélykert, valamint a gimnázium és szakközépiskola területén volt legrégebb temető jöhet szóba, mert a Mata kert elején volt temető /mai Gyóni G. u. eleje- Lehel u.- Bajcsy-Zs.u.-tól D-re /1762-ben lett megnyitva –erről okmány van- s aztán ettől Ny-ra terjedt tovább a mai Öreg temetővel bezárólag.

Feltételezhetjük, hogy több család ekkor kipusztult s azért nem találkozhatunk nevükkel későbbi összeírásokban, vagy létszámban annyira meggyengültek, hogy többé nem tudtak talpra állani. „Névsorba” szedve rendelkezésre álló neveket ellenőrizhetjük Gyomán még ma is élő vagy kihalt, elszármazott családok létezését, eltűnését.

Almási János Leánya, Ágostonné Leánya, Affra István maga, Affra István fia, Affra István fia, Adám János Felesége, Ágoston Mihály Felesége, Adám János Leánya, Balog István Leánya, Balog István Fija, Bódor János Fija, Bárdos Mihály egyetlen Fija, Bagdi András Leánya, Balog György Fija, Bendő János Fija, Bondár Sámuel Felesége, Behun Mihályné, Morgó Bíró Gergély, Benda János Fejja, Bondár Sámuel Leánya, Boczonádi János Leánya, Bene György Fija, Bihari János, Botzonádi Nagy János Fia, Morgó Bíró János maga, Boczonádi Nagy János maga, Boda István Fia, Bódvai György maga, Bagolly István Felesége, Bódvai András maga, Csökönyi Ferencz Fia, Cser István Leánya, Csiri János Leánya, Csereklei János Fia, Csáki István maga, Czibere Mihály, Csák János Fia, Csapó János Felesége, Cselei János Leánya, Csapó György felesége, Dűcső Györgyné, Dicső Ferencz Fia, Dicső Györgyné Leánya, Ember János maga, Ember János Felesége, Erdős Ferencz, Erdős István Leánya, Fejér Pál Fia, Fejér Pál Leánya, Fejér Pál Felesége, Fejér János Leánya, Fösüs Istvány Mihály névű Fia, Fekete György Leánya, Forti Nagy István Leánya, Fösüs Mihály Leánya, Fekete István Leánya és Fia, Fösüs István Felesége, Fösüs István Fia, Faragó Mihály Felesége, Fösüs István maga, Füleli István Szolgálla, Öreg Fösüs István 88 esztendő, Gujás János Fia, Gulyás István Fia, Gujás János maga, Garai Já-

nos két fija, Gulyás Mihály fia, Gujás Mihály felesége, Gujás Mártony Leánya mindkettő, Garai János szolgája, Gujás Mártony maga, Gujás János két fija, Garay Mártony Leánya, Hanka andrás Fia, Högye andrás Leánya, másik lánya, Hanka andrás Leánya, Högye Pál Felesége, Hanka András másik Fija, Horváth Miklós maga, Högye andrás felesége, Házi István Fia, Hanka Márton Fia, mégegy Fia, Högye András Leánya, Izsó András Fia, Jeges Istvánné Leánya, Izsó István leánya, Józsa János Leánya, Józsa István fia, Izsó István fia, mégegy leánya, mégegy fia, Irházi Ferencznek leánya, Juhász István leánya, Józsa István Leánya, Icsa István szolgája, Józsa János ridegje, Jegesi Istvánné Leánya, Jeges János felesége, Irázi Ferencz, Juhász Gergély, Icsa János fija, Jegesi István maga, Józsa János fija, leánya, Icsa andrás fia, Juhász Péter fia, Jeges János fia, Józsa Lőrincz felesége, Juhász Ferencz, Józsa János leánykája, Icsa István fia, az egész Juhász, Izsó István családjá, Kis János fia, három, maga s felesége, Kis György maga, Szakál Kis János maga, Kovács István fia, Kovács György leánya, Kovács József leánya, Körösi András fia, majd maga, lánya, Kós András, Király János leánya, Kenderisi János felesége, Kis Füsüs István felesége, Kozák István maga, Kozák György maga, Korsós János, Lánárt János fia, leánya, Leleszi István László, Mihály, István fia, Lippai György felesége, fia, mégegy fia, Mező Ferencz maga, felesége, Molnár Miály, Micskei János maga, Mata István leánya, Nemes Mihály Nagy Péter, Nagy andrás fia, felesége, két lány, két fia, Nagy János maga, felesége, fia, lánya, Nyilas Mihály felesége, Nagy Péter hétagú családja, Boczonádi Nagy János tíz tagú családja, Nyilas Gergély családja, Oláh Péter nyolc tagú családja, Ramos Péter hat tagú családja, Pap György családja, Pólus Péter családja, Ramos Zsigmond családja, Solymossi István családja, Sallai András családja, Rác Miklós családja, Salánki Mihály családja, Katona Szabó János nyolc tagú családja, Szabó János tíz tagú családja, Szabó István és Mihály egyenként nyolc tagú családja, Szabó Ferencz és György hat-hat tagú családja, Szabó Gergely családjából négyen, Szabó András heted magával, Debreczeni Szabó István, Szűcs István, Szatmári Sámuel ötöd magával, Szilágyi György, Szilva Mihály heted magával, Szilágyi Ferenc leánya, Szappanos Mihály nyolcad magával, Szakál Ferenc, Török István családostul, Tóth György nyolcad magával, Tóth Mátyás és családja ugyszinte, Tót Ferencz szinte, Tót Pál heted magával, Tót Lukács nyolcad magával, Tót Mihály és János családostul, Takó András heted magával, Takács Mihály tized magával, V. Varga András és családja, Vidó János családostul, Varga György családostul, Zoványi György tíz tagú családja.

Cs. Szabó István

VEGYI ANYAGOK A MINDENNAPJAINKBAN

Európában több mint 100 ezer különböző, ember által előállított vegyi anyag van forgalomban. Szervezetünk nap mint nap több tízezer ilyen vegyülettel érintkezünk.

Erről a töméredek mesterséges anyagáról vajmi keveset tudunk. Még arról a 2500 vegyi anyagról sincs elegendő egészségügyi és környezeti adat, amelyet tömeges méretekben állítanak elő a vegyi anyag-gyárak.

A tömeges mennyiségben használt vegyi anyagokról:

Az Európai Bizottság által felállított Európai Kémiai Bizottság 1998-ban kijelentette, hogy a tömeges méretekben használt kémiai anyagok 80%-áról sosem volt kivizsgálva, hogy az emberekre nézve rákkeltő hatásúak-e, illetve okoznak-e károsodást a szaporodásban, vagy az utódokban,

-85%-ukról nincs semmiféle adat, hogy felhalmozódtak-e a természetben vagy a táplálékláncban,

-70%-ukról nem ismert, hogy a környezetben miként bomlanak le.

Az emberek szervezetében több száz mesterségesen előállított vegyi anyag található. Az emberi vérben található például poliklórozott bifenilek /PCB-k/, melyek nehezen, vagy egyáltalán nem bomlanak le és hosszabb időn át halmozódnak az emberi szervezetben. Ezeket az anyagokat az anyák már a terhesség vagy a szoptatás időszakában továbbadják gyerekeiknek. Zavart okozhatnak az emberek és az állatok hormonháztartásában és a szaporodási képességeket is károsan befolyásolhatják.

Egyes üdítőitalokban fordul elő:

E 951 Aszpartám: Két, szintetikus úton előállított aminosavból álló édesítőszer. Elsősorban a fenilketonúriában (veleszületett anyagcsere betegség) szenvedőknél okoz gondot. Érzékeny embereknek fejfájást, kábultságot, emlékezetkiesést, látászavarokat, hiperaktivitást, rosszulletet és allergiás reakciókat figyeltek meg.

E 952 Ciklamát: Mesterséges édesítőszer, az USA-ban tiltott. Szacharinnal ke-

verve van forgalomban. A ciklamát bekeverülhet a méhlepénybe és az anyatejbe. A bélflóra ciklohexil-aminná alakítja át, ami - az állatkísérletek szerint - károsítja a herét és aspermiomat. Az állatkísérletek - nagy adagokban történő alkalmazása esetén - hólyagdaganatokat jeleztek.

Egyes műanyagtermékekben fordul elő:

PVC: A nagy mennyiségben használtak közül a legkárosabb ismert műanyag. Gyártása, felhasználása és lebomlása során végig mérgező klórtartalmú anyagok, veszélyes hulladékok képződnek. A PVC elégetése miatt az utóbbi években tömegesen kerültek a környezetbe a dioxinok, melyek a Földön ismert legveszélyesebb anyagok közé tartoznak. A PVC gyártása és felhasználása során keletkező anyagok a savas esők kialakulásához is hozzájárulnak.

Ftalátok (PVC lágyítószer): Számos ftalátról, melyekkel PVC termékekben találkozhatunk, bebizonyosodott, hogy rákkeltő hatásúak. Veszélyességük miatt tilos egyes ftalátok felhasználása 3 évesnél fiatalabb gyermekek számára készülő gyermekjátékokban.

Egyes növényvédőszerekben fordul elő:

Kaptán: Általános kerti gombaölőszer, például szőlőre, eperre. Számos hazai és külföldi cég árulja Magyarországon (Bayer, Budapesti Vegyi Művek). Az Amerikai Egyesült Államok Környezetvédelmi hivatala az EPA, szerint erősen mutagén (DNS módosító), teratogén (utódokban kárt okozó), és az ember számára valószínűleg rákkeltő.

Egyes samponokban fordul elő:

Sodium polynaphthalene sulfonate: lenyelve mérgező, esetleges szemirritáló, lebomlási termékei között lehetnek veszélyes anyagok.

DMDM Hydantoin: Allergiát okoz, formaldehid-forrás, melynek hatásai pél-

dául fejfájás és depresszió, fájdalomérzés, és asztma, továbbá gyengíti az immunrendszert és rákot is okozhat.

Sodium Laureth Sulphate (SLES) Enyhén irritáló hatású. Rákkeltő anyagokká bomlik le. PEG-12 (hajtömegnövelő összetevő): károsítja az immunrendszert, esetleg rákkeltő.

Egyes kozmetikumokban fordul elő:

MDGN: Mérgező, bőrrel érintkezve allergiát okoz, rákkeltő anyagok képződését okozza.

DMDM HYNDANTOIN: Mérgező, bőrrel érintkezve allergiát okoz, rákkeltő anyagok képződését okozza.

Cocamidopropyl betaine: A „természetes termékek” gyakori összetevője, allergiát okozhat.

SLES: A „természetes termékek” gyakori összetevője, allergiát okozhat.

Triclosan: A triclosan szintetikus alapú tartósítószer, amelyet baktérium és gombaölő hatása miatt a kozmetika számos szereiben, ill. fogkrémekben, szappanban és lábápolókban is megtalálható. Viszont allergiát okozhat és káros az egészségre. Mérgező anilint „állít elő” amely a bőrön és a nyálkahártyán keresztül felszívódik a szervezetbe, majd ott szétterjed. A bőr természetes savvédőköpenyét támadja meg és károsítja a májat. Ha egy fogkrém triclosan tartalmaz, a szájhigiénia veszélyessé válhat. Lenyeléskor még az emésztéshez fontos bélbaktériumokat is károsíthatja. A triclosant az Európai Unió a környezetszennyező anyagok kategóriájába sorolja. Biológiaiilag nehezen bomlik le, mérgező az élővízek és a halak számára. Ha a triclosan bekerül a folyókba, UV-sugárzás hatására dioxinok keletkezhetnek belőle. A triclosan rendkívül káros a vízben megtalálható organizmusokra és maradandó károkat okozhat a folyóvizekben.

Forrás: EU-Integráció Környezetpolitika és környezetvédelem 2004. januári Hírlevele.

Közreadta: Dr. Giricz Katalin

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETERE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerüti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefón, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.”

Kós Károly, 1925.

Gyalog indult el Strasbourgba egy asszony Gyergyószentmiklósról. Forró Edit templomi áldással, harangozással, tucatnyi kíséreléssel kezdte meg gyalogos útját február 10-én. Útjával az Európai Nemzetközi Emberjogi Bíróság figyelmét kívánja az erdélyi magyarság sorsára irányítani. A hatalmas távolság és a mostoha időjárás sem riasztotta vissza. A tarisznyájába pár szem narancs, magyar-román nyelvű Biblia, Erdély térképe, egy vastkos füzet, amelybe a Hágának üzeni akarók írhatnak majd útja során. Egy kis kopjafa, takaró, kevés víz, fájdalomcsillapító, valamint Wass Albert Hagyaték című könyve „annak bizonyítékául, hogy nem a fegyver, hanem a magyar szó és Isten ígéje az, ami győz mindennekefelett”.

Romániai árva gyermekek nemzetközi örökbe fogadása ügyében csak bíróság dönthet, így kívánták visszaszorítani a törvénytelen örökbe fogadást és a gyermekkereskedelmet. Ezért nagy belpolitikai vihart kavart amikor kiderült, hogy neves külföldi és hazai politikusok azért jártak közben, hogy az állami gondozott romániai gyermekek külföldi szülőkhöz kerülhessenek.

Arad Nyugati Ipari Zónájának eddigi legnagyobb beruházója a japán Yazaki Component Technology a tervek szerint 30 millió Eurót fordít az Aradon megépülő gyárára, amelyben 500 munkahelyen 2005-től elektromos gépkocsi-berendezéseket, kábeleket gyártanak a Ford, a Toyota, és a Porche részére.

Újabb együttműködési megállapodás körvonalazódik a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) és a román kormánypárt között. Az ideai protokollum aláírását nagyban befolyásolja az aradi Szabadság-szobor felállításának és a kolozsvári magyar egyetemi karok ügyének rendezése.

Kovács Miklós a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség (KMKSZ) elnöke levelet írt Medgyessy Péter miniszterelnöknek. Leveleiben kiemelte: egyetért az RMDSZ elnökével azzal a gondolatával, amely szerint „nem lehet határon túli hűbéréseket nevelni magunknak, és hol egyiknek, hol másiknak osztani birtokot, attól függően, hogy ki tud hűségesebben bologatni”. A KMKSZ elnöke utal arra, hogy válságba jutott a magyar kormány illetékeseinek kapcsolata a szövetséggel.

ADY

(Halálának 25. évfordulójára, 1944. január 14)

Írta: Márton Gábor

Halott voltál mire születtem.
Hited zászlagját megtépázták.
Harcos, győztes, büszke seregged
a szolgaságba taszították.

Vonz a dalod. /Ellen nem állhat
Odyszeusz a szirén-dalnak./
Tévelygő, kóválygő merészek,
kiket dalaid hozzád csalnak.

Prométheusztested csipkedték
éhes, visongó vércse-népek.
Szíved-lelked-agyadba turtak
undorító, förtelmes FÉRGEK.

A vérünkkel együtt szétáradsz
agyba, szívbe, vesébe, májba.
Ki nem írthat belőlünk semmi.
Ellened már minden hiába.

Beletörték förtelmes fogak
gyémántkemény bús-életedbe;
nem ártott meg idő, sem átok,
a tűz lobog lélek-versedben.

Megyünk utánad, Akaratlan
lépked feléd nyűgbevert lábunk.
A Holnapban, az új Tavaszban
fiatalok mind Reád várunk.

KÖZHASZNÚSÁGI JELENTÉS
KINCS AZ ÉLETED KÖZHASZNÚ ALAPÍTVÁNY
2003 évre vonatkozóan

I. Számviteli beszámoló (adatok Ft-ban)

NYITÓ PÉNZKÉSZLET	41.324
Bevételek:	
1. Önkormányzati támogatás	20.000
2. Pályázat útján nyert pénzüsszeg	15.000
3. Adományok, szponzori támogatás	89.200
4. Más alapítványi támogatás	—
5. APEH 1 %	—
6. Kamat bevétel	2.028
BEVÉTELEK ÖSSZESEN:	167.552
Kiadások:	
1. Személyi jellegű	—
2. Anyag jellegű	
-anyag	49.138
szolgáltatás	59.352
KIADÁSOK ÖSSZESEN:	108.490
ZÁRÓ PÉNZKÉSZLET:	59.062

A fenti pénzügyi táblázat kiadási adataiból feltétlenül nevesíteni illik, az anyag és szolgáltatás soron szereplő összegeket. Az anyag soron a kiadulásokhoz kapcsolódó ebéd, fagyalt, valamint az ünnepek alkalmával vásárolt édesség szerepel. A szolgáltatás soron az utazások költségei, a belépőjegyek költségei kerültek összesítésre, valamint a felszámított bankköltség (6.150 Ft) és a fotóköltség.

II. Költségvetési támogatás:

2003 évben: nem volt.

III. Vagyon felhasználással kapcsolatos számadás:

Az Alapítvány vagyona PÉNZ formában testesül meg. Az alapítói vagyona 40.000 Ft, amit 2002-ben 5 természetes személy adományozott.

Az éves pénzügyi beszámoló kiadási adatai mind az Alapítvány célkitűzésének az alapítói akaratnak megfelelően a városban fogyatékkal élő, és a Gondozási Központhoz valamilyen formában kötődő személyek érdekében kerültek felhasználásra.

IV. Célszerű juttatások:

A pályázati pénzek a VII. pontban megjelölt célokra kerültek felhasználásra.

V. Központi költségvetési szervtől, állami pénzalapból, helyi önkormányzattól, kisebbségi önkormányzattól kapott támogatás:

HELYI ÖNKORMÁNYZAT	20.000
BÉKÉS MEGYE SZOCIÁLIS KÖZALAPÍTVÁNY:	15.000
ÖSSZESEN:	35.000

VI. Az alapítvány vezető tisztségviselőinek nyújtott juttatások értéke, összege:

Az Alapítvány kurátorai önkéntesen vállalták a feladatot, és munkájukért sem természetbeni, sem pénzbeni juttatásban nem részesülnek.

VII. Közhasznú tevékenységről rövid tartalmi beszámoló:

Az Alapítvány kurátorai az alapítók által megfogalmazott célok érdekében teszik dolgukat, amely ekképpen került megfogalmazásra:

A Gyomaendrődön fogyatékkal élő emberek életminőségének javítása, szociális intézmény e témájú működéséhez való hozzájárulás, -az ott lévő gyermekek, felnőttek tanulási, játékos, foglalkoztatási feltételeinek javítása- és mindazon támogató szolgálatok kialakításának segítése, amely a fogyatékos személyek ellátásának integrációját a meglévő szociális, család-gyermekvédelmi hálózatba segíti, ezzel is elősegítve a közösségi programokban való részvétel lehetőségeit.

Gyomaendrőd, 2004. február 10.

Dr. Jánosik Bertalané sk. Császárné Gyuricza Éva sk.
Kuratórium elnöke alapító

Fenti beszámolót jóváhagyta: 2004. február 10-i kuratóriumi ülés, melyen az alapítók is részt vettek.

Evangélikus Oldal

Nem veszendő dolgokon, ezüstön vagy aranyon váltattatok meg, hanem drága véren, a hibátlan és szeplőtelen Báránynak, Krisztusnak a vérén.

Péter első levele 1 rész 18-19. vers

Kedves Olvasó!

Mire ez a kiadvány a kezébe kerül, elkezdődik a böjt időszaka, mely húsvét ünnepére készít fel minden keresztényt. Sokan testi értelemben is átélnek a böjtot, ami ősi és protestáns körökben is előforduló szokás, azonban a lelki készülődésre esik az evangélikus egyházban a hangsúly. Ebben a készülődésben a fenti igeszakasz alapján egy kép, egy állat képe legyen a segítségünkre. A Bárány.

A bárány nagy szerepet játszott Izrael népének mindennapi és istentiszteleti életében egyaránt. Ez az első állat, melyet a Biblia említ, egyben talán ezt említi leggyakrabban, kb. 500-szor. A nép megélhetésének egyik fő forrása volt, s az áldozati állatok között is a leggyakoribb. Érthető tehát, hogy a Szentírás hasonlataiban és példázataiban is sokszor szerepel. Fehér gyapja miatt már az Ószövetség is sokszor használja a lélek tisztaságának jelképéül. Igéinkben Péter apostol Jézust hibátlan és szeplőtelen báránynak nevezi, kiemelve, hogy áldozatának nagysága éppen ebben a tisztaságban, büntelenségben rejlik.

Mindez persze semmit sem jelent annak, aki azt gondolja, hogy a büntelenség csak akarat kérdése, neki nincs szüksége sem Krisztusra, sem arra az áldozatra, melyet ő minden emberért hozott. Aki soha nem küzdött meg a saját tehetetlenségével, soha nem szembesült ítéletre és ugyanakkor szánalomra méltó emberi voltával, aki azt gondolja, képes ellenállni minden kísértésnek a maga erejéből, az nem tudja mit jelent: Krisztus valóban ártatlan bárány.

Mert ő képes volt. Képes volt a pusztában 40 nap után is nemet mondani a kísértőnek, nemet hatalomra, kenyérre. Pedig akkor olyan volt, mint bármelyikünk. Emberi testben élte végig mindezt. Neki sem volt könnyű. Ő is a bűnözés lehetőségével jött a világra. Neki is meg kellett harcolnia a maga harcát. De ő győzött. Ezt nem csak a tanítványai látták így, akikre még rá lehetne fogni, hogy iránta érzett szeretetük láttatta velük tökéletesnek Jézus alakját, hanem így látták az ellenségei is. Jézus nekik fel merte tenni a kérdést: „Ki vádol engem közületek bűnnel?”

A bárányról tudjuk, hogy nem tud támadni, sem pedig nem tudja ellenségeivel szemben megvédeni magát. Ezért volt minden időben a türelem jelképe. Ézsaiás próféta mikor a szenvedő Messiás képét rajzolja meg, a bárányhoz hasonlítja őt. Az Újszövetségben pedig Keresztelő János szájából hangzik a biznyságtétel: Íme, az Isten Báránya. Mint Jézus büntelenségének, úgy a türelmének is van minősítő vonása. Ézsaiás így kezdi: Kínozták. Amit tehát Jézus türellemmel elhordozott az nem valamiféle természeti csapás volt, nem Istentől jövő megpróbáltatás okozta, hanem emberek által okozott kín. Fájdalmai nem betegség miatt voltak, hanem emberi gonoszság miatt. Az olyan fájdalom, amit emberek okoznak mindig nehezebben hordozható türellemmel, mint a természeti csapás, vagy a betegség gyötrelme. A megkínzott embernek látnia kell, tudnia, hogy a fájdalmát a másik ember okozta, talán az, akiben eddig bízott, aki a legközelebb állt hozzá, s ezért a kín csak fokozódik.

Aki csak egy kicsit is ismeri a szenvedéstörténetet, az tudja, hogy tényleg így volt. Olyan védtelen volt Jézus ellenségei közepette, mint a bárány a farkasok között, de olyan szelíd, hallgatag, türelmes is. Csodálatos volt Jézus a tanításában, hatalmas a csodáiban, de a legnagyobb mégis a türelme, ahogyan állja a kínzást. Pilátus így mutatott rá a megkorbácsolt Jézusra: Íme, az ember! Mi Keresztelő

Jánossal és Péter apostollal együtt így: Íme az Isten báránya, aki elhordozza a világ bűnét.

A bárány Jézus engesztelő áldozatának jelképe is. Az első áldozati állat a Bibliában. Ezt tette az áldozati oltárra Ábel. Azóta mikor az embereket utolérték a bűnök, mindig bárány vére ömlött az oltárra. Bárány halt meg a bűnös ember helyett. Izsák helyett is bárány halt meg, az Egyiptomból történt kivonuláskor is bárányok vére óvta meg a népet. Isten kegyelme tehát nem a büntetés elengedése, hanem éppen annak végrehajtása, csakhogy a büntetést nem azon hajtja végre, aki megérdemelné, az emberen, hanem az ártatlan bárányon.

Krisztus Isten báránya. Ez azt is jelenti, hogy a keresztfa oltarán nem az ember áldozik Isten kiengeszteléséért, hanem ezt az áldozatot maga a megsértett Isten mutatja be a saját kiengeszteléséért. Ezt a helyettes elégtételt a saját Fián hajtja végre. Krisztus, az ártatlan bárány halt meg a bűnös ember helyett, s ezt báránytürellemmel teszi.

Hogy Krisztus Isten báránya, ez azt is jelenti, hogy biztosak lehetünk afelől, hogy ez az áldozat végérvényesen elég Istennek. Ezt ő maga készítette és mutatta be. Tehát biztos lehetek benne ő megmengett, maga halt meg helyettem, nekem nem kell bűneim miatt örökre meghalnom. S ezt a kegyelmet az egész világnak nyújtja. Az egész világ bűnét vette magára, mindezekért szerzett elégtételt. Nincs tehát senki, aki joggal mondhatná: rám ez nem vonatkozik, számomra nincs bocsánat. Ebben benne van mindenki. S mindez Isten örök terve, az övé, aki Atyaként tart számon minket. Nincs nagyobb szeretet az övénél, nincs nagyobb áldozat és ajándék annál, amit ő adott. Mi nem tehetünk mást, mint elfogadjhatjuk ezt az ajándékot, hálaival telve, dicsérve őt örökre ezért a kegyelemért.

Horváth Anikó evangélikus lelkész

Gyülekezeti alkalmaink:

Istentisztelet:

vasárnap 9 órai kezdettel.

(Minden hónap 2. vasárnapján úrvacsorai alkalommal.)

Gyülekezeti Bibliaóra:

csütörtök 15 órai kezdettel

Sorozatunk: A Tízparancsolat

(A téli időszakban a havazás beálltával, hóolvadásig szünetel ez az alkalom.)

Konfirmációi előkészítő

Általános iskola 7-8. osztály:

csütörtökön 16.30 órakor

15-17 éveseknek:

kedden 14.30 órakor

Hivatali elérhetőség:

Telefonon egyeztetett időpontban.

Telefonszám (hétköznap 9-17 óra között): 56/352-437

Alkalmainkra minden Testvérünket és Érdeklődőt szeretettel várunk!

Játékos Sportvetélkedő keretében rendezték meg Békéscsabán a diákolimpia megyei elődöntőjét, ahol különböző jellegű gyakorlatot kellett teljesíteni: pókjárás, rákjárás, labdás ügyességi gyakorlatok, és változatos akadálypályák. A Rózsanehegyi Kálmán Általános Iskola versenyzői január 29-én 5 db I. és 4 db II. helyezést értek el, ezzel a csapat az I. helyen végzett és bejutott a megyei döntőbe.

DIÁKSPORT

Békésen került sor a megyei döntőre február 5-én. Nyolc körzeti győztes mérte össze erejét. A jól felkészült csapatunk a bronzérmert szerezte meg, végig versenyben maradván a továbbjutást jelentő első két helyért, 42 pontot teljesítettek.

Csapattagok: Balázs Tímea, Barna Nikolett, Burai Ildikó, Szakálos Edina, Kurucz Éva, Vári Katalin, Vári Viktória, Szilágyi Melinda, Tokai Kinga, Pintér Nikolett, Dávid Imre, Dávid Benjamin, Kurucz Zsolt, Balog István, Demeter József, Kovács Kolos, Balázs Gergő, Bukovszky Péter, Barna Tamás, Burai Attila.

Vaszkán Gábor testnevelő tanár

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

MONDÓKA

Tüzet vittem, elejtettem,
tűzbe majdnem beleestem,
tűzes volt a lapátom is,
meggyulladt a kabátom is.
Tűz! Tűz! Tűz! Ne játssz vele, lásd, hogy tűz!

Kutat ástam, kutam ástam,
kút vízébe beleláltam,
kútban békát nem találtam,
miért mondd, hogy ott láttam?
Kút! Kút! Kút! Jaj, de tiszta ez a kút!

Vízől mertem, vizet mertem,
vízről én is vizes lettem.
Mert a vízbe beleestem,
vízre többé nem mehettem.
Víz! Víz! Víz! Jaj, de hideg a mély víz!

Hídon jártam, hídon álltam,
onnan másik hidat láttam,
az én hidam hajlott, ringott,
a másik híd alig ingott.
Híd! Híd! Híd! Jaj, de karcsú a két híd!

Útra mentem, utas lettem,
erdőm útját én nem leltem,
útról útra tekeregtem,
s a jó utat mégsem leltem.
Ut! Ut! Ut! Hova kanyarog az út?

Varga Katalin

Köszönet az 1 %-ért!

Az alábbi gyomaendrői civil szervezetek köszönik mindazoknak, akik adójuk 1%-ával támogatták alapítványukat, egyesületüket. Remélik és kérik, az ez évi támogatást is.

Endrői Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány, célja az egyházi temetők karbantartása, újra megnyitásokkal kapcsolatos költségek fedezése, a templom belső felújításának támogatása.

Adószám: 18380761-1-04.

Városunk Nagyjaért Közhasznú Alapítvány, célja az endrődiek emlékét megőrizni.

Adószám: 18382615-1-04.

Endrődiek Baráti Köre Egyesület, célja a hagyományok ápolása, az elszármazottakkal való kapcsolattartás.

Adószám: 19182030-1-04.

Élet Másokért Közhasznú Egyesület, célja a rászoruló gyermekek és felnőttek segítése, támogatása.

Adószám: 18384215-1-04

Templárius Alapítvány: A „Segítsünk a rászoruló gyermekeknek!” akciónkat minden évben szeretnénk megrendezni

Adószámunk: 18856617-1-17

Honismereti Alapítvány, célja a helyi hagyományok megőrzése, publikálása, az Endrői Füzetek, Gyomaendrői Ki, kicsoda? megjelenítése.

Adószám: 19056274-1-04

Hittel a Holnap Ifjúságáért Alapítvány, célja a Szent Gellért Katolikus Iskola támogatása.

Adószám: 18372276-2-04

Önkéntes Tűzoltó Egyesület Kiemelkedően Közhasznú Egyesület célja az élet és vagyon védelme városunkban és környékén.

Adószám: 18371608-1-04.

Hallható Hang Alapítvány, célja a zeneiskola hangszerállományának gyarapítása.

Adószám: 18379383-1-04

Gyomaendrői Városi Sportegyesület, célja a helyi ifjúsági sport támogatása.

Adószám: 18370827-2-04.

Dr. Farkas János Alapítvány, célja a külterületen felnövő tehetséges, hátrányos helyzetű fiatalok tovább tanulásának támogatása.

Adószám: 19062255-1-04

Öregszülői Gyermekekért Alapítvány, célja a külterületen felnövő hátrányos helyzetű gyermekek közép és felsőfokú tanulmányainak támogatása.

Adószám: 18376184-1-04

Selyem úti Óvodáért Alapítvány célja az óvodás gyermekek kirándulásainak támogatása, az óvodai felszerelések színvonalának javítása.

Adószám: 18379778-1-24

Gyomaendrői Siketek és Nagyothallók Közhasznú Alapítványa, célja a gyomaendrői siketek és nagyothallók segítése.

Adószám: 18380558-1-04

Gyomaendrői Idősekért Alapítvány, célja a Városi Gondozási Központban élők, valamint a klubtagok és más időskorú lakosok segítése.

Adószám: 18380242-1-04

Jézus mondta: amit a legkisebbek egyikének tesztek, nekem teszitek.

Kedves Hölgyem! Tisztelt Uram!

Adni, másoknak segíteni jó. Pénztárcánkból azonban többnyire csak a megélhetésre futja.

A magyar adórendszer lehetővé teszi a jótékonykodást azok számára is, akik ezt különben nem engedhetnék meg maguknak.

Adójából elkülönítenek két kicsi részt (kétszer 1%-ot): ezek sorsáról **Ön dönt**. Az egyik részt egy arra érdemes társadalmi szervezetnek (pl. a fent felsorolt egyesület, alapítvány egyikének) juttathatja. A másik részt pedig rábízzuk valamelyik egyházra, köztük a Magyar Katolikus Egyházra.

Egyházunk mindig élen járt a rászorulókat támogatásában. Intézményeinkben gondozásra szoruló idős, beteg embereket, fogyatékos vagy árva gyermekeket látunk el. Részt vállalunk az egészségügyi ellátásban. Segítünk szenvedélybetegeken, egyedülálló anyákon, hajléktalanokon, éhezőkön, börtönbüntetésüket töltő rabokon, hátrányos helyzetű kisebbségek tagjain. Iskoláink, óvodáink a legkeresettebb oktatási intézmények közé tartoznak, diákjaink kitűnő eredménnyel állják meg a helyüket a felsőbb iskolákban ugyanúgy, mint az életben. Lelki támaszt nyújtunk az embereknek, megadva nekik azt, amire a legnagyobb szükségük van: a felebaráti szeretetet.

Az elmúlt évben nagyon sok jószándékú ember bizta adóforintjainak egyik 1%-át a Katolikus Egyházra. Köszönjük mindenkinek, aki ilyen megfontoltan és jószívűen döntött!

Kérjük, rendelkezzen idén is adója 1%-áról a Magyar Katolikus Egyház javára!

Legyen Ön is jötevő, hogy jól érezze magát a világban!

Ne feledje: **ismét úgy tehet jót, hogy egy fillérjébe sem kerül!**

A rászorulókat nem tudják megköszönni az Ön segítségét. Az ő nevükben köszönöm támogatását!

Dr. Seregély István egri érsek,
a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke

Magyar Katolikus Egyház
technikai száma: 0011

Fiatalokról fiataloknak

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy ifjúság

Itt van március eleje. Ez a hónap sokak számára nem jelent semmit, csak egy újabbat a hónapok közül. De mégis, az év ezen szakasza sok általános- és középiskolás diáknak nagy töréspontot jelent. Lassan be kell adni a felvételi lapot, mely a jövőnket határozza meg.

Hála az égnek, hogy ezen én már rég túl vagyok; és nem kell izgulnom azon, hogy hol folytatom a tanulmányaimat. Nálam már más az izgalom tárgya. Csoporttársaimmal szinte mindennap elgondolkozunk azon, hogy vajon el bírjuk-e végezni eme nehéz iskolát, és utána hol tudunk majd elhelyezkedni a diplománkkal. A főiskolát pedig még csak szeptemberben kezdjük. Mire gondolhatnak most a végzősök?

Nagyon érdekes. Emlékszem, amikor elkezdtem a nyolcadik osztályt, minden tanár azzal ijesztgetett minket, hogy jövőre kikerülünk a NAGYBETŰS életbe (már aki nem bukik meg). És lám szinte mindannyian az általánosból valamilyen középiskolába mentünk; nem is volt ez olyan nehéz:-). Ez lenne az a bizonyos NAGYBETŰS élet, hát nem tudom, igaz sok gyermek - főleg az, aki kollégista - gondolja így. Én is megéltem ezt. Voltam középiskolás és kollégista is. A beiratkozás után „igen sok teher nehezedett a vállamra”. Tanulnom kellett, beosztanom a zsebpénzt, amit a hétre kaptam, de a legnagyobb az az volt, hogy ha hétvégén elengednek valamire, akár a diszkóba, akkor hova is menjünk a barátokkal. Azt gondoltuk, hogy szüleink nem tudnak semmiről, pedig a gondos szemük akkor is figyelt minket; igaz néha-néha becsukták.

Ezzel telt el ez a pár szép év, mikor is „végre” végzősök lettünk. Oh, jötték a kérdések mindenfelől: hová mész továbbtanulni? Mit akarsz csinálni majd? és még sorolhatnám. Juj de féltünk, hogy márciusban már tudnunk kell a választ. És még ott az érettségi. Mi lesz, ha nem sikerül?

De most még maradunk a márciusnál. Sokunknak még az a bizonyos lap kitöltése is gondot jelent. Vannak olyan ismerőseim, akik emiatt nem jutottak be valamelyik felsőoktatási intézménybe, pedig szín ötösek voltak.

Most így visszagondolva a dolgokra nekem innen kezdődött a NAGYBETŰS élet. A felsőoktatási szabályzatot elolvasni, és aztán jól kitölteni a jelentkezési lapot, nos ez nem csak rajtuk, de sok esetben szüleinken is kifog. És, ha nem sikerül, akkor máris ugrik egy évünk.

Legyünk optimisták. Minden jó, idejében feladjuk, elmegyünk felvételizni, és itt a május. Kezdődik az érettségi is, és ha tudunk, akkor már ott van a „fél diploma” a kezünkben.

Még mindig nem lélegezhetünk fel. A reménység időszaka köszönt reánk. Vajon meg lesz-e a pont ahhoz hogy felvegyenek?

És július végén megtudjuk, hogy részei leszünk-e az egyetemisták vagy főiskolások nagyszerű életének.

Fellélegezhetünk, pedig még csak most csöppentünk bele az élet sűrűjébe. Ez az amit vártunk: szabadság, a szülő nem szól bele, hogy mit csináljunk. Van benne valami, hiszen ki nem mondta kisgyermekként, hogy de jó lenne felnőttnek lenni. Nekik mindent szabad. Most már úgy érzem, hogy inkább lennék még kicsi, mert innentől már igen nagy felelősség hárul rám.

Várfi Péter

A következő interjú Domokos László Országgyűlési képviselő úr fogadó óráján (2004. február 12.) készült a Gyomaendrődi Városi Könyvtárban. A beszélgetést vezette Rafael Tibor, a Bethlen Gábor Szakképző Iskola kollégiumi rádiójának – a „Stúdió-C”-nek riportere. A beszélgetés rövidített változatát lejegyezte Ungvályi János.

Diákinterjú Domokos László Országgyűlési Képviselővel

Hogyan értékeli a 2003-as esztendőt gazdaságilag és politikailag egyaránt?

Először is köszönöm a kollégiumi rádió megkeresését. Kérdésedre válaszolva január 7. óta tudjuk, hogy az elmúlt évi gazdasági adatok rosszul alakultak: ha egyszerűen akarom megfogalmazni azt is, mondhatom, hogy a 10 milliós lakosra vetítve 220-ezer Ft-ot hitelt vett fel az állam, azaz 2. 200 Milliard Ft-ot. Az országból sok befektető ment el és ezek a tények aggodalomra adnak okot. A Draskovics-csomag, pedig újabb elvonásokat fog eredményezni a lakosság jövedelméből.

Várható-e Gyomaendrődön ebben az esztendőben olyan nagyobb beruházás, mint az elmúlt években volt?

A fürdő beruházás egy jelentős eseménye a városnak, melynek átadása április végén várható. Erre az EU-tól, továbbá a polgári kormány Széchenyi program keretében és az elnökségem alatt a Békés megyei Területfejlesztési Tanács ill. a helyi Önkormányzat támogatásából valósul meg. A szennyvíz-beruházás is folyik még a városban, mely a 2001-es céltámogatáson alapul. Sajnos azt tudni kell, hogy a szennyvízdíj is drága lesz. Az új kormány ezt áfával jól megnövelte, sőt még környezetterhelési díjjal is jól megterhelte, amit a víz után kell fizetni. A hulladéklerakó európai színvonalú megépítésének átadási határideje szintén április végére tehető, melynek bekerülési költségének nagy részét szintén az EU-tól kapta a város. Vállalkozások tekintetében is történtek beruházások (Hóterm, Kner Nyomda, Mamut-tech... stb.). Az Ipari Park esetében számomra is fontos, hogy új beruházások jelenjenek meg.

Vannak-e távlati gondolatok és tervek a 2004-re a Gyomaendrődi kistérségben lévő települések fejlődésére és korszerűsítésére?

Közös programokat kell kidolgozni (pl. a turizmus területén). Gyomaendrőd most egy Békéssel és Mezőberényvel egybekötött kistérséggé vált. A közös haszon és együttműködés reményében kell keresni a közös pontokat a fejlődés érdekében.

Hogyan fogja majd értékelni Gyomaendrőd lakossága, hogy a város kilépett a Szarvasi kistérségből? Tudják-e Ön szerint a városban lakók, hogy ez milyen hátrányokkal és esetleges előnyökkel fog járni?

Az együttműködést mindenhol meg kell találni, függetlenül attól, hogy hol vannak a határok. Eddig Gyomaendrődnek egy várossal – Szarvassal – kellett együttműködnie. Az új kistérségben két nagyobb város van, akiknek szintén megvannak az ambíciói. Vannak veszélyei is. Az új pozitív együttműködési erőket hozza felszínre, és ebben én hiszek.

Közeleg az Európai Unió parlamentari választás időpontja. A jobboldali pártok milyen esélyt látnak arra, hogy minél több képviselőjük bekerüljön az Európa Parlamentbe? Hány főre számít?

Várhatóan június 13-án lesz a választás időpontja. Magyarországról összesen 24 képviselő fog bejutni az EU Parlamentbe, a pártok listájára leadott szavazatok alapján. Ezt sokan ma úgy gondolják, hogy a mai kormány teljesítményéről szóló szavazás

is egyben. A szavazás kimenetele egy figyelmeztetés is lehet a lakosság részéről, amennyiben az MSZP-SZDSZ kormány elveszíti azt. Én azt mondom, hogy minél többen menjenek el szavazni.

2003. december 18-án az Endrődi Szt. Imre templomban egy jótékony célú adakozási ünnepség volt, melynek főszervezője a Templomos Lovagrend Tiszántúli Komturja volt. Közel 700 gyermeket ajándékoztak meg. Az eseményen Ön is részt vett, sőt nagylelkű adományával hozzájárult az igen széleskörű összefogáshoz. Milyen benyomással távozott?

Nagyon nemes hagyomány kezd kibontakozni és azt is, mondhatom, hogy a korábbiakhoz képest sokkal sikeresebb rendezvény volt a mostani esemény. A választókerületemben megkerestem néhány vállalkozót, hogy segítsék lehetőségükhöz mérten ezt a szép rendezvényt. A Gallicoop Pulykafeldolgozó Rt-től jó néhány csomagot, míg egy másik vállalkozótól sok írószert kaptunk, mellyel segítettek. Jó hangulatú rendezvény volt, talán kicsit hosszú is, amit a jelen lévő gyermekek érzékeltek a legjobban.

Az 1118-as alapítású, és 1978-ban Olaszországi székhellyel újjáalakuló Templomos Lovagrend Tiszántúli Központja székhelyéül Gyomaendrődöt választotta. Feladatuknak tekintik a hit védelmén túl a rázoruló és az elesettek támogatását. Mi a véleménye arról, hogy a Rend iránt egyre több fiatal érdeklődik?

Ez rendkívül fontos. Ha a gyerekek a jó példát látják, ők is azt teszik majd. Talán több együttérzést tudnak majd tanúsítani egymás iránt később is. Ezt az érzést átadni, az egy nagyon nemes dolog. Az, hogy itt lehet a Központ, azt a saját munkájukkal érték el, akik ezt tették. Örülök, hogy egyre több fiatal be tudnak kapcsolni. Gratulálok a szervezőknek, és sok sikert kívánok a Templomos Lovagrend elképzeléseire és céljainak megvalósításához.

Egy személyes kérdést engedjen meg: Ön hogyan készül családjával a közelgő húsvétra?

Reméljük, már akkor jobb idő lesz. Nekünk ez egy családi ünnep, együtt lesz a család. Ilyenkor el tudunk menni a rokonokhoz, ismerősökhöz és ez alkalom a találkozársra. Érdemes mindig újragondolni, hogy mit is jelent a húsvét keresztényi értelemben. Keresztény emberként hogyan kell ezt megélni. Ez lelki többletet is ad az embernek és nekem is.

Végül az Európai Unió csatlakozás kapujában mit üzen azoknak a fiataloknak, akik még most az iskolapadokban ülve várják, hogy mi lesz a jövőjük?

Sohasem szabad feladni. Helyettünk senki sem fogja megoldani a problémáinkat. Nem szabad hagyni, hogy sodródjunk, kézbe kell vennünk sorsunkat. Lehetőleg a szülők közelében, a szülőhelyhez közel telepedjenek le. Készüljenek nyelvtanulással és szakmájukban a lehető legjobbba legyenek. Ugyanis egy fiatal, ha kézbe akarja venni sorsa irányítását, alapvető, hogy megfelelő ismeretekkel és tudással bírjon. Ezt most tegye meg, ez most a dolga! Utólag már késő ezt pótolni, amikor rájövök arra, hogy jó lett volna akkor tanulni. Ha a tudásunkat valamilyen idegen nyelven gyakorolni tudjuk, még akkor is, ha itthon maradunk és itthon élünk, az is egy lehetőségnek kínálkozik sorsunk kézbe vételére és jobbra fordulására.

Befejezésül szeretném megköszönni a „Stúdió-C” munkatársainak és a magam nevében, hogy kérdéseimre válaszolt és megosztotta velünk a gondolatait. Bízom abban, hogy a közeljövőben is fogunk még találkozni. Addig is szeretnék önnel és kedves családjának Istentől megáldott békés húsvéti ünnepeket kívánni. Köszönöm a beszélgetést.

Trodalmi oldal

Mindenkihez szóló könyv

A könyv fedelén egytoronyú kis fehér templom a kék ég hátterében; a templomsúcús túlnyúlik a könyv felső szélén: nem is látni, csillag-e, kereszt van-e rajta, de aki csak belelapoz, mindjárt látja, hogy ez nem is nagyon fontos: a könyv mindannyiunkhoz szól „elpogányuló” korunkban – ahogy a római katolikus történetész, a könyvből és a képernyőről is jól ismeri „Tanár úr”, Nemeskürty István írja a kötet előszavában. Nemeskürty tanár úr katolikus vallású, a kötet írója, szerkesztője pedig református teológiát végzett, a dunántúli Csákvár református lelkésze, a Reformátusok Lapja fő-

szerkesztője. Ebben a lapban megjelent – 1990-2003 között közölt – írásait, „beszélgetéseit” válogatta most köteté és jelentette meg, saját kiadásában. Elég ha a beszélgetőtársak közül csak néhányat említünk itt mindjárt, hogy lássuk, itt nem csak hitéleti, hitépítő beszélgetésekről van szó, bár a hit: a jövőnkbe, magunkba, az ország jövőjébe és az isteni igazságosságba vetett hit sarkköve ezeknek az írásoknak.

Az erdélyi Sütő András, Kányádi Sándor író, és a Tiszántúli Szabó Magda mellett olyan közéleti személyiségek is megszólalnak, mint Tökés László, a temesvári fölkelés hőse, Király-hágó melléki református püspök, Orbán Viktor, volt miniszterelnök, Ablonczy László, a Nemzeti Színház egykori kiváló igazgatója, Béres József, a híres béres-csepp feltalálója. És beszél a római katolikus Habsburg Ottó, akinek fia György városunkban, Gyomaendrődön is megfordult, szintén kifejtve, hogy mindig kereste a kapcsolatokat a más felekezetűekkel is, itthon és a határokon túl egyaránt: „hiszen attól függetlenül, hogy milyen vallású, mindegyik egyház népünk jobb sorsáért „imádkozik és dolgozik”. És mindjárt második helyen olyan valakit idéznék, aki nem járt ugyan Gyomaendrődön de, könyve nagyon sokakat érint közülünk: Szebeni Ilonáról a Kényszermunkán a Szovjetunióban c. kötet szerzőjéről van szó, aki maga is tagja volt az elhurcoltak egyik csoportjának, de „isteni csoda”-ként (ő írja így) onnan megszökött, s könyvében sok ismeretlen részletet tárt fel az elhurcoltak sorsáról, kálváriájáról. Voltaképp az egész beszélgetést idéznünk kellene, de csak egyetlen részletre van itt módunk. „Hogy miért vittek el bennünket! Jóvátétel gyanánt – a Szovjetunió újjáépítésére. Erről azonban sem szovjet-magyar, sem nemzetközi megegyezésre utaló okmány nincs. A halottakat jelten tömegsírokba temették. Akik pedig hazatértek, egy életre megbélyegezett emberek lettek. Nincs bennünk bosszúvágy, de annál nagyobb a fájdalom... megnyomorítva testileg, lelkileg, nincs már gyűlölködés, csak szomorúság, amikor a postás hozza a nyugdíjat... Az ötszáz forinttal több nyugdíjat, mely megillet minden kényszermunkára elhurcoltat.” Az az ötszáz forint a mérhetetlen szenvedésekért és megaláztatásokért Európának, a jaltai hatalmak örök, letörölhetetlen szegénye. Pedig még van is, amiről Szebeni Ilona szemérmességéből vagy a megaláztatással való szolidaritásból nem is beszélt: a nők esetében a férfiaknak is súlyos bányamunka, a lapátolás mellett (mennyivel nagyobb volt az orosz lapát feje: kétszerese, háromszorosa a hazaiaknak!) ott volt még iszonyatos súlyosbítként a női voltakban való teljes kiszolgáltatottság, a megalázó szexuális rabszolgaság és brutális férfi örök számára. Erről eddig nem sokat írtak, beszéltek talán szemérmesség-ből pedig ez volt talán a nők számára a legsúlyosabb része a „büntetésnek”. 18-20 éves magyarországi lányokat juttattak erre a sorsra úgy, hogy ha netán hazatértek, feleségek vagy anyák nem tudtak, vagy akartak lenni jó ideig. Pedig nem is németajkúak voltak, nem volt semmi kapcsolatuk német politikai jellegű szervezettel, csak magyarul beszéltek, legfeljebb valamely szülőnek, ősüknek volt német neve. Mi ez, ha nem a legsötétebb rasszizmus! Minderről közelmúltban egy endrődi borbélymester műhelyében hallottam, míg hajamat igazította. A rádió közben oroszországi bányász-rencsétlenségéről beszélt és ennek kapcsán jött szóba a „jóvátételi kényszermunka” a, a pólgári lakosság „málenki robot”-ra hurcolása. Az idős fodrásmesternek elmondtam én is, hogy ’45 januárjában én is a Békéscsáiban voltam, a kórházban, egy vakbélműtéttel, amikor a lelkében a

szép fiatal ápolónők fele egyik napról a másikra hirtelen eltűnt. Akik ott maradtak suttogva mondogatták három napi élelemmel rendelték be őket az orosz parancsnokságra „kicsi robot”-ra, amiből hazai konyhai munkára krumpli hámozásra, főzésre gondolt mindenki. De a három napi kicsi robotból több éves doni bányamunka lett (mintha még most is félne tőle, hogy a falnak is füle van), a borbélymester halkabba fogta a szavát: „És ha az ör odaintett egy szemrevaló nő, annak menni kellett vele. És nemcsak egynek, mindenkinek, és nem is csak ugyanahhoz az örhöz. Volt, aki beleőrült, valaki azonban ’56 után hazakerült, de úgy megundorodott az egészségtől, hogy hosszú ideig nem is ment férjhez, csak majd tíz év múltán.” És mindezt fizet havi 500, azaz ötszáz forint kiegészítést a nyugdíjhoz a történelmi igazságtevést hirdető kormányzat.

A magyarság és kereszténység/keresztényiség gondjai együtt fordulnak elő ebben a kötetben. A volt magyar miniszterelnök, a hívő református Orbán Viktor a hívővétről szólva mondotta a biztató sorokat, mondatokat mindannyiunknak, hiszen 1100 éve a hit, a vallás és a nemzeti megmaradás a legszorosabban egybefonódott országunkban: „Nekem meggyőződésem, hogy ha a jövő Magyarországnak fundamentumai között nem lenne ott, nagyon jelentős örökségként a kereszténység, akkor ez a Magyarország nagyon szegény és kiszolgáltatott ország lenne. Hazánk történelme elképzelhetetlen a történelmi egyházak nélkül.” Érezzük az előző író Nemeskürty István találó szavainak hitelét „maga az a tény, hogy az Olvasó által nagyra becült személyiségek nyilatkoznak meg, erőt és reménységet sugallhat. Nagy Lenke ügyesen tereli a szót keresztény hitünk időszerű gondjaira, legyen a kért zeneszerző, író vagy miniszterelnök. Nemzeti ünnepeinkhez is hitünk felől közelít: büszkén tapasztalhatjuk, hogy nagy ünnepeink legtöbbször a vallással is összefügg”. De nem csak az előző szövegnek meg e lebilincselő szép kis kötetben, hanem azok is, akik már átköltöztek e múlandó világból az örökkévalóságba; köztük van Kölcsey Ferenc is, akinek Himnusza 170. születése napján 1993-ban írta nemzeti imádságunkról a kötet szerző-szerkesztője: „mert el lehet fáradni, ki lehet merülni a hazáért végzett küzdelemben, de minden körülmények között és minden időben a legfontosabb, hogy tiszta szívvel, tiszta lelkiismerettel állhassunk meg a végső elszámoláskor. Kölcsey Himnusza a legszebb a nemzeti imádságok között, amit elfoglaltság nélkül állapíthatunk meg. Számunkra akkor jelent igazán személyes értéket, ha felrész, ha elindít, ha áldozatra készít.” A Himnusztól nehéz újat mondani már, de a szerzőnek sikerült, és szavai mögött ott van annak a két ősi magyar kollégiumnak a szelleme Sárospataké és Debrecené, ahol tanulmányait végezte, ismereteit megszerezte. Sajnos, a terjedelem korlátozott, pedig érdemes volna legalább egy-egy mondatot idéznünk az István király napjáról, október 6-ról, 1956. október 23-ról.

És hány tanúságtevő hívő magyar szava szólal még meg e kis kötet lapjain. A Béres-cseppet feltaláló Béres József, az erdélyi költő Kányádi Sándoré vagy Búza Barna szobrászművésze, Vass Lajos zeneszerző, karmagya. És azt is igazolja ez a kötet, mit Ravasz László így fogalmazott meg Mátyás királyról szólva: „egy nemzetnek nem lehet nagyobb ajándékot adni, mint hőseit.” De nemcsak nagy személyiségekről, példamutató nemzeti alkotókról szólnak ezek a beszélgetések és írások. Az újságíró-diplomát is szerzett lelkész-író közéleti kérdésekben is vállalja a küzdelmet, a vitát, ha kell, ismervén Babits Mihály Jónás könyvének intelmét: „mert vétkesek közt cinkos, aki néma”; amikor az egyik elfoglaltan baloldali újság megtámadta, már 2002-ben, a magyarországi egyházakat, a kereszténységet, fölemelte szavát, ezt írva: „a megdöbbenést... a Szabad Nép szellemi örökösének egyik legutóbbi száma okozta, amely valóban lefagyasztotta a remény minden virágát. Egy egész oldalon, három írásból is a kereszténység elleni gyűlölet árad. Lehet, azoknak van igazuk, akik azt mondják: úgy kell neked, én már évtizedek óta nem veszem kezembe ezt az újságot. Az írások összemoszák a kereszténységet a fasizmussal, s megkérdőjelezzik a keresztény ember jóságát.” De nem gyűlölettel válaszol a gyűlöletre, hanem mindig a Biblia zsinórmértékét tartva szem előtt, az isteni igazságosság és a krisztusi felebaráti szeretet alapról válaszol: „Kezembe veszem a Bibliát, ahonnan Jézus szavai szólnak ma is – évezredek távolából. Valóban régi szavak, valóban régi eszmék örök érvényűek. A költő szavai jutnak eszembe: »En Jézusom, te nem gyűlölted őket, / A gyűlölködőket és a köpködőket / Szeretted ezt a szomorú világot / S az embert, ezt a nyomorú virágot / Te tudtad, hogy milyen nagy kereszt az élet, / És hogy fölöttünk csak az Úr ítélhet.« (Juhász Gyula) S ehhez ezt fűzi még hozzá a kötet szerzője: „Csak az a költő tud így írni, aki megértette Jézus boldog mondásainak egyik fontos elemét. Vagyis, hogy »boldogok a tiszta szívűek...« Tudjuk, hogy minden segítség felülről való. S tudjuk, ha most is elfogytak a gyümölcsfák virágkoronái, újabb tavasz jön, s újabb virágzás, amely százannyi termést igér.”

Talán ez a néhány példa, szemelvény, ez a vázlatos ismertetés is bizonyítja, hogy olyan kötetéről van szó, amely mindenkihez szól, akik szívükön viselik e nemzet sorsát és ugyanúgy a keresztény/keresztény értékek, az örök emberi értékek: a szépség és jóság, a nemesség, igazságosság, az emberiség gondolatát. (Mivel pedig a kötet nemigen szerzhető meg könyvesboltokban, leírjuk a címet, ahol megrendelhető:

Reformátusok Lapja Szerkesztősége, 1091 Budapest, Kálvin tér. 8.)

(Szilágyi Ferenc)

Ízes ízek

március

Túrógombóc

Hozzávalók: 50 dkg túró, 3 tojás, 5 dkg vaj, 25 dkg grízes liszt, 20 dkg zsemlemorzsza, 2 dl tejföl.

A szitán áttört tehéntúrót összekeverjük a tojással, 1 evőkanál tejföllel, 1 kávéskanálnál sóval, grízes liszttel. Pihentetjük. Vizes kézzel gombócokat formálunk belőle és lobogó sós vízben kifőzzük. Egy tálban tejföllel elkevert olvasztott vajban megforgatjuk és zsírban pirított zsemlemorzsával meghintjük. Cukrot is szórhatunk rá.
Seidl Ambrus

PONT
KÉZMŰVÉSZ

Sarokház Csemege
Ct. Tímár Vince

Gyomaendrőd, Blaha u.27. Tel.:386-691.

Ajánlataink:

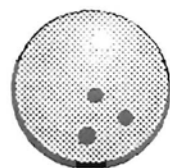
Csemege uborka 0,7 l:	117.-Ft
Székely káposzta:	239.-Ft
Baromfi párizsi:	289.-Ft/kg
Szobi alma lé 1,5 l	135.-Ft
Tomi kristály 0,6 kg	269.-Ft
Picador 0,75	199.-Ft

márciusi farsang nyerevényjáték részletei az üzletben!

Nyitvatartás: hétköznap 6-tól 17-ig, szombaton 6-12-ig, vasárnap 7-től 10 óráig.

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit. Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, diszbeddél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja. Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fűtáskészülékek, mosógépek,
háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

THERMIX
ÉPÍTŐIPARI SZÖVETKEZET

☐ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☞ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☞ Építőipari gépek, segédesszközök bérbérlése (toronydarú, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

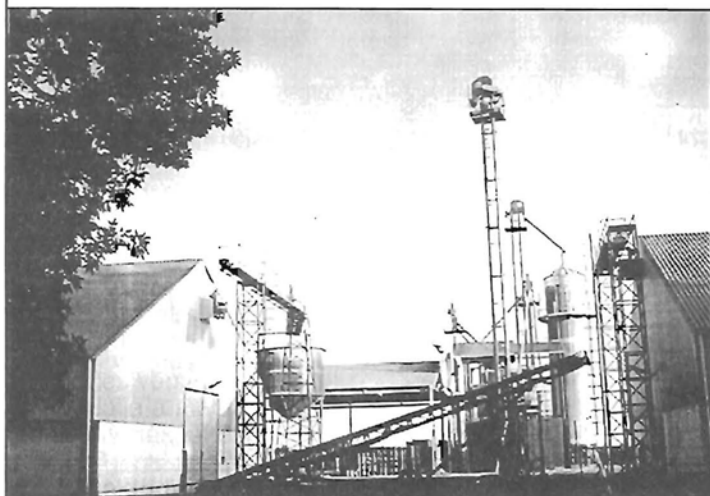
**BO-TI
BT**

Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság, Hunya, (Rákóczi u. 55-57.) mezőgazdasági üzemek, kistermelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

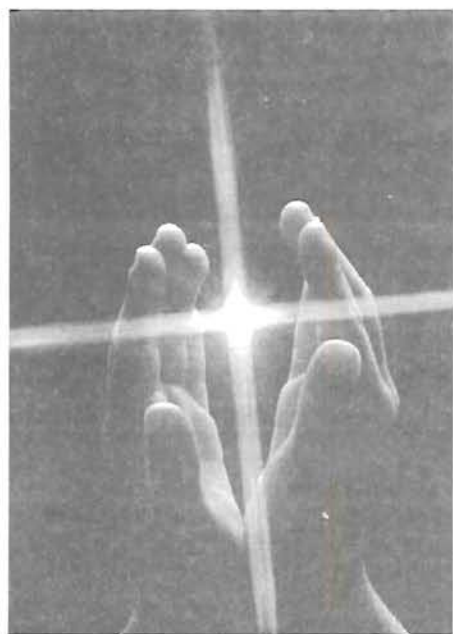
Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vetőmagot és vegyszert.

Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.
E-mail: <boti.bt@bekesnet.hu>, <boti.bt@mailbox.hu>

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még.
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

DUDA GIZELLA, Dobos Istvánné volt endrődi lakos, aki felnőtt éveiben Szegeden élt családjával, életének

85.-ik évében váratlanul befejezte földi pályáját, megtért Teremtő Istenéhez. Gyászolják: gyermekei, testvérei (Béla, Benő és Mihály), és azok családja és barátai.

FARKAS SÁNDOR, aki az Árpád utcában élt, február 20-án 82 éves korában megtért Teremtő Urához. Gyászolják: felesége, gyermekei, unokái, rokonai, ismerősei és a szomszédai.

FEKÉCS IMRÉNÉ, Galambos Ilona 81 éves korában elköltözött az élők sorából. Gyászolják: a családja.

Özv. **HAINFART JÓZSEFNÉ**, Szucsák Erzsébet aki a Fő utcában élt, február 19-én 81 éves korában befejezte földi pályafutását. Gyászolják: a családja.

Özv. **HEGEDÜS MÁTÉNÉ**, Buza Ilona, február 12-én, 84 éves korában vissza adta lelkét teremtő Urának. Gyászolják: a családja.

KATONA JÁNOSNÉ Gyuricza Margit, aki a Dózsa György utcában élt, 83 éves korában hosszú szenvedés után földi útja véget ért, lelke az Örökkévalóság honába költözött. Gyászolják: a családja, szomszédai, ismerősei.

TÍMÁR BENEDEKNÉ, Mastala Irén, január 29-én 82 éves korában rövid betegség után földi útja véget ért, az Örökkévalóság honába költözött. Gyászolják: testvérei, szomszédai, és az ismerősei.

TÍMÁR Mátyás ILLÉS, aki a Blaha úton élt, február 2-án, 89 éves korában rövid betegség után megtért Teremtő Istenéhez. Gyászolják: családja, ismerősei.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi katolikus temető takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbevitel az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk haláluk évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Fényképalbum

1.kép: Décsi paskomi fiatalok kb. 1932

2.kép: Iványi Miklós, Papp István, Tímár László

GAZDAKALENDÁRIUM

BÖJTMÁS HAVA

Információ gazdálkodóknak

A JÓ GAZDA GONDOSSÁGA

Nagyon sok ismert kifejezés kötődik a magyar mezőgazdasághoz. Ilyen a címben leírt, melyet sokszor használunk földhaszonbérleti szerződéseknél és egyéb esetekben is.

Május elsején Magyarország az Európai Unió teljes jogú tagja lesz. Minden ágazatban új és új dolgokkal, fogalmakkal kell megismerkedni. Sokat a fordítások miatt nehezen szokunk majd meg, de lesznek olyanok is melyek más formában már ismertek.

„A jó gazda gondossága” kifejezés – melyet címként írtam – ilyen.

A 4/2004. (I. 13.) FVM rendelet az egyszerűsített területalapú támogatások és a vidékfejlesztési támogatások igényléséhez teljesítendő „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” illetve a „Helyes Gazdálkodási Gyakorlat” feltételrendszerének meghatározásáról szóló rendeletben foglaltak tulajdonképpen a jó gazda gondosságát kívánják meg.

A 2004. évi mezőgazdasági támogatások feltételei még nem ismertek, de már szokhatjuk azokat az elvárásokat, melyek a támogatások elnyerésének feltételei.

Ismereteink vannak arról, hogy hazánk az egyszerűsített területalapú támogatást választotta.

Ahhoz, hogy valaki hozzá juthasson a fent nevezett támogatáshoz, annak meg kell felelnie a „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” biztosítása előírásainak.

A rendelet szempontokat és hozzá tartozó feltételeket határoz meg az 1. számú mellékletében.

Szempont	Feltétel
Talajerózió = talajpusztulás	- ne következzen be
Talaj szervesanyag-tartalma	- vetésváltó - tarlóhántás, tarlóápolás - tilos a tarló égetése
Talaj szerkezet	- megfelelő gépek alkalmazása - változó mélységű mélyművelés az „eketalp” betegség kerülése
Művelés minimális szintje	- szántók művelésben tartása - természetes elemek megőrzése - természetes gyepterületek megőrzése - nemkívánatos lágy- és fás szárú növények megtelepedésének megakadályozása - gyepek okszerű használata - gyepek termőképességéhez igazodó legettetése

Aki a szigorúbb környezetvédelmi elvárásoknak megfelelően kíván gazdálkodni és szeretne magasabb támogatást elérni, annak lehetősége lesz, hogy az Agrár- és Vidékfejlesztési Operatív Program vagy a Nemzeti Vidékfejlesztési Terv célkitűzéseinek megfelelően pályázzon.

Az ilyen pályázónak az előzőekben ismertetettek túl a „Helyes Gazdálkodási Gyakorlat” előírásait is be kell tartani, melyet a rendelet 2. sz. melléklete tartalmaz.

Téma	Alapfeltétel
1. Szántóföldi növénytermesztés	- kerülni a monokultúrát - 5 évente egyszer pillangóst kell termesztetni
2. Gyepgazdálkodás	- megfelelő állatsűrűség - a széna lehordását a kaszálást követően 30 napon belül el kell végezni - a gyepek égetése tilos
3. Tápanyag-gazdálkodás	- 5 évente elvégzett talajmintavétel alapján - nitrogén trágyázás esetén a nitrát határértékének betartása - kutak védelme - tilos a trágya kijuttatása december 1. és február 15. között - a gazdálkodó istállótrágyát csak az előírásnak megfelelő, olyan tárolóban tárolhat, mely 8 havi trágya mennyiség tárolására elegendő - ideiglenes trágyatároló a tábla szélén csak 2 hónapra alakítható ki
4. Növényvédelem	- a növényvédelemről szóló törvényben előírtak betartása
5. Természet- és tájvédelem	- élőhelyek, történelmi és építészeti szempontokból értékes műemlékek védelme - tilos a védett természeti értékek károsítása
6. Állattartás	- az állatok védelme - az ember egészségének védelme
7. A gazdaság területének rendben tartása	- utak, útszegélyek, csatornák, árkok, stb. tisztán tartása, ápolása
8. Kötelező nyilvántartások	- táblatorzskönyv - permetezési napló - a tevékenységhez szükséges nyilvántartásokat 5 évig meg kell őrizni

Összességében elmondható, hogy a jó gazda eddig is a fenti szempontok figyelembevételével gazdálkodott és uniós gazdaként is megállja a helyét.

Várfi András

varfi@level.datanet.hu

Falugazdász iroda, Gyomaendrőd: fg_gyoma@mail.globonet.hu

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

márciusi ajánlataim:

- Tavasz lemosó vegyszerek
- Kézi és háti permetezők
- Növényvédő szerek
- Tasakos vetőmagok
- Tavasz virághagymák, virág magok
- Kukorica vetőmagok, Dekalb
- Kiskun, Martonvásári
- Műtrágyák, Tápanyagok
- Fóliák, műanyag kukák
- Esőruhák, gumicsizmák
- Zománczott kályhák
- Elektromos fűtő készülékek
- Kézi szerszámok, szegek
- Csavarok, zárok, lakatok
- Izzók, elemek
- Kutya, macska, madáreledel

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 E-mail: civil2218@mail.datanet.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Sóczy Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BE/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu

ROZSAHEGYI KÖNYVTÁR
F390111

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 100 Ft

XI. évfolyam 4. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2004. április

A Golgotán át a feltámadás allelujás öröme felé

Aki megtanulja, hogy a teremtés csodája a „Szent” Isten szeretetének ajándéka - és nem röstelli ki is mondani: Szent vagy... Szent vagy, és képes megvallani testvéreivel közösen -, annak lelkében új felismerések születnek. Felfedez valamit, ami nem hagyja nyugodni, míg a Szent Isten megismerésének útját végig nem járja. Ha Isten útját elhagyva más útra tér, megtapasztalja a szeretetnélküliség nyomorúságát. Az ember nem érzi jól magát ebben az állapotban.

A feltámadás liturgiájában, a húsvéti örömeinkben ezt énekeljük: - „Ó kimondhatatlan szeretet és jószág, hogy a szolgát megmentsed, Fiadat sem kímélted érte, lám mennyire szükséges volt Ádám vétke, hogy Krisztus legyen világosságunk díja. Ó szerencsés vétek, hogy ilyen hatalmas és fölséges Megváltót kívánt és érdemelt.”

Igen, Adámig kell visszatapogatni a múltba, hogy a kereszthalál és feltámadás titka feltárja előttünk az értelmes jövőt, a megváltott ember életútját.

Az ünnep öröme olyan, mint a sivatagban járó vándor öröme, ki oázisra talál, friss vízzel oltja szomját és a fák gyümölcsiből megerősíti fáradt tagjait. Új erőre kap, s indulhat az ő útján tovább. És biztos benne, hogy rátalál a következő oázisra is. Ha az ünnepet komolyan vesszük és a magunk számára fontosnak ítéljük, akkor értjük majd meg.

Jókai Anna idézi egyik alkalommal Pascal szavait: „Az embereknek a nagy kérdések iránt gyakran nincs érzékük, - a kis jelentéktelen dolgokat pedig túlértékelik, pedig ezek hamar elmúlnak”.

Az ünnepeknek az is hivatásuk, hogy a nagy kérdések elé állítson minket, e kérdésekre rányissa vaks szemünket, s az Úr szavának századokat átívelő tanítása, mint zengő hangzúgás, válaszokat adjon.

Ez a válasz, ez a felelet rávilágít a húsvét üzenete által a mi emberi létünknek értelmére és emberi méltóságunk nagyságára.

Matthias Grünewald: Feltámadás. Részlet az Isenheimi oltárról 1512-16

Az Úr az ember teremtésekor így vezeti be létezésünk ösmintáját: - „Teremtünk embert saját képünkre és hasonlatosságunkra.” Ez az emberi méltóság gyökere.

A „felix culpa” - a „szerencsés vétek”, amiről énekelünk a húsvéti örömeinkben éppen az, amiért a mi Urunk emberré lett, végigjárta a kereszutat, meghalt áldozatként a kereszten.

A hitetlenség gúnyval állta körül, de Ő a hét első napján élve megjelent tanítványai előtt, feltámadott.

Ezért a mi önazonosságunk, emberi méltóságunk, önmagunkra találásunk ünnepe a húsvét, és ezt az örömet adjuk át a fáradt testvéreknek körmenetünk allelujás ünneplésében. Gyertyalángok lobbanak az éjszakában, harangok zúgnak, mindnyájunkat eltölt az Úrra találás öröme: Föltámadt Krisztus! Alleluja. Hála legyen az Istennek!

Ugyanakkor az ember felismeri méltatlanságát, a világ tisztátalanságát, mert nem az Istentől kapott méltóságának útját járja... Körülnéz a világban s önmagának tiszta képe után kezd vágyakozni, Jézust szomjazó, vágyó szólíngatásainkra csendes szavával válaszol: - „Jöjjetek, örök életet adó igéim vannak”. - „Aki eszi az én testemet, örökké él” - mondta Kafarnaumban, s mily dicső pillanat, mikor kenyérbe változott önmagát adja apostolainak, s parancsolja: - „Ezt tegyétek az én emlékezetemre!”

Van okunk örülni, mert van húsvétünk. Van okunk örülni, mert tőle nyerjük igazzá vált önazonosságunkat, Isten képre teremtven nyerjük emberi méltóságunkat, és megváltottságunkat.

Az öröm himnusza zúg a tavasz ébredésében, és zúg a mi öröme talált szívünkben.

Réthy István

A Feltámadt Jézus Krisztus örömeivel és dicsőségével kíván Szerkesztőségünk minden Kedves Olvasónak áldott Húsvétot.

Önök joga van tudni...

hogy miről döntött a Képviselő-testület 2004. március 25-i ülésén

Új emelt szintű ellátást nyújtó Idősek Otthona építésére közbeszerzési pályázat került jóváhagyásra. Terveink szerint 1 év múlva újabb 50 fő elhelyezésére lesz lehetőség 30 szobában Gyomán a Mirhóhát u 8 sz. alatt. Tizennégy szoba a földszinten, 16 szoba az emeleten lesz. Elfogadta a testület az egyszeri beköltözési hozzájárulás összegét, és ehhez kapcsolódó jó néhány gyakorlati tudnivalókat. A lakrészek 20, illetve 27-28 négyzetméteresek lesznek.

Az egyszeri beköltözési díjak, Ft/fő

	Most épülő
Egy ágyas teakonyhás lakrész földszint	1,800.000-
Egy ágyas teakonyhás lakrész emelet	1,700.000-
Két ágyas teakonyha nélküli lakrész földszint	950.000-
Két ágyas teakonyha nélküli lakrész emeleten	900.000-
Két ágyas teakonyhás lakrész földszint	1,100.000-
Két ágyas teakonyhás lakrész emeleten	1,050.000-

Aki az elhelyezési kérelem benyújtásával egyidejűleg az általa kiválasztott lakástípus beköltözési hozzájárulásának 67%-át befizeti, az a tervrajzról kiválaszthatja a neki tetsző lakrészt, aki 50%-ot fizet be, az a sorsolás eredménye szerintibe költözhet be. Amennyiben a beköltözés a kérelmező oldaláról meghiúsul, az általa befizetett összeget kamatmentesen visszakapja. A személyi térítési díj 2004. évben: Idősek Otthonban 36.730-Ft/hó, emeltszintű részben: 40.410-Ft/hó. Fontos még tudni, hogy a lakrész nem örökölhető, sem családtaggal, sem mással nem osztható meg, vendéget néhány napra az intézményvezető előzetes engedélye alapján lehet fogadni, de bejelenteni nem! További részleteket a Gondozási Központban lehet megtudni (T: 66 284-603), és az igénylőlap is ott szerezhető be.

A 2004. évi vásári és piaci díjtételek átlagban 6 % körül kerültek emelésre.

A helyi autóbusz jegyár is módosításra került. Április 1-től egy útra szóló vonaljegy: 90 Ft, teljes árú havi bérlet: 2.303 Ft, kedvezményes havi bérlet: 703 Ft. Az árak az ÁFA-t tartalmazzák.

A Körösmenti Alapfokú Művészeti Iskola ajánlatot tett a Városi Zene és Művészeti Iskola működtetésére.

A testület megvizsgálta az iskola pénzügyi helyzetét, szakmai tevékenységét, és arra a megállapításra jutott, hogy fontosnak látja a meglévő képzés stabilitásának megőrzését, és a működési kiadások és bevételek számadatai alapján nem kívánt élni az ajánlattal.

A központi orvosi ügyeletet eddig a helyben, illetve Hunyán praktizáló orvosok látták el. Ennek az éves összes kiadása mintegy 18 millió forint volt, az ügyeleti órára 600 forint órabérrel számolva. Az Unió csatlakozás után érvényes szabályozás szerint az orvosok által végzett egészségügyi tevékenység időtartama hat havi átlagban heti 60 órát, és egy naptári napon 12 órát nem haladhatja meg. Az ügyeletet ellátó orvosokkal és Gedei Margit főorvos asszonnyal történt egyeztetés után a testület felhatalmazta a polgármestert, hogy folytassa a tárgyalást és az ellátási szerződést készítse elő Dr. Abdul-Hamid Nabil békéscsabai sebész főorvossal. Ebben a szerződésben kerül szabályozásra a gyógyszerár nyitvatartási rendje is.

A folyékony hulladék kezelést (szippantás) május 1-től Gyomaszolg KFT végzi, a szolgáltatás díjtételeit csak augusztus 1-től emelik, 11,68%-kal.

Az idei új útépítési munkálatokra a legkedvezőbb ajánlatot a Strabag Rt adta, (négyzetméter ár: 4.154-Ft + ÁFA). A Kilián, Juhász

Gyula, Bocskai, Sallai, Somogyi, Vörösmarty, Kató J., Hunyadi és Álmos utcákról van szó. A Selyem út II. ütemének megépítése érdekében pályázat kerül benyújtásra, amelynek sajtóterő szükséglete 10,4 millió forint, igényelt támogatás 19 millió forint. A II. ütem a Magtárlaposi utcából indul, a Kulich Gyula utcáig.

Ismét felcsillan a halvány remény, mert megjelent az ülésen a Fiber Net cég képviselője. Ez a cég vállalata legutoljára a kábel tv kiépítését városunkban. Most pedig felajánlotta műszaki segítségét egy olyan pályázathoz, amivel ha nyerünk, akkor a kábel tv kiépítésének nagyobb reménye lehet.

A Városi Sportszarnok belső világításának rekonstrukciójával kapcsolatos szerződést a testület jóváhagyta.

A Réthy Pál Kórház felügyelő tanácsába az önkormányzatunk Dr. Gedei Margit főorvos asszonyt delegálta.

Az Endrödi Tájház előtti téren kerül elhelyezésre az a feltehetően 19. században készült, barokk stílusban díszített fogadalmi kereszt, amely a paraszt barokk izlésvilágot örökíti meg.

A keresztet a (rég) Szarvas-végi temetőben lették fel. A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal 13416/2003. számú határozatával műtárggyá nyilvánította. A kereszt elődeink vallásosságának is méltó öröke. Az április 24-i ünnepség keretében kerül újra felszentelésre.

Március 27-én tartotta a FIDESZ MAGYAR POLGÁRI SZÖVETSÉG, Magyarország első európai néppártja szövetségi gyűlését. MUNKÁ, OTTHON, BIZTONSÁG volt olvasható az arénában, de az előadásokat is ez a szellem hatotta át. Orbán Viktor szónoklatában elmondta, hogy a szövetség, Magyarország első néppártja nem hagyhat senkit sem az út szélén. Az embereknek érezni kell, hogy mi nem közel állunk hozzájuk, hanem mi közöttük vagyunk, az ő oldalukon állunk, és ezt azoknak is érezniük kell, akik az előző választásokon nem ránk szavaztak. Eljött az idő, hogy beteljezsük a rendszerváltó Magyarország álmát, a szabadságot és biztonságot, megteremtjük azt az életet, amelynek 3 pillére a munka, az otthon, és a biztonság. Szétszétlétre került a **Nemzeti Petíció**: „Mindenkinek joga van az otthonteremtés lehetőségéhez, a biztonságos megélhetéshez, az egészséges élet lehetőségéhez. Mindenki közös érdeke, hogy a magyar élelmiszerek árai ne emelkedjenek, hogy a gáz-és energiaár-emelés ne jelentsen elviselhetetlen terhet a családok számára.

Császárné Gyuricza Éva
képviselő

A Katona József Művelődési Központ áprilisi programja

A Szakmai Középközpontokért Kulturális Egyesület, a Bethlen Gábor Szakképző Iskola és Kollégium, az Országos Diákszínjatszó Egyesület, a Körös Menti Alapfokú Művészeti Iskola rendezésében a Katona József Művelődési Központban és az Apolló moziban április 2-án (pénteken) és 3-án (szombaton) a III. jubileumi ORSZÁGOS DIÁKSZÍNJÁTSZÓ FESZTIVÁL 17 produkciója várja a kedves érdeklődőket.

A Magyar Vöröskereszt szervezésében április 15-én, csütörtökön és 19-én, hétfőn 8–12 óráig ismét VERADÁS lesz

Április 16. (péntek) 15 óra Az Endröd és Vidéke Takarékszövetkezet küldöttgyűlése

Április 21. (szerda) 10 és 14 óra ZENE-BONA KALÓZ MÓDRA címmel GYERMEKMŰSOR óvodásoknak és kisközpontoknak TŰCSÖK PETI és HANGYA LEVI előadásában
Belépő: 300 Ft

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Április 5-én BOR- ÉS KOLBÁSZVERSENYT rendez a Gyomai Nyugdijas Kertbarát Kör, a Katona József Művelődési Házban. Megnyitó délelőtt 10 órakor. Nevezni reggel 9 óráig lehet a versenyzőknek. Nevezési díj 100 forint.

Békés Megyei Képviselőtestület Ünnepi Megyei Közgyűlését idén Vésztőn tartotta. Az ünnepi szónok Dr. Szent-Iványi István országgyűlési képviselő volt, aki azt a kokárdát tűzte mellére, amelyet még a rendszerváltás előtti március 15-i ünnepeken viselt. Szónoklatát azzal a gondolattal fejezte be, hogy „büszkék lennének a 48-as szabadságharc hősei a mai Magyarországra. - Éljen a magyar szabadság, éljen a haza!”

A megyegyűlés elnöke kiténtetés adott át: elsőként Dr. Balog Erika osztályvezető vehette át a megérdemelt kitüntetést. Ő, 20 éve szervezi a megye egészségügyi és szociálpolitikai munkáját, a gyermekvédelmi struktúra kialakítása is az ő nevéhez fűződik.

A „Köszölgátért” ezüst fokozata kiténtetést kapta, Kovács Mihály pénzügyi osztályvezető, 30 éves, igen magas fokú szakmai munkáért és szolgálataért, amit a megyei közgyűlés pénzügyi és gazdasági feladatai terén lát el. Az emléktábla-avató beszédet Vigh Ilona, a térség országgyűlési képviselője mondta el. Végül emlékfát ültettek a mai események mementójaként. Magas színvonalú, meghatóan szép ünnepi műsort adtak a helyi iskolások, „Hazánkat újra meg kell váltani” címmel.

BELLA RÓZSA Pilinszky-díjas tanár, grafikusművész grafikáiból és festményeiből rendezett kiállítását március 2-án Kiskunfélegyházán a Művelődési Központban. Alföldi Albert a Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés alelnöke nyitotta meg.

Március 18-án megérkezett több gólyafészek tulajdonosa a messzi Afrikából. Fáradtan kimerülten pihentek meg fészükben. Sajnos még több gólyafészek üres. Aggódva, de reménykedve várjuk, a még üres gólyafészek lakóit.

Március 15-én nemzeti ünnepünket gyönyörű tavaszi napsütésben ünnepelhettük. Az endrődi Szent Imre templom megtelt az ünnepi szentmisén. A Hősök terére harangzúgás kíséretében vonultak az endrődi településrész ünneplői. Az ünnepi műsort a Rózsahelyi Általános Iskola tanulói szolgáltatták. Az ünnepi beszédet Ladányi Gáborné nyugalmazott igazgatónő mondta el. Az egyház, a város, az iskolák, pártok, civilszervezetek képviselői koszorúztak mindkét településrészen.

A gyomai ünnepség szónoka Kovács Károly tanár volt, a műsort a Bethlen Gábor Szakképző Iskola diákjai szolgáltatták. Méltóságteljesen, de viszonylag kevés felnőtt részvételével ünnepelt a város...

Nagyszámú részvétel mellett zajlott le az Endrődiek Baráti Körének találkozója március 6-án Budapesten. Késő estébe nyúlt a baráti beszélgetés az ízletes est-ebéd után. Mintegy 80-an hallgatták meg az elnök Dr. Latorcai János üdvözlő szavait, versidézeteit, Iványi atya beszámolóját, meghívását a templom 200 éves évfordulójának ünnepére. Szabó Zoltánné alapítványi beszámolóját és végül Császárné Gyuricza Éva titkári beszámolóját. Döntés született arról, hogy az egyesület a templom 200 éves évfordulójának emlékére az endrődi templom előtti kőkereszt felújítását kezdeményezi és anyagilag is támogatja. A jelenlévők szeretettel küldik üdvözlőlevelüket az itthon és máshol élő endrődieknek.

Nagy számú részvétel mellett zajlott le az Endrődiek Baráti Körének találkozója március 6-án Budapesten. Késő estébe

HONTI ANTAL grafikus kiállítását március 16-án Banner Zoltán művészettörténész nyitotta meg a Kossuth úti OVI-Galériában. A kiállítást április 30-ig lehet megtekinteni hétköznap 8-17 óráig. A kiállítást Hevesi Nagy Anikó festőművész rendezte.

Dr. E. SZABÓ ZOLTÁN főiskolai tanár, festő képzőművészeti munkáiból képes ismertetőt jelentetett meg.

Az endrődi csendőrsortűz áldozataira emlékeztek, lelki üdvükért imádkoztak a Szent Imre római katolikus templomban, március 22-én az esti szentmisén. Mise után gyertyát gyújtottak, és elhelyezték az emlékezés koszorúit Iványi László plébános, és a Cigány Kisebbségi Önkormányzat képviselői, valamint édesanyja emlékére Lapatinszkiné Mariska néni. Az igen kis létszámban emlékezők mind gyertyát gyújtottak a sortűz emlékhelyén. Fájdalmas és szomorú, hogy mily kevesen emlékeznek a 69 éve történt gyászos eseményre.

memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

FÜLÖP PÁL

1901-1978

az építő és gyógyító orvos

Endrődön a 469. házban (Vásártér II. ker.) a banya kemence közelében pislákoló mécsesek világa mellett született 1901. július 19-én, mindkét szülőjének második házasságából. Édesanyja: Németh Borbála (1861-1940), édesapja Fülöp Pál, (1848-1923), testvére Erzsébet, akinek a férje Timár Lajos volt, ők a 472. (Vásártér mellett) házban éltek.

Szülei földművelő őstermelők voltak. Édesanyjával minden héten templomba járt, ahol magába szívta az erkölcs, az igazság és az emberszeretet gyümölcsét, hogy táplálkozzon belőle életútja során. Az elemi iskolát Endrődön végezte - mivel szíve és lelke a tanulásra esedezett -, szülei beírták Nagyváradra, ahol a gimnáziumot elvégezte. Váradon gimnazista diáktársaival többször találkozott az akkor már nagybeteg Ady Endrével, aki kint üldögélt a Szigligeti és Rimóczi utcai sarokház előtti kispadon. Pál igen félénk fiatalember volt, egy alkalommal diáktársai úgy mutatták be Adynak, hogy nézze meg jól ezt a diákot, aki jól megtanulja a latin verseket, és mégsem meri elmondani a latin órákon. Ady rátekinített és annyit mondott: „Pedig az életben mindig csak akkor születettek és születtek nagy dolgok, ha voltak bátrak, akik mertek nagy dolgokat csinálni”. Ez volt Pál útravalója az élethez, ami élete során kiteljesedett és irányította életét.

Nagyváradról Szegedre került az orvosi egyetemre, se-bész-belgyógyász egyetemes orvos lett, később a fogász szakvizsgát is letette. Mint diplomás orvos fogadalmat tett, hogy mindig, minden körülmények között segíteni, gyógyítani fogja az embereket testiekben, lelkiekben nemzetiségre való tekintet nélkül, a politikát mellőzve. Élete végéig szerették, becsülték, százával keresték a gyógyulni vágyó betegek. Parasztok, munkások, katonák, papok, a város vezetői, polgárai.

Felesége Sebők Mária - akinek szülei Szegeden pékek voltak, az I. világháború után még Bécsbe is szállították a vajas kifit -, aki végig orvosi asszisztensként dolgozott mellette Fülöp doktor Szegeden praktizált. Sokat járt Endrődre, amíg a szülei éltek.

Édesanyját fia gyógyította betegsége során. Nemcsak családi kötődései fűzték Endrődhöz. Szoros szinte baráti kapcsolatba került Hunya Dániel jezsuita szerzetessel, aki a pécsi gimnáziumba tanított, és az ő javaslatára került Fülöp doktor fia konviktornak, abban az időben az volt az egyik legjobb középiskola. Minden endrődit, aki megkereste, és segítségét kérte segítette, így Hunya Benő ügyvédet, Tímár Mátyás gyógyszerész, Hunyad Simon Péter agrárvállalkozót, és még sokan másokat. Mindenkin segített örömmel, és szeretettel. Szüleitől örökölte ezt a tulajdonságot is, akik segítőkész becsületes parasztemberek voltak.

Részlet vett a II. világháborúban. A fronton még a Don-kanyarban is operált, gyógyított. Katonaorvosi munkájában Margit főhercegnő -aki a fronton ápoló volt- segítette. Fénykép őrizi ezt az emléket. A fronton elhatározta, hogy ha hazatér, 1000 pengővel segít egy olyan családot, aki a háború miatt elveszítette családfenntartóját. Fogadalmát be is tartotta a Szeged-Móravárosi plébános segítségével.

Szintén a fronton történt egy érdekes eset: 1945. márciusában Komáromból visszavonulóban a frontról mint katonaeorvos egy mozdonyal érkezett Balatonfüredre, ahol találkozott fiával. (E sorok írójával, akit mint szabadsággharcost 2001-ben vitézzé avattak, és a köztársasági elnök kitüntetésben is részesítette). Balatonfüreden a bevonuló szovjet csapatok egyik tábormoka súlyos sérült volt. Fülöp doktor fogadalmához híven megoperálta és meg is mentette a haláltól az orosz tábormokot, aki köszönetként egy olyan dokumentumot adott a katonaeorvos Fülöp doktornak, amellyel a fronton át fiával egy lovas kocsin, több katonaszökevényvel együtt visszatérhetett Szegedre. Erről az eseményről 1966-ban megjelent egy újságcikk, „Egy megsárgult papírlap” címen.

Élete során gyógyított és épített, óvodát, bölcsődét, csecsemőotthont, zöldkeresztos tanácsadót több orvosi rendelőt: Mihálytelken, Gyálaréten és Ságváritelepen.

A kihúzott fogak gyűjtője is volt, melyekből figurákat készített, fog-leány, fog-fiú, fog-orvos. Ezekből több helyen kiállítás is rendeztek.

73 éves korában 45 évi gyógyító munka után - amiből 22 évet a mihálytelkiek szogálatában töltött-nyugállományba vonult. Búcsúztatására összesereglett a falu apraja-nagyja. A hála és köszönet virágaival köszöntötték őt és feleségét. Mint jóságos nagyapó mesélte élete igaz történeteit, még az álmaiból is mesélt, hogy ő aki egész életében mindig a halállal viaskodott, többször azt álmodta, hogy meghalt a halál...

Segítette az egyházat is, Szeged-domaszéki templomban készítettett egy oltárt, amelyen ez a felirat olvasható: „Isten dicsőségére, Dr. Fülöp Pál, 1938”.

77 éves korában Szegeden fejezte be áldásos földi pályáját. Szegeden, felesége mellett alussza örök álmát. Értékes, önzetlen lelkiismeretes orvosi munkáját, szervezéseit, építkezéseit, a közjó szolgálatát, Gyulay Endre Szeged-Csanádi püspök fiának, Vitéz Fülöp Pálnak írt levélben méltatta 1988-ban.

Császámé Gyuricza Éva
Vitéz Fülöp Pál (a fia) visszaemlékezései alapján

Gyomai mazsorettesek a lengyel TV-ben

Aki rendelkezik műholdvevő készülékkel, megnézheti a gyomai mazsoretteseket a lengyel TV-ben.
TVP POLONIA - Hotbird1 satelit

Wielki Koncert Charytatywny z Sali Kongresowej Palacu Kultury i Nauki - 35-lecie Orderu Usmiechu (A 35 éves Mosoly Lovagrend Nagy Karitatív Koncertje a Tudomány és Kultúra Palotájának Kongresszusi terméből.)

I. rész: április 11. Húsvétvasárnap 9.20
II. rész: április 12. Húsvéthétfő 9.30

Historia Domus

AZ ENDRŐDI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE (részletek)

1871. Márciusban a püspök utasít, hogy a kántort nem a közönség, hanem az egyháztanács választja. Megválasztják Újházy Sándor egyeki kántort.

Augusztus. A Közokt. Minisztérium s a megyei központi iskolaszék meghagyásából egy kiküldött bizottság a lakosságot megszavaztatta az iskolák jellege ügyében. 96 szótöbbséggel a katolikus jelleg megmaradt. Ennek következtében az előljárást felhívott a beszédet 5 % iskolaadó átadására. Az előljárást ezt megtagadván, a szolgabíró elrendelte.

Miniszteri megintés és utasítás 5 új iskola felállítására.

Szeptember 8-án új egyháztanács (40 taggal) s ennek kebeléből új iskolaszék (18 taggal) alakított, mely

1/ kiderítette, hogy a községben 900, a szőlők közt 180, a tanyákon 50, összesen: 1.130 tanköteles van. Ezek közül jártak a fiúiskolába 229, a leányokéba 194, a gyomavégibe 176, összesen: 679.

2/ elhatározta, hogy a mostoha idők dacára A/ fiúiskola 36 négyzetöles, 350 tanoncot befogadó termét kettéosztja, az új tanítót 400 forinttal javadalmazza és számára lakást bérel.

B/ ugyanígy tesz a 33 négyzetöles nagyságú leányiskolával is, s ekképp már ez évben lesz 5 iskola és tanító.

3/ kimondja, hogy az 1870-től fizetett és 1.250 forintra rúgó 5 %-ot ezentúl is fizetni fogják s többre is készek, az ehhez való hozzájárulásra jó módjával az uraságot is felszólítják.

4/ az 1867-ben átvett 40 hold föld után eddig befolyt s takpénzrárilag kezelt 735 forintot a két tanterem építésére s a meglévő iskolák javítására fordítja.

Újházy új kántor szerződészerű javadalmat:

1. Kézpénz 300 Ft
2. Stóla: kisinges temetésért (nagy és kis halott után 1 Ft, koporsószentelésért 1 Ft 50, asszisztenciás temetésnél minden ténykedésért 2 Ft, éneke4smiséért 50 kr, liberásért 1 Ft.
3. Minden négyesors vers búcsúztató 20 kr.
4. 44 hold föld, melynek adóját ő fizeti.
5. 400 négyzetöles kert.
6. Tapasztás, meszelés az ő kötelessége.

December. A püspök segélyt ígér a jövő évben szándékolt iskolaépítéshez.

Bredl Istvánt az újonnan rendszeresített önálló segédtanítói állomáson megerősíti. (Központi I-II. osztályú fiúiskola, elválasztva a III-IV. osztálytól.) Lakásul egy kis szoba szolgált az iskolaépületben.

Apostol, gyulai káplán, Ritthammer (Radnai) Farkas szeptemberben ide jön.

1872. A püspök megengedi, hogy a nyár-szeg-zugi másik 40 (1.200 négyzetöles) hold föld az állítandó 4. és 5. iskola tanítóinak javadalmazására fordítsák 20-20 holdas részletben.

Balla Máttyás 50 Ft segélyt kap.

Ritthammer az udvarba megy, helyébe jön Mesterházy Imre kapucinus, később Sárretri János.

1873. Turner éradonyi plébános, Sárretri elhagyja a papi pályát. Helyükre jön ismét Mesterházy és Gyalay Béla, majd Mesterházy után Spett Gyula.

Wodianer Albert a nagylaposi majorban iskolát állít, s nem engedi meg, hogy a kocserhegyi gyermekek ide járassanak.

A község utasított, hogy ismétlé iskolák felállítására nézve magát a hitfelekezeti iskolaszékkel érintkezésbe tegye.

A tanfelügyelő a már létező 6 iskolán felül még ötnök felállítását követeli.

1875. Gyalay Újkigyósrá megy káplánnak, Spett szentszéki jegyzőnek. Jönnek: Langa László és Kába Lajos, majd ennek kibetegedése után Balázs Béla.

A képviselőtestület községi ismétlé iskolát akar berendezni, mi végre megalakítja a községi iskolaszéket. Végzést hoz, arra nézve, hogy az ismétlé iskola és állítandó községi elemi iskola helyül és alapjául a lakosság által épített gyomavégi iskola és 40 hold föld a „felekezeti” iskolától elveendő. Egyelőre a felek iskolaszéktől a Szebeni-féle iskolát kéri ismétléül átadni és Szebeni tanítónak minden tanítási napra 2 Ft-ot szavaz meg.

Puskás József és Mihálovics Dénes tanítóul választanak.

1877. A katolikus iskolaszék járásbíróági ítélet alapján átveszi a községtől az 1868-ban „leányiskola” részére kihalított 2 465/1200 hold legelőföldet, eddigi jövedelmét átengedvén a felsőbb népiskola alapjának.

Júliusban a püspök közli „A magyarországi I és ... róm. kat. hitközségek iskolaszékének szervezése és hatáskörére vonatkozó s a magyarországi püspöki kar által megállapított rendszabályokat.” Elrendeli ezek értelmében a hitközségi szervezkedést. Az iskolaszék következőleg alakult: Iványi Imre alelnök, Alt János gondnok, Balla Máttyás jegyző, Kovács J. István, Timár J. Mihály, Katona János, Jancsik István, Varjú i. Imre, Dinya sz. János, Hunya p. Máttyás, Varga József, Timár g. s. Imre, özv. Timár István, Vallis József, Hunya András.

1878. Puskás József tanító meghalt. Özvegyének az orsz. nyugdíjalapból 84 Ft, két gyermekének neveltetésére 25-25 Ft utalványoztatik. A 84 forintot a hitközségnek 133 Ft 33 1/3 krajcár (400 forint fizetésnek egyharmada)

A szőlőskerti iskola épül 1.800 forinton.

1879. Wodianer Albert 6. számú házát az eddigi 60 Ft helyett 30 forintért adja bérbe a védgát védelmezésének kötelezettsége mellett. A hitközség ezt 3 évre elfogadja.

1880. Schiefner a mirhóvégi – Schiefner-féle – iskola tanítója részére 1.000 Ft alapot tesz le.

Iskolákról kimutatás:

Központi fiúiskolákban tanítók: III-IV. osztályban Szebeni János, I-II. oszt. Magdics Károly. Feljár 312.

Központi leányiskolákban: Vidovics Antal (III-IV. oszt.), Kovács Lajos (I-II. oszt.). Feljár 277.

Gyomavégi vegyes-iskolában: Balla Máttyás, feljár 120 fiú és 108 leány.

Nagylaposi vegyes-isk.: Csuka György képesített, jár 10 fiú és 11 leány.

Kerti vegyes-isk.: Orosz János (engedélyes), feljár 60 fiú és 65 leány.

Kocserhegyi vegyes-isk.: Gyuris András (n.kép. és n.eng.) 7 fiú, 10 leány.

Ismétlé fiúiskolában: Magdics, feljár 61.

Ismétlé leányiskolában: Kovács, feljár 64.

1881. Tavasszal nagy árvíz. Körgát építése.

A Schiefner-féle mirhóvégi iskola megnyílik, az ide – a központi I-II. leányiskolából – áttett beteg Kovács Lajossal, de ez évközben (1882. március) meghalván, osztályát ideiglenesen Varga Gyula vezette.

A központi I-II. oszt. leányiskolához Hencz Vince, majd – ez év közben lemondván – 1882. januárban Számbovovszky Rezső választott, 20 hold föld és 200 Ft kézpénz javadalom mellett és 50 Ft ismétlé iskolai díjjal.

1882. Számbovovszky Rezső áttétetik a mirhóvégi Schiefner-féle iskolához. Helyébe a központi I-II. oszt. leányiskolához jött Bencze Sándor Zsámbovokról, a központi I-II. oszt. fiúiskolához pedig, Magdics távozása után, Sándor Alajos Ozoráról.

A Kalmár-féle szegényalap a békés megyei takarékpénztárból, ahová 1869-ben a Bolzáéktól történt visszafizetés alkalmával helyezték, az egyházmegyei főpénztárba tétetik.

Úgyszintén a Kálváriáé is, mely a folytonos tökéletesítés s a három hold jövedelmezése mellett 2.216 Ft 20 krajcárba növekedett.

1885. Az elhunyt Csuka helyébe a nagylaposi majori iskolához Ricsek János jön tanítónak. Vidovics 50 Ft segélyt kap. Szeptemberben Sándor Alajos lemondván, megválasztották Szebeni Lászlót, aki lakáspénzül 80 forintot kapott. Osztokodásuknál, Sándor éve 1884-től 1885. szeptemberig számított, s midőn emiatt kérdést intéztek, a válasz az volt, hogy tanítónál ez másképp nem lehet.

1886. A bal-lator szobrának megújítása és mindkét lator keresztjének befestése került 50 forintba.

1888. Januárban Újházy Sándor kántor meghalt. Özvegye félévig a javadalom élvezetében maradt. Augusztus 2-án pedig az egyháztanács szótöbbséggel fiát, Újházy Miklóst választotta meg, elhunyt atyjához hasonló szerződés mellett. Többek kérésére a püspök nem volt hajlandó a pályázatot mellőzve, Újházy Miklós hívására beleegyezni. Fizetése: 300 forint, 43 1100/1200 hold föld, 2 harangos temetés 4 soros búcsúztató versszak 20, 8 soros 40 krajcár.

Szent-Györgyi Albert:

Psalmus Humanus

Uram ki vagy?
Szigorú Atyám lennél?
Vagy szerető Anyám?
Akinek méhéből a Mindenség megszületett?

Te lennél a mindenség maga?
Avagy a Törvény, amely uralodik felette?
Atdál életet, hogy visszavedd?
Te alkottál engem, vagy Téged én?
Hogy a magányt és a felelősséget megosszam?

Uram! Nem tudom ki vagy,
De Hozzád fordulok nagy bajomban,
Rettegek embertársaimtól és saját magamtól is!
De megérted zenémet.

Forrás: Alexa Károly: Magyar Zsoltár:
Kortárs 1994.
II.k. 614.o.

Katolikus oldal

ÁPRILISI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 6 óraker. Hétköznap reggel fél 8-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

április 25-én, vasárnap fél 12.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor. Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 5-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor, szombaton 18 óraker vasárnapi előesti mise. péntekenként a mise után szentírás olvasás. Szombaton délelőttként (nagyszombat kivételével) 9 óraker bérme-lási oktatás a plébánián. Az első április 3-án lesz.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

A katolikus hit elemei (28)

Imádságok (9.)

Az imádságok terén egy újabb fejezethez értünk. Népek (alkalomadtán más vallások) imáit mutatom be, természetesen a magyarokkal kezdve.

1. Ómagyar Mária-siralom (1300 körül)

Valék siralom-tudatlan.
Siralomtól süppedek,
Bútól aszok, epedek.
Választ világomtól —
Zsidó fiacskámtól,
Édes örömetemtől.
Ő én édes uracskám,
Egyetlen egy fiacskám!
Síró anyát tekintsed,
Bűjából kinyújsad!
Szemem könnytől árad,
Én keblem bútól fárad,
Te véred hullása
Én keblem alélása.
Világ világa,
Virágnak virága!
Keservesen kintzatos,
Vas szegekkel veretei:
Ő nekem, én fiam,
Édes, mint méz!
Szegényül szépséged,
Véred ürül vízként.
Siralmam, foházkodásom —

Végy halál engemet,
Egyetlenem éljen,
Maradjon uracskám,
Kit világ féljen!
Ő igaz Simeonok
Biztos szava ére,
Én érzem e bú-tórt,
Mit valamikor ígére.
Elválnám tőled,
De ne volna,
Hogy így kintzatos,
Fiam, halálra.
Zsidó, mit téssz,
Törvénytelen,
Mert fiam
Büntelen hal.
Fogva, húzogatva,
Öklelve, kötve
Ölöd.
Kegyelmeezettek fiamnak,
Ne legyen kegyelem magamnak,
Avagy halál kinjával
Anyját édes fiával
Egyetemben öljétek!

(Pais Dezső értelmezése szerint)

2. Jégeső elleni bájoló imádság (Csik megye)

Dicsőség az Atyának és Fiúnak és Szentlélekistennek,
Miképpen kezdetben vala, most és mindörökkön örökké. Ámen.
Ím elődbe állok a teljes Szentháromság erejével.
Teremtetlen az Atya,
Teremtetlen a Fiú,
Teremtetlen a Szentháromság egyisten.
Eloszolhatatlan az Atya,
Eloszolhatatlan a Fiú,
Eloszolhatatlan a Szentháromság egyisten.
Kényszeritelek téged, te gonosz Sátán,
Addig az én falum határára bé ne következzél,
Míg a Názáretbeli Jézus szájából szent igéit nem követed,
Addig az én falum határára bé ne következzél.

ÁPRILISI ÜNNEPEK

4. vasárnap: Virágvasárnap

8. csütörtök: Nagycsütörtök

9. péntek: Nagypéntek

10. szombat: Nagyszombat

11. vasárnap: Húsvétvasárnap

12. hétfő: Húsvéthétfő

18. vasárnap: Az Isteni Irgalmasság vasárnapja

23. péntek: Szent Adalbert püspök, vértanú

24. szombat: Szent György vértanú

25. vasárnap: Húsvét 3. vasárnapja

28. szerda: Chanel Szent Péter áldozópap, vértanú

29. csütörtök: Sienai Szent Katalin egyháztanító

30. péntek: Szent V. Pius pápa

A nagyhét és Húsvét templomainkban

április 4-12.

	Endrőd	Hunya	Gyoma
Virágvasárnap	8. 18	10	10
Nagycsütörtök. utolsó vacsora miséje	18	16	18
Nagypéntek			
keresztút	9	16.30	17.30
az Úr szenvedése	15	17	18
Nagyszombat			
szentsír adoráció	8-18	9-15	
Vigília, feltámadás miséje, körmenet	18	15	17.30
Húsvétvasárnap	10. 18	8	10
Húsvéthétfő	10. 18	8	10

Erdő ága-bogára, hol kakasszó nem hallatik,

Vakaru kalács nem illatik.

Vigyen el téged az Atya,

Vigyen el téged a Fiú,

Vigyen el téged a teljes Szentháromság egyisten.

(Erdélyi Zsuzsanna gyűjtése)

3. Tinódi Lantos Sebestyén: Siess, keresztyén...

Siess, keresztyén, lelki jót hallani,
Régi törvényből harcolni tanulni,
Az igaz hit mellett mint kell bajt vívni,
Krisztusban bizni.

Mert nem hiába ezt az ó törvénybe,
Próféták írták Biblia könyvébe;
Szép tanulság ez most az új törvénybe',
Mi eleinkbe'.

Jól tudja földön ezt minden keresztyén:
Nemcsak fegyverrel oltalmaz az Isten.
Ezt minden népnek tudására adom:
Istenünk vagyont

Fejedelemség vagyont csak Istenben,
Minden hatalom vagyont ő kezében;
Kiket Ő akar, föld kerekiségében:
Emeli égben.

Ne ess kétségbe ő nagy jóvoltában,
Az igaz hitben erős légy magadban,
Mint Dávid, úgy jársz párviadalodban,
Hitvallásodban.

Dávidot Isten hagyó királyságban,
Ő ellenségét veté gyalázatban.
Dicsérjük Istent nagy hálaadásban,
Énekmondásban.

A Tempómos Lovagrend Tiszántúli Komtúria hírei:

Kérem Önöket, hogy akik olvassák: adják tovább és kapcsolódjanak be munkánkba minél többen. Szeretnénk, ha elsősorban fiataljaink megtalálnának bennünket, vagy üzenetünk által megkeresnének minket. Segítünk a drog leküzdésében, segítünk egy közösség megtalálásában, segítünk egy jobb világ megtalálásában, segítünk igaz barátok keresésében. GYERE EL TE IS! Sok a faladt és a tennivaló és az idő rövid. Hallja meg Isten hívószavát mindenki, mert nem tudjuk sem az órát, sem a napot, amikor számot kell

adni tetteinkről.

1. Március 15-én együtt koszorúzott a Lovagrend vezetése az egyházközszéggel.

2. 2004. március 19-21. között a Német lovagtestvérek meghívására dom. Iványi László és fr. Ungvölgyi János az Ausztriai Lambachba utaztak fr. Lakatos Sándor Preceptor vezetésével, ahol közös lelkigyakorlaton vettek részt több európai nemzet lovagjával és vezetőjével. Dom. Iványi László plébános úr megkapta a Nagymestertől a lelkivezetésre szóló kinevezését, melyhez ezúton szívvel gratulálunk. Nemes munkájához Isten áldását kérjük részére. Az összejövetelen szó esett arról, hogy a **2004. december 16-án** megrendezendő „Segítsünk a rászoruló gyermekeken!” rendezvény Fővédnökségét rendünk Nagymestere elvállalta, és jelenlétével idén is megtisztelti rendezvényünket, melyet szintén az Endrődi Templomban rendezünk. **Alkalmi kamiont keresünk arra, hogy az adományokat Olaszországból eljuttassák Gyomaendrődre.**

3. Szokásos Commenda összejövetelünket március 27-én, szombaton az Endrődi plébánián megtartottuk, és a végén ünnepi szentmisével zárult, melyet Lelkivezetőnk dom. Iványi László plébános celebrált. Több vendégünk is megtisztelte jelenlétével a Komtúria gyűlést és szentmisét. Köszönjük.

4. Legközelebb április 24-én, szombaton lesz Lovagrendi összejövetel, melyet 15.00 órától szentmise követ az Endrődi Templomban. Minél többen jöjjenek el e szép találkozóra. Arra szeretnénk megkérni mindenkit, hogy aki ezentúl részt vesz a lovagok szentmiséjén, az utána is maradjon a templomban és kérjük a rózsafüzér elimádkozásával segítsék munkánkat, hogy a Lovagrend teljesíteni tudja küldetését. Köszönjük.

5. Nyáron, Újkígyóson szeretnénk cserkésztabort szervezni. Előre jelezzük, hogy csak azok jelentkezzenek, akikre később is számíthatunk. Szeretnénk egy komoly csapatot létrehozni azokból, akik eljönnek. Érdeklődni a hitoktatóknál és a Lovagrendnél lehet. Számítunk azokra, akik keresik helyüket, de még nem találták meg és közösségre vágnak. Ezt itt megkapod.

6. Szeretnénk a nyáron, egy hétvégén lovagtabort is szervezni. Erről bővebben a legközelebbi számban lesz szó.

7. A decemberi rajzpályázaton indult gyermekek rajzainak következő helyszíne a Szegedi Fogadalmi Templom (Dóm) lesz, ahol Gyulay Endre püspök úr jóvoltából ünnepélyesen szeretnénk megnyitni és megmutatni a gyerekek munkáit Szeged hívőközösségének. Szervezése most van folyamatban. A megnyitóról legközelebbi számunkban adunk hírt. A rajzpályázat első helyezette (Tóth Sándor) jutalomutazása Olaszországba a nyáron lesz.

Most pedig ha megkésve is, de helyhiány miatt ebben a számban nyílik lehetőség arra, hogy név szerint megköszönjük azok adakozását, akik a 2003. december 18-ai rendezvényre a **Templárius Alapítvány** számára adakoztak.

Csekk befizetők:

Gonda Pálné Gyomaendrőd, Szabó Zoltán Gy., Császárné Gyuricza Éva Gy., Hangya Lajosné Gy., Csányi István Gy., Czibulka György Gy., Gellai Tamás Gy., Dr. Veréb Lajosné Gy., Balog Lajosné Gy., Majoros László és édesanyja, Gy., Gubucz Zoltán Gy., Dr. Palya József Gy., Erdei Zoltán Békésszentandrás, Farkasinszki Zsuzsanna Gy., Csikné Timár Éva Gy., Szabó Incéné Gy., Szurovecz Elekné Gy., Lelkes Jánosné és családja Szarvas, Porubcsánszki család Gy., Timár Mária Gy., Katona Lajos Gy., Zöld Endre Gy., Ungvölgyi Vincéné Gy., id. Farkas Máté Gy., Csúvár Dezsőné Gy., Knapcsék Bálintné Gy., Hegedűs Imre Gy., Várfi András Gy., Kereszténydemokrata Szövetség Gyomaendrődi Szervezete, Marsiné Giricz Erzsébet Gy., Honismereti Egyesület Gy., Akik az Endrődi Plébánián fizettek be: Dr. Jánosik Bertalané, Gyetvai Ernőné, Szakálos Dezsőné, Ambrózi László, Szakálos Tibor, Szabó Dezsőné, Véha Józsefné, Elek Miklósné. Ismeretlen, nevét nem kívánja megadni, Dinya Zoltán Gy., Ujházi Ernő Gy., Tóthné Varga Beáta Gy., fr. Woth Imre Budapest, Csizmadia Sándor Budapest, fr. Csörghe Géza Kötelek, Porubcsánszki (család) Lajos Budapest, Gyomai Antal Gy., Ismeretlen befizető Gy., Neubort László és családja Gy., Takács Zoltán és Rafael Tibor alkotásainak bevételéből, Zenta Car Kft, Budapest

Összesen: 199. 400 Ft. Befizetés történt.

Isten fizesse meg önzetlenségüket és a Lovagrend Királynője, legyen közbenjárójuk Istennél.

fr. Ungvölgyi János
commendator

Kedves Olvasó!

A júniusi Európai Parlamenti választásokra a FIDESZ-MKDSZ listáján megjelent jelöltjének életrajzi adatait az alábbiakban bemutatjuk. Elmondjuk még olvasóinknak, hogy Becsey Zsolt jelölt 14 éve foglalkozik azokkal a feladatokkal, amelyeket részben itthon, részben Brüsszelben látott el, amelyek a csatlakozást előkészítették. A listán 7. a sorban, országos szinten „biztos befutó”, de ehhez megyei, illetve helyi szinten is a FIDESZ-MKDSZ lista támogatása szükséges.

Eljön városunkba is, személyes bemutatkozásra. Kérdéseket lehet feltenni neki, amelyek városunk jövőjével kapcsolatosak. Április 22-én a Művelődési Házban minden érdeklődőt várunk.

Dr. Becsey Zsolt A FIDESZ – Magyar Polgári Szövetség Szabad Európa listájának 7. jelöltje

1964-ben született Szegeden, földműves családban.

1982-ben érettségizett Szegeden.

1982-1983-ban sorkatonai szolgálatot töltött Szombathelyen.

1988-ban diplomát szerez a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem Nemzetközi Kapcsolatok Szakán.

1988-ban dolgozni kezd a Külügyminisztériumban az európai integrációs területen.

1988-91 között az Európa Tanács ügyeinek referense.

1991-95 között a Brüsszelben az EK melletti magyar képviselőtitkára.

1995-96-ban az Ipari és Kereskedelmi Minisztérium Európai Ügyek Hivatala vezetőjének főtanácsadója.

1996-ban a Külügyminisztérium Integrációs Államtitkársága helyettes vezetőjének, majd 1998-tól vezetőjének titkárság-vezetője.

1999-től 2003-ig rendkívüli követ és meghatalmazott miniszterként Brüsszelben az EU melletti magyar misszió helyettes vezetője, a magyar EU Társulási Tanács titkára. 2001-től 2003 májusáig a magyar kormány képviselője az EU Tanács Politikai és Biztonságpolitikai Bizottsága kibővített ülésén. 2003. április-július között a magyar kormány aktív megfigyelője az Állandó Képviselők Bizottságában (COREPER I.)

2002. február óta főtisztviselő.

Tudományos fokozat: 2003-ban Ph.D a Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetem Nemzetközi Kapcsolatok programjában, az EU keleti bővítésének előnyei az EU számára témakörben.

Nyelvtudása: angol, spanyol, francia és német különböző szinteken.

1988 óta nő, felesége Szegedi Márta közgazdász.

Három gyermekük van: Zsolt (1990), Dóra (1993), Réka (2003).

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

Szent Bernadett

Ünnepe: április 16.

Neve, élete elválaszthatatlan Szűz Mária Lourdes-i jelenésétől, ahol ma a világon Lourdes-i grotta van, Bernadett szobra is megtalálható.

A franciaországi Lourdes városkában született, szegény családban. Szülei molnárok voltak, hat testvére közül ő volt a legidősebb. Keresztneve Marie-Bernard, de mindenki csak a becéző Bernadett nevet használta. Nyomorúságos körülmények között élt a család, Bernadett emiatt lett súlyos asztmás beteg. Tizenkét évesen cselédlánnyként dolgozott, majd Barts-ban pásztorlány volt. 1858-ban iskolába járt, hogy elsődíjazó lehessen.

1858. február 11. és július 16. között, a Lourdes melletti massabielle-i barlangban 18 látomása volt.

A „hölgy”- ahogy Bernadett nevezte – először nem mondta meg, hogy ki. Március 25-én, Gyümölcsoltó Boldogasszony ünnepén bemutatkozott: „én vagyok a Szeplőtelen Fogantatás.”

Mária felszólítására a barlang talaján kaparni kezdett, s itt forrás fakadt, mely mind a mai napig ontja magából a gyógyító vizet. Azt is kérte a pásztorlánytól, hogy építtessen templomot a jelenések helyén. A barlangnál történt jelenések és gyógyulások megmozgatták a környék lakóit. A papság eleinte elutasította

a jelenéseket, s csak lassan, sok idő után fogadták el Bernadett tanúságtételét. Mindennapi munkájában a kíváncsiskodók állandóan zavarták. Ő példamutatóan állta a kérdezők és a gyanúsítást, amely több éven át tartott. Legnagyobb vágya az volt, hogy elvonuljon az emberek szeme elől, végül 1868-ban belépett a nevers-i Iskola és Szeretet Nővérek zárdájába. Renai név keresztnevét kapta és ápolónővéreként dolgozott. Itt sem volt nyugta, állandóan

az endródi templom
Lourdes-i oltára

megalázták. Élete eseményei közé tartozik a következő történet: Egy napon észrevette, hogy nővértársa irigykedik rá a látomások miatt. Ekkor a seprőhöz hasonlította magát, amit munka után az ajtó mögé rejtenek, ugyanis a fent említettek kivül több jelenésben, hivatalos néven kinyilatkoztatásban nem volt része. Igaz lett, amit a „Hölgy” ígért neki: „Boldoggá teszlek, de nem ezen, hanem a másvilágon.”

A kolostorban is sokat betegeskedett, légszomja haláláig kísérte. 1879. április 16-án halt meg. 1925-ben boldoggá, 1933-ban szentté avatták. Bernadett holtteste 125 éves és teljes épségben látható a Nevers-i zárdatemplomban, mintha éppen most szenderült volna álomra. Szobra minden „lourdes-i barlangban” ott található, pásztorlányként öltözve, fején kendővel vagy apáca ruhában. Kezében rózsafüzérrel. A Lourdes-i jelenés híre hazánkban is felkeltette a Szeplőtelen Szűz Mária iránti tiszteletet. Templomainkban oltárt emeltek a Lourdi Szűz tiszteletére és kilenc napos ájtatossággal ünnepeljük a csodás jelenés fordulóját minden évben. Sok helyen kápolnában, magánházakban, Lour-i barlang előtt végzik az ájtatosságot. A mátraverebélyi Szentkúton hatalmas barlang épült a hegyoldalba, s a hívek ezrei imádkoznak előtte. Aldása nem marad el. Csodás ereje megerősít hitünkben és a távolból is gyógyulást hoz bajainkban.

„Szűzi tiszta látomásunk, Mária!
Szívünkben száll Lurdba, Hozzád szent ima!
Lurdi Virágszál, Nyíljék meg szíved,
Zárd be esdeklő - Magyar népedet!

Szeplőtelen Szent Boldogságos Asszonyunk!
Irtsd ki minden bűnünk is, fohászunk:
Lurdi Virágszál...

Imádkozó, fénylő fehér Máriánk,
Szent imáddal véd meg drága szép hazánk!
Lurdi Virágszál...

W SZONDER W

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

KÚTFÚRÁS

Teljes körű ügyintézés - 63-250 mm-es csövezéssel

KÚTJAVÍTÁS

300 m-es talpmélységig

TALAJMECHANIKAI FÚRÁSOK

Megfigyelő és észlelő kutak telepítése

MÉLYALAPOZÁS

Centrifugál és merülő szivattyúk forgalmazása és telepítése

KOMÓCZY ATTILA

5502 GYOMAENDRŐD, Apponyi u 47
T.:06-66 386-338, 06-30-228-1848, 06-30-480-6758

A Magyar Szent Korona működik!

Kedves olvasó! A 21. század első napján, 2000. január elsején a Magyar Szent Koronát átköltötték az Ország Házába. Sokan vagyunk, akik őszintén reméljük, hogy a Szent Korona az Ország Házában kedvezően befolyásolhatja a magyarság jövőjét. Hogy hogyan, és miképpen lehetséges ez, ehhez meg kell ismerkednünk a Szent Korona misztériumával. Szeretnénk méltóképpen elmondani, hogy miképpen lehetséges az, hogy a Magyar Szent Koronánk jogi személy, és legmagasabb rangú alanya a magyar államhatalomnak.

Ezen ismereteket Dr. Pap Gábor művészettörténész előadásának rövidített változatából, több részletben való közléssel szeretnénk közre adni. Kérjük, olvassák figyelemmel, mert olyan ismereteket szerezhetnek, amelyeket hosszú évtizedek óta eltitkoltak előlünk.

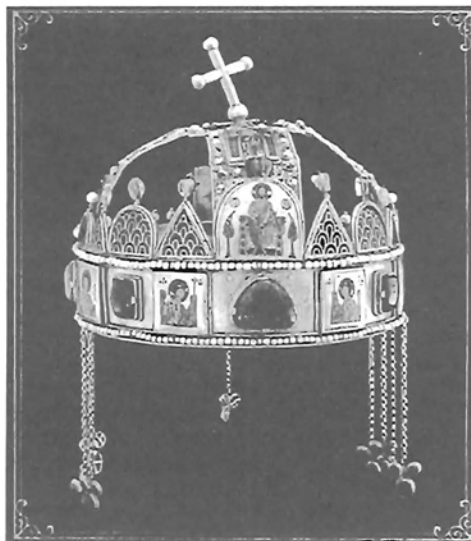
XI. rész

A Magyar Szent Koronán Dukász Mihály képe másodlagos. Tény az, hogy Dukász Mihály képe nem fér bele a foglalatba! Ebből azt a következtetést lehet levonni, hogy ebben a foglalatban eredetileg más kép volt, olyan kép, amelynek számára készült ez a foglalat. Ez sokféle lehetett, de egy biztos, hogy nem Dukász kép volt. Akkor miért ezzel datálják a koronát?

Nem arról van szó, hogy nekem mi a véleményem a dologról, itt Tényről van szó!

Hogy tudjuk-e hogy eredetileg milyen kép volt? Van egy olyan vélemény, hogy Szűz Mária képe lehetett. De ez nem vélemény, hanem Tény! Tény, hogy egy koronaőr nyilatkozik a koronáról. (A koronaőr feladata, hogy mikor kiveszi a ládából a koronát alaposan vizsgálja meg minden négyzetmilliméterét, és amikor visszateszi, még egyszer.) A koronaőr többet láthatta a koronát az adott történelmi viszonyoknak megfelelően mint bármelyik utódja, v. elődje. Egyértelműen leírja 1613-ban, hogy Szűz Mária képe van itt hátul. Kijelentő mód, jelen időben ír. Szóba sem jöhet egy olyan csúsztatás, hogy ő gondolta hogy ott van, ő ezt nem láthatta. Tehát valakinek nagyon fontos, hogy: 'ne Szűz Mária lett legyen itt; /, hogy Dukász Mihály lett legyen itt! Hogy miért? Mert abban az esetben a Koronának mint egységnek a tárgyalása - ha ide a Dukász Mihályt eredetileg természetesen, lehetlenné válik, és a Korona készítése későbbé válik! Tehát több rendbéli érdek fűződik ahhoz, hogy a Dukász-kérdést ne bolygassuk!

Van egy olyan pillanat a történelemben, amikor azt mondja az ember, hogy lesz ami lesz, már pedig meg fogjuk bolygatni, mert egy következő évezredet nem lehet ilyen fokú hazugságokra építeni. Itt most már olyan mér-

téküek ezek a hazugságok, hogy nemcsak egyetlen nemzetet a Magyar Nemzetet sértik, hanem az egész emberi minőséget, mint olyat. És ebbe már nem lehet bele menni, mert cinkosai leszünk ezeknek a hazugságoknak.

Az emberiség fogja rajtunk számon kérni: kaptunk egy ilyen kincset, akkor legalább miért nem törekedtünk az igazságot vele kapcsolatban kimondani, mert meg lett volna rá a lehetőségünk! Tehát Dukász Mihály 1613-ig nincs rajta a koronán. Ez nem vélekedés, ez Tény! Az is tény, hogy 1790-ben írnak először három olyan képet le, ami ma is ott van: A Dukasz Mihály képet, a Konstantinus olvasott képet és a Geobicsász felíratú, amelyet Gézával azonosítanak, természetesen alaptalanul.

Ezt a 3 képet először 1790-ben írják le. Szoktak rá hivatkozni, hogy 1750-ben már Révai Péternek a halála után kiadott munkájában már szerepelt a Konstantin kép. Nem igaz! Szerepel benne a Konstantinus név, de ő maga leírja, hogy nem erről, hanem Nagy Konstantinról beszél. Ez Konstantinos porfirogenitos (azt jelenti: bíborban született). Az első Konstantin nem volt porfirogenitos, a bíbor terem ekkor még nem létezett. Tehát a cserét 1613 és 1790közé kell

tenni. Tudjuk, hogy beavató korona lévén nem lehet akármikor cserélgetni. Mikor lehet cserélgetni? Vagy a koronázás alatt: amikor kivették a ládából, és mielőtt visszatették. De akkor ezt egészen biztos, hogy leírták volna! Lenne róla dokumentum. Van egy nem egészen 6 év a történelemben, amikor egyszerűen nem tudjuk mi történt a koronával. II. József rendeletileg kiviteti az országból és nem tudjuk, hogy mi történt vele! Az első rendelet 1784. április 4-én kelt, de a koronaőrök nem teljesítették, életük és vagyonuk kockáztatásával. A második rendelkezésnél lehetett tudni, hogy ez az örült nemcsak őket fogja kinyírni, hanem a koronát is. A leírások szerint sirt a két koronaőr, amikor át kellett adni a koronát, mert nem tudták, hogy mi lesz a korona sorsa. És tényleg nem tudjuk, mi történt. 1790-ben, közvetlenül a halála előtt engedte, hogy haza hozzák, és teljesben szabálytalanul történik a korona átvétele. Nincsenek jelen a koronaőrök! Ekkor a leírások már egyöntetűen ezt a 3 képet írják le!

Egész egyszerűen, kizárásos alapon ki lehet jelenteni, hogy a képek cseréjére 1784 és 1790 között kerülhetett sor. Ez megint nem vélekedés, hanem Tény!

Milyen célja vagy tétje lehetett a cserének? Erre megint azt lehet mondani, hogy nem ismerjük eléggé a történelmünket. Nem azért mert buták vagy felületesek vagyunk, hanem azért mert gondosan eltitkolták előlünk a létünket mélyen érintő tényeket vagy ténycsoportokat. Ilyen például az 1780-as évek egész Európára vonatkozó grandiózus átrendezési terve. Ez az úgynevezett II. vagy Új Világterv.

*Folytatás következik
Közre adta: Vaszkó Irén*

A szentatya nagybőjti üzenete

II. János Pál pápa 2004-es nagybőjti üzenetének témája Máté evangéliumának egy verse:

„Aki befogad egy gyermeket az én nevemben, engem fogad be.”

A szentatya felemeli a szavát a gyermekeket visszautasító önzéssel szemben és kemény szavakkal elítéli a gyermekek ellen alkalmazott erőszak minden formáját: a szexuális visszaélést, a családok széthullását, a gyermekprostitúciót, az AIDS-fertőzést, a szervkereskedelmet.

A pápa üzenetében arra szólítja fel a hívő keresztényeket, hogy a nagybőjti időszakban szenteljének több időt a gyermekekre, kezdve saját családjukkal és társadalmi szinten egyaránt. A gyermekek alkotják ugyanis az emberiség jövőjét. A szentatya emlékeztet arra is, hogy Jézus mennyire szerette a gyermekeket, majd melléjük sorolja a többi kicsinyt: a szükségben lévöket, az éhezöket, az idegeneket, a ruhátlanokat, a betegeteket, a foglyokat. Választhatunk: elfogadjuk és szeretjük őket, vagy visszautasítjuk és közönnnyel elhaladunk mellettük. Ugyanaz a bánásmód Jézusra is érvényes.

Forrás: Magyar Kurír

MadiZol

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszereket.

Corvo bianco
Cipőipari Rt.

MAGÁNVÁMRÁKTÁR

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

Endrőd néprajza

Rendező: Szonda István

Protocollum Anni 1818.

Tisztelt Olvasó!

Kalandozzunk vissza a XIX. század eleji Endrődre 1818. május 20-án ünnepélyes keretek között ülte meg, az újra népesült falu századik évfordulóját, melyre a környék előjárói és egyéb jeles személyiségei is meghívást kaptak. A jegyzőkönyv szerint, az ünnepségen jelen voltak, olyan élemedett korú férfiak, akik megerősítették az újra benépesülés idejét és a lakosság nagy részének Nemes-Kerekiből való származását.

A protocollum tanúságot tesz, hogy ebben az évben nyert Endrőd piactartási jogot és a heti piac csütörtökönkénti tartásának rendjét. Valamint megtudhatjuk, hogy a törvény ellen vétők miként fizettek vétségeikért.

Protocollum Anni 1818. Poonis Endrőd
(részlet)

„4-a Julii.

No. 38.

Elő-hozódván az hogy illy népes Helységben, a'hol mint hivatalbéli, mint mesterséget űző személyek és Lakosok már többben vagynak, egész szükséges volna, hogy minden héten piactz tartatódna, a'hová holmi konyhabélieket, s más ollyasokat a Lakosok fel-vívén el-adhatnák, s annál fogva a szegényebb sorsú lakosok is élelmekre való költséget könnyebben szerezhetnének, a'melyre

Végeztetett.

Jelentessen be, s kérettesen meg a Msgos Uraság, hogy egyes jóváhagyásával eszközölné, hogy minden szerdán tartasson piactz, a'mirenézve kiküldetnek Iványi Pál és Tímár Mihály tanácsbéliék, hogy e'végett a Msgos Uradalom Ttes Fő Tisztséginél tegyenek jelentést, s a végzettekről adjanak Relanót.

11-a Julii

No. 39.

Iványi Pál Törvény Bíró és Tímár Mihály Eskütt a 38-dik pra jelentik, hogy a Tekintetes Uradalmi Fő Tiszt. Csepcsányi Tamás Urnál a piactz eránt meg-fordulván, a tisztelt Úr azt helyben hagyta olly különbséggel, hogy az nem szerdán hanem csütörtökön tartasson.

Végzés

Adasson tudtára a Népnek, hogy a jövő csütörtökön kezdvén, annakutána minden héten ugyan csak Csütörtökön piactz fog-tartatni.

9-a Aug.

No. 41.

Víg János a Zöldhalmi Fűzfák csössze be panaszolván, hogy egy hete múlván Kovács János juhász ötet azért, hogy a tilalom alatt lévő Fazekes Zugban be nem eresztette, az ő botjával, a'mint a be-adott Visum Repettimből meg tettzik, tetemesen meg-ütötte, mirenézve kér elégtételt. Meg-halgattatván a bevádolt, gonosz cselekedeteit nem tagadta, s vádolását nem tagadván meg-ösmerte, hogy Víg Jánost az elő-adott ok miatt ütötte legyen meg olly sérelmesen, a'mirenézve

Végeztetett

Több ily verekedéseket követett el már Kovács János, a'mellyekért büntetődött is, hogy tehát annyi vétkes cselekedete után már egyszer jóra fordulylon, kérettesen meg T. Szolga Bíró Úr, hogy e cselekedetre nézve mostanában ő reá büntetést szabni méltóztasson, a mi végett Iványi Pál Törvény Bíró és Pinter Mátyás Eskütt ki küldetnek ezennel a gyűlésből, hogy azt T. Szolga Bíró urnak be-jelentsék-Kik is minekutána onnét megfordultak, onnét jelentették, hogy Kovács János a mostanában itt lévő Gyomai Persecutor által 25 botokat szenvedjen, s a fájdalomért, szintűgy az orvoslásért is fizessen meg. A'minek következésiben Kovács János a Chyxurgussal a gyógyításért meg-egyezni utasított, Víg Jánosnak pedig a fájdalomért

5. fkat. fizetni íteltetett, s a ki rendelt büntetése pedig végre-hajtatott.

12-a Sept.

No. 44.

Hunya Ádám panaszul be-adja,, hogy a múlt hétfőn a tanya-béli kút mellett ötet Tímár Imre fiai Vince és János meg-támadván, a'mint az ide be adott Visum Repettumból ki tettzik, sérelmesen meg verték és sebesítették, kéri őket azért büntetés alá fogni, s nékie eleget tétetni. A bevádoltak nem tagadván ezen minden helyes ok nélkül el-követett vétkeket,

íteltetett

Hunya Ádámnak a fájdalomért 20 fkat, az Orvoslásért a Chyxurgusnak annyit, mint meg egyezkettek, fizetni a vétkesek tartozván, a felett Imre 16. János 10 pálcaütéseket szenvedjenek."

Forrás: „Protocollum Anni 1818.
Poonis Endrőd”
Endrődi Tájház Dok. Tára

Bicentenáriumi Emlékbizottság alakult a Plébánián

A Szt. Imre Egyházközség 2004. januári gyűlésén határozatban rögzítette, hogy létrehoz egy Emlékbizottságot, melynek feladata lesz koordinálni a Templom kétszázéves évfordulójának méltó megünneplését. Ennek megalakulása 2004. március 23-án volt a plébánián.

A Bicentenáriumi Emlékbizottság tagjai:

1. dom. Iványi László plébános
2. fr. Ungvölgyi János világi elnök;
3. Dr. Dávid Imre Polgármester;
4. Dr. Palya József egyháztanács tag, az Emlékbizottság Elnöke;
5. Kiss Pál, a Szt. Gellért Katolikus Általános Iskola Igazgatója;
6. Szonda István, az Endrődi Tájház és Helytörténeti Gyűjtemény vezetője;
7. Ambrózi Lászlóné, az Endrődi Oltáregylet vezetője
8. Pfeifferné Varjú Marianna hitoktató.

A jelenlévők megegyeztek abban, hogy a városi ünnepségek részeként április 24-én (szombaton) délelőtt 9-órakor szentmisével veszi kezdetét a jubileumi ünnepségsorozat, melyet a Tájházban egy szakrális kiállítás megnyitása követ, melyet ebből az alkalmából szerveznek a Helytörténeti Gyűjtemény munkatársai Szonda István vezetésével.

Az év folyamán több program: vetélkedő, kiállítás, miniszerás találkozók, előadás, kiadvány kiadása. stb. szerepel majd a programok között. Az egyházközség záró ünnepe 2004. november 6-án, a búcsún csúcsozódik ki, ahová Endrődről elszármazott papokat is szeretnénk meghívni. **Ha valakinek van a tulajdonában Templommal kapcsolatos fotója, vagy bármilyen tárgyi emléke, azt kérem, hogy a plébániára mielőbb hozza be.** (az események, - kiállítás - végén visszaadjuk) Továbbá, ha valakinek bármilyen gondolata és ötlete van, azt kérem legkésőbb írásban jelezze az Emlékbizottság Elnökének címezve 2004. április 30-ig.

Készüljünk együtt - helyiek és elszármazottak egyaránt - templomunk kétszázéves évfordulóján Isten dicsőségére.

Dr. Palya József
Emlékbizottsági Elnök

Gyoma néprajza

Rozsvayó: Cs. Szabó István

Határok, határbejárás, „határvillongások” a XVII-XVIII. sz-i Gyomán I. rész

A határ /be/ járás, illetve határkerülés a középkori gazdasági, közigazgatási és jogi hagyományokon alapuló eljárás, melynek során a birtoktestnek, a falu földterületének végpontjait kijelölték, azok védelméről gondoskodtak és rendszeresen megújították. A középkorban birtokadományozáskor és – örökléskor – a szóban forgó birtokot a szomszédok és „hites személyek” jelenlétében körüljárták, határpontjait megállapították.

A határkijelölésekről, beiktatásokról és pereskedésekről a határjáró oklevelek tanúsítják. A falvak határának sérthetlenségét a községi előjárók biztosították, s a közösségben állandóan tudatosították a határjelek helyét. A természetes és mesterséges határjeleket, határkönyvekben is rögzítették néhol, de az általános eljárás az volt, hogy a „compossessoratus” /közirtokossági/ tanácsai emberek vagy ezen alkalomra választott tisztségviselők vezetésével a férfiak húsvét időszakában évente körüljárták a falu határát. A határjárás alkalmával a legényeket félig földbe ásták vagy képtelenen /sok esetben valóságosan is/ megvesszőzték, megcsapták, hogy halálukig emlékezzenek a határ nevezetes pontjára. Természetes határjelek lehetnek: folyó vagy állóvíz, /vidékünkön bőséggel volt ilyen, erek, fokok, tavakká szélesedett lefűzött holtágak/, erdőfoltok, facsoportok, nádas, „hagyásfák”, jellegzetes növésű fák /pl. „ikerfa”/. Mesterséges határjelek lehetnek régi korok sáncái, árkok, ekével húzott barázdák, csóvák, /levert karóra kötött széna, vagy szalmacsomó/, hancsikok /kisebb földhányások/, halmok. Vegyes jellegűnek vehető pl. élőfákba vésett jelek /kereszt, félhold/, bevett vasszeg, halom tetejibe rakott kőcsomó, vagy beleásott tégladara-

bok, fazik, nyílhegy, vagy felállított fatábla. Jászok, kunok határhalmokra derékig beásott „hazai viseletű” fából készült szobrokat – un. „kunkép, jászkép,- állítottak. Számos helyen ültettek kőkénybokor sávot is s bizony ebből még sok helyen látni maradványokat régi határok mentén. Határhalmokban rendszeresen előkerülnek régészeti leletek; kézi malom kövek, feliratos kötőredékek, közeli elpusztult középkori templomok faragott kövei. Hogy mennyire fontos jogi aktus volt a határok kijelölése, határjelek karbantartása századokon keresztül, itt van rá egy gyomai példa 1814-ből; „Bíróválasztás után, mihelyest az üdő engedi, a mult esztendő bírja számosabb lakosokkal a határ széltre kimegyen, és minden határdombokat azoknak megnevezésével és a mappába lejendő kimutatásával az új bírónak és tanácsnak megmutatja és resignálja /ellenjegyzil/, mely határokat az újbíró ilyenképpen általvén, azokat maga személyesen, vagy aztanácsból kiküldendő deputások által számosabb lakosok jelenlétkbe gyakran, legalább minden három holnapban egyszer eljárja és megvizsgálja, és az eléfordult változásokról s tapasztaltakról az illető uradalmi tisztnek jelentést tégyen.”

Mint már említettem sok esetben sülvölvénye fiúgyermekeknek az „emlékezett hátuljokra verték.”

1620-ban Békés és Doboz közötti határjárás alkalmával erről így vallott az akkor 54 esztendő Sáros Tamás dobozi tanú; „Annak utána mind a két helyből ugyan sokan voltanak az öregrendű Emberek, ifjú Emberek is, én is köztük voltam... Kosdér Szigettyénél engemet megragadának, s egy Rekettye vesszővel egy Márkus Pál nevű Ember engemet erősen megvere, és meghagyák az Öreg Emberek, hogy megemlékezsem róla, .../ti. a határról/.”

„Szeghalmi és Csökmői határjárásnál” meg 1797-ben történt; „Vida András és Tanút pofon ütötte mondván, ne ecsém,

ezt azért cselekedtem vólt, hogy jövendőben is emlékezzék arról, hogy ez az hármás határ egyik Csökmei, második Tordai, és az harmadik Szeghalmi”.

1755-ben Szekeres ferenc 54 esztendővel előtte Ványán volt gulyásbojtár. Az egyik határhalmomba a ványaiak pénzt ástak jelül, de azt már „szíjjel hányták, Ványáról Ladányba, Ladányból Ványára jövet-menet a mindenkor lakadalmas menet ennél a szíjjelhalt halomnál megállott és ott ittak táncoltak mondván; ez az igaz határ Ványa és Ladány között”

„Határrúl való Inquisitio

Békés megye és Túr között 1722-ben”. Harmadik tanú Száraz János 60 esztendő téri lakos bizonyosan tudja, melyet az őcsödiek halásztak és halásznak „Lajt foknak neveztetik, mely is a Körösből szakad ki. A tanú és többi túri lakosok is bizonyosan tudják, hogy az „igaz túri határ és annak előtte az midőn az Szarvasi Török Aga az Kovács Laponyagi földet búzával be vettette volna, s midőn már keresztben volna, az fent említett török Aga basája neki hajtván mindennemű marháját összerontotta Túron lakó Varga Gáspár, Szűcs Mihályal, Szarvasi Török Aga30 darab marháját behajtotta Szarvasra /Túr szultáni khász város volt/. Fentnevezett gulyások mentek Szarvasra marháikat követelni. Az Aga Körösmellyéki öreg embereket mindenfelől behivatván és megeskütték kemény hittel Félhalmi Hévvízi Jánost, Egei lakos Berde Jánost, Gyomán lakos Kecskeméti Mihályt, Endrődön lakos Csamai Istvánt, Halásztelen lakos Répás Jánost, Szt. Andráson lakos Fél Istvánt, mivel Szarvasi Török Aga előtt egyenlő hittel mindnyájan Túri határnak vallották lenni, az Varga Gáspár marháját minden kár nélkül visszabocsájtotta, s azután azon földeket is visszabocsátván szarvasi török azt sohasem szántatta.”

Cs. Szabó István

Március 15. megünneplése a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola színpadán

Gyomaendrődi ki kicsoda

Április végén lát napvilágot a Gyomaendrődi ki kicsoda. A kiadványt az április 23-24-iki rendezvények idején kezdik árusítani a Honismereti Egyesület és a Szülőföld Baráti Kör tagjai. Ezt követően a település két könyvtárában két héten keresztül megvásárolható. (1900 Ft) Aki előzetesen jelezte vásárlási igényét, annak biztosítjuk a megfelelő példányszámot. Az a kérésünk, hogy ha teheti, vegye át a jelzett helyeken.

A lexikon két év alatt készült el az a két egyesület tagjai, illetve azok barátai - 54 ember - munkája révén. A nyomdai költséget városunk önkormányzata vállalta.

A kiadvány együtt sorolja fel a gyomai és az endrődi embereket a nevek szerinti betűrendben. Időhatár: a XX. század volt, ennél korábból akkor közlünk adatokat, ha azok település-történeti szinten fontosak (Wodianer család pl.)

Ki került be?

Bárki, akinek az életpályája a kenyérkereseten túl egy kicsit arról is szól, hogy fontos neki a szülőhely. A lexikon terveit és kereteit szerkesztőségünk meghirdette a három helyi újságban, kérjük a segítséget. Arra számítotunk, hogy javaslatokat kapunk, hiszen a szerkesztőknek is véges az ismeretségi köre, illetve segítene nekünk a kutatásban. A bekerülés ingyenes volt és önkéntes. Mindenki annyit közölt saját adataiból, amennyit akart. Amikor elkészült az emberekről a szócikk, azt visszaküldtük elolvasásra és jóváhagyásra. Úgy gondoljuk, mindenkivel korrek volt a munkakapcsolatunk. Engedjék meg, hogy ezúton is megköszönjük az együttműködést a lexikonban szereplő barátainknak.

Gyomaendrődi lexikon, tehát a helyhez kötődés volt a kiindulópont. Attól, persze, még endrődi vagy gyomai valaki, ha mondjuk a gyulai kórházban született (1997-től, mint tudjuk, senki nem születet Gyomaendrődön, mert megszűnt a szülőotthon). Akkor is gyomaendrődi valaki, ha máshonnan jött, de az élete jelentős részét itt éli, velünk, ebben a közösségben.

I. A század első feléből - lehetőség szerint - összegyűjtöttünk mindenkit, aki a ma élőkre hatással volt, emlékeznek rájuk az emberek, valamint maradandót kaptunk tőlük. Néhány példa: olvashatunk a Gyomai újságot szerkesztő, de sok másban is kiváló Wagner családról a két gyomai patikus családról (Mácz, Máday), a Legeza családról, Kovács Lajos főpostamester-ről. A későbbi időkből olvashatunk Rác Lajos bácsi és Vaszkó Mihály bácsi gazdálkodókról, Homoki József kereskedőről, Vincze doktor úrról, Bartha doktor úrról, Timár Sándorról és Uhrin Nándorról, a két endrődi orvosról, Pajor Gyula igazgatóról, Szász Lajosné Ilonka néni tanítónőről, Szabó Ernő tanárról, és még sok-sok, az utókor által tisztelt emberről.

II. Elszármazott barátaink közül azokat kerestük meg, akiknek volt valamilyen publikációjuk vagy önálló kiállításuk, felvette őket más lexikon, tehát az átlagnál jelentősebb az életpályájuk. Nagyon figyeltünk sikeres fiataljainkra: Timár Judit, Béres Marika, Csaba Gábor, Kiszely Zoli, Szujó Zoli, G. Fekete Éva, Frankó Tünde, Nagy Erika, Gyuricza Csaba, Solymosi János, Tamás, Marika, a Juhász-lányok, és még sorolhatnánk, szerencsére (a lexikonban soroljuk is). Az idősebb, országos hírélszármazottakat is felmentük kiadványunkba, egyrészt mert szeretnénk velük büszkélkedni. Látjuk majd a

maga teljességében, hogy milyen sok csillagot: író, költő, művész, tudóst, sportolót adott szülőhelyünk az ország egére. Lélekmelengető érzés. Egyébként róluk is igyekeztünk közreadni olyan adatot, a szülőhelyhez kötődő élményt, aminek más lexikonokban nincs jelentősége, de nekünk nagyon fontos.

III. A ma is itthon élőknél csak a rend kedvéért osztottuk szét az anyagot gyomaiakra és endrődiekre, ezt tulajdonképpen nem is lehetett tartani. Ezen belül foglalkozás szerint igyekeztünk a ma élőket felvenni. A szerzők között jelentőseket - Sárhegyi Bandi bácsit, Madarász Laci bácsit, Csoma Antalt -, a vállalkozóinkat lehetőség szerint teljes mértékben. Rájuk nagyon odafigyeltünk, hiszen szülőhelyünk jövője talán elsősorban az ő kezükben van. Az egyik vállalkozó el is mondja, hogy „Nagyon jó érzés, nagy boldogság, amikor munkahelyet tudunk adni az embereknek.” A kereskedelemről, az üzleti életből is: Tanai Ferencet, Róza Vendelét és még sok mást megkerestünk. Felvettünk a vasutasok közül is néhányat, cipészt, ácsot, asztalos, halászt stb. Azt reméljük, hogy azok, akik nem kerültek be, de jog szerint ott lenne a helyük, nem sértettséget éreznek majd, hanem azt látják, hogy az ő foglalkozásukból is bekerültek néhányan az idősebbek közül. Felvettük kedves tanárainkat: Hunyáné Erzsikét, Balog Bálintot, Darvas Tibor bácsit, Ronyec Palit, Hornok Lajost, Csüllög Ferencet, mindenki Tóni bácsiját és másokat. Megtaláljuk a lexikonban orvosainkat, felvettük az egészségügy dolgozóit, művészeinket, amatőr művészeinket. Az olvasgatás idejére visszatérnek hozzánk: Hévvízi tanár úr, Koós Feri, Putnoki Elemér, Gyetvainé Búza Terike, Dombi Béláné, Bela Jóska Kinából és mások.

Előfordult, hogy a közléshez a legalkalmasabbnak látszott, ha a családot, a családtagokat nem a saját nevükön, a lexikonban esetleg szét-szóródva közöljük, hanem együtt. Így maradt együtt a Timár család [Timár Mihály tanító úr családja], a Honti család, a Bolehovszky család, és más családok.

Senkit nem minősítettünk; adatokat közlünk. Az adatok végén van egy vastagon szedett nagy e betű [E.: =egyéb], itt írjuk le, ha az illetőnek saját, a szülőhelyéhez kapcsolódó élménye, közlendője van. Sokan írtak ilyet, szíves figyelmükbe ajánljuk az idézőjelbe tett közléseket.

Sokan közölték a párt-hovatartozásukat - mi kihagytuk az adatokból. Úgy gondoljuk, ez is, mint a vallási hovatartozás, magánügy.

Reméljük, érdekes lesz a kiadvány a szülőhelyünk történelmére iránt érdeklődők részére is. Gyoma és Endrőd személynévvel kapcsolatban érdekes adatokat, új kutatási eredményt közlünk, jelezzük a nemesi családokat, a Holler családot, a Kollmann családot, írunk a Bethlenekről, a Csuda családról és még sok közös ismerősünkről: - Vidovszky Béláról, Corini Margitról, Pásztor Jánosról, Kis Bálintról, Kató Józseftről.

Most, amikor a kötet elkészült, csak meghatottan tudunk szólni mind az ötvennégy munkatársunkról. A két egyesület minden tagja, és a hozzánk tartozó barátaink is ingyen dolgoztak. Az alakuló ülésen megbeszéltük, ki milyen munkaterületet vállal el. Semmit nem tehetünk volna, ha akár mindenki ott hagyott volna bennünket, megmondtuk, hogy pénz nem jár a munkáért. De nem így történt, csupán néhányan maradtak le, és, szerencsére, jöttek újak a helyükbe. Elmentünk Békéscsabára, Gyulára és Pestre kutatni a levéltárakba - saját pénzből, sa-

ját időből -, annyit telefonáltunk a saját telefonszámlánk rovására, amennyit akartunk, rengeteg gépetünk, adatokat egyeztetünk, levelezünk, E-mail-eztünk. Az egyik idő, vezető védőnő sorra járta volt munkatársait. A napokban mondogatta: milyen jó, hogy ezt tavaly megcsinálta, az idén már nem bírta volna. Szép volt így együtt dolgozni. Úgy tapasztaltuk, mostanra sem kopott el a szó: szülőföld szeretete.

A kiadvány eladásából származó bevételt fele-fele arányban elosztjuk a két egyesület között, ez rákerül mindkét egyesület számlájára, és újabb helytörténeti célokat szolgál majd, amiről a tagok döntenek.

**

Írtuk mindezt a magunk örömeire, a gyomaendrődiek örömeire. Nem lesz országos jelentőségű kiadvány, nem is annak szántuk. Magunk miatt írtuk, egymásnak. Ez a kiadvány arra biztat bennünket, hogy „magasságokra” függeszteld tekintetünket végre fordítsuk egymás felé, nézzünk körül saját környezetünkben. Ne csak a máshonnan jött ötleteket, eszméket figyeljük. Úgy tűnik, egyre inkább a „segíts magadon, az Isten is megsegít!”-korszak következik ránk. Akkor nézzünk jobban körül saját szülőhelyünkön. Ne fújjon már el minket se a nyugati, se a keleti szél.

Közismert a tény: míg 1930-ban 14000 ember élt Endrődön, ma nem sokkal több, mint 5000. A munka során szembe találkoztunk egy jelenséggel, ami eléggé tipikus, és az elvándorlással összefügg. Az elszármazottak közül, még itthon, sok családot ért igazságtalanság. Emiatt sokan gondolnak fájdalommal, sőt haraggal Gyomára és Endrődre; voltak olyanok, akik nem is közöltek adatokat nekünk emiatt. Ezt meg lehet érteni, de nem lehet vele egyetérteni. A szülőhelyünk olyan, mint az édesanya, ő örülne a legjobban, ha mi mindig csak boldogok lehetnénk. Az egyes családokat ért bántások a szülőhelyünket is megviselik, lásd a fenti adatot! A szülőhely nemcsak az az időszak, amire rossz visszagondolni, a szülőhely egy *folymat*. Bennünk vannak a középkorban itt élt endrődi nemes családok, bennünk van a harc a megélhetőségért, a csendőrsortüz, bennünk vannak a póhalmi honfoglalók, akik már akkor, onnan, a tanyáról két országgyűlési képviselőt juttattak be a parlamentbe, és magas szintű kulturális életet éltek. Bennünk vannak a gyomai gazdák, akik már akkor kiváló „vállalkozók” voltak, amikor ezt a szót még nem is ismerték, felépítettek gyönyörű polgári jellegű házaikat, amelyek máig meghatározzák Gyoma arculatát. Bennünk vannak a Knerek, akik már évtizedekkel ezelőtt idehozták nekünk Európát. És persze, bennünk vannak a bántások is. Ezek, együtt, alapvető jellemvonásainkat adják. És hová mehetnénk sajátmagunk elől?

Jó volna azt gondolni, hogy ezzel nincs vége munkának. Hogy majd egyszer az orvosi rendelők falára rákerülnek a régi orvosok fényképpel, rövid életrajzzal, vagy az iskolák falára a régen-volt pedagógusok. A sportszarnok folyosóján is szépen elférne szülőhelyünk kiváló sportolójának képe, ez ragot is jelente, esetleg célt is a fiataloknak. Minden intézménynek fontos a saját múltja, az elődök szelleme. — Időt állóbbaknak kellene lennünk. Vigyázni kell a *folymatra*. Csak akkor becsülnék mások is minket, ha mi becsüljük saját magunkat, egymást. És van mire büszkédk lennünk; győződjünk meg erről a Gyomaendrődi ki kicsodában.

Dr. Szilágyi Ferencné,
Kovácsné Nagy Katalin
A könyv főszerkesztője

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Tények és trendek címmel tartottak oktatáspolitikai fórumot a Sapienta – EMTE csíkszeredai karai. A felkért előadók helyzetértékelést tartottak, a felsőoktatási reform és a munkaerőpiac átalakulásának összefüggéseiről, a bolognai egyezmény előírásainak bevezetésével kapcsolatos teendőkről, a régió önkormányzatai, gazdasági szereplői és felsőoktatási intézményei stratégiai partnerségének lehetőségeiről. A székelyföldi régió legfontosabb kérdése napjainkban minden kétséget kizáróan a humán erőforrás-politika, szögezték le.

A térség adottságainak a hasznosítása, a népességet megtartó gazdasági fejlesztés, az európai integrációra való felkészülés sikere egyaránt függ attól, hogy a térség lakossága milyen szaktudással rendelkezik. A versenyképes szaktudás ma már egyre hangsúlyozottabban felsőfokú szaktudás, ennek megteremtésére a Székelyföldön kialakultak az intézményi keretek.

Ebben a helyzetben igen sok kérdés várt megválaszolásra, amelyre a hazai és magyarországi szakértők próbáltak választ adni. Beszéltek arról a paradigmaváltásról, ami világszerte végbemegy, és amelynek lényeges jege a globalizáció. Ezt a műsót Kötő József ügyvezető alelnök szerint nem kell szitokszónak tekinteni, nem kell semmit elébe állítani, mert akkor a bezárkózás, a lemaradás korszaka jöhet el. Kötő József egy másik műsót ajánlott: *glokalizáció*, aminek jelentése és lényege: a lokális értékek felértékelésével kombinálni a globalizációt. Elhangzott a figyelmeztetés, hogy jelenleg nincs szerves kapcsolat a munkaerőpiac és az egyetemi kínálat között, és sok a tennivaló, hogy a székelyföldi felsőoktatás a régiófejlesztés motorjává, a régió gazdasági fejlődését kiszolgáló humán erőforrás-képzésnek a műhelyévé váljon.

Az Országos Restitúciós Bizottság ülésén elvi döntés született a nagyenyedi Bethlen Gábor Kollégium épületegyüttesének visszaadásáról. A Bethlen Gábor Kollégium nemcsak az erdélyi, de az egyetemes magyar kultúrának és örökségének is szerves része, mi sem bizonyítja ezt jobban, mint az, hogy 2003-ban a nagyenyedi kollégium legendás nevelőmunkája megkapta a Magyar Örökség Díját. Ugyanezen az ülésen döntöttek arról, hogy újabb 71 ingatlan kerül vissza jogos tulajdonosához, ebből 41 az erdélyi magyar történelmi egyházak tulajdonába.

A Magyarok Világszövetségének (MVSZ) népszavazására vonatkozó aláírásgyűjtését a magyar alkotmánybírók jóváhagyta. Mint ismeretes, az aláírásgyűjtés a kettős állampolgárságról szóló népszavazás kiírására vonatkozik.

Népességmozgalmi és asszimilációs tendenciákról tartott konferenciát az RMDSZ Ügyvezető Elnökségének Demográfiai Munkacsoportja. A szociológusok, nyelvészek, előadók arra a kérdésre keresték a választ, hogy mi az oka annak, hogy Erdélyből az elmúlt 14 év alatt 190 ezer ember ment ki külföldre. A demográfiai eredmények negatívak. A rossz születési arány, a kitelepedés, az asszimiláció okait fel kell tárni, és ezek ismeretében kell megoldást keresni amely munkába be kell vonni a civilszervezeteket és az egyházakat is.

Nyelvi nehézségekkel küzdenek a sorkatonai szolgálatukat töltő erdélyi magyar fiatalok. A román sajtó „marslakóként” mutatta be a románul nem tudó tizenhét éves alig betöltő csíki, gyergyói székely legényeket.

Sepsiszentgyörgyön a prefektus sokallta a piros-fehér-zöld lobogókat a március 15-ei ünnepségeken, és kifogásolta még, hogy nem látta a román nemzeti jelképeket, mert véleménye szerint minden magyar lobogó mellett meg kellett volna jelennie egy románának is...

Krakkói nyilatkozat az Unió bővítéséről és az Európai mezőgazdaságról

A Föld barátai Európa és a Föld barátai lengyelországi tagszervezete közösen rendezett meg a Heinrich Böll Alapítvány és a Holland Környezetvédelmi Minisztérium támogatásával Krakkóban egy konferenciát, 2003. november 7-én és 8-án „EU-csatlakozás és mezőgazdaság: az ember- és környezetbarát Közös Agrárpolitikáért” címmel.

A konferencia eredményeképpen megszületett a „Krakkói Nyilatkozat az Európai Unió bővítéséről és mezőgazdaságról” című dokumentum, amelyet eddig 38 európai ország több mint 180 civil szervezete irt alá. Az alábbiakban közre adjuk a nyilatkozat pontos szövegét.

Krakkói Nyilatkozat az Európai Unió bővítéséről és mezőgazdaságról

A Nyilatkozatot aláíró civilszervezetek kérik a 25 tagúra bővülő Európai Unió politikai vezetőit és a csatlakozó országok polgárait, hogy biztossáák a következőket:

1. A csatlakozó országok vezetői tartsák szem előtt a fenntarthatóság elvét, illetve a helyi gazdaságok és az ott előállított élelmiszerek minőségét és sokféleségét a Közös Agrárpolitika bevezetése során, különös tekintettel arra, hogy:

a/ ismerjék fel az intenzív mezőgazdaság okozta károkat (nem biztonságos és egészségtelen élelmiszerek, a környezet állapotának romlása, a helyi gazdaságok hanyatlása és az egykor nagy hasznot hozó kisgazdaságok elnéptelenedése),

b/ fordítsák vidékfejlesztési forrásaikat teljes egészében környezetbarát mezőgazdasági termelésre és a vidéki gazdaságok a fenntarthatóság elvének megfelelő szempontú fejlesztésére, ideértve a megfelelő bánásmóddal előállított állati termékeket is.

2. A 25 tagúra bővülő Unió vezetői kezdjenek tárgyalásokat a Közös Agrárpolitika radikális reformjáról, amely elősegíti a fenntarthatóság elvének érvényesülését, a gazdálkodás és az előállított élelmiszerek minőségének és sokféleségének megőrzését, illetve amely:

a/ jutalmazza a fenntartható mezőgazdaságot, és az állati termék előállítását, illetve megőrzi a természetbarát termelési módszereket,

b/ erősíti a szabályok, és az un.” keresztirányú megfelelés” érvényesülését környezetvédelmi, egészségügyi és jóléti szempontok alapján -, és ezen keresztül korlátozza a környezetkárosító növényvédőszeres, a mesterséges anyagok és a genetikailag módosított szervezetek alkalmazását a mezőgazdaságban, élelmiszeriparban,

c/ a vidékfejlesztési alapokat megelőzve elősegíti a tápláléklánc lokalizációját, a sokféle foglalkoztatási lehetőséget teremtő gazdálkodószektor kialakulását, a vidéki gazdaságok fenntarthatóvá tételét és a környezetbarát gazdálkodást és az állati jólétnek megfelelő bánásmódot,

d/ tisztességes kereskedelmi gyakorlatot biztosít az élelmiszertermelésben és elosztásban az erőteljesebb versenypolitika végrehajtásán keresztül,

e/ megszünteti a közvetlen és közvetett exporttámogatásokat, intézményes feleslegtermelést és nem téveszti szem elől a fejlődő országok gazdasági érdekeit,

f/ szorgalmazza a világkereskedelmi gyakorlat reformját a tisztességes és fenntartható agrárkereskedelem előmozdítása érdekében, amely figyelembe veszi a fejlődő országok lakosságának, társadalmának érdekeit.

3. A kereskedők - beleértve a szupermarketeket, nagykereskedőket, kisebb üzleteket és piacok az -, illetve étkeztetést végzők, például korházak, iskolák, hivatalok tegyenek lépéseket a biztonságos fogyasztás előmozdítása érdekében és védjék a fogyasztók választási lehetőségeihez való jogát azzal, hogy:

a/ prioritásként kezelik a fenntarthatóságnak megfelelő mezőgazdasági eljárásokkal előállított, különösen a növényvédőszerektől, mesterséges anyagoktól és genetikailag módosított szervezetektől mentes termékeket (pl. biotermékek),

b/ helyi fajtákat használnak, szorgalmazzák a termékek külső megjelenésére vonatkozó szabványok enyhítését (amely sok esetben, előnyben részesíti a dekoratív, ám magas vegyi anyag-felhasználással előállított termékeket), továbbá az „élelmiszer-kilométerek” – az előállítás és a fogyasztás közötti távolság csökkentését,

c/ tájékoztassák a vásárlókat arról, hogy hol állították elő a terméket,

d/ fizessenek tisztességes árat a gazdáknak a termékeikért és biztosítsák, hogy nem támasztanak velük szemben indokolatlan igényt árai csökkentése érdekében,

4. Ösztönözzék a vásárlókat, hogy óvják meg környezetüket és biztossáknak megfelelő bánásmódot az állatok számára, támogassák a fenntartható gazdálkodást és étkezzenek egészségesen, azáltal, hogy:

a/ helyben termelt, organikus (szerves) idegyntermékeket vásárolnak,

b/ több friss gyümölcsöt, zöldséget és kevesebb feldolgozott ételt fogyasztanak,

c/ kevesebb, de jobb minőségű organikus előállított húst fogyasztanak,

d/ független élelmiszerkereskedőnél, pl. a termelők piacán vásárolnak,

e/ tisztességesen előállított termékeket vásárolnak.

Forrás: EU-Integráció Környezetpolitika és környezetvédelem 2004-januári Hírlevele. Közreadta: Dr. Gircz Katalin

Evangélikus Oldal

„Mit kerestek a holtak között az élőt?”

Lukács evangéliuma 24,5

Kedves Olvasó!

Három, nagyon tanácstalan asszonyhoz hangzik el ez a költői kérdés, az első Húsvét hajnalán, egy sziklasír előtt. Oda igyekeznek, hogy megadják a végtisztességet egy szeretettüknek, majd tanácstalanul álnak a váratlan fordulat előtt. A sír üres, a test sehol. (Lk 24, 1-12)

Jézus feltámadásának örömhíre abba világba érkezik, és ott szóval meg hatalmas erővel, ahol tehetetlenség, erőtlenség, rezignáció és értetlenség fogadja. Jézust nem kereshetjük a holtak között. Nem az elmúlt idő kategóriájába tartozik, nem egy letűnt kor eszménye, nem egy régi hagyomány szükséges figurája. Jézus él, mert feltámadt, mert nem volt ott a holtak között, nem volt ott a sírban. Nem volt az asszonyoknak kit bebalzsamozniuk, mert nem volt holttest.

Az a változás, ami akkor végbement az asszonyokban és a tanítványokban – és azóta emberek millióiban – most itt áll előttünk is lehetőségként. Ez a lehetőség azt jelenti, hogy az örömhírbe belekapaszkodó ember megtapasztalhatja a saját életének ébredését és életének megújulását Jézus Krisztus erejével. Aki rá tud még csodálkozni az élet szépségére és lehetőségeire, és el tud még töprengeni az élet fogás kérdéseiről, az most megtalálhatja húsvét örömet és belső energiáját.

A húsvéti hit számára épp az a legdöntőbb változás, hogy a gyengék, a megfáradtak, a beletörődöttek és a küzdelemre képtelenek látszólag épülnek fel és indulnak el Krisztus erejével. Jó Sándor írja le így: „A tanítványok is olyan nehezen jöttek rá arra a boldog valóságra, hogy Jézus föltámadott. Annyira megülte a lelküket a szomorúság, a kétségbeesés, hogy nem fért bele a lelkükbe a szomorúság miatt a nagy örömhír! Csak lassan tudta kiszorítani az örömhír lelkükből a szomorúságot, de amikor föleszméltek, hogy miről is van szó: akkor azután örvendeztek.”

Mi, a Jézusról szóló örömhír mai címzettjei is átélhetjük azt, hogy az életéről szóló húsvéti evangélium kiszorítja lelkünkben mindazt, ami annyira makacsul és keményen eltölti. Aki meghallotta és átélte a húsvéti örömhír neki is szóló üzenetét, az többé már nem járhat-kelhet úgy, mint akinek nincs reménye az életében. Mennyire szeretnénk a hétköznapi terheinket egyszer letenni. Mennyire szeretnénk felszabadultan, örömmel élni, erővel és reménységgel leküzdeni azt, ami előttünk áll az életben. Miért gondoljuk azt, hogy divatos újdonságokban könnyebben találunk megoldást, mint Jézus feltámadásában? Hát nem a halál, az elmúlás az, ami legnagyobb ellenségként létezik az életünkben?

Mára a keresztény hit egy lett a vallások piacán. Sok újdonság kínál receptet az életre, a jövő kifürkészésére, sorsunk megismerésére. De azt a benső, mélyen meghúzódó félelmet a haláltól, az örök elmúlástól, az odavezető úttól csak az tudja legyőzni, aki maga is megjárta ezeket a mélységeket, és első feltámadottként hirdeti, hogy Isten értünk győzte le a bűn és a halál hatalmát.

Krisztus feltámadása azt hirdeti nekünk is, hogy lezárult és befejeződött a régi, elmúlt a fájdalom, megtört a halál uralma, az élet győzelmében, a Feltámadott győzelmében élünk. A húsvéti örömhír közénk és a halál közé olyan távolságot teremtett, amely többé nem szüntethető meg saját halálunkban sem; mert Isten áll ott és ő vezet bennünket.

A Jézus sírjához balzsamokkal vonuló asszonyokkal és az értetlenül álló tanítványokkal együtt elmondhatjuk a magunk hitvallását

is: bizony nehéz a feltámadás üzenetét elfogadni. Nehéz azoknak, akik Isten csodáját nem bírják „befogni” a világképükbe. Nehéz azoknak, akik minden mást elfogadnak gyógyírként, csak a keresztyénség által hirdetett szabadulást nem. És nehéz azoknak, akik sok-sok fájdalmat, betegséget, halált hordoznak magukban. Nehéz megérteni húsvét csodáját. Ezért kell a megértés mellé a rácsodálkozás eszközét is felhasználni. Hadd formálja Isten Szentlelke bennünk is azt a folyamatot, ami rezignált, csodát már nem váró, Jézust temető embereket is Krisztus-követőkké tett.

„Mit kerestek a holtak között az élőt? Nincs itt, hanem feltámadt. Emlékezzetek vissza, hogyan beszélt nektek, amikor még Galileában volt: az Emberfiának bűnös emberek kezébe kell adnia és megfeszíttetnie, és a harmadik napon feltámadnia.”

Támadjon fel Krisztus a mi életünkben és hitünkben is. Történejen csoda velünk is, hogy nekünk is részünk lehessen az élet örömeiben, a megújulásban és új célok megtalálásában. Ébredjünk mi is a húsvéti hajnal örömeivel!

Horváth Olivér evangélikus lelkész

Gyülekezeti alkalmaink:

Istentisztelet:

vasárnap 9 órai kezdettel a gyülekezeti teremben
(Minden hónap 2. vasárnapján úrvacsorai alkalommal.)

Gyülekezeti Biblióra:

csütörtök 15 órai kezdettel
Sorozatunk: A Tízparancsolat

Konfirmációi előkészítő

Általános iskola 7-8 osztály:
csütörtökön 16.30 órakor
15-17 éveseknek:
kedden 14.30 órakor

Hivatali elérhetőség:

Telefonon egyeztetett időpontban.
Telefonszám (hétköznap 9-17 óra között): 56/352-437

Ünnepi alkalmaink:

Április 4. 9.00 órakor	Virágvasárnapi istentisztelet
Április 8. 16.00 órakor	Nagycsütörtök – Úrvacsorás istentisztelet
Április 9. 16.00 órakor	Nagypéntek – Passió-istentisztelet
Április 11. 9.00 órakor	Húsvét – Ünnepi istentisztelet, úrvacsorai alkalommal

Alkalmainkra minden Testvérünket és Érdeklődőt szeretettel várunk!

DIÁKSPORT

Fedett pályás serdülő és gyermek verseny FORG-TECH KUPA

Március 13-án, Békéscsabán megyénk N.A.P. iskoláinak részvételével került megrendezésre a rangos atlétikai sport találkozó. A Rózsahégyi Kálmán Általános iskola 24 tanulója vett részt a rangos mezőnyben, ahol a legeredményesebbnek bizonyult iskolánk. 5 arany, 9 ezüst, és 15 bronz éremmel megvédjük tavalyi címünket. Ezen a versenyen avatták fel a versenyzőket az új szerelésüket (nadrág, póló, melegítő), amit az önkormányzati támogatásból vásároltak.

Aranyérmesek: Jónás Balázs, Gonda Márton, Gonda Barbara, Dógi Richárd (2)

Ezüstérmesek: Balázs Tímea, Szakálos Edina, Kurucz Éva, Németh Richárd, Farkasinszki Mariann(2), Farkasinszki Zita, Dógi Richárd (2)

Bronzérmesek: Demeter József, Pintér Nikolett, Burai Ildikó, Balázs Tímea, Vári Katalin, Dávid Imre, Szerető Zoltán, Balog István, Szakálos Edina, Kurucz Éva, Farkasinszki Mariann, Farkasinszki Zita, Jónás Balázs, Gonda Márton, Dógi Jenő.

Vaskán Gábor
Testnevelő tanár, atlétika szakedző

Szepesi Attila:

Sarkady Sándor:

VIRÁGMONDÓKA

GÓLYAHÍR

Hóvirág,
hószőnyegen bújik át.

-Mi szél hozott, kis futár?
-Nem szél hozott, napsugár.

Ibolya,
sűrű erdők mosolya.

-Kedves gazdád ki lehet?
-Fűnevelő kikelet.

Kankalin,
fény a liget árnyain.

-S mi a jó hír, aranyom?
-Sárgulhat a kalapom!

Szászszorszép,
virágozzál százszor még!

-Jó a hír, jó a hír,
Isten hozott, gólyahír!

T. Horváth Imre:

NÖVÖGETEK

Míg pici voltam,
din-den-den,
anyu bölcsibe
vitt engem.
Múltak az évek,
dan-dan-dan,
az óvodába
ballagtam.
Eljött az első
szeptember,
mely iskolába
hív engem.
Járnak az évek,
dan-dan-dán,
felnevök szépen
lassacskán..

Március 7-én a Gyomaendrői VSE (volt Barát-ság) Egyesület tisztújító közgyűlést tartott. A közgyűlésen megjelent 44 fő. Az egyesület tagjainak több mint 2/3-os többsége elnökké választotta Kovács Mihályt, elnök helyettesé Fülöp Zoltánt, Szurovecz Istvánnét titkárnak, és elnökség tagjaivá: Almási Gergelyt, Csikós Zoltánt, Fekécs Imrét, Feuerwerker Bélát, Hunya Pétert, Vass Ignácot.

A közgyűlés az Alapszabályt is módosította.

Nehezen indult az NB III a fociban. Március 7-én ismét a fociók egy pályára.

III. 7. Túrkeve-Gyomaendrőd VSE: 0:1

A bajnokság 16 mérkőzését a szomszédos Túrkevével kezdtük. Az idő sem kedvezett. A hideg, szeles időben fiataljainktól a szerencse is elpártolt.

Már az első percben rosszul sikerült átadást a 16-oson belül elcsípte a vendégcsapat, és nem hibázott: 0:1.

Ettől kezdve kemény küzdelem folyt a pályán. Különösen a második félidőben nagy nyomás volt a keviék kapujára. Azonban az egyenlítés nem sikerült. A végeredmény maradt a 0:1.

13. Gyomaendrőd VSE 4 3 9 22-29. 15.

A Megyei I. o. mérkőzése a gyomai pálya használhatatlansága miatt elmaradt.

III. 14. Algyő-Gyomaendrőd VSE: 7:0

A táblázaton az élmezőnyhöz tartozó Algyő komoly játékerőt képviselt. A 10.percben Sebők az üresen maradt kapura lött: 0:1 A 15. percben Csikós a saját kapujába lötte a gólt: 0:2. Fordulás után

SPORT

elfáradt csapatunk. A védők nem tudtak ellenállni a jól focizó Algyőieknek. Csak Séllei és Nagy dicsérhető a mieink közül.

13. Gyomaendrőd VSE 4 3 10 22-36 15

Gyoma FC-Békésszentandrás:3:1

A két jó képességű gárda izgalmas összecsapása megérdemelt hazai győzelmet hozott.

III. 21. Gyomaendrőd VSE-Monor: 2:2

150 néző. Játékvezető: Tóth.

Kiss, Csikós, Séllei, Tóth Cs., Litauszki - Hídvégi, Gál, Zsibrita, Nagy, - Osán, Beinschrót (Gál Z.)

A tabella 5. helyezette magabiztosan kezdett. A 13. percben egy hibás passzot Csóke szerzett meg, és 5 méterről hálóba vágta, 0:1.

25. perc: Gál beadását Beinschrót a léc alá fejelte: 1:1.

45. perc: A jobbról beadott labdát Kerepeszki közelről juttatta a hálóba, 1:2.

70. perc Osán húzott kapura. A vendégek középhátvédje a tizenhatoson belül felvágta. A megítelt büntetést Séllei léc alá vágta, 2:2. A hazai csapat minden tagja dicséretet érdemel. Lelkesen és fáradhatatlanul küzdött, a jó erőt képviselő, a tabella 5. helyén lévő Monor ellen.

12. Gyomaendrőd VSE 4 4 10 24-38 16

Medgyesegyháza- Gyoma FC: 1:5

Gól: Szegedi hármat, Hunya kettőt lött. Jó: Toldi, Szegedi, Kovács

Megyei I. o.:2. Gyoma FC 12-5 38-17 36.

III. 28. Gyomaendrőd-Jamia: 2:2

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETRE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerüli sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

Fiatalokról fiataloknak

Fülöp Zsófia a Kner Imre Gimnázium II. éves tanulója, a 2004-es Víz Világnapja pályázat eredményesen vett részt az alábbi dolgozatával.

Szerkesztőségünk és olvasóink nevében szeretettel gratulálunk Zsófi, büszkék vagyunk Rád!

Az áradó folyó

Hömpölyög... mit hömpölyög!? Valósággal rohan! Mintha attól félné, elkésik valahonnan. Ez még önmagában nem lenne rossz, és azt is el lehet viselni, hogy úgy zúg, mint egy meredek vizesés, de amilyen gátlástalanul átszakítja a partokat és mindent magával sodor... az már emberfeletti. Bármilyen útjába kerül, legyen az élő, vagy élettelen, válogatás nélkül magával rántja, magával húzza. A hullámok egyre csak magasabbra és magasabbra hágnak, a haragoszöld víz már habos és korántsem olyan tiszta, mint volt. Milyen is volt? Emlékszem vajon rá? Csendesen csörgedező, lassú folyású kis pataknak indult. Vize oly tiszta volt, mint a frissen lehullott fehér hó. Ahogy az apró kövek között folydogált, az maga volt a csintalan keccsesség. Elámult, bárki látta...

S milyen most? Össze sem lehet hasonlítani. Elveszett minden keccsessége, csillogása, sőt már nem is csintalan. Inkább gonosz és undok. S legfőképpen félelmetes. Senki sem bújhat el előle. Ő az ár most, ő az, aki parancsol. Ő az áradó folyó.

Az árteret már régen elárasztotta: a fák is meghajoltak előtte, ... persze ... nem volt más választásuk! Recsegve, ropogva dőltek bele a folyóba, a sodrásba, s magatehetetlenül ők is a pusztítás részeivé váltak. A zöldellő legelők, a nyájnak otthont adó rétek, mind-mind víz alá kerültek. Most jönne ki a pásztor s juhái! Most bögnének a tehének! De hiába! Amíg a víz vissza nem húzódik, itt életnek nyoma sem lesz. Itt sem és máshol sem...

A gát tövében egy aprócska falu fekszik. Takaros házai szinte teljesen egyformák, szűk utcái tiszták, az udvarok rendezettek. Mennyi boldog ember élhet itt! Most azonban a világot sem cserélnék velük. De nem ám! A boldogság most nem látszik rajtuk, az aggodalom azonban annál jobban. Az utcák kihaltak, a házak udvarán egy lélek sem járál, mégis nagy a zivaj. Vajon honnan jöhet? Ekkor észreveszem, az egész falu a gátnál van. Gumicsizmás férfiak pakolják a homokzsákokat egymásra, s közben hol az emelkedő folyóra, hol egymásra tekintenek. Asszonyok is vannak ám, ők is segítenek, ők is erősítik a gátat. Nyakig sáros kisfiúk és kislányok rohagnak, de nem jövedvükben... nekik is feladatuk van. Mindenki dolgozik. Még a sánta öregasszony is kicsoszogott, s ha ő mással nem is, biztató szavakkal és imádsággal segít. Mindenki, ahogy tud. Hihetetlen, hogy a bajban mekkora az összetartás. Ha két ember haragosa egymásnak, hát most azok is inkább segítik egymást. Ők is tudják, ha széthúznak, csak a folyó kerülhet ki győztesen. Kell is az összetartás, hisz a földet már jó pár éve nem fenyegette árvíz, ha vesztély volt is, a mostanihoz mérve csekély.

A nap nyugovóra tér, de a falubelieknek ez most nem jelenti a nap végét. Csak most kezdődik igazán a harc. Harc az árvízzel a faluért, az emberekért. Hiszen mindkét fél ugyanazt

akarja: de míg a folyó jogtalanul, barbár módon tör a védőkre, addig a falusiak csak azt védik, ami az övék. A gát már jóval magasabb, mint egy pár órával ezelőtt volt, de hosszú lesz az éjszaka, s ki tudja, mi vár bárkire is ebben a bizonytalan helyzetben. Megmenekülnek-e? Vagy áttöri a folyó a gátat? Elviszi mindazt, mit ők kemény, fáradságos munkával felépítettek? Nem gondolnak arra, mi lesz majd a jövő héten. Lesz-e jövő hét?!

Eszükbe sem jut. Még az imádkozó öregasszony is csak azt kéri: „Istenem, Uram! Add, hogy ezt a mai estét kibírja a gát és az emberek! Add!” Mindenkinél ez a fontos, hiszen ha ma este nem jön át a víz, holnap reggel még erősebb és még magasabbá építhetik bástyájukat. Ha nem így lesz, akkor meg minek gondolkoz-

A VÍZ VILÁGNAPJA 2004

pályázaton való eredményes részvételért.

Körös-videki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság
MHT Békés Megyei Területi Szervezete
Vásárhelyi Pál Műszaki Szakközépiskola

nának a jövő héten. Sokan közülük már nem is gondolkoznak. Csak dolgoznak, s magukban mondják: „Nem jöhet át! Nem fog, nem lehet!”

Már teljesen sötét van, ám csillag nincs az égen. Felhős. Csak egy kicsi folt tiszta az égen, ott pedig a hold süt át, megvilágítva maga körül a felhőfoszlányokat. Gyönyörű! De erre most senki sem figyel.

Egy férfi mászik fel a zsákok tetejére. Kémeleli a gát tövét, s az előtte még csak lassan hullámozó folyót. Mereszti a szemét, majd gyorsan visszamászik társaihoz, s sűg nekik valamit. Bölöगतni kezdnek, s az egyikük odaballag a csoportban álló nőkhöz és gyerekekhez. Lassan kezd el beszélni hozzájuk, nyugalmat erőltetve hangjába. Mondandója végén a csoport tagjai fejüket rázzák, ijedten tekintenek egymásra, majd sikongatnak. A férfi próbálja nyugtatgatni őket, persze ez nem sikerül neki. Majd többen is odalépnek hozzájuk, átölelik őket, és végül a csapat elindul a házak felé. Egy-két fős csoportokra oszlanak, és mindenki szalad saját kis portájához. Az összekészített csomagokat helyezik biztonságo-

sabb helyre, és várják a segítséget. Reménykednek, de tudják, ha jön a víz, sietniük kell. A férfiak szomorúan bámulnak utánuk.

Ekkor furcsa morajlás hangzik föl az éjszaka csendjében. Félelmetes, zúgolódó morajlás, mintha egy hadsereg közeledne a gát felé. S ami közeledik, az föl is ér egy hadsereggel... sőt... rosszabb. A férfiak már nem állnak a gáton, leültek a tövébe s várnak. A hang egyre erősebb és erősebb lesz, igen... jön a folyó... Ha a védők felállnának, látnák, hogy az ár olyan sebesen jön, annyi hordalékkal, olyan mérgesen és akkora erővel, hogy képes elpusztítani nemcsak ezt, de a következő falvakat is. Összeszorított fogakkal húzzák meg magukat a gát tövében. Feladták, miért? Nem, ők nem adták fel, csak belátták, hogy nem tehetnek semmit. Rakhatnának még zsákokat, de mi értelme lenne? Jól tudják, a folyó az úr. Az a hömpölyögő ördög, igen, ő parancsol. Vágtat feljűk, s ők még csak meg sem kérdezhetik tőle, miért? Miért? Ekkor az áradó folyó átcsap a gáton, a hullámok elárasztanak mindent, s a gonosz zúg, rohan tovább...

Hirtelen hatalmas sötétség vesz körül. Éjfekete sötétség, de víz sehol. Hol vagyok? Mi ez? Mi... Tapogatózni kezdek. Megtalálom a villanykapcsolót, igen, ő parancsol. Kis lámpám fénye az egész szobát beragyogja: és víz még mindig nincsen sehol. Nagyot sóhajtok... csak álom volt! Csak egy álom. Pedig valóságosnak tűnt. A falu, a gát, az ár... örülök. Mosolygok. Holnap az lesz az első dolgom, hogy kisétálok a folyóhoz. Remélem, a mi folyónk sohasem lesz olyan gonosan zúgolódó, mint az álmombeli. Hiszen, ha egy folyó egyszer áradni kezd, nincs, aki megállítaná. Akkor ő az úr, ő az, aki parancsol. Ő, az áradó folyó.

Fülöp Zsófia

Gondolatok e pályázat olvasása után

Első gondolatom: Nem esik messze az alma a fájától – tarja a régi mondás, és milyen igaz! Zsófi nagypapa Fülöp Imre magyartanárom volt, sokunkat tanított meg a magyar nyelv tiszteletére, szeretetére, csodálatos jó tanár volt. Emlékét sok tanítványa örzi hálával és szeretettel. Köszönöm Zsófi, hogy emlékeztetett nagypapára.

Zsófi édesanyja szintén magyartanárnő. Így Zsófi a génjeiben hordozza hál Istennek az örököt tehetséget. Biztos vagyok abban, hogy sokat hallunk még róla...

Másik gondolatom, hogy éppen 125 éve, március 12-én éjszaka Szeged város lakóit félrevert harangok zúgása verte fel álmukból. A Tisza valóban áttörte a gátat, néhány óra alatt előntötte a várost, 5723 házból mindössze 265 maradt meg... Sajnos ez nem volt álom, valóság volt.

Császárné Gyuricza Éva

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskola igazgatója megköszöni a leendő elsőosztályosok szüleinek azt, hogy ezt az iskolát választották. Iskolánk a 21. század iskolája. Jól felszerelt, oktatásunk-nevelésünk fő irányadója a SZERETET. A tantervi követelmények maximális elsajátításával mellett igyekszünk tanulóinkban a keresztény értékeket kialakítani: másság elfogadása, segítség, tolerancia, felebaráti szeretet.

Brodalmi oldal

EURÓPA

Európa, te hűtlen anya,
már jöttünket aki átkozva vártad,
apánkat szidtdad, büszke szeretőd,
kényét és gögjét Ázsiának.

S mikor meglettünk, ellöktél magadtól,
de föltáplált és fölnevelt
a Sors. Kellettünk, ha nem is akartad
e legpoétább, legszebb gyermekeid.

Vadonban hagyttál, farkasok tejét,
mének vérét s ittuk kancák tejét –
de templomokat s könyvet álmodnánk,
s ahogy ifjúvá serdült a legény

vándorbotot vett, járta tájaidat:
Párizs, Bologna, Heidelberg, Bécs –
a világban szerteszórt sírkövek
írták nagy álmát s nem szűnő hevét.

Rodostó és Darzsiling és a Brodway
S a párizsi emberrejtő Bakony –
Egy világot átjáró szomjúság,
Egy világot átfutó fájdalom!

-S te hűtlen voltál, mégis, te Anyánk!
És húgod is az ifjabb Európa,
e század mámoros szülőtte,
szent szerelmünk – a céda

Ő is bitang lett hozzánk. Áltatott,
ronggyá táncolt cipőjét hozzánk vágta.
A karunk kellett és a kardunk –
de szegénységünk rossz szagát nem állta.

Pedig érte volt minden: vér és könny –
óh Európa, Európa!
érted lettünk koldusok, rongyak, senkik –
és mégsem tudunk lemondani rólad.

Bár kifosztottál, útszélre vetettél,
megcsonkítottál: kolduson, vakon
téged imádunk. Fogadj karjaidba,
hadd élhessünk melletted szabadon

és emberül! –Az nem, nem, nem lehet,
hogy eltaszits, hogy olyan céda légy,
hogy azt szeresd csak, akinél a hír,
a hatalom és a csengő pénz!

Nálunk csak inség, rongy és –becsület,
és lángolás. A szívünk csupa vágy,
millió dal. Kórókból és a holtak
csontjaiból csinálunk furulyát,

hogy hűtlen füled csigájába zúgjuk,
öntsük, üvölsük üszkös bánatunk:
bár félrelöktél, vérbe taszítottál-
mégis mindig érted vágyakozunk!

S lesz még ünnepünk! Mert nem hallgatunk,
a dalt és átkot addig nem hagyjuk el,
míg két karod -a gyilkos és kegyetlen-
megbocsátó anyai szerelemben

újra édes melledre nem ölel

Szilágyi Ferenc (1955. I. 10.)

Ellenstrófa Ötven év múltán

Óh, Európa-anyánk, ezer éve a kebleden élünk
s védte karunk békéd, míg özönölt a pogány
városaid ellen, de mi védtük, állva a gáton,
fénylő templomaid, kertjeid, üzleteid - -
S vak Salamonként végtére te kettévágtad azt, ami egybe tiéd volt:
adva a zsarnoknak fél gyereked: Keleted.
Tengődtünk árván s beh anyátlan, állati sorban,
vonva igánk; s amikor lázada büszke szívünk
rabtartónk ellen: te megint csak el- kítaszítál!
És mégis tefeled vont s von örökre szívünk -
s hát most meg mit akarsz? Tizedáron venni a munkánk
drága gyümölcsét meg s vonni meg ősi jogunk
hogy dolgozhassunk Teneked, a közös európai Házban
egyenlő bérért - Mért ez a csúf „ki- tolás” !!
Mért későn jöttünk!! - De hisz éppen el Te taszítál
s így lettünk késő, árva, szegény rokonok;
jó ezer éve vagyunk, noha édes magzatid immár:
hát ne különböztess meg: bűneid így ne tetézd!
Vajh, új isteneid : a pogány Baál, Mammon , a Pénz-Úr
s a Bank diktál így ? Óh, nem ez őrdögi fény
volt, ami vont a szívünk vágyait Tefeled sóvárgva, epedve:
mennyei tiszta Sugár téged, amely vezetett
hajdan, és nem Baál, az arany, mely vért szül, s pénzt fial egyre
s hitvány zsoldja sodor Sodoma sorsa felé...
-Jobbítsd meg magadat, mert mink, hordván az Ábeli bélyeg
izzó sebhelyeit: így, csakis így követünk!

Szilágyi Ferenc

Ízes ízek

április

Töppörtös pogácsa

Hozzávalók: 80 dkg liszt, 3 dkg zsír, 3 dkg élesztő, 3 dkg só, 2 dl tej, 40 dkg töppörtő, 1 dkg bors, a kenéshez 1 tojás.

A lisztet összedörzsöljük a zsírral, a tejben futtatott élesztővel. A lágy tésztát egy órán át pihentetjük, majd nyújtódeszkán kinyújtjuk. Elkenünk a tetején 10 dkg töppörtőt, megszórjuk borsal. Összehajtogatjuk a tészta lapot és kinyújtjuk nyújtófával. Félóránként háromszor megismételjük ezt a kenést és kinyújtást. Tetejét késsel bevagdossuk. Kiszaggatjuk, tojással megkenjük és kisütjük.

Seidl Ambrus

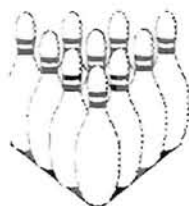
Növényvédelmi szakmérnök szaktanácsadási munkákat vállal. Gyomaendrőd határában lévő földeken, a szükséges munkák szakszerű elvégzése mellett a vegyszerek beszerzését és szállítását is vállalom:

PÉTRÓCZKI HUNYAD ÁRON
növényvédő szakmérnök Gyomaendrőd Téglagyári Dűlő 511.

Telefon: 06-70-385-8918

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

Pavilon Fogadó

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

*Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények*

*Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek*

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

✉ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☞ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előgyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☞ Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság, Hunya, (Rákóczi u. 55-57.) mezőgazdasági üzemek, kistermelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

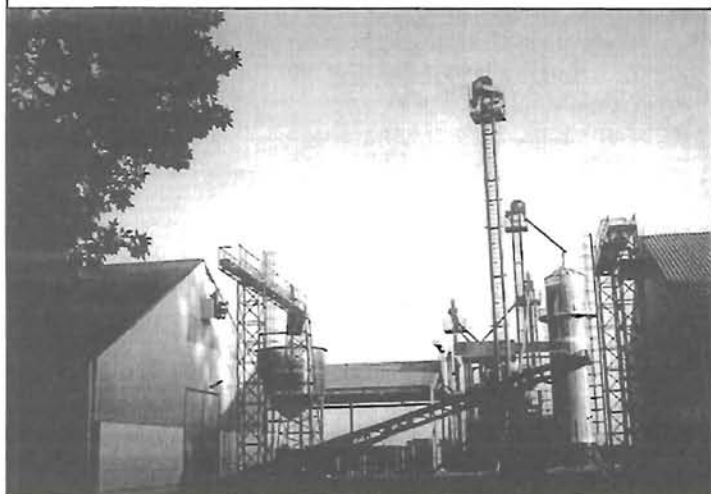
Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vető-

magot és vegyszert.

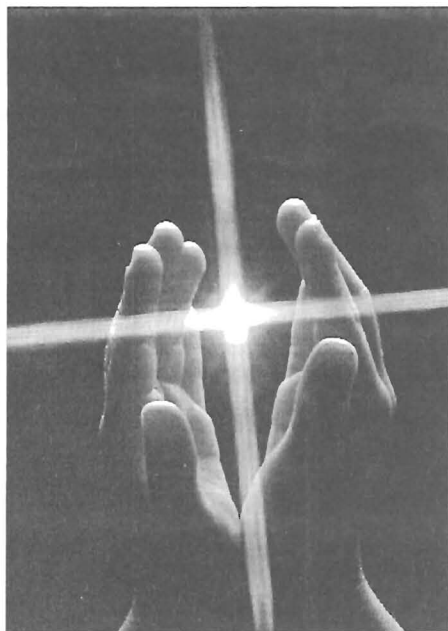
Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.

E-mail: <boti.bt@bekesnet.hu>, <boti.bt@mailbox.hu>

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem milnak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még.
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

BINGES BOLDIZSÁR, gyomaendrői lakos, március 7-én 81 éves korában befejezte földi pályáját. Gyászolja: családja.

GREGUS JÓZSEFNÉ DÓGI ESZTER volt Gyomaendrői lakos március 7-én, 77

éves korában az örökkévalóság honába költözött. Gyászolja a családja.

NÁDASDI IMRE aki a Fazekasi úton lakott, március 8-án 42 éves korában váratlanul befejezte földi pályáját, elköltözött az élők sorából. Gyászolják: édesanyja és kisfia.

SZMOLA MÁTYÁS hunyai születésű, budapesti lakos, 73 éves korában hosszú szenvedés után elköltözött az élők sorából. Gyászolják: felesége, leánya, veje, unokái, testvérei és azok családja, ismerősei.

TÍMÁR IMRÉNÉ Hornok Eszter, aki a Blaha úton élt, március 19-én 91 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének, rövid betegség után. Gyászolják: rokonai, ápolói, ismerősei.

Az endrői katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Kézpénzbefizetés az endrői plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrői Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrői templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálzási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Üzenet Kiskatónak

Elmentél tőlünk. Ott már vártak,
hogy kedves szavaid hallgassák,
melyek a földi életünket
valósággá, széppé formálták.

Madarak vidám énekével
felfrissítsd régi emléküket.
Törpék, varázslók, mesehősök
csodás tetteit mondd el nekik!

A szeretet csodákat művel
békét, boldogságot áraszt,
tedd még szebbé a Mennyszágot,
hited el a mesés csodákat.

Köszönjük csodás szived, lelked,
mely hazatalált az Atyánál.
Légy védangyaluk, patronájuk
az ifjaknak az Egek Uránál.

Megyünk mi is, kérjük, hogy várjál
akik szerettünk meggyünk utánad,
magunk előtt küldjük követnek
könyörgő, s kérő szent imánkat.

Márton Gábor

Fényképalbum

jobb oldali kép: húsvéti locsolókodók az 1920-as években:
Hegedűs Elek és Gyuricza Gyula

GAZDAKALENDÁRIUM

SZENT GYÖRGY HAVA
Információ gazdálkodóknak

A kukoricabogár Gyomaendrődön

Az amerikai kukoricabogár/ *Diabrotica virgifera virgifera*/ hírhedtté vált rovarársaihoz, a burgonyabogárhoz / *Leptinotarsa decemlineata*/ és az amerikai szövőlepkéhez / *Hyphantria cunea*/ hasonlóan szintén az Újvilágból származik. Az első egyedek Európában 1992. nyarán Belgrádban jelentek meg. A magyar növényvédelmi szervezet felkészült a károsító fogadására és 1995. június 30-án Mórahalom közelében megtalálták az első hazai példányt.

A kukorica Magyarország igen fontos növény. Jelentősége az Unióba lépésünket követően növekszik, ezért fontos ennek a veszélyes károsítónak a megismerése

Mit tudunk most a kukoricabogárról?

Kártétele:

Az amerikai kukoricabogár legfőbb tápnövénye a kukorica. A talajban élő lárvák a növény gyökerét rágiák, melynek hatására a növények eldőlnek. A megdőlő növény igyekszik tovább növekedni, minek következtében jellegzetes „S” alakot vesz fel. A gyökérvártétel a növény majdnem telje pusztulását okozhatja, ami jelentős termés kieséssel jár. A bogarak a bibét rágiák, mely kártétel hiányos termékenyülésben nyilvánul meg.

Életmódja:

A kukoricabogárnak évente egy nemzedéke van. A faj tojás alakban telel a talaj felső 15-20 cm-es rétegében. A petéből a lárvák május közepétől június közepéig kelnek ki, majd az imágók június közepén jelennek meg. A kifejlett bogár jól repül, de passzívan, pl. szállítójárműveken is jól terjed. A bogarak a talajba rakják tojásait.

Védekezés:

A kártevő előrejelzésén kell, hogy alapuljon, melyhez ragadós és szexferomon csapdákat alkalmazhatunk. A bogár többnyire az élőhelyén rakja le tojásait, ezért kerülni kell a monokultúrás termesztést. A kémiai védekezés a bogár ellen permetezéssel, míg a lárvák ellen csávázással és talajfertőtlenítéssel történik.

Mit nem tudunk még?

Természetesen sok mindent nem tudunk a kukoricabogárról, ami az ellené való hatékony védelemhez szükséges. Az ENSZ Mezőgazdasági és Élelmezési Szervezetének (FAO) irányításával hét közép-európai országban folynak kutatások és képzések. A program keretében Komáromi Judit a gödöllői egyetem oktatója a gazdaképzés koordinátoraként segít a gyomaendrődi gazdáknak a kukoricabogár elleni küzdelemben. Az elmúlt évben is több alkalommal találkoztak a résztvevők és a program az idei évben is, folytatódik. A gazdák önállóan végeznek felvételezéseket, majd a kutatókkal közösen megvitatják az aktuális problémákat. Nem csak a kukoricabogarat figyelik, hanem a kukoricatermesztés teljes technológiáját vizsgálják.

A tél folyamán az Endrődi Gazdakör adott otthont a képzéseknek. Komáromi Judit a tápanyaggazdálkodásról, a gyapottok-bagolylepkéről és még számos kukoricával összefüggő kérdésről beszélt. Februárban az endrődi származású Dr. Gyuricza Csaba egyetemi docens előadását hallhatták a résztvevők a talajművelésről.

A program jellemzője még, hogy a gazdák aktívan közreműködnek: számolnak, vitatkoznak majd következtetéseiket, elmondják.

Várfi András

Fülöp Lajos feladatra vár

A Gazdakör nőtagjai

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

áprilisi ajánlataim:

- Tavaszi lemosó vegyszerek
- Kézi és háti permetezők
- Növényvédő szerek
- Tasakos vetőmagok
- Tavaszi virághagymák, virág magok
- Kukorica vetőmagok, Dekalb
- Kiskun, Martonvásári
- Műtrágyák, Tápanyagok
- Fóliák, műanyag kukák
- Esőruhák, gumicsizmák
- Zománczott kályhák
- Elektromos fűtő készülékek
- Kézi szerszámok, szegek
- Csavarok, zárok, lakatok
- Izzók, elemek
- Kutya, macska, madáreledel

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 E-mail: civil2218@mail.datanet.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Sóczy Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu

RÖZSARÉLYI KÖNYVTÁR
F37045
Gyomaendrőd, Blaha u. 21.

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 100 Ft

XI. évfolyam 5. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2004. május

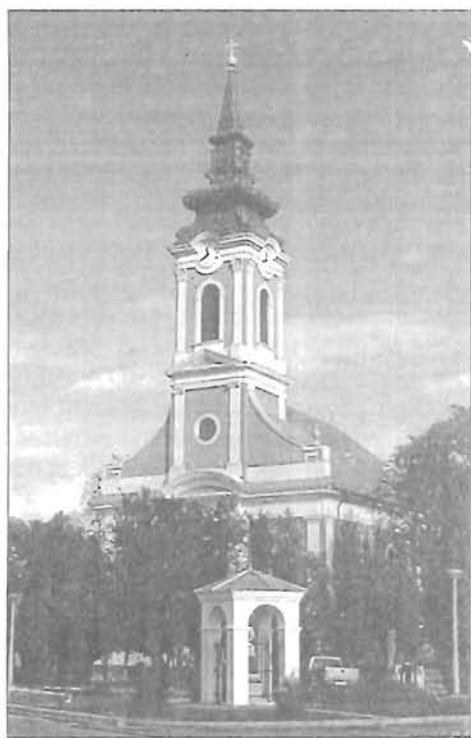
Ünneplőbe öltözött a város

Így köszöntötte hazahívott, rég nem látott fiait és lányait a szülőföld. Gyomaendrőd város önkormányzata az itthon élők nevében is immár másodikban levélben kereste meg a távol élőket, és gazdag programokkal hívta és várta őket haza. Egybe esett az ünneplés a Kner Imre Gimnázium 50 éves jubileumi évfordulójával, így lett az öregdiákok találkozója is ez a két nap.

iskola fuvoladuója előadásában. Sokunknak nagyon hiányzott a színről Frankó Tünde operaénekes csodálatos hangja.

A hangverseny után az ünneplő tömeg átsétált a Gimnázium tornatermébe. Valójában ott kezdődött el az igazi találkozó, a késő estebe nyúló beszélgetések, a megható újra találkozások órái voltak ezek, az öregdiákok, az elszármazottak és az itthon élők között. A beszélgetés közben mindenki kedvére válogathatott a gazdagon terített asztal finomságaiból.

A szívélyes meghíváshoz az is hozzá tartozott, hogy nagy volt a sürgés-forgás az utcákon. Díszítették, csinosították a parkokat, és az időjárás is segített, virágba borultak az út menti vöröszilvafák, pompáztak a tulipánok és árvácskák, magasra ívelt a város egyetlen szökőkútjának vízsugara. Egy szó, mint száz, ünnepi díszben vártuk az hazalátogatókat. Jöttek is elég szép számban.

Eddig is tudtuk, de most is láhattuk, hogy ez a város sok kiváló embert adott az országnak, a művészvilág, és a tudomány szinte minden területére. A Református Templomban megrendezett hangverseny is méltóképpen bizonyította, hogy mennyi kiváló művész gyönyörködött az ország-világ zene-, irodalom-, színház- és műkedvelő közönségét.

A találkozó nyitóhangversenyén mind neves, Gyomaendrődről származó, illetve ide családi alapon kötődő művészek és kórusok szolgáltatták az igen színvonalas műsort. Majdnem megtelt Gyomán a Református Templom. Csodálatos élménnyel gazdagodtak, akik hallhatták: a Gyomaendrődi Zenebarátok Kórusát együtt a Dévaványai Városi Kórossal, gyönyörködhattunk ismét Mucsi Márta szóló énekében, Veréb Judit szóló és férje, Bátki Fazekas Zoltánnal előadott duójában, Uhrin Viktor hegedű, Jenei Anna oboa, Kosóczy Tamás orgonajátékában, Szilágyi István és Kiszely Zoltán színművészek vers előadásában, Halász János trombita, Berg Andrea, Szelezsán Beáta zongorajátékában és a Városi Zene-

Szép, emlékezetes este volt, a Hold és a Vénusz gyönyörűen világította meg a hazafelé vezető utat...

Másnap már reggel ragyogó napsütésben tündöklött a város. Kilenc órakor elkezdődött mindkét városrészben a program. Gyomán Istentisztelet a Református Templomban, Endrődön szent misét ajánlott fel az atya mindnyájunkért. Ezzel a misével kezdetét is vette az endrődi Szent Imre templom 200 éves évfordulójának ünnepség-sorozata. Az endrődi ünnepség a Tájházban folytatódott. A fogadalmi kereszt újrászentelése után a szakrális kiállítást Dr. Újváry-professzor nyitotta meg.

A szakrális kiállítás anyaga Dr. Dénes Zoltán, endrődi származású plébános gyűjteménye, őszig megtekinthető a Tájházban. Dénes Zoltán tervezte a most felállított kereszt talapzatát, és röviden el is mondta annak szimbolikus jelentését.

Közben Gyomán a gimnáziumban az ott végzett öregdiákok közül sokan „óraadó tanárok” lettek, és igen értékes előadásokat hallgathattak a diákok és a tanárok, Balogh Tamás,

Dr. Béres Mária, Csaba Gábor, Dr. Dinya Elek, Dr. Hankó Faragó Miklós, Nagy Erika,

Dr. Rácz Béla, Dr. Solymosi Tamás, Solymosi János, Tandi Lajos és Dr. Tímár Judit előadásában.

Voltak, akik ellátogattak a Városi Képtárba, a Kner Múzeumba vagy a Motormúzeumba. Mások kimentek a ligetbe, ahol az új gyógyfürdőt is megnézhettek.

A délelőtti program is sok szép lehetőséget tartogatott.

Önnnek joga van tudni...

hogy miről döntött a Képviselő-testület április 29-i ülésén

Jóváhagyásra került a 2003. év zárszámadása. A város költségvetése 4 milliárd 459 millió forint bevétellel, 4 milliárd 362 millió kiadással zárt. A kiadás főösszegén belül a működésre 1 milliárd 880 milliót, a felújításokra 15 milliót, a beruházásokra 2 milliárd 467 millió forintot költött a város. Az önkormányzat vagyona 10 milliárd 820 millió forint. A fejlesztési hitel állomány 6 millió forint. Eredményes év volt!

A rendőrségi és polgárőri beszámoló is jóváhagyásra került. Jelen volt Oltyán Sándor alezredes, és Paraizs Tamás főhadnagy és a polgárőrök vezetője Szűcs Ferenc elnök. A beszámolókból megnyugtató adatokat lehetett olvasni, de remélhetőleg a lakosságnak érezhetően nőtt a biztonsági érzete. A statisztikai adatok javultak mind a vagyon elleni, mind a rablások, mind a közrend elleni, mind a közlekedési bűncselekmények területén. Természetes, hogy akit megloptak, akit kiraboltak nem ezt érzi, de az összesített adatok valós javulást mutatnak. Kedvező, hogy szoros együttműködés alakult ki a polgárőrség és a rendőrség között.

Néhány statisztikai adat 2003 évre: 56 közúti baleset volt, amelyből halálos kimenetelű baleset 5, súlyos sérüléssel 11, könnyű sérüléssel 16, ismertté vált lopás 226, vagyon elleni cselekmény 354, az előző évben 500 volt. Az ittas vezetőkből 180 személyt sikerült kiszűrni. A Hunyai Takarékszövetkezet ellen 2 fegyveres rablás, kiemelt bűncselekmény kategória, az első rablás gyanúsítottja előzetes letartóztatásban van. A bűnügyi állomány létszáma 6 fő. A testület véleménye szerint a technikai feltételeken lehetne javítani, célszerű lenne még a város anyagi segítségével is, beállítani legalább egy motoros rendőrt.

A fürdő május 1-től megnyitja kapuit. Az idei árjegyzék is jóváhagyásra került, a környező fürdők áraihoz hasonlítva méltányosak az árak. Például: napi jegy 600 Ft, hétvégi családi belépő: 2.400 Ft, (2 felnőtt, 2 vagy több gyerek), nagycsaládos napi belépő: 1.500 Ft.

A kereskedelmi szálláshelyek és magán szálláshelyek ellenőrzésére 2 fő vendégellenőr foglalkoztatását hagyta jóvá a testület.

Blaha úti óvoda kertjének bővítésére megvásárlásra kerül 276 m² terület Kondorosi Zsolttól.

Sikertelennek minősítette a Pénzügyi Bizottság az augusztus 20-i ünnepség megrendezésére kiírt pályázatra érkezett egyetlen pályázatot. Sajnálatos félreértés történt, ugyanis a város csak azt a 2 millió forintos összeget adja az ünnepségre, amit megnyert. A pályázati sajtóteret a rendezőtől várja. A pályázó szerint, az eddigi színvonalon való rendezés 2 millió forintos támogatásból nem jöhet ki, ezért a pályázó vissza lépett. Az új kiírás szerint pályázhat most már nem helyi vállalkozás is!

Jóváhagyásra került a Gyomaszolg Kft. 2003. évi mérlege és jövő évi üzleti terve.

Császárné Gyuricza Éva
képviselő

Dr. Dávid Imre polgármester köszönti
a Világtalálkozó résztvevőit

A Holler étteremben ismét együtt voltunk, mintegy 140-en, amikor ki-ki megjött az általa választott programról. Itt igen finom ebéddel vártak. Többen a gimnáziumban, illetve Endrődön ebédelték. A polgármester úr Dr. Dávid Imre pohárköszöntőjében meleg szavakkal üdvözölte a jelenlévőket, majd a Gyomai Szülőföld Baráti Kör nevében Köhler Mihály úr szöveget olvasott az ünneplőkhöz. Javasolta, hogy a gyomai temető sírkert rendbehozatalára minél többen adakozzanak, elsőként fel is ajánlott egy jelentős összeget. Ezt követően az Endrődiek Baráti Körének elnöke, Dr. Latorcai János üdvözölte a jelenlévő ünneplő közönséget, és többek között elmondta, hogy a Baráti Kör egyik tagja, nevezetesen Buckó Imre kezdeményezésére és közreműködésével egy emléklap készült a mai nap emlékére. Ezt a lapot minden jelenlévő megkapta (újságunk előfizetői is!).

Erre az ünnepségre került nyilvánosság elé a Gyomaendrőd KI KICSODA? című kiadvány, amelynek főszerkesztője Dr. Szilágyiné Németh Eszter és Kovácsné Nagy Katalin voltak. 1070 endrődi és gyomai személyről szól a könyv, nagyon nagy érték a jelen és jövő számára, hogy mindez megörökítésre került. Köszönet és hála mindazoknak, akiket illet, régi hiányt pótoltak a szerzők és segítőik.

Még mindig nem volt vége a programsorozatnak. A Kner Gimnáziumban délután kettő órakor nyitották meg hivatalosan azt a képzőművészeti kiállítást, amelyet a valamikor ott végzett diákok munkáiból állítottak össze.

Endrődön a Népházban délután 3 órakor kezdődött az Első Gyomaendrőd Tudományos Néprajzi Konferencia, amelyek neves előadói voltak: a konferencia fővédnöke Ujváry professzor, előadói: Dr. Szalai Emőke, Dr. Dénes Zoltán, Gecse Annabella. Az előadás sorozatot szép számú érdeklődő hallgatta végig. Ismét gazdagodtunk nagyon sok olyan ismerettel, amelyek nélkül lehet ugyan élni, de kár lenne kihagyni, ezért az előadásokról a későbbiekben még tudósítjuk olvasóinkat.

Így ért véget a két napos ünnepség. Az időjárás majdnem végig kegyes volt. Délután 3 óra tájban már nem bírták a felhők tovább tartani, és eleredt az eső, de ezt már nem bántuk, mert amit szeretünk volna, azt elértük. Megmutathattuk a várost ünnepi díszben, meleg szeretettel fogadtuk a hazaérkezőket, és őszintén reméljük, hogy mindenki gazdag élményekkel, jóleső találkozások emlékeivel tért haza. Azzal búcsúztunk, hogy 4 év múlva, de reméljük előbb is, újra, ugyanitt ismét találkozhatunk mindazokkal, akik más vidéken találták meg boldogulásukat.

El kell mondani az igazságot, nagyon hiányoznak az itthoni életből mindnyájan, kivétel nélkül értékes emberek, mindenki a maga területén nagyszerű, sikeres ember. Sajnálatos tény, hogy a magyar vidék kitanítgatja, de megtartani nem tudja fiait, lányait. Ezért is csökken folyamatosan a vidéken élők száma, így van ez városunkban Gyomaendrődön is. A találkozó értékelésénél ezt a fájó tényt nem lehet, nem szabad elhallgatni a krónikásnak... a sok-sok szép emlék mellett.

Az előkészítő munkáért a szervezőknek járó köszönetet a búcsúzóinkori fátyolos szemek, a meleg ölelések, és az Emléklap néhány sora méltón kifejezi:

„Öröm és boldogság tölti el szívem,
Hogy újra láthatlak drága szülőföldem
...Köszönöm Istenem, hogy ezt megélhettem!
Örökkön áldott légy drága szülőföldem”.

Császárné Gyuricza Éva

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

MEGHÍVÓ - Május utolsó vasárnapján, (május 30.) az Endrődiek Baráti Köre a hagyományos **HŐSÖK NAPI** ünnepségre hívja az itthon élő és az elszármazott endrődieket, és mindenkit, akinek ez az ünnep fontos.

Az ünnepség 10 órakor kezdődik a Szent Imre Római Katolikus templomban, engesztelő szentmisével, az I, II, világháború és az 1956-os forradalom áldozataiért. A mise után a Hősök terén ünnepség és utána koszorúzás és az emlékezés virágainak elhelyezése. A rendezők kéri, hogy minél többen jöjjenek el, és hozzanak egy szál virágot a hősi hallottaink emlékműveikhez.

Az ünnepség után közös ebéd lesz a Bowling Étteremben (a volt Enci területén), az ebédre való jelentkezést május 27-ig kérjük: 66/386-323, vagy 284-435 telefonon, főleg az esti órákban.

A Bethlen Gábor Szakképző Iskola és Kollégium 2004. április utolsó napjain rendezte meg igen nagy sikerrel a VI. Gyomaendrődi Nemzetközi Sajt és Tűrófesztivált. Szakkiállítások, bemutatók, előadások, és változatos szórakozási lehetősége volt a résztvevőknek.

Békés Megye Képviselő Testülete, Békés Város Önkormányzata, Békéscsaba Megyei Jogú város Önkormányzata és Gyula Város Önkormányzata közös ünneplésre hívta és várta Békés megye lakosságát. Hazánk, a Magyar Köztársaság Európai Unióhoz történő csatlakozása tiszteletére rendezték meg az EURÓPA MAJALIS-t a Békéscsabai Repülőtéren, május 1-jén. Változatos, sokszínű programok, fesztiválok, bemutatók, versenyek, táncok, zenekarok, ejtőernyős, műrepülő bemutatók, koncertek szórakoztatták a nagyérdeműt.

Április 20-án Békésszentandrásán nagyszerű fórumot rendezett a helyi Fidesz és a helyi Nyugdíjasok és Mozgáskorlátozottak Szövetsége és a Polgári Kör közösen. A fórum vendége volt Dr. ASZÓDI PÁL a Fidesz Nyugdíjas tagozatának országos elnöke. Nagyon nagy számmal érkeztek a helyieken kívül a környező települések nyugdíjasai - így városunkból is, - Aszodi úr reális értékelést adott a nyugdíjasok jelenlegi és várható helyzetéről. Sajnos, a 3 milliós nyugdíjas, annak ellenére, hogy szinte kivétel nélkül becsületes hosszú évek munkája után megérdemelné a gondatlan életet, sajnos többségük nem lehetnek teljes biztonságban. A nyugdíjas kosár szerint számított infláció, az áremelés lényegesen magasabb, mint az országos átlag. Különösen az alacsony nyugdíjasok jövedelme a szűkös megélhetést is alig biztosítja.

A gyógyszerár emelése, az energiaár emelése, és az élelmiszerárak jobban nőttek, mint a nyugdíjak, hiszen az idei nyugdíj emelés 6,3% volt, ezzel szemben a villany 13, a gyógyszer 16%-kal nőtt, nem beszélve a gáz- és élelmiszerárakról. A jelenlegi kormány ígérete nem így szólt! A nyugdíjak reálértékének növelése sajnos nemhogy nőne, érezhetően csökken. Elég, ha valaki megnézi például, hogy két évvel ezelőtt mennyi volt a gázszámlája, vagy a szennyvíz számlája, és mennyit emelkedett ez idő alatt a nyugdíj.

Dr. Ágoston Sándor Dévaványán élő gyomai történész több évi anyaggyűjtő és levéltári kutatómunka alapján megírja:

„A hazáért és a szabadságért – előre! Gyomaiak és endrődiek a dicsőséges 1848-49-es szabadságharcban” című könyvét.

Könyvében emléket állít a szabadságharcban fegyverrel és fegyver nélkül harcoló földijeinknek, azoknak a hőseinknek, bátor férfiaknak és nőknek, akik a haza hívó szavára harcba mentek.

A könyv előre láthatólag jövő év márciusában jelenik meg.

Előrendelést lehet leadni:

Gyomán: Könyvesbolt Szabadság tér 3; Városi Könyvtár Kossuth u 50;

Endrődön: Könyvtár Blaha út 21; MA-ZSI Papír-írószer Hősök tere 12/2

Dr. Ágoston Sándor, 5510 Dévaványa, Széchenyi út 5

Április 22-én városunkba látogatott Dr. Becsey Zsolt, aki a júniusi választáson a Fidesz listáján szerepel. Megválasztása esetén a megyénket fogja képviselni az Európai Parlamentben. Lehetünk volna többen is a fórumon. Főleg azok hiányoztak, akiknek az ott kapott információ mindennél többet érhetne! A fórum egyik felszólalója meg is fogalmazta, hogy ilyen részletes, érthető előadásokra már régebben is szükség lett volna, de ma is nagyon sokat ér és hasznos volt. Akik ott voltak, remélhetőleg sokkal világosabban láthatják a közel és belátható jövőben ránk váró helyzetet. A június 13-i választás súlya, fontossága, a részvételünk felelőssége egyértelműen kirajzolódott. Minden felelősen gondolkodó embernek tudnia kell, hogy nagy a tét! Az Európai Parlamentbe kerülő 24 magyar képviselő közül hogy hányan kerülnek az egyes pártok frakcióiba, ezt mi választók döntjük el. Aki felelősséget érez a jelen és jövő nemzedékért, azért hogy. hazánk nemzeti, keresztény erkölcsi alapokon nyugvó érdekeit minél többen képviselje az Európai Néppárt frakciójában, valamint Békés megyét hozzáértő, Szegeden elérhető ember képviselje, az már a fórumon eldönthette, hogy a FIDESZ –re adja le a szavazatát június 13-án.

Megjelent a Gyomaendrődi KI KICSODA? című kiadvány. A könyv megvásárolható: Az Endrődi és a Gyomai Városi Könyvtárban, Szendrei Lászlóné Gyomaendrőd Achim u 18, Halász István Achim út 3, ára 1900.- forint

ADOK, HOGY ADJÁL! - Matolcsy György volt gazdasági miniszter április 16-án Békés megyei körútja során ellátogatott városunkba is. A megyei körútja során azokba a helységekre járt, ahol a Széchenyi terv keretében elindultak a fürdő fejlesztések. A gyomai fürdő igen megnyerte tetszését, - ami valóban imponáns képet mutat - . A volt gazdasági miniszter a fürdő beruházásunkat „különleges, színes, izléses, természetes és egyedi” jelzőkkel illette. „Békés megyében csoda született!” Valóban csodálatosan szép a fürdőnk belső faburkolata, a góti-kusznak tetsző óriási ablakok, amelyek körpanorámát biztosítanak a liget gyönyörű fáira, igényes és szép a kivitelezés is.

A látogatás során mód volt arra, hogy néhány gondolat erejéig beszéljünk. Elsőként a Széchenyi tervről, amelynek az volt a gazdasági filozófiája, hogy ha összefog az állam, az önkormányzat vagy az egyéni és családi vállalkozás, akkor élhető települések lesznek. „Adok, hogy adjál” elvet érvényesítették, mert bizonyított tény, hogy a költségvetés jobban jár, ha ad, mert többet kap vissza! A beruházások munkahelyeket teremtenek, több adó folyik be a költségvetésbe, és még más területeken is nőnek a bevételek, tehát mindenki jól jár! Ilyen elvek alapján indult el a „termál gyűrű”, országosan 40-45 fürdő fejlesztés megvalósítási programja, amelytől a gyógy-idegenforgalom ugrásszerű növekedését várták. Így lehetett volna a Széchenyi terv a magyar gazdaság európai felzárkóztatásának eszköze. A magyar gazdaság valóban lendületbe került, meg is született a Széchenyi plusz, ami többek között a vidékfejlesztési programot, a vállalkozást segítő adórendszer, az EU alapokhoz való csatlakozást, az államadósság deviza összetételének javítását szolgálta volna.

Sajnos, mindezek ellenére a kormányváltás után a Széchenyi tervet nem folytatták, a beruházások megtorpantak, és az uniós pénzek pedig még nem jöhetnek. Lényeges üzleti fellendülésre jelenleg nem, csak 3-4 év múlva számíthatunk. Ezt a nehéz átmeneti időszakot kell kibírnunk, ami azt is jelenti, hogy csökken a fogyasztás, csökken a reálkereset, el kell halasztani sok korábban tervezett beruházást, mert a hazai pénz elfogyott! Sajnos nincs beruházásösztönző hitelpolitika sem, a jelenlegi kormány feláldozta a forint stabilitását is. Matolcsy miniszter felhívta viszont arra a figyelmet, hogy mindezek ellenére tervezni kell, legalább 5-7 évre előre! Jól végiggondolt, kiszámolt, komplex, ugrásra előkészített tervek szükségesekek. Össze kell szedni a javaslatokat, a tudást meg kell szerezni, és meg kell találni a szövetségest! Véleménye szerint a csatlakozás első idejében a „húzó” program, amire elsőként lehet támogatást szerezni, a logisztikai rendszer lesz! Ezt mindenképpen figyelembe kell venni főleg az önkormányzatoknak, valamint azt, hogy ma 1 millió család él mezőgazdaságból, ezért olyan mezőgazdasági programra van szüksége az országnak, amely a magyar paraszti sorsot nem szociális kérdésként kezeli! Munkahelyteremtő és munkahely megtartó mezőgazdasági programra van szükség! A föld az Élet! Vigyázzunk rá!

A városi látogatását a miniszter úr Domokos képviselő úrral együtt Kiszrét zugi látogatással fejezte be. Megnéztük együtt azt a csodálatos környezetet, ahol a Kiszréti Gyógyászalóért Alapítvány földje van, és amelyre olyan beruházást célszerű tervezni, ami a gyomai fürdő szolgáltatásait egészítené ki, például 160 ágyas szálloda formájában. Reméljük, ennek is eljön egyszer az ideje!

Császárné Gyuricza Éva

In memoriam

Szülőföld: Bölcse, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelvem billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér ize, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

Dr. Isépy Tamás

1924-2004

országgyűlési képviselő

1924. március 20-án született a mai Szlovákia területén lévő Barancson.

1942-ben a miskolci Fráter György Főgimnáziumban érettségizett. 1946-ban a Pázmány Péter Tudományegyetem jogi karán szerzett doktori oklevelet. 1950-től magánügyvéd. 1952-1953-ban kitelepítették a Hortobágyra.

1955-től harmincöt éven keresztül ügyvédi munkaközösségben dolgozott Miskolcon. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Ügyvédi Kamara elnökségi tagja. Az Országgyűlési Könyvtár Tanácsadó Testülete és az Igazságügyi Minisztériumban működő jogi szakvizsgabizottság tagja, 1990-1994 között elnöke volt. Ügyvédi tevékenységét képviselősege óta szünetelteti.

1989 októberében belépett a KDNP-be. 1990. májustól 1994. júliusig az Igazságügyi Minisztérium politikai államtitkára. 2004. február 25-én megkapta a Magyar Köztársaság Érdemérmé kitüntetését.

1990 óta országgyűlési képviselő.

1995. februártól 1997. júliusig a KDNP frakcióvezetője. Miután a KDNP frakció megszűnt, 1997. július 23-án csatlakozott a Fidesz-képviselőcsoporthoz, ahol frakcióvezető-helyettesessé választották. Az 1997. augusztus 30-án megalakult MKDSZ alapító és elnökségi tagja. 1998. szeptembertől 2002. májusig újra frakcióvezető-helyettes. A 2002. áprilisi választásokon országos listáról került be a törvényhozáshoz. Tagja volt a kulturális és sajtó-, illetve alelnöke a mentelmi, összeférhetetlenségi és mandátumvizsgáló bizottságnak. 2002. május 15. óta a Fidesz frakcióvezető-helyettese.

2000-ben járt városunkban. Ő nyitotta meg Ujházy Aranka ikonkiállítását.

Dr. Latorcai János búcsúbeszéde:

Kedves Gyászoló Család! Tisztelt Búcsúzó Gyülekezet!
Barátaim!

A felhők borulásából ki-kitekintő nap, a lassan zöldbeboruló természet, a fák és a virágok már a tavasz közeledtét, az élet indulását jelzik, de itt a temető időtlenséget sugárzó belsejében mégis búcsúzóhoz szólít a lélekharang.

Ismét az élet és a halál értékrendje lett úrrá rajtunk, s vágott könyörtelen léket modern és megbomlott világunkban.

A végső tiszteletadás e fájdalmas perceiben megrendült lélekkel állok kedves barátom, Isépy Tamás földi hamva mellett,

hogy a barátok, a munka- és pályatársak, a tisztelők nevében egy utolsó Isten-hozzádat mondjak.

Amikor jó félévvel ezelőtt egy beszélgetésünk során, közeledvén nyolcvanadik születésnapja, arról érdeklődve, hogy születésnapj ünnepségén majd hogyan mutassam be életét és pályáját, rövid gondolkodás után így válaszolt:

„Ha megélem, talán mondd majd azt, hogy Isépy Tamás előtt fényes múlt áll.”

Sajnos egészségének romlása már nem tette lehetővé, hogy elmondhassam mindezt, de megadta a sors, hogy én is ott állhattam kórházi betegágyánál, amikor Mádl Ferenc köztársasági elnök úr - átadva neki a köztársasági érdemérmét - méltatta életét és munkásságát.

Nehéz feladat és szomorú kötelesség beszélni most arról a sok-sok megalázással és fájdalommal szegélyezett, de meg nem tört, végül mégis sikert, elismerést hozott életről, ami Neki osztályrészlül jutott.

Életútján a történelem villámai cikáztak, időről időre áttört rajta a huszadik század szégyene, s mégis képes volt mindezt derűs lélekkel és humorérzékkel megélni.

A tisztességet a családi házból hozta, a helytállást, a kitartást is még parányi emberként ott tanulta meg.

A tudást az elemi és a gimnáziumi évek után a Pázmány Péter Tudományegyetem Jogi Karán szerezte. Tanulmányai során mindvégig iskola-első, aki különös gondot fordít irodalmi- és zenei műveltségének kiszélesítésére, folytonos megújítására is.

Az ifjúság gyönyörűségeit igazán meg sem kóstolhatta, hiszen egyetemi tanulmányait a háború szörnyű zivatarra keresztelte, a pályakezdet, pedig már egy, egyre jobban kiüresedő, értékvesztett világban következett.

Majd a sok-sok nyomorúságot, megpróbáltatást hozó hortobágyi GULÁG évei jöttek, de ahogy oly sokszor elmesélte: lelkében mégsem a fájdalom és a keserűség maradt meg, hanem egyfajta öröme, hiszen feleségét itt ismerte meg és itt jött rá, hogy a hortobágyi napkelténél csodálatosabb természeti jelenség nincs a földön.

Hazatérte után, ismét az ügyvédi élet időszaka, a családépítés, a tudásgyűjtés, a tapasztalatszerzés, az egyházközségi munka, a csendes felkészülés időszaka következett.

Évtizedekig tudta őrizni rendületlenül, ott benn, a lélek legmélyén a haza- és igazságszeretetet. Csöndben, hibátlanul.

De, amikor szólította a történelem, legyőzte hatvanhat évesen minden fáradtságát, kiállt a tettek mezejére, és fiatalokat megszégyenítő munkatempóval vette ki részét Hazánk megújításából.

Tudta, hogy maradandót szilárd elvi alapokon, észszerű kompromisszumok árán, közös akarattal lehet csak teremteni.

Számtalan csatát nyert így a kilátástalannak tűnő perekből kezdve, a tető alá hozott kétharmados törvényekig.

De ugyanezzel a sziklaszilárd hittel és elkötelezettséggel vezényelte le azt a, mára már történelminek nevezhető küzdelmet is, melynek eredményeként ma újra lehet kereszténydemokráciáról és egységes keresztény-nemzeti oldalról beszélni a magyar politikai erőterben.

Példát kaptunk! Példát adott, hogyan kell kereszténydemokratiként a napi munkát elvégezni, hogyan kell a baráti, a munkatársi kapcsolatokat elmélyíteni, s hogyan kell mindezek mellett ifjakat lepipáló szorgalommal figyelni a világ változásait, figyelni az eseményeket, gondolkodni azokról és reagálni is, írni is, publicisztikát és elemzéseket, de szépirodalmi igényességgel megfogalmazott visszaemlékezéseket, életélményeket is.

És olvasni, olvasni, időről időre visszatérni könyvtára nagyjainak gondolataihoz, nemcsak élményeinek, ismereteinek megújítása céljából, hanem erőgyűjtésre, lelkesítésre a hétköznapi szorításában.

Bevallom, soha nem tudtam elképzelni, miből meríti azt a hallatlan, lenyűgöző energiát, amellyel képes volt nyomon-követni a hazai közírást ugyanolyan alaposan, mint a komolyzenei életet, a szépirodalmat vagy a jogi szakirodalmat.

Közismert volt a színház iránti legendás szerelme, de csak közvetlen környezete ismerte a Rádiózenekarnak, az Evangéliumi Színháznak a háttérből nyújtott csöndes segítségét, amivel kitárukozás nélkül járult hozzá a magyar szellemi és művészeti élet gazdagodásához.

folytatás a 90. oldalon

Historia Domus

DOBOS LAJOS

1889. április 29-től – szeptember 9-ig

Február 16. Schiefner Ede nagyváradi kanonoknak kinevezetik. Helyébe id. Wodiáner Albert kegyúr március 6-án történt jelölése alapján:

Március 8-án Dobos Lajos körösladányi plébános nevezetett ki endrődi plébánosnak, ki is az endrődi plébániát közvetlen elődje kézéből:

Április 29-én vette át. Ezen átadás alkalmával Schiefner prépost-kanonok azon egyszáz forint váltságdíjat, melyet eddig a gazdasági épületek fenntartása címén az utód, elődjének fizetni szokott volt, elengedte, (levéltár XXI. 1889.) azon kötelezettséggel, hogy azon épületeket minden következő plébános fenntartani s utódjának szintén díj nélkül átadni tartozik, mely intézkedés 1008/889. szám alatt főpásztori jóváhagyást nyert.

Átadott tőkék:

I. Templomé alapítványi: 1.054,74 forint, ipartöke: 7.028,74 forint, összesen: 8.082,74 forint.

II. Misesalapítványi: 13.697,60 forint.

III. Plébániái: 1.830 forint.

IV. Keresztek, szobrok, Mária-oltár: 427,50 forint.

V. Kálváriáé: 2.806 forint (ipart. nélkül).

VI. Tanítói s iskolai alapok: 1.700 forint.

VII. Kalmár-féle szegényalapé 3.958 forint. A Vida-alap tőkéje Békés vármegye kezelése alatt van, s belőle a plébános kérésére időnként küldenek az endrődi fiók-pénztárba, melynek tartalmáról ő számol el.

1852-ben a templomnak csak 161 váltóforint (Vida-féle) alapja, ipartöke semmi, és 3.600 váltóforint misesalapítvány képezte az átvétel tárgyát. A Kalmár-alap gróf Bolzaéknál volt elhelyezve.

Május 19. Dobos Lajos új plébános az egyháztanáccsal a következő egyezséget kötötte:

I. A hitközség évenként pontosan kiszolgált a plébániára szállítva – a plébánosnak: a/ természetben: 24 köből tiszta búzát, 24 köből árpát, (levéltár XX. 1889.) 24 köből zabot – 24 öl kemény tűzifát – 24 akó hegyi óbort. B/ készpénzben: az egyszerű temetések, avatások, rendes időben végzendő esketése stólaváltsága díjában 200 forintot – párbár és egyéb apró köteleységek váltságdíjában 700 forintot o. értékben. A két káplánnak pedig 210 forintot negyedévi előleges részletekben.

II. A plébános fizeti: a/ az állandó illetményre kirótt kereseti adót, – 146 1360/1600 kat. hold földjére eső állami egyenes földadót s az ált. jövedelmi pótdadót, - b/ az ártéri adót, - c/ a plébániái szőlő termesére eső fogyasztási adót. Ezen egyezséget az egyházi hatóság 1889. május 31-én 1173/888. szám alatt megerősítette.

Szeptember. Számborovszky helyébe, aki Nagyváradra ment, a mirhóvégi Schiefner iskolához Sárhegyi Károly kókai tanító, választott nyolc pályázó közül. Javadalma: 400 forint a hitközség pénztárá-

ból, 60 forint a Schiefner-alapból (1.000 forint) és 3 kishold föld.

Az alsó épület végén egy magtárt csináltatott a plébános 145 forintért, melyet a plébánia-pénztár fedezett.

Szeptember 4. Vagaszky János káplán Várad-újvárosra, helyébe Gyuláról Szent-Királyi Zoltán rendeltetett.

Szeptember 9. Dobos Lajos plébános régi agybántalomból eredő beszámíthatatlan állapotában a tanyán vadászfegyverével magát agyonlőtte. 11-én Schiefner prépost-kanonok eltemeti a Szarvasvégi temetőben. Dobos Lajos született: 1847-ben..... Iskoláit, mint Sz. József-intézeti növendék és a teológiai tanfolyamot Nagyváradon végezte. Pappá szenteltetett 1872-ben. Jeles szervező tehetség és kitünő műfordító volt. Bougaud „Kereszténység és korunk” című munkájának remek magyarítása, melyet Spett Gyulával végezett, szép nevet biztosít neki a magyar irodalom történetében.

Szeptember 16-án Spett Gyula, gyomai plébános, mint püspöki biztos, a plébániát Bedák Mátyás ideiglenes adminisztrátornak átadja. Ugyancsak ő megáldja a szarvasvégi kettős tantermű új iskolát, melyet a hitközség Turcsányi István vállalkozó által építtetett 3.745 forinton, beleértve a tanítólakásul szolgáló régi ház értékét is. Az I-II. osztályú fiúiskolához 14 pályázó közül az iskolaszék megválasztotta Heffner Ferencet Kisjenőből, a leányiskolához Iván Kálmánt Klárafalváról. Jövedelmük 400 forintban s az egyiknek lakás természetben, másiknak 80 forint laktörvény lön megállapítva.

GRÓCZ BÉLA

1889. november 7-től – 1900. március 1-ig

Grócz Béla született Békés megyei családból, 1843. január 1-én Pusztakeresztúron Torontál megyében; az 1819-ben elhunyt Grócz János békési plébánosnak kis-unokaöccse. Iskoláit, mint Salamon-intézeti növendék Nagyváradon végezte, ugyanott vette föl bold. emlékeztető Szaniszló püspök 1859-ben a papnevelőbe. Pappá szentelte 1865. július 15-én Vácott – Szaniszló betegeskedése miatt – Peitler püspök. Káplán volt 1865. októbertől – 1867. novemberig Nagyvárad-újvároson Lázár Miklós, a költő, 1867. novemberől 1868. januárig Endrődön Schiefner Ede, 1868. januártól októberig Olasziban Palotay László, és 1868. októbertől 1874. szeptemberig Neumann József s egy évig Gondócs Benedek mellett. 1874. szeptembertől úratus az ujon-szervezett csorvási lelkészi állomáson. 1889. október 26-án dr. Schlauch Lőrinc püspök id. báró Wodiáner Albert kegyúrnak október 21-én kelt bemutatkozó levele alapján, endrődi plébánosnak nevezte ki. November 7-én vette át Bedák Mátyás ideiglenes adminisztrátortól Spett Gyula püspöki biztos közbejöttével a plébániát, november 19-én pedig őt ugyanebbe Schiefner Ede prépost-kanonok beiktatta. 1895-ben Szt. Antalról nevezett drávecsi (daróczi) címzetes

AZ ENDRŐDI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE (részletek)

prépost. 1899. október 9-én kanonoknak kinevezve, november 21-én beiktatva.

Elhunyt 1918. április 8-án, mint nagy-prépost, püspöki helynök.

December 12-én 16 új egyháztanácsos választott 6 évre: Varga p. József, Hunya Elek, Kovács j. István, Jánosik István Uhrin Lajos, Uhrin i. Imre, Timár sz. János ifj. Uhrin József, Forgács István, Kalmár József, Sóczó i. József, Timár Ist. János, Uhrin Ádám, Kurila p. Pál, Gubucz gy. József.

Póttagok: Kovács Dániel, Hunya m. Mátyás, Hunya j. József, Iványi p. Imre, Timár i. József, Varjú József.

Ezek mellett a három évvel ezelőtt választott következő régiebb tizenhat képezte az egyháztanács választott tagjainak teljes sorozatát: Czenger László, Hunya j. Mihály, Uhrin a. György, Gyuricza Bálint, Hanyecz gy. György, Uhrin a. Imre, Hornok György, Hunya p. Mátyás, Hunya j. András, Juhász Imre, Timár s. András, Vaszkó Mihály, Giricz gy. István, Vallis József, Hunya Lajos, Katona János. Nem választott tagok: a plébános, két káplán, az öt legrégebb (szolgálati idejére) tanító. (1895. dec. 15-iki választás jegyzőkönyv). Végre hivatalból tagja a plébános által kinevezett templomnok. A dec. 22-én tartott alakuló gyűlésen alelnöknek megmaradt Hunya j. Mihály. A gondnok fizetése 200-ról 150-re leszállított s megválasztották Katona gy. Mihályt. Templomnok maradt továbbra is Katona János.

Az új egyháztanács a plébános indítványára végzésileg kimondta, hogy a maga kebléből nem fog „iskolaszéknek” nevezett szűkebb testületet választani, hanem a törvény és püspökházi rendszabályok értelmében választandó iskolaszék gyanánt is fog működni, természetellenesnek találván azt, hogy egy szűkebb testület nagyobb jogokat gyakoroljon (iskolák állítása, tanítói állományok szervezése, tanítóválasztás stb.), mint a hitközség teljes képvisellete, az egyháztanács.

Fő jegyző volt ez időben Salacz Imre 1848 óta, második Harsányi Dániel, harmadik Lombay Géza. Bíró: Timár István, albíró: Pintér József.

Ez évben alapítványok nem tettek.

Az eddig szokásban volt karácsonyi éjféli mise-prédikációt az új plébános elhagyta, s helyette a halottak esti ájtatosságát hozta be.

Egyébként megmarat a régi rend: a plébános prédikált minden vasárnap az első és ünnepnapon a második misén és katekizált a nagyobb fiúk és leányok iskolájában heti 2-2 órában.

Karácsony utáni vasárnaptól január utolsóig egy vasárnapon Jézus sz. gyermek-sége társulatának ájtatossága az első szentmisén. Alkalmi beszéd, melyben az Évkönyvből és az Évi jelentésből adatok olvastatnak fel a társulat bevételeiről és működéséről. Mise után a kegyelmesség létániája.

Fehérvasárnapon ünnepélyes első áldozás.

Katolikus oldal

MÁJUSI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 7 órakor, hétköznap reggel fél 8-kor.
Májusi litánia este 7-kor. Pünkösd mindkét napján délelőtt 10-kor és este 7-kor. Pünkösdhétfőn elsőáldozás.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

május 9-én és 23-án-vasárnap fél 12.
május 2-án 15 órakor anyák napi mise

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor. Kedden, csütörtökön, elsöpénteken és szombaton este 6-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise.
Pünkösd mindkét napján reggel 8-kor. Májusi litánia hétköznap fél 6-kor, vasárnap fél 10-kor.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, előtte fél 10-kor énekes májusi litánia, hétköznap reggel 8-kor, utána litánia, szombaton 18 órakor (litániával kezdődik) vasárnapi előesti mise.

MÁJUSI ÜNNEPEK

1. szombat: Szent József, a munkás
2. vasárnap: **Húsvét 4. vasárnapja**
3. hétfő: Szent Fülöp és Jakab apostolok
4. kedd: Szent Flórián vértanú
7. péntek: Boldog Gizella
9. vasárnap: **Húsvét 5. vasárnapja**
12. szerda: Szent Nereusz, Achilleusz, Pongrác vértanúk
13. csütörtök: A Fatimai Boldogságos Szűz Mária
16. vasárnap: **Húsvét 6. vasárnapja**
18. kedd: Szent I. János pápa vértanú
20. csütörtök: Sienai Szent Bernardin áldozópap
21. péntek: Magallenes Szent Kristóf és társai vértanúk
22. szombat: Szent Rita özvegy
23. vasárnap: **Urunk mennybemenetele**
24. hétfő: Szűz Mária, keresztények segítése
25. kedd: Tiszteletreméltó Szent Béda áldozópap
26. szerda: Néri Szent Fülöp áldozópap
27. csütörtök: Canterbury Szent Ágoston püspök
30. vasárnap: **Pünkösdvasárnap**
31. hétfő: **Pünkösdhétfő**

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

A katolikus hit elemei (29)

Imádságok, népek imái (10.)

Ausztria, Németország, Svájc

4. Bingeni Szent Hildegard: Himnusz a Szentlélekről

Ó, Isten lelkének tüze, minden teremtmény életének élete, szent vagy, ki a formákat élteted!

Szent, ki irral kened a törések veszélyét s gyógyítva dörzsölöd a bűzös sebeket!

Szentség szellője, szelelője, szeretet tüzelője!

Ó, zamat a melékben, édes íz, ki szíveinkbe átívódsz az erények jóillatával.

Ó tiszta forrás, akiben példázható, hogy Isten maga köré gyűjti az idegent s megkeresi az elvesztettet.

Ó élet páncele!

Ó egység záloga minden tagok között!

Ó tisztesség öve, áldj meg és tégy boldoggá!

Erős pálya, lelki út, ki áthatóltál mindenben a magasságban s földi világban s minden mélység szurdokában: mindenkit összekötsz és egybehajtasz.

Általad felleg árad, levegő röpi, átívódik a kő, vizek folyókat öntenek és zöld pompát izzad a barna föld.

S te neveled a doktorok erényét, akiket életükben a bölcsesség ihlete vidámit.

Dicsőség, hát neked, ki a dicsőség hangja s élet öröme vagy; remény és erős becület, s fényességgel fizetsz!

(Babits Mihály fordítása)

HILDEGARD, Bingeni, Szent (Burg Böckelheim, 1098 — Rupertsberg, Bingen, 1179) misztikus. Az általa létesített rupertsbergi és eibingeni kolostor főnöknője

6. A kereszties vitézek éneke

Az Úr nevében indulunk, az ő kegyére vágyódunk, segítsen Isten ereje és az a sír, a szent, Isten maga feküdt bent! Kyrieleison!

Kyrieleis, Christeleis! Szentlélek Isten vezess, Istennek igaz Szava, hogy bátran menjünk tova! Kyrieleison!

Segítsen minket szent sírja Annak, ki magát nekünk adta, szentséges sebeivel: hogy Jeruzsálembé jutván majd örvendezhessünk, és a mennyek országában megadja Isten nagy jutalmát, énekeljük: Kyrieleison!

Úr Krisztus! Ó jóság! Szent véred által óvjál, szentséges sebeiddal:

hogy boldogan találjon az angyalok édes dala országodban: Kyrieleison!

5. Ima szülőkért és testvéreikért

Mennyei Atyám, köszönöm neked, hogy szüleimen keresztül számtalan jótéteményben részesítettél. Fizess meg nekik a sok jóért, amit velem az első naptól kezdve tettek; és segíts, hogy halás lehessenek irántuk.

Aldd meg munkájukat és fáradozásukat, tartsd meg őket jó egészségben, vigasztald őket a megpróbáltatások idején. Engedd, hogy gazdagodjanak a jóban és őrizd meg őket minden rossztól.

Aldd meg testvéreimet is és minden rokonomat. Ne engedd, hogy családunk egy tagja is elveszék örökre, hanem egyesíts mindannyiunkat újra örök atyai házában. Amen.

7. Flüeli Szent Miklós Miatyánkja

Mi Atyánk, irgalmasság örökkévaló Atyja, Te mindig szerető, hűséges Atyja maradsz hívő és engedelmes gyermekeidnek, s Te magadat itt a földön a szegény ember szolgájává és támaszává tetted: engedd, hogy bűneinkből megtérve engedelmes gyermekeid lehessünk!

Kérünk téged, mennyei Atyánk, minden hívő emberért, engedd, hogy ismereted és életük megszentelése által neked tetsző életet éljenek, hogy soha el ne szakadjunk országodtól, hanem általunk és bennünk megszenteltessek a te neved Fenséged dicséretére és dicsőségére.

Urunk, Jézus Krisztus, nem az evilági országért kérünk téged, amely mulandó és ideiglenes, hanem azért az Országért imádkozunk hozzád, amely örökké tart, amelyben nem lehet hiány és gyöngestég, ahol a szép angyalok színről színre jutnak és dicsérnek téged.

A te isteni akaratom, az örökké szent és üdvösséges, teljesüljön rajtunk tökéletesen, gazdagságban és szegénységben, szomorúságban és jólétben, az életben és a halálban.

Hűséges Úr, Jézus Krisztus, azért is kérünk téged, hogy tarts meg bennünket kegyelmesen és add önmagadat táplálékul nekünk, hogy egységben maradjunk veled.

Bocsásd meg a mi vétkeinket! Miután mi mindenkinek megbocsátunk, aki itt a földön szenvedést okozott nekünk és jogtalanságot követett el ellenünk. Bocsásd meg Te is nekünk, amit vétettünk a te isteni akaratom és felebarátunk ellen.

S mivel gyöngék vagyunk mi, földi emberek, őrizd meg minket, Urunk, minden káros kísértéstől, az ördög cselvetésétől, a test kívánságától és a világ hamisságától és csalárd-ságától.

És szabadíts meg, Úristen, engem és minden keresztény embert a test és a lélek bajaitól.

Amen.

(12. század)

Gyomaendrődi világtalálkozó - 2004 április 24.

- a szentmisén elhangzott beszéd -

Talán mi is megéltünk hajdanán hasonló reggeleket, melyet Sík Sándor papköltő énekelt meg a Falusi reggel c. versében.

Eresz alatt a fecske már cikázik.
Tereli népét már a kis kanász
Es siket túlkén boldogan danáz.
Eperfalomb közt friss szél furulyázik.

A háztetőn egy álmos macska ásít,
Kézfogva nézi két apró gyerek,
Pufók az arcuk, kék szemük kerek,
Kontyos az egyik, süveges a másik.

Misére kondul harmadik harangszó.
A pap siet. Vékonyka, messzehangzó
Dicsértessékek kórusban kísérik.

S megbillentvén öreg kalapja szélit,
Dicsérjük! — dörmög egy szavafukar,
Barázdásképp, ballagó magyar.

Szeretettel köszöntöm a megjelenteket. Kedves Vendégeinket, akik hazajöttek, és azokat, akik itthon élnek, és eljöttek e találkozóra.

„Amit Isten egybekötött...”

Giricz Vince és Deli Diana 2004. április 24-én kötöttek házasságot az endrődi templomban. Isten kísérvé őket áldásával, és adjon hosszú boldog közös életet nekik!

E 200 éves templom, az Isten Háza lelki otthont ad mindannyiunknak ez örömteli találkozó alkalmából.

A szülőföld az ember életében olyan, mint az Édesanya, aki hazavárja gyermekeit. Ennek az édesanyának a szíve a templom, mely állandóan, minden élethelyzetben dobog.

Erősen dobog a szívünk, ha félünk, ha megijedünk, de dobog az örömtől és boldogságtól is. Ma az örömtől dobog.

Egy község, város arculatát a templom adja meg. Nemcsak a színevel, tornyával, berendezéseivel, hanem az ott zajló eseményekkel.

Nincs család, akinek valami kötődése ne lenne a templomához. Ide szólított a kezdet, a születés, amikor megkeresztelték bennünket, és Isten gyermekei lettünk. Ide hívott és várt Jézus az elsőáldozáskor, a szentmisékre, a bérmlásra. Ide hívott a Vele való találkozásra örömben, bánatban. Bizonyára megtapasztaltuk, hogy amikor valami nagyon nyomta a lelkünket, milyen jó volt kivonulni a világból, és betérni a templom magányos csöndjébe, és csak kettesben lenni Jézussal. Ide szólított a házasságkötés... és ide szólított sokszor a gyász, az elmulás bánata is, amikor elhunyt szeretteinkért a gyászmiséken sírtunk. És itt emlékezünk meg méltó módon nemzeti ünnepeink hőseiről.

A templom, mint szív életünk motorja. Lelki, kulturális életünk motorja. Értékeket közvetít, értékeket őriz meg.

Az elmúlt évszázadok alatt a templom sokszor a nemzeti nyelvi megmaradást is szolgálta, szolgálja.

Nem véletlen, hogy a történelem folyamán egyetlen diktatúra és diktátor sem tűrte a kereszténységet, és szerették volna a templomokat bezárni. A letűnt rendszer ezt a dobogó szívet meg akarta állítani. Műszívet akart adni, amikor egy hamis ideológiával mérgezték az embereket. Sajnos, ennek maradványa napjainkban ismét fel-feltűnik.

Az elmúlt évtizedek sok embert arra kényszerítettek, ösztönöztek, hogy elhagyják otthonukat, származási helyüket, és másutt próbáljanak élni. Sokan csak másutt tudtak boldogulni. Hiányoznak, akik elmentek, nélkülük sorvadunk. Ugyanakkor büszkéek is vagyunk rájuk, mert öregbítik hírnevünket. Ma amikor egymásra találunk, ünnepi örömtől dobog szívünk, és örvend e templom.

Bizonyára megtapasztaltuk, milyen örömet jelent, amikor hazafelé tartva megpillantjuk templomunk tornyát... és sajnos, vannak olyanok is, akik már csak a temetőn, vagy a templomon keresztül kötődnek az áldott szülőföldhöz.

Mindannyian ismerjük Reményik Sándor csodálatos és megható versét, melyet most én is megerősítek:

„ne hagyjátok a templomot,
A templomot és az iskolát.”

Én még kiterjeszteném: ne hagyjátok a szülőföldet sem!
Nemrég múlt húsvét. A feltámadás, az élet és az öröm ünnepe. A mai evangélium is ezt üzeni: akármilyen helyzetbe is kerülünk, ne ijedjünk meg, Jézus vigasztal: ne féljete! Benne van bánatunk, örömünk, életünk, megmaradásunk és üdvösségünk. Amen.

Iványi László
plébános

Köszönet az Önkormányzatnak

A gyomaendrődi világtalálkozóra az endrődi templomtorony éjszakai megvilágítása is elkészült, köszönet érte a polgármester úrnak. Igaz még csak ideiglenes jelleggel van a két reflektor felszerelve, ugyanis hosszadalmas a hivatalos ügyműködés.

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

Nepomuki Szent János

Ünnepe: május 16.

az endrődi templom előtt álló Nepomuki Szent János szobor

Közép-Európában sok hídon látható az a többnyire barokk kiképzésű szobor, amely egy papot ábrázol, mutató ujját az ajkára téve, mintegy csendre intve magát és másokat. A hidak szentje s a gyónási titok vértanúja ő: Nepomuki János Közép-Európa legismertebb szentjei közé tartozik.

1350 táján Pomuk-ban (ma Nepomuk) született. A legenda szerint születését

egy fénylő jel tudatta. Jogi tanulmányokat folytatott, utána pappá szentelték. Annak ellenére, hogy szegény családból származott, gyorsan haladt előre az egyházi pályán. Prágában hitszónok volt, ahol nagyon sokan szívesen hallgatták, igen népszerű volt a hívek között. Érseki titkár, majd kanonok, végül általános érseki

helytartó lett. Később IV. Vencel udvarába kerül, ahol annak felesége őt választotta gyóntatójává.

Am az egyház jogait eredményesen védelmezte, ezért később szembekerült a királlyal, aki több főpap-pal együtt elfogatta és megkínozta. Az uralkodó kényszeríteni akarta őt – mint felesége gyóntatóját –, hogy árulja el mindazt, amit felesége a gyóntatószékben mondott. Mivel János nem volt hajlandó megmondani, megkínóztatta, és 1393. március 20-án a Károly-hídról a Moldvába dobatta. A királynénak egy csodás fényjelenség jelezte, hogy hol keressék a holttestet. Egy másik változat szerint a Moldva leapadt anyyira, hogy megtalálhassák. A prágai Szent Vid székesegyházban temették el. A legenda elbeszéli még, hogy kénytelenek voltak sírját ráccsal elkeríteni, mert aki tisztességtelen szándékkal lépett a síremlékhez, azt Isten súlyos büntetése érte. Szentté avatási eljárását már a XVI. században kezdték, de csak 1729-ben fejezték be. Közben, amikor felnyitották sírját (1719-ben) nyelvével épségben találták.

1929-től Csehország fő védőszentje. A jezsuitáknak, pedig második patrónusa. Ezen kívül a hidaké, gyónási titoké, a hajósoké és tutajosoké. Sírja Prágában van, ereklyéit igen sok helyen őrzik. A néphit szerint a kőből való Nepomuk-nyelv megvéd a betegségektől és a megszólalástól. Hazánkba számos út mentén áll szobra, ahol kanonokként rochettunba, reverendába vagy mozzettában, biréttal ábrázolják. Kezében könyv, feszület vagy pálmaág, öt csillagból koszorú. Középen felirat „TACŰ” (hallgattam).

„Az Emberfia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem, hogy ő szolgáljon és életét adja sokakért.” (Mt. 20, 28)

Szeretettel köszöntjük az édesanyákat!

Komjáthy Jenő: ANYÁMHOZ

Beszélgj, anyám! Szavad a szív zenéje,
Szívedből szeretet s élet szakad;
Nappalodik a szenvedélyek éje,
Meleg sugárként ömlik szét szavad...
Buzdíts a jóra, ój a küzdelemben,
Szeretni, hinni ó, taníts meg engem!
Szívedbe Isten lelke költözött...
Áldott vagy te az asszonyok között!

Ragyogjon arcod és ne sírj miattam!
Bár most levett és bús vagyok,
Lesz még idő – ne félj! – midőn dicsőség
Övedzi majd e büszke homlokot!
Te csak szeress, ne legyen semmi gondod,
Vigasz legyen szavad, bár feddve mondd
És drága könnyeiddel öntözöd!...
Áldott vagy te az asszonyok között!

Tenszived az, mi téged fölmagasztal,
Virágok nyílnak lábaid nyomán,
Termő rügyet bocsát a sziklapadmaly,
Amerre jársz mint égi látomány:
S hol szebb világok tiszta üdve támad,
Te oda szállsz. Kivívtad koronádat,
Körötte minden fénybe öltözött...
Áldott vagy te az asszonyok között!

Üdvöz légy, jó anyám! Malasztal teljes
Szívedhez járul boldogan fiad.
Szívem remeg, mert üdvössége teljes,
Szívem zokog, de az öröm miatt.
Ó, mert áldás nő az áldás helyén:
Áldott vagyok, méhed gyümölcse, én!
Várnak reánk nem ismert gyönyörök...
Áldott vagy te az asszonyok között!

A Magyar Szent Korona működik!

Kedves olvasó! A 21. század első napján, 2000. január elsején a Magyar Szent Koronát átköltöztették az Ország Házába. Sokan vagyunk, akik őszintén reméljük, hogy a Szent Korona az Ország Házában kedvezően befolyásolhatja a magyarság jövőjét. Hogy hogyan, és miképpen lehetséges ez, ehhez meg kell ismerkednünk a Szent Korona misztériumával. Szeretnénk méltóképpen elmondani, hogy miképpen lehetséges az, hogy a Magyar Szent Koronánk jogi személy, és legmagasabb rangú alanya a magyar államhatalomnak.

Ezen ismereteket Dr. Pap Gábor művészettörténész előadásának rövidített változatából, több részletben való közléssel szeretnénk közre adni. Kérjük olvassák figyelemmel, mert olyan ismereteket szerezhetnek, amelyeket hosszú évtizedek óta eltitkoltak előlünk.

XII. rész

Teljesen értetlenül állnánk azelőtt a tény előtt, hogy az 1780-s évek derekán miért kell bizánci császárképet tenni a Magyar Koronára, amikor már 1453-ban elbukott Bizánc. Akkor miért kell bizánci császárt feltenni? További tény, amit nem értünk meg, ha már bizánci császár kerül egy koronára, akkor miért a tarkórézre kerül? Soha nem tettek tarkórézre bizánci császár képet, ha már ez volt a cél, hogy annak a főségét valami módon jelöljék. Teljesen világos, hogy késői és megzavarodott képfőhelyezésről van szó, amikor sem az eredeti funkcióval, sem bizonyos formai sajátosságokkal már nem voltak tisztába! A második Bizánc tervről elvileg kellene tudni a történelem tanároknak! Bár gondosan titkolják az idevaló adatokat! Miért? Azért mert két olyan hatalom volt érdekelt benne, amely közül először az első ült a nyakunkon, azután pedig a második!

Először a Habsburgok, azután pedig az oroszok! Mind kettő számára fényes fiaskó (kudarc) volt, mert végül is nem sikerült végrehajtani. Ennek a lényege az volt, hogy kiszorítják a törököt Európából, de nemcsak Európából, hanem Anatóliából is. Helyre állítják a bizánci birodalmat, annak legnagyobb kiterjedése területén és a maradék részén Európának pedig II. József megkapja a balkáni területek átengedését Bajorországot. – A bajorokat éppen úgy nem érdekelték meg, hogy mit szólnak, mint bennünket!

Bennünket viszont teljesen megszüntetnek! Tehát ebben az Európa-tervben ilyen, mint Magyarország, már teljesen nem is létezik! Ezt azért jó ha tudjuk, mert ma sokan sírnak, hogy milyen rossz a magyarság sorsa. Ekkor sokkal rosszabb volt! Mert fenn állt a veszélye annak, hogy Magyarország teljesen megszűnik egyszer és mindenkorra. Ha csak 1 – 2 évvel él tovább ez a torkunknak ugró bestia, vagy csak egy kicsivel tehetségesebb lett volna, ez a teljesen tehetségtelen politikus, és még tehetségtelenebb hadvezér, akkor mi most németül dicsőítenénk II. Józsefet, mint a Német-Római Császárság tagjai. Tehát az az óriási szerencsénk volt, hogy politikusnak is hadvezérnek is elképesztően tehetségtelen volt, elérte azt, amit sem elődeinek, sem utódainak sem sikerült, hogy egy abszolút győztes helyzetben átvette a hatalmat, és néhány nap alatt a teljes hadseregét bekerítették a törökök királyosult. S az a hadtörténeti helyzet állt elő, hogy a török hadsereg nem hitte el, hogy ekkorát lehet hibáztatni hadvezetés terén. Cselre gyanakodtak és visszavonultak. Ezzel úszta meg ez az ön és közveszélyes alak! Ő valóban mindent megtett azért, hogy Magyarország ne létezzen! Már az előkészületek is megtörténtek: 1./ a német nyelv mint hivatali nyelv bevezetődött; 2./ a vármegyarendszert szétzúzta; 3./ központi igazgatással 10 kerületre osztotta az országot, stb.

A magyar jobbágyságot – amely gazdaságilag, jogilag is fölötte állt az örökös tar-

tomány jobbágyságának, annak a szintjére züllesztette le. Mindezt olyan ígérekkel, hogy a saját nemesi rováására előjogokat ad nekik! Eszébe sem volt előjogokat adni!

Ha érzékeln akarjuk, hogy mi történt itt azon 10 év alatt, amíg ez az embernek nehezen nevezhető figura uralkodott, olvassuk el Jancsó Benedeknek a románság története Erdélyben alcímű munkáját, döbbenetes, hogy mit tett a magyarság teljes likvidálására! Az egész Tórá-Klóska-Krízsan - féle lázadás ezt célozta. Semmi más! Egyenes úton Bécsből igazgatták ezt a lázadást! Ránk maradt dokumentumok tanúskodnak erről. Az egész folyóvölgy rendszer (ami ma már román falvakkal van telítve) mind akkor néptelenedett el. Végig magyar terület volt. Egy módszeres magyarítás, amihez ha ő beolvastja az országot, semmi sem állt volna ellene ennek a törekvésnek. Ezt azért kell elmondani, mert nem szokták elhinni, hogy azok a jó katolikus Habsburgok miért cserélték volna le Szűz Máriát? Hát ennyire volt nagyon jó katolikus II József! Ugyanakkor azt is tudjuk, hogy amikor fölsozlatta a rendeket, külön ügyelt arra, hogy a Szűz Mária képeket el is égessék! Arra is vigyázott, hogy az eskü formulákban, bíróságokon ahol egész odáig az eskü formulákban ott volt a **Boldogasszony** is, onnan is töröljék. De hogy ez a kép még meg van-e ma, az nem bizonyított. Erre van egy vélekedés, erre vonatkozóan vannak jelzések, de ezek a jelzések nem bizonyítható tények!

Volt egy aranyműves - nem mondom meg a nevét, mert sokan ismerik - akinek a nézete még alaposan nem volt sem publikálva sem bizonyítva, de a TV-ben egy műsorban megjelent, hogy megtalálta ez az aranyműves az eredeti Szűz Mária képet Grúziában, az ottani Nemzeti Múzeum aranytermében, a Kakuli triptichon egyik képeként. Aki látta a Szent Korona képeket, és látta ezt a képet, nemhogy egy napon, még ugyan abban a hónapban sem lehetne említeni a szent Korona képeivel! A Magyar Szent Korona eredeti képei a világ valaha volt összes zománc képeivel összehasonlítva, mindenképpen a csúcson vannak, felülmúlhatatlan magas színvonalat képviselnek!

*Folytatás következik
Közreadta: Kis Andrea*

Madizol

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszereket.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

Corvo bianco
Cipőipari El

MAGÁNVÁMRÁKTÁR

Endrőd néprajza

Rovatvezető: Szonda István

Protocollum Anni 1831.

„30-a Április

No. 49. Kajla János szabó mester az uttzán Fábián János molnár ellen tett botránkoztató, embert-sértő, kevély meg vétebből eredett rágalmazó szavaiért, s káromlásaiért 12 pácza csapásokkal meg fenyeztetett.

No. 50. Bebizonyosodván, hogy a múlt télen a Csúvár István 1 darab juhát Hunya Mihály, és Tímár József el lopták, meg is emésztették.

Végeztetett: Csúvár Istvánnak kára fejében választva egy juhot adni tartoznak, és szenvednek 12 bot ütéseket.

29-a Mai

No. 55. Minekutánna a Templomnak fedele újjonnan való egész Zsindellyel való be fedésére, s annak más reparációira is meg kívántató Költségeket a Msgos és Fő Tisztelendő Nagy-Váradai Püspök Laicsák Ferenc Úr Ó Nagysága segedelem adása mellett a Méltóságos Földes Uraságok méltóztatnak ki elégíteni, felszólítottak az Elöljárók és a Lakosok, hogy a Templom csinosságára s ékességére szolgálna, de kiváltt az azért, hogy az által a fedél sokkal tartósabb és állandóbb lenne, azt olajos venes festékekkel festetnék be, az araváló költséget elégítnék ki: következőzésében számosan össze-gyűltt Lakosok egyet értésével ezen Templom új fedelének be festése elhatározatván, annak munkája eránt a hozzá meg kívántató mindennemű szerekkel együtt az alku, és egyezés Gyulai Építő Mester Czigler Mihály Úrral 650 ft-ban meg is állapított, mely kötelezett sommának ki elégítésére nézve köz akarattal el rendeltetett, hogy minden teher alatt való Ház után a Lakosok 15 ft, minden L föld után pedig 30 fikat tartoznak fizetni megkérérettvén e mellett a Lakosok, hogy a kik a reájuk esendő summácskánál többet szándékoznának adni, tőlök szívesen fog fogadtatni. E felett végeztetett, hogy a Szöllőben kint lakó Kertészek, s házatlan Zsellérek is szőlítassanak fel e végre a szabad akarattyoktól

függő adakozásra. Ha ezen tartozásból, és adakozásból a kívánt somma ki nem kerülne, azt a Communitás Cassája fogja ki pótolni.

24-a September

No. 60. Testamentom nélkül a Cholera nyavalyában meg halálozott Öreg Bula József vagyonyjai eránt tett rendelés. – Lévén 5 l kapa Öreg szölleje, valamint ennek, úgy az ahhoz tartozó edényeknek, szerszámoknak, az abban való Háznak, szóval minden vagyonyainak birtokában István fia szállyon olly móddal, hogy az ugyan azon nyavalyában élni megszűnt testvére, gyermek nélkül meg halt Bula János után maradt Özvegy Liziczai Marisnak ezen esztendőbéli mindennemű termés t.i. bor, gyümölcs, és zöltségek felét által adni, s a felett 65 fikat V. ez. Fizetni léssen köteles olly formán, hogy ezen sommából egy esztendeig intereselni(?) nem tartozik; a törkölyre nézve az állapítatván meg, hogy az özvegynek a mennyi akó bora fog jutni, nékie István annyi itte pálinkát köteleztetik által adni. Meg-határozatván az is, hogy Bula István, és Özvegy Liziczai Maris Paróczai János feleségének, meg-boldogult Bula József leányának, Marisnak 20 ftozt érő bort tartoznak által adni, amint azt az édes Attya, Kovács Tímár János, és öreg Tímár József előtt tett rendelése szerént, mint a Tanács előtt ezek tanúságot tettek, meg hagyta. – Bula István és Liziczai Maris ebben meg állapodván; mint-hogy Bula Maris mostanában itt jelen nem voitt, tudományában fog ő is ezen rendelésnek tétetni.

No. 61. Minekutánna a veszedelmes Cholera nyavalyában Kovács Mihály Helység: alom-bírja is meg-halálozott volna, helyében ezen szolgálatra Matuska István választott.”

Forrás: Endrői Tájház Dok. Tára

folytatás a 84. oldalról

Vallomása szerint, tanítómesterei Adenauer, Schuman és de Gaulle voltak, de élete ars poetikáját mégis az irodalomból, Goethétől választotta, ahogy oly sokszor és szeretettel mondta ezt el nekünk:

„A nyugodt életforma titka, hogy az ember nem azt csinálja, amit szeretne, hanem azt szereti, amit csinál!” Ezért volt sikeres!

De sikerei egy percre sem kápráztatták el. Mindvégig megmaradt újkori reneszánsz embernek, igaz humanistának, csillogóan szellemes, vidám, alkotó embernek, segítő barátának, őszinte, tiszta és hiteles pályatársnak.

Mennyire kifejezően írta róla Nyíri János a Magyar Nemzetben megjelent nekrológiájában: „Tamásnak volt egy nagy titka. Szerethető ember volt, aki méltó is volt a szeretetre.” Valóban! „Soha, senkivel nem érezte sem szellemi, sem egyéb fölényét.

Ő mindig, mindenkinek szemmagasságban tudott lenni.” Ugyanolyan kedvességgel és embertisztelettel tudott fordulni az államfőhöz, mint a kormányórhöz az Országház kapujában, vagy éppen egy diinnyeárushoz a hármás út mellett.

Nem bízott semmit a véletlenre, tudta, hogy a rögtönzéshez, a spontaneitásához kell a legtöbb felkészülés.

Az az ember volt, aki fel tudta ismerni a mában a holnapot, a jelenben képes volt meglátni a jövőt.

Február végén már tudta, hogy nem láthatja többé az anyyira szeretett Zemplénjét, de akkor még „kereste az utat!”

Kedves gyászoló Család!

Tudjuk és átérezzük a veszteséget, amely Tamás, a családfő távozásával érte az ittmaradottakat.

Lélekből osztozunk a fájdalomban, hiszen közös fájdalunk az, és kérjük a Jó Istent, adjon erőt elviselésére.

Tisztelt búcsúzó gyülekezet! Drága Tamás!

Nehéz felfogni a felfoghatatlant, hogy nem vagy többé, de vigasztal a tudat, onnan fentről, a „legfelsőbb házból” Laci bátyánkkal és Rapcsák Andrásval, a végső frakcióból is figyeltek minket, szorítotok nekünk, és ha kell, talán közbe is jártok értünk még az „égi házelnöknél” is.

Tudjuk, a halállal az élet nem áll meg, az, a maga racionalitásával megy tovább.

Nyár jön, a természet beérik, hogy ősszel ismét átadja a helyét az enyészetnek.

Újra dolgoz hétköznapiak jönnek, a munka meghozza a gyógyírt a fájdalomra, a sebek beforrnak, de a hegek emlékeztetőül megmaradnak.

Temetünk, de nem feledünk.

Mi keresztény emberek hitünkben fakadóan valljuk, hogy a halál csak átmeneti állapot, mögötte ott az élet, ott a végső találkozás.

Addig is, amíg mindennek eljön az ideje, Drága Tamás, Isten áldásával indulj hát utolsó utadra a Miskolci Szent Anna temetőbe, borítson be és fogadjon magába az áldott anyaföld, nyugodj békében!

Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István

Határok, határbejárás, „határvillongások” a XVII-XVIII. sz-i Gyomán II. rész

A határ /be/ járás, illetve határkerülés a közé1769. október 24-i keltezéssel a vármegye kérdéseire a következőket válaszolja gyomai Főbíró Kovács János, Törvénybíró Oláh György, s esküdtjei Nagy András, Bácsi János, Pólus János; „Emlékezetünktől fogva miolta újra megültük ezen Gyomai földet mindig s mindenkor Contractusok /szerződésék/ szerént tartattunk. Határunknak mint egy harmad része vizjárta föld, a'mellynek egyéb hasznát nem vesszük, hanem midőn szárazság vagon Marháinkat legeltettyük rajta és egy részén kaszállunk is, a'midőm pedig Árvizek vagnak, sem marhajásra nem alkalmas, sem kaszállani nem lehet, két harmad része pedig szántóföld a'melly rész szerént termékeny, rész szerént pedig sovány. A'közönséges legelő Mezőnkön el éljetne mint egy Hét száz Szarvas, és Ló féle Marha és mint egy Tizenkét Száz darab Juhok. Ezen feül említett Víz járta földön kívül egyéb különös /külön/ kaszállók nincsennek, hanem a Szántó földekből hágy el az ember kaszállani való földet. A Széna a'mellyet kaszállunk meglehetősen /jó minőségű/. Nádunk és Nádasunk a Határban csak akkor vagon, amikor árvizek vagnak, akkor is csak annyi, hogy az Helység közönséges /község háza, mézarszék, szárazmalmok, sé a lakosság, valamint egyházi épületek/ szükségére sem elegendő. Szőlleink vagnak, a'mellyeken mikor a termésnek jó ideje vagon, mint egy ezer akó /≈56-58 liter egy akó/ tölre való kerti bor terem, de Nyárra nem lehet tartani...”

1770.október 21-én újabb jelentést küldött a gyomai előjáróság vármegyei –s természetesen földesúri-, szorgalmazására” Nagy andrás Főbíró, Oláh György Törvénybíró, Kovács János, Pólus János, Bácsi János esküdtek aláírásával; „... Szántóföldjeint vagnak rész szerént Gyomai, rész szerént pedig Egei határba,

ezeket szoktuk egy szántással élni, ezeknek mint egy hason fele jó és mind tiszta Búzának mind egyéb életnek termésére alkalmas, fele pedig ritkább és fekete homokos lévén, mán nme annyira jó, y és alkalmas a Tavasz mint sem az Őszi Vetésnek termésére. Nagyobb része Kaszállóinknak a Parlagokon lévén a'mellyeket a Szántó Földekből szokunk magunknak elhagyni, ezeket a víz nem szokta járni és a széna a'memellyet ezen tsinálunk jó és alkalmas, a Marháknak hizlalására. Egyéb kaszálló Rétyeinken is a'mellyek, Gyoma, és egei Határnak allyassán vagnak kaszállhatunk jó szénát, olyankor a midőn ezeket a Víznek árja el nem borította... Marháinknak és Méneses Lovainknak vagon elegendő Legelő Mezejek, rész szerént Gyomai, és egei rész szerént pedig Póhalmiföldön, hol tsak aztat a rendkívül való árviz el nem borította. Marháinknak itatására vagnak alkalmas helyeink a Körözsön. Azokon kívül a'mellyek a Szőlők között és lábjaikban /a kertek végiben/ álló Gyümöltösseink vagnak mémelly lakosoknak, egyéb gyümöltöt avagy Káposztát és egyéb Zöldséget termő különös /külön/ és hasznos /hasznat is hozó/ Kerteink nintsenek. –A Szántást többnyire hat vonós Marhával kelletik /hatőkörrel vontatott/ végben vinni.”

Termesztene; Búzát, árpát, zabot, kölest, tengerit, lencsét, borsót, „paszulyt” /babot/ ezenkívül répa, retek, vereshagyma, fokhagyma, kender, káposzta, is tekintélyes

menyiségben terem. A szarvasmarha, ló, sertés, juhtartás mellett nagylétszámú „aprójószág” is összeírásra került; tyúkféle, kappany, pulyka, lúd, kacsa,

galamb, „ és „többen a lakosok közül „számtalan kas méheket” tartank”. –Sziget zug

székes /szikes / hátság föld, Sziget Lapossa jó legelő, Hótt Körözs járása vizjárásos legelő,

Potzos zug Lapossa vizjárásos, Egei telek /Ege falu helye/ hátság egy része székes, Sóska

Hát fele lapos, Gát ere lapossa, Hantos zug lapossa jó legelő, Rév Lapossa jó legelő,

Tengeris vagy másképpen Torzsás zug lapos legelő, Előhalmi fődek ajja székes legelő,

Nagy Póssár lapossas és fenekes...”
1728. június 19-én tanuk meghallgatása történt Endrőd és elpusztult Tölgy falu határának

megállapítására; „...a tőgyi határt árendálták /bérelték/ gyomai és más lakosok is,

... amidőn fel s alá mentenek mindéig az Nadrág fokig mondták lenni az tőgyi és endrédi

határokat... Kis János gyomai lakos tanusítja, hogy 130 boglya szénáját Miklós deák

örmény bérlőnek elvitték Szőke Uraimék a tőgyi határul, ennek vót Bibics Jakab göbölös

szolgája...; további tanuk gyomai lakosok Szabó János, Bódor Péter, Bendő János, de

minnyájok onnat üsmeri az endrédi-tőgyi határokat, hogy 50 esztenökkel ennek előtte

/1728 – 50= 1678-ban/ minnyája endrédi lakosok voltanak, de még az Attyaik is. Józsa

Lőrinc azt is tuggya bizonynal, hogy Tölgynek és Endrédnek vóit főggye s Kaszállója tul a

Körözsön, mivel a Körözs mellett való faluknak mindegyiknek régtől fogvást vagon.”

Előbbieket tanusítják; Apáti András, Teleki Pál, Pap István, Szilasi István, Bendő György,

Takács Mihály, 44 esztendeje is gyomai lakosok /1728 – 44 = 1684-ben/. Tőgyi István gellai /gerlai/ lakos-mikor még Tölgyön lakott ugy tudta, hogy Nadrág fokig volt Tölgy és Endréd határa. Hajdan Simán lakott Szücs András, most gerlai lakos, „jól tuggya” most ványai, azelőtt „tőgyi lakosoktól”, -Dékány Péter, Sárkány Péter –ugy tanulta, hogy a Körözsön Nadrág fokig tölgyi-endrédi határ.

Cs. Szabó István

W SZONDER W

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

KÚTFÚRÁS

Teljes körű ügyintézésel - 63-250 mm-es csövezéssel

KÚTJAVÍTÁS

300 m-es talpmélységig

TALAJMECHANIKAI FÚRÁSOK

Megfigyelő és észlelő kutak telepítése

MÉLYALAPOZÁS

Centrifugál és merülő szivattyúk forgalmazása és telepítése

KOMÓCZY ATTILA

5502 GYOMAENDRÖD, Apponyi u 17
T.:06-66 386-338, 06-30-228-1848, 06-30-480-6758

A Tájház-kereszt felszentelése

2004. április 24-én 10 órakor a Tájház és a Helytörténeti Gyűjtemény előtti közterületen felállított öntöttvas kereszt felszentelve új szakrális helyel gazdagította településünket. Az öntöttvas feszület, az O-szarvasvégi temető takarításakor került felszínre, majd a Tájházba. A feszület különleges, egyedi díszítettsége miatt, mely korai keletkezését bizonyítja, megkapta a műtárgyi védeltséget. A talapzat rekonstrukciós tervét Dr. Dénes Zoltán plébános-etnográfus készítette el. A kereszt talapzatát körbefogó vaskerítés ökumenikus jelleget ad a vallási helynek, hiszen az előrész római katolikus díszítettségű, a hátsó pedig a gyomai református szellemiségben megformált eredeti darab.

Településünkön az „útmenti” fogadalmi feszületeket keresztteknek nevezik a köznyelv. Megkülönböztetésül az állítható család nevével jelölik. Mivel ennél a feszületnél mind a műtárgy funkció, illetve a vallási funkció is érvényesül ezért a Tájház-kereszt elnevezést kapta. A kereszt szentelési ünnepsége összekapcsolódott az „Élet szakrális tárgyai Békés megyében” című kiállítás megnyitójával. A kiállítást Dr. Ujváry Zoltán Professzor nyitotta meg. Beszédében taglalta a kereszt történelmi szerepét és formaváltozatait az idők és kultúrák tükrében. A feszület teológiai és néprajzi elemzését Dr. Dénes Zoltán mutatta be a megjelent nagyszámú közönségnek.

Az endródi Szent Imre templom bicentenáriumi ünnepségsorozatának kezdő eseménye volt mind a szakrális tárgykiállítás, mind a kereszt felállítása is.

Felső kép:
az endródi ószarvasvégi temető földjéből előkerült, és felállított kereszt

Alsó kép, balról jobbra:
a kereszt-szentelő ünnepség: Dr. Dénes Zoltán, Dr. Ujváry Zoltán és Szonda István

A délután is ebben a szellemiségben folytatódott az Első Gyomaendrődi Tudományos Néprajzi Konferencián a Közösségi Házban. Szakrális népi emlékek tárgykörben hallhattak előadásokat az érdeklődők.

Szonda István

Első Gyomaendrődi Tudományos Néprajzi Konferencia

Szakrális népi emlékek címmel kezdődött 2004. április 24-én, 15 órai kezdettel a Közösségi Ház nagy termében. A konferencia levezető elnöke Dr. Ujváry Zoltán professor bevezetőjében hangsúlyozta a téma kutatásának fontosságát, melyet a rendszerváltás előtti időben tabunak tekintettek a néprajz kutatói.

Első előadó Dr. Szalay Emőke kandidátus, a debreceni Déri Múzeum főmunkatársa, a református úrasztali felszerelési tárgyak osztályozásával, történeti fejlődésének bemutatásával, a tárgycsoportok tipizálásával ismertette meg a nézőközönséget.

Gecse Annabella etnográfus, a szolnoki Damjanich Múzeum munkatársa, egy szlovákiai magyar falu vallási szokásait bemutató kutatásait és annak eredményét tárta a hallgatóság elé. Előadásában külön kitért a falu cigány lakosai vallási szokásainak elemzésére.

Dr. Dénes Zoltán plébános-etnográfus, a kereszt szimbólum rendszeréről, kialakulásáról, a történelem folyamán végbement formai változásairól és jelentés analógiáiról tartott tanulságos előadást.

A konferencia záró akkordjaként Ujváry professor összegezte és elemezte az előadásokat, és ismételten felhívta a figyelmet a téma ma is időszerű kérdéseire.

A konferencia után megvásárolható volt a konferencia kiadványa, Dénes Zoltán: Az ember és az ünnep című tanulmánya.

Szonda István

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Így nézett ki a szobor 75 évvel ezelőtt

Aradon a Szabadság-szobrot újra leleplezték április 25-én, több mint 5 ezer ember jelenlétében.

Elhangzott a román és magyar himnusz, beszédet mondott a magyar miniszterelnök (a román távol maradt) és az MDF elnökhelyettese, jelen volt még több neves magyar és román politikus, és ott voltak az egyházak képviselői is. A Szabadság-szobor felállításá-

nak ideje majdnem egybeesett azzal a nappal, amikor az Európai Unió határa húsz kilométerre lesz Aradtól...

Magyarellenes falfirkák „Gyilkoljuk le a magyarokat!” volt olvasható az újvidéki vasúti hídon. A Vajdasági magyarok félnek, gyakoriak a kis vidéki településeken is a verekedések. Emellett temetőgyalázások, nacionalista duhajkodások, politikusok életveszélyes fenyegetései. Ezek a sajnálatos események arra engednek következtetni, hogy a szerb nacionalizmus ismét éled, ha engedik elfajulni ezeket az eseményeket.

Zoran Djindjics néhai szerb miniszterelnök elleni merénylet nyomozása során újabb vallomások alapján megdőlni látszik a nyomozók eddigi verziója a gyilkosságról.

A román határon túl élő románok támogatására hamarosan elkészül a romániai jogszabály, amely nem fog okozni olyan nyugtalanságot, mint a magyar státustörvény, jelentette ki az egyik román államtitkár, valamint azt is, hogy: „a világon élő románoknak szüksége van erre a törvényre”. A határon túl élő románok oktatását, kultúrájuk megőrzését akarják támogatni, és nem szociális és gazdasági kedvezményeket akarnak nyújtani.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS!

Pályázók figyelem! Aki még nem tudta eldönteni, vagy nem találta meg tevékenységének forrás kiegészítését, az keresse a 06-20-357 6931 telefonon Babos Lászlóné kistérségi megbízottat.

Katona József Művelődési Központ májusi programja

Május 4. (kedd). A Filmharmónia Kht. Ifjúsági bérleti hangverseny, 12 óraker.

Címe: A zene gyökerei.

Május 12. Hármaskörös Csatornamű Beruházó Vízközmű Társulat közgyűlése 16 óraker

Május 13. Békéscsaba Városi Sport Csarnokban OMEGA KONCERT 19 óra 30 percker.

Jegyek a Művelődési Házban kaphatók, 5000-Ft-os egységáron.

Május 28 - június 8-ig a Városi Zene és Művészeti Iskola Képzőművész Tanszakának vizsgakiállítás.

Megnyitó: május 28. 16 óra.

Május 30. Gyermeknap, vidám időtöltés 14- 18 óráig. A műsorból előzetes: TATIKA verseny, Graffiti verseny, 17 órától a helyi AKANTIST zenekar koncertje.

Június 4. Városi Zene- és Művészeti Iskola tanévzáró ünnepege

A Gyomaendrődi Városi Zene- és Művészeti Iskola a 2004/2005 tanévben az alábbi művészeti ágakban indít képzést:

- Klasszikus zene hangszeres tanszakon: zongora, hegedű, furulya, fuvola, klarinét, trombita, harsona, szaxofon, ütő, harmonika, gitár.
- Népzene: népi hegedű, citera.
- Jazz zene: gitár, harsona, dob és más ütőhangszerek.
- Elektroakusztikus zene: szintetizátor.
- Képzőművészet: előképző, illetve grafika, kézműves, festészet műhely előkészítő
- Táncművészet: balett – klasszikus és jazz-balett,
- modern tánc: sztepp, aerobic, stb.
- Bábjáték

Érdeklődni a további részletekről, 66/386-491 telefonszámon is lehet.

A Gyomaendrődi Városi Zene- és Művészeti Iskola június 20 – 24. között nyári MŰVÉSZETI TÁBORT

szervez, melynek programjában: orgonajáték, furulya-zenekari, kórus, gitár, ütőhangszeres foglalkozások, táncház, batikolás, bábkészítés, nemezelés, kirándulás, hangversenyek szerepelnek.

A táborral kapcsolatos további részleteket a 66/386-491-es telefonon lehet megtudni.

Evangélikus Oldal

Kedves Olvasó!

*Ebben a hónapban a megyénkben folyó evangélikus kórházlelké-
szí szolgálatba pillanthat bele oldalunkon keresztül.*

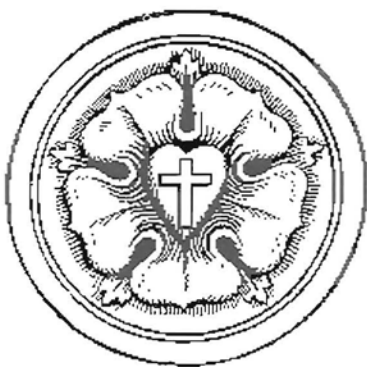
EVANGÉLIKUS KÓRHÁZMISSZIÓ A BÉKÉSCSABAI RÉTHY PÁL KÓRHÁZBAN

2000 július elseje óta végzem evangélikus lelkészként a békéscsaba-
i Réthy Pál Kórházban a munkámat, ekkor küldött ki D. Dr. Harmati
Béla püspök úr erre a szolgálatra. Az utóbbi két esztendőben a békés-
csabai evangélikus gyülekezet tagjai közül vannak segítők ebben a
missziói munkában, akiket hívó evangélikusként a szerető Isten hívott
el erre a szolgálatra. Ők a saját szabadidejükből szakítanak időt arra,
hogy az istentiszteletek előtt szinte végig járják a kórházat, minden be-
tegnél megállva hívogassanak az alkalmakra. Igéslapokat osztogat-
va vigyék közelebb 1-1 bibliai idézettel is Isten vigasztalását a
betegekhez. Irják össze azokat a betegeket, akik ágyhoz kötöttek, de
szeretnék igénybe venni a lelkigondozást. Majd a kardiológiai ambu-
lancián, az orthopédián, az ápolási osztályon és a rehabilitáción ők ma-
guk részt is vesznek az istentiszteleteken. De lehet kérni a kórházban az
osztályokon is a főnövéreket, nővéreket, hogy értesítsenek, ki az aki az
ágyához kéri a lelkész. Így lehet az úrvacsorával is élni. Ezenkívül az
egyházmegyében szolgáló evangélikus lelkészek is felhívják, ha vala-
ki a gyülekezetükből bekerül a kórházba. Az ilyen direkt esetekben
könnyen megtalálhatóak a hívó, beteg testvérek ebben a nagy kórház-
ban is.

Nagy családdal ajándékozott meg a jó Isten, így a kórházon, a mun-
kahelyemen, az egyházon kívül is sok helyen megfordulok, sokan is-
mernek és kérdeznak meg gyakran arról, hogy ma ugyanígy vannak-e
gyógyulások, gyógyítások, mint Jézus életében. Ma is gyógyulnak-e
meg betegek súlyos, gyakran gyógyíthatatlannak is vélt betegsége-
kből? S várják a választ. Most a vakon született ember gyógyításá-
nak története jut eszembe János evangéliumának 9. részéből, az első 11
vers. Ez az igében szereplő férfi úgy tudhatta, hogy ő a legnyomorul-
tabb, legmegvetettebb ember egész Jeruzsálemben. Hiszen még a bü-
nösök között is utolsónak tekintették, aki bizonyára igen nagy bűnei
miatt született vakon. Mégis éppen ő az, aki kétszeresen lett látóvá a
Szentírás tanúsága szerint. Éppen ő! S ma is történik így. Valakit nem
csak a testi bajából, betegségéből szabadít meg a Szentháromság egy
igaz Isten, hanem lelki látásra juttat, Istennek Krisztusban hívó, üdvös-
séget talált gyermekévé lesz. Testi és lelki látásra jut, üdvözítő hitre. A
történetnek ez a másik gyógyulás, a lelki látás a fő mondanivalója.
„Egyet tudok, hogy noha vak voltam, most látok.” S kétszeresen is
megvalósult ez: nemcsak testi szemével látott, de lelki szemével is! Mi-
csoda látás lett teljessé benne, mikor leborult és imádta Jézust, szemé-
lyes Megváltóját! Ez megtörténik ma is. Elcsendesedünk, gyógyulást
kérünk és várunk testi-lelki bajainkra, akár 1-1 kórházi ágyon, s meg-
történik a csoda. A jó Isten felettébb többet ad, mint kértük, vagy re-
méltük. Ő az orvosokon, ápolókon, gyógyszereken, testi gyógyuláson
kívül vagy talán helyesebben azokon felül lelki gyógyulást is ad. A lá-

tóvá lett vakról többfélét mon-
danak az emberek. Az egyik
azt mondja: ez az, a másik: ha-
sonlít hozzá. Ő pedig azt
mondja: én vagyok. Ugyanaz,
és mégsem az. A régi – és
mégis egészen új, alig lehet
ráismerni, olyan nagy a válto-
zás! „Egyet tudok...” Való-
ság-e már az életedben? Ha
nem, ott van-e benned a vágy
erre? Ha többet szeretne Jézus
Krisztusról, erről az Igéről vagy a kórházmisszióról megtudni, keresse
fel Horváth Anikót vagy Olivért, a mezőtúri és gyomai evangélikus lel-
készeket. A kórházmisszióról pedig tőlem, 2004.05.23-án 15 órakor
egy szeretetvendégségen hallhat Gyomán, az evangélikus gyülekezeti
teremben. Szeretettel hívjuk és várjuk. Erős vár a mi Istenünk!

Liptákné Gajdács Mária
evangélikus kórházlelkész

MEGHÍVÓ

Szeretettel várjuk minden érdeklődőt 2004. május 23-án
15.00 órai kezdettel az evangélikus templom melletti gyülekeze-
ti teremben tartandó szeretetvendégségre, melyen Liptákné
Gajdács Mária evangélikus kórházlelkész számol be a bete-
gek mellett végzett szolgálatáról.

Gyülekezeti alkalmaink:

Istentisztelet:

vasárnap 9 órai kezdettel a gyülekezeti teremben
(Minden hónap 2. vasárnapján úrvacsorai alkalommal.)

Gyülekezeti Bibliaóra:

csütörtök 15.15 órai kezdettel
Sorozatunk: A Tízparancsolat

Konfirmációi előkészítő:

A konfirmandusokkal megbeszélt időpontokban.

Hivatali elérhetőség:

Telefonon egyeztetett időpontban.
Telefonszám (hétköznap 9-17 óra között): 56/352-437

*Alkalmainkra minden Testvérünket és Érdeklődőt
szeretettel várunk!*

DIÁKSPORT

MEZEI FUTÓVERSENY

Több mint 200 tanuló részvételével az
Endrődi városrész Erzsébet ligetében ren-
dezte meg a Rózsahegy Kálmán Altalános
Iskola Gyomaendrőd körzetének Diákolim-
piai mezei futóversenyét. Ezen a megméret-
tetésen iskolánk tanulói csapatban 5 arany, 2
ezüst és 1 bronz („A” csapatok) és 1 ezüst, 5
bronzérmes („B” csapatok), egyéniben 6
arany, 4 ezüst és 5 bronzérmes szerezték.

Egyéni győztesek: Szilágyi Melinda,
Bukovszky Péter, Balázs Timea,
Farkasinszki Zita, Nagy Beatrix, Dógi Ri-
chárd.

Március 25-én a megyei döntő Oroshá-
zán volt, ahol csapataink 1 arany, 3 ezüst, és
2 bronzérmes szerezték.

Kinga.

Leány III. kcs.: III. hely 48 pont: Tokai
Gréta, Farkasinszki Zita, Szakálos Edina,
Kurucz Éva, Farkasinszki Mariann.

Fiú III. kcs.: II. hely 51 pont: Gonda Mar-
tin, Kurucz Zsolt, Bukva Tamás, Mészáros
Dávid, Jónás Balázs.

Egyéniben 3 dobogós helyet értünk el:
Balázs Timea (I. hely.), Dógi Richárd (II.
hely), Gonda Martin (III. hely)

A III. kcs. Fiúk Gödöllőn az országos
döntőben 396 ponttal a 20. helyezettek let-
tek, (40 csapatból).

Április 4-én Békéscsabán a 25. Jubileumi
Tavaszi Sportgálán 1400 tanuló indult. Az
általános iskolák 2000 m-es távján aranyér-
mes lett DÓGI RICHÁRD, bronzérmes szer-

zett: DÓGI JENŐ. Már harmadszor nyerte
meg iskolánk tanulója az I. helyet.

Magyar Köztársaság mezei futó országos
bajnoksága:

Április 17-én Nadapon rendezték meg a
megye válogatottak részvételével a 96. Me-
zei OB.-t. A rendkívül nehéz terepviszonyok
ellenére nagyon jó időeredmények születtek.
Iskolánk nagy megtiszteltetés, hogy a 24
fős megye-válogatottban 9 tanuló a Rózsah-
gyi Kálmán DSE-t képviselte. Egy-egy kor-
osztály csapatát 3-3- tanuló alkotta.
Legjobb eredményeink:

1991 /Leány (3 km): II. hely. Csapattag:
Tokai Gréta (21.)

1991 /Fiú (3 km) 6. hely. Csapattag:
Gonda Martin (32.)

1990 /Fiú (4,5 km) 8. hely. Csapattag:
Kurucz Zsolt (31.), Németh Richárd (32.)

1989 /Fiú (4,5 km) 7. hely. Csapattag:
Dógi Richárd (36.), Dógi Jenő (40.)

Vaszkán Gábor
testnevelő tanár, atlétikai szakedző

**Osvát Erzsébet:
MARGARÉTA**

Amikor a réten járok,
a napszemű királylányok,
fehér ruhás margaréták
hajuk koszorúba fonják.
Lepkék látogatják őket,
s zenészei a mezőnek:
tűcskők muzsikálnak nekik,
míg rájuk nem esteledik.

**Bornemissza Endre:
KATÁNG**

Katángkóró kék virága
útszélről néz a világba,

s olyan kék,
olyan kék,
kétszer olyan kék,
mint az őszi ég!

**Osvát Erzsébet:
SÁRGA PITYPANG
BÓBITÁJA**

Mennyi, mennyi
forgó, pergő,
pöftömnyi kis
ejtőernyő!
Könnyű
mint a
lehelet.
Száll a rét,
a tó felett.

Apró ejtőernyők
Száza
- sárga pitypang
bóbitája -
repül földre,
repül fára.

Hajamra is száll, száll, száll.
Bóbitás a hajam már.

Március 28. Gyomaendrői
VSE - Jamina: 2:2

300 néző. Jv.: Dr. Christján

20. p. Göblyös a vendégeknek
szerez előnyt, 0:1.

30. p. Litauzski hibájából Göblyös
Göblyös 10 méterről szerez gólt, 0:2

65. p. Mestert a kapu előtt fellökték, a
11-est Séllei belötte, 1:2

82. p. Zsibrita 22 méterről nagy erővel
vágtá be a labdát a hálóba 2:2

Jó: Sélley, Nagy Z., Zsibrita.

12. Gyomaendrőd VSE, 4,5,10, 26-40 17
Megyei I. o.

Gyoma Fc - Orosháza: 3:0. Gól: Bela,
Toldi, Tolnai.

2. Gyoma FC 13,- 5, 41-17 39

Április 04. Szarvas - Gyomaendrőd VSE:
2:3

Jv.: Alberti

10-p. Hídvégi a kapufa segítségével sza-
badrúgásból gólt szerzett, 0:1

38.p. Darida 11-esből kiegyenlített 1:1

43.p. Nagy Z. beadását Hídvégi értékesíti
1:2

45.p. Tóth Cs. t9ört kapura. Felválták. A
11-est Séllei belötte 1:3

55-p. Klimaj szépít 2:3

85.p. Csikóst kiállították a második sárga
lapért.

Jó: Kiss, Hídvégi, Nagy.

SPORT

12. Gyomaendrőd VSE, 5,5,10, 29:42 20
Megyei I.o.

Csorvás - Gyoma FC: 2:1

Gól: Toldi. Jó: Tanács, Kéri, Kovács

Április 11. Gyomaendrőd - Hódmezővá-
sárhely 0:1

65.p. A kapu elől kifejelt labda az ellen-
félhez került, labdát Szél értékesítette.0:1

Gyenge mérkőzés volt, nem érdemeltük
meg a meddő fölény ellenére sem a győzel-
met.

Megye I.o.

Gyoma - Magyarbánhegyes 1:0

Gól: 47.p. Toldi. Jó: Toldi, Dobó, Szege-
di, Tanács

1.Battonya - 14, 5, 1, 41:13 47

2.Gyoma - 14, 6, 43-19 42

Április 18. Nagykáta - Gyomaendrőd
VSE: 2:3

5.p. Osan remek labdával ugratta ki Mes-
tert, akit a 16-oson belül csúnyán felváltak.
A jogos 11-est Séllei értékesítette 0:1

27.p. Szögletből Bori fejesével egyenlí-
tett a hazai gárda 1:1

70.p. Tetszetős összjáték után Nagy 10
méterről talált a hálóba 1:2

78.p. Mester remek átadását
Tóth Cs. 10 méterről fejessel jut-
tatta gólbá. 1:3

89.p. Szépít a hazai gárda 2:3

Remek játékkal sok helyzetet teremtettek
a vendégek, sokat ki is hagytak. Jó: Mester,
Litauzski, Zsibrita, Tóth. Jókora jött a vidéki
győzelem.

11. Gyomaendrőd VSE, 6,5,11, 32:45 23
Megyei I. o. Vésztfő - Gyoma FC 1:2

A második félidő játékkal megérdemel-
ten nyertek a vendégek. Gól: Tóth, és tolnai.

2. Gyoma FC 15 - 6 45:20 45

Április 25 Gyomaendrőd VSE - Szajol:
2:0

200 néző, Jv.: Lencsés

Mindkét félidőben a hazaiak próbálkoz-
tak, de a jól szervezett vendégek veszélyes el-
lentámadásai gyakran okoztak zavart. Az
endrődiek erősebb akarata diadalmaskodott.
Mindkét gólt mester szerezte, a 7. és 65. per-
cben. Jó: Litauzski, Séllei, Nagy és a gólerős
Mester.

9.Gyomaendrőd VSE 7, 5, 11, 34 - 45 26
Megyei I.o.: Gyoma FC - Battonya: 1:0

Megérdemelten nyertek a jobban akaró
hazaiak.

Gól: Hunya a 78.percben.

1.Battonya 15,5,2 43 - 14 50

2.Gyoma FC 16, - 6 46 - 21 48

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETRE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, ker-
ti sütők építését határidőre, kifogástalan
minőségben vállalom! Megrendelés alap-
ján egyedi kivitelben!

Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

Fiatalokról fiataloknak

Változnunk kell!!!

Május 1 – jével Magyarország hivatalosan is az Európai Unió tagja lesz. Sok ember retteg a csatlakozástól. Nagyon sok kérdés merül föl bennünk. Vajon mit hoz a jövő? „Ehetünk – e mákosgubát az EU – ban?” Ez nem is olyan fontos kérdés. De az, hogy, hogyan tudunk elhelyezkedni, munkát vállalni, az már sokkal inkább fontos. Sok szülő már azon aggódik, hogy mi lesz a csemetéjével, lesz – e munkája. Nekünk olyan Magyarországot kell teremtenünk, ahol mindenki egyéni képessége szerint, tisztességben él. De ez nagyon nehéz. Ebben nemcsak a politika, a gazdaság, a kultúra, hanem a magyar mentalitás is igen nagy szerepet játszik. Inkább azt mondanám, hogy erre épül minden. Mostanában elég sok lehetőségem van franciákkal csevegni. Ilyenkor rengeteget beszélgetünk egymás szokásairól. Közmondásokat, szólásokat mondunk egymásnak, amiket aztán megmagyarázunk. Már nagyban zajlott ez a kis versengés, mikor én a következő mondással álltam elő: „Dögöljön meg a szomszéd tehene is.” De, hogy ezen mit lehet érteni? Ha már nekem se jó, akkor tán másnak jó legyen? Próbáltam elmagyarázni, de sehogy sem értették. Talán valamit rosszul fordítottam, hát nem. Csak azt nem tudták felfogni, hogy miért kívánunk a másiknak rosszat, ha már velünk valami rossz történt.

Valahogy más népekre nem jellemző ez a mondás. Nos ezen kell változtatnunk. Hiszen, ha egymás ellen dolgozunk, akkor abból nem sok jó sül ki. Nem véletlenül kell az **összefogás; két fej jobb, mint egy, öt fej jobb, mint kettő**, és még ezt folytathatnám egészen a végtelenségig.

Sokszor mondják azt, hogy fiatalság bolondság, de azt is, hogy a fiataloké a jövő. Erre most azt mondom, hogy mindent úgy kell tenni, hogy ez a jövő számunkra és utódaink számára is a legjobb legyen.

Vajon mindez lehetséges? Én fiatal fejjel azt mondom, hogy igen, bár nagyon nagy változtatásokat kell tennünk. Szüleink mit szeretnének? Mindent, a legjobbat nekünk, ezért tegyünk meg mindent, hogy büszkéik lehessenek ránk. De ezt nem oly módon, hogy ezzel más embertársunknak ártsunk. Őseink egy szép jövőt álmodtak meg nekünk. „Mindösszesen azt szeretnék, hogy úgy élhessünk, ahogy azt szüleink, nagyszüleink megálmodták, de nem engedték nekik.” Mert a rendszerváltoztatás után esély nyílt arra, hogy kifejtessük véleményünket, és élhessünk emberi jogainkkal.

Várfi Péter

„Hass, alkoss, gyarapíts,
S a haza fényre derül.”
(Kölcsey)

LONA megálmodott alakjai

Lona nőiességét ismétlődő víziókban látatja, megálmodott alakjai a vásznon tovább álmodnak. Tárgyai az asztalok, székek, csészek csendes kísérői a néhol keretüket szétfeszítő kompozícióknak, melyek kalligrafikus megjelenése az álom-valóság, lebegés érzését erősítik. A képeken feltűnő állatok a macska, madár, pillangó mind-mind feminim szimbólumok, a művek finom nőiességét erősítik meg. Lona festészetét szenvedélyes és töretlen útkeresés vezette el a szecessziós vonalvezetésű dekoratív szimbolikus stílus felé, amelyben finom valóságlátása és ösztönös színérzeke kifejezést nyert.”

Diószegi Bíró (i)Lona festőművész képeiből kiállítás volt Nagykánizsán a Petró Galériában.: „Mozdulatok és pillanatok”, ez volt a kiállítás címe.

Muladi Brigitta művészettörténész megnyitó beszédében elmondta: „Lona festészetének témája a „nő” motívummá szelődül, törekeny alakja nem mutatkozik meg anyagi valóságában, behunyt szemhéja átszellemíti. Dekoratív vonaljáték a teste, nyúlánk figurája puritán színekké egyszerűsödik, s a nő önmaga szimbólumává nemesül.

Irodalmi oldal

A föld álma

Kazettát hallgatok... megzenésített verseket... vagy inkább verses zenéket, zenes verseket...

A föld álmát...

Képpé, képekké formálódnak a szavak.

Tengert látok, mindenütt víz, a távolodó partszakasz lassú menetelése, madarak röpte, szétnyíló égbolt és lomha felhők... ringatózó hajó... hullámok... hullámozás... kékségbe zárt idő.

Mintha minden, a múltunk és a jövőnk is ebbe az egyetlen, végtelenbe zárt pillanatba sűrűsödne, hogy végül csak a jelen ragyogása töltse be a teret, eget és földet, mélységet és magasságot. Szavak hasadnak szét, formák bomlanak e ragyogásban, a levegő aranyol izzás...

Hullámzik az ég, hullámzik a víz, s a nagy kékség látványa mindent felold. Felold és felszabadít. Felszabadít és meggyógyít. Félelmeket és szorongásokat, fájdalmakat és sebeket, magányt és kétségbeesést. S mintha ebben a lebegésben valamennyien ugyanazt az álmod látnánk... Együtt álmodnánk Juhász Gyulával, Szabó Lőrincsel, Tóth Árpáddal, Vajda Jánossal... Itt és most. Az „itt”-ről és a „most”-ről... Arról, hogy csak a jelen a valóság, a hibákkal, nehézségekkel teli múlt, s az ismeretlen, félelemmel átszőtt jövő csupán illúzió. S minden csak Most van. A

Szabó Lőrinc:

A föld álma

Álmodtam: test nélkül lebegtem, mint az ég, mint a gondolat, és egy sivatag volt alattam, poros és sáros sivatag.

A sivatag, a nagy, nehéz föld, aludt és talán álmodott: s egyszerre csak mozogni kezdett s azt mondta: - Én! - és hogy: - Vagyok!

Én! Vagyok! - kiáltott fel hozzám és feltérdelt a föld, a por, és kitepte magát a sírból és nőtt és nőtt és lett szobor.

A por felbirkózta magát másfél vagy két méternyire: ahogy megindult, két méterrel a sír fölött volt a feje.

Ment a szobor a sivatagban (figyeltem mozdulatlanul) s néha hátranézett a helyre, oda, ahonnan szabadult.

irtózva nézett az üregre, s az összezárult nyomtalan, és ment a szobor, mint akin az álmokör részese van.

Ment a szobor, ment, támolyogva, a szeme folyton rám tapadt, és nem fogyott soha körötte a föld, az örök sivatag.

Valahová el akart jutni, s már félt és folyton szökött: - Vagyok! - kérdezte gyanakodva, - mondd, Isten, csakugyan vagyok!

Ment a szobor reggeltől estig s a sírját látta mindenütt, s este még egyszer fölnevezett rám, aztán fáradtan lefeküdt.

Mi volt ez! - sóhajtott a végül, s a por megnyílt a por alatt. És végignyújtózott fölötte s már nem mozdult a sivatag.

Juhász Gyula: A titok

A titok néz örök szemével
Az ég azúrján át felém,
A titok sir, mély őszi éjen,
Ha hull a hervatag levél.

A titok száll borús magasban,
Mikor a darvak raja húz,
A titok szunnyadoz alattam
A hant ölen, mely koszorús.

Én látom őt a vak sötétben,
És hallom őt, ha zene zeng,
Rám vár szelíden és fehérén,
Mosolyog, int, és én megyek.

Babits Mihály: Hunyt szemmel

Hunyt szemmel bérceket futunk
S mindig csodára vágy szívünk:
A legjobb, amit nem tudunk
A legszebb, amit nem hiszünk.

Az álmok síkos gyöngyeit
Szorítsd, ki unod a valót:
Hímezz belőlük
Fázó lelkedre gyöngyös takarót.

Tóth Árpád: Esti sugárkoszorú

Előttünk már hamvassá vált az út
És árnyak teste zuhant át a parkon,
De még finom, halk sugárkoszorút
Font hajad sötét lombjába az alkony:
Halvány, szelíd és komoly ragyogást,
Mely már alig volt fények földi mása,
S félig illatú s csendd szűrte át
A dolgok esti lélekvándorlása.

mostban van lehetőségünk, hogy minél teljesebben éljük át a Szépséget, éljük meg a Jóságot, s lehessünk cselekvő résztvevői, részesei Isten harmóniát teremtő világának.

Arról, hogy a tiszta gyermekszemekből reményt és békét meríthetünk...

Arról, hogy kedvesünk szemén át láthatóvá válik a láthatatlan, eddig ismeretlen titkok, illatok, színek csöndek válnak ismerőssé, körülötünk igézet, fény, zene...

Arról, hogy „minden kép és költemény”, csak meg kell fejtenünk a valódi világot, a felszín alatt rejlő lényegét, a tények mögötti valóságot.

Arról, hogy minden törekeny, változik és elmúlik, de a lét örök. S vele örök a költők évszázados dilemmája is: „Az élet álom, vagy az álom élet!”

„Mi vagy hát most!” – szegezi nekünk és önmagának is a kérdést Szabó Lőrinc. „Valami meg – nem semmisülő megsemmisülés vagy” - adja meg a választ a legsejtelmesebb szonettjeinek egyikében, a Valami örök - ben.

A föld álma c. verséről így vall: „Küszködés állandó témáimmal, a legállandóbban, a halállal. A kép látomásszerűen jelent meg előttem egy hajnalban: a sárszobor, aki a sársivatagból kiemelkedik, és estére ugyanoda visszafekszik. A porból lettünk, porrá leszünk változata.”

Hullámzik a víz, áradnak a szavak, ringat a zene... Csak a könnyűség, a „megváltó szépség”, a gyógyító „nagy fény”, a test és lélek egysége, s az öröm van jelen „ebben a tükrös ragyogásban”.

/ ... most megint örülök, hogy élek / hogy élek és ember vagyok / -mondja a költő, s valóban ez az érzés erősödik meg bennünk is a zenés verseket hallgatva.

A különös fényű zene és szó - így együtt - különös fényűvé teszi a pillanatot.

Polányi Éva

Illatú s csendd. Titkok illata
Fénylett hajadban s béke égi csendje,
És jó volt élni, mint ahogy soha,
S a fényt szemem beitta a szívembe:
Nem tudtam többé, hogy te vagy-e te,
Vagy áldott csipkebokor drága tested,
Melyben egy Isten szállt a földre le
S lombjából felém az Ő lelke reszket!

Igézte álltam, soká, csendesen,
És percek mentek, ezredévek jöttek,
Egyszerre csak megfogtad a kezem,
S alélt pilláim lassan felvetődtek,
És éreztem: szívembe visszatér,
És zuhogó mély zenével eredt meg,
Mint szibbadt erek útjain a vér,
A földi érzés: mennyire szeretlek!

Vajda János: Hajón

Ülök a hajófedélen.
Száll a füst, zúg a kerék.
Haladunk vígan, serényen.
Fut mögöttem a vidék.

Ringatózom e calképen
A keringő táj felett.
Hogy sietnek szembe vélem,
S tűnnek el fák, ligetek.

Így foly egybe múlt, jövőndő,
És a lelkem révedez;
Idő, idő, örök idő -
Nem-e a te képed ez!

Hátha nem is az idő múlt,
Ez csak úgy tetszik nekünk.
Örök a lét innen és túl;
Elmúló csak életünk!

Hátha csak látásunk téved!
Az idő áll mint a nap,
S csak a hátán bolyg az élet,
Fölszínén a sugarak!

Hátha az a múlandóság,
Mit mi annak képzelünk,
A valódi állandóság!
S csak a lét játszik velünk!

Hátha úgy van, hátha úgy van...
Az idő is, mint a part,
Változik, de mozdulatlan...
Mi megyünk csak, ő marad!...

Szabó Lőrinc: Tengeren

Visz a hajó, ringat a tenger,
elnyúlok a fedélzetem.
Ez a kékség, amiben úszunk,
tán a mennyország ideleenn,

ez a kékség, amiben úszunk,
eget és földet összefog
és lent a hullámozó magasság,
fent a szárnyrakelt víz suhog.

S ebben a tükrös ragyogásban,
csobogó ég és víz között,
elszáll az emberi sötétség,
amely idáig üldözött:

könnyű vagyok s a könnyű lélek
könnyűnek érzi a jövőt,
minden gyötrelmét elfelejti
a megváltó szépség előtt.

Visz a hajó, ringat a hullám,
a gép morajlik csendesen,
ez a kékség, amiben úszunk,
tán a mennyország ideleenn.

Lent az ég ragyog, fent a tenger, -
ez a nagy fény meggyógyított;
most megint örülök, hogy élek,
hogy élek és ember vagyok.

Izges ízek

május

Főtt percc

Hozzávalók: 12 tojás, 2 kávéskanál só, 5 dkg vaj, 4 kávéskanál cukor, 1 kg liszt

Tizenkét tojás fehérjét kemény habbá felverjük, hozzáadjuk a tojások sárgáját, sőt, cukrot és a lisztet. Ezt a masszát kis pihentetés után háromszor átdaráljuk húsdarálón. Végül egy cipóba gyúrjuk, porcelán tállal letakarjuk. Pihentetés után pereceket formálunk belőle. Lisztezett nyújtódeszkára rakjuk. Lábasban vizet forralunk. Ebbe rakjuk a pereceket, közben fakanállal kevergetjük, nehogy az edény aljához ragadjanak. Amikor feljönnek a víz felszínére, tészaszűrővel kiszedjük, hideg vízbe dobjuk, majd abroszra terítjük szikkadni. Közepes tűznél kisütjük.

Seidl Ambrus

A gyomai Katolikus Egyházközség felhívása!

A vasútállomás mellett a régi katolikus temető rendbehozatala megkezdődött.

Kérjük azokat a hozzátartozókat, aki szeretneik sírjait továbbra is fenn akarják tartani, szíveskedjenek a gyomai Plébánia Hivatalban jelentkezni.

Szolgálati idő: hétköznap 9 órától 11 óráig.

Növényvédelmi szakmérnök szaktanácsadási munkákat vállal. Gyomaendrőd határában lévő földeken, a szükséges munkák szakszerű elvégzése mellett a vegyszerek beszerzését és szállítását is vállalom:

PETRÓCZKI HUNYAD ÁRON

növényvédő szakmérnök Gyomaendrőd Téglagyári Dűlő 511.

Telefon: 06-70-385-8918

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

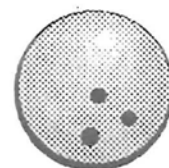
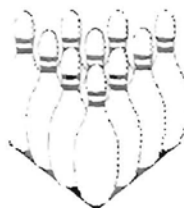
☒ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☞ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☞ Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszebéddel összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kivánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

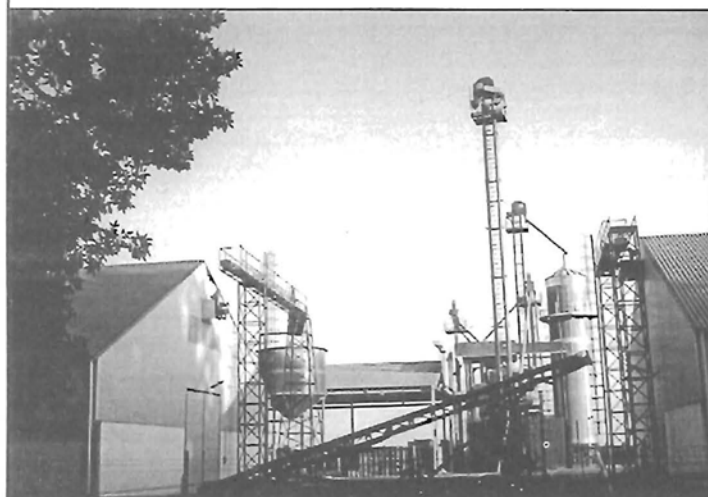
Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság, Hunya, (Rákóczi u. 55-57.) mezőgazdasági üzemek, kistermelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vetőmagot és vegyszert.

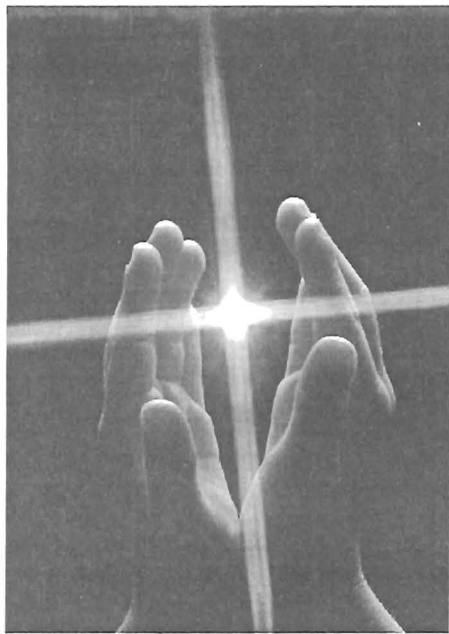
Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.

E-mail: <boti.bt@bekesnet.hu>, <boti.bt@mailbox.hu>

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem mitlnek el ők, kik szívünkben élnek;
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

BINGES ANDRÁS, aki az Öregszőlőben élt, április 15-én hosszú, súlyos betegség után befejezte földi pályáját, lelke az Örökkévalóságba költözött. 84 éves volt. Gyászolják: felesége, lánya, unokái, rokonai, ismerősei.

Özv. **DINYA LAJOSNÉ** Farkasinszki Regina, április 2-án, 79 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolja a családja.

FÖLDEVÁRI JÓZSEF aki gyermek- és iskoláskorát Csejten töltötte, felnőttként Budapesten élt és dolgozott. Földi pályáját is Budapesten fejezte be váratlanul, visszaadta lelkét Teremtőjének április 9-én, 69 éves volt. Földi maradványát a Gyomai temetőben helyezték örök nyugalomba. Gyászolják: testvérei és azok családja és a gyerekkori barátok, ismerősök.

HORVÁTH JÁNOS Vadász utcai lakos, április 13-án, hosszú betegség után 59 éves korában vissza adta lelkét Teremtő urának, elköltözött a földi életből. Gyászolják: özvegye és fiai, ismerősei.

HUNYA BÉLÁNÉ VASZKÓ MARGIT, aki Hunya, Jókai u. 13. sz. alatt élt, április 17-én 60 évesen elköltözött az élők sorából. Gyászolják: férje, fia, menyee, unokája és a rokonság.

KISZELY IMRÉNÉ Óvári Timár Veronika április 8-án, 95 éves korában az Örökkévalóság hónapja költözött. Gyászolja a családja

SZABÓ ISTVÁN SÁNDOR, Gyomai lakos március 22-én 41 éves korában közúti baleset során befejezte földi pályáját, elment az élők sorából. Gyászolják: édesanyja, testvére és családja, ismerősei.

SZUJÓ GERGELYNÉ Pelyva Margit súlyos betegség után befejezte földi pályáját, 65 éves volt. Gyászolja a családja.

TÍMÁR LAJOS aki az endrődi utcában élt, április 29-én 87 éves korában hosszú betegség után elköltözött az élők sorából. Gyászolják: leánya, veje, két unokája és az ismerősök.

TÍMÁR LAJOSNÉ DÁVID OLGA, aki Hunya, József Attila u. 15. sz. alatt élt, március 28-án 71 éves korában visszaadta lelkét Te-

remtőjének. Gyászolják: férje, fia, menyee, leányai, vejei unokái és a rokonság.

TIMAR MÁTÉ, aki Hunya, Vörösmarty u. 15. sz. alatt élt, április 18-án 68 éves korában megtért Teremtő Istenéhez. Gyászolják: leánya, testvérei és a rokonság.

VARJÚ LAJOS, volt békéscsabai lakos, aki a Blaha úti otthonban élte életének utolsó éveit, április 15-én 81 éves korában hosszú betegség után visszaadta lelkét Teremtő urának, és az örökkévalóság hónapja költözött. Gyászolják: felesége, szerető leánya Margit, rokonai és ismerősei.

Békesség haló porajkon,
fogadja be őket az Úr
az Ó országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálozási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szerteikért.

Fényképalbum

Papp Márton (1870-1942)
édesapa (balra)

Papp Imre (1896-1942)

Apa és fia Galíciában a fronton véletlenül találkoztak.

GAZDAKALENDÁRIUM

PÜNKÖSD HAVA
Információ gazdálkodóknak

Esők... után a kalászosok lombvédelméről!

Térségünkben a kalászos gabonák kulcsszerepet játszanak a növénytermesztésben és a gazdálkodás jövedelmezőségében.

A növényzet kedvező őszi fejlődése, a jó áttelelés majd a gyorsan jött melegedést követően áprilusra a bőséges csapadék érkezett el. Bár ez néhány területen akadályozza a munkavégzést, a belvizek károkat is okozhatnak, a hozadéka mégis pozitív, hiszen így kedvezővé váltak a terméskilátások.

A termés jó minőségben való betakarítása, kedvező áron történő értékesítése érdekében a termelő figyelme nem lankadhat. Jelentős veszteségeket okozhatnak a gombabetegségek, mint például a szeptória, rozsda, lisztharmat, helmintospórium és a fuzárium.

Az állomány általában sűrű, az alsó levelek alig kapnak fényt, a szövetek fellazulnak, a sok csapadék hatására kezdeti megdőlések figyelhetők meg. Ezek táptalajai a gombabetegségeknek. A lisztharmat kezdeti tünetei már láthatóak az alsó leveleken, az eső elálltával, az idő melegedésével robbanásszerűen terjedhetnek a felső levelekre. Csalóka lehet azon állítás, hogy lisztharmatos évben magasabb a termés. Amennyiben elkerüljük a lisztharmatot, akkor lehet igazán jó a termés.

A **HarvesanTM** nevű új kalászos gombaölő szer megfelel azoknak a kívánalmaknak, amelyeket, a gabonát termelő gazda támaszt:

- hatásos a kalászosok gombabetegségei ellen,
- alacsonyabb hőmérsékleten is hatékony a korán fellépő kórokozók ellen,
- széles hatása, a „problémás” kórokozók leküzdésére (pl. sárga rozsda, helmintospórium) is alkalmas,
- hosszú hatástartamú és keverhető a legtöbb gabona gyomirtó-szerrel,

Megtérülését az is biztosítja, hogy költségszintje lényegesen alacsonyabb, mint a hasonló tudású gombaölők.

Fontos, hogy a korai fejlődési stádiumában, a növények az intenzív növekedési során magas hatóanyag tartalmú szert juttassunk ki, különben a gyorsan növekvő zöldtömegben a kijuttatott hatóanyag „felhígul” és nem nyújt megfelelő védelmet.

A **HarvesanTM** kiugróan magas fluzilazol tartalmának köszönhetően megfelel a fent leírtaknak.

A készítmény megelőző jelleggel használjuk, bokrosodás végétől a 2 nóduszos állapotig 0,6 l/ha, ezt követően a zászlólevél megjelenéséig 0,8 l/ha dózisban kell permetezni. A dózis attól is függ, hogy egyszeri vagy kétszeri gombalöszeres kezelésben gondolkodunk. Érzékeny és sűrű gabonában, a

helmintospóriumra fogékony árpában a korai kezelésnek nagy szerepe van.

Amennyiben a gabonánk ritkább, ellenállóbb, akkor a kalászávédelem a fő szerep. Aki értesült az őszi intervenciók felvásárlás lehetőségeiről, az tudja, hogy a fuzárium fertőzöttség tekintetében a szabvány igen szigorú. A foltos és/vagy fuzáriumos szemek aránya nem lehet magasabb, mint 5 %, míg a belső fuzárium-fertőzöttség nem lehet magasabb, mint 1, 5 %!

Csak a legmegfelelőbb elvégzett gombalöszeres védekezések adhatnak kellő védelmet. Legfontosabb tényező egyrészt a pontos időzítés, azaz a virágzás kezdete, másrészt a megfelelő gombalöszeres. Az **Alert S** ilyen lehetőség, s bár más termékek is rendelkezésre állnak, de az **Alert S[®]** tudását azon években is bizonyította, amikor erős fertőzések voltak (1997-1999). Kettő hatóanyagot tartalmaz, magas mennyiségben, így elkerülhető, hogy egyik-másik Fuzárium faj ellen hatástalanság lépjen fel. Dózisa 1, 0 l/ha, legalább 250-300 l/ha permetlében, jó kalászfertőzöttséget biztosító szórófej megoldással.

A gombalöszeres kezelés gyorsan megtérülő befektetés, még ha ekkora az anyagi keretek szűkösse is válnak.

Tisztelettel:

Fazekas Károly
DuPont területi képviselő
Tel: 30/9702-853

További információkért hívhatja Forró Drót vonalunkat is: 06-30-212-6222, vagy látogassa meg honlapunkat: www.dupont.hu

DuPont Mezőgazdasági Termékek

The miracles of science[®]

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

májusi ajánlataim:

- Bográcsok, grillsütők
- Kézi és hóti permetezők
- Növényvédő szerek
- Tasakos vetőmagok
- Virághagymák, virág magok
- Kukorica vetőmagok, Dekalb
- Kiskun, Martonvásári
- Mútrágyák, Tápanyagok
- Főliák, műanyag kukák
- Esőruhák, gumicsizmák
- Zománczott kályhák
- Fűnyíró, szegélynyíró
- Kézi szerszámok, szegek
- Csavarok, zárok, lakatok
- Izzók, elemek
- Kutya, macska, madáreledel

FARKAS MÁTÉ

RÓZSAHEGYI KÖNYVTÁR
F37016
Gyomaendrőd, Blaha u. 21.

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 100 Ft

XI. évfolyam 6. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2004. június

Júniusi gyászos évfordulók

A múlt század viharos magyar történelmébe a június hónap két alkalommal is gyászos eseménnyel vonult be.

1914 júniusában Szarajevóban megölték az osztrák trónörökös, ezért kirobbant az I. világháború, amely négy évig tartott. Katonáink színe-java ott veszett. Endrődnek 397 hősi hallottja volt, és nem tudhatjuk, hány sebesült, és hány árva maradt a háború áldozata.

A másik fájdalmas júniusi évforduló 1920. június 4-e, a Trianoni béke aláírásának napja.

1919-1920-ban Apponyi Albert képviselte Magyarországot a békekonferencián. Egyik nagyhatású beszédéből közlünk részleteket, amelyben kifejtette a magyarság álláspontját az elfogadhatatlan békefeltételekről.

(a Hunnia 1998. december 25-i számából idézzük)

„Igen Tisztelt Elnök Úr, Uraim!

I.1. Engedjék még egyszer megköszönnöm, hogy alkalmat adtak álláspontunk kifejtésére. ...

I.2. A mi szemünkben a tagnapot a mai naptól a békefeltételek hivatalos megismerése választja el. Érzem a felelősség roppant súlyát, amely reám nehezedik abban a pillanatban, amikor Magyarország részéről a békefeltételeket illetően az első szót ejtettem. Nem tétovázom azonban és nyíltan kimondom, hogy a békefeltételek, úgy amint Önök szívesek voltak azokat nekünk átnyújtani, lényeges módosítások nélkül, elfogadhatatlanok. Tisztán látom azokat a veszélyeket és bajokat, amelyek a béke aláírásának megtagadásából származhatnak. Mégis, ha Magyarország abba a helyzetbe állíthatnák, hogy választania kellene a béke elfogadása, vagy visszautasítása között, úgy tulajdonképpen arra a kérdésre adna választ: helyes-e öngyilkosnak lennie, nehogy meghaljon.

I.3. Szerencsére még nem tartunk ott. Önök felszólítottak bennünket, hogy tegyük meg észrevételeinket...Reméljük tehát, hogy meg fogjuk győzni Önöket... A legjobb akarattal iparkodunk keresni oly álláspontot, amely a kölcsönös megértést lehetővé teszi. És Uraim, ezt az álláspontot már megtaláltuk. Ez a nemzetközi igazságosságnak, a népek szabadságának nagy eszméje, amelyet a Szövetséges Hatalmak oly fennren hirdettek, továbbá a béke közös nagy érdekei, az állandóság és Európa rekonstrukciója biztosítékainak keresése.

II. ...Nem titkolhatjuk el mindenekelőtt megütközésünket a békefeltételek mérhetetlen szigorúsága felett. E megütközés könnyen magyarázható. A többi háborút viselt nemzettel, Németországgal, Ausztriával, és Bulgáriával kötött béke feltételei mindenestre szigorúak. De közülük egyik sem tartalmazott a nemzet életére olyan lényeges területi változásokat, mint azok, amelyekkel velünk elfogadhatni akarnak. Arról van szó, hogy Magyarország elveszítse területének kétharmad és népességének majdnem kétharmad részét, és hogy a megmaradt Magyarországtól a gazdasági fejlődés majdnem összes feltétele megvonassék. Mert az ország e szerencsétlen középső része, elszakítva határaitól, meg lenne fosztva szén, érc, és sóbányáinak legnagyobb részétől, alpesi legelőitől, amelyek marhaállományát táplálták; ez a szerencsétlen középső rész, mint mondtam, meg lenne fosztva a gazdasági fejlődés minden forrásától és eszközétől ugyanakkor, amikor azt kívánják tőle, hogy többet termeljen. Ily nehéz és különös helyzet előtt állva kérdezzük, hogy a fentemlített elvek és érdekek mely szempontja váltotta ki ezt a különös szigorúságot Magyarországgal szemben?

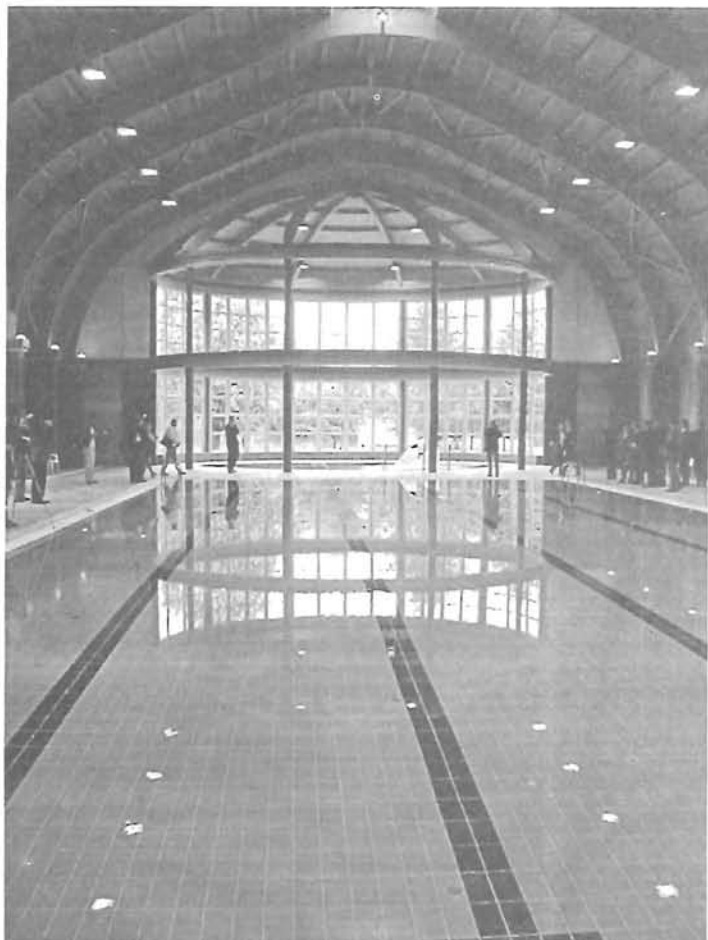
II.1. Talán az itélkezés ténye lenne ez?

Önök Uraim, akiket a győzelem bírói székhez juttatott, kimondták egykori ellenségeik, a Központi Hatalmak bűnösségét és elhatározták, hogy a háború következményeit a felelősökre hárítják. Legyen így; de akkor, azt hiszem, hogy a fokozat megállapításánál arányban kellene

folytatás a 104. oldalon

A FÜRDŐ AVATÁSA

Ünnepélyes keretek között nyitották meg és avatták fel a gyomaendrődi Liget Fürdőt. Május 8-án az avató ünnepségre több rangos vendég érkezett városunkba, élükön az ország miniszterelnöke, Dr. Medgyessy Péter. A vendégek sorában volt még: országgyűlési képviselőnk Domokos László, a Megyei Gyűlés elnöke Varga Zoltán, a Földművelés és Vidékfejlesztési Minisztérium államtitkára, és Földesi Zoltán, megyei országgyűlési képviselő, s testvérvárosok delegáltjai, Nagyenyedről, Schönekből, és itt voltak a most szövődő testvérvárosi kapcsolat jegyében egy lengyel város Pilzno polgármestere, József Chmura úr, delegációjával. Eljött a beruházás kivitelezője az Alterra Képviseletben, a tervekészítő Struktúra Bau Typ, a műszaki ellenőr Duplex képviselője, a szomszédos települések polgármesterei, és a helyi képviselőtestület tagjai. A város lakosaiból is sokan eljöttek, hogy együtt ünnepeljenek és együtt örülhessenek az új fürdő avatásakor. Néhány hete még a GYOMASZOLG szorgos munkásai töltötték be a ma már virággal és zsenge füvel borított teret. Akkor még zúgtak a betonkeverők, a gépek, állványok és a kívül álló - mint én is - el sem tudta képzelni, hogy ilyen szép, és városunk éke lesz ez a hely. Közel 900

Önnök joga van tudni...

hogy miről döntött Gyomaendrőd Város Önkormányzata május 27-i Képviselő-testületének ülésén

A polgármesteri beszámolóban hallhattuk, hogy megtörtént a szennyvízberuházás műszaki átadása, most már a bekötések teljes erővel folytathatók.

Május 26-án a Kommunális hulladéklerakó átadása is megtörtént, a próbaüzem is megkezdődött. A végleges műszaki átadás június második felében várható.

Jó eredménnyel pályázott a Rózsahelyi Kálmán Általános Iskola. 35 millió forint pályázati összegből 60%-ot építkezésre, 40%-ot technikai eszközök fejlesztésére fordíthatja.

A Honvédelemért ezüst fokozata kitüntetésben részesült a város polgármestere, (pedig nem mostanában töltötte katonai szolgálatát, az indoklást nem ismerve, feltehetően korábbi eredményeiért?)

Napirend előtt az alpolgármester a műveletlen mezőgazdasági területek gyomtalanításának kérdését feszegette. A polgármester válaszából megtudhattuk, hogy rövidesen sor kerül a szokásos határbejárásra, amelyen majd az alpolgármester úr is részt vesz, és ezt követően felszólítást kapnak az érdekeltek.

Dr. Kovács Béla a Gyomaendrődi Híradó híreivel és hírdetéseivel kapcsolatos nemtetszését mondta el. Az újság főszerkesztőjének pártatlanságát is megkérdőjelezte.

Dezső Zoltán a civilszervezetek támogatásaiban részesülő magánszemélyekkel kapcsolatban tett fel kérdést. A válasz szerint nemcsak jogi szervezetek, hanem magánszemélyek is pályázhattak, ha közcél szolgálatát jelölték meg.

A közel 30 napirend legfontosabb döntései:

Az uniós csatlakozással egyidőben több jogszabály-változtatás jelent meg, ezért módosítani kellett az egyes szociális és egészségügyi tárgyú rendeleteinket. Így módosításra került a lakásfenntartási támogatás, az adósságkezelési szolgáltatás, a fűtési támogatás rendelete. Az igénylők kedvezőbb helyzetbe kerültek, például eddig fűtési támogatást csak az kaphatott, aki a család jövedelmének 20%-át igazolhatóan fűtésre költötte, ez a korlát megszűnt.

A város gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló beszámolóból néhány adat: 2003-ban a városi illetőségű születések száma: 139 fő volt. A 0-18 éves korosztály a következőképpen oszlik meg: 0-2 éves: 390 fő, 3-5 éves 391 fő, 6-14 éves: 1517 fő, 15-18 éves korig 578 fő. Rendszeres gyermekvédelmi támogatásban havi átlagban 641 családban él, 1245 gyermek részesült. Természetbeni támogatást, 46 családban nevelkedő, 89 gyermek után kapott közvetlenül az oktató, nevelő intézet. A múlt évben rendkívüli gyermekvédelmi támogatást 218 család részére 3,4 millió forint összegben adtak. A veszélyeztetett gyermekek családjával a családgondozók rendszeres kapcsolatban tartanak, és együtt próbálják a körülményeket rendezni. Az alapellátásban gondozott gyerekek száma: 181 fő. A napközi vagy kollégiumi ellátás általában pozitív hatású, de nem jelenti a veszélyeztettség megszűnését. A múlt évben a gyámhatóság 15 kiskorúnak rendelte el a védelemben vételét, akiknek a száma december 31-én 39 fő volt. Ilyen intézkedésre általában a szülők elhanyagoló életmódja miatt (italozás) kerül sor, vagy a fiatal magatartása miatt. Általában harmadik személyhez (nagyszülő) kerülnek, vagy gyermekotthonba, vagy nevelőszülőkhöz.

Részt vesz a város az iskolatej programban, ami azt jelenti, hogy a Rózsahelyi Ált. Iskola 401, a Kis Bálint Általános Iskola 702 tanulója a tanítási napokon 2 dl tejhez jutnak májustól.

Az útfelújítások és útépitések lakossági hozzájárulási összege jóváhagyásra került. Ezen számok úgy szóródnak, ahogy a megépített út területének költsége és az ott lakók aránya diktálja. A felújítási költségeknél a legkisebb hozzájárulási összeg: 13.558 forint ebben utcában 46 ingatlan van, a legnagyobb összeg: 39.259 forint, itt csak 7 ingatlan van. Az új utcánál a legnagyobb hozzájárulási összeg 103.261 forint (1 ingatlan és 3 sarki ingatlan), a legkisebb összeg: 38.882 forint (36 ingatlan). Minden további információ a képviselőknél.

FIGYELEM! AKINEK LAKÁS-TAKARÉKPÉNZTÁRAKNÁL SZERZŐDÉSE VAN (Fundamenta, OTP), a szerződéses összeg felhasználható út, kerítés, járda, stb építéshez, javításra!

A Kecseges-zugi Tájévelő és Horgászgyeget közgyűlési határozata, amely a holtághoz tartozó halászati jog korlátozására és az út felújítás-hoz való hozzá nem járulásra vonatkozik, egy tulajdonos sérelmesnek találta és ezért fordult a testülethez. A testület az egyesület belügyeibe jogilag nem avatkozhat be. A panaszos a bírósághoz fordulhat jogsérelmével.

A Kis Bálint Általános Iskola és Óvoda igazgatói állására egyetlen egy pályázat érkezett. Ennek értelmében a régi igazgató lett az új igazgató. Kinevezése újabb 5 évre szól.

Vass Ignác a Liget Fürdő KFT ügyvezető igazgató betegsége és kórházi ápolása miatt helyettesíti - gyógyulásáig - (remélhetőleg szeptember 30-ig) Fábián Lajos, a Gyomaszolg ügyvezetője. Az Alapító Ókirat módosításra került, mely szerint a társaságnak 2 ügyvezetője van.

A Liget fürdőt tulajdonosi hitel formájában 17 millió forinttal kellett pénzügyileg segíteni.

A Liget fürdő 2003 évi egyszerűsített beszámolóját a testület elfogadta, a kimutatott veszteséggel.

Császárné Gyuricza Éva
képviselő

millió forintot, pontosabban 872 millió forint fordítottunk eddig erre a fürdőre. Ez a pénzügyi forrás, ahogy azt az alapkövetéltelkor hallhattuk, az akkori gazdasági miniszter, Matolcsy György szájából, felerészben a Széchenyi terv termélgűrű programjából biztosított, 372 millió forint összegben. Ezenkívül a Phare pályázati pénz 54 millió forint, és a területfejlesztési alapról 40 millió forintot nyertünk. A még szükséges 406 millió forintot a város saját erejéből adott, felhasználva a gázközmű vagyon felét. Az elmúlt 2 év költségvetését sikerült úgy alakítani, hogy a rendelkezésre álló saját erő nagyrészt ezt a beruházást szolgálja.

Ezen pénzek felhasználása során elkészült egy gyönyörű faburkolatú (helyi vállalkozó, Balogh Károly munkája!) több funkció, csoportos gyógy-úszást biztosító, pezsgős elemény medence, nyaktag zuhany, döngönyöző és szauna. Fent az emeleten színvonalas büfé. A gyógyulni és pihenni vágyók itt megtalálhatják a gyógyulást és a színvonalas kikapcsolódást.

Úgy gondolom, hogy a városfejlesztési eredményeiért sokaknak lehet-

a miniszterelnöki látogatás

József Chmura pilznói és Dr. Dávid Imre gyomaendrődi polgármesterek

tünk hálásak. Elsősorban a Széchenyi terv adta lehetőségnek, ugyanakkor nem hallgathatjuk el, sőt itt az idő, amikor az egyik létesítmény avatásának pillanatát éljük, hogy megköszönjük az állami segítséget elsőként az Orbán-kormánynak, amely lehetővé tette az álmok megvalósításának indítását és a jelenlegi Medgyessy-kormány pedig, amely lehetővé tette annak befejezését. A Békés Megyei Területfejlesztésnek, és azoknak a parlamenti képviselő uraknak, akik folyamatosan segítettek a várost az elmúlt időszak fejlesztésében, közel 4 milliárd forint összegben. Három képviselő urat feltétlenül név szerint is ki kell emelni, Domokos László, Turi-Kovács Béla és Latorcai János, és a Gondozási Központ fejlesztése vonatkozásában Harrach Péter Szociális és Családügyi miniszter úr. Sokat segítettek városunk mai képének kialakításában, köszönjük! Köszönet illeti a város lakosságát, az adófizető vállalkozóit, a polgármestert és végül, de nem utolsó sorban a képviselő-testületet. Ők, mi voltunk azok, akik mertünk nagyot álmodni, és volt erőnk azt meg is valósítani!

Mindazok, akik ott voltak az ünnepségen, vagy azóta ellátogattak a fürdőbe, megelémem meggyőződtek arról, hogy kiérdemelten mondjuk, hogy a mi fürdőnk a megye egyik legszebb fürdője, amelyért eredményesen dolgozott ez a város, a hatvan évesek bölcsességével és a húsz éven túliak erejével!

Császárné Gyuricza Éva
Képviselő

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Örömhír mindenkinek!

Pünkösdkor megkezdte adását a

MAGYAR KATOLIKUS RÁDIÓ

az ország szívéből naponta 4:30-0:30-ig

Küldetésünk a keresztény élet-felfogás megerősítése és terjesztése. Szerepet vállalunk a Katolikus Egyház tanításának hirdetésében, a magyar és az egyetemes kultúra, valamint anyanyelvünk értékeinek megőrzésében.

2004. május 30-tól a lakosság 80%-a foghatja műsorunkat a szolnoki adó 1341 kHz középhullámú frekvenciáján.

Műholdas adásunk az egész Kárpát-medencét lefedi az AMOS-1 műhold (pozíció: 4° nyugat) 11303 MHz frekvenciáján.

Interneten keresztül a világon bárhol hallgatható a műsorunk

MP3, RealAudio és Világrádió formátumokban a

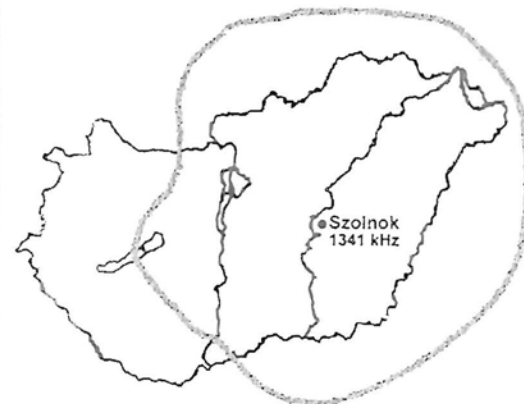
www.katolikusradio.hu címen. 2005 áprilisától a földi műsorszó adás kiegészül további két adóval - Siófok: 1341 kHz, Lakihegy: 810 kHz, - tovább növelve a vételi lehetőséget határon innen és túl immár a nap 24 órájában.

Rendszeresen jelentkező műsorainkból:

Zenés napköszöntő - hírekkel, információkkal, A nap szentje, a Vatikáni Rádió magyar nyelvű műsora naponta kétszer, Szentmise, Életre-való - családi magazin, Meghívó - kulturális ajánlóműsor, Hagyományok éltetői, Varázsdoboz - irodalom gyerekeknek, A héten történt - közéleti magazin, Úr Angyala, Éneklő Egyház, Civil percek, Hit és tudomány, Néprajzi örökségünk, Élet-jelek, Rádiós regénytár, Töprengő, Szépkorúak klubja, Ifjúsági sáv, Táj és ember, Testvéregyházaink életéből, Nyelvédesanyánk, Házhoz visszük az operát, Irodalmi fejtörő az Új Ember könyvesboltból, Beszélő könyvek, Vers-műsorok, Mindennapi Evangélium, Pár-beszéd, Rózsafüzér, Ajándékkoncert, Zenei kincsestár, Európai zarándok

Június 1-jén fórumot szervezett az MKDSZ és a FIDESZ Békés Megyei Nyugdíjas tagozata Gyomaendrődön.

A fórum díszvendége volt: Dr. Surján László, a kereszténydemokraták országos társelnöke és az Európai Parlament képviselőjelöltje, valamint Dr. Aszódi Pál a Nyugdíjas Tagozat országos elnöke. A fórumon résztvevők sok olyan információhoz jutottak, amelyek valóban szükségesek, és segítenek eligazodni a júniusi választások döntése előtt. Nagy a felelőssége minden választónak, egyrészt azért, hogy részt vegyen a választáson, és ott felelősen döntsön. Hiszen a jövőnkől van szó! A nemzeti, keresztény Magyarország Uniók képviselőjének minél nagyobb számban úgy tudjuk elérni, ha a Fidesz jelöltjeire adjuk voksunkat.

szunk az

egész Kár-

pát-medencét

lefedi az

AMOS-1

műhold

(pozíció: 4°

nyugat)

11303 MHz

frekvenciáján.

Interneten

keresztül a

világon bár-

hol hallgat-

ható a

műsorunk

Bella Rózsa kiállítása nyílik a gyomai Vidovszki Béla Városi Képtárban június 11-én, délután 4 órakor. A kiállítás megtekinthető július 25-ig.

Együttműködési megállapodást írt alá május 11-én a Fidesz és a KDNP elnöke. Orbán Viktor azt mondta: egy régi és egy új kereszténydemokrata párt köt egymással szövetséget.

Kis Bálint Általános iskola nevelői és tanulói, névadójuk tiszteletére négy napos programsorozattal adóztak. A programból: (a teljesség igénye nélkül) június 4-én Hírverés az Unió csatlakozás jegyében, Darvas Tibor – emlékterem-avatás, Kis Bálint emlékműsor, Unió vetélkedő, kézműves délelőtt, szüli-buli.

Május 22-én a békéscsabai Vasutas Művelődési Házban megalkult a Fidesz MPSZ Munkás és Alkalmazott Tagozatának Békés Megyei Területi Tanácsa. Az ülésen beszédet mondott Kontur Pál, a tagozat országos elnöke, aki idézett az Alapító levélből:

„... A munka az önfenntartáson túl önbecsülést is ad az embernek... Magyarországot nem a világgazdaság, hanem a magyar emberek munkája emelheti fel, ... Vissza kell tehát adnunk Magyarországon a munka becsületét”.

Májusi tárlat- ismét megnyílt a gyomaendrői képzőművészek munkáiból az endrői Művelődési házban, május 21-én.

Gyomaendrői gyermekek a Budapesti Vidámparkban.

Már hagyománynak számít, hogy a Vidámpark Rt. minden év májusában vendégül látja azokat a fiatalokat és családtagjait, akik egészségkárosodás, vagy más okból nem tudnak eljutni a Budapesti Vidámparkba, ahol oly sok kellemes órát lehet eltölteni minden gyermeknek és felnőttnek.

Idén május 14-én volt ez a várva várt nap, amikor több száz gyermek érkezett vidékről és a fővárosból kísérőikkel együtt. Az időjárás is kegyes volt.

A gyomaendrői busz reggel 7 órakor indult Öregszőlőből, ott felvette a Tulipános óvoda gyermekeit és kísérőit, a következő állomás a Gondozási Központ endrői állomása, ahol az egészségkárosodott gyermekek és kísérőik csatlakoztak, majd a fogyatékosokat ellátó Nappali Klub kirándulói következtek. Gyomaendrődről összesen 48-an tudtak örülni a sok ajándéknak, a kellemes színpadi műsorok, és az ajándékjegyeknek, amellyel sok-sok vidám játékot próbáltak ki. Hamar el is telt a nap, este kilenc óra körül ért haza a busz. Sok szép maradandó emlékekkel tértek haza a gyermekek és felnőttek. Köszönet a Mozgáskorlátozottak és Hadirokkantak Egyesülete helyi vezetőjének mint főszervezőnek, a Kincs az Életed Közhasznú Alapítvány kuratóriumának, akik az utazási költséget közösen finanszírozták.

Katona József művelődési központ júniusi programja:

Művészeti Iskolák és csoportok évről:

Június 4. péntek :17 óra Városi Zene és Művészeti Iskola

Június 5. szombat: 16 óra Körösmenti Alapfokú Művészeti Iskola Néptánc Tanszak

Június 13. vasárnap: 16 óra Körösmenti Alapfokú Művészeti Iskola Társas és Modern tánc

Június 19. szombat: 17 óra a Rumba Táncsoport Egyesület

Június 21-25 GÓLYALÁB NYÁRI TÁBOR népi kismesterségek, gyermekjátékok, néptánc a Körösmenti Alapfokú Művészeti Iskola szervezésében

Június 28-július 4. a SZAKE XI. Országos Diákszínjátzó Tábora

Június 26. szombat: Siketek és Nagyothalíók

VIII. Békés Megyei Találkozója, (hallásvizsgálat, termékbemutatókkal egybekötve)

In memoriam

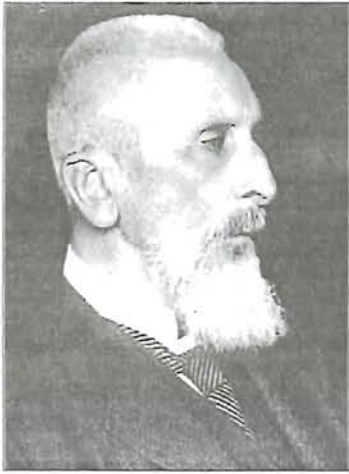
Szülföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álunk,
s ivadékainkba szebb Jövő!

Timár Máté

Gróf Apponyi Albert

1846-1933

eijárni, és mivel Magyarországot sújtják a legszigorúbb és létét leginkább veszélyeztető feltételekkel, úgy azt lehetne hinni, hogy éppen ő az, aki összes nemzetek közül a legbűnösebb. Uraim! Anélkül, hogy e kérdés részleteibe bocsátkoznék, ...ki kell jelentenem, hogy ezt az ítéletet nem lehet kimondani oly nemzet felett, amely abban a pillanatban, amidőn a háború kitört, nem bírt teljes függetlenséggel és legfeljebb csak befolyást gyakorolhatott az Osztrák-Magyar Monarchia ügyeire, és amely nemzet ezt, mint a legutóbb nyilvánosságra hozott okmányok bizonyítják, fel is használta arra, hogy helytelenítse azokat a lépéseket, amelyeknek a háborút elő kellett idézniük... Magyarországot azonban mindeddig nem hallgatták meg; lehetetlen tehát, hogy a békefeltételek ítélet jelleggel bírjanak... Magyarországtól elszakítandó 11 millió léleknek 35 %-a magyar, amely három és fél milliót jelent... elszakítanak még a békefeltételek körülbelül egy és egynegyed-millió németet, ami a magyarság százalékszámával együtt az egésznek 45 %-át jelenti. Ezekre nézve a nemzetiségi elv ilyen alkalmazása nem előny, hanem szenvedések sorát jelentené... Menjük azonban tovább és tekintsük a Magyarország romjain megnövekedett államokat. Megállapíthatjuk hogy faji szempontból ezek is éppen úgy, vagy talán még jobban részre lesznek darabolva, mint Magyarország... Csak egyszerűen megállapítani kívánom azt a tényt, hogy e következmény a nemzeti hegemoniának átruházása volna oly fajokra, amelyek jelenleg többnyire alacsonyabb kulturális fokon állnak... 1./ Az imi és olvasni tudók arányszáma, 2./ A középiskolát végzetek arányszáma a magyarságnál messze túlhaladja a románokét és szerbekét, a nemzeti hegemoniát a békefeltételek tehát egy alacsonyabb kulturális fokon álló nemzetiségre akarják átruházni... A kulturális értékeknek egész sora omlott máris össze: megszűnt két egyetem, nagy területeken

elnémult a népoktatás.

...a szigor, amellyel Magyarországot sújtják nem eredhet az ítékezés tényéből, láttuk, hogy a nemzetiségi elv sem nyerne ezáltal semmit. Talán akkor oly szándékkal állunk szemben, amely a népek szabadságának eszméjét követi? ...De miért induljunk ki sejtésekből és miért helyezkedjünk feltevésekre, amikor a valóság megállapítására rendelkezésünkre áll az eszköz, egyszerű, de egyetlen eszköz, amelynek alkalmazását hangosan követeljük, hogy e kérdésben tisztán lássunk. És ez az eszköz a népszavazás... Sorra vettem az elveket, amelyek a békefeltételek megállapításánál számbajöhetnek, és megállapíthatom, hogy nem tudtam a nemzetközi igazságosság, a nemzetiségi és a népek szabadsága elvének oly alkalmazását megtalálni, amely a nekünk felajánlott béke indító okait kellően megvilágította volna. Talán a fejtegetéseim bevezetésében már említett érdekek, a béke nagy érdekei, az állandóság és Európa rekonstrukciója sugallták őket?... A magyar probléma az általános problémának nem oly kis része, mint azt a statisztika nyers számaiból következtetni lehetne. a) Ez a terület, amely Magyarországot alkotja és amely jogilag ma is Magyarország, századokon át rendkívül fontos szerepet játszott Európában, különösen Közép-Európában a béke és biztonság fenntartása tekintetében. A magyar honfoglalást és a magyaroknak a keresztény hitre való áttérését megelőző évszázadokban hiányzott itt a nyugalom és a biztonság... A történelmi Magyarország töltötte be azt a feladatot, hogy államot tartva fenn, amelyben egyensúly és biztonság uralkodott, megvédte Európát a keletről fenyegető közvetlen veszedelem elől. Ezt a hivatást tíz századon át töltötte be és erre egyedül organikus egysége tette alkalmassá. Idézem a nagy francia geográfusnak – Reclus Elisének – szavait, melyek szerint ez az ország oly tökéletes földrajzi egység, amely Európában egyedül áll.

Apponyi György kancellár és Sztáray Júlia grófnő fia, Bécsben született 1846. május 29-én. Mélyen vallásos családban nőtt fel, tanulmányait a jezsuiták kalksburgi intézetében kezdte, egyetemi éveit Pesten és Bécsben töltötte, jogot tanult. Nagy utazásokat tett Német- és Franciaországban. A közéletben 1872-től fogva szerepel, elsőként a szentendrei Deák-párti képviselőként jut a törvényhozásba. Már ifjú korában nagy hatást keltett széles műveltségével, a nemzetközi jogban való jártasságával, és ragyogó ékes szónoki képességével. 1896-ban a kolozsvári, majd a budapesti egyetem tiszteletbeli államtudományi, 1909-ben a nemzetközi orvoskongresszus alkalmából orvostudományi doktorra választották. Tiszteletbeli illetve igazgatósági tagja az Akadémiának, és rendes tagja a Kisfaludy Társaságnak. Már, mint az összes ellenzéki pártok fővezére vett részt az 1889. védőerő törvényjavaslatnak országos hullámokat verő vitájában, beszéde általános lelkesedést keltett. A közvélemény benne látta a jövő emberét, bár közép-párti állása miatt ki volt téve úgy a szélsőbal, mint a szabadelvű párt részéről indított parlamenti támadásoknak 1903-ban megalakítja a Nemzeti Pártot, ellenzékiként. 1904-ben belépett a Függetlenségi Pártba. 1906-tól a Wekerle-kormány választás és közoktatási minisztere 1910-ig. Miniszterségének legnagyobb érdeme, az elemi iskolai törvényeknek nemzeti szellemben való megalkotása, és az ingyenes népoktatás törvénybe iktatása. Interparlamentáris tanácskozásokon méltón képviselte és igyekezett népszerűvé, vagy legalább érthetővé tenni Magyarország közjogi helyzetét. Előadásaiban és külföldön megjelenő cikkeiben a francia, német, olasz és angol nyelvet egyaránt tökéletesen használta.

folytatás az 1. oldalról

Folyói és völgyei rendszere, amelyek a határokról kiindulva a középpont felé törekszenek, oly egységet alkotnak, amely csak egységes hatalom által kormányozható... Magyarország az organikus egység minden feltételével rendelkezik, egyet kivéve, és ez a faji egység. De azok az államok, amelyeket a békeszerződés értelmében Magyarország romjain építenének fel, szintén nem rendelkeznek a faji egységgel. Az anyanyelv egysége hiányzott Magyarországon az egység feltételei közül, és hozzáteszem, hogy az alakítandó új államok átvágnak a földrajz természetes határait, megakadályozzák a hasznos belső vándorlást, amely a munkást kedvezőbb munkaalkalmak felé irányítja; megszakítanak a tradíció fonalait, amelyek századokon át együtt élőket közös mentalitásba egyesítették, akik ugyanazon eseményeket, ugyanazt a dicsőséget, fejlődést és ugyanazokat szenvedéseket élték át. Jogosult-e a félelmünk tehát, hogy itt az állandóságnak kipróbált oszlopa helyett a nyugalanságnak újabb fészkei fognak keletkezni?...

III.1 Mindezekkel a teóriákkal szemben Önök felhozhatják, mint döntő tényezőt, a győzelmet és a győzők jogait. Elismerjük ezeket Uraim! ... Ismerjük tartozásunkat a győzelemmel szemben. Készek vagyunk vereségünk váltásdíját megfizetni. De ez lenne az újjáépítésnek egyedüli elve? Az erőszak lenne egyedüli alapja az építkezésnek? ... Európa jövője igen szomorú lesz ebben az esetben.

Mint tudjuk, a Békediktátum eredménye:

Hazánk 325 ezer négyzetkilométeres területéből elvettek 228 ezret, így maradt a csonka Magyarország területe 97 ezer négyzetkilométer, 21 millió lakosságából pedig alig maradt az új határokon belül 7 és fél millió. Minden harmadik magyarországi lakos Trianon után más ország polgára lett.

Császárné Gyuricza Éva

Historia Domus

AZ ENDRŐDI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE (részletek)

1890.

Januárban községi előljárók lettek: bíró: Hunya J. Mihály, albíró: ifj. Uhrin József, községgazda: Timár i. János, adópénztáros: Varga p. József.

A tavaszon temetői csőszházak építettek, melyekre a közlakosság 226,53 forintot adakozott össze.

A templom udvarának befásítása végett a kiadott nagy gödröket az előljáróság közmunka útján jó földdel hordatja meg. Fákat a Békés megyei gazdasági egyesület ajándékozott.

Februárban – a Carl Giani bécsi cégtől beszerelve: 1 fehér dísz palást 75, 1 cibóriumköpeny 13, 2 db fehér-viola szín kettős stóla 11,80, 2 db színes-fekete kettős stóla 11,80 forintért.

Március – Alt Sándor egyházi 74 forint készpénz fizetését az egyháztanács 100 forintra fölemelte.

A Gyomavégi temető nagyobbítását az utca egyenes vonalba való hozása által a képviselőtestület megszavazta.

A Szarvasvégi új iskolához egyik tanító részére Giricz János háza 600 forintot megvett.

Június 29. Az egyháztanács – ifj. Uhrin József indítványára – egy harmadik káplán fizetésére 120 forintot szavaz meg, a másik kettőnek fizetését is 105 forintra ugyanennyire emelvé fel. A püspök is, mint aki a harmadik állomásnak szükségességét kezdeményezőleg kiemelte, a plébános indokolt előterjesztése alapján nemcsak a 100 forintot megajánlta az új káplán részére is, hanem rendkívüli segélyképp a közös pénztárba a Szaniszló-alapból még 100 forintot, s ezen kívül a templom pénztárából is mindegyik részére 20-20 forintot, tehát összesen 60 forintot utalványozott ki, elrendelvé, hogy a három káplán között egyenlően oszolja meg minden kötelesség és minden jövedelem.

Árvai kőműves a templom várfalait kiigazítja, a bádoglemezeket és vedreket megfesti 195,80 forintért. Ugyancsak ő építette a harmadik káplán szobát, melyért kapott ő 705,80 forintot – Szekeres, az asztalos munkáért 103 forintot. Egy cserépkályha került 35 forintba. E végre a plébánia-pénztár 1960 forint készletéből kiutalványoztatott 300 forint, s a templom ipartörkéjéből kölcsön-vétezt 238 forint. A többi ezen pénztár folyó évi bevételéből – ahová a kegyuraság részéről téherváltság fejében évente fizetni szokott, 210 forint is tartozik – telt ki.

Az egyháztanács elhatározta egy új kerti-iskolának építését. Ideiglenesen zugiskolák segélyezését az öreg-szöllők közt, a kondorosi tanyákon és kocsorhegyen.

Augusztus 13. Tarnay János ide első III. káplánnak diszponálva. Ez alkalommal a püspök a Szaniszló-alapból egyházmegyei ideiglenes segély gyanánt 100 forintot utalványoz a kápláni közös pénztár részére, elrendelvé 1832/1890. szám alatt az ... (latin szöveg – ot.)

Augusztus 29. Szent-Királyi Zoltán Nagyvárad-Újváradra, s innen Kópis József Ide helyeztetett.

Szeptember 21. Eszes Béla karkáplán lett, helyébe Bázár Gyula nyert ide kinevezést, de betegség miatt állását ekkor nem foglalhatta el.

A nagylaposi uradalmi iskola tanítója, Ricsek János lemondott. Helyébe Kakulya Mihály, királysági ambulans tanító jött, következő jövedelemre: 200 forint készpénz, 4 hekt. tiszta-búza, 10 hekt. kétszeres, 10 hekt. árpa, egy db 2 éves sertés, 12 köbméter tűzifa, 33954 liter hegyi bor, egy db tehén téli tartása és nyári legeltetése, egy hold tengeri föld.

Ez évben misealapítványokat tettek: Báró Dreschel György felesége Timáry Annáért 1 kopersós misére 100 forintot – Csúvár Mária férje Kiszely Imréért 1 kopersós misére 100 forintot – Tóth János Tóth Borbáláért 1 énekes misére 65 forintot.

A hitközségi pénztár bevételei voltak:

1. Ellenlyugták alapján	3.592,62 forint
2. Egyházi adóból	3.028,84 forint
3. Iskolaadóból	3.795,14 forint
Összesen:	10.416,60 forint

Kiadások:

1. Egyházi napló szerint	3.658,98 forint
2. Iskolai napló szerint	6.618,93 forint
Összesen:	10.277,91 forint

Maradvány: 138,69 forint

Hátralék: Egyházi adóból	1.453,28 forint
Iskolai adóból	874,99 forint
Összesen:	2.328,27 forint

Termés. Búzából jó, a plébánosnak a 5 1/3 mmárságával lett 217 mmáza. Ára eleinte 6,80, később 9 forint. Kukoricából gyöngye. Lett 652 véka.

Ez évben a hívek kérésére be lön hozva a péntek délután háromórai harangozás az Úr Jézus halálának tiszteletére.

Gyűlölcsofoltó-boldogasszony ünnepén az Élő-Rózsafüzér-társulat szabályszerűen megalakult a püspök 607/1890. számú engedélye és a domonkosiak bécsi provinciálisának 1890. március 21-én kelt felhatalmazása alapján. Ez alkalommal a plébános kijelentette, hogy az imádkozó ájt. Társulatok közül csak az Élő-Rózsafüzér,

a Jézus-Szive és Szent-ségimádás (Oltáregyesület) társulatát fogja hivatalosan ápolni. A Sz. Annáé, úgy mint a hívek kezében lévő könyv előírja, nem nyugszik hivatalos alapon, mert a könyv gazdátlan és adatai – amint nyomozásai beigazolták – hamisak, bár maga a Sz. Anna iránti tisztelet igen üdvös. Ez okból a Sz. Anna ünnepén való tömeges gyónásnak sem látja valódi okát, mert ekkor búcsúk nem nyerhetők. Ajánlja tehát inkább a Jézus Sz. Szive ünnepére való gyónást, amennyiben ekkor a társulat tagjai búcsúban is részesülnek.

A Jézus Szive Társulat tagjai Kalocsán vannak anyakönyvelve.

1891.

Januárban az iskolaadó 10-ről 12-re fölemeltetett.

Április 28. A tavaszi congregatio a rossz út miatt Körösladány helyett Gyomán tartva. Vidékiek közül csak Szirmay Szarvasról volt jelen.

Egy negyedik gyóntatószék készítve s a templom szűtfekvő padok helyezés szempontjából öszszéb húzva. Került 29,60+64,20=93,80 forint.

Június. Az egyházi és isk. adózástól fölmentést nyertek: 1/ a 60 évet meghaladott vagyontalanok; 2/ korkülönbség nélkül az elnyomorodott munkaképtelenek; 3/ a nagycsaláddal bíró szegény özvegyasszonyok. Ellenben a vagyonnal bírók korkülönbség nélkül párbérfizetésre kötelezettek.

Július. Koloh Jánostól 400 négyszögöl a Kis-Peresen II. kerti iskolának megvetetik.

Schiefner Ede nagyváradai prépost-kanonok 5.000 forintot ajánlott egy őrjármásnének vezetése alatt felállítandó kisedővodára. Ennek következtében az egyháztanács kimondta: 1/ hogy az apáca-intézményt Endrődön meghonosítja s a leányiskolákat fokozatosan rájuk bízta; 2/ hogy az új törvényt által elrendelt kisedővodákat Endrőd múltjához és vallásos szelleméhez híven hitközségileg fogja felállítani és apácákra bízni. 3/ Schiefner kanonok úrnak jegyzőkönyvileg köszönetet szavazt meg nyelvelkü ajánlatáért.

Hogy a tanítói javadalmaszások közt lévő nagy aránytalanságok megszűnjenek (például Szebeni Jánosé 900-1000 forintig fölmege, a legújabbban szerveztettek csak 400 forintra) a püspök 1603/1891. szám alatt kelt intézkedéssel beleegyezik abba, hogy a Szebeni János-féle javadalom, az ő nyugdíjartása alkalmával, hitközségi kezelés alá vétessék, s ennek terhére apácákat lehessen hozni, az ő állomására pedig más tanítót eddigi fizetésével áthelyezni.

Hatos keresztelő

A Szent Gellért Kápolnában 2004. május 23-án hat gyermek részesült a keresztelés szentségében.
Isten folytassa a jót, amit megkezdett bennük!

Katolikus oldal

JÚNIUSI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 7 órakor, hétköznap reggel fél 8-kor.
Úrnappor délelőtt 10-kor körmenettel, és este 7-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában
a nyári időszakban nincs mise.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor. Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 6-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise.
Úrnappor reggel 8-kor, körmenettel. A búcsú 26-án, szombaton délelőtt 10 órakor lesz. Püspök úr megáldja az új plébániát.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor, szombaton 18 órakor vasárnapi előesti mise. Bérnálás 6-án, vasárnap délelőtt 9-kor. Elsőáldozás 13-án vasárnap, 10 órakor.
A búcsút 19-én, szombaton 10 órakor tartjuk.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

JÚNIUSI ÜNNEPEK

1. kedd: Szent Jusztinus vértanú
2. szerda: Szent Marcellinus és Szent Péter vértanú
3. csütörtök: Lwanga Szent Károly és társai vértanú
4. péntek: Szent Quirinus püspök, vértanú
5. szombat: Szent Bonifác püspök, vértanú
- 6. vasárnap: Szentháromság vasárnapja**
8. kedd: Prágai Szent Ágnes szűz
9. szerda: Szent Efrém diakónus és egyháztanító
11. péntek: Szent Barnabás apostol
- 13. vasárnap: Úrnappja**
15. kedd: Árpád-házi Boldog János
18. péntek: Jézus Szentséges Szíve
19. szombat: A Boldogságos Szűz Mária szeplőtelen szíve
- 20. vasárnap: Évközi 12. vasárnap**
21. hétfő: Gonzága Szent Alajos szerzetes
22. kedd: Fisher Szt. János püspök, Morus Szent Tamás
24. csütörtök: Keresztelő Szent János születése
26. szombat: Alexandriai Szent Cirill püspök, egyháztanító
- 27. vasárnap: Évközi 13. vasárnap**
28. hétfő: Szent Iréneusz püspök, vértanú
29. kedd: Szent Péter és Pál apostolok
30. szerda: A római Egyház első szent vértanú

Mariazelli üzenet

Pünkösöd – 2004. május 30.

Egy héttel Pünkösöd ünnepe előtt Európa közepén, az egyik legnagyobb zarándokhelyen, Mariazellben gyűltünk össze mi, 8 európai ország püspökei számos zarándokkal – köztük nőkkel, férfiakkal és fiatalokkal – együtt Ausztria Anyjánál (*Magna Mater Austriae*), a Magyarország Nagyasszonyánál (*Magna Domina Hungarorum*) és a Szláv Népek Anyjánál (*Alma Mater Gentium Slavorum*). Jelen volt köztünk Angelo Sodano bíboros, a Szentatyja követe. Röviddel az Európai Unió legutóbbi kibővítése után tanúságot teszünk szándékunkról, hogy keresztényekként együtt építsük a közös Európa-házat. Az evangélium ehhez a mércénk. Ismerjük a mai Európa problémáit és veszélyeit. De ismerjük egy növekvő és békés együttélés lehetőségeit is a népek között, a mi kontinensünkön.

Embereként felebarátok vagyunk. Keresztény gondoskodásunk minden emberhez szól az örömmel és a szenvedésükkel, reményeikkel és félelmükkel együtt. A mi testvéreink ők, minden különbözőségük és ellentétük ellenére is, mivel Isten mindannyiunk Atyja.

Ahhoz, hogy emberként felebarátok tudjunk lenni, erőnk legmélyebb forrása Jézus Krisztus, a mi Üdvözítőnk és Megváltónk. 2000 éve számtalan ember a Benne való hit alapján építette és alakította az Európa-házat. Közöttük van hat szent férfi és nő, akiket Európa védőszentjeiként tisztelünk: Szent Benedek, a szerzetesek atyja, Cirill és Metód, a szláv népek szentjei, Svédországi Szent Brigitta, Sziéni Szent Katalin és Szent Edith Stein.

Egyházként a szentek örökösei vagyunk. De örökösei vagyunk a bűnösöknek is, akik Krisztus és az Egyház arcát sokszor elhomályosították. Miként a Szentatyja mély benyomást keltően cselekedte, mi is emlékezünk az Egyház történelmének árméyáira. Így segítünk Európa népeinek és államainak, így saját történelmük és Európa közös történelmének homályával is foglalkozzanak és a kiengesztelődés útján járjanak. Ez Európa békésebb jövőjének követelménye.

Nagy döntések idején élünk, jóllehet, ennek nincs mindenki a tudatában. Mi, püspökök ezért kérjük az összes, a mi pásztori szolgálatunkban bízó keresztényt: Ne rejtsetek el a hiteteket! Ne maradjatok a közös jövőbe vezető út szélén áll-

va! Menjete velük, gondolkozzatok velük, beszéljete velük, dolgozzatok velük, keressétek a szövetséget minden jóakarató emberrel! Ehhez mindenki hozzájárulhat valami nagyon értékes dologgal. Meg vagyunk győződve arról, hogy egy új, még jobb Európa nem építhető fel a keresztények és Krisztus nélkül, vagy ellen.

A régi mariazelli kegyszobron Mária nekünk mutatja gyermekét: Jézus Krisztust. Erre a képre tekintve Máriának azokra a szavaira gondolunk, amelyeket a kánaai menyegzőn, egy nehéz helyzetben mondott az embereknek. Szavai így hangzanak: „Tegyétek, amit Krisztus mond nektek!” Ez a felszólítás ránk is vonatkozik. Mit kell nekünk keresztényként különösen is intenzíven tennünk napjainkban és a jövőben Európában, hűen Krisztushoz és az emberekhez, akik ránk vannak bízva? Mi, püspökök ezekre a kérdésekre válaszként a következő hét kérest fogalmaztuk meg, amelyeket kedves keresztény testvéreink nektek nyújtunk a jövő felé vezető úton.

1. Megmutatni Krisztust az embereknek

Legyetek az én tanúim – mondta Jézus Krisztus az apostoloknak. És ezt mondja nekünk is. Európában sok ember csak felszínesen ismeri vagy nem is ismeri Krisztust. Arra vagyunk hivatottak, hogy megmutassuk nekik Krisztust. Vele találkozunk, amikor elmerülünk a Szentírás olvasásában, az imádságban és a liturgia ünneplésében. Ehhez következetes gyakorlásra van szükségünk. Az utóbbi években ez sajnos gyakran elmaradt. Ha valóban megtaláltuk Krisztust, akkor ez sürget minket, hogy örömmel lehetőleg megosszuk sok más emberrel. Így válunk missziós keresztényekké.

Kérjük a Szentlélek erejét, hogy ezt tudjuk tenni.

Mindenki válaszolja: Benedd bízunk, Reményünk, Jézus Krisztus!

2. Imádkozni tanulni és imádkozni tanítani

Európán akkor lesz áldás, ha sok ember van, akik egymással közösen és egyénileg is az imádságban Istent dicsőít, neki háláadó és Őt kéri választ adnak az Igére, amelyet Ő a teremtés és a megváltás által mondott ki és újra kimond. A keresztény közösségeknek az imádság iskoláinak kell lenniük, és egyre jobban azzá kell válniuk. A szentségnek és a szépségnek, mint Isten dicsőségében való részesedésnek, egyre jobban kell jellegyeznie a liturgiát.

Kérjük a Szentlélek erejét, hogy ezt tudjuk tenni.

Mindenki válaszolja: Benedd bízunk, Reményünk, Jézus Krisztus!

3. Gyarapodni és elmélyülni a hitbeli ismeretben

„Mindenkor legyetek készen arra, hogy válaszolni tudjatok mindenkinek, aki a bennetek lévő reménység okát kérdezi tőletek” – olvashatjuk a Szentírásban, Szent Péter apostol első levelében (1Pét 3,15). Ez a mának is szól.

Egy kultúrtaársadalomban a keresztényeknek ma jól kell ismerniük a keresztény hit egyszerű és teljes tartalmát, hogy a hitet a más vallásokkal és életmodellekkel való találkozásban komolyan vegyék és helyt tudjon állni. A Katolikus Egyház Katekizmusa fontos segítség az elmélyült hitbeli ismeretek megszerzéséhez.

Kérjük a Szentlélek erejét, hogy ezt tudjuk tenni.

Mindenki válaszolja: Benedd bízunk, Reményünk, Jézus Krisztus!

4. Jelet mutatni

Országainkban az emberek naponta találkoznak a szavak és képek özönével. Ezek közül csak kevés szól Istenért és az Egyházért. Ezzel szemben mi, keresztényekként egy pozitív jelet tudunk mutatni, amikor a lakásban vagy a munkahelyen a keresztet, az étkezési imát vagy a vallásos témákról való beszélgetést nem rejtjük el. A kereszt jelének és más keresztény jelképeknek és szertartásoknak egyaránt helye van a magán és a nyilvános területeken. Keresztényekként nagyban hozzájárulunk országaink civil társadalmának jólétéhez. A kereszténység egészében ma is az egész világra kiterjedő irtalmasság nagyhatalma és kiérdemelte a megbecsülést és a civil társadalom halálját.

Kérjük a Szentlélek erejét, hogy ezt tudjuk tenni.

Mindenki válaszolja: Benedd bízunk, Reményünk, Jézus Krisztus!

5. Védelmélni a vasárnapot

A lehetőleg munkamentes vasárnap, mint a nagyobb pihenés közös napja egy olyan fő jó, amelynek a feláldozása súlyos károkat okoz az egész társadalomnak. Nekünk, keresztényeknek a vasárnap szent. Az az Isten előtti és az Istennel történő ünneplés napja is, valamint a teremtésért és a megváltásért mondott köszönet napja. Szö-

vetséget kell keresnünk és hordoznunk a vasárnap aláadásával szemben.

Kérjük a Szentlélek erejét, hogy ezt tudjuk tenni.

Mindenki válaszolja: Benned bízunk, Reményünk, Jézus Krisztus!

6. Védeni és kibontakoztatni az életet

A határozott (elkötelezett) keresztények valójában az emberi élet barátai, annak minden vonatkozásában: a megszületett és a még meg nem született, a fejlődő és a hátrányos helyzetű, a földi és az örök életnek a barátai.

Ez az élet ma különösen is fenyegetett a keddetekor és a befejezésekor. Be fogjuk vetni értelmünk, szívünk és kezünk erejét, hogy az embereket és környezetüket, a jelenkort védjük és kibontakoztassuk.

Különleges gonddal figyelünk a házásokra és a családokra. Ők a társadalom és az Egyház nélkülözhetetlen alapkövei. Országainkban a gyermekek csökkenő száma egyúttal Európa egyik legnagyobb problémája. Szilárdan ragaszkodunk a házasság és a család ideáljához, és segítően osztozunk azoknak a sorsában, akiknél széttört ez a szilárd kapcsolat.

Kérjük a Szentlélek erejét, hogy ezt tudjuk tenni.

Mindenki válaszolja: Benned bízunk, Reményünk, Jézus Krisztus!

7. Előmozdítani a szolidaritást Európában és világszerte

A nyolc ország egyházmegyéi a most végéhez érő Közép-európai Katolikus Találkozó egy esztendeje során sokat tettek egymásért illetve egymással közösen. Megerősítették az Európai Unió országaiban a civil társadalom szolidaritását is. Ennek az együttes cselekvésnek nem szabad a Népek zarándoklata után összezsugorodnia. Mi, püspökök kérünk minden bennünk bízó keresztényt: Menjünk tovább a már megkezdett úton a jövőben is kontinensünk közepén, az ökumenikus kereszténység és az egész emberiség közepette. A Népek zarándoklata ennek az útnak fontos része volt és marad. Kísérjen minket a mariazelli kegyképre való tiszteletteljes emlékezés.

Kérjük a Szentlélek erejét, hogy ezt tudjuk tenni.

Mindenki válaszolja: Benned bízunk, Reményünk, Jézus Krisztus!

Mariazell, 2004. május 22.

+ Josip BOZANIC
bíboros, zágrábi érsek
a Horvát Püspöki Konferencia elnöke

+ Christoph Schönborn
bíboros, bécsi érsek
az Osztrák Püspöki Konferencia elnöke

+ Sercgély István
egri érsek
a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke

+ József Michalik
przemysł-i érsek
a Lengyel Püspöki Konferencia elnöke

+ Jan Graubner
olmütz-i érsek
a Cseh Püspöki Konferencia elnöke

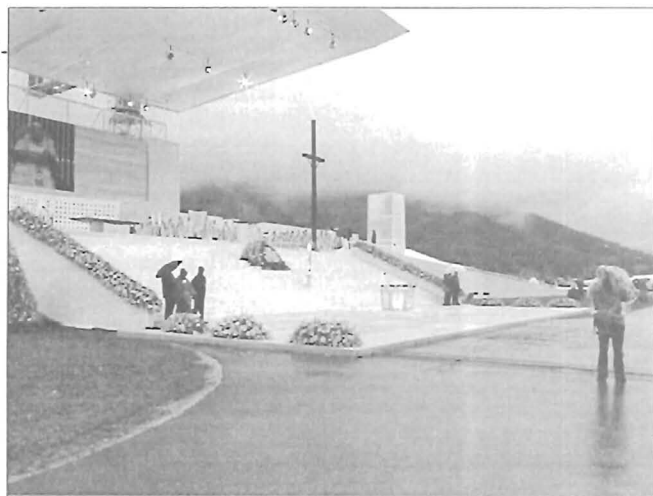
+ Franc Rode
ljubljana-i érsek
a Szlovén Püspöki Konferencia elnöke
+ František Tondra
spiš-i megyés püspök
a Szlovák Püspöki Konferencia elnöke

+ Franjo Komarica
banja-luka-i megyés püspök
a Bosznia Hercegovinai Püspöki Konferencia elnöke

A kétszáz éves endrődi templomban régi fényképekből kiállítás nyílt Képek egyházközségünk életéből címmel. A kiállítást rendezte Gircz László.

„Amit Isten egybekötött...”

Hunya Árpád és Molnár Márta 2004. május 15-én, Gellért János és Vaszkó Tímea (jobb oldali kép) pedig 2004. május 29-én kötöttek házasságot az endrődi templomban. Isten kísérje őket áldásával, és adjon hosszú boldog közös életet nekik!

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczy Géza

Páduai Szent Antal

Ünnepe: június 13.

Páduához alapjában véve nincs más köze, mint az, hogy ott halt meg, nagyon fiatalon, harmincéves korában. De ott kezdődött, szinte már halála pillanatától szentként való tisztelete. Páduában van a sírja és székesegyháza, amelybe ma is évente százezrek zarándokolnak. A közbenjárásért könyörgők letérdelnek zöld márvány síroktól, ráta-pasztyák tenyerüket a fénylő márványlapra, s ezek a segítséget kérő kezek fejezik ki leginkább az iránta érzett feltétlen bizalmat.

Antal előkelő és vallásos szülők gyermekeként 1195-ben született Lisszabonban. Fernando (Ferdinánd) névre keresztelték. Szüleitől mély vallásosságot és egyeneslelkűséget örökölt. Tizenöt évesen belépett szülővárosának ágostonos kanonokrendi kolostorába. Szilárdan elhatározta, hogy meghal a világnak és csak Istennek él. Két év múlva elhagyta szülővárosát és áttelepült a coimbriai Santa Cruz Kanonoki kolostorba.

Fernando életének két esemény adott útkeresésében végleges fordulatot. Az egyik: az első ferences vértanúk holttestét a Santa Cruz-i konventbe hozták, akik Marokkóban lelték halálukat. A másik: találkozott azokkal a testvérekkel, akik a kolostor ajtajánál alamizsnát koldultak. Mindkettő vágyat ébresztett benne, hogy háborítatlanul éljen ezeknek a szegényeknek a közösségében. Fernando még 1220 nyarán csatlakozott hozzájuk. Fölvette szegény ruhájukat, keresztnevét templomuk védőszentjének, Remete Szent Antalnak nevére cserélte. Telve a vértanúság vágyával engedélyt kért, hogy

misszionáriusként Marokkóban hirdesse az evangéliumot. El is jutott oda, Isten azonban más feladatot szánt neki. Marokkóban súlyosan megbetegedett, és 1221 tavaszán kénytelen volt visszatérni. Heves viharok következtében hazája helyett Szicília partjain kötött ki. Onnan a szicíliai testvérekkel az Assisi melletti Porciunkulába ment rendje káptalanjára, majd a provinciális Montepaolo remetésébe.

Igy jött el 1222 nyara, amikor a mécesst, amely eddig rejtekben volt, maga Isten emelte tartóra, hogy másoknak is világítson. Tartományfőnöke Fortiba küldte őt néhány társával, hogy pappá szenteljék. Ott (a közös étkezés alkalmával) beszédet kellett volna mondani, de készületlenül senki sem vállalta. Akkor Antalnak parancsot adtak, hogy beszéljen. Teljes szerénységgel fogott hozzá, de minél tovább beszélt, annál élénkebbek lettek szavai. Egyre elbűvölőbben beszélt és elárulta nem is sejtett Szentírás ismeretét. Előljárói Felső-Itáliába küldték. Mint Szent Ferenc hűséges „fia”, Antal először magára vállalta az Úr és apostolai szegénységét, majd így fordult másokhoz. Prédikált, vitázott, megszámlálhatatlan tömeget „nyert meg”. 1224-ben felső-itáliai munkát rendtársaira bízta, míg ő Dél-Franciaországba ment. 1227-ben ismét visszatért, hogy megkezdje utolsó megbízatását: a hívők erősítését és megszilárdítását. Különösen 1231-ben Padovában tartott böjti beszédei jelentettek páratlan eseményt. Az emberek már éjszaka özőnlöttek, úgyhogy Antalnak a szabadban kellett prédikálni. Beszéd után gyónáshoz tódultak. Padova és környéke szemmel láthatólag megváltozott: a halálos ellenségek kibékültek, adósokat szabadon engedték, rossz nők, tolvajok és gonosztevők bűnbánatot tartottak.

Páduában csodálatos látomásai voltak és felkiáltott: „Látom az Urat!” A legenda szerint egy gyászbeszédben „ahol a kincsed, ott a szíved” (Lk 12, 34) gondolatot használta. A hozzátartozók ennek alapján az elhunyt fősvény szívét pénzesládájában találták meg. Halála, 1231. június 13-a óta példátlan tisztelettel övezik emlékét. A keddi napot, temetése napját tiszteletre szentelik. Szent Antal kenyerét sok koldus élvezi. Különös hatással van legendájának az a részlete, hogy karjaiban tartotta és dédelgette a gyermek Jézust. Minden templomban így ábrázolják őt szobrain. Majdnem minden tiszteletje köszönhet neki valamit, ha nem is csodát, de gyors, hatékony imameghallgatást. Pádua, Lisszabon patrónusa, ereklyéi Páduában, a Szent Antal-bazilikában található. Altalában ferences vagy ágoston-rendi ruhában ábrázolják. Szent Antal az utasok, szobrászok, agyagmunkások, porcelánkészítők védőszentje. Közbenjárását kérjük mindennemű bajainkban.

Nyári tábor fiataloknak

Szeretettel ajánljuk az általunk szervezett két tábort, melyre a Kárpát-medence fiataljait, diákjait várjuk. Mindkét tábor programja alkalmazkodik a fiatalok érdeklődési köreihez, s a program sokfélesége élményekkel teli hetet kínál a résztvevőknek.

A táborok jó alkalmat biztosítanak arra, hogy különböző településekről összejött tizenévesek barátokra leljenek, táguljon szemléletmódjuk, értékes gondolatokkal gazdagodjanak.

Egyházmegyei Ifjúsági Tábor:

Téma: A szabadság

(mottó: „-Mit tegyek, hogy szabad legyen az életem? - kérdezte az utazó.

-Tégy, amit akarsz! Csak tudd, hogy mit akarsz! - válaszolta a mester.”)

Résztvevők: 13-18 éves fiatalok

Vezetők: három fiatal atya (Pálfi Zoltán ifjúsági referens, Serfőző Levente kisteleki káplán és Veréb László szentesi plébános)

Időpont: 2004. július 05-11.

Helye: Domaszék-Zöldfás Ifjúsági Központ

Költségek: 8.000 Ft/fő (magában foglalja a strandbelépőket, étkezési költségeket, szállásdíjat, az Ópusztaszeri Emlékpark belépőjét, stb.)

Jelentkezési határidő: 2004. június 15.

Történelem tábor:

Téma: Rákóczi, a szabadságharcos

Résztvevők: 13-18 éves fiatalok

Időpont: 2004. július 19-25.

Helye: Domaszék-Zöldfás Ifjúsági Központ
Költségek: 8.000 Ft/fő (szállás, étkezés, ijaszat, kézműves foglalkozások, strandbelépők, útiköltségek, stb.)

Jelentkezési határidő: 2004. június 10.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

További információ és jelentkezés:
Katolikus Ifjúsági Alapítvány – 6720 Szeged, Dóm tér 15.

Tel: (62) 426 082 e-mail:

ifjusag@kati.theol.u-szeged.hu

A Magyar Szent Korona működik!

Kedves olvasó! A 21. század első napján, 2000. január elsején a Magyar Szent Koronát átköltöttették az Ország Házába. Sokan vagyunk, akik őszintén reméljük, hogy a Szent Korona az Ország Házában kedvezően befolyásolhatja a magyarság jövőjét. Hogy hogyan, és miképpen lehetséges ez, ehhez meg kell ismerkednünk a Szent Korona misztériumával. Szeretnénk méltóképpen elmondani, hogy miképpen lehetséges az, hogy a Magyar Szent Koronánk jogi személy, és legmagasabb rangú alanya a magyar államhatalomnak.

Ezen ismereteket Dr. Pap Gábor művészettörténész előadásának rövidített változatából, több részletben való közléssel szeretnénk közre adni. Kérjük olvassák figyelemmel, mert olyan ismereteket szerezhetnek, amelyeket hosszú évtizedek óta eltitkoltak előlünk.

XIII. rész

A Magyar Szent Korona képei egy felmulthatatlan magas színvonalat képviselnek. A Kakuli triptichon Szűz Mária képe, minden idők egyik leggyengébb minőségű zománcképe. Külön szimat kell ahhoz, hogy ezt valaki kiválassza, és olyan együtteshez társítsa, amelyik viszont minden idők legmagasabb teljesítménye! Azt is lehet látni, hogy ez a kép ebben az irányban volt nagyobb. Ugyanezen a Kakuli triptichonon van egy felirat: Echatismos – egyik fele. Azoknak mondom, akik kétségeskedtek, hogy ki lehet metszeni zománcképből. Hát ki lehet metszeni! Ugyanígy metszették ki egy Bartholómeus – de hosszabb felirattól.

És így foglalták be másodlagosan. Mit jelent az hogy: honestismos? Azt jelenti, hogy: „Üdvözet”. Milyen üdvözet az, amelyikben az egyik szereplő Szűz Mária? Csak a gyerek nem tudja: „Angyali üdvözet”. Tehát miért fordul oldal irányba Szűz Mária? Mert onnan várja Gábrriel Arkangyalt. Ez egymástól függetlenül 2 grúzai album szerző írója is leírja grúz nyelven is és angolul is, „Angyali üdvözet a kertben”! Csúnyán le van metszve a baloldala, így csonkán foglalták be a triptichonba. Tehát másodlagos elhelyezés az angyali üdvözet. A színvonalról már elmondtam a véle-

ményt. Ehhez képest aranyművesünk hogyan egészíti ki, s enyhe „pofozgató” fordulatokkal arra kényszeríti Szűz Máriát, forduljon szembe velünk! S a rekonstrukció formájában szembe fordul velünk. Mindenesetre ez a kép egészen biztosan nem volt a Magyar Szent Korona hátulsó homlokzatán, Szűz Mária képe és a megírott formájában a magassága így is nagyobb, mint a Szent Koronán lévő foglalat magassága (az aranyművesek által megírt magasságról van szó).

Révai Péter koronaőr beszámolójának hiteltelenítésére még néhány érv: „A művének a címlapján ez a mű látható” –Tényleg ez a mű látható. Következtetés: „Révai Péter ennyit ér” Tényleg Révai Péter ér ennyit? Hát hol adták ki a könyvet? AUGSBURGBAN! Ő maga illusztrálta? Dehogy ő! Wolfgang Kilián illusztrálta, a kor egyik legkiválóbb rézmetszője. Mit tudott W. Kilián a Magyar Szent Koronáról? Azt a 3 mondatot, amit leírt róla Révai Péter! Tehát Révai Péter nem a korona külalakjával foglalkozott a könyvében, hanem a korona történetével és működés rendjével. Tehát ő csak nagyon röviden írja le a koronát, s ez nem véletlen, mert a koronát nem lehet csak úgy leirogatni és ábrázolgatni! Tabu volt mint minden szent tárgy. Ez azt jelenti, hogy csak annyit írt le róla, amennyit éppen kellett. Annak a leírásnak alapján, amit Révai Péter adott, nem lehetett pontosabb koronát a címlapra fogalmazni, mint

tette Wolfgang Kilián! Mi vonatkozik ebből Révaira? Semmiféle érvet nem lehet ebből kovácsolni Révaira! 1790-ben hozták vissza a koronát. Ekkor írják milyenek találták a visszahozott koronát. Ez egy hivatalos elismervénynek megfelel! Illet mikor állít ki az ember? Akkor, amikor tudja, hogy nem abban az állapotban találja a tárgyat, mint amikor kivitték. Ha II. József néhány hónappal túlélte volna ezt a tényt, olyan kemény fel ségsértés vádjával hazavágták volna ezt az embert, mert nem más mint egy királyi csaló! Hazudozó! Nem abban az állapotban adja vissza a koronát, ahogy elvitte. Ez arra figyelmeztet, hogy a kortársak bizony tudták, hogy Dukás Mihály és a másik kettő nem eredeti a Koronán. Honnan tudjuk mi ezt? Nagyon fontos adatunk van! 1792-ben egy Decsi Sámuel nevű orvos leírja a Koronát sokkal részletesebben, mint az előző század elején Révai Péter. Egészen részletesen leírja az 1792-es hazatérés utáni képeket, amik ma is rajta vannak! Amikor az ékkövek ismertetésére kerül sor, szépen sorban leírja őket, és amikor hátra ér, leírja: „és a zafir, amelyik a Szűz Mária alatt van!” Tehát pontosan tudta, még 1792-ben is hogy hátul! Szűz Mária képe volt. Most mit lehet csinálni ilyen adatokkal? Csak egy dolgot: agyonhallgatni! Ezek már közzé vannak téve! Nem kérdés, hogy Szűz Mária volt-e vagy más? És az, hogy mikor milyen céllal vették le? A II. Bizánci Birodalom végül is nem alakult meg! De nem értenék meg mi történt itt az 1780-as években, hogy miért ennek a császárnak a képét tették fel? Miért pont Dukás Mihályt, aki a leggyengébb bizánci császár volt. Erre azt lehetne felelni, ennek a császárnak volt meg a képe! Nagyon elképzelhető, a bécsi kincstárban ez volt kéznél, volt egy olyan tárgy, amelyről leszerelték és áttették. Ezt ma-már el lehet vetni. Mert van egy kiváló kutató, Bradák Károly, kiváló kutatómunkával kimutatta, hogy ilyen viseletek amilyeneket ez a 3 uralkodó visel, a Bizánci Birodalom több mint 1000 éves fennállása alatt soha nem voltak forgalomban! Pontosan összegyűjtötte az összes bizánci ábrázolást képekről, textiliákról, pénzekről és kiderült, hogy ilyen öltözéke soha nem volt bizánci császároknak, de még a környezetüknek sem!

Folytatás következik.
Közreadta: Kis Andrea

Madifol
Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszereket.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

Corvo bianco
Cipőipari Rt.

MAGÁNVÁMRÁKTÁR

Éntrőd néprajza

Rendező: Szondi István

Végrendelkezés

Tisztelt Olvasó!

Néprajzi forrásközlésünkben Varjú Imre és felesége Hanyecz Anna 1923-ban megírt szellemi és politikai végrendeletéből közlünk egy részletet. Remélem a mai embernek is tanulságos jótanácsokat nyújt ez a XX. század eleji végrendekezés.

„Dicsértessék a Jézus Krisztus!

Szellemi és politikai végrendeletem és az élet útjain útmutatásaim nyolc élő gyermekemnek, meglévő és leendő unokáimnak.

Az ember életében olyan úton jár, amelyen nem tudja, hogy kivel és milyen emberekkel lesz dolga, milyen bajok és szerencsétlenségek érik. Hogy tehát ezen előre nem látható bizonytalan útra szellemileg, anyagilag és erkölcsileg mihez tartásatok magatokat, mint apátok, nagyapátok kötelességemnek tartom, hogy ezen írásban lehetőleg megmutassam, hogy az életben mihez tartásatok magatokat. Ugy hiszem, ha ezen figyelmeztetésem betartjátok, az életben erkölcsileg, szellemileg és anyagilag jobb sorsotok fog lenni, sok bajtól, kártól, szenvedéstől és szerencsétlenségtől fogtok megszabadulni.

Én is sokkal előbbre lettem volna erkölcsileg, szellemileg és anyagilag, ha ezeket, amelyeket nektek leírok, előbb tudtam volna, s amikre – sajnos – ötven esztendő tapasztalat és gyakorlat tanított meg. A magam és ti károtokon jöttem rá. Kérlek tehát benneteket, hogy ezen írást olvassátok, hozzá alkalmazkodjatok és adjátok tovább gyermekeiteknek.

I.rész Szent hitünk

Higgyétek és szeressétek az Úr Istent és minden szenteket, tiszteljétek a boldogságos Szűz Máriát, tartásatok meg szent hitünket. Ne hallgassatok azokra, akik az Istent tagadják, szent hitünket gyalázzák. Imádkozzatok mindennap fennszóval, családtagjaitokkal együtt úgy, amint én imádkozom veletek; tanítsátok meg gyermekeiteket imádkozni. Menjetek vasárnap templomba, hétköznap is, amikor mehettek. Gyónjatok meg minden évben kétszer. Íratkozzatok be a Mária társulatba; ez nem terhes: minden nap el kell mondani egy miatyánkot és tíz üdvözlőt a Boldogságos...

II.rész Családi élet

Házastársak egymást szeressétek, egymásnak hibáit nézzétek el. Amit az oltárnál esküvel fogadtatok, megtartsátok, különösen a hűséget, mert itt származnak a legnagyobb bajok. Gyermekeiteket jól neveljétek, tanítsátok meg őket imádkozni, dolgozni. Fiatalembernek a munka kell. Tanulja meg, hogy kell megélni, tanulja meg, hogy kell a pénzt megkeresni és megbecsülni. Tudok sok gazdag embert, akik apa nélkül, dolog nélkül nevelkedtek, vagyonuk elfogyott és most koldus szegények. Ez pedig nagy baj, mert három nagy baja van az emberiségnek: a szegénység, betegség és öregség.

Gyermekek! Szüleiteket megbecsüljétek, őket szeressétek, betegségükben, öregségükben, szükségükben őket

gyámolítsátok, gondozzátok, mert a szülők fáradságát kevés gyermek hálája meg, különösen az édesanyáét. Édesanya csak egy van a világon és csak ez pótolhatatlan.

Gyermekeitek nősülésénél vigyázzatok! Jó, vallásos, szorgalmas, egészséges, tisztességes, erkölcsös, józan és lehetőleg szép családból való fiúkhoz menjenek, vagy lányokat vegyenek el gyermekeitek, mert egy jó férfi vagy nő maga egy vagyon. A vagyon is jó azért, de ez másodrangú dolog. Gyermekeiteket egyformán szeressétek; a vagyon köztük egyformán osszátok meg, mert ebből származnak a testvérek között a legnagyobb bajok, s ezeknek okai a szülők és ez nagy bűn.

III.rész Munka, szorgalom, takarékoság

Midőn munkába fogtok, Isten nevét hívjátok segítségül, midőn a munkát bevégeztek, munkátokra az Isten áldását kérjétek. Hétfőn jókor hajnalban fogjatok munkába és mindig a hét elején igyekezzetek dolgozni. Jaj annak minden tekintetben, aki szombaton igyekszik a dolgot elvégezni; örökre hátul marad minden tekintetben. Amit ma elvégezhettek, ne halasszátok holnapra.

Földjeiteket jól munkáljátok; a jó földet tavaszi alá összel jó mélyen felszántásatok; a rossz földet pedig nyáron kell felszántani, szikkad, megboronálni, hogy poros legyen. Mag alá, minden mag alá nem mélyen, csak rendesen szántani, jól elboronálni, arra kell vigyázni, hogy sem lágyan, sem nagyon szárazon nem vetni, sem boronálni és mindig arra ügyeljétek, hogy a föld mivel porosabb és puhább legyen, mert a mag csak a puha és poros földben kel és fejlődik ki. Tavaszi alá lehetőleg soha ne szántsatok, csak meg kell ekekapázni és jól elboronálni a szántást. A földet mindig simára kell boronálni, a száraz rögös földet jól meghengerelni. Vizes földet nem kell hengerelni, különösen a tavaszt. Mindenféle magot vetőgéppel vessetek. Ha a tengerit hullatjátok, nem kell mélyen szántani csak rendesen. Mindig száraz és tiszta magot vessetek. A vetőmagot a földtől soha ne sajnáljátok; különösen a rossz sovány földnek kell a sok vetőmag. Búzából, árpából 1220 öles holdba legalább 90 kilót vessetek, de nem árt 100 kiló sem.

A tengerit, veteményt, midőn kikel, rögtön megkapáljátok, ne törődjétek azzal, hogy talán dudvás. A tengerit háromszor, a veteményt ötször kell kapálni; minél többször megkapáljátok annál több lesz a termés. Búza is több terem abban a földben, amelyet sokszor kapáltak. Nézzétek meg a jól munkált dinnyeföldben mennyivel szebb a búza! Inkább kevesebb földet dolgozzatok, csak jól munkáljátok. Vigyázzatok, hogy csak jó földet vegyetek, vagy béreljétek, mert a jó földön megél a jó ember, míg a rossz földön mindig szegény, akármit csinál. A rossz földtől és a rossz emberektől őrizkedjétek. Jóságokkal szépen bánjatok, őket szeressétek, ne üssétek, gondozzátok, ha beteg orvosoljátok, lehetőleg jól és tisztán tartásatok. Amennyire lehet minden faj állatból tartásatok. Szerszámaikat gondozzátok, télen, amikor ráértek javítsátok. Épületeiteket szintén javítsátok, mert másképp meg nem éltek és szegények lesztek. Szorgalmasak és takarékosak legyetek. Vigyázzatok, amitek van, azt megbecsüljétek, inkább gyarapítsátok vagyonotokat..."

„Áldás békesség Isten nektek 1923. augusztus havában életünknek 57. Évben Varjú Imre és felesége Hanyecz Anna”

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

XI. évfolyam

* Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat *

2004. június

Ünnepi melléklet

HŐSÖK NAPJA

A II. világháborút követő évtizedek olyan sötét korszakot hoztak erre a nemzetre, amely nem szól, nem szólhatott a hősről. Pedig ennek az időszaknak volt néhány olyan napja 1956. októberében, amely nemzetünk legdicsőbb időszakát idézte fel. A nemzet öntudatra ébredését, amely mindig a hősök születésének is visszatérő időszaka. 1848-49 szabadságharca, 1957 októberére úgy szülte meg saját hőseit, hogy azok nem egy hadsereg részeként, nem az államhatalom zsoldosaié, hanem a nemzet katonáiként váltak igazi hőssé. A tűz, amely 1848-ban lobogott, újra éledt 1956-ban, és meg kell, hogy maradjon a szívünkben örökké.

... Sok évtizedes hallgatás, belenyugvás és meghunyászkodás után így érkezünk el ahhoz az időszakhoz, amit rendszerváltásnak szoktak mondani. Zavaros, nehezen áttekinthető olyan időszak következett és különösen olyan időszakot élünk ma, amire mélységesen igaz Karinthy Frigyes gondolata: „Uj Bábelt élünk, a fogalmak pokoli zűrzavarárt. Gyalázatos hazugok megrontották a szavak becsületét.” Ha Karinthy így érzett és gondolkodott saját koráról, vajon milyen szavakat kellene használnia napjainkban. Nekünk 56-osoknak ma újra és újra felmerül a gondolat, ha mindaz igaz lenne, amit némi-lyek mondanak és leírnak, vajon kik voltunk mi 1956-ban? Ha nem hősök, akkor terroristák? Kik voltak a Práter utcai gyerekek, akik molotov koktélt dobáltak a szovjet tankokra, mert kövek helyett ezek hasznosabbnak bizonyultak, gonosztevők lettek volna vagy a nemzet ifjú hősei? És vajon kik voltak azok, akik népboldogító jelszavakkal jöttek felszabadítani hazánkat és tiporták egyben verbe azt, amit mi szabadságharcnak hittünk és hiszünk a mai napig. Megbolydult világunkban hol vannak a hősök, kik azok akik fegyvertelenül életüket kockáztatva tankok, repülő, rakéták ellen küzdenek, hősök-e ők, vagy terroristák? Igazságot kell tenni! A világnak el kell jutnia addig, hogy a szavak és gondolatok kapják vissza igazi értelmüket. Nekünk sokat szenvedett magyaroknak nem lehet másról a helyünk, csak a szabadságunk. A terroristát, a kegyetlenséget, az embertelenséget el kell utasítanunk, jöjjön az bárhol, legyen mögötte bármilyen ide-

Az 1917. évi országgyűlés VIII. törvénycikkelye elrendelte, hogy minden község és város méltó emléken örökítse meg mindazok nevét, akik lakói közül a hazáért életüket áldozták fel.

Településünkön is név szerint őrzi az I. és II. világháború áldozatait két emlékmű a Hősök terén, ugyanitt az 1956-os forradalomra és áldozataira egy kopjafa emlékeztet.

A hősök napja alkalmából ezen emlékművek előtt emlékezünk, és ide hozzuk a megemlékezés virágait azoknak, akik közénk tartoztak, de tőlünk távol haltak meg. Emberekre, áldozatokra emlékezünk, nem eszmékre! A katonára, aki teljesítette hazafiúi kötelességét, aki a hazát védte, azokra, akik diktatúrák áldozatai lettek, akiket lepecsételt marhavagonokban hurcoltak a koncentrációs táborokba, és akiket „kétnapos munkára”, „málenkij robotra” vittek el. Közülük sokan soha nem térhettek haza. Idegen földben várják a feltámadást... értük szólt a harang! Rájuk emlékezünk minden május utolsó vasárnapján. Így most is.

A Szent Imre templom nagyharangja Pünkösöd vasárnapján, és a Hősök napján ünnepi és engesztelő misére hívta az itt élőket és az elszármazottakat.

Mise után a Hősök terére ment az ünneplő sereg, ahol a Himnusz közös éneke után Vaszkó Ildikó narrátor köszöntötte a megjelenteket. Megemlékező műsorunk első számaként elhangzott Juhász Gyula: OBSIT című verse, Trendl András, a Bethlen Gábor Szakképző Iskola másodikéves tanulója előadásában. A vers után a Városi Zene- és Művészeti Iskola énekarának műsorában, valamint Gera Nikolett, a Kner Imre Gimnázium 9. osztályos tanulója által csengő hangon előadott népdalcsokorban gyönyörködhetek a jelenlévők.

Már hagyománynak számít, hogy az ünnepi beszédet Turi-Kovács Béla országgyűlési képviselő mondta el. A szónoklat vezér gondolata: „... hogy nem csak a hallottaink a hősök, hanem azok is, akik a borzalmakat túléltek és életükkel példát adnak. A mi hazánkban immáron 1000 éve azok az ünnepek, amelyek a nemzethez közel állnak, azok az emlékeztető napok összefognak a kereszténység ünnepeivel. Így válhatnak a gyász ünnepei az emlékezés és egyben a reménység napjává is, ezért lett ma Pünkösöd vasárnapja egyben a magyar hősöknek is emlékeztető napja.

ológia. A szabadság a béke a hősök végső jutalma. Sokan, legtöbben csak halálukkal nyerik azt el. Hinnünk kell azonban abban, hogy a mindennap hősei is elnyerhetik legfőbb jutalmukat az igazságos és tisztességes békét.

Keserű szavak ezek, némelyek talán azt gondolhatják, nem a hősök napjához illenek. En azonban úgy gondolom, a Hősök napján legalább annyira mindannyionknak bátraknak kell lennünk, hogy merjük kimondani azt, amit igaznak hiszünk... Van-e hát remény arra, hogy a hősök nem éltek hiába, életüket nem a semmiért, hanem egy jobb tisztességesebb a nemzet számára emelkedést jelentő jövőért áldozták. A remény ott van, amely napon a hősökre emlékezünk. Aldott szép pünkösdszék ez a gyönyörű szép ideje nem más, mint a jövőben a nemzetségünkbe vetett hitünk és reménységünk. Oly gyönyörűen írta Balassi Bálint a hős, a költő:

„Újul még a föld is mindenütt tetőled,
Tisztul homályából az ég is tevéled,
Minden teremtettt állat megindul tebenned.

Ily jó időt érven Isten kegyelméből,
Dicséjűk szent nevét fejkenként jó szívből,
Igyunk-lakjunk egymással vígan,
Szeretettből.”

Ez az, amely nemcsak biztat és éltet, de jövőt is ad az egymás iránti és legfőképpen a haza iránti szeretet, amely teyenek bármit a gonoszok, mindig megszüli az új magyar hősöket.”

A szónoklat után következett az I. világháború hallottait elsrató gyászének. Az ének szövegét az endrődi Római Katolikus Egyház kántora Ujházi Miklós – az öreg kántor – írta, a háború idején, az elesettek emlékére. A gyászéneket az I. világháború éveiben hallhatták az endrődiek először. A kéziratban fennmaradt éneket azóta most hallhattuk ismét. Előadta Tóth Mihály, az endrődi Szent Imre Templom jelenlegi kántora. Éneke alatt sokunknak könny szökött szemünkbe, szívbemarkolóan fájdalmas gyönyörű volt a kántor úr éneke. Elmény.

* * *

A koszorúzás megható perci következtek. A Fűrjesi Radar Század katonái álltak díszőrséget a II. világháború emlékművénel. Katonai kísérettel koszorúzott Csepregi ezredes úr és Gulyás őrnagy, majd az egyház, az iskolák, civilszervezetek képviselői, és az áldozatok és hősök hozzátartozói vitték az emlékezés virágait. Közben halkán szólt a zene Miklósa Erika énekelte a „Fogolyének” meghatóan szép sorait:

„Óh nézz le édes Szűz anyánk
Hú magyarjaidra.
Vigasztaló derűs napfényt
Adjál fiaidra.
Kegyelmes jó Anyánk,
tekints a foglyokra!
Ó nagy irgalmas Szűz anyánk
vezesd őket haza!

Szűz Mária magyar foglyok
Hívó nagyszonya,
Messze idegen országban
Légy reménycsillaga
Kegyelmes jó Anyánk,
tekints a foglyokra!
Ó nagy irgalmas Szűz anyánk
vezesd őket haza!

Messze idegen országban
Szenvednek fiad
Benned bíznak Szűz Mária
Segítsd őket haza
Kegyelmes jó Anyánk,
tekints a foglyokra!
Ó nagy irgalmas Szűz anyánk
vezesd őket haza!

Ó tekintsd az anyák könnyét,
Gyermekek imáját,
Segítsd haza a fogságból
Fiút, testvért, apát
Kegyelmes jó Anyánk,
tekints a foglyokra!
Ó nagy irgalmas Szűz anyánk
vezesd őket haza!”

Vaszkó Ildikó narrátor az alábbi gondolatokkal fejezte be az emlékező ünnepséget:
„Az első világháborúba elvittek 4000 endrődi embert, 397-en soha nem jöttek vissza.
A második világháború alatt is több ezer embert vezényeltek ki a frontra, és deportáltak szülőhelyünkről.
A katonák a front poklát járták meg, a deportáltak a holokauszt iszonyatát. A szörnyű időszaknak nagyon sok ember esett áldozatul, akik soha nem térhettek haza.

Tisztelt Ünneplő Közönség!
Hősök napi műsorunkat a következő gondolattal zárjuk:

„Porladhat testük távol! hant alatt,
A lelkük itt van, s mindig itt is marad.”

GYÁSZÉNEK

Gyász borítja szívünket
Ugy nézünk az égre.
Könyörülő Szent Isten
Tekints Te népedre!
Annyi most az új sír
Mint mezőkön a virág
Gyász borítja szívünket,
Sok váratlan halál.

II.
Nem is tudják mely sírban
Nyugosznak az apák,
Hol könnyezhetnek értük
Özvegyek és árvák,
Nem hull fia sírjára,
Apa, s anya könnye,
Szeretetünk sírhalma
Vérvirággal tele.

III.
Angyalok szállnak oda,
Hol hősök nyugszanak,
Buzgó imákat tesznek,
Sírra koszorúnak,
Oly szépen beragyogják,
Azokat a csillagok,
Sírjaikra borulnak,
Mennyből az angyalok.

IV.
Nem szólnak a harangok,
Az ágyuk dörögnek,
Eltörött fegyverekből,
Lesznek a keresztetek,
Az elesett hősöket,
Bajtársak elhantolják,
A szeretteik helyett,
Ok el is siratják.

V.
Kérünk gyászoló szívvel,
Egek szent Istene,
Vedd magadhoz, akinek
Hazánkért folyt vére,
Nyugosztald meg sírjukban
Drága elesteinket,
Koszorúzd meg örökre,
Üdvét lelkeiknek.
Amen.

Dallama: Jézus az én reményem...
(fennmaradt az I. világháború éveiből kéziratban)

Juhász Gyula: OBSIT

Amerre tart az elfáradt sereg
Nem dob pereg, de hulló levelek.

A harc az múltó, ám a csend örök
A föld s a csillagok fölött.

Ó jöjjetek, fehér kendővel int
A régi otthon, a bús és szelíd.

S mint rémes álmot ébredő gyerek
A szívetekből kitöröljétek:

Négy év pokolt. Mindent feledni kell,
Az ember többé ilyet nem mível!

A szuronyokból ásó, lesz s kapa,
Öreg bakákból édes jó apa.

Halál árkából, mely könnyel tele,
Arany kalászkok szöke tengere.

Őlő acélból író, tiszta toll,
Örök életről mely himnuszt dalol.

A vén bakancs nem a halálba tart,
De a szabadság szent útjára majd.

A hátizsákkal dobjátok le mind,
A szolgaság és szégyen terheit.

S dalos reménnyel úgy induljatok
A szebb jövőbe, munkás magyarok!

A második félév eredményei, fontosabb események a Rózsashegyi Kálmán Általános Iskolában

Versenyeredményeink:

Idén is mi rendeztük meg a Zrínyi Ilona matematika verseny körzeti fordulóját, ahol 5 iskolából 143 tanuló versenyzett. Iskolánk 40 tanulója közül Matyelka Zoltán 8. a osztályos tanuló a megyében induló 313 kortársa között a 19. helyen végzett. Az alsó tagozatosok közül Fülöp Csaba 3. a osztályos tanuló 383 indulóból a 29. helyet szerezte meg.

A nyolcadikos gyerekek közül ebben az évben is többen elmentek angolból nyelvvizsgázni. Kilenc gyerek közül hétnek sikerült az alapfokú szóbeli nyelvvizsga. Gratulálunk Szakálos Zsuzsi, Farkas Dóra, Matyelka Zoltán, Szakálos Ernő, Vaszkó Lajos, Elek Krisztina, Timár Róbert 8. a osztályos tanulóknak és felkészítőjüknek, László Gabriella tanárnőnek. Az írásbeli eredményeit néhány hét múlva tudjuk meg.

A megyei történelem versenyen Matyelka Zoltán 8. a osztályos tanuló 3. helyezést ért el.

A „Herman Ottó élete és munkássága” című országos biológia verseny megyei döntőjén 6. helyezést ért el Mikó Imre 8. a osztályos tanuló. Felkészítő tanára Dr. Valach Béláné.

A Rózsashegyi Könyvtár által rendezett Aranyfonál Városi mesemondó versenyen 115 általános iskolás diák vett részt.

Iskolánkból az alábbi eredmények születtek:

I. osztály

I. hely: Paróczai Zsófia 1. a

II. hely: Vaszkó Áron 1. a

III. hely: (megosztott)Liszcai Kata 1. a

2. osztály

III. hely: (megosztott)Baráth Bernát 2. b

3. osztály

I. hely: Tokai Kinga 3. a

II. hely: Véha Bianka 3. a

Timár Noémi 3. a

III. hely: (megosztott)Vaszkó Nikolett 3. c

Különdíj: Balázs Gergő 3. a

4. osztály:

I. hely: (megosztott)Vaszkó András 4. a

II. hely: (megosztott)Kmellár Viktória 4. b

Felső tagozat:

I. hely: Majoros Ramóna 6. a

Gele Viktória 7. b

III. hely: Iványi Anita 5. a

Geszti Bettina 7. b

Különdíj: Iványi Anita 5. a

A debreceni Graph-Art Stúdió Kft. 2003. őszén indította útjára a Tudisuli matematika tanulmányi versenyét. A gyerekek 4 hónapon keresztül kapták a feladatokat, majd ezt követően a 100 %-os teljesítményt elérőket behívták egy területi versenyre Debrecenbe. Iskolánkból Dávid Benjámin, Palercsik Dávid és Vaszkó András 4. a osztályos tanuló vettek részt, ahol 10 feladatot kellett 45 perc alatt megoldaniuk. Igaz, nem jutottak tovább az országos versenyre, de jövőre újra megpróbálják.

A Városi Vers- és Prózamondó versenyen a 24 alsó tagozatos indulóból az első 6 helyet rangsorolták. A mi tanulóink eredményei:

1. hely: Vaszkó András 4. a

2. helyezettek: Tokai Kinga 3. a

Véha Bianka 3. a

Balázs Gergő 3. a

Vaszkó Nikolett 3. a

3. hely: Liszcai Mária 3. a

6. hely: Szentpéteri Balázs 3. a

A felső tagozatosok versenyén iskolánk 3 tanulója osztozott a dobogós helyen:

1. hely: Gonda Barbara 7. a

2. hely: Cserenyecz Dóra 7. a

3. hely: Majoros Ramóna 6. a

Békés Megye Képviselő-Testülete Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Bizottsága és a Humán Fejlesztési és Információs Központ által másodszor meghirdetett versenysorozatok eredményei:

A számítástechnikai verseny Békésen került megrendezésre.

A 8 versenyző csapat között iskolánkból a Szabó Tamás 6. a

Varga Attila 6. a

Varga Viktor 7. a osztályos tanuló alkotta csapat első helyen végzett.

A Magyar nyelvi és kommunikációs versenyt, melyet idén is a mi iskolánk rendezett meg a

Balogh Hajnalka 5. a

Keresztes Kitti 6. a

Varga Attila 6. a osztályosokból álló csapatunk nyerte meg.

A versenysorozat utolsó állomása Sarkadon az angol nyelvi verseny volt. A mi iskolánkat Dinya Dóra, Demcter József és Varga Viktor 7. a osztályos tanuló képviselték.

A versenysorozatra a csapatokat Komóczi Attiláné, László Gabriella és Paróczai Zoltán készíteték fel, a mi rendezvényünket Kónyáné Jakab Ida szervezte meg.

A Teleki Pál földrajz földtan verseny megyei fordulóján iskolánkat két tanuló képviselte. Dinya Dóra 7. a osztályos tanuló a 27 versenyző között a 6. helyen végzett. Matyelka Zoltán 8. a osztályos tanuló 21 versenyző közül szintén a 6. helyet szerezte meg.

Büszkék vagyunk rájuk és felkészítő tanárukra, Molnárné Pésó Irma tanárnőre.

Úgyes kezű gyermekünk közül Szakálos Zsolt a speciális tagozat 8. osztályos tanulója a „Biztonságos közlekedés” című rajzpályázaton a kiállító tanuló között szerepelt. Munkáját a Csaba Centerben tekinthették meg.

Molnár Zsolt 5. a osztályos tanuló az „Olimpia éve” című rajzpályázaton megyei második helyezést ért el.

Az újkígyósi Paletta Papír- Írószer Szaküzlet által kiírt „Az én papírboltom” elnevezésű megyei rajzpályázaton a legtöbb rajtot készítő osztály kategóriában iskolánkból a 7. a osztályosok vitték el a pálmát. Jutalmuk egy szabadon választott mozilátogatás a békéscsabai Center moziban. Felkészítő tanárunk Szentpéteri Uhrin Ildikó.

Ebben az évben is több, mint kétszázán mulattunk az iskolavacsorán. A jó hangulatú, kellemes estét a pedagógusok énekkara nyitotta meg. Ezúton is köszönjük a lelkes szülőknek és támogatóknak, hogy hozzájárultak a jótékony vacsora sikeréhez. A bevételből az iskola udvarán lévő játékokat szeretnénk bővíteni és felújítani.

Diáksport Egyesületünk fennállásának első évében pályázaton nyert támogatásból szerveztünk Városi sportnapot május 7-8-án, melyet a felújított fürdő - és tanuszoda átadásához kapcsolunk. A program megszervezésében a DSE vezetője mellett a város iskoláiból néhány lelkes sportszerető pedagógus is tevékenyen részt vett. A két nap hangulatát a rossz időjárás sem tudta

tönkretenni. Iskolánk minden tanulója és pedagógusa részt vett a pénteki programokon. A díjakat Kun Aliz, a békéscsabai Atlétika Klub versenyzője, a megyei atlétikai válogatott tagja adta át.

A szombati úszóversenyen közel 100 tanuló vett részt. Balázs Timea 4. a osztályos tanuló nyerte meg az uszoda történetének első versenyszámát, és fogadta Medgyessy Péter miniszterelnök gratulációját. Külön köszönjük Keresztesné Jáksó Éva, Havelda Jánosné, Dr. Valach Béláné és Vaszkán Gábor munkáját, akik a pályázat megírásában és a verseny lebonyolításában is oroszlánrészt vállaltak.

Városi sportnap

Május 14-15-én immár nyolcadik alkalommal rendeztük meg a Rózsashegyi Napokat. A rendezvényt Földesi Zoltán országgyűlési képviselő nyitotta meg. Az igazgató bejelentette, hogy az „Információs technológia az általános iskolában” című Európai Unió PHARE pályázaton 143 978 eurót nyert az iskola. A támogatásból épületet újítunk fel és informatikai berendezéseket vásárolunk.

A napokban kaptuk meg az Oktatási Minisztérium oklevelét és emléktábláját a Comenius 2000. II. minőségirányítási modell bevezetéséért.

Rózsashegyi Napok megnyitója

Névadónk, Rózsashegyi Kálmán szobrának koszorúzása

A két nap alatt gyermek, felnőtt egyaránt jól érezhette magát, kedvük szerint válogathattak a programok közül.

A gyerekek az érdeklődésükhöz legközelebb álló rendhagyó órákon vehettek részt. Mivel ez a két nap elsősorban a tanulókról és a tanulóknak szólt, így természetesen a főszerepet is ők kapták.

Az iskola folyosói az alkalomhoz illően új arculatot öltöttek, melyet a képzőművész szakör tagjainak és Molnárné Pésó Irma tanárnőnek ezúton is köszönünk.

Az első nap délelőttjét díjátadási ünnepség zárta. A rendhagyó órákat tartók közül Tóth Tamás természetvédő, Blaskó János és Szujó Zoltán modellezők - mivel először voltak előadók az iskolánkban - Rózsashegyi Emlékplakettet és emléklapot kaptak. Giricz László utazó, Szabóné Koleszár Edina siklóernyős repülő, Szonda István nemezselő, Gál Ferenc filmelemző már több alkalommal tartott a gyermekeknek rendhagyó órát. Az ő kedvességüket könyvvel és emléklappal köszönte meg az igazgató.

Ezután a díjak átadása következett.

-Tokai Gréta 6. b osztályos tanuló kitünő tanulmányi eredménye, a sportban nyújtott teljesítménye, példamutató magatartása és közösségi munkája révén az öregdiákok által alapított Szent Imre díjban részesült.

Tokai Gréta Szent Imre-díjat kapott

-Rózsashegyi-díjat kaptak:

*Komóczi Attiláné magyar szakos tanár, aki évek óta igen magas színvonalú iskolai és városi ünnepségek szervezésével öregbíti iskolánk hírnevét.

Komóczi Attiláné Rózsashegyi-díjat kapott

*Tóth Pálné, az iskolai konyha szakácsa, akinek vezetésével a mi konyhánk híre már nagyon sokfelé eljutott az országban, hiszen az ide látogató vendégeknek mindig valamilyen helyi spe-

cialitással tudunk kedveskedni. Ezen kívül az ízletes és változatos ebédek segítenek a napi munka elvégzésében.

Tóth Pálné Rózsashegyi-díjat kapott

*Iskolánk névadójának életéből összeállított vetélkedőt ebben az évben a legnagyobbak közül a 8. a osztály nyerte, a kisebbeknél pedig a 6. b osztály. Az alsó tagozatosok versenyt a Mézga család nevű csapat nyerte. Mindhárom győztes jutalma egy-egy nagyon finom csokitorta volt, melyet a konyhán készítettek.

A Sulifirka nevű iskolaújság legutóbbi számában kiírt pályázatok, rejtvények győzteseit is itt jutalmaztuk.

Nagyon megtisztelő számunkra, hogy számos elfoglaltsága mellett elfogadta meghívásunkat Szujó Zoltán, az RTL-klub sportriportere. Felejthetetlen délutánt töltöttünk el a közönségtalálkozón és az azt követő baráti beszélgetésen.

Nagyon szimpatikus volt közvetlensége, ahogy a gyerekek kérdéseire válaszolt. Sok érdekeset tudunk meg a Forma-1 és a profi boksztól a világról. Szívesen emlékezett arra az időre, amikor még tanítójelöltként itt töltötte gyakorlatát iskolánkban. Ígéretet kaptunk arra, hogy a Rózsashegyi napok rendszeres előadói között tarthatjuk számon.

Szujó Zoltán autogramot osztogat a gyerekeknek

Ezt a napot a táborúti és a közös éneklés zárta.

A szombat délelőtt a sport jegyében telt. Nagyon sok gyermek, szülő, pedagógus vett részt a sor-váltóversenyen, ahol vegyes csapatok szerveződtek és versenyeztek a kartonból készített érmekért.

A résztvevők feje fölött látványos bemutatót tartott motoros siklóernyőjével Szabó Péter oktató.

A siklóernyős szerencsésen földet ért

Sorverseny a sportpályán

Kellemesen elfáradva tértünk haza délben, hogy újabb erővel vehessünk részt az esti gálán, ahol sok vendég volt kíváncsi tanulóink produkcióira.

A műsorban mintegy 130 tanuló szerepelt. Ez a szám is azt bizonyítja, hogy a gyerekek szívesen mutatják meg színészi, táncos és zenei képességeiket.

Köszönjük a Szülői Munkaközösségnek, hogy segítettek a rendezvény lebonyolításában.

Az iskola énekkara a színpadon

A gálaműsort követő fogadáson Domokos László országgyűlési képviselő köszöntötte a vendégeket és az iskola dolgozóit. A felnőttek a kellemes este után újult erővel rugaszkodhatnak neki az év végi munkának.

Rózsashegyi Kálmán Általános Iskola nevelőtestülete

KÖSZÖNET - A Rózsashegyi Kálmán Általános Iskola és Diákotthon egykori tanítványa Gorton (Gyuricza) Irma és édesapja, Gyuricza László jelentős értékű és különleges könyveket adományozott az iskola könyvtárának, amelyet ezúton köszön meg az iskola tanulói és dolgozói nevében Farkas Zoltánné igazgató.

Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István

Határok, határbejárás, „határvillongások” a XVII-XVIII. sz-i Gyomán III. rész

Az eddig közölt adatokból is kitűnik, hogy a török hódoltság után e két település - Endrőd és Gyoma - nem volt lakatlan olyan hosszú ideig, mint azt az eddig ismert irodalmi adatok sejtették. Ugyanigy lakott volt Endrőd és Gyoma határába beolvadt több település így Ege, Félhalom, /másnéven Újfalú, illetve Fábiánváral, Póhalom /vagyis Apróhalomgyházal/, Csudaballa, Nyárszeg, /előbbi nevén Keresztur/, Tölgy, Halásztelek, Sima, Décs részben vagy egészben birtokolt határa. Némely területekért jó ideig pereskedtek is egymás közt az újra megült falvak /ld. Peres, vagy Peres előtaggal ellátott határrész neveket/. A különböző tárgyú peres jegyzőkönyvekben felvett tanúvallomások szerint Endrődről jöttek át lakni Gyomára lakosok, nagy valószínűséggel vallásfelekezeti indítatásokból. A kik helyben maradtak, beolvadtak a római katolikus közösségbe. Az utóbbi évtizedekben feltárt és közölt forrásanyag azt is bizonyítja, hogy az emberek kényszerűségből, illetve előnyösebb megélhetési kilátások megvalósítása céljából ide-oda vándoroltak. Sok esetben országrésznyi távolságokat is megtettek. Családi „legendák”, anyakönyvi adatok, „bizonyáglevelék” /előző lakkhely előjáróságának írásbeli nyilatkozata arról, hogy az illető személy becsületesen viselte magát addigi lakóhelyén/, s a már említett tanúvallomások megerősítik ezt az álláspontot. Nem kevesen jöttek vissza hajdu szabadságukban 1711 után meg nem erősített települése lakosai /ti. a hajdu települések lakosságának jó része a Dél-Tiszántúlról elmenekült családokból került ki/, s a Nagykun Kerületből

azok, akiknek a „Redemptoria” /pénzbeli megváltására a földbirtoklásnak és kollektív nemességnek/ nem volt elegendő pénzük. Megtelepedve Endrődön és Gyomán szívosan ragaszkodtak „szabadmenetelű contractuális állapotjukhoz”, mintegy szerződéses pontokban állapodtak meg a földesurakkal.

Gyoma „Helységének” legtöbb „villongása” szomszédos „Ványai Uraimékkal” volt. Ebből, „szálagatok” a következőkben; „Alább meg írtak a’kiknek illik adjuk tudtára hogy Szomszéd Betsülletes Helység Gyomai Bírák és Elöl Járók Uraimékkal mostani Szárazság és marha itattatására meg kívántató víznek szüksége miatt a Szomszédcságban léptünk Illyetén egyességre; hogy a Gyomai Gulya, és néha Nyáj Juh is, vagy mikor az Ökör Csorda arra az részre fordulna Póhalomtól, a’mi Csuda Balai Berettyónkra az Udvarnokon mindenkor egy nyomon innya ugyanaz le mehet, de legelés vagy más felé való ki fordulás, el kezdett vagy meg határozott, s meg mutatandó lejárásra való uton kívül nem engedtetik, az is csak addigmiig vagy egyik, vagy másik részről valami ezen egyességet fel bontó ok, magát elő nem aggya. ...Ellenben Gyomai Betsülletes Helység is meg engedni tartozik: addig mi meg engedgyük: / a mi Gulyánkat és leg alább akár mi féle annyi Jóságunkat mint a mennyi a mi Csuda Balai Berettyónkra Gyomai Jóság jár, a Körösre a Székes nyaknál /Szikesnyak/ az Varsány Hátról innya hasonló képpen le járjon... Déva Ványa 1769. Április 22-én a’ Ványai Nemes Communitásnak Ordinárius /rendes/ Hadnagya és Tanátsa.”

„Múlt Tavaszon Ványai Határban bé szántottak /ti. gyomaiak ványai földet szántottak maguknak/ és ámbár akkor

/megtörölésul/ Ványaiak egy Lovakat elvették mind az által csak ugyan Kőlessel bé vetették mejjét Ványaiak 1775.Aug.21-én határokig egy részént le törették, történt azonban hogy a Ványai Ménes, Csikós gondatlansága miatt a Póhalmi földre a’hol semmi kárt nem tett, 24-én bé menven, Gyomára hajtattott, harminc darab ló a Gyomai gazdák által kiszíneltetvén /ti. a Gyomára behajtott ménesből a gyomai gazdák 30 db-ot kiválogattak/ iga alá elosztották... Hergézt Főszolga Bíró Úr levélben szoros parantsolatya szerent a Ványaiak által kárnak árát le tétetvén Gyomaiaknak, Lovakat bocsásják vissza.”

„Annó 1775. Aug. 21. Soha Senkitül pörben nem vétetett igaz Pó halmi Pusztán régi fenn álló Határokon belül még 710 lépésnyire vetett Kőlesseinket a Ványaiak hol le kaszálták és el hordatták hol pedig a Ménesekkel öszve törették Szánt szándékkal Lévén a Ménes körül 12-en fegyveres kézzel kik közül embereink meg esmérték ezeket; Ugy mint Dékány János, Sztás Pál, Vad János, Szigyártó János, Pap János. Gyomaiak pedig jelen vóltnak ottan ezek; Tót Péter, Szabó Ferentz, Nádudvari Péter, Tót Pál, Tót István, Püski János, Vitkai János, Bárdos György, Fekete János, Kováts János, Vékony János, Juhos Miháj, Kováts Gy. Ferentz, Juhász András, Kis Csökönyi Szolgája /ti. ez utóbbi/. De minthogy Dékány János a Gyomaiaknak ezt mondotta, hogy ha valamely Gyomai Ember azon az uton által mégyen, azmely a Balai Csárdától Ványa felé mégyen, a 'Kőlessek között, mind Lovát magát agyon Lövöldözik, tehát ezek ugy is fegyvertelenek lévén, ily kész veszedelemre magokat nem kívánták adni, azért akkor a Ménes is a'kár tétel után bántás nélkül vissza ment.”

Cs. Szabó István

W SZONDER W

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

KÚTFÚRÁS

Teljes körű ügyintézással - 63-250 mm-es csövezéssel

KÚTJAVÍTÁS

300 m-es talpmélységig

TALAJMECHANIKAI FÚRÁSOK

Megfigyelő és észlelő kutak telepítése

MÉLYALAPOZÁS

Centrifugál és merülő szivattyúk forgalmazása és telepítése

KOMÓCZY ATTILA

5502 GYOMAENDRŐD, Apponyi u 17
T.:06-66 386-338, 06-30-228-1848, 06-30-480-6758

NÁDI BOLDOGASSZONY, EL NE HAGYD NÉPEDET!

A gyulai Nádi Boldogasszony kegytemplomban a Körös-vidék védőasszonya képe előtt a Templomos Lovagrend Tiszátúli Komtúriája felajánlotta a jelenlévő és az összes lovagárszolgálatát a Szeplőtelen Szűz Máriaanak.

A felajánló ünnepi szent misét május második vasárnapján dom. Iványi László gyomaendrődi plébános, tiszteletbeli lovag celebrálta. Jelen voltak vidékről a lovagok, a barátok, rokonok, és eljöttek a helyi hívek is.

Iványi plébános szentbeszédében elmondta, hogy csak kérni kell bizalommal a Szűz segítségét, ő mindig meghallgatta a Körös-vidék népét, ha hozzá folyamodott. Így lesz ez most is.

A fennmaradt írások szerint több száz éve, már az 1400-as években az itt kanyargó, mocsaras, nádas Körösön csónakkal jöttek Gyulamónostorra a Nádi Boldogasszony biztató mosolyú, csodatévő képéhez. Békés és Bihar megye népe is ide járt kéréseivel, és nem egyszer bizton segített Mária a hozzá fordulókon.

A török idők alatt csend lett a környéken, halotti csend... Boldogasszony templomának kincseit széthordták, így a legnagyobb kincset is, a csodatévő Mária képet. A török idő elmúltával 1714-ben érkeztek az új telepések erre a kihalt vidékre, a templom megmaradt fala köré építkeztek, és újra megalapították Gyula városát, címerükbe a Boldogasszony képét festették, pecsétjükre azt vésték. Ha a kép el is vészett, aki rá volt festve, a mindig segítő Szűz Mária él és az égből nézi a régi búcsúsok utódait, - minket - és segít, ha kérjük.

Nekünk is, ma is szükségünk van az Ő közbenjárására. Segítségül mi is hozzá folyamodunk.

A Nádi Boldogasszony képe előtt a Templomos Lovagrend lovagjai térdre borulva mondták a jelenlévőkkel együtt felajánló imájukat: „...Ő irgalmasság Anyja, aki a mi Királynőnknek, Úrnőnknek és szószólónknak lettél rendelve, rád bízunk a Rend kormányzását, terjesztését, az ideálja és szolgálata iránti hűségét és érdekeit; minden egyes tagjának vezetését; méltóztassál gondot viselni rá, úgy rendelkezve mindenről és mindenkiről, ahogy neked tetszik, a te védelmedbe ajánljuk családjainkat, szüleinket, jótévőnket, gyermekeinket és mindenkit, akik rád bízzák magukat.”

Őseink énekét mi is elmondjuk: - Nádi Boldogasszony, el ne hagyd népedet,

Kérünk e szent helyen, Segélj meg bennünket!

Császárné Gyuricza Éva

A COMECE nyilatkozata az európai parlamenti választásokra

Vatikán: Az Európai Közösség Püspöki Konferenciájának Bizottsága (COMECE) május 10-én nyilatkozatot tett közzé „Lehetőség, hogy megvalósítsuk értékeinket” címmel, a június 10-13. közötti európai parlamenti választásokra vonatkozóan.

A nyilatkozat arra buzdítja a szavazókat, hogy vegyenek részt a választásokon, mivel ez erkölcsi kötelességük. A püspökök hangsúlyozzák: „Ha elmegyünk szavazni, akkor mindnyájan részesülünk a béke és a demokrácia kiváltságából, amelytől elődeinket megfosztották.” Őva intenek azon felfogás ellen, miszerint az Európa Parlament tevékenysége pusztán csak szófecsérlés és a képviselők figyelmen kívül hagyják az európai demokratikus döntés folyamatának jelentős részét. Az unió főpásztorai sorra veszik azokat a kérdéseket, amelyekben az új Parlamentnek döntenie kell, illetve amelyekre hatással lesz, valamint felsorolják azokat az evangéliumi alapelveket – illetve az egyház társadalmi tanításának egyes pontjait –, amelyek segíthetik a katolikusokat a képviselőjelöltek megítélésében. Ilyen alapelv többek között az élet és a természeti környezet tiszteletben tartása, a szolidaritás, a közjó, az oktatás és a család támogatása, a bevándorlók és menedéket kérők befogadása, az igazságosság a világ összes szegénye számára, a béke és a nemzetközi jog előmozdítása. A püspökök azt is megállapítják, hogy a közéleti becsületesség, a szubszidiaritás tiszteletben tartása, a vallásokkal folytatott párbeszéd nagy jelentőségű témakörök Európa jövője szempontjából.

Nyilatkozatuk végén az európai főpásztorok megismétlik elkötelezettségüket azon értékek iránt, amelyeket a politikusok az Európai Unió alkotmányos szerződés-tervezetében megszavaztak. Egyúttal megismétlik javaslatukat, hogy a preambulumban történjék említés Európa keresztény örökségére. VR/MK

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Székelyudvarhelyen megelevenedett Erdély történelme. Csaba –királyfi és a Vándorszékely hazatalál című alkotások fogják közre a történelem már avatott hőseit, akik a népért, az országért, a földért áldozták életük értelmét:

Csaba királyfi, Szent László, Hunyadi János, Fráter György, Báthory István, Bethlen Gábor, II. Rákóczi Ferenc, Wesselényi Miklós, Bem apó, Kós Károly, Nyíró József, Bethlen István Vándorszékely hazatalál szoboregyüttes alkotja az Emlékezőházat, amelynek üzenete: AZ OTTHONT SOHA NE FELEJTSÉTEK!

Négy alkotó szobrászművész önzetlen munkája nyomán: Lessenyei Márta, Kiss Emőke, Krisztiáni Sándor, Blaskó János született meg, nem állami megrendelésre, nem kormány felkérésre, civil összefogás eredményeként. Az Emlékezés parkjának létrehozása megmozgatta az ott lakók emlékeit, fantáziáját, 1400 család válaszolt arra a pályázati felhívásra, amely nagy egyéniségekkel kapcsolatosak.

Az Emlékezés-park avató ünnepségén beszédet mondott Orbán Viktor volt miniszterelnök: „Európában nemhogy fel kellene adni a magyar nemzeti érdekeket –beleértve a székelyföldi autonómiát, hanem éppen fordítva: azok a nemzetek sikeresek, amelyek jól tudják képviselni érdekeiket. Orbán Viktor elültette az emlékezés fáját, - fenyőfacsemetjét...“

Székelyudvarhely polgármestere ünnepi beszédében kifejtette: egy olyan időszakban mertek nagyot álmodni, amikor mások arra buzdítják a magyarságot, hogy merjenek kicsik lenni. ...A Magyar Polgári Szövetség kitart eredeti célja mellett, az erdélyi magyarok magyar autonómiája és a szülőföld elhagyása nélkül elnyerhető magyar állampolgárságról nem mondanak le. (Tizenöt év alatt mintegy 250 ezer magyar hagyta el Erdélyt.)

A magyar kereszténydemokrácia pártjának 60. születésnapját május 23-án ünnepelték Budapesten

Az emlékezés ünnepi hálóadó szentmisével kezdődött. Az ünnepi nagygyűlésen beszédet mondott: Orbán Viktor, a Fidesz elnöke, Semjén Zsolt, a KDNP elnöke, az MKDSZ részéről: Harrach Péter és Latorcai János.

A felszólalások üzenete: a kereszténység semmiképpen nem oszthatja meg Európát, mert ez nem ideológiai kérdés, hanem történelmi tény: az európai civilizáció keresztény civilizáció! Kereszténydemokrata tradíciók alapján jött létre az Európai Unió. Az Unió alapítói: Adenauer, De Gasperi és Schumann is mind kereszténydemokraták voltak.

A kereszténység és az európaiság elválaszthatatlan fogalmak, mert a kereszténység létezhetne Európa nélkül, de Európa semmiképpen sem lehetne ugyanaz a kereszténység nélkül.

A kereszténydemokratáknak két szélsőséget kell elutasítani: az egyik a nemzeti érdekek feladása a brüsszeli bürokrácia kedvéért, a másik szélsőség, amit el kell utasítani, a meddő EU-ellenesség. Mindezek értelmében, minél nagyobb számban részt kell venniük a választásokon, mert csak így biztosíthatjuk, hogy olyan képviselők kerüljenek Brüsszelbe, akik nemzeti érdekeinket és Európa egészének keresztény civilizációs értékeit képviselik.

A Gyomaendrődi ki kicsoda? olvasóihoz

Tudomásunkra jutott, hogy jó néhányan kifogásolják a kiadvány összetételét.

Elnézést kérünk azoktól a köztisztelőben álló barátainktól, akiknek bosszúságot, netán fájdalmat okoztunk a kimaradással. Nem ez volt a szándékunk.

Aki elolvasta a helyi sajtóban megjelent tájékoztatóinkat, tudja, hogy a kiadvány közvetlenül nem gazdasági és nem reklám céllal készült, hanem helytörténeti jellegű, amelynek célja a szülőhelyünkkel kapcsolatos, emberekhez köthető információk közreadása volt. Ugy gondoljuk, fontos lehet tudni pl. hogy kik azok a gyomaendrődiek a mezőgazdaságban, akik jelenleg máshol, az ország fontos intézményeinél, szerveinél dolgoznak, de szívesen segítenek nekünk, ha felvesszük velük a kapcsolatot. Vannak földijeink a médiában is, a művészetekben, az irodalomban, az iparban, felsőfokú intézményekben és még sorolhatnánk (hol nincsenek endrődiek??).

GyOMAENDRŐDI KI KICSODA?

A hármas szerkezettel azt próbáltuk elérni, hogy időben és térben is próbáljuk kiterjeszteni szülőhelyünkről az ismereteket, ezzel együtt a lehetőségeinket. Nekünk fontos, mert erőt ad, ha tudunk a század elején élt kiváló elődeinkről (a kötet 30%-a); az elszármazott kiválóságainkról (szintén kb. 30%); illetve a most itt élőről (kb. 30-40%).

Ez utóbbinál nyilván nem lehetett a teljesség igényével feldolgozni a lakosságot; arra ügyeltünk, hogy keresztmetszetet adjunk a jelenleg meglévő foglalkozási ágakból. Többre nem is vállalkozhattunk.

Közmegebecsült, de a lexikonból hiányzó barátainkkal kapcsolatban annyit, nem biztos, hogy a szerkesztők figyelmét kerülte el a megkeresés. Voltak többen, akiket felkértünk, de nem kívánták nyilvánosságra hozni adataikat – ezt természetesen tiszteletben tartottuk. Terveztük, hogy az illető nevével közöljük a tény: „nem közölt adatokat“, de elvetettük, személyiségsértőnek gondoltuk. Így viszont most ott a közvéleményben a tévhit, hogy a szerkesztők hagyták ki.

Tudjuk, hogy olyanok is vannak, akiket kellett volna, de nem kerestünk meg. Tőlük kérünk most elnézést és reméljük, hogy a kiadványban lévő sok érdekes helytörténeti adat kárpótolja majd őket. Bizonyos, hogy jóindulatú megközelítéssel így lesz. Nem visszadobni akarjuk a labdát, hiszen a kötet teljes felelősségét nekünk kell vállalni. Viszont tény, hogy a helyi sajtóban többször kértük a lakosság segítségét; a határidő meghosszabbítását is közöltük. Gondoltuk, hogy senki nem javasolja majd magát, de barátját, munkatársát, ismerősét, rokonát jelezhetne volna. A kötet teljesebb, a mi munkánk könnyebb lett volna.

Azt is készséggel elismerjük, hogy mindenki másképp ítéli meg: „X és Y benne van, de minnek, Z hiányzik, pedig ott lenne a helye“. Ahol mindenki ismeri a másikat, vagy legalábbis ezt hiszi, ezzel a kritikával számolnunk kell.

Hangsúlyozzuk: a kötet nem minősít, csupán adatokat közöl.

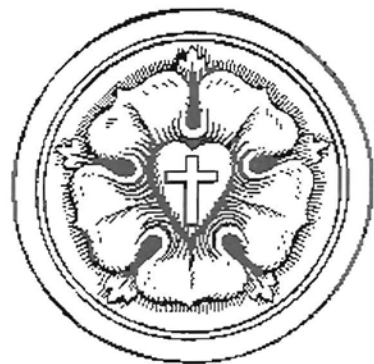
Még annyit, hogy a naponta érkező köszönőlevelek és telefonok meggyőznek minket arról, hogy a kötet megérte a sok munkát.

A megrendelt példányok átvehetők a város két könyvtárában.

Megértésükben bízva:
a szerkesztők

Evangélikus Oldal

„Ne félj, mert megváltottalak,
neveden szólítottalak, enyém vagy!”
Ezsaías 43,1

Isten máig megelőzhetetlenül értünk cselekszik. Vannak azonban olyan napok, pillanatok, amikor nehezen ismerjük ezt fel.

Szentháromság ünnepe után zöldbe öltözik templomainkban az oltár. Zöld, a növekedő vetés, a Szentháromság ünnepe utáni időszak színe. „Most indulnak vetésnézőbe az angyalok.” – mondta egyszer idős és nagyon tisztelt lelkész testvérem, Balikó Zoltán erről az időszakról. – Kíváncsiak arra, hogyan is áll a mi szívünkben Isten szeretetének a magvetése?

Érezzük, hogy nem mindig könnyű belesimulnunk az ő gondviselő akaratába. Hol zúgolódunk, morgolódunk, hol fel sem ismerjük azt, és ezért megrettenünk tőle, hiszen Isten cselekvése nem biztos, hogy mindig logikus a számunkra. Ennek a legnyilvánvalóbb példája a kereszt botránya, a megfeszített Isten, amelynek valóságával való szembesülés ma is felkavarja a kedélyeket.

Zöldbe öltözik az oltár. Az ünnep nélküli időszakok színébe, ahogyan jellemzik még ezeket az előttünk álló nyári hónapokat. Iskolákban a tanévet zárják, egyesek kitörő lelkesedéssel, mások kemény vizsgákkal, és beköszönt a nyár, a gyermekeknek a vakáció. Talán néhányan nyaralni is eljutnak, családjukhoz, vagy rég nem látott barátokhoz. Sokaknak azonban a munka javát jelenti ez a nyár is a munkahelyen, a ház körül, vagy a földön. Őszig több gyülekezetben szünetelnek némely hétközi alkalmak is. Lehet, hogy egy kis időre itt-ott elcsöndesedik egy-egy parókia, vagy más jellegű zajok töltik be környékét, de a Szentháromság ünnepe utáni időszak korántsem azt jelenti, hogy becsukják a templomkapukat.

Jó most visszatekinteni a gyülekezet szolgálatára, hogy hét-ről hétre, közelről tapasztalhattam meg, hogy a tanítványságot hogyan lehet tettekkel megélni. Azt, hogy az Úr nem csak értünk, hanem minden gyengességünk és alkalmatlanságunk ellenére, rajtunk keresztül is cselekszik. Mindez pedig, miként válik egy mindent megformáló erőterré a gyülekezet közösségében.

Ez talán részben csendesebb és visszafogottabb, mint az elmúlt ünnepi idő. Így azonban lehetőség ez a visszatekintésre, az értékelésre, az elcsöndesedésre és a növekedésre.

Így bátran írhatom le: Jó Isten erőterében lenni. Jó az, amikor Isten értünk és rajtunk keresztül munkálkodik.

Idén ismét megélhettünk egy szép és áldásokban gazdag ünnepi időszakot, ami talán megint egy picivel színesebb és több volt, mint korábban. Sok kisebb-nagyobb áldását tapasztalhatunk meg Istennek, mind a gyülekezetben, mind személyes életünkben. Gondolhatunk itt az együtt töltött ünnepekre, gyülekezetünk alkalmaira, bibliaórákra, egy-egy csendes beszélgetésre, a mögöttünk álló, fogyatkozó erőnk ellenére is elvégzett szolgálatokra, feladatokra, mindenek fölött azonban Isten igéjére, melyből mindvégig gazdagon árasztotta ránk mindent megelőző kegyelmének ajándékait. Van miért hát hálát adnunk a Jóistennek. Van mit értékelnünk, de ugyanakkor van hova előretekintsünk.

Isten továbbra is a vele való közösségbe hív és vár bennünket. Most is ő lép először, amikor a Szentlélek elindít a hozzá vezető úton. Az üdvösségünk múlik azon, hogy Isten hívását meghalljuk-e, elfogadjuk-e. Hajlandóak vagyunk-e az ígéreteit, tetteit elfogadva az ő vezetésére bízni életünket. Névre szóló meghívót kapunk tőle keresztességünkben, és így szólít ma is mindannyiunkat: „Ne félj, mert megváltottalak, neveden szólítottalak, enyém vagy!”

Horváth Olivér evangélikus lelkész

Gyülekezeti alkalmaink:

Istentisztelet:

vasárnap 9 órai kezdettel a gyülekezeti teremben
(Minden hónap 2. vasárnapján úrvacsorai alkalommal.)

Gyülekezeti Bibliaóra:

csütörtök 15.15 órai kezdettel
Sorozatunk: Az Úrtól tanult imádság: Miatyánk

2003-2004-es munkaévünk utolsó bibliaórai alkalmak június 10. A nyári időszakban szünetel ez az alkalom.

Konfirmációi előkészítő:

A konfirmándusokkal megbeszélte időpontokban.
Konfirmációi istentisztelet június 13.

Kedves Szülők! A 2004-2005-ös munkaévben induló konfirmációi előkészítőre a nyáron folyamatosan lehet bejelenteni a gyermekeket 13 éves kortól a hivatal telefonszámán.

Hivatali elérhetőség:

Telefonon egyeztetett időpontban.
Telefonszám (hétköznap 9-17 óra között): 56/352-437

Alkalmakra minden Testvérünket és Érdeklődőt szeretettel várunk!

Bár az iskolások egy megmértetésekkel teli, dolgos esztendődtől búcsúznak ezekben a hetekben, a Szentháromság ünnepe nem annyira lezárulása egy időszaknak, mint inkább egy új kezdete. A magot elvetették, hát itt az ideje, hogy valami új serkenjen belőle.

Nincsenek nyáron sem zárt templomajtók, Isten most is hív, hogy megajándékozhasson mindazzal, ami a növekedést adja. Segítséget nyújt igéjével, amelyek nem a levegőben lógó üres szavak csupán, hiszen azokat cselekedeteivel pecsételte meg előzőleg.

Mindig Isten kezdeményez. Ő az, aki elsőként lép. Cselekszik velünk, és mi csak reagálhatunk az ő kezdeményezésére: elfogadjuk az ő akaratát, vagy ellenállunk neki.

Isten cselekszik. Megelőzhetetlenül. Ez a sorrend soha nem változott a teremtés óta. Az Őszövségnek is ez a menete, és a Krisztusban beteljesedett ígéretekkkel sem változik az Isteni gondviselés rendje, mind a mai napig. Krisztus váltságul adta életét értünk, amivel nem pusztán közösségre hív minket, hanem a legteljesebben vállalta is azt. Isten benne újította meg a szövetségét velünk. Nem érdemeinkért. Nem is hűségünkért. Mindez nem rajtunk múlott, hanem egyedül a könyörületes Istenen.

Simai Mihály: **BÉKAHANGRA**

Hajladozó berkenye
ágán ül egy brekeke.

Kérdezi a berkenye:
-Mit akarsz itt brekeke?

-Csak azt nézem, csak azt nézem,
hogyan az ég kerek-e.
-Miért nézed, brekeke?

-Felhő kerekedik-e?
Jeges eső esik-e?
Mégfájdul-e majd a torkom,
bere-bere-kedek-e?

Zelk Zoltán:
FACSIGA

Gazdag ám Facsiga,
van neki kocsija.
Kocsához csacsija.
Bakra ült Facsiga,
mellelte a fia.
Rákiált Facsiga
az okos csacsira,
annyit csak, hogy
gyíja,
s máris fut
csacsija,
röpül a kocsija.
Egész nap kocsizik
Facsiga
s a fia.

Május 3
Hetényegyháza –
Gyomaendrőd VSE: 3:0
100 néző. Nagyon
alacsony színvonalú

mérkőzés, Megye II. osztályban is látni
ilyet! A hazai csapat óriási lelkesedéssel
pótolta a tudást. A VSE nagyon kezdetle-
ges szintet teljesített. A játékvezetés is
csapnivalóan gyenge volt. Csupán Séllei
érdemel említést a vendégek közül.

Hídvégi: Ilyen lelketlen játékkal még
gyenge csapatot sem verünk meg.

10. Gyomaendrőd VSE, 7, 5, 12, 34-48
26

Megye I. o. Szabadkigyós: Gyoma FC:
2:1

Jó pálya, szikrázó lelkesedés, durva
mérkőzés. Jó: Toldi, Hunya, Kovács.

2. Gyoma FC 16 – 7 47-22, 48

Május 9. Gyomaendrőd VSE – Kondor-
os: 0:1

300 néző. Jó: György. 54.percben Tóth
szabadrúgása kipattan a hazai kapuról, és a
tiszta álló Palyusik hálóba lövi. 71.perc
Hídvégit leteríti a kondorosi védelem. A
megítélt 11-est Séllei a kapuba vágta. A

SPORT

vendégek mindvégig felülmúlták a
mieinket. Csupán a kapus dicsérhető, de ő
is hibázott.

11. Gyomaendrőd VSE 7,5,13, 34-49,
26

Megyei I.o.: Mezőberény – Gyoma FC:
0:0

Igazságos döntetlen.

3. Gyoma FC 16,1,7,,47-22, 56

Május 17. Rákóczifalva –
Gyomaendrőd VSE: 8:1 (félidőben: 1:0)

Nem voltunk egy súlycsoportban. A
második félidőre kipukkant a csapatunk.

12. Gyomaendrőd VSE 7,5,14 35-57
Megyei I. o. Gyoma FC – Méhkerék:

1:0
Alacsony színvonalú mérkőzés. Keser-
ves győzelem.

2. Gyoma FC 17,1, 48-22 52

Május 23. Gyomaendrőd VSE – Kar-
cag: 1:3 (1:1)

A hazai csapat méltó
ellenfél volt. Főleg a for-
dulás után voltak lehető-
ségek, de elhibáztuk őket.
Nincs göllővönk!

13. Gyomaendrőd VSE 7,5 15, 36-60
26

Megye I. o. Gádoros – Gyoma FC: 0:4
Gól: Hunya,(2), és Toldi (2), A na-
gyobb tudású vendégek megérdemelten
vittek haza 3 pontot. Jó: Furka, Szilágyi,
Toldi, Hunya

2. Gyoma FC, 18,1,7, 52:22, 55

MÁJUSI ARANYESŐ!

A Rózsashegyi Kálmán Általános Iskola
májusi sportverseny eredményei ismét ki-
emelkedőek voltak. Az iskola tanulói a
megyei diákolimpián négy nap alatt 6
arany, 2 ezüst és 2 bronzérmét szereztek, és
a legjobbak bejutottak az országos döntő-
be. Gratulálunk! Szép volt lányok! Szép
volt fiúk! Szép volt Vaszkán tanár úr! Kö-
szönjük!

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETRE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, ker-
li sütők építését határidőre, kifogástalan
minőségben vállalom! Megrendelés alap-
ján egyedi kivitelben!

Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

ENDRŐDI SZENT IMRE EGYHÁZKÖZSÉGÉRT KÖZHASZNÚ ALAPÍTVÁNY

5502 Gyomaendrőd, Fő út 1. Tel.: 66/283-940

2003. ÉVI KÖZHASZNÚSÁGI JELENTÉSE

I. Számviteli éves beszámoló a mellékelten csatolt 1715/h. sz. nyomtatványon.

II. Az Alapítvány 2003-ben költségvetési támogatásban nem részesült.

III. Az Alapítvány tevékenysége során a saját tőke 2003. évben 3.761.769,- Ft-tal csökkent.

IV. Önkormányzati támogatás: 50.000,- Ft.

APEH-től az Alapítvány részére felajánlott 1%: 70.559,- Ft.

V. Tisztségviselők semmiféle juttatásban nem részesültek.

VI. Közhasznúsági tevékenységről szóló tartalmi beszámoló.

2003-ben is a fő célkitűzés az alapítók szándékai szerint az endrői egyházi temetők karbantartása, valamint továbbra is fogadtuk a hunyai plébánia részére érkezett adományokat.

A Hunyai Egyházközség vagyona:

Maradvány 2002-ről: 3.851.595,- Ft

Kamat: 113.405,- Ft

Összesen: 3.965.000,- Ft

Átutalások: 415.000,- Ft

3.500.000,- Ft

Össz.: 3.915.000,- Ft

Évvégi eredm., maradvány: 50.000,- Ft

Az Endrői Egyházközség vagyona:

Maradvány 2002-ről: 817.601,- Ft

45 főtől adomány: 333.350,- Ft

Önkorm. pályázat: 50.000,- Ft

APEH-től az 1%: 70.559,- Ft

2002. évi kamat: 52.320,- Ft

Összesen: 1.323.830,- Ft

Kiadásaink:

1. 2 fő temetői munkás 6 és fél havi bér+já-
rulék 453.726,- Ft

3. Postai és e. anyagköltség: 6.697,- Ft

4. Egyéb banki költség: 5.980,- Ft

Összesen: 466.403,- Ft

ENDRŐD

Bevétel: 1.323.830,- Ft

Kiadás: 466.403,- Ft

Vagyon: 857.427,- Ft

(Ebből 450.000,- Ft kötött célra.)

Az Alapítvány vagyona összesen:

Hunya: 50.000,- Ft

Endrőd: 857.427,- Ft

Összesen: 907.427,- Ft.

Tehát egyező a mérleg 20. sorával.

A kuratórium és a Hunyai Egyházközség képviselőinek jelenlévő tagjainak döntése alapján került a kamat szétosztásra.

Az Alapítvány vagyonát adományokból, azok kamataiból, pályázati támogatásból, az SZJA-ból felajánlott 1%-ból gyarapította. Kiadásait kizárólag az alapító okirat, illetve kuratóriumi döntés szerinti közhasznú célokra, vagyis az egyházi temetők karbantartására és a hunyai plébánia építésének támogatására fordította.

Köszönjük, hogy az Alapítvány tevékenységét munkájukkal évek óta segítik:

- Iványi László plébános úr és Ungvölgyi János a kuratóriumi munkájával

- Iványi Sándor, a temetői munkások és munkák irányításával,

- Császárné Gyuricza Éva, a munkanélküliek alkalmazásával kapcsolatos ügyintézésével,

- Ambrózi László és felesége, valamint az Oltáregylet tagjai az egyházi vacsorák megrendezésével,

- Gyuriczáné Szabó Erzsébet, az adminisztráció végzésével.

Külön köszönetet mondunk a Polgármesteri Hivatalnak a 2 fő közhasznú munkásért, pályázatunk támogatásáért, és a Munkaügyi Központnak a 2 fő munkanélküli dolgozó bérenek támogatásáért.

Végül, de nem utolsó sorban hálás szeretettel köszönjük nagylelkű támogatóink adományait, amelyek nélkül nem működhetne alapítványunk.

A beszámolót a kuratórium egyhangúlag elfogadta.

Gyomaendrőd, 2004. május 12.

Iványi László
plébános

Szabó Zoltánné
kuratórium elnöke

A hunyai egyházközség részéről:

Hanyecz Vencelné

„Itt van az ideje egy új rendszernek megvetni alapját. (...)

Itt alkotni, teremteni kell.”

Széchenyi István

Köszönet és hála

MKDSZ Békésmegyei Szervezete

jelentős összegű adományáért, amellyel a Polgári Körök Közösségi Házának építését segítette:

A nemes szándék, melyet oly sokan kívánlanítottak, tettekké érik majd,

s mi magyarok végre igazi közösséggé válhatunk, s megvetethetjük egy új rendszernek alapjait.

Makovecz Imre

Orbán Viktor

Öregszőlő, II. Ker. 196.

itt kezdődött minden
a szerelem az édesapám
íme hát roskad a ház
a vén föld halkán dudorász
rajta lépked Endrőd szerelmese
üzött szívű én
s a körtefa is arról mesél
hogy itt van az ősom
minden bánat minden öröm
minden gyász minden vigság
s itt cseng fülembre a harang
dala mely hosszú fekete
menet után búcsúztatott
minket s már csak a dudvák
hátán szölok már csak így
kiütött falak tövén
ha idővel összedől
már fáj hogy összedől
a vályog feladja
a cserép elszenderül
akkor fűtyülve-sírva
tovább gondolom mind—
ej apám ej bátyám
ti becses én-fajom mind,
ej ne csak én tudjam már
ej ne csak én legyek már
őreg Endrőd szerelmese

Endrőd, Öregszőlő, 2004.

Koloh Gábor

Trodalmi oldal

A Passió – film ürügyén

Nagypéntek... Friss zöld mindenütt, alig bomló rügyek az út menti fák, nyüzsgés, amolyan József Attilá-s pillanat „a bogarak, a gyerekek kipörögnek a napvilágra”, hihetetlenül kék ég a templom fölött, s fönt a magasban, a tavasz ölelésében: a kereszt.

Pilinszky János néhány soros verse jut eszembe, melyet Vattay Elemér fotóművész egyik műve ihletett. A fekete-fehér kép előterében a fakerecskés pléhkrisztus fehérlik, mögötte a még csupasz fakoronák –mint valami érháló- tartják meg az út szélén álló keresztet. Háttal a lombok mögött a kép mélységéből különös ragyogás. A diszharmonia és a harmonia tökéletes egyensúlya, az emberi világ és az emberen túli összekapcsolódása. És hozzá a néhány sor:

/ „Igen, a lomb ragyog, / a lomb továbbragyog, / és te úgy függsz e televény / előtérben, akár egy gyümölcs. / Holott ember vagy, holott ember voltál / útszéli Isten”. /

Nagypéntek... délután hat óra... mozielőadás... a Passió... Krisztus szenvedéstörténete filmen...

Kívül: nagy hírvetés, támadások, elismerő kritikák, szenvedélyes viták, izzó érvek és ellenérvek, személyes megvallások. Belül: szorongással vegyes kíváncsiság, néhány melengető emlékkép Zeffirelli Jézus-filmjéből, befogadó nyitottság...

Majd kérdések és félelmek...

Kérdések a szenvedésről, a hiteles ábrázolás lehetőségeiről, Jézus alakjának megformálásáról, annak határaitól, a korról, az emberről, a nyelvről, a hitről, a művészi szabadságról...

Félelmek a szenvedéstől, a brutalitás fokozataitól, az öncélú testi és lelki kegyetlenkedésektől, a mindennapi erőszakhoz szokott ember kiszolgáltatásától, az olcsó akciófilm-eszközöktől, a hollywoodi eladhatóságtól...

Majd ismét Nagypéntek... ott a vásznon is ... a döbbenet tizenkét órája...

A Getsemani kert fái alatt a telihold sejtelmes árnyai és fényei, a félelem, a halálfélelem származásai...

„Atyám, ha lehetséges, kerüljön el ez a kehely, de ne úgy legyen, amint én akarom, hanem, amint te.” (Mt 26, 39)... A békésen alvó tanítványok képe...

A rettegés éjszakája... A mindenre elszánt karddal és doronggal felszerelt csapat kiáltóása... Júdás jelt adó csókja... s a katonák... az elfogatás rémült pillanatai... „Tedd vissza hüvelyébe kardodat. Miindaz, aki kardot ragad, kard által vész el. Vagy azt gondolod, hogy atyám nem bocsátana rendelkezésemre rögtön tizenkét ezred angyalnál is többet, ha kérésem? De akkor hogyan teljesednek be az írás, szöveg szerint ennek így kell történnie!” (Mt. 26,52)

A tanítványok futása... Majd hamis bizonyítékok, vádak a főtanács előtt... a megaláztatások: köpések és ökölcsapások... a szeretett Péter háromszori tagadása... S közben az áruló, a kétségbeesett ember vergődése a bűn súlya alatt, az örület örvényei, s végül a kiszáradt, magányos fa, a maga által „ácsolt kereszt”... Képek villannak a múltból, hogy a jelenben lassan kinyílnak, állóképpé válnak, s hagyjanak a néző számára is időt a teljes megértéshez a látvány, zene, szöveg áramlásában...

Majd a szenvedéstörténet folytatódik Poncius Pilátus és a főpapok előtt... a felelősségtől féltő földi hatalom, hatalmasok párbeszéde az egyik oldalon ... s a szelíd bizonyosság a másikon... „Az én országom nem e világból való...” (Jn. 18, 36)

Végül a feszített tömeg nyomása alatt a visszavonhatatlan ítélet... a „Keresztre vele!” történelmet és világot formáló ítélete.

Ut a Koponyahegyre... a megostorozás... a töviskorona kínjai... a testileg, lelkileg meggyötört Isten-ember földi útja a kereszttel...

S a Gonosz folyamatos jelenléte: már az Olajfák hegyén, majd a tömegben, a kegyetlen katonák feszülő izmaiban, az ostorcsapásokban, az áruló féltámadásban...

Hátborzongató jelent: az élénk tartott torz tükörben nem az örök Anyát látjuk, karján a Kiszézzussal, hanem egy nemtelen, vakító arcú lényt, egy torz gyermekkel... Az embertelen világ képei szemben az Örök Emberivel...

Majd a keresztre feszítés fokozhatatlan drámaisága...

A „Beteljesedett” időt és teret bevilágító, megtisztító egyszerűség... s a Feltámadás kegyelme... Aztán csak a Csönd... A döbbenet csöndje... ott a vetítés után... Nagypénicken... csak a nevek futása az elsötétült vásznon... csak a zene maraszialó áradása... Nehezen mozduló mozdulatok, nehezen formálódó szavak. Hogyan is lehet megszólalni ennyi szenvedés, együtt-szenvedés után!

Az egyetemes, évezredek átverző erőszak belesűrűsödik néhány órába, hogy hívőket és nem hívőket magával ragadjon, belevigye, részesévé tegye a Történetnek.

Az emberiség legkegyetlenebb s paradox módon a legszebb történetének... Mert szerencsére a film arról szól, amiért megalkották...

Hogy valamennyien azt érezhessük a végén: „Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszerűen Fiát adta oda, hogy mindaz, aki hisz benne, az el ne vesszen, hanem örökké éljen.” (Jn. 3, 16)

Polányi Éva

Pilinszky János: Az isteni dramaturgiáról

Minden emberi élet keletkezés és elmúlás párbeszéde, szükség-szerűen drámai felépítésű. Ez a dráma – nyíltan vagy lappangva – már gyermekkorunkban jelen van, végighúzódik egész életünkön, s annak végső szakaszában többnyire fölgyorsul, mielőtt végképp kismúlna.

Jézus drámájának utolsó szakaszában, végkifejletében, mindannyiunk drámáját fölülmúlítja. S itt történik valami egészen csodálatos és egyszeri. A fenyegető, véres események előestéjén Jézus „elővételezi” és ránk hagyja örökül keresztalálát. De hogyan? Úgy, hogy az isteni szeretet legmélyebb szabályai szerint: a szöveget és saját haláltusáját előbb meleg csenddé változtatja át, barátai lakomává, ahol testét kenyérként és véréét valódi italként nyújtja nekünk. Ez az a váratlan és keresetlenségében isteni „fordulat”, amivel örökre biztosította jelenlétét közöttünk.

*

Valaki egyszer megkérdezte tőlem, hogy hiszek-e Jézus föltámadásában, s ha igen, miért!

Mert olyan csendes volt – csúszott ki a számon önkéntelenül, de valójában ma sem tudnék ennél hitelesebben válaszolni. A föltámadás számomra épp csendességében – isteni. Olyan mint a teremtés hajnala, s azóta is a hajnalok: a csírázás, a születés és a fogantatás fokozhatatlan erejű intimitása, bensőségessége jellemzi. Tökéletes természetességében így csodálatos, igaz és reális! Ezért nincs is rá egyéb, nem is lehet rá más válaszunk, mint az, hogy valóban föltámadott. .

Ízes ízek

június

Ludaskása

Hozzávalók: 1 kg libaprólék, 1 sárgarépa, 1 petrezselyem-gyökér, 1 fej vöröshagyma, 15-20 szem bors összetörve, 2 bögre rizs, 1 csomó petrezselyemzöld, 1 kávéskanál só, 4 evőkanál zsír.

A libaprólékot összeaprítjuk. Annyi vízben tesszük fel főni, amennyi éppen ellepi, sózzuk, borsozzuk. Később hozzáadjuk a zöldségeket, a hagymát egészben. A megmosott rizst egy másik edényben, zsírban üvegesre pirítjuk, a megfőtt aprólék levével főlendjük, puhára pároljuk. Tálalás előtt az aprólékkal és a zöldségekkel összekeverjük. Rászórjuk az apróra vágott petrezselyemzöldet.

Seidl Ambrus

VIRTUÁLIS VÁMKEZELÉS HELYBEN!

ELEKTRONIKUS VÁMKEZELÉS
AZ ÁRU UTAZTATÁSA NÉLKÜL
(EXPORT - IMPORT)

ELEKTRONIKUS VÁMKEZELÉS, INTRASTAT ÜGYINTÉZÉS,
KOMLETT VÁM - ÉS TERMÉKPÁLYA ENGEDÉLYEZÉSEK.

MINDEZ KEDVEZŐ FELTÉTELEKKE! További
információ: 06-20-9815-771

Növényvédelmi szakmérnök szaktanácsadási munkákat vállal. Gyomaendrőd határában lévő földelken, a szükséges munkák szakszerű elvégzése mellett a vegyszerek beszerzését és szállítását is vállalom:

PETRÓCZKI HUNYAD ÁRON

növényvédő szakmérnök Gyomaendrőd Téglagyári Dűlő 511.

Telefon: 06-70-385-8918

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

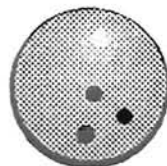
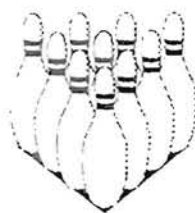
☐ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☞ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☞ Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszebéddel összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

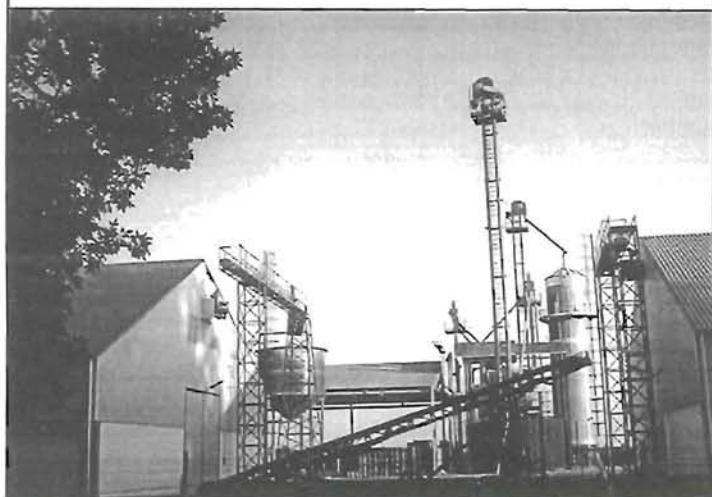
Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság, Hunya, (Rákóczi u. 55-57.) mezőgazdasági üzemek, kistermelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vetőmagot és vegyszert.

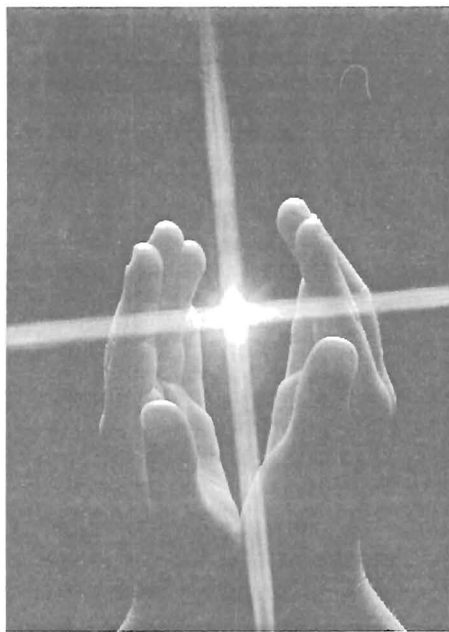
Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.

E-mail: <boti.bt@bekesnet.hu>, <boti.bt@mailbox.hu>

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

Özv. BULA LAJOSNÉ Kurilla Margit, aki a Mohácsi úton lakott, 83 éves korában

3 hónapon át tartó súlyos betegség után május 17-én befejezte földi útját és az Örökkévalóság Honába költözött. Gyászolják: testvére és a rokonság.

HEGEDŰS GERGELY, aki Hunya, Széchenyi u. 4. sz. alatt élt, 2004. május 15-én 77 éves korában elköltözött az élők sorából. Gyászolják: felesége, gyermekei és unokái, valamint a rokonság.

TÍMÁR MÁRIA, aki Hunya, Óvoda u. 20. sz. alatt élt, 2004. április 29-én, 82 éves korában megtért teremtő Istenéhez. Gyászolják: Testvére, sógora és a családja, meghalt testvérének gyermekei és a rokonság.

UNGER VILMOSNÉ Hunya Mária, aki korábban a Sugár u. 10-ben élt, Máriabesnyőn 87 éves korában visszaadta lelkét teremtő Urának. Gyászolják: gyermekei, unokái és a rokonság.

VARJÚ GYÖRGY, aki Hunya, Rákóczi u. 81. sz. alatt lakott, 2004. május 1-én 82 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: felesége, gyermekei, unokái és a rokonság.

Az endrői katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrői plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrői Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrői Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni.

További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-970-es telefonszámon.

Az endrői templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálzási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Ur
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Fényképalbum

A Polgári Iskola végzős tanulóiról 1947-ben a templomkertben készült fotó

Felső sor (balról-jobbra)
Timár Imre, Mihály János, Szujó Teréz, Szujó Gizella, Blánár Margit, Hornok Irén, Csúvári Eszter, Liziczai Ilona, Gellai Ilona, Dógi Erzsébet, Kappel Mária, Mókó László
Második sor:
Bécs István, Szurovecz Béla, Bartos Margit, Tóth Olga, Kővágó Mária, Mihály Valéria, Torma Gabriella, Tóth Katalin, Sóczó Mária, Hornok Gizella, Timár Eszter, Hegedűs Mária, Sztanyik Benedek
Tanári sor (harmadik)
Paróczai Gergely, Dienes Izráné, Dienes Izra, Csósz Mária, Földvári Kálmán, Dr. Csókási Béla, Ugrin Eszter, Iványi Gergely, Dr. Cséh József
Negyedik sor:
Kovács Attila, Hanyecz László, Timár József, Eiben Péter, Hegedűs Béla, Balogh Mihály, Bálint Vince, Timár Imre, Uhrin Sándor, Timár Imre
Alsó sor:
Bella Miklós, Iványi Imre, Gyuricza Béla, Martinák Imre, Fekécs Lajos, Gácsi Lajos, Csik Imre, Dinya Illés

GAZDAKALENDÁRIUM

SZENT IVÁN HAVA

Információ gazdálkodóknak

A gazdák a napokban kezdik felvenni a pénzintézetektől az úgynevezett „8000,-Ft-os” támogatásokat. A termőföld, az anyatehén, a nőivarú juh és kecske, valamint a tejkvóta után járó támogatások voltak az utolsó, még nemzeti hatáskörben született jogszabályok alapján kifizetésre kerülő összegek.

A 86/2004.(V.15.) és a 87/2004.(V.15.) FVM rendeletek már az Unió szellemében készültek.

Támogatások igényelhetők az alábbi jogcímenek:

- Egységes területalapú támogatás
- Egységes területalapú támogatásokhoz kapcsolódó kiegészítő támogatás

A megnevezett két támogatást a mindennapi életben uniós és nemzeti jelzővel ismerjük. Igaz, hogy két rendeletről van szó a gazdálkodóknak mégis csak egy támogatási kérelmet kell kitölteni. A kérelem benyújtási határideje: 2004.június 15. A nyomtatványok a falugazdászoknál szerezhetők be és ők adnak segítséget a kitöltésben is.

A támogatást szántó, gyepp, konyhakert, szőlő és gyümölcsös területek után igényelhetik a gazdálkodók egy külön jogszabályban meghatározott mértékben. Fontos tudni, hogy a parcellaméretnek legalább 0,3 hektárnak kell lenni, és a szántó, gyepp és konyhakert esetében el kell érni az 1 hektárt. További feltétel, hogy a terület 2003. június 30-án megfelelő kultúr-állapotban volt és jelenleg is meg kell, hogy feleljen a „Helyes Mezőgazdasági és Környezeti Állapot” kívánalmainak. A nyomtatványon fel kell tüntetni a regisztrációs számot és mellékelni kell az alakhelyesen kitöltött fizikai blokkterképét is. Amennyiben a termelő ezekkel nem rendelkezik, akkor is beadhatja a kérelmet, ha beadványához csatol egy helyesen kitöltött G 001-es és egy G 015-ös lapot.

A fizikai blokkterképek rajzolásáról néhány szót még mielőtt valaki hivatásos térképészt keresne. Az 1:4000 és az 1:5000 méretarányban készült kifakított és helyrajzi számmal ellátott térképek a helyes tájékozódást segítik az ellenőrzések során. A gazdálkodóknak az egyedi blokkterképükön jól láthatóan parcellaszámmal megjelölve kell a területet megjelölni. A parcellák sorszámozása folyamatosan történik. Egy blokkterképhez több parcellaszám is tartozhat, majd a következő blokkterképen folytatódik a számozás. A blokkterképeken a parcellákat jól elkülöníthetően kell feltüntetni, kiemelkedő színű tollal jelezve a határokat. A parcellakódokat a kitöltési útmutató segítségével adhatjuk meg. A kód nyújt tájékoztatást arról, hogy az általunk természetett növényfaj után csak egységes vagy az egységes támogatáson kívül kiegészítő támogatásban is részesülhetünk. A takarmánynak termesztett lucerna után az egységes támogatás jár, míg ha vetőmagot állítunk elő akkor kiegészítő támogatásban is részesülhetünk.

A támogatási kérelem tárgyában az MVH 2004. november 30-ig határoz. Nagyon fontos, hogy pontosan kitöltött a valóságnak megfelelő támogatási kérelmeket adjanak be a gazdák.

Tartsák szem előtt, hogy a jó gazda nem csak szántani és vetni tud, hanem ügyeit is képes jól intézni.

Munkájukhoz kérik a falugazdászok segítségét!

Várfi András

Az Európai Unió Vegyi Anyagokkal kapcsolatos jogalkotása A REACH RENDSZÉR

A jelenlegi vegyi anyag-szabályozás hiányosságai arra indították az Európai Tanácsot, hogy 1998-ban vitát kezdeményezzen, minek eredményeként a Bizottság 2001. februárjában „Az új vegyi anyag-politika kialakításának stratégiája” címmel Fehér Könyvet adott ki. A dokumentum REACH /Registration, Evaluation and Authorisation of Chemicals, melynek magyar jelentése: Vegyi Anyagok Bejelentése, Értékelése és Engedélyezése / néven új szabályozási rendszer kialakítására tett javaslatot.

A REACH célja: hogy a vegyi anyagokat forgalomba kerülésük előtt egészségügyi és környezetvédelmi szempontból ellenőrizzék.

A Biztos vérmintájával bizonyít.

Az Európai Bizottság környezetvédelemért felelős tagja, Margot Wallström szerint a REACH olyan javaslat, amely alapjaiban változtatja meg az eddigi rendszert. Elfogadása után a szabályozás lehetővé teszi, hogy anélkül élvezzük a vegyi anyagok által nyújtott előnyöket, hogy azzal kockára tennénk saját magunk és a környezet egészségét, és ezzel a lépéssel az Európai Unió a világ leghaladóbb vegyi anyag-kezelési rendszerének egyikét hozza létre.

A biztos november elején Brüsszelben sajtótájékoztatót tartott, melyen a saját vérmintáján végzett vizsgálatok eredményeivel szemléltette, miért tartja olyan fontosnak a Bizottság a környezetben mind nagyobb mennyiségben található vegyi anyagok számon tartását, nyomon követését és ellenőrzését.

Wallström szerint a ma élő emberek szervezetében több száz olyan vegyi anyag halmozódott fel, amelyek néhány nemedzékkel korábban még nem voltak jelen, s ez aggodalomra ad okot. Korábban sokan gondolhatták közülünk úgy, hogy ez személy szerint nem éríthet bennünket, ám a biztos a vérvizsgálatot éppen azért végeztette el, hogy bizonyítsa ennek ellenkezőjét.

A lancasteri környezettudományi egyetemre beküldött 150 mintában 77 mesterséges vegyület nyomait keresték, amelyek elméjszerekben és akár olyan hétköznapi használati tárgyokban is előfordulnak, mint a tv-készülék, szőnyegek, bútorok. A 77 vegyi anyag közül a biztos vérebén 28-at találtak, ami átlagos eredménynek tekinthető. A vizsgált vegyületcsoportok közös tulajdonsága, hogy nehezen vagy egyáltalán nem bomlanak le, és hosszabb időn át halmozódnak az emberi vagy állati szervezetekben. Emellett ezeket az anyagokat az anyák már a várandósság vagy a szoptatás időszakában továbbadják a gyermekeiknek. A szakértők szerint a vizsgált vegyi anyagok egyaránt zavarokat okozhatnak az emberek és az állatok hormonháztartásában és a szaporodási képességeiket is károsan befolyásolhatják.

A REACH alapján azok a társaságok, amelyek vegyi anyagokat gyártanak vagy importálnak, kötelesek lesznek az érintett anyagok használatával kapcsolatos kockázatok értékelésére, s azoknak az intézkedéseknek a meghozatalára, amelyek az azonosított kockázatok kezeléséhez szükségesek. Ez a lépés megfordítja a bizonyítási kötelezettség terhet. Ezentúl nem a hatóságoknak, hanem a gyártóknak lesz a kötelezőségük a piacon lévő vegyi anyagok biztonságának garantálása.

Forrás: EU-Integráció Környezetpolitika és Környezetvédelem 2004. januári Hírlevele.

Közreadta: Dr. Giricz Katalin

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

júniusi ajánlataim:

- Bográcsok, grillsütők
- Kézi és háti permeterzők
- Növényvédő szerek
- Tasakos vetőmagok
- Virág magok
- Műtrágyák, tápanyagok
- Főliák, műanyag kukák
- Esőruhák, gumicsizmák
- Zománczott kályhák
- Fűnyíró, szegélynyíró
- Kézi szerszámok, szegek
- Csavarok, zárok, lakatok
- Izzók, elemek
- Kutya, macska, madáreledel

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endródiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,
Sóczy Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * Készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu

F37047

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD**A keresztény nemzeti gondolat hírnöke**

Ára: 100 Ft

XI. évfolyam 7. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2004. július

Új testvérvárosunk: Pilzno

PILZNO

A májusi gyomai fürdőavatásra felkereste városunkat a pilznoi polgármester és delegációja azzal a szándékkal, hogy testvérvárosi kapcsolatot vegyen fel Gyomaendrőddel. A vendégek szemmel láthatólag jól érezték magukat. Vízszontlátogatásra hívtak meg bennünket. Így látogatott el Lengyelországba egy kilenc fős delegáció Dr. Dávid Imre polgármester úr vezetésével. A delegáció tagjai voltak még: Dr. Csorba Csaba jegyző, Jenei Bálint és Czibulka György képviselők, Fülöp Istvánné és Farkas Zoltánné általános iskolai igazgatók, Fehér Ildikó és Máté Tímea, a Hivatal munkatársai és Iványi László plébános.

Az első nap programja üzemlátogatások voltak. Megmutatták az AKPIL mezőgazdasági gépgyártó üzemet, a LIMBA bútorszalont, valamint a TAURUS húsüzemet. Mindhárom üzemet csodálattal néztük, de különösen lenyűgözte a magyar delegációt a nyugati színvonalú húsüzem. Mindhárom üzemet magántulajdonban van.

Másnap megmutatták a wieliczka-i sóbányát és Krakkó főterét. Este tábornéknél kötetlen beszélgetés következett. Itt felvette a személyes kapcsolatot a jövőbeni együttműködés reményében a két iskolaigazgató az ottani igazgatókkal.

Vasárnap szentmisén vettünk részt, és megtekintettünk egy hatalmas parkban helyreállított kastélyt, mely most öregek otthona.

Ezután következett utunk legfontosabb része. A magyar delegáció hoteljának éttermében rendkívüli ülést tartott a pilznoi képviselőtestület. Ott felolvasásra került lengyel és magyar nyelven - a nálunk már elfogadásra került - megállapodás. A lengyel képviselőtestület egyhangúlag elfogadta, és ünnepélyes keretek között József Chmura és Dr. Dávid Imre polgármesterek aláírták a testvérvárosi megállapodást.

Nagyon pozitív benyomást tett ránk az, hogy Lengyelország fejlődik, épül, szépül. Rend, tisztaság, a házak köré nyíló és az ablakok virágokkal díszítve. A városházán, a főtéren és a hotelban magyar zászló is lenggett.

Testvérvárosi szerződés

A meglévő kapcsolatok elmélyítését és erősítését szolgáló célból Gyomaendrőd (Magyarország) és Pilzno (Lengyelország) a következő partneri és együttműködési szerződést köti meg.

Meg vagyunk győződve arról, hogy az együttműködés Gyomaendrőd és Pilzno között a kibővült Európai Unió népeinek békés egymás mellett élését erősíti. Ezzel a kapcsolattal is hozzá szeretnénk járulni ahhoz, hogy az egységes Európát erősítsük. A következőkben egyezünk meg:

A lehetőségekhez mérten mindkét településen elősegítjük kulturális, gazdasági, turisztikai és a sport területén a kapcsolatok kiépítését. Ezen belül különös figyelmet fordítunk arra, hogy a fiatalok és a családok egymás közötti kapcsolat felvételét elősegítsük. Ezt a következőképpen kívánjuk elérni:

- A települések delegációinak kölcsönös látogatása
- Egyesületek és szervezetek találkozója
- Kulturális együttműködés (kiállítás, előadás, zene és egyéb)
- Turisztikai aktivitások, sportversenyek
- Gazdasági területen történő együttműködés és infrastruktúra-fejlesztés

Mindkét település elkötelezi magát arra, hogy ezen aktivitásokat a lehetőségekhez mérten pénzügyileg is támogassa.

A mindenkori találkozásokat mindkét településen a városfejlesztési bizottság és egy megalakítandó szervezet fogja irányítani. Ezekről a rendezvényekről időben támogatni kell egymást.

Olyan rendezvényeken, amelyek nyilvános helyen kerülnek megrendezésre minden esetben kifejezésre kell juttatni az együttműködési szándékot.

Pilzno, 2004. június 20.

Dr. Dávid Imre
polgármesterJózsef Chmura
polgármester

PARTNERI BIZONYÍTVÁNY - TESTVÉRVÁROSI OKIRAT

Ezen okirat igazolja a döntéshozók azon szándékát, hogy PÍLZNO ÉS GYOMAENDRŐD között partneri együttműködésre és a testvérvárosi kapcsolatok felvételére került sor.

Az együttműködő felek kinyilvánítják, hogy a települések szívélyességi és kölcsönösségi alapokon nyugvó jövőbeli partneri együttműködését az önkormányzatok településigazgatási tapasztalatcseréjén túl elsősorban az emberek hétköznapi kapcsolataiban, a civil szerveződések kulturális, sport és az élet számos területén megnyilvánuló együttműködéseinek erősítésében és fejlesztésében teljesítik ki, melyet a rendelkezésükre álló eszközeikkel lehetőségeik szerint folyamatosan elősegítenek.

Ezen törekvések megvalósítása a testvérvárosi kapcsolat legfőbb célja.

Az Európai Unió kibővülése lehetőséget biztosított arra, hogy egy egységes Európa jöjjön létre, melyhez mindkét település hozzájárulni kíván.

Ez a testvérvárosi és baráti kapcsolat segítse a békét és a szabadságot népeink között, valamint a legnagyobb cél legyen

AZ EGYSÉGES EURÓPA.

Önnök joga van tudni...

hogy miről döntött a képviselő-testület június 24-i ülésén

A polgármesteri beszámolóból megtudtuk, hogy a Kis Bálint Általános Iskola felújítására a pályázatunk 163,9 millió forintot nyert. Ehhez az összeghez kell hozzátenni a 18, 2 millió forint saját erőt, és így 182 millió forint fordítható a rekonstrukcióra.

Az alpolgármester beszámolója alapján a határszemle összességében megnyugtató képet mutat, szép termés mutatkozik és viszonylag kevés a parlagon hagyott terület.

Napirend előtt szót kért Dr. Farkasinszky Erzséber főorvos asszony, aki több témát vetett fel. Elsőként ismertette a bejegyzés alatt lévő közhasznú alapítvány első konkrét célját, -ultrahang vizsgáló orvosi-műszer beszerzése-, majd a Kőrös Endrődi szakaszán lévő, szép múltú Kis-Szabó szabad strand megnyitását sürgette. Szólt azok érdekében, akik a város szennyvíz csatorna bevezetési lehetőségével vagy nem akartak, vagy nem tudtak korábban élni, és most utólag nem részesülhetnek azokban a kedvezményekben, amelyekre a forrást a város pályázatok útján nyerte. Vagyis az utólagos szennyvíz bevezetés csak teljes önköltségi áron történhet, a jelenlegi helyi szabályozás szerint.

Végül a gyomai fürdő bérletek használatával kapcsolatos negatív tapasztalatait mondta el, tanúságképpen. A polgármester szóban ígéretet tett, hogy a jövő évi költségvetés tervezésekor a város betervezi a műszervásárlás támogatását, de figyelmeztetett, hogy a 15 millió forint előteremtése még így sem lesz könnyű feladat az alapítvány számára. Az utólagos szennyvíz bevezetés támogatására sajnos a városnak nincs forrása. A Kis-Szabó újra használatának több feltételét kell megteremteni.

Elfogadásra került a városi sportról szóló új rendelet, amely kiterjed a közoktatási intézményekre, sportegyesületekre, és sportvállalkozásokra. Az új rendelet a sport kiemelt céljainak meghatározásakor az Európa Tanács által kiadott Sport Charta alapelveit tekintette irányadónak. Eszerint: a város fiataljai számára biztosítani kell az „alapvető sportolási képességek megszerzését”, a város lakosainak számára hozzáférhetővé kell tenni a „sportolási és rekreációs lehetőségeket”, az átlagosnál tehetségesebb sportolók számára meg kell adni „az egyéni sportteljesítmények javításának lehetőségét”. Az önkormányzat együttműködik a helyi sportszervezetekkel, sportszövetségekkel, de nem vállal teljes körű fenntartási kötelezettséget. Az önkormányzat éves működési költségének 1,6%-át fordítja sport célokra, ami pályázati formában kerül szétosztásra.

Újabb helyi adót, azaz talajterhelési díjat kell kivetni, amit az Országgyűlés még 2003. évben jóváhagyott. A környezetterhelési díjról van szó, ami azokat a szennyvíz kibocsátókat érinti, akik nem veszik igénybe a műszakilag rendelkezésre álló csatornaszolgáltatást. (Azok, akiknek nincs az ivóvíz bevezetve, illetve ahol nincs kiépítve a közcsatorna, azok nem fizetik ezt az adót! Így az Öregszőlő, Nagylapos, és Bánomkert területén élők.). Díjmentességben részesülnek még a 70 éven felüli egyedülállók, és szeptember 30-ig azok, akik a szennyvíz-beruházást a jelenlegi szakaszban valósítják meg. A talajterhelési díjből befolyó összeget kizárólag a talaj valamint a felszín alatti víz védelmére használhatja fel az önkormányzat.

Elfogadta a testület az Önkéntes Tűzoltó Egyesület 2003. évi beszámolóját azzal, hogy fel kell készülni arra a jövő évben várható újabb anyagi nehézségre, ami a sorkatonai szolgálat megszűnése miatt várható, tekintve, hogy megszűnik az úgynevezett polgári szolgálatosok viszonylag kedvező alkalmazásának lehetősége.

Tíz környékbeli önkormányzat tervezi a „Békési Kistérségi Társulás” megalakítását, amelynek társzékhelyei: Gyomaendrőd és Mezöberény lenne. A társult települések lakosainak száma: 58162 fő. Célja: önkormányzati, közszolgáltatási, és területrendezési feladatok hatékony, gazdaságos megvalósítása.

Az ENCI ingatlanban lévő bérlemények bérleti jogviszonya csak 2004 december 31-ig hosszabbítható meg a testület döntése alapján, ami minden bérletre vonatkozik.

Visszafizetésre kerül a Dan-zugi útépitésre befizetett lakossági hozzájárulás, az útépités meghiúsulása miatt. A visszafizetés kamatmentes, tekintve, hogy a tervek elkészültek.

Császárné Gyuricza Éva képviselő

PEDAGÓGUSNAPI KÖSZÖNTŐ

„Keress olyan mestert, akinek szelleme világos, tudása nagy és szíve jó!”

Ebben az egy mondatban sikerült Al-Ghazali arab filozófusnak összefoglalni mindazokat a tulajdonságokat, amelyek a tanárt tanárrá, a pedagógust pedagógussá teszik.

Nagy dologra - talán a legnagyobbra - vállalkoznak azok, akik hivatásul választják az ifjúság tanítását, nevelést. Ez nem más, mint tudásra, szívbéli jóságra tanítani a fiatalokat, miközben tudásukat megosztják velük, és a mindennapokban példaként állnak előttük.

„Példa nélkül semmit sem lehet helyesen tanítani vagy tanulni!” - állítja Columella, a bölcs.

Emellett a nevelés is fontos része a pedagógusi munkának. Széchenyi István így ír erről:

„A nevelés s kivált az első benyomások bámulandó következtetése; úgy hogy annak híja, s ezeknek ereje miatt sokan se lelki, se testi javaikkal bölcsen élni nem tudnak ...”

Nevelni, tanítani, példaképpel szolgálni, egy életre szóló hivatás. Talán nincs még egy hivatás, amely annyi sikert, kudarcot, kellemes és kellemetlen meglepetést tartogat, mint a pedagógus pályája. Nincs még egy munka, ahol ilyen nagy hatása lehet egy-egy jó, vagy jókor kimondott szónak, esetleg egy-egy rosszul, vagy rosszkor mondott szónak...

Egy tanító, aki 40 éven át vidéki kis faluban „szolgált” a pedagógus munkáját a csendes esőhöz hasonlította, amely jó sokáig tart, áztatja a földben megbújó magokat. Azok magukba szívják a nedvességet, és később ezért aztán akár szárazság idején is képesek termőre fordulni. Valóban a pedagógus munkájának eredménye sokszor csak évek, vagy évtizedek múlva látható

Soha se feledjük, hogy az évnek van egy napja, a PEDAGÓGUSNAP, amelyen -gyermeknek, felnőttek egyaránt- őszinte hálás szeretettel illik gondolni az óvodákban és iskolákban dolgozó, vagy már nyugdíjas éveiket töltő óvó nénikre, dadusokra, tanítóinkra, nevelőinkre, tanárainkra, és egy szál virággal köszönetet mondani mindazért, amit értünk tettek, vagy tesznek. Közülük, akik már nem élnek azokért mondjunk egy fohászt, és sírjukra vigyük a szál virágot!

Császárné Gyuricza Éva

HUNYA ALAJOS tanár úr részére Aranyoklevelet adományozott a Szegedi Tudományegyetem Juhász Gyula Tanárképző Főiskolai Kar május 25-én. Az 50 éven át kifejtett pedagógiai szakmai munkáját ismerték el az aranyoklevéllel.

Az Aranydiplomát ünnepélyes keretek között városunk önkormányzata nevében a Képviselő-testületi ülésen Dr. David Imre polgármester úr adta át Hunya Alajos tanár úrnak.

Szerkesztőségünk is gratulál az aranydiplomához, hosszú, nyugodt békés életet és jó egészséget kívánva.

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

A Magyar Vöröskereszt szervezésében július 16-án, pénteken 8-12 óráig ismét VÉRADÁS lesz a Katona József Művelődési Központban.

A korábban meghirdetett időponttól eltérően
2004. július 10-én 9 órától

VIII. Békés Megyei Nagyhallók Napja ebédrel

- 10-13 óráig Leszner Zsófia fül-orr-gégész főorvos asszony tart hallásvizsgálatot

- a Magyar Vöröskereszt helyi szervezetének árusítással egybekötött árubemutatója

- Official Partner Yarus Hallókészülékek Szaküzletének tanácsadása - vérnyomás és koleszterinszint mérés, szintén a Magyar Vöröskereszt részvételével

A Regionális Hulladéklerakó beruházás ünnepélyes átadására június 25-én 10 órakor került sor. Városunk volt a beruházás gesztora. Érdekelt még a beruházásban és a hasznosításban: Csabacsüd, Csárdaszállás, Hunya, Kardos, Kétsoprony, Kondoros, Örménykút és Szarvas település. A vendégeket Dr. Dávid Imre polgármester köszöntötte, a létesítményt Sidó Szabolcs a kivitelező Colas Csoport vezérigazgatója mutatta be. A létesítmény átadója Dr. Szaló Péter elnök, a Miniszterelnöki Hivatal NFT és EU Támogatások Hivatalából.

Szerkesztőségünk is mély részvétellel és gyásszal emlékezik Nagy Richárd szakaszvezetőre, aki Irakban a magyar katonai misszió tagjaként hősi halált halt június 16-án.

Június 20-án a Gyomai zsidó temetőben ünnepélyes megemlékezés keretében került leleplezésre a felújított mártíremlék, amelyen az I. világháború és a Holocaust gyomai zsidó áldozatainak neve van megörökítve. A gyászos évfordulóra a hozzátartozókön kívül eljöttek gyomai és endrői megemlékezők is.

Június 26-án az endrői Sportpályán került sor a CSALÁDI NAP 2004. évi rendezvényére, amit a Városi Családsegítő Központ, a Városi Gondozási Központ és a Városi Zene- és Művészeti Iskola szervezett. Színpadilag gazdag műsor, valamint a kézműves sátrakban izgalmas játékok, gyöngyfűzés, papírhajtogatás, agyagozás arc és testfestés, valamint sportjátékok szórakoztatták a résztvevőket.

Köszönet - „Csak együtt sikerülhet!” hirdette és hitte a Fidesz – Magyar Polgári Szövetség.

nak is, akik csalódtak azokban, akik jólétet, ingyen tankönyvet ígértek és helyette csak áremelést kaptak.

Gyomaendrődön, Hunyán, Kardoson, Kondoroson, Örménykúton, Szarvason élő embereket fogja képviselni.

A Fidesz higgadt kampányával, kidolgozott programjával, felkészült képviselőjelöltjeivel bebizonyította, hogy a gyűlölködés, a lejáratás nem célravezető, és nem felel meg a civilizált európai normáknak.

A Fidesz országosan 1.454.280 szavazatot, megyei szinten 50.726 szavazatot, Békésszentandrás, Csabacsüd, Gyomaendrőd, Hunya, Kardos, Kondoros, Örménykút, Szarvas településeken pedig összesen 6882 szavazatot kapott. Az 5. számú választókerületben az érvényes szavazatok 51%-át a Fidesz – Magyar Polgári Szövetség kapta és csak 33%-át az MSZP.

Kéréseit, kérdéseit, észrevételeit a már megszokott módokon, levélben címre az 5601 Békéscsaba, Pf. 385-re, telefonon a 66/444-112-re, vagy a helyi szervezet elnökéhez juttathatja el.

Köszönettel:

Domokos László

Az Önök szavazatának köszönhetően Dr. Becsey Zsolt személyében képviselőnk van Brüsszelben, aki tudásával, felkészültségével és rátermettségével minket, a Békésszentandrás, Csabacsüdön,

Békésszentandrás, Csabacsüd,
Gyomaendrőd, Hunya, Kardos,
Kondoros, Örménykút, Szarvas
országgyűlési képviselője

Település	Összes szavazó	Részvett	Érvényes	Fidesz	MSZP	SZDSZ	MDF	Munkás-párt	MSZDP	MIÉP	Nemzeti Szövetség
Csabacsüd	1693	592	581	286	223	15	21	11	4	16	5
érvényes szavazatokhoz képest:				49,23%	38,38%	2,58%	3,61%	1,89%	0,69%	2,75%	0,86%
Hunya	650	292	288	162	97	3	8	4	4	5	5
érvényes szavazatokhoz képest:				56,25%	33,68%	1,04%	2,78%	1,39%	1,39%	1,74%	1,74%
Gyomaendrőd	12472	3669	3639	1621	1384	196	163	128	29	79	39
érvényes szavazatokhoz képest:				44,55%	38,03%	5,39%	4,48%	3,52%	0,80%	2,42%	1,07%
Kardos	639	265	257	173	61	9	9	0	0	4	1
érvényes szavazatokhoz képest:				67,32%	23,74%	3,50%	3,50%	0,00%	0,00%	1,56%	0,39%
Kondoros	4864	1428	1412	765	410	63	82	28	11	41	12
érvényes szavazatokhoz képest:				54,18%	29,04%	4,46%	5,81%	1,98%	1,13%	2,90%	0,85%
Örménykút	420	168	168	100	51	4	5	5	0	1	2
érvényes szavazatokhoz képest:				54,18%	29,04%	4,46%	5,81%	1,98%	1,13%	2,90%	0,85%
Szarvas	14503	5975	5925	3074	1842	299	357	129	27	145	53
érvényes szavazatokhoz képest:				51,88%	31,09%	5,05%	6,01%	2,18%	0,46%	2,45%	0,89%
Békésszentandrás	3278	1323	1310	701	357	54	80	41	7	58	12
érvényes szavazatokhoz képest:				53,51%	27,25%	4,12%	6,11%	3,13%	0,53%	4,43%	0,92%
Összes	38519	13712	13580	6882	4425	643	724	346	82	349	129
érvényes szavazatokhoz képest:				50,68%	32,58%	4,73%	5,33%	2,55%	0,64%	2,64%	0,95%

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmod,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

Hegedűs István főhadnagy

1917-1944

Hegedűs János cipésmester és Gellai Teréz házasságából tízedik gyermekként született István, aki minden írárt érdeklődött, sokat tanult testvéreitől.

Pál, János, Lajos, Imre, László voltak a fiútestvérek, Margit, Gizella, Erzsébet és Cecília, a nővérek. Már kisiskolás korában különös figyelemmel és érdeklődéssel olvasta a „történelmi históriát”, és 3-4. osztályos korában már ő volt Palotai Ferenc igazgató jobb keze. Mint néha lenni szokott, a véletlenhez a szerencse is társult. Csernus Mihály apát-plébános úr polgári iskolát alapított. Ennek első igazgatója Koczák Sándor tanár lett, aki Aradon született, de a trianoni csontkísát után ide került Endrődre. Ő lett hamarosan az endrődi ásatások elindítója, és ebben a munkában is István gyámoltója lett, aki kicsi kora óta nagyon érdeklődött a Endrőd históriás múltja iránt is. Édesanyja papnak szánta, de a mindig jeles tanuló fiú a polgári iskola befejezése után a tanítóképzőt választotta. Jászberényben szerzett tanítói oklevelet 1938-ban, majd a Ludovika Katonai Akadémián folytatta tanulmányait. Sportos természete, érdeklődési köre és a szíve vonzotta a katonai pályára. Szerencsétlenségére (és mindnyájunkéra) kitört a II. világháború. 1942 augusztusában bátyja Imre 26 évesen meghalt súlyos betegség után a Szegedi Csillag börtön felügyelője volt.

István miután a katonai tanulmányait kitűnő eredménnyel befejezte a Ludovikán, kikerült az orosz frontra mint főhadnagy. Társai egymás között „fehér zoknis” főhadnagynak hívták, mert szeretett fehér zoknijban járni.

A harcmezőn hősi magatartása fogalommal vált. Több kitüntetéssel szerzett. Személyes példamutatással vezette Erdélyben, és a Duna magyar szakaszát védve Madocsán épített védelmi vonalat.

1944 decemberében magához hívatta Varga Tibort, aki régóta a „jobb keze” volt: „Nézd bajtársam! Két lehetőségünk van, vagy gyáván megadjuk magunkat, vagy utolsó csepp vérünkig védjük a hazát. Te családos ember vagy, feleséggel és két kicsi gyerekkel, ne várjanak ok hiába! Itt van egy civil öltöny, a szabadulás reményében ebben tűnj el! az utca 5-ik házába menj be! Jó barátom lakik ott, öltözz át, és menekülj, hátha sikerül menekülned. A front tovább vonulása után indulj haza! Endrődre is térj be, ha teheted. Vigyél hírt rólam! Szerencsés hazatérőként kívánva megölelte Varga örvetetőt. Búcsú és utolsó ölelés volt ez.

Még aznap éjszaka elszakadt a pokol. Másnap holtan találták a „fehér zoknis” főhadnagyt is katonái között.

A közelben élő gazda és családja temette el katona ruhában. A sír aljára vastagon száraz csutkaszárat tettek. Ráfektettek egy vízhatlan ponyva darabot, majd ismét csutkaszár fedte a hősi halált főhadnagyt, erre jött a föld, a sírhalom.

1945-ben a „lóbuszos” Tóth Imre a halott 2 testvérel hozta haza a földi maradványait, hogy szülőföldjében pihenjen és várja a

feltámadást. Daszkál István tisztelendő atya temette el az endrődi Szarvas-végi temetőben. Családjá síremléket állított, amelyet Halottak napján és a Hősök napján koszorú és virág díszít, és gyertya pislákol rajta. Azt beszélnek, hogy a fiatalon meghalt hős egykori mátkáját is látták már ott.

A neve köbe vésvé a szülőfaluja által állított hősi halottak emlékkövén is olvasható.

...És üzenem mindenkinek,
testvérem, rokonnak, idegennek,
gonoszknak, jónak, hűségeseznek és alávalónak,
annak, akit a fájás úz és annak,
kinek kezéhez vércseppek tapadnak:
vigyázzatok és imádkozzatok!
Valahol fent a magos ég alatt
mozdulnak már lassan a csillagok
A víz szalad, de a kő marad,
a kő marad.” (Wass Albert: Üzenet haza c. verséből részlet)

Márton Gábor

ALAPÍTVÁNY a város korszerűbb egészségügyi ellátásáért

Szerkesztőségünket is felkereste Dr. Farkasinszky Erzsébet urológus főorvosasszony, akit a Gyomaendrődieknek nem kell bemutatni, hiszen endrődi születésű, Gyomán érettségizett, és évek óta gyógyítja Gyomaendrődön és Békésen az urológiai szakrendelésen hozzáfutó felnőtt és gyermek beteget, sőt néhány éve berendelte szűrésre a város „veszélyeztetett korú” férfi lakosságát.

A főorvosnő elmondta, hogy a korszerű orvosi diagnosztika elengedhetetlen feltétele az ultrahang készülék, melyet az urológián kívül munkájához rendszeresen igénybe vesz a RTG és nőgyógyász főorvos is. Jelenleg is rendelkezésükre áll ultrahang készülék, mely több mint 7 éves, és vásárlása idején közepkategóriájú gépnek számított. Orvosi műszerek esetében ez már jelentős „kornak” számít, ezért vetődött fel egy újabb, modernebb készülék vásárlásának igénye és szükségessége. Sajnos az önkormányzati és Városi rendelőintézeti beruházási pénzügyi lehetőségekből jelenleg ez nem valósítható meg. 15 millió forintba kerül egy minden igényt kielégítő, és későbbiekben bővíthető korszerű ultrahang készülék, tájékoztatta lapunkat Dr. Farkasinszky Erzsébet főorvosasszony, aki reménytelj fejezte ki, hogy széleskörű lakossági, társadalmi összefogással ez az összeg minél előbb előteremthető.

... ezt azért merem mondani, mert a városban dolgozó vállalkozókat megkeresve igen pozitív hozzáállást tapasztaltam. Polgármester úrtól is biztatást kaptam. Hogy amennyiben a pénz egy részét előteremtjük, úgy az önkormányzat is hozzájárul a készülék megvásárlásához.

A költségtetésből 1,5-2 millió forintot tud erre a célra biztosítani, nem az alapítványon keresztül.

Úgy gondoltuk, hogy a pénz biztosításának legmegfelelőbb formája közhasznú alapítvány létrehozása lenne, melynek elsődleges célja az ultrahang készülék megvásárlása, de a későbbiekben befolyó és a pályázati lehetőségek kihasználása más orvosi műszerek beszerzésére is lehetőséget adna.

A betegeknek ez igen nagy előnyt jelentene, mert bizonyos esetekben megadná a lehetőséget az alapos kivizsgálásra, anélkül, hogy el kellene utazniuk Békéscsábára vagy Gyulára.

Mint ismeretes, a közhasznú alapítvány számlájára befizetett összeg 30%-át a befizető az adójából leírhatja, és az alapítvány két éves működése után az adózók rendelkezése alapján az 1% is szolgálhatna a nemes célt.

Az alapítvány bírósági bejegyzése folyamatban van, az első jótékonyági rendezvény szervezése is elkezdődött, a **Republic együttes, és más neves előadók koncertje** tervek szerint ez év szeptember 25-én kerül megrendezésre városunkban, amelyek a nettó bevétele az alapítvány számlájára kerül.

Az alapítvány számláját a helyi Takarékszövetkezet és az OTP helyi fiókja fogja vezetni, amelyet később a helyi újságokban is közlünk.

Előre is köszönjük a támogatást, bármilyen összegű adományt hálással köszönünk” – fejezte be a főorvosasszony, és mindnyájunknak jó egészséget kívánt.

A Szerkesztőség nevében hálással köszönjük a gondolatot, amely már a megvalósítás útján jár, és őszintén reméljük, hogy valóban széles támogatásra talál ez a nemes cél. A városban a civil összefogás nagy hagyományra tekint vissza. Van olyan civil szerveződés, ami 78 éve indult, és ma is él, gondolunk itt az Önkéntes Tűzoltó Egyesületre, amelynek a jelenlegi elnöke éppen a főorvosasszony testvérbátyja, Farkasinszki Sándor.

Historia Domus

AZ ENDRŐDI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE (részletek)

1891.

Augusztus 15. Id. Báró Wodiáner Albert 1.000 forintot adományoz egy kisdedóvodára.

Augusztus 23. Óriási orkán, mely a templom ablakait és redőnyeit leszaggatta és összetörte. Újakat készített Szekeres István 252 forintért.

Augusztus 27. Bázár Gyula káplán Gyulára ment. Helyébe jött Szabó István Békésszentandrásról.

Szeptember 23. Kópis József káplán karkáplánnak, helyébe Debrecenből Görgényi Jenő diszponáltatott.

Október. Prinner Károly bécsi műintézetéből beszerezett: egy miseruha, palást és dalmatikából álló fehér dísz ornatu 180 forintért, 1 fehér-sárga palást gyermektemetekhez 52, 1 viola-fehér palást, régibb asszisztenciás készlet kiegészítésére 50 forint, 9 corporale (85 krjával), 11 purifik és 11 lavabó-kendő 13,92 forintért, több rendbeli egyházi ruha kijavított 76,40 forintért.

November 05. Szent Imre napján celebrált Schiefner Ede kanonok úr. Jelen voltak: Apostol (Mezőberényből), Spett (Gyomáról), Szirmay (Szarvasról), Krisztik, Balog vidéki káplánok. Az egyháztanács testületileg megköszönte a kanonok úr 5.000 forint ajánlatát, mire ő - értesülvén arról, hogy a tervezett apácához, mely az óvodán kívül még egy tantermet s az összes elemi iskolában is működendő apácák lakását foglalja magában, 8.000 forintra van előirányozva - kedves Endrődje iránti változatlan jóindulata kifejezésül, még a többi 3.000 forintot is biztos kilátásba helyezte.

November 12. Az egyháztanács, a kanonok úr kívánságára kijelenti, hogy az általa emelendő óvoda katolikus jellegét fenntartja, kötelezve magát és utódait arra, hogy ha netalán valamikor ez az intézet katolikus jellegéből kiforgatnák, vagy az irgalmasnének vezetésétől elvonatnék, a prépost-kanonok által adott és adandó összegek a helybeli katolikus templom díszítésére vagy egyéb szükségletére az azon időbeli plébános kezébe visszatérítsenek. A püspök ezen határozatot december 4-én meg erősítette.

Ez évben javítások történtek:

A Vida-szegényházat kívül-belül javította Arvai Imre 234 forintért.

A paplak és melléképületei, a tanyai épület tisztogatva, s a tanyai istálló bepadlósolva, hogy jószág telletetésére alkalmas legyen. 184 forintba került.

Alapítványokat tettek:

Timár Katalin Giricz Jánosért lénekes misére 65 forintot, Timár Mária Timár Erzsébetért 1 énekes misére 65 forintot, Uhrin Mária Kulik Pálért 1 énekes misére 65 forintot, Giricz Pál Timár Katalinért 1 kopsorsós misére 100 forintot, ifj. Katona István önmagáért,

Id. Katona Istvánért és Szelei Borbáláért 3 kopsorsós misére 300 forintot, Hunya Anna (D. Timár Mátyásné) önmagáért 1 kopsorsós misére 100 forintot, Timár Mária (Timár i. Jánosné) Timár Pálért és Gácsi Teréziáért 2 énekes misére 130 forintot, Kovács j. István Kovács István (önmagáért) és Pintér Máriaért 2 minden gyertyás kopsorsós misére 270 forintot.

Giricz Pál római katolikus iskolákra 100 forintot.

Termés búzából 5 L mmázsás. A plébános részére 204 mm. Eladva 9,40, később 8 forint. Arpa 6 " köblös. Kukorica 65 l vékás; a plébánosnak 1628 véka; eladva 2,50, májusban 4,10 forintért.

Timár Márton 2 vörös selyemlobogót készített 180 forintért Krisztánál.

1892.

Az iskolai adó 12 %-ról 15-re emelkedett.

Január 11. Balla Mátyás, a gyomavégi iskolának első, azaz 1860. óta tanítója, meghal. A javadalmát képezett 39 hold föld főpásztori engedély mellett hitközségi kezelés alá vétetik. Az üresedésbe jött állomás jövedelme a folyó, 1891-92. iskolai évben így oszlik meg: mint-hogy Balla 1860. október 1-től működött, az 1891. október-november-december hónapokat és 1892. januári fél hónapot illető hányad lesz - család nélkül hunyván el - a Balla hagyatéka. Az 1892. január 15-től szeptember 1-ig jutó jövedelemrészből a hitközség fedezi az ideiglenes tanító fizetését, mely havonként 30 forintban lön megállapítva, a többi a lakás helyrehozására lesz fordítva.

Az ideiglenes vezető Gulyás Sándor, nagyváradai 3. osztályú képezdész vette át.

Február. A 3. káplánszoba szerelvényeire a püspök 60 forintot utalványozott a plébániái pénztárból, mely összegben Görgényi Jenő káplántól a következő bútordarabok vétettek át: vaságy, vas mosdó-állvány, ruhaszekrény, íróasztal, dívány, díványszal, éjjeli szekrény, 4 nádszék.

Az elhunyt Katona János helyébe, ki ezen hivatalát hosszú idő óta viselte, a plébános Timár i. Józsefet nevezte ki templomgondnoknak.

Április 10. Wagner Márton gyomai építő, Wagner József mezőberényi ellenében, 8000 forintért elvállalja a Schiefner-féle apácához és óvoda építését a Szabótól a templom-utcán 1200 forintért vett telken, melyhez a szomszéd Timár-féle portából is 130 négyszögöl vétetett. Az előirányzat 8351 forint volt.

Második óvodának pedig a hasítás-utcában lévő Dávid-féle ház megvétele fogadtatott el, ami 900 forintért meg is történt.

Május. A templomudvar sodronnyal bekerítették, s egyidejűleg a Nepomuki Szent János kápolna is. Kiadás rá: Kollerich Páltól 183,60 méter sodronny a hozzávalókkal és szállítással 188,50 forint - 1 tekercs horgany sodronnyfonat és 1 gombolyag tükszössodronny ugyanonnan 38,50 - akácoszlopokért (108 db) 68,70 forint, kifaragásuk és beállításukért 63 forint - budapesti felszerelőnek 25,32 forint - vasalásokért 96 forint - ajtókért 41,45 forint - deszkákért 16,40, összesen 526,12 forint. Ebből a Sz. János alapítványi pénztár fedezett 50 forintot, a többi adakozásból, a templom pénztárából és a plébánostól jött be.

A paplak és kerítése kijavítottatott 124 forintot.

Az Orsolya-apácáknak készült 4 alba 12 forint, 4 karing 12 forint, 2 díszesebb karing 14 forintjával, összesen 125,63 forint.

Május 18-án tétetett le a **Schiefner-féle apácához alapja** a következő emlékirattal: 1892. év május 18-án tétetett le alapja ezen háznak, mely a páli Sz. Vincéről nevezett irgalmasnének lakása s az ő vezetésük alatt álló kisdedóvoda és leányiskola gyanánt épült

Schiefner Ede, nagyváradai prépost-kanonok - Endrődnek 37 éven keresztül plébánosa - bőkezűségéből, ki ezen építkezésre 8.000, és a felszerelésre 2.000 forintot adott. A katolikus egyház feje volt ekkor XIII. Leó pápa - Magyarország apostoli királya Ferenc József, ki nek a nemzetet éppen 25 éves koronázási ünnepére készült - a nagyváradai egyházmegye püspöke dr. Schlauch Lőrinc - Békés megye főispánja Reiszig Ede - endrői plébános Grócz Béla - községbírája Hunya Mihály, egy-szersmind az egyháztanácsnak is alelnöke - templomgondnok Timár i. József - hitközségi gondnok Katona Mihály - helyettes első jegyző Lombay Géza - vállalkozó építőmester Wagner Márton Gyomáról. Szolgáljon Isten dicsőségére, a Boldogságos Szűz és Szent Imre tiszteletére, Endrőd népe szellemi fejlődésének és vallásos buzgalmának emelésére.

Május 27-28-án dr. Schlauch Lőrinc püspök 1.128 fiút és 1.156 leányt, összesen 2.284 főt bérmált. Kezdte a gyulai kerületben, s Mezőberényből Körösladányba, s innen jött Endrődre. Kísérte Winterhatter kanonok - 1848-ban endrői káplán - és Schiefner Rudolf titkár. Fogadására a hívek bandériummal és kocsiakkal a körösladányi határig mentek. Az iskolások Nepomuki Szent Jánostól a templomig állítottak sorfalat, kezükben a fiúknak kis zászlók, a leányoknak zöld lomb. A templomudvarban fehér ruhás nagy leányok. A falu végén s a templomudvar bejáratánál diadalkapu, s ez utóbbi mellett az átöltöző-sátor. Az elsőnél az előjárók élén Lombay Géza hely. első jegyző üdvözölte. 27-én, áldozó-csüdtörtökön a fiúk bérmálása. Ekkor a misén csupán férfiak vehettek részt (a nők az első misén) lehetőleg úgy helyezkedve, hogy bérmaszülők és fiaik minél közelebb legyenek egymáshoz. Másnap ugyan-így volt a nőké. Mise után sikerült gyorsan és zaj nélkül bérmálási rendbe hozni őket. Mindkét nap a főpásztor csendes misét mondott és prédikált. A sorok a templomból kinyúltak az udvar északi, azaz árnyékos részére. Előkészítés vasárnap délutáni templomi és részben vasárnap reggeli iskolai katekizissal a központi fiú- és leányiskolában. Ebédre csak első napon voltak híva az előjárók, tanítók és a többi intelligensek. Terítve 2 szobában. Szombaton 8-kor átmenet Gyomára, itt **bérmálás**, ebéd és 3-kor indulás Endrődön keresztül Szarvasra, az endrői bandérium kísérete mellett a szarvasi határig.

Június. Müller Károly, nagyváradai aranyozó az oltárt és szerelvényeit aranyozta 200 forintért.

Arvai a templom clejét takarítja. Állvánnyal 161 forint.

Június 26-27-28-29-én Nagyváradon kettős jubileumi ünnepség: **Szent László szentté avatásának** hétszázadik és Váradnak a töröktől megszabadulásának kétszázadik évfordulója alkalmából. Endrődről is voltak mintegy kétszázán, akiknek zöme egy üres kanonoki ház alsó épületében volt elszállásolva.

Július. Engedelemmel az egyik mellékoltár állítólag Szent Szaniszlót ábrázoló, de az avultság miatt fel nem ismerhető képét Jézus Szent Szíve szobrával cseréltük fel. A Grödenben Delagonál készült szobor 140, a talpazat 25, eleje egy próbacézust szívlámpa 61, a beállítás mintegy 15 forintba került, ami mind adakozásból gyűlt be. A megáldás július utolsó vasárnapján történt.

Katolikus oldal

JÚLIUSI MISEREND

Endröd

Vasárnap: 8-kor, és este 7 órakor, hétköznap reggel fél 8-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában
a nyári időszakban nincs mise.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor. Kedden, csütörtökön, elsőpénteken és szombaton este 6-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap reggel 8-kor, szombaton 18 órakor vasárnapi előesti mise. Elsőpéntek kivételével a reggeli mise után szentírásvásolás.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

A katolikus hit elemei (30)

Imádságok, népek imái (11.)

Anglia

7. Anglikán imádság minden élethelyzetben

Ó Istenünk, az egész emberiség Teremtője és Fenntartója, könyörögve és alázatosan kérünk minden emberért: tanítsd meg őket utaidra, hogy minden nép üdvösségére legyenek. Különösen is kérünk téged az egyetemes egyház megtartásáért, hogy Lelked vezetése és oltalma alatt az igazság útján vezesse mindazokat, akik kereszténynek vallják magukat, hogy megmaradjanak a Lélek egységében, békében és igazságban és a hitben. Végül atyai jóságodba ajánljuk mindazokat, akik bármilyen módon, lélekben, testben vagy bármiképpen szorongatásban vannak vagy szomorúak, hogy méltóztass őket, mindenkor szükségük szerint vigasztalni és szenvedésüket enyhíteni; adj nekik türelmet szenvedésükben és minden szomorúságuknak adj szerencsés véget. Ezért imádkozunk hozzád Jézus Krisztus nevében. Amen.

8. John Henry Newman imája (Istenem, egyedül Te vagy végtelenül bölcs...)

Istenem, egyedül Te vagy végtelenül bölcs és mindentudó. Hiszem, hogy Te tudod, mi válik javamra. Hiszem, hogy jobban szeretsz engem, mint én magamat, hogy végtelenül bölcs vagy gondviselésedben és mindenható védelmedben. Köszönöm neked egész szívemből, hogy kiragadtál önmagam őrizetéből és azt parancsoltad nekem, hogy adjam magam a te kezre. Nem kívánhatok jobbat, mint hogy a te terhed legyen és nem a saját terhem. Uram, kegyelmed által követni akarlak, bárhová még is, és nem akarok elébe vágni utadon. Vámi akarok rád, a te vezetésedre, és ha megkaptam azt, egyszerűségben és félelem nélkül akarok aszketkedni. Ígéretet teszek, hogy nem leszek türelmetlen, ha valamikor sötétben és kuszáltságban hagyysz; akkor sem akarok panaszkodni, sem haragra gerjedni, ha szerencsétlenségbe esem, vagy ha félelem fog el. Amen.

Franciaország

9. Szalézi Szent Ferenc: Imádság kegyelemért

Kegyelmet, Istenem, kegyelmet! Kegyelemért könyörgök hozzád és bűnaim teljes elengedéséért, egyszülött Fiad, a mi Urunk, Jézus Krisztus nevében, aki üdvösségemért meghalt a kereszten. Belé helyezem minden reményemet. Ma megújítom, Istenem, a hűségem, amit a keresztségemben fogadtam neked: tehát most ugyanúgy, mint akkor, ellene mondom az ördögnek, a világnak és a testnek, valamint minden cselekedetüknek, bujaságuknak és gyönyörüknek életem egész hátralévő részére, ó végtelenül jóságos, irgalmas Isteni Igen, ezzel a szándékkal szentelem neked, ó Istenem, a lelkemet és minden erejét, a szívemet és minden dobbanásomat, a testemet és annak minden érzékét, és fogadom, hogy egész lényemnek egyetlen részét sem akarom használni isteni Fenséged akarata ellenére. Ha azonban az ellenség cselvetése becsapna, vagy emberi gyöngeségem vinne bűnbe, és ezért elmulasztanám a kegyelmeddel való hűséges együttműködést és a szándékomnak megfelelő cselekvést, úgy megfogadom neked, hogy nem késlekedem egy pillanatig sem, hogy a Szentlélek kegyelméből újra fölkeljek elestemből.

Ez megváltoztathatatlan elhatározásom, visszavonhatatlan akaratom, minden fenntartás és kivétel nélkül. Örök, mindenható, végtelenül jóságos Isten, Atya, Fiú és Szentlélek, méltóztass elfogadni ezt az egész lényemből álló áldozatot kedves illatként. És mivel megadtad nekem a kegyelmet, hogy ezt az elhatározásomat áldozatul hozzam neked, végtelen jóságod szerint, adj ahhoz is kegyelmet, hogy mindezt teljesíteni is tudjam. Ó, Isten, Te vagy az én Istenem, szívem Istene, értelmem Istene, lelkem Istenei Imádlak téged, szeretlek téged, imádni és szeretni akarok örökkön örökké. Eljen Jézus! Amen.

JÚLIUSI ÜNNEPEK

- 2. péntek: Sarlós Boldogasszony
- 3. szombat: Szent Tamás apostol
- 4. vasárnap: **Évközi 14. vasárnap**
- 5. hétfő: Zaccaria Szent Antal áldozópap
- 6. kedd: Goretti Szent Mária vértanú
- 9. péntek: Zhao Rong Szent Ágoston áldozópap vértanú
- 11. vasárnap: **Évközi 15. vasárnap**
- 13. kedd: Szent Henrik
- 14. szerda: Lelliszi Szent Kamill áldozópap
- 15. csütörtök: Szent Bonafentura püspök egyháztanító
- 16. péntek: Kármel-hegyi Boldogasszony
- 17. szombat: Szent Zoerárd-András és Benedek remeték
- 18. vasárnap: **Évközi 16. vasárnap**
- 20. kedd: Szent Apollinaris püspök és vértanú
- 21. szerda: Brindisi Szent Lőrinc áldozópap, egyháztanító
- 22. csütörtök: Szent Mária Magdolna
- 23. péntek: Szent Brigitta szerzetesnő
- 24. szombat: Árpád-házi Szent Kinga szűz
- 25. vasárnap: **Évközi 17. vasárnap**
- 26. hétfő: Szent Joakim és Szent Anna
- 27. kedd: Makhilf Szent Szarbelliusz áldozópap
- 29. csütörtök: Szent Márta
- 30. péntek: Aranyzavú Szent Péter püspök, egyháztanító
- 31. szombat: Loyolai Szent Ignác áldozópap

10. Francis Jammes: Imádság szép halálért

Uram, add, hogy halálom szép és tiszta legyen, nagy béke járja át azt a napot, melyen írói s más kétségek s a lét iróniája megfáradt homlokom elhagyják tán valahára. Nem úgy kívánom a halált, mint aki játszik vele csupán, hanem nagyon-nagyon igazán, úgy, ahogy egy babát a kisleány. Te tudod, Istenem, hogy valami hiányzik abból, amit az ember boldogságnak nevez, és hogy nincs is ilyen, s nincs dicsőség egészen teljes, se szerelem, se virág nincs hibátlan, s egy csipet fekete mindig van a fehérben...

De add, Uram, hogy szép legyen s tiszta a nap, midőn - így vágyom én, békés költő - az ágyam

körül majd nagyszerű gyermekek raját lássam: éjszemű fiúkat, éjszemű lányokat... Könnyek nélkül állják körül a fekhelyem, s a komolyságra, mely betölti arcvonásom, hassa át őket egy édes-mély sejtelen, amelyben kegyelemnek tűnik majd a halálom.

Fiaim ezt gondolják: mit ér a hír? hiszen megnyugvást úgysem ad annak, ki tudja, hogy csak egy költő van, Isten, midőn a hárrszagot a menyasszonyok hűsen édes ajkára lopja. S ezt gondolják: a szerelem csak gúny lehet, mely szótvalasztja az egyesült lényeket: lám, apánk szíve is mostig fáj amiatt,

hogy édes üdvöskéje szívetől elszakadt...

A lányaim pedig tünődjenek eképpen: a síron túl ki vár, nem tudjuk, de apa úgy haldoklik, ahogy a víz siklik tova simán egy őszi erdő tündöklő derűjében...

Uram, add, hogy halálom szép és tiszta legyen, kezem pihenjen a gyermekeim kezében, mint a derék gazdáé a La Fontaine-mesében, s így haljak meg, nagy békével a szívemen.

(Rónay György fordítása)

Egyházi eseményeink képekben

Elsőáldozás Pünkösdhétfőn Endrődön

„Intelek azért mindenek előtt, hogy tartassanak könyörgések, imádságok, esedezések, hálaadások minden emberekért... hogy csendes és nyugodalmas életet éljünk, teljes istenfélelemmel és tisztességgel. Mert ez jó és kedves dolog a mi megtartó Istenünk előtt.”

(1.Tim.2: 1-2/b, 3.)

SIMON MÁRIA ETELKA
1898-1944

Miasszonyunkról nevezett szegény iskolanővér élete és mártírhalála

Simon Erzsébet az Arad megyei Medgyesegyházán született 1898. február 28-án, evangélikus családban. A szegedi Felsőkereskedelmi Iskolában tett érettségije után nagykorúságát elérve tért át a katolikus hitre. Ekkor lépett be a Miasszonyunkról nevezett Szegény Iskolanővérek közösségébe, és szerzett tanítónői képesítést. 1933-ban tett örök fogadalmat.

A kiskunmajsai elemi és polgári iskolában tanított. 1944. október 22-én este rontottak be az orosz katonák a zárdába. Mínhogy csak egy kijárat volt, a nővérek az ablakon át menekültek. Ekkor érte a lövés Simon M. Etelka nővért. Ennek következtében földre rogyott. A katonák tettüktől megijedve, sietve árokba húzták és földet szórta az akkor még valószínűleg élő, halálosan megsebesített nővérré. Társai napokig nem tudtak hollétéről. Pár napos keresés után találtak rá félig elföldelve. Az éj leple alatt, koporsó nélkül titokban temethették csak el.

A fordulat évéig titokban kellett tartani halála körülményeit és temetését. Simon M. Etelka nővér példaképpül szolgálhat a mai ifjúságnak hősiessé, tisztasága megőrzéséért vállalt életáldozatával.

Imádkozunk, hogy minél előbb nyilvánosan, a boldoggá avatottak körében tisztelhesük. Az ő tisztelete és boldoggáavatása az erőszak minden női áldozatának is emléket állíthat.

(Rokonai és a Miasszonyunkról nevezett Szegény Iskolanővérek Főnöksége; 2004. febr. 27.)

folytás a 128. oldalról

Az elbballagó hunyai nyolcadikosok, hagyományaikhoz híven, tanáraikkal és diáktársaikkal részt vettek a ballagók évzárás miséjén, június 15-én.

A Szent Gellért Katolikus Általános Iskolában június 12-én elbballagtak a végzős diákok. Az iskola történetében ez már a második ballagás. A ballagás előtti napon mindkét osztály saját összeállítású műsorral kedveskedett tanáraiknak, és virággal, ajándékkal köszönték meg a nyolc év munkáját. Tanárok is, diákok is, próbálták könnyeiket elrejtetni, de nem sikerült...

nagy nyomás nehezedik ránk a másik oldalról, köztudott, hogy az önkormányzati iskoláknak a pusztá létünk is nagy problémát jelent. Megy a harc az iskolák között, megy sokszor a fejtámaszat. Nekünk plusz értékek felmutatásával kell bizonyítanunk, a helyünket csak így tudjuk megállni.

Nagyon nagy a felelősségünk: építjük-e, vagy rontjuk az iskola hírnevét.

Köszönöm a technikai dolgozók helytállását, hisz ők biztosítják a zavartalan hátteret az iskola munkájához.

Kívánok mindenkinek jó pihenést a nyárra, és összel újult erővel való munkakezdést.

Iványi László
plébános

ták a tanárokat, jelképes ajándékot is átadva. És bizony többen küszködtek könnyeikkel. Ezt látva, az ember úgy gondolja, valamit talán mégis megértettek, és nem volt rossz az elmúlt nyolc év.

Végül megköszönöm a testületnek évi munkáját. Külön is köszönöm Kiss Pál igazgató úrnak a helytállását, akire helyettes híján igen nagy teher hárul. Tudom, sokszor a

tanárok is besegítenek olyan plusz munkával, ami talán nem is lenne kötelességük.

Köszönöm a tanárok, tanítók becsületos helytállását, munkáját, lelkesedését. Csak közös, jól egybehangolt és megszervezett munkával lehet eredményeket elérni.

Azt hiszem, mindannyian tudjuk, naponta tapasztaljuk, hogy az emberek elvárása az egyházi iskolákkal szemben óriási. És

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczy Géza

Szent Joachim és Szent Anna

Szűz Mária szülei - Ünnepeük: július 26.

A Szentírásban nem találkozunk velük, de egy II. században keletkezett ókeresztény irat, az úgynevezett „Jakab-féle ősevangélium” leírja, hogy amikor a Dávid házából, Juda törzsből származó férfiú, Joachim áldozatot akart bemutatni az Úrnak, egy Ruben-törzsbéli férfi félrelökte: „nincs helye az oltár közelében, mert magtalan”. Húsz évig élték feleségével, Annával úgy, hogy gyermekük nem született. Imádkoztak, sírtak, vezekeltek, könyörögtek gyermekért. Jövedelmük harmadát évről évre szétosztották a szegények között, a másik harmadát a templomnak adták, s csak a harmadikharadból éltek. Könnyben, keserűségben vártak, míg végül kicsi úrnőjük megszületett.

Gyermeküknek a Mária nevet adták, melynek 72 névjelentése közül itt a két legszélsőségesebbet idézzük. Mária „keserűség” és Mária „úrnő”. Hároméves korában a templomnak ajánlották föl. A legenda szerint a templomhoz vezető úton, amerre Mária elhaladt a holtak felkeltek, ugyanis megéreztek Megváltójuk közeli eljövételét. Hogy meddig maradt a templom intézetében nem tudjuk. De nem lehet véletlenül tartani, hogy hagyományos Szent Anna ábrázolás szerint, Szent Anna ölében ül a kicsi Mária, akinek felolvas a Bibliából. Szent Joachim a pátriárkák korában és fényben élte le hátralevő életét, s Szent Anna és a Boldogságos Szűz Mária karjai közt lehelte ki lelkét. Anna ismét férjhez ment és születtek gyermekei: az anyák adják az egyház életéhez test szerinti gyermekeiket. A test szerinti anyák, Annák nélkülözhetetlenek Isten földi országában.

Szent Joachim és Szent Anna a házastársak segítője és védelmezője.

Joachimot hosszú köntösben, pásztorként, szűk nadrágban ábrázolják. Szent Annát matrónaként zöld köpeny és piros ruha, valamint fejkendő a mindenkori divatot elutasítva. Jellemző kép még az úgynevezett „Anna-hármas”: a gyermek Mária és Jézus lépcsőzetes egymás mögött Anna ölében, illetve karjában.

„Megáldotta őket az Úr, irgalmas volt hozzájuk az üdvözítő Isten.” (Zsolt. 23,5)

A 2003/2004-es tanév a Szent Gellért Iskolában - lelkipásztori szemmel

2003. Augusztus 31-én nyitottuk az új tanévet. A Veni Sanctet nem az évnitókor tartottuk, hanem mássnap, csak a gyerekeknek. Így mentesülünk a szülők fegyelmeztlenségétől, és sokkal meghittebb volt.

Szeptember 23-án, Szent Gellért nap keretében püspök úr a szentmise után megáldotta iskolánk új tornatermét. A püspöki beszédből kiemelnék néhány mondatot: „Hogyan tanít Gellért? Én csak egyetlen egy szót mondok, szentté. Szentté nevelte, szentté formálta növendékét, Imrét tanításával, példájával, követelményeivel. A saját példájával, tudásának átadásával és annak megkövetelésével csodálatos tanítómesterré vált, aki példakép ma is nevelők, szülők és mindenki előtt. Igen, nem megy máséknál a nevelés, csak ha szentté, az Isten előtt hódoló, az Isten által értéknek tartó értékek szerint gondolkodó emberré válik. Nagyon meg kell gondolni szülőnek, nevelőnek, gyermeknek, hogyan építi fel a jövőjét. A kisebbek, világos, még nem értik át, minél följebb kerül, annál nagyobb a világ csábítása, akkor lesz nagy, ha sok pénz lesz. Jézus pedig odaállítja az apostolokat, mikor vitatkoznak, hogy ki a legnagyobb közülünk, odaállít egy gyereket. Aki engedelmes a szüleinek, aki igazán nagyon keveset tud, és azt mondja, ha ilyenek nem lesztek, nem mentek be a mennyek országába. Ilyenek, mint ez a gyerek. Pedig annak sok pénze igazán nincs, de van egy szeretet édesapja, akire ráhagyatkozik, aki gondoskodik róla. Ha tudom, hogy van egy szeretet mennyi Atyám, aki gondoskodik rólam, csak hallgassak rá, csak úgy élek, ahogy ő várja tőlem, akkor nagy baj nincs.”

Minden hónap első hétfőjén, reggel 8-kor diákmissét tartottunk a gyerekeknek. Reformátusoknak is istentisztelet van ilyenkor, az egyik tanteremben, a tiszteletes úr ki szokott jönni. A kápolnai szolgálatot (ministrálás, felolvasás) egy-egy osztály tanulói vállalták. Misére készülve, egy-két nappal előtte gyónatás szokott lenni.

Minden hónap 2. és 4. vasárnapján misét tartottunk iskolánk kápolnájában. Ezen a környéki hívek is részt szoktak venni, a hely meghittsége miatt időnként még a város távoli részéről is eljönnek, kocsikkal. Gyerekek is jönnek.

Adventben minden hétfőn reggel ünnepélyes adventi gyertyagyújtást tartottunk.

December 6-án a Mikulás is meglátogatta az iskolát, Sóczy Géza hunyai hitoktató személyében. Volt egy másik mikulási ünnep is, a Gyermekétképzetési Alapítvány jóvoltából. A gyerekek ajándékokat is kaptak, sőt volt, aki görögországi utat is nyert.

December 18-án tartottuk az endrődi templomban a „Segítsünk a rászoruló gyerekeknek” jótékonyági akcióit, a Templomos Lovagrend szervezésében. Iskolánk mellett több országos szervezet is részt vett ezekben. Ünnepségünket felkereste az olasz nagymester, valamint külföldi lovagok is. Gyermekrajz pályázatot is meghirdetett a Lovagrend. Iskolánkat több gyermek is képviselte, és díjakat is kaptak. Ezek az alkotások jelenleg a szegedi Dómban tekinthetők meg.

December 19-én, a 4. adventi gyertya meggyújtásával kezdtük a karácsonyi műsort. Az idei ünnepeink az új tornatermünk színpadán volt. Igazán meghitt, és lélekemelő volt.

Karácsonykor, az éjféli mise előtt az endrődi templomban a gyerekek karácsonyi pásztorjátékot adtak elő, Pfeifferné Varjú Marianna hitoktató munkájának köszönhetően.

2004. januárban, a karácsonyi szünet után vízkereszt hírszentelést tartottunk. Az imát az aulában mondtuk el, aztán végiglátogattuk a termeket.

A nagybajtót hamvazkodással kezdtük.

Április 2-án nagybajtói lelki nap volt iskolánkban. Szegedről Pálfi Zoltán egyetemi lelkész hívott meg. Segítségére volt iskolánk hitoktatója, és a hunyai hitoktató is. A

tanároknak is tartott nagybajtói, húsvéti lelki előkészítőt.

Nemzeti ünnepeinken, október 23-án, március 15-én az endrődi templomban ünnepi szentmisét szoktunk bemutatni a Hozzáért. Ezen iskolánk tanulói szép számban részt vesznek, és az iskola énekkara énekel. Mise után a templom melletti téren az endrődi önkormányzati iskola tart megemlékezést, majd közös koszorúzással zárul az ünnep.

Május 2-án Anyák-napi mise volt az Édesanyakért, de nem a kápolnában, hanem a tornateremben. Korábbi kellemetlen tapasztalatokkal ellentétben, most tudtak viselkedni a szülők is. A mise után a gyerekek műsora következett.

Május 21-22-én iskolánk pedagógusai, dolgozói és a plébános elzarándokoltak Máriacellbe, a Népek Zarándoklatára. A rossz idő sem tudta elrontani a zarándoklatot, azt hiszem, mindenkinek olyan lelki élmény volt, melyből hosszú ideig lehet táplálkozni. Köszönjük az igazgató úrnak, hogy ezt lehetővé tette a pedagógusoknak.

Május 23-án hat gyermeket kereszteltünk iskolánk kápolnájában, ebből 5 a mi tanulóink közül került ki.

Pünkösdhétfőn elsőáldozás volt. Korábban itt az iskolakápolnában, az utóbbi években a templomban. Volt, aki közvetlenül előtte keresztelkedett meg.

Június 6-án, Gyomán bérmálás volt. Manapság, főleg Gyomán, igen szép számban tűnik a 34 bérmálkozó. Ezek jó részét iskolánk tanulói, és a hunyai gyerekek tették ki.

Június 11-én pénteken reggel hálaadó szentmisével, Te Deummal zártuk az iskolai évet az endrődi templomban. Ezen iskolánk minden tanulója, és a tanárok is részt vettek. Külön busz szállította a gyerekeket.

Június 12-én ballagás volt, és 15-én évzáró.

Ez évben is előfizettem és küldtem az iskolának a katolikus sajtótermékeket: Új em-

ber, Keresztény élet, Hitélet, Városunk, Szív újság. Látom, jár a Képmás is.

Sok pozitívum mellett szeretném a figyelmet felhívni egy-két dologra, melyen változtatnunk kellene.

Nagyon örültem a májusi hatos keresztelőnek. Annak viszont kevésbé, hogy van olyan elballagott nyolcadikos, aki nincs megkeresztelve. Egy-két nagy kamaszgyerek elzárkózott előle. Alsó tagozatban eszentül jobban oda kell erre figyelniük. Persze, nem erőszakkal, de a lelkiismeretét ébren kellene tartanunk a szülőknél, rámutatva, hogy a kereszttség elhanyagolásával mitől fosztják meg gyermekeiket.

Mivel vasárnaponként nem nagyon látogatják gyerekeink a templomokat, ezért tartunk minden elsőhétfőn iskolai misét. Jó lenne a gyerekeket többet biztatni a templomi mise fontosságára. Jó lenne, ha minden pénteken úgy bocsátanák el a gyerekeket a pedagógusok, hogy találkoznak vasárnap a templomban. Ebben persze az is benne van, hogy a pedagógus is eljön.

Örülök, hogy a gyomai református kántortantestületünk tagja Kele Ági személyében. Mivel Katinka kisbabájával van otthon, most Ági református hitoktató is. Örülök, hogy a református gyerekek a templomukban időnként szerepelnek is. Jó lenne, ha emellett a katolikus templomban is többet énekelnének.

Örülök, hogy rászoktak a gyerekek, hogy havonta jönnék gyónni. Annak viszont kevésbé örülök, hogy a nagyok elkerülik a gyónatást. Nem lenne bűnük?

Örülök, hogy az iskolai misén vannak ministránsok, felolvasók. Annak viszont nem örülök, hogy a templomba kevés jut belőlük.

A felnövekvő kamaszok, tudom, sok gondot okoztak, és nem ritkán borsot törtek a tanárok és a plébános orra alá. Viszont a ballagás előtti búcsúztató, a Te Deum után, viszont megható volt. Saját szervezésükben kis műsorral folytatás a 127. oldalon

A Magyar Szent Korona működik!

Kedves olvasó! A 21. század első napján, 2000. január elsején a Magyar Szent Koronát átköltöztették az Ország Házába. Sokan vagyunk, akik őszintén reméljük, hogy a Szent Korona az Ország Házában kedvezően befolyásolhatja a magyarság jövőjét. Hogy hogyan, és miképpen lehetséges ez, ehhez meg kell ismerkednünk a Szent Korona misztériumával. Szeretnénk méltóképpen elmondani, hogy miképpen lehetséges az, hogy a Magyar Szent Koronánk jogi személy, és legmagasabb rangú alánya a magyar államhatalomnak.

Ezen ismereteket Dr. Pap Gábor művészettörténész előadásának rövidített változatából, több részletben való közléssel szeretnénk közre adni. Kérjük, olvassák figyelemmel, mert olyan ismereteket szerezhetnek, amelyeket hosszú évtizedek óta eltitkoltak előlünk.

XIV. rész

Egy kiváló kutató Bradák Károly kimutatta, hogy a Bizánci Birodalom több mint 1000 éves fennállása alatt soha nem voltak forgalomban olyan viseletek, amelyek Dukász Mihály képén láthatók. Ez az első felismerés. A második, hogy ezek az öltözetek le sem szabhatók ezek nem öltözetek, hanem felületek dekoratív kitöltései. Nem félték a lebukástól, hátra tették ezt az alakot mert ott nem látható. A beosztottak megfélemlíthetőek voltak.

Most újra fel kell tenni a kérdést, hogy egyszer ezek a 18. század végi hamisítványok - márpedig azok! - akkor mért nem tudtak úgy csinálni, hogy beférjenek a foglalatba. Egyetlen vélekedés van, amit el lehet fogadni: ti. hogy Dukász képét eredetileg nem ide szánták. Most már láthatjuk, hogy ezt a koronát a II. Bizánci Császárság koronájává akarták átsminkelni.

És csak akkor érthető, miért vannak kifoglalás nyomai a Pantokrátor képen elől, már valószínűleg ki is foglalták. És akkor érthető, miért éppen Dukász Mihály képet, mert Dukász 1071-ben került trónra, és 1071-ben a trónra lépése előtt volt az a csata, amelyben a szeldszuk török haderő teljesen szétzúzta a bizánci hadsereget. Más néven ez a malaiziai csata volt! És ezzel Bizáncnak az anatóliai ági hatalma véget ért. Ha ok anatóliai ági hatalmat akarunk visszaállítani, akkor a jogfolytonosságot Dukász Mihálytól kell számlálni. Mert Dukász alatt még a teljes birodalom élt, jog szerint. Örögi logikával kitervelt rombolás! Nem is titkolták. S ki lett volna az első császára a birodalomnak? Itt a leírások nagyon pon-

tosak. Jancsó Benedek történész pontosan leírja: Ennek az új birodalomnak új császára: Konstantinus –orosz nagyherceg lett volna. II. Katalin cárnő (ennek a tervnek a kiagyaloja) elhitette az összes európai hatalmassággal, hogy ok nem fogják anektálni (bekebelezni) ezt a területet. No most, aki egy orosznak csak egy fél pillanatra is elhiszi bármelyik ígérteit, annak úgy kell, hogy történjék vele, ami történik. Én azt hiszem, hogy még álmukban sem tudnak igazat mondani. Nem rossz szándékból, hozzászoktatták őket. És mi mindig lépve megyünk! Lényeg az, hogy bevették az európai hatalmasságok, előre nyomult az orosz haderő – elfoglalva természetesen az azóta délorosz síkságnak nevezett területet, elfoglalta a Krim-félszigetet a déli csücskéig, még ahhoz is ragaszkodtak, hogy Konstantin nagyherceg mellett görög nyelvű udvartartás legyen, még eljátszották azt a tréfát, hogy volt körülötte egy kis hadsereg görög vezényleti nyelvvel és hogy az elfoglalt kulcsfontosságú városokat a Krim-félszigeten görög néven nevezték el. Egyet közülük ma is ismerünk, ez ma hadikikötő: Szevasztopol. Megecsküdné egy mai átlagos hallgató, hogy ez antik görög város! Dehogy antik! II. Katalin cárnő alapította hadikikötőnek. Akkor miért van görög neve? Hát ezért! S beljebb a szárazföldön Szinszeropol ugyanezt a szerepet játszotta. Elhitetni a világgal, hogy itt tényleg második Bizánci Birodalom lesz. Tehát görögül neveznek el dolgokat, görög vezényleti nyelv van, görög udvartartás és így tovább... De az oroszok szállták meg ezt a területet és Ukrajna megalakulásáig tehát a legutóbbi időkig

Oroszországhoz tartozott. Bármennyire is nem sikerült ez a terv, megvolt a Konstantinus szerepköre, és megvolt Geobicásé is. Tehát azon az alapon lehet állítani, hogy másodlagos a Konstantinus kép, mert itt egy körülmélet képről van szó. Itt az „Ó” betű fölött látunk egy vízszintes vonalat, ez a rövidítésnek a jele. Ilyen közel zománczott felület nem kerülhet egy aranylemezzel szembe. Alapkérdés tehát az utolsó zománczott felület és az aranylemez között kell egy biztonsági sávot hagyni. Ezt az első óra öt percében megtanítják a zománczóknak. Tehát az szóba sem jöhet, hogy ennek a képnek ez eredeti mérete, ez egy körülmélet kép, jól lehet látni fölül is. A másik esetben, Geobicásnál tudni kell, hogy Geobicásnak a Géza nevet soha sem írták Bizáncban. Több Géza királyunk is harcolt Bizáncban, tehát leírták a Géza nevet, és megmaradtak a névelírások. Tehát Geobiás, ha ezt méltóság névnek veszem, azonnal elárulja, hogy kerülhetett 1780 és 1790 között a Magyar Szent Koronára, amely szemmel láthatóan a II. Bizánci császárság Koronájává lett átsminkelve, hogyan kerülhetett rá Geobicás? Az új mesterséges tákolmánynak a lakossága török nemzetiségű volt. Ennek valamilyen képviselést kellett, és ez volt a Jeoviczás képviselést, ez volt mint hívó kvális néven a török etnikum vezetője. Tehát ha nem ismerjük a II. Bizánci Birodalom etnikai összetételét, a létrejöttét, a történelmi körülményeit, elképzelni sem tudjuk, miért kellett ezekre felcserélni az eredetileg itt lévő képeket? Mert hogy nem eredetiek, azt az öitözékük is egyértelműen bizonyítja, és az is bizonyos, hogy aki csinálta, nem rendelkezett alapos tudással. Különbben ilyen elméretezést nem csinált volna! Még ma is alig fér be a foglaltba ez a kép, felülről nem lehet ráhajlítani a foglalatot. Még egy apróság! A kezeket nézzük meg! Ha egy zománcképről azt akarom megállapítani, hogy eredeti-e, vagy hamisítvány, sohasem az arcokból indulok ki, az nagyon nehéz lenne, arcot hamisítani nagyon könnyű. De kezet, hogy egy felső kart hogyan hozok át az alsókarba, az nagyon nehéz! Legnehezebb pedig egy „fogó” kezet hamisítani. A két felső kép esetében látni lehet, hogy ezt az áthozatalt nem tudta megoldani. Hogy jó helyre fel tudja hozni az alsórészt, el kell törni az alkart. El is törli!

A másik képnél a könyöke nincs a helyén! Vagy azt mondhatjuk ez egy gibbon! - a főemlősnek valamelyik válfaja.

Közreadta: Kis Andrea

MadiZol

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszereket.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

Corvo bianco
Cipőipari Bt

MAGÁNVÁMRÁKTÁR

Enadródt néprajza

Rovartató: Szondi István

Végrendelkezés

Tisztelt Olvasó!

Folytatjuk az előző számban megkezdett Varjú Imre szellemi és politikai végrendeletének (1923. Évben) közlését.

„IV. rész: A szellemi munka.

Gyermekeiteket iskolába szigorúan járassátok, hogy buták ne legyenek, mert buta embert megcsalják, kihasználják. Télen, vagy midőn időtök megengedi, jó tudományos könyveket és újságokat olvassatok, amelyből a világi és gazdasági helyzetet megtudjátok és megtanuljátok. Vigyázzatok vásárokon, piacokon; mindennek, amit árultok az árát, jól feltartsátok, mert megveszik azt ügyis és ügy sem hasznátok vele semmit, ha ti olcsón adjátok is, mert a kereskedő úgy sem adja olcsóbban a fogyasztónak, legföljebb kinevetnek benneteket. Ha a vevők haragszanak, bosszankodnak, erre se adjatok semmit. Jóság és egyéb vételnél nagyon vigyázzatok; keceptől lehetőleg soha ne vegyetek. Ha nem értetek a jószághoz nézessétek meg valami jóakarátú rokonnal, de azt is jól megválasszátok. Vigyázzatok, mert a kereskedők mindenféle gazemberséget felhasználnak és a hiszékeny, buta emberek megcsalják. Nagyon vigyázzatok, hogy drágán ne vegyetek és olcsón ne adjatok, mert akkor örökre szegények lesztek.

V. rész: Ruházkodás.

Mindig tisztességesen ruházkodjatok; sok és cifra ruhákra ne költsetek. Otthon és dologban mindig ócska és rossz ruhában legyetek; templomba, szomszédba, községbe: emberek eleibe, mindig tiszta és lehetőleg tisztességes ruhába menjétek. A ruházkodásra nagyon vigyázzatok, mert az mindig sokban volt és már sok embert a tönk szélére vitt.

VI. rész: Egészség és étkezés.

Az egészségetekre vigyázzatok, mert az embernek az egészsége a legnagyobb vagyona. Hidegben jól öltözzetek; ha nagyon meg...

Tisztán főzzetek és az ételeit, jól megfőzzétek nyersen, ne maradjon. Tiszta kútvizet igyatok. Ha esetleg folyóvizet isztok azt előtte, jól megforraljátok. Piszkos éteit ne egyetek és piszkos vizet ne igyatok, mert ez tele van betegség okozó baciussal. Nagyon hideg, nagyon forró ételt ne egyetek és vizet ne igyatok. Sokat soha ne egyetek és ne igyatok, hanem mindig rendesen étkezzetek és igyatok

Pálinkát egyáltalában ne igyatok, mert ez méreg; bort is keveset igyatok. Kocsmába egyáltalában ne járjatok, mert ez megeszi az embernek az egészségét és vagyonát is. Ha betegek lesztek, menjétek orvoshoz. Javas orvosokhoz, kurúzlókhoz ne menjétek, csak jó lelkiismeretes orvosokhoz; van ilyen is. Amit ők mondanak azt szigorúan tarsátok be, mert ha be nem tartjátok, hiába hordjátok el az egész patikát, nem használ semmit. Ha testeteket valahol megvágjátok, különösen vigyázzatok, ha döglött jószágot nyúztok és magatokat megvágjátok, azonnal ki kell mosni a sebet először hideg vízzel, azután lágy melegvízzel, ecettel leönteni és tiszta ruhával bekötni. Ha nem gyógyul és nagyon fáj, 24 óra múlva orvoshoz kell menni, mert ha ezeket elmulasztjátok, akkor a halál, vagy a testrész levágása kövekezik

VII. rész: Tisztaság.

Az összes épületek, házi bútorok, mindenféle házi és gazdasági eszközök tiszta legyen. A tiszta nő és férfi dísz a háznak, a piszkos nő és férfi undorító és a piszokból kelnek a férgek és betegségek, amelyek átragadnak emberre, állatra egyaránt. Mindig annyiszor mosakodjatok ahányszor a körülmények megkövetelik. Főzés, sütés, evés előtt mindig és mindannyian megmosakodjatok. Piszkos edényben soha ne főzzetek és belőle ne igyatok, mert ez betegség. A betegség pedig nagy dolog és nagy költség. Van idő a szorgalmas, jó embernek mindenre: Imádkozni, dolgozni, szórakozni, tanulni és megtakarítani.

VIII. rész: Az erkölcseről.

...bajok érnek benneteket ne zúgolódjatok, mert ezzel úgysem segítetek semmit. Lehetőleg nyugodjatok meg.

IX. Az emberekkel való érintkezésről.

Az emberekkel nagyon le ne ereszkedjétek, kivéven szüleit, gyermekeiteket, testvéreiteket. De azért, ha valaki hozzátok fordul, kivált jóra való szegények, akár anyagilag, akár szellemileg, ha tudtok, segítetek rajta. A szegényeken segítetek, úgy ahogyan tőletek telik. Másoknak bűneit, testi-lelki fogyatkozásait soha fel ne hányjátok, jegyezzétek meg magatoknak, hogy ti sem és senki sincs hiba nélkül és boldog ember az, aki becsülettel és tisztességgel tölti le életét. Ha pedig valaki hibákat szemetekre hányja, ne haragudjatok. Gondoljátok meg, hogy talán igaza is van. Hallottam egy káplánt prédikálni, aki azt mondta, hogy az is jó barát, aki hibáinkat a szemünkre hányja, mert rájövünk, hogy mégsem vagyunk olyan jók, mint ahogy mi tartjuk.

Szomszédokkal, idegen emberekkel jóban legyetek, de nagyon le ne ereszkedjétek, mert ennek rendesen veszedelem szokott lenni a vége. Jó és rossz sorsotokról és az emberekről mások előtt ne beszéljétek és dolgaikba be ne avatkozzatok. Bukott és ügyetlen embereket ki ne nevessetek és ki ne csúfoljátok, mert ez bűn és ezt okos ember nem teszi.

Cselédeknek a bérét soha el ne fogjátok, senkit meg ne csaltok, ne lopjatok, senkit meg ne bántsatok, mert nem lesz rajtatok az Isten áldása. Mindig jó és becsületes emberekkel társalogjatok; olyan emberekkel, akik Istent, vallást, embereket gyaláznak, szóba ne álljatok, őket ne hallgassátok, velük ne társalogjatok, mert midőn másokkal beszélnek rólatok is így nyilatkoznak."

Gyoma néprajza

Határok, határbejárás, „határvillongások” a XVII-XVIII. sz-i Gyomán IV. rész

Az eddigiekből kitűnik, hogy a szomszéd falvak lakói meglehetősen alaposan ismerhették egymást, hiszen a tanúvallomási jegyzőkönyvekbe, esetleírásokba névszerint diktálták be a vétkeket. Nincs mit ezen csudálkozni, hiszen a férfiak jövő-menő emberek voltak, kint a határban, vásárokon, s bizony Dévaványa, Túrkeve, Mezőtúr, Köröstarcsa kölcsönös oda-vissza házasodások lehetséges helyszíne is volt. /kisebb mértékben Körösladány, Mezőberény/. A vagyoni állapot jogállás, falvankénti öltözködés némileg szintén felismerhető jegyeket hordozhatott. Dévaványán pedig öntudatos, nyakas, kiterjedt, jobbágytelken ülő ármalista nemesi családok adták a teljesen elkülönült „Nemesi Communitást” élén a „Nemes Hadnagyával” /előljárójával/, s mellette a jobbágy állapotú, de szintén öntudatos, nyakas, a földesúrral szerződéses viszonyban álló telkes gazdákkal, kiknek előljárójuk a „Jobbágy Communitás” Főbírája, Törvénybírája, esküdtjeikkel. Örökös sűrlődásban egymás között is, hogy ti. ki-kinek nem, s ki-kinek parancsolhat. Gyomán sem volt hiány az öntudatos nyakasságban, csak itt összesen három nemes familia volt-bár népes létszámmal /Gálos, Izsó, Krucsó/ -s „Nemzetes Főbíró Uram” Gyomán sem hagyta magát „Ványai Uraiméktől megaláztatni.”

„Annó 1775. August. 21. Vas István nevű Ványai Ember négy Lóval Kocsival már Gyomai ríszén az úton belüli Póhalm felől a Kölesek gázoltatván s Lovával étetvén Lakossaink által megkapattatván Túr iKevi embernek vallotta magát, mind azáltal meg esmérvén embereink hogy Ványai ember mind Lovával mind Szekerével együtt el hajtották

és 22-én be is hozták Gyomára. Mejjt meg tudván a Ványaiak, azonnal még 21-én a Balai Csárdához Lovakat itatni vitt embereinket úgy mint Tót Miháj fiát, Istvánt és Lukáts György szolgáját Pálinkás Andrást meg sem hatták jól itatni hanem hatan /:Kik közül Dékány Jánost, és Szarka Andrást esmerték meg:/ őket környül vévén először a Hadnagy bojtárja meg kötözte annak utánna Dékány /ti. a ványai nemesek akkori hadnagya/ azon kötözést helybe nem hagyván mondotta; majd én kötözöm meg őket baszom az Annyukat, a mintis ujra maga osztán úgy kötözte, hogy a véris megalutt a kezekbe. A 10 darab Lovakat is az utána kezekhez vévén, ezeket is Ló hátakonn vitték be felé, őszve kötözött kézzel ülvén a Lovon Tót István kéczeris úgy Le esett Lóruól, hogy az ábrázattya is őszve tört Ványára érkezővén pedig vélek a gerendákba nyakoknál fogva fel Láncozták is, és a kezeikre bilincset verettek. Ezen tőlük tanult példa szerént a mi embereink is osztán – ugyan azok kik Ványai Vas Istvánt meg fogták – Két Ványai embert úgy mint Cser Istvánt a sérelelm nélkül hagyatott Kölesek közt Ló háton kóborolva találván, Pap István nevű szolga Legént pedig, csak az Kölesek közt menő uton találván, mind Lovakkal együtt, 22-én meg fogták és bé hajtották. De mi nem hogy itten vélek két három nap verés alatt dolgoztattuk volna, Sőt Lábaikra sem tétetvén Láncozt egy szobába Strázsa alá vetettük őket, holott az asztal körül ülvén bor itallal töltötték idejeket.

Aug. 23-án szinte kaszával és Ménessel a Kölesekbe tétetett kár Ványaiak által és melytül halálos fenyegetéssel el idegenitettek betsültetett a kárunk 400 köbölre Turi és Szen Andrási betsülletes Esküttek által. Turi Lakos Kenéz András és Borsi Miháj és Szen A András Lakos Kenyeres Miháj és Farkas Miháj Uraimék által Aug. 30-án.

Aug. 24-én écczaka ugyanazon ménes egész écczakán által azon Póhalmi Pusztánkat keresztül kasul szerzte széjjel széledve járván, egyik végétül fogva a másikig reggel a Póhalm nevű Halom alatt találkoztatván bé hajtottuk és aug. 26-án Nemes Almássy Dániel Szolga Bíró Urnak mint hogy senki feléjek nem jött által adtuk volt. Mint hogy ekkor a Pusztának nagyobb részit keresztül járta a Ménes, minden féle élet pedig ki renden, csirkében /:kisebb csomóban:/, rudasban, ki Lábán ki bogjába volt, a mindenféle apránként tett de sokra ment kárt becsülni sem lehetett, hanem mint magunk magunk közt szokás ha valaki jószága életek közt kóborolva oiy kárba találtatik mejjt betsülni nem lehet, minden darabtól egy márijást /máriás-aprópénz/ fizet a káros embernek, tehát ez ezek felől is úgy gondolkozunk, hogy ha az utolsó kárt meg kivánnák adni ilyen formán fogunk a Ménes eránt is egyezni...

Aug. 30-án a Helység még hátra maradt Szénáját valóságos Póhalmi földön három szekerekkel hordatván őszve felé Marjai Kis János, Körösi Pap István, Pap Sámuel ötse István...rajtok ütött fegyveres kézzel Ványai Lakos Papp János és Dékány János fenyegetvén őket mondván; ha el hozzátok a Csárdához a Szénát egy csikó károtok nem léssen de ha nem viszitek itt a Tarlón vész a Lovatok mindagyon Lövöldözzük. A Gyomaiak mondották de hiszen Póhalmi Föld ez nem peres mit keres itt Kentek, Dékány János fellet; Tudom hogy Póhalmi Föld Urak hamissága tsinájja peresnek, húzzuk vonnyuk egymást Végezzék az Urak az ebatták baszom az Annyokat, ezek pedig meg ijedvén Puskájoktól, fenyegetésekre a Balai Csárdához vitték /:ti. az ványai föld volt:/ nékiek a 3 Szeker Szénát.”

Cs Szabó István

W SZONDER W

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

EGYEDI
CIPŐGYÁRTÁS!

34-től 48-as méretig
női és férfi alkalmi és utcai modellek.

DEFORMÁLT LÁBRA IS, igény szerint.

Természetes alapanyagokból,
Rövid határidőre készítjük a cipőket.
MÉRETFELVEVŐHELY: HUNGELL KFT
Gyomaendrőd, Fő út 140/2. Tel.: 06-30 283-42-60

III. KIS BÁLINT NAPOK

Iskolánk 2001-ben vette fel Kis Bálint jósvafői születésű református tanító nevét, aki 36 éven át tanított Gyomán. Névadónk emlékére 2002-ben rendeztük meg az I. Kis Bálint Napokat, s ekkor avattuk fel Kis Bálint emléktábláját. A Kis Bálint Napok fővédnöke dr. Szántó Mihály ezredes, a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem tanszékvezető tanára, iskolánk volt diákja.

2003-ban készült el iskolazászlónk, rajta a *nyitott könyv*: a tudás, az ismeretszerzés, az oktatási intézményünk célorientáltságát, a *város címere*: a lakóhelyünkhöz való tartozást, az érte folytatott munkálkodást, a *virág és a toboz*: -mint régi helyi motívumok-, a gyöke-rekből, a múlt értékeiből való erőmerítést szimbolizálják.

Kis Bálint Napi rendezvénysorozatunkon visszatérő hagyományaink: a hírverés, a rendhagyó órák, kiállítás, akadályverseny, sok közös játék, vetélkedők a szülők, pedagógusok, diákok részvételével. Emlékműsor névadónk tiszteletére, az emléktábla megkoszorúzása. Alapítványi bál.

Ebben az évben különösen sok újdonság került programunkba, hiszen rendezvényeink egy része az *Európai Unió csatlakozás jegyében zajlott*.

Faliújságok készültek Európai Unió információikkal, s az EU-s országok hatalmas kontúrtérképével. A hírverés, mely nagyon színesre, látványosra sikerült, osztályaink a sorsolással kapott országokat megjelenítve, táncolva, énekelve vonultak fel a város utcáin.

Az *Európa Napon* előadást hallgattak meg a tanulók, majd akadályversenyen adtak számot ismereteikről.

Új elemként jelentkezett az Európai Unió országok játékaiknak megismerése, a *Minden-napi mániáink* kiállítás, ahol szülők, diákok, pedagógusok mutatták be gyűjteményeiket; a *Kézművesnegyed*, ahol textilvirágot, karkötőt, sóliszt bábót, nemezlabdát, bőrszűtyöt készíthettek az érdeklődők, gyöngyöt fűzhetek, papírt hajtogathattak, megismerkedhettek a papírmérettel. Ezt követően az osztályok a *Bolhapiac*on árusíthatták termékeiket.

Új programunk volt a *+ a sztár kerestetik* is, ahol az osztályok mutatkozhattak be. A négy napos rendezvény fergeteges *Suli-buli-val* zárult.

Új és szép eleme volt az idei Kis Bálint Napoknak, hogy a város iskolái közül elsőként emléktáblát avattunk, iskolánk egykori kiváló tanára, Darvas Tibor emlékére.

Úgy gondoljuk, sikeres programokban és élményekben gazdag napokat tudhatunk magunk mögött.

Öröm volt számunkra, hogy most is velünk ünnepeltek iskolánk nyugdíjas pedagógusai és „öreg” diákjai, hogy most is velünk volt fővédnökünk, dr. Szántó Mihály, aki értékes könyvekkel gazdagította könyvtárunkat.

Örültünk, hogy részt vett emlékünnepeinken dr. Szilágyi Ferenc nyelvész, irodalomtörténész, író - iskolánk egykori diákja, aki dedikált könyvével ajándékozott meg bennünket.

Köszönjük, hogy sokan megtisztelték jelenlétükkel rendezvénysorozatunkat.

Kónya Márta
a Kis Bálint Általános Iskola pedagógusa

Darvas Tibor Emléktábla avatás

2004. június 4-én a Kis Bálint Napok kiemelkedő eseményeként, a városban elsőként emléktáblát avattunk iskolánk egykori kiváló pedagógusa, Darvas Tibor magyar-történelem szakos tanár emlékére.

Az Oktatási Minisztérium Nemzeti Emlékezet Programja keretében pályáztunk az emléktábla létrehozására.

Ezen program lényege: olyan személyiségek középpontba állítása, akik az iskolai emlékezet szempontjából fontosak az iskolaközösség számára, akik munkájuk, egyéniségük, az iskola életében játszott szerepük révén ébren tartották, átörökítették az iskola, a tanulás, a tanár-diák viszony értékeit, jó hagyományait. Mi első emléktáblánk névadójául Darvas Tibort választottuk.

Hogy miért őt? Mert kiemelkedő tanáregyéniség volt.

Emléktáblánkat a Hősök úti épületünkben, az egykori magyar szaktanteremben, Tibor bácsi legkedvesebb tanteremében alakítottuk ki. A tanyteremben került elhelyezésre a névadót bemutató képes tábla, míg az ajtón az emléktáblát fémtábla jelzi.

Milyen ember, milyen pedagógus volt Darvas Tibor?

Nekem nemcsak tanárom, majd kollégám, hanem példaképem is. Szigorú, de gyermek-szerető pedagógus volt, aki készületlenül, a taneszközei nélkül soha nem ment be órára. Diákok ezrei kapták tőle, a magyar nyelv és irodalom, a könyv, a tudás szeretetét, a szép magyar beszéd igényét, a jó humort, kollégák százai tanulhattak tőle hivatásszeretettel, következetességgel, pontossággal, igényességgel, nyíltsággal, szakmai fogásokkal, magas szintű szakmai tudással, emberi tartással. Személyiségének értékeivel gyakorolt nagy hatást. Nagyszerű tanár és ember volt, aki mindig tudta, mit kell tennie, s szerette azt, amit csinált.

Mindig és mindenütt becsülettel tette a dolgát, s emelt fővel egyenes tartással, szerényen ment végig a sors által kijelölt úton. Alkotó-kísérletező pedagógus volt, akit szaktárgyainak magas szintű ismerete, nagyfokú pedagógiai felkészültség, igényesség, határtalan gyermek-szeretet, segítőkészség jellemzett.

Öröm volt, hogy a Darvas család mellett volt kollégák és tanítványok a jelen pedagógusaink és diákjaival együtt tisztelegtek Darvas Tibor emléke előtt. Emléktábla avatás ünnepségünkön jelen voltak dr. Szántó Mihály és dr. Szilágyi Ferenc - iskolánk „öreg” diákjai is, valamint országgyűlési képviselőink Földesi Zoltán és Domokos László.

Földesi Zoltán megnyitóját követően ünnepi megemlékezés következett, ahol jelen és volt diákok, kollégák, egykori tanítványok emlékeztek dallal, verssel, prózával, idézték fel Darvas Tibor életútját, munkásságát, emlékeztek gondolataira, szavaira.

A megható emlékműsor végén Darvas Tibor fia, Tibor kért szót, s mondott köszönetet a család nevében. Ezután a diákok, pedagógusok, vendégek virágot helyeztek el az emléktáblán.

Boldog vagyok, hogy volt tanáromról, példaképemről neveztek el a város első emléktáblát.

„Ami ragyog, a pillanatnak született,
Am a valódi érték nem veszhet el az utókor számára.”

(Goethe: Faust)

Kónya Márta
magyar-ének szakos tanár

indul a hírverés

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Kárpát-medencei pártok és szervezetek megalakították a Magyar Nemzeti Tanácsot Nagyváradon június 16-án. A tanácson keresztül kívánják egységesen képviselni demokratikus eszközökkel a kisebbségi magyarság autonómia-törekvéseit. Az új szervezet célja a nemzetközi politikum mozgósítása és az európai intézmények közreműködésének kieszközlése. A sikeres európai lobbizás érdekében Brüsszelben irodát terveznek nyitni. Részt vettek erdélyi, délvidéki, kárpátaljai, horvátországi, muravidéki magyarok képviselői. A Felvidékről is jelezték részvételi szándékukat, de nem érkeztek meg.

A nagyváradai tanácskozás résztvevői nyilatkozatukban felkérték az Európai Parlament összes magyar képviselőjét az örendelkezési igények képviseletére, mert véleményük szerint az öshonos magyarság egyetlen esélye a fennmaradásra az, ha saját kezébe veheti sorsát.

Csikszereda volt polgármesterének Csedő Csaba Istvánnak ítéltek oda a Magyar Szabadság Napja Díját. A volt polgármester az elmúlt 10 évben a határon túli magyarságért kifejtett munkásságáért kapta a rangos elismerést.

A Délvidéken az agresszív szerb nacionalizmus elsősorban a magyar kisebbség ellen irányul, a támadásoknak, atrocitásoknak elsősorban magyarok az áldozatai. Ilyen eset volt, amikor a verőlegények Belgrádban husángokkal támadták a Tadic-féle Demokrata Párt aktivistáira. A gyakorlat az, ha elfogják a tettest, akkor is csak verkedésért tesznek feljelentést, nem pedig nemzeti gyűlölet szításért.

Egy moszkvai politológus merész stratégiát dolgozott ki a Dnyeszter menti válság megoldására. Eszerint Romániát 2010-ig egyesíteni kellene a Moldovai Köztársasággal, ezzel párhuzamosan pedig önálló állammá kellene nyilvánítani a szakadár Transznisztríát. Bukarestben nem aratott sikert az egyesítést célzó terv, mindkét oldalról hiányzik a politikai akarat...

Az előző oldal cikkéhez: Kis Bálint Napok - a 8. b-s görögök

MÉG MINDIG ÉS ÚJRA: MI TÖRTÉNIK ITT A VIDÉKKEL?

I. rész

Az európai agrárpolitika és támogatási rendszer zsákutcája

Az európai agrárpolitika eszközei folyamatosan bővülve, egymásra épülve alakultak ki és vezettek el annak 1992-ben indult reformfolyamatához.

Az első eszköz kialakulása ahhoz az időszakhoz kötődik, amikor Európát a háborút követően az élelmiszerhiány és erős keresleti élelmiszeriac jellemezte. Ebben a helyzetben a leggyorsabban eredményt ígérő eszköznek a megtermelt mennyiséghez kötött, minden tonna termény után közpénzből adott támogatás tűnt. Ezt a ún. közvetlen (direkt) kifizetést – a piacok gyors telítődése hatására – később csak bizonyos termésszintig (referenciahozamig), majd csak bizonyos referenciaterületre és összmenyiségig (kvótáig) fizetett a Közösség.

Ez az a bizonyos kvótás, mennyiséghez kötött közvetlen kifizetés, amely ma alapvetően a GOFR (gabona, olaj, fehérje, és rost) növényeket termelő gazdaságokat, Magyarország esetében 4,73 t/ha referenciahozammal és 3,7 millió ha referenciaterületen támogatja 63 euró/t normatív összeggel. 2004-ben a magyar gazdák ennek az összegnek az 55%-át kaphatják meg, melyből 25%-ot biztosítanak a közösségi források, 30%-ot pedig nemzeti forrásból finanszírozhatunk.

Ez az eszköz olyan hatékonyan növelte a kibocsátott termékek mennyiségét, hogy rövid idő alatt felesleggel halmozódott fel az élelmiszer piacon. Ezek levezetésére „találta ki” az európai agrárpolitika az ún. intervenciói felvásárlás eszközt, amellyel lehetővé teremtett arra, hogy a gazdák feleslegeiket előre garantált áron értékesíthessék a Közösségnek.

A 2004-re meghirdetett garantált intervenciói felvásárlási ár pl. a gabona féléknél – Euró árfolyamtól függően – mintegy 25-27 ezer forint/tonna.

Ez a közösségi forrásokból, közpénzből biztosított felvásárlás azonban az alproblémát a piaci termékfelesleg jelenlétét nem oldja meg. Ezzel csak a közraktárak telnek meg a Közösség tulajdonába került áruval, ami egyedül a nagy raktárkapacitással rendelkezőknek kedvez. Ki kellett tehát találni egy harmadik eszközt. Ez lett az –ugyancsak közpénzből nyújtott – exporttámogatás, amely révén a kereskedő a külső piacokon akár az előállítás önköltsége alatti dömpingáron képes kínálni a hazai terméket. Adóból származó közpénzből termékfelesleget állítatunk elő a gazdákkal, majd azt fölvasároljuk tőlük, és végül ugyancsak közpénzből a kereskedőknek nyújtott exporttámogatásokkal igyekszünk megszabadítani saját belső piacainkat ezektől a feleslegektől. Ez a rendszer azonban mindezen gazdasági, piaci és pénzügyi abszurditáson, a közpénzek felhasználásának irracionálisán túl teljesen érzéketlen arra, hogy hogyan, milyen módon állították elő a terményeket, ami a vidéki, természeti és társadalmi környezet súlyos eróziójához is vezet.

Az európai agrárpolitika reformtörekvései.

E támogatási rendszerrel Európa fokozatosan olyan zsákutcába került, amelyben továbbhaladni egyszerűen nem érdemes, de nem is lehet. Ma a közös költségvetésnek közel felét, több mint 40 milliárd Eurót költ el évente a közpénzből úgy, hogy annak gazdasági, piaci valamint környezeti és vidék társadalmára gyakorolt közösségi hatásai katasztrofálisak. E felismerésnek jegyében fogalmazódik meg az európai közvélemény, majd az agrár- és vidékpolitika részéről, hogy a mezőgazdaság csak akkor tarthat igényt közösségi forrásokra, ha a termelési feladatok mellett környezeti és társadalmi foglalkozási feladatokat is magára vállal. Ez utóbbiak olyan-termelemmel egyenrangú, az egész társadalom és a helyi közösségek számára egyaránt fontos ökoszociális szolgáltatások, „nem importálható közjavak”, amelyek helyben keletkeznek, és amelyekért - de csakis ezekért - a mezőgazdaságot, a gazdálkodót fizetség illeti meg.

Ez vezet el a többfunkciós európai agrármodell megfogalmazásához, és a közös agrár és vidékpolitika 1992-es reformjához. Ez egyebek mellett azt eredményezi, hogy csökkennek a termeléshez /kvótához, mennyiséghez/ kötődő támogatások, és az így felszabaduló források fokozatosan átkerülnek az agrár-környezeti és vidékfejlesztési kifizetésekre. A reform gyorsításáról hozott legutóbbi, 2003. június 26-i luxemburgi döntés is része tehát annak az erősödő folyamatnak, amely a gazdálkodóknak kifizetett támogatást nem a megtermelt termék-mennyiségtől, hanem inkább a gazdálkodás rendszerétől, annak minőségi, biztonsági, környezeti, valamint társadalmi teljesítményétől teszi függővé. Ennek érvényesítését szolgálja – a jó mezőgazdasági gyakorlat, mint társadalmi alapkritérium megkövetelésén a Közös Agrárpolitika általános „zöldülésén” túl a „moduláció” és a „degresszió” is.

A „moduláció” a mennyiséghez kötött, 1. pilléres támogatások gyorsuló ütemű átcsoportosítását jelenti, a 2. vidékfejlesztési pillér támogatásaira. Ez utóbbiak aránya az EU agrárköltségvetésében ma még csak 10,5%, e gyorsítás révén azonban 2013-ra meghaladhatja az 50%-ot. A csatlakozásra váró „tízek”-kel kötött koppenhágai megállapodásban a második pilléren számunkra rendelkezésre álló pénzügyi keretek aránya már 2004-2006 között 52%!

A „degresszió” révén a termésmennyiséghez kötött direkt támogatások fenti csökkentése az 5000 Euró/év támogatási összeg /átlagosan 20 ha-os birtokméret!/ fölött jelenik meg, vagyis a nagyobb üzemeket érinti. Az így elvont forrásokat a 2. (vidékfejlesztési) pillér mentén használhatják csak fel a tagállam gazdái

folytatás a 140. oldalon

Evangélikus Oldal

„Érted is, amit olvasol?”
Apostolok Cselekedetei 8,30

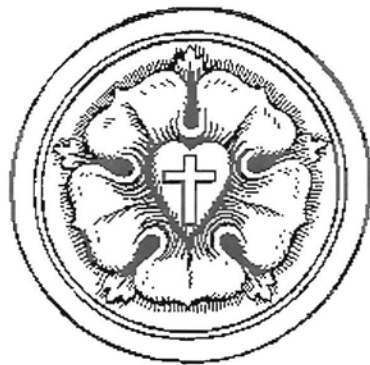
Az Apostolok cselekedeteiről írott könyvben Lukács, a szerző számos megtérési történetet örökített meg. Ezek egyikéből való a fent olvasható ige. Lukács olyan gondosan örökítette meg, hogy olvasva, (ApCsel 8,26-40) szinte látjuk, ahogy leperreg előttünk ez a lebilincselő történet. Sem a helyszín, sem a főszereplő nem szokványos. Akárhányszor olvasom, mindig eszembe jut, hogy vajon hogyan került egy etióp kincstárnok Jeruzsálembe? Az írás szerint a templomban járt az Istent imádni, de az is elképzelhető, hogy politikai küldetést teljesített, s ekközben jutott el a templomba. Kezében egy Ézsaiás prófétától való tekerccsel utazott haza. Ez is meglepő, hiszen a rabbikon kívül más nemigen olvasta a szent iratokat. Ez az idegen férfi mégis ezt teszi. Nagy hatással lehetett rá jeruzsálemi látogatása. Megismerte az örökkévaló Istent, ő vonzotta magához, róla akart még többet megtudni, s Ézsaiás hívta segítségül. Fáradhatatlanul böngészte a sorokat, bár nem sokat értett belőlük.

Kérem az Olvasókat, emlékezzenek vissza, hogy ki hogyan vette először a kezébe a Bibliát! Valaki a kezébe adta, vagy egyszerűen csak levette a polcra? Nagy, régi családi Biblia volt, vagy talán egy kis Újszövetség? És emlékezzünk vissza, mi volt az, amit először olvasott? Ezeket a kérdéseket azért szeretném, ha mindenki végiggondolná, mert szerintem nagyon fontosak az első élmények a Szentírással kapcsolatban. Nagyon sok múlik ezeken, azzal kapcsolatban, hogy később milyen viszonyba kerül Isten szavával, az örömhírral és ez által Istennel és Jézus Krisztussal. Magam nagyon jól emlékszem az első találkozásra. 12-13 éves lehettem, amikor először a kezembe vettem. Nekünk nem volt családi Bibliánk, az otthoni evangélikus gyülekezet lelkészétől kértem egyet. Először az Újszövetség történeteit olvastam, és igazán megfogott az a világ, amivel találkoztam. Ezután kezdtem el hittanórára járni, ott már állt mellettem valaki, aki választ adott a kérdéseimre. Minél többet tudtam Istentől, Jézusról, annál inkább éreztem, nekem ez kell, szeretnék még többet tudni, szeretnék Istenhez tartozni. Így lettem végül lelkész.

Tudom, mert átéltem, fontos, hogy valaki odalépjen hozzám, és megkérdezze: Érted is, amit olvasol? Így lépett oda Fülöp apostol az etióp kincstárnokhoz. Isten lelke állította oda mellé, hogy segítségére legyen. Odaállította, hogy elmagyarázza neki, Ézsaiás próféta jövendölése a Megváltóról szól, aki Jézus Krisztus személyében köztünk járt, értünk halt meg a kereszten.

Fülöp apostol szavait érdemes ma is feltenni magunknak. Érted is, amit olvasol? Esett már meg veled, hogy nem hagyott nyugodni, ami nem volt világos? És döbbenél már rá úgy valamire, igen ez nekem is szól, ez rám vonatkozik! Végre megértettem! Megértettem, hogy mindaz, amit Isten véghezvitt a zsidó nép történetében az én életemet is átformálhatja. Megértettem, hogy az a kegyetlen kivégzőeszköz, a botrányos kereszt az én bűneimért is magasodik, s a Bárány rajta miattam is hullatja a vérét, értem szenved.

Tudom, hogy nem vezet könnyű út a keresésétől a megértésig, a megtérésig. Csodálatos, hogy az etióp főember ezt az utat a könyv tanúsága szerint mindössze néhány óra alatt tette meg. Isten Szentlelke Fülöpön keresztül hitre juttatta. Ekkora a hirdetés ige ereje! A kincstárnok ott a Jeruzsálemből Gáza felé vezető néptelen úton megismerte és a szívébe fogadta Jézust. „Hiszem, hogy Jézus Krisztus az Isten Fia.” – hangzik a hitvallás a szájából. Elképesztő fordulatot vett az élete, hiszen néhány órája még azt sem tudta, kiről szól az ézsaiási prófécia, most pedig hittel vallja urának azt, akiről olvasott, s maga kéri a keresztséget. Csak az Isten Lelke volt képes ezt megtenni vele, Fülöp közreműködésével. Mert Fülöp volt az, aki hirdette neki az evangéliumot. Íme, a hirdetés ige hatalma. Megértést ad, megváltoztat és a Szentlelke által hitet ébreszt.

Igazán szükséges a Bibliát naponta olvasni, tanulni, belőle élni, de ez önmagában nem elég. Az üzenet az igehirdetésben és közös beszélgetésben, gondolkodásban válik közeli élménnyé. Keresztény emberként közös feladatunk a tanúságtétel. Jézus parancsa szerint: „tanúim lesztek... egészen a föld végső határáig.” A Szentírás szövege valóban minden ember számára elérhető már, de vajon mindehért értik is, amit olvasnak? Egyáltalán éreznek-e kedvet a tanulmányozásához. Egy híres igehirdető írta le úgy az egyház, a lelkészek és a keresztény emberek feladatát: kívánatos, kedvelté tenni a Krisztust, „odaszeretni” az embereket hozzá. Ebben áll a mi tanúságtételünk és felelősségünk, hiszen mi magunk is a Szentlelke eszközei vagyunk. Ő bennünket is indít a magunk „Jeruzsálemből Gáza felé vezető útjára”, ahol számtalan kereső testvért találhatunk. Nem kell ahhoz feltétlenül teológiai doktor-nak lennünk, hogy az evangéliumot hirdessük. Megteszik ezt a szülők, mikor a kisgyermeküknek Jézusról beszélnek, megteszik a tanárok, amikor tanítványaikat a másik ember tisztelőre oktatják. Megteszi bárki, aki nem titkolja el, ő Jézushoz tartozik, és ez neki fontos, jól érzi így magát, szeretné, ha mások is találkozna-
nának vele.

Ha felelősséget érzünk a hozzánk közel állók iránt, meg-
tesszük, mert tudjuk, hogy az üdvösségük függ tőle.

Az üdvösségünk függ attól, hogy valóban a Könyvek köny-
vének tartjuk-e a Szentírást, úgy ahogyan van: emberi kéz által írva, de a Szentlelke eszközeként.

Az üdvösségünk függ attól, hogy értjük-e, amit olvasunk, a
magunkénak, ránk vonatkozóan érezzük-e az evangélium üze-
netét.

Az üdvösségünk függ attól, hogy ki tudjuk-e hittel mondani
az etióp kincstárnokkal: Hiszem, hogy Jézus Krisztus az Isten
Fia.

Adja Isten, hogy mindezeket a kérdéseket magunkban őszin-
tén megválaszoljuk, és segítsen arra, hogy azt, amit tőle kaptunk
mások javára, mások hitének erősítésére használjuk, s neki ke-
gyelméért mindig hálát adjunk.

Horváth Anikó, evangélikus lelkész

Gyülekezeti alkalmaink:

Istentisztelet:

vasárnap 9 órai kezdettel a gyülekezeti teremben
(Minden hónap 2. vasárnapján úrvacsorai
alkalommal.)

Kedves Szülők! A 2004-2005-ös munkaévben
induló konfirmációi előkészítőre a nyáron
folyamatosan lehet bejelenteni a gyermekeket 13
éves kortól a hivatal telefonszámán.

Hivatali elérhetőség:

Telefonon egyeztetett időpontban.
Telefonszám (hétköznap 9-17 óra között):
56/352-437

*Alkalmainkra minden Testvérünket és Érdeklődőt
szeretettel várunk!*

Bornemissza Endre: VIHAR

Készül a tarajos zápor,
kicsibe futkos, sipákol,
szárnyait tárja a kotló,
fuss alá, kis csibe, ott jó.

Kis virág hajlik a szélbe,
jaj, a vihar le ne tépje,
nyúl bújik rét sűrűjébe,
nincs neki más menedéke.

Villan az ég, beledördül,
s önti a fönti vödörből,
megtelik szintig az árok-
híznak a békakirályok.

Pákolitz István: NAPNYUGTA

Gurul a nap gurigája,
giri-guri-guriga;
széleseben fut nyomába
Gyuri-Gyuri-Gyurika.

Ha tudná, mily messze van a
giri-guri-guriga,
állító helyében maradna
Gyiri-Gyuri-Gyurika.

Káldi János: ÉJSZAKAI CSÉPLÉS

Nyáréjben a kertek alatt
dolgozik a cséplőcsapat.
Vastag, fátlyas, sárga holdban
lobognak vagy tizennyolcan.
Sűrögnek a porfellegben,
amint az ott hajlik, lebben.
A cséplőgép eldúdolja:
országos nagy az ő dolga.
Hangja porként, szállodogálva
rárakodik szívre, fákra.
S amíg a gép dúdol, szaval,
égmagasra nő a kazal.
Elmosódó nyárfák alatt
teli zsákok toronylanak.
S a friss búza szaga lágyan
szétömlik az éjszakában.

V. 23. Gyomaendrőd
VSE – Örkény: 1:3

Az előző számban té-
vesen Örkény helyett
Karcag neve szerepelt.
Elnézést kérünk.

Május 30. Tápiószecső –
Gyomaendrőd VSE: 6:2

A tartalék kapussal kiálló vendégek sú-
lyos veseséget szenvedtek. Az endrődi gó-
lokot: Farkasinszki és Tóth szerezte. Jó:
Osán és Farkasinszki.

1. Tápiószecső 26,5,2, 66-7, 65

14. Gyomaendrőd VSE 7, 5, 16, 38-66,
26

Megyei I. o.: Gyoma FC – Szegha-
lom: 2:1

Gól: Toldi 56 és 75. p. illetve Nagy. Jó:
Vatai, Dobó, Mátyus, Toldi.

1. Battonya 20, 5, 2

2. Gyoma FC 19,1, 7 54-23 58

Június 7. Gyomaendrőd VSE - Fegy-
vernek: 1:3 (féldő: 1:1)

A 2. percben Zsibrita szöglete után
Hídvégi a gólszerző: 1:0

20. percben egyenlítene.

SPORT

55. percben egy előre vágott labdát
Csortos 30 méterről az üresen hagyott ka-
puba lötte: 1:2.

60.perc Beinschrót 2 sárgalap miatt ki-
állításra került. 81. perc Lukács pörgette a
kapuba : 1:3

A gyomaendrődiek végig támadták a
találkozót, de a kontrákra építő vendégek
győztek.

Jó: Nagy és Hídvégi.

14. Gyomaendrőd VSE 7,5 17, 39-69,
26

Megyei I. o. Mezőkovácsháza –
Gyoma FC: 1:2

Jó: Dobó, Vatai, Timár, Kovács, Tol-
nai.

2. Gyoma FC 20, 1, 7, 56 –24 61.

Június 13. Cegléd – Gyomaendrőd
VSE: 10:2

A hazaiak mindenben felülmúlták a
gyengén, bágyadtan focizó vendégeket.

Csak Osán, Litauszki, és
Hídvégi nyújtott elfogad-
hatót.

Megyei I. o. Gyoma
FC – Tótkomlós: 2:1

Sok helyzetet hagytak ki a hazaiak, de
még így is biztosan nyertek. Gól: Hunya és
Tolnai

Az év végi táblázat:

NB III.

1./Tápiószecső, 2./Örkény, 3./Monor,
4./Túrkeve, 5./Algyő, 6./Rákóczi, 7./Cegléd,
8./Hódmezővásárhely, 9./Jamina, 10./Hegyháza, 11./Nagykátai,
12./Fegyvernek, 13./Szarvas,
14./Gyomaendrőd, 15./Kondoros,
16./Szajol

Megyei I.O.

1./Battonya, 2./Gyoma FC,
3./Magyarbánhegyes, 4./Méhkerék,
5./Mezőberény, 6./Szabadkigyós, 7./Vész-
tő, 8./Mezőkovácsháza, 9./Szeghalom,
10./Csorvás, 11./Tótkomlós, 12./OMTK
13./Békés, 14./Békésszentandrás, 14./ Bé-
kés 15./Gádoros 16./ Medgyesegyháza

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETRÉ IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, ker-
ti sütők építését határidőre, kifogástalan
minőségben vállalom! Megrendelés alap-
ján egyedi kivitelben!

Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

Fiatalokról fiataloknak

STÚDIÓ-C

A hang, amely egyenesen nektek szól!

Takács Zoltán - főszerkesztő
Juhász Ferenc- zenei szerkesztő
Bobály Katalin- bemondó

Gubuznai Zsolt- külső riporter
Kondor Nóra- külső riporter
Rafael Tibor - műsorkészítő

„Stúdió C, a hang, amely egyenesen nektek szól”! Ez a szlogenje a Bethlen Gábor Szakképző rádiósainak. A kis csapat, amely öt lelkes tanulóból áll, tavaly május óta szórakoztatja a kollégium diákjait zenei műsorokkal, az ott lakók nagy örömeire.

A fiatalokat interjúra invitáltam, beszélgetésünk apropóját, pedig az adta, hogy a Stúdió-C a Diákrádiósok Vajda Péter Emlékversenyén, Szarvason első helyezést ért el, amelyhez mi is gratulálunk nekik. Kérdéseimre Bobály Kati, a rádió bemondója válaszolt, ő a hang, amely egyenesen nekünk szól.

Elmesélnéd nekünk a Stúdió-C történetét?

A Stúdió C 2003. május 9-én alakult Takács Zoltán javaslatára, abból a célból, hogy színesebbé tegyük az életet iskolánk Bajcsy úti kollégiumában. A C-kollégium egyik nevelője Ungvályi János tanár úr is szívügyének érezte az ötletünket, pályázatokat írt, hogy a stúdiómunkához előteremtjük a szükséges eszközöket.

Induláskor magunkat Rádió-C-re kereszteltük, de megváltoztattuk a nevünket. Ennek örülök is, már csak azért is, mert a Stúdió-C jobban hangzik, mint a Rádió-C. Mára a rádióknak már beköltözött a Fő úti kollégiumba és innen sugározzuk az adásainkat.

Milyen műsorokat készítenek?

A műsoridőt leginkább a zenés blokk tölti ki, de azért igyekszünk minél több információt átadni a hallgatóinknak, híreket olvasunk be, az országban folyó eseményeken kívül az iskolai élettel kapcsolatos dolgokra is odafigyelünk. Ezen kívül horoszkópokat közlünk, vagy például praktikus ötletekkel látjuk el a hallgatókat. Természetesen riportokat is készítünk tanárokkal, érdekes emberekkel.

Naponta háromszor sugározzuk adásainkat. Reggel 7-től 8 –ig zenés ébresztőt tartunk, azután délután a szieszta idején 2-től a szilencium kezdetéig, 4-ig rádiózunk, végül esténként is hallatjuk a hangunkat 7-től egészen a takarodóig, ami 10-kor van nálunk.

Az egyéves lelkes munkátok méltó dícsérete ez az első helyezés, amit a diákrádiósok versenyén értetek el. Mesélnél nekünk erről az eseményről?

Június 3. és 5. között a szarvasi Vajda Péter Gimnázium rendezte meg a diákrádiósok versenyét. A vetélkedőre a Dél-Al-

föld régióból érkezett 15 csapat. A megmérettetésünk két fordulóból állt. Először is 10-15 percben kellett bemutatnunk iskolánkat. A zsűri így választotta ki a második fordulóra jutott 6 csoportot, amelyek között szerencsére mi is ott voltunk. A zsűri tagjai egyébként mind neves szakember volt úgy, mint Varga Zoltán, a Magyar Rádió Szegedi Körzeti Stúdiójának a vezetője vagy például Csath Róza, a Békés Megyei Hírlap szerkesztője.

A második fordulóra olyan iskolákkal maradtunk versenyben, akik mind számítástechnikával foglalkoznak, és akiknek technikai felszereltsége jócskán felülmúlta a miénket. A verseny e részében különféle témákat és interjúalanyokat sorsoltak ki számunkra, akikkel egy maximum 10 perces riportot kellett készíteni. A mi feladatunk az volt, hogy a Körös-Maros Nemzeti Park igazgatójával Tirják László úrral készítsünk interjút.

Hogyan vágtatok bele a műsor elkészítésébe?

Az elkészült anyagunk 8 perc 18 másodperces, azt gondolná az ember nem is igen kell több idő az elkészítéséhez sem. Ez korántsem így van. Nekünk kerek 8 órába telt mire tökéletesítettük művünket. Nehezítette a dolgunkat, hogy olyan szerkesztőprogrammal kellett dolgoznunk, amelyet nem is ismerünk és előbb, meg kellett tanulnunk kezelni, erre mindössze félóránk volt. Hogy is vágtunk bele a feladatba? Először elmentünk a helyszínre megkerestük a riportalanyunkat, majd bejártuk a parkot, igen elámultunk, mert igazán gyönyörű. Azután összedugtuk a fejünket és kigondoltuk a kérdéseket, amit Tirják úrnak teszünk fel. A parkban mintegy 4 órát töltöttünk. A feladatunk nem csak a riport elkészítése volt a parkról, hanem utána még egy jegyzetet is készítenünk kellett az adott témával kapcsolatban. Mi arról beszélünk, hogy a motoros fúkasza elriasztja a madarakat a parkból, inkább kézi kaszával kellene dolgozni és munkanélkülieket alkalmazni erre a munkára. A műsorunk érdekessége volt még hogy a szlogenünket szlovákul is elmondjuk, ezt azért csináltuk, hogy Szarvas városát megtiszteljük, mivel 1722 óta kétnyelvű a város.

Mivel jutalmazták a munkátokat?

Részt vehetünk az Országos Ifjúsági Médiatáborban Balatonfenyvesen. Itt, a 10 nap alatt profi rádiósoktól, tévésektől tanulhatjuk meg a szakmai trükköket, velük együtt készíthetünk majd műsorokat. A tábor vendége lesz Jakupcsek Gabriella, Kolosi Péter az RTL Klub programigazgatója vagy Németh Kristóf színész is. Nyertünk 10 - 10 ezer forint pénzdíjazást, a maradék 20 - 20 ezer forintot iskolánk fizeti, mellé 1 - 1 sajtóigazolvány tagsági díjjal is meglepett bennünket Gubucz igazgató úr. Mind a hat csapat a nyár folyamán részt vehet a Magyar Rádió Szegedi Stúdiójának a munkájában, valamint a Rádió 1 -nél és a Békés Megyei Hírlapnál is tevékenykedhetnek.

Milyen jövőbeli terveitek vannak a rádiózás területén? Szeretnétek-e riporterként, műsorvezetőként dolgozni?

Szeretnénk, ha minden kollégista miniket hallgatna, így tervezzük, hogy a kollégium minden szintjén, minden szobában hallgathatóak legyünk. Szerencsére a kolisok igénylik a műsorainkat. Volt néhány nap kiesésünk, amikor a versenyre készültünk, nem voltak adások, akkor a hallgatóink mindig azt kérdezték, miért hallgattunk el, mikor jövünk megint.

A stábunk minden tagja kacérkodik egyébként azzal a gondolattal, hogy nagykorunkban egy ismert rádiónál fogunk dolgozni. Tényleg el tudnám magamat képzelni, mint műsorvezetőt, a fiúk, pedig a háttérünkben segítenének nekem, mivel nagyon jól össze tudunk dolgozni, mindenben segítünk egymásnak, a jelszavunk az is lehetne, hogy „egy mindenkéért, mindenki egyéért”.

Nagyon sok sikert kívánok nektek a rádiózáshoz és remélem hamarosan tényleg minden kollégista benneteket fog hallgatni!

Komóczy Krisztina

Tródmái oldal

A félegyházi üstökös

„Ha én valami múlt századbeli literátor lennék, azzal kezdeném az egészet, hogy 1879. július 19-én ragyogó üstökös jelent meg Kiskunfélegyháza fölött. De hát én csak amolyan gyalogjáró ember vagyok, Móra Ferenc sem szokott kacérkodni az üstökösrel, éppen ezért egyszerűen bejelentem, hogy az említett napon nagy volt az öröm Félegyházán a Daru utcában, mert Móra Mártonnak a felesége, Juhász Anna egészséges fiúgyermeket szült, akit Ferenc névre kereszteltek. /Juhász Gyula/

Ebben a hónapban Móra Ferencre emlékezünk, aki 125 évvel ezelőtt született.

Mindennapi kenyérünk

Már nagycsoka gyerek voltam, lehettem olyan ötödfelesztendő, és már körül tudtam bukfenézni a peryés-gödört, ha senki se látta. Úgy látszik, politikusnak készültem, azonban hamarosan kiderült, hogy nem való vagyok erre a pályára, mert a nyilvánosság előtt nem tudok bukfenézni. Pedig a nyilvánosságot csak fél szem képviseltem, amely az utcáról bekukucskált rám a deszkakerítés hasadéka keresztül. Zsibritta Jóska volt e fél szem birtokosa, velem egyidős gentleman, akihez a legőszintébb irigység fűzött. Tudniillik Jóska függetlenítette magát a polgári divattól és télen viselt szalmakalapot, nyáron pedig akkora báránysüvegben járt, hogy abba belefért volna a Dzsingisz kán feje is. Ezt azonban nem azért tette nevezett kortársam, mintha szembe akart volna helyezkedni a Daru utcai társadalom világfőfogásával, hanem azért, mert télen az öreg Zsibritának kellett a sapka, és nyáron ő hordta a szalmából készült párszáritót.

Elég az hozzá, hogy Jóska bekukucskált a kerítésen, ami még nem lett volna baj, de tudomra is adta, hogy jelen van: -Járljak! Én akkor éppen a fejem tetején álltam, de a következő pillanatban már benne voltam a peryében. Szerencsére puhára esem, és így politikai pályám anélkül ért véget, hogy csontom tört volna. Azóta meggyőződtem róla, hogy előbb-utóbb minden politikus belebukfenézik a peryés-gödörbe, s minél később esik bele, annál nagyobb puffan.

Nem is ezért emlékeztem nekem ez a télvégi nap, hanem, mert akkor eltem először háromfogásos vacsorát. Letapogattam magamról a hamut, és beoldalgattam a szobába. Szerencsére szülém semmit sem vett észre, mert nagyon bele volt merülve a Krisztusatyafiság könyvé-be. Odakuporogtam mellé, a padkára, a hóna alá fúrtam a fejemet, és néztem, hogy mozog a szája:

- Ö-rül-je-tek-és-vi-gad-ja-tok-mert-a- ti-ju-tal-ma-tok-bő-sé-ges-meny-nyek-ben.

A voces paginarum hamar elaltattott. Mikor fölébredtem, még mindig ott ültem a padkán, az öltetőről besütött a frissen esett hó, a félhomályban is ki bírtam venni a szülém arcát. Most már lecsukott szemmel, könyv nélkül imádkozott.

- Mindennapi kenyérünket adjad nekünk ma...

- Édes anyám – állítottam be közé és a jó Isten közé -, mit vacsorázunk máma!

Először végigmondta a miatyánkot, keresztet vetett, megcsókolta a könyv tábláján a feszületet, aztán felelt:

- Háromfélit: kenyeret, haját, bélit.

Azt mondtam erre, jobban szeretnék csak kétfélét enni, úgy mint máskor. Szalonnát kenyérrel.

- Jaj gyerekek, a szalonna most elment adóba – vette elő anyám a kanapé sarkából az abrosszal letakart fél kenyeret. – Örülünk, hogy a mindennapi kenyeret megadja a jó Isten. Arról persze még akkor semmit se tudtam, hogy minden államnak támasza és talpőve az adó, s hogy annak a malackának, amit karácsonyra vágunk, az volt a hivatása, hogy féloldal szalonnájával fönntartsa az államot. A jó Istenről azonban már tisztább fogalmam volt. Tudtam, hogy ha akart volna, legalább egy kis vajjal át adhatott volna a kenyéréhez. No, majd ha apám hazajön – gondoltam magamban. Oda volt dohányt vágni Ring kapitány úrnak, és mindig csak az esti harangzó vetette haza. De soha anélkül haza nem jött, hogy legalább egy kis nemzetiszínű árpacukrot ne hozott volna. Félalomban voltam már, mikor hazaért, de bizony semmivel se verte ki az álmat a szememből. Csöndesen ültek az asztalnál, elmorzsolgt egy karaj kenyeret, megivott utána egy kancsó vizet, és csak akkor szólalt meg, mikor pipára gyújtott. Akkor is csak annyit mondott: - Az istene ne legyen ennek a rossz háznak, legjobb volna felgyújtani, akkor nem nyúznának az adóval.

Kicsit nyugtalan álomom volt, égett a házunk, ropogott a nádtető, mint disznópörzsléskor a szalma. Az apám, pedig vasvillával két úriembert forgatott a tűzben.

- Mit csinál, édesapám! – kérdeztem.

- Megpörkölöm, fiam, ezeket a disznó koslebalókat.

A koslebalók azok az úriemberek voltak, akik házról házra jártak minden esztendőben, és konskribálták az adót. Egy mérges városi írnok, aki kalamust hordott a füle mellett, meg egy bakter, aki vitte utána az összesírási iveket és a tintásüveget. No meg az is a bakter tisztje volt, hogy megakadályozza a kötelességteljesítésben a kutyákat, akik minden házban meg akarták harapni az írnok urat.

Reggel, ahogy kisütötte a nap az álmat a szememből, az első dolgom volt kiszaladni az udvarra, megnézni a nádtetőt. Megvolt friss jó egészségben, a nagy mohacsomók elevezen zöldelltek ki az olvadó hóból.

- Más baj van itt – szólalt meg bennem a lelkiismeret. – A Lacika gombja miatt fogta el a jó Isten a kenyerünk mellől a szalonnát.

Lacika a legrongyosabb szabó volt, aki valaha e világon föltekart vetett a romlásnak indult nadrágokra és kabátokra. Már úgy ötven felé járt, fehér fércek akadoztak a szakállába, de gyámoltalan és együgyű volt, mit a gyerek. Ezért hívtam Lacikának még én is, akit pedig ő mindig „fiatalember”-nek szólított. Minden vasárnap eljött hozzánk vécsemje után, és lámpagyújtásig segített az apámnak Deák Ferencet szidni. Akkor föl-kászálódott, és a nyakamba akasztotta a botja kampóját:

- No fiatalember, hogy kell szépen köszönni!

- Éljen a negyvennyolc! – rikkantottam el magam, mire Lacika elégedetten megveregette a vállamat, és megígérte, hogy ha az Isten élteti, akkor ő nevel belőlem olyan szabót, aki még atillát is tud szabni, olyant, mint az övé.

Nem hiszem, hogy lett volna a világon olyan kétségbeesett madárijesztő, aki azt az atillát vállalta volna, de volt rajta egy gomb, amihez fogható szepet nem fogok már látni ebben az életben. A gomb piros csontból volt, de fekete karimával, és az eredeti hivatása az volt, hogy női keblen fogja össze a kabátot. A Lacika atilláján azonban csak mint l'art pour l'art nyert alkalmazást, s a mester tekintete mindig őrajta pihent meg, ha galambepéjét fölkaavarta a politikai szenvedelem.

Hát ez a gomb volt az, amely két nap óta az én ingem derekában lappangott. Nem bírtam ellenállni a kísértésnek, és egy óvatlan pillanatban, mikor Lacika az asztalra könyökölt, lesodrogattam a kincset az atilláról. Meg kell vallanom, hogy a bűntudat csak a gyomromon keresztül ébredt föl bennem, de egy percig sem haboztam a jóvátétellel. Még aznap délelőtt beosontam az öregtemplomba, s az oltárterítő megcsókolásának örve alatt odacsempésztem a gombot az Ur asztalára. Talán egyszerűbb lett volna a Lacika zsebébe csúsztatni, de akkor a jó Isten nem tudott volna róla, s én vele akartam a barátságot helyreállítani.

S azon az estén csakugyan azzal örvendeztettem meg édesanyám: - No cselédem, kertészpecsenye lesz a vacsoránk. Hát az volt, de bicska nem kellett hozzá. Kertészpecsenyének a sültököt csufolja a szegény ember. Jó étel az annak, aki szereti, de én hamarosan felmondtam neki a barátságot. Tél végén már vizet ereszt a tők, és elnyálkásodik a méze. Visszakívántam a mindennapi kenyeret, hajával, bélivel. De bizony néha a hajával is be kellett érni. Igaz, hogy amint kitavasodott, hetipiacos napon zöldhagymát is lehetett hozzá kapni. Ez volt a bérem azért, mert Vak Márinak, a zöldegség kofának hazatoltam a piacról az üres talicskáját.

Rossz esztendő járt, mostohán bánt velünk a földcséknék. Amit meghagyott a fagy, elverte a jég, leégette a nap.

- Az idén aszalt cseresznyét termelt a cseresznyefa – vágta a sarokba esténcént az apám a posztó-tarisznyát.

Az is jó volt nekem már akkor, a magjára száradt cseresznye. Olyan szűkös volt nálunk a kenyér, hogy egyszerű színet se láttuk három napig.

Éhesen döngöttem az utcánk gyepes árokpartján, mikor a gazdag Dobákné, a csirkéskofa, rámkialtott a muskállis ablakából: - Te gyerek, szaggas a malackámnak egy kis papsajftüvet ott az árokparton!

Szép, kövérlelvélű papsajtok bodorodtak ott, a levelüket megszedtem a malackának, én magam meg leleraktam a zsebemet szép kerek papsajftocskával. Aból lesz énnekem jó vacsorácskám.

Gazdag Dobákné igen meg elégedve a munkámmal. Nagy karaj fehér kenyeret adott napszamba. – Megállj, kenek rá mézet is – fordult be a kamarába. De én már akkor kívül voltam a kajsajton, és nekiesem a kenyérnek. De a falat nem ment le a torkomon, mert megképzett előttem az édesanyám sápadt képe.

- De jó volna visszarágasztani – néztem a megcsontult karjaira, s belemarkoltam a papsajftba. Pedig most már nem volt olyan jóízű, mint azelőtt. Édesanyám azonban nem örült meg a kenyérnek. Inkább sírva fakadt, és visszaeröltette rám az ajándékom. – Én már megettem a másik karaj – vörösödtem el. (Azóta se esett hazugság ilyen nehezemre.) Anyám meg azon erősödött, hogy ő is vacsorázott már. Mégpedig bundás gombócot. (Az meg a hajába főtt krumplinak az ünnepös neve. Nem rossz étel az se, ha só is van hozzá.) – Hanem tudod mit! – törülgette meg anyám a szemét – eltesszük a kenyeret apádnak. Szegény ki lesz éhezve, ha hazaér a szőlőből.

Azt már én nem értem ébren. A papsajftól jó álma van az embernek, nem fekszi meg a gyomrát. Csak hajnalban ébredtem föl, a szóváltásra.

- Ne bánisd, fiam, jobb lesz az nektek itthon – hallottam az apám szavát. – Én elvagyok kenyér nélkül is, ellát engem az eperfa.

- No minket se féltsen – kevélykedett anyám, s belecsúsztatta a kenyeret a tarisznyába. – Jó az Isten, ma is ad annyit, mint tegnap.

Hát éppen annyit adott. Papsajftocskát, sárgarépácskát, krumplicskát. De még egy darab sajftocskát is találtunk a láda fenekén. Ott felejtődött meg a télen, s úgy megkeménykedett, hogy nem vette magába a kést. Anyám örült is neki nagyon, mert így az egészet nekem adhatta. Azt mondta, az ő foga már nem bírja.

Még akkor is a kővé vált sajftot majszoltam, mikor este az apám hazaért a szőlőből. Vigan csóválta meg a tarisznyáját:

- No Ferkó, találd ki, mit hoztam nekéd!

- Jaj mit! Tán fűrjcskét! – ugrottam fel lelkesedve.

- Nagyobb újság ez annál is – bontogatta a tarisznyacsüsköt.

- Nézd-e, madárlátta kenyér!

Tulajdon az a kenyér volt, amit én adtam anyámnak.

Azóta tudom, mi az a „mindennapi kenyérünk”.

(Móra Ferenc: Vércim – Parasztjaim)

Ízes ízek

július

Mézes

Hozzávalók: 10 tojás sárgája, fél kg méz, 30 dkg cukor, 1 kávéskanál szódobikarbonsav, 2 kanál rum, 1 késhegynyi törött fahéj (lehet 1 kávéskanálnyi is), 1 citrom reszelt héja, 10 tojás fehérje, fél kg liszt.

A tojássárgát kikeverjük a mézzel, cukorral, szódobikarbonsavval, amelyet előzőleg rummal vegyítettünk, fahéjat, citromot, tojásfehérjét keverünk hozzá. Utoljára keverjük bele a lisztet. Zsírozott, lisztezett tepsibe öntjük, lassú tűzön kisütjük (1 óra alatt).

Seidl Ambrus

VIRTUÁLIS VÁMKEZELÉS HELYBEN!

ELEKTRONIKUS VÁMKEZELÉS
AZ ÁRU UTAZTATÁSA NÉLKÜL
(EXPORT - IMPORT)

ELEKTRONIKUS VÁMKEZELÉS, INTRASTAT ÜGYINTÉZÉS,
KOMLETT VÁM - ÉS TERMÉKPÁLYA ENGEDÉLYEZÉSEK.

MINDEZ KEDVEZŐ FELTÉTELEKKEL! További
információ: 06-20-9815-771

Növényvédelmi szakmérnök szaktanácsadási munkákat vállal. Gyomaendrőd határában lévő földelken, a szükséges munkák szakszerű elvégzése mellett a vegyszerek beszerzését és szállítását is vállalom:

PETRÓCZKI HUNYAD ÁRON

növényvédő szakmérnök Gyomaendrőd Téglagyári Dűlő 511.

Telefon: 06-70-385-8918

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádadak, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

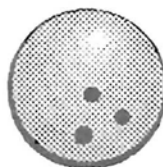
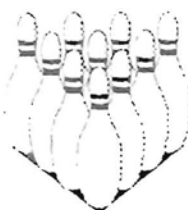
☒ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☞ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☞ Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

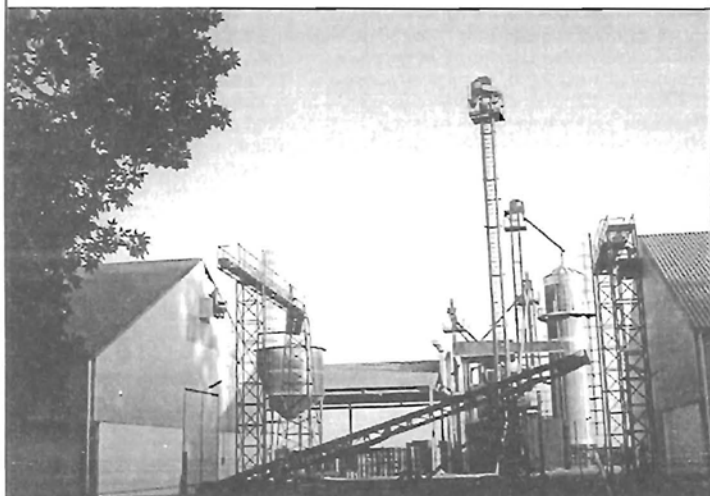
Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság, Hunya, (Rákóczi u. 55-57.) mezőgazdasági üzemek, kistermelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vetőmagot és vegyszert.

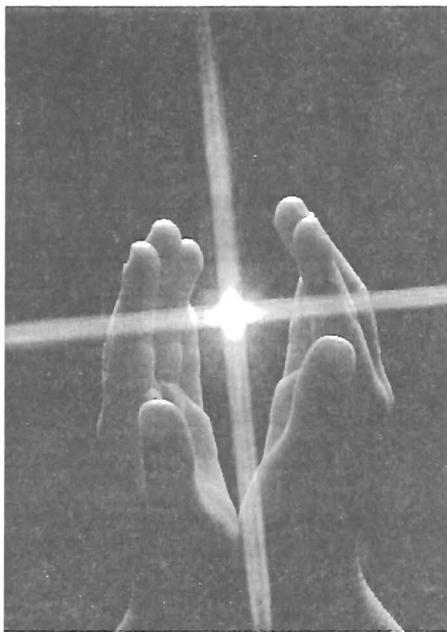
Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.

E-mail: <boti.bt@bekesnet.hu>, <boti.bt@mailbox.hu>

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Fehérvári Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

CSÍK VINCE, aki Endrődön lakott, május 31-én 81 éves korában rövid súlyos betegség után befejezte földi pályáját, elköltözött az élők sorából. Gyászolják: felesége, családja, testvérei, és a rokonok.

GALAMBOS BÉLA, aki a Selyem utcában élt, június 12-én, 62 éves korában súlyos betegség után visszaadta lelkét teremtő Urának. Gyászolják: a családja, ismerősei.

TÍMÁR IMRÉNÉ Timár Magdolna, aki Endrődön élt, 91 éves korában június 8-án hosszú betegség után befejezte földi életét. Gyászolják: leánya, veje, unokái, és dédunokái.

TÍMÁR JÓZSEF KÁROLY, volt Zöldfa utcai lakos 52 éves korában váratlanul elment az élők sorából. Gyászolják: élettársa, gyermekei és családja.

Dr. RADNÓTI (Dinya) VILMOSNÉ Timár Irénke, aki Budapesten élt, június 4-én befejezte földi pályáját, visszaadta lelkét teremtő Urának, és az Örökkévalóság Honába költözött. Földi maradványait a Kelenföldi Templom urnatemetőjébe helyezték örök nyugalomba, július 5-én. Gyászolják: féltestvérei és azok családja, unokatestvérei és azok családja, rokonai, ismerősei és az Endrődiek Baráti Köre.

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni.

További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálzási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

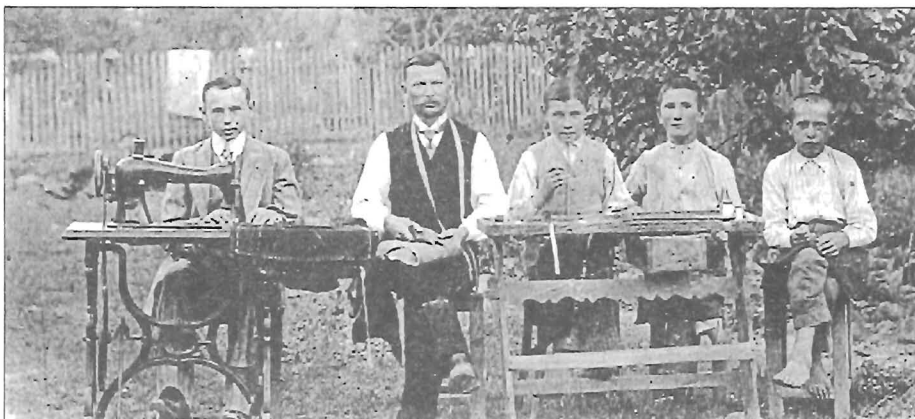

Fényképalbum

Knapp Lajos szabómester az I. világháborúban volt, és felesége az öt gyerekkel itthon.

A képen balról jobbra: Mária, Imre középen az édesanyjuk, ölében Vince, Lajos és Endre

Endrőd, 1914-15. évben

Knapp Lajos szabómester hazatért a háború fogságából, és segéddel, valamint három szabó inassal dolgozik a Selyem utca 37-ben.

Balról jobbra: Fülöp Lajos segéd, Knapp Lajos szabómester, valamint Gyebnár Vendel, Fekécs Lajos és G. Timár János inasok

Beküldő: Kertes Katalin (Knapp Lajos unokája), Békéscsaba

GAZDAKALENDÁRIUM

SZENT JAKABHAVA
Információ gazdálkodóknak

ARATÁS ELŐTT A NÖVÉNYVÉDELEMRŐL

Lassan aratásra készülnek a gazdák, a termés jönnek ígérkeznek, de még „sokszor kinn alszik” addig! Jelenleg sok búzagalaszban a kalászkák közé beférkőztek a **levéltetvek**, 10-20 nem ritkán még több, - szivogatásukkal alattomosan csökkentik a termést. Az időjárás kellemes számukra, más növényeken is megfigyelhetjük erős felszaporodásukat. Természetes ellenségeik száma kevés a kártétel megakadályozásához, ezért ajánlatos a további kártétel elkerülése érdekében védekezni - a permetező keretét a kalász szintje fölé 50 cm-re felemelve kell a permetet kijuttatni, hogy a tetvek károsítása miatt ne legyen később még korompenészes is a búza kalásza és levele. A védekezés viszonylag olcsó terméke a **TAGLÓ**, és csupán 7, 5 köbcenti a hektáronkénti dózis.

A térség jelentős növénye a **napraforgó**, melynek szintén komoly természetcsökkentő kártevője a levéltetű, amely jól befészkel magát a bimbó levelei közé, és ezért csak felszivódó hatóanyagú szerrel lehet ellene eredményesen védekezni. Célszerű a gombabetegek elleni megelőző védekezést összekapcsolni a bimbóban már ott található levéltetvek tartós hatású irtásával, amihez a **CALYPSO** és **SFERA** nevű készítményeket ajánljuk. A **CALYPSO** hosszu: **3-4 hetes tartamhatásával és környezet illetve ragadozó és beporzó rovarokat kímélő** tulajdonságával emelkedik ki a rovarölő szerek közül. A **CALYPSO** olyan rovarölő szer, amely nappal kipermetezve sem káros a méhekre, ezért a méhészek elismerését is kivívta.

A csapadékos időjárás minden növényt, így a napraforgót is fogékonyabbá teszi a gombabetegekre, így fokozott jelentősége van a szár és tányérbetegek elleni megelőző védekezésnek! Néhány helyen már feltalálható a **peronoszpóra** úgynevezett primer tünete a napraforgóban, ellene nem ismeretes a csávázáson kívül más eredményes növényvédelmi eljárás, azonban a fertőzött tövek kiszedése és a táblából való eltávolítása a szomszédos tövekre való átterjedést megakadályozhatja. (Gyűjtsék műtrágyás zsákba és alkalmas helyen semmisítsék meg!)

Az elmúlt év legjelentősebb napraforgó termesztési kockázata a **gyapottok bagoly** pillé volt, ha az időjárás csapadékos marad, vélhetően nem fog akkora létszámmal újra jelentkezni, azonban ha kánikula lesz, - rendkívül gyorsan képes felszaporodni és a tányérre károsítani! Ezek a sebzések azután a különféle kórokozók számára behatolási lehetőséget biztosítanak, és egy csapadékos őszön komoly termés kiesés következhet be!

Sokan csak a múlt évi igen jó napraforgó termésre emlékeznek, szeretnénk a figyelmüket egy a korábbi években kevésbé megfigyelt, azonban tavaly országosan komoly fertőzést elért betegségre, a napraforgó rozsdára felhívni, melynek szaporító képletei nagy tömegben fellelhetők és képesek a szél útján is terjedni!

A korábban már említett **SFERA** gombaölő-szer kettős hatóanyagánál fogva hosszú ideig képes a kórokozókat blokkolni, és a múlt évi aszályos, a gombák számára kevésbé alkalmas évjáratban is megfigyeltek üzemi szinten, a szintén kezelt kontrollhoz képest

300 kg/ha terméstopplett. Ennek magyarázata a trifloxi-srtobin hatóanyag vitalizáló képességében rejlik. Ez a hatóanyag a permeabilitást követően a növény viaszrétegébe ágyazódik, majd onnantól az intenzíven növekvő nem kezelt részek védelmét is hosszú ideig megoldja. A **SFERA** 0,6-0,8 liter/hektáronkénti dózisban engedélyezett.

Növényvédelmi kérdéseikre szívesen válaszolok, hívjanak a **20/519 27 45-ös** mobilon

Egető István területi képviselő

Bayer CropScience

üzemmérettől függő degresszív támogatására, *folytatás a 133. oldalról* előnybe részesítve tehát a kisebb üzemeket.

Ezen intézkedés céljának és értelmének megértéséhez feltétlenül tudnunk kell, hogy az

EU-ban az átlagos birtoknagyság 19 ha!

Az 50 ha-át meghaladó birtokok aránya mindössze 8,6%, de pl. Portugáliában csupán 2,4%, Franciaországban viszont közel 30%. Ez is azt valószínűsíti, hogy a kisebb méretkategóriába tartozó birtokok meghatározó aránya miatt a vidékfejlesztési támogatások tartós és növekvő súlyú elemi lesznek az Közös Agrárpolitikának.

Az átalakuló európai agrár és vidéktámogatási rendszer

Az EU-ban az agrártámogatásoknak ma tehát két, eltérő jellegű csoportja létezik: régi típusú, mennyiségekhez (kvótához) kötött, ún. 1. pilléres támogatások, illetve az új típusú, gazdálkodási rendszerekhez és területekhez kötött vidékfejlesztési /ökoszociális/ vagy 2. pilléres kifizetések. Az erősödő új elemek a gazdálkodási rendszerekhez és területekhez kötött ún. vidékfejlesztési támogatások nemcsak a **GOFR** - növények, hanem különböző ágazatok és eltérő adottságú területek támogatására is felhasználhatók. Ilyen 80%-os mértékben EU társfinanszírozott - kifizetési jogcímek pl.: az agrárkörnyezetgazdálkodási rendszerek és a kedvezőtlen adottságú térségek támogatása, speciális intézkedések félig önálló gazdaságok /"a kicsik"/ számára, agrárterületek erdősítése, termelői csoportok létrehozása, állatvédelmi és növény-egészségügyi EU előírások átvételének támogatása stb.

További lehetőségeket kínálnak azok a 15-40%-os EU társfinanszírozás mellett rendelkezésre álló források, amelyekből fedezhetők pl.: mezőgazdasági beruházások, feldolgozás, kereskedelem támogatása, fiatal gazdák támogatása, oktatás, a vidéki térségek alkalmazásának és fejlődésének elősegítése, stb. Ezek közül a gazdák számára a legjelentősebb jövedelemforrást 4 kifizetési forma jelenti, amit a következő számban ismertetünk.

Ángyán József agrármérnök

Gödöllői Szent István Egyetem tanára,
Környezet-és Tájgazd. Intézet Igazgatója

Közreadta: Dr. Giricz Katalin közgazdász

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

júliusi ajánlataim:

- grillezők, faszén
- bagrácsok, bagrács-állványok
- fűnyírók, szegélynyírók
- szivattyúk, öntözőtömlők
- öntözőfejek, csőbillincsek
- szünyogháló, szünyogriasztók
- befőzéshez üvegek, tetők
- műanyag hardok, kukák
- vegyszerek, permetezők
- kéziszerszámok, szeged
- csavarok, kerítésdrótok
- faliák, takaróponyvák
- DÜFA zománccfesték, ecetek
- védőkesztyűk, gumicsizmák

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva

Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Sóczy Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu

ROZSAHEGYI KÖNYVTÁR
F37018
Gyomaendrőd, Bisha u. 21.

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 100 Ft

XI. évfolyam 8. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat *

2004. augusztus

Szent István örök hagyatéka

István királyunk fejezte be a honfoglalást azzal, hogy országának megalkotta törvényeit, törekvéseit. Hitelesen őrzi ezt két fennmaradt törvénykönyve, valamint fiához, Imre herceghez, Imre herceghez örök Intelmei.

Az 1000 éves történelmünk igazolta István királyt, aki vallotta, hogy csak az a nép tud megmaradni, amely a jogállamiság és az alkotmányosság útján halad.

Országunknak, népünknek nem minden korban volt olyan vezetője, akik Szent István király eszméi, intelmei alapján kormányoztak, de ezen válságos időkben is mindig akadtak, akik nem hagyták lankadni, elveszni az eszméket, és ezek tanításaiból próbáltak erőt meríteni – sikerrel! – a nehézségek leküzdésére.

István király két törvénykönyvét megelőzte: *Szent István király intelmei fiához, Imre herceghez*, amit atyai szeretettel fia számára állított (vagy állíttatott) össze, ezek az írásként örökérvényűek.

Mindenekelőtt arra inti: tartsa meg a katólikus hitet, erősítse az egyházi rendet, tartsa tisztelgetben a főpapok méltóságát, szeresse a vitézeket, szolgáljon igazságot, és gyakoroljon türelmet minden cselekedetekor, fogadja szívesen a jövevényeket és lássa el őket szívesen, tanács nélkül semmit sem tegyen, legyen könyörületes, eleit tartsa szüntelenül szem előtt, és az ő életük legyen a példa. Az erkölcs, a tisztesség, a könyörületesség, az igazságszeretet, a példamutatás,

Szent István király hadi díszben (Képes Krónika)

a béketűrés, a gyengék, az elesettek, a kiszolgáltatottak segítése, felkészült bírák alkalmazása, a tisztségviselők, a munkát végzők, az értéket teremtők megbecsülése, a felelősségvállalás fontossága, a cél iránti alázat, mint örök érvényű eszmék és követelmények. Megtapasztalta, ezért figyelmeztette Imre fiát, de egyben minden utódját, hogy a hatalom könnyen gögössé tesz, a kevelység gyűlöletet indít el, és előbb utóbb a megaláztatottak fellázadnak az ilyen hatalom gyakorlója ellen.

István király maradandót alkotott, mert népünk meg tudott maradni immár 1000 éve Európa viharos történelmében, sőt több alkalommal is az európai népeknek bástyául is szolgált.

Most a 21. század első éveiben népünk 1000 éves európai múltját indulhatott el az Európai Közösség országaival együtt egy új közös úton.

† Mag Lajos gyomai plébános

Életrajzi adatai:

1921. február 21-én Mezöhegyesen született. Teológiai tanulmányait 1940-45 között Szegeden végezte. Papá szentelése 1945. augusztus 19. Szegeden volt. Segédlelkész: 1945-49. Kistelek, 1949-52. Mórahalom. Lelkész: 1952-60. Pusztaszér, 1960-66. Makó-Bogárzótanya. Plébános: 1966-67. Dombiratos, 1967-84. Szentotornya, 1984-86. Klárafalva, 1986-93. Magyarcsanak, 1993-97. Tiszasziget, 1997-től GYOMAendrőd, c. esperes.

Mindenkit megdöbbentett a hír, hogy a gyomai plébános atyát 2004. július 20-án baleset érte, és még aznap elhunyt a békéscsabai kórházban.

Hét évet töltött köztünk. Megcsodáltuk egyéniségét. Hihetetlen magas fokú hivatás- és munkaszeretet jellemezte. Mindenki nagyfokú tiszteletet és szimpátiát váltott ki egyénisége, kedvessége, szerénysége. Ő maga mondta, hogy pályafutása során korábban a szegénységet megszenvedte, majd megszokta, és a végén megszerette. Lélekben volt gazdag és nagy. Egy igaz, hiteles személyiség távozott közülünk.

Végakarata szerint a gyomai hívei körében, a temető nagy keresztjének tövében, a föltámadást ígérő keresztrefeszített Krisztus árnnyékában kíván pihenni a föltámadásig.

A Véha család találkozója

Július 10-én, szombaton délelőtt 10 órakor megkondultak az endródi templom nagy harangjai, a Véha családra emlékeztek. Az ünnepi szent misét Véha János és Benkó Mária szülőkért, és a Véha család minden tagjáért ajánlotta fel Iványi plébános úr. Szentbeszédében méltatta azt az örökséget, ami 35 év után is így össze tudta hozni ezt a nagy családot. Sajnos ma már ritkaság számba megy, hogy így együtt emlékezzenek a nagyszülőkre, dédszülőkre az utódok.

„A múltot nyugszik a jelen, s azon a jövőd”, gondolta Széchenyi Ferenc, és a pályatárs,

Kossuth pedig azt vallotta, hogy a „múlt a jövődnek tükré”. S ha már az idézeteknél tartunk, ez eseményhez illő gondolat: „Nem mindegy, hogy milyen világot hagyunk az utódainkra, de **nem mindegy az sem, hogy milyen utódokat hagyunk a világra!**”.

Látva és hallgatva a rokoni találkozón megjelenteket, csak gyönyörködni lehetett kicsiben, nagyban, fiatalban, öregben, kivétel nélkül nagyon szép, tehetséges, jó arcú, jó kiállítású, kifejezetten szép emberek Véha János és Benkó Mária még élő gyermekei, unokái, dédunokái, sőt az ükunokák is. Többük élet útját megismerve, sikeres, tisztességes, tehetséges, jó emberek örzik és adják tovább a géneket.

A három élő „gyermek”, Margit néni (85 éves) Vince bácsi (87 éves) és János bácsi (89 éves) kértem meg, hogy emlékezzenek vissza a gyermekkorukra:

„Nagyapa, Véha József Kondorosról jött Endródra, az első feleségétől, Juhász Veronikától 6 gyermeke született, **János**, József, István, Imre, Károly, Teréz. Özvegyen maradt, 6 gyermekkel újra megnősült, második felesége Benkóné Kardos Borbála özvegyasszony volt, aki 3 gyereket hozott a házasságba, Lajost, **Váriát**, Borbálát, ezután szült még Véha Józsefnek 3 gyermeket, (Sándor, Albert, Elek) ez a feleség is meghalt. Harmadik felesége idősebb korában Fekécs Terézia volt”.

Véha József temetésekor az Öreg kántor így kezdte a búcsúztatót 1938-ban:

„Öreg diófának lehajlott az ága, hatvanhárom unoka kapaszkodott rája.”

Véha János elvette feleségül apja második feleségének első házasságából született Benkó Mariát, feltehetően 1897-ben, hiszen az első gyermekük 1898-ban megszületett. Ezt követően 25 éven át 2 évenként született gyermekük, akik közül 3 kis korában meghalt, 11-et felneveltek.

A fiúk a legkisebb kivételével mind az apa paraszti foglalkozását folytatták. A legkisebb, Jóska gyerek feltehetően azért lehetett iparos, mert neki a paraszti foglalkozást átadni már az apa idősnek érezte magát, a többiek pedig már vagy megnősültek, vagy katonák voltak.

A lányok télen a saját termelésű kendert fonták, tavasszal szőttek, és nyáron ők is kapáltak, arattak, kint dolgoztak a tanyán. A faluban a házban a mama volt, a kicsi gyerekekkel és az iskolásokkal. Az apa általában minden este haza jött, kivéve amikor a nagy munkák folytak. Volt ugyanis 30 hold föld, a Bogárzóban, és Mezőtúr határában és 2, majd később 3 tanya. A fiúk amikor befejezték a 6 elemi, kikerültek a tanyára. Ott megtanultak főzni, takarítani, és minden olyan munkát, amit a paraszti gazdaságban illet tudni. Az apa nagyon jól gazdálkodott, és értett a lótenyésztéshez is. Lovai keresettek voltak, még külföldre is eljutottak. A sok gyerekre való tekintettel a földet állandóan gyarapította Véha János, hogy a fiúkat ki tudják házasítani, ahogy az akkor illett. Minden fiú kapott nősüléskor 1 lovat, gazdasági szerszámokat, hogy el tudjanak kezdeni gazdálkodni, kezdetben „feles” formában.

A tanyán élő fiúk szombaton délután fél háromkor hagyhatták abba a munkát a földeken, utána jött a házi munka. Kenyeret otthon sütött az édesanyjuk, a főzést naponta ők oldották meg. „Egy alkalommal az édesanyánk hozott ki ebédet a tanyára és meglátogatta a fiait is, akik a nagy melegben ebéd után azonnal munkába kellett hogy álljanak. Az édesanyjuk félve mondta az urának „miért nem engedi délben egy kicsit pi-

henni ezeket a gyerekeket, biztos, hogy behoznák a pihenés idejét. Apánk, aki szigorú kevés beszédű ember volt, nemigen tűrt ellentmondást, sem beleszólást, de ezentúl ebéd után hagyott egy kis pihenőt”, emlékezett vissza mosolyogva János bácsi.

Az ágyakon nem volt szalmazsák, csak a cséplés után cserélt tiszta szalma le volt takarva a lányok által szőtt pokróccal, lópokróccal takaróztak. Étkezéshez mindig volt kenyér, szalonna, és tej. Névnapot, születésnapot nem volt szokás ünnepelni. Karácsonykor volt karácsonyfa, de nem volt szokás az ajándékozás, az apjuk feldobott egy marék almát, amit a gyerekek összeszedtek, csokoládét nem is láttak. Karácsony estéjén angyali-csikot ettek, (mákos -csíktészta mézes-vízzel leöntve) meg befőttet, a vacsora után a morzsát is összeszedték, mert meg volt szentelve a karácsonyi asztalon lévő kalács. Tekintve, hogy nagy volt a család, ezért a disznóvágáson általában 2 felnőtt fiú jött a feleségével segíteni. Amikor még kicsik voltak a gyerekek, akkor összejött a rokonság, és nagy „vajling” fánkot is sütöttek, emlékezett vissza Margit néni.

Vince bácsi fátyolos szemmel mesélte el, „hogy amikor 1939 őszén elvetették az őszi búzát, akkor az apjuk még végig ott dolgozott velük a vetéskor. Fájjalta a gyomrát, és Kovács doktor ragaskodott, hogy menjen el kórházba, nemigen akart, de végül is győzött a betegség. Megoperálták, de látták az orvosok hogy menthetetlen, mert gyógyíthatatlan betegség vett rajta erőt, gyomorrák.

Biztos érezte a végét. Amikor hazajött a kórházból, rövidesen hívatta Harsányi jegyzőurat, és lediktálta a végrendeletét, János fia éppen katona volt, a többiek itthon voltak. Nevenapján karácsonykor fejezte be áldásos földi életét, élt 67 néhez, küzdelmes évet”.

A végrendelet szerint a földvagyon felosztották a gyerekek között, és a feleségnek is jutott a haszonélvezeten felül is.

A végrendelet szerint minden fiú kapott 5 magyar holdat (6000 négyszögöl), a lányok kaptak 4 magyar holdat (4800 négyszögöl), a megmaradt 2400 négyszögöl föld a feleségé maradt, amit közösen műveltek. Minden gyerek az örökölt föld után fejenként 2 mázsa búzát, egy kocsi szalmát vitt haza anyjuknak komenciaként. A 4 tehén, és más aprójószág úgy lett elosztva, hogy azt azok a fiúk kapták, akik még nem voltak nősek, erről az idősebbek döntöttek így.

Édesanyjuk még 30 évet élt özvegyen, sok örömet lelte szépen gyarapodó családjában, nőttek az unokák, és számára ez jelentette a legnagyobb boldogságot.

Nehéz, küzdelmes életük volt, de soha sem panaszkodtak, tisztességesen éltek, becsületes tisztességes gyermekeket neveltek. Gyermekeik már most a saját unokáikban, többen már a déd és ükunokáikban is örülhetnek.

A találkozó szervezésén unokák és dédunokák dolgoztak; Szelei Bálintné, Szőnyiné Véha Margit, Koloh Béla, és Szelei Gabriella. Szeleiné Véha Katalin (unoka) köszöntötte a megjelenteket, kérte, hogy a fiatalok majd folytassák ezt a családi összetartást jelentő találkozót szervezését, és a jelenlévő egy nagynéninek és két nagybácsinak, azaz Margit nénié, Vince bácsinak és János bácsinak, valamint Irma ángyinnak, és Kati nagymamának a kis dédik, vagy unokák ajándékot adtak át. Nem maradt el az unokatestvérek hálaája sem. Véha Kati, a főszervező gyönyörű virágcsokrot kapott a hálás unokatestvérektől a következő találkozó szervezésének reményében.

Minden jelenlévőről sugárzott a boldogság, de biztos vagyok, fent is örültek a mennyben...

A családi eseményről nagy meghatottsággal és örömmel tudósított:

Császárné Gyuricza Éva

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

„Csudadolgot látnak még az egek
egykor, ha a dombokat itt egyszer
kivilágítom majd új tűzekkel;
holt hamuk helyére
melegséget hozok.
Bámuló szemekkel jönnek az emberek,
lejönnek ragyogni oda a csillagok,
s jövődő sorsunkat megtárgyaljuk végre.
Samán leszek én ott, aki táncnak ered,
aki csillagoknak pergeti a dobot.”

Sinka István: Delej

Június 26-ról 27-re virradó éjszakán többen virrasztottunk Mágor hal-
mán, kint a szabadban.

A telephalom 270 x 170 méteres kiterjedésű, 9 méternyire magasodik
az egykori Körös-meder árterére fölé. Szent Iváni éjszaka után 2 nappal ke-
rült itt sor Búzavágó Szent János fordulóján régi népszokások megeleven-
ítésére, Szent László király lovas szobra előtti hódolatra, és a felkelő Nap
idején hajnali szentmise áldozat bemutatására, amelyben hazánkért
imádkoztunk. Nem lehet szakvakba foglalni a virrasztásnak és a harmatos
hajnali misének a lelki hatását. Talán nem is szabad, mert vannak dolgok,
események, amelyeket ha valaki nem él meg, nem is tudja elképzelni, a
legszebb, világlatott szavak is csak halványan adják vissza.

Ezért úgy gondoltam, csak a meghívóban olvasható programpontok
ismertetésére szabad vállalkoznom, a többi rábízva az olvasó fantáziájá-
ra.

Maga a hely hatása is leírhatatlan, varázslatos. Megérkezvén, sokunk-
ban azokat a gyerekkori emlékeket idézte fel, amikor este, vagy kora reg-
gel elindult vagy megérkezett a faluba a csorda. A tehének nyakában
kolompok szóiták. A Vészto-Mágori Holt-Körös árterén most birkanyáj le-
gel, a vezér-ürü nyakában szépen szól a csengő, miközben a frissen ka-
szált legelő hamisíthatatlanul illatozik.

Este 8 óra körül ima, ének, tűzrakás után elkezdődött a virrasztás. A
halmot körbetűzdeltük fáklyákkal, amelyek egész éjszaka égtek. A tűz-
gyújtást követően a Mágori Szent László lovas szobrához vezető utat is
felkilyákkal világították ki, és az ott felállított tábori oltár előtt imádkoztunk
hazánk szentjéhez. Ejjel 2 óraker átvonultunk a Szent Kereszt ereklyéhez,
majd Szentsejgimádás, közös ima, Loretói Litánia elnéklése után ismét
vissza a tábortüzhöz. Ott népdalok éneklésével Szokolai Balázs duda és
furulya kíséretével együtt énekelve vártuk a hajnal hasadását. Négy óra-
kor körmenettel a Csolt-monostor tetején felállított tábori oltár előtt el-
kezdődött a hajnali szentmise, amelyet Szigeti Antal újkígyósi plébános úr
mutatott be. Időközben a madarak is felkeltek és csodálatos dalaikkal üd-
vözölték a Nap felkeltét. Mikorra a szentmisében az Urfelmutásra került
sor, addigra valóban feljött a Nap. A harmatos párás hajnal különös vará-
zsa tette örökre emlékeztetéssé az éjszakai virrasztást, amelyben közös
imánk hazánk megmaradásáért, családunkért, halottainkért szólt az Ur-
hoz, aki valóban köztünk volt.

A mise után a Szent Korona Fogadalomtétele következett.

Aldással és lelki tarisznyánk megtöltésével, lelkileg megújulva indul-
tunk haza.

A Szent Korona Fogadalomtétel szövege:

Teremtő Atyám!

Szent Fiad, Jézus Krisztus tanítását követve, Boldogasszonyunk iránti
szeretettől áthatva kinyilvánítom, irántad való hűségemet.

En,.....(név) dicső őseink iránti tiszteletből, és utódainkért érzett
felelősségtől vezérelve szabad akaratomból fogadom, hogy hazám jog-
rendjét figyelembe véve életemet a Szent Korona által sugallt Isteni tör-
vényekhez igazítom.

Fogadom, hogy Jézus Urunk Új Szövetsége szerint embertársaimra
test-vérként tekintek a szeretet törvényének betartásával.

Fogadom, hogy családom, nemzetem és az emberiség felemelkedé-
sén munkálkodom.

Tiszteletben tartom az élet szentségét, földi élő környezetünket ségí-
tek megőrizni utódaink számára.

Őseink reánk bízott hagyatékát, nemzetünk gazdag élő műveltségét
igyekszem megőrizni és gyermekeinknek átadni.

Törekszem rá, hogy tetteimben az égi törvények vezéreljenek, a
kereszt-én-i tudat vállalásával.

Miképpen ezen fogadalmam szerint élek, Isten engem úgy segítjen,
Császárné Gyuricza Éva

Köszönet a
program szer-
vezőjének,
Koszecc Sán-
dornak, az Élet-
fa Kulturális
Alapítványnak,
az Ipolyi Arnold
Népfőiskolának
és a Templo-
mos Lovagrend
Tiszántúli
Komtúriájának.

CSALÁDI NAP GYOMAENDRÖDÖN

A Családi Nappal a Városi Családsegítő Központ 2001-ben ha-
gyományt indított el. Idén a Városi Gondozási Központ és a Városi
Zene-és Művészeti Iskola is részt vett a szervezésben.

A Családi Napon jól érezték magukat a résztvevők, az egészse-
gesek, és a segítségre szoruló gyermekek és felnőttek egyaránt.
Mindenki talált érdeklődési körének és fejlettségi szintjének megfe-
lelő programot.

A rendezvényen lévő színpadi előadások, a kézműves sátorban
és a népi mesterségek sátorban folyó tevékenységeken (papírhajto-
gatás, papírméretés, agyagozás, gyöngyfüzés) való aktív részvétel, a
gyerekek életkori sajátosságainak megfelelően.

A délután folyamán mintegy 150-200 fő szórakozott az endrői
sportpályán. Folyamatosan jöttek-mentek, cserélődtek az érdeklő-
dők. Közszó és az Ámokfutók, és a kommandósok bemutatója idején
már igen nagy számú közönség gyűlt össze. Aki nem látta a progra-
mot elejétől fogva, sajnálhatja. Minden program színvonalas, szóra-
koztató volt. Engedtessek meg e sorok írójának, hogy a
műsorszámok közül kiemelje a Gyomaendrői Gondozási Klub se-
gítségére szoruló gyermekeinek műsorát. Férgeteges sikerük volt.
Cigánytáncot adtak elő az intézet gondozottjai és gondozói közös
produkcióban, hiteles jelmezekben.

A Családsegítő Központ nevében Czikkely Erika köszönetet
mondott a rendezvény támogatóinak, akik adományaikkal nagyban
hozzájárultak a felejthetetlen délutánhoz:

Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet, Gyomai Kner Nyomda
RT, Gyomaendrőd Város Önkormányzata, Barna-Ker Bt, Gellai
Imre vállalkozó, Gschwindt és Társa Bt, Hőtechnikai és Gépipari
Kft, Integrál Építőipari Rt, Keselyösi Földművelő Kft, Kurilla bu-
tik, Mamut Tec. Hungary Kft, Rádió 1., Róza Vendel vállalkozó,
SIKÉR Sütőipari és Kereskedelmi Kft, Bethlen Gábor Szakképző
Iskola és Kollégium, Katona József Művelődési Központ,
Poharelec László vállalkozó, Gyomaendrői VSE, Gyomaszolg
Ipari Park Kft, Selyem úti óvoda, Vásártéri Óvoda, Sebők § Sebők
Kft, Városi Zene-és Művészeti Iskola szereplői, Körösi Néptánc
együttes, Timár Krisztián és tánc csoportja, és a Kincs az Életed ala-
pítvány.

Túri Kovács Béla országgyűlési képviselő előadást tartott az
Endrői Gazdakör meghívására, június 24-én a Művelődési
Házban.

Június 17-én, az Öregszőlőben 23 versenyző főzött
paprikáskrumplit. Az egésznapos műsoros szórakozást túzijáték
zárta.

Móricz Zsigmond születésének 125. évfordulója alkalmából az író
szülőhelyén Tiszacsécsen június 26-án megkezdődött a
Móricz-emlékév.

Gyomaendrői programok:

Augusztus 6-8-ig: VIII. Nemzetközi Volkswagen Bogártalálkozó
(Hármas-Körös szabad strand Gyoma)

Augusztus 7: V. Nemzetközi Cigányzenész és Táncfalálkozó
gasztronómiai nappal (Endrőd Kossuth tér)

Augusztus 7: 19 óra 30: Farmer Est a nagylaposi Popfarmon

Augusztus 9-24-ig TUDÓSÚRÉS (Közösségi Ház Blaha u 21)

Augusztus 20-i sokadalom (műsor, zene, kenyérszentelés az Endrői
Ligetben)-Halász Judit és Bródy János koncert, és a Romantic együttes

Augusztus 21. VI. Nemzetközi Halfőző verseny (Endrői Ligetben)

Augusztus 28-29: Nemzetközi Kawasaky Motocross Kupa (Endrőd,
Eurocross Ring)

Szombat: 4 kerekű quad és amatőr versenyek

Vasárnap: profi futamok

MŰZEUMOK:

KNER Múzeum (Kossuth u 16) Ny: kedd-vasárnap 9-15 óráig

Endrői Tájház és Helytörténeti Múzeum (Sugár u 20)

(T.:06/30/4939-311)

Vidovszky Béla Helytörténeti Gyűjtemény (Kossuth út 11) T.: 66/282-067

Gyomaendrői Liget Gyógyfürdő T.: 66/386-038) mindennap 9-20 óráig

Pájer strand és kemping 06/30/9672-741 (Endrői Templom-zugban a

46-os út mellett)

Gyomai Szabad-strand (Gyoma Hármas-Körös partja)

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld.

Új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

A Véha család

VÉHA JÁNOS (1872-1939) élt 67 évet.

BENKÓ MÁRIA (1878-1969) élt 91 évet, özvegy volt 30 éven át (14 gyermeket hozott a világra, felneveltek 11 gyereket).

Gyermekek:

1898. +Miklós, 1900. +Máté, 1902. +Lajos, 1904. +Viktória, 1907. +Menyhért, 1910. +Eszter, 1912. +Etelka, 1915. János, 1917. Vince, 1919. Margit, 1923. +József.

Rendhagyó emlékezés megírását hozta a Sors. Történt ugyanis, hogy a Véha családból már majdnem középkorú unokák elkezdtek gyűjteni, talán megmenteni a nagyszülők képeit.

Ennek során felkeresték az unokatestvéreket, hogy minél teljesebbé tehesék a „gyűjteményt”.

Ekkor jött a nemes gondolat, amit tett követett, és elhatározták, hogy nemcsak képekben hanem az életben is összehoznak egy családi találkozót, ahol még az unokatestvérek is találkozhatnak, (esetleg először?).

Így került sor július 10-én a **VÉHA CSALÁD** találkozájára.

Találkozott és összeért a múlt, a jelenel és a jövővel. A „nagy öregek”-ből a 11 felnevelt Véha gyerekből még 3-an élnek, akik közül legfiatalabb Margit néni 85 éves, a legidősebb János bácsi, aki 89 éves, és Vince bácsi, aki 87 éves. Mindhármán testileg lelkileg jó erőben, egészségben vannak, családjuk körében ültek és láthatóan boldogok voltak.

A jelenlévő ünneplő rokonság között a legfiatalabb, - aki az 5. generációt képviselő, szépunoka - 12 hónapos Weigert Zsolt, ő is nagyon jól érezte magát, hiszen emelt kis „etetőszékből” kényelmesen, jóllakottan szemlélte a nagyszámú vigasságot, mert szót ím a zene is a Bowling étteremben!

Szép számmal – 107-en- hazajöttek a hívásra a rokonok, unokatestvérek, hogy találkozzanak egymással. Ha mindenki haza tudott volna jönni, létszámuk meghaladta volna a 150 főt!

Nemes gondolat volt, hogy a nagymama halálának 35. évfordulója legyen a találkozás időpontja. A mise után a család kiment a Szarvas-végi temetőbe, virágerdő borította be Véha János és Benkó Mária sírját. Temetésük óta egyszerre ennyi utód biztos nem volt együtt.

Véha nagymama igen vallásos asszony volt. Ahogy visszaemlékszem rá, mint 90 éves idős öreg néni látom magam előtt, aki szinte mindig az ágya szélén üldögélt, olvasót morzsolgatott reszketős kezében. Emlékszem, jóságos, mosolygós arca volt.

Historia Domus

AZ ENDRŐDI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE (részletek)

1892

Augusztus. Apácákat egyelőre még kapni nem lehetett, határozatba ment, hogy az épületek elkészültével a két óvoda, ideiglenes óvónőkkel – akik 200-200 forinttal díjaztatnak – megnyitassék. Két ideiglenes tanító pedig (Szebeni János és Balla Mátyás helyett) 300-300 forintot fog kapni.

A püspök 1862/1892. szám alatt megengedi, hogy a Szebeni- és Balla-féle tanítói földek hitközségi kezelés alá vétessenek, s ezentúl az új tanítók csak készpénzfizetést kapjanak. Ezekre nézve az egyháztanács azt határozta, hogy a Szebeni-féle tanya föld tényleg, az ugar szántóföld, a Balla-féle pedig a falu mellett – közóhajtásra – sertés-járás gyanánt adassék bérbe.

Szeptember. Szebeni János, a községnek 1847. óta tanítója, teljes fizetésének élvezése mellett nyugdíjaztatott. Húsz ugyanis az állami nyugdíjintézetből 520, a hitközségtől pedig 290, összesen 810 forintot kap 1892. július 1-től számítva. Ez a javadalom az által gyarapodott így meg, hogy tanya földje 1857-ben legelőilletékkel szaporodott s az így 62 holdra fölmenő szántóföld terméshozama folyton emelkedett.

Szebeni iskolája, a III-VI. fiúosztály, Bencze Sándorra, eddigi központi I-II. oszt. leánytanítóra bízott, aki ez alkalommal az ismétlő leányok tanításától fölmentetve, ez Heffner Ferenc Szarvasvégi fiútanító kötelességévé tétetett s egyúttal fizetése 400-ról 500 forintra emelkedett, és pedig 50 forinttal egyenesen az ismétlősök oktatásáért.

Szebeni nyugdíjaztatásával, Balla elhunytával és Iván Kálmán (Szarvasvégi leánytanító) eltávoztával egyenesen vagy áthelyezés által megüresedett állomásokra, az apácák várása miatt, ideiglenesen a következők nyertek alkalmazást: a gyomavégyi vegyes-iskolánál Leviczky Miklós okl. tanító, a központi I-II. oszt. leányiskolánál Lombayné Hajnal Katalin, gyöngyösi nyugalmazott tanítónő, endrődi lakos, a szarvasvégyi I-II. oszt. leányiskolában Kemény Vilma okl. tanítónő. A két tanítónő a Schiefner-ház apácáknak szánt lakásában kaptak elhelyezést.

A novemberben megnyílt Schiefner-féle óvodához ideiglenes alkalmazást nyert Harsányi Emma, a gyomavégyiben Harsányi Ilona, helybeli jegyzőnek leányai, akik otthon laktak s csak 200-200 forint fizetést kaptak.

Szeptember 17. Görgényi Jenő és Tarnay János káplánok Kigyóásra és Várad-olasziba, ide pedig Brósztel Lajos Békésszentandrásról és Pálfy Béla újmisése rendelkezve.

A Porubcsánszki-féle kereszt feszülete öntöttvassal fölcserélve 36,56, az oszlop és kerítés javítva és festve 11,40, összesen 47,96 forintért, a Porubcsánszki-Földi-Habzda-keresztalapot közös ipartökejéből.

Az ez évben épült Schiefner-féle apácá-ház és a kisebb (gyomavégyi) óvodaépületek bevételeinek és kiadásainak átnézete:

Bevétel: B. Wodiáner Albert ajándéka 1.000 forint, Schiefner ajándéka 8.000 forint, ennek takarékpénztári kamata 110 forint, Tiszta János iskolai hagyatéka 1.000 forint, az endrői takaré- és hitelszövetkezettől kölcsönözve 3.000 forint, Wágner vállalkozó bánatpénze 420 forint, a hitközség pénztárából ide áttéve 840 forint. **Összesen: 14.370 forint.**

Kiadás: 1. Wágner Márton vállalkozónak: a/ szerződésileg kikötött munkabére 8.000 forint, b/ munkatöbbletért 265,39, c/ letett bánatpénze 420 forint, d/ a visszatartott 800 forintnak évi 5 % kamata 40, összesen: 8.725,39 forint. 2. A Szabó-féle házért vételár 1.200, százalék 51,60, összesen: 1.251,60 forint. 3. Az ehhez vett Timár-féle portarész vételára 300, százalék 12,90 = 312,90 forint. 4. A Dávid-féle házért vételár 900 forint. 5. Vízfordásért az építéshez 28,45 forint. 6. Óvodai szerelvényekért 25 forint. 7. Óvodai tanszerekért 33,56 forint. 8. Takarékpénztári kölcsön törlesztése 3.000 forint. 9. Ennek időközi kamatai 93,10 forint. **Összesen: 14.370 forint.**

December. Alt Sándort ... évtől egyházi-harangozót, kérelmére az egyháztanács 72 forinttal nyugdíjazza s fiát, Alt Ferenc szabót – a régi fizetéssel – utódjával választja.

Az egyháztanács felerészben való megújítása alkalmával 6 évre megválasztottak: Hunya j. Mihály, Juhász Imre, Hunya János (kerti), Hunya j. András, Gyuricza Bálint, Bacsa György, Gyuricza Mihály, K. Kovács Pál, Timár m. János, Óv. Timár András, Venczák Gergely, Hegedűs i. János, Farkasinszki János, Katona András, Gellai i. József. Pótagok: Dávid István, Czenger László, Farkas József. Ezek mellett az 1889. decemberben megválasztott régebbi tagok, akiknek megbízatása 1895. december végén jár le, névsoruk a 109. lapon olvasható. Alelnök lett továbbra is: Hunya j. Mihály, jegyző: Sárhegyi Károly mirhóvégyi tanító, gondnok: Kurilla p. Pál.

Hitközségi bevétel volt:
Egyházi adóból: 2.739,96 forint
Iskolai adóból: 5.303,72 forint
Egyéb forrásból (föld, stb.): 2.542,14 forint
ÖSSZESEN 10.585,82 forint
Kiadások: 9.520,94 forint
M A R A D V Á N Y : 1.064,88 forint.

Alapítványok 1892. évben.
Misealapítványok: Horecz János és Borbála Horecz Borbáláért egy koporsós misére 100 forint. Uhrin Mária (Timár ist. Jánosné) Uhrin Györgyért és Hegedűs Erzsébetért két koporsós misére 200 forint. Timár Erzsébet (Mészáros Pálné) Mészáros Györgyért, Dinya Borbáláért, Mészáros Pálért három koporsós misére 300 forint. Gellai Rozália (Bohrát Józsefné) Gellai p. Józsefért, Venczák Rozáliáért és Gellai Rozáliáért három énekes misére 195 forint.

Egyéb alapítványok: Tiszta János (+1891. novemberben) hagyott:

1; Az iskolákra 1.000 forintot. Ezt Tóth György, végrendeleti végrehajtó befizette 1892. június 30-án, s ugyanekkor kölcsönadatott az építés alatt lévő Schiefner-féle és kisebbik óvoda építési pénztárába. (Lásd a bevételek közt elszámolva fentebb, ugyanezen a lapon.)

2; A templomra 1.000 forintot. Ezt befizette Tóth György 1892. november 26-án, és pedig készpénzben 869 forintot, kötvényben 139 forintot. Ezen kötvény azonban az aláíró Cserép Györgynén behajthatatlannak látszik, mert betáblázva nincs és Cserépnek tényleg semmije sincs. A készpénzből 1893. július 14-én kincstári százalékul 100 forint fizetve, maradt 769 forint.

(A főpásztori elfogadás és a hagyaték rendezésére vonatkozó 1891. évi főpásztori intézkedés s egyéb ide vonatkozó iratok a Levéltár XIII. száma alatt.)

3; A szegények alapjára 1.000 forintot. Ezzel tartozásban maradt Gyuricza gy. Mátyásné és fiai. Betáblázva 1892. október 1-től fizetendő 6 % kamattal. (Íróasztal fiókjában a VII. számadási – szegényalapi – csomagban.)

Termés:
Búza 4 mázsás. Plébánosnak 165 mm. Eladva 7 és 7,60 forintért.
Kukorica 30 vékás. Plébánosnak 872 véka. Eladva 4 forintért.

1893.

Január 6-16-ig népmisziót tartottak P. Hodung, Gulyás és Kuluncsics Jézustársasági atyák. Rendje: 8-kor mise és prédikáció, délután – a temetés miatt – 4-kor prédikáció és litánia. Vasárnapokon a szentmise fél 10-kor volt. A gyóntatás január 7-én 8 órakor tartott előzetes oktatás után, az iskolásokkal kezdődött és folytatódott naponként délelőtt 6-12-ig és délután 2-7-ig. Aldoztatás minden felőrában, délután is, ha voltak. Segíteni voltak: Spett, Dunay, Szirmay, Szentkirályi, Dósa (Kunszentmártonból), Gyóntak 7 ezren fölül. A miszió-kereszt megáldása 15-én, vasárnap volt.

Április: A szarvasvégyi egyik tanítóház árverésen, 860 forinton eladatott, tekintettel arra, hogy a leányiskolát apácák veszik át.

A Vida-ház folyosói javítva 50 forintért.

Május: Krisztától egy fehér miseruha véve 38.70 forintot.

Június: A Vida-ház kerítésének és árnyékszékének javítása 78 forintot.

Szeptember: Müller Károly, nagyvárad aranyozó, a szentélyt díszítette: a falakat művészi kivitellel márványozta, festette és aranyozta – a Szentháromság, Úrvacsora, Szent István keresztelése, Szent Erzsébet képeket és szimbolikus díszítvényeket festette.

Az összes festő, márványozó, aranyozó, mázoló, lakkozó, kőműves és ácsmunkáért kapott 2.869 forintot, melyből 500 adakozás, a többi pedig a templom folyó bevételéből és 1.550 forint kiutalványozott ipartökejéből gyűlt egybe. Maradt ekkor a 8.940 forint.

Katolikus oldal

AUGUSZTUSI MISEREND

Endrőd

Csak augusztusban, a plébános szabadsága alatt: vasárnap: 8-kor, és este 7 órakor szentmise. Hétköznap reggel fél 8-kor rózsafüzér.

Szent Gellért Iskola kápolnájában nincs mise!

Hunya

Csak augusztusban, a plébános szabadsága alatt: vasárnap: reggel 8-kor. Kedden, csütörtökön és szombaton este 6-kor rózsafüzér.

Gyoma

A plébános halála miatt átmenetileg hétköznap nincs mise, a vasárnapi misék a meghirdetett időpont szerint.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

A katolikus hit elemei (31)

Imádságok, népek imái (12.)

Lengyelország

11. Fohászok Maximilian Kolbéhoz

Boldog Maximilian Kolbe, te halálad által tanúságot tettél Krisztusnak olyan szeretetéről, amely meghalad minden értelmet! Vértanú, aki életedet más helyett adtad oda, könyörögj értünk, hogy mi is a Kereszt titkából éljünk!

Az Istenanya buzgó tisztelője, könyörögj értünk, hogy Mária elvezessen bennünket Krisztushoz!

Assisi Szent Ferenc buzgó tanítványa, könyörögj értünk, hogy Krisztus követése által életünk új alakot nyerjen!

Hazaszeretettel eltelt lengyel hazafi, könyörögj értünk, hogy a különböző népek az egyházban egyesülve dicsérjék és magasztalják Istent!

Szeretet tanúja, mely erősebb a halálnál, könyörögj értünk, hogy a világ semmilyen hatalma ne válasszon el bennünket Krisztustól!

Mindenható örök Isten, Te boldog Maximilian Kolbénak erőt adtál, hogy halálával vallja meg Krisztus-hitét, jöjj gyengeségünk segítségére, hogy igazságodról életünkkel tegyünk tanúságot, Krisztus, s mi Urunk által! Amen.

12. Imádság a hazáért

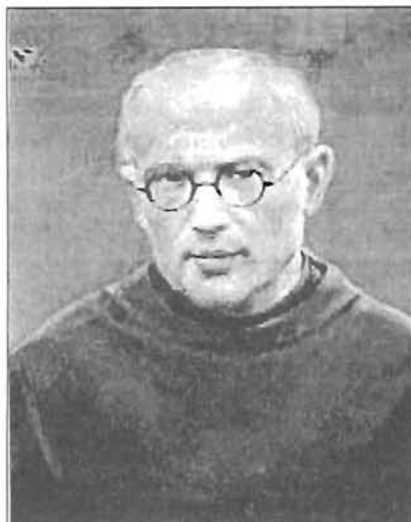
Istenünk, ki a lengyeleknek nehéz idők során világosságot és erőt adtál, oltalmadba vettél őket, megőrizted a pusztulástól, oltárod elé hozom kérésemet: Áldd meg, Uram, a szabad hazát!

Te őrizted meg a pusztulástól a szent ügy csatázó harcosait; Te adtad, hogy a balsorsban megnőtt az erő, s az egész világ volt tanúja! Oltárod elé hozom kérésemet: Áldd meg, Uram, a szabad hazát!

Síryából támadt föl szent szavaidra! Lengyelek, a népek kórusa ujjong: békésen kering ismét a fehér sas és biztonságot ad nektek! Oltárod elé hozom kérésemet: Áldd meg, Uram, a szabad hazát!

AUGUSZTUSI ÜNNEPEK

1. vasárnap: Évközi 18. vasárnap
 2. hétfő: Vercelli Szent Özséb püspök
 4. szerda: Vianney Szent János áldozópap
 5. csütörtök: Havas Boldogasszony
 6. péntek: Urunk Színeváltozása
 7. szombat: Szent II. Szixtus pápa és társai vértanúk
 8. vasárnap: Évközi 19. vasárnap
 9. hétfő: Szent Terézia Benedikta (Edith Stein)
 10. kedd: Szent Lőrinc diakónus, vértanú
 11. szerda: Szent Klára szűz
 12. csütörtök: Chantal Szent Johanna Franciska szerzetes
 13. péntek: Boldog XI. Ince pápa
 14. szombat: Szent Maximilian Kolbe pap, vértanú
 15. vasárnap: Nagyboldogasszony
 16. hétfő: Szent Poncianusz pápa és Szent Hippolitusz
 19. csütörtök: Szent Bernát apát és egyháztanító
 20. péntek: Szent István király
 21. szombat: Szent X. Piusz pápa
 22. vasárnap: Évközi 21. vasárnap
 23. hétfő: Limai Szent Róza szűz
 24. kedd: Szent Bertalan apostol
 25. szerda: Kalazanci Szent József áldozópap
 27. péntek: Szent Mónika
 28. szombat: Szent Ágoston püspök és egyháztanító
 29. vasárnap: Évközi 22. vasárnap

Maximilian Kolbe, az auschwitzzi vértanú, aki egy rabtársáért önként feláldozta életét.

13. Jan Kochanowski zsoltárimája

Uram, trónusod lépcsőjéhez hadd; szálljon el szavam!
 Istenem, Királyom, könyörgésemet ne engedd el füled mellett!
 Alig merül föl a tenger hullámaiból a hajnalpír szelíd fénye,
 borús tekintetemet máris fölemeltem imámban.
 Az is, kinek szíve telve bűnnel, menedéket remél találni nálad,
 de hiába, reménye csalódik, a gonosz nem ér el színed elé.
 Mert bár ajka hűséget hazudik, s nyájas hangon hízeleg neked,
 keblének Búbarlangjába rejtve ott van fekete lelke.
 Uram, Te leleplezed az árulókat,
 előtted nem áll meg a gonosztevő,
 akik megtagadnak téged,
 azokat Te is megtagadod és megveted.

Adj bátor szívet azoknak, akik neked szentelték magukat,
 a nagy örömet,
 hogy magasztalhatnak téged,
 ó, ezt add meg nekik mindörökké.

Jan Kochanowski (Sycyna, 1530 - Lublin, 1584) lengyel költő és humanista. A krakkói udvarban az olasz humanista műveltség terjesztője volt. A lengyel nyelvű irodalom egyik megalapítója.

Új plébánia szentelés és akolitus avatás Hunyán

Bizonyára sokan emlékeznek arra a megdöbbentő hírre, ami 1999 júniusában hangzott el a médiákban, hogy leégett a hunyai templom. A hírre sokan megmozdultak a hunyai hívek közül, de sokan az országban és a nagyvilágban egyaránt. Ennek köszönhetően a következő év december 23-án már a hívek az új, a régi helyén épült Szt. László templomban vehettek részt a szentmisén, melynek költsége több mint 50 millió Ft volt.

A csoda tovább folytatódott. A templomépítésből maradt pénzből és a méltányossági Afának köszönhetően a belváltól tönkrement régi plébánia helyett és helyén szintén egy új épülettel gazdagodhatott az egyházközség. Az idei Szt. László napi búcsúi ünnep keretében szentelte fel Gyulay Endre, Szeged-Csanádi megyéspüspök. A több mint 30 millió Ft-ból felépült plébánián hittanterem, közösségi terem, iroda, vendégszoba, konyha, fürdőszoba található. Hála a tervező-

nek, hogy az udvaron az öreg fák megmaradtak, és kellemes környezetben, nagy udvarral táborozásra, főzésre és a szabad idő hasznos eltöltésére is nyílik lehetőség a szabadban.

A nap fénypontja volt, hogy a helybéli hitoktatót, az egyházközség tagját Soczó Gézát, a helybéli plébános Iványi László lelkipásztori kíséretjévé avatta az egyházmegye püspöke. Fontos feladat hárul az akolitusra, hiszen az ott szolgáltató teljesítő lelkipásztor az Endrődi Szt. Imre Egyházközségből jár át naponta. Feladata lesz többek között a betegek látogatása és áldoztatása, igeliturgiák megtartása a plébános akadályoztatása esetén. Fontos ez a feladat egy olyan településen, ahol a hit ereje „hegyeket tud mozgatni”. Soczó Géza személye garancia erre, hiszen fiatalok és idősek elismerik munkáját. Gyulay Endre püspök néhány évvel ezelőtt Szent Gellért-díjjal jutalmazta, a Templomos Lovagrend Magyarországi Preceptora pedig a „Lovagrend barátja” elismerést adta át neki 2003-ban. Istennek és a hazának ilyen őszinte és nemes lelkű fiatalokra van szüksége, akik munkájukat hivatásnak tekintik.

A hunyai hívek buzgó imádsága kísérfje az akolitus mindennapi munkáját; és az új plébániát pedig töltsék meg tartalmas programokkal, és mindig segítsék lelkipásztoruk munkáját, fáradozását kizárólag Isten dicsőségére.

Fr. Ungvölgyi János

„Amit Isten egybekötött...”

Mészáros Zoltán és Farkas Szilvia 2004. július 17-én kötötték házasságot a gyomai katolikus templomban. Isten kísérfje őket áldásával, és adjon nekik hosszú, boldog közös életet!

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sócsó Géza

Szent Maximilian Kolbe ünnepe: augusztus 14.

Auschwitz 16670-es számú rabja egy lengyelországi kisvárosban, Zduńska Wola-ban született 1894. január 8-án. A keresztségben Rajmund lett. A család annyira szegény volt, hogy a gyermekek az elemi ismereteket a családban szerezték meg. 1907-ben a ferences atyák missiói hatására Rajmund és Ferenc beléptek a ferencesek közé. Rajmund a rendben a Maximilián nevet kapta. 1912-től Rómában folytatta tanulmányait, 1915-ben a filozófia doktora lett. 1918. április 28-án szentelték pappá. 1919-ben teológiai doktorátust szerzett. Ezután visszatért hazájába. Vallásos folyóiratot indított „A SZEPLŐTELEN SZŰZ LÓVAGJA” címmel. 1927-ben új ferences kolostort építtetett, amelyben saját nyomdával rendelkező sajtócentrumot létesített.

Az egész világot meg akarja nyerni Krisztus és a boldogságos Szűz Mária ügyének, ezért

Távol-Keletre is elutazik új missziót tartani. Japánban megalapította a második sajtó központot, a Mugenzai no Sonót (a Szeplőtelen Kertje).

1936-ban hazatért, s három évig viselte a nepokalanowi guardián tisztségét. A Gestapo 1939-ben tartóztatta le először, majd 1941. május 20-án másodszor is letartóztatta, a hírhedt varsói Pawiak börtön foglya volt, majd Auschwitzba szállították. Itt a 16670-es rabszámot kapta. Egy fogolyának si-

került megszöknie, s megtorlásul a tábor parancsnoka, Karl Fritsch a barakkból tíz foglyot éhhalálra ítélt. Az egyik felzokogott, ha meghal, a felesége és két gyermeke egyedül marad.

A parancsnok revolvért ránt:

- Mit akarsz?

- Szeretnék az egyik elítélt helyett meghalni.

- Miért? - kérdi nagy szemeket meresztve.

- Én már úgymint idős vagyok, de ennek - és ekkor a lengyel honfitársára mutatott - felesége és gyermeke van.

- Ki vagy te? - vallatja tovább.

- Katolikus pap vagyok.

A parancsnok egy kicsit gondolkodik, aztán rekedtes hangon mondja:

- Nem bánom, menj velük!

Most kivételesen nincs szitkozódás, se gúny. Kolbe atya, pedig felajánlja életét honfitársaiért és rabtársaiért, sőt kínzóit is.

Abban az éhségbunkerban, amelyben Kolbe atya és társai a halálra várnak, senki sem ordít. Naponta egyszer rájuk nyitják az ajtót. A foglyok imádkoznak, vagy énekelnek. Egy nap aztán holtan találják őket, csak Kolbe atyában volt még élet. Karbolin injekcióval végeztek vele 1941. augusztus 14-én. Arca még holtában is megbékéltséget mutatott.

Aldozata nem volt hiábavaló, a megmentett honfitárs hazakerült családjához. 1971-ben jelen volt Kolbe atya boldoggá avatásán (VI. Pál pápa -). II. János Pál pápa 1982-ben szentté avatta. A legenda szerint gyermekkori álmaiban fehér és piros virágokat mutatott Szűz Máriának, utalásként ártatlanságára és eljövendő vértanúságára, hogy melyiket választja. Mindkettőt kérte. Későbbi élete és halála, mintegy ennek megvalósulása volt.

Kolbe atya a családok, újságírók, hírközlő szervek, a politikai üldözöttek, a foglyok patrónusa. A ferences szerzetesrendben, Lengyelországban és Japánban nagy a tisztelete.

Általában ferences szerzetesi habitusban, fémkeretes szemüveggel, rövid szakállal, fényképfelvétel alapján, magas homlokkal; vagy csikos ruhában (mint a koncentrációs tábor foglya) ábrázolják.

- AKI UTÁNAM AKAR JÖNNI, TAGADJA MEG MAGÁT, VEGYE FEL KERESZTJÉT, ÉS KÖVESSEN ENGEM, MONDJA AZ ÚR. -(Mt 16, 24)

AZ EGÉSZ VILÁG CSUPÁN EGY KESKENY HÍD

Emlékezés a Holocaust 60. évfordulóján a gyomai zsidó áldozatokra

A gyomai Zsidó temetőben június 20-án emlékeztek a 60 éve elhurcolt áldozatokra, akiknek a fele soha nem tért haza. Felújításra került az 1970-ben felállított emlékmű, amely név szerint örökíti meg az áldozatokat.

Elsőként Preisz György mondta el emlékező gondolatait, majd az egyházi szertartást Tóth Péter budapesti rabbi tartotta meg.

„Két angyal áll őrt és kíséri imánkat, amely most a magasba száll. Az Öröklét angyala, és a mélyből előtörő emlékeké.

Ahogy a költő mondja: „az élet kínálja gyümölcseivel a tavasz, a nyár, és kínálja borral a tél, de én már tudom, miből él a halott; a halott könnyekből él.”

A kijelentett szavak, az elmondott mesék és emlékeink előhozzák könnyeinket, amelyek gyöngyként a földre hullanak, és nem száradnak fel, hanem mindegyik igaz gyöngyben azok mosolya csillan meg, akikre emlékezünk, akikről mesélünk, akik ma nem lehetnek velünk. A milliányi mosoly, mint millió kedves szó biztat bennünket és tartja bennünk a lelket akkor is, amikor nagyon gyengének érezzük magunkat. Imáink, könnyeink és emlékeink

keresik az utat az eltávozott szülőkhöz, testvérekhez, kedvesekhez, családtagokhoz. Elrebegett szavaink, kéréseink, könyörgéseink olyan mélyről és őszintén jönnek, szinte imádkozunk

hözjuk, arcunkat kezünkbe temetjük, szemünket behunyjuk és ők ott állnak előttünk. És tudjuk ők meglátják könnyeink csillanását, meghallják halk fohászainkat, mert örök titok marad számunkra, hogy akiket annyira sújtott a történelem, hogy akik szinte mindent elvesztettek, hogy szerethették ennyire az embert? Mert az a nemzedék ismerte a titkot, tudták, ők tényleg tudták, milyen is az ha az érzelmek csodálatos színei, és szavai elvesznek ebből a világból és nem marad más, csak a végtelen egyhangúság. A szüleink, nagyszüleink a szívükben és szavaikban őrizték a színeket.

Az ember szerettei elvesztésével a biztonságát veszíti el. Lehetünk bármilyen erős fák, határozottak és nagyok, de a tápláló gyökerek nélkül, a szülők nélkül oly erőtlenekek és esetlenekek vagyunk. És ha ők már nincsenek, napról napra kell megkeresnünk, hogy mibe tudunk kapaszkodni. Meg kell küzdeni a holnappal, mert a bizonytalan ismeretlen ellenfél!

Ha lenne valaki velünk, biztos győzedelmeskednénk. Éppen ezért minden erőnkkel kapaszkodjunk
 folytatás a 159. oldalon
 kell az emlé-

A Magyar Szent Korona működik!

Kedves olvasó! A 21. század első napján, 2000. január elsején a Magyar Szent Koronát átköltöztették az Ország Házába. Sokan vagyunk, akik őszintén reméljük, hogy a Szent Korona az Ország Házában kedvezően befolyásolhatja a magyarság jövőjét. Hogy hogyan, és miképpen lehetséges ez, ehhez meg kell ismerkednünk a Szent Korona misztériumával. Szeretnénk méltóképpen elmondani, hogy miképpen lehetséges az, hogy a Magyar Szent Koronánk jogi személy, és legmagasabb rangú alanya a magyar államhatalomnak.

Ezen ismereteket Dr. Pap Gábor művészettörténész előadásának rövidített változatából, több részletben való közléssel szeretnénk közre adni. Kérjük, olvassák figyelemmel, mert olyan ismereteket szerezhetnek, amelyeket hosszú évtizedek óta eltitkoltak előlünk.

XV. rész

Ha a harmadik képet nézzük: ez már halmozati bűneset! Tudniillik, legalább háromszor kell eltörni az alkart, amíg elérkezik a kézhez. S az egésznek van valami gyűrűsféreg szerkezete. Ez azért feltűnő, mert a kéz mérete nem illik a fej méretéhez. A kéz mérete ugyanaz, mint a másik két képnél, de a fej méret sokkal nagyobb. Itt figyelj fel rá az a Bradák Károly, akit már említettem, hogy ennek nem is fennálló a keze, és ez a kép a Szent György képről van lekopirozva egy az egyben, és ettől az aránytalanság! 1790-ben nem tudtak bizánci módra kezét rajzolni. Egyetlen módszer maradt a hiteles képek kezét egy az egyben áttenni. Csinálunk ma is ilyet, rekeszhajtogatással, de ez nem hiteles! Ugyanez a Bradák Károly megnézte a másik három kezét is. Döbbenetes az eredmény! Egyetlen önálló tervezésű kéz sincs! Mindegyiket valahonnan leszedték! Innen az a sok idéten mozdulat. Ha megnézzük az eredetét, hogy oldják meg: 3 sorban 3 különböző módon, de csodálatosan. Tehát ő is tudja, a spirállal lehet visszafordítani a formát. Egy egészen fantasztikus tudásról van szó! Ezeket vessük össze azzal a Szűz Mária képpel, ami Káculiti triptichonon volt. Egyszerűen felháborító! Teljesen más megoldásról van szó! A három megoldás 3 különböző átfordítást mutat! Egyik zseniálisabb, mint a másik! Egyik egy teljes fordulatot ad. Itt arkangyalokról van szó. A

második esetben egy teljes pálya képét látjuk. Ez egy spirálmozgás, ezek harcosszentek. A harmadik esetben -orvos szentek- gyönyörűen megtervezve! Ezeket a kezeket nem törték el, megtoldották azt a pontot, ahol a kezét hajlítani lehet. Tartalmi rész! Azt szerettem volna érzékeltetni, hogy a cserélt képek nemcsak tartalmilag nem illelnek a sorba, hanem formailag is alatta vannak. Ha rangsorolom: az eredetieket művész csinálta, ami a Dukász kép és a másik kettő, az egy jóval alacsonyabb szint! Iszonyatos nagy a minőségi távolság, s aki foglalkozik a témával, azt nem lehet átverni! Az alsó korona képrendjéről van szó. S ha emlékszünk még a felső korona részen emeleteket és emeletes párosokat találtunk. Emelet a Teremtőerő forrásához, való közelség alapján minősült felsőnek, s alsónak! Azt jelenti, hogy egy hatás közvetlenül középről indul el, sajátos elosztás révén érkezik le a földközelpbe.

A fentiek inkább az elosztó, a Teremtés központjával vannak kapcsolatban, az alsók a földi elosztás alapján. A földre való közvetítés ez legyen méltó és korhoz illő! Itt kell megszűrni a tulajdonságokat. Mert ha ez földre szállva veszélyessé válik -mint Bertalan vagy Tamás esetében, ott nincs mese, azt meg kell szűrni, mert különben lejön a földre, mert ott földközelpben vagyunk.

Az alsó részen nagyon szépen látni, hogy az alsó rész belenyúlik a felső részbe,

az előző Pantokrátor képe. Ami rajta keresztül jön, az üzenetközvetítőre továbbtódik. Ezek az arkangyalok. Tehát jó hírek, Evangéliumnak a közvetítői, már itt elkezdődik egy polarizálódás. Ez azt jelenti, a két arkangyal felcserélhető! De eltávolíthatatlan is! Tehát az egyik oldalon Mihály ez az uralkodó jobbra felől van, a balja felől Gábiel. Szembenézetből természetesen pont fordítva! Itt most mindent az uralkodó személyhez kell viszonyítanunk, mert hiszen ráhat, és rajta keresztül hat! Azt jelenti, hogy jobb kéz felől így mondhatjuk a jobb féltke közvetlenül, elsődlegesen. Szent Mihály-i tulajdonságokkal van vezérelve. Ennek megfelelően a baloldali féltke gábieli. Az arkangyal egymás kiegészítő kettőt ad! Gábiel az Anunciáció anygala, ami azt jelenti, hogy egy információ formájában Teremtő erőt hoz be a világba, amely Teremtő erő magasabb szintre emeli ezt a mostani létformát. Ez az örömhír, mely nemzésértékű! Hogy miért mondjuk rá, hogy nemzésértékű? Azért, mert 9 hónapra rá születik meg Jézus! Az Emberfia! Nagyon lényeges, hogy Ő a jó Hírek hozásával hoz be egy olyan jó Magot, az emberiségnek, amitől az ha hajlandó ráhangolódni, magasabb szintre kerülhet. Mi történik Mihály oldalán? Ha én a Földre hozok le akármilyen jó a hír, mikorra az megvalósul óhatatlan, hogy hibákat követünk el a Földön, ezeket a hibákat kell visszametszeni s nem akkor, amikor már a világ lángba borult, hanem rögtön, amikor már az értelmezés első szintjénél vagyunk. Tehát a gábieli jó hírt hozó szerepnek óhatatlan meg kell felelni egy a mégiscsak bekövetkező rosszat vérezen visszaverő mérsékletnek.

Ennek felel meg a paradicsomi kiüzetést vérezen visszaverő feladatkör, de ennek felel meg az a Szent Mihályi feladatkör is, mely Apokalipszis könyvekben kap hangot, amikor is a Sántát sárkány formájában leveti a földre. Ilyet Gábiel soha nem csinál, mert ez nem az ő feladata! Ez tipikusan Szent Mihály-i feladat, de a kettő csak egymással kapcsolatosan tud működni. Ez azt is mutatja, hogy a Magyar Királyság minden eligazító jellegű hírt Felülről kap! Tehát szakraális királyságként működik!

Közreadta:
Kis Andrea

MadiZol

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszereket.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

Corvo bianco
Cipőipari Bt

MAGÁNVÁMRAKTÁR

Endrőd néprajza

Rovatvezető: Szonda István

Végrendelkezés

Tisztelt Olvasó!

Varjú J. Imre, *Szellemi és politikai végrendeletem... - című írásának utolsó, befejező részét olvashatják. A három egymás utáni számban közölt részletek együttese alkotja, a teljes, fennmaradt végrendelkezést (intelmeket). Tanulságos és érdekes olvasmány a mai embereknek is, hiszen jó tanácsai, mértéktartó paraszti gondolkodása, aktuálissá teszi számunkra, a XX. század első felében keletkezett írásos dokumentumot.*

„A jó papi, úri és tanult emberekkel jóban legyetek, őket tiszteletben tartsátok, mert ilyen uraktól sokat tanultok, és rajtatok sokat segíthetnek, úgy anyagilag, mint erkölcsileg. De azért óvatosak legyetek. En már sok úriembert ismertem és ismerek, akik énrajtam sokat segítettek és mondhatom, kevés volt olyan, akivel ki ne tudtam volna jönni. Nagy hibájuk, hogy a parasztembernek a vezetésből ott sem ...

...öltözött angyal és szent volt. Mert, ha én az Úr Istennek lettem volna, örök élettel ajándékoztam volna meg őt, s az egész világ kormányzását reá bízta volna, s nem lett volna sem háború, sem kommün. A másik volt egy katolikus pap: Lepsényi Miklós. Ez az áldott lelkű pap alapította meg a néppártot. Ez a párt akart lenni a népnek pártfogója és gyámoltója. Lepsényit beválasztották országgyűlési képviselőnek és ő, a szegény nép érdekében működött. Később a néppártba be lettek választva grófok, bárók és főpapok, és ezek az urak Lepsényit kidobták a pártból. Találkozott két függetlenségi képviselő, akik Lepsényit Budapesten, az utcán megbotozták és így ezen jólelkű embert lehetetlenné, tették. Volt pedig ez azért, mert Lepsényi a népnek igaz pártfogója volt.

Az embereknek bajaitokról, különösen családi bajtokról soha ne panaszkodjatok, mert az emberek aztán rendszeren kikövetelik, hogy és mint van sorsotok. Azután ha jól megy dolgotok, haragszanak, irigykednek, ha bajban vagytok szemetekre hányják, kinevetnek. Azért ha bajban vagytok, soha ne panaszkodjatok, ha jól megy sorotok, ne dicsekedjétek. Ha bajban lesztek, menjetek olyan emberhez, aki tud és akar rajtatok segíteni, ennek elmondhatjátok bajtokat.

En is sokszor voltam nagy bajokban. Panaszkodtam mindenkinek és mi történt? Volt egy pár ember, aki kigúnyolt és szemembe nevetett. Végtelenül bántott. Sírtam, panaszkodtam József bátyátnak, mint jó testvéremnek; ő azt felelte: Ugy kell, minek panaszkodsz! Dicsekedj, majd akkor az emberek haragszanak és irigykednek. Tehát ezt is, mint a többit leírtam; rajtam történt meg. Ilyen az embereknek egy nagyobb része, nem érdemes velük barátságot kötni; azért vigyázzatok.

X. rész. A politika és közügyek

Közügyekkel ne igen foglalkozzatok. Ha valaminek beválasztanak benneteket, fogadjátok el; ha sok anyagi károtok nem lesz benne. Viseljétek magatokat szerényen, ne legyetek reá büszkék. Akik hozzátok mennek, bánjatok velük szépen. Durván, gögösen soha senkit el ne igazítsatok, hallgassatok meg mindenkit. Ha esetleg a nép pártot benneteket...

Politikával egyáltalán ne foglalkozzatok, mert nem becsületes embernek való. Semmiféle politikai pártba be ne iratkozzatok soha, egy fillért be ne fizessetek, mert ezen pártok mindegyike a maga önző érdekét akarja érvényre juttatni a másik osztály rovására és mind azt hazudja, hogy a többi mind gazember, csak ők a szentek és igazak.

Hiszen az a bajunk, hogy minden osztály és foglalkozásbéli a másikat akarja nyomni és megsemmisíteni és külön pártba alakult; így akarják ők ezt a szegény nemzetet boldoggá tenni. Ezen pártokat mind fel kellene oszlatni, és csak olyan, pártot lehetne pártfogolni, ahol minden osztály és minden foglalkozásbéli benne volna. De ez nem lesz soha, mert ezt maguk a vezetők nem akarják, mert akkor sokan nem lesznek vezetők, és ezzel elesnek a jólétől és dúsiakodástól, amit sok szegény ember nekik megkeres.

Vigyázzatok, ha politikai áramlat talál jönni, amelyik az urak hatalmát le akarja törni, abban a világ minden kincséért, gazdagságáért részt ne vegyetek, mert az urak a vezetését a kezükből soha semmiféle körülmények között ki nem engedik és rettenetes bosszút állnak érte, irgalmatlanul bánnak azokkal, akik a vezetését az ő kezükből ki akarják venni, amint ezt a világtörténelem igazolja."

Forrás: Endrői Tájház Dokumentum tára (másolatban)

Bal oldalon Varjú Imre, jobbról Varjú Tamás (Varjú József ny. tanár nagypapa), középen az édesanya: Varjú Józsefné Hunya Anna (1848-1942)

Gyoma néprajza

Rovatvezető Cs. Szabó István

Határok, határbejárás, „határvillongások” a XVII-XVIII. sz-i Gyomán V. rész

A 18. század közepére Gyomán /is/ a kezdetben tágas határ egyre „kevesebbnek” bizonyult a lakosság lélekszámának növekedésével, különösen a jobb minőségű „eke alá való” földek fogytak el, valamint legelő-és rét, melyeket árvíz nem fenyegetett. A lakosság növekedő földigénye arra vezetett, hogy a szomszédos helységgel Dévaványával kerültek összeütközésbe a gyomaiak. Itt „túl a Körözsön” való részeken elsősorban nem a szántóterület növelése, gyarapítása érdekében akartak újabb területeket a helység határához kapcsolni, hanem a növekvő külterjes állattartás számára kellett újabb legelők. 1750-ben a földesúrtól Gyoma megkapta a Póhalmi pusztát, /hajdanvolt Apróhalomegyháza török hódoltság végén s a 18. század elején a „rácjárásor” véglegesen elpusztult helység határa/.

Ezt szerették volna a /déva/ ványaiak is birtokba venni, mivel a hódoltság alatt 1700-ig az ő használatukban állott, de a földesúr ennek ellenére a gyomaiaknak adta. A gyomai bírák 1770-ben fel is osztották a lakosok között. S ezzel kezdetét vette a „határvillongások kora”. Különösen kemény csaták zajlottak, még az 1241. évi tatárjárás idején elpusztult Varsányegyháza területén áthúzódó gyomai -/déva/ ványai határ mellett.

A földesúri végzés ismeretében elébbi IV. részben leírt jegyzőkönyv alapján ezért mondta /déva/ványai nemések hadnagya Nemzetes Dékány János uram a gyomaiaknak, hogy tudja azt; gyomaiaké a póhalmi föld, urak ha-

missága tette ezt így, hogy egymást nyúzzuk, de akkor is!...

„Helységünk Fő Bírása Szabó János Úr, Nagy Eskütyével edgyütt a Széna hordókat meg tekinten ki menvén s azokat nem találván, ottan kívül vontató Gyomai Lakósók, Tőke János, Kis Miháj, János, Rác István és Szőke Miháj mondták, meg, hogy a Ványaiak el hajtották őket. Megvárván vissza jöveleket már akkor nemis lévén több bogja háromnál hármokat a három mellé állították s mikor éppen megrakodtak hát ott terem Dékány János egynehányad magával voltak leg-alább tizen ketten, kik közzül meg esmerték ezeket úgy mint Dékány János, Bige György, Tót István, Boda László, Pap János, Vad György és a Balai Csösz. Kik akkor is először a rakott Szekereket akarták vissza forgatni, s hajtani Marjai Kis János Szekerét a bé rakott boglákhöz közel vissza is fordították és egyik lovát úgy le ütötték, hogy mingyárt a földre le esett és sokáig ott hevert. A' Gyomai Helység kotsissa Sárfi Gábor ugrott le a szekérről egy vas villával és nyomta el őket a Szénás Szekerek mellől, ennek is eleget kiáltozták mondván; Lödd le a lábát az ördög teremtettének. Az után a Szénás Szekerek el menvén onnat és Bírak Uraimék csak magok maradván a Falu Szekerével, hasonló fegyveres kézzel bírak Urakra támadtak, a gyeplüket meg kapkodván és a Lovakat vervén el akarták a Szekeret magokkal együtt hajtani, s mindnyájokat veréssel, lövéssel fenyegették. Kérdezvén

Fő Bíránk töllok Mitsoda föld ez ahol ezen Violentiat /=erőszakosságot/ tészitek? Arra feleltek magok is hogy Póhalmi földön vadnak, de azzal semmit sem gondoltak, hanem azomba történt hogy mind azon három Széna hordó mind más Póhalmon dolgozó emberek látván látva Bírak Uraimékat

veszedelemben frogni, ki gyalog, ki Lovon kezekben kapott rakontzákkal /=szekéroidalak, rakományok megtámasztására szolgáló hosszabb-rövidebb kb. 10 cm átm.-jü rudak/ s villákkal arra indultak, úgy is más határan igen szemesek lévén a Ványaiak, távulról meg látván ezeket és úgy kezdetek aztán tágétani Bíró Uramékon s úgy nem hajtatták el.” /ti.a szénásszekereket/.

„1775. szeptember 7.-én Fekete Miháj keze alatt való egy Ványai Lovat /mely a'mint mondatik Bigéjé volt/ s a' mellett a magájét is, Fekete Mihájét, egyet, Póhalmi földről a Pusár/Pösara, Pösár „módosult” Pusárrá/ szelibül Ványai csikós iccakának idején ellopta.

Szept. 26-án Fekete Miháj hat Ványai Lovakat a' sérelem nélkül hagyatott Póhalmi Kölesbül bé hajtott. Szept. 27-én A 'Maga Lovát Fekete Mihájnak kezébe Szolgáltatván vissza Ványai Ember, Fekete Miháj is a' Ványai Ember több Lovait is vissza atta, hanem tsak egyet tartott meg Magánál azon egy Ványai Lóért, mejett keze alól a Ványai csikós el lopvann vissza nem adák kezéhez, de kísübbet ez is vissza adódott. Október 15-én hajtotta el ványai Csikós Szappanos Mihájnak egy ökrét. Űgyszinte Kováts Mihájnak három ökrét, a Gyomai ökor Csordáról, mind a Csorda, mind Tuba Miháj Gulyája akkor edgyütt lévén, a'Széles Ér szelibül a Nádhoz közel, de ezek osztán haza kerültek. Okt. 28-án Szappanos Lovát mejjen azon ellopott ökröket kereste kirángatták alúlla, de haza került, Szappanos haza hozta. November 9-én hajtották bé Szappanos Miháj és Kováts János, Ványai Bogya Miháj tíz darab ökrét a Kerek tóbül, az Őri színája mellül, de visszabocsájtották ezeket tserébe.”

Cs. Szabó István

W SZONDER W

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

EGYEDI
CIPŐGYÁRTÁS!

34-től 48-as méretig
női és férfi alkalmi és utcai modellek.

DEFORMÁLT LÁBRA IS, igény szerint.

Természetes alapanyagokból,
Rövid határidőre készítjük a cipőket.
MÉRETFELVEVŐHELY: HUNGELL KFT
Gyomaendrőd, Fő út 140/2. Tel.: 06-30 283-42-60

Temetőkből emlékkertek

Az alföldi helységek régebbi állandó „díszítőjelző”-je volt a „porfészek”, ami főként arra az állapotra utalt, hogy ha a községen a kocsiúton — ami földutat vagy legjobb esetben makadámutat jelentett — végigzörgött egy-egy szekér vagy végigrobogott egy idetévedt autómobil, motorkerékpár, sűrű felhőkben szállt a por, mint ősszel a liszt a malomban, befedve vastagon az akácfák lombjait, a kerítéseket, az emberek ruházatát. Ez alól Gyoma és Endrőd sem volt kivétel, s ha mára — az aszfaltozott utak építésével — sokat javult is a helyzet, még mindig kevés a zöldterület a két településen, bár a városközpontok fás, parkos, szökőkutas főttere a kényelmes padokkal, a Holt Körösök ölelésében, igazi szemet-lelket nyugtató pihenőhely. S a parkok, a ligetek nemcsak a por ellen jelentenek védelmet, hanem egy kis hűs pihenőt is adhatnak a hosszú utat járó gyalogosoknak és kerékpárosoknak, hiszen a két település közlekedése máig sincs megoldva.

De nemcsak a fentiekért javasoltam a gyomaendrődiek 2000. évi világtalálkozóján a régi, használaton kívüli temetők emlékkertekké való alakítását: ezek telve vannak történelmi, településtörténeti, néprajzi, s gyakran művészettörténeti érdekességekkel, értékekkel; s a kellemest a hasznossal kapcsolhatnánk össze, ha gondozott, ápolat, padokkal fölszerelt, virágos, szép emlékkertekké, pihenőhelyekké alakítanánk őket, arról nem is szólva, hogy itt nyugvó ősainknek is tartozunk annyival, hogy szépen rendben tartjuk végső nyughelyüket.

Akkor elhangzott gondolataim, javaslataim megragadták a Gyomáról elszármazott Köhler Mihályt (mezőgazdasági

mérnök, egyetemi tudományos kutató Debrecenben): idén, a gyomaendrődiek újabb találkozásán pártfogolóan föllelventette a témát, arra is utalva, amit korábban már velem külön is közölt, hogy a megszüntetett mezőgazdasági birtokokon a területek régebbi arculatát, jellegét őrző ún. „refugium”-ok, menedékhelyek, pihenőhelyek kialakításával is foglalkozik, tehát az emlékkertek ügye voltaképpen „szakmájába vág”.

Első felszólalásomban, 2000-ben a régi gyomai református temetőt hoztam szóba (a Kató József utcában), de a Kiszréti temetőre is gondoltam, amely éppúgy megérdemelné ezt a védelmet és átalakítást, mint Endrődön a régi Szarvasvégi temető, vagy az endrődi zsidó és a közelében levő Gyomavégi temető.

Gyomán a régi református temető a gyomai parasztművész, Papp Zsigmond szoboremlékei miatt is megérdemli a fokozott védelmet és figyelmet; de itt található Gyoma híres énekszerző református lelkészének, Kálmán Farkasnak síremléke is, annak az Istók József szobrászművésznek domborművével, aki a gyomai Hősök emlékművét is készítette a 48-as öreg honvéd és az első világháborús fiatal katona alakjával. Sok néprajzi érdekessége is van

Szilágyi Ferenc

Papp Zsigmond

A földben míg járt ekevassa, fölötté az égen szánta pacsirta finom éneke az azuron: titkos mesterei – s lent pipacsok meg búzavirágok; vászna a kék ég lett s szobra anyagja a föld; s ő, aki villanyelet faragott: szobrokba lehel vala lelket véstől forgatván: s Sinka, Szabó Pali néz ránk a műhelyben; s „A Kaszás s a Paraszt” remekében domborul őseréje; s temploma tölgykapuin ott a kenyér és bor: földnek meg az égnek a kincse, melyből szent vacsorát egykor Urunk terített; s ő most mint művész vendégli kenyérral, borral a népet: jól forgatván meg égi talentomait. Népfí, s presbiter is: föld- s égnek a titka tudója, őrzí neved bölcső-helyed, az orgonaszó melynek sípsorait elméd tervezte, s amíg szól, sújthat a sanda Kaszás: áll a kalászfjed: élsz!

ezeknek a régi temetőknél: valóságos szabadtéri múzeumok; kevesen tudják ma már, hogy az egymás mellé temetett házaspárok fejfái közül (ezek még a régi „csónakos” fejfák emlékét őrzik alakjukkal, a régi pogány kori hiedelemre utalva, hogy a túlvilágra csónakon eveznek át a lelkek) a magasabb a férj, az alacsonyabb a feleség emlékét őrzí. A reformátusok kereszt helyett szomorú fűzfát faragtattak a fejfákra. A régi síremlékek feliratai az itt lakóknak, a helytörténet iránt érdeklődőknek valóságos történelemkönyvet jelenthetnek, azon túl, hogy a városalapító és –fenntartó ősök tisztelete és emlékének ápolása természetes kötelességünk.

Köhler Mihály azt is fölvetette, hogy a gyomai régi református temetőben egy emléktáblán el kellene helyezni azoknak a névsorát, akik e temetőben voltak/vannak eltemetve, de a Kenyérgyár építésekor a hozzátartozóknak nem volt módjuk exhumáltatni szeretteik hamvait. Ennek az emléktáblának az elkészítéséhez magam is szeretnék hozzájárulni. Egyben javaslom, hogy az emléktáblára kerüljön rá Papp Zsigmond fadomborművének: *A Magvető és a Nagy Arató (Kaszás)* rézdomborítású, vagy kőbe vésett másolata. Örvedetes, hogy Köhler Mihály felszólalása után, majd a Gyomán 60 éve konfirmáltak pünkösdi találkozója nyomán máris mintegy 40 000 forint egybegyűlt e nemes célra.

Felkérjük azokat, akiknek a református temetőben hozzátartozóik vannak, támogassák az elképzelést. Azok segítségét is várjuk, akik egyetértenek azzal, hogy a temetők rendezésre kerüljenek és legyen egy szép emlékkert Gyomán.

A befizetéseket a Gyomai Szülőföld Baráti Kör számlájára várják:

Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet gyomai fiókja 53200125 — 11046295

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.”

Kós Károly, 1925.

A Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ) 38 jelöltje szerzett polgármesteri mandátumot a június 20-án tartott helyhatósági választásokon. Ezzel 186-ra növekszik a szövetséget képviselő polgármesterek száma. Négy évvel ezelőtt 146 helyet szerzett a szövetség.

A Kárpát-medencei autonómiatörekvéseket hangoztató magyar szervezetek által Szegeden május 29-én aláírt együttműködési megállapodás alapján tartotta meg alakuló ülését Nagyváradon a Kárpát-medencei Magyar Nemzeti Tanács (KMMNT). Ezen ott volt az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács, a Székely Nemzeti Tanács, a Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége, a Mura-vidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség, a Kárpátaljai Magyarok Kulturális Szövetsége, a Vajdasági Magyar Demokrata Párt. Nem vett részt: az RMDSZ, a Felvidéki Magyar Koalíció Pártja, és a Vajdasági Magyar Szövetség.

Tökés László református püspök az ülésen elmondta, hogy az autonómia lehet a kikristályosodási pontja a magyarság újbóli egységének. Csapó József a Székely Nemzeti Tanács elnöke beszédében azt fejtegette, hogy az önrendelkezés nem más, mint a szülőföldön való megmaradás alapfeltétele.

A határon túli szórványtelepüléseken magyarul szolgálatot teljesítő 1524 lelkészből 370 lelkész kap kiegészítő támogatást. Azok a lelkészek jogosultak erre, akik magyar nyelven teljesítik lelkészi szolgálatukat, Románia, Ukrajna, Szerbia és Montenegró 5 ezer fő alatti határon túli szórványtelepülésein.

Létavértesen új határátkelőhely került átadásra. Ezzel közel 100 km kerülő utat spórolhatnak, akik ezen az átkelő helyen jönnek-mennek Romániába. Az átadáson ott volt mindkét érintett ország miniszterelnöke. Medgyessy Péter ezt követően előadást tartott a fiatalok Tuszánfűrdői Szabadegyetemen, ahol Békés megyéből Orosházáról is ott voltak MSZP-közi Alapítvány támogatásával fiatalok.

Szatmárnémetiben újra lesz magyar nyelvű tv adás.

legnagyobb birtokokat kell hozzájuttatni a teljes európai agrár-támogatási kerethez. Sőt rá kell döbbsenünk Európát, hogy ostobaságot művel, amikor a kisebb birtokokat támogatja, és ennek jegyében modulációról, degresszióról, a nagybirtoktámogatás csökkentéséről beszél! A Koppenhágában elért „eredmények” kétségtelenül e stratégiai elképzelés megvalósítását tükrözik!

*Ángyán József agrármérnök
A gödöllői Szent István Egyetem Környezet- és Tájgazdálkodási
Intézet igazgatója*

*Folytatás következik
Köze adta Dr. Giricz Katalin
Közgazdász*

MÉG MINDIG ÉS ÚJRA: MI TÖRTÉNIK ITT A VIDÉKKEL?

II. rész

- Az ún. kedvezőtlen adottságú térségek normatív, földalapú támogatása a gyenge termőhelyi adottságú, a hegy és dombvidéki lejtős, illetve a környezet és/vagy természetvédelmi korlátozások alá eső területek, valamint a demográfiai és/vagy foglalkoztatási szempontból hátrányos helyzetű térségek gazdálkodóinak jövedelem kiegészítését szolgálja. E kifizetések felső határa ma az EU-ban 200 euró/ha/év, azaz mintegy 50 ezer forint/ha/év.

- Az ún. félig-önellátó gazdaságok egyszerűsített, normatív támogatásának összege 2004-ben 1000 euró/gazdaság lesz. Ez a 10 hektár alatti területű gazdaságok célzott támogatási formája lehet.

- Végül a termelői csoportok létrehozásához nyújtott vidékfejlesztési típusú támogatás a csoport termelési értékétől függően 50-100 ezer euró/csoport/év, és a megalakulását követő 5 évben folyósítható. Ez az eszköz egyúttal jelzi az európai agrárpolitika azon stratégiai elképzelését, hogy kis mozaikokból - családi gazdaságokból - építkezve, de azok piaci versenyképességét társulásokkal megteremtve kívánja az egyéni gazdálkodás és tulajdonosi szemlélet, valamint a méretökonomia előnyeit egyesíteni. (Ez az elképzelés gyökeresen eltér attól, a nagy latifundiumokra, nagybirtokokra és bérmunkára épülő agrárstratégiától, mely saját „agrarelitünk” fejébe macakcsul befészkelte magát, feltételezve, persze, hogy ők lehetnek a néhány ezer megabirtok tulajdonosai. Így a vidékfejlesztés témakörével foglalkozó FVM vezetői értekezleten valószínűleg nem véletlenül hangzik el: „A termelői csoportok létrehozása minimális szinten van, így is kell kezelni!”)

A felsorolt támogatási formák többsége a készülő Nemzeti Vidékfejlesztési Terv (NVT) valamint az Agrár- és Vidékfejlesztési Operatív Program (AVOP) hazai és brüsszeli jóváhagyásától függően 2004-től, EU csatlakozásunktól lesz elérhető, ha Magyarországon ennek intézményi, ellenőrzési, nyilvántartási és egyéb feltételeit kialakítja... Ezek várhatóan az EU-ban is növekvő, tartós támogatási formává válnak. Am, ha mindez igaz, márpedig az, akkor miért nem hallani szinte semmit minderről, kik és milyen szándékok mozgatják az eseményeket? Mit mutat ebből a szempontból a koppenhágai megállapodás, és mire utalnak az azóta is sokasodó vészjósló jelzések?

A koppenhágai megállapodás agrárfejlesztési és a mögöttes szándékok:

A koppenhágai megállapodás agrárfinanszírozási fejezete alapján az alábbi témák szempontjából fontos megállapítások tehetők.

- Az 1. ha mezőgazdasági területre jutó közösségi források 3 éves teljes értékét tekintve Magyarország ebben a 6. helyre került.

- A termeléshez, mennyiségekhez, „kvótákhoz” kötött ún. 1. pilléres régi típusú közösségi agrártámogatási keretek tekintetében Magyarország a második legnagyobb hektáronkénti értéket érte el, amely a legjobb adottságú 3-3,5 millió ha terület, zömében gabonatermelő nagyüzemeinek versenypozícióit hivatott javítani. A Világgazdasági Kutatóintézet szerint e források „... mintegy 90%-át a regisztrált termelők nem több mint 5%-a fogja élvezni... A nagytermelők lesznek olyan helyzetben, hogy a támogatásokhoz hozzájussanak... Ha a támogatások elosztásának fenti egyenlőtlensége beáll, akkor erőteljes polarizáció kezdődik majd az agrártermelők között, és nőni fog az agrárszektor elhagyók száma.”

- A 2. pilléres vidékfejlesztési (ökoszociális) agrártámogatási keretek tekintetében Magyarország a 10 ország közül az utolsó helyre került, szinte esélyt sem adva a kevésbé jó adottságú és egyúttal jelentős munkanélküliséggel küzdő mintegy 3 millió ha mezőgazdasági terület 900 ezer mikro-, kis és középbirtoka, a vidék igen jelentékeny része, az itt élő családok és a természeti környezet számára.

A Koppenhágában elért eredmények furcsa, bár nem meglepő törekvéseket tükröznek!

Ezek ismeretében meg kell állapítanunk, hogy igaza van a külügyminiszternek, amikor azt nyilatkozta: „A csatlakozó országok eltérő tárgyalási stratégiát követtek.” Ezekről a törekvésekről sok mindent elárulhat egy európai agrárüggyel foglalkozó, a magyar tárgyalódelegációhoz közel álló tanácsadó cég stratégiai tanulmánya, amely egyebek mellett a következőket javasolta: „... A magyar agrárpolitika a „felső harmad” gazdálkodóira koncentráljon, és minden rendelkezésére álló eszközzel erősítse meg (ár)versenyképési helyzetüket. A fő feladat az ártermelő üzemek jövedelemtermelő képességének erőteljes növelése... A CAP köréből kikerülő, „üzemek” jövőképét ki kell dolgozni... és szociális politikai eszközökkel kell biztosítani fennmaradásukat... Agrárpolitikáinknak rendkívül fontos feladata tisztázni az Unió szakértőivel, hogy a ...háztartások túlnyomó többsége nem fog agrártámogatási alannyá válni a csatlakozás után. Ez máris sok félreértés okozója Brüsszelben.”

Ez világos beszéd! A birtokok kétharmadával egyszerűen nem kell foglalkozni, hanem a felső egyharmadot, a

Evangélikus Oldal

Úgyhogy mi mostantól fogva senkit nem ismerünk test szerint: ha ismertük is Krisztust test szerint, most már őt sem így ismerjük. Ezért ha valaki Krisztusban van, új teremtés az: a régi elmúlt, és ime: új jött létre. Mindez pedig Istentől van, aki megbékéltetett minket önmagával Krisztus által, és nekünk adta a békéltetés szolgálatát. Isten ugyanis Krisztusban megbékéltette a világot önmagával, úgyhogy nem tulajdonította nekik vétkeiket, és reánk bízta a békéltetés igéjét. Tehát Krisztusért járva követségben, mintha Isten kérne általunk: Krisztusért kérünk, béküljete meg az Istennel! Mert azt, aki nem ismert bűnt, bűnné tette értünk, hogy mi Isten igazsága legyünk őbenne.

2Kor 5,16-21

Kedves Olvasó!

Közös gondolkodásra hívok most mindenkit ezeken a sorokon keresztül a békéltetés szolgálatáról, az Úr szent vacsorájáról.

A harc, a küzdelem az élet és a világ mozgatórugója. Egy ókori görög filozófus gondolata ez, és lehet vele egyetérteni, illetve lehet vitatni a jogosságát.

A világ, az életem mint hadszíntér...

Kénytelen vagyok beszélni, itt nincs alternatív szolgálat. Mindenért meg kell küzdeni.

Sajnos már el sem tudjuk képzelni a világot harcok, küzdelmek nélkül. Világbéke? Utópia, elérhetetlen vágyalom, gyermekmese.

Vajon milyen lenne? Talán bele tudnánk azért szokni. Talán még jól is esne azt látni, hallani, hogy nem oltanak ki sehol emberéleteket.

Görög filozófusok eszménye semmivé válna.

Valahol azonban láthatatlanul dúl a harc. Nem tudósít róla a híradó. S nem múlnak rajta emberéletek.

Ez a hadszíntér az egyes emberi lélek. Mindenkinek a sajátja. Itt a küzdelem saját magam ellen folyik. A kétségeim, vágyaim, gyávaságom vagy épp elbizakodottságom ellen.

Az Úristen keze nyoma küzd bennem; nem hagy nyugodni. Sokszor kétségbe ejt; magamra hagy, porig alá.

Vesztésre állok. Egy szál magamban.

Belső béke, nyugalom, lelki béke. Elérhetetlenül távolinak tűnik.

Elérhetetlen. El akarom érni. Szükségem van rá.

Szükségem van rá, hogy lélegezni tudjak, hogy mások szemébe nézhessek. Hogy elfogadhassam végre önmagam.

Harcban állok. Harcban állok önmagammal. Harcban állok Istennel.

Ő haragszik rám, én haragszom rá. Semmiképpen sem irigylésre méltó állapot. Jobb minél előbb kimászni belőle.

Jó lenne elővenni a fehér zászlót, s meglengetni: Ennyi. Elég volt. Békét kérek!

Jó lenne lépéseket tenni. Nekem indulni az Isten felé.

Indulj!

Merre? Hogyan?

Nem tudok. Tehetetlen vagyok.

Egyhelyben állok csak. Mozdulatlanul. Nem is látom az ellenfeletem. Eltűnt mellőlem az Isten.

Önmagamot látom csak. Bár jobb lenne sokszor, ha nem lát-nám. Nem jó szembenézni a tökéletlenségemmel, a tehetetlenségemmel. Mozdulatlan vagyok.

Valaki más mozdult meg. Valaki más indult el felém.

Ő maga érkezett meg. Emberként a világba. Megváltóként, testvérként, Krisztusként.

„Isten a Krisztusban megbékéltette a világot önmagával.” Ő a békeiséget szerző.

Tőle jön a békeiség.

Megbékéltet önmagával. Engem is. Sőt, ő kér, béküljek meg vele. Nem fehér zászlót tart a szemem elé, hanem felfelé irányítja a tekintetemet.

Fel a hegyre; amelyet Golgotának neveznek. Fel a keresztre, ahol ártatlanul egyszülött Fia szenvedett. Szüvedett értem, az én büneimért.

Ő bűnhődött értem, küzdött az egész világ ellen, a Sátán ellen.

Ő győzött. Legyőzte a halált, legyőzte az én bűneimet.

A győzelem jelét láthatod az oltáron. A keresztet, amelyen még ott függ a halott Krisztus. De te tudod, hogy mögötte ott van az üres sziklasír is.

Értem, érted üres a sír!

A győzelem jeleit veheted magadhoz. A megbékélés jeleit a győztes Krisztustól.

Testét és véré. Bűneid bocsánatát.

Békességet és bocsánatot izlelsz a kenyérben és borban. Hihetetlenül drága ajándékot, páratlant, megismételhetetlent.

Ajándékot kapsz.

Isten ráébreszt, hogy soha nem volt és soha nem is lesz az ellenfeled. Nem harcol veled, ellened, de küzd, teljes erejével és hatalmával küzd érted!

Békességet ajánl fel; sőt békességet teremt benned; békességet teremteni hív téged is az emberek között.

Látja bűneidet, küzdelmeidet, az örömedet és hálaadásodat.

Vár téged! Keres! Hív!

Nála őszintén szembenézhetsz önmagaddal; a bűneid helye is az ő kezében van.

Asztalához hív, hogy erőre kapj.

Asztalához hív, hogy igazán közösségbe kerülj az ott lévőekkel.

Asztalához hív, hogy onnan megtisztulva indulhass tovább. Indulj az otthonodba; a régi közösségbe, de Ő ott is melletted áll.

Atyaként és nem ellenségként; melletted és nem veled szemben.

Úgy indulhatsz, hogy Ő már eléd érkezett.

Kihívott a tehetetlenségéből, a magányodból, új életre hívott.

Olyan életre, amit az Ő irgalmas szeretetében, a vele való közösségben élhetsz.

Horváth Anikó, evangélikus lelkész

Gyülekezeti alkalmaink:

Istentisztelet:

vasárnap 9 órai kezdettel a gyülekezeti teremben (Minden hónap 2. vasárnapján úrvacsorai alkalommal.)

Kedves Szülők! A 2004-2005-ös tanévben induló konfirmációi előkészítőre és gyülekezeti hittanórákra a nyáron folyamatosan lehet bejelenteni a gyermekeket (konfirmációi előkészítőre 12-13 éves kortól) a hivatal telefonszámán.

Hivatali elérhetőség:

Telefonon egyeztetett időpontban.

Telefonszám (hétköznap 9-17 óra között): 56/352-437

Alkalmainkra minden Testvérünket és Érdeklődőt szeretettel várunk!

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

Simai Mihály: JÁNOSBOGÁR

Lámpását lóbálja
szentjánosbogárka:
a vaksi vakondnak
jó szívvel ajánlja.

- Figyelem, figyelem!
Csudajó zseb-elem!
Maga a pénzt adja,
én meg be-
zsebelem.

Kiss Anna: TUDAKOLÓ

Haja kóc
hegyi móc,
az a város
ott Grabóc?

Az a város
nem Grabóc.

Takompóc
bergengóc,
az a város
ott Grabóc?

Az a város
Nem Grabóc,
Én sem vagyok
Takompóc!

Csoóri Sándor: HELYSZÍNEK

Nem volt soha számaryom,
bár születtem Zámolyon.

Lovam sem volt, vértsem sem,
noha éltem Vértesen.

Rokonaim Vereben
százan voltak kereken.

Bakos bátyám föld alatt
most is gyöngy-búzát arat.

Gyöngyös, Gyöngyös, dombodon
volt két hétig otthonom.

Csongrád, Makó, Tisza-part,
nyár-kezetek kitakart.

Halon éltem hetekig,
himbált a víz Szegedig.

SPORT

A gyomaendrői utánpótlás csapatainak bajnoksága is véget ért.

A nagyon fiatal serdülőcsapatunk Gál István vezetésével a 13. helyen végzett.

Erről a csapatról elmondható, hogy ha a jövőben is ilyen szorgalmasan edzenek, valamint a szülők anyagi segítsége is megmarad (pld. a futballcipőket is a szülők vásárolták meg), akkor a jövőben sok sikerben lehet részük.

Az ifjúsági csapatunk végig versenyben volt a bajnoki cím megszerzéséért. Nagyon színvonalas mérkőzéseket játszottak, sajnos a bajnokság befejezése előtt 3 fordulóval térdre rogytak. Egy hétvégén két bajnoki mérkőzést játszani sok volt! A csapat 5. helyen végzett.

A jövőt illetően - ha tanulmányaik engedik - biztos, hogy közülük többen a felnőtt csapatban is helyt fognak állni, mint ahogy már az elmúlt bajnokság során is 8 játékos bemutatkozott a felnőtt csapatban. Az, hogy a felnőtt csapat nem úgy szerepelt, ahogy az elvárható lett volna, nem ezeken a gyerekeken múlt.

Összegezve: a jövő építése már évek óta folyamatos, sajnos, a legügyesebb saját nevelésű játékosaink sorsa elvándorolnak tőlünk. Ennek okait vizsgálva megállapítható, hogy részben az iskolai tanulmányaik, részben az elhelyezkedési gondok miatt máshol próbálnak szerencsét.

Sajnos a felnőtt csapatból is sokan elmentek. A vezetőség mindent megpróbál hogy új játéko-

szükség anyagi lehetőségek jelentik. Remélhetőleg a régebbi játékosokból sikerül néhányat visszahódítani, és az „ifjú” csapatból is többen kerüljenek a felnőtt csapatba.

sokat szerezzen, a problémát első sorban a

Fénykép:

Gyomaendrőd Barátság SE csapata:
Álló sor: Gyuricza Máté, Varga Tibor, Kiss Imre, Tóth Csaba, Uhrin Tamás, Szurovecz Tibor, Timár Richárd, és az edző Pelyva Miklós
Guggoló sor: Fekécs László, Vinkovics Norbert, Alt Zsolt, Dávid Ignác, Tóth László, Beinschróth Zsolt, Kiss Gábor, (hiányzik a képről: Timár Attila)

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETRE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerli sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

Fiatalokról fiataloknak

NAGYENYED-GYOMAENDRŐD

„Barátság hét”

Az 1999-es év jellegzetes dátum volt a 2. sz. Általános Iskola tanulói, szülei, és nevelői számára. Ekkor kezdődött kapcsolatfelvétel Gyomaendrőd testvérvárosának Nagyenyednek egy román tannyelvű iskolája és iskolánk között.

Azóta minden nyáron, évenkénti váltásban meglátogatjuk egymást. A találkozásainkat „Barátság hetének” nevezzük. Eddig több mint 40 tanuló jutott el Nagyenyedre, nevelőink közül pedig 10-en. Ahhoz, hogy testvérvárosunkból vendégeket fogadjunk, a mi tanulóink, szülei és nevelőink segítőkész hozzáállására is szükség van, hiszen az enyedi gyerekek és nevelői elszállásolásáról, étkeztetéséről a programok összeállításáról, költségeiről közösen gondoskodunk. Örülünk, hogy városunk önkormányzata is tud ehhez anyagi támogatást adni.

Hogy miért is jó ez a barátság? Részben megismerjük egymás országát, bemutatjuk városunk nevezetességeit, gyerekeink más országok játékeit is megtanulják, a nevelők a tanítás sokféleségéről, értékelésekről, pedagógiai programokról konzultálnak.

A csoportokat Fülöp Istvánné igazgató vezeti, a tolmácsunk Hornokné Ollár Mária, aki nagyon jól beszéli a román nyelvet, a szervezésekért Veres Antalné a felelős.

2003-ban mi voltunk a fogadóiskola, 12 gyerek és 5 nevelő látogatott meg bennünket. Egy hét folyamán sikerült bemutatni városunkat. Jártunk a Kner Nyomdában, és a múzeumában, a Tájházban, a református és katolikus templomokban, vidám dal és sportvetélkedőket szerveztünk, számítógépes és kézműves programok voltak, a papírméretes fortélyait ismertük meg közösen, melyet az egyik román tanító néni vezetésével a nagyenyedi iskolában is alkalmaznak. Sikerült vendégeinkkel eljutni Szegedre, Ópusztaszerre, Szarvasra az arborétumba, a tűzoktelepre Dévaványára, a Fazekas zugba az őshonos szürkemarha gulyát is megnéztük. A magyar ételek és sütemények is izlették vendégeinknek.

2004. június 22-én hajnalban a Kis Bálint Általános Iskola tanulói és nevelői indultak

útnak, Nagyenyedre. 380 km megtétele után a késő délutáni órákban érkezünk meg. Természetesen útközben többször megálltunk egy-egy történelmi vagy földrajzi szempontból nevezetes helyen. Nem feledtünk meg Nagyszalontán Arany Jánosról, Nagyváradon I. László (Szent László a szerk.) magyar királyról, Ady Endréről és sorolhatnánk tovább...

A Királyhágó 582 m magasságában megfigyeltük Bihar és Kolos megye határát, valamint a Réz- és Meszes-hegységet, a Királyerdőt. A Sebes-Körös forrásvidékénél ittunk a kristálytiszta forrásvízből, a Tordai hasadék kialakulását, valamint a hozzá kapcsolódó mondát is felidéztek. Sokfajta kőzetet gyűjtöttünk.

Kalotaszeg népművészetében is gyönyörködtünk. Vendéglátóink gazdag programokkal vártak bennünket. A tordai sóbányában kiállításaink visszhangját nem felejtjük el. A 300 lépcsős megmászása után izomlázunk is volt.

Kolozsváron a botanikus kertben a pálmaház tetszett a legjobban mindnyájunknak, a citrom és narancsfákon lévő gyümölcsök, a banánok, orchideák stb.

Jártunk a Szent Mihály templomban, megpihentünk a Mátyás szobornál, meglátogattunk egy apácakolostort is.

Torock közelében a „Kő közben” a mészkőszirtek között töltöttünk egy csodálatos napot. Román hagyományos ételeket fogyasztottunk, hegyet másztunk, patakba estünk, játszottunk. Érdekes volt, hogy a gyerekek román és magyar egyaránt, egymás nyelvét nem ismerve – kézzel, lábbal magyarázva a játékokban feltalálták magukat.

Eljutottunk a vendéglátóink isko-

lájába is, ahol az igazgató úr – direktor – ismerősként üdvözölt bennünket. Megnéztük Nagyenyeden a várat is.

Combordra rózsakiállításra mentünk. Ez a település Nagyenyedhez tartozik. Itt beszélgettünk a polgármesterrel és a képviselő-testület néhány tagjával. Csodálatos rózsacsokrokat kaptunk.

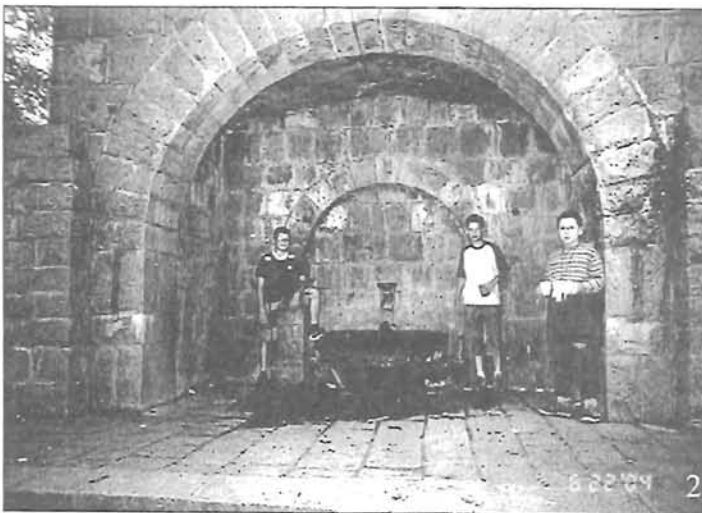
Akik a programokat megszervezték, ellátásunkról gondoskodtak: Maier Anna, Jarda Míra, Badea Oana, Stanciu Despina, Banciu Delia, Gilyan Piroška, valamint az iskola direktora és a város polgármestere.

Nagyon gazdag élményekkel és sok hasznos tapasztalattal gazdagodva tértünk haza. Minden kedves vendéglátónknak, szülőknak, nevelőknek a város és az iskola vezetőinek mindent köszönünk. Reméljük, hogy a következő évben mi is hasonlóan meg tudjuk szervezni a „Barátság Hét” programját, és az évenkénti kapcsolataink egyre jobban mélyülnek.

A kiránduláson részt vevő tanulók és nevelők

Képek:

1. Pihenés Kolozsváron, a Mátyás szobornál
2. A Sebes-Körös forrásánál
3. Vendéglátók és vendégek a botanikus kertben

Trodalmi oldal

HAJTOGATÓS

„A megtörtént és a megálmodott
metszéspontjában térdel a gyerekkor.” /Gergely Ágnes/

HAJTO Gergely Ágnes Fenákel Judit GATÓS

NOVELLA

A gyerekkor. Titkaival és álmaival, fényeivel és árnyaival, színeivel és illataival, az ismerttel és az ismeretlennel, a közeledővel és távolodóval, nagyanyákkal és nagyapákkal, kutyaugatással és nyárfa susogással, süteményes tálakkal és otthoni ízekkel. Kerttel, mely bokraival és fáival maga a kifürkészhetetlen csoda, az unokatestvérekkel, akik mindig magukkal hozzák a szüneteket, a húsvéti kaláccsal, virágzó ágakkal telít, a Körös-parttól zöld, szikrázó nyárit s a szán-

kós, hideg-havasat, az éjféli misékkal... Mindannyiunk életében ott „térdel a gyerekkor”, hogy mindig visszatérjünk hozzá, felfedezzük újra, megpihenjünk benne, olyan természetesen és egyszerűen, ahogy „a bokrok alján megtelepszik a hó”, vagy ahogyan elindul egy mozdulat.

Hajtogatós a címe annak a kötetnek, amely az Ünnepi könyvhétre jelent meg a Novella Kiadó gondozásában.

„Hajtogatós... Emlékeznek a gyerekkori játékokra? Írjunk meg együtt egy történetet! Enyém a kezdő mondat, s ráhajtom a papírt, hogy ne leshess. Most te következel, írsz, ráhajtod, írok, ráhajtom, nagy nevetések közepett, mindaddig, amíg úgy nem érezzük, a végére értünk... minek is! a türelmünknek? a mondanivalónknak? az életünknek!” – olvashatjuk a könyv hátsó borítóján.

Két élettörténet fut egymás mellett párhuzamosan – Gergely Ágnesé és Fenákel Judité- melyeknek közös metszéspontjában ott a gyerekkor, Endrőddel, az endrődi múlttal.

A két gyerek – akik unokatestvérek- s akiből író, költő lett, sok év távolából próbálja megidézni a múltat, a múltjukat. A közösen megéltet, s a már különváltat.

Milyen is az otthon? A régi, a gyerekkori? Milyenek a tárgyak, amik, s az emberek, akik meghatározták, formálták életüket?

Az egyik a csúnya házról ír, ami csak kívülről volt „ormótlan”, talán a fekete kátrányos kerítés s a Habsburg-sárga szín miatt. Ta-

lán. Az emlékezés bizonytalan, de a múlthoz kapcsolódás bizonyossága ott van az illatokban, a rózsás kertben, a vörös szilvafa árnyékában, az életre szóló közös játékban. Bent, a kertkapun belül a képzeleté a főszerep, míg kint más törvények uralkodnak. „Csak ki ne menj a házból. Ott kívül már nem a képzelet az úr Nem mondtam ilyesmit, nem is gondoltam. Tudtam.”

A másik várkastélyról ír, költői szépségű vallomás ez, a költő tanúságtétele: „Ahogy időverte vonásaimat, azt az endrődi házat sem fogom csúnyának látni soha, anyánk érintése elemi élmény, az aethetica post mortem tökéletes ellenképe. Tudatunkban a szülőház Noé bárkájával egyidős... A halottaink ott állnak abban a kapuban, kinn, a bibliai lelkű falak előtt, a kastély előtt és gondjuk van rá, hogy játsszunk, mindhalálig.”

A közös játék kezdete, eredete, a két gyerek fantáziavilága, a „gyerekabszurd” már a jövőt előlegezi. Kijelöli az utat, mely az írói-költői lét felé visz. De addig is megismerhetjük a leleményes gyermeki világ főhőseit, Trottyországot, Fókutya királyt, Főmacska királynét, Doktor Szőke Farkas Kuttyát, a nemzet hőst, Hülye Mosolyt, aki főszerkesztő volt, s a köréjük szőtt történeteket. Prózában és versben. A kerítésen túlról azonban beszűrődik a jelen, a II. Világháborúval megpecsételődik minden és mindenki. A játék is.

Aztán ahogy hajtogatjuk sorban kifelé a papírlapot, újabb és újabb történetek válnak ki az időből. A békebeli kertből, a vörös szilvafától elinduló gyerekek egyre távolabb, egyre messzebb jutnak, s mellettük, velük menetelnek az évek – a háború utáni koalíciós időszak, „amiből még minden lehet”, a fojtogató 50-es évek; 1956 a maga tragikumával és nagyszerűségével, a Kádár-korszak – hogy aztán ismét megérkezzenek ahhoz a szilvafához, ami várja őket akkor is, ha már régen kívágták.

A közösen megélt múlt és játék nyomai, az endrődi gyökerek fellelhetők mindkettőjük életművében, a személyes sors alakulásában, a felnőtt lét súlyos tapasztalásokkal, felismerésekkel kiteljesedő világában, s erősnek bizonyult az egymástól távolodás időszakában is.

Régi fekete-fehér fotók őrzik a múlt pillanatait, mosolyokat, a bölcs nagypapa tekintetét, a biztonság szeretet-körfogását, amikor még együtt a család, a szelíd arcú Margit csendes magányát, a tárgyakat és rajzokat, melyek egy önfeledt világ „dokumentumai”, a kátrányos kerítés szagát, a szülői ház napfényes sárga színét, a katonanóták bús férfiasságát... az emberi lét pillanatait.

Mire kihajtogatjuk a Hajtogatós könyv lapjait, úgy érezzük, hogy személyes ismerőseinkké váltak nemcsak az írók, de helyek, emberek, illatok, események...

Személyességükkel szólítanak meg a képek, a történetek. Megszólítanak és elgondolkodtatnak. Ahogyan ezek a szép sorok a „régén-volt” nagyapáról.

„Nem ismertem embert, aki ennyire tudta volna mi az, hogy a földi léthez kötött dolgok hirtelen értelmüket veszítik. Akinek a fia meghal, minek kell annak szótárt kiadnia? Az írás szép, de a ki nyomtatott vászon kötéses szótár is csak tárgy, akár a vadonatúj ing vagy zsebkendő. Megmenteni egy lefagyott lábat Szibériában, egy-istenhitre téríteni a pogányokat, nézni az ajtót: „jön az unokám” – ezek, ezek a léten túlra vezető pillanatok.”

Polányi Éva

A KERESZTÚT

Ne gondolj a halálra.
Bármikor életben maradhatsz.
Késő latin mondás

A megtörtént és a megálmodott.
Az ütközés. Néhányszor. Nem elégszer.
Ahogy a kettő között átlöbög
a metafizikai kényszer.

Ahogy kettejük között átlöbög
hogy volt választás, de nem volt elektor.
A megtörtént és a megálmodott
metszéspontjában térdel a gyerekkor.

Gergely Ágnes

Gyöes ízek

augusztus

Gyöngyös fokhagymás zsíron

Hozzávalók: 1 gyöngyös, 10 gerezd fokhagyma, 10-15 dkg zsír.

A gyöngyös fejét, lábát eldobjuk. A levesben főzzük az eldarabolt gyöngyöst. Az aprólékja ott marad, a melhúsát, hátát, combokat átsütjük fokhagymás zsírral. (A zsírba karikára szeltük a fokhagymagerezdeket, kevés vizet is öntöttünk előbb hozzá.)

Seidl Ambrus

VIRTUÁLIS VÁMKEZELÉS HELYBEN!

ELEKTRONIKUS VÁMKEZELÉS
AZ ÁRU UTAZTATÁSA NÉLKÜL
(EXPORT - IMPORT)

ELEKTRONIKUS VÁMKEZELÉS, INTRASTAT ÜGYINTÉZÉS,
KOMLETT VÁM - ÉS TERMÉKPÁLYA ENGEDÉLYEZÉSEK.

MINDEZ KEDVEZŐ FELTÉTELEKKEL! További
információ: 06-20-9815-771

Növényvédelmi szakmérnök szaktanácsadási munkákat vállal. Gyomaendröd határában lévő földken, a szükséges munkák szakszerű elvégzése mellett a vegyszerek beszerzését és szállítását is vállalom:

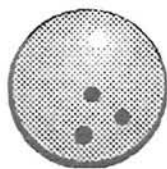
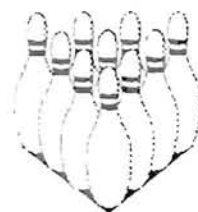
PETRÓCZKI HUNYAD ÁRON

növényvédő szakmérnök Gyomaendröd Téglagári Dűlő 511.

Telefon: 06-70-385-8918

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

☐ 5500 Gyomaendröd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☞ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☞ Építőipari gépek, segédesszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

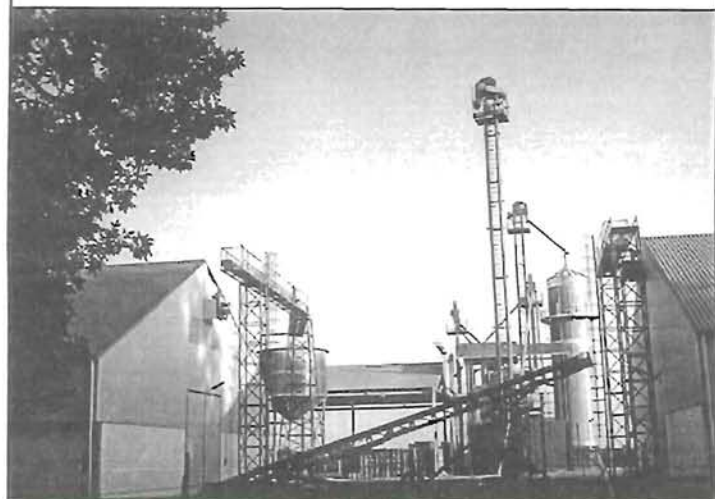
Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság, Hunya, (Rákóczi u. 55-57.) mezőgazdasági üzemek, kistermelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vetőmagot és vegyszert.

Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.

E-mail: <boti.bt@bekesnet.hu>, <boti.bt@mailbox.hu>

folytatás a 148. oldalról

kekbe, a beszélgetésekbe, az együttlét áldott perceibe. Amiképpen megtanultuk tőlük a hitet is, mert az a generáció hitt önmagában, hitt a jövőben, hitt az emberben. De ezt a hitet szörnyű karmok tépték szét. Egy olyan korban, ahol nemzeti erénnyé emelték a besúgást, hőstetté az árulást, hazafias kötelességgé a gyilkolást, új renddé az önkényt, és a törvényteleniséget.

Okult-e belőle az emberiség? S a válasz, hogy nem! Pedig megtanulhatta volna, hogy senki sem külön sziget, mert minden ember a szárazföld egy-egy darabja.

Okult-e belőle a zsidóság? S a válasz: igen! Hogy nincs, akiben bízhatna, csak egyedül önmagában.

Amikor Titus 1900 évvel ezelőtt belépett a Jeruzsálemi Szentélybe, egyetlen szó hagyta el az ajkát: „NIHIL”, vagyis, semmi. Nem fogta fel, nem értette meg, hogy amit ő semminek lát, abban rejlik a minden! A zsidóság ebből a „semmiből” elvitte szívében hordozható szentélyt, és átmentette napjainkig. Elvitte a Láthatatlannak a tanítását és átmentette üldözéseken, mártíromságokon és a Holocauston.

Van egy szép zsidó dal. Ezt azok énekeltek, akik a borzalmak után a Szentföldre vándoroltak ki, és ennek a komoly szomorú héber népdalnak hangjai és szavai keresik az utat a fülünkhöz, szívünkhöz, és a lelkünkhöz:

„Az egész világ csupán egy keskeny híd
Am a lényeg, hogy soha sem szabad félni.”

Néhány szó az egész vers, és mégis mennyi érzés, és mennyi fájdalom lakozik a sorok között. A lényeg, hogy soha sem szabad félni! Végig menni az úton, és nincs annál boldogabb

ézés, mikor érezzük, nem vagyunk egyedül. Segíteni egymásnak és szinte csak önmagunkra támaszkodhatunk.

Az egész világ csupán egy keskeny híd. A szeretteink most ennek a hídnak a másik oldalán állnak, és néznek bennünket, onnan vigyáznak ránk. Ők azért imádkoznak odafent a Teremtő trónusánál, hogy mi egészségesek legyünk itt az életben. Ők most alszanak, örök pihenéssel. És mi innen messziről őrizzük az ő örök álmukat és próbálunk méltóak lenni emlékükhöz.

Mi, akik annyira vágytunk rá, hogy szinte elhittük és el is hisszük, hogy szüleink halhatatlanok, hogy a testvéreinkkel együtt öregszünk meg, végigjárva ezt az életet, de ők elmentek! Mind elmentek!

Az egész világ csupán egy keskeny híd, és most egyedül kell végig mennünk rajta!

Tudjuk, bár testben egyedül vagyunk, ezeryi lélek, emlék és tapasztalat kísér minket minden úton. Belénk ivódtak, érzékszerveinkbe. Most öntsük szavakba az emlékeket, s emlékezzünk az eltávozottakra! Hiszen amíg a szívünkben vannak, az emlékeinkben, a szavainkban, s látjuk őket ha lehunyjuk szemeinket, addig mindig itt lesznek velünk”.

A rabbi ezután héberülmondotta el imáját, amely után Kerekes Gábor, volt gyomai lakos, - aki túlélte a Holocaust -, emlékezett, amelyből rövid idézet:

„... két gondolat és érzés kerit hatalmába bennünket. Az első a megnyugvás és az erkölcsi elégtétel: mártírjaink emléke nem megy feledésbe, köbe vésett nevük mindörökké hirdeti utódainknak, hogy egykoron ők is szerves részei, becsületes és szorgalmas tagjai voltak e településnek. Igaz ők nem támadnak fel; erre az ünnepségre nekünk, túlélőknek van szükségünk, hogy nyugtathatgassuk lelkiismeretün-

ket. Mert a mások gondolat és érzés nyugtalanító. Hiszen történhetett volna fordítva is: hogy nem mi olvassuk az ő nevüket, hanem ők a mienket. Mivel érdemeltük ki épp mi a jó sors kegyét? Mivel voltunk különbek?... És nézve a neveket –sorra megelevenednek. Látjuk a szemüket, arcukat, alakjukat, mozgásukat, gesztusaikat... Halljuk a hangjukat... Igen, mártírjaink úgy élnek lelkünkben, mintha a valóságban is élének, és élni is fognak, míg csak mi meg nem halunk...”

... Jó hogy van Jád Vasem, jó hogy vannak a Világ Jámborai, e nagyszerű nők és férfiak – hála és dicsőség nekik – de ők voltak a kivétel! Ilyen kivétel volt Csernay Géza katolikus plébános, Gyomán, aki az Iskolaszék elnöke és az Arvaház igazgatója volt. Aki megakadályozni ugyan nem tudta a helybeli zsidók elvitelét az otthonukból, de minden tekintélyét latba vetve elérte, hogy ne a cigánytelepre szállítsák őket, hanem a korábbi Arvaházba, ahol legalábbis a bevagonírozásukig emberségesebb körülmények között lehettek. Dr. Szilágyi Ferenc járási tisztiorvos az egészségügy érdekében hivatkozva szintén elérte, hogy a gyomai két zsidó orvos az otthonában dolgozhatott az elvitelükig. Ők is méltóak arra, hogy emléküket tisztelettel megőrizze az utókor.

... Egy-két nemzedék múlva – még ha mi nem is érzük meg- az akkori emberek már ugyanolyan higgadtan, érzelmi hullámvérések nélkül kezelik majd a 60 évvel ezelőtt történeteket, mint a Honfoglalást, az Aranybulla, a török-tatár dúlást, Rákóczi szabadságharcát, avagy az első világháborút. De addig is egymást tisztelve és becsülve a jövőbe vessük tekintetünket.”

Közreadta: Császárné Gyuricza Éva

bal felső kép: cséplés
bal alsó: Timár Gergely kovácsműhelye Hunyán

Fényképalbum

Timafalvi Veronika és Tóth András

GAZDAKALENDÁRIUM

KISASSZONY HAVA

Információ gazdálkodóknak

A Leonardo Da Vinci Mobilitás program keretében három francia diák látogatott Gyomaendrödre. Az utazás célja az volt, hogy tanulmányozzák a magyar mezőgazdaságot, a gazdálkodók életét, gazdaságuk működését és megismerjék a magyar emberek szokásait, kultúráját. Bethlen Gábor Szakközépiskola látta őket vendégül, melynek tanára Davidovics László koordinátor a francia-magyar kapcsolatok felelőse szervezte meg gyomaendrői tartózkodásukat. Az iskola sok programot szervezett a számukra, melyeken betekintést nyertek a magyar mezőgazdaság életébe. Mivel tavaly többen is voltunk kint az ő megyéjükben, ezért Vári Viktória és én felvettük velük a kapcsolatot, és mi is besegítettünk az itteni programok szervezésébe. Egyik hétvégén Budapestre látogattunk és ott megtekintettük a főváros nevezetességeit, többek között bemutatattuk nekik az Országházat. De szerveztünk esti gulyáspartit és Viktória egyik vasárnap kikapcsolódásként horgászni vitte őket. Ahogy elmondták, nagyon élvezték, mert még fogtak is egy-egy méretes halat.

Július 21-én egész napos programot szerveztem a számukra. Édesapámat, Várfi András, aki mint falugazdász tevékenykedik városunkban, megkértem, hogy egy szakmai napot szervezzen a számunkra. Reggel kilenckor indultunk, és az első hely, amit meglátogattunk, az Hanyecz Libor gazdasága volt, ahol megnézhetők, hogy hogyan is néz ki egy jól működő paraszti gazdaság. Az állatok közül a legérdekesebbnek az ősi magyar mangalica sertést találták. Elismerően szemlélték a gazda büszkeségeit, a szépen hizlalt magyar tarka bikákat. Örömmel vették Libor gazda ajándékát a kóstolóknak szánt mangalicaszalonnát, és szalámit.

Ezek után az Euro Flore Kft. rózsakertészetet néztük meg, ahol megismerkedtek a rózsatermesztéssel egészen az ültetéstől a cso-

magolásig. A kertészet után eljöttek hozzánk, és itt bemutattam a családom többi tagját. Megismerték nagyapámat Szmola Bélát, akiről amikor megtudták hogy kovács, arra kérték, hogy mutassa meg a műhelyét. Ott ők is kipróbálták, hogy milyen kovácsolni a régi hagyományos eszközökkel.

A közös ebéd után a Keselyös Kft. tavaszi árpa aratását néztük meg, ahol a francia diákok mehettek egy kört a kombájnnal. Ez nagyon érdekes volt számukra, mert lakóhelyükön az állattenyésztés a jellemző, és kevés a megművelt föld. Minden érdekelte őket. Az aratás után elmentünk megnézni a tárolókat, és a búza tisztítását. Végezetül a Gyoma Trade Kft. tejgazdaságát néztük meg. Ebben a gazdaságban láttak szintén életükben először ősi magyar szürkemarhát. A program végeztével hazavittük őket, mert este hatra Viktóriánál voltak vacsorára hivatalosak.

Július 23-án indultak haza autóval a 2250 km-re lévő Deux – Serves megyébe. Búcsúzóul csak annyit mondtak, hogy remélik, hogy jövőre is találkozunk és jönnek városunkba, mert nagyon megtetszett nekik.

Várfi Péter

A Keselyös Kft. tárolótelepén Paróczai József ügyvezetővel

Hanyecz Libor gazdaságában

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

augusztusi ajánlataim:

- grillezők, faszén
- bográcsok, bogrács-állványok
- fűnyírók, szegélynyírók
- szivattyúk, öntözőtömlők
- öntözőfejek, csőbilincsek
- szunyogháló, szunyogriasztók
- befőzéshez üvegek, tetők
- műanyag hordók, kukák
- vegyszerek, permetezők
- kéziszerszámok, szeged
- csavarok, kerítésdrótok
- fóliák, takaróponyvak
- DÜFA zománcfesték, ecsetek
- védőkesztyűk, gumicsizmák

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Sóczy Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88
Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu

737049

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 100 Ft

XI. évfolyam 9. szám * Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat * 2004. szeptember

DEO GRATIAS!

Istennek legyen hála !

A 60-as évek ministránsainak egy része a II. Vatikáni Zsinat előtt kezdte meg szolgálatát az oltárnál, így sokunk számára még mindig elevenen él az ékes latin nyelvű liturgia emléke.

Templomunk felszentelésének 200 éves évfordulója alkalmából a nyár kellős közepén, 2004. július 25-én találkozóra gyűltek össze az 1960-as évek „öregministránsai”.

Az esemény de. 10 órakor szentmisével kezdődött (egykor ezt „nagymisének” hívtuk), amelyet Iványi László plébánosunk mutatott be. Meleg szavakkal emlékezett meg a jelenlévők oltárszolgálatáról, amelynek hatása minden bizonnyal egész életre elkísér.

Az egykori ministránsokat Pádár Zoltán és Giricz László képviselte az oltárnál.

15-en jöttek el erre az alkalomra :

Dr Busai György, Busai István, Farkas Imre, Farkas Máté, Giricz László, Hunya László, Hunya Péter, Hunya Sándor, Kovács László, Pádár Zoltán, Pelyva Imre, Szurovecz Béla, Szurovecz Zoltán, Tímár László, Uhrin Mihály

Többen, akik személyesen nem tudtak eljönni, üdvözlőlevelet küldtek.

A résztvevők több mint fele már régen elköltözött Endrőről, így sokan több évtized

után most találkoztak először. A legmesszebről Pádár Zoli jött, Kanadából, ahol már lassan negyedszázada él.

Két társunk, Ambrózi László és Farkas Béla immár a mennyei oltárnál szolgálják a Mindenhatót.

A mise után megtekintettük az egyházközségünk életéről készült fotókiállítást, ahol néhányan egykori önmagunkat is visszontláhattuk, majd a Szent Gellért Katolikus Általános Iskolában tettünk látogatást. A program leghosszabb része a Bowling étteremben elköltött ebéd volt, ahol ki-ki röviden szólt élete elmúlt évtizedeinek eseményeiről. Sokan családjukkal együtt érkeztek, így egy hosszú asztalnál folyt a beszélgetés.

Visszaidézttük emlékeinkből egykori hitoktatóinkat: Révész István és Máta-Tóth József apát urakat, Nyizsnyánszky Lajos, Faragó László, Sánta Antal és Varga Béla atyákat.

Sánta atya reverendáját felhívva focizott velünk a templomkertben hittanóra után.

Itt van az ősz, itt van újra!

Kezdődik a tanítás az iskolákban!

Még ugyan melegen süt a Nap, de már üresek a fészkek, észrevétlenül elmentek a golyák, rövidesen útra kelnek a fecskék is. Mi már tudjuk, hogy ez a nyár végét jelenti, kezdődik az ősz, és ekkor kezdődik az új tanév is.

A tanulóknak -kicsiknek, nagyoknak-, a tanítóknak, tanároknak Szent-Györgyi Albert Nobel-díjas tudósunk gondolatával kívánunk jó tanévkezdést és az év folyamán sok sikert:

„Az iskola dolga, hogy megtaníttassa velünk, hogyan kell tanulni, hogy felkeltse a tudás iránti étvágyunkat, hogy megtanítson bennünket a jól végzett munka örömére, és az alkotás izgalmára, hogy megtanítsa szeretni, amit csinálunk, és hogy segítsen megtalálni azt, amit szeretünk csinálni.”

Közülük már csak Nyizsnyánszky atya van életben, aki Debrecenből küldte üdvözlőlevelét és köszönte meg a meghívást, aminek betegsége miatt nem tudott eleget tenni.

Mindnyájan jól emlékszünk a temetésekre, amikor Laczkó Ferenc kántor úr fennhangon énekelt a „Könyörülj Istenem én bűnös lelkeimen” éneket, miközben a halottas menet végig haladt a falun a temető felé. Az emberek mindenütt megállva, kalaplevéve tisztelték meg az előttük elhaladó halottat. Szép felebaráti megnyilvánulás volt ez.

Sztanyik Bálint bácsi sekrestyés sántikáló alakja (a világháborúban szerzte sebesülését) is megmaradt bennünk, aki részletekig menő precizitással készítette elő a liturgikus felszereléseket. Az „albát”, a hosszú, fehér miseruhát beöltöztetésekor hét ránca szedte a szentségek számának megfelelően.

Szépvölgyi Péter bácsi követte őt, mint sekrestyés. Laczkó Ferenc kántort pedig már utóda, Lőrincz János búcsúztatta a templomból.

Abban az időben a „hivatalosság” részéről sokszor gunyoros megjegyzés kísérte ministrálásunkat és egyáltalán a templomba járást, de ezzel nemigen törődünk. Az egyházhoz való tartozásunkat fontosabbnak tartottuk, mint egy-némely túlbuzgó „aktivista” időnként fenyegető megjegyzését. A batoritást persze szüleinknek, hitoktató atyáinknak köszönhattuk.

Bárhogyan alakult is életünk azóta, az oltárszolgálatban eltöltött évek, azt hiszem, meghatározóak mindannyiunk számára.

Annak idején mindig a Tarziciusz imával kezdtük és fejeztük be a szentmisét.

Így teszem ezt most is: „Szent Tarziciusz, a ministránsok védőszentje, könyörögj érettünk! Amen.”

Giricz László, a találkozó szervezője

Önök joga van tudni...

hogya a Képviselő-testület augusztus hónapban nem tartott ülést.

A júliusi ülés 45 határozatából, még 2 hónap elteltével is néhány, nagyon fontos, és közérdeklődésre számító döntést feltétlenül elmondok:

A Fazekasi út felújítására pályázat benyújtását hagyta jóvá a testület a Békés Megyei Területfejlesztési Tanácshoz. Az erősen leromlott állapotú út (1350 fm) számtalan helyen megbomlott, óriási kátyúk keletkeztek, az útpadkák felhúzódtak, több szakaszán szinte járhatatlan. A pályázat szerint az út beruházás összes költsége 36 millió forint, amelynek sajtóterő igénye 7,2 millió forint. Az elbírálási ideje október 31. A jelenlegi tarthatatlan állapot enyhítésére átmeneti javítást még augusztus hóra ígérte a Gyomaszolg Kft.

Az első lakás megszerzéséhez nyújtható önkormányzati támogatás feltételeinek könnyítéséről is született döntés. A változás lényeg: **már meglévő lakás bővítéséhez is nyújtható támogatás,** ha a lakás alapterülete nő. A bővítésre adható támogatás az új lakáshoz nyújthatóknak 50%-a. Jelenleg tehát 480 ezer forintnak a fele, amelynek 2/3-a kamatmentes hitel, 1/3-a pedig

támogatás. További részletek a Humánpolitikai osztályon.

A Kner Imre Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium tanulóinak 2004. évi érettségi vizsga eredményéről szóló tájékoztatót a testület tudomásul vette. A 12/A osztályban mind a 27 érettségiző tanuló sikeres vizsgát tett, átlaguk: 3,95, de feltétlen ki kell emelni, hogy franciából 9 tanuló vizsgázott, és az átlag eredményük 5 volt! A vizsgabizottság általános dicséretben részesített 11 tanulót. A 12/B osztályban 31 tanuló jelentkezett érettségire, 28-an sikeres vizsgát tettek. Vizsga átlaguk 3,81 volt, általános dicséretben részesült 6 tanuló.

A 12/C osztály érettségizőinek száma 28 fő volt, sikeres vizsgát 23 fő tett, a vizsga átlag: 3,07, általános dicséretben 1 tanuló részesült. A vizsgálónőkök kiemelték a pedagógusok kiváló oktató-nevelő munkáját, pedagógiai érzékét, amelyek eredményeként igen szép teljesítmények születtek a Kner Imre Gimnáziumban.

A Liget Fürdő Kft. ügyvezetői állására nyílt pályázatot hirdetett a Képviselő-testület. A szeptemberi ülés dönt a beérkezett pályázatok elbírálásáról.

Gyógyszertárak ügyeleti rendjének módosítását fogadta el a Képviselő-testület.

2004. augusztus 1-től a településen lévő három gyógyszerár heti váltásban a következők szerint látja el az ügyeletet: Hétfőtől-péntekig: 6-8 óráig és 17-22 óráig. Szombaton: 6-8 óráig és 16-22 óráig, Ünnepnap és vasárnap 9-11 óráig és 16-22 óráig. Minden szombaton az Aranysas (Gyoma Hősök útja 65/1) gyógyszerár 8-12 óráig nyitva tart, kivéve ünnepnap!

Az orvosi ügyeletet Dr. Abdul-Hamid Nabil egészségügyi szolgáltató látja el.

Megvásárlásra került az Endrődi u. 1. sz. alatti ingatlan (Gondozási Központ későbbi bővítésére).

„Béke Faház” eladására pályázatot írtak ki, PROFIL KÖTÖTTSEG feltétele mellett.

20 db belterületi utca (Gárdonyi, Hámán Kató, Kisréti, Fáy, Mátyás király, Berzsenyi, Nagy Sándor, Botond, Rácza Lajos, Toronyi, József Attila, Zrinyi Ilona, Alkotmány, Rózsahegy, Deák, Csejti, Bercsényi, Mikes, Kilián II. ütem, Tanács II. ütem) 2004. évben elkezdendő és 2005. évben befejezendő útépítésére vonatkozó szerződés megkötésére kapott felhatalmazást a polgármester.

Bérlakások értékesítésre kerülnek igen könnyített fizetési feltételekkel: Vízműsor, Okt. 6 ltp. Kölcsey u. 5. A befolyó bevétel csak fejlesztési célra használható!

*Császárné Gyuricza Éva
Képviselő*

A SZÖVETKEZÉS MINT AZ EGYIK LEGNEMESEBB EMBERI CSELEKEDET

Még júliusban történt, Lukrécia napján, azaz július 9-én. A Körösi Halász Szövetkezet elegáns, ízléses meghívóban adta tudtúi, hogy elkészült a Halfeldolgozó üzeme, amelynek ünnepélyes átadására maga a Földművelésügyi miniszter is eljött.

A nyár egyik legmelegebb napja volt. A város gyomai részén óriási készülődés, a másnap kezdődő Miss Hungary Szépségkirálynő választás közepdöntőjére. Az útlezárások ellenére azért nagy nehezen csak ki lehetett jutni a Halüzembe, a Körösladányi útra.

Sokan voltak az üzem átadóján, a miniszter úron kívül, a Megyei Közgyűlés elnöke, a megyei rendőrfőkapitány, Orosz Sándor országgyűlési képviselő, az FVM-ből még két főosztályvezető, testvérvárosunk Nagyenyed polgármestere és kísérete, a városunk polgármestere, jegyzője és képviselő-testületének tagjai, a falugazdászok, állatorvosok, partner gazdaságok, üzleti partnerek, szakhatóságok, és még sokan mások.

A szövetkezet elnöke, **Dr. Csoma Antal úr** az üdvözlő beszéde után ismertette a beruházás történetét, ezt követően Németh Imre miniszter úr köszöntötte a megjelenteket, méltatta a szövetkezet tevékenységét, sok sikert kívánt mind a szövetkezet tagjainak, mind alkalmazottainak, üzleti partnereinek, majd a szokásos szalag átvágás következett.

Ezután az új üzemet megtekinthette az, aki „beöltözött sapkába, védőköpenybe és védő cipőbe. Erdemes volt, az üzem valóban modern, hosszútávon megfelel az EU előírás szerinti élelmiszerbiztonsági, állategészségügyi, állatjóléti, higiéniai, környezetvédelmi igényeknek. Ez a modernizáció mintegy 100 millió forintba került, 2 ütemben valósult meg, 4 év alatt. A Megyei Terület-

fejlesztési Alap 25 millió vissza nem térítendő támogatást adott, az agrártámogatás 7 millió forint volt, az igénybe vett fejlesztési célú Európai Hitel 30 millió forint, amit 10 éves futamidőre vettek fel.

Érdekes volt az üzem látogatása, de engedjék meg kedves olvasóim, hogy mégsem azt írom le részletesen, mert engem személy szerint - remélem, hogy nem vagyok egyedül - jobban meghatározta a szövetkezet története. Hogy miért? Megvan ennek is a magyarázata, tudom, hogy szubjektív, de engedtessek meg nekem, - aki 30 évet dolgoztam az ország legnagyobb szövetkezetében - hogy most olvasóimnak igen jó szívvel bemutassak egy ritka, irigylésre méltó, történetet. Szerencsére akadt néhány szövetkezet (ritka, mint a fehér holló), amely meg tudta vagyoni, vagy annak jelentős részét menteni tagjainak. At tudta vészelné a rendszerváltás nehéz, zavaros éveit, és most fejlődhet tovább. Ilyen ritkaság számba megy a Körösi Halászati Szövetkezet, ez manapság sikertörténet!

En személy szerint hiszem és vallom, hogy a szövetkezés, **ha az önkéntes alapú,** akkor az egyik legnemesebb gondolat, mert olyan közösségeket hoz létre, amelyben megvalósul a szövetkezés valódi értelme: **egy mindenkéért, mindenki egyért!** A jó szövetkezet olyan mint egy nagy család, ahol minden van gondok, vannak örömek, de egy biztos, hogy aki bajba kerül az nem marad egyedül! Számíthatnak egymásra a tagok.

Ezen gondolatok jegyében ismerjék meg olvasóim a Körösi Halász Szövetkezet rövid történetét:

1992. április 10-én alakult, december 1-jén kezdte el működését, székhelye: Gyomaendrőd.

Az alapítói a gyomai Viharsarok Halászati Termelőszövetkezet aktív tagjai voltak. Annyit a történelmi hűség kedvéért el kell mondanom, hogy a Viharsarok Halászati Termelőszövetkezet 1945-ben alakult, és 1992-ben csődöt jelentett. A csődegység során hitelezőivel meg tudott állapodni, meglévő vagyonának értékesítéséből kiegyenlítette hitelezőinek az egyezség szerinti követelését, és 1992. november 13-án a Közgyűlés határozata alapján végelszámolással jogutód nélkül megszűnt. A Viharsarok TSZ vagyonának értékesítése során, a Körösi Halász Szövetkezet hozzájárult minden olyan eszközhöz, amire igényt tartott, az értékesítési árakat a közgyűlés hagyta jóvá.

Igy indult el a Körösi Halász Szövetkezet, azzal az alapítói céllal, hogy megvásárolva a Viharsarok vagyonának egy részét, olyan ütöképes gazdasági egységet hozzanak létre, ami folyamatosan biztosítsa a halászatból való megélhetést. Időben felismerték, hogy szakítani kell néhány régi hagyománnyal, ezért kétféle választották az addigi tevékenységét. A halászköz létrehozták a Körösi Halértékesítő, Halfeldolgozó és Mezőgazdasági Termékértékesítő Szövetkezetet. Ebben a halászköz mint östermelők végzik a halászati munkákat, és bérbe vették a halfeldolgozó üzemet, halboltokat, és a szövetkezeti formában folyik a halfeldolgozás és értékesítés. Ebben a szövetkezetben jogi személyként tag a Körösi Halász Szövetkezet is, amelynek ma a tulajdonában lévő halastó Köröstarcsa határában van, (183 ha) és bérlő a Gyulavári határában lévő dénesmajori halastó (76 ha). A szövetkezet tagjainak működési területe a természetes vizeken mintegy 6000 ha, s tagjai 620

folytatás a 172. oldalon

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

UHRIN BENDEK ÚJRA ITTHON!

A Diákszigeten óriási sikerrel szerepelt idén is a „Mester”, azaz Uhrin Benedek. Augusztus 7-én délután közel egy óras műsorával ismét elkápráztatta fiatal rajongóit és az érdeklődőket. Akik nézték az RTL Klub diákszigeti közvetítését meggyőződhettek arról, hogy több ezres tömeg tombolt és vastappsal jutalmazta Uhrin Benedek színes műsorát. A műsor végén még meglepetéssel is szolgált, hiszen elhozta a „táncos-fiúkat”, akik valószínű lángra lobbantották sok lány szívét.

A Gyomaendrődi Szent István Napi Ünnepek második napján hazajött a „Mester”, és több mint fél órán át énekelte a liget színpadán saját szerzeményű dalait, sokunk örömeire.

Gratulálunk és további jó egészséget és sok sikert kívánunk, a rövidesen Gyomaendrődre vissza - haza - települő művészeknek.

Szent István napja előtti napon a Gondozási Központ gyomai és endrődi helységeiben Timár Mihály gyomai plébániai kormányzó atya kenyérszentelést és megemlékezést tartott Szent István királyról. A gondozottak nemzetiszín szalaggal átkötött megáldott kiscipót kaptak.

Két testvérvárosunkból, Nagyenyedről és Pilznból gyermekek és felnőttek jöttek városunkba Szent István király ünnepén. Gazdag programmal igyekeztünk emlékeztetni tenni látogatóikat. Remélhetőleg sikerült.

Szent István Napi ünnepség sorozat két napig tartott az endrődi ligetben. A nagy meleg is hozzájárulhatott, hogy a tavalyihoz képest kisebb volt az érdeklődés...

A kenyérszentelést Szurovecz Vince esperes úr tartotta, az ünnepi beszédet Dr. Dávid Imre polgármester mondta el. Vendégművészek - a teljesség igénye nélkül - voltak: Halász Judit, Bródy János a Romantic együttes, a Csikszeredai táncegyüttes, Uhrin Benedek, és még sokan mások. Akik látták, nagy elismeréssel emlegetik a már hagyományos tűzijátékokat.

A halászlé főző versenyre közel 30 nevező volt. Ízletes, finom tájlelő halételek készültek.

JÓTÉKONYSÁGI KONCERT SZEPTEMBER 25-ÉN a BOWLING-ban!

Dr. Farkasinszky Erzsébet főorvos asszony által létrehozott

közhasznú egészségügyi egyesület kuratóriumának szervezésében és a gyomaendrődi vállalkozók nagylelkű anyagi támogatásával, neves művészek és zenekarok részvételével kerül megrendezésre. A tiszta bevétel az ultrahang vizsgáló orvosi műszer beszerzésének részbeni fedezet lesz. Fellépő művészek: 15 órától **FOGLÁR GÁBOR**; fél négytől **KISZELY ZOLTÁN**; fél öttől: **KOÓS JÁNOS**, fél hatától **CRYSTAL**, szünetben **Tombola I**, fél nyolctól **B. PROJECT**, **Tombola II**, kilenc órától: **REPUBLIC**. Aki akadályoztatva lesz a koncerten való részvételben, annak is

van lehetősége e nemes cél támogatására. Adományát befizetheti az **ULTRAHANG EGYESÜLET** javára: **OTP 11733120 - 200114988** vagy **Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezetnél vezetett: 53200125 - 11066963** számlák bármelyikére. Amint azt már korábban megírtuk az ultrahang készüléket a Központi Rendelőben használhatjuk és sokakat megkímél a jelenleg csak kórházban véggezhető vizsgálatok miatti utazástól is.

Mozgáskorlátozottak Békés Megyei Egyesületének Gyomaendrődi csoportjának vezetősége tisztelettel és szeretettel hívja sorstársait, hozzátartozóit és a szórakozni vágyókat **2004. szeptember 25-én 19 órakor kezdődő évadzáró vacsorára, a Kationa József Művelődési Házba**. Jelentkezni lehet: Csöke János csoportvezetőnél 285-942 telefonon, vagy minden kedden du. 16-20 óráig 1. sz. Idősek Klubjában Mírhóhádi út 1. sz., vagy Kovács Balázné 283-553 telefonon, és minden szerda délután 15-17 óráig a 2. Sz. Idősek Klubjában Fő út 66 sz. szeptember 18-ig. Kétféle menüből lehet választani, (rántott szelet vagy marhapörkölt).

A Rózsakei Idősek Otthonában két alkalommal került megrendezésre a már hagyományos Családi Délután. Első alkalommal július 30-án jöttek a bentlakók családtagjaik, rokonok, unokák, barátok. Finom vacsora előtt meghatóan szép műsorral kedveskedtek, többek között gyönyörű hegedűszóolóval és énekelkedve az egyik bentlakó unokája. Ezután nagy mulatás kezdődött. Mindenki jól érezte magát, volt tánc, közös éneklés. A zenét Ádám Gyöngyi és társa szolgáltatta.

A következő alkalom augusztus 27-én volt. Ekkor a segítség-re szoruló gyermekek és felnőttek rokonai ismerősei, és támogatói jöttek el. Finom halászlét főzött a SHERK házaspár, a vendégek sok tombola jegyet vásároltak. A tombola bevétel a Kincs az Életed alapítvány kasszájába kerül, ami a szeptember 10-i Debreceni Állatkertbe történő kirándulás részbeni fedezete lesz.

PÁZMÁNDI SZÜRET! Elmarad a Buczkó családban történt haláleset miatt.

Filmet forgattak a Körös partján a kérészekről és a szitakötőkről. Városunkban több napon át itt tartózkodott David Attenborough, az Élet a Földön és több természetfilm sorozat alkotója.

FELHÍVÁS!

A Templomos Lovagrend Tiszántúli Komtúria, a Templárius Alapítvány, az Élet-másokért Egyesület, a helyi kereszténydemokraták és a Karitás Gyomaendrődi csoportja idén újra megrendezi a **„SEGÍTSÜNK A RÁSZORULÓ GYERMEKEKNEK!”** jótékony célú adakozását.

Helye: Szt. Imre Katolikus Templom (Gyomaendrőd - Endrődi városrész)

Idéje: 2004. december 16. csütörtök de. 10. 00 - óra

Gyűjtünk tartós élelmiszert, írószert, játékokat, könyveket, fogkeféket, fogkrémeket, szappant, törölközőket, plédeket és minden olyan dolgot, aminek egy gyermek örülhet. **Figyelem: ruhát nem gyűjtünk!**

A felajánlásokat a következő címre kérjük eljuttatni:

Szt. Imre Róm. Kat. Plébánia Hivatal
5502 Gyomaendrőd, Fő u. l. sz.

Aki anyagilag tud segíteni, annak előre is hálásan köszönjük.

Számla számunk:

Templárius Alapítvány

Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet
53200015-11060273

A közlemény rovatba kérjük feltüntetni, hogy „Segítsünk a rászoruló gyermekeken!” céljára és a közlemény rovatba kérem feltüntetni az **adományozó adószámát**, hogy igazolást tudjunk kiállítani.

Isten fizesse meg minden jó szándékú Ember adakozását és segítségét.

Fr. Ungvölgyi János
Commendator

A Templárius Alapítvány kuratóriumi elnöke

In memoriam

Szülőföld: Bölcso, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmlunk,
s ivadékainkba szebb Jövő!

Tímár Máté

Mag Lajos Atya búcsúztatása...

Aki meghal, nem önmagának, Krisztusnak hal meg, hallottuk ezt az előbb Püspök Úr szavai-ból, a Szentírásból idézve. De aki most halt meg, szívében teljes szeretettel, az sem önmagáért halt meg, hanem a mi közös ügyünkért, az egyházközség ügyéért.

Kedves, mindannyiunk által szeretett Lajos Atya! Szomorú szívvel állunk itt, koporsód körül és el sem akarjuk hinni, hogy részünk fizikailag nem vagy többé. Megdöbbenve értesültünk róla, hogy balesetet szenvedtél. De másnap reggel fájdalmasan pergő könnyeinket törőgetve kellett tudomásul vennünk, hogy eltávoztál.

Kedves Lajos Atya! Az eltelt 7-8 év alatt annyira összezokunk és megszerettük egymást, hogy merem Neked javasolni, hogy tedd le a munkát és pihenjél már egy kicsit. Merem ezt tenni azért, mert korban elég közel álltunk egymáshoz és a fizikai hanyatlást már én is érzem. De, Te, aki mindig tele voltál tenni akarási vággyal, azzal hártottad, hogy jól érzed magad,

római zarándoklaton

és még ezt is, azt is el akarsz az egyház területén intézni. De ez most már nem megy Lajos Atya, mert eltávoztál közülünk. Bár, hogy eltávoztál, ez rossz szó, mert nemcsak a lelked maradt közöttünk, de a tested is itt van, és lesz közelünkben.

És ígérjük, hogy amíg mi, ez a generáció megleszünk, síron mindig lesz virág.

Kedves Lajos Atya! Távozásod nekünk nagy veszteség, hisz nemcsak igazi jó lelkipásztorunk voltál, hanem igazi jó lelki barátunk is. Szerénységeddel és kedvességeddel mindenkihez volt egy-két jó szavad.

Kedves Lajos Atya! Fájó szívvel búcsúozok most Tőled úgy a magam, mint az egyházközségünk vezetőségének, a Mária-társulatnak, a híveidnek és a tisztelőidnek nevében is. Imádkozunk érted, hogy legyen áldott és nyugodt pihenésed.

Kedves Lajos Atya, nyugodjál békében!

Tímár Mihály volt egyházközségi világi elnök

„Ezért az elmúlásunk, a halálunk nemcsak rettegés, fájdalom és megsemmisülés. Igaz, ez a bűn miatt, mert a bűn zsoldja a halál, de ha Krisztussal halunk meg, Krisztussal fel is támadunk. Ezért Szent Pállal mi is valljuk: Kívánunk feloszlani és Krisztussal lenni, életem Krisztus, meghalnom nyereség.

Ezért nem félni kell, hanem rákészülni, miként a téltől is nem félni kell, hanem rákészülni: legyen fűteni való, élelem, meleg ruha, lakás. Mert ahogy az ének nekünk mondja: Nem félek, remélek, mert jobb hazát cserélek.

....

Adja a jó Isten, hogy a nagy számonkérésen ne csak azt kérdezze: Hát a híveid hol vannak, hanem azt is mondja majd: Jól van derék és hű szolgál, kicsinyben hű voltál, menj be a te Urad örömébe.”

(részlet Lajos atya utolsó gondolataiból, 2004. május 18.)

Köszönet

Köszönetet mondunk Fábrián Lajos úrnak, a GYOMASZOLG vezetőjének, hogy az elhunyt gyomai plébánosnak, társadalmi tiszttségéhez méltó helyet biztosított a gyomai temető keresztje mögött.

Ugyancsak köszönetet mondunk mindazoknak, akik Lajos atya temetésén részt vettek, és kegyelettel, tisztelettel, imával kísérték útjára.

A gyomaendrődi hívek nevében is: Iványi László plébános

Historia Domus

AZ ENDRŐDI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE (részletek)

1893

Szeptember: Müller Károly, nagyvárad aranyozó, a szentélyt díszítette: a falakat művészi kivitelű márványozta, festette és aranyozta – a Szentháromság, Úrvacsora, Szent István keresztelése, Szent Erzsébet képeket és szimbolikus díszítvényeket festette.

Az összes festő, márványozó, aranyozó, mázó, lakkozó, kőműves és ács munkáért kapott 2.869 forintot, melyből 500 adakozás, a többi pedig a templom folyó bevételéből és 1.550 forint kiutalványozott ipartörkéjéből gyűlt egybe. Maradt ekkor a 8.940 forint ipartörkéből 7.390 forint, s ehhez beüdvélve év végén 100 forint = 7.490 forint.

Szeptember 20-án Szabó István káplán Belényesbe, Szabó Sándor, V-Olasziból ide diszponálva.

Miután a Balla-féle tanítói földön a sertéslegeltetés ügyével a hitközség nem boldogult, határozatba ment, hogy az október 1-től bérbé adassék.

Október: A toronylépcső megújítva, s új padolat készítve 96,25 forintért.

Hosszas utánjárás és több congregációval folytatott alkudozás után sikerült a múlt évben felépített Schiefner-féle házba 3. gráci vizálmánénét kapni, kik az abban levő ügynevezett nagy-óvodát kezükbe vették, míg a kisebbik – gyomavégi – továbbra is ideiglenes vezetés alatt maradt. Október 24-én volt az ünnepélyes bevezetés, melyet az alapító prépost-kanonok, Schiefner Ede, tartott. Ellátásukra kértek személyenként 210 forintot – bútorzat, felszerelés, ágy és asztalnemű, törülközőkkel ellátott lakást – fűtést és világítást – orvosi és gyógytári kezelést – halálesetre egyszerű temetést – a fokozatos és később szükségessé váló szerelvények beszerzését – az első érkezés útiköltségét, – a dajka fizetését és ellátását az élelmezés kivételével. Az alapító jóvoltából a ház és kápolna eredeti föl-szentelése részint megtörténvén, részint folyamatban lévén, az egyháztanács folyóvá tette részükre a 630 forintot. Egyéb követelményüknek s a kisebb óvoda vezetőjének pénzfizetési terhére egyelőre a lelkész vállalta el abban a reményben, hogy amint később a meghívás szerint és ígéret alapján, a második óvodát és a központi két és szarvasvégi egy leányiskolát is a gyulai példára átveszik, a személyzet szaporodásával fejenként 210-zel mindig gyarapodó pénzfizetésből ki fog telni minden egyéb követelésük is. Főnök és egyúttal óvónő volt Györgyi Regina.

A püspök megengedte a kápolna felállítását, benne az oltáriszentség tartását, naponta való misézést s a nénék gyóntatásával a plébánost bízta meg.

A kisebbik óvoda vezetése Harsányi Ilonára bízott.

Szeptemberben Orosz János, szőlőskerti tanító nyugdíjaztatott 250 forinttal, melyből 50 forintot a hitközség fizet. Helyébe 400 forinttal Leviczky Miklós, gyomavégi ideiglenes tanító lépett azon kötelezettséggel, hogy a második kerti iskola felállítását után felváltva ebben is, mint ambuláns, tartozik tanítani.

A gyomavégi iskolába pedig ideiglenes tanítónak Kovács József, gyakorló tanító jött Tasnád-Szántóról.

December: A megyei közigazgatási bizottság elrendeli a zugiskolák – Endrődön a kocsorhegyi, kisperesi és kondorostanya-örménykúti iskoláknak – bezárását s a községet utasítja iskola felállítására a Kocsorhegyen.

Az egyháztanács elfogadta Újházy kántor azon ajánlatát – a fensőbb jóváhagyás hozzájárulásának feltételével – hogy kántori javadalmi földjét átadja a Balla-féle tanítói földért. A csere

azonban csak a 3. évi bérletidő leteltével történhetik meg. 1895. Szent-Mihálytól Újházy a földet tényleg átvette olyképpen, hogy a bérletet ő húzza.

Alapítványok: Schiefner Edének az apácához felszerelésére adott 2.000 forintjából megmaradt 1.000 forint, mint ezen ház fenntartási az egyházmegyei főpénztárban 5 %-ra elhelyeztetett. Kamatozik 1894. januártól. Giricz Pálné – Timár Katalin 100 forint iskolaalapja az egyházmegyei főpénztárban elhelyeztetett.

Misealapítványok:

Giricz Pálné – Timár Katalin, Timár Mátyásért 1 énekes misére 68 forint

Soczó József, Soczó Ilonáért 1 énekes misére 68 forint

Lonovicsné Csúvár Katalin, önmagáért 1 énekes misére 68 forint

Timár gy. Mátyásé, Csúvár Imre és Fülöp Erzsébetért 1 kop. misére 200 forint

Gyuriczáné Hanycz Borbáláé, önmagáért 1 énekes misére 68 forint

Hornokné Vaszkó Erzsébeté, maga és Hornok Jánosért 2 én. misére 136 forint

Ebben az évben a hitközség bevétele volt:

Iskolai adóból 16.272,- Ft

Egyházi adóból 3.393,- Ft

Földek, stb. után 3.590,- Ft

Összes bevétele: 13.255,- Ft

Kiadások: 11.162,- Ft

Maradvány: 2.093,- Ft

Hátralék: iskolai adóból 1.177, egyházi adóból 1.740, összesen: 2.917 forint.

Adósság: 5.300, a Tiszta-féle kölcsönvett (1892) iskolaalap 1.000 = 6.300 forint.

1894.

Január – A plébánia ügynevezett bánomi, 900 négyszögöles, filoxéra által kipusztított szőlőskertje 578/1894. számú engedély mellett eladott Barják Györgynek 300 o.é. forintért, s helyette a lelkész, megtoldva sajátjából ez összeg, vett a falu melletti Gátterben 1.200 négyszögölet 400 forintért Kalmár Gy. Mihálytól s alsó és felső végét mindjárt beültette gyümölcsfákkal, középső részét fenntartva veteményesnek s esetleg később szőlő alá.

Május – Az oltár Grazból ereklyével ellátva megérkezvén, az apácák kápolnája május 2-án a múlt évben nyert főpásztori engedély alapján megáldott. A lazaristák műhelyéből kikerült román stílus oltár, Immaculata szoborral, csinos hátképpel a szoborhoz, gyertyatartók nélkül került 200 forintba.

Június 2. – A Mária-oltár barlanggá átalakított, háttérébe helyezett lourdes-i szobor, mely részint adakozás, részint a Mária-társulat pénztárából szerezetett be, a delutáni ájtatosság közben megáldott.

Június 3. – Jézus Szíve vasárnapján tartotta itt aranymiséjét Schiefner Ede prépost-kanonok és legújabb kinevezett pápai prelátus, Endrődnek 37 éven keresztül plébánosa. Manuductor volt Nogáll fölsz. püspök-nagyprépost, szónok a helybéli plébános. A hívek erre a célra kelyhet (110 forintba került) ajándékoztak, melyet a jubiláns a templomnak ajándékozott. 50 tagból álló bandérium kísérte ide a gyomai szállóhelyéről. Jelen voltak papok: Palotay, Radnay kanonokok, Kny Antal békési, Apostol Ubold mezőberényi, Spett Gyula gyomai, Szebeni Gyula székelyhídi, Dunay békesszentandrási, Chilko körösladányi, Szirmay szarvasi, Kremerics sarkadi, Bedák kondorosi, Kozma csorvási, Szentkirályi szeghalmi, Szőke orosházi (helyettes) plébánosok, Vucskics teológiai tanár és

Lopusnyi Gyula s. Józsefintézeti alkormányzó. Ezen kívül a 40 teríték ebédén részt vett: a jubiláns 3 rokona, Khernol uradalmi igazgató 2 leányával, Déray Ferenc kondorosi birtokos, Kontúr szarvasi, Petrovszky békéscsabai járásbíró, Szebeni János nyugalmazott és fia László tanító és helybeliek: Salacz László, Faludi uradalmi tisztek, Lombay jegyző, Kuczky ügyvéd, Jakus orvos, kántor, Hunya Mihály egyháztanácsi alelnök.

Ugyanez alkalommal Nogáll püspök a fentebbi kívül még két kelyhet consecrált, egy újat és egy aranyozottat, melyek 30 forintba kerültek.

Augusztus – elején Müller Károly, nagyvárad aranyozó, mint vállalkozó, befejezte a templomhajó és mellékoltárok díszítését és mellékkarzat felállítását. T. i. a hajó falait és oszlopait márványozta, az oszlopfejeket metállal aranyozta (a múlt évben a szentélyt tisztá arannyal) a boltíveket tiszta arannyal festette, a mennyezetet kékre festette és arancsillagokkal ékesítette, az első mennyezetmező sarkaiba a 4 evangélistát festette, a Szent-kereszt és Jézus Szíve oltárt átalakította, az előbbire tabernákulumot helyezett, a Mária-oltáron a rózsafüzérkép helyett valódi sziklából lourdes-i barlangot és szobrot állított, a szőszéket festette és aranyozta. A festmény mindenütt olaj és az arany (az oszlopfejek kivételével) valódi. Került mindez a 612/1894. szám alatt jóváhagyott szerződés szerint 3.010 forintba. Ezenkívül Müller és fiának ellátására a plébános fizetett 120 forintot (április elejétől) és lakásért 40 forintot.

A mennyezet második mezőjének sarkára magánvállalkozók festették, és pedig Timár Márton Szent Márton és Szent Mátyás apostol, Gácsiné Magyar Borbála Szent Borbálát, Kalmár Vincéné Szent Krisztinát 100-100 forintért Milye Kálmán nagyvárad akadémiai festővel, ki a szentély és hajó többi képeit is készítette.

A mellékkarzatot a püspöki építésmérnök által javított tervezet alapján Árvai Imre kőműves és Szekeres István asztalos, helybeli iparosok állították egybe. Költsége az előirányzott és 1380/1894. szám alatt elfogadott 800 forintot meghaladta, amennyiben az anyagok, vas és fa drágábban számítottak és utólag, szilárdítás céljából, több vas is használtatott fel.

Ugyanezen alkalommal a Mária-társulat képei és szobrai is (Szent József-Immaculata-szobor, rózsafüzér-kép) aranyoztattak és festettek 145 forint költséggel.

Az előirányzott 3.816 forint és többlet fedezésére szolgált:

Múlt évi pénzmaradvány 300,- Ft

Folyó évi jövedelemből 600,- Ft

A Mária- és Jézus Szíve-társulatoktól (ebben van a Mária-oltáralap 70 Ft ipartörkéje is) 310,- Ft

Ipartörkéből 1.600,- Ft

Adakozás (Schiefner 500 – hívek 740) 1.240,- Ft

Összeg: 4.056,- Ft

A templom egész belső díszítése és karzat nagyobbítása tehát került: 1892-ben a főoltár 200,- Ft – 1893-ban a szentélyé 2.925,- Ft – 1894-ben 4.056,- Ft, összesen 7.181,- Ft, tehát éppen felenyibe annak, amit Báder Károly, a gyulai templom festője, 1890-ben az endrődiére, kisebb méretű karzattal és kevésbé gazdag aranyozással, előirányzott.

Ezen célokra a 7.490,- Ft ipartörkéből kiutalványoztatott 2.318,- Ft, maradt: 5.172,- Ft.

Augusztus végén – Brósztel Lajos káplán Várad-Olasziba, Pálffy Béla Debrecenbe átvette. Helyükbe jöttek: Léky Kornél Debrecenből és Hamernyik Sándor Szilágy-Somlyóról.

Katolikus oldal

SZEPTEMBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 6 órakor, hétköznap reggel fél 8-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában:

szeptember 12-én és 26-án vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor, kedden, csütörtökön elsöpénteken és szombaton este 6-kor.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap este 6-kor, szombaton este 6 órakor vasárnapi előesti mise.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

A katolikus hit elemei (32)

Imádságok, népek imái - Itália (13.)

14. Assisi Szent Ferenc imája (Uram, tégy engem békéd eszközevé...)

Uram, tégy engem békéd eszközevé,
 hogy szeressek ott, ahol gyűlölnék,
 hogy megbocsássak ott, ahol megbántanak,
 hogy összekössök, ahol széthúzás van,
 hogy reménységet keltsék, ahol kétségbeesés kínoz,
 hogy fényt gyűjtsak, ahol sötétség uralkodik,
 hogy örömet hozzak oda, ahol gond tanyázik.

Uram, segíts meg, hogy törekedjem
 nem arra, hogy megvigasztaljanak,
 hanem hogy én vigasztaljak,
 nem arra, hogy megértsenek,
 hanem arra, hogy én megértek,
 nem arra, hogy szeressenek,
 hanem hogy én szeressek.
 Mert aki így ad, az kapni fog,
 aki elveszti magát, az talál,
 aki megbocsát, annak megbocsátanak,
 aki meghal, az fölbred az örök életre.

15. Assisi Szent Ferenc Naphimnusza

Mindenható, fölséges és jóságos Úr,
 Tied a dicséret, dicsőség és imádás,
 És minden áldás,
 Minden egyedül téged illet, Fölség,
 És nem méltó az ember, hogy nevedet kimondja.

Áldott légy, Uram, s minden alkotásod,
 Legfőképpen urunk-bátyánk a Nap,
 Aki a nappalt adja és aki ránk deríti a te világosságod.
 És szép ő és sugárzó, nagy ragyogással ékes:
 A te képed, Fölséges.

Áldjon, Uram, téged Hold nénénk és minden csillaga az égnek.
 Őket az égen alkotta kezéd, fényesnek, drága szépnek!
 Áldjon, Uram, téged Szél öcsénk,
 Levegő, felhő, jó és rút idő,

Kik által élteted minden te alkotásod.

Áldjon, Uram, téged Víz húgunk,
 Oly nagyon hasznos ő,
 Oly drága, tiszta és alázatost

Áldjon, Uram, Tűz bátyánk,
 Vele gyújtasz világot éjszakán.
 És szép ő és erős, hatalmas és vidám.

Áldjon, Uram, téged Földanya nénénk,
 Ki minket hord és enni ad,
 És mindennemű gyümölcsöt terem, füveket és színes virágokat.

SZEPTEMBERI ÜNNEPEK

3. péntek: Nagy Szent Gergely pápa és egyháztanító
5. vasárnap: Évközi 23. vasárnap
 7. kedd: Szent Márk, István, Menyhért kassai vértanúk
 8. szerda: Kisboldogasszony
 9. csütörtök: Claver Szent Péter áldozópap
12. vasárnap: Évközi 24. vasárnap
 13. hétfő: Aranyszájú Szt. János püspök, egyháztanító
 14. kedd: a Szent Kereszt felmagasztalása
 15. szerda: A fájdalmas Szűzanya
 16. csütörtök: Szent Kornél pápa és Szent Ciprián püspök
 17. péntek: Bellarmin Szent Róbert püspök, egyháztanító
19. vasárnap: Évközi 25. vasárnap
 20. hétfő: Kim Taegon Szent András áldozópap, Csong Haszang Szent Pál és társaik vértanúk
 21. kedd: Szent Máté apostol és evangélista
 23. csütörtök: Pietrelcinai Szent Pio szerzetes, áldozópap
 24. péntek: Szent Gellért püspök, vértanú
26. vasárnap: Évközi 26. vasárnap
 27. hétfő: Páli Szent Vince áldozópap
 28. kedd: Szent Vencel vértanú
 29. szerda: Szent Mihály, Gábor, Rafael főangyalok
 30. csütörtök: Szent Jeromos áldozópap, egyháztanító

Áldjon, Uram, tégedet minden ember, ki szerelmedért másnak megbocsát.

Es aki tűr gyötrelmet, nyavalyát.
 Boldogok, akik túrnek békességgel,
 Mert töled nyernek majd, Fölséges, koronát.

Áldjon, Uram, testvérünk, a testi halál;
 Akitől élő ember el nem futhat.
 Aki halálos bűnben halnak meg, jaj azoknak,
 És boldogok, kik magukat megadják te szent akarotodnak.
 A második halál nem fog fájni azoknak.

Dicsérjétek az Urat és áldjátok,
 És mondjátok hálát neki,
 És nagy alázatosan szolgáljátok.

(Sik Sándor fordítása)

16. Jacopo da Todi: Stabat Mater

Állt az anya keservében
 sírva a kereszt tövében,
 melyen függött szent Fia,
 kinek megtört s jajjal-tellett
 lelkét kemény kardnak kellett
 kínzón átaljárnia.

Óh mily búsan, sújtva állt ott
 amaz asszonyok-közt-áldott,
 ki Téged szült, Egyszülött!
 Mily nagy gyásza volt sírása
 mikor látta szent Fiát a
 szívtépő kínok között!

Van-e oly szem, mely nem sírna
 Krisztus anyjával s e kínra
 hidegen pillantana?
 Aki könnyek nélkül nézze,
 hogy merül a szenvedésbe
 fia mellett az anya?

Látta Jézust, hogy fajtája
 vétkéért mit vett magára
 és korbáccsal verették.
 S látta édes fiát végül
 haldokolni vigasz nélkül,
 míg kiadta életét.

Kútja égi szeretetnek,
 engedj érzemem sebednek
 mérgét: hadd sírjak veled!
 Engedd, hogy a szívem éjjen
 Krisztus isten szerelmében,
 s ő szeressen engemet!

Óh szentséges anya, tedd meg,
 a Keresztfeszítettnék
 nyomd szívembe sebeit!
 Oszd meg, kérem, kínját vélem,
 kinek érdem nélkül értem
 tetszett annyit túrni itt!

Jámborul hadd sírjak veled
 és szenvedjek míg csak élek
 Avval; ki keresztre szállt!
 Álljak a kereszt tövében!
 Szívem szíved keservében
 társad lenni úgy sóvárg!

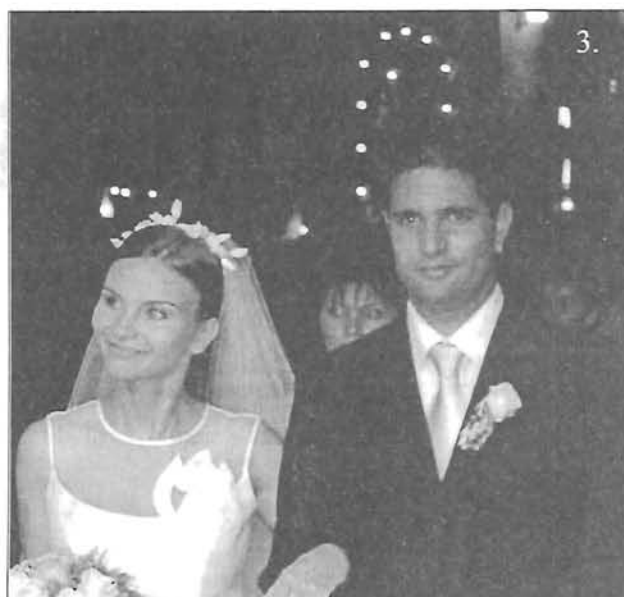
Szűzek szűze! légy szívedben
 hozzám jó és nem kegyetlen!
 Oszd meg vélem könnyedet!
 Add hogy sírván Krisztus sírján
 sebeit szívembe írnam
 s bánatodban részt vegyek!

Fiad sebe sebesítsen!
 Szent keresztje részegitsen
 és vérenek itala,
 hogy pokol tűzén ne égjek!
 S az ítélet napján, kérlek,
 te légy védőm, Szűzanya!

Ha majd el kell mennem innen,
 engedj győzelemre mennem
 anyád által, Krisztusom!

És ha testem meghal, adjad
 hogy lelkem dicsón fogadja
 a pálmás paradicsom!

(Babits Mihály fordítása)

„Amit Isten egybekötött...”

Július 24-én Csapaki Tamás és Pólus Rita (1.) a gyomai katolikus templomban kötötték házasságát.

Július 31-én Rudner Balázs és Rácz Ildikó (3.), valamint Gyuricza László és Molnár Éva (4.) mondta ki a boldogító igent, és kapott áldást az endrődi templomban.

Augusztus 14-én Szabó Zsolt és Forster Éva (2.), valamint Bányai Péter és Kovács Dóra (képet remélem, később kapunk rólu) tett hűségüket Isten és ember előtt, szintén az endrődi templomban.

Közös életüket kísérje Isten áldása, és az egymás iránt érzett szeretet, megbecsülés, hűség.

Endrődiek mindenhol

Talán többen ismerik a történetet, miszerint mikor Kolombusz Kristóf az Újvilág földjére lépett vele szemben egy endrődi ember tolt a talicskáját és a nagy hajós kérdésre, hogy hogyan került oda, imígyen válaszolt: „csakúgy körü gyüttem a gáton”. Való igaz endrődi emberrel szerte a világban lehet találkozni. Ez természetesen nem az itt élő emberek nagy kalandvágyának az oka, hanem annak a gazdasági kényszernek a következménye, mely a XIX. század végén és a XX. század elején jellemző volt a több gyermeket vállaló településeken. A népesség megélhetéséhez szükséges alapvető termelési eszköz a föld elfogyott. Ezért indultak eleink más vidékekre és jutott el néhány család az Arad megyei Simonyifalvára is.

Tulajdonképpen erről a jelenleg is színmagyar faluról szeretnék most írni, annak kapcsán, hogy Simonyi Napok voltak ez év augusztus 7-én és 8-án.

Simonyifalvát 1882-ben alapították többségében magyarok és kisebb részben német és szlovák telepesek. Mária Terézia bátor katonája a híres Simonyi óbester 1819-ben vásárolt földjét vehették meg hosszú törlesztésű részletre az akkori honfoglalók. Endrődről Porubcsánszki és Szmolák érkeztek abban az időben. Most a Simonyi Napokon megemlékeztek a falu névadójáról Simonyi óbesterrel és híres szülőtéről Simonyi Imre költőről. A költőről, akiről a római katolikus anyaszentegyház simonyifalvi egyházközségének keresztelési anyakönyvében ezt olvashatjuk:

„Imre, fi, törvényes, római katolikus, atyja Szmola Imre tiszthelyettes, anyja Annabring Mária, született 1920 szeptember 14-én, ...”

A simonyifalviak olyan büszkék szülőitükre, hogy a kulturház is a nevét viseli és szeptember 13-án az általános iskola is felveszi a Simonyi Imre nevet.

A kétnapos rendezvényről az Erdélyi Krónikából értesült pesti rokonunk Timár Andor (anyja: Szmola Gizella) és hívott tartunk vele. Célunk egy kellemes kirándulás, főhajtás a költő emlékének és Szmola rokonok keresése volt. Feleségemmel Várfiné Szmola Ildikóval és Timár Andorral érkezünk Simonyifalvára, ahol első útbai-gazítónk Kiss József felesége, Irénke volt. Megismerkedtünk, majd az éjszakai szállás felől érdeklődtünk ésők az akkor odaérkező férjével a legtermészetesebben ajánlották otthonukat. A továbbiakban részt vettünk az emlékülésen, majd ellátogattunk a Simonyi-emlékházba. A felújított házban született a költő és ebben a házban emlékszoba őrzi az óbester emlékeit. Délben „szivességi” vendéglátásban volt részünk. A nap folyamán megismerhettük Haász Tibor polgármestert, aki négy település közös önkormányzatának első embere és már a második ciklusban tölti be tölti be ezt a fontos tisztséget. Délután a helyi Leveles Táncegyüttes és a vendég gyulai, békéscsabai és békésszentandrásai együttesek játékát élvezhettük. Az est vacsorával és táncmulatsággal zárult, amit még a vihar miatti áramszünet sem tudott megzavarni.

Másnap az ökumenikus istentisztelet után Kiss József vendéglátónk nyomozásának eredményeképpen sikerült megismerkednünk két Szmola rokonnal: Anna nénivel és Jani bácsival.

A jó hangulatban elköltött ebéd után élményekben gazdagon és a viszontlátás reményében búcsúztunk vendéglátóinktól és Simonyifalvától.

Várfi András

A hazáról az utolsó szó jogán

S esténként még megfoltozom a zászlót.
Azt a régit! - Ha a piros híjával van a pirosnak: József Attilával.
S a hóhér a felírt ha vérrel hinti; fehérrel írom rá: Bajcsy-Zsilinszky.
S ha valaki bepiszkítna a zöldbe ráhímezném: ez a Házsongárd zöldje.
Hol Fél-Magyarország ÉL zöldelön: édes Dsida, drága Karácsony Benő.
S hogy: „Krüdybiedermeier”? az a kín! - Szinbád gyötrelme: Széplány-Podolin!
S ha akárki (tán éppen Ó?) erővel tépné meg: hát akkor Szabó Dezsővel.
Igen e megszaggott, ez volt AZ A zászló: EZ volt az ifjúkor! EZT foltozom.
Ó, tépett zászlóm: rongyos ifjúkorom!
Végső mulatsága ez már a vénnek.
Tettnek nem sok. Ámde elég reménynek.
Ifjúkor? Tépettség? Foltok? Régi zászló?
Ó, folt-hátán-folt-Márai! Ó, folt-szent-Németh-László!
Simonyi Imre

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

Szent Gellért
ünnepe: szeptember 24.

Szentünk azoknak a sorába tartozik, akik nem hazánk földjén látták meg a napvilágot, de életük, működésük és haláluk ide kapcsolja őket. Velence volt szülőföldje. Ötéves volt, amikor szülei – apját Sagredo Gellértnek hívták – átteveztek vele a Szent Márk székesegyházzal átellenben levő San Giorgio (Szent György) szigetére. Úgy látszott ugyanis, hogy György nevű kisfiuk nem marad életben. Fogadalmat tettek, hogy ha a gyermek a sziget bencés monostora tagjainak imáira meggyógyul, Istennek szentelik életét és mindjárt a monostorban hagyják. A gyermek felgyógyult és ott is maradt, bevezetvén Szent Benedek rend lelki életébe. 15 éves lehetett, amikor édesapja Szentföldi

zarándokiatra indult, Jézus iránti szeretetből. Elérték Palesztinát, ahol rablók támadták meg és meghalt.

Az ő emlékére vette föl az ifjú György a Gellért nevet. Nem sokkal később édesanyját is elveszítette.

Huszonöt éves korában rendtársai őt tették meg a monostor perjeljévé, majd Bolognába küldik tanítani. 32 évesen tér vissza a Szent György szigeti monostorba, ahol apátnak választják meg.

Talán édesapja emléke, vagy a hithirdetés vágya arra készteti, hogy 3 év múltán lemond apáti tisztjéről, és a Szentföldre indul. 1015. február vége felé száll hajóra két társával. De a vihar miatt Isztria szigete felé sodródtak és a Porenzo melletti Szent András sziget bencés monostorában találnak menedéket. A több hétre elhúzódó kényszerpihenő közben az ott tartózkodó Gaudentius pannonhalmi apát szerette volna megnyerni őt a magyarországi kolostoralapítási tervének. Gellért azzal a nem titkolt szándékkal engedett az unszolásnak, hogy Magyarországon keresztül könnyebben eljuthat a Szentföldre. Átkelvén a partmenti hegyláncokon, majd a Dráván, 1015. május 3-án érkeztek Pécsre, Mór püspökhöz. Vele és Asztrik pécsváradi apáttal, onnan Székesfehérvárra, István királyhoz mennek.

Nagyboldogasszony napján járul a király elé, majd ő lesz Imre herceg nevelője. Nyolc éves volt ekkor Imre herceg és szentünk hét évig volt mellette az esztergomi királyi palotában. Tanítványának életszentsége tanúsítja, hogy nevelő, oktató munkája eredményes volt.

Ezt követték a Bakonybéli remetesség évei. A monostor melletti erdei kunyhóban tudott leginkább elmélkedni és dolgozni. Ekkor írja Szentírás magyarázó munkáit, ezekből az

egyik fönn maradt, benne Dániel próféta könyvének néhány sorát magyarázza.

A bakonybéli csendből a király hívatta, hogy rábízza a Marosmenti egyházmegye szervezését. 1030-ban Csanádi püspök lett.

Gellért az egyházszervezést azzal kezdte, hogy felosztotta az egyházmegye területét 7 főesperességre, s ezek élére a magával hozott papok közül azokat állította, akik tudtak magyarul. Majd a papi utánpótlás biztosítására káptalani iskolát szervezett és templomokat épített, köztük a székesegyházat.

Térítette a pogányokat, szembezállt a zsarnoki túlkapásokkal, tanácsaival az ország ügyeit segítette.

1046. szeptember 24-én, a pogánylázadás alkalmával Budán Bőd (egri) és Besztréd (nyitrai) püspöktársaival együtt a hitért kegyetlen halált szenvedve elnyerte a vértanúság koronáját. Kiráncigálták Gellértet a szekérből, hozzákötötték egy kordéhoz és a Kelenhegy (Gellérthegy) szikláiról a mélybe taszították. Holttestét a pesti Boldogasszony-templomban temették el. Később maradványait átszállították Csanádra. Szentté avatása Szent László királysága idején történt 1083. július 26-án, Csanádon.

A legenda szerint Gellért hazánkba érkezve Székesfehérvárott augusztus 15-én, a „Napba öltözött asszonyról” beszélt. Remeteségében barátságot kötött az állatokkal. Megjósolta a király halálát, a pogánylázadást, saját vértanúságát. Szent Gellért a Szeged-Csanádi egyházmegye védőszentje. Szegeden a fogadalmi templomban őrzik a muranoi bencés kolostorból származó Gellért-ereklyét. Öltözete az ábrázolásokon általában püspöki díszben fején infulával, kezében pásztorbottal.

Szent Gellért ének

Szent Gellértet, Egyházunknak szép csillagát,
Magyar népünk vértanúját, jó pásztorát:
Ünnepeljük ősi múltunk új hajnalát.
Erős hitét, áldott jövőnk szent zálogát.

Ezred éve szülte őt a kék déli táj,
Égi szót hall: Huriniába vár rá a nyájl!
Nem sejtette mit forral majd rút pártviszály!
Mit vár tőle üdvünkért az égi király!

István király látta égő bátor hitét,
Bölcs atyaként ezért bízta rá gyermekét:
Gellért lelke magyar földön úgy áradt szét,
Mint amikor áldott esőt hint ránk az ég!

Hálát adunk Istenünk e szent püspökért,
Te adtad őt nemzetünknek jó példaként.
Nagy hitéből csontjainkba önts új reményt,
Fáradt lelkű hivedben gyújts égi fényt!

Szöveg: Kerekes Károly O. Cist
Dallam: Szigeti Kilián OSB

Madifol

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszereket.

Corvo bianco
Cipőipari Bt.

MAGÁNVÁMRAKTÁR

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

A Magyar Szent Korona működik!

Kedves olvasó! A 21. század első napján, 2000. január elsején a Magyar Szent Koronát átköltötték az Ország Házába. Sokan vagyunk, akik őszintén reméljük, hogy a Szent Korona az Ország Házában kedvezően befolyásolhatja a magyarság jövőjét. Hogy hogyan, és miképpen lehetséges ez, ehhez meg kell ismerkednünk a Szent Korona misztériumával. Szeretnénk méltóképpen elmondani, hogy miképpen lehetséges az, hogy a Magyar Szent Koronánk jogi személy, és legmagasabb rangú alanya a magyar államhatárolomnak.

Ezen ismereteket Dr. Pap Gábor művészettörténész előadásának rövidített változatából, több részletben való közléssel szeretnénk közre adni. Kérjük, olvassák figyelemmel, mert olyan ismereteket szerezhettek, amelyeket hosszú évtizedek óta eltitkoltak előlünk.

XVI. rész

Ez azt is mutatja, hogy a magyar királyság minden eligazító jellegű hírt Felülről kap! Tehát szakrális királyságként működik! Ez a korona alakjából is következik, de ha csak a képrendet vizsgáljuk akkor is!... Semmi nyoma nincs annak, hogy a Magyar Szent Koronán valaha is 4 arkangyal lett volna. Révai Péter leírja, hogy kik voltak ott, csak nem nevezi ott meg őket. Tehát keresztény fejedelmeket kell ott keresni! Felében elfogadni Révait, a másik felében azt mondani, hogy hazudik! – ez megint olyan dolog, hogy nem is kell kommentálni... Révai Péternek minden adata meggondolkozató, még az is, ami az első közlésébe úgy tűnik, hogy nem igaz! Hát de fehér kövek sorát írja le a csüngőkön! Vannak ott fehér kövek? Nincsenek!

Jól visszakövetkeztethető a szövegből egyértelműen: itt nem lánc volt, hanem egy aranydróton fehér kövek, ahogyan az a hátsó két császárképen is látható a csengőiken.

Egyébként ha valaki megnézi ezt a koronát ezek a láncok olyanok, mint amik zörögnek, látszik, hogy nem valók a Koronához. Teljesen snassz eljárás! Tehát ilyen láncot talán forgácsoló üzemben gyártanak! Tehát nem a Korona ötös remekvoltához illő eljárás. És Révai Péter leírja, hogy milyen volt! Semmi okunk nincs azt hinni, hogy Révai Péter hazudik!

Ő azt írta le, amit látott, ezért nagyon elgondolkodtató, mert ha a láncokat a mai állapotukban veszem, akkor egy energiaáramlás vagy nagyon nehezen, vagy sehogy sem tud bekövetkezni! De ha tudom, hogy itt egy szigetelt rendszerről van szó, ami egy arany, -tehát nagyon jól vezető- alapretegen, sajátos elosztásban áramlatot végig energiát, tudom, hogy a felesleg itt nyugodtan levezethető. Aranyszövéses a palást, a kesztyű, aranyszövéses a saru, tehát szabályos védőöltözetben van az illető. Miután az energia

elvégezte dolgát, a felesleg energia azonnal levezethető, de a mai állapotban nem! A legtöbb energetikus, akikkel ezt a kérdést már 1980-tól tárgyaljuk, mind ott akad meg, hogy ez a lánc alkatlan, de nem ez az eredeti! Tehát a Révai Péter leírásának ebben a tekintetben is érdemes hitelt adni, az egésznek a keretében!

A koronáról készült diaképeket nézve, egyik kép elárulja, hogy a Dukás képnek a glóriája át van fúrva – 1857-ben megjelent Franc Bocknak a kiadványa, jól látható rajta, hogy nemcsak ez a körte alakú nyílás van egyenletesen körül peregmezve. Tehát 1850-s évek második felében még ez nem volt átfúrva.

1880-ban készültek jó minőségű felvételek, amelyek alapul szolgáltak Ipolyi Arnold püspök által vezetett vizsgálatnak, aki ezután könyvet is írt a koronáról. Amikor 1978-ban hazatért a korona, a Nemzeti Múzeumban látható volt 20-23 felvétel, amelyeken olyan dolgokat lehetett látni, tanulmányozni, amit soha eddig nem emlegettek. Az első átrendezésnél azonnal levették a képeket s soha többé nem állították ki! Azóta sem lehet ezekhez hozzá jutni, legalább annyi időre, amíg TV-felvétel készülhetne róluk. Az egyik kicsi képről sikerült egy reprot szerezni, amin szintén lehet látni, hogy még 1880-ban is sértetlen volt a félhold alakú nyílás, csak azután fúrhatták át. Ami még felhőbb, hogy átfúrták ugyan szegeccsel, de ezt a szegeccset soha nem működ-tették! S ez az átfúrás átment Tamás lemezen is. Mind a kettőn! A túl oldalon ott van a sorja, mert minden fúrás után maradt sorja, és a sorja ma is éles! Tehát soha sem volt benne szegecs. Tehát megfúrták, s csak ezután jöttek rá, hogy ott nem lehet megfogni, mert akkor a felsőrész a Jakab kép ugrik hátra, és az egészből légió sapka lesz, vagy pedig a Dukáskép dől rá, és akkor el is patlanhat. A foglalat megreped alul.

*Közreadta: Kis Andrea
Folytatás következik*

Bár már az új tanév is megkezdődött, a nyári táborozások emléke még vissza-vissza idézi a szünidő napjait.

Az elmúlt tanév végén a hagyományokhoz híven 5 napos táborozáson vett részt iskolánk 25 diákja és 4 pedagógusa.

Ezhez óriási anyagi segítséget kaptunk a Gyermek-, Ifjúsági és Sportminisztérium által meghirdetett pályázat elnyerésével.

Az „Esélyt nemzeti kincseink megismeréséhez” elnevezésű pályázatunkkal a keretösszeg 50%-át kaptuk meg, ami azt jelentette, hogy tanulóinknak az 5 napos kirándulás 8.000.-Ft-ba került. Sajnos még így is nagyon kevesen tudták vállalni a táborozás költségeit. Ez évben szépséges hazánk egy újabb szegletét (Dél- Baranyát) ismertük meg.

Harkánytól 6 km-re, egy picinyke faluban Mattyon volt a szállásunk és reggelente innen indultunk.

Megérkezésünk másnapján a Drávan ismerkedtünk a határvilág növény és állatvilágával. Az országban egyedülálló kormorán-telepet figyelhettük meg a közel kétórás hajóút során.

Délután a siklósi várba indultunk, de a fürdés jobban csábította a gyerekeket, így a vár megtekintése másnapra maradt.

Ez a vár annyi látnivalót rejt magában, hogy egy egész nap is kevés lett volna a megismeréséhez. Hiszen nem csak a várbörtönt nézhettük meg, ahol egykor a Tenkes kapitánya raboskodott, hanem a panoptikumát is megcsodáltuk. A képtárat, a boros pincét a Tenkes-hegy borairal, és a vártörténelmet a kiállító termekben követhettük végig. A gyerekeknek azonban az igazi élményt a délutáni fürdőzés volt a csodálatos harkányi fürdőben. Kirándulásunk 4. napján Máriagyúdra látogattunk el.

Felsétáltunk a Kálváriára, amelyhez fogható alig van az országban. A stációk képei a Zsolnay Műhelyben készülték gyönyörű kivitelben, áhitatot teremtve ebben az amúgy is festői környezetben a Tenkes-hegy lábánál.

Nyári táborok emléke

Ezek után lelkileg feltöltődve vágtunk neki a hegy megmászásának. A

bátrabbak feljutottak a hegy tetejére, mi felősebbek, csak a kilátóig merészkedtünk, hogy aztán sűtkérező gyíkokat és pillangókat csodáljunk, vagy vadvirág csokrot szedjünk.

Hazafelé menet még benéztünk Villányba is, hogy végigsétáljunk a híres pincesoron, de már túrelmetlenül vártuk az esti szalonnasütést.

Lányaink nagy szomorúságára a táborban nem volt másik csoport, de ennek ellenére esténként nagyokat pingpongoztunk, tollasoztunk. A fiúk vagy a foci EB-t nézték, vagy fociztak az udvaron.

Szomorúan vettük tudomásul, hogy igen gyorsan elszaladt az idő és másnap már indultunk haza.

Utolsó napra maradt az Abaligeti cseppkőbarlang megtekintése és egy rövid pécsi séta.

Sajnos a pécsi programot elmosta az eső, bár eddig nagyon kegyes volt hozzánk az időjárás. Arra azonban még volt időnk, hogy megcsodálhassuk a Pécsi Székesegyházat.

Olyan látványban volt részünk, amely kárpótolt bennünket minden esőcseppért és várakozásért. Bátran mondhatom, hogy ilyen csodálatos templomban még nem jártunk, nemzeti kincseink egyik legszebb templomában imádkozhattunk.

Fájt a szívünk ott hagyni ezt a sok szépséget, de úgy döntöttünk jövőre visszatérünk. Annyi minden van még, amit fel kell fedoznünk e vidéken és az ott élő emberek kedvessége, vendégszeretete is erre sarkall bennünket.

Viszontlátásra Dél-Baranya!

Tímár Béláné
a hunyai általános iskola igazgatója

Endrőd néprajza

Rövidítve: Szanda István

A szélmalom és a Szabó család története

„A nagyapám apja és annak az elődje Borsod megyében, Szihalom községben lakott. Jobb-módú gazdálkodó volt, de a szépapám, azaz a nagyapám apja valami miatt az 1820-as év táján elszegényedett, tönkrement. A vagyontól csak egy nyáj birkája maradt. Ezzel elindult arra, ahol hallotta, hogy sok a birkának való legelő, s így jutott el Dévaványára. A nagyapám, aki 1816-ban született, mesélte, hogy ő olyan 5-6 éves gyerek volt és ha elfáradt, felült egy kosznak a hátrára és úgy vándorolt. Dévaványán letelepedtek, voltak heten testvérek.

A nagyapám kitanulta az ács és a molnár mesterséget. Akkor a molnárnak az ácsmesterséghez is kellett értenie, mert csak az úgynevezett száraz-malom volt, amit ló húzott. A kerekek és a fogazat fából volt. Ha baja lett, azt a molnárnak magának kellett megcsinálnia. A nagyapám 1830 táján mint vándorlegény került Endrődre, ahol a község szárazmalomába lett felfogadva, a község molnára lett. (Akkor nem községnek, hanem a helység molnáriának hívták.)

Mivel becsületes és szorgalmas volt, hamar megnősült. Egy jobb-módú csizmadia mesternek a lányát vette feleségül. Mindketten nagyon spórolósak voltak, így hamar kezdtek gyarapodni. Nagyanyám sokszor mondta még gyermekkoromban, hogy úgy mondták akkor a népek, hogy jól megy a helység molnáriának, mert már órát is vettek. Aztán a nagyapám vett egy hold szőlőt a Kúriai-dűlőben – mindenféle joggal. Ehhez, hogy megértsük, tudni kell azt, hogy az Endrőd és Gyoma közötti határszéli dűlő földje (ahol ma a Cipész KTSZ van) kúriális joggal bírt. Akinek ott volt földje, annak joga volt bormérésre, sómérésre és több más egyéb joggal járt az ottani földtulajdon. Majd a következőkben megtudjuk, hogy miért volt a földre, azaz a földdel járó jogra szükség. Ahogy nagyapám erősödött anyagilag, bérlet a szarvasi határban egy száraz-malom. Előrelátó volt, ha a község fel talál neki mondaní, legyen hová menni, dolgozni és költözni. Abban az időben minden Szent György és Szent Mihály napján kitelhetett a szolgálati idő. Már akkor számolt arra, hogy szélmalomot kellene építeni, csak várt, hogy anyagilag jobban megerősödjön és attól félt, ha megtudja az előjáróság, hogy mit tervez, akkor felmondanak neki. A felesége után volt neki egy jómódú sógora, s azzal megegyeztek, hogy közösen felépítik a szélmalomot.

A nagyapám járt az engedély után, de nem akarta az előjáróság megadni, ugyanis akkor Endrődön 24 száraz-malom volt. Volt a községnek, az egyháznak, a bírónak, az esküdteknek és több gazdának. Tehát félték, ha a szélmalom felépül, nem lesz annyi kereset. Erre a nagyapám kihirdette, hogy akinek szüksége van a szélmalomra, az jelenjen meg a piacra. A gyűlésen a fél falu ott volt és az emberek követelték, hogy épüljön a szélmalom. Ameddig a falunak nincsen minden sarkán malom, addig a gazda nincs ráutalva arra, hogy örökljön, hogy befogja a lovát a malomba. A szegényebb emberek lova meg nem győz örölni. Volt úgy, hogy az emberek maguk húzták a kereket és úgy öröltek. Erre beleegyezett az előjáróság az engedély kiadásába, s már arról folyt a vita, hogy hová építse a nagyapám a szélmalomot. Akkor még az egész endrődi határ az uradalomé volt, s csak a kúriális földre építhette volna, de ezt meg az uradalom nem akarta, hogy a Kúriának még malma is legyen, mert az uradalom legszívesebben a többi összes joggal is megfosztotta volna a kúriai földet. Az uradalom felszólította a nagyapámot, hogy a falu akkori szőlőtől egyezer lépésre válasszon a malomnak helyet, ott, ahol akar, és oda építse fel a szélmalomát. Így esett a választás a szélmalom jelenlegi helyére. A helyért az uradalomnak évente 63 forint 32 krajcárt kellett fizetni.

Az engedély megvolt, most már hozzá lehetett fogni az építkezéshez. Előbb említettem, hogy a szarvasi határban bérlet száraz-malma volt a nagyapámnak, így nagyon sok jó-embere volt ott. Ezek az emberek hozták a szalmát a téglaegetéshez és sok fuvarral segítettek nagyapámot. A segítség jól is jött, mert az 1848-as szabadságharc leverése után az összegyűjtött pénz – a Kossuth-bankó – megbukott, ezzel a malomépítés is nehézségekbe ütközött. A faanyagot tutajon szállították Erdélyből a Körösön – az út 3 hónapig tartott. Végre mégiscsak elkészült a szélmalom, úgy, hogy 1852. év tavaszán – Urnapján – megkezdte az örlést. Ha a szél fúj, éjjel-nappal állandóan volt mit örölni. Mivel sok volt a dolog, sok volt a kereset is. A nagyapám, mikor már elég erősnek érezte magát anyagilag, felszólította a sógorát, hogy egyikük váltsa meg a malomot. Megegyeztek, hogy a sógor megváltja. Nagyapám úgy gondolta, hogy épít egy másik szélmalomot. A faanyag nagyobb részét már meg is vette és most már a kúriai földjére akarta építtetni a szélmalomát. De, közben a sógor meggondolta magát, hogy inkább ő adja át a malom-részét. Így a nagyapám váltotta meg a szélmalomot. Ekkora már az apám és a testvérei is megnőttek, most már volt, aki a sok munkát elvégezte.

Az apámnak három évig katonának kellett lennie, addig a testvéreinek kellett dolgozniuk a malomban. De azok meg csak úgy dolgoztak, hogy minden keresetet elpocsékolták. Nagyapám meg rászokott a borivásra. Tehette, mert a Kúriában igen sok és jó bora is termelt. Úgy mondták akkor, hogy egy töke egy dézsa szőlőt termelt. Amíg az apám katonán volt, a nagyapám sem törődött a malom dolgaival az iszákossága miatt. Amikor édesapám hazajött a katonaságtól, ismét átvette a malom irányí-

tását. A testvéreit kifizette, mert a malom egyiküknek sem kellett, így apámé lett. Apám a katonasággal sokfelé járt, így például Csehországban, Morvaországban és látta, hogy ott már vannak gőzmalmok. Mivel előrelátó ember volt, ő már földet vett, ha volt jövedelem, mert úgy gondolta – nagyon helyesen –, ha gőzmalom építenek, akkor az ő szélmalma előbb-utóbb megbukik, de a föld sohasem bukik meg. A nagyapám meg azt mondta, hogy a föld az a parasztnak való, inkább a malommal törődj fiam, mert amíg ember lesz, addig a malom is kell. Tehát ő a földvásárlást ellenezte. Nagyapámnak csak az volt még a fontos, hogy mivel 52 hét van egy esztendőben, 52 akó bor is legyen évente (1 akó = 56 liter). A víz örüljön, hogyha megmosakodik benne – mondogatta.

Volt egy kicsi, de rehdés molnáriakás, de a nagyapám nagy házat akart építtetni, az édesapám meg a földet vette. Végre csak rákerült a sor a házépítésre is, amely 1876-ban épült fel. Nagy, mindkét végére tűzfal-as, kölabas (kőoszlopos) ház, nagy és mindig száraz pincével. Édesapám nem akart ilyen nagyot, mert úgy gondolta, hogy ekkora házhoz legalább 100 hold föld is illett volna. Nagyapám viszont azt mondogatta, hogy legalább majd rögtön megemlegetik az öreg részeges Szabót – mert csak akkor volt józan, ha aludt.

De, mit hoz az élet, vagy a sors? Amikor legjobban ment a malom, megirigyelték a parasztagzadk és közösen építettek egy gőzmalom. A baj csak az volt, hogy közvetlen a mi szélmalomunk mellé. Nem nagyot, de arra elég volt, hogy rongta a keresetet. Endrődön összesen 5 szélmalom volt, és kettőnek közvetlen szomszédságában épült gőzmalom. Amikor nagyapám megöregedett (84 évig élt), úgy mondta, ha ő tudta volna, hogy a malom megbukik, kétszáz hold földet vett vagy vehetett volna. Az apám – erős akarattal – csak 35 katesztrális hold földet szerzett, mire a malom már csak annyit kereset, hogy a földnek kellett fenntartani. Ezt az is igazolja, hogy ez volt Endrődön az első és az utolsó működő szélmalom. 100 esztendőn át örölte a gabonát.

A szélmalom nagy vigyázzal járt. Teljesen ki volt téve az időjárás viszonyosságainak. Ha fúj a szél, kinn kellett rá felügyelni, akár esőben, akár hóban, vagy nagy hidegben. Mindig arrafelé kellett fordítani a vitorlát, amerről a szél fúj. Kezdetben ez nagyon nehéz volt, mert kívülől kellett egy bodont hajtani, ami a tetőt húzta. Emlékszem, hogy gyermekkoromban de meg kellett vele dolgozni. Majd később, 1899-ben édesapám megcsinálta úgy, hogy belülől lehetett a tetőt, vele együtt a vitorlát is fordítani. Ez a megoldás már nagy könnyebbséget jelentett, mert ha rossz is volt az idő, az ember benn volt az épületben.

Édesapámról én már maradt a szélmalom. Én is úgy voltam vele, hogy legalább a saját szükségletünkre megéri fenntartani. Azért, került másoknak is örölni való, különösen a háború alatt. 1926-ban én átalakítottam a szélmalomot motorhajtására. Szereltem bele egy koptató búzarostát, úgy, hogy széllel is tudott dolgozni, de traktorral is meg tudtam hajtani.

Ez a Szabó család és a szélmalom története. Endrődön ez volt az első és az utolsó működő szélmalom. De ez is csak úgy tudott ennyi ideig fennmaradni, hogy apáról-fiúra, tehát a családban maradt mindig, így volt 100 évig üzemből. 1852-ben indult meg és 1952-ben lett végleg leállítva. 1952 augusztusában és 1953 januárjában kibukott az oldalfa, ezután fokozatosan, emeletenként bontottam le, a kőomlás miatt balesetveszélyessé vált a közelében járkálni.

A szélmalom – mint műemléki és idegenforgalmi érdekesség – szerepelt Magyarország akkori útikönyvében is, még mostanában is felkeresik, illetve felkeresnek a turisták, de már csak egy másfél méter széles (ilyen vastag volt az alap és a fal) téglatornelékes csik, illetve körvonal látszik és jelöli a szélmalom hiteles helyét.

Utóirat

A nagyapámnak még két testvére került Endrődre, egy fiú és egy lány. Dédapám pedig Dévaványáról Apácára került öregségére, ott dolgozott mint kukás, azaz dohánykertész. Nagyapám elment érte, hogy magához vegye öregségére, de nem jött hozzá, így ott halt meg, és ott is van eltemetve, a nagyapám temette el.

A nagyapám öregségére nem látott. Én olyan 6-7 éves voltam és én vezettem, a pipáját én gyújtottam meg. Nagyon nagy dohányos volt. 1899-ben halt meg, nagyanyám még öt évig élt azután. Nagyapám még életében mondta, hogy „addig forró vízben is kibírjátok, amíg én beteg leszek”. Igaza is lett, mert egy pillanat nem sok, de ő addig sem volt beteg. Almát evett, és egyszer csak lecsuklott a feje, már halott is volt, mikorra ránéztem. Bár én is így végezném be az életemet.

Írtam, az 1971. esztendő február havának 14. napján, életemnek a nyolcvanadik évében.”

SZABÓ BÁLINT,
az utolsó endrődi szélmalom molnára

Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István

Határok, határbejárás, „határvillongások” a XVII-XVIII. sz-i Gyomán VI. rész

A gyulai megyei levéltárban Gyoma helysége iratanyagában a ványaikkal való határvillongások peranyaga tekintélyes csomót tesz ki, így bőszéggel számlalhattam belőle kései utódok épülésére, derűltségére. Hogyne derülhetnének azon, is például, hogy miután a ványaiak által elhajtott ökrét kereső Szappanos Mihály alól „Tisztartó Dévai Nemzetes Úr kirángatta...” a lovát, Szappanos gyomai atyafia kapta-fogta magát osztán adonadó alkalommal visszalopta-bizonnyal az éj leple alatt, némi atyafiságos segítségig – elkobzott lovát. Micsida virtus kellett ehhez kedves olvasóim! Nahát! Ezen az úton tovább haladva lássuk mivel is töltötték a múltó időt eleink a gyomai-ványai határ két oldalán?

1775. december 10-én a „Helység Házánál” Náduvvari Istvánnál lévő „Ványai lakos Nemzetes Dékány János Uram piros pej öreg kantzta Lova Tájogba allelya /azaz állítja/ hogy meg döglött”. 1766. Április 1-én. „Domokos István keze alatt lévő egy Ványai piros pej /öt esztendő/ Kancza Ló meg döglött Talogba S.G. bélleg /besütött bilyog/ volt a bal farán. Hogy Talogba vezett el bizonytyák Gál Miháj, Gál Gergély, ifjabb Tandi Miháj Gyomai Lakosok.” 1776. június 29-én „Megyeri István keze alatt lévő egy Ványai Deres Kantza Dalmi Pál Csikós előtt meg döglött, a Keh ölte meg, V bélleg volt a bal lapotzkáján.” 1778. február 26-án „Ványai Erdős István Kováts Györgynél lévő paripa lova /herét/ taloghba meg döglött Tanuk erre Kováts János Eskütt, Győri István szolgálja, és az egész Szál-lásbéli / későbbi nevéen tanáyk, tanya, tanyák köze/cselédek.” Itt jegyzem meg,

hogy a többször felhozott „tályog” betegség a lovaknál többféle néven ismeretes; tárjog, tarjag, tárgyog, tárgyag, tályag, tárigy, tálgyú, ülemér stb.” érhető alatta kelés, lépfene, tályogos orbánc, de nagyobb a valószínűsége, hogy esetünkben „tárgykór” azaz „takonykór” betegséggel állunk szemben. A kehesség pedig „szárazkeh, fulladozás” –megrögzött tüdőtagulat /emphysema alveolare pulmonum, pneumatosi/.

1766. május 26-án „A Köles kárért itt tartott, Helység kezénél lévő ványai Lovak közül 2 Lovat Dékány János úr 3mad magával a Gyomai Ménesrűl ki szakasztván, el hajtották, de az egyik visszajött.” 1776. július 25-én „Ványai Lakos Séllei Péter Lova azmely Gyomai Lakos Oláh Istvánnál volt zálogba, haza szökött.” 1777. január 20-22-én „vitték el Ványaiak a Varsánybűl Olajos Lajos bundáját, Győri Jánosnak egy szekerét 5 Lóval, Kováts Istvánnak szekerét két Lóval, Tótka Jánosnak Szekerét 3 Lóval.”

1777. február 21-én „Ványai lakos Gyeszti István és Szabó Miháj ki váltottak három Máriássokon /egy „rhénusi” azaz rajnai forint=60 krajcár, 1 krajcár=2 pénz vagy 2 dénár, egy máriás=34 krajcár, illetve 68 pénz/, egy Kankót /elől végig nyitott és felölthető ujjú, szürposztóból készített kabátféle gyapjú ruha/, egy Nádtolót /vagy tolókasza; két kar közé erősített lapos penge, melyet a nádarató a jégen maga előtt tol és el-metszi vele a nád tövit/, s egy Nádvagót melyeket Póhalmi Varsányban az Ördög Árkán tul nád vágásáért el vettek /ti. gyomai oldalon tilosban vágták a nádat/, s bé hoztak volt Gyomára itteni lakos Győri János, Győri Pál, s Özvegy Szabó Ferentzné fia András.” 1777. június 21-én „...hajtottak bé ványaiak a Balai Búzákbűl 41 darab Lovat betsülték 19 rhénusi forint 24 krajtzárra,...24-én mentünk volt érettek, de akkor váltságon

sem atták ki őket haenm zálog Lovakon akarták vissza váltani. Azonban ugyan 24-én bé hajtottak a mi embereink 1200-ig való juhokat. 25-én ezekért jövén ványaiak meg alkuttunk, minden Juhot egy pénzbe, tilaimas fűbűl lévén bé hajtva, az tett hajtó pénzzel s közben hajtók egy Juhot levágtak volt, s meg ettek, Summa; 14 Rhénusi forint. Így aztán 26-án a ványaiak is vissza bocsátották a Lovakat 19 rh.fr.24 kr. Fizetés mellett, Mi is a juhokat 14 rh.fr. fizetés mellett.” 1778. május 25. „Találta meg a holt embert Bódvai István a Víg Ér/ azaz a Vég ér, mert K-felé a sok ér közül ez volt az utolsó Vég-ér/ körül, mejjét a ványaiak bé vontatván Gyomai Határba eltemették” /ki volt? Az írás nem tuógtja/.

1785. július-augusztusban. „Értésünkre esvén, hogy a Ványaiak a Póhalmi földön Csóvákat és kis határokat hánytak sőt hogy azon földre idegen Sertés nyájakat is árendába fogadtak. Helységünk bírja Szilágyi László, Eskütt Kováts Márton, Helységünk Nótáriussa s vélek lévő Szalai József és Kató István Szabadossak /mai értelemben a helység rendőrei/ nevezett Pusztára kimentek, és az Özed erányába nem mesgyére hanem Ványaiaktól hanytatott Csóvákat el hányták, s a Gödrökett béhúzták. Annak felette, egy az oda fogadott Sertés Nyájak között is mely a Tisza Úr Fiaké volt, a vizek között /:hova Kotsval bé menni nem lehetett:/ általok, szemléltetvén, fent irt Szabadosok Ló hátan annak Kondássához menni parantsoltattak és hogy onnan ei távozna általok tudtára adatott, hozzá adván a fenyegetést is, hogy ha más alkalmatossággal ottan fog találatni, mind maga érdemre szerént lakol, mind Sertéssei béhajtának vagy meg Lövöldöztetnek, Tagadván a Pásztor, hogy Ő nem tudja, hogy peres föld, azonban'ajánlván magát azoknak ki hajtására a Szabadosok oda hagyták...” Cs. Szabó István

W SZONDER W

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

EGYEDI
CIPŐGYÁRTÁS!

34-től 48-as méretig
női és férfi alkalmi és utcai modellek.

DEFORMÁLT LÁBRA IS, igény szerint.

Természetes alapanyagokból,
Rövid határidőre készítjük a cipőket.
MÉRETFELVEVŐHELY: HUNGELL KFT
Gyomaendrőd, Fő út 140/2. Tel.: 06-30 283-42-60

ADOMÁNYLEVÉL - Borsos Jánostól

Tisztelt Szerkesztőség! Jelentem, hogy eleget tettem régi ígéretemnek. (Részlet a régi ígéretből: „Évek óta járatom s az idén is megkaptam lapjukat, annak ellenére, hogy betegségem miatt az idén nem tudtam még jelképes összeggel sem beszélni postai és nyomtatási költségekbe sem. Ezért hálával tartozom Önöknek, hogy továbbra is küldték a hazai híreket. Még az idén szeretném ezt a következő módon törleszteni: 1 gimnázium s 2 általános iskola részére a saját őseim történeti és ásvány gyűjteményéből egy sorozat kollekciót felajánlok, s leszállítok, s átdok a helyszínen egy-egy előadás keretében belől az illetékes intézmények előre megbeszélte időben.... A Városunk című lapból több alkalommal is idéztem kiállításaimon, illetve a kiállítások megnyitóján, s más rendezvényeken.

Borsos János Jászapáti, 2002.”
... azaz leszállítottam 2 középiskola 3 általános iskola részére ígért anyagot a gyűjteményemből. Gyomaendrődön 2004. április 23-24-én megrendezett Elszármozottak Világtalálkozó napjának első délelőtti, s átadtam azokat az igazgatóknak, illetve a szaktanároknak.

Ezen gyűjtemények összetétele: kőzetek, ásványok, kővületek, kőszerszámok, és napjaink édes vízi, tengeri állataiból kagylók, csigák, fa faszén összehasonlítások a kővületekhez.

Mindezek az iskolák kémiai, biológiai, fizikai, földrajzi, történelmi óráinak szemléltető eszközei lehetnek (ha felhasználják őket) Ezek a kollekciók iskolánk 40-60 kg közötti súlyúak Ezen kívül úgynevezett „osztogató anyagként”

(szabad préda tanároknak, diákoknak) 10-15 kg. Tehát több mint 3 q! Személyes ajándékként köszönetem jelölül a vendéglátásért, a Ki Kicsoda? című könyv elkészítéséért: a polgármester úrnak 2 db kőbalt, 1 db ősi tűzcs.holó, és 1 db hal idól, Szilágyiné Német Eszternek 1 tűzcsiholó, egy mini láda kristálykészlet Magyarország kincseiből, és 2 db könyv, a Kner Imre Gimnázium igazgatójának ősi szerszámok doboz. Az átadott anyag mind eredeti, nem utáztat!

Az iskoláknak átadott gyűjtemény részletezése:

Kőzetek, ásványok: bauxit, szilícium, anti-monit, mangán gipsz, gipszanhidrit, löszbabák, mész, kalcitok, vulkáni kőzetek, pirit, tűzkő, obszidián

Kővületek: tengeri sün, fésűs-kagylók, tengeri- és édesvízi kagylók, csigák, (zömmel az eocén korból), Szenesedett és kövesedett fák, jól felismerhető jellegzetességekkel.

Kőszerszámok: 2 kezes, vagy egy kezes ütőszerszámok, töréshez, zúzáshoz balta. Hasító, vágó, nyílhegyek, őrlőkövek, csákányok, Y kaparók, nyílvesző, dobókövek, parittyakövek.

Fentiek általam felfedezett s régészek által is nyilvántartott lelőhelyekről valók.

Tisztelettel: Borsos János fűrmester Jászapáti

Eddig az adománylevél, de ismervé több olvasónkat, megelőzőm a kérdésüket, és máris válaszolok. A fel nem tett kérdés így hangzik: Kinek a fia ez a Borsos János? Hol laktak?

Nem vagyok nehéz helyzetben a válasszal, mert fellapoztam a Ki Kicsoda? c. könyvünket, annak 54. oldalán olvashatókból részlet:

„Borsos János fűrmester, amatőr régész, csillagász, nyelvész. 1949. október 31-én született, anyja neve: Kornis Erzsébet, apja neve: Borsos János, nevelőapja: Kun Sándor, az utolsó csejti csordás volt, aki kiveréstől beszorulásig őrizte a rábizott állatokat. Csejten a Szikszai tanyában laktak Nős, Pongó Mária a felesége, 6 gyermekük van. ...Borsos János különlegesen sokféle érdeklődésű ember, megállás nélkül hajtja őt a megismerés vágya: barlangás, érdeklő a csillagászat, az űrkutatás, a hegymászás, a nyelvészet. Eljár az őt érdeklő kongresszusokra, járja az országot, keresi a különleges kővet, kavicsezőkövet (ütőkő, kőbalt, nyílhegyek, őrlőkövek stb.). Tizenegy általa felfedezett olyan régészeti lelőhelyünk van, amelyet - az ő bejelentése nyomán - regisztráltak a hivatalok is (Néprajzi Múzeum, Egri Vármúzeum stb.). Rengeteget gyalogol, „Nincs általam taposatlan hely az országnak” - mondja... Fafaragással is foglalkozik, nevelőapja - Kun Sándor csordásfejfájára rákerült a Kun Miatyánk is. ... Kavicsszobrásszal is foglalkozik, 70-80 alkalommal rendeztek kiállítást a gyűjteményéből, (mintegy 10 állandó kiállítása is van)...”

Köszönjük Borsos Jánosnak, hogy nem felejtkezett meg szülőföldjéről, és megosztotta velem „kincseit”.

Császárné Gyuricza Éva

folytatás a 162. oldalról ha tógazdasági területtel rendelkeznek.

Természetes vízi halászat a Körösök, Berettyó és vízrendszerén folyik, amelyek, mint ismeretes Békés, Hajdú-Bihar, Jász-Nagykun-Szonok és Csongrád megyékben vannak.

A szövetkezet halásza 1872 ha vízterületen végzik munkájukat. A folyóvizekre és holtágakra jellemző őshonos halak mellett a törpeharcsa és a növényevő halféleségek színesítik a halállományt, így a teljes hazai halvertekum megjelenik piaci kínálatukban.

A Körösi Halász Szövetkezet termelése a fentiek szerint átalakult, a természetes vízi halászati ágazat, mint közvetlen halfogási tevékenység megszűnt, hiszen a halászok őstermelőként végzik a munkájukat. A természetes vízi halászatban a horgásztatás és kisszerszámok halászok területi joggal való ellátása marad a fő tevékenység. Így válik lehetővé, hogy a horgászturizmus fejlesztését kiemelten kezeljék. E szövetkezetben történik a természetes vizek tenyésztés utánpótlása, és a halvédelmi feladatok ellátása.

Mindkét szövetkezet külön-külön eredményesen működik. A két szövetkezet összesített árbevétele 2003-ban 496 millió forint volt.

Az üzem jelenlegi kapacitása a halfajtól és a terméktől függően, napi 1500-4000 kg élőhal feldolgozás. A leggyakoribb feldolgozott halfajok: ponty, amur, busa, harcsa, süllő, csuka.

Ezekből készül: tisztított és fagyasztott haltermék, konyhakész- félkész haltermék, tovább feldolgozásra értékesített nyersanyag (halpép)

A konyhakész-félkész haltermék közül kiemelkedik a fagyasztott halászlé sűrítvény, amely a klasszikus „tiszai-körösi halászlé” recept szerint készülő sűrítvényt vízzel forralva és néhány halszelettel dúsítva azonnal fagyasztható halászlé. Ki kell még említeni a bébi étel gyártást, a halászlé kocka és konzerv alapanyagot.

A Szövetkezet mint termelői csoport, működése példaként szolgálhat az ország más területén létrehozható halászati termelői csoportok számára is. A Körösi Halértékesítő, Halfeldolgozó Szövetkezet mint halászati termelői csoport olyan feltételeket teremtett önmaga és tagjai számára, amely jó lehetőséget biztosít mind az EU-s, mind a hazai támogatások pályázatára, befogadására, és gazdaságos felhasználásra.

A munkahelyek megtartása, új munkahelyek teremtése a hazai haltermékek piacának maradására, ez az amit ez a kollektíva és vezetése el tudott érni. Az üzemben foglalkoztatott 27 fő, az értékesítési szövetkezet tagságát alkotó 29 fő őstermelő és még néhány vállalkozás biztos megélhetése, piaci helyzetük megerősítése, valamint a fejlesztés a termelés és az értékesítés összhangjának, jövedelmezőségének megtartása a vezetés célja, valamint a jövő biztonsága érdekében országos szövetség létrehozása.

A látottak és hallottak alapján őszinte elismeréssel lehet csak adózni a szövetkezet vezetésének, tagjainak, és alkalmazottjainak, akik bebizonyították, hogy a szövetkezés az egyik legnépszerűbb emberi cselekedet, megsokszorozza az erőket, és biztonságot ad.

Császárné Gyuricza Éva

EUROPA TERY

Modern köztársaságot építünk

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

NAGYVÁRADRÓL JELENTEM...

2004. júniusában abban a megtiszteltetésben volt részem, hogy néhány napot tölthettem a Magyar Református Presbiteri Szövetség 13. nemzetközi (kárpát-medencei) konferenciáján Nagyváradon, és így némi fogalmat alkothattam az ottani viszonyokról. A konferencia, melyen 130 presbíter vett részt a Kárpát-medence minden református egyháztestéből, a misszió és tradíció kérdéskörét tárgyalta meg és közben lehetőség volt a városnézésre, az ismerkedésre, információ-szerzésre.

Nagyvárad (románul Oradea) mindig is fontos város volt, a Monarchia békeéveiben az egyik legdinamikusabban fejlődő centruma volt. A román uralom alatt sem változott meg ez, „Nagyrománia” nyugati kapuja lett a Körös-parti Párizsból. A román állam Erdélyt és a Partium többi városához hasonlóan úgy próbálta megváltoztatni az etnikai arányokat, hogy a régi országrészből telepeseket hozott a magyar többségű városokba, az azokat övező lakótelepekre, így szépen lassan többségbe került a román elem, a városok elveszítették magyar arcukat. Kolozsvár sorsa a legszemléletesebb: a magyarok számaránya manapság kb 20 % lehet és a forradalom után (!) Kolozsvár kirívó példája volt a magyarellenes politika sikerességének. Talán ennek vége szakad Funar bukásával. A magyar határ mellett sem maradhatott meg a magyar többség, bár a kis falvak egy része és olyan városok, mint Margitta, Nagykároly, Nagyszalonta még tartják magukat.

Várad, Szent László királyunk városa sem a régi már. A kulturális gazdasági központnak számító nagyváros lakóinak száma 200 ezer fölött van, de a magyarok számaránya csak mintegy 40%. Nagyvárad is román többségű város lett, de sokat őriz régi, Trianon előtti varázsából. Nagyvárad ellentmondásos város, együtt él a magyar, román, a gazdag, és a koldusszegény, az újjagdagok épülő villája és a lepusztult magyar polgárház. A jelenlegi polgármesternek, a liberális-demokrata Petru Philipnek azért sokat köszönhet a város, egyre több a felújítás, a régi épületeket megbecsülik, renoválják, (nem kis pénz ez!), a belváros nagyon szép, rendezett. A szépség mellett ott a pusztulás is: a külső városrészekben azért megláttuk a földszintes házak hosszú udvarait, egy-egy ilyen házban több szegény család tengődik, többnyire cigányok, de sok román és valamivel kevesebb magyar is. Ruházat alapján nem lehet különbséget tenni magyar és román között, mindkét népcsoport tagjai között vannak jómódú polgárok, a középosztály tagjai és koldusok is. Feltűnő volt a hajléktalanok hiánya: Bár kéregetőkkel találkozik az ember Váradon is, de „csöveseket” azért nem lehet a közterületeken látni, a belső kerületekben legalábbis ez nem jellemző. Sok gyerek koldul, az utkeresztődésekben tucat számra lepik meg a külföldi rendszámú autókat. Szintén figyelemre méltó az, hogy nagyon sok magyar szót lehet hallani az utcán és az üzletekben, a helyiek elmondása szerint a román-magyar gyűlölködés kezd feloldódni. Talán ennek is köszönhető, hogy egyre több magyar szülő iratja a gyermekét román iskolába, hogy úgymond „ne szenvedjen hátrányt a jövőben”. Ennek a félelemnek van is alapja, a gyerekek a 8. osztály elvégzése után képességmérő vizsgát tesznek és aki arról tesz bizonyosságot, hogy nem beszél jól a román, nem mehet gimnáziumba, se magyarba (!) se románba. Mi lesz Székelyföldön? Az utóbbi években ugrásszerű a fejlődés a térségben. Bihar megye Románia legmodernebb és leggazdagabb megyéje, gombamód nyílnak a gyárak, és az elengedhetetlen

bevásárlóközpontok. A fizetések nem túl jók, átszámítva 20-40 ezer forintot visznek haza a dolgozók. A nyugdíjasoknál nem ritka, hogy csak 12-15 ezer forintnak megfelelő lejjel csönget a postás. Románia is az EU-ba megy... Az igazság kedvéért meg kell jegyezni, hogy az árak is jóval alacsonyabbak a kis hazánkénál. A benzin, a cukor, az étolaj is jóval kedvezőbb áron vásárolható a szomszédban, nem csoda, hogy sokan „kirándulnak” arrafelé. A gyárak, az üzemek egy része Magyarországról jön, Romániában olcsó a munkaerő, az elvándorlás oka „az indokolatlanul magas minimálbér” (c Csillag István gazdasági miniszter).

Az azért örömteli, hogy a magyar exodus lelassulni látszik, kb. hétszáz ezer magyar hagyta el az utóbbi 15 évben hazáját.

Megható, de egyben elszomorító látvány a vár látványra. A hatalmas köröd elég masszív ahhoz, hogy átvészelje az évszázadokat, de - ellentétben Egerrel - nem látható az állagmegóvás bárminemű nyoma a falakon. A belső épületek is siralmas állapotban vannak. A vár szívében kerestem a Szent László által építtetett székesegyház romjait, már semmi sem található abból a templomból, ahol Lászlót, I. Istvánt, II. Andrást, Kun László királyunkat nyugalomba helyezték. A két ősi belvárosi zsinagóga lepusztulva is őrzi szépségét. Templomban egyébként nincs hiány. A kormányzat álláspontja az, hogy minden ezer embert megillet egy templom - nesze neked Magya Köztársaság! - de ne legyünk naivak: itt a román ortodoxokra kell gondolnunk, minden negyedben állnak a monumentális bizánci stílusú trozók, az évek során csak pár méterre nő, a pénz hiány miatt csak félig kész katedrálisok, amelyeknek fontos szerepe a föld „ősi románságának” hangsúlyozása. Az ortodox egyház mellesleg még mindig adósa a szintén románajkú görög katolikus egyháznak, az 1948 után elvett templomaik egy része ma is ortodox használatban van. A román nép igen vallásos. A templomokban mindig látunk imádkozó embereket, a misékre is sokan járnak. A magyar egyházi élet is aktív, a 10 református gyülekezetben az anyaországot megszegyenítően buzgó lelki élet folyik, de ugyanez mondható el a katolikusokról és a kisegyházakról is. Nagyon erős a baptista egyház, mind a magyar mind a román nyelvű gyülekezetekről elmondható ez. Az egyházi élet egyik érdekes színtöltje a református egyház. Nem csupán Váradon, hanem a Partiumban is olyan helyzet állt elő, hogy az egyház - élén Tökés püspökkel - úgy viselkedik, mint egy politikai párt, az egyházi sajtóban több szó esik az RMDSZ lejáratajáról, mint a hitről. A magyarok megosztása egyébként nem túl bölcs, gondoljunk csak arra, hogy a parlamenti küszöb 5% és a 7%-os magyarság csak az RMDSZ-t képes bejutatni a törvényhozásba, egy konkurens párt mindkettőjük elbukását hozná. A közelmúltban helyhatósági választásokat tartottak Romániában, ennek nyomai, a plakátok Nagyváradon is jelzik ezt. Ott sem túl népszerű a helyi választás, az első fordulóban 43, a másodikban 33 százalékos volt a részvétel. A második fordulóban a demokata polgármester, Petru Philip és az RMDSZ jelöltje Bíró Rozália jutott, az előbbit a szavazatok 77,36 százalékaival választották újra, de a magyaroknak sem kell keseregniük, alpolgármesterré a magyar jelöltet, Bíró Rozáliát választották. Az öt bizottsági elnökből hármat a magyarok, kettőt a demokraták. Örömteli az is, hogy több év után magyar elnöke (Kiss Sándor) van a Bihar megyei tanácsnak, de a magyar párt több másik megye elnöki tisztét is megszerezte, máshol pl. Kolozs megyében mindkét elnöki posztot az RMDSZ kapta és Kolozsvárnak is magyar alpolgármestere van. A helyhatósági választások második fordulójában egyébként ellenzéki győzelem született, a liberális-demokrata szövetség gyakorlatilag minden demokratikus erővel összefogott a győzelem érdekében. Kiseb helyeken a szociáldemokrata kormány-párt győzött. Demokrata vagy liberális vezetése van Aradnak, Besztercének, Kolozsvárnak, Brassónak, RMDSZ-es jelölt nyert Szatmárnémetiben, Nagykárolyban, Margittán, Sepsiszentgyörgyön és a székelyföldi települések jó részén, hogy csak a legfontosabbakat említsem. Fontos a szatmárnémeti győzelem, itt a kisebbségi magyarság saját jelöltjét a román többséggel is el tudta fogadtatni. Összesen 187 helyen lett polgármester az RMDSZ jelöltje, ez kimagaslóan jó eredmény. Mentálisbéli változásként értékelhető, hogy a Nagy Románia Párt visszaesett, és Nagyszabbenek ennek a régóta nem német városnak német polgármestere van. Fájdalmas viszont, hogy a fele részben magyar Marosvásárhelyen a magyarellenes szociáldemokrata polgármesternek szavaztak bizalmat a választók.

Tanulásgként levonható, hogy az ősi parlamenti választásokon nagy esélye van a győzelemre az európai politikát követő ellenzéknek, egy új kormányban az RMDSZ is részt vehet, feltéve ha nem osztják meg a magyar szavazótábor a kisebb-nagyobb magyar pártcskák, veszélyeztetve az 5% elérését.

Mucsi András, MKDSZ békési elnöke

Evangélikus Oldal

Gyomai Evangélikus Egyházközség

A GYÜLEKEZET MÚLTJA

Kedves Olvasó!

E havi oldalon a Gyomai Evangélikus Egyházközség rövid történetét olvashatja Tuska Tibortól, aki 2001-2002. évben teljesített a gyülekezetben helyettes lelkési szolgálatot.

Stockhammer Ferdinánd földesúr telepitette a németajkúakat az 1800-as évek elején Mezőberényből Gyomára. Néhány család Elekről és Soltvadkertről is áttelepült. Foglalkozás szerint: birtokosok, iparosok, földművesek voltak. Ingyenes házhelyet és földet kaptak kertnek a betelepülők. Az evangélikusokat eleinte a mezőberényi német lelkész, Oertel Zakariás gondozta. Teiket kaptak a templom, az iskola, a parókia és a tanítói lakás részére, valamint ezek fenntartására 70 kh földet. 1835-től már saját anyakönyvet vezetnek.

Első önálló lelkészük, Czucker Sándor 1840-től 1867-ig szolgált itt. 1854-ben 100 000 téglát vettek a templom építéséhez, amelyet 1861-ben építettek, 1862-ben avattak fel. A padok, az oltár, az oltárkép, a faragott szőszék, minden elkészült, az orgona, a toronyóra, az első harangok is.

1867-től 1904-ig Schulcz Jenő volt a lelkész. 1887-ben a zsindeyes templomtető kigyulladt, és minden berendezés porrá égett. Mindent újjá kellett építeni. Nagy adakozás indult egész Magyarországon. Nemcsak a békési evangélikus gyülekezetekben adakoztak, hanem a ma Romániában lévő Nagylak, Szemlak, a Jugoszláviában lévő Újvidék, a ma Ausztriában lévő gyülekezetek is gyűjtöttek, úgy, mint határainkon innen. Így sikerült újjáépíteni a templomot.

1883-ban épült a parókia, 1897-ben az iskola, 1905-ben pedig a tanítói lakás. 1887-ben temetői földet vettek, 1890-ben epreskertet vásároltak.

1905 és 1912 között Hajts Bálint, 1912-től 1942-ig Feiler Ernő szolgált Gyomán. 1914-ben a templomtető rézfedést kapott, mert a forgószél letépte a tetőt. Nem múltak el nyomtalanul a világháború évei sem. Nemcsak a férfiak távoztak családjuk köréből, s maradtak oda, mélységes bánatot hagyva maguk után, hanem elkövetelték az orgonasípkat és a nagyobb harangot is. 1922-ben új harangot vásároltak, 1923-ban új orgonasípkat.

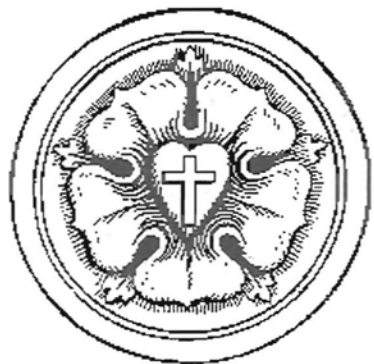
1943-tól 1954-ig Szabó Kálmán volt a lelkész. A nemzetiség megtartó erői a nyelv és a vallás, amelyhez azok, akik fenn akartak maradni, makacsul ragaszkodtak. A német nyelv oktatása az iskola államosítása után elmaradt; a nemzetiség gyökerei elszakadtak. Tudását, kultúráját, amelyet hozott egykor, beolvasztotta a környezete. A háborút követő németellenes hangulat, a kollektív felelősségre vonás tovább csonkította a gyülekezetet. A II. világháború által erősen megtépázott, majd meggyalázott németeknek elvették földjét, házáat, vagy kitelepítették otthonából. Az életükkel nemcsak a katonák fizettek, hanem nők és férfiak, akiknek kezében

sohasem volt fegyver, akiket a Szovjetunió újjáépítésére elhurcoltak, Sohtiban és Novosohiban dolgoztak sokan 5 esztendeig is. A további megtorlásoktól félve, mivel az evangélikusság Gyomán egyet jelentett a németiséggel, sokan ezt nem vállalták.

A gyülekezet utolsó, helyben lakó lelkésze 1954 és 1977 között Sáfár Lajos volt. Azóta szomszédos gyülekezetek lelkészei szolgálnak itt helyettesként. 1977 és 1981 között Riesz György Mezőtúrról, 1982 és 1988 között Csepregi Zsuzsanna Mezőberényből, azóta pedig 2002 nyaráig a kondorosi lelkészek, 1990 és 1998 között Sztójánovics András, 1998-2001-ben Kondor Péter, 2001 és 2002-ben pedig Tuska Tibor. 2002 augusztusától Horváth Zoltán Olivér segédlelkész kapott megbízást a gyomai szolgálatra.

Tuska Tibor, evangélikus lelkész

(Forrás: A Magyarországi Evangélikus Egyház Déli Egyházkerülete az ezredfordulón 2000-2001 c. könyvben. Szerkesztette Solyom Jenő. Luther Kiadó, Budapest, 2002. 118-119. o.)

Gyülekezeti alkalmaink:

Istentisztelet:

vasárnap 9 órai kezdettel a gyülekezeti teremben (Minden hónap 2. vasárnapján úrvacsorai alkalommal.)

Gyülekezeti Bibliaóra:

2004-2005-ös munkaév első alkalma szeptember 30. csütörtök, 15.15 órai kezdettel

Kedves Szülők! A 2004-2005-ös tanévben induló konfirmációi előkészítőre és gyülekezeti hittanórákra szeptember 30-ig lehet bejelenteni a gyermekeket (konfirmációi előkészítőre 12-13 éves kortól) a hivatali telefonszámán és személyesen.

Hivatali elérhetőség:

Telefonon egyeztetett időpontban.

Telefonszám (hétköznapi 9-17 óra között): 56/352-437

Alkalmainkra minden Testvérünket és Érdeklődőt szeretettel várunk!

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETERE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerli sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

Romhányi József:
NYULISKOLA

Erdőszélen nagy a móka, multság,
iskolába gyűlnek mind a nyulacsókák.
A tanító ott középen az a nyúl,
kinek füle leghosszabbnak bizonyul.
Kezdi az oktatást egy fej káposztával,
hallgatják is tátott szájjal.
- Az egymást tapasztó
táp-osztó
levelek képezte káposzta
letépett
levelein belül tapasztalt betétet,
mely a káposztott káposzta törzse,
úgy hívják, hogy torzsa.
Ha most a torzsára
sorjába
visszatapasztjuk
a letépett táp-osztó káposztaleveleket,
a tapasztalt rendben,
akkor szakasztott helyesen,
fejesen
szerkesztett káposztát képeztünk.
Ez a lecke! Megértettük? - kérdezte a nyúl tanár.
Bólogattak a nebulók, hisz mindegyik unta már.
- Akkor rögtön feleltetek! - Lapult sok kis
tapsifül;
füllentettek - dehogy értik, és ez most mindjárt
kiszül.
- Nos felelte, Nyuszi Gyuszi! Állj két lábra, s
vázold hát,
Mi történik, ha ízekre bontasz egy fej
káposztát?
- Jól lákók! - felelte elképesztő képzetten
a kis káposztakáposztó ebugatta -
de a tanár megbuktatta.

SPORT

Az elmúlt napjainkban rengeteg sportesemény sűrűsödött össze. A világ legjobb sportolói mérték össze tudásukat a görög fővárosban, Athénben a XXVIII. Nyári Olimpiai Játékokon. Ezen események árnyékában csendesen meghúzódnak a mi sporteseményeink, megkezdődött a 2004. évi őszi labdarúgó bajnokság.

Augusztus 17-én kezdődött a megyei I. o. labdarúgó sorozat.

Gyoma FC – Mezőkovácsháza: 2:4

Nagy készülődés volt azonban a csatárok tehetetlensége miatt a lelkes vendégek szereztek meg a győzelmet, s elvitték az érte járó 3 pontot, mert a hazai együttes meddő fölénye nem hozott sikert, a meccset pedig gólrá játsszák.

Augusztus 21. Az NB III.-ban őszi szezonnyitó.

Gyomaendrőd VSE – Szarvas FC: 0:4

250 néző. Hanyecz, Mazán, Varga, Farkasinszki, Rafael, Hornok (Alt), Palyunik, Váradi, (Ladnyik), PAJU, (Fekécs), Beinschroth, Mester.

A fiatal gárda nehéz feladatot kapott. Megilletődve kezdett. Ezt a helyzetet a Szarvas kihasználta. Második részben már kiegyenlített játék folyt. A megilletődött hazaiak a legjobb helyzeteket is kihagyták. A vendégek két szabadrúgásgóllal növelték előnyüket. A csapatunk legjobbjá a 16 éves Varga Tamás ügyes söprögető volt.

Ottlakán Tamás edző: rengeteg tennivalónk lesz a fiúkkal, mire csapatra rázódnak össze.

Pelyva Miklós edző: Az első mérkőzésünkön sajnos az amúgy is fiatal, rutintalan csapatunkból 5 meghatározó játékos sérülés miatt hiányzott.

Megeyi I. o.: Békésszentandrás – Gyoma FC: 1:1

Szabó, Dobó, Hegedűs, Farkas, Vatai (Csikós), Tánco, Szegedi (Bela), Kóris, Osán, (Furka), Szilágyi, Hunya.

Gól: Hunya. Szerencsével nyerhetett volna a csapat.

14. Gyoma FC, -1 1 3-5 1.

Augusztus 30.

Gyomaendrőd VSE-Rákóczi: 0:6

Nem ragyognak csillagaink...

150 néző, az ifjúkorú hazai együttes a játékvezetők segítségével fél órai játékkal legyőzte együttesünket. csak, Mazán játéka érdemel említést.

14. Gyomaendrőd VSE 2.- -2 0:10 0

Megeyi I. osztály

Gyoma FC – Sarkadkörtút: 2:2

Legalább akartak a gyomaiak, a szerencse is elpártolt tőlük. Góllövők: Szegedi 2; Jó: Dobó, Szegedi.

12. Gyoma FC 3 2 1 5-7 2

ATHENS 2004

Az első olimpiai játékok Kr. előtt 776-ban kezdődtek. Akkor még csak egyetlen számban, a 192 méteres stadionfutásban avattak győztest. Még a Kr. előtti VIII. században hozzájött ez a szám oda-vissza távon, továbbá rajthoz álltak 4600 méteren, és bevezették az öttusát. Ennek egyes számai az egyszeres stadionfutás volt, dárda-hajtás és diszkoszvetés, birkózás és helyből

ötösugrás. Később a viadalok kiegészültek az ökölvívással és kocsihajtással.

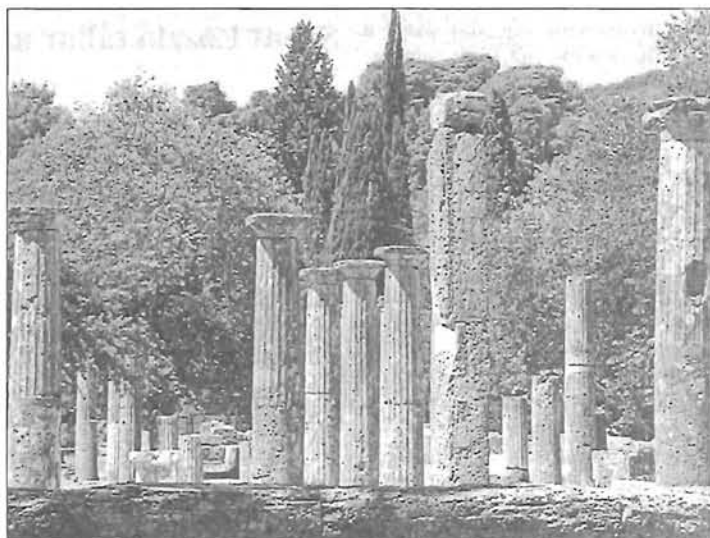
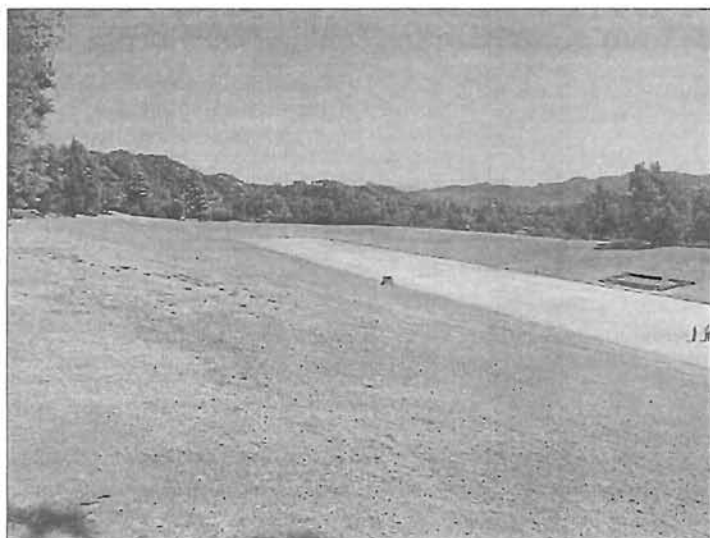
A versenyeket az istenek atyjának, Zeusznek a tiszteletére rendezték meg. A neki szentelt szentély romjai ma is láthatók.

Egészen Kr. előtt 472-ig valamennyi versenyszám egyetlen napon került megrendezésre,

később a játékok időtartamát öt napra terjesztették ki.

Kr. után 395-ben betiltották a pogány kultuszokat, ez az olimpiai küzdelmek végét is jelentette. Csak 1896-ban hívták létre újból az újkori olimpiai játékokat Athénben.

Képek: Olympia, az első játékok színhelye. A stadionban akkor a földön ültek az emberek.

Trodalmi oldal

Az előző számunkban bemutatott „Hajtogatós” c. könyvből válogattuk Gergely Ágnes és Fenákel Judit itt olvasható egy-egy írását.

Fenákel Judit: AZ ÉN MARGITOM

Margit arcképe

Az én Margitom, aki a világon a legjobb kevert kuglófot sültötte, és a legszaftosabb rakott krumpelit csinálta, és rétest is tudott nyújtani, barheszt is tudott sütni, meg sóletot főzni, amit aztán a pék kemencéje süttött barna-pirosra, és tökfőzeléket meg zöldbabot főzött cukorral, ecettel, és mindent, mindent, amit szerettem, aminek az íze még hatvan év múlva is, az én Margitom, akivel moziba jártam, akivel az első szerelmes regényt olvastam, ő olvasta, én tátott szájjal hallgattam, akit elkísértem a vasárnapi misére, térdeltem mellette rémült áhítattal, és mise után együtt bámultuk a mennyasszonyt, ő persze ismerte a mirtuszos, hosszú ruhás lányt,

meg a feketébe öltözött, csokornyakkendős fiút is, tudod fönt laknak a Gyomavégen, az én Margitom, aki imádkozni tanított, és kijavított, ha eltévedtem a Sömá Jiszroélban, és velem tanulta Eszter szerepét is a púrimi ünnepségre, aki pontosan tudta, mit mivel lehet a kóser háztartásban, akivel az írás- és számtanleckét csináltam, kikérdezte az egyszeregyet, és nem mérgeződött, ha rosszul mondtam a nyolcszor hetet, mert a nyolcszor hét a legnehezebb, ezt senki nem értette meg rajta kívül, aki mindenkinél ízebben mesélt a filmekről és a könyvekről, persze olyan filmekről, amelyeneket az endrődi moziban adtak, és olyan könyvekről, amelyeneket a kezébe kerültek, aki nyáron beállt summásnak a közeli uradalomba, és szedte a markot, kötötte a kévét, este lebbencset főzött a többi summás lánnyal, bohás szalmazsákon aludt vagy csak a meztelen szalmán, háromkor kelt, kigyalogolt a búzaföldre, szalonnát reggelizett tavalyi vágásból, kicsit avas, de tápláló, eltitkolta, ha a rossz kútvizek elcsapták a hasát, kellett a pénz stafírungra, gyűjtötte szorgalmasan a dunnacihákat, keményre vasalt konyharuhákat, törölközőt, lepedőt, testvérénél a tiszta szobát az ő festett hálója bútorozta, az ágyban friss friss tollal töltve a párna, a takarón díszpárnák, ahogy illik, csak a vőlegény, sehol a férjnek való, akiért ez a sok törődés, varrás, szövés-fonás, nem álltak sorba a legények a nyomorult szegény lánynál, akit hetedmagával nevelt munkától meg veréstől görbe édesanyám, mert édesapámtól csak a savanyú borszag, a káromkodás, az én Margitom, aki soha nem hülyézett le senkit, a csúf szavak hiányoztak a szótárából, Isten nevét hiába nem vette a szájára, akitől azt tanultam, hogy a tisztességes munka elnyeri méltó jutalmát, aki öregkorára jutott angol véchéhez, fürdőszobához, de még akkor is lent főzött a nyári konyhában, hogy odafönt ne piszkítson, lapátolta a havat nyolcvanévesen, aki mindig beosztotta, félretette, kölcsönkért néz nem terhelte a lelkiismeretét, semmi, ami a másé, pedig tudta, hova ásták anyuék az aranyláncot, hallgatott, nem szidott senkit, aki utolsó óráiban is roppogós, folttalan szalvétába csomagolta a kiskanalat, rendet tartott a kórházi fiókban, aki fölnevelte más gyerekeit, nehéz betegsége súlyát egyedül cipelte, amíg már nem lehetett titkolni, akkor aztán átcsusszant a túloldalra, „nemsokára anyukádnál leszek” – zihálta a fülembe, aztán eltűnt a szemünk elől csöndben, panasztalanul tisztá testtel és lélekkel.

Gergely Ágnes

Fenákel Judit

Az én Margitom, aki tudta, hogy Fenákel nagymama piócákkal gyógyítja magas vérnyomását, most már csak mi ketten vagyunk, akik láttuk azokat a fényes, fekete dögöket vérral rakottan leszedülni nagymama fejéről.

Az én Margitom, aki tudta, hogy Fenákel nagymama piócákkal gyógyítja magas vérnyomását, most már csak mi ketten vagyunk, akik láttuk azokat a fényes, fekete dögöket vérral rakottan leszedülni nagymama fejéről.

Gergely Ágnes: KÚT, SZILVAFÁVAL

A kútból ma már csak a visszhang. „Le ne ird”, és „fölsöleges mondanod”. A kép nem gyűrűzik az ujjainkra. Az övéi egykor cselédkönyvet kaptak; a mieink katonakönyvet, nagy „Zs” betűvel. Őket megjelölték; minket is megjelöltek. Szerette a kertet, különösen a teregetést a fák közt. Szerettem a frontról hazatérő férfiakat, különösen a fonott gyertya mellett az áldást. Egyikünk sem számított további megjelölésre. Első pillanattól világos, hogy ő ő marad, és én én maradok; s az „ők is mi vagyunk” eseményre váltott hazugság, tömegsír, vacak romantika, ázalag élet. Ha levelet írunk egymásnak, a levél csupa kert, mennyi habos ágy nemű a fák közt, a kötélen – emlékszel a kútra, a vörös szilvafa alatt! Már nincs ott. A fát is kivágták. Nagypád szombat este áldomást ivott a fonott gyertya mellett. Szilvafák volt! Minek az emlékeket összekötni. Az erősebbek úgyis a megjelölők, ők támadnak fel folyton, minden változás első pillanatában, velük az összeköpdösött cselédkönyv, katonakönyv, cselédkönyv, nagy Cs, nagy Zs, teleimnak foszló templomot, kőkemény ágy neműt – készen legyen a batyud és ne félj. Lépj idebb, mi nem csapunk zajt. Minek. Bárhová meövünk, a szilvafához meövünk.

Ízes ízek

szeptember

Sonkapaprikás

Hozzávalók: 60 dkg sonka, 2 evőkanál zsír, 1 fej vöröshagyma, 1 kávéskanál törötpaprika, 6-8 szem feketebors kicsit összezúzva, 2 gerezd fokhagyma, 2 zöldpaprika, 1 paradicsom, 1 kávéskanál só, 40 dkg krumpli kockára vágva, 1 késhegynyi köménymag.

Az apróra vágott vöröshagymát a zsíron üvegesre piritjuk, a törötpaprikát belekeverjük, nyomban utána a kockára vágott sonkát is átfogatjuk. Megsózzuk, kevés vízzel fölengedjük. Fele fővés után beletesszük a kockákra vágott krumplit. Összefőzzük.

Seidl Ambrus

VIRTUÁLIS VÁMKEZELÉS HELYBEN!

ELEKTRONIKUS VÁMKEZELÉS
AZ ÁRU UTAZTATÁSA NÉLKÜL

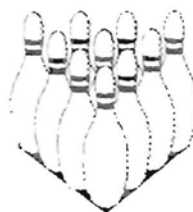
(EXPORT - IMPORT)

ELEKTRONIKUS VÁMKEZELÉS, INTRASTAT ÜGYINTÉZÉS,
KOMLETT VÁM - ÉS TERMÉKPÁLYA ENGEDÉLYEZÉSEK.
MINDEZ KEDVEZŐ FELTÉTELEKKEL!

További információ: 06-20-9815-771

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszebéddel összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

Növényvédelmi szakmérnök szaktanácsadási munkákat vállal. Gyomaendrőd határában lévő földken, a szükséges munkák szakszerű elvégzése mellett a vegyszerek beszerzését és szállítását is vállalom:

PETRÓCZKI HUNYAD ÁRON

növényvédő szakmérnök Gyomaendrőd Téglagyári Dűlő 511.

Telefon: 06-70-385-8918

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

✉ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.

☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☞ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☞ Építőipari gépek, segédesszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság, Hunya, (Rákóczi u. 55-57.) mezőgazdasági üzemek, kistermelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vető-

magot és vegyszert.

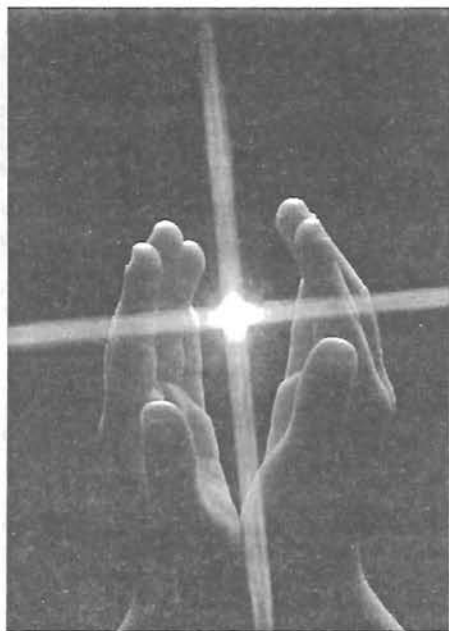
Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.

E-mail: <boti.bt@bekesnet.hu>, <boti.bt@mailbox.hu>

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Juhász Gyula)

szeptember 2-án váratlanul befejezte földi pályáját. Gyászolják: családja, rokonai, ismerősei és az Endrődiek Baráti Köre.

BÓTOS LAJOSNÉ Uhrin Regina, aki az Öregszőlőben élt, július 15-én, 77 éves korában váratlanul befejezte földi pályáját. Gyászolják: unokái és hozzátartozói.

FAGYAS BÉLA JÓZSEF, aki a Ridegvárosi részen élt, 75 éves korában július 30-án hosszú betegség után befejezte földi pályáját. Gyászolják: családja és a rokonság.

FORGÁCS VINCE, aki a Selyem úton élt 53 éves korában váratlanul befejezte földi életét.

Gyászolják: édesanyja, ikertestvére, és a rokonság.

GYURICZA SÁNDOR, aki Hunya, Alkotmány u. 11. sz. alatt lakott, augusztus 13-án, 43 éves korában elhunyt. Gyászolják: testvérei és a rokonság.

HUNYA MIHÁLYNÉ TÍMÁR MÁRIA volt hunyai lakos, június 25-én, 83 éves korában visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: menyé, unokái, dédunokái és a rokonok.

KRESZ KÁROLYNÉ VARJÚ MARGIT, aki Endrődön élt, július 24-én 74 éves korában hosszú betegség után megtért Teremtő Urához. Gyászolják: családja, barátai, ismerősei, régi munkatársai.

MAG LAJOS gyomai plébános, július 20-án, 83 éves korában tragikus baleset következtében hazatért az Örökkévalóságba. 83 éves volt, földi maradványait végrendeletének megfelelően a meghalt hívei között Gyomán helyezték örök nyugalomba.

PARÓCZAI JÓZSEF, aki Endrődön élt, augusztus 12-én 82 éves korában hosszú betegség után elköltözött az élők sorából. Gyászolják: felesége, gyermekei és azok családjai, rokonai, ismerősei.

VASZKÓ LÁSZLÓNÉ NOVÁK JOLÁN, aki Endrődön élt, 68 éves korában augusztus 12-én hosszantartó betegség után befejezte földi pályáját. Gyászolják fiai, és családja, rokonok, ismerősök.

VASZKÓ MIKLÓS, aki Hunya, Táncsics út alatt élt, augusztus 17-én, 91 éves korában visszaadta lelkét Teremtő Urának. Gyászolják: felesége, gyermekei, unokái, dédunokái.

A gyászoló család köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik Bula Istvánt elkísérték utolsó útjára, és részvételükkel fájdalmukban osztoztak.

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Kézpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottokról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálzási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Az endrődi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni.

További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-970-es telefonszámon.

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

BULA ISTVÁN, aki Endrődön a Polányi Máté utcában élt, 92. élet évét betöltve, születésnapja után egy nappal augusztus 21-én visszaadta lelkét Teremtő Urának és az Örökkévalóság honába költözött. Amilyen szép csendesen élt családja körében, ugyanolyan csendben lehelte ki lelkét.

Gyászolják: felesége, lánya, rokonai, szomszédjai, ismerősei, és akik ismerték és szerették.

BUCZKÓ IMRÉNÉ KEMÉNY ERIKA, aki Pázmádon élt, 63 éves korában,

Fényképalbum

Az endrődi róm. kat. Szent Imre polgári fiúiskola 1941/42. évében végzett növendékei:

Elő sor:

Hollós István tanár, Bagoly Margit tanítónő, Dr. Cseh József orvos, Hattyuffy Erzsébet tanár, Dr. Csókási Béla igazgató, Csösz Mária tanítónő, Dr. Hunya Sándor osztályfőnök, Kiss Sándor hitoktató, Fehér Sándor karnagy

Középső sor:

Zsigri Mária, Hoffman Magdolna, Timár Magdolna, Kovács Anna, Fülöp Irén, Timár Moni, Pintér Luca, Pintér Hermína, Gonda Margit, Bukovi Gizella, Bányai Judit

Hátsó sor:

Suhanyecz Mihály, Adamik István, Hanyecz Máté, Timár Ede, Timár Gergely, Timár Imre, Virágh Elek, Balla Vencel, Uhrin Béla, Timár Ince, Kappel Károly, Dinya Ede, Gyuricza Zoltán

GAZDAKALENDÁRIUM

SENT MIHÁLY HAVA

Információ gazdálkodóknak

MÉG MINDIG ÉS ÚJRA: MI TÖRTÉNIK ITT A VIDÉKKEL? III. rész

A magyar vidékfejlesztési tervek, programok európai megítélése:

a magyar „agrárstratégiák” azonban minderről mélysegesen hallgatnak, ám miközben a második pillérről a közbeszédben szó sem esik, azonközben – bármilyen meglepő is – készülnek azok a vidékfejlesztési tervek, amelyeket Magyarországnak az EU-hoz be kell nyújtania. Az érintettek valószínűleg nem is sejtik, hogy e tervek közül az egyik (AVOP) már a 30. változatánál, a másik (NVT) pedig a 12. változatánál tart, sőt, ha nem tudtát volna, megtörtént az „társadalmi” vitája is. Az, hogy az október végi utolsó országértékelés e tervek egyértelműen elutasította, persze egyáltalán nem véletlen. Az azokra július 4-én, Brüsszelben adott előzetes **bizottsági vélemény** ezt az „eredményt” előre vetítette. Az erről készült emlékeztető – amelynek tartalma persze nem szerepelt a kormányzói tájékoztatóban vagy a sajtó vezető hírei között – az AVOP-pal kapcsolatban pl. egyenesen így fogalmazott: A Bizottság képviselői súlyos kritikával illetik az EU-nak 2003 májusában benyújtott (...) AVOP-ot. A program összeállításakor Magyarország nem vette figyelembe a vonatkozó közösségi jogszabályban rögzített elveket. (...) A közösségi elvárásokkal ellentétben nem foglalkozik a vidéki térségek (...) fejlesztésével. **A vidékfejlesztésnek a CAP 2. pillérének célja a vidéki térségek revitalizálása. (...) Elfogadhatatlan, hogy e szempontot Magyarország nem veszi figyelembe! (...) Az aránytalanság oly mértékű, hogy a Bizottság ebben a formájában nem tudja támogatni a tervet. (...)**

Az október végi országértékelés vidékfejlesztésre vonatkozó piros lapja ennek a júliusi értékelésnek – egyáltalán nem meglepő – egyenes következménye. Ennek ellenére még mindig nincs információja minderről az ország és a vidék társadalmának! Ez önmagában is okot ad a háttérben meghúzódó ordas szándékok feltételezésére. De mi lehet ez a hátsó szándék?

A káosz és/vagy a „zavarosban halászás” jelei?

A parlament elnökhasszonya bizonyára nagyon jól látja a helyzetet, amikor megállapítja, hogy pártjában „az MSZP –ben egyszerre három párt van jelen: egy ideológiai, egy technokrata és egy szakmányszerző párt”. Egyetértve vele, szíves engedelmeivel megjegyzem: az agrár- és vidékfejlesztési ügyekben ez utóbbi döntő többséggel rendelkezhet, és kirajzolódik egy olyan stratégia, amely e „szakmányszerző” keretfeltételeit igyekszik minden erővel javítani.

Ennek része lehet az agrár- és a vidék szereplőinek szándékos elkeserítése és bizonytalanságban tartása, miközben a háttéralkudozások az agrárpári lobbierdekei mentén tovább folytatódnak. Lehet, hogy éppen ezt szolgálja a tényleges európai lehetőségek és folyamatok elhallgatása? Bar egyes vélemények szerint csak tájékoztatásról, ostobaságról van szó, most mégis egy másik forgatókönyvet szeretnék Önökkel ismertetni. Ez pedig a **föld és az ehhez kötődő várható európai források megszerzésének forgatókönyve!** Ennek elvi menete a következő lehet:

1. Az érintettek, vagyis a gazdálkodók, földtulajdonosok nem juthatnak információhoz a változó európai átalakulás folyamatáról és forrászerzési lehetőségeikről! Ezek „kiszivárgását” minden eszközzel meg kell akadályozni! Néhány erre utaló jel:

- A Nemzeti Agrár-környezetvédelmi Programról (NAKP) és annak bevezetéséről szóló 1999-es kormányhatározat háttéranyagaként több ezer példányban elkészült tanulmánykötetet a tárca a legutóbbi időkig „szamizdat”-ként kezelte, az „hüvös halmokban” állt a minisztériumban, elzárva az érintettektől, de még a megyei FVM hivataloktól is.

- Az NAKP-t, támogatott gazdálkodási rendszereit valamint európai háttérét részletesen bemutató, 1999-ben forgatott 6x30 perces –egyebek mellett Dr. Franz Fischer agrár- és vidékfejlesztési EU főbiztossal készített interjú részleteit is tartalmazó – televíziós sorozatot évek óta visszatartja az FVM, és nem adja át vetítésre egyik televíziós csatornának sem.

- Az FVM hivatalos EU-s kiadványaiban vagy nem is, vagy csak ködös és a támogatás várható mértékét nem közlő módon szerepelnek a vidékfejlesztési intézkedések. Ez persze nem véletlen, hiszen az FVM vidékfejlesztési programoknál foglalkozó vezetői értekezlete egyenesen úgy fogalmazott, hogy: „A társadalmi vitára szánt tervezetek támogatási összegeket, pénzügyi táblázatokat ne tartalmazzanak!

- Az egyik vezető agrárgazdasági folyóiratban másfél évvel ezelőtt e tárgy körben írt cikkünk „lektora” annak közlését azzal utasította el, hogy: „A CAP második pillére nem is létezik!”

- Az európai agrárügyekkel foglalkozó, az FVM szoros felügyelete alá tartozó egyik szaklapra egy évvel ezelőtt e tárgy körben írt elemzésem kézirata – a két komoly szakmai lektor egyértelmű támogató véleménye ellenére – a „cenzor” egyszerűen szelvényként ennyit írt: „A cikk nem közölhető!”.

- A vidék érdekeit nyíltan felvállaló, az érintetteket tájékoztató és túlélésüket segítő, ám ezzel „piacrontó”, a „lezsugázás” körülményeit nehezítő egyetemi intézetünk, a SZIE-KTI karalapítási kerelmét elutasították, kari jogállását megszüntették, a hagyományos agrárkarba helyezték, modellterületét elvették, fokozatosan erodálják, ellehetetlenítik, végső soron elhallgattatják.

2. A teljes információ- és hírzárlat közepette nagy fórumokon megnyilvánuló „politikus” – pl. a Parlament Mezőgazdasági Bizottságának elnöke – több ízben kijelenti: „Az EU-ban 500 ha-os birtokméret alatt nincs is élet, a kisebbeknek nincs semmi esélyük!” Az európai birtokstruktúrától és az agrár- és vidékpolitika ezzel kapcsolatos törekvéseitől persze nem hagyja magát zavartatni, egy ízben például azzal töltve meg ezt a blöfföt, hogy Olaszországban ennyi (mármint hogy 500 ha) az átlagos birtokméret”, ami már a nyílt színi hazudozás kategóriájába tartozik. Magyarországon egyébként ma mintegy kétezer 500 ha feletti birtok van, így ez a kijelentés a 30 évvel ezelőtti állapotok iránti nosztalgiát jelzi! Persze kapitalista környezetbe helyezve, ahol a megszólaló és köre maga lesz természetesen a tulajdonos.)

3. Jön ezután az „államtitkár”, és a televízióban megosztva velünk az agráriura vonatkozó jóvőképet, kijelenti: „Hozzá kell szoknunk a gondolat-hoz, hogy a mezőgazdaságban csak 80-100 ezer ember fog munkát találni. A többieket kezelje a szociálpolitika!” (Emlékszünk, ez az a nagy latifundiumokra és bérmunkára alapuló agrármodell, amelyet korábban már említettem, és amely többszázerez munkanélküliséggel és elvándorlással fenyegeti)

4. Az információhiánytól és a látszólag különböző irányokból egybehangozóan érkező kijelentésektől elbizonytalanodó, elkeseredő közegben megjelenik az ajánlat: „Adja oda a földjét!” Hiszen látja, úgy sincs esélye! Mi segítünk, jó pénz adunk érte, vagy ha azt akarja, pl. életjáradékot fizetünk!” Ha az így felpuhított piacra a „mez az ajánlati madzagon elég vastag”, akkor a dolog sikerrel járhat, és ha a vevő maga „a szakmányszerző birtokos”, akkor a törekvés máris elérte célját.

5. Ha az ajánlatot tevő közvetítő állami szervezet – pl. a Nemzeti Földalap (NFA) – tetten, akkor következnek még egy, a folyamatot célba juttató lépés. Ezt előkészítendő hangzik el – az állami vagyon privatizálása során olya gyakran hallott kijelentés: „Az állam rossz tulajdonos. A vagyon hatékonyabban tudja működtetni a magángazdaság. Annak kell adni a földet, aki már ma is hatékonyan gazdálkodik, és a piaci versenyhez szükséges tőkeerővel, technológiával és tudással rendelkezik” És itt következnek a földek „szakmányszerzők”-höz juttatása. A vidékfejlesztéssel foglalkozó vezetői értekezlet illetékes résztvevője ezt „szemérmesen” így fogalmazta meg: „Az NFA földet életjáradékért programjával részben a tulajdonviszonyokat lehet rendezni (a piacról kivonja a sok kicsi földtulajdont), másrészt hozzájárul a birtokstruktúra átalakításához, a versenyképes méretek kialakításához.”

Az az érzésem, hogy ezt a piacot rontja minden olyan információ, ami reményt ad a gazdáknak. Amíg ez a folyamat le nem zajlik, addig – az egyik illetékes államigazgatási szereplő szavaival élve – „Nincs itt a beszéd ideje! Nyugalom! Most még a múlt utolsó egy-két éve következik!” Féltreértés ne esék, a kritika nem a nagybirtokosok szól! Mindig is voltak Magyarországon nagybirtokok. A telhetetlen szakmányszerzést a szolidaritás teljes hiányát bírálom! Lassan és tagoltan mondom: nagy baj lesz abból, ha az agrár- és a vidék szereplőinek egy szűk érdekcsoportja a többiek rovására, a többiek „tesztet kereszti!” akar Európában előre jutni!

A tényleges helyzet és finanszírozási lehetőségek bemutatására, valamint a hazai feltételek megteremtésére rendelkezésre álló idő végesen fogy! Csak remélni lehet a mohoz szakmányszerző csoportok megfékezését, a kijázanodást, és a vidékfejlesztési intézkedések ennek megfelelő hangsúlyú kezelését. Ellenkező esetben ennek az eltnnek kell vállalnia a vidék érdekeivel ellentétes tettei teljes történelmi és politikai felelősségét!

Ángyán József agrármérnök

A gödöllői Szent István Egyetem habilitált egyetemi tanára
Közreadta: Dr. Giricz Katalin közgazdász

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

szeptemberi ajánlataim:

- virághagymák
- bográcsok, bogrács-állványok
- fűnyírók, szegélynyírók
- szivattyúk, öntözőtömlők
- öntözőfejek, csőbilincsek
- szűnyogháló, szűnyogriasztók
- cefreshardó
- műanyag hordók, kukák
- vegyszerek, permetezők
- kéziszerszámok, szeged
- csavarok, kerítésdrótok
- fóliák, takaróponyvak
- DÜFA zománcfesték, ecsetek
- védőkesztyűk, gumicsizmák

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 csaszar@bekesnet.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Szócs Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu

RÓZSAHEGYI KÖNYVTÁR
F 370h 10
Gyomaendrőd, Blaha u. 21.

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 100 Ft

XI. évfolyam 10. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2004. október

Szabadságharcunk októberi hősei és áldozatai

„És kérdik, egyre többen kérdik, Hebegve, mert végképp nem értik – Ők, akik örökségbe kapták -: Ilyen nagy dolog a Szabadság?”

(Márai Sándor)

Október hónapban nemzetünknek két ünnepén fejet hajtunk azok előtt, akik a magyar szabadságért fegyverrel harcoltak, életüket adták, vagy a börtönökben sínylődtek életük végéig. De hajtsunk fejet azok előtt is, akik otthon maradtak árván, egyedül, megbélyegezve, kirekesztve szenvedtek, az asszonyok és gyerekek. Ők voltak 1848-49 és az 1956-os szabadságharc hősei. Rájuk emlékezzünk október 6-án és október 23-án!

155 éve, 1849. október 6-án a magyar történelem egyik legszomorúbb napja virradt fel. Ekkor szenvedett vértanúhalált Magyarország első miniszterelnöke gróf Batthyány Lajos, és ezen a napon emelt fővel és rendületlen lélekkel mentek az aradi vesztőhelyre 13-an.

Kik voltak az aradi vértanúk? Mindannyian katonák, tisztek, főtisztek s tábornokok. Kitűnő emberek, magyarok, akik közül többen csak törve beszéltek magyarul! Emberek és derék polgárok, akik gyöngéd szeretettel vették körül családjukat, keresték boldogulásukat, mint minden ember, bármelyikünk. Kik 1848 márciusának eszméje elérte hazánkat is, ők a magyar szabadságért, az egyenlőségért, a sajtószabadságért, a jobbágyság eltörléséért vállalták a harcot ott hagyva családjukat. Végül a világ legnagyobb idegen hadseregével szemben ők voltak a vesztett szabadságharc honvédsereg vezetői, akik odaadták a legnagyobbat, amit ember csak adhat: az életüket is a magyar szabadságért. Nem azzal lettek hősök, hogy meghaltak, hanem azzal, ahogy éltek!

1956. október 23-ai forradalom emlékére való emlékezés, nemzetünk egyik legnagyobb ünnepe. Akkor 56 őszén átmenetileg elbukott, de végül, néhány évtized után mégis csak győzött! Emlékezzünk az 56-os hősekre, mert nagyon sok áldozatba került ez a forradalom. Ismét sok vér folyt, amikor november 4-én hajnalban megdördültek a fővárost ostromló szovjet ágyúk és rövidesen halott felkelők –köztük sok fiatal - borították a pesti utcákat. Ismét egy idegen hatalom zsoldosai vették vissza a hatalmat. A zsarnokság jelképént néhány napja lehullott vörös csillag ismét kigyúlt...

A felkelő hősekkel kíméletlenül leszámolt a visszatért kommunista hatalom, nem kímél-

ve még a kommunista Nagy Imre miniszterelnököt sem. Kivégzés és börtön!

Forradalmunkra így emlékezik Albert Camus A magyarok vére című írásában: „A legázolt és bilincsbbe vert Magyarország többet tett a szabadságért és igazságért, mint bármely másik nép az elmúlt 20 esztendőben. Ahhoz, hogy ezt a történelmi leckét megértse a fülét betömő, szemét eltakaró nyugati társadalom, sok magyar vérnek kellett elhullania – s ez a vérfolyam már alvad az emlékezetben...”

Nyomorúságuk, láncaik és száműzöttségük ellenére királyi örökséget hagytak ránk, melyet ki kell érdemelniünk: a szabadságot, amelyet ők nem nyertek el, de egyetlen nap alatt visszaadtak nekünk.”

Hajtsunk fejet, gyűjtsunk gyertyát az 1956-os forradalom áldozatai emlékére emelt kopjafák, és emlékművek előtt! Szívünkben, lelkekben örökre, méltóan őrizzük azok emlékét, akik történelmünk során életüket adták a magyar szabadságért. Ne hagyjuk megalvadni a magyar áldozatok vérenek emlékezetét!

felső kép: kilőtt szovjet tehergépkocsi - üzenettel: így jár az, aki a magyart bántja!
alsó kép: a Nagykörút a harcok után

Az ünneplés jó alkalom arra is, hogy végiggondoljuk mindazokat az eszméket, s ezen eszmékhez való viszonyunkat, amelyekért életüket adták az aradi vértanúk, az 1956-os forradalom hősei és Magyarország két miniszterelnöke.

Császárné Gyuricza Éva

Önnel joga van tudni...

hogy miről döntött Gyomaendrőd város Képviselő-testülete szeptember 30-i ülésén

A város költségvetésének első félévi teljesítését a könyv- vizsgálati jelentéssel megerősítve elfogadta. A bevételeket 1,7 milliárd forint, (51%), a kiadásokat 1,6 milliárd forint összegben (46,2%). A működési kiadások félévi teljesülése 53,6 % volt, de ezen belül a dologi kiadások majdnem elérték a 60%-ot, a gáz, villany, vízárak emelkedése miatt. A fejlesztésekre 657 millió forint, a felújításokra 4,7 millió forint van elszámolva június 30-ig.

Lomtalanítás október 11-én lesz!

Városi Zene- és Művészeti Iskola által nyújtott csoportos szolgáltatások ingyenesek. Térítési díjat csak az egyéni hangszeres foglalkozásokat igénybevevő tanulónak kell fizetni.

A közalkalmazottak egyszeri bérkiegészítését, amely a 2004. évi bruttó 6%-os keresetnövelést segítette volna, pénzhány miatt elutasította a testület. A számítások szerint ez az egyszeri bérkiegészítés összesen 40,1 millió forintba került volna, amihez az állam 6,7 milliót, az önkormányzat pedig 33,4 millió forintot kellett volna hogy kifizessen.

Az iskolatej program I. szakaszában (2004. május 12- június 11.-ig) összesen 24.136 pohár tejet kapott 1103 tanuló. Az önkormányzat 235 ezer forinttal (30%) támogatta a programot.

A II. ütem 2004. szeptember 1. - 2004. december 31-ig tart, 1058 tanuló 77.234 pohár tejet kap, az önkormányzat támogatása (50%) 1,2 millió forint.

Elutasításra került a Városi Zene-és Művészeti iskola azon kérelme, hogy 3 óvodában tarthasson csoportos foglalkoztatást a délutáni órákban. Ezekre a foglalkoztatásokra nem az óvoda helyeiben kerülhetett sor.

Jóváhagyásra került ugyanakkor a zeneiskola alapító okiratának módosítása, mely szerint plusz oktatási tevékenységgel bővül az alaptevékenysége: néptánc, társastánc, és színjáték

Dr. Hanyecz Károlyné 38 éves pedagógiai munkájért Pedagógus Szolgálati Emlékérmét kapott.

Kner Imre Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium 2003/2004 tanévi intézményi beszámolóját elfogadta a testület. Az iskolának a legfontosabb adatai: tanulói létszám: a tanév elején 237 fő, a tanév végén 218 fő. Az intézmény dolgozóinak létszáma: 47 fő teljes, és 8 fő rész munkaidős. 2003. évi kiadásainak végösszege: 158,8 millió forint.

Az iskola 18 tanulója tett különböző fokú eredményes nyelvvizsgát a tanév során. Kiemelkedő versenyeredményei: Az Országos Diákolimpiai kosárlabda csapat a megyei döntőn I. helyezést, az országos döntőn a 17. helyezést érte el: felkészítő tanáruk volt: Giriczné Darázs Anna; a történelem OKTV-n országos 27. lett Bere Gabriella, felkészítő tanára: Róza Olga; „Édes anyanyelvünk” országos döntőjén Tóth Enikő a középmezőnyben végzett: felkészítő tanár: Bernáthné Butsi Erika; Megyei német versenyen Varga Éva I. helyezést, Bucsi Erzsébet 4. helyezést, felkészítő tanár: Pappné Nagy Katalin.

A felvételi eredmények: 53 érettségizett diák folytathatja tanulmányait egyetemeken, főiskolákon.

A egyes középiskolák (gimnázium és szakközépiskola) sorrendjében, amelyet országosan a „hozzáadott érték” hét különböző számítási módszerével az elmúlt 3 év teljesítménye alapján az OM rangsorolt, az összesített eredmények alapján a

KNER IMRE GIMNÁZIUM ÉS SZAKKÖZÉPISKOLA ORSZÁGOS ELSŐ helyezést kapott (175 iskola vett részt)!

Gratulálunk!

Nem kell létszámleépítést végrehajtani a Kis Bálint Általános Iskolában 2004/2005 tanévben, a feladatnövekedés miatt.

A Ligetfürdő Szolgáltató KFT pályázatot nyújthat be egészségügyi szakellátási többletkapacitás befogadására.

A városban 2000-től a megyei Tüdőszűrő Állomás különböző időpontokban szervezi a kötelező szűrővizsgálatot. Az endrődi település részen már évek óta augusztus hónapban, a gyomain pedig november –december hónapban. Eddig is hiába kérte a város, hogy a nyári hónapokban legyen a szűrés mindkét részen, nem tudtak változtatni a szűrési terven.

Az összevont szűrési időt a jövőben sem tudják megoldani, így feltehetően 2005-ben a két településrészt szűrési idejét felcserélik. (?)

Ismét fellebbezés alatt van a Vitatott földek bírósági ítélete. Mint ismeretes 1700 ha földért folyik a harc, azaz a per, az Országos Kárrendezési Hivatallal.

A testület megbízta a polgármestert, hogy nyújtson be kérelmet az illetékes miniszterhez, a föld közösségi és infrastrukturális célra történő felhasználhatóságára. A testület még nem ismeri az így kérelmezhető földterület nagyságát, a számítások és tervek készülnek.

Eladásra került a „Béke faház”, a nyertes vevő a Bónomzug Vízéért Egyesület, amely 7 millió forintért vásárolja meg, és 4 részletben fizeti ki az összeget, utolsó dátum: 2008. február 1.

A Békés Megyei Vízművek előterjesztette 2005-2008. évre vonatkozó díjszabályzatát, amely igen részletes számításokkal támasztja alá a díjnövelési szándékát. Testületünk csupán véleményezheti, hiszen a Vízművek RT-ben viszonylag kicsi a tulajdonrészünk, tehát a döntés nincs a kezünkben. Az azonban aggasztó, hogy például a kieső nagyfogyasztó, mint például a tönkrement Barnevál miatti költségviselés terhe is a nyakunkba fog szakadni. A Vízművek a települések hálózatának állapotával sem most, sem a jövőben nem foglalkozik ez a település gondja-baja. A víz és csatornadíjak a jövőben is biztos hogy követik az inflációt.

Az előterjesztett díjmódosítás 4 változatából, hogy melyik kerül elfogadásra, azt majd az olvasók jól fogják látni és érzékelni, ha megkapják a jövő évi számlájukat... (erről jelenleg sokkal többet nem lehet tudni.)

Jóváhagyásra került az az elképzelés, hogy a jövő évben az Endrődiek Baráti Köre kezdeményezésére a város önkormányzatának támogatásával és együttműködésével a Csejti tanyavilág emlékére kopjafát állítanak. A kopjafa faragását feltehetően Borsos János volt csejti lakos végzi, az egyeztetések elkezdődtek.

A Ligetfürdő Kft ügyvezetői állására 3 pályázat érkezett. A Kft Felügyelő Bizottság elnökének értékelése, valamint a pályázatok szakmai bírálata alapján a testület úgy döntött, hogy FURKA SÁNDOR-t bízza meg 2005. december 31-ig az ügyvezetői feladatok ellátásával. Egyben az Alapító Okirat is módosításra került, és november 1-től egy ügyvezetője lesz a fürdőnek.

Épül a LIDL Áruház, feltehetően 2005. május 1-jén nyitja kapuit a vásárlók előtt.

Eldölt az ez évi Díszpolgári és Gyomaendrődért kitüntető díjak sorsa. Sajnos a díszpolgári kitüntetés idén nem kerül kiosztásra, (1 szavazat hiányzott!), 4 fő kapja a Gyomaendrődért emléklapok, október 23-i díszközgyűlésen.

Császárné Gyuricza Éva képviselő

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

A Művelt Cigányifjúságért Alapítvány szeptember 11-én nagy sikerű rendezvényt tartott. A Gasztronómiai Nappal egybekötött Cigányzenész találkozó keretei között került átadásra a Phare pénzből megvalósított új épületszárny. Az avató beszédet Dr. Göncz Kinga esélyegyenlőségi miniszterasszony tartotta. A szalagátvágásnál jelen volt és köszöntő beszédet is mondott Teleki László államtitkár, és a megyegyűlés elnöke Varga Zoltán. Sok jeles vendég megtisztelte az ünnepséget, és mindenki jól érezte magát. Sikeresek voltak a főzőverseny résztvevői is, arany, ezüst fakanál díjakkal gazdagodtak, a résztvevők pedig finom ételeket ehettek, kakas-pörkölt, halászlé, saslik, töltött káposzta, és még sok finomság. Délután megkoszorúzták az endrői cigányzenészek emlékművét.

Az Öregszőlői Iskola egykori diákjainak délutáni találkozója zárta a napot a Rózsahelyi iskolában. 1957, 1958, 1959, 1960-ban végzett növendékek Gácsi László tanár úr osztályfőnöki órájára iparkodtak. Az ország szinte minden részéből sereglő diákok könnyezve, mosolyogva szeretettel megtöltött órákat töltöttek együtt. Ki-ki a maga életútját elmondta. A tanyai iskolából kikérült diákok az elmúlt évtizedekben igen szép életutat jártak be. Volt közöttük gyógyszerész, szülésznő, urániumbányász, banktisztviselő és sok más kiváló szakmunkás. Az osztályfőnöki óra után a Hídfő Étteremben „öregszőlői módra” főzött birkapörkölt várta a jó hangulatú öreg diákokat, akik elhatározták, hogy 5 év múlva újra, ugyanitt találkoznak.

Dávid István

KINCS, AZ ÉLETEK Közhasznú Alapítvány szeptember 10-én a Debreceni Állatkertbe vitte kirándulni a Gyomaendrődön élő segítségre szoruló gyerekeket és felnőtteket. A hangulatos kirándulás örömeihez az időjárás is kegyes volt. Jól érezte magát mindenki, gyermek és felnőtt egyaránt. Sok szép élménnyel gazdagodtak a résztvevők.

Öregdiák-találkozók Endrődön

55 éves találkozóra gyűltek össze a Szent Imre Polgári Iskola öreg diákjai. A Rózsahelyi Kálmán Általános Iskolai aulája adott otthont. Nagy örömmel, szeretettel üdvözölték egymást a régi osztálytársak, akik az ország különböző helyeiről jöttek el a találkozóra.

Öt évvel ezelőtt ez az osztály alapította a Szent Imre-díjat, - ami egy csodálatos ezüst érem és pénzjutalom – és minden évben a Rózsahelyi Napok keretében vagy egy 6.-ik, vagy egy 7.-ik osztályba járó és igen jó tanuló diáknak adományozzák. Most is megerősítették, hogy továbbiban folytatják e nemes cselekedetet. Az osztálytalálkozó jó ebédrel és a délutánba nyúló baráti beszélgetéssel ért véget.

Fülöp Imréné

Köszönet az 1%-ért!

Az alábbi civilszervezetek közösen mondanak köszönetet azoknak az adózó polgároknak, akik a 2002. évi adóbevallásukban az ő szervezetüket tisztelték meg bizalmukkal, és úgy rendelkeztek, hogy támogatják céljaik elérésében.

SZENT IMRE EGYHÁZKÖZSÉGÉRT KÖZHASZNÚ ALAPÍTVÁNY: 70.559 forintot kapott, mely összeg az egyházi temetők karbantartási munkálataira került felhasználásra.

ENDRŐDIEK BARÁTI Köre: 21.577 forintot kapott, amely összeget az egyesület tagjainak közös találkozójának szervezésére és lebonyolítására használt fel.

CUKORBETEGEK GYOMAENDRŐDI KLUBJA: 26.285 forintot kapott, amely összeget szakmai anyagokra és működésre fordította.

GYOMAENRŐDI SIKETEKÉRT ÉS NAGYOTHALLÓKÉRT ALAPÍTVÁNY: 10.881 forint támogatást kapott, amely összeget hallókészülékekhez való elem vásárlására használt fel.

ÖNKÉNTES TŰZOLTÓ EGYESÜLET GYOMAENDRŐD: 12.490 Forintot kapott, mely összeg működési kiadásának részbeni fedezetét szolgálta.

Gyémánt diplomás tollából

2004. augusztus 13-án minden verőfényével sütött a Nap a szarvasi Evangélikus Templomra.

Ünnepélyes tanévnyitóra készült a Tanítóképző Főiskola. Felsorakozott az intézet ifjúsága, elsőtől a negyedik osztályig. A tömeg, a tanulók rokonai, barátai elég szép számban összegyűltek.

A „sztárok” a leendő elsősősök voltak. Az intézetvezető üdvözlő beszéde és az egyház tiszteletesei minden résztvevőt, minden hallgatót köszöntött. A nemzet „virágai” az elsősök voltak. A magasabb osztálybeliek szintén a magyar jövőt képviselték. Ifjúság, ifjúság... Esküdtéküket meghatottan és tisztelettel hallgattuk.

A múlttól sem felejtkezett meg az intézet. Hetekkel korábban kedves meghívót kaptak a múltat képviselő pedagógus „gárda”... Arany, gyémánt és vas diplomaosztásra is sor került. Bizony ez a „társaság” nem volt oly népes, mint a fiatalság.

Részemről személy szerint csak a helyiek voltak ismerősek. Aranydiplomát kapott: Rajkó Sándorné, Puskás Zoltánné, Szabó Incéné, Gácsi Lászlóné, Wagner Józsefné. Ki arany, ki gyémánt diplomát kapott, aszerint, hogy 50, 60 éve kapta meg oklevélét.

Engedtesék meg, hogy én mint gyémánt diplomás, hosszú, 60 éve kezdődött pályámra emlékezzek, életemről szóljak pár mondatot.

Újvidéken végeztem 1944-ben. Kezdetül fogva szülőfalumban működtem nyugdíjazásomig. Közben elvégeztem a magyar-történelem szakot Szegeden. Voltak jobb esztendők, de háborús idők lévén nehéz idők is! Harminc év körül tanítottam tanyai iskolákban...

Ezen az ünnepen összesen két gyémánt diplomát és egy vas diplomát adtak át.

Szép ünnepség volt! Jó hogy megélhettem! Az ünnepelteknek jó egészséget, szép nyugdíjas éveket kívántak az intézet és az egyház képviselői.

Fel a fejfel újak, fiatalok!

Márton Gábor

Kedves „Marci bácsi”!

Mindnyájan már régóta így szólítunk, Te vagy falunk Marci bácsija, akit igen nagy tisztelet, szeretet és megbecsülés vesz körül. Sok volt diák köszönheti élet pályájának szép ívét lelkiismeretes odaadó tanítói, nevelői munkádnak. Szeretted és szeretet még ma is a gyerekeket. Szeretted a sportnak minden ágát, de azt hiszem a szívűd csücskében azért a futball áll, hisz olyan lelkesen drukkolsz télen, nyáron, buzdítod a csapatod, és mindig bízol bennük. Még könyvet is írtál az „Endrői Barátság” futballcsapat emlékére. Te voltál az, aki kitartóan harcoltál azért, hogy a 3. Sz. Iskola felvegye Rózsahelyi Kálmán tiszteletére és emlékére a művész nevét. Rózsahelyi Kálmán életéről is írtál egy kis regényt.

Nem mernék arra vállalkozni, hogy felsoroljam azt a sok-sok egyéb, a Te nevedhez fűződő örök becsű érdemeket, amiért néhány éve a város vezetése díszpolgári ranggal is jutalmazott.

De szeretném megköszönni mindnyájunk nevében, hogy még ma is dolgozol, az újságunk meghatározó egyénisége vagy, és mindenhol segítesz, ahol tudsz. Sokan vagyunk, akik nagyon nagyra becsüljük egész életed munkásságát, áldjon meg az Isten, adjon erőt, egészséget, hogy még soká tudd szolgálni szülőfölded. Egész életed során a nemzet nap-számosa voltál.

Gratulálunk a gyémánthoz! Ragyogja be további életed és munkád! Gratulálunk az aranydiplomásoknak is!

Császárné Gyuricza Éva

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

Simonyi (Szmola) Imre

1920-1994

Született 1920. szeptember 14-én, meghalt 1994 februárjában. A simonyifalvi plébánián az anyakönyvi bejegyzésben a születéséről ez áll: Imre fi törvényes római katolikus, atyja Szmola Imre tiszthelyettes, anyja Annabring Mária, született: 1920. szeptember 14-én, keresztatyja Marx Ferenc molnár és neje Veiszman Franciska, keresztelő lelkész: Anslinger Ferenc.

Édesapja endrődi származású, nagyszülei a

nagylaposi tanyán laktak. A nagyanyja nagyon kemény, határozott jellemű asszony volt. Simonyi elmondása szerint húsvétként hozzájuk Gyulára gyalog jött Endrődről látogatóba mondván sanyargatni kell azt a kutya testet. Állítólag a Szentföldet is megjárta. Olykor magával Csernus Apáttal is hitvitába keveredett, prédikáció közben felszólva a szószékre: "nem úgy van az Apát úr". Az endrődi Szmola rokonságban kovács, szíjgyártó mesterek voltak.

Alig múlt egy éves, amikor édesapja hirtelen meghalt. Hat éves korában a család úgy határozott, hogy özvegy édesanyjával települjenek át Gyulára, hogy Magyarországon, magyar iskolába járhasson. Gyulán a dob u 6. szám alatt egy szoba konyhás udvari lakásban lakott édesanyjával, majd annak halála után egyedül. Ketten éltek édesanyja kis nyugdíjából, és a Simonyifalván maradt nagyszülőktől és nagybácstól kapott szerény támogatásból nem túl fényesen. Szegények voltak, de az elmondások szerint édesanyja büszkén viselte szegénységét és taníttatta Imrét, aki 1940-ben érettségizett a Gyulai Karácsony János Gimnáziumban.

Simonyi Imre a szó polgári értelmében nem volt úgymond igazán jó tanuló. Elégge nehezen kezelhető, öntörvényű sajátos világlátású volt már gyereknek is. Korán rászokott az olvasásra és igen sokat olvasott. Olvasmányai nagyon segítettek abban, hogy művelt, a világ dolgaiban jól eligazodó, éles látású emberré vált. Tehetsége hamar kibontakozott. Már a gimnáziumban elkezdett irogatni, és már 18 éves kora óta jelentek meg cikkei, frásai és versei különböző vidéki és fővárosi lapok-

ban. Így nem meglepő, hogy az érettségi után 1940-ben 20 évesen már újságíróként dolgozik Gyulán, különböző helyi és megyei lapoknál.

A II. világháborút különböző viszontagságok között élte túl. Katonatársaival a német megszálláskor támadtak meg katonai járőrt. Volt katonaszökevény, állt hadbírótság előtt.

A háború után 1946-49-ig a gyulai Kis Újság című megyei Kiszgazda lap főszerkesztője.

1940-től az ún. fordulat évétől, amikor a kommunista párt veszi át a hatalmat az országban, nehéz idők következtek számára.

Simonyi Imre minden különöse és furcsasága ellenére igen érdekes, színes egyéniség volt. Jól tudott kapcsolatot teremteni az emberekkel. Nagyon sok barátja volt az egyszerű írástudatlan emberektől az egyetemi tanárokig. Persze voltak irigyei, ellenségei is.

A futballt élete végéig nagyon szerette. Ő maga is igen jól futballozott. A gyulai GYAC ifiben volt igazolt játékos. Azt mondták futballista társai, hogy ma egy ilyen tehetséggel rendelkező fiatal NB-I-es futballista lenne. Szerette a színházat, a művészeteket is és természetesen az irodalmat is. Szeretett beszélgetni, vitatkozni. A baráti társaságokban mindig ő volt a központ, a meghatározó személyiség. Ő vitte a prímet. Vita közben szenvedélyesen tudott érvelni, de érvei ítéletei mindig valóságosak, tárgyilagosak voltak.

Nehéz élete volt, sok bajjal, gondnal, betegséggel, börtönnel, internáló táborral tarkítva, de talán erre volt szüksége ahhoz, hogy olyan nagy költő váljon belőle, mint amilyen lett. Igazi poéta major.

A sok viszontagság között, majd a későbbi elismertség és a méltán megszerzett hírnév ellenére sem feledkezett meg Simonyifalváról soha. Annak ellenére, hogy Simonyit gyulai költőnek tartják. Ő valójában mindig Somonyifalvinak vallotta magát. Ide kötötte minden gyermekkori és ifjúkori emlék, hiszen hat éves koráig itt élt, és utána is szinte minden nyári és téli iskolaszünetet Simonyifalván töltött. A csavargások a Leveles partján és a simonyi határban, a piactéri focizások, a szénahordás a nagyapjával, örökké szép emlékei maradtak.

A nagyapja és a nagybátyja voltak a példaképei. Tőlük és a simonyi emberektől tanult tisztességet, emberséget, itt ismer- te meg a kisebbségben lévők sorsát, itt nevelődött, formálódott igaz magyarrá. Szülőfaluja iránti tiszteletből vette fel a Simonyi nevet. Simonyifalváról indult, Gyulán élve országos híró József Attila-díjjal is elismert költő lett.

Simonyifalva általa lett a magyar irodalomtörténet részévé, országosan és azon túl is ismert helylé.

Simonyi Imrere büszke lehet szülőfaluja, Gyula városa és minden magyar ember, mert ő olyan igaz ember volt, aki a hite, elvei és magyarsága mellett mindig mindenáron kitartott Vállalva a mellőzést, a nincstelenséget és ha úgy hozta a sors, a börtönt és az internálást is.

Ő most biztosan meghatódik és elfogja Őt is a büszkeség, ha lepillant falujára, benne az Ő nevét fölvevő iskolára, amelybe a falubeli barátainak, rokonainak az unokái járnak manapság. Úgy gondolom, hogy Ő is biztos abban, hogy ebben az iskolában hozzá hasonló becsületes és igaz magyar emberek fognak nevelődni, akire majd ugyan olyan büszke lesz az utókor, mint ahogy Ő rá, Simonyi Imrere vagyunk mi büszkék most.

Az emlékező beszédet 2004. szeptember 12-én Simonyifalván mondta el: Dr. Kanka Andor tanár Gyuláról. Ezen a napon vette fel az Arad megyei Simonyifalván a helyi általános iskola a költő nevét. Az iskola falán a költő emléktábláját, bent az iskolában a mellszobrát avatták fel, amely Gyula város anyagi segítségével készült.

Historia Domus

AZ ENDRŐDI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE (részletek)

1894.

Szeptember 1. – Az irlalmasnének létszáma egy helybeli szaporodott s átvették a kisebbik óvoda vezetését is.

Szeptember 8-án megáldott a kisperesi tanyai iskola, melyet a hitközség Szedlák Mihály helybeli vállalkozó által 1.545,- Ft-on építtetett, az asztalos munka pedig került Egyenlőre a szőlőskerti tanító, mint ambuláns, fog benne felváltva tanítani. Megnyerte ezen állomást Leviczki Miklós még a múlt évben.

Egyidejűleg a Nagy Mihály és neje által az új iskola mellé állított öntöttvas kereszt is meg van áldva, melyre az illetők 20,- Ft alapot is tettek.

Szintén ebben a hónapban a kondoros-tanyai iskolát is, melyben eddig képzés nélküli tanító – Gyuris András – működött, rendszeresítette a hitközség, de állomása az 1868. 38 tc.47 §-a alapján egyelőre ambulánsnak mondatott ki, hogy tanítója tartozik a hét hat napján felváltva a rendes tanteremben és egy másik bérelt ház

elyiségében is tanítani, a következő javadalom mellett: 325,- Ft, 50,- Ft úti átalány, 25,- Ft az ismétlősök tanításáért. – Októberben kezdte meg a tanítást Baán Károly gyakorló tanító Balaton-Henyéről.

A szarvasvégi leányiskolánál pedig a Leviczkyhez férjhez ment Kemény Vilma helyébe, Andracsek Mária gyakorló tanítónő alkalmaztatott Gyomaráról.

Október 4. A megyei közigazgatósági bizottság 1354/1894. kb. sz. határozata Endrőd községét fölmenti a Kocsorhegyen elrendelt iskola felállításának köteleességétől.

Október 28. A Mária-társulat 4. új lobogója: (rúd és mérlegek a régié) 2 fehér és 2 kék, megáldott.

November 1-én a halottakért tartott temetői ájtatosság után megáldást nyert az 1849-ben bezárt szarvasvégi ó-temető öntött vasra megújított keresztje, melyet özv. Giricz Pálné óhaja következtében örököse, ifj. Kalmár Györgyné készítetett és alappal látott el.

November. Az orgonát javította: a fűvót bőrcsöve és jobb rendszerbe szedte, új billentyűzetet csinált, a játékasztalt emelte, a sípokat mind kijavította és meghangolta Ország Antal és fia, budapesti cég. Került 718 forintba, mely az ipartökből utalványoztatott ki.

Schiefner Ede prelátus-kanonok az apáca-ház folyosóját beüvegeztette 260 forint költséggel.

November 5. Szabó Sándor helyébe, ki szentkirályi után szeghalmi lelkész lett, káplán-nak jött Stalmár Ernő kapucinus atya.

Ez évben 100-100 forinttal 3 ravatalos misealapítványt tett Cserven József: id. Cserven Imréről, Liziczai Erzsébetért, Valuska Dorottyáért.

Hitközségi bevétel:

egyházadóból 2.625,— Ft

iskolaadóból 5.543,— Ft

földadóból, stb. 5.616,— Ft

Bevétel összesen: 13.785,33 Ft

Kiadás összesen: 12.299,60 Ft

Maradvány: 1.485,73 Ft

Hátralék: egyházadóból 2.056 Forint, iskolaadóból 1.338 forint = 3.395,- 14 Ft

A termés nagyon silány volt. 63 hold búzavetésből lett 652 kereszt, mely után a plébános (32,5 kilójával) kapott 91 métermázsát. 22 882/1100 hold árpavetés után 27 köből, 75 hold kukoricaföldből 75 vékát! Emellett a búza ára csak 5,55 Ft volt október végén.

Ez évben Csáky Albin gróf, vallás- és közoktatási miniszter szorongatta a községet felsőbb fiú- és leányiskola, majd később, midőn a község ezen halva született tervezeti és sehol nem létező intézmény ellen tiltakozott, polgári iskola s már az idén legalább az első osztálynak felállítására. De a követelés azután a miniszter bukásával megszűnt.

1895.

Február 1. Vidovics Antal a tanításból elmozdított. Helyettesítette őt az isk. év végéig, amikor nyugdíjaztatását kellett kérnie, Andracsek Mária, a szarvasvégi leányiskola ideiglenes tanítóje, kinek helyét pedig Leviczkyne Kemény Vilma foglalta el.

Április. Katona p. Pál a templomnak 300 forintot adományozott. Ebből májusban 104 forintot vettünk egy oltárszönyeget Oberbauertől.

Június 13. Úrnapon az oltár-egyesület megalakulása kimondott. A tagok már régebben vitatkoztak Pelok Mihály gyűjtőnél s másoknál. Tagdíj 12 krajcár állapított meg, közös ájtatossággal pedig a hónap 1. vasárnap 2. mise, mely mindig Szentségkítéssel tartatik. Később az 1. vasárnap délutánra tetétt át, mikor is a közös imádás 2. harangszókor kezdődik, szentségkítétel nélkül s folytatódik beharangszókor (Jézus Sz. szíve létániájával) Sz. K. mellett.

Július. Egy Szent Anna szobrot szereztünk be Grödenből Malhnechtől Katona p. Pálék 300 forintjából. Került 93 + szállítás 8 = 101 forintba. Elhelyeztük a Szent József szoborral szemben az Immaculata-szobor helyre, melyet innen áttetünk az „üveges Mária” fülkéjébe. Ezen, a templommal egyidejű, elavult, a mai izlésnek már meg nem felelő Regina Coeli szobrot pedig átadtuk a kondoros-tanyaiaknak.

Augusztus. A három kisoltára 4-4 bronz gyertyatartó (15 forintjával), két rendbeli kánon-tábla, és a Sz. Szív oltárhoz egy oltárkereszt jött (30 forint). A 229,50 Ft vételár a Katona p. Pálék adományából és a Jézus Sz. Szíve, továbbá a Mária-társulat pénzéből alakult egybe.

Szeptember. Az iskolai ügyben a következő változás történt: Vidovits Antal, a III-IV. osztályú leányok tanítója nyugalomba vonult, lásd. 1896. január. Helyét ideiglenesen (tekintettel az osztálynak az apácák vezetése alá adás tervére) Andracsek Mária okleveles tanítónő foglalta el 350 forinttal.

A központi I-II. osztályú leányiskolát Lombayné helyett ugyancsak ideiglenesen Kubinyi Ilona okleveles tanítónő foglalta el Kecskemétről, 350 forint fizetéssel.

Sárhelyi Károly, mirhóvégi tanító, a gyoma-uradalmi póhalmi iskolához neveztetvén ki, utána Kovács József választott 400 forint rendszeresített illetménnyel.

A gyomavégi vegyes-iskolához, melyben eddig Kovács József ideiglenesen működött, Velásits György jött rendes tanítónak Baranya-Göröcsönből, 400 forint készpénzfizetéssel.

A szarvasvégi I-II. osztályú leányiskolát november 1-én az irlalmasnének főnöknője,

Baumann Henrika vette át a házukban eddig üresen

állott tanteremben, mely ez alkalommal szenteltetett fel. Ellenben a gyomavégi, úgynevezett kis-óvodából a távolság és fegyelmi okból az irlalmasnének visszavonták s ide a folyó tanévre Váradról Szabó Piroska okleveles óvónő alkalmaztatott 225 forint fizetéssel.

Szeptember 27. Léky Kornél káplán székes-egyházi karkáplánnak disponálva, Stalmár Ernő kapucinus atya rendházába visszament. Helyükbe rendelve: Balogh Imre Sz. József-intézeti tanulmányi felügyelő, de tényleg Besser Hugó és Varjú Lajos újmisések jöttek.

Október 1. Életbe lépett a polgári házasságkötés és állami anyakönyvezetés. Ugyanezen hóban a helybeli plébános kinevezetett Szent Antairól nevezett dráveczi (Szepes-egyházmegeye) címzetes prépostnak.

A Vida-ház épülete javítva 209 forintért. Asztalos munka 35 forint.

A Habzda-Porupcsánszki-földi féle keresztetek új léckerítést kaptak 41 forintért, közös ipartökből.

November 3. A Kereszt-oltára fölött, a kereszt szárának alján készített üregben elhelyeztetett a szentkereszt-ereklye, mely bold. gróf Pongrácz János szentandrászi plébános hagyatékából került, s melynek nyilvános tiszteletben részesítése, miután okmánya rendben találtatott, 1895. szeptemberben 1947. szám alatt kelt főpásztori irattal megengedtetett. Előzőleg erről volt a szentbeszéd s az ereklye a híveknek csókra nyújtatott.

A kálvária-fülkék kijavítottak 74 forintért, s beléjük 14 új kép jött Oberbauertől, melyek beüvegezéssel 258,60 forintba kerültek.

December 1. Leviczky Miklós, szőlőskerti tanító, más állomásra távozott. Helyét – ideiglenesen – Vidovics Antal, ez iskolai év elejétől nyugalomban lévő tanító foglalta el.

December 12. Az egyháztanács fele, 15 tag, új választás alá esett. 204 szavazat leadása mellett megválasztott: Uhrin Adám (124), Uhrin i. Imre (103), Hunya Lajos (92), Forgács i. István (91), Hornok p. Pál (87), Varga p. József (85), Hunya Elek (85), Hunya i. Pál (81), Timár i. Pál (80), ifj. Oláh János (76), Uhrin i. István (70), Farkas m. József (70), Hegedüs i. József (69), Kalmár József (68), Timár Antal (66) rendes, varjú Mátyás, Csúvár András, Kovács Dániel pótagnak.

Alelnököknek és gondnoknak megmaradt Hunya Mihály és Kurilla p. Pál, jegyző Kovács József tanító.

Misealapítványokat tettek: – Czmarkó Pál 3 koporsó misére, Czmarkó Pál, Hegedüs Erzsébet, Valuska Dorottyáért 300 forintot – Sztanyik Borbála 1 csendes misére, önmagáért 40 forintot – Timár Katalin 1 énekes misére, Timár Franciszáért 68 forintot – Giriczné Hanyecz Mária 1 énekes misére, Giricz Györgyért 68 forintot – Hegedüs Károly 2 csendes misére, Hegedüs István és Uhrin Máriaért 60 forintot – Vaszkóné Kovács Erzsébet 4 énekes misére, Vaszkó Imréről, Kovács Erzsébetért, Kovács Mátyásért, Barta Erzsébetért 272 forintot – Hanyeczné Frolyó Anna 1 énekes misére, Pap Istvánért 68 forintot.

Termés jó. 78 hold búzavetésről 1442 # á 30 kilo 219 mázsa a pléb. részére (6 " mázsás); 72 hold kukoricaföldről pedig (34 vékás) 1257 véká. Búzaár októberben 5,60, köv. év júliusban 5,70; Kukorica 1896. szeptemberben 3,10 forint.

Katolikus oldal

OKTÓBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 5 órákor, hétköznap reggel fél 8-kor.
Hétköznap este 5-kor, vasárnap fél 5-kor rózsafüzér.

Szent Gellért Iskola kápolnájában:
október 10-én és 24-én vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor, kedden, csütörtökön elsőpénteken és szombaton este 5-kor. Rózsafüzér este fél 5-kor, vasárnap mise előtt.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap este 6-kor,
szombaton este 6 órákor vasárnapi előesti mise. Októberi rózsafüzér
misék előtt fél órával.

A katolikus hit elemei (33)

Imádságok, népek imái - Észak-Amerika (14.)

17. Reggeli és esti ima

Mindenható, kegyelmes és könyörületes Atyánk! Eltévedtünk, s mint elveszett juhok letértünk útjaidról. Túlságosan saját szívünk tervei, szándékai és kívánságai után futottunk. Megsértettük szent törvényeidet. Azt tettük, amit nem lett volna szabad tennünk. Nincs bennünk semmi jó. De Urunk, Te légy irgalmas hozzánk, szegény nyomorult bűnösökhöz! Kiméld meg azokat, Urunk, akik megvallják hibáikat. Emeld fel mindazokat, akik készek a bűnbánatra, azon ígéret miatt, amit az embereknek adtál Krisztus Jézus, a mi Urunk által. És öreget add meg, ó jószágos és irgalmas Isten, hogy ezután istenfélő, neked tetsző, becsületos és tisztességes, komoly életet éljünk szent neved dicsőségére. Amen.

18. Ismeretlen katona imája

Íme, Uram, én soha nem szólítottalak meg téged, most mégis szeretnék neked jó napot kívánni. Az emberek azt mondták nekem, hogy Te nem is létezel, s a buta fejemmel mindezt el is hittem nekik.

Tegnap este egy gránátölcserből néztem fel a csillagos égboltra. S abból következtettem arra, hogy hazudtak nekem. Ha szakítottam volna időt arra, hogy megnézzem műveidet, magamtól rájöttem volna arra, hogy áprilist járattak velem.

Szeretném tudni, Istenem, hogy idenyújtanád-e nekem a kezedet. Az érzésem azt súgja, hogy Te megértesz. Különös, ide kellett jönnöm, ebbe a földi pokolba, hogy legyen időm belenézni az arcodba.

Úgy gondolom, most nem kell sokat beszélnem; de örülök, hogy ma rád találtam. Azt hiszem, hamarosan üt a támadás órája, de amióta tudom, hogy közel vagy hozzám, nem félek.

Hallom a jelet. Istenem, mennem kell. Szeretlek téged, ezt meg akarom mondani neked. Kemény harc lesz, ki tudja, hátha ezen az éjszakán odaérkezem a te lakásodhoz.

Azelőtt nem voltam hozzád nagyon barátságos, éppen ezért gondolkodom azon, vajon ott vársz-e az ajtóban. Íme, sírok, hullnak a könnyeim!

Igen. Most mennem kell, Istenem, a viszontlátásra. Különös. Amióta rád találtam, nem félek attól, hogy hozzád kell mennem.

(Az imádságot 1945-ben egy Olaszországban elesett amerikai katonánál találták.)

OKTÓBERI ÜNNEPEK

1. péntek: Lisieux-i Kis Szent Teréz
2. szombat: Szent Örzőangyalok
3. vasárnap: **Évközi 27. vasárnap**
4. hétfő: Assisi Szent Ferenc
6. szerda: Szent Brúnó áldozópap
7. csütörtök: Rózsafüzér Királynője
8. péntek: Szűz Mária, Magyarok Nagyasszonya
9. szombat: Szent Dénes püspök és társai vértanúk
10. vasárnap: **Évközi 28. vasárnap**
11. hétfő: Boldog XXIII. János pápa
14. csütörtök: Szent I. Kallixtus pápa és vértanú
15. péntek: Avilai Nagy Szent Teréz
16. szombat: Szent Hedvig szerzetesnő
17. vasárnap: **Évközi 29. vasárnap**
18. hétfő: Szent Lukács evangélista
19. kedd: Keresztes Szent Pál áldozópap
23. szombat: Kapisztrán Szent János áldozópap
24. vasárnap: **Évközi 30. vasárnap**
25. hétfő: Boldog Mór püspök
28. csütörtök: Szent Simon és Szt. Júdás Tádé apostolok

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

19. Néger spirituálé

Ha szívemet a Lélek indítja,
letérdelek, imádkozom.

Ha szívemet a Lélek indítja,
letérdelek, imádkozom.

A Hegyről szólt hozzám Istenem,
szájából ház és füst gomolygott,
lent a völgyben térdeimen kértem,
Istenem, bocsáss meg énnekem.

Ha szívemet a Lélek indítja,
letérdelek, imádkozom.

Ha szívemet a Lélek indítja,
letérdelek, imádkozom.

A Jordán folyója tele jéggel,
hideg a testem, de lelkem izzik.
Köröttem minden oly szép és gazdag:
Istentől kérdem, az enyém mindez?

Ha szívemet a Lélek indítja,
letérdelek, imádkozom.

Ha szívemet a Lélek indítja,
letérdelek, imádkozom.

20. Indián imádság

Isten, aki szellem vagy,
a szél gyöngé susogásában hangod hallható,
lélegzedet a világnak életet ad,
fohászkodunk erődért s bölcsességédért.
Teljék el szépségben életünk.

A bíbor alkonyat mindig lángoljon szemünk előtt.
Tégy bölcsé bennünket, hogy tanításodat megértsük.
Segíts, hogy annak értelmét fölfejtjük,
amit minden levélbe, valahány sziklaköbe elrejtettél.
Készíts föl bennünket, hogy tiszta kézzel,
nyílt tekintettel hozzád érkezzünk,
hogy aztán, ha életünk kioltva,
akár a hunyó nap,
szellemünk szégyenkezés
nélkül járulhasson elébed.

(Kalász Márton fordítása)

„Amit Isten egybekötött...”

Augusztus 14-én Bányai Péter és Kovács Dóra tett hűségcsücsköt Isten és ember előtt, az endrődi templomban.

Közös életüket kísérje Isten áldása, és az egymás iránt érzett szeretet, megbecsülés, hűség.

A „Szentek Közössége” néven új magyar kápolna szentelésére kerül sor Krakkóban. Az Isteni Irgalmasság-bazilika magyar kápolnáját Erdő Péter bíboros szenteli fel október 9-én, a mise végén Macharski lengyel bíboros átadja a lengyel ferencesek ajándékát, egy szent István-ereklyét, melyet a kápolna oltárasztala előtt helyeznek el.

Pilinszky János:

Az imádság szerepe a világban

Számtalanszor tapasztaljuk, hogy szavaink süket fülekre találhatnak. Ilyenkor ne okoljunk soha másokat, mivel a szemrehányásokban mindig van valami tisztátalan. Sokkal jobb, ha ilyenkor imádkozni kezdünk, érezve szavaink kölcsönös végeességét.

Csodálatos erőtere és szótlán csöndje van az imádságnak. Igen, imádkozni annyi, mint eljutni Isten csöndjébe, abba a néma közegbe, amely ugyanakkor az egyedül tiszta beszéd Isten és ember, ember és minden ember között.

Ha minden zavaró elemtől meg akarjuk tisztítani imánkat, minden rejtett önzéstől, nagylelkűségbe öltözött rút kicsinyességtől — okosabb Istenre bízunk, hogy mit is kérünk tőle, mit is üzenünk általa egy másik embernek. E néma és kérésektől-kikötésektől mentes ima, amelyben lemondunk akaratainkról, és Istenre bízunk, miként boldogítsa és vezesse akár feleségünket vagy gyermekünket, vagyis azokat, akiket Isten legközvetlenebbül ránk bízott, s akikkel szentsége szerint is egyek vagyunk — igen, még hozzájuk intézett szavaink közül is a legtisztább és legszebb az a néma imádság, amely megfogalmazását egyedül Istenre bizza.

Rengeteg tisztátalan beszédnek vehetjük így elejét. Ember szájában a tiszta szó ritka, akár a színarany. Kivált, amikor valamiféle közvetlen célt kell szolgálnia. Innét, hogy a művészet elvontabb szintjén már sokkal több a Szép Szó. S még több az imádság, s főként az Ur csöndjébe valósággal belesemisülő imádság szintjén.

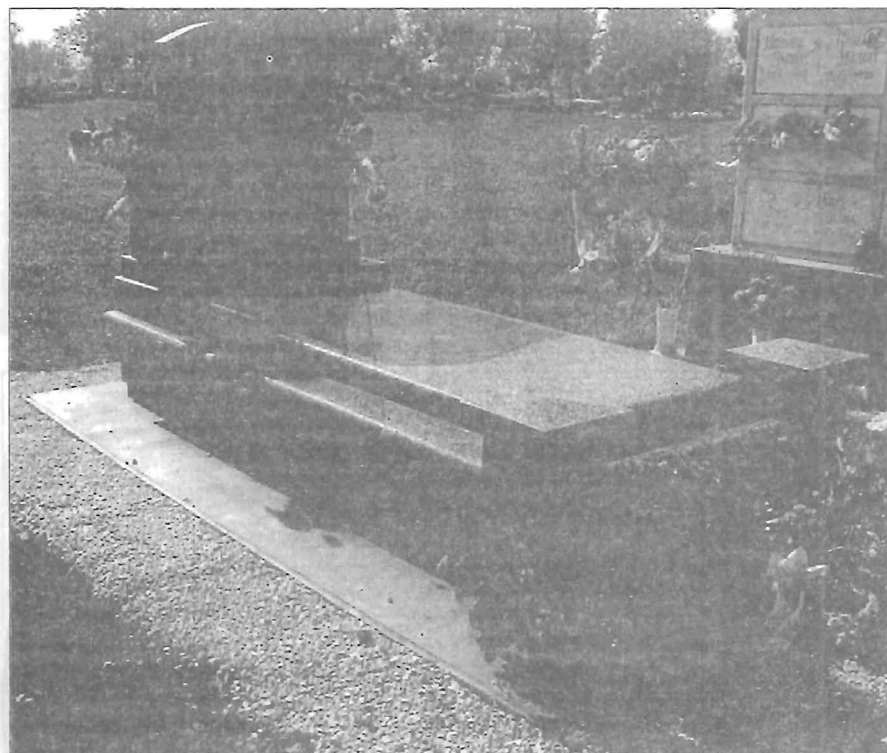
Az imádságnak ez a formája ugyanakkor az önzetlenség iskolája is. Arra tanít, ezerszer jobb saját bűnünket ismer-nünk, mint másokét, hiszen a Bárány színe előtt se másokról kell majd beszámolnunk, hanem egyedül saját magunkról, egyedül saját vétkeinkről kell számot adnunk. Nincs komolyabb a földön, mint a vétkeket töredelmesen meggyónó és Istenéhez szinte szakadatlanul imádkozó ember. Amikor gyónunk, vétkeinket egyre pontosabban kell megfogalmaz-nunk, de amikor imádkozunk, igyekezzünk egyre inkább elné-

mulni, hogy még leghőbb kérésünket is végül maga Isten fogalmazhassa meg, hiszen egyedül Ő tudja megfogalmazni! Szívünk egyedül Isten fogalmazásában képes a tiszta beszédre, számíthat hatékony beszédre és meghallgatásra.

Ha életünkben csak egy órára komolyan vennénk Jézust! Csak egy percre azt a per-cet, amikor egyedül szembesülünk Istennel! Amikor a Bárány egyedül engem néz, s egyedül engem kérdez, s egyetlen szó erejéig se mások bűneiről, hanem egyedül a saját bű-neimről. A szentség tulajdonképp nem is más, mint a végső (de valójában mindig is ér-vényes) helyzet fölismerése és boldog elfo-gadása. A szent egyedül van Istennel, élete ettől folyamatos gyónás és szakadatlan imádság, vagyis az ő életformája az egyedül valóságos élet és életforma.

Elkészült Mag Lajos elhunyt gyomai plébános atya síremléke.

Felirata: Mag Lajos plébános 1921-2004
Jézusomnak szíven megnyugodni jó

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczó Géza

Szent Lukács evangélista

ünnepe: október 18.

Pogány családból született. Megtérése után Pál apostol kísérője volt, akinek igehirdetése után írta meg evangéliumát. Az egyház életének kezdeteit Pál apostol első római tartózkodásáig, egy másik könyvben, az apostolok cselekedeteiben beszéli el.

Alexandriai Kelemen szerint, Lukács Rómában Pál titkára. A Kol. 4, 14-ből tudjuk, hogy orvos volt, Euszebiosz és Tertullianus szerint, a szíriai Antiochiából származott, nem volt házas. Nazianzi Szent Gergely szerint, Pál halála után Akhaiában, Egyiptomban, Thébában, Patraszban működött. A hagyomány szerint 63-ban hunyt el.

Szent Lukács, aki mint orvos különös részvétellel nézte a beteg embert, mint evangélista észrevette, hogy a Megváltó maga is orvos, sőt, ő „az Orvos”, aki a beteg emberiségnek meghozta a gyógyulást. Ugy mutatja be evangéliumában az Emberfiát, mint a betegek gyógyítóját, a bűnöket megbocsátó Irgalmat, aki árasztja az emberek között Isten jótéteményeit és hirdeti az irgalmasság evangéliumát.

A Legenda Aurea szerint, maga a Lukács evangélium is gyógyít, mégpedig háromféleképpen: sebeket gyógyít az által, hogy a megtört szívűeknek hirdeti a megváltást; erősít azáltal, hogy elmondja az örömhírt; végül megőriz az újabb romlástól azáltal, hogy közli az isteni törvényeket és evangéliumi tanácsokat.

A hagyomány szerint, a Szűzanya sok mindent megőrzött a szívében és emlékezetében éppen azért, hogy később a szent evangélistáknak elmondhassa. Lukács felkereste őt, és mint az „Újszövetség frigszékényének” sok kérdést tett fel az Üdvözítőről, és kérdéseire sorban választ kapott. Így írhatta meg az evangélium elején olyan részletesen Jézus gyermektörténetét, benne Mária imádságával, a Magnificattal és Zakariás himnuszával a Benedictusszal. A Maria Maggiore-bazilikában őrzött Mária képről, amelyet a hagyomány Szent Lukács festményének tart, különös történetet mondok el:

Nagy Szent Gergely idejében, a hatodik század végén pestis pusztított Rómában. Amikor a járvány nem akart szűnni, a pápa körmenetben hordozta körbe e képet a csapással sújtott városban és a vész megszűnt.

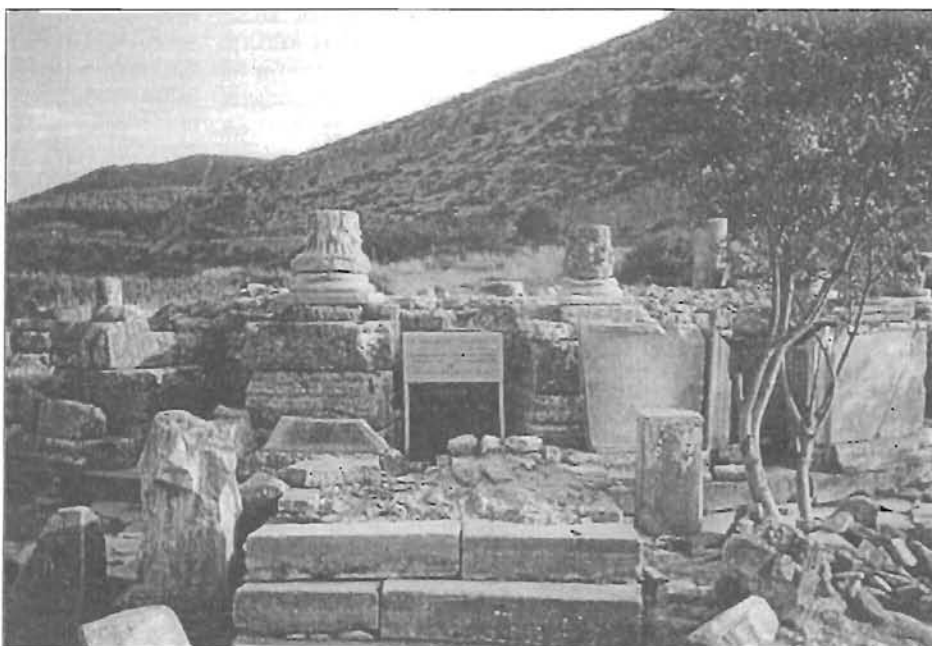
Márton pápa, aki vitában állt Róma városának polgári vezetőivel, egy alkalommal a kép előtt misézett és áldoztatott. Nem sejtette, hogy az áldozók között van valaki, aki a ruhája alatt tört szorongat, azzal a szándékkal, hogy amikor hozzá lép megöli a pápát. Abban a pillanatban azonban, amikor a pápa nyújtotta neki az Úr Testét, hirtelen megelevenedett a Mária kép és ránézett a merénylőre, aki ettől a pillantástól megvakult és a pápa megmenekült.

Szent Lukács így az orvosok, festők, jegyzők, szobrászok védőszentje. Maradványai a konstantinápolyi Apostol templomban voltak. Ezenkívül őriznek még ereklyéket Padovában, Rómában, a Vatikánban (koponya ereklye), Barcelonában, Párizsban is.

Általában könyvvel, orvosi eszközökkel ábrázolják, ahol öltözete fiatal evangélistaként az apostolok viseletében, hosszú öves tunikával, palliummal.

„Legyetek hát irgalmasak, mint Atyátok is irgalmas.” (Lukács 6, 36)

Szent Lukács sírja Efezusban (ma Törökország)

Madizol

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszereket.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

Corvo bianco
Cipőipari Bt

MAGÁNVÁMRÁKTÁR

A Magyar Szent Korona működik!

Kedves olvasó! A 21. század első napján, 2000. január elsején a Magyar Szent Koronát átköltöztették az Ország Házába. Sokan vagyunk, akik őszintén reméljük, hogy a Szent Korona az Ország Házában kedvezően befolyásolhatja a magyarság jövőjét. Hogy hogyan, és miképpen lehetséges ez, ehhez meg kell ismerkednünk a Szent Korona misztériumával. Szeretnénk méltóképpen elmondani, hogy miképpen lehetséges az, hogy a Magyar Szent Koronánk jogi személy, és legmagasabb rangú alanya a magyar államhatalomnak.

Ezen ismereteket Dr. Pap Gábor művészettörténész előadásának rövidített változatából, több részletben való közléssel szeretnénk köze adni. Kérjük, olvassák figyelemmel, mert olyan ismereteket szerezhettek, amelyeket hosszú évtizedek óta eltitkoltak előlünk.

XVII. rész

A Magyar Szent Koronán minden valószínűség szerint az 1880-1916. között történetek azok az átfűrészek, amit barbárságnak kell nevezni.

Az alsókorona képrendjéről van szó. Ha felidézünk, a felsőkorona részen emeleteket és emeleteken belül párosokat találtunk. Az emelet a Teremtő erő közelsége alapján minősül felsőnek, illetve alsónak. Ez azt jelenti, hogy egy hatás közvetlenül középről indul el, egy sajátos eloszlás révén érkezik le földközébe. A föntiek, a teremtés központjával vannak kapcsolatban. A földiek – akik alul vannak a Koronán, a földi elosztás a tulajdonuk. Ezért nagyon fontos, hogy a földre való közvetítés ez legyen méltó, és korhoz illő. Ezért kell itt szűrni tulajdonságokat! Mert ha ez földre szállva veszélyessé válik, mint Bertalan és Tamás esetében, ott nincs mese, meg kell szűrni, mert különben lejön a földre, mert ott már földközébe vagyunk. Tehát az alsórészen szépen lehet látni, hogy az alsó részhez tartozik ugyan, de belenyúlik a felső részbe, az elülső PANTOKRÁTOR képe. Ami rajta keresztül jön, az azonnal 2 üzenetközvetítőre továbbítódik: ezek az arkangyalok. Tehát jó hírek, Evangéliumnak közvetítői. Már itt elkezdődik egy polarizálás. Azt jelenti, hogy a két arkangyal felcserélhetetlen! De eltávolíthatatlan is!

A Magyar Szent Koronán tehát a 2 arkangyal felcserélhetetlen és eltávolíthatatlan is. Az Uralkodó jobbán Mihály a balján Gábrriel van! Szembenézetből pont fordítva. Itt most a továbbiakban mindent az uralkodó szemzőgéből kell viszonyítani, mert hiszen ráhat és rajta keresztül hat az általa befolyásolt világra. Tehát azt jelenti, hogy a jobb kéz felől – úgy is mondhatnánk: a jobb félteke, elsődlegesen Szent Mihály-i tulajdonságokkal van vezérelve. Ennek megfelelően a balteke gábrieli. A két arkangyal egymást kiegészítő, fontos, hogy egymást kiegészítő(!) tulajdonság kettőst alkot. Ez nagyon fontos, hogy miért, mert Gábrriel az anünciáció angyala! Tehát egy olyan teremtő erőt hoz be a világba, egy információ formájában, amely teremtő erő magasabb szintre emeli ezt a mostani emberi létformát. Ez az az Örömhír, ami tulajdonképpen nemzés értékű! Miért mondjuk, hogy nemzés értékű? Azért, mert 9 hónapra rá születik meg az Emberfia! Tehát Jézus! Tehát nagyon lényeges, hogy ő a „jó hírek” a hozásával hoz be egy olyan új magot az emberiségre, amitől az, ha hajlandó ráhangolódni, akkor magasabb szintre kerülhet. És mi történik Mihály oldalán? Az, hogy ha én a földre hozok le akármilyen jó a hír, mikorra az megvalósul a földön, óhatatlanul hibát követünk el. Olyan nincs, hogy nem! Tehát ezeket a hibákat vissza kell metszeni, és nem akkor mikor már a világ lángba borult, hanem rögtön, amikor az értelmezés első szintjénél vagyunk!

Gábrriel soha nem csinál! Nem azért, mert piszkosnak tartja, hanem azért, mert nem az ő feladata! Tehát ez tipikusan Szent Mihály-i feladat, de a kettő csak kéz a kézben, csak egyensúlyos kiegészítésben tud működni.

Különböző emelete van a Koronának, de kétségtelenül vannak különböző vonások, – tehát egyetértek azokkal a kollegákkal, akik azt mondják, 200 év távlatában, hogy a felsőrész és alsórész lényeges dolgokban különbözik egymástól! Most ez kb. olyan –durva hasonlat- mintha valaki azzal érvelne nekem, hogy a Trabantnak azért a felsőrése jelentősen különbözik a kerekétől. Tényleg lényegesen különbözik, de nem azért mert az egyiket Kamcsatkában csinálták, a másikat meg New-York környékén, az egyiket mondjuk fél évszázaddal korábban, mint a másikat, hanem azért, mert más a funkciója!

Tehát azokat a kettősségeket, amik megvannak a Korona felső és alsó része között, ezeket azzal szajkó módjára makacsul egyfolytában, 200 éve azzal ismertetik nekünk, hogy a két részt máshol és más időben csinálták. De erre semmiféle bizonyíték nincs, kivéve ezeket a különbözőségeket hozzák fel, mintha ezek bizonyító erejük volnának. Ezeknek semmiféle bizonyító erejük nincsen. Tehát érdemes részletesen tagalni, miben különbözik a felsőrész az alsórésztől? Az hogy alakilag más, azt egyikőnk sem veszi komoly érvek. Különböző idő és hely a készülés tekintetében. Teljesen más a funkciója. Ugyanúgy nem lehet megcsinálni egy felsőrészi boltozatos részt, mint alsórészt, egy a bronzot. Eleve az első ráindulás hibás! Ezért nevetséges az hogy: Korona latinának neveznek egy olyan részt, ami önállóan nem szerepel koronaként. De makacsul így írják le: korona latina vagyis latin korona! Na most a különbözőségeket 200 év óta egyetlen kutató sem történelmes, sem régész nem rendszerezte. Tehát nemhogy miben is különbözik, nem rendszerezte senki. Úgy elvárta volna az ember, hogy legalább a bizonyítás első lépéseként szedje rendszerbe, hogy miben is különbözik a felsőrész az alsótól. Hát először is azt kell tudni, hogy a magyar Szent Koronának a hatástényezői közül megkülönböztetetten fontosak a zománcképek! És ez egyáltalán nem általános! Nincs még egy olyan korona, amelyben –akárhogyan is nézem – a főhatás a zománckép lenne! Egyetlen korona van, amit egyáltalán össze lehetne vetni vele a Német-római Császári Korona. Azon 4 zománckép van, de nem a főhelyen láthatóak. A magyar Szent Koronán csak figurális zománcképből 19 van, és nem tudom olyan szögből nézni, hogy ne ezek legyenek a dominánsak!

A magyar Szent Koronának két üzenete van: Egy a kérdés: érdekel-e, vagy nem érdekel? De olyan nincs, hogy ez kétségbe vonható lenne. Az kérdezhető meg, miért nem érdekli ez a vele foglalkozókat? Hogy tudják megállni? Ezzel a 19 képpel, mint egységes képrendszerrel nem hajlandóak foglalkozni. Az hogy az egésznek egy egységes képrendje lenne és ennek is volna üzenete, eszükbe nem jut! Pedig a képek jelzik, hogy itt kétféle közléstről van szó: a felső korona rész és az alsó korona rész esetében.

Közreadta: Kis Andrea
Folytatás következik

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK,
ABLAKOK
GYÁRTÁSA EGYEDI
MÉRETEKRE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

Tehát Gábrriel a „Jóhírt” – hozó szerepnek meg kell, hogy feleljen! Először is, a bekövetkező rosszat bizony visszametszőnek. Ennek felel meg a paradicsomi kiűzetést végrehajtó Szent Mihály-i feladatkor, de ennek felel meg az Apokalipszis könyvében végrehajtott feladatkor, is, amikor a Sátánt „Sárkány” formájában Égből leveti a „Földre”. Ilyet

Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István

Határok, határbejárás, „határvillongások” a XVII-XVIII. sz-i Gyomán VII. rész

A gyomai-ványai „határvillongások” sorát kénytelen vagyok egy V. részben /az augusztusi számban / megjelent névelírással, annak helyesbítésével kezdeni. Már csak azért is mert egy régi becsületes, jó magyar gyomai névről van szó; a SÁFRI nemzetségről. Így adózhatok is kedves jó néhai SÁFRI Anti bátyám emlékének, aki G. Nagy László „nagyatánál” volt felesbérő a „nyilasi tanyán”. A Danzugban. Tehát a helyesbítendő mondat így hangzik:

Gyomai Helység kotsissa SÁFRI Gábor ugrott le a Szekérről egy vas villával és nyomta el őket a Szénás Szekerek mellől... nyilván említett SÁFRI Anti bátyám egyik öséről van szó /Tehát nem „Sárfi Gábor”/.

A VI. résznél ott hagytuk abba a „villongásokat”, hogy egy „kintháló sertés-kondát” kaptak tilosban Gyoma Város Szabadossai / pusztázó lovasai / . „Egy hét mulva, jelentett Szabadosok és Vatai János Helység Hadnagya és Kis György Közönséges Lakos határ kerülni ismét ki menni parantsoltattak; és hogy az idegen nyájakat bé hajtának / Gyomáara /intettek; Aminthogy Szalontai / Nagyszalonta / Lakos Kertmegi nevezetűnek 500 Számból álló Sertésseit találván, Kató István Szabados azokat bé hajtotta...” A tilosba legeltetett sertések dolgában a gyomai előljárók a következő levelet intézték „Ványai Nemzetes Birák Urainknak, Kegyelmeteknek Gyomán 23-a July Anno 1785. Minthogy hírünk és akaratum ellen esett a 'Sertések Pó-halmi Pusztán való árendába / bérletbe / fogadása, azért azt valamint mikor tudunkra esett, ugy mostan is sajnálva szenvedjük; fel akarván mind azáltal tartani a 'szomszédági jó bé-

kességet a 'Compromissum / kölcsönös egyezés / erejének is tellyes erőben meg felelni igyekeznén, azon Sertéseket, mellyek általunk el hajtattak, vissza botsájtjuk és eddig való tartásokért / :noha valamint érdemlenék: / semmit sem kívánunk, de ilyen mód és fel tétel alatt, ha a 'fel fogadott, Sertések árendájának / bérleti díjának / felét minékünk fogják adni, mivel az Compromissum szerént, akkor szinte ugy mi nekünk, mint Kegyelmeteknek jussunk vagyon. Ha a jelentett Conditio / tényállás / Kegyelmeteknek tettik már mint hogy addig ott pascualtattak / legeltetve voltak / , ennek utána is legelhetnek békével, ha pedig kívánságunkat teljesíteni nem karják, a 'Sertések ugyancsak nálunk meg-tartatnak, sőt ha az árendának fele vagy többet tenne mint azon Sertések érnek; tehát hogy ismét többet hajtának titulo Árenda / címzett, jelzett bérletnél declaralyjuk / kinyilvánítjuk/. Hallgatván tehát a törvényes igasságra; és a jó békességre is / :mi mindennek a 'feje: / vigyáznán, a mindket is valósággal illett just tölünk ne salynállyák. Caeter / egyébiránt / A 'reménységünk szerint való jó választ el várván, békességes igyekezetünk ajánlása mellett vagyunk kész kötelességünkkel Gyomai Birák s az esküttek.”

Ványai Uraimék válasza erre; „Ványai földre melyhez Kegyelmeteknek csak a magoktól csinált Contraversiara / határvitára / nézve tartják jussokat a 'mi kárunkkal. Értjük, hogy oly móddal bocsátanak vissza a Sertéseket ha azon Sertések árendájának felét Kegyelmeteknek engednék, ez ugyan nem igen helytelen kívánság volna, ha Kegyelmetek is véllünk a 'szerént bännának. Mi igen is az Árendák felét oda engedjük, hogy ha Kegyelmetek is minden féle ott pascualt / legeltetett / Marhánk Árendájának felét nekünk betsüllettel által küldik a ' Compromissio olta, mivel az egész Controversiát Kegyelmetek

usuálják / használják / , mi pedig egy cseppet sem, és így a Compromissum erejéhez képest, a ' mi kívánságunk is helyes. Ha ezen Conditio Kegyelmeteknek a' jó Szomszéttségnek fenn tartására nézve tettik, mi is kívánságunk megtartani... Anno 1785.24-a July Déva Ványánn Bizodalmas jó akaró Urainknak Kész Köteles Szolgái Déva Ványai Birák.”

1764. november 9-én „Ványára vitt Taligába / kétkerekű, vontatható „lakókocsi” pásztoroknak / volt; „egy vas fazik forint 1, egy csobány / fából készült ivó-víztároló / krajczár 34, egy csikóbúr , egy pányvás kötél / az mivel a lovat, más nagy jószágot a csikós, vagy gulyás kifogta / , egy búr –kapcza, egy csikós kantár, egy zsák, egy lú is oda veszett Ványára Szilágyi Istvány Gulyásé és egy fejsze.” 1764. november 19-én hajatottunk bé 111 darab Ványai márhákat, mellyek közzül két tavaszi bornyú szerencsétlenségből a Körözsbén döglött,...mesgyére ültetett füzfa azki megfogant 1765. May 23. találatott 315, ki veszett benne 39.” 1773. november 9. „ a 'melly ványai árendás juhokat bé hajtottunkfizettek 13 máriást. Azután Szalóki Nagy László Gyomai Lakos szekerit és 7 Darab Lovait behajtván Ványaiak, ugyan Juhos Székből ismét bé hajtottunk 166 pur'sát Azon Pur'sások Laknak Erdély Pojana faluba, egyik neve Stancs másikkak litzák / tehát Szalóki Nagy László gyomai gazda feltehetően nyeregből hajtott hetes fogattal hordta a szénáját, s a ványaiak Erdélyből oláh purza juhokat legeltető pakulárokat fogadtak fel a póhalmi pusztára teletitőbe, saját hasznuk gyarapítására / . 1773. Febr. 11. „Hajtották bé ványaiak Póhalmi Nádas Rétből Biró Istvánt egy Szekérvél és 6 Lovakat. Oláh Istvánnál a'melly egy ványai Lú volt vissza lopták 1773. Szept. 5.”

Cs. Szabó István

W SZONDER W

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

EGYEDI
CIPŐGYÁRTÁS!

34-től 48-as méretig
női és férfi alkalmi és utcai modellek.

DEFORMÁLT LÁBRA IS, igény szerint.

Természetes alapanyagokból,
Rövid határidőre készítjük a cipőket.
MÉRETFELVEVŐHELY: HUNGELL KFT
Gyomaendrőd, Fő út 140/2. Tel.: 06-30 283-42-60

DIES IRAE (A Harag Napja – 1944. október 5-6.)

Egy nap: egy évszázad — regényrészlet Gyomáról

Ha azzal kezdeném, hogy ez a nap is éppúgy indult, mint a többi, egy rossz regényindításra emlékeztetne, bár bizonyos tekintetben igaz volna, mert noha a háború már ötödik éve tartott, és ahogy mondani szokták, már az ország határainál volt, sőt, be is hatolt a határokon belültre is jócskán, a Hármaskörös menti nagyközségben ez a nap 1944. október 5. is majdnem ugyanúgy indult, mintha nem volna háború és nem volna közvetlenül végveszedelem a határokon, eljött a „Hannibál ante portas” s azok, akik latint is tanultak, mondhatták volna magyarul is: itt volt Hannibál a kapuk előtt!

Erről azonban senki nem vett tudomást, úgy látszik az ország vezetése sem, mert ilyen gondviseletlenül községet és országot még nem hagyott államvezetés, ahogy ezt a keleti megyét is. Pedig ha csak nem fogta be az ember a fülét, lehetett hallani már augusztus sőt július óta az ágyúmorajlást Erdély felől. Szeptember 1-jén megremegett a templom, a torony; a toronyban örökösre fölrendelt légós megfigyelő diákok hanyatt-homlok rohantak le, amikor a szomszédos Mezőtúrt Jász-Nagykun-Szolnok megye déli részén mindössze 15 km-re a községtől, megbombázták az angolszászok, és rengett a föld. Itt, a község alatt is. De hát erről fönn nem vettek tudomást, vagyis még mindig ment a sült galamb-várás: várták a Balkán felől érkező angolszász csapatokat, hogy azok előtt tegyék le a fegyvert. De hát ez délibábkergetés volt, régen eldőlt, hogy Kelet-Európát, jutalmul a sztálingrádi csatáért és a németek elleni nagyobb szerepvállalásért, jutalmul a Szovjetunióknak adták ötven évre, vagyis egy fél évszázadra. Erről egy szó sem volt a magyar újságokban, rádióban, pedig ez határozta volna meg — és határozta is meg — az ország történelmét; ezt pedig jól kellett tudniuk az államvezetőknek, mivel már Teheránban és Moszkvában is nyilvánosságra hozták a londoni döntést, hogy ezt a térséget a Szovjetunió fogja megkapni, ő rendezkedhet be rajta szabadon, és fél évszázadig fegyveres megszállás alatt tarthatja. De ha valaki, mint a strucc, dugja a jó hazai földbe a fejét, az nem vesz erről tudomást.

Márpedig ugyancsak beledugták, jó mélyen, mert ehhez a földhöz nagyon ragaszkodtak; s hogy hogyan, azt nemcsak az említett sült galamb-várás, hanem az is mutatja, hogy amikor már itt voltak az Erdély felőli román határon az oroszok, a magyar hadvezetés Dél-Er-

dély visszafoglalására hadjáratot indított. Harsogtak a katonai indulók a rádióban; s ekkor már Kárpátalján is bent voltak az oroszok, s a kormány minden kilőtt orosz tankért fölajánlotta öt holdat a haza földjéből, abból, ami már lényegében nem is volt az övék.

No de hát a nap azért elkezdődött. S látszólag váratlanul és véletlenül történtek a dolgok, pedig számtalan mozzanat készítette elő, ahogy egy váratlanul látott halálesetet a szervezet ezernyi működési hibája. Csak ezekről tudomást kellett volna venni. Az előjelek szinte harsogtak, jobban, mint az indulók a rádióban. A szóbeszéd szerint az egyik német tábornok azzal viccelődött, hogy Magyarország megszállásához ellenállás esetén fél napra, baráti fogadtatás esetén — az üdvözlő beszédek miatt — két napra lesz szükség.

Március 19-e után, mikor az országot fondorlatosan megszállták a német csapatok (ebbe a kormány határozatlansága is belejátszott), két nap leforgása után a községben is megjelentek a németek. A fattyasi bikalegelőn tábori repülőteret rendeztek be, a zsidó lakosoktól elkobzott egyik kereskedőházban pedig hadikórházat. „Kriegslazarett” - állott a felirat a házon, s a község központjában a református elemi iskola előtt „Flugplatz” feliratú nyíl mutatott a repülőter irányába. Az elemi iskolában is kórház volt: fehér fityulás vöröskeresztes ápolónők jártak kannával a közeli artézi kútra, de ha valaki jobban megfigyelte, egymás

közt nem németül, hanem valamilyen szláv nyelven beszéltek. Ahogyan a ligetben, a fák alá rejtőzött, álcázott német teherautók sofőrjeinek egy része sem a német sasos címet viselte a sapkáján, hanem kék, fehér, piros karikából készített sapkarózsát, és ezek is szlávul beszélgettek: önkéntes vagy a német hadseregbe bekényszerített ukrán katonák lehettek. Ők már lövészárkokat, vagyis bunkereket ástak a ligetben, lehetett érezni, hogy közel a végkifejlet. A helyi aranyifjúság, akik légós megfigyelésre voltak beosztva, a határban levő kunhalmonokon táborozva figyelték a repülőre leszárt gyújtólámpákat (gyújtólámpát nem, annál több amerikai röpcédulát találtak, ilyen szövegekkel: „Pusztítsatok el a labancot!” „Magyarok, ne legyetek a nacik kutyamosói!” De ezeken az ékezethibák miatt csak nagyokat nevettek, s a délutáni teniszpartikon nem hallották meg a munkából hazatérő asszonyok szavait: „Az urak kölkei ütögetik a labdát, mink meg aszalódunk kint a földeken, az urunk helyett, aki odavan, azt se tudjuk, él-e még, a fronton!”

(Folytatása következik)

Szilágyi Ferenc

Gyoma templomtornya is belerendült 1944. szeptember 1-jei angolszász bombázásba, amit a vasútállomásnak szántak, de a kis emberek életében és vagyonában okoztak nagy kárt.

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Magyar – magyar parlamenti csúcs

Egyeztető fórumot hoztak létre Budapesten a kárpát-medencei országok magyar képviselői és az európai Parlamentben mandátummal rendelkező magyarok. Ez a fórum fontos kiegészítése a magyar közösségek legfőbb egyeztető fórumának a Magyar Állandó Értekezletnek. A tanácskozással másodsor kerül sor, amelyen 47 határon túli magyar nemzetiségű parlamenti képviselő mellett a magyar Országgyűlés és az EP több képviselője is jelen volt

Romániában szeptember 13-a a tűzoltók napja. Ebből az alkalomból több helyen ünnepséget szerveznek, ahol az alakulatok versenyeznek, tűzoltó kiállításokat szerveznek, kiüntetik azokat a tűzoltókat, akik különleges teljesítményeket értek el, sőt azokat a gyerekeket is akik tagjai a Tűzoltók Barátai tanulói körnek. Az aradi tűzoltóság 170 évét megörökítő brossurát adtak ki. 2005. februárjától országos szinten megkezdődik a kiskatonák helyettesítése hivatásos tűzoltókkal, a folyamat 2007-ig, Románia európai uniós csatlakozásáig befejeződik.

A Vajdasági Újságírók közleményben tiltakoztak a választási kampányban elterjedt gyűlöletbeszéd ellen. A sértegetések, a rágalmazások, a primitivizmus gyakorivá vált. Felszólították az ügyészséget, hogy hivatalból járjon el a rasszizmus, sovinizmus ellen.

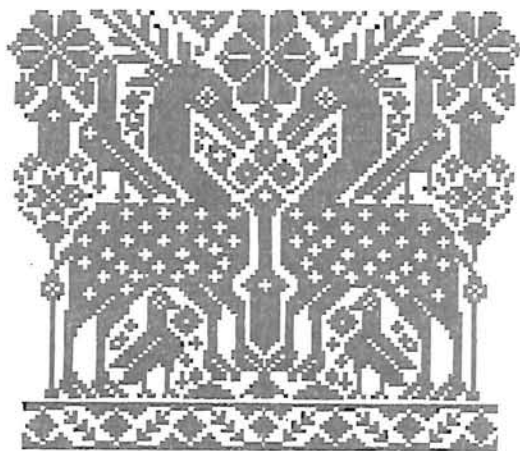
A Magyar Polgári Szövetség (MPSZ) újra választotta elnökének Szász Jenőt. Az MPSZ II. kongresszusán leszögezték, hogy a késő őszi választásokon ha újra ellehetetlenítik az indulásukat, az önálló induláshoz szükséges 50 ezer aláírást ismét összegyűjtik. Az RMDSZ ügyvezetőjének a nyilatkozata szerint az MPSZ és Szász Jenő állításai az erdélyi magyar közösség megtévesztésére és félrevezetésére alkalmasak.

Orbán Viktor Szabadkán megbeszélést folytatott a Vajdasági Magyarok Szövetségének elnökével Kasza Józseffel. Nyilatkozatában felhívta a délvidéki magyarságot, hogy minél nagyobb számban menjenek el szavazni a vajdasági tartományi parlamenti és helyhatósági választás második fordulóján. A magyarellenes atrocitásokkal kapcsolatban elmondta, hogy mind a szerb elnök, mind a szerb miniszterelnök elkötelezett demokrata, de erősnek kell lenniük, hogy véget vessenek az atrocitásoknak. A kettős állampolgársággal kapcsolatban is kifejtette véleményét, azt mondta, hogy első sorban biztonságot nyújt a délvidéki magyaroknak, s ha az anyaország azt akarja, hogy a délvidéki magyarok ne Magyarországon keressenek biztonságot, akkor meg kell adni a kettős állampolgárságot.

Czine Mihály:

ERDÉLYI CSILLAGOK

Erdély... Titokzatos, varázsos szó; történelmet, legendát, álmot és valóságot egyszerre idéz. Magyarnak, románnak, szásznak – más-más árnyalásban. Erdélyben, a történelmi Erdélyben esett meg a gyönyörű csoda – hiheti az álom -, hogy három nép élt benne ezer esztendőn keresztül, egymás mellett, s mind a három nép megőrizte a maga kultúráját, és gazdagodott is egymás színeivel. Erdélyben mondták ki először Európában, már a 16. században a vallás- és gondolat szabadságot: mindenki kövesse azt a hitet, amelyet akar, csak az új hit követői ne bántalmazzák a régieket. Szépségesen szép föld – mondja a vágy -, amelyet egy nagy világszülyedés esetén is meg kellene őrizni a maga egészében, „az istenek múzeuma számára, mint a föld és az emberiség történetét a maga kicsiségében is legteljesebben kifejező remekművét”. A szászoknak külön himnuszuk van az eltartó erdélyi földről. A románok fennhangon vallják: hamarabb jelent meg román könyv Erdélyben, mint a vajdaságban; a román felvilágosodásnak ez a föld adta az erdélyi iskolát. A magyarság történeti tudatában meg egyenesen a nemzeti fejedelemség korát idézi Erdély: Bocskait, Bethlent, Rákóczit; a magyar kultúra drága bölcsőhelyét, Apáczai Csere János, Mikes Kelemen, a Bolyaiak, Kemény Zsigmond, Arany János és Ady Endre szülőföldjét. Balladákat a tizenkét kőművesről, székely keszerveket a kalotaszegi varrottasokat. Művészetet, irodalmat, helytálló embereket. Erdélyi csillagokat.

Az aradi vértanúk

Szabadságharcunk letűnt napvilága,
Te vakító nap a század delén,
Nem pazaroltad sugarad hiába,
Bár vak sötétbe halt az égi fény,
Eszméiden nem győzött az enyészet,
Örökbe hagytad halhatatlan részed',
Fényeddel fényt hint késő századokra
A tizenhárom vértanú alakja.
S ők élni fognak, élni mindörökkön,
Szent lesz, örökké szent a sírgödör,
A míg az eszmény ki nem hal e földön,
Míg magyar szellem még magasba tör,
Az ígét, melyért éltet áldozának,
Szívébe irták az egész hazának,
Utódtól fogja hű utód tanulni:
Hogyan kell élni, s hogy lehet meghalni.

Palágyi Lajos

Evangélikus Oldal

Gondolatok a Reformáció ünnepéhez

Mert a törvény cselekedeteiből nem fog megigazulni egyetlen halandó sem öelötte. Hiszen a törvényből csak a bűn felismerése adódik.

Most pedig a törvény nélkül jelent meg Isten igazsága, amelyről bizonyosságot is tesznek a törvény és a próféták. Isten pedig ezt az igazságot most nyilvánvalóvá tette a Krisztusban való hit által minden hívőnek. Mert nincs különbség: mindenki vétkezett, és híjával van az Isten dicsőségének. Ezért Isten ingyen igazítja meg őket kegyelméből, miután megváltotta őket a Krisztus Jézus által. Mert Isten őt rendelte engesztelő áldozatul azoknak, akik az ő véreben hisznek, hogy igazságát megmutassa. Isten ugyanis az előbb elkövetet bűnöket elnézte türelme idején, hogy e mostani időben mutassa meg igazságát: mert ahogyan ő igaz, igazgá teszi azt is, aki Jézusban hisz. *Róm 3,20-26*

Az Istent kereső ember

Kedves Olvasó!

Milyen meghatározó is az emberre nézve! Keresi, kutatja Őt! Kívánja, és vágyik mindarra, ami egykor az övé volt, de mára úgy érzi elveszett. Kétségek között öröklődik, miközben minden idegszálával arra összpontosít, hogy rátaláljon a Hozzá vezető útra, még ha pótszerekkel kikövezett zsákutca is az.

„Hogyan lehet enyém a kegyelmes Isten?” – idézem itt Luther Márton.

Keresni, kutatni kezdte ő is ezt az Istent, ezért állt szerzetesnek. Szerzetesként pedig sokáig nyugtalanul kereste imádságban, kegyetlen önsanyargatásban, írásokban. Minél jobban próbálta Őt elérni, annál inkább rádöbbent, önmaga kicsinységére, lehetetlen helyzetére, tehetetlenségére, és annál több nyugtalanság költözött belé lelke mélyén.

Kereste, kutatta, várta – ahogyan a ma embere is várja. Áhítja, hiszen hiányzik belőle valami. Valami nem tökéletes még.

Sok minden nyomaszt bennünket, sokszor nem is tudjuk, hogy mi az, ami hiányzik.

Van bennünk egy belső műszer, ami mindig aktív, ami nem hagy minket nyugodni.

Mindig arra készlet, hogy önmagunk mélyére ássunk.

Azt hiszem kevés olyan ember van, aki még nem vágyott erre a kegyelmes Istenre, aki még nem érezte magát elveszítettnek.

Luther Márton teljes elvesztségét kiáltotta bele a világba ezzel a kérdéssel.

Hol a kegyelmes Isten?! Csak törvény és bűn van a világban? Hol a megnyugvás? Hogyan érhetem el az üdvösséget? Mit kell tennem, hogy kedves legyek az Úr szemében?

Pénzért vásárolok meg a bűnbocsánatot? Ahogyan azt a XVI. század egyháza hirdette?

Tégy jót! Harcolj a pogányok ellen a hitért! Zarándokolj el a Szentföldre! S adományozz az egyháznak!

Önmagában véve igazuk is van. Szükséges a felebaráton segíteni. Sajnos szükséges adományokkal segíteni a gyülekezetet.

De ezek a tettek nem üdvözítők. Nem nyugtatják meg a lelkiismeret! Nem igaz, hogy közelebb hozzák az Uristent.

Az egyház történetében sokak keresése, munkája nyomán bontakozhatott ki az a megújulás, amelyik az ember számára a lelkiismeretet megnyugtató módon volt képes rendezni az Úristennel való kapcsolatát. Ez a megújulás pedig Isten igéjéből és a Szentlélek munkájából teljesebbé vált ki az egész egyetemes egyházat átalakító erővé. Luther, Kálvin és sok más Istent kereső ember emlékét örizzük ezzel a megújulással kapcsolatban. Mégis október 31-én ünnepeljük a reformáció emléknapiját, annak évfordulóján, amikor Luther Márton a wittenbergi vártemplom kapujára kifüggesztette 95 tételét. Ez önmagában talán egy jelentéktelen esemény lenne, hiszen ő nem akart akkor mást, mint vitát indítani a korabeli egyház bizonyos kialakult gyakorlatairól, melyek a kétségeket ébresztették az ő lelkében. Mégis a tételei futóútként terjedtek el az akkori keresztény világban, alapjaiban rengetve meg a kora egyházat.

Mert Luther, aki egyszerű szerzetesből a Szentírás doktora lett, felismerte önmaga és az ember teljes elvesztségét. Ami folyamatosan hajtotta, emésztette. Isten keresése, az üdvösség elérése tettekkel, legyen bár óriási az áldozat, és legkegyetlenebb az önsanyargatás, keveredjen bár vérrel a verejték, az ember számára lehetetlen. Mert Isten maga lépett közénk!

S ezt ismerte fel Luther a Szentírásból, éppen a római levél alapján. Keresett, kutatott, kétségbe esett, elveszítettnek érezte magát és ez volt az az elvesztség, amelyben Isten megtalálta őt, az élő és megelevenítő igéjében.

Ma is Isten az, aki maga lép hozzánk. Nem az ember görcsös és sokszor kényszeres tenni akarása az, ami üdvösséget ad. Ezt nem lehet kiérdemelni. Csakis ingyen, ajándékképpen az övé.

Mert Krisztus helyettünk cselekedett, helyettünk halt meg a kereszten. Ő tette jóvá mindannyiunk bűnét.

Valami hatalmas és felfoghatatlan szeretet által.

Az Uristen maga adja az üdvösséget. Csak ő teremt nyugalmat a szívünkben és a lelkiismeretünkben. Hiszen öbenne hinni sem vagyunk képesek önmagunktól.

Ő lép előbb, Ő keres, Ő ajándékozik, Ő teremt hitet, Ő vezet üdvösségre.

Az ember? És mi?

Akkor várjunk tétlenül? Nézzük mozdulatlanul a körülöttünk élők sorát? Hiszen nem oszt, nem szoroz a mi cselekedetünk.

Értsük jól az irást! Nem a tétlenség a hála az Isten üdvözítő és ingyenes kegyelméért.

Hanem éppen ennek a kegyelemnek a tudata, ennek a kegyelemnek a birtoklása az, ami megmozdít bennünket. Lendít ez a kegyelem.

Kimozdít a kétségbeesésből, a kilátástalanságból. Távolokat ad. Ez a kegyelem mutatja meg a feladatokat a világban. Rám biz embereket. Szeretetért szeretetet ad.

Ő a kegyelmes Isten, aki a miénk, aki fenntartja az életünket, a gyülekezetét, az egyházát.

Nem érdemeltük ki, meg sem szolgálhatjuk: csupán hálásak lehetünk érte.

Mert ő igaz, és igazgá tesz mindenkit, aki Jézusban hisz. Igazgá tesz, csupa kegyelemből.

*Horváth Z. Olivér
evangélikus lelkész*

Gyülekezeti alkalmaink:

Istentisztelet:

vasárnap 9 órai kezdettel a templomban
(Minden hónap 2. vasárnapján úrvacsorai alkalommal.)

Gyülekezeti Bibliaóra:

csütörtök, 15.15 órai kezdettel

Hivatali elérhetőség:

Telefonon egyeztetett időpontban.

Telefonszám (hétköznap 9-17 óra között):
56/352-437

*Alkalmainkra minden Testvérünket és Érdeklődőt
szeretettel várunk!*

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, ker-ti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Neubort László kanda!lóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492

Mobil sz.: 06 30 349-1655.

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

Gyerekeknek

A kutya 10 kérése

1. Minden elválásunk – még ha rövid időre is hagysz magamra – fájdalmas nekem. Kérlek, vedd ezt fontolóra, mielőtt magadhoz veszel.
2. Ne szídj és ne büntess szigorúan. Neked van munkád, szórakozásod, vannak barátid és céljaid – de nekem csak Te vagy...
3. Kérlek adj elegendő időt arra, hogy megértem, mit vársz tőlem.
4. Mielőtt megütnél, gondolj arra, hogy könnyedén összeroppanthatnám a kezedet – mégsem tennék ilyet soha.
5. Kérlek, néha beszélj hozzám. Ha szavaidat nem is mindig értem, a hangodat és a hangsúlyaidat jól ismerem.
6. Gondolj arra, hogy valamikor szabadon életem. Engedd, hogy időnként erdőkben-mezőn mozoghassak, futkározhassak – ez jól tesz Neked is.
7. Kérlek, ne sajnáld tőlem a jó falatokat. Legjobban akkor ízlenek, ha Tőled kapom – s igyekszem megszolgálni érte.
8. Te vagy az én gazdám – és nem mások. Ezért kérlek, ne kényszeríts arra, hogy idegennek is szót fogadjak vagy bohóckodjak nekik, s ne alázz meg előttük.
9. Ne feledd, hogy idővel nekem is kialakulnak az egyéni tulajdonságaim, szokásaim és érzelmeim. Fogadd el, hogy számomra ezek ugyanolyan fontosak, mint Neked a sajátjaid
10. Kérlek, gondoskodj rólam, ha beteg vagy öreg leszek – hiszen Te is öreg leszel egyszer....

Felnőtteknek:

Lassú Tánc

Néztél valaha a gyerekeket játszani a körhintán?
Hallgattad, amint az esőcseppek földet érnek tompán?
Követtek szemeddel egy pillangó szeszélyes röptét?
Néztél a tovatűnő éjben a felkelő Nap fényét?
Lassítanod kéne,
Ne táncolj oly gyorsan.
Az idő rövid...
A zene elillan...

Átrepülsz szinte minden napodon,
S mikor kérde: „Hogy s mint?”, meghallod a választ?
Mikor a nap véget ér, te ágyadban fekszel,
Tennivalók százai cikáznak fejedben,
Lassítanod kéne,
Ne táncolj oly gyorsan.
Az idő rövid...
A zene elillan...

Szoktad mondani gyermekednek: "majd inkább holnap"?
És láttad (!) a rohanásban, amint arcára kiült a bánat?
Vesztettél el egy jó barátot, hagyta kihűlni a barátságot,
Mert nem volt idő felhívni, hogy annyit mondj: szia!
Lassítanod kéne,
Ne táncolj oly gyorsan.
Az idő rövid...
A zene elillan...

Mikor oly gyorsan szaladsz, hogy valahova is elérj,
Észre sem veszed az út örömeit.
Mikor egész nap csak rohansz s aggódsz,
Olyan ez, mint egy kibontatlan ajándék...melyet eldobsz.
Az Élet nem versenyfutás!
Lassíts, ne szaladj oly gyorsan,
Halld meg a zenét,
Mielőtt a dal elillan.

SPORT

Magyarország az ötödik helyen végzett a XXVIII. Nyári Olimpiai Játékokon. Ez a rangsorolás az olimpián nyert érmekeket az országok lélekszámával méri össze. 17 magyar érem (8 arany, 6 ezüst, 3 bronz) azt jelenti, hogy a 10,152 millió fős lakossággal számolva 594.117 emberre jut egy medál. Az összesített éremtáblázaton hazánk sportolói a 13. helyet szerezték meg. Az Unió államai között csak Németország, Franciaország Olaszország és Nagy Britannia előzött meg. Az abszolút győztesnek kijáró elismeréssel méltatta országainak összesített olimpiai teljesítményét az Európai Unió brüsszeli végrehajtó bizottsága. Az EU nemzetek sportolói 286 érmet nyertek, szemben az amerikaiak 103 érmével. Összesítve az uniós államok megelőzték a többi sport nagyhatalmat, mind Kinát és Oroszországot.

143 nemzet csaknem 4000 képviselője vett részt 19 sportágban a látás és mozgássérült versenyzők találkozóján a PARALIMPIÁN. 38 magyar versenyző tíz sportágban küzd, 19 érmet szereztek.

2004. szeptember 19.

Jamina – Gyomaendrőd VSE: 5:1 (2:0)

Kezdsé után a csabaiak kezdeményeztek. Gyorsan megszerezték a vezetést. Fél óra elteltével biztosították győzelmüket. Fordulás után a fiatal vendégcsapat elfáradt. Nem bírta az iramot. Szerencsére a hazaiak is több nagy helyzetet elhibáztak. A vendégek becsületgólja a 88. percben esett. A szöglet után a hazaiak nem tudtak felszabadítani, és Papp 5 méterről szepített.

Jó: Farkasinszki, Palyusik, Papp.

14. Gyomaendrőd VSE 5 - - 5 4:22 0

Megyei I. O.-

Gyoma FC: Szabadkigyós : 3:1 (1:0)

A gyomaiai gólrá törő játéka eredménnyel járt.

Gól: Szegedi, (11-esből), Tanács, Hunya.

Jó: Hegedűs, Bela, Tamás.

9. Gyoma FC 6 2 2 2 14:11 8.

Gyomaendrőd VSE – Monor: 0:7 (0:2)

150 néző, jó volt: Pikó. A listavezető kifárasztotta a fiatal hazaiakat az első félidőben. Aztán tetszés szerint lötte góljait. Hét mérkőzés, hét vereség. 4:29-es vesztes gólarány. Sajnos a csapat egésze nem üti meg az NB III. színvonalát. Csak Gyuricza, Mazán, Farkasinszki igyekezete érdemel említést.

Megyei I. osztály:

Magyarbánhegyes – Gyoma FC 2:1 (1:1)

250 néző. A középpályások nem tudták megállítani a hazaiak támadását.

12. Gyoma FC 2 2 3 15-13 8.

DIÁKSPORT

Dél-alföldi Régió Nyílt serdülő Egyéni Bajnoksága

Békéscsabán szeptember 3-4-én Bács-Kiskun, Csongrád, és Békés megye atlétika szakosztályainak részvételével került sor egy rangos versenyre, ahol a Rózsahegyi Kálmán Általános iskola 8 tanulója összesen 22 versenyszámban indult és 11-ben továbbjutott az Országos Döntőbe. Négy arany, 5 ezüst, és 2 bronzérmet szereztek.

Aranyérmesek:

Farkasinszki Mariann; diszkoszvetés: 22,45m, Farkasinszki Mariann; gerelyhajítás: 36,5 m. Gonda Martin; diszkoszvetés: 36,87m, Jónás Balázs; gerelyhajítás: 25,72 m.

Ezüstérmesek:

Farkasinszki Zita; 300m, Farkasinszki Zita; 600m, Farkasinszki Zita; 3 km gyaloglás, Gonda Martin gerelyhajítás, Német Richárd: 800 m

Bronzérmesek:

Gonda Martin; súlylökés, Tokai Gréta: 2000 m.

Vaszkán Gábor
Testnevelő tanár, atlétika szakedző

Fiatalokról fiataloknak

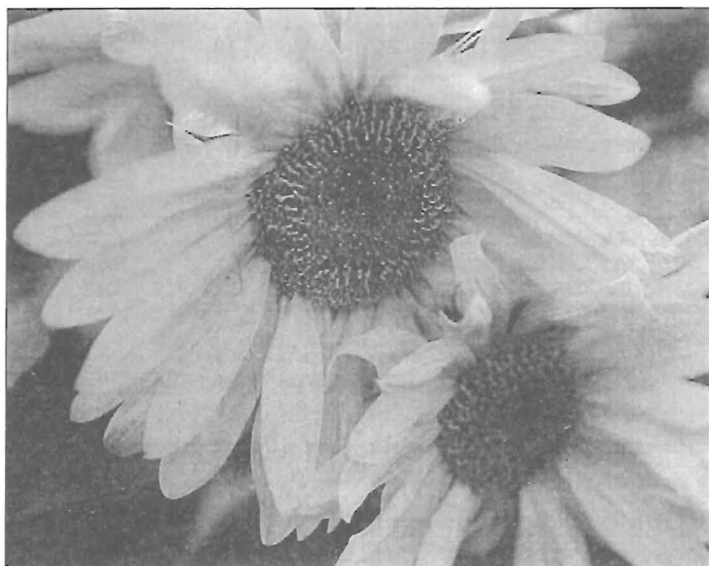
Rendhagyónak tűnik, pedig talán nem az, hogy ebben a rovatban köszöntjük - a fiatalok nevében is - azokat az olvasókat, akiket illet. Október elsején, az Idősek Világnapján.

Kívánunk minden idős olvasónak jó egészséget, hosszú, vidám, gondtalan napokat.

Ezen a napon a Parlament Főrendházi termében köszönti Dr. Göncz Kinga az Országos Idősügyi Konferencia résztvevőit.

A megemlékezést nem szabad hogy beárnyékolja az a hír, hogy egyszázalékos nyugdíj kiegészítésről döntött a kormány a múlt héten. Ez az emelés az özvegyi nyugdíjakra és a nyugdíjszerű ellátásokra is vonatkozik, és január 1-ig visszamenőleg érvényes.

Verssel köszöntjük az Idősek Világnapján az érintetteket.

A legnagyobb művészet

A legnagyobb művészet tudod mi?

Cerús szívvel megöregedni!
Soha nem lenni reményvesztett,
Csendben hordozni a keresztet.
Irigység nélkül nézni másra,
Ki útját tettetősen járja.
Kezed letenni öledbe,
S hagyni, hogy gondod más viselje.
Hol segíteni tudtál régen,
Bevallani alázattal szépen,
hogy arra most már nincs erőd,
nem vagy olyan, mint azelőtt.
Így járni csendesen, vidáman,
Istentől rád rakott igában.

Mi adhat ily békét nekünk?

Ha abban a szent hitben élünk,
hogy a teher, mit vinni kell,
örök hazába készít fel.
Eloldja kötelékeinket,
ha a világ fogva tart minket.

Megtanulni ezt a művészetet
tudom, csak nehezen lehet.

Ára öregen is sok küzdelem,
hogy a szívünk csendes legyen,
és készek legyünk beismerni:
önmagamban nem vagyok semmi.

S akkor lelkünk kegyelmes Atyja,
nekünk a legszebb munkát tartogatja:
ha kezed már gyenge más munkára,
összekulcsolhatod hát imára.

Áldást kérhetsz szeretteidre,
Körülötted nagyra és kicsinyre,
s ha ezt a munkád elvégezted,
és ha az utolsó óra közeleg,
hangját hallod égi hívásnak:
„Enyém vagy! Jöjj! El nem bocsátlak!”

Mácz István: Örülj velem!

Az életkorok öröme

Örülj, ha gyermek vagy: örülj, ha ifjú, ha felnőtt, ha idős, ha öreg vagy vén.

Örülj, ha gyermek vagy. Ámulat és csodálat a szíved. Örülj, ha ifjú vagy. Tiéd a jövő és az élet. Felnőttként örülj, hisz kezedben a sorsod, életed, amely már történelem. Ha idős vagy, a tapasztalat ad szárnyakat neked. Az öregkorban a bölcsesség méze van. Aki vén, tudja mi az élet és mi lesz a halál.

Örülj annak az életkornak, amelyben élsz. Éld meg annak minden örömét. Ne vágyj vissza az előbbibe és ne sürgesd a következőt. Éld meg ezt. Ma. A tavasz nem kívánja az ős színeit. A nyár érettségének örül s nem tudna mit kezdeni a tavasz indulás lépéseivel. A tél éppen azért tél, mert nem akar más lenni. Így az, ami.

Aki indul, az indulás örömét élvezze. Aki megérkezett, a cél elérése töltse be örömmel. „Megvan az ideje a sírásnak és megvan a nevetésnek.” Az öröm egyik titka: mindent a maga idejében. Amit ma nyújthat az élet, holnap már nem adhatja, tegnap még nem nyújthatta. Minden napnak megvan a maga keresztje – és az öröme!

Szeresd azt, amiben élsz és ezer öröm nyílik szívedben; légy gyermek, felnőtt, ifjú vagy vén.

Irodalmi oldal

Emlékgörögcsok Simonyi Imréről

ÚJ GEOMETRIA

Valaha úgy tanultatok
 hogy két pont között
 a legrövidebb út
 egy egyenes.
 Én pedig most azt tanítom néktek
 hogy két pont között
 a legrövidebb út
 ha egyhelyben maradtok.

A hatvanas évek elején (a Mester negyvenes éveiben járt akkoriban) házunk udvarán, iskola után (táska a sarokba hajítva) döngötem a deszkakaput. Az udvari kisajton belép egy számomra szokatlan eleganciájú „bácsi”. Jól szabott öltöny - persze mellényel -, fényesre vikszolt cipő. Apám - mint megtudom: egykori osztálytársak - után érdeklődik. Zavart válaszom - „betegeknél van” - után kíváncsian szemléli buzgólkodásom. A labda pattan, ő könnyed mozdulattal levegőbe lendíti lábát, s a labda a fényes cipőhöz ragad. Beszélgetni kezd velem: Szusza, Zsengellér, Deák Bamba. (Hihetetlenül hamar tudott kisgyerekekkel hangot találni!) Majd én már a kapu előtt, ő pedig fegyelmzett mozdulatokkal a labdához lép, én jobbra vetődöm, a labda balra csattan a kapun. Zsengellér Ábel rúgta így a 11-est, kommentálja. Később sportkönyveket bújva döböntem rá, kiről is beszélt.

Illetlen kíváncsisággal hallgatóztam mindig, amikor arra vetődött. Valami furcsa delejt árasztott magából. S a beszélgetések: a nyári szinkör, s a kedves szubrett-mind, mind érthetetlen rejtélyként borultak rám.

Évek múltán versekről kezdett beszélni, meg hogy mit olvasok. A futballból maradt azért, csak hát ő Újpest, én Fradi (ez ügyben én önkritikus; ő önkritikátlan: ebben is).

Aztán úgy féltudatos korszakomban: anyám bablevesre invitálta, ő engem ajándékozott meg a Tisztességes írás egy ágrólszakadt példányával, meg hát egy számomra azóta is legkedvesebb ajánlásával:

„Jó barátsággal, szívesen, szeretettel adom ezt az árva és szegény könyvet; ifjú korom egy szomorkás-boldog korszakát, mely még egyszer feltámaszt valamit a régi Gyulából; az igaziból, akit a mai tízen-huszonévesek már csupán "holtta nyilvánított" állapotában láthatnak-tudhatnak. /Ha egyáltalán látható még...! S tudható még!/"

Gyula, „a város” attól kezdve érdekelt igazán mint „pszichokulturális” közege, mint lelki táj. Akkortól kezdett fájni a Szinkör, a Gőndöcs kert, a kisvasút, a kiskocsmák. Aztán fájni kezdett más is: az át nem élt, csak hazugságokból ismert '50, a bolsik, a meg nem ismert, mert meg nem ismertett irodalom.

Kezembe nyomta egy nap a Féltekenyeket, másnap este ott volt, számon kérően: Hát még nem olvastad el!

Máskor az újságosstandnál kényszerített Népszabadságot a kezembe (azóta se vagyok hajlandó kézbe venni), Pándi „Potyka” szerkesztette a vasárnapi irodalmi mellékletet, melyben gyakran felbukkant egy-egy Simonyi-vers is. Bizony, a szakma nem mindig vette észre Simonyi korbácsolásait.

Aztán sorjázta a kötetek: Önéletrajz helyett, Ne sírjatok, Hatodnapon, s a csúcs: Gyulai krétarajzok, még inkább a Forgácsok egy fakesztről.

Közben egyszer (de nagy kár, hogy csak egyetlen egyszer az örök szerelem, a színészet. Hogy remélte, hogy Podolin környékén Krúdyból filmeznek, s nem az utóbbi világháborúból.) Fantasztikus volt, nekünk mindenképpen.

Vidékről világirodalmat, vidékről mindent, egy szűk szobából az egész világot, magányból a mindenséget.

Gyarló volt, hát persze, hogy az. Elfogadott mindent: barától bablevest, Aczeltől József Altíla-díjat (Kossuthot várt!), Kádáréktól Munka Érdemrendet, a tanácstól lakást. S közben szidta, mocskolta, gyalázta a barátot, a tanácsot, de legfőbbképpen a kommunistákat. A barátja csak azért haragudott, mert kevés volt a bableves, a tanácsra, mert rossz lakást adott; a kommunistára viszont azért, mert nem tartotta őket embereknek.

A hatalommal mindig szemben állt. Ő az örök „ellenzéki” - mindenkivel szemben. Az új világ (nem a mostani „neouj”, hanem a „régij”) ellen ugyanúgy.

Hogy ma mit gondolna, mit mondana!

Káromkodna és füttyörészne.

Simonyi Imre zsarnok volt. Az átlagember számára elviselhetetlen, nyers, gyakran (rendszerint, de csakis motiváltan) obszcén, mégis emelkedett stílusú művész volt, a művész minden lelki labilitásával, arroganciájával.

Szerette a magányt, mint a narkotikumot. A kínzó, gyötrelmes egyedülléte miatt olykor indulatot, netán még verseinek ihlető forrása is a magányba vonulástól eredt. Nem szerette az embereket, az „embert” viszont annál inkább.

Keveset olvasott, műveletlen, de nagyon intelligens ember volt. Utálta a túl művelt embereket. Ő „csak” Krúdyt, Márait, Németh Lászlót, Szabó Dezsőt - és Simonyit olvasott (olykor Ember Gedeont is). Aztán már csak Márait. Persze Márai műveltsége olyan természetes, lélegzétvételünk ritmusát követő; eszünkbe se jut csodálkozni. Van, úgy született, az idegrendszerében volt már az anyaméhben.

Simonyi Imre olykor szenvedett a műveletlenségétől: őt költőtársai művelték. Az Egész látóhatár (Szabó Dezső) tanulmánykötetei derékban felbajhított lapok sokaságából álltak, így jelölte a fontosnak tartott részeket, egy időszakban.

Fantasztikusan tudott idézni. A szelektív olvasás művészetét mutatta be. Legnagyszerűbben mégis Simonyit szavalta. Estjei a dramaturgia magasiskolájának példái. S hogy szerette, ha nők mondták nagyon is férfias verseit!

In memoriam... Van-e memóriám, van-e memóriánk! Tudunk-e megfelelően emlékezni. Nem torzul-e el minden emlékképünk a múlt idő hol homorú, hol domború tükrében! Tudunk-e csak megközelítően felismerhető képet rajzolni arról, aki itt élt közöttünk, szeretjük őt vagy gyűlöljük egyféle szenvedéllyel. Mint ahogy szeretett és gyűlölt ő is egyazon hevülettel. Itt élt közöttünk, itt éltünk közelében anélkül, hogy igazán megvalloztuk volna érzelmeinket, érzéseinket. Sem ő, sem mi nem voltunk őszinték, holott elemi erővel tört fel benne és bennünk is a kimondhatatlan kimondásának vágya. De sohasem jutottunk el az őszinteségig. Ő pózolva utált bennünket, „kirekesztő” volt a legszűcsőségesebb fajtából. Szerette, imádkozta Szabó Dezsőt, Németh Lászlót; jó, egy idő után kicsit szégyellte, s már csak Krúdy, aztán meg csakis Márai. Persze oldalakat citált Németh Lászlóból, hát még Szabó Dezsőből.

Indulati költő volt, indulatból lett költő. Újságírónak is izgalmas volt, majd nem annyira, mint költőnek. Ember Gedeonként felülmúlhatatlan. Hogy szeretnénk ma ilyen tisztaságot, bátorságot!

S hogy tudott hallgatni: Rákosi alatt segéd munkás volt. Zavarba ejtően, irritálóan elegáns segéd munkás Pesten. A svájcisapkák korszakban hibátlan szabású öltönyben, kalapban járt.

Később, a kádári konszolidáció időszakában, már Gyulán meg valamikor fehér, foltos-tarka ballonkabátban.

Sokadszor akkor hökkentette meg a város közönségét, amikor költői estje alkalmával azzal kezdte, hogy ő tulajdonképpen nem is Gyula szülőtte.

E bejelentést akkor, ott a több száz (!) hallgató tapintható meglepetéssel fogadta, s elkönyvelte a Mester költői fordulatainak egy újabb példájaként, amellyel újra csak megfricskázta a „helyi hatalmasságokat”.

A Mester irigylésre méltó életet élt: a város, de talán az egész ország (ha nem a földkerekség!) legfüggetlenebb embereként hunyorított bele a világba. Szeretett és gyűlölt, mint ahogyan őerte is rajongtak számosan, s még többen ellene...

S ő többnyire csak erről vett tudomást: az ellene irányuló gyűlöletről; s nem ok nélkül. Volt benne része éppen elég.

A Mester köré legendák szövődtek: mindenki tudni vélte valami titkot. S ezek témája: haza, lányok, szerelem, futball,..., '50.

(Erről csakis szemérmesen szóltak az akkori győztesek is!) A tudatlanságban tartott nemzedékek a Mester által világosítottak fel ez ügyben is. S persze abban is, hogy mis is az: költészet.

Hogy októberért megégették volna a szakállát! Nem ez a fontos! De hogy embertelenséget rábizonyítani lehetetlen volt, s hogy soha nem kért és nem is kapott kegyelmet!

A legenda tovább bővült: pedig ő maga ki sem mozdult odújából. Tartotta magát önön értékrendjéhez, a világ akár tetszik, akár nem: javíthatatlan. Mindegy honnan nézzük, innen a kisvárosból, vagy valamely „világközépből”.

A Mester közelében generációk nőttek fel: így vagy úgy, akarva-akaratlanul megteremtette a maga iskoláját. S amíg valakit „nevelt”, addig önzetlen odaadással szerette. Mihelyt a „tanítvány” leválni érezte, az megszűnt számára létezni.

Kérelmetlen, könyörtelen következetességgel ragaszkodott mindig is a maga alkotta világ kikezdehetlenségéhez.

A Mester ma is hibátlan tartással nézne el fejünk felett. Sokan (legtöbben) a Mester mellett elhaladtukban azt se tudták, hogy Magyarország nagy költője az a nemes tartású, az idő haladtával egyre hibátlanabb eleganciájú Úr.

Petróczi Zoltán visszaemlékezéseit mondta el az avató ünnepségen.

Izós ízek

október

Birkapörkölt

Hozzávalók: 1 kg birkahús (comb és lábszár), 2-3 fej vöröshagyma, 3 evőkanál zsír, 1 evőkanál törötpaprika, 2-3 gerezd fokhagyma, 1 paradicsom, 2 csöves paprika, 1 cseresznyepaprika, 1 kávéskanál só, 1 kávéskanál köménymag.

A megforrósított zsírba belekeverjük a karikára szelt vöröshagymát, a kockára vágott húst, sót, köménymagot. Eleinte saját levében pörköljük, majd annyi vizet teszünk rá, hogy majdnem ellepje. A vizet időnként pótoljuk. Befőzzük a csöves paprikát, a cseresznyepaprikát és a paradicsomot is. A főzés befejezése után negyed órával hozzáadjuk a törötpaprikát. Összeforraljuk azzal is.

Seidl Ambrus

VIRTUÁLIS VÁMKEZELÉS HELYBEN!

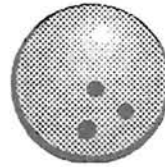
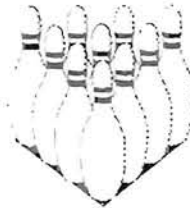
ELEKTRONIKUS VÁMKEZELÉS
AZ ÁRU UTAZTATÁSA NÉLKÜL
(EXPORT - IMPORT)

ELEKTRONIKUS VÁMKEZELÉS, INTRASTAT ÜGYINTÉZÉS,
KOMLETT VÁM - ÉS TERMÉKPÁLYA ENGEDÉLYEZÉSEK.
MINDEZ KEDVEZŐ FELTÉTELEKKEL!

További információ: 06-20-9815-771

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt árakon lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

Növényvédelmi szakmérnök szaktanácsadási munkákat vállal. Gyomaendrőd határában lévő földeken, a szükséges munkák szakszerű elvégzése mellett a vegyszerek beszerzését és szállítását is vállalom:
PÉTRÓCZKI HUNYAD ÁRON
növényvédő szakmérnök Gyomaendrőd Tégla-gyári Dűlő 511.

Telefon: 06-70-385-8918

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRÖD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

☒ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☑ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☑ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☑ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☑ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☑ Építőipari gépek, segédesszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság, Hunya, (Rákóczi u. 55-57.) mezőgazdasági üzemek, kistermelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

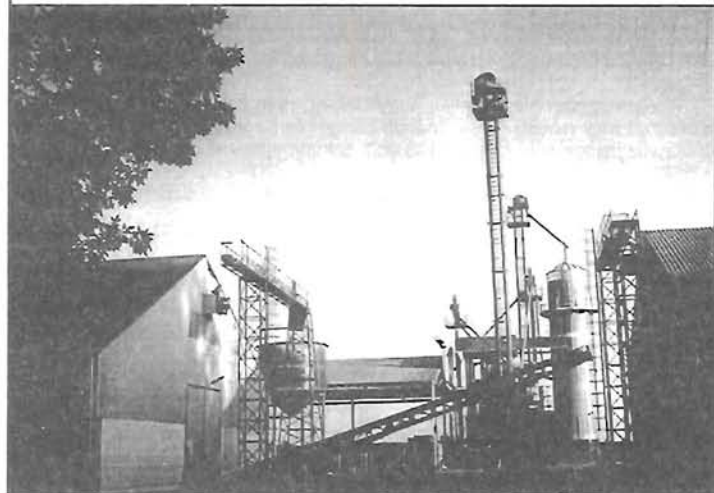
Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vető-

magot és vegyszert.

Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.

E-mail: <boti.bt@bekesnet.hu>, <boti.bt@mailbox.hu>

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

„Nem múlnak el ők, kik szívünkben élnek;

Híába szállnak árnyak, álmok, évek.

Ők itt maradnak bennünk csendesen még,

Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

BALOGH TIBORNÉ, HUNYA IRMA tanítónő aki a Bangó utcában élt, majd Budapesten, 78 éves korában befejezte földi pályáját. Gyászolják: rokonai, ismerősei és az endrődiek Baráti Köre.

CSÜVÁR JÓZSEFNÉ Uhrin Szeréna, volt endrődi lakos, majd, élete végéig Kecskeméten élt, és ott is halt meg csendesen, 2004. szeptember 15-én, 88 éves korában.

Gyászolják: fia és családja, és a régi ismerősök.

HANYECZ MIKLÓS, aki Hunyán, az Ady Endre utcában élt, szeptember 3-án 28-án 80 éves korában visszaadta lelkét Urának. Gyászolják: felesége, lánya, veje, unokái.

IVANYI LAJOSNÉ HEGEDŰS IRMA, aki Hunyán a Kossuth utcában lakott, szeptember 25-én, 77 éves korában elhunyt. Gyászolják: leánya, veje, unokái, dédunokái.

KURILLA JÁNOS, aki a Selyem utcában élt, 93 éves korában, szeptember 19-én befejezte földi pályáját. Gyászolják: fia és családja.

KOÓS KLÁRA, aki az Apponyi utcában élt, 90 éves korában rövid szenvedés után szeptember 20-án visszaadta lelkét Teremtőjének és az Örökkévalóság honába költözött. Gyászolják: szomszédai, rokonai, ismerősei, és a Gondozási Központ lakói és dolgozói.

PAPP ANDRASNÉ CSERENYECZ MÁRIA, aki Hunyán az Ady Endre utcában élt, szeptember 17-én, 68 éves korában elköltözött az élők sorából. Gyászolják: férje, gyermekei, unokái.

PAPP ISTVÁN, aki a Mikes utcában lakott, szeptember 17-én 98 éves korában váratlanul elköltözött az élők sorából. Gyászolják: lánya: Magdus, veje, unokái, és dédunokái.

RAFAEL RÓBERT, aki Gyomaendrődön, a Juhász Gyula utcában lakott, 46 éves koraiban

visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: felesége, gyerkei, rokonai, ismerősei.

Az endrődi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni.

További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottokról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálzási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Décsi páskomi és a fazekasi fiatalok Szüreti bálja 1948 szeptemberében

A tortát és a szőlőből font koszorúkat elvitték a templomba, ahol megszentelte az atya..

Felső sor: Tímár Gizella, Sóczó Imre, Hegedűs Irén, Iványi Miklós, Véha Piroska, Gonda István, Gellai Jusztí, Hangya László, Balcó Katalin, Bukva László, Sóczó Irén, Iványi Imre, Galambos Vince

Alsó sor: Tímár Antal, Balogh Ilona, Gubucz Károly, Tímár Mária, Libor István plébános, Galambos Borbála, Kulik Benedek, Hangya Mária, Szücs Imre

Fényképalbum

Száz éve, 1904-ben is volt szüreti bál Endrődön

GAZDAKALENDÁRIUM

MINDSZENT HAVA
Információ gazdálkodóknak

Nemzeti Vidékfejlesztési Terv

Július 20-a óta sokat lehetett hallani a Nemzeti Vidékfejlesztési Tervről. A gazdálkodók várták ehhez a fontos dokumentumhoz kapcsolódó pályázati kiírások megjelenését. A pályázati lehetőséget tartalmazó első jogszabályok szeptember 11-én jelentek meg és folyamatosan lesznek kiírva.

A közeljövőben 7 jogcímen lehet pályázni és 2004-2006 között mintegy 192 milliárd forint vissza nem térítendő támogatás lehívására lesz lehetőségük a vidéki embereknek. A támogatás 20%-a hazai forrásból származik, míg a nagyobb rész európai uniós támogatás. Az idei évben 53 milliárd forint, jövőre 64 milliárd forint, 2006-ban, pedig 70 milliárd forint a rendelkezésre álló keretösszeg. Ha valaki utána számolt az rájött, hogy hiányzik 5 milliárd forint, melyet az FVM az idén kifutó SAPARD-pályázatokra különített el.

Az Európai Unióban kiemelt fontossága van a vidéknek. A vidékfejlesztési politika célja, hogy a vidéken élő emberek életminősége javuljon, a vidéki térségek ne szakadjanak le, és vonzó legyen a vidéken élés. Ezeket a célokat szolgálja az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garancia Alap (EMOGA). A magyar kormány az EMOGA intézkedéseinek megfelelően dolgozta ki a Nemzeti Fejlesztési Terv részét képező Nemzeti Vidékfejlesztési Tervét.

Az NVT természetesen már korábban kidolgozott dokumentumokhoz kapcsolódik, illetve azokon alapul. Ezek az Agrár és Vidékfejlesztési Operatív Program (AVOP), a Nemzeti Környezetvédelmi Program II. (NKP II.), a Nemzeti Agrár-környezetvédelmi Program, a SAPARD Program, a Nemzeti Erdőtelepítési Program és a Nitrát Akcióprogram. Az NVT az ország egész területére alkalmazható két támogatási forma kivételével, melyek a zonális agrár-környezetgazdálkodási célprogramok és a kedvezőtlen adottságú területeken gazdálkodók részére kijelölt területek.

A 131/2004.(IX. 11.) FVM rendelet az NVT alapján igényelhető támogatások általános szabályait írja le. Elsőként a támogatási célokat határozza meg a jogszabály, melyek a következők:

- Agrár-környezetgazdálkodási célok
- Kedvezőtlen adottságú területek támogatása
- Európai Unió környezetvédelmi, állapotjelési és higiéniai követelményeinek való megfelelés elősegítése
- Mezőgazdasági területek erdősítése
- Félig önálló gazdaságok szerkezet átalakítása
- Termelői csoportok létrehozása és működtetése
- Korai nyugdíjazás
- Technikai segítségnyújtás
- SAPARD-program céljainak megvalósítása

A támogatás forrásul nemzeti és uniós összegek szolgálnak a már előzőekben leírt megosztásban. A támogatásra tulajdonképpen a regisztrált mezőgazdasági termelők pályázhatnak a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) által meghatározott nyomtatványokon. A különböző támogatási céloknak megfelelő feltételek külön rendeletekben folyamatosan jelennek meg. Fontos a gazdálkodók megfelelő tájékozottsága,

mert kellő ismeret hiányában lemaradhatnak a pályázatokról. A pályázatok várható beadási határideje: 2004. 10. 01.-2004. 10. 30. A kitöltendő nyomtatványok egyszerűek, így a pályázat nem okoz különösebb nehézséget. Pályázni az is pályázhat, aki a területalapú támogatást is igénybe veszi.

Kérdéseikkel forduljanak a falugazdászokhoz!

Sok sikert!

Várfi András

DOMOKOS László képviselők megkérdezte a minisztert:

I. „Igaz-e, hogy Magyarország – az oly sokat emlegetett Draskovics-csomagnak köszönhetően – nem szándékozik kifizetni a szántóföldi növények nemzeti kiegészítő támogatásának maximális összegét?”

Részlet a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter által adott írásbeli válaszból:

„... A Magyar Kormány – mint képviselő úr is tudja – élni kívánt a maximális kiegészítés lehetőségével. Tájékoztatom tisztelt Képviselő urat arról, hogy a Kormány ezt a vállalását teljesíti, a 30%-pontos kifizetést a termelők teljes mértékben meg fogják kapni. A magyar mezőgazdaságban kialakult nehéz pénzügyi helyzet, a tavalyi aszálykár okozta likviditási gondok és a több ágazatban kialakult piaci feszültségek figyelembevételével a Kormány úgy döntött, hogy az említett 30%-pontos - összegszerűen 92-93 milliárd Ft-os kiegészítés mintegy felét már az EU csatlakozást megelőző döntéssel nemzeti támogatásként kifizetjük.

... Információknk szerint mintegy 161 ezer támogatási kérelmet nyújtottak be, 46,7 milliárd Ft összegben. A rendelet pénzügyi úton előfinanszírozásra is lehetőséget ad. Az ezzel élni kívánó termelők 4%-pontnak megfelelő összeg levonása ellenében már május-június hónapban pénzhez juthattak. A fentiekből az következik, hogy 2004. év végén 2005. év elején már csak a nemzeti kiegészítő támogatás fennmaradó összegét, 46 mrd. Ft-ot kapják meg a mezőgazdasági termelők... 2004. június 30-ig nyújthaták be támogatási kérelmüket a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal által rendszeresített formanyomtatványon... Az MVH 2004. november 30-ig hozza meg a határozatot a támogatási kérelemlről, melyet 2004. december 10-t követően lehet az APEH –hoz benyújtani igénylés céljából. A kifizetésekre várhatóan 2005 januárjában kerül sor.”

Dr. Német Imre Földművelésügyi és Vidékfejlesztési miniszter

II. „Támogatja-e a Belügyminisztérium az aszálykárosult ingatlanok helyreállítását?”

... Az elmúlt év aszályos időszaka által okozott ingatlan károkról a megyei Közigazgatási Hivatal jelzése alapján a Belügyminisztérium is kapott tájékoztatást... a keletkezett árok megalapozott szakértői vélemények alapján elsősorban a sajátos földtani adottságokra, illetve ezek nem megfelelő műszaki kezelésére az építési előírások figyelmen kívül hagyására vezethető vissza. ... Tájékoztatom, hogy a békés megyei épületkárokkal kapcsolatban a békés Megyei területfejlesztési Tanács ez év áprilisában 5 millió forint támogatást utalt ki. ... 2003. évben 1456 millió forint címzett támogatást kapott több békés megyei település a belterületi vízrendezéshez...” Lampert Mónika belügyminiszter

III. Az öregségi településrész lakosságának a postai szolgáltatások minőségének javítása ügyében a Magyar Posta RT. Kelet-magyarországi Igazgatóságát kereste meg levélben a képviselőnk

A válasz levélből részlet: „... Az illetékes postavezetőt utasítottam, hogy vegye fel a kapcsolatot a Gondozási Központ vezetőjével a probléma megoldására, a közvetett kézbesítés bevezetésére. Észrevételét köszönöm. Bizom benne, hogy a felajánlott megoldás elfogadható mind a Gondozási Központ, mind a gondozottak részére.

Tisztelettel: Bokrosné Madácsi Erika s.k. hálózati igazgatóhelyettes

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

októberi ajánlataim:

- Virághagymák, rózsatövek
- Virágcserépek, virágföldek
- Kegyeleti mécsesek, gyertyák
- Eső ruhák, gumicsizmák
- Foliák, takaróponyvak
- Üstök, üstházak, műanyagbordók
- Savanyító edények
- Hidroforok, szivattyúk
- Lánccűrűsek, komposzttartók
- Zárak, lakatok, szegek, csavarok
- Kézi szerszámok, védőkesztyűk,
- Kerítésdrótok, létrák
- Olaj radiátorok, hősugárzók,
- Disznó pörkölők

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 csaszar@bekesnet.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Sóczy Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu

RÓZSAHEGYI KÖNYVTÁR
F3704/11
Gyomaendrőd, Blaha u. 2.

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 100 Ft

XI. évfolyam 11. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2004. november

Az élet megy tovább...

November 1-jén és másodikán, de már az előtte lévő napokban is járjuk a temetőket, felkeressük meghalt szeretteink földi emlékhelyeit. Természetesen nemcsak

ilyenkor emlékezünk, de ezekben a napokban biztos, hogy mindenki mond egy főhászt, imádkozik a túlvilágra elment családtagjai, barátai, szomszédai

lelküdvéért. Virágot viszünk a sírokra, gyertyát gyújtunk (sokan még otthon is), és a gyertya fényénél elmerengünk a közös emlékeken. Annak ellenére, hogy mindnyájan tudjuk, hogy az élet velejárója az elmúlás, mégis fáj ezt elfogadni, és ez az a fájdalom, amely mindenki szívében ott él, és nem halványul el sohasem, annak ellenére, hogy az élet megy tovább.

Máczy István: Temetés

Búcsúzol valakitől. Halott. A tisztelet hozott a sírja mellé, a szeretet? Talán mindkettő. Halott. Tudod. Am érzed: előbb, mint amikor élt. Benned. Míg élt, közel volt és távol. Most már szüntelen veled. Érzed a temetésen, kilépett ő térből, időből. Ezentúl egyszerűen van. Nem változik. Magadban hordod halottad.

Síratod? Őt? Magad? Végső soron te maradtál szegényebb. Ő hiányzik? Vagy csupán az, amit jelentett? Mit érzel? Túl kell élned minden halált. A magadét is túlled.

Te még élsz.

A temetés nem mindennapi esemény. Halottaink azonban az élőknel elevebbek bennünk. Egy mozdulat, egy hangsúly, egy kötődés valamely helyhez. Érzed, tovább él. Aztán elfog a kétség.

Csak benned?

Temetés. Koszorúk. Virágok. Megszakadt kapcsolat. Am te élsz. A megszakadt kapcsolat száz új után kiált. Ne tagadd. Az élet a gyászban is több, mint a halál. Halál. Élet. Megmondta már valaki, mi a kettő? És ha egy csupán?

Hogy ő lenne a koporsóban, akit szeretted? Legkevésbé hiszed. A teste. Nem ő maga.

A sír nem börtön. Emlékhely csupán. Őrzőhelye a csontoknak. A pornak. De a csont, a hamu, a por nem ő, mert ő valaki volt. Itt csak a valami maradt meg belőle.

Állsz. Nézed a sírgödört. Repedés a mindenségben. Nem zárt gödör, hanem inkább hasadék, melyen át a halálon túlra látsz. Nekem kétségek közötti remény. A remény pedig az öröm hajnala. Itt hasad rám a temetésen.

Sírsz? Letörli arcodról a könnyeket a kétségek közötti remény s benne, mint a hajnalban kelő Nap, az öröm.

Önnel joga van tudni...

**hogy miről döntött
Önkormányzat
Képviselő-testülete 2004.
október 28-i ülésén**

A polgármester beszámolt az elmúlt időszak fontosabb törvényeiről, amelyből feltétlen el kell mondani, hogy a Vízmű Vállalat Gyomaendrődi Kirendeltségének átszervezésével kapcsolatban testületi aggodalmak irásbani megfogalmazásra kerültek, és az illetékesek felé továbbításra. Arról van ugyanis szó, hogy a helyi kirendeltséget átszervezés címén más településre kerül, amely nem kis gondot okozna lakosaiknak.

November 17-ére tervezzük a lakossági közmeghallgatást, amelyet a két település között, a régi Ipari Szakközépiskolában tartunk. A lakosságot a hulladékgyűjtő szigetekkel kapcsolatos tudnivalókról, a következő évi költségvetésről, és az utak építési, javítási helyzetéről fogjuk tájékoztatni. Jó lenne, ha minél több polgár megtisztelné jelenlétével és véleményével a testületet.

Helyi adók tételeinek emelése: az emelés filozófiája az volt, hogy az elmúlt 4 év távlatában 2001. január 1. és 2003. január 1. napjával volt általános adótétel emelés. 2001-ben mintegy 15%-os, 2003-ban pedig 10%-os, 2005. január 1.-től pedig az alábbiak szerint:

Építményadó: emelés 6%.
Telekadó: emelés 6%.
Magán-személyek kommunális adója: emelés 15%.
Idegenforgalmi adó: emelés mértéke 25%.
Állandó tevékenység után járó iparüzési adó: Az EU jogharmonizáció keretén belül meg kellett szüntetni a tevékenység szerinti megkülönböztetést, és adókulcsot egységesíteni kellett, ami az adóalap 1,5%-a. Ez a változás a termelő típusú vállalkozásokat érintette kedvezőtlenül, kedvező a szerencsejátékokkal foglalkozóknak, változatlan a kereskedő, szolgáltatóknak. Az ideiglenes tevékenység utáni iparüzési adó (piaci, vásáros, építőipari, nyomvonalas vidéki vállalkozók), a tervezett adó-emelés 33, illetve 50%. Az adó-emelés költségvetési hatása 21-22 millió forint bevétel többlet.

Tourinform Iroda tartós üzemeltetésének pályázati úton történő meghirdetése:

A pályázati kiírás részletes feltételeit ingyenesen lehet át-

venni a Polgármesteri Hivatal Pénzügyi és Vagyongazdálkodási Osztályán (Szabadság tér 1. sz.) a pályázat leadásának határideje: **2004. november 30. déli 12 óra, vagy postai úton előző napig.**

Városi Sportszarnok és az Ifjúsági Tábor működtetésére pályázati úton lehet jelentkezni. A pályázat elkészítésére vonatkozó részletes előírások átvehetőek a Polgármesteri Hivatal titkárságán (Szabadság tér 1.). **Pályázat leadásának határideje: 2005. január 31, 12 óra, vagy előző napi postai feladás.**

A megépítésre kerülő 20 újVÚT közbeszerzési pályázatának győztese: STRABAG RT: mint már leirtuk, az utak építését legalább úgy szeretnénk még az idén elkezdni, hogy minden út járható legyen, és a teljes befejezésére jövőre kerülne sor. Most már csak az időjárás lehet az akadály!

Nem engedélyezte a testület a szippantott folyékony hulladék szállítást a HANYECZ ÉS TÁRSA KFT (Gyomaendrőd, Álmosdomb utca 4.) részére. A továbbiakban a Gyomaszolg KFT végzi ezt a tevékenységet.

Az önhibáján kívül kimaradt belterületi szennyvízcsatorna kiépítésére az előkészítő tervezési munkálatok és pályázatok készülhetnek a testület döntése alapján (az érintettek: Bánomkerti terület, Fő út 210-222, Fő út 165/1, Fő út 65, Baross u 2, Rév u 923/1, Rév u 923/2, Rév u 923/3 Fő út 52, Hantostkerti út 2, Kossuth u. 29, Fő út 188).

Táncsics 42 és Mikes Kelemen u 35. ingatlanhátrára előtt 1 db közvilágítási lámpatest kerül felszerelésre.

Támogatja az önkormányzat Dr. Ágoston Sándor könyvkiadását, 300 ezer forint erejéig. A könyv címe: „A hazaért és a szabadságért előre! Gyomaiak és endródiak a dicsőséges 1848-49-es szabadságharcban”.

Sallai Albert rendőr saját kérésére az Álmos u 11. sz. alatti szolgálati lakásba költözik a testület döntése értelmében.

*Császárné Gyuricza Éva
Képviselő*

Krakkói zarándoklat

2004. október 9-én több mint 5 ezer magyar zarándok vállalta a zarándoklat áldozatait, hogy részt vehessen a Magyar Katolikus Egyház fogadalmi ajándékának, A Szentek Közössége Kápolna szentelésén Krakkóban. Hunyai és endródi híveit, valamint más vidékről jött zarándokokat Iványi László atya mint lelki vezető kísérte a zarándoklat során.

Az Isteni Irgalmasság Bazilikát 2002. augusztusában II. János Pál pápa szentelte fel, az emberiséget és az egész világot Isten végtelen irgalmába ajánlva. A bazilika altemplomában több nemzeti kápolna készül. Most készült el a Szentek Közössége Kápolna, amelynek munkálatait Katona István egri segédpüspök koordinálta. A teológiai-művészeti koncepciót Puskás László munkácsi görög katolikus papfestőművész alkotta, és a mozaikmunkákat feleségével együtt kivitelezte. A kápolna márvány ol-tára elé került Szent István királyunk karereklyéje, amelyet még Nagy Lajos közös királyunk ajándékozott.

A kápolna két oldalfalán Szűz Mária képe mellett a magyar, lengyel és más európai szentek, boldogok Isten Szolgái lettek ábrázolva időrendi sorrendben (Szent Istvánnal és boldog Gizellával kezdődik az ábrázolás. A nyolc evangéliumi boldogság latin felirata kíséri az ábrázoltakat, akiknek nevei és tituljai is fel vannak írva. Mindszenty és Batthyány boldogok is már ott vannak az Árpád-házi és más európai szentek közösségében.

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

Október 23-án a forradalomra való méltó emlékezés ünnepi beszédét a település mindkét részén Dr. Latorcai János országgyűlési képviselő, Gyomaendrőd díszpolgára tartotta meg. Az ünneplők megkoszorúzták a hősök emlékművét. A műsort Endrődön a Rózsashegyi Kálmán Általános Iskola diákjai, Gyomán a Kis Bálint Általános Iskola diákjai szolgáltatták, igen magas színvonalon.

Hatvanéves a KDNP

1944. október 13-án alakult meg a Keresztény Demokrata Néppárt. Megalkotta átfogó nemzetpolitikai programját, amelynek eredményeként sikeresen szerepelt az 1947-es országgyűlési választásokon. A vidéki lakosság személyiségformáló átfogó nemzetpolitikai programjának négyes kritériuma volt: A „krisztusibb” embert, műveltebb falut, önérzetes magyart, és életerős népet. Ezzel párhuzamos konkrét szociálpolitikai követelések közé tartozott a minimális munkabér, a családi bér, a munkaidő törvényes rendezése, a földreform végrehajtása. A reformmozgalomnak célja volt az önálló gazdasági háttérrel rendelkező vidéki társadalom erkölcsi, kulturális felemelése, öntudatos, polgári közéleti cselekvés megerősítése. A kommunista diktatúra teljesen tönkretette a keresztény szociális reformmozgalmak látványos sikereit, így a népfőiskolákat, munkásakadémiákat, az önkéntes szövetkezeti hálózatot.

A rendszerváltást követő kormányok közül egyedül az Orbán-kormány hozott létre önálló szociális és családügyi minisztériumot, amely arra kapott megbízást, hogy a nehéz helyzetbe került társadalmi csoportok elsősorban a családok gondjainak enyhítésére dolgozzon ki átfogó programot. Sajnos a 4 esztendő kevés volt ahhoz, hogy elért eredményei kibontakozzanak a történelmi méretű lemaradás felszámolásához. A feladat megmaradt, és nyilvánvaló, hogy a szocialista-liberális kormány a megrokkant költségvetési korlátok között nem tud ezen változtatni. Hangsúlyozta emlékező beszédében Kovács K. Zoltán.

Császárné Gyuricza Éva

SZABÓ LAJOS és FELESÉGE

Gyomaendrőd lakosok, idén ünneplik házasságkötésük 48-ik évfordulóját. Ünnepe ez gyermekiek, unokáik valamint azok hozzátartozóinak. Szeretettel küldik ezúton is köszöntésüket és köszönetüket, jó egészséget kívánnak gyermekeik; Muci, Irén, Lajos, az unokák, Andi Anikó Tündi, Marika Lala, valamint Adám és a fiúk.

Már az elmúlt számunkban szeretettel gratuláltunk azoknak a pedagógusoknak, akik Szarvason, a tanévkezdés napján megkapták arany vagy gyémánt diplomájukat. Sajnálatos módon, csak később jutott tudomásunkra, hogy nemcsak óvónők, hanem tanítónők is elérték az aranydiplomás kort. Utólag de ugyanolyan tisztelettel és szeretettel gratulálunk, és kívánunk további jó egészséget és boldogságot arany diplomás tanítónőinknek, akik a Rózsashegyi Kálmán Általános Iskolában tanítottak és neveltek. Alt Jánosné, Bacsa Boldizsárné és Gircz Vendelné - fogadják őszinte megbecsülésünket.

Békés Megye Képviselő-testülete október 22-én tartotta Ünnepi Közgyűlését a Jókai Színházban. A szónok: Földes György a Politikatörténeti Intézet főigazgatója volt.

A megemlékező műsor előtt átadásra került „Békés Megyéért Kitüntető díj”, amelyet évente 4-en kaphatnak meg. Idén városunk híressége a Gyomai Kner Nyomda is a kitüntetettek között volt. A díjat Papp Lajos vezérigazgató vette át.

Gratulálunk!

Október 23-án a város képviselő-testülete nevében díszüléssel adta át a polgármester a kitüntetéseket. Mint ismeretes, sajnos díszpolgárt nem választott a testület, de kiosztottak négy emléklapet. A kitüntetettek: Iványi László plébános, Fülöp Imréné nyugdíjas óvónő, Csala László nyugdíjas testnevelő, és a 10 éves Mazsorett csoport.

Gratulálunk mindnyájuknak!

Meghívó - Balogh Tamás gyomaendrődi író kötetbemutatója 2004. november 19-én, 17 órától lesz az OMart könyvesboltban Gyomaendrőd, Fő út 216. sz. alatt.

Elkészült! „A hazáért és a szabadságért – előre! Gyomaiak és endrődiek a dicsőséges 1848-49-es szabadságharcban” című könyv, Dr. Ágoston Sándor írásaként. A könyv 800 példányban 2005. márciusában jelenik meg, 1500 forintos áron. Előrendelést lehet leadni idén november 30-ig, a melléklet lapon, vagy telefonon. Az előzetes megrendelés leadható:

Könyvesbolt Gyomaendrőd Szabadság tér 5. T.: 06-20/325-4251; Városi Könyvtárban Kossuth u 50. T.: 66/282-598, Blaha út 21, tel.: 66/386-157, és Dr. Ágoston Sándor címén 5510 Dévaványa Széchenyi ú. 5. T.: 66/483-085. A könyv átvétele: személyesen, postán utánvétellel, vagy a könyvesboltban és könyvtárakban dedikálás után.

ELŐZETES MEGRENDELÉS

Előzetesen megrendelem Dr. Ágoston Sándor: A hazáért és a szabadságért – előre! Gyomaiak és endrődiek a dicsőséges 1848-49-es szabadságharcban c. könyvét.

A megrendelő adatai:

Név:

Lakcím:

Telefon:

Megrendeltpéldányszám:

A könyvet szeretném átvenni.

Aláírás:

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelvéd billyogként jelöl!
Te vagy a léli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér ize, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb jövő!

Timár Máté

Rácz Lajos (1900-1983)

Édesapja Rácz Mátyás, édesanyja: Kurilla Borbála, uradalmi cselédek, akik kivándoroltak Amerikába, majd hazatérve vásároltak Udvarnokon 7 kat. hold szikes földet, a rajta lévő tanyával, és azon gazdálkodtak.

Rácz Lajosra leghitelesebben saját írásából vett idézetekkel emlékezhetünk

Részletek a Parasztsors a XX. században című írásából: ... „Kezdem a gyermekéimmal, amikor még az életre való felkészítést nyolcvan-száz gyermek között végezte el a tanító négy osztályban. Az iskolában a tanítás a hó leesésével indult meg, és a tavasz első napsugarával

ért véget. ...Így rövidült le az iskolai év gyakorlatilag három hónapra, a százas létszám ellenére. A virradatra induló gyermek meg sem reggelizhetett rendszeren, a bakóban pedig csak kukoricamálé vagy görhepogácsa jutott. Nagyritkán egy kis tepertő vagy pirítós kenyér. ... Az iskoláztatás még így is nagy áldozat volt a szülőktől, hiszen kellett otthon a munkáskéz. ... Ezek közül a tanyasi gyerekek közül jöttem én is.

...Tizenöt éves koromban avatott emberré apám a békéscsabai állomáson, 1915. március 30-án, egy atyai csók és néhány jótanácsot adó szó mellett. Édesanyjamat rám testálta kicsi földünk és néhány állatunk gondjával együtt a frontra induló vagon ajtajából. Aztán az orosz front borzalmas harcaiba vitték 36 éves koromban, hogy az ismeretlenül elesett katonák egyikéként temessék el Galíciában. Így szakadt rám a paraszti sors minden nehéz gondja, azok ismerete nélkül... Embertelenül nehéz volt... Megtanultam – erőlködve –...

1917-ben, amikor az előttünk lévő korosztály már hadba vonult, mi lettünk az első legények, és nemcsak érzelmileg, hanem a lányok szemében is... Talán szerencse volt az akkori magas fokú erkölcsi tartás, ... a mi pásztoróráink csak sejtelmes mosolyokban, meleg sóhajokban, ritkán egy ölelésben, vagy még ritkábban egy leheletszerű csókban merültek ki a búcsúzás pillanatában. Többet adni egymásnak csak esküvő után lehetett. ...1918. február 1-jén vonultam be édesapám ezredéhez Békéscsabára. Most már édesanyám egyedül maradt, betegséggel terhelten. A vonat nótaszóval haladt ki velünk a gyomai állomásra – a gáyszruhás édesanyák jajongása mellett... Leszereltem még nagyobb élmény lett számomra, mint a bevonulás. Egy pelyhes állú gyerek indult el az élet útjára, bátortalan léptekkel, vissza pedig egy serkenő bajuszú fiatalember érkezett, tele akarással, és új gondokkal, amelyet a világháborús akasztott a vállára 9 hónap alatt. ...Ettől kezdve midig minden újságot elolvastam, amihez hozzáfértem. ...Megismerem azt is, hogyan lehet saját képviselőinket beválasztani érdeke-

ink védelmére... Édesanyám sugalmazására, no meg az emberré válás ösztönei folytán 1919. év végén megnősültem, nem volt érdekházasság, mert egy félárva munkáslányt vettem feleségül, Giricz Rozáliát... A fészekrakás nagyon szegényesen indult... „Feleségem fiúgyermekkel ajándékozott meg, Mátyással”. Még két leány gyermeke született, Mária, és Irén. „...a feleségemre jutott a nagyobb teher a gyermekek nevelése miatt. Még a piacra is ő járt, hetenként egyszer, a magunktól elvont tejjel és néhány baromfival... Bizony mi csak árpás kenyeret ettünk, ...szegény állatainknak sem jutott több, egész éven át a búzatöréknél. Ezt az erőfeszítést akkor úgy hívták, hogy „koplalás”. ... A feleségem esténként foltozta és hozta rendbe ruháinkat, nekem sokszor szemrehányást tett, hogy az egyre szaporodó közügyek helyett esténként én is seprőt vagy kosarat kötök... Én akkor már felismertem, hogy egyedül munkával nem lehet tartósan megjavítani sorsunkat, ezért estéimet állandó olvasással töltöttem és hetenként háromszor az olvasókörbe jártam. ... Az olvasókörbe sok, haladó szellemű könyveket szereztünk be, de a mezőgazdasági könyveink is felszaporodtak.” (Ő volt az olvasókör jegyzője és felolvasója). Március 15-ét nyilvános ünnepi műsorról ünnepelték. Felesége 1931 nyarán meghalt, 16 éven át özvegyen nevelte gyermekeit, édesanyja segítségével.

„1935-ben már a tavasz folyamán híre járt, hogy a gyomai hártában lévő báró Huszár László féle 1200 holdas birtok bérbéradó... A hírt Vaszkó Pál jobb módú és igen törekvő földműves társunk hozta az olvasókörbe. Feltette a kérdést a kör tagjainak, nem lenne-e jó megkísérelni a bérletre való jelentkezést.” Sok huza-vona kezdődött, mert „közös lónak mindig feltörik a háta,” de a sok hitetlenség ellenére Rácz Lajos meggyőzött 15 embert a bérlet megszerzésére. Az egyetemleges felelősség vállalását is megismerték, megbízták maguk közül 3 embert: Vaszkó Pált, Hunya Eleket és Uhrin Pétert, hogy lépjenek érintkezésbe az Endrődi Takarékpénztárral, garanciavállalás ügyében.” A bank vállalási nyilatkozata hamarosan elkészült. Így bérelhette ki 15 kis ember, 96 családtaggal, 162 hold saját földdel az 1200 holdas uradalmi birtokot, azaz 800 hold szántót és 400 hold legelőt. Elkezdődött a gazdálkodás. Ebben az időben kezdődött el a Bánkúti 1201-es nemesített búza termesztése. A 15 bérlő hiába kérte, elutasították igényüket azzal, hogy nem látják biztosítottnak a vetőmag visszafizetését. A földművelésügyi miniszter éppen a megyeszékhelyre érkezett a főispán beiktatására. Kérvényüket így személyesen vittek el Békéscsabára, az ünnepségre. De nem volt meghívójuk, ezért az ünnepségre sem akarták őket beengedni. Vaszkó Mihály vezette a 3 fős küldöttség átlépte a kordont, és megszólították egyenesen a minisztert: „Tudjuk ünnepontásnak tűnik, hogy kérelmünket itt bátorkodunk személye elé terjeszteni, azonban ezerholdas birtokot bérlő 100 tagú közösség kérelmét hoztuk, hogy utaltasson ki számunkra 500 mázsa nemesített búzavetőmagot, hogy ezáltal több kenyeret termelhessünk a magyar nép számára.” A miniszter azonnal intézkedett, így megvolt a vetőmag, és a kölcsön. Az erre szánt pénzből állatokat, bárányokat, rúgott borjakat vásároltak, ez lett az állatállományuk alapja.” 1938-ban hatvanhárom állami kölcsönrel megvették és felparcellázták a bérleményt.

1934-ben lépett be a Bajcsy Zsilinszky E. Nemzeti Radikális Pártjába, 1936-ban vele együtt csatlakozott a Kisgazdapárthoz, amelynek később országos vezetőségi tagja is lett. A Magyar Parasztszövetségnek is tagja volt. 1944. márc. 20-án letartóztatták, és augusztus végéig internálták. 1944. december 21-től az Ideiglenes Nemzetgyűlés tagja volt. 1945. augusztus 20-tól a Független Kisgazdapárt OIB-ában foglalt helyet, 1945-46-ban a gyomai pártszervezet elnöke volt, meghívására látogatott Gyomára Tildy Zoltán pártelnök. 1945. november 4-től nemzetgyűlési képviselő, 1947-ben a párt főtitkárát- Kovács Bélát- helyettesítő négy politikus egyike volt. 1947. június 6-tól június 15-ig főtitkárhelyettes, majd június 18-20. között az országos területi osztály vezetője volt. 1948. április 17.-től a párt alelnöke, a P.B. tagja. 1948. szeptember 24-én lemondott P.B.-tagságáról. 1949. február 1-jén visszaadta mandátumát, felmondta megmaradt egyéb pártfunkcióit is és hazajött gazdálkodni. 1951-ben felajánlotta a földjét az államnak, 1953-tól a Talajjavító Vállalatnál dolgozott egészen 1968-bani nyugdíjazásáig. 1968-72 között a HNF OT tagja volt. Több kitüntetés tulajdonosa volt: M.Szab. Érdemrend ezüst 1947; Kossuth érdemrend 1948; Magyar Köztársaság Érdemrend Középkérszi 1948; Munka Érdemrend ezüst fokozata 1970; Felszabadulási Jubileumi emlékérem 1970. Szülővárosa utcát nevezett el róla.

Császárné Gyuricza Éva

Felhasznált forrás: Gyomaendrődi ki kicsoda?

Historia Domus

AZ ENDRŐDI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE (részletek)

1896.

Január – A kocsorhegyiek szorgalmazására e hó végén Orosz János, nyugdíjas tanító, ideiglenesen ott megkezdte a tanítást.

Vidovics Antal tanító nyugdíja 1896. január 1-től tételtt folyóvá és pedig 30 évi megszakitattal szolgálat után az 1891. év 43. tc. 14 §-a értelmében 330,24 forint, tisztán tanítói jövedelmét (ennyi volt a hiv. fölvétel szerint, mert tényleg az 500-at meghaladta) teljesen megkapta a következő arányban: az országos tanítói nyugdíjalapból 240 forint, az endrői hitközség pénztárából 90, 24 forint felfolyamodása következtében azonban a nyugdíjösszeg 570 forintra s ehhez képest a hitközségi járulék 160 forintra emelkedett.

Február – Két kelyhet, 1 ezüstöt, 1 bronzot, aranyozott Kolozsvári Nagyváradon 18-18 forintért.

Május 10. vasárnap – **Ezredévi Tedeum.** Előjáróság, olvasókörok, legények, leányok zászlóval jelentek meg a templomban. Alkalmi beszédet a plébános tartott. Szentmise után a templomtérén a Himnusz és Szózat közös éneklése. A község a szegényeknek 200 forintot osztott ki.

Május 18. hétfő – az iskolások ezredévi ünneplése. 7-kor Tedeum, melyen minden osztály zászlóval jelent meg. Utána a templomtérén iskolai ünnepély, hazafias szavalatokkal és dalokkal. Délután 1-kor az itt egybegyűlt iskolások zeneszó mellett a szarvasvégi szénáskertbe vonultak mulatságra. Csatlakoztak az ipariskola és 2 óvoda is. Számuk meghaladta az 1.200-at. Kinn gyermekmulatság, különféle versenyek és játékok. Kenyér, pecsenye, kalács, süteményből álló uzsonna, melyet a szülők és gyermekbarátok aláírás útján adakoztak össze. Éléskamra Katona József községgazda házában volt. Az óriási néptömeg kiözönlése ezt az alkalmat valódi néppünnyé tette.

Június – a paplak fedelének újítása. A fedélszék korhadó anyaga újjal váltottott fel és a zsindeletetől alul deszkázatos cserép váltotta fel. Került 2.156,22 forintba. Vállalkozó volt Vágner Márton gyomai építész, ács pedig Izsó Gyomáról. E célra a Plébánia-alap pénztára a Kálvária-pénztárból 5 % mellett főpásztori engedéllyel 1.173 forintot vett kölcsön. Ugyanezen alkalommal, részben a felhasználható, ócska anyagokból megújított és cserépre vetett a faszín teteje 76,39 forintért, a tanyai istálló dűledező fedelének fala újra rakott és náddal újra fedett, belső része pedig úgy oszdotott belakásra és istállóra, hogy egy felesnek bérese és jóságja itt telelhessen (146 forint). Az alsó (tanyai) épület a lekerülő zsindeletről új fedelet nyert (20), vasárnapra fizetve 46,76 forint, 61 kéve nádért pedig 7,20 forint.

A plébániai istálló és kerítés szintén takarított.

Július – Árvai Imre kőműves, a szentély talajt színes cementlapokkal kirakta, az innen föl-szedett márvány – s az 1511-ből felmaradó cementlapokkal a hajó burkolatát kifoltotta. Került: a cementlapok szállítással 170,94, a mész, téglá, homok, cement 48,84, a munka 50, összesen: 261,78 forintba, Katona p. Pál ajándékából.

A templomhajóba 4 új pad készült 60 forintért, mert a régiék összéb huzattak.

Az irlalmasnének készítették 1 díszes fehér és 1 fekete miseruhát 73 forint költséggel. A padok és ezek Katona p. Pál ajánlatából kerültek ki.

Augusztus – A Szarvasvégi Temető köke-resztje javítva és díszítve 38 forint költséggel,

mely saját alapjának jövedelméből utalványozta-tott.

Szeptember – 21. Hamernyik Sándor káplán Debrecenbe, Besser Hugó Sólomkőre diszponáltak, helyükbe pedig ide: Széles Elek Gyuláról, Gáspár István Zilahról.

Október – A szőlőskerti iskolából Leviczky Miklós tanító máshová távozván, a két iskola átlomásának ketté választása 300-300, később 350 forint fizetéssel kimondatott s meghirdetett, de megfelelő pályázat hiányában csak az új, úgynevezett Kisperesi állomás lett betöltve, Csáky Béla szolgaegyházi okleveles tanítóval. A régiiben ideiglenesen Vidovics Antal, nyugalmazott tanító kezdte meg a tanítást, mert csekély nyugdíja miatt erre szüksége volt addig, míg teljes nyugdíj iránti kérvénye kedvező elintéztést nem nyer.

November – Ugyancsak a tanyai kettős iskolából Baán Károly Kurtakeszire távozván, helyébe a Pest megyei Gombáról Dobosy István 45 éves, képesítés nélküli tanító jött 400 forint fizetéssel és a tanképesítő megszerzésének kötelezettségével.

Andracek Mária és Kubinyi Ilona díjlevele (350 forint és lakás természetben), „ideiglenes alkalmaztatásuk jellegének fenntartásával”, főhatóságilag megerősítve.

December – elején az irlalmasnének eltávoztak. Oka volt: mert nem akarták vállalni (gyulai mintára, melyre idehivásuk alkalmával hivatkozás történt s ez ellen nem szabadkoztak, mint a többi felszólított congregatio) a házukon kívül eső leányiskolákat, azt állítván, hogy ez szabályaikkal ellenkezik. Mivel pedig az az állapot, hogy 1-2 osztályt ők, a többit pedig világi erők lássanak el, sok kellemetlenségnek lett volna forrása, nem számítva azt, hogy így többé kerültek volna a világi tanítónőknél. Különben is így az ő idehozataluknak az a fő célja, hogy a leány-növények nevelését egészen ők teljesítsék, említett elvi kijelentésük mellett, soha elérhető nem lett volna, nem maradt volna más hátra, mint teljes elvonulásuk. Állomásait ideiglenesen elfoglalták: a szarvasvégi leányiskolában Schmid Irma, okleveles óvó- és gyakorló tanítónő Nagyváradról, az óvodában pedig Bohus Ilona, okleveles óvónő Ceglédre. Előzőleg, mert erről a vita már régen húzódott, a plébános kísérletet tett a soprni salvatorianak és szebeni ferencrendiek megnyerése, de sikertelenül.

Alapítványok: Söczó József 1 énekes misére önmagáért 68 – Iványiné Kiszely Teréz 1 énekes misére Iványi Györgyért 68 – Ifj. Iványi Imre 1 kopersós misére id. Iványi Györgyért 100 – Pelok János 2 csendes misére Helczman Borbáláért 60 – Timár István 3 énekes misére Kiszely Máriaért, Timár Istvánért, Szujó Ilonáért 204 – Farkasné Iványi Mária 1 énekes misére Hunya Máriaért 68 – Kalmárné Uhrin Mária 1 énekes misére önmagáért 68 – Balogné Mészáros Borbála 1 énekes misére önmagáért 68 forintot.

A Gátéri szőlőskertben az amerikai alanyra nemesített oltványok telepítése a tavaszon megkezdődött 6 sorral, hozatva Újvidékről, Adamovich telepéről. Túlnyomólag csemegefajok és oportó.

Termés: búza 81 holdról a plébános részére 249 mmáza; ára júliusban 5,60, októberben 6,60 forint – kukorica 1.177 véka, melynek ára következő júniusban csak 2,90 forint volt.

1897.

Január 1-től püspöki intézkedés következtében azon főpénztári alapok, melyek ellenszolgá-

mánnyal összekötve nincsenek, kamatlábai ieszállítottak és pedig: 1) a templom, Mária-oltár, Kalmár-féle szegényalapé 5%-ra; 2) Kálvária, kereszték, Nepomuki Szent János szoboré 4%-ra. A misealapítványok után 1897. január 1-től szintén 5 %, de csak az újonnan keletkezettek után, mert az 1896. december végéig kamatozók a 6 %-ot ezentúl is megkapják. Mert a 6-os pénzeket nagy mértékben fizetik vissza s helyettük 4 %-os érték-papirokat kellett vásárolni.

Ennek következtében ez évtől kezdve a misealapítványok tőkái is: koporsósért 120, énekesért 80 forintra emelkedtek.

Április 25. vasárnap. A **Kondoros-tanyai templom alapjának megáldása.** Ennek az eszméjé az illető tanyaiak 1895-ben pendítették meg. Ez év őszén e célra adakozásra lettek a hívek felszólítva s megajánlottak a tégláégetéshez szükséges szalmán kívül 2.193 forintot 5 év alatti fizetési kötelezettség mellett. Hunya J. József igen alkalmas helyen egy 1.080 négyszögöles portát ajándékozott, amely mellett a plébános jövedő lelkesítetteknek egy 1.000 négyszögöles holdat vett 400 forintot (Négyszögöle 40 kr. Így adott el a birtokos 500 és 1.000 négyszögöles területeket szőlőskerteknek a templomporta mellett.) 5 évi törlesztésre. Ezeken a telken 1896. tavaszán 103 ezer téglát égettek, melyhez Oláh, gyomai téglagyáros, még 1.000 db kütűnő minőségűt ajándékozott. 1896. decemberben Schiefner Ede kanonok, volt endrői plébános is 1.000 forintot ajándékozott. Árvai Imre, helybeli kőműves tervezte a 22,22 méter hosszú és 11,22 méter széles, alsó részében kiépített, de felül ideiglenesen csak deszkából készítettő, toronyon ellátott templomot, melynek költségvetése a következő: I. Föld- és kőművesmunka (anyag nélkül) 1.280,14 forint. II. Az által andadó kőműves anyagok (éles homok, mész, cement, cserép, aszfalt, a 104.000 db téglá és helybeli puha homok már megvolt) 1.002,04 forint. III. Acsanyagok 1.060,21 forint. IV. Torony fedélnyagok (fa, vas) 120,80 forint. V. Acsmunka 426,45 forint. VI. Asztalos, üveges, lakatos, mázó munka (ideértve: szöszék, 22 pad, karzat, deszkamennyezet festését is) 937,36 forint, összesen: 4827,08 forint. Ez némi levonással püspöki helybenhagyást nyert, azonban tekintve meg lett neki ígérve.

December végéig befolyt az ajánlatok és Schiefner ajándékából 1.671 forint. 1897. áprilisban a püspök is adott 400 forintot, azonfelül a helybeli Kálvária-alapból 10 esztendei törlesztésre 5 % mellett 240 forint kölcsön engedélyezett, melynek törlesztéséhez az anyateplom is hozzájárul évi 100 forinttal. Így tehát az építés 1897. tavaszán megkezdődhetett. Az alapköbe a **következő emlékirat** záródott: „Az olvasónak üdvözlét az Úrban! Az üdv. **1897. évének április 25-én tételtt le alapja ezen templomnak**, mely az endrői hívek és Schiefner Ede pápai preláts, nagyváradi prépost-kanonok adakozásából, Szent László magyar király tiszteletére, Magyarország ezer évi fennállásának ünneplése idejében tervezve, épült. A Katolikus Egyház feje volt ekkor XIII. Leó pápa – Magyarország apost. koronás királya I. Ferenc József – a nagyváradi 1. sz. egyházmegye püspöke dr. Schlauch Lőrinc bírnok, ki éppen ekkor készült aranymiséjét megtartani – Békés vármegye főispánja, a pár nap előtt beiktatott dr. Lukács György – endrői plébános Grócz Béla c. prépost és kerületi esperes – az egyháztanács világi elnöke Hunya Mihály – községi bíró ifj. Uhrin József – első jegyző Viskovics Ignác – vállalkozó Árvai Imre. Szolgáljon a teljes Szent-háromság egy Isten dicsőségére – a Boldogságos Szűz Mária és Szent László királyunk tiszteletére – Endrőd népe vallásos buzgalmanak és lelki üdvösségének előmozdítására.

Katolikus oldal

NOVEMBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 5 órakor, hétköznap reggel fél 8-kor.
Advent hétköznapjain reggel 6-kor Rorate.

Szent Gellért Iskola kápolnájában:
november 14-én és 28-án vasárnap fél 12-kor.

Hunya

Vasárnap: délelőtt 10-kor, kedden, csütörtökön
elsőpénteken és szombaton este 5-kor.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap este 5-kor,
szombaton este 5 órakor vasárnapi előesti mise.

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

Körlevél az Eukarisztia Évének kezdetén, 2004 októberén

(Seregély érsek úr gondolatait felhasználva)

A mexikói Guadalajara-ban 2004. október 10-17. között tartott 48. Nemzetközi Eukarisztikus Kongresszus nyitotta meg a II. János Pál pápa által meghirdetett „Eukarisztia Évét”-t.

Az eukarisztikus év jelmondata: „Az Eukarisztia, a III. évezred fényé és élete”.

Az eukarisztikus évet a 2005. október 2-29. között tartandó XI. Általános Püspöki Szinódus zárja le, amelynek témája: „Az Eukarisztia: az Egyház életének és küldetésének forrása és csúcspontja”.

Mi, magyar katolikus keresztények, úgy kapcsolódunk be, hogy a magunk lehetőségei szerint törekszünk megújítani eukarisztikus életünket.

Izaiás próféta könyvének ígérete, hogy „Íme, a Szűz fogan, és fiút szül, s nevét Emmanuelnek fogják hívni” (Iz 7,14). Emmanuel annyit jelent, mint „Velünk az Isten”. Az idők teljességében, a megtestesülés pillanatában az ígért valóra vált Názáretben. Isten Fia része lett a teremtet világnak és az emberiség történetének. „Jézus Krisztus, mint Isten, az Istennel való egyenlőségét nem tekintette olyan dolognak, amelyhez föltétlenül ragaszkodnia kell, hanem szolgálai alakot öltött, kiüresítette önmagát, és hasonló lett az emberekhez..., engedelmes lett a halálig, és pedig a kereszthalálig” (Fil 2,6-9).

Szent Máté evangéliumában olvassuk ígértét: „Íme, én veletek vagyok mindennap a világ végéig!” (Mt 28,20)

Ígértét az Eukarisztia alapításával teljesítette: „Azon az éjszakan, amelyen elárultatott, kezébe vette a kenyeret, hálát adva áldást mondott, megtörte, majd tanítványainak adta, és így szólt: Vegyétek, és egyetek ebből mindnyájan, mert ez az én testem, mely érteket adatik. A vacsora után ugyanígy kezébe vette a kelyhet, és hálát adva áldást mondott, majd tanítványainak adta, és így szólt: Vegyétek, és igyatok ebből mindnyájan, mert ez az én vérem kelyhe, az új és örök szövetségé. Ez a vér érteket és mindenkiért kiontatik a bűnök bocsánatára.” (Misekönyv, III. Eukarisztikus ima)

Mivel hozzátette a meghagyását is: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre!”, így az ő népe ennek a meghagyásnak kétezer éve

NOVEMBERI ÜNNEPEK

1. hétfő:	Mindenszentek
2. kedd:	Halottak Napja
3. szerda:	Porres Szent Márton szerzetes
4. csütörtök:	Borromeo Szent Károly püspök
5. péntek:	Szent Imre herceg
7. vasárnap:	Évközi 32. vasárnap
9. kedd:	A Lateráni Bazilika felszentelése
10. szerda:	Nagy Szent Leó pápa és egyháztanító
11. csütörtök:	Toursi Szent Márton püspök
12. péntek:	Szent Jozafát püspök és vértanú
13. szombat:	Magyar szentek és boldogok
14. vasárnap:	Évközi 33. vasárnap
15. hétfő:	Nagy Szent Albert püspök és egyháztanító
16. kedd:	Skóciai Szent Margit
17. szerda:	Nagy Szent Gertrud
18. csütörtök:	Szent Péter és Pál bazilikák felszentelése
19. péntek:	Árpád-házi Szent Erzsébet
21. vasárnap:	Krisztus Király vasárnapja
22. hétfő:	Szent Cecília szűz, vértanú
23. kedd:	Szent I. Kelemen pápa, vértanú
24. szerda:	Szent Dung-Lac András áldozópap vértanú
25. csütörtök:	Alexandriai Szent Katalin szűz, vértanú
28. vasárnap:	Advent 1. vasárnapja
30. kedd:	Szent András apostol

engedelmeskedik. Jézus Krisztust köszöntjük a hívő közösségekben, oltárainkon, templomainkban minden nap az idők végéig.

Igy lett az Eukarisztia az Emmánuel igazságának, Jézus Krisztus földi küldetését záró ígértének megvalósulása. Örökméccsel jelzett oltárainkon, szentmiséinkben és

minden szentáldozás alkalmával hozzánk érkezik „Hitünk szent titka”: „velünk az Isten!”

Hitünk szent titkát a legrégebb időktől fogva nevezi Isten népe Eukarisztiának. A hagyományos magyar nyelv Oltáriszentségnek mondja „ezt a nagy szentséget”, Krisztus Testének és Vérének közöttünk élő valóságát, amely megváltó keresztdozatának vér nélküli megjelenülése oltárainkon, és az örök élet forrása földi zarándokutunk során.

Jézus Krisztust imádjuk istenségében és emberségében a kenyér és a bor színe alatt.

Itt a földi világban, ahol az idő mindent lassan elhomályosít, szükséges megújítanunk hitünket, hitünk felszítása által, újra gazdag szerepet kell biztosítanunk életünkben az Eukarisztia kincsének.

„Az Egyház az Eukarisztiából él.” Ezekkel a szavakkal kezdődik II. János Pál pápa eukarisztikus enciklikája. A magyar katolikusok egy viszontagságos XX. század után ugyancsak rászorulnak hívő életük megújítására. Ezért szeretnénk minél hatékonyabban részt vállalni az Eukarisztia Évének megújító szolgálatában. Egyházmegyénk 975 éves jubileuma különösen is alkalmas szolgál, mind az eukarisztia hitének megerősítésére, mind pedig krisztusi, keresztény életünk megújítására.

2005. szeptember 3-án a budapesti Sportarénaiban Nemzeti Eukarisztikus Kongresszust tartunk. Kérjük az Eukarisztiában közöttünk élő Krisztus Anyját, Magyarok Nagyasszonyát, eszközölje ki számunkra az eukarisztikus megújulás kegyelmét, hogy a szent Eukarisztia legyen számunkra a III. évezredben is fényünk és életünk, a bennünk megvalósuló „Emmánuel, azaz velünk az Isten.”

Gyulay Endre püspök

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

XI. évfolyam

* Társadalmi, kulturális, hagyományörző folyóirat * 2004. november

novemberi melléklet - 2004

Kétszáz éves az endrődi Szent Imre templom

Kétszáz évvel ezelőtt nagy dolgok történtek. Elődeink úgy határoztak, mivel a Körös folyó többször elmosta a falut és a templomot, hogy arrébb költöznek. A falu harmadik templomának alapkövét, ezen a magasabb, biztonságosabb új helyen 1798. november 6-án helyezték el. Harruckern báró, a hívek adományaiból és a község pénztárából épült fel az új templom, melyet 1804. november 5-én, Majzik János kunszentmártoni esperes, plébános áldott meg.

A templom mindig nagy jelentőségű egy közösség életében. Sok-sok szálon kötődik az ember élete a templomához: öröm, bánat, születés, gyász, hit, remény, szeretet, lelki élet és erőforrás. A szülői házban kapott hitet, emberséget a templom és az iskola bontakoztatja tovább. A templom nemcsak a hitélet, de a nemzeti kultúra és műveltség helye is. Ide jöttek örömmükben a fiatalok, de ide jöttek az asszonyok a háborúban odavesztett gyermeküket, férjüket siratni. Ide jöttek sokan remélni is, ide jöttek megnyugvást keresni, és a keserűséget is megemészteni.

Láttuk a szomorú délszláv háborúból is, hogy milyen gyakran rombolták le a harcoló felek egymás templomát. Jól tudták: nemcsak a köépület omlik össze, hanem egy közösség is, és a közösség tagja is elveszti önazonosságát temploma pusztulásával. Látjuk a történelemből, egyetlen diktatúra sem túri a kereszténységet. Igen, mert a hitből élő ember lelkében az Isten van az első helyen, ezért nehezebb megtörni. Vegyük el a hitét, vegyük el a templomát, erkölcsi meggyőződését, akkor majd lehet rajta uralkodni, akkor majd lehet befolyásolni.

Ma is látjuk, tapasztaljuk. Ma nem a politikai diktatúra, hanem a gazdasági hatalom akarja uralni az embereket, és ezért el kell idegeníteni a templomtól. Ma is aktuális itt Magyarországon is, Reményik Sándor verse: Ne hagyjátok a templomot, a templomot és az iskolát!

Hálát adunk Istennek az elmúlt kétszáz évért; hogy volt lelki otthonunk, erőforrásunk, hitünk, kultúránk.

Hálát adunk Istennek azokért a lelkipásztorokért, akik az elmúlt két évszázadban az Istent és az Ő népét szolgálták! Hálát adunk azokért a kántorokért, sekrestyésekért, akik munkájukkal szolgálták a templomot és a híveket. Hálát adunk azokért az emberekért, akik – sokszor igen nehéz körülmények között – a templomot fenntartták és fanntartják. Hálát adunk azokért a hívekért, akik itt szüntelenül imádkoztak és imádkoznak. Hálát adunk Istennek minden jószándékú emberért.

Templomunk nemcsak a templomba járóké, hanem az egész településé, egész népünké. Kérjük Istent, hogy továbbra is megtaláljuk lelki otthonunkat, békénket, hitünket, és az üdvösségre vezető utat.

Templom és iskola

Ti nem akartok semmi rosszat,
Isten a tanútok reá.
De nincsen, aki köztetek
E szent harcot ne állaná.
Ehhez Isten mindannyitoknak
Vitathatatlan jogot ad:
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

Ti megbecsültök minden rendet,
Melyen a béke alapul.
De ne halljátok soha többé
Isten ígését magyarul?!
S gyermeketek az iskolában
Ne hallja szülője szavát?!
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

E templom s iskola között
Futkostam én is egykoron,
S hűtöttem a templom falán
Kigyulladt gyermek-homlokom.
Azóta hányszor éltem át ott
Lelkem zsenge tavasz-korát!
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

A koldusnak, a páriának,
A jöttmentnek is van joga
Istenéhez apái módján
És nyelvén fohászzkodnia.
Csak nektek ajánlgatják templomul
Az útszélét s az égbolt sátorát?
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

Kicsi fehér templomotokba
Most minden erők tömörülnek.
Kicsi fehér templom-padokba
A holtak is mellétek ülnek.
A Nagyapáink, nagyanyáink,
Szemükbe biztatás a vád:
Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!

A templom

Az istentiszteletre összegyűlő közösséget befogadó épületet nevezzük templomnak. Szemben az ószövetségi és ókori fogalommal, az újszövetségi templom nem az Isten vagy istenség „lakóhelye”, ahová csak a papság léphet be, míg a nép a templom előtt szemléli az istentiszteletet. A Biblia szerint az Újszövetség temploma maga Jézus Krisztus, „kiben az Istenség teljessége lakozik” (Kol 2,9). Az ő személyéhez kapcsolódva épül a hívek közössége az Ur szent templomává. Az Egyház élő közössége, az Eukarisztia liturgiája teszi magát az épületet is Isten templomává.

Az ókorban, az üldözések alatt a keresztények magánházakban végezték a kenyértörést, azaz vettek részt szentmisén.

313-ban polgárjogot nyert a keresztény templomépület, mely azóta a történelem művészi stílusváltozásait átveve mégis minden korban tükrözi az Egyház önmagáról alkotott képét.

Főbb templomépítészeti stílusok: bazilika, bizánci, román, átmeneti, gótikus, reneszánsz, barokk, rokokó, klasszicista, romantikus, eklektikus, szecessziós, modern.

A templom részei az első bazilikáktól napjainkig nagyjából azonosak. Az oltártér a papság által ünnepelt liturgia helye. A II. Vatikáni Zsinatig a szentély volt a neve, azóta ismét az ősi elnevezéssel a preszbiterium. A hívek a hajóban foglalnak helyet. A bejáráthoz csatlakozik a templom előtere, kb. a 10. sz. óta az egy vagy több torony. A liturgikus edények, szerek és öltözetek őrzését, a szertartásokra való felkészülést a sekrestyében végzi a papság. A templom fontos része az Eukarisztia őrzési helye és a baptisztérium.

Egyházzójogilag a templomoknak bizonyos rangjuk van. A római öt és az asszisi két patriarkális bazilika mellett az Egyház jelentősebb templomai basilica minor (kis bazilika) rangot kaptak. A püspöki templom a székesegyház (katedrális, dóm), az egyházközségek temploma a plébánia-templom. Ezután következnek a lelkes vagy templomigazgató által vezetett nyilvános templomok, szerzetesi templomok, nyilvános és magán házi kápolnák.

Az új templomot mielőbb fel kell szentelni, vagy legalább megáldani. Minden templomnak kell, hogy legyen címe (titulus, patronus), melyet a felszentelés után nem lehet megváltoztatni.

A templom címe (titulus, patronium)

Minden templomot egy hittok vagy egy szent tiszteletére szentelnek fel. Ha egy hittok a templom címe (pl. Szentháromság, Szentlélek, Jézus Szive, Szent Kereszt, stb.) akkor ezt a templom titulusának nevezzük. Ha viszont egy meghatározott szent a templom védőszentje (patronusa), akkor beszélünk patroniumról. A templom címének ünnepe a templombúcsú, mely a templom felszentelésének (dedicatio) évfordulójával együtt az illető templom két főünnepé. E napon a hívek a szokásos feltételek mellett teljes búcsút nyerhetnek.

Templomszentelés (latinul dedicatio ecclesiae)

Nagy Konstantin császár alatt lett szokássá, hogy a templomépületeket ünnepélyes formában adták át rendeltetésének. Ez az első eukarisztikus ünnepés alkalmával történt. A pogányoktól használatba vett templomok eseté-

ben a templom falait szenteltvízzel hintették meg. Ha pedig vértanúk ereklyéit helyezték el, azokat ünnepélyes körmenetben hozták, majd elhelyezték után az Eukarisztia ünneplése követte.

Az alapkövetéssel kezdődik. Körmenetileg vonulnak az építés helyére, melyet az alapkövetéssel együtt az igeliturgia után megáldanak. A szertartás befejező könyörgéssel zárul. A tulajdonképpeni templomszentelés a misével együtt a következő módon történik: Körmenetben érkeznek az ereklyékkel az új templomhoz, ahol a bezárt ajtó előtt a hívek képviselői és az építők a templom kulcsát nyújtják át a szentelő püspöknek. Majd bevonul a templomba, és szenteltvízzel hinti meg először a híveket, hogy bűnbánatra intse, és kereszttségükre emléktessze őket, ezután meghinti a templom falait. Az igeliturgia (hívek könyörgése helyett a Mindenszentek litániája) után az ereklyék elhelyezése, a szentelési imádság, az oltár felszentelése és a falak tizenkét helyen krizmával való megkenése következik. Ezek után kerül sor az Eukarisztia ünneplésére, amely szorosan hozzátartozott a templomszenteléshez, saját misézöveggel, prefációval és olvasmányokkal. A templomban rendszerint 12 keresztrel jelzik azokat a helyeket, ahol a püspök krizmával megkenete a falakat.

A templomszentelés egyszerű formája a templom benedikálása, amelyet misézövegek használatbavétele előtt a püspök vagy az általa megbízott pap végez el.

A templomszentelés évfordulóját a templom papsága és hívei minden évben főünnepként tartják.

Templomunk adatai

Alapkövetéssel: 1798. november 8.

Templommegáldás: 1804. november 5. Majzik János kunszentmártoni esperesplébános végezte. Ünnepi szónok volt: Fekete Antal törökszentmiklósi plébános.

Templomszentelés: 1824. május 9-én, Húsvét 3. vasárnapján Vurum József nagyváradai püspök végezte, egy Visitatio Canonica alkalmával. (Ezt a ténnyt eddig homály fűdte!) A püspök a templomot és a főoltárt ünnepélyesen consecrálta, és a főoltárba elhelyezte Sz. Crescens, Ince és Vincencia vértanúk ereklyéit.

Védőszent: Szent Imre herceg

200 év statisztikája

Keresztelés:	62 379
Házasságkötés:	15 245
Halálozás:	47 711

HARANGJAINK

Nagy harang, súlya: 1100 kg (Szent István harang)

Rajta: István király a koronával látható és: Jöjjön el a Te országod. Felirat: Isten dicsőségére hazánk nagyasszonya és Szent István király tiszteletére újjáöntette férje, Kovács István és 49 évi boldog házasságuk emlékezetére felesége, született Sóczó Mónika Endrődön, az Úrnak 1947-48. Nagyboldogasszony éve.

Öntötte Szlezák László, Magyarország aranykoszorús harangöntő mestere, Budapesten. 4172 sz.

Közép harang, súlya: 550 kg (Jézus Szive)

Rajta: Jézus Szive kép látható
Felirat: Az 1944. évi harcokban megrepedt és átlőtt Szent Imre harangot újjáöntették Endrőd katolikus hívei 1948-ban.

Öntötte Szlezák Ráfael Rákospalotán
„Jézus Szentséges Szive, jöjjön el a Te országod, adj nekünk Békét!”

Kis harang súlya: 80 kg (lélekharang)

Rajta: Szent István a koronával és „Szent István, könyörögj éretünknek!”

Felirat: Szent István király dicső emlékének. Az Endrőd-Polyákalmi katolikusok. 1937.

Öntötte Szlezák László harangöntő, Magyarország aranykoszorús mestere, Budapesten.

Templomunk rövid története

Endrőd jelenlegi templomának alapkövét 1789. november 6-án tették le és 1804. november 5-én szentelték fel Szent Imre tiszteletére. (megáldás, azaz benedikálás)

A templom külső homlokzatán lévő fülkébe Szent Péter és Szent Pál apostolok szobrai 1808-ban helyezték el.

A Szent Imrét ábrázoló oltárképet 1860-ban festette Fischer Károly gyulai rácz mester.

A jelenlegi főoltár 1912-ben készült fából. A régi oltárt nem bontották le, hanem beborították az új fa faragványokkal.

A Szent Kereszt oltár feszületét 1805-ben készítették Egerben. A Jézus Szive szobrot 1892-ben készítette egy Delago nevezetű szobrász Gnödenben, a szinte felismerhetlenségig megromlott Szent Szaniszlót ábrázoló festmény helyére.

A Szent Anna szobrot szintén Gnödenben készítette egy Malknecht nevű szobrász 1895-ben.

A Mária oltárt, ma Lourdes-i oltárt, 1860-ban készítette Mardos István asztalos, a Mária-társulat vezetője.

A keresztút stáció képeit 1899-ben szereztek be Innsbruckból. A keresztelő kutat 1835-ben állították fel vörös márványból.

A betlehemi szobrocskát 1884-ben Tirolból rendelték, készítője: Riengoldier nevű szobrász.

Természetesen a templomot többször felújították. Az új toronykeresztet Vagner József békéscsabai építész készítette.

A torony 60 méter magas, a keresztgombbal és kereszttel 63 m. A többi szobrok fokozatosan kerültek elhelyezésre, a Historia Domus pontos adatokat nem közöl.

A templom régi orgonája helyett Sugár Viktor zeneakadémiai tanár közreműködésével Angster József és fia orgonaépítő készítette el az új orgonát, amely 1915. szeptember 7-én készült el.

Az orgona 2 manuális, pneumatikus rendszerű, 29 regiszteres, B praeparációval és szabad kombinációval. Lágy hangszínű (burdonos), 1758 sipja van.

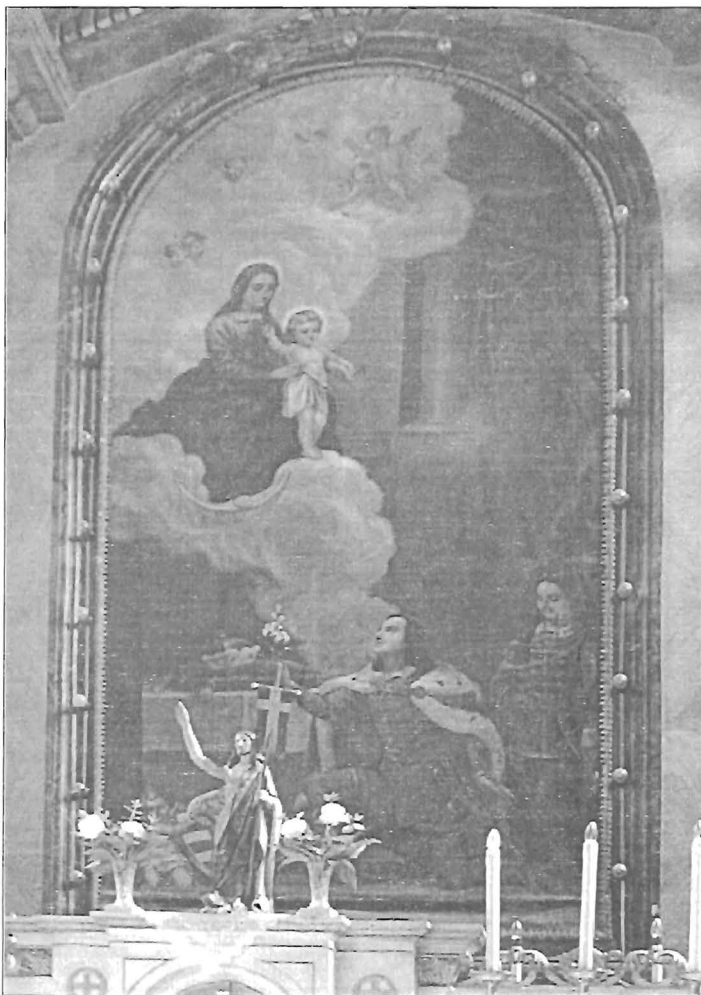
Az orgona homlokzati ón sípsó:át 1918. március 21-én hadicétra elrekvirálták és elszállították, összesen 133 kg súlyban. Sajnos ezek a sípsók azóta is hiányoznak. 1947-ben elektromos fűtatóval látták el, ami 3 szellőzával és kiegyenlítő tartállyal működik. Szeptember 21-én szentelték fel újra az orgonát, amikor is hangversenyt tartottak.

1990-ben kezdődött a külső felújítás. Az orgona 1992-ben új fűtatót, 1998-ban új Laukuf motort kap.

2001-ben kiszabadul temetői rabságából a megkapóan szép Nepomuki Szent János szobor, és a templom előtt épült kápolnában helyezték el.

2002-ben a templomtető megújul, a régi rossz pala helyett új piros cserepet kap.

2004-ben, a 200 éves évforduló tiszteletére a Mária oltár világitása megújul, valamint Krakkóból megérkezik az Irgalmas Jézus képe.

SZENT IMRE herceg és hitvalló
ünnep: november 5.

SZENT IMRE herceg Szent István király és Boldog Gizella fia volt, valószínűleg Székesfehérváron született 1007-ben. Nevét édesanyja nagybátyjától örökölte, Szent Henrik német császártól, aki valószínűleg keresztapja is volt Imrének.

Mivel a trón várományosa Ottó nevű bátyja volt, Imrét egyházi életre készítették fel. Szent Gellért tanította latinra, szónoklattanra és filozófiára. Imre kiváló tanuló volt. A latin nyelvet nagyon hamar megtanulta, de Szent István udvarában módja volt találkozni a kor szent és tudós embereivel, akik a kibontakozó magyar egyház születésénél segítettek. Imre sokat imádkozott, vezeklő övet viselt, keveset aludt. Éjszaka is rendszeresen imádkozott, sokszor csendes templomokban bújt meg zavartalanul imádkozni.

Egy ilyen éjszakai imán kapta azt az isteni indítást, hogy örökös szüzességre fogadalmat tegyen. Meghalt azonban bátyja, és ő lett a trónörökös. Ezután a kormányzáshoz szükséges politikai és gyakorlati ismeretek elsajátításán fáradozott, neveléséről atyja gondoskodott. Az udvar lehetőséget adott, hogy a szentéletű papok mellett a kor legjelentősebb politikai tényezőivel is találkozhasson. A kortársaival a lovagi ismereteket, katonai tudományokat tanulhatta meg. Komoly hadvezetési adottságait 1030-ban mutatta meg, amikor a győri csatát Imre vezette II. Konrád német császár ellen, mégpedig olyan eredményesen, hogy a békeszerződés a Lajta és Fischa folyók között visszacsatolta Magyarországhoz.

Allami érdekből házasságot kötött a lengyel király lányával, azonban a szüzességi fogadalom miatt megegyeztek egymással, hogy testvérként fognak együtt élni.

Az udvari élet sűrű programjaiban kitartóan részt vett, nem csak egyszerű protokoll rendezvényekben, hanem komoly fizikai igénybevételt és tudást igénylő elfoglaltságokban is. Szenvedélyesen vadászott, 1031-ben a koronázásra készülve is nagy vadászatot tartottak, itt azonban egy vaddisznó rontott rá és halálosan megsebesítette. Pár nap múlva 1031. szeptember 2-án meghalt. 1083-ban Szent László szorgalmazására szentté avatták.

Ma is példakép, a modern ideál: erős, következetes, szeretetreméltó, istenszerető és tiszta!

Endródi, ma is élő papjaink

P. Dinya Vince SVD verbita szerzetes, Kőszeg
Iványi László endródi plébános
Knapcsek Sándor c. esperes, üllési plébános
P. Dr. Sóczó Ferenc SchP. piarista tanár, Budapest
Szujó Antal nagyszénási plébános
P. Tímár Mihály SDB szalézi szerzetes, gyomai plébániai kormányzó
P. Ugrin Béla SJ jezsuita szerzetes, Kanada, nyugállományban
Dr. Varjú Imre kanonok, a budavári Mátyás templom plébánosa

Hunyaiak:

Fülöp Menyhért londoni magyar lelkész
Szurovecz Vince pápai káplán, esperes, békésszentandrás plébános

Valamelyik szülője endródi:

Dr. Dénes Zoltán ujjirazi plébános
Szabó László Budapest

1. Pochuch Imre

1717-1733-ig volt plébános. Életről szinte semmit se tudunk. Halála után az anyakönyvek minden más egyéb iratokkal együtt báró Harrucher uradalmi tisztje által Szarvasra, az uradalmi levéltárba átvitettek, ahol jelenleg is vannak.

2. Sztankovics János

1733-tól 1753-ig volt plébános. Nem tudni, honnan jött. Meghalt Endrődön, életének 46., itteni lelkész-ségének 20. évében, 1753. február 10-én.

Plébánossága idején, 1739-ben golyvás pestis járvány volt, sokan meghaltak. Ő is megbetegedett, de meggyógyult. Az ő idejétől kezdődnek az anyakönyvek.

3. Lapcsánszki György

1753 augusztus 8-tól 1761. április 12-ig volt Endrődön. Csatóczból (nem tudni, hol van ez a település) jött, hol két évig működött. Szláv nyelvű, de erősen tanul magyarul. Nyolc évi plébánossága után itt helyben meghalt 1761. április 12-én, a régi templomba temették. Az ő ideje alatt himnlőben sokan meghaltak 1759-ben.

1753-ban a régi kápolna megnagyobbítása befejeződött.

4. Negyelák György

1761. május 1-től 1764 június 1-ig volt Endrődön.

Előzőleg Micskén és Margittán volt. Három évi plébánossága után meghalt, és a régi templomba temették, 1764. júniusában.

Evenként öt alapítványi kis miséje volt.

1764. június 1-től október 14-ig P. Felix szerzetes volt a plébániai adminisztrátor.

5. Lányi Mihály

1764. október 14-től 1772. augusztus 5-ig volt Endrődön. Korábban Váncsodón volt plébános. 1772. augusztus 5-én a Körös folyóban fürdött, és belefulladt. A régi templomba temették, endródi plébánossága nyolcadik évében. Ő volt Endrődön az utolsó szakállas plébános.

6. Pálffy Sámuel

1772. október 17-től 1780. május 22-ig volt endródi plébános. Er-keserűből jött ide.

Nyolc évig volt itt plébános, meghalt 1780. május 22-én. A régi temető-

Endródi plébánosok

ben, a keresz-
t mellé temet-
ték. Az ő idejé-

ben szűnt meg a templomban a tót nyelv.

7. Barits Valentin

1780. július 28-tól 1785. január 15-ig volt Endródi plébános. Mezőtelegdi plébánosból lett endródi plébános.

Öt esztendeig szolgált itt, majd 1785. január 15-meghalt.

8. Bikály Péter

1785. május 1-től 1788. július 16-ig volt Endrődön. Püspöki titkárból lett plébános, csak három évig, mert életének 45. évében, 1788. július 16-án meghalt. A régi temetőben temették el.

9. Homonnai Zsigmond

1789. januártól 1796. szeptember 8-ig volt Endrődön. Belényesi plébános volt ezelőtt. Meghalt 1796. szeptember 8-án, életének 54., plébánosságának 8. évében.

10. Jánossy József

1796. november 1-től 1805. szeptember 26-ig volt Endrődön. Korábban Békésen lelkész. Kilenc évig fáradozatlanul dolgozott, szelűtésben meghalt Körösladányban 1805. szeptember 26-án, életének 55. évében. Ott lett eltemetve.

Alatta kezdett épülni a mostani nagytemplom 1798. évben, és halála után 1 évvel, 1806-ban be is fejezték.

Az ő idejében épült a jelenlegi plébánia is, 1801-től.

11. Csák Ferenc

1806. február 27-től 1816. augusztus 9-ig volt endródi plébános. Született Belfenyéren. Korábban belényesi plébános.

1816-ban nagyváradi kanonokká, és a papnevelő intézet igazgatójává nevezték ki.

Endródi működésén első évében lett befejezve az új templom. Elkészült a toronyóra, Szent Péter és Pál szobra (1807), valamint a 22 regiszteres nagy orgona (1809).

Az ő idejében, de a község költségén készült a templom előtti kőkereszt 1808-ban.

Ugyancsak az ő idejében történt a helybeli ugar és tanya földeknek újabb szerű felosztása.

12. Kricsfalusy Ferenc

Orosz szülőktől született Nagylétán. Papnövendék korában tért

át a latin rítusra. Pappá szentelése után a püspökségen protokollista és titkár. Később szentandrási, endrődi pap, majd innét lesz váradai kanonok és a papnevelő intézet igazgatója, majd kispap és debreceni plébános lett, ahol szelítés következtében váratlanul meghalt.

Plébánosi ideje alatt a régi templom anyagát eladták, és a befolyt pénzből két kövi szárazmalom és a plébánia udvarát körbevevő téglakerítés épült. Endrődön 1816-tól 1826-ig működött.

13. Lábos János

Jánoshidán született, Pest megyében. Vácon volt kispap, ott is lett pappá szentelve. Pályafutását a váci püspök irodájában kezdte, mint protokollista, majd káplán Kecskeméten, Csongrádon, Félegyházán és Mindszenten. Plébánoshelyettes Nógrád vármegyében, palotai lelkész, majd csépai plébános és alesperes Heves vármegyében. Cséparól nagyváradi titkár lett, majd ezután béli plébános. Innen került Endrődre 1825-ben, és itt volt 1840-ig. Esperes, és a nemzeti iskolák felügyelője.

Két új káplánszobát épít. 1840. október 31-én idős korára Cséparól vonult vissza, ahol 1841. október 20-án, életének 64. évében elhunyt.

14. Huzly Károly

Nagyváradon született, Pesten végzte teológiai tanulmányait. Pappá szentelése után a püspöki hivatalban protokollista, szentszéki jegyző, megyei levéltáros, szertartó, titkár, hat évig.

1829-től szarvasi lelkész. Később szentszéki ülnök 1840 októberétől endrődi plébános, majd 1841. decemberétől váradai címzetes kanonok.

1841. tavaszán megújítja a plébániát és a hozzá tartozó épületeket, és befejezi a leányiskolát.

1843-ban a templombelső felújítja.

Indítványozza a Kálvária felállítását. A megrepedt harmadik harangot saját költségen újráteti.

Nagyváradi valóságos kanonok lesz, és 1852-ben debreceni kispap lesz.

Szabad idejében vadászott. Papársait nagyon szerette. A protestánsok is szerették, temetésén is megjelentek, mely 1887. márciusában volt.

15. Schiefner Ede

Pesten született 1821-ben. Egerben tanult. Nagyváradi egyházmegyes lett Gyulán volt szárazkáplán. 1844-ben pappá szentelik, majd Gyulán német káplán.

Ezután endrődi plébános lett. Erdemei miatt 1879-ben címzetes prépost lesz.

Saját költségén ő építeti a gymavégyi iskolát, mely sokáig viseli a nevét.

1885-ben a Ferenc József rend lovagjává nevezték ki.

1888-ban ígéretet tett, hogy 5000 Ft-ot ad apácázárda építésre.

1889-ben valóságos kanonok lesz Nagyváradon.

16. Dobos Lajos

1847. október 26-án született Nagyváradon, itt végezte tanulmányait. Segédlelkész volt Belényesben, majd Szarvason, végül Várad-Olasziban működött. 1881-ben körösladányi plébános lett.

1889. május elsőjétől lesz Endrődön plébános. Víg, kedves, előzékeny ember. Alatta épült meg a Szarvasvégyben két iskola.

1889. júliusától esperes. Valami betegség gyötörhette, mert ezt írják róla: „Szenvedése nem tartott soká. Isten tudja hogyan, 1889. szeptember 9-én fegyver okozta halálát. Isten legyen irgalmas lelkének. Akik ismerték, azok tudják, hogy mit és kit veszített benne az egyházmegye.

Bedák Mátyás helyettes lelkész követte őt.

17. Grócz Béla

1843. január 1-én Pusztá-keresztúron Torontál megyében született. Iskoláit Nagyváradon végezte. Pappá szentelték 1865. július 15-én – a püspök betegeskedése miatt Vácott.

Először káplánként került Endrődre, három hónapig. Megkedvelték népies beszéde miatt. Endrődről Nagyváradra, majd onnan Gyulára ment káplánnak.. 1874-től csorvási plébános.

1889-ben került Endrődre plébánosnak. Esperesi kinevezést is kap.

1900-ban tagja lett a váradai káptalannak, ahol 1918-ban mint nagyprépost, püspöki helynök halt meg.

18. Zelinka János

1847 február 4-én született Trencsénben. 1868. július 7-én szentelték pappá. Szarvason lett káplán, majd 1872-ben Szent József intézeti tanulmányi felügyelő, 1877. Orsolyák káplánja Váradon. 1882. Szentjób plébánosa. 1886. margittai kerület esperese. 1900-tól endrődi plébános. 1912. c. apát és az endrődi kerület esperese. 1923. váradai székesgyházi kanonok. 1926. pápai prelátus. 1928. gyémántmisés. Lazaristáknak kápolnát és rendházat épített Váradon. Váradon halt meg.

19. Csernus Mihály

1888. szeptember 20-án született Csanádapácán. Hentes-kocsmáros fia volt. Polgári iskoláit Orosházán végezte. A váradai kispapi évek után 1911. június 29-én pappá szentelték. Káplán volt: Endrődön, Szilágysomlyón; Orosházán, Békéscsabán, Debrecenben, Gyulán. 1922-ben Endrődön plébániai adminisztrátor, majd 1923-tól plébános. 1924-ben c. apát.

1920-tól országgyűlési képviselő, 1939-ben kormány főtanácsos. Zene-szerző Apáczai István álneven, iskola-építő, újságszerkesztő.

1944-ben a front elől Budapestre távozik, majd 1946-tól Derecskén plébános. 1973-ban hal meg 85 évesen. Csanádapácán temették el.

20. Libor István

1900. június 30-án született Szentetornyan. Teológiai tanulmányait Esztergomban végezte. 1924. június 22-én lett pappá szentelve. Hitoktató lett Orosházán, nyolc évig. 1932-től gádoros plébános.

1947-ben foglalta el a plébániát, Pintér László helynök kinevezési okmánya alapján. Endrődön öt évig szolgált. Szerény, buzgó, nemeslelkű pap, tevékeny lelképásztor volt.

1952-ben Révész István bucsai lelkészrel helyet cseréltek. Bucsán hamarosan beteg lett, visszajött Endrődre lakni. 1955-ben halt meg életének 55., papságának 31. évében.

21. Révész István

Baján született 1909. augusztus 13-án.

Szolgálati helyei: Nagyszénás, Debrecen, Orosháza, Endrőd, Mezőberény, Csorvás – káplán; Gyula József-Szanatórium, lelkész, Békésszentandrás kiséítő lelkész,

Bucsá plébános. 1955-től püspöki tanácsos, 1962-től c. apát.

Kifestette az endrődi templomot.

1966-ban elnyerte a debreceni Szent Anna plébániát.

Meghalt 1983-ban Baján.

22. Mátai-Tóth József

1912. november 4-én született Barbacson (Sopron megye). Apja földműves-kocsmáros. Polgári iskolát Csornán végezte, egy évet kereskedelmi középiskolában Pestsashalmon járt. Gimnáziumba Nyergesújfaluban, a szaléziakhoz járt. A gimnázium felső osztályait Kalocsán a jezsuitáknál és Esztergomban a bencéséknél végezte. Teológiát Szegeden a jesuitáknál végezte, ott szentelte pappá Dr. mór Glattfelder Gyula csanádi püspök a nagyváradi egyházmegye címére. 1939-41-ben káplán Hosszúpályiban, majd Békéscsámonban helyi lelkész, ahova hármas feladattal küldi a főpásztor, Dr. Linedenberger János apostoli kormányzó: plébánia építés, templom építés, hitélet előmozdítása..

Ezután káplán Békéscsabán, Nagyvárad-Olasziban.

1945-46 között lelkész Komádiban, 1946-54 között Békéscsámonban.

1954-66 között plébános Orosházán. 1955-66 között orosházi kerületi esperes, 1960-tól szalóczi monostori c. apát.

1966-tól endrődi plébános, 1971-ben Békéscsabára kerül. 1980-ban halt meg.

23. Marosvári Pál

1917. június 3-án Jobbágyiban született. Teológiai tanulmányait 1936-41 között Szegeden végezte.

Allomáshelyei: 1941-1942-ben Hosszúpályiban káplán, 1942-43-ban Újki gyoson. 1943-48 között endrődi káplán., 1948-52 között Debrecen Szent Anna plébánián.

1952-57 között lelkész Biharkeresztesen. 1957-60 között a váci egyházmegye szolgálatában állt. 1960-66 között békéscsabai káplán.

Plébános: 1966-1971. Újírás, 1971-1977. Endrőd, 1977-1981 Szeghalmon. 1978-tól kerületi esperes. 1981-ben hal meg, szülőfalujában, Jobbágyiban nyugszik.

24. Timár Mihály

1931. október 4-én Endrődön született. Volt szalézi novícius, a szerzetesrendek feloszlása után 1953-58 között Szegeden végezte teológiai tanulmányait. 1958. június 18-án Szegeden szentelték pappá.

Allomáshelyei: Káplán 1958-60 között Gyomán, 1960-62. Gyulán, 1962-63. Debrecen Szent Anna plébánián, 1963-64-ben Békésen.

Plébánoshelyettes 1964-66 között Vésztőn.

Plébános: 1966-1971. Bucsá, 1971-77 Szeghalmon.

1977. március 31-től Endrődön. Idekerülve azonnal nekilát a romos plébánia felújításához, mely több évet vett igénybe. Igen jó szervező képességű. Gondja volt a temetők tisztartására is, melyet társadalmi munka megszervezésével oldott meg.

1980-tól püspöki tanácsos, esperes.

1982. decemberében Debrecen Szent Anna plébániára kerül. Itt prépost kinevezést kap. Felújította a templom külsejét.

Következő helye Berettyóújfalun. 1989-ben visszatér a szalézi rendbe, és Orosházán, Budapestén, Szombathelyen, és ismét Budapestén tevékenykedik, mint szerzetes.

2004. augusztusától gyomai plébániai kormányzó.

25. Réthy István

1931. december 25-én született Nagyváradon.

Középiskoláit Közegen kezdte, majd a világháború után Budapesten folytatta. Teológiai tanulmányait Budapesten kezdte, majd katonai szolgálat után 1956-tól Szegeden folytatta.

1960-ban Halmvas Endre püspök szentelte pappá.

Kápláni helyei: Kondoros, Debrecen Szent Anna Plébánia, majd Gyula és Szarvas, majd Békéscsabán 4 évig. 1971-től Debrecen Szent László plébánia, 1972-től Debrecen Szent Anna Plébánián káplán, és a Svetits Gimnáziumban hittanár, 1982-ben néhány hónapig plébánoshelyettes.

1982-től Endrődön plébános. Itt megcsináltatta az új liturgikus teret.

1989-től Békéscsaba Erzsébet helyre távozik, majd 1990-tól Gyulán, 1994-től Szarvason plébános.

1980-tól püspöki tanácsos, 1986-tól Bihartordai Szent Imréről nevezett c. apát.

26. Iványi László

1957. július 29-én született Endrődön. Általános iskoláit Endrődön, a gimnáziumot Gyomán, majd a teológiát Szegeden végezte. Dr. Udvardy József püspök úr szentelte pappá Szegeden, 1980. június 14-én.

1980-82 között Asotthalmon, majd 1982-84 között Debrecenben, a Szent Anna Plébánián káplán. 1984-89-ig plébános Hosszúpályiban, 1989-től pedig Endrődön. 1996-tól Hunya is hozzá tartozik, és 1997-99 között oldallagosan Dévaványa Körösladány Ecségfalva is

Lelkipásztori szolgálata mellett felújította létavétes kápolnát, a hosszúpályi templom belsejét, az endrődi templomot kívülől. Iskolaalapító, 1994-95 között a gyomaendrődi Szent Gellért Katolikus Általános Iskola felépíti és elindítja. 1999-ben tűzvész következtében leégett a hunyai templomot újjáépíti, mely 2000-ben el is készül. 2001-ben indul a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola tornatermek építése, ebben is közreműködik. 2002-ben az endrődi templomtetőt felújítja, 2003-ban az endrődi plébániát. 2004-ben felépíti a hunyai plébániát.

A Városunk c. újságnak kezdettől fogva munkatársa, az egyházi oldal összeállítója, valamint technikai munkatárs. Az internetes változat is az ő munkája.

Az esperesi kerület hitoktatási felügyelője.

2003. október 7-én a Templomos Lovagrend tiszteletbeli lovaggá fogadja, és a Lovagrend Tiszántúli Komtúrja elnöke lesz.

Évek óta részt vesz az önkormányzat Humánpolitikai Bizottságának munkájában, valamint a Békés Megye Szociális Közalapítványa, és más kura-tóriumnak is tagja.

Gyomaendrőd Város Képviselőtestülete 2004. október 23-án Gyomaendrődért Emlékplakett kitüntetésben részesíti.

Szeretettel ajánlja e sorokat:
Iványi László plébános

„Amit Isten egybekötött...”

Október 23-án **Réthfalvi Gábor** és **Iványi Gabriella** tett hűségesköt Isten és ember előtt, a hunyai templomban.

Közös életüket kísérelje Isten áldása, és az egymás iránt érzett szeretet, megbecsülés, hűség.

Kalmár Imre és **Torma Ella** október 30-án, Hunyán ünnepelték 50. házassági évfordulójukat, és kaptak áldást ez alkalmából a templomban.

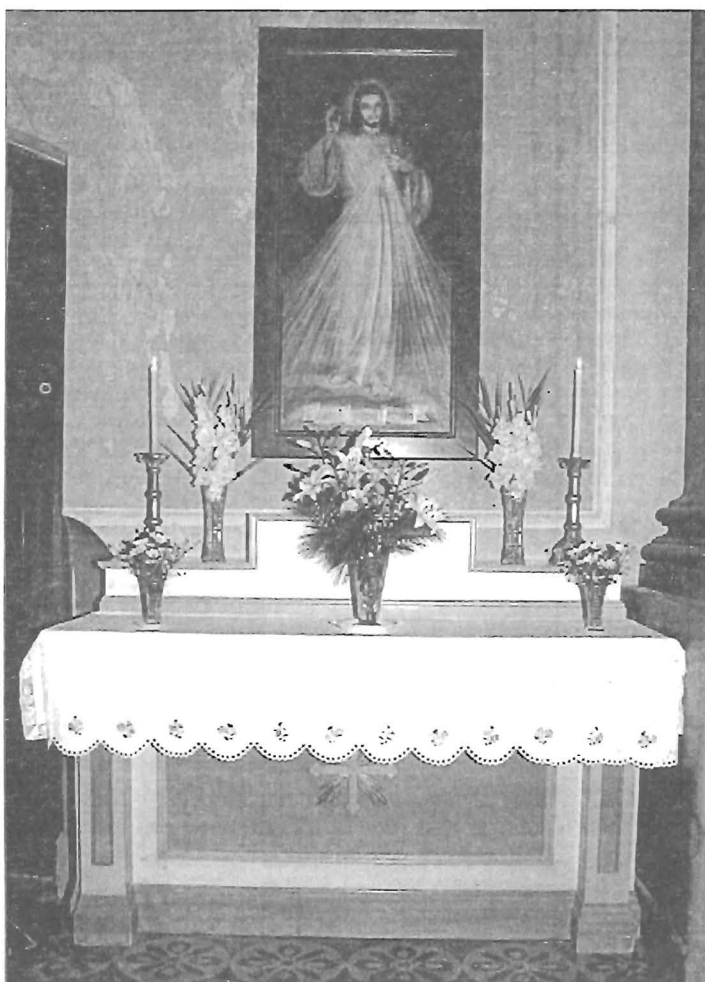
Adjon Isten nekik további hosszú, szép életet!

A 200 éves endrői búcsú tiszteletére elkészült a templom végleges éjszakai díszvilágítása is. Tavasszal már rövid ideig, ideiglenesen ki volt világítva, próbaként. Köszönet érte a városnak.

Híveink társadalmi munkában befestették a templomkerítést. Isten fizesse meg fáradaimaikat!

A templom világítása is korszerűsödött, ezért is köszönet az adakozóknak.

Október 24-én, ünnepélyes keretek között megáldatott az endrői templomban, a 200. évforduló tiszteletére az Irgalmas Jézus képe, mely Krakkóból érkezett Császárné Gyuricza Éva adományaként, az eredetinek jegyzett, hiteles másolata.

Október 16-án, a gyomai temetőben Szurovecz Vince esperes Timár Mihály gyomai plébániai kormányzó, Petrovszki György kondorosi, és Iványi László endrői plébánosok jelenlétében megáldotta Mag Lajos elhunyt gyomai plébános atya új síremlékét. Eljöttek a vidéki rokonok, valamint a gyomai és hunyai hívek is.

Szentek élete

Az oldalt szerkeszti: Sőrző Géza

Tours-i Szent Márton

ünnepe: november 11.

A császár katonája volt, de Krisztus katonája akart lenni, ezért ő szolgálta ki saját szolgáját és a koldusban is meglátta Krisztust.

Szent Márton a nagy római üldözés után a pannóniai Savárián született, 316-ban. Apja a császári haderő tribunusa, még pogány volt. De a légióban és a veteránok között már sok keresztény volt. Márton így ismerhette meg még gyermekkorában a keresztény tanítás elemeit. A serdülő ifjú mélyen átélhette a keresztény élményeket, mert 15 éves korában Katekumennek jelentkezett. Nem sokkal később mégis katona

lett, és lovasistként szolgált a galliai Amiens városában. A régi írások szerint katonatársai dicsérték nagy szerénységéért és tiszta életéért.

Legendája elmondja azt is, hogy egy téli estén egy koldust látott az útszélen. Megállt. Leszállt a lováról, kettévágta katonaköpenyét, és betakarta vele a koldust. Éjszaka megjelent álmában Krisztus, vállán az ő fél köpenyével és füle hallatára így szólt az őt körülvevő angyalokhoz: „Márton a hitjelölt öltöztetett engem ebbe a köpenybe.” 334-ben megkeresztelkedett, és beadta lemondását. Akkoriban ez igen sok akadályba ütközött, magától a császártól kellett kérnie az elbocsátást.

Mint aki le akarja vetközni eddigi egész életét, remete magányba vonult. Azután Hilarius püspök környezetében tűnik föl. Itt készült fel a későbbi hivatására. Pappá szentelték. Visszatért szüleihez is, az édesanyját sikerült megkeresztelnie, és a lakosság körében is sok hívet szerzett. Zavaros idők jártak akkoriban! Az ariánusok terjesztették tanításukat. Szembe került velük, de kitért a csatározás elől. Visszatért Milánóba. Azonban ott is ugyanez a helyzet fogadta. Egyetlen megoldásnak tűnt számára, hogy egy kopár szigetre húzódjék néhány barátjával. Imádkozott, elmélkedett, és meglelte nyugalmaát.

Mikor híret vette, hogy Hilarius is visszatérhetett számkitetéséből, ő is megtelepedett ennek közelében. A város mel-

lett épített magának egy remetecellát. Egyre többen követték példáját, és lassanként szerzetesközösséggé alakultak. Szeretetteljes egyéniségének hamarosan híre terjedt. Határozott, célratörő, tiszta keresztény lelkiülete példa lett az egyszerű hívek között. Nem csoda, hogy 371-ben már püspököknek választották. A klerikusok tiltakoztak ez ellen, mert szegényes külseje, aszkéta életmódja ellenszenves volt előttük. A döntésen azonban nem változtattak.

Ettől kezdve nyájának szerető és hűséges pásztora lett. Állandóan vizitációs úton volt egyházmegyéjében. Prédikált törődött a szegényekkel, gondozta a testi-lelki elesetteket. Minden cselekedetével békét akart teremteni. Hamarosan számos legenda vette körül személyét: csodálatos gyógyítások, ördögűzésről, sőt még halott feltámasztásról is beszéltek.

Szigorú tudott lenni, amikor a hit tisztasága forgott kockán. Ellenkezés is kísérte életét. A kényelmes élethez, hatalomhoz ragaszkodók szemében ugyanis botrányosnak tűnt, hogy püspök létére vezeklő életet élt. Márton 397. november 8-án hunyt el egy lelkipásztori úton. Halála után a nép szentként kezdte tisztelni. Mindmáig sokféle népszokás őrzi emlékét. Márton napja a gazdasági év zárása, a munkaszünetek ekkor jártak le és a piaci napoknak is vége. A karácsonyi idő és advent előtt az utolsó ünnepi étkezés a Márton-napi lüdvés volt. A Márton-napi lüd keresztcsontjából a téli időjárásra következtettek. Aki Magyarországon, Márton éjszakáján álmodik boldog lesz.

Dél-Franciaországban a gyermekek lámpással járkálják a falu utcáit Márton-napon. Énekelve dicsérik a római katonából lett kegyes püspököt. Úgy emlékeznek meg róla, mint az irgalmas samaritánusról, a példaadó pásztorról. A püspöki szeretet szentje. A Tours-i sírja a középkor egyik legismertebb zarándok helye. Magyarországon is eleven hagyománya van. Az ő tiszteletére épült az első kolostor: Szent Márton hegyén, a mai Pannonhalmán. Ereklényinek egy részét a szombathelyi székesegyházban helyezték el 1913-ban. Különös jelenetekként találkoznak vele: Márton püspökként a koldusnak adományozza a köpenyét. Lovas katonaként karddal megosztja köpenyét, Mártonnak álmában megjelenik Jézus. Szent Márton a katonák, lovasok, kovácsok, koldusok védőszentje is.

„Merre futsz, hátrálsz? Elrejtőzni nem tudsz!
Messze száll híre koszorús erénynek!
Száz család fénylőn hirdet, s emel, Márton,
Pásztori tisztre.

Nem pompáz gögben, sem arany színekben,
Hordja, mint régen, egyszerű ruháját,
Arcán, külsején csak erénye fénylik,
Szép ragyogásban.”

(Részlet a magyar bencések által imádkozott Brevarium Maurinum, Szent Márton-napi himnusz fordításából.)

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszereket.

Corvo bianco
Cipőipari Bt.

MAGÁNVÁMRÁKTÁR

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

Endrőd néprajza

Rendezte: Szonda István

András-napi disznótör az endrődi tanyákon, a XX. Század elején

A hagyományos paraszti világban a disznóvágások kezdő napja november 30-án, Disznóölő Szent András napján kezdődött és egészen farsang végéig folytak. A disznótör nagy családi esemény volt, hiszen az egész évben hízalt jószág nagysága és kiadósága jelentette a családnak a következő évi szalonna, zsír, füstölt hús (oldal, sonka, kolbász) mennyiségét. Ettől függött, lesz-e elegendő zsír a főzéshez és elegendő szalonna az aratáshoz. A nagyobb tehetősebb gazdák több hízót vágtak ebben az időszakban. A legnagyobb értéknek tartott rész a szalonna volt, mivel ez fizetőeszközként szerepelt a béresek, napszámosok, részes aratók bérében. Dicsekedett is a gazda, ha jó vastag szalonnája volt a disznónak. A szalonna vastagságát aszerint határozták meg, hogy hány ujnyi vastag.

Az endrődi tanyavilág hangos volt az András-napi disznók sivalkodásától. A nagy eseményen nemcsak a család, hanem a szomszédok is részt vettek. Már jó előre megbeszélték, hogy ki mikor tartja a disznótört. András naptól a farsang végéig az endrődi tanyák lakói, szinte minden héten disznótörbe jártak. Nagy szegény és a harag jele volt, ha valakit nem hívtak meg a disznótörbe, de ugyanakkor a békülés helyszíne is volt hasonlóan a többi családi ünnephez. Disznóölés napján már jó korán gyülekeztek a férfiak és fiatal legények, hogy egy kupica pálinka (bátorságnövelő) elfogyasztása után lefogják és leöljék a kiszemelt állatot.

A böllér általában, a család valamely tapasztalt, idősebb férfi tagja volt, aki gyakorlatot szerezve könnyen a megfelelő helyre tudta a döfni a kést; az állat így nem szenvedett sokáig és a vére is szépen lefolyt. A disznóölés alkalmas volt a fiatalok tanítására, ezért ha új férfi (vő) került a családba, vagy a házigazda fia már legénysorba lépett, az ő feladatává tették a szúrás. A vérszedő tálat apró fiúcska tartotta, azért, hogy hadd szokja és lássa ő is, hogyan kell a disznóölést elvégezni. Miután az állat kilehelte a „párját”, a férfiak a „nagy ijedtségre” újra leengedtek a torkukon egy kis pálinkát. A disznóvágáskor, ha volt rá lehetőség, tiszta szilvapálinkát ittak, a gazda saját szedését.

Mire a férfiak kiértek a jószághoz, már égett a kis tűz a szalmás pörköléshez. A kis tűz életben tartása a nagyobb gyerek feladata volt. A leölt jószágot beborították szalmával és a kis tűzből tüzet víve meggyújtották a szalmát. A hirtelen ellobbanó szalmatűz gyorsan leégette a hideg időben megnőtt vastag sörtét. Ezután következett a lassabb, időigényesebb pörkölés. Ilyenkor a kistüzből a

perzselő villával vettek egy kevés égő szalmát és egyenként megpörkölték a lábakat, a füle és farka tövét. A XX. Század elején már megjelentek a tekerős pörkölők is, párosan a szalmás pörköléssel, eszerint a nagyobb sörtéket szalmával perzselték le és a lábakat, valamint a kényesebb részeket a tekerős pörkölővel.

A megpörkölt hízót langyos vízzel leöntötték, hogy puhuljon a bőre, majd a jószágot kaparó késsel megkaparták, és vízzel tisztára mosták.

A hagyományos bontást a lábak kivágása után, az endrődi részeken a hátáról kezdték, karajra bontották. A bontáshoz kést és bárdot használtak. Így részeire szedve vitték be a disznót arra a helyre, ahol a feldolgozást végezték. A disznóöléskor is jól elkülönültek a női és férfi munkák. A disznó leölése, feldarabolása és feldolgozása a férfiak feladata volt.

A bélkaparás, bélmosás, az üst fűtése és a belső részek megfőzése, illetve a reggeli, ebéd és vacsora elkészítése a nők feladata volt.

Amikor a „disznóságokat” behordták, megreggeliztek. A reggeli hagymás vérsóval, borssal ízesítve, egyesek erős paprikával megszórva fogyasztották. A reggelihez fűszeres, forralt bort ittak.

A reggeli után folytatódik a munka. A férfiak leválasztják a húsról a szalonnát, megcsinosítják a füstölésre kerülő húsokat. Mindig hagytak egy nagy sonkát húsvétra, általában az egyik hátsó lábát kanyarították ki. Ennek a neve volt a húsvéti sonka. A szalonnát (oldal) a lehető legnagyobb méretbe kanyarították ki. A hasaalját abált szalonnának megfőzték, esetleg a zsírsütéskor „pörccnek” megsütötték.

A fejből és némi húsból készítették a disznósajtot, meiyet préselés után felfüstöltek.

Ebben az időszakban a hagyományt tartó tanyákon nem darálták a húst a kolbászhoz és a hurkához, hanem bárdal vágták apróra.

Jellemző volt ezen a vidéken, hogy sokféle hurkát tölthettek. Nemcsak a betöltendő töltelék mások: véres, májas, kásás hurka. A szerint is megkülönböztették, hogy vastag bélbe, vékonybélbe vagy hártába tölthették.

A nap fő eseménye a vacsora volt, ahol azok

is részt vettek, akik esetleg a disznóölési munkákban nem segítettek.

Az ünnepi vacsora a ház nagyszobájában volt, ahol előtte kipakolták a bútorokat és középre felállították a kecskelábú asztalokat. Az asztalok mellé lócaikat helyezték. Ekkorra már jó meleg volt a házban a kemence nemcsak megfőzte, megsütötte a toros ételeket, hanem jól befűtötte a szobát.

A vacsora első fogása az orja leves volt, melyet úgy fogyasztottak, hogy a tányérba először friss vöröshagyma karikákat szeltek, esetenként kenyeret, és erre szedték rá a forró levest.

A levesbe tésztát nem főztek.

A Második fogás a toros káposzta (töltött káposzta), mely nagy hasáb, savanyú káposzta levélbe csomagolt fűszerezett kásahús volt. Mellette bőrös, zsíros húsokat is belefőztek.

A toroskáposzta a kemencében főtt, nagy vászonfazékban. A káposzta mellé tolták sülni, a vacsora harmadik fogását a tepsiben sült hurkát, kolbászt és pecsenyét.

A tor napján sülték a kemencében a különféle kelt tészták is.

Reggel legkorábban pogácsa, majd lekváros kifli, kalács és a vacsoránál fogyasztott hájas kifli.

A mulatságok reggelig eltartottak dalolással, táncokkal és sok vidámsággal.

A disznótörös házaknál, gyakran megjelentek a falu fiataljaiból kikerülő „kántálók” és „maskarások”.

Kántálók énekelték

(Heves és Nógrád megyében ezt a szöveget):

„Megdöglött-e az a disznó, akit megöltek?
Maradt-e a hurkájából, adjanak egyet!
Mer már holnap nagyobb lesz, a maradék nem jó lesz.
Arra kérem jószágukat, adjanak egyet!
Aki aztat hizlalta, kövér legyen a karja,
Hogy a dézsát esztendőre jobban bírassa.”
(Kerényi Gy. 1982.)

„Áldja meg az Isten e háznak gazdáját,
Töltse meg az Isten minden csűrét, kamráját!
(Ha nem kaptak, ezt mondták)
Áldja meg az Isten e háznak gazdáját,
Töltse be az Isten tetűvel, bolhával!”

(A következőt Endrődön is mondták)

„Látom az ablakon,
Málé az asztalon.
Nem kell nekem málé,
Legyen a gazdáé!
Kell nekem rétes,
Az is legyen mézes,
Hosszú nagy szál kolbász,
Vastag sült hurka,
Jó darab szalonna.”

(Elmondásokból összeállította: Szonda István)

HÉZSÓ FERENC kiállítása

Gyomaendrődön Hézsó Ferenc személyében a hőmezővásárhelyi művészetnek már a harmadik jeles képviselőjével találkozhat a közönség. Az október 18-án megnyílt tárlat november 19-ig látogatható a Városi Képtárban.

A művészt és alkotásait Kapu Pál, nyugalmazott tanár ajánlotta az érdeklődők figyelmébe.

Nem ismeretlen tehát a gyomaendrődiek előtt a vásárhelyi művészet múltja, s talán jelene sem. A Városi Képtárban 1998-ban rendezett Kohán–Corini közös kiállítás és az 1999-ben a MNG-től tartós letétbe a Képtárba került Pásztor János szobor kapcsán e lap hasábjain is bőséges ismertetés jelent meg az Ady által „paraszt Párizsnak” nevezett város művészetéről. A két kiállítás ürügyén, mint a Képtár akkori vezetőjének nekem is alkalmam volt elmélyülni e gazdag hagyományban.

Végigtekintve a Gyomaendrődön kiállított kis és közepes méretű olaj, tempera és akvarell Hézsóképeken, elgondolkozhatunk azon, hogy a lokálpatrióta, felelős művészi habituson túl mi köti még ezt a modern művészt és alkotásait a vásárhelyi tradícióhoz? Hogyan kapcsolódik nemzedektársai, Németh József, Szalay Ferenc, Szurcsik József és a többiek „új realizmusához”, hiszen a skatulya, a közös gyűjtőnév ellenére mindnyájan más-más egyéniségek. De sok minden belefér akár egyetlen életműbe is. Hézsó Ferenc most látható képei az elmúlt másfél évtized terméséből válogatottak. Nem monumentális igényűek, nehéz lenne őket elképzelni hatalmas gobelinekként vagy pannóként. A róla fellelt írások pedig éppen „dekoratív, erős színezésű, nagy méretű” képeit méltatják elsősorban. A vásárhelyi hagyományhoz már csak témájuk és éppen meg meglévő figurálisuk köti ezeket az alkotásokat. Az apró képeket távolról szemlélve már csak színeket, formákat, operatörhöz méltó, merész képsík kivágatokat látunk. A figurák, a kép epikus tartalma elveszti jelentőségét is. Nem festészet ez, mint a nagy elbeszélő elődöké. Ugyanazok a problémák foglalkoztatják őt is, mint neovangardé és postmodern kortársait. Mégis megőrzi valami naív bájít síkban tartott, a gyermekrajzok esetlenségét idéző csendéletein, a zöld háttér előtt tarka foltként álldogáló bumfordi bocikáin, tanya képein.

A képek egy másik csoportja szimbolikus jelentéssel bír. Ilyen a stilizált varjakat és galambokat ábrázoló kép-pár. A „Faágak” a „Hátsó kapu” és több más kép, de ahogy Kapu tanár úr óva intett minden belemagyarázástól, inkább nem kockáztatjuk meg az Arany János-i epés megjegyzést: „Gondolta a fene!” Ki-ki értelmezze a saját ízlése szerint, de legfőképp csak gyönyörködjön benne, mert ha el lehetne szóval mondani, amit csak festeni lehet, nem születnének képek.

A tetszés, nem tetszés szubjektív dolog. Nekem is megvannak a magam kedvencei ezen a kiállításon. A nagyobb terem fő falán elhelyezett éjszakai kép szürke marhákkal, amelyen az állatok szarvának és hátának lágy ívei fogják közre a sötétkék eget, s annak kéksége tükröződik az állatok hátán, majd lágyan megy át a kék árnyalataiból szürkébe a Hold sugarainál. Másik kedvencem a „Feljáró” című alkotás sajátos nézőpontjával, két felfelé szélesedő trapéz közé szorított párhuzamos sráfiával és zöldessárga tónusával. Kedvencem még a Nagy Istvánt idéző kép-pár: a „Tokaji szőlőhegyek” és a „Körakás a szőlőben”. A motívum, a szerkezetesség a nagy elődre emlékeztet, akit mind az alföldi, mind az avantgarde szentendrei festészet magáénak érzett, de Hézsónál a merev szerkezetet élénk, derűs színekkel oldja, és a könnyed, laza, ritkás színteljes álló akvarell egészen más, vidám hangulatot ér el. Hagyomány és modernitás ezeken a képeken olvad teljes egységbe, s ezt a szemléletet és művészi, szakmai tisztességet Hézsó tanár úr bizton továbbadja a vásárhelyi művészt újabb nemzedékének, akiknek jelentkezését kíváncsian várjuk.

Bula Teréz

MAGYAR KATOLIKUS PÜSPÖKI KONFERENCIA TITKÁRSÁGA

Hogyan érinti az Egyházat a 2005. évi költségvetés?

Kevesebbet ér az egyházi iskolába járó gyermek, mint önkormányzati iskolába járó társa? Az egyházi iskolákba járó gyermekeket és az egyházi intézmények pedagógusain, ápolónőin és orvosain akar spórolni a kormány? Újra nemzetközi megállapodást és magyar törvényeket is sértő költségvetési törvénytervezet a Parlament előtt? - ezekről a témákról tartott *Veres András* püspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia titkára rendkívüli sajtótájékoztatót csütörtökön délelőtt Budapesten.

Amint arról már a média tudósított, a 2005. évi költségvetési törvény tervezete a jogbiztonság elvét figyelmen kívül hagyva iskolaev közben, január 1-jétől csökkenti a kisebb létszámú önkormányzati oktatási intézmények diákjainak normatív támogatását.

A költségvetési törvény Országgyűlés elé beterjesztett tervezetével azonban a kormány a jogbiztonság mellett az esélyegyenlőséget, a hatályos törvényeket és a Vatikánnal kötött nemzetközi szerződést is felrúgja, amikor az egyházi iskolába járó gyermekeket 2005. január 1-jétől a költségvetési törvényben megállapított normatívák bizonyos köréből kizárja és az előző évektől eltérően az önkormányzati fenntartóval azonos szintű egyházi kiegészítő támogatást sem biztosítja. Ezzel az egyházi iskolák diákjait másodrendű állampolgárrá degradálja.

Az egyházi iskola akkor sem kapja meg az óvodai és általános iskolai kiegészítő támogatást, ha az iskola megfelel a létszámelőírásoknak. Ezzel az egyházi iskolába járó gyermek – iskolatípustól függően – 18-44 ezer forinttal kevesebb támogatást kap, mint az állami iskolába járó társa. Ha azonban például egy kistélepléről egy másik település egyházi iskolájába jár az a gyermek, akkor még a bejáró normatívát is megvonják tőle, így a gimnazista további 9800 Ft, az általános iskolai tanuló pedig 25 ezer Ft normatívától esik el.

Az egyházi iskolákban egy tanulóra jutó normatív állami támogatás a fentiek szerint összesen 43-69 ezer Ft-tal kevesebb, mint egy önkormányzati intézményben. Emellett a tervezet szerint csökken az egyházi kiegészítő támogatás összege is. Az egyházi iskolák így együttesen mintegy 20%-kal kevesebb támogatást kapnának 2005-ben, mint az ugyancsak alulfinanszírozott önkormányzati intézmények.

Iskolaév közben, január elsejétől megváltoztatnának ugyanis a költségvetési törvény az egyházi kiegészítő támogatás számítási módszerét is, egyaránt csökkentve annak alapját és összegét. Az egyházi iskolába járó gyermekek ezentúl nem kapnának az önkormányzati intézményekkel megegyező kiegészítő támogatást az ingyenes tankönyvellátáshoz, a napközbeni étkeztetéshez és a kollégiumokban biztosított szálláshoz.

Mint ismeretes, a költségvetési törvényben megtervezett normatíva mindössze az oktatási kiadások mintegy 55-60%-át fedezi, a kiadások további 40-45%-át az önkormányzatok a költségvetésből átengedett személyi jövedelemadóból és egyéb adóbevételekből fedezik. Mivel az egyházi intézmények szolgáltatásait is az adófizető polgárok veszik igénybe, ezért az egyházi iskolák kiegészítő támogatása nem könyöradomány, hanem a nekik járó jogos rész az állami költségvetésből. A hatályos törvények, alkotmánybírósi határozatok és a Vatikáni Megállapodás sze-

rint az egyházi kiegészítő támogatás biztosította azt, hogy az egyházi iskolákba járó diák nem kerüljön hátrányos helyzetbe, hanem ezt a kiegészítést az állami költségvetésből megkapja.

Az egyházi iskolák diákjainak negatív diszkriminációja azért is elfogadhatatlan, mivel ezen oktatási intézmények egyáltalán nem elitképzést folytatnak. Egyházi iskolák működnek ugyanis a leszakadó lakótelepeken és kistélepléseken is. Az ide járó gyermekek jelentős része nagycsaládból származik vagy hátrányos szociális körülmények között él. **Míg az önkormányzati intézményekben szociális helyzetűek miatt a diákok 18,5%-a szorul rá a kedvezményes étkeztetésre és az iskolai tankönyvtámogatásra, addig az egyházi iskolákban ez az arány 44%.**

Az egyházi iskolák diákjai mellett az egyházi oktatási, szociális, egészségügyi intézmények alkalmazottai is másodrendű állampolgárrá válnak a törvény módosítással. A jövőben számukra nem lesz kötelező a közalkalmazotti bérezés biztosítása, ennek megfelelően az eseti és tartós béremelés fedezetét sem kapják meg az állami költségvetésből. Ennek első jele volt, hogy már ebben az évben sem kaphatta meg az egyházi intézmény az állami, önkormányzati intézményeknek juttatott 1%-os kereset-kiegészítést.

E törvénytervezet elfogadása esetén az **egyházi szociális intézmények** szolgáltatásait igénylők és ezen intézmények alkalmazottai számára sem biztosított az egyenlő bánásmód. Őket is hátrányos helyzetbe hozza a költségvetési törvény annak ellenére, hogy az Alkotmánybíróság éppen ebben az évben semmisítette meg a szociális törvénynek a Vatikáni Megállapodásba ütköző diszkriminatív szabályait. De nincsenek jobb helyzetben a rendkívül nagy értékű **nemzeti örökségünket őrző egyházi könyvtárak és múzeumok** sem.

Az egyházi iskolák és egyéb egyházi intézmények – az önkormányzati intézményekhez hasonlóan – mindenki számára hozzáférhető közszolgálati tevékenységet végeznek, emellett a családi és társadalmi közösséget építő és megőrző értékeket közvetítenek. Másokért és önmagunkért való felelősségre, a személy és a tulajdon tiszteltetére nevelnek, amire a mai, sok tekintetben értékesített korunkban rendkívül nagy szükség van. Az egyházi közszolgálati intézményeknek, illetve ezek igénybe vevőinek és az ott dolgozóknak juttatott költségvetési támogatás tehát nem kegy, még csak nem is ajándék, hanem a minden magyar állampolgár számára ingyenesen, illetve kedvezményesen hozzáférhető állami szolgáltatás fedezete.

Amikor az egyházi intézmények támogatásának megvonásával a kormány ellehetetleníti az egyházi iskolák és más egyházi intézmények működését, esetleg intézményei bezárására kényszerítve az egyházakat, ezzel az állampolgárok szabad intézményválasztásának lehetőségét és az egyenlő bánásmódot való alkotmányos jogát is korlátozza. Mindezek miatt a Katolikus Egyház – a költségvetési törvény jelen formában történő elfogadása esetén – az Alkotmánybírósághoz fordul.

Budapest, 2004. október 21.

Dr. Veres András püspök,
az MKPK titkára

Az öreg vacser pap

Örömmel és szeretettel üdvözlök minden gyomaendrődi lakost és elszármazott testvéreinket!

Már az ószövetségi Bibliában fel-felbukkan a gondolat, hogy nincs maradandó városunk itt a Földön. De az újszövetségi Szentírásban is megtaláljuk ezt az örökérvényű igazságot: „nincsen itt maradandó hazánk.” (Zsid. Lev. 13, 14.)

Negyvenhat év alatt mint lelkipásztor, engedelmességből bejártam a fél országot. Küldetésem most is mindenekelőtt lelkipásztori vonatkozású. De bevallom „bűnömet”, hogy a gyomai plébániára kerülésemben benne van az én kezem is, az én emberi akarásom, óhajításom is. (Természetesen az illetékes előjáróim engedélyével és beleegyezésével).

Sok ismerős, rokon és jó barát így, vagy hasonlóképpen üdvözlök, amikor találkozunk: Ugye, haza húz a szíved? Mit tagadjam: igen. Petőfivel vallom: „Itt születtem én ezen a tájon...”. Ez emberi szempont; de csak emberi. Ha szerzetesi-lelkipásztori hivatásom legalsó lépcsőfokán állok is, abban az esetben sem szabad, hogy ilyen szempontok döntően befolyásoljanak ebben a lépésemben.

Akkor mi hozott ide? Végső fokon mi a mozgó rugója annak az óhajomnak, hogy Gyomán legyek római katolikus lelkipásztor?

Röviden az előzményekről:

Folyó év június 26-án részt vettem a hunyai lélekemelő búcsún. Jelen volt a jó Mag Lajos Plébános Atya is. (Nagy tisztelője voltam és vagyok). Az ünnepi szentmise előtt liturgikus ruhában jöttünk ki a sekrestyéből, hogy félig megkerülve a templomot, a főbejáraton belépve a templomon keresztül vonuljunk be a szentélybe. A sekrestye lépcsőjén lefelé jövet Lajos Atyánk kisség megbotlott és arccal a beton járdára zuhant volna, ha a mellette haladó kunszentmártoni plébános atya utána nem kap és karjánál fogva föl nem emeli. Ennek láttán megszántam Őt, de a gyomai római katolikus plébánia tagjait is, amiért – a nagy pap hiány miatt – ezt a jelentős létszámú lelki közösséget egy ilyen gyöngye fizikumú, megoperált szívú, idős lelkipásztor vezeti. Ugyanakkor megbízható forrásokból tudtam arról, hogy Mag Lajos Atyát foglalkoztatja a nyugállományba vonulás gondolata.

Közvetlenül ebéd után kértem Püspök Atyát, hogy néhány percre szíveskedjék fogadni. Készségesen igent mondott. Közöltem a Püspök Atyával, hogy ha idővel a gyomai plébánia megüresedik, szívesen eljönnék a gyomai plébániára lelkipásztornak, ha Ő is jónak látja. „Mihály, megtartva az egyházi Törvénykönyv előírásait, szívesen átveszlek egyházmegyémbé szolgálatra, s elképzelhető, hogy Gyomára kerülsz”, hangzott a rövid válasz.

Hogy ezt követően, hivatalosan mi zajlott a „kulisszák mögött”, azt nem tudhatom. De tény, hogy óhajom megvalósulásának időpontját a jó Lajos Atya tragikus halála előbbre hozta.

Püspök Atyánk kinevezése folytán, augusztus 16.-a óta a gyomai Jézus Szíve Plébánia vezetője vagyok; szerzetesi nyelven: plébániai kormányzó.

Hálás köszönetet mondok Püspök Atyának az előlegezett bizalomért. Úgyszintén Szurovecz Vince kerületi Esperes Úrnak, a plébánia átadását előkészítő, alapos, megfeszített munkájáért.

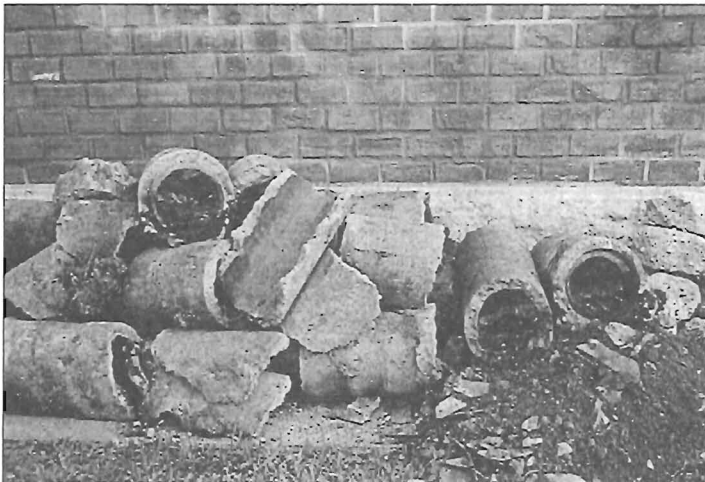
Sok katolikus hívem dicséretet és nagy-nagy köszönetet érdemel az átadás előtt végzett áldozatos munkáért és a szeretetteljes fogadtatásért. De civil vonalon is sok kellemes meglepetésben volt, van részem. Hogy csak két-három esetet említek: Jól esett megtapasztalnom azt a szívélyes testvéri légkört, amelyben Polgármestert Úr fogadott és biztosított arról, hogy pártfogólag és segítőkészséggel kezeli egyházközségünk

ügyeit. A Jegyző Úr együttérzése is biztatólag hatott rám. Folytathatnám azzal, hogy a Gyomaszolg Kft vezetője rendkívüli támogatásáról tett kézzelfogható tanúbizonyságot... Egyszóval ezek és sok más körülmény hozzájárul ahhoz, hogy ismét itthon érezzem magam.

Igen, de mi a földi otthon után az örök otthonba szeretnék eljutni. Ennek a nemes törekvésnek vagyok én hivatásszerű munkása és testvéri segítőtje. Ezért vagyok itt.

A lelkek templomának építése céljából vagyok itt. De most osztályrészül jutott gyönyörű, ékszerdoboz jellegű templomunk megmentésének gondja is.

Mitől kell megmentenünk templomunkat? Az árvíztől. A Körös árvízétől? Nem, hanem az eső, a csapadék árvízétől. Ugyanis megbízható és lelkes szakemberek bevonásával és irányításával föltártuk az egész templomkertben a 95 évvel ezelőtt földbeépített csapadékvíz-elvezető beton csatornákat. Ez mind eldugult és összetöredezett, azaz teljesen tönkrement. Ennek következtében évtizedek óta a templomunk falának a tövébe és alá folyt a csapadékvíz. Ezt a veszélyes állapotot haladéktalanul meg kell szüntetnünk! Ez előre be nem kalkulált, rendkívül nagy kiadást jelent. – Testvérek, segítsetek! Ne várjuk meg, míg megszakad és megsüllyed templomunk valamelyik sarka. Eppen elég baj az, hogy a fölvizesedés következtében belül másfél méter magasságban omlik mállik és hull a vakolat. Nem méltó Isten házához, az imádság házához. – Nagyon reménykedem. Nagyon bízom bennetek!

A 95 esztendő elvégezte a maga pusztító munkáját

Ugye, követjük nyomdokaikat?

beköszönő sorai

Uram, látod, mi van itt?

Wodiánerek megépítették, nekünk fönn kell tartanunk templomunkat.

Egyházközségünk minden tagjához szól küldetésem. De szalézi-szerzetes hivatásomnál fogva hangsúlyozottan az ifjúsághoz. Most már túl vagyok a kezdeti nehézségeken. Segítsetek az iskolai és a plébániai hitoktatás megszervezésében!

Sokat panaszkodunk fiataljaink lelki kultúrájának hiányos-

tünk ilyen célra történő átalakítását már megálmodtam. Segítsetek a Don Bosco Ifjúsági otthon megalkotásában!

Nem valaki, hanem valakik, vagyis sokan felelősök vagyunk!

És még valamit! Ifjúságunk lelki segítésében a jövőt építjük. De építhetünk-e jövőt, ha nem becsüljük meg a múltunkat?

Múltunk megbecsüléséhez hozzátartozik őseink megbecsülése is. De elválasztható-e őseink megbecsülése nyugóhelyük megbecsülésétől? A lezárt gyomai katolikus temető állapota miről tanúskodik? Ezt nem szabad tovább tétlenül néznünk!

Ez temető volt!

Ebből alakítjuk ki a Don Bosco Ifjúsági Otthont

2005. augusztus 16-ra, (Gyomára kerülésem első évfordulójára) ennek a dzsungelnek ismét kegyeleti helyé kell válnia! Ugye így lesz? Ha segítetek, igen! Köszönöm.

Beköszönő soraim legelején öreg jelzővel illetem magam. Ha az idő elhaladt is őszülő fejem fölött, lélekben fiatalnak érzem magam. Nem bírhatok annyit, mint gyomai káplán koromban, (1958-1960), vagy mint endródi plébánosságom idején (1977. márc. - 1982. dec.). De szent meggyőződésem, hogy sok segítőt leszek közületek. Csodát csak Isten tud tenni. De áldozatos, jó szándékú összefogással kisebb „csodákra” mi is képesek vagyunk. Előre is fogadjátok hálás köszönetemet érte.

Be is fejezem soraimat imádságos és hálás köszöntéssel; a jó Isten bőséges áldását kérve mindnyájatokra:

Páter Tímár Mihály

A dzsungelt ismét kegyeleti helyé változtatjuk!

ságai miatt. De megtettünk és megteszünk-e értük mindent?

Mécs László költővel vallom és bizonyára sokan valljuk: „E fiúkért valaki felelős!”

Nemcsak fiainkért, lányainkért is felelősek vagyunk.

Elsődleges lelkipásztori feladataim között tartom nyilván hogy a Plébánia telkén, vagy közel hozzá, legyen egy helyiség, ahol fiataljaink otthonra találjanak. Kihaszíratlan gazdasági épüle-

Mire ebből nagyterem lesz!

Gyoma, 2004. október 23.

Az időjárás ott sem volt kegyes, így a szabatermi megemlékezés helyett a Gyomai Református Nagytemplomban ünnepelt Gyoma népe, és néhány endródi ember is. A Kis Bálint Általános Iskola diákjai tartalmas, szép műsora és Dr. Latorcai János kereszténydemokrata politikus, Gyomaendrőd díszpolgára ünnepi beszéde után megkoszorúzták a Hősök emlékművét.

Részlet az ünnepi beszédből:

„Elárulva és megcsalva, kincstári pokrócba csavarva, villanydróttal összekötözve, arccal földnek ástak a földbe, mégis, eltört nyakcsigolyával, nem állunk perben a világgal.

Mi immár tanúságot tettünk, senki nem ítéltet felettünk, életünk adtuk a hazánkért, s igen, a világszabadságért, s ha lesz valaha örök béke annak mi lettünk előképe.”

Tóth Bálint Örök béke című, Nagy Imre és mártírtársai ravatalára írott verskoszorújával köszöntöm: Polgármester Urat, az Országgyűlési Képviselő Urakat, a Főtiszteendő és a Nagytiszteletű urakat, és az ünnepség valamennyi résztvevőjét!

Tisztelt Ünneplő Közönség! Hölgyeim és Uraim!

Az emlékművek, mint határkövek mindig elválasztják az élőket a holtaktól, az emlékezés, a múlt felidézése viszont lelki kapocs a már nem létező és a jelen között, ami összeköti az emlékezőket, akik őrzik egy elmúlt esemény, a forradalom, a hősök, a halottak, a mártírok, a megtiportak igaz emlékét. Az anyaföld, a hit és anyanyelv mellett a legnagyobb összetartó erő. Ezért vagyunk ma itt. Ezért emlékezünk ma a forradalom anyaföldben, vagy a világ bármely zugában nyugvó halottaira, ezért hajtunk fejet áldozatuk előtt, és ezért mondunk köszönetet a hősök meg-

szenvedett hozzátartozóinak, a hazából elűzötteknek, elmenekülteknek. Ma ezen a napon megkondulnak a lélek harangjai is s hírül adják: **Nem felejtünk!**

Nem felejtjük, hogy adóssai vagyunk 1956-nak. Az emlékezés abban segít, hogy átgondoltan mondhassunk igent a jövőre. Mert minél világosabban látjuk, hogy mi történt velünk, annál egyszerűbb a válasz, hol van a helyünk a világban, hová köt bennünket a kultúránk és hová vezet bennünket a történelmünk.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Az idő, a történelem, különös folyam!

Néha – mint a sziklák között áramló folyó – nekiveselkedik, meglódul, medre szorosra szűkül, sodra magával ragad. Az ember hirtelen rádöbben, megérzi, hogy a pillanatnak, gondolatának ereje, tetteinek pedig súlya van. A háborút követő évtizedben éveken át a nemzetbe szivárgó hazugság, a fojtogató félelem és szorongás után 1956 októberére egyértelmű és világos volt az idő üzenete, mi az, amit mindenki akar, mi a mindenki számára fontos nemzeti érdek. **Éppen ezért, 1956 októberre kivételesen letisztult időszak!** Tisztázta, ki hol áll, ki hová tartozik, s miért éppen oda. Mindenki tudta, a barikádnak két oldala van, és 1956 októberében dönteni kellett, ki melyik oldalára áll. **1956. október 23-a élet és halál, az igazság pillanata volt!**

Nem lehetett mai szóval élve „Átértékelni az eseményeket” azt állítani, **hogy nem is volt két oldal.** Ezért utólag nem is állíthatjuk egymás mellé a szabadságukért harcolókat azokkal, akik miatt a szabadságért harcolni kellett.

Megbékélhetünk, és meg is kell békülnünk!

Meg kell békülni, de a béke nem jelenthet bocsánatot azoknak, akik összeálltak az elnyomókkal. A békét ki kell érdemelni, a bünt tiszta szívvel meg kell bánni. E nélkül nincs és nem is lehet bűnbocsánat! A történelmet lehet árnyalni, lehet átértékelni, de az igazságot soha! Az igazság sohasem hazudhat! Az igazság tudja, ki volt a gyilkos, s ki az áldozat.

Október 23-a az a nap – Tisztelt Ünneplő Közönség –, amelyről szüleinknek, nagyszüleinknek még beszélniük sem volt szabad.

Pedig a tizenhárom nap csodák története volt! A tiszta lelkesedés, a hazafiúi teljesség, a feltétel nélküli összefogás csodájának időszaka.

November 4-ét követően a forradalmat meg lehetett taposni, harcosait be lehetett börtönözni, hőseit fel lehetett akasztani, történetét el lehetett tagadni, de sugárzását, üzenetét semmibe zární - soha! **Örökre beitta magát a lelkekbe!** Október 23-a a korszak elfojtott, homályba taszított lelkiismerete volt! 1956 októberre szüleink, nagyszüleink forradalma volt, hősen vagy félelemben, de hitelesen megélt személyes élményünk volt, sorsforduló vagy tragédia, életünk döntő pillanata. **A fiatalágunk volt!**

Ezeknek a napoknak az emléke – ha lelünk mélyébe falazottan is, de ott élt a mindennapjainkban, a szekrények mélyén féltve őrzött, sárguló újságlapok hasábjain, a soha elő nem vett fényképeken, a másokkal meg nem osztott élményeinkben, a padlások ho-

mályagban rejtekező, foszladozó nemzetiszínű szalagokban, zászlókban.

1956 októberében és az azt követő hideg napokban más idők jártak. Azokban a napokban, azokban a heteken nem az számított, hogy adnak-e az áldozatért valamit – mert adtak: **kötelet, börtönt, félbetört karriert és megvetést** -, nem az számított, hogy lesz-e haszna, s ha lesz mekkora lesz az!

'56 üzenete más volt!

'56 azt üzenete, hogy az úton végig kell menni, azt végig kell harcolni akkor is, ha eleve reménytelennek tűnik, ha bukásra ítéltetett.

'56 üzenete, hogy nincs személyes boldogulás a közösség boldogulása nélkül, hogy értelmes életet élni hit és elszántság nélkül nem lehet, de ha hiszünk – cselekedni is képesek leszünk!

Vannak küzdelmek, amelyek minősítik az embert, amelyek rangot adnak. **'56-ban a nemzet a becsületét szerezte vissza!**

Minden napnak – minden órának megvan a maga parancsa. Így volt ez '56 októberében, de így van ez ma is!

A mainak a parancsát – aki itt van – mindenki meghallotta.

Emelt fővel ünnepelni, tiszteletet adni a forradalom hőseinek! Emlékezni és erőt meríteni!

De az ünnep felemelő pillanataiban is ott kell hogy legyen a dermesztő novemberi napok képe, a megtorlás, a börtön, az üldözöttek keserősége is. Nem felejtethetjük, hogy a mi szüleink nem fegyvert rejtettek, hanem egy álmod. Egy nemzet álmát, a szabadságról, ami ha halványan is, de mindig ott parázslott '56 vérbefojtott hamuja alatt.

...A forradalom óta 48 év telt el, s már tizenégy éve természetessé vált, hogy mindennapjainkra nem vet fenyegető árnyékot egy idegen hadsereg jelenléte. Hogy nem kell lakolnia apának a fiáért, s a fiúnak nem kell szenvednie az apa bűnösnek hazudott életéért.

A szabadság ma itt van közöttünk, s mégsem látjuk azt a maga teljességében. Sőt! Egyre jobban érezzük, hogy abban a régen álmott szabadságban több, sokkal több volt. Több, mint amit a mai politika adni tud, több, mint amit ma ígérnek, **abban a közösen akart szabadságban benne volt a jólét reménye is.**

...Vajon világosan és tisztán látjuk-e '56 októberének valódi üzenetét, és vajon hányan ismerik '56 helyi történéseit, az itt jelenlévők közül is, és hányan tudják, hogy Gyomán, 1956. december 12-én, az utolsó sortűz, az egri sortűz idején a hős elődök itt a téren tűntek a szabadságért, a demokráciáért.

Felelősségünk óriási! Valamennyiünknek el kell jutni a felismeréshez: most is csak az összefogás segíthet, csak a közös akarat biztosíthatja egy mindnyájunknak otthont és lehetőséget adó haza megteremtését, kényszerpályánk, az európai uniós út sikeres végigjárását. Vezéreljenek ebben bennünket Márai Sándor örökérvényű sorai:

„Angyal vidd meg a hírt az égből,
Mindig új élet lesz a vérből...”

Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István

Határok, határbejárás, „határvillongások” a XVII-XVIII. sz-i Gyomán VIII. befejező rész

1773. november 19-én Erzsébet napján „hajtották el Ványaiak erőszakosan az 1773. Április 20-án /tilosban legelő, gyomai szabadosok/ által /béhajtott marhákat csak egyedül egyazon marhákat elhajtó emberek hányan voltak s kik voltak, mingyájokat Bőszörményi György Gulás Bojtár csak maga Lévén akkor a Gulánál nem tudgya. De a többek között esmérte ezeket, Ugymint Dolha János, Gulás Szakra András, Farkas a ványai Mészáros és egy Görög Legény /: lehetett román, szerb, nemzetbeli is mert akkoriban aki ortodox görög keleti hiten volt azt mind közönségesen mondták görögnek is, vagy feljebb a Tiszaháton, s a hajdú városokban meg „oroszhitű” volt a meghatározás./”

„1773. november 9-én Bíró István február 11-én el hajtott két lova közül az egyiket, egyik Lovát hazahozta, az Ványaiak által el hajtottat, Törös János Csikós ménességéből.” 1774. Január 17. Ványaiak elhajtván 2 Darab örüt / ürüt, ivartalanított kos/ a Kő Szigetből. Ugyantsak Ványaiak bé hajtották Kováts János Uram Két jó disznait, az alább valót Le vágták, a Szebbiket ölbe rekesztették de a Kováts János Úr fiai ki eresztették ézczaka remélvén hogy haza jön, de az haza nem jött, el bojongott most is oda van.”

1774. May. 11. „Ványaiak bé hajtottak 5 darab Lovakat, 1 Lovat agyon vertek, mind a hatott jelentették Nemzetes Almási Szólga Bíró Uramnak Békésre. Kívül szánottak a határon / ti. a gyomai-ványai határon beleszántottak a ványai határba/ Harmati és Bekő /gyomai lakosok/ azért hajtották bé azon 5 darab Lovakat a Ványaiak s egyet agyonverének.”

1774. október 29-én a gyomai előjáróság következő tanuknak fizetett úti költségeket, akik tanuskodtak a gyomai-ványai „villongásokban”; /Túr/Kevibe Szabó Istvánnak, Kartzagon Hajdu Jánosnak, /Körözs/Ladányba Boros Jánosnak, Szeghalomba Hídi Mihálynak, Vésztüre Lovas Istvánnak, /Füzes/Gyarmatra Gacsári Jánosnak, /Nagy/Szalontára Domány Ferentznek, Domány Gergéjnek, Domány Istvánnak./ /máshol; Domjányl./

1775. Augusztus 10-én hajtották bé a Póhalmi életből /gabonából/ Ványai Lajos Szarka András Sertésseit 101. Darabor, jelentették Nemzetes Hergézt Szolga Bíró Uramnak. Aug. 17. Kiváltotta Szakra őket fizetvén értük 54 forintokat, el is hajtotta.”

„Kaszálláskor mult öt ersztendeje hogy Sebes Ér parton is Lévo Hármás Határt el Hányatták az Urak Mikor azt el hányták Gyomai Ember ott nem volt, ha-

nem Helység számára kaszállván Gyomaiak s meg Látvann ott Sok Embereket Lenni mikor már el vólt hántva akkor mentek oda. Ezek ugy mint; Oláh György mortuus/időközben meghalt/, Kováts János Eskütt, Gál Miháj Eskütt, Pólus János Eskütt, Hajdú Miháj Szabados Az Urak Közül jelen voltak Tekintetes Szolga Bíró Almási Dániel Úr, Orbány Ignázt Commissárius Úr, / csendbiztos=csendörök parancsnoka/, Séner Tisztartó Úr mortus /időközben meghalt/, és MÉLtóságos Uraság Káplárja Veres György. A több Cursualis Határokat is /Cursualis="folyó határ"/ a Gyomáru Ladányba menő útig mind el hányatván az ott lévő tekergóus Iván Foka ere hagyattatott a Határnak, a Vig Érig /ez a Vég és lenne az utolsó ér a gyomai határon/ Mely Vig Ér mostan is a Tanúk által, Ványai Terrénomot /területet/ és egei Pusztát /amely akkor már a gyomai határba volt régen bekebelezve/ különböztető Cursuális Határnak mondatik Sigillum Gyomensis Die 9-a Augustini 1775/ hiteles pecséttel Gyomán 1775. Augusztus 9-én/.

A csabai járás szolgabirája /merthogy Gyoma a csabai járáshoz tartozott/ az elébe hajtott „elfogott sertésekről” a következőket írja a gyomai főbirónak; „Jó Akaró Bíró Uram! Mint hogy a Controversiáru /vitatt határról/ el fogott disznóknak eleség és Gondviselés kívántatik, a'mellyet én azon okból, hogy Árpám, s arra való helyem nintsen, nem vállalhatok, azokat vissza hajtatom; adgyon hírt Kegyelmed a'Méltóságos Uraságnak, és annak erántok teendő rendelkezéséhez szabja magát; én ugyan mint Controversiában lévő Földrről bé hajtottak felől, ugy idejében tett resignációjok/átadásuk/ eránt is, Annak idejében bizonyágot tészek, maradvann Jó akarója Hergécz Imre Szolga Bíró mp. Csabán 30-a July 1785.”

Alább irt Nemes Déva Ványai Várossa Lakossai adgyuk tutokra Mindazoknak azkiknek illik, ezen Levelünknek rendiben, hogy a'melly Hat Bikákat mai anponn Gyomai Birák Uramék minékünk kezünkben attak, azokat valósággal elis hajtottuk, oly conditioval, hogyamelly Gyomai három Szekeret és 10 Darab Lovakat hozzá tartozó minden Szerszámokkal együtt Nemes Ványai Birák Uramék a Pó halmi Varsányban az Ördög Árkán túl Nád Vágásért bé hajtottak, és mai napig is, kezek alatt tartják-Ugy az ottan minden el szedett zálogokat és zálog váltás-gért tett fizetéssekett is-mihelest haz érkezőnk, minden tsalárdság és halogatózás vagy ki fogás nélkül a Gyomai kiváltó birtokosoknak minden, hiba fogyatkozás és hátra maradás nélkül mind egy darabig vissza bocsáttyuk s kezekbe adgyuk...” Gyoma 1777.febr.21.

Ezzel a VIII-ik közreadással nagy sajnálatomra bé is rekesztem gyomai-ványai „határvillongások” sorozatát

merthogy kifogytam vala a levéltárban jó húsz esztendeje kiszálalt jegyzeteimből. Éppenséggel lehetne még ezt taglalni, de nehogy elunja olvasóközönségünk hát újabbat szálalok ki ebből a hajdanvolt, régmúlt szép izgalmas világból.

Cs. Szabó István

TÉVES ADATOK! VÁROSUNKRÓL AZ IDEGENFORGALMI „ISMERETTERJESZTÉSBE”

A minap Békéscsabán a Megyei Könyvtárban nagy örömmel vettem kezembe nem túl régen megjelent hazánkról szóló idegenforgalmi tájékoztatás céljából (legalábbis feltételezem) megjelent testes kötet. Nohát lássam, mit is írnak ebben városunkról? GYOMAENDRÖD címszónál aztán a következőket olvashattam, mintegy képzeletbeli lórúgásként;

„Mindkét falu a török uralom után települt újra, Gyoma részben katolikus németekkel, Endrőd református magyarokkal.”

Majd a református gyomai templomnál PAPP Zsigmondról írja; "zseniális dilettánsnak nevezte őt Németh László író.”

Nem szaporítom a szót, mint tudjuk Gyomát volt református vallású őslakosai és a Felső-Tiszavidékről, Nógrádból, Gömörből visszaszivárgó (s magukkal hozott rokonság) – szintén református vallású – elmenekült családok késői lezármazottai ülték meg újra. 1830 táján pedig Mezőberényből evangélikus vallású németeket telepített át az uradalom akkori főintézője Csepicsányi Tamás. Endrődöt meg Nemeskerekiből és szintén felvidéki vármegyéből jött római katolikus magyarok, szlovákok ülték meg újra. Miként és hogyan s ki keverte ezt így meg? Nem tudhatni! A forrás: Dr. Czellar Katalin – Dr. Somorjai Ferenc: MAGYARORSZÁG Panoráma nagy úti könyvek Budapest, 1992. 628-629 old.

Ami Papp Zsigmondot illeti; soha nem találkozott Németh Lászlóval s nem is leveleztek! Ez a „félreértés” onnan származik, hogy Tandi Lajos egy Papp Zsigmondról, a hajdani Új Auróra folyóiratban megjelent cikkében hivatkozott arra, hogy az ilyen eredeti tehetségeket mint Papp Zsigmond Németh László „zseniális dilettánsoknak” nevezte egy írásában. Ezt félreértve egy régebbi Békés megyei útikönyv szerzője „beépítette” Gyomához, mintha Papp Zsigmondot valószínűsítően nevezte volna Németh László „zseniális dilettánsnak” (ami lényegében igaz is lehet).

Mivel lapunk „rajta” van az Interneten s e kis méltatlankodásom napvilágot lát VÁROSUNKban, talán sikerül javítani fenti útikönyvbéli félretájékoztatáson.

Cs. Szabó István

DIES IRAE (A Harag Napja – 1944. november 5-6.)

szülőhelyünkön - 2. rész

Erre a napra, a község háza pecsétjével szabályos idézést kaptak a fiatalok — a lányok is —, hogy közmunkára jelenjenek meg a község házában, kilátásba helyezett kemény büntetés terhe alatt. Fél nyolc körül gyülekeztek az udvaron. Ott volt hősünk, az 5. gimnazista Zoltán is. Átküldték őket a községi istálló elé, s a levante parancsnok szerszámokat — ásót, kapát, csákányt vételeztetett fel velük. Sorakozót rendelt, s megindultak a fő úton Endrőd felé. Énekelni azonban nem énekeltek, nem volt senkinek kedve, még ha parancsba kapták volna, se. A vasúti sorompón túl a kukoricakúpokba rejtve a betonútra szegezett német ágyúk sorakoztak. Ezek már ott voltak néhány hónapja, de mintha

álomkór szállott volna a községre és vezetőire, senki nem vette komolyan. Az álcázott ágyúkon túl a betonútról a levante parancsnok levezé nyelte őket a szántóföldekre. Néhánszáz méterre lehetnek csak a gyomai állomástól és a vasúti töltéstől. Itt már valakik dolgoztak előttük: friss földhányás mellett szabályszerű lövészárkok cikcakkozott, helyenként ágyúállással megszakitva. Világos volt annak a számára is, aki katona nem volt soha, hogy itt már szabályos védővonalat építenek a harcászati fontosságú vasúti állomás és a közeli vasúti híd védelmére. Kisebb csoportokra osztották őket, egy-egy honvédtizedes alá rendelve, az ő csoportjukban főlismert egy nyomdászt a fiával a házukkal szomszédos nyomdából, kívülük egy kubikosforma ember dolgozott velük zöld katonaládát hozva magával. Köszöntötték egymást, de nemigen beszélt senki. Nem akarták elárulni a gondolataikat, pedig azok igencsak azonosok voltak. A védővonal, amit ástak, Gyomát védte a Gyoma és Endrőd közötti sávban, talán még most is megvannak a nyomai. Ezt tartotta a német hadvezetés védhetőbbnek és fontosabbnak, Gyomát, hiszen itt ment a vasútvonal, itt volt a repülőterük, a hadikórház is. A gyomai közúti híd körül alakították ki a légvédelmi ágyúkkal a másik védelmi vonalat.

Ahogy az első vágást megtették a csákkánnal, egyre sűrűbben szálltak fel a német gépek a fattyasi legelőről, s egyre alacsonyabban. Nem sokkal fél három után egy német repülőgép a berényi út fölött valahol kioldotta bombáját, és fölcsapott nyomán a földgejzir; e pillanatban megszólaltak Endrőd felől a gépfegyverek. Mindenki eldobta a lapátját, ásóját, csákányát és futni kezdett Gyoma felé. Zoltán is otthagya szerszámait, igyekezett a többiekkel a vasútállomás felé, csak a kubikos-forma ember csomagolt el komótosan, lecsukta a zöld katonaláda tetejét, ivott egyet a kulacsából, azután — miközben a többiek rohantak — nyugodt léptekkel indult el a kukoricatábla felé.

Az állomáson nyitott teherkocsik álltak. Padok, lócák voltak bennük, azon katonaruhás magyarok ültek halott sápadtan. Zoltán csak nemrégiben látott halottat életében először, a nagypapját. Ezeknek az embereknek pont olyan halothalvány volt az arcuk, csaknem olyan merev is, mint a nagyszobában kiterített nagypapjé, ahogy a fegyverüket szorították a padon ülve a lábuk között. Alighanem Csaba felől, golyózápor elől menekültek. Ahogy elhagyta az állomást, a fő úton futott hazafelé. Akkor már jobbról-balról a járdán is lehetett látni futó embereket, ki tudja, miért, a templom, meg a városháza felé. Megbolydult az egész község.

A házakon, meg a tetőkön, ahogy az akkori rendelet szót, ki voltak tűzve már a másnapi nemzeti gyásznapi, a fekete meg a nemzetiszín zászlók. Zoltán kifulladásra érkezett haza. Otthon nem hallották meg a géppuskák kelepelését. Az édesanyja nyugodtan hozta elé az ételt, amikor óriási csattanással, a szomszédba, a református kántor házába becsapott egy gránát. Aztán még egy: az a templomot találta el, de nem a tornyot, hanem a föliratot: „Tebenned bízunk eleitől fogva.” Az anyja csak most riadt föl, s az első volt, hogy rákiáltott Zoltánra: — A zászlókat húzd be gyorsan a padlásról!!

Még mit gondolnak ró lunk az oroszok! (Eszében volt a fia gyászszalaggal átkötött kockárdája márciusból, amikor így tiltakoztak a német megszállás ellen a diákok.) Zoltán sok kedvet nem érzett, hogy a lövöldözés közben fölssiessen a padlásra, de azért engedelmeskedett. Fölrohant a deszkalépcsőkön, végigbukdácsolt a fehérre meszelt gerendákon (a tűzveszély miatt

volt bemeszelve a gerenda), a macskapiszok-szagú búzarakásokon keresztül, megkereste a tető fölnyitható bádogablakát, ahol a két zászló ki volt dugva: a nemzetiszín, meg a gyászzászló. Nagy nehezen fölnyomta karjával a tetőnyílás fedelét, s ahogy kidugta a fejét, hogy behúzza a két zászlót, újabb robbanás! Most már közvetlenül a szomszéd háznak a tetején seprét végig a sok repsz, de talán az ő házukon is. Visszarántotta fejét, és hagyva a két zászlót, hanyatt-homlok szaladt le a lépcsőn. Anyja kétségbeesve kiáltozott: — Itt vannak az oroszok!!! Most mi lesz, hova menjünk?? Ekkor egy újabb lövés következett, egy repszdarab be-

vágott az asztalra a halvány almavirágos családi porcelánok közé. Ebben a pillanatban a kapuban megszólalt az apja kerékpárcsengője, most érkezett haza Szeghalomról az öccse családjától. Anyja kétségbeesett unszolására — mert a hírek szerint Makón agyonlőtték vagy elvitték a levanteket — kezdtek fölfordítani a bombázások elől a pincébe rejtett értékeket, s földobálni a gazdasági udvarról áthúzott parasztszékére. Zoltán a kis tulipántos ládikáját szorította a kincseivel magához, benne a németellenes cserkészregényével, amit nyáron írt, s október 15-ig kellett volna beküldenie Pestre a pályázatra. A cserkészsapkáját meg bedobta a szomszéd ház kerítésén át az udvarba.

Ahogy átérték a Körös hidján, még egyszer visszapiantott a szülőhelyére: iszonyatos színjáték folyt a tornyok háttérben az alkonyodó égen, mint egy rettenetes történelmi színjáték részlete. Egy tragédiáé, amelynek a végkifejletét nem lehetett tudni, de nagyon lehetett sejteni.

A reggel bevonuló orosz hadsereget a gyász és a remény színei: fekete és nemzeti lobogók fogadták a házak tetőin és oromzatán. S ez nagyon illett az újabb nemzeti gyásznaphoz.

Szilágyi Ferenc

HUNGELL KFT

**EGYEDI
CIPŐGYÁRTÁS!**

34-től 48-as méretig
női és férfi alkalmi és utcai modellek.

DEFORMÁLT LÁBRA IS, igény szerint.

Természetes alapanyagokból,
Rövid határidőre készítjük a cipőket.
MÉRETFELVEVŐHELY: HUNGELL KFT
Gyomaendrőd, Fő út 140/2. Tel.: 06-30 283-42-60

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

Botladozik a csángó közösségi házak programja, elúszhat a kiutalt támogatás, ami 13 millió forint. A Nemzeti Kulturális Örökség Minisztérium a pusztinai csángó magyarok közösségi háza felépítésére utalta ki az összeget, amelynek felhasználása meghiúsulhat, mert az építési engedélyt az illetékes hatóság még mindig nem adta meg. A csángó közösségi házak építésének ötlete 2000-ben merült fel. A Moldvai Csángómagyarok Szövetségének vezetői tájékoztatása szerint Forrófálván, Pusztinán Somoskán, és Rekecsinben a telekvásárlás már 2001-ben megtörtént. Az akkor indult csángó oktatási program nyomán már több Bákó megyei településen az állami iskolákban oktatják a magyar nyelvet, irodalmat. Vannak akik azt remélik, hogy rövidesen megoldódnak a pusztinai közösségi ház építési engedély gondjai és 2005-ra működhet.

A Magyar Polgári Szövetség alig 4 nap alatt összegyűjtötte a parlamenti választások indulásához szükséges 25 ezer aláírást a fővárosban és 15 megyében.

Az MPSZ elnöke, Szász Jenő ugyanakkor sajnálattal közölte, hogy Markó Béla, az RMDSZ elnöke nem fogadta el Tökés László meghívását, melyet a püspök a két politikai alakulat elnöke közötti párbeszéd érdekében kezdeményezett.

Páskándi Géza A hazáért és a szabadságért című Rákóczi-dramájának ősbemutatójával nyitja a színházi évadot a nagyváradi Állami Színház Szigligeti társulata. A darabot Koltay Gábor állította színpadra. A darabnak az adja az aktualitást, hogy a Rákóczi szabadságharc 300-ik évfordulója van.

A szerb kormány nem fogja el és nem is adja ki a Nemzetközi Törvényszéknek (NT) a feltételezett háborús bűnösöket. A szerb igazságügyi miniszter szerint két lehetőség van: a vádlottak önként adják fel magukat Hágának, vagy pedig a szerbiai bíróság elé állnak.

A szerb oktatási minisztérium engedélyezte a magyarországi szakközépiskolai tankönyvek (83 félé) szabad használatát a vajdasági iskolákban.

A Nagyszalontai önkormányzat megnyerte azt a tervpályázatot, amely a Békéscsabát Nagyszalontával összekötő kerékpárútra vonatkozik. A biciklisáv egészen a városházáig vezetne Nagyszalontán.

Az Informatikai és Hírközlési Minisztérium (IHM) 30 millió forinttal támogatja Csíkszék, de a közeljövőben további csík-település rácsatlakozását a világhálóra. A vidéki iskolák, teleházak, és más közintézmények összekapcsolása válik lehetővé.

A Kárpátaljai magyarság is megünnepelte október 23-i forradalmunkat. Ungváron és Beregszászon tartottak megemlékezést.

A csángó magyar diákok tanulását segítheti az, aki „kereszt-apa”-ságot vállal, azaz anyagilag támogatja egy-egy diák magyar nyelvű tanulását, mert a családja nem tudja ennek költségét vállalni. Évi 30 ezer forintnyi összegre lenne szükség 1 diák magyarul tanulásának támogatására. További információt az Interneten lehet megkapni.

A romániai kiskorúak koldulása elne fog össze a Csíkszeredai Polgármesteri Hivatal, Csendőrség és Rendőrség. A cél, hogy a gyermekek koldulására létrejött bünszövetkezeteket is felszámolják.

FELHÍVÁS!

A Templomos Lovagrend Tiszántúli Komtúria, a Templárius Alapítvány, az Élet-másokért Egyesület, a helyi kereszténydemokraták és a Karitás Gyomaendrődi csoportja idén újra megrendezi a
„SEGÍTSÜNK A RÁSZORULÓ GYERMEKEKEN!”
 jótékony célú adakozását.

Helye: Szt. Imre Katolikus Templom (Gyomaendrőd – Endrődi városrész)

Ideje: 2004. december 16. csütörtök de. 10. 00 – óra

Gyűjtünk: tartós élelmiszert, írószert, játékokat, könyveket, fogkeféket, fogkrémeket, szappant, törölközőket, plédet, számítógépet nyomtatóval és minden olyan dolgot, aminek egy gyermek örülhet. Figyelem: ruhát nem gyűjtünk! A Szent Kereszt Magazin felajánlásából 200Ft/db áron Ön is segíti a Gyomaendrődi jótékony célú adakozási ünnepségünket!

A felajánlásokat a következő címre kérjük eljuttatni:

Szt. Imre Róm. Kat. Plébánia Hivatal
 5502 Gyomaendrőd, Fő u.1. sz.

Aki anyagilag tud segíteni, annak előre is hálásan köszönjük.

Számla számunk:
 Templárius Alapítvány
 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet
 53200015-11060273

A közlemény rovatba kérjük feltüntetni, hogy „Segítségünk a rászoruló gyermekeken!” céljára és a közlemény rovatba kérem feltüntetni az adományozó adószámát, hogy igazolást tudjunk kiállítani.

Isten fizesse meg minden jószándékú Ember adakozását és segítését.

Fr. Ungvölgyi János
 commendator
 Templomos Lovagrend Tiszántúli Komtúria
 5502 Gyomaendrőd,
 Martos Flóra u. 5. szám
 Tel/fax: 06-66/284-155
 mobil: +36 (30)294-0650
 e-mail: ungvjanos@bekesnet.hu

Evangélikus Oldal

Ádvent elé

„Íme, elküldöm előtted követemet, aki elkészíti utadat; kiáltó hangja szól a pusztában: Készítsétek az Úr útját, tegyétek egyenessé ösvényeit!” *Mk 1,2-3*

Kedves Olvasó!

November van. Már csak néhány elsárgult levél az, amely még mindig kitarotán kapaszkodik az ágába, mely az életet jelentette neki. A kopasz fák, a hosszú éjszakák, a hidegben pársodó ablakok emlékeztetnek rá: Ismét közeledik a tél. Lassan ismét Ádventbe lépünk keresztény naptárunk szerint.

Ahogy a nappali órák világossága, olyan hirtelenséggel tud tova tűnni az Ádvent, hogy ránk köszönjön a Karácsony, ha nem készülünk fel rá a maga idejében. Talán furcsa kép ez, hiszen a sötétségbe érkező igazi világosságot ünnepeljük akkor, de mit jelent ez a világosság, az őt be nem fogadó sötétségnek?

Ádvent. A várakozás időszaka. A készülődés ideje. Várakozni és készülődni. Megállni és elcsöndesedni. Ezeket jelentik itt a számomra. Mégis, manapság egyre idegenebben hangzanak ezek a szavak. Főleg így év végéhez közeledve. Rohanunk, és sokszor nem vagyunk hajlandóak, nem tudunk megállni. Még megtorpanni sem. A mindennapok gondjaival terhelt rohanás meghatározó a ma emberére nézve. Az év vége feladatai hajszojják tovább, hiszen annyi még az elkészítenivaló. Készülődünk, de megállni, elcsöndesedni már nincs időnk. Környezetünket díszbe öltöztetni nem olyan megterhelő, mint a szívünket. A harsogó élet, harsogó készülődéssel várja az Eljövételt.

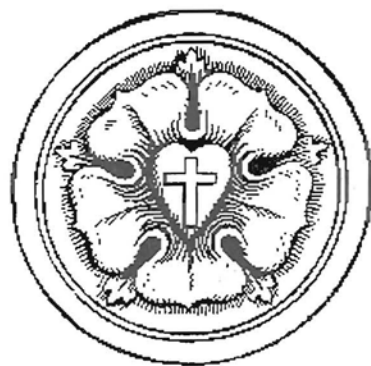
„Kiáltó hangja szól...” – olvassuk az írást. Ebben ma sincs hiány. De sokszor az ünnep lényegétől legidegenebb hangok a legzajosabbak. Jó lenne meghallani a lényegét, és a máz alatt felismerni az igazi ünnepet. Ehhez azonban kell az elcsöndesedés, és kell egy önvizsgálat, hogy önmagunkat, szerepünket és helyünket megtaláljuk a közeledő ünnepkörben. Ekkor tapasztalhatjuk meg az igazi szeretetet, a szeretetnek azt a betlehemi kisgyermekben megtestesülő kiteljesedését, amely képes volt megváltoztatni a világot, amely képes volt újjá építeni azt az ezerszer felperzselt utat, amely a Teremtőnkhez kötött minket.

Kiáltó hangja szól, és megállít minket, mielőtt útjaink elkerülnék egymást. Ha meghalljuk, akkor megtapasztalhatjuk, hogy jó néha megállni. Időt kell szakítani arra, hogy az ember betájolja magát, hogy megtalálja a helyes utat. Isten felé, a má-

sik ember felé, hogy mi is megtapasztalhassuk a szeretet kiteljesedését. Nem egy családi ünnep szeretetét, amely megreked egy család, egy lakás szűk falain belül, s amelyre talán nyomasztó lehet előretökinteni egyedülállóként, magányosan. Nem a pompában, csillogásban és az üzletek többszörösére nőtt forgalmában mért szeretetét, mely hímes máz, de sokszor csak kiüresedettséget rejt maga mögött. Hanem az értünk áldozatot is vállalni tudó szeretetét, amely utat talál magának Isten és ember, ember és ember között. A falakat, akadályokat legyőző, mérhetetlenül áradó szeretetét, amely mégis a legnagyobb szerénységben, szinte lopva érkezett közenk egy betlehemi jászolba.

Álljunk meg hát, és együtt induljunk tovább. Isten igéjével és imádsággal készüljünk Ádventben a szeretet ünnepére, hogy ne csak egy csillogó és egysíkú családi ünnep legyen, hanem a Krisztusban kiteljesedett szeretet ünnepe.

Horváth Z. Olivér
evangélikus lelkész

Gyülekezeti alkalmaink:

Istentisztelet:

vasárnap 9 órai kezdettel a gyülekezeti teremben
(Minden hónap 2. vasárnapján úrvacsorai alkalommal.)

Gyülekezeti Bibliaóra:

csütörtök, 15.15 órai kezdettel

Hivatali elérhetőség:

Telefonon egyeztetett időpontban.
Telefonszám (hétköznap 9-17 óra között):
56/352-437

Alkalmainkra minden Testvérünket és Érdeklődőt szeretettel várunk!

W SZONDER W

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kerüti sütők építését határidőre, kifügastalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492
Mobil sz.: 06 30 349-1655.

Kedves Gyerekek!

Levelet hozott nektek a postás bácsi Békésről. Egy óvó néni írta, GABI óvó néni, aki kislány korában Endrődön élt, és az Öregszőlői Szent Imre Iskolában tanult. Olvassátok jó szívvel, mert ő is úgy írta nektek.

Iskolánk udvarán (Kemenes Inez)

Iskolánk udvarán
Fúj a szél, fúj a szél,
Hullik a fákról
A szomorú falevél.

Megeredt az eső,
Csepereg, csepereg,
Sohse jössz vissza már
Gyönyörű kikelet.

Lobbanj fel rőzseláng
Pattogó, pattogó,
Holnap már itt a tél
Vág a szél, hull a hó

Kedves Gyerekek!

Tornáztatok, hajladoz-
tok, mint a fák, jobbra, és
balra. Közben halkabban,
erősebben susogjatok, mint
a szél. Jó játék lesz!

Szeretettel üdvözöllek benneteket: Gabi óvó néni

A többi osztály mind mind elmaradt... (Várnai Zseni)

A többi osztály mind, mind elmaradt.
A csöpp diák, az elsős elemista
A minden titkok ajtaját kinyitja
És messze szállott még vizsga előtt...

A többi osztály mind, mind elmaradt.
Gimnázium, sok szép diákos évek.
Kis játékok, szerelmek, dalok, élet,
Mind elfutottak ő előtte...

Én nem tudom, hogy Túlnon mi a rend?
De megnőnek ott a kislányok,
Kis kihunyt csillagok, ellobbant világok
Tán új életre gyúlnak ottan ők...

Nem is olyan régen, szeptember elsején együtt örvendtünk a vidám izgalommal iskolát kezdő gyermekeinkkel itthon és máshol a világban.

Ugyanakkor együtt is sírtunk a sírókkal is. Döbbenettel és fájó szívvel gondolok és gondoljunk gyermekek, szülők és mindnyájan, az oszétiai tűz dráma áldozataira. Iskolás gyermeket és tanáraitak ejtették tűzszul, és gyilkolták meg kegyetlen hidegvérrel, a tanév első napján. Több százán áldozatai lettek az újkori Heródesnek, a terrorizmusnak.

A gyermek még ártatlan, tiszta szívű és gondolkodása nem fondorlatos. Éppen ők kellettek a hideg szívű, kegyetlen „Heródesnek” – akik mindig újra meg újra születnek valahol a világban –, akiknek ártatlan élet-áldozat kell!

Kedves Felnőttek!

Gondolkodjunk és neveljünk! Tanítsuk meg gyermekeinket (még magunkat is!) a sorokból – a sorok mögött is látni, olvasni. Eleltszükséglet hogy gyermekeinkből értelmesen gondolkodó, jóérzéssel cselekvő nemzedék nevelődjön – akik nem adják magukat oda egy tál lencséért, vagy annak reményéért.

Örködjünk gyermekeink fizikai, lelki és erkölcsi élete fölé. Ily módon örökítsük át az életet. A meggyilkolt gyermekek áldozata örök mementőként maradjon szívünkben!

Halottak napján értük is égjenek a gyertyák!

Rojk Gabriella
Nyugdíjas óvónő (volt endrődi lakos)

SPORT

A múlt hónapi számból kimaradt mérkőzések:

IX. 5. Algyő-Gyomaendrődi VSE: 3:1

21. perc: Farkasinszki beadását Papp a kapu sarkába gurította, 0:1.

56. perc: Az elmélázó védelem mellett a vendég kapust is kicselezve egyenlített Algyő:1:1.

60. perc: A kapufáról visszapatpanó labdát lötték a hálóba:2:1.

75. perc: Mesterhármással állította be a végeredményt a hazai csapat: 3:1.

Jó: Hanyecz, Hornok, Tóth.

14. Gyomaendrőd VSE - - 3 1-13 -

Megyei I.O.: Gyoma FC-Békés: 6:1.

A vendéglátók alaposan kitömték vendégeik hálóját. Gól: Szegedi, Hunya (2), Kézi (2),

Jó: Dobó, Szegedi, Beke

11. Gyoma FC 1, 4, 4, 11-8, 5

IX. 12.

Vésztő-Gyoma FC: 2:0

A hazaiak biztosan tartották otthon a 3 pontot. A mienk lankadatan játszottak, bár a szerencse is elpártolt tőlük.

Jó: Szabó, Dobó, Szegedi.

12. Gyoma FC 1, 2, 2, 11-10 5

Október 16.

Kondoros-Gyomaendrőd VSE: 2:2

Végre pontot szereztünk, elfogadhatóan játszottak a fiúk. A két gólt Mazán és Tóth szerezte.

Jó: Beinschróth, Mazán, Farkasinszki.

14. Gyomaendrőd VSE - 1, 8, 6-37 1

Megyei I. O.:

Gyoma FC-Mezőhegyes: 1:4

Alaposan meglepte vendéglátóit Mezőhegyes. A hazaiak egyetlen gólját Furka szerezte. A múlt heti gólszüretnek meglett a bőjtje.

14. Gyoma FC 4, 2, 4, 23-18

Október 23. Gyomaendrőd VSE:Cegléd: 0:1

A 15. percben eldőlt a pontok sorsa: az endrődi védők nem fedezték a Cegléd csatárait. A fedezetlenül álló Szokoli a kifutó Hanyecz mellett gólt szerzett,0:1, sőt egy óriási kapufát is löttek a vendégek. Forduló után a hazaiak uralták a pályát, a kínálózó helyzetek kimaradtak.

Jó volt: Mazán, Beinschróth, és Tóth Csaba.

14. Gyomaendrőd VSE - 1 8 6-37 1

Megyei I. O.

Méhkerék:Gyomaendrőd FC 1:0

Unalmas I. félidő után sok helyzet adódott mindkét csapat előtt, azonban csak Méhkerék értékesített egyetlen lehetőséget s megszerezte a 3 pontot.

Jó: Dinya, Csikós, Timár A.

10. Gyoma FC 4,2,5, 23-19 4

Endrőd, 2004. október 23.

A Szent Imre Római Katolikus templomban kezdődött az ünnepség, szent misét mondott az áldozatok lelkiüdvéért Iványi László plébános úr, prédikációjában is a forradalomról és a magyar szabadság áldozatairól, valamint Kapisztráni Szent Jánosról emlékezett, aki mint ismeretes az 1456-os Nádorfehérvári győzelem meghatározó egyénisége volt mint pap.

A rossz idő miatt az ünnepség további részét is a templomban tartottuk A Rózsahegy Kálmán Általános Iskola diákjai énekekkel és versekkel meghatóan szép és színvonalas műsort adtak. Az ünnepség szónoka Dr. Latorcai János országgyűlési képviselő, Gyomaendrőd díszpolgára volt. Részlet az ünnepi szónoklatból:

„Dönts el magyar, mondd ki a szót!
Itt visszalépni nem lehet!
Az ifjúság acél-szíve
a forróságtól megreped!
Dönts el magyar, dönts el diák
és fonjuk láncá a kezünk!
Dönts el, ki élsz itt e honban
Velünk jössz-e? Vagy ellenünk?!...

Kiss Dénes költő méltatlanul keveset idézett, 1956. október 23-án írott és először másnap, október 24-én a Pécsi Egyetem Rendkívüli Kiadványának első oldalán megjelent, a kortársakhoz szóló, de a ma élőknek is egyértelmű üzenetet hordozó verse idézett részletével köszöntöm: A Polgármester Urat, a Képviselő Hölgyeket és Urakat, a Plébános Atyát, Endrőd Ünneplő-tisztelgő Közönségét!

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Sokan hangoztatják mostanában, hogy el kell felejteni, le kell zárni a múltat, s végre csak a mára, máról pedig a holnapra kell összpontosítani!

Igen, valóban le kellene zárni a múltat, jó lenne csak a mával és csak a jövővel foglalkozni, de az sajnos még mindig nem időszerű. Nem időszerű, mert a múltat lezárni mindaddig nem lehet, amíg nincs őszinte bánat, amíg mindennapjainkban ott kísértenek a múlt árnyai, a nem oldódó félelmek, amikor büntetlenül lehet fenyegetni törvénytisztelő békés polgárokat, körmükre néző adóhatósággal, rendőrséggel vagy éppen Vám- és Pénzügyőrséggel. De nem is szabad mindaddig, amíg nem teljesülnek a mártírok üzenetei, amit örökül hagytak ránk, ránk utódokra. Ma, amikor a hősök előtt fejet hajtunk, amikor szívünket-lelkünket feljűk fordítjuk, erre is emlékezzünk!

Sütő Andrással együtt büszkén valljuk: „Ma azért kell a múltba néznünk, mert annak alapos ismerete nélkül biztos jövőben nem reménykedhetünk.” Ezen a mai ünnepen a hétköznapi rohanásában egy percre megállva, elcsendesedve, beszéljünk el a jelenről, beszéljünk lehetőségeinkről, s e közben felidézve a múltat, emlékeket idézve gazdagodjunk, s azokat, saját boldogulásunkra használtsuk.

Tisztelt Ünneplő Közönség!

Visszatekintve történelmünkben, azt láthatjuk, hogy Európa érdeklődését leginkább csak egy-egy levert forradalmunk, az azokat követő megtorlás váltotta ki, Valójában ilyenkor szereztek tudomást létükről, lelkesen és együttérzéssel ünnepeletek, viszont a jóakaratton, a lelkes szavakon, időnként a menekültek befogadásán kívül nem sokat tettek értünk.

Sajnos így volt ez az 56-os csodálatos forradalmunk idején is!

Pedig 1956. október 23-a és az azt követő tizenhárom nap többet érdemelt! Hiszen a rabigát lerázva e tizenkét napra a nemzet újra magára talált, s olyan egységet formált, amelyre sem azelőtt, sem azóta példa még nem volt.

Október 29-én, a fejlécen Kossuth-cimerrel megjelent „Szabad nép” „Hajnalodik” címet viselő vezércikke arról írt, hogy „Az 5 napig dúló véres, tragikus, de egyben felemelő küzdelmet nem holmi aknamunka váltotta ki, hanem sajnos önnön hibáink, bűneink.”

A hibák és bűnök közül is elsősorban az, hogy „nem övtük meg, nem védjük meg azt a szent tüzet, amit őseink ránk hagytak örízni: a nemzet függetlenségét!”

November 1-jén, a Kossuth rádióban közvetített beszédében még Kádár is elismerte hogy:

„Népünk dicsőséges felkelése lerázta az ország nyakáról a Rákosi-uralmat, kivívta a szabadságot és az ország függetlenségét” - miközben Kádár már a megszállókhoz tartott, hogy elkövesse a lehető legszörnyűbb nemzetárulást. A forradalom szele által az élre sodort Nagy Imre november 1-je estjén elhangzó, a semlegességet kinyilvánító történelmi jelentőségű rádiószózata tudatta a magyar néppel; „...a hősi küzdelem tette lehetővé, hogy népünk államközi kapcsolataiban érvényesítse alapvető nemzeti érdekét a semlegességet”.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim! Történelmi tragédiánk, hogy forradalmunk elbukott, a s azt egyre véresebb megtorlások követték. A kivégzettek száma megközelítette az 500-at, a büntető-ügyek pedig meghaladták a 22 ezret. Az akkori rendszer még gyermekeket is halálraítélte, akiken az ítéletet a 18-ik születésnapjukon végre is hajtották. A véres megtorlás kíméletlenül szedte áldozatait, akiknek még a temetés tisztességét sem adták meg, sőt barbár módon jeltelen sírokba hantolták őket. **A nemzet pedig lehajtott fejjel állt, és hagyta, hogy teljesen átmoassák a tudatát!**

Sorozatosan jelentek meg a forradalmat meghamisító, a nemzeti felkelést grófok, bárók és egyéb hordalékok ellenforradalmává silányító buzgó és díjazott írárok, bűnössé váltak az áldozatok, a Dienes Izrák, a Vaszkó Mihályok, a Balogh Elekek, ugyanakkor hőssékké formálták a sortüzet vezényelőket, a vérébírókat, ártatlanokká a bűnösöket és soha nem látott boszorkányüldözés poklává tették az országot.

A zsarnokság pedig „dolgozott!” Ahogy Illyés Gyula 1956. november 2-án megjelent versében olyan kifejezően megírta:

„mert ahol zsarnokság van,
minden hiába
a dal is, az ilyen hü,
akármilyen mü,

mert ott áll,
eleve sírodnál,
ő mondja meg, ki voltál,
porod is neki szolgál.”

A zsarnokság, pedig tényleg ott állt az eleven síroknál, megfellebbezhetetlenül, megmondva, hogy ki mit ér, kiből mi lehet, milyen életút juthat osztályrészül. De a mártírok pora nem szolgált neki, mert a megtorlás hamuja

alatt, ha halványan is, de végig pislákol a parázs.

Most béke van, sokaknak dolgos hétköznapi napok, másoknak szürke ünnepek. A hétköznapi rohanásában kopik az ember, s az indatak újra és újra felhevülnek. Hiányzik napjainkból '56 októberének lelkiülete. Ma sokszor érezzük úgy, hogy elvesztettük az összefogás-képességét, és sajnos gyakran nem látjuk meg a másik felénk nyújtott kezét sem. Sokan állítják, hogy világsők vagyunk a hamis prófétákban, és utolsók a tükörbenezésben.

Ma, amikor a hősökre emlékezve koszorúzunk, vessünk számot életünkkel, eredményeinkkel, elmulasztott lehetőségeinkkel, hibáinkkal és erényeinkkel is. Ne feledjük, voltak és jöhetnek még olyan éjszakák, amelyek kicserélik az ember arcát, a nevét, de még a halálát is, de vannak dolgok, melyek nem változhatnak: **a becsület, a tisztesség és a haza!**

Amikor felemeljük a szívünket és a hősökre emlékezve meggyújtjuk a mécsesek gyertyáit, az imbolygó kis lángok fényénél jelenünket és a jövőnkét is meghatározó lélekkel legyünk képesek '56 októberének erre az üzenetere emlékezni! Ma, amikor egyre inkább mindent a pénz, az anyagiasság határoz meg, amikor lassan minden áruvá válik, ne feledjük, **a példa, a követendő példa egészen más volt. Akkor '56-ban adni, adni kellett, szívből fakadóan, önként adni mindent, ha kellett, az életet is. Akkor anyagi javak nem kényeztettek 56 kis rongyosait, és mégsem fosztották ki a betört kirakatokat, s nem rabolták ki az elesett gyámoltalanokat. Akkor kristálytisztán látták, hogy nem adhatják oda ingyen azt, amit addig harccal és vérrel védünk meg: földünket, függetlenségünket, nemzeti értékeinket.**

A példa kötelez! Ne engedjük hogy a közömbösség, a türelmetlenség tönkretégye e lángoló eszméket, mert országot és jövőt, új évezredet csakis az erők összefogásával, egymásra figyelemmel, a közösség, a közjó odaadó szolgálatával, a tettvágy kiteljesítésével, az egymásnak-ugrás elkerülésével lehet csak építeni. Hát ezért fontos, hogy ellent tudjunk állni a tudatos értékrombolásnak, az önbizalmunkat, önbecsülésünket és hitünket elvenni akaró pszichológiai hadviselésnek. Hiszen miránk vár, hogy megmutassuk országnak-világnak, hogy a mi hazánk, soha többé nem lehet a legyőzöttek, a megfélemlítettek, az elnyomottak a koldusok, de különösen nem a hajlékonygerincűek országa!

A sikerhez meg kell vívunk a magunk harcát, a magunk ötvenhatját, ahogy a költő írja: „Tovább kell - tehát nekünk - élőknek álmodnunk,

Hinni, mert készül valami.
Nem járja már itt sok magyarnak
mindég a könnyét ontani.
Hős szó kell nekünk,
nem :üzugság! -
azi izenik a temető!
Parancsot virágoznak nekünk
a porladozó felkelők”

Hát értsük meg és teljesítsük ezt a lelki-parancsot valamennyien!

Latorcai János

Irodalmi oldal

HATÁR GYŐZŐ

(1914. november 13.)

„Az életrajz eseményei általában fontosak bármely életmű alakulása szempontjából. Háttérként. De olyan népeknél, ahol a történelem állandóan beszél a magánemberi életpálya alakulásába, ott elsődlegesen meghatározóvá válik...”

Hogyan is keletkeztek az Életút kötetek? Hosszas rábeszélésre kötélnek állt: utazzam ki Wimbledonba és faggassam. Három hét, rendszeres napi magnó mellett ülés. Elkészült a nyers-

anyag. A legépelet szöveg került az író műhelyébe, ahonnan végül megérkezett a végleges változat. A közép-európai sors és a világirodalmi rangú életmű szembesítése – írja az első kötetet ajánlva Kabdebó Lóránt, akinek könyvéből mi is kiválasztottunk egy részletet, ezzel köszöntve a gyomai születésű Kossuth-díjas Határ Győzöt, kilencvenedik születésnapján.

Határ Győző: ÉLETÚT (részlet)

KL Itt ülünk hát a dolgozódban, „Kis-Magyarországon”, amit reggelinél „a Munka Erődjének” mondtál.

Mivelhogy erős várunk nekünk a munka!...

KL Igen, de most ugornánk vissza az emlékezet Pegazusán, az elejére vissza.

Hova vissza!

KL Hát – hova máshova. Gyomára.

Vagyis hát Gyomaendrődre, ha igaz, hogy összeépült és nem csak híresztelik, mert ma már úgy hívják, de amikor ott kiserkedtem a földből, még Gyoma volt.

KL Mire emlékszel!

Sok mindenre, jóllehet hatéves koromban elkerültem onnan és csak egyszer mentem vissza, 12 éves koromban nyaralni...

Az még Gyoma volt és Endrőd – ahol Rózsahegyi Kálmán, a színész született – éppenséggel nem volt közhajításhyra. A kettő között a nagy semmi volt és a nagy semmi közepén a cigánysor: Beszenszeg. Magam is mint kis parasztyerek, ott játszottam a többi kölyökkel, kivált esős időben futkároztunk arrafele nagyokat, mert a beszenszegi utcán téglákra rakott pallók voltak járda helyett, és ha a palló közepén megállva ugráltunk rajta, hát nagyot freccsent alatta a pocsolója: ilyen sártenger volt arra a világ. Volt más emlékem is a játszótársakkal. pl. egyszer amikor betlehemes kistemplommal jártuk az utcákat s minden portán eljátszottuk a magunk maffia kis jelenetét, a süteményért perzsé; de a Dögkörös partján tisztára elfelejtkeztünk a betlehemezésről, ehelyett sárgolyót suhintottunk hosszú botról, hogy kis víz messzebbre, míg észbe nem kaptunk, hogy elhagytuk valahol a papírtemplomocskákat, gyertyástul...

Péntek tizenharmadikán születtem, a Skorpió jegyében. Ez volt a szerencsenapom, minden jó dolog ilyenkor történt velem, pénteken és 13-án. Még azt is szerencsés napnak tekintem, hogy 1949 karácsonya után, péntek 13-án kapcsolt le az ÁVO a jugoszláv határon, amikor megpróbáltam átszökni Triesztbe; mert ez volt az a szál, ami ide Londonba vezetett. Életem főnyeremény volt. No de hogy szót szöba öltsek: a versben az, hogy Kun kovácsnál befűtték a fűjátatóba, csak hogy megmutassák a kisfiúnak, milyen az, amikor felszikkrik – nos, tudod, mit csináltak! Vasabroncsot verték a kerékre. Az abroncsot felforrósították, hogy kitáguljon, oszt' amikor szították a tüzet azzal a bölmő fűjátatóval, akkor felszikkarzott –hát még a vörösen izzó abroncs, amikor ráverték: az szikkarzott csak igazán! Aztán a „ráf” (úgy is mondták) kihűlt és rászorult a kerékre. Ezt nézte végig a kisfiú, megbabonázva, nem is egyszer. Igaz nem Kunnak hívták a kovácsot, hanem Szendreinek, de ez nem ment bele a versbe. Az árvalányok szemközti valóban zabigyereknek csúfoltak, de vagy azért, mert a két súdólány nem értette a szót, vagy mert nem láttak soha apát velem: Édesapám a fronton harcolt, magam pedig csak azt értettem, hogy csúfolnak, azt hogy miért –azt nem; és igen haragudtam. Igaz nincs benne a versben, hogy Kiss cukrászék Jóska fiának (a „Jaúskának”) volt a világ legszebb hintalova s álmatlan éjszakáim voltak miatta, annyira irigyeltem; de a háború, az már benne van: „Gyuri lovunk meg a hóka/Románoknál ebadóba” – ez már világtörténelem. A román megszállás, tizenkilencben (négy és fél éves lehettem) . Felnyomultak Budapestig, Gyomán is átvonultak s tudom, hogy tőlünk elrekiáltak két lovat. Egy ízben, délelőtt, a néptelen Vasút utcán lemerészkedtem a Wagner fáséig, a fatelepig, ahova bevették magukat a román katonák. Ott a kerítésnek

közésszorított arccal néztem végig a csirketolvaj közlegények megfegyvermezését: bikacsöklök verték őket s úgy számolták ki a legény meztelen hátára a dözcsecsincset; míg a tiszt észre nem vett és oda nem küldte a csicskását, hogy kergessen el. Emlékszem a fináncra, aki barackot nyomott a fejemer és kedveskedve úgy csúfolt, hogy „hic hec hoc!” (eredeti nevem, a Hack után); és még élénken emlékszem a Kner-nyomdára, amelynek Édesapám „szlupos tagja” volt a bálák-hengerek-papírszlopok között, ő volt a papírraktáros, mert nem mindegy ám, hogyan kezelik-tárolják-mozgatják a finom papírokat, a merítettet, a mélynyomót, a bibliofiliák fényes kréta papírját – az külön tudomány. Apám a poprádfelkai papírmalomban dolgozott, ott tanulta ki a papírszakmát és mint papírszakértő került Izidor bácsihoz. Gyomai adatok szerint 1910-ben csatlakozott a céghez. Csoportkép is van a birtokomban. Ezen a Kner-nyomda vezetősége és gárdája öt sorban ül vagy áll, az első sor a földön, a második a székeken (a vezetőség, középpütt Izidor bácsival), a többiek állnak. Édesapám a vezetőség sorában, ülve, bal felől a legszélről, Kner Izidortól az ötödik: helyke bajszos, rokonszenves, értelmes tekintetű fiatalember. Gyomát 11 hónapig tartották megszállva a románok. Izidor bácsiról, hiszed-nem hiszed, még róla is vannak emlékeim. Egyszer a kerítésünk előtt ültem a járdán, az utcai porban, mert akkor, a járdának azon a szakaszán homokkal hézagolt téglá volt a burkolat. Nagyapámtól kaptam maréknyi szöveget, kiskalapácsot és azzal szórakoztam, hogy „odaszegteltem” a téglákat (belevettem a szegat a téglahézagok homokjába). Nemigen értem, miért meg annyival könnyebben, mint a deszkába, de örültem neki és fontos képpel, mint akinek hivatal van, megszegteltem a járdát. Arra jön Izidor bácsi (még jól emlékszem szikár alakjára!) és megkérdi: -Hát te! Mit csinálsz, te gyerek! Mire én, mint aki fel se néz és abba se hagyja, buzgón, hadarva rávágtam: -Szedetelek-szedetelek-szedetelek-szedetelek!...

A nyomdába is „szabad bejárásom” volt, noha Édesapám akkor már messze járt a frontokon, de tudták, ki-kölyke vagyok. Besettenkedtem, lábatlankodtam mindenkinek, fel-felnéztem a fölöttem tornyadózó nyomdász bácsikra, akik szedőszekrények fölé hajoltak, melyek tartalmáról akkor még sejtlemem sem volt. Ez volt a nyomda, ahonnan Édesapám valaha hazahordta azokat a szebbnél-szebb bibliofiliákat s e kincses könyvek még ott ékeskedtek első könyvtáram közepén, míg életünkkel a történelem eseményzuhataga meg nem borult s ezek is oda nem lettek a mindenek nagy kallódásában-potyogásában, hogy kis hija a megöröklőjünknek is ez lett a sorsa...

...KL Melyik nagyapád volt orosz?

Anyám édesapja. Kicsi koromban ha katonásdit játszottam és úgy masíroztam nagy kajátózva, hogy „jobb!-bal! Jobb!-bal!” – ő mindig kijavított: -Ne azt mondd, kicsim. Mondd azt, hogy „raz!-dva! Raz-dva!...”

KL Nagyapád ott lakott veletek!

Pesten, egy darabig. Gyomán külön laktunk. Apai nagyapám Hack Ferenc meg Temesvárott volt kalapos, boltja-műhelye volt. Apám Temesvár mellett Csáktornya született 1881-ben; onnan ment Poprádfelkára, majd bécsi kitéréssel –Gyomára. Hack volt a családi nevünk, szépen csengő szász-germán név.

KL Első köteted még Hack Győző név alatt jelent meg, mikor vetted fel a Határt!1946-ban adtam be a megadottási kérvényemet...

KL És Édesanyád! Hol ismerkedett meg Édesapáddal!

Ha én azt tudnám! Anyám tanítónő volt Mezőtúron. Gondolom valami táncmulatságon ismerkedhettek meg, mert a családi legendák szerint Édesapám legényemkorban született népszórákozató volt, amolyan társaság-központja, alkalmi konferanszié, miegymás. Mai megjelöléssel kispolgári értelmiségi, s nemcsak a könyvtára volt az egyedüli, ami ránk maradt, amiből következtethetünk mentalitására. Nyílt eszű, érdeklődő fiatalember lehetett, és a német klasszikusokon kívül összevásárolt egész sereget, a század elején divatos, népszerűsítő tudományos könyveket.

KL Egyetlen gyerek voltál!

Az hát. És a szüleim semmi kincsért nem voltak hajlandók odaadni. Mikor látták, hogy erről le kell tegyenek, máshogyan próbálták segíteni rajtunk. Bármennyire titkoltuk, nyilvánvaló volt, hogy szüleim iszonyú nehezen vésztelték át a gazdasági válságot s lényegében a permanens tönkremenés állapotában, máról holnapra éltünk. Majd mi rendbehozzuk a dolgaitokat –mondták az amerikai rokonok. Egy vasárnap délelőtti séta alkalmával (saját fülemmel hallottam) Misi bátyám megáll a körúton apámmal és a sétatotjával rámutat: -Látod ott azt a saroházat! Megveszem neked. Vilikém! Hadd vegyem meg! Ne tiltakozz, a hétszentségit, mi az nekem! Semmi. Meg ami mellette van, azt is. Csak hogy könnyítsek a helyzeteden.

Szüleim hallani sem akartak róla...

Az volt az az Amerika, ahova nem mentem el fogadott gyereknek amerikai nagybátyámhoz, a kalapkirályhoz, aki ki tudja, él-e még...

KL Hogyan kerültél el ötödik éves korodban Gyomárról és miért!

„Édesapám ’14-ben bevitték katonának. Négyesztendő háborús pokol következett – az szakadt rá.

...Doberdónál szétverték a zászlóalját, három napig egymagában az erdőben bolyongott. Farkasfalca támadta meg, puskatussal verte szét. Nagy sokára rátaláltak, lött sebbel kórházba került. A tábori kórházat belövés érte, apám gránátnyomást kapott. Rokkantként került haza. Három évig a kórház lakója volt; gyakorta megtörtént, hogy felugrott álmában, kiesett az ágyból és kétségbeesetten hadonászva ordította: -A farkasok! A farkasok!...

Utolsó odalátogatása alkalmával a főorvos félrevonta anyámat és azt mondta:

-Nemsokára hazaengedjük a férjét: mi többet érte már nem tehetünk. Asszonyom, szívlelje meg, amit most mondok. Ezután maga a családfő. Így jöttünk fel Pestre.

Ízes ízek

november

Suhantott leves

Hozzávalók: 15 dkg apróra vágott krumpli, 1,5 liter víz, 10 dkg apróra vágott szalonna vagy 1 evőkanál zsír, fél kávéskanál pirospaprika, 1 vörshagyma egészben, héjastul, 1 gerezd fokhagyma, 1 csöves paprika, 1 kis paradicsom, só ízlés szerint, 10 szem bors, 10 dkg tarhonya.

Megfőzzük a zöldségeket és a levestésztát. A megforrósított zsírba beleszórjuk a töröttpaprikát és a forrásba hozott levesre "rásuhintjuk", ráöntjük. Arra kell ügyelni, hogy a paprika meg ne égjen a zsírban.

Seidl Ambrus

VIRTUÁLIS VÁMKEZELÉS HELYBEN!

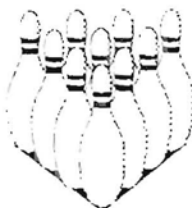
ELEKTRONIKUS VÁMKEZELÉS
AZ ÁRU UTAZTATÁSA NÉLKÜL
(EXPORT - IMPORT)

ELEKTRONIKUS VÁMKEZELÉS, INTRASTAT ÜGYINTÉZÉS,
KOMLETT VÁM - ÉS TERMÉKPÁLYA ENGEDÉLYEZÉSEK.
MINDEZ KEDVEZŐ FELTÉTELEKKEL!

További információ: 06-20-9815-771

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszebéddel összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kivánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

Növényvédelmi szakmérnök szaktanácsadási munkákat vállal. Gyomaendrőd határában lévő földeken, a szükséges munkák szakszerű elvégzése mellett a vegyszerek beszerzését és szállítását is vállalom:

PÉTRÓCZKI HUNYAD ÁRON
növényvédő szakmérnök Gyomaendrőd Téglagyári Dűlő 511.

Telefon: 06-70-385-8918

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

*Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények*

*Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek*

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkáádak, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villanyszerelési anyagok

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

☒ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.
☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☒ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☒ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☒ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☒ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☒ Építőipari gépek, segédesszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság, Hunya, (Rákóczi u. 55-57.) mezőgazdasági üzemek, kistermelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

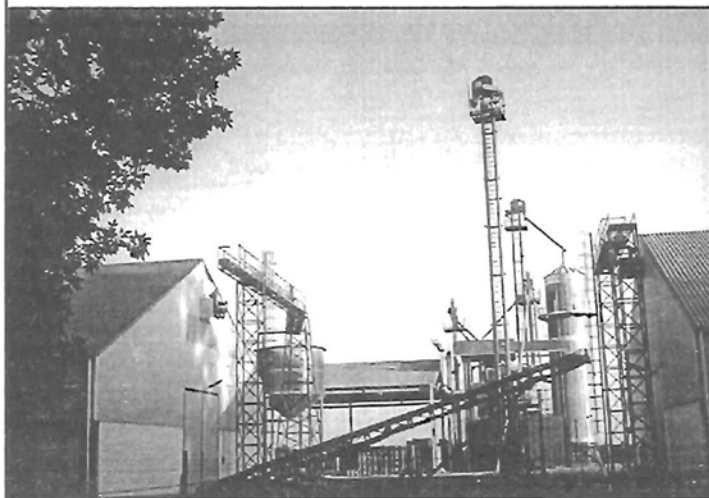
Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vető-

magot és vegyszert.

Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.

E-mail: <boti.bt@bekesnet.hu>, <boti.bt@mailbox.hu>

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak angyalok, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végteleenség.”*

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

DÁVID ELEK, aki Hunya, Kossuth u. 15. szám alatt élt, 2004. október 27-én, 94 éves korában az Örök Hazába tért. Gyászolja: felesége és a rokonok.

DINYA IMRE, volt endrődi, Sugár úti lakos, október 15-én, 56 éves korában rövid szenvedés után befejezte földi pályáját. Gyászolja: leánya, fia, testvérei, rokonai, barátai és a jó szomszédok.

HORNOK EDE volt hunyai lakos, október 26-án, 42 éves korában váratlanul elhunyt. Gyászolja: szülei, felesége, gyermekei és a rokonok.

IPACS RUDOLFNÉ HORNOK MÁRIA, aki Gyomaendrődön, a Baross u. 7-ben lakott, 2004. október 23-án, 75 évesen hosszú szenvedés után az Égi Hazába költözött. Gyászolja: családja

KISZELY ISTVÁNNÉ Gácsi Ilona, endrődi lakos október 18-án 77 éves korában, rövid szenvedés után visszaadta lelkét teremtő Urának. Gyászolja: leánya, fia, menyé, unokái.

LÖVEI GYÖRGY, aki az Öregszőlőben élt, október 16-án 79 éves korában hosszú betegség után megtért teremtőjéhez. Gyászolja: felesége, fiai, és családja.

TÍMÁR IMRE volt ÁFÉSZ kereskedő, aki Gyomaendrődön, a Selyem u. 7. sz. alatt élt, 2004. október 22-én 92 éves korában csendben Égi Urához megtért.

Gyászolja: felesége Mariska néni, két leánya Mária és Magdolna, férjükkal, négy unokája 7 dédunokája, rokonai, szomszédok, ismerősök, munkatársak.

UHRIN IMRE, aki Hunyán, a Kossuth út 30. szám alatt lakott, 91 éves korában visszaadta lelkét szerető Istenének. Gyászolja: felesége és a rokonság

VASZKÓ ERZSÉBET, október 8-án, 81 éves korában súlyos betegség után az Örökévalóság honába költözött. Gyászolja: testvére, és annak családja.

Az endrődi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni.

További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosság
ragyogjon felettük!

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottokról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk haláluk évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Fényképalbum

Máriás lányok az 1920-as évekből, balról jobbra:
Tímár Mária (Knap Endréné), Csúvár Gizella (Dinya Illésné), Timár Emerencia (Tímár Andrásné), Szurovecz Mária (Gellai Józsefné)

Ovisok 1936.

GAZDAKALENDÁRIUM

SZENT ANDRÁS HAVA
Információ gazdálkodóknak

A Nemzeti Vidékfejlesztési Terv támogatásai

A legutóbbi lapszámból megismerhették az olvasók az NVT fő célkitűzéseit és az annak alapján kitűzött támogatási célokat. Az elmúlt hetekben sorra jelentek meg a támogatási rendeletek, melyek alapján a gazdálkodók pályázhatnak a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalhoz. A rendeletek ismeretében ki-ki eldöntheti, hogy mely célkitűzésnek tud eleget tenni és nyerheti el a rendeletben kiírt összeget.

Agrár-környezetgazdálkodás

A támogatás célja, hogy a termőhelyi adottságoknak megfelelően a környezet állapotának javítása mellett hatékony gazdálkodást folytasson a termelő. A támogatás feltétele, hogy a gazdálkodó legalább 5 évre, legfeljebb 10 évre vállalja a környezettudatos gazdálkodást az általa kiválasztott célprogramban.

A rendelet alapján az alábbi célprogramokhoz igényelhető támogatás:

- Szántóföldi agrár-környezetgazdálkodás
- Gyepgazdálkodási agrár-környezetgazdálkodás
- Ültetvények agrár-környezetgazdálkodása
- Vizes élőhelyek agrár-környezetgazdálkodása
- Kiegészítő agrár-környezetgazdálkodás
- Extenzív állattartáshoz kapcsolódó agrár-környezetgazdálkodás

A támogatás nem zárja ki, hogy a termelő egyidejűleg az egységes területalapú és a hozzá kapcsolódó nemzeti kiegészítő támogatásokat is megkapja.

A támogatási kérelmet az MVH-hoz 2004. október 15. és november 26. között lehet benyújtani. 2005-től a benyújtás határideje: március 1.-március 31. A támogatás mértéke célprogramonként változó.

Kedvezőtlen adottságú területek

Ennél a támogatásnál a cél, hogy az ott élő gazdálkodók a Helyes Gazdálkodási Gyakorlatnak megfelelően gazdálkodjanak a mezőgazdasági tevékenységek fenntartása céljából. Támogatást igényelhetnek a kedvezőtlen adottságú települések gazdálkodói. Békés megye kedvezőtlen adottságú települései: Bucsa, Dévaványa, Ecsegfalva, Sarkadkeresztúr, Szeghalom. Ezen települések kijelölt blokkjaira igényelhető támogatás kb. 20.400Ft/ha mértékben. Azon településeken, melyek részben kedvezőtlenek, ide tartozik Gyomaendrőd is szintén a kijelölt fizikai blokkokra, jár támogatás hektáronként 2.600 Ft. A kérelmeket 2004. október 15 - november 26. között lehet benyújtani.

Környezetvédelmi állatjóléti és -higiéniai előírásokhoz való megfelelés

A támogatás célja, hogy beruházási és jövedelempótló támogatás formájában elősegítse, hogy a gazdálkodó megfeleljen az uniós előírásoknak. A támogatás igényelhető az alábbi jogcímenek:

- Környezetvédelmi célú beruházás
- Állatjóléti és -higiéniai célú beruházás
- Állatjóléti és -higiéniai célú jövedelempótló támogatás

A környezetvédelmi célú beruházás a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelmét szolgálja és azokat a telepü-

léseket, melyeknél ez fokozottan fontos külön jogszabály határozza meg. Megyénkben ezek a déli részen találhatóak, ahol az ivóvízbázis rejlik.

Mezőgazdasági területek erdősítése

A támogatás célja, hogy hazánkban nőjön az erdőállomány, ezáltal változzon a mezőgazdaság szerkezete és az erdők közérdekű védelmi funkciója is előtérbe, kerüljön.

Támogatás nyújtható:

- Az erdőtelepítésre
- Az erdő ápolására
- Az erdőtelepítési jövedelempótló támogatásra

Fontos tudni, hogy a minimálisan támogatható terület 1 ha, mely szövődő erdősávok formájában is telepíthető.

Szerkezetátalakítás alatt álló félig önálló gazdaságok

A támogatási cél ebben az esetben az, hogy azokat a gazdaságokat, melyek családi szükségletre termelnek, és a fölösleget értékesítik egy átmeneti támogatással igazi árutermelővé tegye.

Az igénybevétel feltételei:

- Mezőgazdasági tevékenységből származó kb. 600.000-1.500.000Ft árbevétel
 - Legalább középfokú szakirányú végzettség vagy 3 éves szakmai gyakorlat
 - Öt éves üzleti terv
 - Vállalja, hogy az ötödik év után az induló árbevételt 50%-al növeli
 - Folyamatosan adatot szolgáltat
- Előnyt élveznek a bírálókat során a kedvezőtlen adottságú területen termelő fiatal gazdálkodók.

A támogatás mértéke: 1000Euró/év (250.000Ft/év)

Termelői csoportok létrehozása

A piacon csak jó minőségű, versenyképes termékekkel lehet megjelenni. A termékek piacra jutását szeretnék a jogalkotók ezzel a támogatási formával elősegíteni.

A támogatás feltételei:

- Profiltiszta termelői csoport I: gabona, olajnövény, sertés, nyúl stb.
 - 2004. május 1. és 2006. december 31. között állami elismerés
- A támogatást kérelem alapján lehet igénybe venni és mértéke a csoport árbevételének százalékában van meghatározva.
- Az alaprendeletben lévő korai nyugdíjazásra és a technikai segítségnyújtásra vonatkozó rendeletek eddig még nem jelentek meg. Jelen írás tájékoztató jelleggel rövid betekintést kívánt nyújtani az NVT támogatásaihoz.

Bővebb információk céljából keressék a falugazdászokat!

Várfi András

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

novemberi ajánlataim:

- Virághagymák, rózsatövek
- Virágcserépek, virágföldek
- Kegeleti mécsesek, gyertyák
- Eső ruhák, gumicsizmák
- Főliák, takaróponyvák
- Üstök, üstházak, műanyagahordók
- Savanyító edények
- Hidroforok, szivattyúk
- Lánctűrészek, komposzttartók
- Zárak, lakatok, szegek, csavarok
- Kézi szerszámok, védőkesztyűk,
- Kerítésdrótok, létrák
- Olaj radiátorok, hősugárok,
- Disznó pörkölkök

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endrődiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 csaszar@bekesnet.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Szócs Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaszkó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu

F 3701 12J
Gyomaendrőd, Blaha u. 21.

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

Ára: 100 Ft

XI. évfolyam 12. szám

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat *

2004. december

Rónay György: BETLEHEM

Minden megíratott.

A próféták megmondtak mindent jóelőre.

De a te anyai szíved még mindig nem hagyott föl a reménnyel.

A te szíved még mindig várt valamit.

Egy rést az örök Rendelésen,
amelyen a szeretet kiosonhat.

József már fáradt volt, ledőlt volna egy kapuboltba,
de te csak mentél házról házra, kapuról kapura,
és zörgettél és könnyögtél.

Nem magadért, hanem a Gyermekekért,
hogy ne fázzék, ne szúrja szalma gyöngé testét,
ahogy a próféták megírták.

Mert a te anyai szíved még mindig nem hagyott föl a reménnyel.
Hisz van-e telt pohár, melynek színén egy szírom el ne férne még?
Ház, hol egy terhes asszonynak ne jutna még hely?
Lobbant a lámpaláng, amint az érdes kéz kutatva fölemelte:
„Hé, ki dörömböl itt! Takarodjatok, koldusok! Nem csárda ez!”
A tárt kapun kidőlt a jó meleg s a zsíros sülték jószaga,

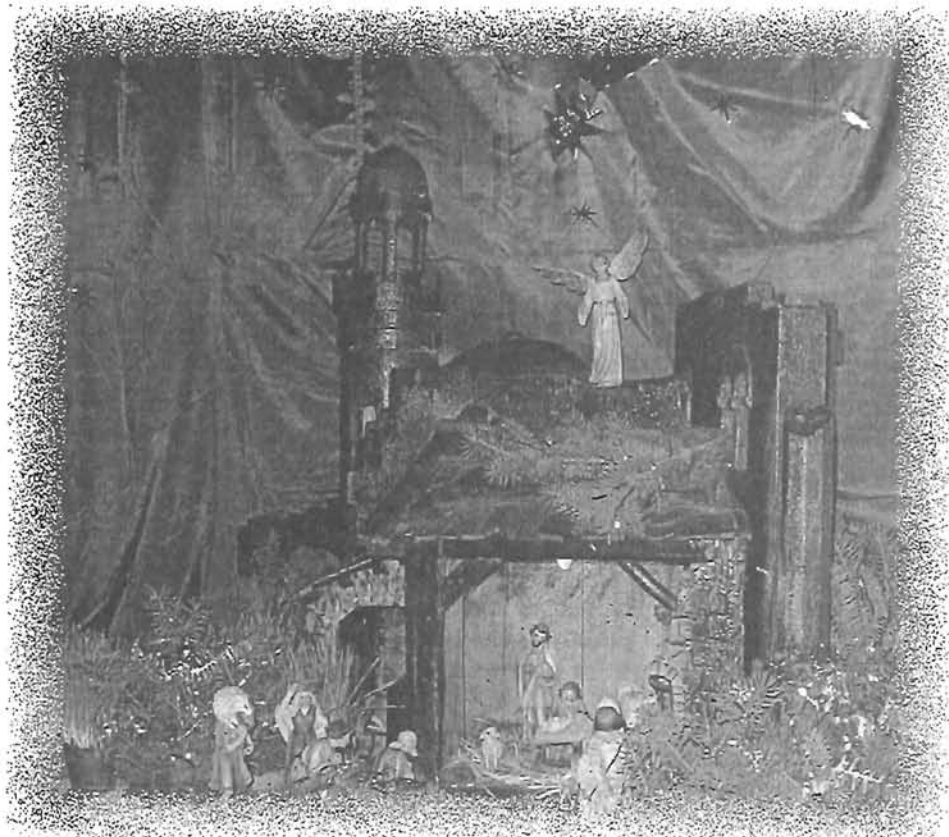
S egy kard villant: sokféle martalóc bitangol szertesét ilyenkor,
S a bölcs polgár vigyáz a házra.

Betlehem bezárkózott, szíve kővé keményedett a félelemtől.
Mert azokban a napokban összeíratta a népét a Császár.
Elengedték a láncról a kutyákat, nagy szelindekek futkostak a hóban,
dühösen szimatoltak, szűkültek mint a lelkiismeret.
Józsefnek fájta a lába, botjára támaszkodva baktatott
az érthetetlen éjszakában.

Az istálló felé, amely fölött már ott égett a Csillag.
A küszöbön megállt, hátrahőkölt a vastag trágyabúztól,
s tanácstalanul visszanezett.

Te már tudad, hogy nincs segítség. Az emberek bezárták szívüket,
a Szeretet hiába könnyörög, nem talál rajta rést.
Fájdalmak Emberét hozod világra nyomban, fájdalmak anyja vagy,
fájás nélkül szülő, amint a nyirkos szalmára lerogytál,
s öled végtelen távolából meghallottad a koldus Újszülött
didergő zokogását.

**ÖRÖMTELI
KARÁGSONYT,
ÉS ÁLDÁSOS
BOLDOG
ÚJ ESZTENDŐT
KIVÁN MINDEN
KEDVES
ÖLVSŐJÁNAK
A
SZERKESZTŐSÉG!**

Az Ultrahang Egyesület rendhagyó beszámolója

Tisztelt gyomaendrői lakosok!

Ismét eljött a szeretet és az összetartozás ünnepe, a Karácsony, valamint a zárszámadások hava, december. Bár az Ultrahang Egyesület nem tekint vissza komoly múltra, mégis úgy érzem, eljött az ideje, hogy beszámoljak az Egyesület eddigi tevékenységéről, eredményességéről, valamint köszönetet mondjak azoknak az embereknek és cégeknek, akik segítségével nem örülhetnénk együtt annak a reális lehetőségnek, hogy jövőre megvásárolhatjuk az új ultrahang készüléket.

A visszaemlékezést időrendi sorrendben teszem, és remélem, hogy senkit sem felejtök el megemlíteni, illetve, ha mégis, akkor azoktól előre is elnézést kérek.

Ez év májusában érlelődött meg bennem, hogy a Gyomaendrői Szakrendelőben igen nagy szükség lenne egy korszerű ultrahang készülékre. Az orvosi munka megkönnyítése mellett ez az itt élő lakosoknak nagy előnyére válna, ha csak a a Gyulára, illetve a Békéscsabai Kórházba történő beutazást, illetve a hosszú várakozási időt tekintem. A Rendelőintézetnek az új eszköz vásárlására szükséges pénz - cca. 15 millió forint - nem áll rendelkezésre, így a Gyomaendrőd Város Önkormányzata Képviselő-testületéhez fordultam, segítségüket kérve. A Polgármester Úr némi biztatás mellett közölte, hogy részben tud csak segíteni, de a teljes összeget nem áll módjában a városnak biztosítani, mivel néhány éve a röntgen készülék is felújításra vár.

Gondjaimat gyermekkori barátommal Németh Dezsővel, a Bowling Treff Étterem tulajdonosával osztottam meg, aki családjával történt előzetes megbeszélés után azzal az ötlettel állt elő, hogy az Ultrahang Egyesület nevében szervezzünk jótékonyági koncertet, melyek tiszta bevétele, valamint a szponzorok által felajánlott összeg részben már fedezheti a készülék árát. Tekintélyes összeggel segítette az indulást, valamint baráti és üzleti partnereit is segítségül hívta a siker érdekében.

Ezt követően vezetésemmel összeállt egy kis csapat: Németh Dezső, Császárné Gyuricza Éva, Dávidné Csontos Marianna, Dávid Imre (ács), Dinya Zoltán, Dinya László, ifj. Dógi János, Farkas István (Cuti pék), Fülöp Zoltán, Hunya Jolán, Hunya Péter, Uhrinné Dr. Katona Klára, Kovács Lászlóné, Rózsahegyi Kálmán Alt. Iskola lelkes tombola árus diákjai, Szurovecz Istvánné, Tóth Ferenc, Vodova János, akik szabadidejüket nem kímélve, csütörtök esténként a Treff Étteremben szervezték a koncertet, és felkeresték személyesen a szponzorokat is. Ovtak mind a jogi, mind a gazdasági buktatóktól, mert nekem orvosként ebben gyakorlatom eddig nem volt. A koncert plakátját és belépőjegyét Hornok Ernő tervezte, és annak költségeit is fedezte. A plakátok és a belépőjegyek Varga Mihály nyomdájában készültek el, térítésmentesen. Az utcai plakátokat a Kner Nyomda készítette, külön köszönet jár Papp Lajos igazgató úrnak igen pozitív emberi hozzáállása miatt, a nyomda anyagi hozzájárulása mellett kérés nélkül ajánlotta fel további segítségét (tombolatárgyak, tombolajegyek nyomtatása, a projektor kölcsönzése - melyet sajnos a nedves idő miatt nem tudtunk használni, ezért akkor ott nem tudtuk az adományozók neveit ismertetni. A jegyek már részben elővételben elkelték - Taka-

részkövetkezet dolgozói, az Önkormányzat dolgozói, óvodák, iskolák, Szabóipari Szövetkezet, Kner Nyomda, kereskedelmi és vendéglátó üzletek, Mammut teh., Madizol Kft, MKDSZ és más helyi vállalkozók segítségével.

Szeptember 25-e borús reggelén Holubné Hunya Anikó szervezésével a szarvasi Fúvós Zenekar ébresztette kis városunk lakóit, és a vőfély Véha Béla szívélyesen invitált mindenkit. "Cibere" Ur már az eseményt megelőző héten hangos bemondójával járta a várost, hogy senki se feledkezzen meg, e fontos eseményen való részvételről. Az egész napot videón örökítette meg Zsilinszki Mihály. Ünnepi beszédet Dr. Gedei Margit a Rendelő Intézet igazgató főorvosa mondta, előzetesen meghívtuk a polgármester urat is, aki elfoglaltsága miatt csak a késői órákban tudott megjelenni.

A koncerten fellépők: Kiszely Zoltán és Foglár Gábor mint városunk szülöttei és Sándor Teréz, tiszteletdíjukat felajánlván járultak a rendezvény anyagi sikeréhez. Igen színvonalas műsorokkal szórakoztatták a nagy számban érdeklődő - mintegy 2000 fő felnőt és gyermek - közönséget, akik a kora délután kezdődő és éjfél után végződő koncerten igen jól érezték magukat a viszonylag kedvezőtlen idő ellenére, mert a Szarvasi Halászcserda tulajdonosa sátorával kellemes környezetet biztosított, melyet a Németh KFT dolgozói és az Önkéntes Tűzoltó Egyesület tagjai és a Bowling Étterem állítottak fel és bontottak le.

A tiszteletdíjas fellépők: Koós János, Crystal, B. Projekt, Republik együttes is színvonalas produkciót nyújtott az igen lelkes közönségnek. A programot éjfél után - mindenki meglepetésére - tűzijáték zárta, melyért külön köszönet jár Orbán Józsefnek, aki ezzel járult hozzá az est emlékezetessé tételéhez. A rendet a város Polgármestere sikeresen biztosította, a forgalmat a helyi Rendőrség vigyázta, a műsort Bánki Árpád vezette. A belépőjegyek ára és a tombolából befolyt összeg nagy részt fedezte a produkció költségeit, közel 100 értékes tombola került sorsolásra, melyek a helyi vállalkozók, valamint dévaványai és békési vállalkozók adományként gyűltek össze. A befolyt szponzori díjakból a mai napig közel 4 millió forint van az Egyesület számláján, a Képviselő Testület novemberi ülésén a 2005. évi Költségvetési Konceptióba 4 millió forintot állított be az ultrahang vizsgálógép vásárlására, ez a pénz még nem elég, ezért kérem azokat, akiket időhijányában nem sikerült nekem illetve segítőknek személyesen megkeresni, de úgy érzik, tenni kívánnak azért, hogy 2005-ben reális esély legyen az ultrahang vizsgálógép megvásárlásának, ezt megtehetik az OTP 11733120-20014988, vagy az Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet: 532 00125 - 11066963 számlájára történő befizetéssel, a jó szívvel adott legkisebb adomány is előre visz bennünk közös célunk megvalósításához. SEGITS, HOGY MI IS SEGITENI TUDJUNK!

Sok szeretettel kívánok magam és az Ultrahang Egyesület tagjai nevében jó egészséget, Kellemes Karácsonyi Ünnepeket, és Boldog Új Évet városunk minden polgárának!

Dr. Farkas István Erzsébet az Ultrahang Egyesület elnöke, urológus főorvos

A MŰSOR TÁMOGATÓI:

Németh Dezső
Kner Nyomda
NÉMETH Kft.
Dr. Farkas Erzsébet
Németh-Szabó Kft.
Szilánk Üveg Varga
Gusztáv
Mamut Tech Hungary Kft.
Sikér Kft.
Euroflour
Endrői Szabó
Szövetkezet
Dávid Imre ácsmester
Farkas István CUTI Kft.
Tímár Vince TI-VI
TECHNIKA
CHIP ELEKTRONIK 2000
Kft.
LAYER Kft.
Duzs Károly
Vaszkó Béla
Varga Mihály Nyomda
FOL-MEL
Dinya Zoltán
Túri András
Farkas Máté
FISH COOP Bt.
AGROFEM Kft.
KESELYM Kft.
BETHLEN AGRÁR Kft.
Diószegi Zsolt
Hunya Péter
Fülöp Zoltán
Endrői Gazdakör
Minya Gábor
Sebök & Sebök Kft.
Szarka Csilla Optikus
Hegedűs József
Kiss István
Gschwindt Mihály
Dávid Vince
HIDAS AUTÓ Kft.
Gombkötőné
Balogh Károly
Dávid Mátyás
Dr. Jánosik Bertalan
Jónás Jánosné
Uhrin Margit
Ujhelyi Szabolcs
Varga József
Papai Lászlóné
Putnoki Sándor
Dr. Katona Piroška
Uhrin Frigyesné
Ungvályi János
Komóczi Attila
HANYECZ ÉS TÁRSA Kft.
Dávid István
EURO FLORE
MARSÍ ÉS TÁRSA Bt.
ANITELLA CIPÓ
CORVO BIANCO Kft.
Raju Józsefné
ROZA Kft.
Farkas István László
Domokos László
Bohák Lászlóné
Varjú Istvánné
Horváth Lajos
Bula János
Szabó Balászné
Gellai István
Hanyecz László

Uhrin Lajos
KÖRÖS LUD Bt.
Kertmegi Mihály
Császárné Gyuricza Éva
Búza Mihály
Giricz Máté
Dr. Hanyecz Károly
Tímár Menyhért
Lizák Istvánné
ARANYAS PATIKA
Mikó Imre
Erdei László
Tímár Vince SAROKHÁZ
Pelyva Irméné
Hegedűs Imre
Csikós Zoltán
Bula Lajosné
Kurilla Béla
Baráth Elek
Bela Irméné
Pedikúr-Manikűr
Belisné Szabó Anikó
Köszl Mónica
CSÜNDÖNGŐLŐ Bt.
Márton Gábor
MÁGUS COMP
KNAP-HÍD
KÖRÖS BÚTOR
Eichler Éva
Veszeli Lajos
Varga Jánosné
THERMIX ÉPÍTŐIPARI
SZÖVETKEZET
Szilágyi Béla (Hunya)
Dr. Kulcsár László
Szelei Bálint
Giricz László
Farkas István Sándor
Balázs Tibor
Uhrin Attiláné
Várfi András
Fülöp István
Tandi Ferencné
Farkas Antal
ENDRŐDI FODRÁSZ
ÜZLET
AGROKÖRÖS Kft.
Gellai Imre
Rácz Béla
Várad Mihály
Id. Németh Dezső
Roszik János
Kiss Pál
Dr. Török Anna
Juhászné Ágoston Klára
Feketéné Bicilik Júlia
GYEFA Kft.
ILLATOAZIS
ELINO Bt.
GYURICZA SÖRÖZŐ
Farkas István Ede és Neje
Veres Lajos
Tímár Gáspárné
Varga Zoltán Attila
Dinya László
Farkas István Zsuzsanna
Dr. Palya Lilla
Vaszkó János
Oskó Sándor
Knapcsék Béla
Barna Zsolt
LENIA
Szilágyi Boldizsárné
Bánfi Gyuláné
Balogh Károlyné
CARLOS TRIO Bt.

Adóigazolás céljából az adóazonosító számot kérjük az egyesület címére (Fő út 187.) megküldeni.

Hírek innen-onnan és házunk tájáról

JÓTÉKONYSÁGI KONCERT!

„Segítsünk a rászoruló gyermekeken!”
UHRIN BENEDEK karitatív célú
jótékonsági koncertje lesz

**December 12-én vasárnap az
Endrődi Közösségi Házban, délután kettő órakor.**

A koncert teljes bevétele a december 16-i ajándékozási rendezvényen kerül felhasználásra, rászoruló gyerekek segítségét szolgálja.

Belépődíj: 150 forint.

A koncert fővédnöke: Dr. Dávid Imre polgármester

MEGHÍVÓ

Sok szeretettel meghívjuk Önt, és Kedves családját a gyomaendrődi Szent Imre Templom 200 éves évfordulója alkalmából megrendezendő

ADVENTI ZENÉS ÁHÍTATRA
december 10-én, pénteken 16 órára.

Közreműködnek:

a Gyomaendrődi Városi Zene- és Művészeti Iskola
tanárai, tanulói

a Gyomaendrődi Zenebarátok Kamarakórus –
vezényel: Cserháti Ferenc
Tóth Mihály orgona, ének

Dr. Markovits Pál, november 26-án vette át Vasdiplomáját a Szent István Egyetem Állatorvosi Karán. A szerkesztőség őszinte szívvel gratulál, és további jó egészséget és alkotó kedvet kíván ez alkalommal is.

Gyomaendrődi Városi Sportegyesület köszönetet mond azoknak, akik 2003. év SZJA adójuk 1%-át az egyesületnek ajánlották. Az egyesület számláján **94.726.- forintot írt jóvá** az APEH, amely összeget az utánpótlás csapatainak edzőcipő vásárlására fordították.

November 19-én Balogh Tamás: Nemlétező dolgok c. kötetének bemutatója volt az OMart Könyvesboltban. Az íróval Valuska Lajos beszélgetett. A könyv a helyszínen megvásárolható! (Omart Könyvesbolt Gyomaendrőd Fő út 216 (284-815))

A Barátság Sportegyesületért Közhasznú Alapítvány köszönetet mond az APEH által jóváírt 1%-ért, amely összeget tartalékba helyezte, a 2005. évi program megvalósítása céljára, az összeg: 328 forint.

A gyomaendrődi Honismereti Alapítvány köszönetét fejezi ki mindazoknak, akik az adójuk 1 %-át 2003. évben is szervezetünknek ajánlották fel. Az így befolyt összeg: 124634 Ft, amelyet a Gyomaendrődi ki kicsoda? c. kiadvánnyal kapcsolatos kiadásokra fordítottunk.

Jelenleg is folynak szervezetünkben helytörténeti kutatások Endrőd történetével kapcsolatban, gyűjtjük szülőhelyünk földrajzi neveit, a ragadványneveket, szakemberek dolgoznak Endrőd földrajzi neveinek elemzésén, az endrődi tájnyelv hangtani sajátosságainak megállapításán. A felsorolt munkákkal jelentős a kiadásunk, ezért kérjük mindazokat, akik szívesen olvassák majd a fenti témákról szóló könyveket, folyamatosan támogassák szervezetünket. Megígérjük, hogy amint nyomdakész állapotba kerül egy-egy téma, megjelentetjük a munkát. Tisztelettel és köszönettel: Szilágyiné Németh Eszter

Az Endrődi Sportegyesület (régvi nevén: Barátság SE) november 6-án tisztújító közgyűlést tartott székhelyén, az endrődi ligetben. A közgyűlésen igen nagy számban vettek részt a tagok és meghívottak. Elnöknek választották: Fülöp Zoltánt, elnökhelyettesnek Vass Ignácot, és titkárnak: Szilágyi Anikót. Az elnökség további tagjai: Almási Gergely, Dobák Krisztián, Fekécs Imre, Hunya Péter.

Veres Róza (gyomai születésű) festőművész alkotó kiállításának megnyitója november 9-én volt a Gyomaendrődi százszorszép Óvodában, az OVI-Galériában. A kiállítást Sass Ervin újságíró nyitotta meg, közreműködtek a Városi Zene- és Művészeti Iskola és a Kis Bálint Általános Iskola tanulói. A kiállítás december 17-ig látható hétköznapi 8-17 óráig.

Prokop Péter pap festőművész halálának első évfordulójára (november 11) emlékeztek az ország különböző városaiban. A Szegedi Tudományegyetem olasz tanszékének vezetője, Pál József professzor által adták ki a Prokop-monográfiát, amelynek címe: Magyar emlékek Itáliában című sorozat első kötete. A kötet Péter atya közreműködésével készült, a képeket ő válogatta, és ő írt a kötethez önéletrajzi emlékeztetéseket. A kalocsai székesegyházban hatvankét éve szentelték pappá, egy éve itt helyezték el hamvait, itt tartotta az ünnepi megemlékezést Bábel Balázs érsek. Prokop Péter munkássága iránt halála után is fokozódik az érdeklődés, expresszív képei lendületet adnak nézőjüknek, hogy kövesse Istent és szentjeit, hogy élje az Evangéliumot. Ezért ajándékozta el már életében alkotó munkájának nagy többségét elsősorban iskoláknak, kollégiumoknak, szemináriumoknak, püspökségeknek, és nem galériáknak. Így kerülhetett közel 40 képe a Szent Gellért Katolikus Iskolánkba. Prokop Péter a festéssel is evangelizálni akart.

In memoriam

Szülőföld: Bölcső, majd koporsó!
Sarkcsillag a négy égtáj felől!
Anyanyelved billyogként jelöl!
Te vagy a téli hó s a tavaszi zöld,

új kenyér íze, lepergő könny sója,
öröm-kacagás, lelki Kába-kő...
Isten áldjon! Te légy végső álmunk,
s ivadékainkba szebb Jövő!

Tímár Máté

Tímár Imre (1912-2004)

Édesapja Tímár Imre középparaszt és édesanyja Hanyecz Emerencia ötödik gyermekeként született 1912. szeptember 25-én Endrőd -Szent Lászlón, (mai nevén Hunyán).

Nyolcan voltak testvérek. Édesanyját 12 éves korában vesztette el, mostohaanya nevelte tovább a gyerekeket, akitől sok szeretetet kaptak. A testvérei mind a mezőgazdaságban dolgoztak, egyedül Imre lett iparos. Eredetileg a cipész szakmát tanulta ki. 1935. november 18-án házasságot kötött Tímár Mariskával, akinek kereskedői képesítése volt. Két leány gyermekük született. A háború hatására, 1942-ben szakmát változtatott, elindult a kereskedői pályán. A Hunyai Hangya Szövetkezet üzletvezetőt keresett. Feleségével megpályázták, és megnyerték az üzletvezetői állást, és 1950-ig dolgoztak Hunyán, az ott élők teljes megelégedésére vezették az üzletet.

Az 50-es években előbb a Parasztszövetkezet, majd a Földművesszövetkezet vette át a boltot, és rövidesen hamis indokkal elbocsátották Imrét állásából. A hamis indokkal történő elbocsátás nagyon megviselte egészségét, súlyos beteg lett, közel 2 éven át tartott ez a kritikus állapota.

Gyógyulása után állást kapott Endrődön az ÁFÉSZ-nél, feleségével együtt dolgoztak, és a családi házban éltek. Ettől az időtől a család sorsa jóra fordult, sokat dolgoztak,

hogyan leányukat taníttatni tudják. Idősebb leányuk Marika Szegeden járt egyetemre, gyógyszerész lett, Szeghalmon dolgozott nyugdíjazásáig. Férje Dr. Jakó Károly bírósági elnök, nekik két gyermekük született. Fia, leányuk Magdolna, óvoda-pedagógus, férje Agócs József tanár, nekik is két gyermekük született, Törökszentmiklóson élnek. Két leányuk házasságából 4 unoka, 8 dédunoka, és 2 ükunoka származik.

Az ÁFÉSZ-től 1972-ben ment nyugdíjba. A nyugdíjas búcsúztatásakor a fiatalok példaképének, a rend, a pontosság jeles képviselőjének nevezték. A munkásságáért kapott kitüntetések ezeket a jelzőket méltán bizonyítják: a Szövetkezeti Országos Szövetségének (SZÖVOSZ) oklevelét kapta 1967-ben, Kiváló Dolgozó 1962 és 1966-ban, a Szövetkezeti Mozgalomban Kifejtett Többéves Eredményes Munkájáért Oklevél 1965, 1969-ben.

Nyugdíjas éveit jó egészségben, jó kedvben, feleségével együtt nagy megértésben élte. 69 évi házasságuk során szép ünnepeket tartottak az arany, a gyémántlakodalmuk ünnepein, amikor a templomban Isten előtt is megismételték a házassági fogadalmukat. Megünnepelték a 65-dik házassági évfordulójukat is, és már léleklében készültek a jövőre esedékes 70-dik évfordulóra. Sajnos erre már nem kerülhet sor. Ereje fokozatosan szállt el, de még az utolsó napokban is gondoskodott szeretett feleségéről, szívesen járt boltba, piacra, a kerékpárra idén már nem szállt fel, de mindenhová magával vitte, bot helyett is jó szolgálatot tett.

Aki ismerte, mindenki szerette, tisztelte, becsületes tiszta, szép életet élt. Sok öröme telt családjában, az unokák, dédunokák fényképeit örömmel, sugárzó büszkeséggel mutatta, mindenkire volt egy-egy kedves szava, szívesen emlékezett a régi szép időkre, barátokra, akik közül már sokan „elementek”. Ő is csendben ment el, október 22-én, egy hónappal élte túl 92-dik születésnapját. Álmában érte a halál. Amilyen szép élete volt, olyan méltó volt a halála is.

Ha a világon mindenki ilyen volna, ez a világ sokkal jobb volna.

Isten adjon neki örök nyugalmat!

Császárné Gyuricza Éva

Az ablak teszi a házat

MŰANYAG AJTÓK, ABLAKOK

GYÁRTÁSA EGYEDI MÉRETERE IS.

5502 Gyomaendrőd,
Fő út 81/1
Tel/Fax: 66/386-328

Historia Domus

AZ ENDRŐDI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE (részletek)

Május. Mivel a tanyán lévő kis méretű kút néha még a jöszágnak sem adott elegendő vizet, a csépléshez pedig mindig máshonnan, vagy a kistanyáról kellett hordani, egy nagyobb kutat ástak az udvar közepén. Kellett hozzá 50 forint ára (3.400 db) elsőrendű téglá, melynek ára a plébániái alap pénzterábról, egyéb költsége pedig máshonnan nyert fedezetet.

Június 18-19. A kathol. autonomiai kongresszusra küldendő világi képviselő választása. Összeíratott előzőleg 1994 s felszólamlás következtében még 1, tehát összesen 1995 választó. Összeíró bizottságok: 1) az 5-ös bizottság: Grócz Béla, Bencze Sándor tanító, id. Hunya Mihály, Uhrin Imre, Timár András, Varga József. 2) a 3-as albizottságok: A/ olvasóegyleti: Timár József, Farkas Imre, Kiszely m. György. B/ népközi: Forgács István, Uhrin Lajos, Timár Lajos. C/ ipartársulati: Dávid Géza, Alt Mátyás, Gyuricza Mihály. D/ kath. polgári társulati: Oláh János, Csúvár György, Hunya Pál. E/ szőlőskerti kath. olvasóköri: Farkas József, Hornok Pál, Forgács István. F/ tanyai kath. olvasóköri: Farkas Mihály, Hornok János, Dobosy István. A szavazás 18-án, vasárnap reggeli 5-től esti 7 óráig, s másnap déli 12 óráig tartott. Szavazott 820, kivétel nélkül gr. Wenckheim Gézára, aki Békés megye összes kath. polgárai részéről meg is lón választva. Papi képviselő pedig dr. Karsch Lollion (?), derecskei plébános lett, néhány szavazattöbbséggel Spett Gyula, gyomai plébános ellenében.

Július 25. **A tanyai templom tornyára keresztfelhúzás.**

Augusztus 30. A gyulavidéki rkath. tanítóegyesület gyűlése. Kezdődött 9-kor Veni Sancteal. Helye a Schiefner-féle központi leányiskola egyik terme. Jelen volt: Kny Antal békési ker. esperes, mint elnök, Rezey Sylvius kir. tanfelügyelő, Apostol, Spett, Dunay, Gróh plébánosok, szöke orosházi adminisztrátor és 40 tanító. Ebéd a plébánián 61 terítéssel. Elszállásolás a főjegyzőnél, Dinya János, Timár Jánoséknál s a t.

Szeptember 1-től a két kisdévodá a községnek átadva 990/1897. sz. püspöki engedély mellett. Egyidejűleg a kisebb óvodai épület is, melyet a b. Wodianer Albertől óvodai célra ajándékozott 1.000 forintot vettünk és alakítottunk át. Az óvónők: Szabó Piroska és Bohus Ilona megmaradtak. A község az úgynevezett nagy-óvoda (szarvasvégi) részére egy alkalmas házat vett. A Schiefner-féle háznak két tantermét pedig a két központi leányiskola foglalta el, Andracsék Mária (III-VI. osztály) és Schmidt Irma (I-II.) vezetése alatt, - Schiefner preláthus úr, mint építetőknek engedelmeivel, ki beleegyezett abba, hogy e díszes épület, a templom nevére írva, kathol. jellegű iskola, vagy ilyen nem léteben, még endrődi rkath. célra szolgáljon mindaddig, míg később talán ismét apácák foglalhatják el. (Lásd. Levéltár VII. 1897. szeptember alatt, az eredetét pedig az egyházmegyei levéltárban.

Az eddigi központi leányiskolába (a templommal szemben) a központi két fiúiskola költözött és pedig Szebeni László (I-II. osztály) a kissé megnagyobbított tanítói lakásba is, míg Bencze Sándor (III-VI. osztály) megmaradt külön házában. Egyidejűleg a tantermek kipadoltatták és a padok kijavították.

A legrégebb iskolaépület pedig a Holt-Kőrös partján, mivel alacsony és sötét volta és padjainak rozottsága miatt a mai igényeknek már

meg nem felelt, szándékolt kijavítása pedig igen sokba került volna, egyelőre bérbe adatott.

Szeptember 3. Heffner Ferenc, szarvasvégi fiutánító meghalt, özvegyet s egy kis árvt hagyván hátra. Jeles, hivatásos tanító volt. Osztályába Velásits György ment át a gyomavégiből, a szarvasvégi leányiskolát pedig neje, Kubinyi Ilona vette át, ki eddig a központi I-II. oszt. leányokat tanította, egyúttal mivel eddigi lakását a volt központi leányiskolában Szebeni kapta, lakpénz címén 50 forintot kapott.

A gyomavégi iskolához tanítónak Újházy Béla okleveles, eddigi kántorsegéd választott. Ebből az iskolából túl tömötsége miatt a második osztályiak a központi fiú- és leányiskolába rendeltettek be.

A szőlőskerti iskolához, melyet eddig ideiglenesen Vidóits Antal nyugdíjas vezetett, Matulay Károly választott 350,- forint fizetés-sel.

Haffner özvegye fél évig lakást kapott a Schiefner-féle (központi) iskola alsó épületében, és férje fizetését fél évig, azaz 1898. március végéig, a haláláig hónap (szeptember) után kezdődő számmal (okt.-márc.).

Szeptember 26 vasárnap, **a tanyai templom megáldása.** Jelen voltak: Spett Gyomáról, Dunay Szentandrásról, Szimray Szarvasról, Bedák Kondorósról, és egy káplán és igen nagy számú népsereg. A szentbeszédet a templom melletti téren tartotta és a megáldást püspöki felhatalmazással végezte a prep-plébános. A külső és belső munka még nem volt teljesen kész. Meg volt: az oltár, mely az irlalmasnének kápolnájából maradt teljes felszereléssel; cibórium, monstrancia, egy kehely, több ruha, kis öröklámpa, thunibulum (?) ugyanonnan; harang mégcsak az, mely az iskola előtt állott; fiszharmonium Pajkr Rudolf königrazi gyárából 150,- forintot hozatva, mely összegből 40 forint előre fizetve, a többi pedig (110,- Ft) 6 forint részletekben 18 hónap alatt, tehát 1899. áprilisig bezárólag törlesztendő.

Hunya József kőkeresztje tanyája mellől a tanyai templom mellé hozatott, s ez alkalommal az ipartömbéből kiutalványozott 45,15 Ft költséggel kijavítottatott.

A tanyai templomra december végéig befolyt 6.783,- Ft. Ebben: Schiefner ajándéka építésre 1.000, folszerelésre 500 = 1.500,- Ft, - egyházmegyei alapból segély 400,- Ft, - Fülöp Mátyás, István, János és Pál adománya oltárképre 200,- Ft, - ifj. Kalmár György ajándéka a kisebb harangra 60 forint, - Julis János ajándéka 500 forint, - a püspök által a Kálvária pénztárból 5 %-ra kiutalt 2.400 forint kölcsönből 1.970 forint (mert 430 forint biztosítási összegül visszatartva csak jövő szeptemberben fog kiadatni), - a takarékpénztárból kölcsönvéve 300 forint, - a többi hívek ajánlata. Kiadások: Arvai vállalkozónak 4.827,08 Ft, - Vinkovics bádognak a torony bádogfedeléről 144,- Ft, - Szabó Imrénének, a szentély kifestéséért 25,- Ft, - Fekécs asztalosnak padok átalakítása, gyöntatószék, ruhaszekrény, kredencszekrény, stb. 84,50 Ft, - Hönig Frigyes aradi harangöntőnek 107 kg-os (171,20 Ft) és egy 34,03 kg-os (54,88 Ft) harangnak 1,60 kg-jával számított 226,08 Ft árából törlesztés 100,- Ft, - egy csillár és zsinórért 31,50 Ft, - haranglábakért 16,95 Ft, - a tanyai építőbizottság kiadása építési anyagokért 328,24 forint. Ezen felül vettünk: 1) A templom körül osztogatott házhelyekből Hunya J. Józseftől 500 négyszög-

ölet iskolatelenek, á: 50 kr. = 250 forintért, ebből 100 forint törlesztés; - 2) Temetőnek 1000 négyszöglet 200 forint kedvezményes áron, ebből is törlesztés 100 forint. A többi tégláégetésre és egyéb apró költsékezésre ment ki. A püspök 400 forint fenntartási alapot is utalványozott, mely az egyházmegyei főpénztárban 1898. januártól 5 % mellett kamatozik.

Ez év egyik kimagasló eseménye volt a megyés püspök Dr. Schlauch Lőrinc bíbornok öminenciájának május 2-án tartott aranymiséje, melynek alkalmából az endrődi kerület papsága 1000 forintos Schlauch-aranymise-alapot tett le a még kántor - és katolikus iskolával nem bíró kondoros egyház kántor-tanítójának javadalmazására. Endrőd hitközössége pedig küldöttséggel vett részt az egyházmegyei hívek tisztelő testü-

letében. Tagjai voltak: Hunya Mihály alelnök, Kalmár József, Hunya Elek, Uhrin Imre, Hunya Mátyás, Timár i. József templomgondnok, Hunya Lajos.

A gáteri szőlőben az oltványültetés folytatva 4. sor kadarkával Újvidékről.

Misealapítványokat tettek: Iványi Imre 1 koporsóra, 120 forint Timár Katalinért, Timárné Iványi Rozália 1 énekesre Dávid Máriáért 80 forint, Buláné Kardos Mária 1 énekesre Bula Jánosért 80 forint, Varjúné Torma Terézia 1 énekest önmagáért 80 forint, Varjúné Timár Borbála 1 énekesre önmagáért 80 forint, Farkas Imre 1 énekesre Farkas Pálért 80 forint, Forgácsné Hegedűs Borbála Forgács Pálért 80 forint, Timár Jánosné Timár Mária 1 énekesre Tóth Borbálaért 80 forint.

A múlt évben elrendelt congrua-összeírás adatai alapján a folyó évi októberben Gyulán ülésező vegyes congrua-felülvizsgáló bizottság (elnök: Fábry alispán, tagok az egyházmegye részéről: Széchenyi Jenő kanonok Kry(?) és Grócz esperesek; a politikai hatóság részéről: pénzügyi igazgató, főügyész, főszámvevő, stb.) az endrődi plébánia jövedelmét következőleg állapította meg: 1) ingatlanok 2.047,23 Ft - stóla 356,40 Ft - anyakönyvi kivonatért 165,- Ft - alapítványi misék 564,56 Ft - párbér megváltás és járandóság (deput. válság) 1.432,- Ft - kegyúrtól 31,50 Ft - Vida-alapból 100,- Ft, összeg: 4.696,69 Ft. Kiadások: adók 435,19 Ft - 3 segédlelkészartás 600,- Ft - átengedett misék 33,- Ft = 1.068,19 Ft.

A congruába beszámítható tiszta jövedelem 3.628,50 Ft.

A káplánok közös jövedelme: 1. hitközseg-től 360,- Ft, 2. a templom pénztárból 60,- Ft, 3. püspöki kegydíj 300,- Ft, 4. egyházmegyei segély a Szaniszló-alapból 100,- Ft, 5. stóla: a) assist. temetés 2 eset = 24,60 Ft, b) impos. temetés 16 eset á: 80 kr. = 12,80 Ft, c) imposit és misés temetés 14 eset á 2,20 Ft = 30,80 Ft, 6. nekik átengedett misédij 33 forint és egy alapsisén assistencia 4 forint = 37 forint, összesen: 924,60 Ft, egynek tehát 308,20 Ft.

Termés: 74 hold búzaföldről 118,97 kg a plébános felerésze, de ezért adtak azonnal 11 forintot, sőt következő tavaszon Budapesten 16 forintos búza is volt! - a gyöngye termés oka: a sok esőzéstől megdől a kalászbán a szemek nem mind

fejlődtek ki, a vadborsó elhatalmasodása. - Annál szebb volt a kukoricatermés, 73 holdon 200 mázsa eladó 4,60 Ft-jával.

Katolikus oldal

DECEMBERI ÜNNEPEK

3. péntek:	Xavéri Szent Ferenc áldozópap
4. szombat:	Damaszkuszi Szent János áldozópap
5. vasárnap:	Advent 2. vasárnapja
6. hétfő:	Szent Miklós püspök
7. kedd:	Szent Ambrus püspök
8. szerda:	Szeplőtelen fogantatás
11. szombat:	Szent I. Damazusz pápa
12. vasárnap:	Advent 3. vasárnapja
13. hétfő:	Szent Lúcia szűz, vértanú
14. kedd:	Keresztes Szent János áldozópap, egyháztanító
19. vasárnap:	Advent 4. vasárnapja
25. szombat:	Karácsony, Urunk születése
26. vasárnap:	A Szent Család
27. hétfő:	Szent János apostol és evangélista
28. kedd:	Aprószenetek
31. péntek:	Szent I. Szilveszter pápa

A katolikus oldalakat szerkeszti: Iványi László plébános

PLÉBÁNOSI ÜDVÖZLÉS A 200 ÉVES BÚCSÚN

endrődi templom, 2004. november 6.

Kétszáz évvel ezelőtt nagy dolgok történtek. Elődeink úgy hátróztak, mivel a Hármaskörös folyó többször elmosta a falut és a templomot, hogy arrébb költöznek. A falu harmadik templomának alapkövét, ezen a magasabb, biztonságosabb új helyen 1798. november 6-án helyezték el. Harruckern báró, a hívek adományaiból és a község pénztárából épült fel az új templom, melyet 1804. november 5-én, Majzik János szentmártoni esperes, plébános áldott meg. Ünnepi szónok volt: Fekete Antal törökszentmiklósi plébános.

Kutatásaim eredményeként néhány hete egy eddig nem ismert, vagy talán elfelejtett adatra bukkantam, melyet most nyilvánosságra hozok. Templomunkat nemcsak benedikálták, hanem 20 év múlva, fel is szentelték: 1824. május 9-én, Húsvét 3. vasárnapján Vurum József nagyváradi püspök végezte, egy Visitatio Canonica alkalmával. A püspök a templomot és a főoltárt ünnepélyesen consecráta, és a főoltárba elhelyezte Sz. Crescens, Ince és Vincencia vértanúk ereklyéit.

Néhány adat az elmúlt 200 évből:

Keresztelés: 62 379, házasságkötés: 15 245, halálozás: 47 712 volt. Tudomásom szerint 33 papot adott. 21-en már meghaltak. Nekik ma emléktáblával adózunk. 12-en vagyunk élők, velem együtt. Ebben benne van a két hunyai, és a két félig endrődi is.

Hálát adunk Istennek azokért a lelképásztorokért, akik az elmúlt két évszázadban az Isten és az Ő népet szolgálták! Hálát adunk azokért a kántorokért, sekrestyésekért, akik munkájukkal szolgálták a templomot és a híveket. Hálát adunk azokért az emberekért, akik – sokszor igen nehéz körülmények között – a templomot fenntartották és fenntartják. Hálát adunk azokért a hívekért, akik itt szüntelenül imádkoztak és imádkoznak. Hálát adunk Istennek minden jószándékú emberért.

Szeretettel köszöntöm az endrődi hívek nevében a kedves zarándokokat: először is a Főtisztelendő és Nagyméltóságú Gyulay Endre Szeged-csanádi püspök urat, mai szép ünnepünk főpapját.

Üdvözlöm az espereskerület papjait és a megjelent lelképásztorokat: Szurovecz Vince pápai káplán, esperes urat, Ondavay Tibor pápai prelátus urat, Kóczán Árpád táborig lelkész atyát, aki a Templomos Lovagrend budapesti komendájának lelki vezetője, valamint Horváth-Moón István lelki atyát. Üdvözlöm továbbá Tímár Mihály szalézi atyát, gyomai plébániai kormányzót, Petrovszki György kondorosí, Túri Kiss István kunszentmártoni,

DECEMBERI MISEREND

Endrőd

Vasárnap: 8-kor, és este 5 órakor. Advent hétköznapjain reggel 6-kor Rorate hajnali mise. December 24-én (pénteken) - Szenteste - éjjeli mise, előtte a gyerekek karácsonyi játékokat adnak elő. Karácsony mindkét napján és újévkor délelőtt 10-kor, és este 5-kor.
Év végi hálaadás december 31-én, pénteken este 5-kor.

Szent Gellért Iskola kápolnájában

december 12-én, vasárnap fél 12.

Hunyva

Vasárnap: délelőtt 10-kor. Kedden, csütörtökön, elsöpénteken és szombaton este 5-kor. A szombat esti vasárnapi előesti mise. December 24-én - Szenteste - 5-kor tartjuk az éjjeli misét. Előtte gyerekek pásztorjátéka. Karácsony mindkét napján és újévkor reggel 8-kor.
Év végi hálaadás december 31-én, délután 3-kor.

Gyoma

Vasárnap 10-kor, hétköznap 16 órakor adventi mise, szombaton 16 órakor vasárnapi előesti mise. December 24-én pénteken éjjeli mise, előtte fél 12-kor hittanosok pásztorjátéka. Karácsony mindkét napján és újévkor de. 10-kor. December 31-én év végi hálaadás 16-órákor.

Bálint Vilmos mesterházi plébános urakat, valamint Zselepszki Fábrián karmelita atyát. Üdvözlöm az endrődi származású Szujó Antal és Dr. Dénes Zoltán atyákat. Sajnos, a többiek egyéb fontos elfoglaltságukra hivatkozva most sem jöttek el. Köszöntöm volt lelképásztorainkat, Nyizsnyánszki Lajos, és Szigeti Antal atyákat. Keresztényi szeretettel köszöntöm a testvéregyház képviselőit, Sipos Tas Tőhötöm nagytiszteletű urat kedves nejevel. Őt külön is köszöntöm 40 éves lelképásztori szolgálata alkalmából, adjon a jó Isten még sok-sok áldást életére, munkájára.

Köszöntöm a Templomos Lovagrend megjelent tagjait, akik évek óta megtisztelik búcsúnkat jelenlétükkel, élükön Lakatos Sándor úrral Tamásiból, aki a Lovagrend magyarországi preceptora.

Nagy tisztelettel köszöntöm mindannyiunk nevében városunk polgármesterét, Dr. Dávid Imre urat. Tudom és látom, hogy majd minden hétvégén van valamilyen programja, meg kell jelennie valahol. Örülök, hogy hozzánk is eljött, és velünk ünnepel, hiszen a katolikusok jelenléte városunkban nem elhanyagolható tényező.

Üdvözlöm a helyi intézmények vezetőit, képviselőit, a jelen lévő önkormányzati képviselőket.

Ezt az ünnepi alkalmat szeretném arra is felhasználni, hogy itt, nyilvánosan megköszönjem a javaslattevőknek, az Önkormányzatnak és polgármester úrnak azt a figyelmét, amelyben részesítette személyemet ez év október 23-án. Köszönöm, jól esett figyelmük. Azért e napra időzítettem ezt a köszönetet, mert e kitüntetés nem kaphattam volna meg, ha nem állnak mögöttem a hívek: endrődiek, gyomaendrődiek, hunyaiak. Ezúton köszönöm kedves híveimnek is a szoros együttműködést. Ez a kitüntetés nekik is szól!

Köszöntöm a környékbeli egyházközségekből érkezett zarándokokat.

Utoljára, de nem utolsósorban köszöntöm a kedves helyi híveket. Ők azok, akik a hétköznapokban is itt vannak, és imájukkal, munkájukkal, adakozásaikkal biztosítják egyházunk működését.

Erre a napra egy éve régóta készülünk. Tavaly már meghirdettük az előkészítő évet. E jeles ünnepre szeretnénk volna belül felújítani templomunkat. Festés, kövezetcsere, képek felújítása. Közbeszólt az, hogy tavalyelőtt a tetőt kellett felújítani. Ha belül nem is szépülnek meg a közeljövőben falaink az anyagiak hiánya

miatt, bízom abban, hogy belül, lélekben megújulunk. Az előkészületi év alatt több minden történt, külsőleg-belsőleg készültünk. Több esemény is a bicentenárium jegyében zajlott.

2003 decemberében a Segítsünk a rászoruló gyerekeken akció a Templomos Lovagrend szervezésében. Iskolánk pedagógusai a tavaszal elzárándokoltak Máriacellbe, a Közép-Európai Találkozóra. Októberben Hunyáról, és néhányan Endrőről elzárándokoltunk Krakóba, a magyar kápolna felszentelésére. Oltárt állítottunk az Irgalmas Jézusnak, és elkezdtük az irgalmassági ájtatosságokat. A nyáron öregministráns találkozó volt, a 60-as évek ministránsai és családtagjai részvételével. Pünkösdtől fotókiállítás látható templomunkban, az elmúlt évtizedek egyházközségi életéből. Képeslapot adtunk ki templomunkról. Templomunk világitásának egy része korszerűsödött. Egy héttel ezelőtt elkészült templomunk éjszakai – immár végleges – díszvilágítása. Köszönet érte az önkormányzatnak.

A mai nap emléktáblával tisztelettel adózunk annak a 21 papnak, akik Endrőről indultak szolgálatukba, de már nincsenek köztünk.

Mivel a bicentenáriumi év ez év december 31-én a Te Deummal fejeződik be, lesznek még további események is. December 10-én Adventi áhitat címmel templomi hangverseny lesz. December

- Hálát adunk Urunk a kétszáz év alatt itt megkeresztelt 62.379 gyerekért, a 15.245 egy-bekelt párért, a 47.712 elhunytért; az élőket vezesd tovább utadon, az elhunytakat pedig az örök életre.
- Hálát adunk urunk papjainkért, akik itt tevékenykedtek, vagy akik innen indultak: a 21 elhunytért, és a 12 működőért; kérünk, segítsd papjaidat munkájukban, adj ma is új, akaratod szerinti hivatásokat.
- Hálát adunk, Urunk, egyházközségünk kántoraiért, sekrestyéseiért, munkatársaiért; add, hogy továbbra is apostoli lelkülettel végezzék munkájukat.
- Hálát adunk Urunk mindazokért, akik a kétszáz év alatt áldozatot hoztak Egyházunkért, templomunkért adományaikkal és munkájukkal; add nekik az igazak jutalmát, az örök életet.
- Hálát adunk, Urunk vendégeinkért, a kedves zarándokokért; legyen életük Isten áldásaiban gazdag, és boldog.
- Hálát adunk Urunk tízéves Iskolánkért, mely Szent Imre és nevelője, Szent Gellért püspök közbenjárására a semmiből létrejött; kérünk, óvd meg minden veszedelemtől, add, hogy neked tetsző ifjakat neveljen.

ELHUNYT ENDRŐDI SZÁRMAZÁSÚ PAPOK

Varjú Victorinus	?1818?
Szabó Antal	?1911?
Dinya János	1851-1886
Mikó Miklós	1816-1901
Klinghammer Miklós	1888-1918
P. Ugrin Sándor SJ	1905-1945
Tímár Ambrus	1881-1945
Kalmár J. Árpád	1911-1948
Farkas István	1899-1949
Iványi György	1900-1949
P. Szujó Timóth OFM	1883-1951
P. Gonda Keresztély OCist	1902-1953
P. Hunya Dániel SJ	1900-1957
Szabó Frigyes	1882-1961
Tímár Gyula	1893-1963
Tóth Imre	1903-1964
P. Tímár Máté SJ	1895-1971
Zempléni Pál	1912-1983
Hegedűs András	1922-1987
Uhrin György	1931-1987
Fadgyas István	1917-2003

16-án ismét megrendezzük a „Segítsünk a rászoruló gyerekeken” segélyakciót.

Egy dologgal adós vagyok: egy, a templomról készült kiadvánnyal. A munkát elkezdtem, még ez évben szeretném elkészíteni.

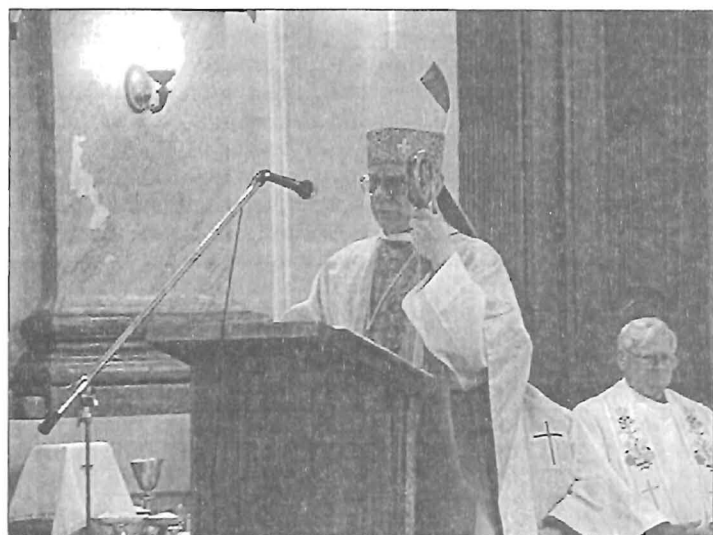
Végezetül kívánom mindenkinek, hogy ünnepünk nyújtszon igazi lelki feltöltődést és felemelkedést, hogy Isten áldásával kísérve töltsük el ezt a napot.

Szent Imre herceg példája és közbenjáró imája segítsen bennünket!

„Amit Isten egybekötött...”

2004. augusztus 28-án **Gácsi-Kis József és Barta Edit** tett hűségüket Isten és ember előtt, a kiskunfélegyházi Szent István katolikus templomban.

Közös életüket kísérje Isten áldása, és az egymás iránt érzett szeretet, megbecsülés, hűség!

**ISTENTŐL MEGÁLDOTT, BÉKÉS, BOLDOG
KARÁCSONYI ÜNNEPEKET,
ÉS EGY SZEBB ÚJ ÉVET KÍVÁNK GYOMAENDŐD
MINDEN POLGÁRÁNAK,
ÉS KEDVES OLVASÓINKNAK!**

BÚÉK!

**BÍZZUK ÚJRA ÉLETÜNKET KRISZTUSRA!
IVÁNYI LÁSZLÓ PLÉBÁNOS**

Szentelek élete

Az oldalt szerkeszti: Sóczy Géza

Szent Lúcia szűz és vértanú ünnep: december 13.

Európa-szerte, de különösen Szicíliában népszerű szent. Az V-VI. századból származó legendás szenvedéstörténet szerint Lúcia Siracusa városnak egyik legelőkelőbb családjából származott. Lúcia beteg édesanyját elkísérte a mintegy negyvenmérföldnyire lévő Catániába, Szent Ágota sírjához, hogy gyógyulását kérjék. Miután az édesanya meggyógyult, Luciának volt egy álma: Ágota jelent meg neki, és mint a húgát megkérdezte, hogy miért idegenben lévő sírnál keresték a gyógyulást, mikor Lúcia ezt a saját hitével is elnyerhette volna. Szűzi szeretetére hivatkozva Ágota megígérte Luciának, hogy általa az Úr éppen olyan dicsőséget szerez Sirocusának, mint amelyet Catániának adott az ő vértanúsága által. Hazafelé vivő útjukon Lúcia megkapta az engedélyt anyjától, hogy nem kell férjhez mennie, s amit hozományként birtokol, azzal tetszése szerint bánhat.

Szenvedéstörténete szerint, amikor anyjával hazatért, kezdte szétosztani vagyonát a szegények között. A vőlegénye bizalmasan megkérdezte Lúcia dajkájától, mit jelent ez. Az okos asszony az igazságnak megfelelően, jelentőségteljesen így válaszolt: „a menyasszonyod talált egy értékes kincset, amelyet meg akar szerezni magának. Most eladja mindenét, hogy azt megvehesse.” Az ifjú ennek hallatára kíváncsisággal és várakozással telve várta közeli boldogságát, amikor ő is részese lesz Lúcia kincsének. Megdöbbenve kellett rájönnie, hogy Lúcia csak a szegényekkel törődik, szó sincs semmiféle olyan kincsről, amire ő gondol. Kiderült, hogy a menyasszonya keresztény, erre bosszúból feljelentette Paschaisus bírónál.

A bíró éppen úgy, mint Ágota esetében parancsot adott arra, hogy nyilvánosságban gyalázzák meg Luciát, ha már nem akar férjhez menni. Lúcia rettenthetetlenül így válaszolt: „Ezzel a testet nem tudod beszennyezni, mert csak úgy lesz tisztátalan, ha az akarat beleegyezik. Ezért, még ha el is veszed erőszakkal testem tisztaságát, akaratomat erre nem tudod rávenni. Mit vársz? Testem kész a kínra!”

A bíró azonban úgy gondolta, hogy ezzel majd kiűzi a lányból az állítólag benne lakó Szentlélekét. Csakhogy a Szentlélek a segítségére sietett: olyan nehézre tette a testét,

hogy semmi módon nem tudták kimozdítani helyéből. Ezután, mint annyi más vértanú esetében történt, a legkülönfélébb kínzások követték egymást, de Lúcia imádságának hatására egyik sem tudott fájdalmat okozni. Végezetül a bíró parancsára karddal döftek át a torkát, de nem halt meg azonnal, sőt ebben az állapotban még ta-

nította is a népet, s csak akkor halt meg, amikor egy odasiető pap kezéből felvette az utolsó kenetet.

A források nem szólnak vértanúsága időpontjáról, a hagyomány a Diocletianus-féle üldözés áldozatai között tartja számon. Tiszteletének első bizonyítéka egy ötödik századi sírfelirat a siracusai Szent János-katakombákban; neve belekerült a római kánonba is. (I. eukarisztikus ima). A hatodik században mozaik képet készítettek róla Ravennában. A nép és hivatalosan az egyház is már az V-VI. században tisztelte, erről a korabeli misekönyvek tanúskodnak. Zsolozsmáját valamivel később írták; szépségében nem marad el az Ágnes, Cellia és Ágota tiszteletére írt zsolozsmák mögött.

A középkorban Lúcia a legkedveltebb szentek közé tartozott. Legendájából írók, költők köztük Dante is- és festők merítettek. Oltalmáért folyamodtak a vakok és szembetegségben szenvedők, mivel a neve, Lúcia a Lux=fény szóból származik, a bűnbánó utcanők, a földművesek és a különféle kézművesek, de ugyanígy a varrónők, a párnakészítők és a nyergesek is, mivel valamennyien hegyes szerszámokkal dolgoznak.

Ünnepé dátumából kiindulva-a Gergely-féle naptárreformig, 1582-ig ugyanis december 13. volt az év legrövidebb napja, a tél közepének tekintették, továbbá munkaszünetes törvényt nap volt-a nép gazdag szokásköszorúval vette körül, amelyben néha egymásnak ellentmondó elemek is feltűntek. Így lett Lúcia napja a jóvendölések napjává, amelyen az időjárásra, a vetésre, a baromfiakra, sőt az egyéni sorsra vonatkozó jóvendölések is történtek.

Madizol

Gyomaendrőd, Fő út 45.
Tel/Fax: 66/386-578
Mobil: 30/9-950-197

Forgalmazzuk a cipőipar számára a Keck Cég által gyártott különböző cipőipari ragasztókat, szerszám és talp lemosókat, kikészítőszereket.

T/fax: 06 66/386-896
06 30/9855-671
Gyomaendrőd Fő u 14.

Corvo bianco
Cipőipari Bt

MAGÁNVÁMRÁKTÁR

A Magyar Szent Korona működik!

Kedves olvasó! A 21. század első napján, 2000. január elsején a Magyar Szent Koronát átköltötték az Ország Házába. Sokan vagyunk, akik őszintén reméljük, hogy a Szent Korona az Ország Házában kedvezően befolyásolhatja a magyarság jövőjét. Hogy hogyan, és miképpen lehetséges ez, ehhez meg kell ismerkednünk a Szent Korona misztériumával. Szeretnénk méltóképpen elmondani, hogy miképpen lehetséges az, hogy a Magyar Szent Koronánk jogi személy, és legmagasabb rangú alanya a magyar államhatalomnak.

Ezen ismereteket Dr. Pap Gábor művészettörténész előadásának rövidített változatából, több részletben való közléssel szeretnénk közre adni. Kérjük, olvassák figyelemmel, mert olyan ismereteket szerezhetnek, amelyeket hosszú évtizedek óta eltitkoltak előlünk.

XIX. befejező rész

A Magyar Szent Korona jogköre a mai napig eleven jogkör! De akármennyire is élőnek tűnik, nem tudja közvetlenül foganosítani a saját jogait. Tehát hiába megyek oda most a parlamentbe és kérem, hogy szíveskedjen most aláírni, nem fog senki aláírni! Ezeket a jogokat valakiknek mégis foganosítani kell. És ki legyen az? Erre a kérdésre szinte egy emberként zúgja fel a nép, hogy a király! De ez nem így van! Nemcsak a királynak jogköre a Korona jogait érvényesíteni, hanem a királynak és a Nemzetnek! Egyenlő arányban. Ha a nemzet hátráltatott helyzetben van - mint volt például a Tatarjárás idején -, akkor a teljes jogkör áthárul a királyra. Ez egy szükségállapot volt, neki kell menekíteni a Koronát. Megtette? Igen, megtette! Utána egy év alatt úgy állt helyre a magyar társadalom, hogy két ellenséges rátámadó hadsereget IV. Béla szét tudott verni!

Amióta Habsburgok uralkodtak Magyarországon módszeresen és válogatatlan eszközökkel - ahogyan szokták - megpróbálták a nemzetet ebből a kettőséből kiszorítani. Apró lépésekben, de szívósan, így 1916-ra az utolsó koronázásra a nemzet már egy emberként hitte, hogy a koronához kapcsolódó jogokat csak a király hivatott jogosítani. Nem így van!

Döntő változás a Magyar Szent Korona működésében 2001. január 1-jén következett be, amikor a Parlamentbe költöztették be. Ettől a pillanattól történt meg az a történelmi tény, hogy nincs király, ezért a Nemzetnek kell átvállalni a Korona jogköreinek érvényesítését! Ezt hogy tudja megtenni? Úgy hogy a törvényhozás központjába kerül...

Nemzetet nem lehet úgy koronázni, mint királyt, mert nincs egy feje, tehát egy sajátos rítus lép életbe.

2001. január elseje óta az keresi fel a Magyar Szent Koronát, aki belső indítást érez, és annak teljes értékű az élménye azáltal, hogy fölkeresi és lerója tiszteltét a Korona előtt. Magyarán szólva jelenleg a Nemzet koronázódik! És a Nemzetnek kell királyi magaslatra emelkednie, és akkor megérdemli, hogy királyja is legyen. De e pillanatban nem a királyra van szükség, hanem arra, hogy a Nemzet érjen meg!

Rátérek azokra a kérdésekre, hogy hogyan is működik a Magyar Szent Korona? Sokan tudnak arról, hogy a szentképeknek lehet

olyan sugárzása, amely nem fokokban mérhető, de mérhető!

A Magyar Szent Korona képei a szónak legszorosabb értelmében szentképek, melynek a sugárzása mérhető! Van egy kidolgozott skála, B-Kis skálának is nevezik Magyarországon, (B Kiss László állította föl), Ennek a mentén vizsgálták a Szent Korona képeit. A sugárzása ezeknek a képeknek olyan fokú, hogy azonnal leszalad az inga - ha ingával mérjük -, ha lengyel bot, akkor az leszalad a skáláról. Tehát a skálán már nem is reprezentált hatalmas energia tartományban működik! Miután ezt a mérést az összes eredeti képpel megcsinálták, azután került sor a 3 cserélt képre. A 3 cserélt kép sugárzása a nulla tartományban van! Tehát rosszul sem tud hatni, egyáltalán nem hat. Mintha pausz papír lenne ott. A következő fázisban azt mérték, ha itt eredetileg szent képek voltak, helyettük akkor ezeknek kell hogy legyen maradék kisugárzása, tehát mérhetőnek kell lenni. Erre álltak rá, és kiderült, hogy a Szűz Mária kép is és a másik két fejedelmi személynek a sugárzása közelítően olyan intenzitású, mintha a képek ott lennének. Tehát a maradvány sugárzás ezen a pauszpapír vékonyságú semmin - ami a Dukász és a másik kettő - ugyanolyan intenzitású, mintha eredeti képek ott lennének. Ez nagyon erős sugárzás. Ezek után megkérdezem: „Ki vonult be a Parlamentbe, természetesen: Szűz Mária!...Az a képcsere, amit végrehajtottak a koronán, nem tudta megváltoztatni azt az energiát, amitől a **Szent Korona Működik!** A többi már rajtuk múlik...”

Végezetül még egyszer visszatérve a Korona képrendszeréhez: az első különbség az olyan kettőségre utal, ahol a felső egy mennyei eredetű hatalomnak - potenciát - a gyakorlását fejezi ki, illetve arrayaló programot, először a felsőszinten, azután az alsószinten írja körül, és ennek a földi körben való működését fejezi ki, a bölcsesség nyelvén megnevezett személyeknek - görög nyelven - együttes! Ha ezt feltételezésnek vesszük, akkor alátámasztja azt, hogy a hierarchia - tehát a megfordíthatatlanság - bizony jellemzője ennek a rendszernek. Akkor lenne okunk kételkedni a feltételezés alaposágában, ha fölül lenne a görög nyelv és alul lenne a latin nyelv használata. A világ normális működésének rendje, hogy a bölcsesség emberi szinten igazgatja a világot és ahhoz, hogy fölülemelkedjünk, csak fentről kaphatunk hatalmat. Ez

nagyon lényeges dolog, mert ha megfordítom, akkor tényleg fejre áll a világ! De a Korona azt a rendet képviseli, amely a világ normális működésének a rendje!

A második kettőség, az, hogy az alsó részen fél alakokat látunk, a felső részen pedig egész alakokat. A harmadik kettőség, hogy csak az alakok és a feliratok zománcozottak, a háttér a hordozó aranylemez. A háttér is zománcozott. Mind a kettő egy műhelyben készült. Az összetartozást ezek erősítik.

Hol készítették a Koronát? - nem tudjuk. Aki ilyen szinten készítette a Koronát, annak nem az a fontos, hogy neve fennmaradásával törődjék, csak olyan nép körében készíthették, akik a fentieket tudták! Nem küldhette Szilveszter pápa! (Gerics József és Váci József bebizonyították az igazságot!)

Mindenki vigye a hírt, hogy a Magyar Szent Korona működik!

Kedves Olvasó! Dr. Pap Gábor történész professzor külföldön elhangzott előadásának nagy részét közre adtuk 19 folytatásban, azzal a céllal, hogy amit elmulasztottak az elmúlt évtizedek történelem tanításában, legalább felhívjuk a figyelmet a Szent Korona történelmi szerepére. Őszintén reméljük, hogy némi ismereteket is nyújthattunk. A további, mélyebb ismeretek szerzéséhez az érdeklődők találhatnak szakirodalmat. Most már csak rajtuk múlik...

Egy megható élményem elmondom: a Korona előtt álltam, a tömegeből előre került egy idős, fejkendős asszony, aki könnyes szemmel hajtott térdet a Magyar Szent Korona előtt és keresztet vetett. Ez az idős parasztagyón az őseitől, vagy csak ösztönösen tudhatta azt, amit előlünk tudatosan eltitkoltak, és ezzel is üresebbé tették a lelkeket.

Több ezren vagyunk már, akik a Szent Korona fogalom esküt az alábbi szöveggel letettük:

FOGADALOM

Teremtő Atyám!

Szent Fiad, Jézus Krisztus tanítását követve, Boldogasszonyunk iránti szeretetből áthatva kinyilvánítom irántad való hűségemet.

En dicső őseink iránti tiszteletből és utódainkért érzett felelősségtől vezérelve szabad akaratomból fogadom, hogy hazám jogrendjét figyelembe véve életemet a Szent Korona által sugallt Isteni Törvényekhez igazítom. Fogadom, hogy Jézus Urunk Új Szövetsége szerint embertársaimra test-vérték tekintek a szeretet törvényének betartásával.

Fogadom, hogy családom, nemzetem és az emberiség felemelkedésén munkálkodom.

Tiszteletben tartom az Élet Szentségét, földi élő környezetünket segítik megőrizni utódaink számára. Őseink reánk bízott hagyatékait, nemzetünk gazdag, élő műveltségét igyekszem megőrizni és gyermekeinknek átadni. Törekszem rá, hogy tetteimben az égi törvények vezéreljenek, a kereszt-én-i tudat vállalásával. Miképpen ezen fogadalmam szerint élek, Isten engem úgy segítjen.

Endrőd néprajza

Rovatvezető: Szandra István

Énekkoszorú a fogságban szenvedő magyar hadifoglyokért

Első ének:

(Dallama: Bíbor piros szép rózsza nyílik a Golgotán)

Messze a fogolytábor rideg hazájában,
Kínok és szenvedések zord birodalmában,
Szenved ártatlanul szeretett katonánk,
Hazavágyó lelke szabadulásra vár.

Égi jó édesanyánk esedezve kérünk,
Hallgasd meg kérésünk, mit hozzád intézünk,
Minden hadifoglyot egy szép örömnapra,
Vezérelj őket haza ó áldott Szűzanya.

Második ének:

(Dallama: Ahol vagy magyarok tündölő...)

Mennyei jó anyánk leborulva kérünk
Fogságban sínylődik sok magyar testvérünk,
Tenger szenvedésük indítsa meg szíved,
Nyisd meg börtönünket, vezesd haza őket.

A szabadság napját hozd el nekik, kérünk,
Bármilyen nagy is volt, bocsásd meg a vétkünk,
Hittel fohászkodunk, segílyt tőled várunk,
Minden hadifoglyot szent szívedbe zárunk.

Hallgasd meg az anyák, gyermekek imáját,
Itthon maradottak fájó zokogását,
Kik szeretteikért hullatják könnyüket,
Szabadulásukkal vigasztald meg őket.

Harmadik ének:

(Oh áldott szűzanya, mennyei szép rózsza...)

Foglyokat kiváltó áldott Boldogasszony,
Sírva és zokogva eléd térdel e hon,
Könyörüljél a magyar foglyokon,
Váltsd ki őket Szűz Mária!
Hozzád kiállt néped minden fia,
Hozzád kiállt néped minden fia.

Meghallgatod anyánk őseink imáját,
Amely a foglyokért szent szíved elé szállt,
Adjál nekik csodás szabadulást,
Váltsd ki őket Szűz Mária!
Hozzád kiállt néped minden fia,
Hozzád kiállt néped minden fia.

Őseink hitével, bizalmával kérünk,
Ne hagyj elpusztulni árva magyar népünk,
Szent fiadnál könyörögj érettünk,
Váltsd ki őket Szűz Mária!
Hozzád kiállt néped fia,
Hozzád kiállt néped fia.

Negyedik ének:

(Dallama: Köszönteni jöttünk Szent Keresztfa...)

Jó Szűz anyánk alázatos szívvel,
Jöttünk hozzád, buzgó könyörgéssel,
Szegény hazánk szenvedő bús népe,
Könnyes szemmel tekint szent képedre.

Szörnyű vihar szántott rajtunk végig,
Kín volt nézni népünk szenvedését,

*Felvételek orosz katonákkal a visztulain 1917 augusztus 27-én
a világ háború győztes ernyőjére
Tárnai György*

Szegény hazánk egész pusztulását,
Özvegyek és árvák bús zokogását.

Vezérelj haza fiainkat,
Ne nézd, kérünk a mi kínjainkat,
Legyen egyszer újra magyar ünnep,
Jó Szűz anyánk, segíts ehhez minket.

Ötödik ének:

(Dallama: Köszönteni jöttünk Szent Keresztfa...)

Óh!- nézz le édes Szűz anyánk, hű magyarjaidra,
Vigasztaló, derűs napfényt adjál fiadra,
Kegyelmes jó anyánk, tekints a foglyokra,
Óh, nagyirgalmú Szűz anyánk, vezesd őket haza.

Szűz Mária! –magyar foglyoknak védő asszonya,
Zordon, sötét börtönöknek, szép fényes nappala,
Kegyelmes jó, anyánk tekint a foglyokra,
Óh!- nagyirgalmú Szűz anyánk, vezesd őket haza.

Tisztelet és dicséret a szép Szűz Máriának,
A szenvedő magyar foglyok nagy patrónájának,
Kegyelmes jó anyánk, tekints a foglyokra,
Óh! Nagyirgalmú Szűz Anyánk, vezesd őket haza.

Forrás: Endrőd Tájháza Dokumentum tára (leltározatlan)

Őszi hangulat az aranylő Körös-parton LONA tárlata Budapesten

Diószegi Bíró Lona első önálló kiállítása éppen 10 évvel ezelőtt volt Békéscsabán. Az azóta eltelt idő kitartó, mindig a maximumot nyújtó igényes munkája elismeréseként immár 25-ik alkalommal hívták meg önálló tárlatának megrendezésére.

Lona elvitte az aranylő Körös-parti őszi és Gyomaendrőd tájainak varázslatos hangulatát árasztó képeit a budapesti Hotel Stadion Sydney termébe. A kiállítás nagyon szép rendezése Gecse Mária művészeti menedzser és Boór András költő, író barát segítségével valósult meg. Nagyszámú közönség előtt olyan műsorral köszöntötték a művésznőt, amely jól illett a kiállítás hangulatához. Hegedűs Valér zongoraművész Chopin dallamaival, Barna István magánénekes ősről szóló dalaival prof. Losonczi Miklós művészettörténész műértékelésével emelték magas szintű kulturális eseménnyé a kiállítás megnyitóját.

Losonczi Miklós művészettörténész beszédéből idézzük - a teljesség igénye nélkül - a legmegkapóbb gondolatokat:

„Ezt a nemzetet ezer érték és minőség tartja fenn. Nem véletlen, hogy a Bencések tanítása így szól: „imádkozzál, elmélkedjél és dolgozzál”, a nép ezt tette. A mi nagyjaink Hunyadi, Széchenyi megkomponálták ennek a népnek a boldogságát, élnünk kell azt, amiben tehetségünk van, ennek jegyében köszöntöm Bíró Lonát, köszönöm, hogy elhozta nekünk művészetét.

...Évtizedek óta, gyermekkorra óta járja a szülőhelyén lévő füzeseket, a Körös-parti csodákat, és festi az ámulni való tájat.

Hegedűs Valér Chopin műveinek tökéletes előadása, tökéletesen egybevágvá Bíró Lona képeivel. Az a hangulati erő, amely Chopin művészetéből árad, ez a hangyi erő tör fel Bíró Lona művészetéből. A Körösöknek is van egy olyan megdöbbentő hangulata, egy olyan különleges, sehol máshol nem található hangulata, amelyet Lona fejezett ki a művészetével, mint Chopin jelenítette meg zenéjével a lengyel tájakat, teljesen szimmetrikus egymással a zene és a festészet. Barna István az őszt megjelenítő - kevésbé ismert operett szerzőtől - csodálatos dala teljesen magas szintű, hibátlan együttesét adták a zene és a festészet harmóniájának.

...Bíró Lona művészetét is valamiképpen több szelvényből összegezzük. Látunk Körös-parti tájakat. Az első mozzanatban láthatjuk művészetének azon rétegét, (amely Móríc novellájában megnyilvánul a gasztronómia leírásában) látunk évszakok öltözékében megjelenő Körös-parti költői tájakat. Nagyszerű dolog ez, külön köszönjük a festőművészeknek, hogy megdöbbentően mutatja be a magyar táj milyen csodálatos, hogy a Körösök vidéke a maga bensőségével, intimitásával mennyire más, mint a Duna-kanyar, mint a Badacsony, nem szebb, nem különlegesebb, csak más! Ez az intimitás, és ez az étud hangulat, amely Chopin-nél is megjelenik, mennyire külön értéke a magyar tájnak, és ha ezt a festő úgy fedezi fel, hogy ott született, és ott él, és naponta járja annak a tájnak a különlegességét és festészetét emeli, akkor egy olyan varázslatot visz végbe, mint ahogy Szőnyi tette Zebegénnyel, mint Egri a Balatonnal.

Tehát ennek a művészetnek van egy ilyen felületi szépsége, hogy megragadja a maga szülőföldjét, ahol él, ahol alkot, és arról bizonyítja be, hogy milyen különleges költői-festői táj.

De hogyha mélyebbre ás (mint ahogy Móríc az „Ebed” c. novellájában), akkor érzékelteti, hogy ennek a tájnak van egy olyan üzenete, amely immár nem csak felületesen szólítja meg az embert, hanem bizonyos elemeket kiemel, bizonyos mozzadatokot kiemeli a tájból - a Körös fűzfáinak kígyóvonalásának az erejével magasodnak az ég felé, hogy drámai hangvételt adjanak ennek a harmóniának.

Vagy még mélyebbre ás, hogy a hangulati megnyilvánulások mellett a színrendben a színkezelésben van egy hallatlan finomság... A téli tájnak a fehérbe átmenő szürke tónusoknak olyan szépsége és finomsága villan fel, amely a Körös-parti tájnak az üzenete. Es ez már egy másik réteg (ugyanúgy, ahogy a Móríc-novellában, nemcsak a külső történet nyilvánul meg) egyszer csak felragyog az őszi díszeként ez a különleges fa a Körös partján. ... Őszi arany sugaras fának az ünnepi üzenetével.

Látható tehát az, hogy a művészet olyan rejtett szelvényekből áll, olyan többrétegűségekből, akár zene, akár irodalom, akár festészet, hogy erre oda kell figyelni!

Eppen ezért nyilvánvaló, hogy egy képpel, egy művel társalgást kezdeményezünk. Első pillanatban nem nyilatkoztatja ki magát a teljességgel, ahogy Szabó Lőrinc írja:

„Mit mond a fűz?
Attól függ, ki vagy!
Mit mond a mű?
Attól függ ki vagy!”

Hogy mennyire vagy hajlandó elmélyíteni a társalgást az adott alkotással. Ime nyilvánvaló, hogy Bíró Lona művészetét is olyan rejtelmes üzeneteket tartalmaz, amely az első pillanatban nem nyilvánvaló jel, csak egyetlen egy dolgot mondanék, itt vannak a „Pipacsos táj” változatok. A pipacsos táj, mint a táj tündöklése, az Claude Monet-t is, Szinyei Merse Pált is bővíthetette, és itt egy Körös-parti részlettel a színek szép eloszlásával van egy olyan meglátása Bíró Lona művészetének, ahogy a felhőknek a harmóniája, a tanyának a képe egyszerre csak föltámad a színeknek az ünnepi ornátusában a pipacsos tájnak az egybeomló pirosságában. Itt is lehet érezni, hogy nemcsak leírja a tájat festőileg, hanem értelmezi is azt.

... Egy másik dolog is - vihar - én szeretem a vihar tombolását. Van a viharban valami elementális, akár természeti viharról szólunk, akár a léleknek a viharáról. Gyönyörű amikor feltámad az emberi szívben a vihar villámlásokkal és dübörgésekkel. Az az érdekes, hogy Bíró Lona művészetében ez a vihar is teljesen izgalmas, és egyénien valósul meg, méghozzá érzékeltetve azt, hogy minden művészetnek úgy kell megnyilvánulnia, hogy egyéni legyen.

Tehát a vihar tombolás, fekete felhők, cikázó villámlások, - nála nem! Olvaszuk: „Vihar előtt”.

Bíró Lona úgy ragadja meg a vihar tömbösített fákkal, hogy szinte elrejtja a vihar születését, szinte az egész kép egy harmónia, a vihar mely születésben, azt alig látjuk, szinte a cím ad számunkra egy mentőövet...

Akkor amikor egy kiállításra érkezünk, amikor egy művésszel megismerkedünk, érdemes figyelni azokat az utjeleket, amit a művész ad számunkra, hisz ezeket a képeket úgy is szemlélhetjük, hogy teli vannak utjelekkel, amelyek önmagunk irányába fordítják a helyes utat, a helyes ösvényt, akkor amikor gyönyörködünk, akkor rádöbbenünk, hogy az élet csodálatos dolgokból, és az ámulni való kincsekből áll, akkor ez a művészet Bíró Lona Körös-parthoz Gyomához telepített onnan gazdag művészet olyan kincssel áraszt el minket, amely különleges egyéni a maga nevében, amely minket gyönyörködtet, de egyben gyarapít és gazdagít nemesebb emberré tesz és boldogabbá együttal.

...Köszöntöm a művésznőt, kívánok sok sikert, kívánom azt, hogy ezzel a feltámadó energiával, amely benne évtizedek óta működik, folytassa életművét nagy szorgalommal, nagy odaadással, a hangulati erőnek olyan fegyvel-

mezzel magatartásával, ahogy meg tudta nevezni a Körös-parti vidéket, és a Körös-parttal is bebizonyította azt, amit Petőfi is hirdetett: „A legszebb ország a mi hazánk”.

Alkony a folyón (olaj vászon 50 x 70)

Boór András: Alkony a folyón
(Bíró Lona festménye)

A mese-színű folyó, akár az álom;
Ahol a tűnt szerelemet még megtalálom.

Ilyen volt egykor rég az ifjúság is;
Melynek múltán a halál csak banális.

Öröm volt ébredni ez ősi tájon;
Hol rám hullt az este, némán és fájón.

Mint ékszer a Körös, drága hazámban;
Ha szunnyad az alkony, lenyugvón, lágyan.

És aranylő ívben lebeg a pára;
Hogy emlékezzünk a festő Lc rára.

Körös-parti ős II. (olaj-vászon (50 x 70)

Körös-parti ős
(Bíró Lona festménye)

Mint aranylő csillag a gyermek-ágon,
úgy simogat a rozsdabarna ős;
A tél ruhája készülődik immár,
mit egy utolsó díszszel megelőz.

Elszunnyad lassan a hű folyó is,
álomba kúsznak a régi fák;
A nyári napfény - pergő levelel,
keresi már az otthonát.

Elbúvik majd a szép madárdal,
lehajtja fejét a lomha tölgy;
Szemem sarkából, olykor-olykor,
kigördül még egy néma könny.

Így múlik el tán az ifjúság is,
mint hulló levelű, néma gyász;
S ha átjár a fény a folyó hidján,
velem lesz még az őszi láz.

Tegyük örök karácsonnyá egymás életét!

Tímár atya karácsonyi levele:

Kedves Híveim, Testvéreim Jézusban!

A Bibliában, Szent Pál apostol tolmácsolásában ezt olvassuk a Titusznak írt levélben: „Üdvözítő Istenünk kinyilvánította jóságát és emberszeretetét” (Tit. 3,4.) Ez a szentírási szakasz elhangzik majd a karácsonyi szentmisében. Tökéletesen kiérződik belőle a karácsony lényege.

Sokszor panaszkodunk arról, hogy kegyetlen, hideg-rideg a világ, hogy önző módon nagyon sok ember csak magával törődik, csupán a saját érdekű szempontjait akarja érvényre juttatni és

győzelemre viszi mások rovására.

Karácsonykor az emberszívek fagya elolvad. Miért? Mert fokozottan valósul az ősi emberi vágy, az örök „Emmanuel, a Velünk az Isten” nagy, boldogító vágya. Karácsonykor az álomnak tűnő szent vágyból valóság lesz, mégpedig olyan mértékben, amennyire beengedjük lelkünkbe, életünkbe az Istent. „A tulajdonába jött, de övéi nem fogadták be” (János ev. 1,11)

Ránk ne vonatkozzék ez a baljóslatú megállapítás, ez az Isten sugallta figyelmeztetés. Inkább ez a páli jókivánság és buzdítás, teljes mértékben: „...hogyan kegyelmével igaz életet éljünk és az örök élet reménybeli örököséivé váljunk.” (Titusznak írt levélből 3, 7.)

Nemcsak a karácsonyfa árnyékában, vagy az éjféli mise gyertyáinak fényében tudjunk egymásra mosolyogni, hanem mindenkor tegyük örök karácsonnyá egymás életét azáltal, hogy az angyali szózat értelmében a betlehemi Kisded békéjében mozdítsuk elő az Isten dicsőségét, s így legyünk a jóakarat emberei mindenki számára (Lukács ev. 2,14.).

Ilyen szellemben kívánok Nektek kegyelemteljes, boldog szent karácsonyt testvéri és lelkipásztori szeretettel:

Páter Tímár Mihály

DUDA CSALÁD találkozója Szolnokon

Duda Lajos és felesége Juhász Erzsébet sokáig nagy köztiszteltben éltek Endrődön, az Apponyi utcában. Nyolc gyermeket neveltek fel, szeretetben, békességben. A család mindig (még ma is!) arról volt ismert, hogy nagy figyelemmel ápolták a családi összetartozást.

Amíg a szülők éltek, a nagy ünnepek alkalmából mindig együtt volt a család, a Lajos és Erzsébet napot is együtt ünnepelték. Amikor a drága szülők elmentek az élők sorából, és megszűnt a családi otthon, ahol annyi szépet és jót tanultunk, a családi találkozók áthelyeződtek a Szarvasvégi Temetőbe, a szülői sír mellé. Sokszor 25-30 családtaggal álltuk körül a sírt, ahová a szeretet virágait is vittük.

Mivel hiányzott a régi családi együttlét, hiszen a szülői ház már nincs meg Endrődön, Béla testvérünk maradt legtovább otthon, de ő is elköltözött a szülőfaluból, (az unokák még ma is emlegetik, hogy milyen jó volt a Nagymamánál a nyári szünetben), elhatároztuk, hogy kétévenként más és más család tagjai rendezik meg a Duda-találkozót.

Idén Hunya Zoltán és családja látott bennünket vendégül Szolnokon, ahol 53-an vettünk részt egy kétnapos ünnepségen. Sajnos a régi nagy családból már sokan hiányoznak, a Duda testvérek közül már csak hárman élünk, de az mégis biztató, hogy szaporodik a család, hiszen már a déd és ükunokák is bővítik a családot.

A találkozó ünnepségét megelőzően gyászmisén imádkoztunk és emlékeztünk az elhunyt szülőkre és testvérekre és családtagokra.

A szép hagyományt folytatjuk, hiszen a következő találkozás szervezése már előkészítés alatt áll.

Duda család

VÁROSUNK

GYOMAENDRŐD

A keresztény nemzeti gondolat hírnöke

XI. évfolyam

* Társadalmi, kulturális, hagyományőrző folyóirat * 2004. december

karácsonyi melléklet - 2004

CSENDJEINK

Tél van. Téli éjszaka. Az éjszaka puha mélységéből egyre erősebben, erőteljesebben árad az ima, hömpölyögnek a szavak.

Betölt szívet és lelket, átlép a test határain, a meleg szoba falain túl, ki a házak közé, az „ezüst sötétségbe”; felkúszik a jeges, csontos fákon, fel a szikrázóan hideg levegőbe, hogy megérintse a csillagokat, ismeretlen távoli tájakat, s eljusson abba az Erőtérbe, ahhoz a Központ-hoz, ahová szánták; hogy kitágítsa a teret és az időt, a jelen, a Most pillanatát.

„Add Istenem, hogy világ kisimuljon és elcsendesedjen bennem és mindenki benn” – hangzik a költő fohásza, s benne az egyetemes emberi vágy a béke, a lelki béke iránt.

Az elcsendesedés, a befelé tekintés, a Csend megünnepelésének óhaja. A Csendé, mely elvezet a Forráshoz...

Csend... Csendek...

A fenyő csendje... a lobogó gyertyáké... a szemek, arcok, mosolyok, mozdulatok csendje... a sugárzó öröme... a kimondott szó mögötti csönd... a tárgyak és árnyak csendje... a téli éjszakában magasodó templom csendje... a jégvirágos ablak kimetszette táj csendje... az utazó s az utazás fáradt csendje... a jóságosan átölelő, inspiráló, önmagából elinduló és visszatérő Csend...

A várakozásé... az Adventé...

A jászol minden Karácsonykor felfénylő csendje... Mária és József összetartozásának Istentől származó csendje... a Csillag titokzatos, a Bölcsék alázatos csendje... s az Örömhír...: „mert ő szabadítja meg az ő népét annak bűneitől” (Máté 1-21)...

Csend... átölelő, felemelő...

S az ima folytatódik: „Add meg előlegként azt a csendet, azt az asztalt, ahol minden civődás és megkülönböztetés megszűnik végre, ahol mindenki helyet kap, a maga helyét...”

Vajon megteremthető-e, megadatik-e az az „asztal”? Az a Csend?

Hiszzen itt a csendtől félő, Istentől elhagyott XX-XXI. századi ember didergése is... A

csalásokkal és megcsalásokkal, árulásokkal terhelt ember didergése... Az önmagától és másoktól eltávolodó, kiüresedett ember didergése... Félrelelmet, szorongásokat teremtő és folyamatosan újratemtő ember didergése, amikor „a csönd kihül.”

Hitetlen és hívő, kételkedő és a bizonyosságot tudó számára is irányt adó Echart Tolle következő gondolata: „A belső csend fogja megmenteni és átalakítani a világot...”

Karácsony előtt, a várakozás napjaiban, valamennyien részesei lehetünk a belső Csend megszületésének, megélésének, az ebből adódó Öröm átélésének, ha képesek vagyunk megnyitni a szívünket, és teljes figyelmünkkel befelé fordulunk.

Így erőteljesebben tudjuk újraélni a Karácsony misztériumát, szereteteink felénk áradó szeretetét.

Polányi Éva

Sok-sok évvel ezelőtt, egy közel-keleti kis országban, a sűrű erdőben arról beszélgettek a fák egymás között, ha majd megnőnek és kivágják őket, mit szeretnének, hogy az emberek készítsenek belőlük.

Volt, amelyik asztal szerett volna lenni, a másik meg ajtó, a harmadik meg taliga. Hallották, amikor a favágók megtapogatták valamelyiküket és mondták egymásnak: „Hagyjuk ezt még nőni, még nem alkalmas a használatra.”

A tisztáshoz közel állt egy hármás kis csoport. Ezek még fiatal fák voltak, de azért ők is tervezgettek.

Az első így szólt: „Én bölcső szeretnék lenni. Nagyon szeretem a kis gyermekeket. Láttam, amikor családok sétáltak itt az erdőben, hogy a legaranyosabbak a kicsi babák voltak. Igen, én egy olyan kicsi óabának a fekvőhelye szeretnék lenni! Jó meleg, védett helyet adnék neki és ringatnám, ha sírna. KI TUDJA, TALÁN EGY SZÉP NAGY HÁZBA KERÜLŐK ÉS EGY KIRÁLY FIA FOG BENNEM ALUDNI!”

A második fa nem erre vágyott: „Nem, ez nem nekem való - mondta -, házban bent, síró gyermeket ringatni! Én kalandra vágyom! Nagy tengerjáró hajó szeretnék lenni, messze elvitorlázni, távoli országok kikötőiben sokféle embert látni. Kincseket szállítani, meg előkelő embereket. Igen, az én vágyam, hogy hajót készítsenek belőlem! KI TUDJA, TALÁN EGYSZER MÉG KIRÁLYT IS FOGOK SZÁLLÍTANI!”

A harmadik fa nem szólt semmit, csak csendben hallgatta őket. „Ház te? - fordult hozzá a másik kettő. - Te mi szeretnél lenni?” „Semmi - felelt a harmadik. - Én nem akarom, hogy engem is kivágjanak. Én mindig itt akarok állni ISTEN DICSŐSÉGÉRE AZ ÉG FELÉ MUTATNI, HOGY EMLÉKEZTESSEM AZ EMBEREKET ISTEN NAGY SZERETETÉRE ÉS ADJANAK HÁLÁT EZÉRT NEKI!”

Ezután a beszélgetés után hosszú idő telt el. A három kis facsemetéből sudár, magas fa lett. Megvastagodtak, megerősödtek.

Egy nap újra favágók jöttek. Megtapogatták a fákat, és megálltak az elsőnél. „Ez éppen jó lesz!” - mondták és nekieresztették a fűrészét. „Auuu!” - ez nem volt kellemes dolog, a fa azonban mégis örvendezett. „Végre elérem az álmod - szólt a többiekhez -, felhasználnak engem, ki tudja milyen szép, előkelő bölcső lesz belőlem!” Nagy reccsenéssel puffant a földre, a favágók pedig húzták maguk után a földön, ki az erdőből. „Szervuszatok!” - intett lombjával utoljára búcsút társainak és ment új jövője felé.

Amikor az erdőből kiértek, leháncsolták, felfűrészelték és összekalapálták: egy vályúnak! Igaz, formája kissé hasonlított a bölcsőhöz, de ez a hasonlatosság volt az egyetlen, ami vágyára emlékeztetett. Ahelyett, hogy megmunkálták, kifaragták és szép házba vitték volna, betették egy vendégfogadóház istállójába. Ott kellett, hogy álljon a félélményben. Gyermeksírás helyett számbölgést hallott s ahelyett, hogy kisbabát ringatott volna, szeszélyes tevék ettek csámcsogva belőle. „Ó - gondolta elkeveredtem a fa -, semmivé vált az álmod! Itt kell tengődnöm a sötétben, senki sem vesz figyelembe, s amire vágytam el nem

érhetem!” Telt-múlt az idő, egyszerre csak nagy sürgős-forgás lett a fogadóban. Sok új vendég érkezett. Zsúfolt lett a ház. A tulajdonos egy fiatal házaspárt vezetett az istállóba.

„Csak itt van hely, ha ezzel megelégednének!” - szólt hozzájuk. „Ha nincs más, jó lesz ez is.” - felelték azok fáradtan, és ott szálltak meg az istállóban. A fa kíváncsian nézett rájuk; mit tesz az asszonyka? Őt, a jászolt kezdte kitisztítani, azután friss, jó szagú szalmát tett bele és ruhadarabokat. Miért teszi ezt? Hiszen az állatok nem táplálkoznak ruhával?! Egyszer csak... , ó, mi ez? Jé, gyermeksírás! Itt az istállóban!? S a kis síró gyermeket belefektették a jászolba.

„Hát mégis! Mégis bölcső lettem, ha nem is fényes palotában; ! Ó, milyen csodálatos... én... mégis!? Mégis teljesült az vágyam...” Csodálkozásának azonban még nem volt vége, mert emberek jöttek az istállóba és leborultak a jászolban fekvő kisgyermek előtt és imádták. Az istálló megtelt fényességgel, s olyan lett, mint egy királyi palota. A pásztorok pedig - mert azok voltak az emberek - DICSŐSÉGET ADTAK A KISGYERMEKNEK, MERT Ő A KIRÁLYOK KIRÁLYA ÉS URAKNAK URA!

„Többet kaptam, mint amiről álmodtam! - gondolta a fa. Ő, ha a többiek most ezt látnák! Ezután már nem érdekelt, ha itt kell álljak a sötétben és újra az állatok etetője leszek, mert én elértem a legtöbbet: AZ ÉGI GYERMEKNEK, A KIRÁLYOK KIRÁLYÁNAK ADTAM FEKVŐHELYET!”

Eközben a másik két fa még mindig ott állt a tisztás szélén, mignem elérkezett a nap, hogy a második fát is kivágták. Ő is örömmel búcsúzott a többiekől: „Végre elkezdődik kalandos életem!” - mondta és nagy várakozással hagyta, hogy fűrészeljék, gyalulják. Habár ezek nem voltak kellemes dolgok, mégis örömmel tűrte kalandvágyó céljai eléréseért. S bizony úgy látszott, hogy az ő álma közelebb áll a megvalósuláshoz, mint az első fái. Mikor formát kezdett kapni, már látszott: csakugyan hajó lesz belőle! Az is lett. Azonban nem szép, erős, tengerjáró hajó, hanem egyszerű halászhajó. Előkelő emberek helyett halászok utaztak vele, s kincsek helyett bűdös halakat szállított. „Nem ezt akartam én - kesergett a fa magában -, én sokkal többre vágytam, de még felét sem értem el annak!” Így unalmasan telt-múlt az idő. Egy nap azonban... mi ez? Miért tódult össze ez a nagy sokaság a parton?

Követek valakit, aki a hajóba szállt, és onnan beszélt hozzájuk. „Ki lehet ez - gondolta a fa -, hogy ennyien követik és hallgatják tanítását? Úgy látszik nagyon fontos valaki lehet, mert a hajó tulajdonosa mindenben engedelmeskedik Neki”. Mikor beesteledett a tömeg szétszéledt. A fehérruhás valaki pedig lefeküdt a hajóba aludni, miközben a hajó tulajdonosa barátaival együtt kezdett átevezni a tulsó partra. Amikor már jó messze voltak a parttól, nagy szél kerekedett, magasra csapta a hullámokat, azok meg ide-oda hányták a hajót, úgy hogy az minden ízében recsegett. „Most már végem lesz! El-süllyedek és velem együtt ezek az emberek is! Kalandra vágytam, de nem ilyenre!” - siránkozott s már-már süllyedni kezdett. De ekkor a fehérruhás valakit a többiek

felébresztették álmából. Ő nyugodtan felállt és megparancsolta a szélnak és a haboknak, hogy csendesedjenek el; azok pedig azonnal engedelmeskedtek szavának. A vihar elállt, s a hajó és utasai nyugodtan folytatták útjukat.

A fa igen elcsodálkozott. Milyen hatalmas Valaki az ő utasa! Nemcsak az emberek, hanem még a szél és a vihar is engedelmeskedik Neki! Az ő utasa EGY NAGY KIRÁLY, MENNYNEK ÉS FÖLDNEK URA! KIRÁLY ÉS URAKNAK URA!

Most a második fa is nagyon boldog lett: „Többet értem el, mint amire vágytam! Én szállítottam a legnagyobb Királyt, a LEGTÖBBET ÉRŐ KINCSET ÉS ÉN ELTEM AT A LEGNAGYOBB KALANDOKAT! Többet ér ez minden álomnál!”

Közben a harmadik fa elégedetten állt még mindig az erdőben. Ő nem akart más lenni, csak ott az erdőben állva az égre mutatni Isten dicsőségére. Sajnos azonban egy szép nap hozza is elérték a favágók, mégpedig nagy sietséggel. Gyorsan kivágták, darabokra fűrészelték és elszállították egy dombra. Ott még csak meg sem gyalulták, hanem csak úgy összeeskabálták.

„Ó, rémes! - kiáltott fel a fa. - Énbőlölem keresztet csinálnak! Milyen szörnyű! Valakit felfeszítenek rám! Nem ezt akartam én! Én Isten jóságát és dicsőségét akartam hirdetni és őrá mutatni! Ó, milyen szörnyű dologra használnak fel engem!”

Igen, ebből a fából, bármennyire is nem akarta, mégis kereszt lett és felfeszítettek rá valakit. Mikor az a valaki ott függött, sokan álltak körül. Némelyek csúfolták, mások meg siratták, Ő pedig imádkozott azokért, akik megfeszítették. S amikor kilehelte lelkét, akkor elsötétült az ég, és egyik az ott állók közül így szólt: „Bizony, ez, valóban az Isten Fia volt!”

A fa akkor, ott a Golgotán - bár ezt nem tudta - mégis Istenre mutatott; Istennek az emberek iránt való nagy szeretetére. A KERESZTFA AZ ÉGRE MUTAT; MUTATJA AZ UTAT ISTENHEZ ÉS AKI ARRA FELNÉZ, DICSŐÍTI ISTENT.

Ha átadod Jézusnak életedet és Ő azt tehet veled amit ő akar, akkor éred el a legtöbbet; akkor minden szolgálatod örökkévaló lesz, még akkor is, ha először azt gondolod, nem úgy sikerül, mint ahogy azt te szeretted volna.

Juhász Gyula: Karácsonyi ének

Szelíd, szép betlehemi gyermek:
Az angyalok nem énekelnek,
S üvöltének vad emberek.

Boldog, víg betlehemi jászol:
Sok börtön és kórház világol,
És annyi viskó bús, sötét.

Jó pásztorok és bölcs királyok:
Sok farkas és holló kóvályog,
S nem látjuk azt a csillagot!

Békés, derűs karácsony éjjel:
A nagy sötét mikor száll széjjel,
S mikor lesz béke és derű?

Kosztolányi Dezső: Karácsony

Ezüst esőbe száll le a karácsony
a kályha zúg, a hóesés sűrű;
a lámpafény aranylik a kalácson,
A kocka pörög, gőzöl a tejsűrű.

Kik messze voltak, most mind összejönnek
a percet édes szóval ütni el,
amíg a tél, a megfagyott mezőket
karcolja éles, kék jégkőrmével.

Fenyőszagú a lég és a sarokban
ezüst tükörből bókol a rakott fa,
a jó barát boros korsóihoz von.

És zsong az ének áhítatva zöngve.
Csak a havas pusztán, a néma csöndbe
sír föl az égbe egy-egy kőszoma mondony.

Gyulay Endre püspök úr szentbeszéde a 200 éves templom búcsúünnepén

2004. november 6.

Szeretett jó paptestvérek, kedves jó testvérek!

Bő 1000 esztendővel ezelőtt Szent István törvényt hozott, mind-egyik 10 falu legalább egy templomot építsen föl. A templomban gyülekezzenek össze minden vasárnap, hallgassák az Isten igéjét, érezzék át, mit jelent kereszténynek, Isten gyermekének lenni. Ez a szokás természetesen tovább fejlődött, ahogy a lakosság növekedett számban, mindig több és több templomot kellett építeni. Valahol a templomok ormára, de kívül a tornyot emelték, hogy az emberek tekintetét az Urhoz vigye, belül pedig védőszentet állítottak, hogy legyen kire fölnézni, hogyan kell majd a saját életüket berendezni. Így döntöttek itt is, fölépült a templom, Szent Imrét választották, talán nem is véletlenül.

Mit jelent a templom, s mit jelent Szent Imre? Talán úgy mondanám, olyan, mint a tengeren járóknak volt a világítótorony. A fény messzire áradt a tengerre, hogy el tudják kerülni a zátonyokat, célba tudjanak jutni. A világítótorony a maga meg-megszakított fényáramával felhívta a figyelmét a hajózóknak, milyen irányt vegyenek, ha célba akarnak érni.

A templom tornya ilyen világítótorony, egy-egy községnek, városnak lakói számára, hogy célt keressenek, s a templom tornya, fönt a kereszttel ráségítse a találkozásra mindazokat, akik körülötte élnek, s ha Krisztussal találkoztak, megtalálják a célját is életüknek, ezzel a Krisztussal együtt föltámadni az örök élet dicsőségére. Olyan, mint ez a torony, amelyik összegyűjti az arra járókat, befogadja azokat, akik egy Atyához tartoznak. Isten háza, Isten, az Atya, a teremtő Isten ide is hazavár bennünket és a mennyei dicsőségbe is hazavár bennünket.

Ez a meghívás teljesebben minden vasárnap, amikor együtt vagyunk és Krisztus áldozatához összegyűlve a szent testében részesülve megerősödünk egy újabb hét küzdelmeire, hogy a célirányunk megmaradjon, s el ne távolodjunk az Istentől. Hogy a becsületünk megmaradjon, hogy keresztény kötelességtudásunk mindig teljesebben, vezesse és irányítsa életünket.

A templom valahol a szentségkiszolgáltatásoknak a helye, a megindult emberi életet ide hozzák, hogy az Isten gyermekevé váljon, megszabaduljon az eredeti bűntől, az utána való gyöngeségeket is a gyónatászképekben el lehet intézni, megint csak Krisztus keresztjének a jelével, az Ő megváltó gyümölcszeként, megvallva és megbánva bűneinket, a szabadulást kaphatjuk a célba érés felé indulhatunk újra, ha eltévedtünk a bűn útjára. De ez a szentmiseáldozat Krisztussal való nagy találkozásunk, mintha újra állna a keresztnél, amikor fölmutatja magára a miséző az Ur Jézus szent testét és véré, mintha állna a keresztnél és a megdicsőült Krisztus onnan mutatná összes sebét a Mennyei Atyának - nézz rá mind, akik itt vannak, nézz az egész világon minden megkereszteltre, irgalmazz nekik, miattam, az én áldozatom miatt és Ő az, aki hív az oltárhoz, jöjjetek, vegyétek és egyetek ebből mindnyájan, mert ez az én testem. Együtt lenni, egyesülni ezzel a Krisztussal, innen indulnak a házasság szentségében összekötött fiatalok, hogy egy életet együtt járják le, újabb és újabb gyermekeket szülve és hozva erre a világra, Istennek szenteljék. Innen indul el a pap a betegágyhoz, hogy elvigye Jézus Krisztust, az Oltáriszentséget, hogy megerősítse a beteget, hogy valahol erőt kapva bírja a szenvedéseket türelemmel, várja meg a fölgyógyulását, hogy újra munkába állhasson. Innen kapja meg a betegek olajával a megkenést, hogy erőt kapjon és bírja a szervezete, legyőzni, megküzdeni minden bajjal, amelyik benne van, hogy akár az Oltáriszentség, akár a betegek kenete készítesse elő a nagy találkozásra az Istennel, mielőtt az ítéző Krisztus elé lépne tiszta legyen a lelke, Istennel telített legyen az élete. Így léphet: majd oda, gyöngeségeim ellenére nézd kibékülve akartam meghalni Veled, és akarok ott lenni az örök élet boldogságában.

A templom tehát csodálatos erőforrás, közösségben együtt, érezzük, hogy összetartozunk, újra és újra az Isten igéjét hallgatva kell, hogy felfrissüljön bennünk az istengyermekség tudata, hogy valóban Istenhez méltó legyen az életünk. Lehet ügyeket elintézni pénzért, s lehet ügyeket elintézni szeretetből. Lehet hamis dolgokat végezni pénzért, korrupcióvá válni és lehet igazságosnak lenni, még akkor is, ha kevesebb a bevétele az embernek, de becsületes marad. Ugy gondolom, hogy a templom, ahol öntudatára ébredünk annak, hogy Isten az Atyánk, és mi mindnyájan összetartozunk, egy család gyermekei vagyunk, kialakul bennünk a felebaráti szeretetnek az a mindent odaadó, mindenkin segíteni akaró lelkülete, amelyik ott volt a példaképünkben, Jézus Krisztusban. Hála azoknak, akik a templomot elgondolták, megtervezték, fölépítették, nem kis anyagi áldozatok árán, hála azoknak, akik föntartották, és ma is itt van, hogy az Ur háza befogadjon bennünket, és rátaláljunk egymásra szeretetben, tiszteletben, megbecsülésben.

Mit jelent, hogy ezt a templomot Szent Imrét szentelték, hogy ő legyen a pártfogója, ennek a városnak, ő legyen a pártfogója minden itt lakónak. Ő legyen a példaképe minden itt lakónak. Nagyon érdekes és nagyon fontos úgy gondolom az ő életpéldája mindnyájunk számára, és egy kicsit az előbb emlegetett keresztény kötelességtudatunkat is éppen őt nézve formálódhat bennünk. Kezdjük az elején. Az első

magyar szent családba - Szent István és Boldog Gizella -, születik, majd főlnő Szent Imre. Szentek közössége. Ahol bár királyi pompa lehetne, egyszerű emberi viselkedés van, ahol dózsólíni lehetne, hiszen van vagyona a királynak, ahol minden előkelő és mégis egyszerű, ahol minden célravezető és nem pocskoló. Ahol a férj megbecsüli a feleséget, és a feleség szereti a férjét, ahol életet adnak gyermeknek, és ahol gondoskodnak erről a gyermekről. Ugy gondolom, az első, amivel belekiabál és a templom és védőszentje a világba, a család, a családi otthon. Hogyan is kellene szép családi életet élni, hogyan is kell kiválasztani a hitvestársat és mindvégig, halálig hűségesnek maradni hozzá. Hogyan is kell a családban együtt imádkozni, mint ahogy tette az első magyar szent család. Megtanulva a Szent Családtól, József, Mária és Jézus társaságától. Hogyan is kell valóban együtt dolgozni, mennyi mindent vállal át Gizella, amíg Istvánnak ügyei, országos ügyei vannak. Amíg elmegy ide vagy oda igazságot tenni, vagy hadat viselni kell, hogy az országot áldozza életét, idejét, mindent, hogy a közönségnek legyen jó. Gizella sem önző, István sem önző, nem a maga javát akarja, hanem nézi a nép javát és a családi közösség javát. Amikor megjelenik Imre, mekkora felelősséget éreznek? Nemcsak azért, mert előbb-utóbb neki kellene királlyá lenni, átvenni a keresztény gondolkodást, ahogy István bevezetni próbálta és megőrizni ebben az országban, hát ezt nem lehetne másként, mint ahogy saját maga hordozza ezt a keresztény lelkiületet magában, és ez nem - bocsánat a szóért - nem nagy dumával megy át, hanem példaadással.

Híába mondom én, mondjuk mint édesapa vagy édesanya a gyermeknek, hogy hát fiam menj azért templomba vagy menj hittanra, ha én magam soha példát nem adok ebben, akkor meg fogja kérdeni, hogy nekem mért kell, ha nektek nem kell. Ha soha nem hangzik el imádság, egy éjszaka oda lehet ülni anélkül, hogy tudnánk, ez az Isten ajándéka és megköszöném neki, egy napot lehet úgy elkezdni, hogy nem érdekel az Isten, vigyem a magam robotját, s ha le lehet pihenni úgy, hogy a huszonkettedik, vagy az ötvenkettedik gyilkosság után lekapcsoljuk a tévét, most már azért ebből a vérontásból elég volt, és dűljünk le, mert holnap is dolgozni kell, anélkül, hogy megköszönjünk a napot az Istennek és hálát adnánk, valami furcsa élet az Isten nélküli élet.

Aki esetleg nem is tagadja, hogy az Isten van, csak úgy éli, mintha nem lenne. Nem érdekli az Isten törvénye, nem érdekli az Istenrel való kapcsolat, nem kér az Istentől erőt, elég vagyok én magamnak. Milyen kétségbeesett emberek vannak a kórházban, akik elpocskóltak egész életüket, és nincs mit vinni az Isten felé. Talán egyetlen jócselekedetük nincs egész életükben, mert minden csak arra irányult, hogy én, én, én, nekem, nekem, nekem, nekem. Most mindent itt kell hagyni, hát érdemes volt így élni, mi volt az életem értelme és célja, s hogy lépek oda az ítélő Krisztus elé? István és Gizella példát ad Imrének és Imre ennek a példának a nyomán növekedik keresztényé és szentté.

A második, amiért érdemes volt ezt a templomot Imrének szentelni, itt az első ablak is mutatja, Imrét István - miután megismerte Gellértet - Gellért kezébe adja tanításra és nevelésre. Neki nincs elég ideje, hogy mindent átadjon Imrének, tanítóra van szükség, de megnézi, hogy kinek a kezébe adja a gyermekét. Megnézi, hogy milyen erkölcsisége van annak, mit fog tanítani, mire indítja el, és Gellértben meg tud bízni, mert a tanulmányait olyan helyeken végezte, ahol valóban lehet okossá, tudóssá válni, mint ahogy vált is, de olyan erkölcsös, olyan Krisztusnak szentelt az élete, amelyik garancia arra, hogy nem teszi tönkre a családi otthon jó példaadását, hanem beteljesíti benne - újra mondom - szentté formálja. Milyen nagyon fontos Imre életében ez a példaadás, mind a szülei, mind az oktató részéről. Az egész jövőjének beirányítása innen indul el, ebből szívja magába a növekedést, nemcsak testi növekedést, nemcsak agybeli növekedést, hanem a lelki kiteljesedését is. Hányszor látja István, a nagy legendában olvashatjuk az életrajzában, hogy ott a fából épült kápolna ajtajánál, vagy falánál a repedésben benéz, bekukucskál a templomba, a kápolnába és ott látja a gyertyafényben Imrét imádkozni. Erzi és tudja éjszakánként is, hogy a pihenését meg kell szakítania, vagy még el nem kezdenie addig, amíg nem találkozik az Istennel. Az oltárkép olyan szépen mutatja be, megéli, átéli ezekben az imádságokban, hogy mit is vár tőle az Isten? A teljes tisztaságot. És ő kész odakínálni egész önmagát, amit vár tőle az Isten, arra. Ha más kívánt volna, arra is kész. De nyitott füllel hallgatja meg az imádságában, mit kíván és mit vár tőle az Isten. Ez egy csodálatos példa mindnyájunk számára, nem csak magunknak kell meghatározni életünk folyását, hanem alkalmazkodni kell ahhoz, hogy az Isten mit vár tőlünk.

Nagyon érdekes módon nem egyszer fiatal gyerekekkel találkozom... hú, nagy lelkesen, tetszik tudni, én most a ministrálásban ráta-láltam az oltárra, és én pap akarok lenni, én érzem, hogy ez milyen nagy dolog, milyen szép itt az oltárnál és hát komolyan fogom venni, és hát látom, hogy milyen szépen tetszik tanítani az embereket. Valami ilyen akarok én is lenni, használni az embereknek. Aztán az érettségi tájékan találkozom vele, már más községben vagyok, na mi van a hivatásoddal? Tetszik tudni anyuka meg apuka azt mondta, hogy hát én vagyok az egyetlen fiú a családban, hát már csak ne menjek el ilyen pályára, a családnak a neve nem fog fönntmaradni akkor. Milyen szépen lehet tönkretenni a meghallott hivatást, nem azért mert alkalmatlan vagyok, nem azért mert nem tudom mi, hanem mert apuka, anyuka, vagy a nagynéni vagy a nagybácsi ezt mondta. Hányan győzik meg,

hogy másként éljenek - nemcsak a papi hivatásról van szó, száz és ezer másról - másként éljenek, mint ahogy az Isten elvárja tőlük.

Olyan furcsa, mennyien vagyunk, akik keresztülhúzzuk az Isten számítását és ügyeit és újabb és újabb terveket kell, hogy készítsen ember számára, mert mi nem azt tesszük, amit a lelkiünkben megéltünk vagy az Isten vár tőlünk, hanem valami egészen mást. Milyen egyszerű dolog lenne Imre-féle nyitottsággal fölfigyelni, mit vár a Szűzanya, mit közvetít a Mennyei Atya üzenetéből, mit vár Jézus tőlem, milyen életutam kell, hogy legyen. Sokszor szoktunk emlegetni és emlékezni Kalkuttai Teréz anyára, bent van, szerzetben van, nagyon hasznos, szeretik a növendékei, gyerekeket formál, alakít át Istent szerető emberré, és mégis más a hívás. Még az előjárói sem értik meg, hát, ha a püspök fölment és elengedi, hát menjen. És ha ott maradt abban az iskolában, mint tanítónő-nővér, nagyon sok jót tehet. De ki emlegetné ma az egész világon őt, s vajon boldogok avatják-e? Pedig mit tett? Fölfigyel arra, amit az Isten üzen a lelkiismeretébe és elmegy arra az útra, amelyik teljesen járatlan, legalábbis abban az időben, és azt a járatlan utat választva ott van a haldoklók mellett, ott van a kitett gyerekek mellett, akiket fölvesz, fölnevel, és segít társak jönnek hozzá, mert az emberek éheznek a szeretetért, és erre a szeretetre egészen odaadja magát, mert erre az útra hívta őt az Isten. És példaképpül az egész huszadik és ha tetszik már a huszonegyedik századra is mondhatom, ott van példaképpül mindnyájunk elé odaállítva, hogy nézd meg, így kell az emberek szeretni! Elfelejtkezni önmagadról. Ez a nagyszerű megélés, hogy mit vár tőlem az Isten? Emberi számításokat, egyebeket félretéve, ráállni arra, amit az Isten vár tőlem. Ez egy csodálatos dolog. Ez az, ami szorbb tudja tenni a világot, amelyik értelmet ad az emberi életnek itt, és amelyik kibontakozást ad az örök életre.

Imre nem nyápic, nem valamiféle penészvirág; sportol, lovagol, hadat vezet s hadat visel. Minden úgy látszik, hogy minden csodálatos, és ebbe a családi, a szent magyar, első szent magyar családi otthonban megjelenik a halál. Oda van minden nevelés - látszólag -, oda van minden terv, látszólag. Mit akar az Isten? Igen, a családi otthonban vannak próbatételek. Nem is kicsik, nem egyszerű. Szülők eltemetik gyermeküket, borzalmas nehéz dolog. De, hát hiszek-e az örök életben? Hiszem-e azt, hogy valóban él? Bár meghalt a teste, várja a föltámadást, és a lelke ott van az ítélő Isten előtt, és le kell számolnia az egész életét az Urnak, és nem véletlen, amikor Jézus megjövendöli, hogy előre megyek helyet készíteni nektek, aztán visszajövök, ha majd elkészítettem a helyet, hogy magammal vigyelek oda, ahol én is vagyok, mert azt akarom, hogy akit az Atya nekem adott, az valóban ott legyen.

Imrét az Egyház Szent László idejében boldoggá avatja, szentté avatja, mert úgy hal meg, hogy fölkészült erre a pillanatra. Ilyen váratlan esetben is jöhét a halál, akkor is kész, mert nem kell neki most kapkodni, hogy jaj, mit mulasztottam el, mert mindig megpróbálta, mégpedig száz százalékosan megtenni azt, amit az Isten vár tőle. Nagy próbatétel István számára, hogy ebben a csapásban összeroppan-e, és visszatér-e a pogányságba? Köszönöm, ilyen Isten nem kell, aki tönkreteszti a terveimet, vagy meghódol s elfogadja az Isten tervét, hogy mit akar, nem tudja, de biztosan az a jó, amit az Isten akar. Betegségek, szenvedések, halálok, nehézségek a családi életben nem lázadásra kell, hogy szítsanak az Isten ellen, hanem erőkerésre. Hogy bírjam végig vinni azt a keresztet, amelyet éppen most kaptam és hordoznom kell. És ott legyen bennem az öröm, hogy ennek a végén nemcsak krisztusi keresztalál van a számomra, hanem az örök élet dicsősége, a föltámadás biztonsága, mióta Krisztus föltámadt, ezt tudom, hiszem, vallom és a magamét is remélem. Ez tesz keresztényé.

Ugy érzem és úgy gondolom, hogy amikor választottak, hogy ez a templom Szent Imrét kapja pártfogónak, és az itt lakók újra és újra rá nézzenek föl, akkor egy egész emberi életre kaptak leckét, megvalósítandó feladatot, hogyan is kell ember módon élni, hogyan is kell kereszténynek lenni, hogyan is kell az Isten akaratát teljesíteni, hogyan is kell a templomot szeretni, és az összejövőkkel valódi testvéri kapcsolatban élni, hogyan is kell az öregeken, betegeken gondoskodni és segíteni, hogyan is kell szenvedni, és hogyan kell meghalni. Hogyan kell a gyerekekről gondoskodni, hogyan kell példát adni, hogyan kell nevelni és neveltetni, hogyan kell megkövetelni, hogy olyan legyen egy iskolának a szelleme, ahol valóban becsületes embereket formálnak és nevelnek. Annyiféle kötelezettségünk van. És Imre erre mind példát mutat, életével irányt mutat mindnyájunk számára.

Milyen jó lenne, ha ez a templom valóban világítótoronyként ott állna mindennap előttünk, emelné a torony a tekintetünket, föl a kereszthez, Krisztushoz és onnan tovább a Mennyei Atyához, s találkozni tudnánk imádságunkban, hogy a templomba beférésünkben, bajaink idehözásában, erőkerésünkben mindig az Istennel és hogy kellene Imrének az életpéldája a család: otthonban éppúgy, mint munkában és mindenben, valódi példa legyen a számunkra, feladat, amelyet megvalósítani akarunk. En az hiszem, őseink, amikor ezt a templomot fölhúzták, fölépítették, akkor valami olyat gondoltak, hogy ők hódolnak az Isten előtt és hiszik, hogy az évszázadokkal később élők is majd ugyanebben a hitben, ugyanebben a keresztény életben, ugyanebben a becsületes magyar életben élnek itt és teljesítik kötelezettségüket. Ha ez így lesz, nem volt hiábavaló sem az építés, sem a fönntartása, és akkor nem lesz hiábavaló a mi életünk sem.

KÖZHASZNÚSÁGI JELENTÉS

A Gyomaendrődi Önkéntes Tűzoltó Egyesület 2003. évi munkájáról

	1999. év	2000	2001	2002	2003
Nyitó pénzkészlet	185	944	1.533	307	128
Bevételek					
1. Önkormányzati támogatás	1.638	874	1.100	300	1.000
2. Pályázat útján nyert pénzüsszeg	700	750	700	100	240
3. Szponzori támogatás	643	533	346	661	1.124
4. Munkügyi Központ közh. tám.	408	820	225	324	377
5. Belvív. elhárítási munkák	496	-	-	-	-
6. Egyéb bev. (Apeh 1%, anyag ért, kamat, tagdíj)	997	50	186	32	-
Bevételek összesen:	3.885	3.994	2.421	1.571	2.723
Kiadások					
1. Személyi jellegű (bér és járuléka)	663	1.483	739	1.060	1.326
adó és járulékok tartozás	630	719	12	-	-
ellenőrzési pátlék	107	-	-	-	-
2. Tűzoltó autók üzemelt. kapcs.	464	440	775	242	416
3. Fenntartási kiadások	364	255	270	276	372
4. Védőfelszerelés vásárlása	-	50	758	110	147
5. Egyéb kiadások	-	76	141	62	108
6. Fejlesztési célú kiad.	1.008	275	952	-	357
Kiadások összesen	3.126	3.405	3.647	1.750	2.726
Záró pénzkészlet	944	1.533	307	128	175

Az Ellenőrző Bizottság megállapította, hogy a táblázatban szereplő összevont adatokból a Polgármesteri Hivatal működésre 1.000 ezer forint támogatást adott. A szponzori támogatás összege: 1 millió 124 ezer forint volt.

Az egyéb bevételek között: Tagdíj bevétel: 20.200 forint, ami a tavalyihoz 35,800 Ft-hoz, majdnem 50%-os csökkenést mutat, kamat, 594 Ft,

Apeh 1% 12.490 forint volt, a tavalyi összeg: 8.760 Ft volt.

A kiadások részletezése: a személyi jellegű kifizetések között a polgári szolgáltatók szold, étkezési és ruhahasználati költsége van elszámolva.

A kivonulások üzemanyag költsége 113.814 forint volt, a gépjárművek kötelező biztosítása a tavalyi 33.894 forinttal, és a tavaly előtti 283 ezer forinttal szemben, 120.850 forint. A tényszám jól mutatja, hogy a tűzoltógépjárművek 2003. évi biztosítása már nemcsak tört évre - az első negyedévre - történt meg, mint az előző évben. Ez jó!

A gépjárművek vizsgáztatási és alkatrész pótlási költsége mintegy 30 ezer forinttal került többbe, mint az előző évben, akkor 151 ezer forint, most 181 ezer forint volt.

A fenntartási költségek között a telefon használat 100.590 forint, az előző évben 168.650 forint, azt megelőző évben: 172 ezer forint volt, a gázdíj alakulását az elnöki beszámoló részletesen taglalta, abban hallhattuk, hogy miért volt „csak” 44.759 forint, az előző évi tényszám: 107.651 forint volt.

Fent kimutatott rezszi költségeken túl az Egyesületre van terhelve 2003. évben ismét 211.963 forint villamosenergia költség. Az előző évben ez a terhelés: 184.096 Ft villamosenergia költség volt. Ugy látszik nem vezetett eredményre az az egyeztetés, amit az Egyesület kezdeményezett, a terhelés reális alapjára vonatkozóan. A javaslatunk szerint a terhelést és a tényleges fogyasztást kellene szinkronba hozni. (Korábban ilyen jogcímen egyáltalán nem kellett fizetni!)

Felhalmozási kiadások 2002. évben nem voltak, mint arról tavaly beszámoltunk.

2003-ban vásároltunk egy tárcsás darabolót, 112.500 forintért, és a fűtéshez egy Siesta gáztűzhelyet 17.250 forintért, és a fűtési rendszer úgynevezett nagyjavítása 228.000 forintba került.

Védőruha vásárlásra 145 ezer forintot tudott költeni az egyesület pályázati pénzből.

Az egyéb költségek között szerepel az Augusztus 20-i rendezvényvel kapcsolatos 48.000 forint, ami a propagandabusz és a halfőző benevezési költség volt. A gyermekek nagy-nagy öröme mékődött egész nap a busz.

Sajnos elhunyt tűzoltó társunk koszorúzási költsége is ezen a sor szerepel.

Az Ellenőrző Bizottság egyetért az elnök felvetésével, és javasolja, hogy váltsunk pénzügyet, az önkormányzat is ezt tette. Remélhetőleg méltányosabbak lesznek a bankköltségek, amik a múlt évben 33.518 forintot tettek ki.

II. KÖLTSÉGVETÉSI TÁMOGATÁS: 2002. ÉVBEN NEM VOLT.

III. VAGYON FELHASZNÁLÁSSAL KAPCSOLATOS SZÁMADÁS

Mint ahogy azt az előző fejezet számaiból hallani lehetett, illetve látni lehet, a számok egyértelműen bizonyítják, hogy az egyesület ve-

zetése mind pénzügyi, mind az anyagi javaival a tőle elvárható gondossággal gazdálkodott.

A korábbi években már tetten érhető volt, hogy megtorpant a fejlesztési lehetőség, de a 2003. évben a lehetőségekhez mérten ismét megindult.

Az egyesület eszköz leltára 2003. évben mennyiségileg elkészült, de az értékelés elmaradt, amit sürgősen pótolni kell, mert a közhasznúsági jelentéshez már egy egyszerűsített mérleg is hozzátartozik, amit most nem tudunk bemutatni, de ha elkészül, akkor pótlólag a Közgyűlés elé terjesszük.

IV. CÉL SZERINT JUTTATÁSOK

Egyesületünk sikeresen pályázott a Belügyminisztérium egyik pályázatán, amin 240 ezer forintot nyertünk.

V. KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉSI SZERVETŐL, ÁLLAMI PÉNZALAPBÓL, HELYI ÖNKORMÁNYZATTÓL, KISEBBSÉGI ÖNKORMÁNYZATTÓL KAPOTT TÁMOGATÁS:

A helyi önkormányzattól kapott támogatás összege: 1millió forint volt.

Az előző évhez képest 700 ezer Ft növekedést mutat. Szokásunkhoz híven visszatekintünk az előző évek azonos tartalmú számaira:

1997: 5,4 millió Ft

1998 3.- "

1999: 1,6 "

2000: 0,9 "

2001: 1,1 "

2002: 3 "

2003: 1.- "

A fenti számok jól mutatják, hogy az egyesület gazdálkodása, működése csak nagyon visszafogott formájú lehet, fejlesztése is csaknem szünetel.

VI. AZ EGYESÜLET VEZETŐ TISZTSÉGVISELŐINEK NYÚJTOTT JUTTATÁSOK ÉRTEKE, ILLETVE ÖSSZEGE

A vezető tisztségviselők is önkéntesen a város lakosságának tűzvédelmi biztonságának megteremtésén dolgoznak.

Munkájukért sem pénzben, sem természetbeni juttatásban nem részesülnek, sem most sem a korábbi években.

VII. KÖZHASZNÚ TEVÉKENYSÉGRŐL RÖVID TARTALMI BESZÁMOLÓ

A Gyomaendrődi Önkéntes Tűzoltó Egyesület kiemelten közhasznú szervezet, ami azt is jelenti, hogy

TARSADALMI KÖZÖS SZÜKSÉGLETEK KIELÉGÍTÉSE

céljából jött létre.

Olyan közhasznú feladatot lát el, amelyről törvény felhatalmazás alapján más jogszabály rendelkezés szerint, valamely állami szervnek vagy a helyi önkormányzatnak kell gondoskodnia. Tevékenységéről a gazdálkodásának legfontosabb adatairól a nyilvánosságnak is köteles beszámolni a helyi sajtó útján.

Az elmúlt 2003-dik év tört részében (2003. június-december) a Gyomaendrődi Önkéntes Tűzoltó Egyesület:

26 esetben vonult ki káreseményekhez, 138 óra időtartamot töltve a káresemények elhárításával. Taglétszámunkból 20 fő aktívan részt vesz az egyesület műszaki, vagy adminisztratív munkájában, és 18-20 fő azok létszáma akik kiképzett tűzoltók. Ez az a létszám, akik riaszthatók tűz vagy más katasztrófa esetén.

Az elnöki beszámolóban részletezett gondok még mindig megoldásra várnak.

Az EB tavalyi beszámolójában is leírta, most is megteszi, hogy: Egyesületünk mind személyi, mind az anyagi és eszköz ellátottság, felkészültség vonatkozásban olyan fizikai és immateriális értékekkel rendelkezik, amit részben elődeink hoztak létre azért, hogy a város és lakosainak tűz elleni biztonságát szolgálják.

Ez a számokban ki nem fejezhető érték most éppen ránk van bízva, és a jelen vezetés és tagság kötelessége, hogy ezt megőrizzük, fejlesszük, és az utánunk jövőknek tisztességgel átadjuk.

Ezzel a céllal került be az Önkéntes Tűzoltóságunk 77 éves története a most megjelent Gyomaendrődi ki kicsoda? című könyvbe (283. oldal)

Tisztelt Közgyűlés!

A záró pénzkészlet, valamint a 2004. évi önkormányzati költségvetési támogatás összegét ismerte - ami 900 ezer forint, tavaly 1 millió Ft volt-, valamint az energia és üzemanyagárak idei eddigi alakulását ismerte, sajnos azt a megállapítást kell tennünk, hogy a működési költség fedezetünk idén sem javul, tekintve, hogy a költséggazdálkodás

folytatás a következő oldalon

folytatás az előző oldalról
tettük.

minden tartalékát a korábbi években már felderítettük és hasznosítottuk.

Az Ellenőrző Bizottság kötelessége, hogy a Vezetőségnek és a Közgyűlésnek is felhívja a figyelmét, hogy ezzel a jelen ismeretek alapján tervezhető pénzkészlettel, az egyesület működési költségeinek nincs meg a teljes fedezete, még a leggondosabb gazdálkodás mellett sem.

Ezért ahogy a 2003. évben is meg kellett találni azt a megoldást, amely egyesületünk működését, és fennmaradását biztosította, lakosságunk biztonsága érdekében, úgy az idej, 2004. évre is ez a vezetés egyik legnagyobb feladata.

Az egyesületünk idén már 78 éves. Elődeink azért hozták létre, és működtették folyamatosan ezt az egyesületet, hogy hasznára legyen az itt élőknek azáltal, hogy az élet és vagyoni biztonságunkat szolgálja.

Tisztelt Közgyűlés, az Ellenőrző Bizottság a Közhasznúsági Jelentést a Törvény által előírt tartalommal készítette el.

A jövőben el kell készíteni még az egyszerűsített mérleget is. Ehhez viszont az eszközállományt és a forrásállományt is értékelni kell.

Az értékelés alapja az eszközök vonatkozásában a mennyiségi felvételei, amely rendelkezésre áll, és kérjük azt átadni a könyvelésnek.

A jelentést az EB külön megvitatta, május 24-i ülésén, és annak alapján a Közgyűlésnek ELFOGADÁSRA javasolja, 1/2004.EB (V.24) Határozata alapján.

Gyomaendrőd, 2004. május 24

Császárné Gyuricza Éva EB elnök, Mraucsik Lajos és Jakus Imre EB tag

Tedd a jót!

Tekintet nélkül arra, hogy másoknak tetszik vagy nem,
tekintet nélkül arra, hogy látják-e vagy nem,
tekintet nélkül arra, hogy lesz-e sikere, vagy nem; tedd a jót!

Tégy minden jót, amit megtehetsz,
ott, ahol vagy,
úgy, ahogy teheted,
akkorát,
amikorát tehetesz,
de mindig, szüntelen ez legyen a programod!

Sik Sándor

Jól sikerült Őszi vacsorát szervezett és bonyolított le 2004. november 20-án a Szent Gellért Katolikus Általános Iskola Szülői Munkaközössége. A bő és izletes vacsora után a vendégek vígan ropták a táncot.

Éjfélkor közel 270 tombolat sorsoltak ki. Volt ott – a házi nyúltól a porszívóig – édesség, könyv, ital és sok hasznos tárgy, amit a város vállalkozói és a szülők adtak össze.

Jó volt látni az összefogást és a tetterekésztséget!

Köszönet érte mindenkinek, a szervezőknek, a lebonyolítóknak, a zenekarnak és a jó hangulatú vendégeknek!

TÁMOGATÓINK:

1. ANDOR CSEMPE CENTRUM
2. BALÁZS TIBOR 100FT-OS BOLT
3. BARNA CSEMEGE
4. BULA LAJOSNÉ (RUHÁZATI BOLT)
5. CM MÉTERÁRU
6. COLOR-SHOP
7. EDIT REFORMHÁZ
8. ENDRÓD PATIKA
9. FARKAS MÁTÉ
10. FARKASINSZKI ZSUZSA VIRÁGBOLT
11. GYOMA PACH
12. KERESZTES TIBOR HÚSBOLT
13. KERT-KIWI KFT.
14. KNER NYOMDA
15. KÖRÖSI WEEKEND HORGÁSZBOLT
16. KREKO-SOFT
17. KUTYÁSBOLT (SZABÓNÉ)
18. LIZÁK VIRÁGBOLT
19. MÁGUS-COMP
20. NÉMETH ÉS SZABÓ KFT.
21. PENTAMENT KFT.
22. RÉKA BUTIK
23. ROSTÉLYOS GMK.
24. SEBŐK-SEBŐK
25. SIKÉR GMK.
26. SZABÓ IPARI KTSZ
27. SZARKA CSILLA
28. SZUJÓ KFT. (VASMŰSZAKI BOLT)
29. TAKARÉKSZÖVETKEZET
30. TIP-TOP CIPŐBOLT
31. UHRINNÉ SÁRIKA ÜZLET
32. VÁRFI ANDRÁS (GAZDABOLT)
33. VELVET BÚTOR
34. WATT VILLAMOSSÁGI BOLT
35. ZÖLD CUKRÁSZDA

Gyoma néprajza

Rovatvezető: Cs. Szabó István

A szárazmalmokról

A szárazmalom emberi, állati erővel meghajtott őrlő, daráló, hántoló szerkezet. Gyomán csak lóval hajtott szárazmalomról tudunk. Az 1783-86 évi I. Katonai felmérés térképén 6 szárazmalom van feltüntetve a település területén, ebből egy kettős malom (egymás mellé épült „kétkeres” malom), egy a korabeli belterületen, öt pedig a faluszélre esik. Az 1816. évi regulációs (megszüntette az uradalom a település halmazellegét s a telkek-udvarok, utcák kimérésével kialakult a ma is látható településszerkezet) térképén már 18 szárazmalom van Gyomán, ebből három kettős, három esik „belterületre”, a többi a faluszélén van. A 19. század közepe táján felépült a hajdani „veres malom” elődjeként egy szélmalom, majd fokozatosan épültek a gőzmalmok s így a század végére a szárazmalmok eltűntek nyomtalanul. Gyomán a szárazmalmok lóval hajtott „járgányos” típusa terjedt el, illetve ilyenek épültek fel. A meghajtás hatalmas küllős fakerék segítségével történt, amelyhez hámmal befogták a vonójószágot, s az körbe járva mintegy maga után vontatta a kereket, illetve küllőit. A kerék peremén elhelyezett fogazatsor adta át a forgó mozgássá alakított energiát a munkagépeknek, daráló, őrlő kőpárok, hántolószerkezeteknek (pl. kölest hántoltak).

Az általánosabb megoldásban a vontató kerék a föld felszínéhez közel volt és így alacsonyabb sátorú épületet húztak fel rá nádtetővel, ebben is eltért. A befogást úgy tették lehetővé, hogy a meghajtó kereket ferde síkban ki lehetett billenteni, így a lovakat a kerék küllői közé vezethették és befoghatták. Természetesen nem minden ló tűrte ezt a rabszolgamunkát. Érdemes megtekinteni érdeklődőknek a ma is működőképes állapotban lévő szarvasi szárazmalom.

Szárazmalmal voltak az uradalomnak, aki aztán bérbe adta jobbágyoknak, telkesgazdáknak leginkább, de kapott

engedélyt az egyház is szárazmalom építésre és annak működtetésére. Ilyen bérleti szerződést találtam a Református egyház irattárában 1845-ből; „Aloll írott, adom emlékezetül mindazoknak a kiknek illik, hogy én a Gyomai Református Ecclesiának az endrőd felé vezető Ország út mellett fekvő egyes malmának esztendőnként való jövedelmét, három egy más után következő Esztendőkre Közönségess ár veréssel, mint leg többet ígérő, esztendőnként általam az Ecclesiá magtárába bé adandó 36 köböl búzáért

(1 köböl=85-118 liter) és 10 Köböl 2 Véka (1 véka=27-35 liter) árpáért haszon bérbe által vettem a következő feltelek alatt, ugmint;

1./ a haszon bér ideje fog kezdődni a folyó évi februárius 1 ső –napján, azon azokon mivel a malomnak apróbb hibáinak addig ki kell igazítódni. –ha pedig akkorra még telylyessen ki nem igazítódni, a malom hiánya a haszonbér ideje fog kezdődni attól a naptól fogva mikorra a malom ki leszsz igazítva.

2./ A Gabonabéliek bé adásának fertály/negyed/évenként okvetetlen meg kell történnie, és pedig vám életekkel, s ha ne talán a hombárban /gabonataról/ fertály évek előtt nem térnének a gabonabéliek hamarabb is bé adódhatnak az Ecclesiá magtárába.

3./ Midőn a haszon béres évek eltelendének tartozándom a malmot, azon jó és használható állapotban az Ecclesiának által ereszteti melylybenn most által veszem Inventarium /leltár/ szerént.

4./ Ha az Uradalom Szél malmot fog éppítettni és az gyakorlati forgásba jövend akkor ezen Kötelezvénynek érvényessége meg szünend.

5./ A haszonbéres évek alatt ha a tötöt kell reperáltatni az az Ecclesiá gondja, valamint ha malomkú kívántatnék is az az Ecclesiá terhe leendő-egyéb apró cseprő reparációk /javítások/ a haszonbérlore fognak háramlani.

6./ Az eddigi malom vékával fog a haszon bér bé adódni. Mellyek szerent adon ezen Kötelezvényemet ujjólag is nyilván el ősmervén mivel az Előljáró részében ezen Kötelezvénynek a zomban igazítás tevődött hogy az általam bé fizetendő Búza Harmintz Hat Köböl az Arpa tiz Köböl Két Véka leendő-Gyomán Januárius 26. 1845.

Hatvani Istvány

Előttünk Debretzeni András Bíró, Szilágyi Istvány Törvény Bíró, Marjai István Ecclesiá Curátora /gondnok/. A fent írt haszon bérlő keze alá a malom az alább írt valóságba ment által melyet így tartozik vissza adni 1 szőr – kivürol a sátor jó állapotba, a Keringónél a'hol a'bé fogóhely van el kezdve két karfa pántos a többi hiba nélkül, két küllön a hámfák srófa nagy jukakat koptatott, minden talp öszve eresztésénél egy sróf /csavar/, az első talp hasadt három sróffal van összefogatva. A 2-dik kivürol repedezett a 3-dik jó, a 4-dik jó, az 5-dik talpnál a vége felé egy görtsnél törés a 6-dik mind a két végén repedés a 7-dik sróffal van összefogatva, a 8-dik két sróffal, a 9-dik jó, a 10-dik talp végefélét két sróf, a 11-dik végén repedés, 12-dik jó, ezen talpakba a fogak újjak az orsó is ujjonnan fogazódott. Belürol a gráditz /létra/ jó, kúpad kéreg jó, korong, kersztvas jó, két tsákány jó, egy ujj kü emelő vas, a búzás hombár jó, egy rugó ajtós lakattal, az árpás hombár jó egy jó lakattal, tssapóféval egy hordó négy jó vas abrontstsal, melylybe Communióra /Úrvacsorarára/ szedett tiszta búza áll, egy kisebb lakattal, egy véka jó, két jó vas abrontstsal, egy vámszedő fuka /mérőedény/ két jó vas abrontstsal, egy lisztes láda jó, ahhoz iapát, és egy ülő lókus /hely, ülő, lóca/, a külső ajtón fa kilints fa toszító zárral vas behuzóval, a kis szoba ajtón vas kilints, a szobába jó kementze, s ablak.

Cs. Szabó István

W SZONDER W

Kereskedelmi és Szolgáltató Kft

Cipőtalpbélés gyártás

Kéreg forgalmazás

Üzem: 5502 Gyomaendrőd Fő út 81/1

T/Fax: 06-66 386-037

Mobil: 06 20 451 1944

NEUBORT KANDALLÓK!

Kemencék, cserépkályhák, kandallók, kereti sütők építését határidőre, kifogástalan minőségben vállalom! Megrendelés alapján egyedi kivitelben!

Neubort László kandallóépítő,
Gyomaendrőd, Fő út 52.

Telefon, fax: 06 66 283-492

Mobil sz.: 06 30 349-1655.

A gyomai református gyülekezet ünnepe

A gyomai református gyülekezetben 2004. október 31-én kettős ünnepet tartottak. Az 1517 október 31-én indult reformációra minden évben emlékeznek és ünnepelnek a reformátusok. Most - ehhez kapcsolódva - Sipos Tas Tőhötöm lelkipásztor 40 éve kezdődött lelkészi szolgálataért is hálát adtak a délután 2 órakor kezdődött istentiszteleten. Eről azért is emlékeztek meg külön a hívek, mert kevesen vannak a lelkészek között országsszerte is, akik 40 évet egy gyülekezetben szolgáltak végig. Itt, Gyomán is, eddig csak Dávidházy Bekes Sámuel volt, aki ennél hosszabb ideig - 1818-1862-ig - volt a gyülekezet lelkipásztor.

Az ünnepi istentiszteleten - az egyébként szokatlan délután 2 órai kezdet és a közeli halottak napja ellenére - szép számú gyülekezet volt a templomban. Az igehirdetést Sipos Ete Almos, Budapest- Nagyvárad-téri lelkipásztor vezette. Alapigéje a 2. Kor. 11,2. volt. „Isteni buzgósággal buzgok értetek; hisz eljegyeztelek titeket egy férfinak, hogy mint szeplőtlen szüzet állítsalak a Krisztus elé”. Igehirdetése központi tanítása: az egyház és a lelkipásztor küldetése a világban, az emberek között. Az a szolgálat, amelynek célja az Istentől elfordult emberek Jézus Krisztushoz való vezetése azért, hogy az örök életet, az üdvösséget általa elfogadják, megnyerjék.

Az igeszolgálat után a gyülekezetben 40 éve szolgáló lelkipásztorát köszöntötték. Először a lelkész testvérei kor szerint. Ete Almos az igehirdetésben elhangzottakkal és ároni áldással „Áldjon meg téged az Úr és örizzen meg téged! Világosítsa meg az Úr az Ő orcáját terajad és könyörüljön rajtad! Fordítsa az Úr az Ő orcáját teread és adjon békességet!” Árpád Edömér kisújszállási lelkipásztor a lelkipásztori szolgálat Isten felőli oldalára mutatott a János ev. 15,16. versét idézve: „Nem ti választottatok engem, hanem én választottalak titeket, és én rendelvelek titeket, hogy ti elmenjetekek és gyümölcsöt teremjetekek, és a ti gyümölcsötök megmaradjon...”. Kund Kötöny lelkipásztor, nyiregyházi esperes 2 Igét olvasva köszöntött. V.Móz.8,2- től „Emlékezzél meg az egész útról, amelyen horodozott téged az Úr, a te Istened immár 40 esztendeig a pusztában, hogy megsanyargasson és megpróbáljon téged, hogy nyilvánvalóvá legyen, mi van a te szívedben;.. hogy tudtadra adja néked, hogy az ember nem csak kenyérről él, hanem mind azzal él az ember, ami az Úrnak szájából származik. A te ruházatod le nem kopott rólad immár 40 esztendőtől fogva.. őrizd meg az Úrnak a te Istenednek parancsolatait ... mert az Úr a te Istened jó földre visz be téged, .. Dicsérjed azért az Urat a te Istenedet!” Háláadással emlékezett meg arról a kegyelemről, amellyel szüleinkkel együtt is hordozott az Úr. S az I.Kor. 9,18. versével fejezte be köszöntését: „Micsoda tehát az én jutalmam? Hogy prédikálásommal ingyen valóvá tegyem a Krisztus evangéliumát..”

A katolikus egyház nevében Iványi László endrődi plebános áldáskívánását küldte - sajnálatára nem tudott eljönni ez ünnepre - egész napos temetői szolgálatai miatt. A gyomai katolikus egyház és gyülekezet köszöntését Timár Mihály atya mondta el. A Máté evangéliuma 7. fejezetéből olvasta az Igét, melyben Jézus arról beszélt, hogy az a bölcs ember, aki házát közziklára építi, mert az a ház kiállja a vihar próbáját is. Köszöntésében visszaemlékezett a korábban Endrődön eltöltött szolgálati éveire. Arra a testvéri, jó kapcsolatra, amely akkor is megvolt a lelkipásztorral és az édesapjával is. Hitünk alapja és küldetésünk közös - mondotta és Isten áldását kérte a gyülekezet és lelkipásztor életére, szolgálatára.

A Szent Gellért Katolikus Iskolában tanuló református hittanos gyermekek - Kele Ágnes hitoktató tanárnő felkészítésével - köszöntötték énekekkel és egy ír áldással az ünnepelt lelkipásztorát. Őket követte a Szeretothon dolgozói és lakói nevében Timár Zoltánné megemlékezése az Otthon megépítéséről és működtetéséről. Köszönetet mondva és hálát adva a lelkipásztor és felesége, Évike együttes munkájáért. A további munkára is Isten áldását kérve az alábbi idézettel fejezte be köszöntő szavait: „Híntsd szerteszt a szeretet kincseit, Élj másokért, az Úr téged így tanít. Ha sóvá lesz az életed, úgy izesül a világ, Megérzik majd az emberek az Úr Jézus irgalmát. Jézusra nézz, Ő legyen a példakép! Tégy jót, szeress, így mutasd be életét! A szolgálathoz új erőt te mindig Tőle várj. Az Úrtól vedd az égi fényt és ragyogj, mint a napsugár!”

Kovács Károly presbiter - a Bethlen Gábor Szakközépiskola igazgató helyettese - a Presbitérium és a gyülekezet nevében szölt, Istennek adva hálát a 40 esztendei lelkészi szolgálatért. Az építő, szervező munkáról

megemlékezve a gyülekezet, a templom és parókiák felújításáról, építkezésekről beszélt. Majd arról, hogy a Tiszántúli Református Egyházkerületben is sok szolgálatot és munkát végzett a lelkipásztor. Ezután a világi, közéleti megbízásokra, kiállításokra is emlékeztetett. Mindarra a munkára is, amit a nagytiszteletű asszonnyal együtt tettek és végeztek. Ezt követően átadták a presbitérium és a gyülekezet ajándékait, virágait. A presbiternek nevében egy szép fémtálcát nyújtottak át, melybe ezt a bibliai Igét gravírozatták:

„... menj mindazokhoz, akikhez küldelek téged és beszéld mindazt, amit parancsolok néked.” Jer. 1,7. „1964-2004 Emlékezzél a gyomai gyülekezettől.” Közben megköszönte a gyülekezet tagjainak adományait egy új palástra, bejelentette, hogy bár a mostani alkalomra nem sikerült azt elkészíttetni - az idő rövidsége miatt -, de készen lesz pár hét múlva és karácsony első napján kerül sor majd az átadásra.

Ezek után a jubiláló lelkipásztor szölt a gyülekezethez. Mondandója alapigéje:

„... egyet cselekszem, azokat, amelyek háttam mögött vannak, elfelejtve, azoknak pedig, amelyek előttem vannak, nékik dőlve, célegyenest igyekszem az Istennek a Krisztus Jézusban onnét felülről való elhívása jutalmára”. /Fil. 3,14./ A 40. évfordulón emlékezni és előre nézni kell! Háláadással emlékezett arra, ami szép és jó volt. A nehéz kezdetre, próbákra és áldásokra. Mindarra, amit az induláskor nemhogy remélni, de szinte elképzelni sem tudtak. Nem csak külső erővel és támadásokkal kellett küzdeni, de a belső rosszakarattal és bántásokkal szemben is. Nem saját erővel, de az Úr segítségével és áldásával eljutottunk idáig. Ehhez kellett azok a presbiterek, akik megértésükkel és az egyház iránti elkötelezett szeretetükkel támogatták a lelkipásztor munkájában. S nem utolsó sorban mondott köszönetet annak a kis csapatnak, dolgozóknak, akik a szeretetothon dolgozói. Akikre mindig tud számítani, mert valóban szeretettel szolgálnak.

Azok közül, akikkel indultunk 40 éve, már nagyon kevesen vannak köztünk. De Isten megáldotta a sok munkát és adott új segítőtársakat. Háláadással szölt végül a lelkipásztor arról is, hogy Isten szeretetét érezte a családjában kapott áldásokban. Az örömeiben, felesége kitartásában, aki több mint segítőtárs, a gyermekei és unokái szeretetében kapottakban, amely mindig megújította erejét is.

Megköszönte továbbá a gyülekezet szeretetét és bizalmát, amelyet az új palást adománya is erősít. Azt jelenti, hogy számítanak még a további szolgálatára.

Azokat, amelyek a 40 év során keserűséggel szolgáltak, elfelejteni igyekszik. S előre tekintve arra jutalomra törekszik, amelyet Isten megígért övének.

A záróének után áldással és a himnusz éneklésével zárult az ünnepi istentisztelet.

Császárné Gyuricza Éva

HÍREK A KÁRPÁT-MEDENCÉBŐL

„... megmarad egy diadalmas erdélyi igazság: ez a föld egymás mellett... megtartja örökös tarka virágzásban a népeket, akik rajta és érette munkálkodnak.“

Kós Károly, 1925.

A határon túli magyarság szolgálatában tevékenykedő Rákóczi Szövetség országos akcióra hívja fel a Polgári Köröket, a Civil Szervezeteket, és a magánszemélyeket. A felhívás célja, hogy azok, akik a magyarság ügye iránt elkötelezettséget éreznek, támogassák a határon túl élő magyaroknak a szülőföldön való megmaradásukat azzal, hogy részt vállalnak a felvidéki magyar családok magyar nyelvű oktatási-nevelési intézménybe beiratkozó gyermekek támogatásában. A felvidéki magyar családoknak gyermekeként 20 ezer forint összegű oktatás-nevelési támogatást szeretne a Szövetség biztosítani. Akik a programhoz csatlakozni tudnak, szándékukat az alábbi címre jelenthetik be: Rákóczi Szövetség 1027 Budapest, Szász Károly utca 1. IV.em. 1. A támogatás összege csekken befizethető, vagy átutalható; bankszámlaszám: 11705008-20488172 (OTP Bank) Felvidéki Oktatási Támogatás.

Mód van arra is, hogy azok a civil szervezetek, amelyek meghatározott felvidéki települést, vagy családot kívánnak támogatni, (ahol a gyermek 2005-ben iratkozik először magyar oktatási - nevelési intézménybe) ez irányú ajánlásukat is megtehessek. További kérdésekre a Rákóczi Szövetség munkatársai felvilágosítást adnak a 06-1-2013067 és a 2123854 telefonszámokon, 10-16 óra között.

December 7-én ünnepelte 80. születésnapját Márton Gábor tanár, aki idén kapta meg a Pedagógus Gyémánt Diplomát. Születésnapja alkalmával a Szerkesztőbizottság minden tagja nemcsak a maga nevében, hanem minden volt tanítvány, ismerős, barát nevében is jó egészséget, további alkotó kedvet kíván, hogy eddigi munkásságát folytathassa, melynek jellemzője: „Vadócba rózsát oltok, hogy szebb legyen a föld!” Isten éltesse még sokáig!

EGYEDI CIPŐGYÁRTÁS!

34-től 48-as méretig
női és férfi alkalmi és utcai modellek.

DEFORMÁLT LÁBRA IS, igény szerint.

Természetes alapanyagokból,
Rövid határidőre készítjük a cipőket.
MÉRETFELVEVŐHELY: HUNGELL KFT
Gyomaendrőd, Fő út 140/2. Tel.: 06-30 283-42-60

Ultrahang Egyesület támogatói:

Fekécs Gáspár, Losonczy Lajos, Tímár Lajos, Fekécs Vendelné, Uhrin Benedek, Holub János, Juhász Istvánné Gonda István, Csapágy Bolt, Gellai Miklós, Fasola Adeola, Eszenyi Mariann, Varjú István, Varjú Szabolcs, Divatáru Bolt, Bajcsy Zs. u., Kucsik István, Piroška Bolt, Békés, Agoston Lajos, Szendrei Éva, Jenei Bálint, Vaszkó Imre, Gyuricza Elek, Csorbáné, Dimákné Putnoki Éva, Giricz Vendel, Gyetvai Vendel, Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet, Hőtechnikai és Gépipari Kft, VBH Budapest Kft, Révaii Farkas Éva, Lazarus, Mazsi Papírbolt, Kiss Sándor Horgászbolt, Foa Top Bt, Henkel RT, Selyem úti Ovoda, Bukva Zsuzsa, Botlik Judit, Marsi Csaba, Varga Jánosné, Adamik Pálné, Uhrin Zoltán, Color Shop Papírbolt, Kata Illatszer, Sport Trió Kft, Szakorvosi Rendelő dolgozói, Nagy Tibor, Madizol, Minya Gábor, Nyúzó Bálint, Tímár Albin, Tímár Andrásné, Bosnyákné Garas Anikó, Patainé Mészáros Piroška, Bethlen Szakképző Iskola, Városunk Szerkesztősége, Nyilas Miklósné, Cuti Pékség, Mammut Teh., Jucca Virágbolt, Margareta Virágbolt, Carlos Trió Bt, Művelt Cigány Ifjúságért Alapítvány, Hunyáné Varjú Mariann, Varga Mihály Gyoma Pressz Kft, Cibere bemonató, Bukovszky Péter, öz. Somogyi Gáborné, R. Nagy Tibor, öz. Bótos Józsefné, Gácsi Lászlóné, Komplex Kontó Kft, Horváth Lajos, Magyar Kereszténydemokrata Szövetség, Marjai Piroška, Lehoczki Józsefné, B Horváth Gizella, Csikós Piroška, Watt Villamosipari KKT, Szerető Endre, Veszeli Lajos,

A Hittel a Holnap Ifjúságáért Alapítvány kuratóriuma köszönetet mond azoknak, akik az SZJA 1%-át az Alapítványra engedményezték. Az APEH 2003. szept. 26-án 3.718. forintot írt jóvá, amely összeg a Szent Gellért Általános Iskola tíz éves évfordulójára készülő jubileumi zászló költségeinek részbeni fedezetére kerül felhasználásra.

FELHÍVÁS!

A Templomos Lovagrend Tiszántúli Komtúria, a Templárius Alapítvány, az Élet-másokért Egyesület, a helyi kereszténydemokraták és a Karitás Gyomaendrődi csoportja idén újra megrendezi a

„SEGÍTSÜNK A RÁSZORULÓ GYERMEKEKEN!”

jótékony célú adakozását.

Helye: Szt. Imre Katolikus Templom (Gyomaendrőd – Endrődi városrész)

Idéje: 2004. december 16. csütörtök de. 10. 00 – óra

Gyűjtünk: tartós élelmiszert, írószert, játékokat, könyveket, fogkeféket, fogkrémeket, szappant, törölközőket, plédeket, számítógépet nyomtatóval és minden olyan dolgot, aminek egy gyermek örülhet. Figyelem: ruhát nem gyűjtünk! A Szent Kereszt Magazin felajánlásából 200Ft/db áron Ön is segíti a Gyomaendrődi jótékony célú adakozási ünnepségünket!

A felajánlásokat a következő címre kérjük eljuttatni:

Szt. Imre Róm. Kat. Plébánia Hivatal
5502 Gyomaendrőd, Fő u.1. sz.

Aki anyagilag tud segíteni, annak előre is hálásan köszönjük.

Számla számunk:
Templárius Alapítvány
Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet 53200015-11060273

A közlemény rovatba kérjük feltüntetni, hogy „Segítsünk a rászoruló gyermekeken!” céljára és a közlemény rovatba kérem feltüntetni az adományozó adószámát, hogy igazolást tudjunk kiállítani.

Isten fizesse meg minden jószándékú Ember adakozását és segítségét.

Fr. Ungvölgyi János commendator
Templomos Lovagrend Tiszántúli Komtúria
5502 Gyomaendrőd, Martos Flóra u. 5. szám
Tel/fax: 06-66/284-155
mobil: +36 (30)294-0650
e-mail: ungtanos@bekesnet.hu

Evangélikus Oldal

Ádventi gondolatok

„Lelkünk sóvárogva várja az Urat, mert őbenne örül a mi szívünk.”
Zsolt 33,20-21

Szívem hangos dobogására ébredtem. A rossz álom képei még mindig előttem voltak. Kínéztem az ablakon – odakint sötétség. Máskor megnyugtatt az éjszaka csendje, most félelmetesnek tűnt. Egyedül éreztem magam. Odaálltam az ablak elé és néztem kifelé. Nyomasztó árnyak szerteszét, minden elhagyatott. Nem is igazán sötét van, inkább homály. Néztem az ég alját és vártam; a csendben még hangosabban hallottam a szívem dobogását. Hosszúak voltak a percek, vagy órák, nem tudom. Aztán észrevettem, hogy élesednek a fák körvonalai, s láttam, hogyan világosodni kezd az ég alja. Soha olyan kitörő örömmel nem üdvözöltem még a felkelő napot, mint akkor.

Akkor értettem meg, mit is jelent ez a zsoltárvers. Ekkor értettem meg, milyen érzés a bűneiben egyedül maradt ember kétségbeesett várakozása. Milyen csodálatos érzés megtapasztalni, hogy Isten a legelhagyottabb percekben sem hagy magunkra bennünket, hanem szeretettel bátorít. Ennek a szeretetnek ékes bizonyítéka, hogy Jézus Krisztusban emberként jött közénk. Krisztusban, aki ezt mondja magáról: „En vagyok a világ világossága, aki engem követ nem jár sötétségben, hanem övé lesz az élet világossága.”

Mindenki másként készül a Karácsony megünneplésére, Jézus fogadására.

Ki izgalommal – vajon örülnek-e szerettei az ajándékainak?

Ki nosztalgiaival – régmúlt Karácsonyesték hangulatát idézve.

Ki félve a magányosságtól, arra gondolva, hogy szobáját már nem tölti be boldog gyerekzsivaj. De hogyan készülünk keresztényként Urunk fogadására? Tudunk-e mi ajándékozni valamit neki, aki a legtöbbit, életét ajándékozta nekünk? Egyetlen ajándékot adhatunk: Saját magunkat, a bizalmunkat, az őt befogadni kész szívünket.

Horváth Anikó evangélikus lelkész

Toronykár

A november 14-ei vihar nem hagyta el nyom nélkül a várost. A kitört fákon és a megrongált tetőkön túl talán a Gyomai Evangélikus Templomban tette a legnagyobb kárt, ahol a szél a hajó tetőszerkezetén kívül a toronysüveg rézborításába is belekapott, és egy hatalmas darabot kiszakított abból. A helyszínre kiérkező tűzoltók megfelelő felszerelés hiányában és az erős szél miatt nem tudták megközelíteni a veszélyesen meglazult, zászlóként lobogó elemet. Két helyi tetőfedő, Varga Zoltán és Imre Zoltán azonban vállalta, hogy a viharos szél ellenére azonnal felmegy a toronyba, és rögzíti azt, megakadályozva a további károk kialakulását, megszüntetve a balesetveszélyt. A gyülekezet hálás segítségükért, mert talán gyors közreműködésüknek

volt köszönhető, hogy nem történt nagyobb tragédia templomunknál.

A károk és a szerkezet állapotának felmérése még folyamatban – mikor e sorokat írom –, de azt már lehet tudni, hogy a helyreállítás munkálatai, amelyek legkorábban tavasszal kezdődhetnek el, milliós nagyságrendűek lehetnek.

Az elvégzendő munkálatok magas járulékos költségeit tekintve, felmerült a szükségessége az öreg toronysüveg teljes felújításának, és a hajó tetőszerkezetében feltárt hibák kijavításának is. Kis gyülekezetünk számára erőn felüli feladat lenne, de bízunk abban, hogy sikerül megtalálni hozzá a megfelelő forrásokat. 2005. évre a vakolat javítása után a templomunk színezését tervezte a gyülekezet megvalósítani, amely korlátozott anyagi lehetőségeink miatt már évek óta húzódik. Jelen helyzetben viszont elképzelhető, hogy további eltolódása várható ezeknek a munkálatoknak, vagy csak egy részét tudja majd elvégeztetni a gyülekezet.

Kérjük a város és a kedves Olvasók segítségét, ha tehetik, adományaikkal járuljanak hozzá a templomunk tornyának javításához és a további szükséges munkálatok elvégzéséhez. Adományaikat átutalással vagy postai úton is eljuttathatja hozzánk. **Gyomai Evangélikus Egyházközség, Gyomaendrőd, Fő út 178. Számlaszám: 53200125-11059156.** „Sárga csekket” a készpénzátutalási megbízáshoz kérésére küldünk. Kérjük, hogy az átutalási megbízáson tüntessék fel: Adomány templomtorony helyreállítására. Köszönjük mind az eddigi és mind a további felajánlásait.

Horváth Z. Olivér evangélikus lelkész

Gyülekezeti alkalmaink:

Istentisztelet:

vasárnap 9 órai kezdettel a gyülekezeti teremben
(Minden hónap 2. vasárnapján úrvacsorai alkalommal.)

Gyülekezeti Bibliaóra:

csütörtök, 15.15 órai kezdettel

Ünnepi alkalmaink

Szeretettel hívjuk és várjuk december 11-én, szombaton, 16.00 órakor kezdődő Ádventi Szeretetvendégségünkre, ahol vendégünk lesz Gáncs Péter, a Déli Evangélikus Egyházkerület püspöke.

December 12-én, Advent 3. vasárnapján gyülekezeti termünkben a reggel 9 órakor kezdődő istentiszteleten Gáncs Péter püspök szolgál igehirdetéssel.

Karácsonyi ünnepi istentiszteletek:

December 25. reggel 9 órakor Karácsony 1. napi istentisztelet úrvacsoraoasztással

December 26. reggel 9 órakor Karácsony 2. napi istentisztelet úrvacsoraoasztással

December 31. délután 15 órakor Óév esti istentisztelet
Január 1. reggel 9 órakor Újév napi istentisztelet úrvacsoraoasztással

Hivatali elérhetőség

Telefonon egyeztetett időpontban.

Telefonszám (hétköznap 9-17 óra között): 56/352-437

Alkalmainkra minden Testvérünket és Érdeklődőt szeretettel várunk!

GYEREKEKNEK

Mesék, versek...

Levél a Jézuskának 1944-ben

„Kedves Jézuska!

Tudom, hogy inkább a katonákon kell segítened, akik a harctéren vannak. Sok-sok ajándék csomagot kell vinned, hogy örüljenek születésednek, vigasztalódjanak kicsit. Azért ha teheted édes kis Jézuska, hozzánk is látogass el karácsonykor, legalább egy ici-pici karácsonyfa ágacskával és segítsd haza a katonákat, minket meg óvj meg a betegségtől és minden más bajtól, hogy ne okozzunk gondot szüleinknek. Amit hozol, köszönjük és igérjük, hogy jók leszünk.”

Számomra az 1944-es karácsony maradt a legemlékezetesebb. Háború volt. Iskolatársaim közül sokak apja, bátyja harcolt az orosz fronton, a tanítónk is. A falunkban és mindenütt az országban itt voltak az orosz katonák fegyverrel, tankokkal.

Vajon jöhet-e hozzánk a Jézuska? Aggódtunk. Mikuláskor kis cipőnkben még találtunk almát, diót és aszalt gyümölcsöt. Édesanyánk megmagyarázta, most szegény a Jézuska, a Mikulás is a frontra vitte a meleg harisnyákat, sálakat, mert Oroszországban fagyos hideg van. Eppen ezért a Jézuskának írt levelünkben is szerényen kérjünk, inkább fogadjuk, hogy jók leszünk, szót fogadunk szüleinknek, mert most ez a legfontosabb, s még ennél is fontosabb, hogy a sebesült katonák meggyógyuljanak és hazatérjenek. A tanító nénink is így tanította.

Izgatottan vártuk a karácsonyt. A Jézuskának írt leveleket meghallgatta a Jézuska, mi ezt így hittük. Iskolába nem jártunk az oroszok miatt. A kerítés résein át figyeltük mi gyerekek, hogy a katonák vonulnak Kondoros felől az úton. Fáradtan, rongyosan, megviselten, gyalog. - Orosz lovas katonák kíséretében. Leikendeztünk! Vége a háborúnak! - hittük. Jönnek haza a katonáink. Sajnos korai volt az örömünk, akiket láttunk, azok orosz hadifoglyok voltak, úgy 5-600-an, őket az iskolánkban szállásolták be. Heteken át ott voltak, amíg mindnyájukat kihallgatták. A kihallgató tisztak a mi házunkban és egy szomszéd házban voltak elszállásolva, mert mi laktunk a legközelebb az iskolához. A fogoly katonákat fegyveres őr kísérte és velünk együtt a konyhánkban várakoztak, mert a kihallgatás a szobánkban folyt.

A fogoly katonákkal néha „beszélgettünk”, amikor az őr szunyókálást tettett. A foglyok elővettek a belső zsebeikből (a szívük felől) családi fényképeket, amelyeken gyerekek, szülők, feleségek voltak. Jelbeszéddel mutatták, hogy a „család kaput, németki bomba, bum-bum”. Ha tehettek, akkor megsimogattak minket, gyerekeket, vagy ránk mosolyogtak, ilyenkor általában a könnyes szemüket töröltgették. Nagyon sajnáltuk őket...

Később már felnőtt koromban értettem meg igazán, hogy a Jézuskához eljutott a levelünk. Karácsonyfát is kaptunk, szaloncukor is volt rajta, igaz répaízú, mert melaszból főzte anyánk, kisegítve a Jézuskát, a csomagoláshoz mi gyerekek vágtuk a selyempapírt. Mennyei ajándéknak tekintettük, hiszen anyánk is úgy tanította: „ahol legnagyobb a szükség, ott legközelebb a segítség, és ezért nekünk is tenni kell!” A legnagyobb ajándékunk volt, hogy az iskolánk udvarán nem volt puskalövés, ember vére nem került iskolánk falára. A Jézuska megóvta az Öregszőlői Szent Imre Iskolánkat, ahol rövidesen takarítás után megkezdődhetett a tanítás, s mi reméltük, hogy az orosz foglyok közül is többen életben maradtak, és haza térhettek.

Kedves gyerekek! Ti már biztos tudjátok, hogy mit kaptok karácsonyra. Talán már megegyeztetek szüleitekkel, nagyiékkal. Az igazit mégsem ők adhatják!

Írjatok levelet a Jézuskának! – akár levélben, akár csak gondolatban. Most is van mit kérni és fogadni a kis Jézuskának. Kérjétek a hazánkat, az iskolánkat, a családunknak és magatoknak!

Az anygalkát vágjátok körül és díszítsétek kedvetek szerint. A fején lévő rózsához erősítsetek egy szem szaloncukrot. Kedves meglepetés lesz, ha a karácsonyfán találja a család.

Szép karácsonyi ünnepet kívánok Nektek és szüleiteknek.

Gabi óvó néni Békésről.

SPORT

Október 23. Gyomaendrőd VSE-Cegléd: 0:1

A 15-ik percben eldőlt a pontok sorsa. Az endrői védők nem fedezték a Cegléd csatárait. A fedezetlenül álló Szokoli a kifutó Hanyecz mellett gólt szerzett, 0:1, sőt egy óriási kapufát is lőtték a vendégek. Fordulás után a hazaiak uralták a pályát, a kínáló helyzetek kimaradtak.

Jó: Mazán, Beinschróth, és Tóth Csaba.

14. Gyomaendrőd VSE 1 8 6-37 1

Megyei I. o.:

Méhkerék: Gyomaendrőd FC: 1:0

Unalmas I. féldió után sok helyzet adódott mindkét csapat előtt, azonban csak Méhkerék értékesített egyetlen lehetőséget, s megszerezte a 3 pontot.

Jó: Dinya, Csikós, Timár.

10. Gyoma FC 4 2 5 23-19 4

November 14. Mezőtúr-Gyomaendrőd VSE: 8:1

Jó: Vörös, 80 néző.

Inkább vízilabda játékra volt alkalmas a pálya, mint labdarúgásra. Két alkalommal is a vízben leállt a labda és így lett gól belőle. Egy alkalommal a játékező az elcsúszást szabálytalannak ítélve, 11-est ítélt. Ezen felül két alkalommal lesgólt is megadott a hazaiak javára. A becslésgólt a 90. percben szereztük Papp révén. Csak Mazán teljesítésé dicsekedni.

14. Gyomaendrőd VSE - 2 11 8-53 2

Megyei I. o.

Gyoma FC-Csorvás: 3:0 (1:0)

150 néző. Az eső végig szakadt, de a hazai közönség kitartott. Sárdagasztás folyt 90 percen át. A jobban játszó hazaiak nagyobb arányú győzelme sem lett volna meglepő. Gól: Mátyus (2) és Osán. Jó: Bela, Tanács, Timár A, és Timár K.

9. Gyoma Fc 5 3 6 27-23, 18

Nem volt sok örömünk a labdarúgók teljesítményében. Reméljük az új tavasz több sikert hoz.

Betlehemes a gyomai református központi népiskolában

A betlehemjárást inkább katolikus helységek szokásának tartják, s nagyon szép betlehemes énekeket és leírásokat közöl fényképekkel az Endrődi füzetek 4. száma (Népszokások Endrődön), de a reformátusok körében is élt ez a régi hagyomány. Hozzánk is becsöngettek a Kossuth u 8. sz. alá karácsony előtt a betlehemesek. Be is jöttek, a konyhában előadták játékukat. A juhász, ha jól emlékszem Palotás Laci volt, a nagy sportember, Palotás István tiszteletes úr legnagyobb fia. Emlékszem, hogy nagy bottal, juhászbundában, kenderkócból ragasztott szakállal és bajusszal érkeztek, versben mondták el mondanójukat, egyikük ledobta a bundát és le is hevert, közben mondogatták: „Rázd meg, juhász a bundát, hadd hulljon ki a bolhád”; aztán: „Hurka, kolbász, szalonna, pásztoroknak jó volna”. Hiszen, végül is, az egész betlehemi történetnek a megidézése részükről oda irányult, hogy egy kis karácsonyi kalácsot, harapnivalót, vagy néhány fillért kapjanak. De nemcsak a házakhoz bezörgető betlehemezés volt divatban: a központi református elemi népiskolában, ahová első osztályosként jártam, betlehemes adtunk elő. Erről megmaradt egy fényképem is, amit itt közlök. Mint látható, király vagyok, amire igen büszke voltam, mármint a hermelinpalástot utánzó fehér krepp-papírból készült, pirossal szegélyezett királyi palástra (aranycsillagok is voltak rajta), és az aranypapírból készített koronámra, amelyet otthon szüleim segítségével ragasztgattam össze. Ha jól tudom, bajuszom is volt, kenderből, masztix nevű ragasztóval ragasztottuk föl, ami igen bűdös volt, és amitől úgy odaragadt a bajuszom, hogy alig tudtuk levenni.

Csak mikor megtudtam, hogy ebben a történetben én vagyok Heródes király, s az ő gyalázatos szerepét is megismertem, akkor szomorodtam el. De ez már késő bánat volt. Majd megtaláltam a magam vigasztalódását is, amint ezt az alábbi versben el is mondom. A fényképen megöttem Mária áll kendőbe burkolva. Jobbról-balról fehér ruhás, aranycsillagokkal díszített szárnyas angyalkák: a kis osztálytársaim és nagyobb lányok, jobbszélen Kölher Vilma osztálytársnőm. Később, német neve ellenére megmenekült a „kicsi robot”-tól, a bátyját, Adámot azonban elvitték. Vilma férjhez ment, két orvos fia szolgál bennünket. A lányok közül fönt a jobbszélen pöttyös babos kendővel, kis pettyes ruhában Csökönyi Erzsike áll. A nővérem is ott van a ké-

pen a balszélen, ő csak civilben, egy kis medállal a nyakában. Tőlem balról a második: Vatai Muci, ő tanárnő lett. 57 tavaszán férje 56-os tevékenysége miatt egy időre állásából felfüggesztették. Mellette pedig, Köhler Vilma és közte, az egyik Báder kislány, a Báder nyomdász lánya áll. A szakállas törpék között van balszélen Kis István fodrásznak a fia, Pista, aki tizenhat éves sem volt, amikor édesanyja német neve miatt elhurcolták. Mellette az unokaöcsém, aki már nyolcéves korában meghalt vörhenyben: Baráth Miska, mellette pedig Kundl Lajos, aki névmagyarosítással később ügyvéd lett. A jobbszélen K Nagy Imre, aki később Mezőtúron is osztálytársam volt, sőt, a pesti Bölcsészkaron is, míg onnan világos nappal, másodévesként az ÁVO el nem vitte; megjárta az Andrássy út 60-at is, ahol a változások után, 1990-ben az üldözöttek emléktábláját ő avatta föl. Fönt, a jobbszélen a cifra szűrben álló legénykét nagyon megsajnáltam, mert valahonnan kölcsönkaptam szép kisbojtáros öltözetét, s mikor megcsodálva azt kérdeztük

tőle, hogy az övé-e, nagyon szomorúan mondta, hogy ugyan, miből? Úgy kapta kölcsön. Emlékezetem szerint Csete Mihály ül még a szakállas törpék közt a jobbszélen, a rokkant, félkarú vásártér széli trafikos kislány.

Ilyen felállásban készült a gyomai betlehemes 1935-36-ban: úri gyerekek-Heródessele, polgári angyalkákkal és valódi megváltást váró kopott ruhás pásztorokkal. Azóta sok évtized telt el. A Heródesek, a királyok és a szegény pásztorok közt ma is megvan ez a szakadék. Várjuk, hogy a valódi emberi egyenlőség és a minden embert átölelő szeretet végre megjelenjen, de ez csak akkor valósulhat meg igazán, ha csakugyan, legalább viszonylagosan létrejön a krisztusi egyenlőség. Várjuk a karácsonyt, az egész nemzet békeségét, jólétét, a betlehemi csillagot.

Akkor még csak játéknak éreztük mindezt; azóta már keserűbbek ezek a karácsonyok; tudjuk, hogy tenni kellene valamit a karácsony igazi fényeiért, de mindez egyre nehezebb a ma is működő heródesi lelkületű erők miatt.

Elemi iskolai betlehemes fényképemre

Betlehemesünkben rám osztotta Gyomán a tanítónk a király szerepét; hogy dagadott a szívem!
Én a király! - készült a palástom krepp-papírosból szinte papírból a sárga aranykoronám,
bajuszom meg kóc volt (nagyapám húzigálta a kenderpozdorból) - azután csak kiderült: a gonosz,
Krisztusüző zsarnok leszek én, a Heródes szerepében;
majdhogynem sírtam; drága anyám csitított:
- Hagyd el, játék csak - az a fő, ha kilépsz az iskolapadból:
Jézusnak híve és ne Heródesé légy!

Szilágyi Ferenc

Prozsaoldali

Pilinszky János:

A tél küszöbén

állunk. A természet álomba merül, csak a mindenség végzi továbbra is változatlanul működését, lankadatlan csillagaival figyelmeztetve, hogy a részletek múlandóságán túl mindig a nagy egészre ügyeljünk.

A föld élővilága java-részt enged az évszakok „helyi diktátumának”. A

növények elvetik levelüket, mintegy visszahúzódnak a földbe. Az állatok téli álomra szenderülnek, vagy a nap útján délre emigrálnak: de válassza bármelyik formát, virágzás helyett a természet csupán arra rendezkedik be, hogy átélje, átvészelve a mostoha időszakot.

Nem így az ember. Ő is benne él ugyan a természet helyi önkényében, pillantását azonban mindig az egészre függeszti, s azon túlra, Minket a természet elszunnyadása valójában befelé fordít, létünk igazi, tehát szellemi napja, energiaforrása

felé. Minket az „általános hervadás” éppenséggel fölébreszt, számunkra az ősz nem véletlenül iskolakezdet – egy szellemibb, tehát fokozottabb élet indulását hozza.

Az ember alapvetően több és más, mint a természet. Hű szolgája, kiszolgáltatottja, igaz, ugyanakkor azonban ura és cáfolata is. Anélkül, hogy elárulná, s anélkül, hogy kilépne belőle, az ember lényege szerint tiszta és tökéletes ellentmondásként valósítja meg önmagát már itt a földön is. Épp nem véletlen hát, hanem törvény, hogy az ember szellemi élete fokozott erőre kap az esztendő téli szürkületében.

És nem véletlen az se, hogy az egyház épp ide, a tél küszöbére, az elmúlás kezdetére helyezte – s egymás mellé – mindenszentek és halottak napját, ünnepét. Tette ezt nyilván ama nagyszerű ellentmondás jegyében, melynek a halál csak látzata, tartalma azonban az élet, s tegyük hozzá, a szó legigazibb, legemberibb, tehát leginkább szellemi értelmében – élet.

Halottaink szeretete elsőrendűen az élet iskolája. Igaz, nem az élet mechanikus folyamatainak, amelyeknek a nagytermészet engedelmessé válik, hanem annak a másoknak, mely teremtető ellentmondásként épp a tél küszöbén kezd új munkába, fokozott kedvvel és lelkesedéssel.

A külső kép: a hervadásé, a halálé, és a menekülésé. Egyedül az ember függeszti szemét a mindenség lankadatlanul működő csillagaira, a távoli és nagy egészre, s azon is túlra...

Áprily Lajos: Hóban

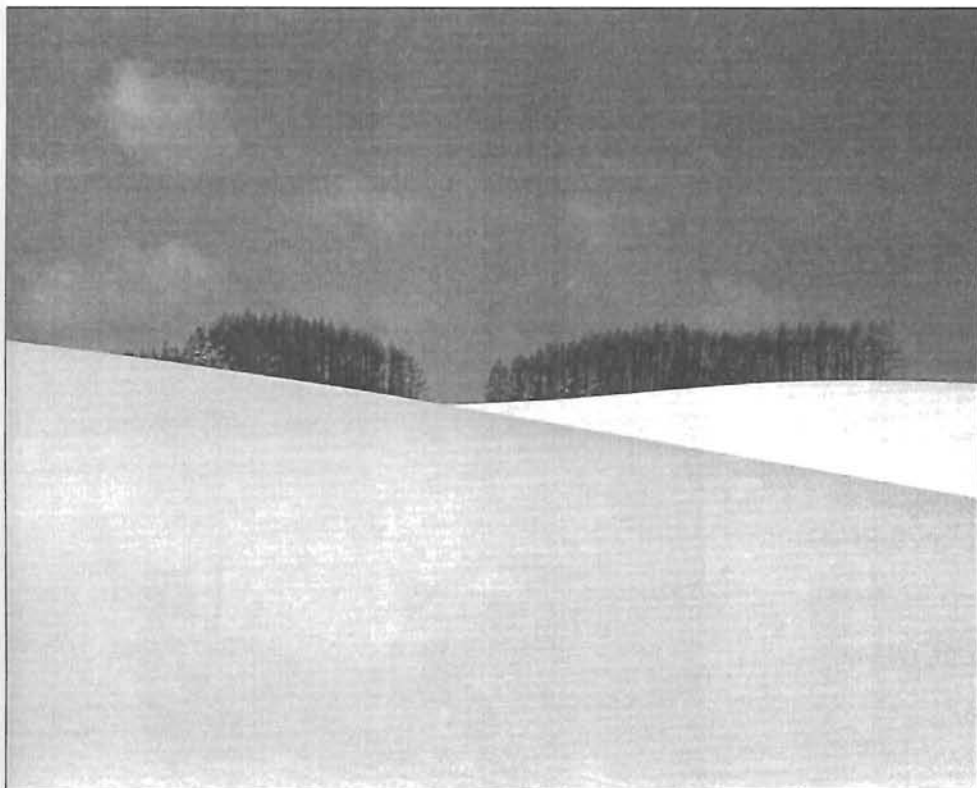
Az erdő szélén lopva róka jár,
s csapás végén havas bozódba fordul,
mint holt kastélyon bűvös mese-zár,
a hó a sí alatt halkán csikordul.

A köd mögül rekedten szól a „kár”,
jeges bajusszal ballag a favágó:
az útnál megváltó napokra vár,
s vércseppeket hullajt a kecskerágó.

Felborzolt tollal ül a hím-pirók,
hózúzmarát szítál az ág le rája,
félámomban lát nyár – illúziót
S olyankor szól althangú fuvolája.

Ajándékok, melyek nem kerülnek pénzbe

- ♥ egy jó szót szólni
- ♥ egy beteget felvidítani
- ♥ valakinek kezét nyújtani
- ♥ apróságnak örülni
- ♥ jó tanácsot adni
- ♥ egy levél megírásával örömet szerezni
- ♥ megtalálni az elismerő, dicsérő szót a jóra
- ♥ együttérző szó a megalázottnak
- ♥ egy-egy tréfás szó a gyermekeknek
- ♥ mindenre rászánni a kellő időt és gondot
- ♥ és: mindenkire szeretettel lenni

Ízes ízek

december

Marhaszelet fokhagymásan

Hozzávalók: 1 kg csont nélküli marhahús (amelyet a levesben főzünk félfővésig, szinte már majdnem puhára). A levesbe tészta tétetünk. 2-3 evőkanál zsír, 10-12 gerezd fokhagyma, 1 kávéskanál törötpaprika, a húslé egy része, amiből nem készül leves, 2-3 evőkanál ecet.

A levesléből kivett húst elszeljük egészen vékony szeletekre, vagy kockákra vágjuk. A zsíron az apróra vágott fokhagymát átforsósítjuk, de vigyázva, mert könnyen megég. Rászórjuk a törötpaprikát, hozzáöntjük az ecetet, majd végül a húst. Főleresztjük annyi húslével, amennyi éppen ellepi. További 10 percig rotyogtatjuk, de nem nagy tűzön.

Seidl Ambrus

VIRTUÁLIS VÁMKEZELÉS HELYBEN!

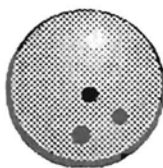
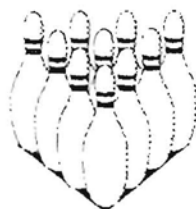
ELEKTRONIKUS VÁMKEZELÉS
AZ ÁRU UTAZTATÁSA NÉLKÜL
(EXPORT - IMPORT)

ELEKTRONIKUS VÁMKEZELÉS, INTRASTAT ÜGYINTÉZÉS,
KOMLETT VÁM - ÉS TERMÉKPÁLYA ENGEDÉLYEZÉSEK.
MINDEZ KEDVEZŐ FELTÉTELEKKEL!

További információ: 06-20-9815-771

BOWLING TREFF ÉTTEREM SÖRÖZŐ

Fő út 81/1. a volt ENCI udvarában

Magas szintű szolgáltatással, kellemes környezetben várja vendégeit.

Bankettek, bálók, vacsorák, lakodalmak, díszbédél összekötött értekezletek, konferenciák, találkozók rendezése mérsékelt áron lehetséges 160 fő befogadásáig. Az étterem speciális kívánság szerinti menü elkészítését is vállalja.

Délután öt órától a bowling pálya bérelhető óránként 1.800-forintért.

Telefon: (66) 282-048, (20) 9520-243

Növényvédelmi szakmérnök szaktanácsadási munkákat vállal. Gyomaendrőd határában lévő földeken, a szükséges munkák szakszerű elvégzése mellett a vegyszerek beszerzését és szállítását is vállalom:

PETRÓCZKI HUNYAD ÁRON

növényvédő szakmérnök Gyomaendrőd Téglagyári Dűlő 511.

Telefon: 06-70-385-8918

METÁL STOP VAS-MŰSZAKI BOLT

Kerékpár forgalmazó márkabolt és szerviz
Gázkészülékek, kazánok, radiátorok,
csövek, szerelvények

Hűtőszekrények, fagyasztóládák, mosógépek,
háztartási kisgépek

Szórakoztató elektronika

Szegek, csavarok, zárok, lakatok

Fürdőkádák, mosdók, csaptelepek, mosogatók

Villany szerelési anyagok

GYOMAENDRŐD, Bajcsy-Zsilinszky u. 44. Tel.: 386-909

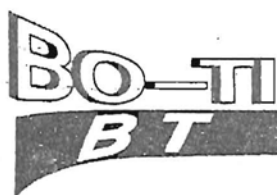

☒ 5500 Gyomaendrőd,
Ipartelep út 3.

☎ T/F: 66/386-614, 386-226

Tevékenységeinket piacképes áron kínáljuk

- ☞ Magas és mélyépítési munkák generál kivitelezése – tervezése
- ☞ Transzportbeton és betonacél értékesítés, előregyártás, szerelés
- ☞ Egyedi asztalos és lakatos termékek gyártása (nyílászárók, Interspan bútorok)
- ☞ Építőipari anyagkereskedés (Interspan bútorlap...)
- ☞ Építőipari gépek, segédeszközök bérbeadása (toronydaru, acélzsalu, keretes állvány, útpanel...)

Mezőgazdasági, Műszaki és Szolgáltató Betéti Társaság, Hunya, (Rákóczi u. 55-57.) mezőgazdasági üzemek, kistermelők részére komplett mezőgazdasági szolgáltatást vállal.

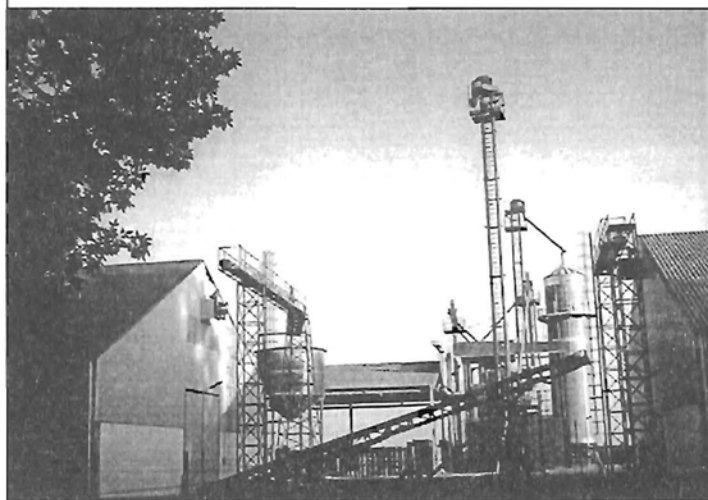
Biztosítja a termeléshez szükséges műtrágyát, vető-

magot és vegyszert.

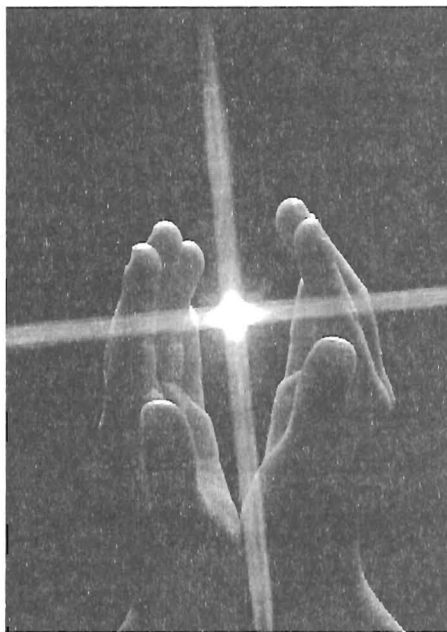
Vállalja a megtermelt növény tisztítását, szárítását, tárolását, értékesítését.

Érdeklődni lehet: 66/389-689 Tel/Fax, továbbá 66/532-610 sz és 66/532-611. sz. telefonokon.

E-mail: <boti.bt@bekesnet.hu>, <boti.bt@mailbox.hu>

AKIK AZ ÖRÖKKÉVALÓSÁGBA KÖLTÖZTEK

*„Nem múltak el ők, kik szívünkben élnek:
Hiába szállnak árnyak, álmok, évek.
Ők itt maradnak bennünk csendesen még,
Hiszen hazánk nekünk a végtelenség.”*

(Juhász Gyula)

Híradásunkban csak azokról emlékezünk meg, akiknek közléséhez a hozzátartozók hozzájárultak!

CSERÉP ILLÉSNÉ Farkas Erzsébet, volt endrődi lakos, október 31-én 93 éves korában rövid szenvedés után visszaadta

lelkét Teremtőjének, és az Örökkévalóság honába költözött. Gyászolják: leánya, unokái, és dédunokái.

JUHÁSZ GÁBOR volt endrődi lakos, aki autószerelőként Debrecenben élt és dolgozott, november 8-án 63 éves korában rövid szenvedés után befejezte földi pályáját, elköltözött az élők sorából. Gyászolják: felesége, és családja.

KISZELY ISTVÁNNÉ Gácsi Ilona, endrődi lakos október 18-án rövid szenvedés után, 77 éves korában megtért Teremtő Urához. Gyászolják: leánya, fia, menyee, unokái.

KOVÁCS R. JÁNOSNÉ Tímár Veronika, aki a Rózsakert Otthonban (korábban Kétsoprony) élt, rövid szenvedés után, 92 éves korában, november 26-án visszaadta lelkét Teremtőjének. Gyászolják: testvére gyermekei és azok unokái, és az Otthon lakói.

SERES JÁNOSNÉ Uhrin Anna volt endrődi lakos, november 18-án, 70 éves korában, rövid szenvedés után befejezte földi pályáját. Gyászolják: gyermekei, unokái, és a rokonság

Köszönetnyilvánítás

Tímár Imre temetésén résztvevőknek, és mindazoknak, akik a gyászolók bánatát enyhíteni akarták és az emlékezés virágait elhozták, köszönetet mond özvegye és a szerető család, akik halálára így emlékeznek:

„Úgy mentél el mint a madár,
Elköszönni már nem tudtál.
Tied a csend, a nyugalom,
Mienk a könny és a fájdalom.”

Az endrődi Katolikus Központi Temetőben kriptasírhelyeket lehet vásárolni.

További információ a plébánián hivatalos időben személyesen, vagy a 66/283-940-es telefonszámon.

Békesség haló poraikon,
fogadja be őket az Úr
az Ő országába.
Az Örök Világosságá
ragyogjon felettük!

Az endrődi katolikus temetők takarítását, karbantartását támogathatjuk adományok felajánlásával:

Készpénzbefizetés az endrődi plébánián hivatali időben (munkanapokon 8-12), vagy az Endrődi Szent Imre Egyházközségért Közhasznú Alapítvány számlájára befizetéssel vagy átutalással. Számlaszámunk: 53200015-10003231 Endrőd és Vidéke Takarékszövetkezet.

Az endrődi templomban, a katolikus szertartás szerint eltemetett halottakról 40 évre visszamenőleg, név szerint megemlékezünk halálzási évfordulójuk napján.

Szép és üdvös lenne, ha a gyászoló család, egy éven belül havonta, egy éven túl évente szentmisét ajánlana fel elhunyt szeretteikért.

Fényképalbum

endrődi betlehemesek a XX. sz. 1. és 3. harmadában

GAZDAKALENDÁRIUM

KARÁCSONY HAVA
Információ gazdálkodóknak

A Helyes Gazdálkodási Gyakorlat

Egy korábbi lapszámban már megismerkedhettek az újság olvasói a „Jó Gazda Gondossága” kifejezéssel. Most az Agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénylése során ismét egy új meghatározást kell megtanulni.

A „Helyes Gazdálkodási Gyakorlat” követelményrendszere újjá tünik első hallásra, pedig a szántó-vető parasztember ennek szellemében gazdálkodott az elmúlt néhány száz évben.

Egyszerűen tudta a dolgát, mint, ahogy azt Szabó Pál Nyugtalan élet című regényében megírta:

„Sokat tudhatott tehát ez az orvos, sokat tudott a jegyző, akit abban az időben Kiss Gyulának hívtak, sokat tudott a pap, a tanító, a gyógyszerész és el tudott igazodni a rengeteg mérge között, de ezek összevéve se tudtak annyit, mint egy értelmes parasztember.

Tessék ide hallgatni!

Édesapám ismerte a csillagos eget, rendre el tudta mondani, hogy ez a Kalászcillag, ez a Göncölszékér, ez a Fiastyúk, ez a Kiskaszás, ez a Medve, s így végtől végig elzarándokolt a magasságos égen. Tudta az időjárást, naplementékből, napfeljöttékből hajszálpontosan tudott a méhekkal bálni, (nem is olyan rosszul), tudott úgy kaszálni, mintha a gyepet vagy tarlót megberetválták volna, tudta a szőlőművelést, ismerte a szőlőfajtákat, hogy ez kékoportó, ez meg kővidinka, ez sasza, ez nagyburgundi, hányféle szőlőt ismert!

Értette a zöldoltást, értette a fásoltást, de ismerte és tudott bálni a gyümölcsfákkal, hogy ez kanadai renett, ez sóvári, ez kalvill, ez batul, ez Török Bálint, ez ... Vadoncot kell előbb nevelni magról, az első év után iskolába ültetni, hogy szép törzse legyen, szép kis koronát nevelni, aztán két év múlva kora tavaszán ékalakba oltani, azt kezelni, gondozni, két évre rá kiültetni. Tudta a halak természetrajzát, ismerte a fajtákat, hogy ez kárász, ez keszeg, ez harcsa, ez cigányhal, ez tintahal, ez potyka, ez kecsge, tudott hálót kötni meg varsát kötni, különféle haltartókat csinálni, ismerte az áradások keletkezését, a széljárások mikor, milyen időt hoznak, olyan kévét kötött aratáson, mint egy emelintet, értett a fűrés-faragáshoz, egyszer egy pincét épített a kamra alá, pedig soha nem tanult kőművességet, tudott régi szép meséket mondani, tavasztájban tudta, hol fészkelnek a vadrucák, s egyszer kézzel fogott egy vadrucát az Ingeresben, mennyi mindent meg tudott csinálni édesapám! Bármilyen nyers gazzal, fával tudott tüzelni, fűteni, tudott tőköt sütni a határban... Nagyon értett a tengeri természetéhez, kapáláshoz, nem lehet elsorolni, mi mindent tudott. S ez a tudás annyiféle ágazatú, hogy alig bírja összefogni az értelem. Ahányféle állat, annyiféle ismeretet kíván, ahányféle növény, annyiféle ismeretet kíván, s ahányféle az ismeret, annyiféleképpen kell bálni vele az embernek.”

A Helyes Gazdálkodási Gyakorlat alapfeltételeit a márciusi számban már leírtam. Most a pályázatok bérbeadása és elbírálása idején meg kell ismerkedni a benne rejlő fogalmakkal is.

A szántóföldi növénytermesztés tevékenység folytatása során nagyon lényeges a vetésforgóban való gazdálkodás.

A vetésforgó: növényi sorrend térben és időben.

Ennek megfelelően a növényeket úgy kell az adott parcellában egymás után vetni, hogy ez a talaj és növény számára kedvező legyen és természetesen a munkaszervezést se gátolja.

Lényeges szempont, hogy pillangós növény is legyen a vetésforgóban. A pillangós növények nagy szerepe abban rejlik, hogy a gyökérzetükön megtelepülő rhizobium baktériumok segítségével nitrogént tudnak gyűjteni.

Kerülni kell a monokultúrákat, mely talajjutsághoz vezet.

Monokultúra: ugyanazon növényfaj két vagy több éven át egy parcellában való termesztése. Fontos az évenkénti eltérő művelési mennyiségű talajhasználat.

A tápanyag-gazdálkodást talajminta-vizsgálat alapján tervszerűen kell végezni, kerülve a túltrágyázást.

A talajvizsgálat lehet:

- szűkített, mely néhány legfontosabb paraméterre terjed ki
- bővített, mely az előzőeken túl fontos makro- és mikroelemeket is meghatároz
- teljes körű: mely még a mérgező elemeket is kimutatja.

A szerves-trágya tárolására és kiszórására is nagyon szigorú előírásokat tartalmaz a követelményrendszer. A nem nitrátérzékeny területen, ahová településünk is tartozik, ezeket az előírásokat csak későbbi időpontban kell megvalósítani.

A növényvédelmi tevékenység során csak megfelelő műszaki állapotú géppel végezhető permetezés. A különböző agrár-környezetgazdálkodási célprogramok korlátozzák a rendeletben meghatározott növényvédő-szerek használatát.

Fontos szempont a táj védelme, a környezet ápolása és a fokozottan védett madarak fészkének megtalálása esetén a nemzeti park szakembereivel való együttműködés.

A Helyes Gazdálkodási Gyakorlat szellemében nem csak jól kell tudni gazdálkodni, hanem azt megfelelően dokumentálni is kell. Ehhez szükséges az információk mind teljesebb körű gyűjtése, a rendeletek ismerete és alkalmazása.

Ennek szellemében kívánok Áldott Karácsonyt és sikereket gazdag Boldog Új Esztendőt!

Várfi András

AGRO ÁRUHÁZ

Gyomaendrőd, Fő út 15.
Telefon: 06-20-9527-032 és
06-66-386-274.

Kedves vásárlóim!

decemberi ajánlataim:

- adventi gyertyák, fenyőfa díszek,
 - fenyőfa talpak, díszítő izzók,
 - év végi üdvözlő lapok,
 - hólapátok, védőkesztyűk,
 - esőruhák, gumicsizmák,
 - kések, húsdaráló, gázegők,
 - konyhai eszközök, edények,
 - karácsonyi ajándékok,
 - elektromos melegítő, hűsugárzók,
 - kézi szerszámok, fejszék, fűrészek,
 - láncfűrészek, szivattyúk,
 - ruhaszárítók, vasalók,
 - vasalóállványok,
 - fagyálló folyadékok, jégoldók,
 - hidegindítók, fagyálló ablakmosó folyadék,
 - szegek, csavarok, kötöződrótok,
 - szenes kályhák, kályhacsövek
- BOLDOG KARÁCSONYI ÜNNEPEKET ÉS SIKERES ÚJ ÉVET KÍVÁNOK MINDEN KEDVES VÁSÁRLÓMNAK**

FARKAS MÁTÉ

VÁROSUNK, Gyomaendrőd * Megjelenik havonta * Kiadja az Endródiek Baráti Köre Egyesület * Főszerkesztő: Császárné Gyuricza Éva
Szerkesztőség címe: 5502 Gyomaendrőd, Damjanich u. 15. Tel., Fax: (66) 386-323, (06-30)2973-571 csaszar@bekesnet.hu *

Szerkesztők: Cs. Szabó István, Iványi László, Márton Gábor, Polányi Éva,

Szócs Géza, Szonda István, Várfi András, Várfi Péter * Felelős kiadó: Vaskó András *

MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTERIUM: Nytsz.: B/PHF/1495/BÉ/1995. * HU ISSN 1586-3689 * készült: (70) 566-39-88

Interneten: <http://www.szentgellert.hu> * E-mail: ivanyi@mail.szikszi.hu vagy ivanyi@theol.u-szeged.hu